STATUTA
CIVILIA, ET CRIMINALIA
COMMUNITATIS
LEONATI

Cum Privilegiis, Pactis Datiorum, aliisque additamentis, ex antiquissimo Gothico Mss. Codice, & ab aliis publ. monumentis transumpta, diligenter revisa, cum Prototypis collata, ijsque conformata

à J. U. D. D.

ANTONIO SAVOLDO DEPUTATO,

ET

JO: JACOBO ZAMBELLO SYNDICO

Ab ipsa Communitate ad primam hanc Impressionem, & à Publ. Veneta Auctoritate impetrandam, & præscripto ordine perficiendam de nomine electis,

ADJECTIS

Indicibus Rubricarum, Capitulorum, & Rerum.

BRIXIÆ, M.DCCXXII.

Apud Joannem Mariam Ricciardum,

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

Digitized by Google

IN HOC VOLUMINE STATUTORUM CONTENTA SUNT HÆC VID.

STatuta Civilia Fol. 1
Statuta Criminalia f. 83
Statuta sive pacta generalia Datiorum, altero f. 1
Statuta sive pacta Datij Mercantiæ f. 10
Statuta &c. Datij Panis ad minutum f. 25
Calmedro del Pane f. 33
Statuta &c. Datij vini ad minutum f. 34
Statuta &c. Datij Carnium ad minutum f. 41
Statuta &c. Molendinorum cum alijs Provisionibus f. 55
Pacta &c. Campariorum cum alijs Provisionibus f. 73
Privilegium pro electione Commilitonis &c. vulgo del Cavalier di Comunità. f. 86
Uffizio del Misuratore del vino, e Capitoli di detta misura f. 87
Ordini circa il Pubblico Governo Lonatese f. 1
Decreto per la Stampa de Statuti, dopò il fol. *Privilegia Communitatis Lonati à* f. 11
Privilegia Communitatis Lonati f. 12
Diverse lettere Ducali, che confermano gli Statuti, Privilegi, ed essenzioni &c. della Comunità.
Le Comissioni del N. H. Proveditor.
Ducali, ed altri documenti pubblici per la Giurisdizione Pretoria, poste sotto la Rubrica de Privilegi.
Transazioni diverse sopra liti, ed altri Instromenti sotto la detta Rubrica.
Giuditij, e sentenze diverse a favor della Comunità poste ut supra.

Revi-

Digitized by Google

Revisioni de Privilegi poste ut supra
Prefissione de Quartieri per le Militie, poste ut supra
Regolazione delle Tariffe, o Tasse de Signori Nodari, e Ministri; poste ut supra f. 98
Regolazione de Capitoli per li danni dati, e per il lavorerio de Beni della Cõmunità, poste ut supra al f. 106
Privilegij de Duchi di Milano circa la separazione f. 121
Privilegij di Mantova f. 123
Decreto per il Stampo delle Ducali, ed altre carte aggionte allo Stampo degli Statuti f. 134
Indici numero quattro; Il 1. *de Capitoli de Statuti; Il* 2. *Indice generale delle materie contenute negli Statuti; Il* 3. *delle materie contenute ne' Privilegij, e carte aggiunte; Il* 4. *delle Rubriche.*
La correzione degli errori corsi nella stampa.

Quattro volte in questo Volume principia il numero de' fogli, cioè a' Statuti Civili, a' Statuti, ò Patti de' Dazj, a gli Ordini circa il Governo Lonatese, ed a' Privilegj, che cominciano dal numero 12.

Digitized by Google

INDEX CAPITUM STATUTORUM CIVILIUM.

Cap. 1. DE Sacramento præſtando D. Poteſtati Lonadi in ingreſſu ſui Officii. f. 1
2. De in Jus vocando. 1
3. De forma citationum, & qualiter Miniſtrales referre debeant. 1
4. Quòd in relatione Miniſtraliũ ſcribatur nomen Terræ, in qua citatio facta fuerit. 2
5. De forma proclamationum, etiam pro conſervatione jurium creditorum. 2
6. Quòd Poteſtas aſcendat bancum, & quibus horis. 2
7. In quibus cauſis ius ſummarium reddatur. 2
8. De jure reddendo forenſibus in Terra Lonadi, qualiter redditur Lonadenſibus in locis dictorum forenſium. 3
9. Quòd Actor ſequatur forum Rei. 3
10. De interrogatoriis in Judicio fiendis. 3
11. Quæ ætas intelligatur legitima. 3
12. De præceptis fiendis de voluntate Partium. 3
13. De præceptis fiendis ad decem dies utiles, & de pœna plus debito petentium. 4
14. De modo, & forma procedendi in cauſis Civilibus, & infra quantum tempus debeant terminari. 4
15. Additio Statuti novi. 4
16. Qualiter dari debeat bannum, & qualiter quis extrahi debeat de banno. 6
17. De licentiando citatum. 6
18. De dilationibus. 7
19. De Procuratoribus. 7
20. De teſtibus examinandis in cauſis Civilibus. 7
21. De Sequeſtrationibus, & qualiter fieri debeant. 8
22. In quibus cauſis quis detineri poſſit. 8
23. De pęna facientis aliquem injuſtè detineri. 9
24. De præſentando captum D. Poteſtati, antequam incarceretur. 9
25. De ceſſione bonorum, & qualiter fiat ceſſio. 10
26. In quibus caſibus minores poſſint ſe obligare. 10
27. De eodem, ſcilicet: De minore habente curatorem, & legitimum adminiſtratorem. 11
28. De pœna contrahentium cum minoribus, ſcientes ipſos minores eſſe. 11
29. De eodem, ſcilicet: In quibus caſibus contractus valeant, non ſervata forma ſupraſcripta. 11
30. An in prędictis caſibus minores poſſint in integrum reſtitutionem poſtulare. 11
31. De teſtamentis conficiendis. 12
32. De alienationibus prohibitis in perſonis non ſubditis juriſdictioni Communis Lonadi. 12
33. De donationibus inter Virum, & Uxorem. 12
34. De modo, & forma procedendi in bonis debitoris abſentis, & contumacis, ac etiam præſentis. 12
35. Quòd, relata bonorum æſtimatione Poteſtati, bona trinis ſubhaſtationibus exponantur. 13
36. Forma ſervanda in proclamatione, fienda per Miniſtralem in ſubhaſtatione. 14
37. De pœna Notarij non ſcribentis dictas ſubhaſtationes, & oblationes pretiorum in actis. 14

Digitized by Google

INDEX CAPITUM

Cap. 38. Quòd si plùs fuerit oblatum tempore subhastationis de bonis, quàm per electos fuerint æstimata, plus offerenti dentur. 14

39. Quòd bona subhastata vendantur, prout æstimata fuerint, si plus non offeratur. 14

40. Quòd si minus offeratur de bonis, quàm fuerint æstimata, quòd æstimatione facta, insolutum dentur creditori. 14

41. Quòd creditori plus offerenti bona adjudicentur. 14

42. Quòd affines in subhastationibus cæteris præferantur. 15

43. Quòd bona subhastata priùs inteligantur adjudicata pro expensis. 15

44. De pretio restituendo debitori, si plùs res vendantur, quàm fuerit debitum. 15

45. De creditoribus comparentibus in terminis citationum, habentibus jus in bonis debitoris. 15

46. De creditoribus tempore paribus comparentibus. 15

47. De creditore post subhastationes comparente tempore citationum, & subhastationum absente, & habente potiora jura. 16

48. De creditore comparente, habente potiora, seu paria jura, præsente tempore prædictarum subhastationum. 16

49. De creditore comparente post subhastationem, habente paria, seu posteriora jura, & absente subhastationum tempore. 16

50. De creditore in terminis prædictarum proclamationum comparente, posteriora jura habente. 17

51. De comparente ante distractionem, dicente, se in bonis subhastandis habere jus proprietatis, seu dominij. 17

52. Qualiter audiatur creditor, comparens post distractionem rerum, in quibus jus habuerit, & à debitore causam. 17

53. Qualiter procedatur, quando creditor in rebus distractis habuit ab alio, quàm à debitore causam. 17

54. Qualiter procedatur, quando ante distractionem rerum in tenutam acceptarum comparet cum instrumento dotali, & cõstante matrimonio uxor, ad viri sui bonorum defensionem. 18

55. Qualiter procedatur quando uxor comparet ad defensionem bonorum iam distractorum, & durante matrimonio. 18

56. Qualiter procedatur, muliere, soluto matrimonio, comparente. 18

57. Qualiter audiatur comparens ante distractionem rerum, habens jus in ipsis in jure sibi conservando. 18

58. Qualiter procedatur, quando creditori, qui debitoris bona fecerit subhastari, & evincuntur. 19

59. Quòd missio, seu tenuta, accepta per unum ex creditoribus prosit alijs, concurrere debentibus, seu præferri creditori misso. 19

60. De comparente, qui non habet bona in tenutam acceptam obligata. 19

61. De comparente, qui impedire vult subhastationem ex eo solo, quia se res subhastandas sine titulo asserit possidere. 19

62. De ijs, qui in casibus supradictis injustè contadixerint, in expensis condemnandis. 20

63. Quòd in casibus prædictis summariè procedatur. 20

64. Quòd creditor, qui insolutum accepit debitoris bona, vel ipsorum emptoris, in ipsis habeãt plenum jus, etiamsi corporalem ipsorum nõ acceperint possessionẽ. 20

65. Qualiter procedatur per comparentes post subhastationem, & comparere volentes contra eos, qui bona emerint ab ijs, qui ea acceperint insolutum, vel etiã emerint subhastationis tempore. 20

66. Qualiter subveniatur ẽptoribus bonorum subhastatorũ, si ab ipsis fuerint evicta, facto, vel culpa principalis debitoris, vel aliorum, à quibus causam habuerint. 21

67. Qualiter, evictis bonis sine culpa debitoris, emptoribus subveniatur. 21

Cap. 68.

Digitized by Google

Cap. 68. Quo ordine procedatur contra principalem debitorem, & contra eos à quibus ſecundi emptores cauſam habuerint in proximis duobus capitulis, ſi bona fuerint evicta, ut ſupra. 21

69. Quòd emptores, & poſſeſſores bonorum ſubhaſtatorum teneantur ijs, qui ab ipſis cauſam habuerint (ſi requiſiti fuerint) exibere jura, & inſtrumenta, quæ habent contra ipſorum Actores. 21

70. Quòd ementes à Commune Lonadi bona inſolutum per dictum Commune accepta à debitoribus ſuis, perpetuò ſint ſecuri. 22

71. Quæ bona per creditorem in tenutam accipi poſſint. 22

72. Quòd domini bonorum feudalium, ſeu emphyteoticorum teneantur inveſtire eos, quibus data fuerint inſolutum, vel ipſorum emptores. 22

73. Quòd inveſtitura in fraudem creditorum facta non valeat. 22

74. Ad quos pertineant fructus medij temporis, diſtractionibus rerum ſubhaſtatarum infractis. 23

75. Ad quos pertineant medij temporis fructus, ſi poſt diſtractionem compareat aſſerens appellaſſe, vel de novo appellans à dictis ſubhaſtationibus. 23

76. De pœna debitorum moleſtantium creditores, qui bona ſubhaſtata inſolutum acceperint, ſeu emptores eorum. 23

77. Quòd debitores, quorum bona ſunt diſtracta, teneantur jura, & inſtrumenta, quę habent ſuper rebus diſtractis, conſignare bonorum emptoribus. 24

78. De confinijs terrarum ſubhaſtatarum per debitores, quorum bona fuerint, indicandis. 24

79. Qualiter procedatur in dationibus inſolutum fiendis ex cauſa judicati, alicujus ſententiæ, arbitrii, ſeu arbitramenti, ſeu præcepti in confeſſum, vel ratione publici inſtrumenti, ſeu ſcripturæ, cui de jure fides debeat adhiberi. 24

80. De ſententiis executioni mandandis. 24

81. Quæ exceptiones habeant impedire executionem ſententiæ. 25

82. De poſitionibus in cauſis Civilibus. 25

83. De excutionibus fiendis, & qualiter executiones fiant. 26

84. De modo ſervando in producendis teſtibus, & inſtrumentis, quos, & quæ partes aſſerunt eſſe extra Territorium, & diſtrictum Lonadi. 27

85. Qualiter procedatur contra pupillum, vel minorem, furioſum, mentecaptum, aut prodigum curatore carentes, vel legitimo defenſore. 27

86. De pœna D. Poteſtatis proferentis iniquam ſententiam, ſeu dantis iniquum conſilium. 27

87. De teſtibus cogendis, ut deponant. 28

88. De juramento fiendo per Notarios ad examinationem teſtium deputandos. 28

89. De inſtrumentis de novo pruducendis. 28

90. De pęna negantis poſitiones filiationis. 28

91. Quòd ſuper interlocutoria aliqua non habeatur conſilium Sapientis. 29

92. Quòd maior quatuordecim annis poſſit Procuratorem conſtituere. 29

93. Quòd non habitans in Terra Lonadi eligat ſibi habitationem in ipſa. 29

94. Quòd forenſes non audiantur in agendo, niſi priùs ptæſtita fidejuſſione, de expenſis reſtituendis, & ſimiliter non ſubeuntes onera, & factiones cum Communi de Lonado. 29

95. De inſtrumentis Procuratorum, Syndicorum, Tutorum, Curatorum, & Actorum. 29

96. Quòd quilibet teneatur ad fictum, quòd ipſe, vel alius, cujus hæres eſt, ſolverit. 30

97. Quòd emphyteota, ſive livellarius non poſſit rem emphyteoticariam vendere ſine voluntate domini. 30

98. Quid ſit, emphyteota tacente per biennium. 30

99. Quòd bona livellaria accipi nonpoſſint pro fictis non ſolutis. 30

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Cap. 100. Quòd Communia ſuppoſita teneantur in ſuis Æſtimis bona livellaria deſcribi facere. 31

101. De termino deliberandi cauſa domino conceſſo. 31

102. De fictis, vel alijs debitis non deponendis. 32

103. De electione Miniſtralium. 32

104. Quod Miniſtrales Communis Lonadi teneantur, & debeant portare biretam rubeã ſculptam Arma dicti Communis. 32

105. De non deludendo Miniſtrales, nec aliquos Officiales Communis Lonadi. 32

106. De Officio Miniſtralium, & Barovariorum. 32

107. De ijs, qui vocantur facere rationem coram D. Poteſtate Lonadi, qui ſunt contumaces. 33

108. Quòd recedentes Coloni poſſint capi, atque detineri. 33

109. De Judicibus dandis, expenſis petentis. 34

110. Quòd homines Terrarum juriſdictionis Lonadi non poſſint teſtificari pro Univerſitatibus ſuis. 34

111. De nominibus teſtium producendis. 34

112. De teſtibus committendis. 34

113. Quòd ſatiſdans non detineatur. 35

114. Quòd principalis capi poſſit, & detineri ad poſtulationem cujuslibet fidejuſſoris. 35

115. Quòd mulier pro debito detineri non poſſit. 35

116. Qualiter citari debeant Communia, & Univerſitates Diſtrictus Lonadi. 35

117. Quòd principalis teneatur fidejuſſorem de fidejuſſione extrahere. 35

118. Quòd non detur poſſeſſio, vel fiat deſignatio terminationis, niſi citatis poſſeſſoribus, & confinantibus ad terminationem. 36

119. Quòd omnis poſſeſſio intelligatur translata in hæredem. 36

120. Quòd nullus intret poſſeſſionem vacuam. 36

121. Quomodo deſignamenta fieri debeant. 36

122. Quòd deſignamenta, intromiſſiones, & ſimilia fieri poſſint diebus feſtivis. 37

123. Quòd D. Poteſtas Lonadi teneatur compellere homines Lonadi, & Univerſitates ejus juriſdictionis habere Conſules. 37

124. Quòd ſacramenta calumniæ non præſtentur in cauſis. 37

125. Quòd plures poſſint petere, & à pluribus peti poſſit in eadem petitione. 37

126. Quòd nullus teneatur eligere actionem. 37

127. Quòd ſententia dicatur nulla. 38

128. Quòd conquerentes de aliqua perſona, & non comparentes in termino, condemnentur. 38

129. Quòd unus ex Conſulibus vices alterius Conſulis gerere poſſit. 38

130. Quòd ſucceſſor in Officio cauſas pendentes terminare poſsit. 38

131. Quòd omnes termini datii ad probandum ſint dies utiles. 38

132. Quòd termini, qui dantur ad probandum, habeantur loco litis conteſtatę. 38

133. De copia inſtrumentorum fienda. 38

134. Quòd habentes inſtrumenta, quæ proſint alicui, producantur. 39

135. Quòd Notarij non brevitèr, ſed diſtinctè ponant milleſimum, indictionem, & ſummam. 39

136. De detinendo venditorem pro pretio rei evictæ. 39

137. Quòd perſona recuſans ſolvere expenſas litis, poſsit detineri: 39

138. Quòd victus victori condemnetur in expenſis. 39

139. Quòd ex omni contractu alterius nomine celebratò actio acquiratur: 39

140. Qualiter jurjum ceſsiones fieri debeant. 39

141. Qualiter inſtrumenta debiti principalis interlineentur, factis ceſsionibus. 40

142. Quòd nullus poſsit acquirere jura à non ſubiecto. 40

143. Quòd

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Cap. 143. Quòd dando partem, pater posit in omnibus cedere filio actiones. 40
144. Quòd filiusfamilias obligare se non posit sine consensu patris. 40
145. Quòd mulier obligare, vendere, & alienare non posit. 40
146. De interrogatorijs fiendis testibus. 41
147. Quòd Tabernarij non credant filijsfamilias. 41
148. De non mutuando in ludo. 41
149. De confessionibus partium reducendis in scriptis. 41
150. Quòd actio denegetur de contractibus Usurariis, & de Usuris. 41
151. De donationibus inter vivos. 42
152. Quòd non fiat ratio de pœnis. 42
153. De Instrumento debiti soluti restituendo. 42
154. Quòd facta relaxatione rei evictæ, talis res intelligatur insolutum data. 42
155. Quòd Judex assumptus cadat ab assumptione, ut infra, 42
156. Quòd alienates rem alienam tradere teneantur. 42
157. De bannitis, qui testificari non possint. 42
158. Quòd pro sententia præsumatur. 42
159. Quòd hæres etiam succedat in livellis. 43
160. De antiquiori possessione rei mobilis. 43
161. De decimis. 43
162. Quòd nullus decimam accipiat sua auctoritate. 43
163. De feudo non amittendo. 43
164. De feudo acquisito. 43
165. Quòd, defuncto debitore, in feudo sibi satisfaciant creditores. 43
166. Quòd rogati restituere hæreditatem, detrahant. 43
167. Quomodo onera, & factiones Communis Lonadi, & jurisdictionis solvantur. 44
168. Quòd rationes, quæ dantur Judicibus, non debeant scribi in actis. 44
169. Quòd banniti de spezabanno, & aliis infrascriptis de causis, non intelligantur baniti. 44
170. Quòd, ubi non fit mentio de moneta, intelligatur de terzarolis. 44
171. Quòd credatur subscriptionibus Notariorum. 44
172. De bannitis de carceribus relaxandis. 44
173. Quòd agens ut ascendens, descendens, vel collateralis, sic habeatur. 44
174. Quòd non satisdetur in causa principali de expensis. 45
175. Quòd Judex sæcularis cognoscere possit super petitione decimarum. 45
176. Quòd Laici possint possidere, vel quasi, jus perceptionis decimæ. 45
177. Quòd de Usuris repetendis fiat ratio sub D. Potestate Lonadi. 45
178. Quòd Iudex sæcularis possit cognoscere super qualibet lite incidenter. 45
179. De diebus feriatis, & celebratione festorum. 45
180. Quòd mulieres, postquam duraverint in matrimonio per decem annos præsumantur dotatæ. 46
181. De recipiendo insolutum res dotales. 46
182. De doribus mulierum, & qualiter exigi possint. 47
183. De successione descendentium ex mulieribus transeuntibus ad secunda vota. 47
184. De succesione ascendentium. 47
185. Quomodo successiones deferantur. 47
186. Quòd vir succedat uxori. 48
187. Quòd mulier adulterium committens, amittat dotem. 48
188. Quòd Authentica, Sacramenta puberum C. Si adversus venditionem, non vendicet sibi locum, nisi in majoribus annis sexdecim. 48
189. Quòd creditores non possint cedere jura in præjudicium possessorum. 48
190. Quòd principalis antequam fidejussor debeat conveniri. 49

191. Quòd

Digitized by Google

Cap. 191. Quòd non poſsit renunciari Statutis. f. 49
192. Quòd donatores, & jura cedentes non poſsint teſtificari. 49
193. Quòd Procuratores durent tantùm per triennium. 49
194. Quòd fiat copia de inſtrumentis debitorum, danda petentibus. 49
195. De pęna vendentis rem fictalitiam pro allodio. 50
196. De inveſtituris recipiendis. 50
197. De curſu præſcriptionum. 50
198. De repræſaliis concedendis. 51
199. De breviariis Notariorum concedendis. 52
200. Quòd Notarii non ſubjecti non poſsint conficere inſtrumenta. 52
201. Quòd rogationi cujuslibet inſtrumenti adſint duo Notarii. 52
202. Qomodo confeſsiones, & ſimilia probari poſsint. 53
203. Qualiter fides adhibeatur inſtrumentis, indigentibus ſubſcriptione ſecundi Notarii. 53
204. De die, loco, & teſtibus diſtinctè ponendis de breviarijs alicujus. 53
205. De confeſſionibus factis in abſentia adverſariorum. 53
206. Quòd ConſulesTerrarũ juriſdictionis Lonadi poſſint exigere onera à vicinis ſuis. 54
207. Quòd res alicujus Communis vendi non poſſint. 54
208. Quòd ſolemnitates bonorũ poſſeſſionum circa aditiones hæreditatũ ſint ſublatæ. 54
209. De tranſmiſſione hæreditatis. 54
210. Quòd condemnati ad mortem poſſint teſtari. 54
211. De immunitate Medicorum, & Magiſtrorum grammaticæ concedenda. 54
212. De modo ſocidorum. 55
213. De uſurariis, & uſuris reſtituendis. 55
214. De venditionibus rerum immobilium fiendis cum exclamationibus. 56
215. Quòd contractus inter virum, & uxorem ſint ſimulati, ut infra. 61
216. Quòd Communia Lonadenſia poſſint vendere de bonis vicinorum. 61
217. Quòd Poteſtas teneatur compellere Miniſtralem, vel Barovarium, ad reſtituendum in duplum illud plùs, quòd accepiſſet ultra taxam. 62
218. De literis generalibus non concedendis. 62
219. Quòd nullus Miniſtralis Communis Lonadi audeat recipere ultra ſalarium infraſcriptum. 63
220. De ſolutionibus Præconum pro exclamationibus per eos fiendis in cauſis infraſcriptis ad inſtantiam alicujus ſingularis perſonæ, ſeu Univerſitatis. 64
221. Quòd Notarii ſubſcribentes ſcribant ſalaria prędicta in literis, ſeu conceſſionibus. 65
222. Quòd Conſules teneantur ſalvare ſequeſtra. 65
223. Quòd Communia teneantur pro Conſulibus ſuis. 65
224. Quòd quilibet in jure ſuo ſervetur. 65
225. De moventibus quæſtionum Communi Lonadi. 65
226. De compromiſſis faciendis inter Conſanguineos, vel ſingulares perſonas, Communia, ſeu Univerſitates. 66
227. QuòdConſules teneantur tenere ad plateam Impadem unam accenſam de nocte. 66
228. De non opponendo, nec excipiendo contra Statuta. 66
229. De citatione abſentium. 67
230. De Conſulibus, & Notario eligendis ſingulo menſe. 67
231. De officio Conſulum. 67
232. De officio Maſſarii. 68
233. Quòd bona ſolventium cum Communi Lonadi ſint obligata ipſi Communi, & vendi poſſint. 68
234. Quòd habentes ſortem in Vicinia Lonadi eligendi Officiales, non eligant forenſes, nec aliquem de ſua familia. 69

235. De

Digitized by Google

Cap. 235. De jus reddendo forensibus. 69
236. De dugalibus, & ripis fariolæ aptandis. 69
237. De clavigis super dugalibus magistris tenendis. 69
238. De straris, & viis reaptandis. 70
239. De eligendo Officiales super viis extra Terram Lonadi. 71
240. De viis non cavandis. 71
241. De non permittendo intrare bestias in locis sacris. 71
242. De viis disbrigandis in Terra Lonadi, & de non ponendo impedimenta, nec obstacula in eis. 71
243. De modo, & forma æstimandi damna data. 72
244. De damno dato emendando. 72
245. De bestiis non permittendis dare damnum. 72
246. Quòd electus ire pro negotiis Communis, teneatur facere, & adimplere, prout sibi imponetur. 73
147. De consulendo super negotiis, tangentibus utilitatem consulentis. 73
248. De Æstimatoribus eligendis quolibet anno, æstimare debentibus damna data. 73
249. De bonis pupillorum describendis post mortem patrum, vel parentum suorum. 73
250. De Campariis eligendis, & de eorum officiis, & eorum salariis exigendis. 74
251. De Sacramento præstando Campariis Communis Lonadi. 75
252. De Molinariis, & eorum delictis puniendis. 75
253. De pœna promittentis adjuvare aliquem, & minimè facientis. 75
254. Quòd Datiarii non exigant ultra pacta suorum datiorum. 75
255. Quòd Statuta Communis Lonadi assiduè stent ad banchum ipsius Communis. 76
256. Quòd nulla persona vadat ad spigolandum, seu colligendum olivas. 76
257. Quòd nemo vindemiet uvas, nec recolligat blada infra tempus ordinatum. 76
258. De non faciendo residentiam juxta retias Ecclesiarum Terræ de Lonado. 76
259. De non turbando aquam alicui adaquanti, & de non accipiendo alienum terrenum, pro faciendo obstacula. 77
260. Quòd bona immobilia obligata sint Communi, exceptis Ecclesiis, & Hospitalibus. 77
261. De non emendo aliquid in grosso ante nonas in die Sabbati. 77
262. De Rationatoribus Communis Lonadi eligendis, & eorum officio. 77
263. De jurisdictione Potestatis, & Capitanei in condemnando custodes. 78
274. Quòd nemo permittat ire per Terram Lonadi bestias porcinas. 78
265. Quòd provisiones, & ordinamenta fieri possint ultra Statuta. 78
266. De Tutoribus. 79
267. Quòd liceat cuicumque habenti domum, seu domos confinantes cum platea Terræ Lonadi, facere pontilia, modo infrascripto. 79
268. De exemptione Manentorum, seu Colonorum Forensium, venientium ad habitandum in Terra de Lonado. 80
De Solutionibus Notariorum deputatorum ad officia Communis Lonadi. 80

INDEX

Digitized by Google

INDEX CAPITUM STATUTOR. CRIMINALIUM.

Cap. 1. DE Officio, poteſtate, & bailia D. Poteſtatis Lonadi in Criminalibus. f. 83
2. Quæ pœna in maleficiis imponatur, ubi pœna à Statutis præſentibus, nec à Jure Communi terminetur. 83
3. De delictis commiſſis per illos de Lonado, ſeu alios dictæ juriſdictioni ſuppoſitos extra Terram, & Diſtrictum Lonadi. 83
4. De delictis commiſſis per illos de Lonado, ſeu Diſtrictu ejuſdem in prædictos de Lonado, ſeu diſtrictuales ejuſdem extra Terram, & Diſtrictum Lonadi. 83
5. De delictis commmiſſis per forenſes in illos de Lonado extra Diſtrictum Lonadi. 84
6. In quibus caſibus poteſt per inquiſitionem procedi. 84
7. Qualiter procedatur, ſi ſuperveniat accuſator in caſibus, in quibus procedi poteſt per inquiſitionem, formata inquiſitione. 84
8. De modo, & forma procedendi in cauſis Criminalibus. 84
9. De termino aſſignando per Poteſtatem illi, qui reſpondiderit accuſæ, denunciationi, vel inquiſitioni. 85
10. Infra quòd tempus denuncians, accuſans, vel inquirens probationes facere, & recipere teneatur. 85
11. Quòd in criminalibus non recipiantur probationes, niſi citatis, vel admonitis iis, quorum intereſt. 86
12. Quòd in cauſis prædictis nulla dilatio, quàm prædicta detur, niſi cauſa cognita. 86
13. Qualiter procedatur, Reo delictum confitente. 86
14. Quòd in criminalibus non teneatur D. Poteſtas dare conſilium Sapientis. 86
15. Quòd victus victori in expenſis condemnetur. 86
16. Qualiter procedatur, Reo contumace, citato perſonaliter, vel ad domum habitationis. 86
17. Quòd contumax corporaliter non puniatur, niſi contra eum extent indicia, ex quibus, ſi præſens eſſet, torqueri poſſe. 87
18. De Reo comparente ante ſententiam. 87
19. Qualiter procedatur contra comparentem, quando non eſt plenè de crimine probatum. 87
20. Quòd contumax, & bannitus ad mortem, vel ad membri abſciſſionem perveniens in fortiam Communis Lonadi poſſit de innocentia ſua probare. 87
21. De modo, & forma, & effectu citationis in criminalibus, & primò quando Reus perſonaliter invenitur. 88
22. De Reo bis citando, ſi in prima citatione non fuerit perſonaliter inventus. 88
23. De citationibus in criminalibus in ſcriptis fienda. 88
24. De forma citandi Reum alienigenam, & eum, qui eſt de alieno Diſtrictu. 88
25. Quòd Reo non comparente in terminis, ſeu termino citationum ponatur in banno ipſe Reus. 88
26. De alienigena comparente ante ſententiam. 89
27. De excuſatore legitimo, ſeu defenſore pro Reo contumace ante ſententiam comparente, & ſatiſdatione per eum fienda. 89
28. De procuratoribus in Criminalibus, ſeu defenſoribus. 89
29. Quòd infraſcriptæ perſonæ admittantur in cauſis Criminalibus ad defenſiones Rei quaſcumque. 89
30. Quòd ad cauſas abſẽtiæ allegandas admittatur Procurator quilibet cũ mandato. 90

31. De

Digitized by Google

Cap. 31. De ijs, qui legitimam perſonam habent ſtandi in judicio Criminali agendo, vel defendendo. 90
32. De ijs, qui accuſare, & accuſari poſſunt. 90
33. De poſitionibus in Criminalibus fiendis. 90
34. De teſtibus in Criminalibus. 91
35. De probationibus fiendis in Criminalibus. 91
36. De temporibus, & diebus, quibus eſt in cauſis Criminalibus procedendum. 91
37. Infra quantum tempus proceſſus Criminales debeant expediri. 92
38. De bonis eorum, qui ad mortem pro contumacia condemnantur, publicandis. 92
39. De tormentis, & in quibus caſibus quis poſſit, vel valeat tormentari. 92
40. Quæ perſonæ torqueri poſſint. 93
41. De copia inditiorum petentibus danda. 93
42. De pœna inferentis dedecus Deo, vel Sanctis. 93
43. De pœna concubinariarum, & concubinariorum. 93
44. De iis, qui in ſeipſos ſævierunt. 94
45. De fraudulenta accuſatione. 94
46. De fractoribus carcerum. 94
47. Nullus puniatur corporaliter, niſi lege municipali caveatur. 94
48. De declaratione certorum verborum in cauſis criminalibus. 94
49. De pœna facientis inſultum, ſine percuſſione. 95
50. De eodem ad domum habitationis. 95
51. De pœna facientis percuſſionem cum gladio, ſive armis vetitis, ſi non occidat. Et quæ intelligantur arma vetita. 95
52. De percuſſione ſine gladio vetito, & armis vetitis. 95
53. De pœna membrum amputantis, vel oculum eruentis. 96
54. De pœna debilitantis membrum. 96
55. De pœna ſgrafignantis aliquem. 96
56. De pœna mordentis aliquem. 96
57. De pœna projicientis aliquem in terra. 96
58. De homicidio. 96
59. De homicidio caſuali, & à caſu perpetrato culpa tamen præcedente. 96
60. De homicidio facto caſu fortuito, qui prævideri non poterat. 96
61. De præbentibus homicidæ auxilium, conſilium, vel favorem. 97
62. De eo, qui homicidium committi mandavit. 97
63. De aſſaſſinis. 97
64. De pœna vulnerantis aliquem animo occidendi, quando non eſt mors in dicto ſecuta vulnere. 98
65. De aggrediente animo occidendi, qui aggreſſum non percuſſit. 98
66. De iis, qui intelliguntur vulneraſſe, ſeu inſultum feciſſe animo occidendi. 98
67. De furibus, & latronibus. 98
68. De furto commiſſo de re ſacra, vel religioſa. 99
69. De eo, qui extra Diſtrictum Lonadi furtum commiſit, & dictum furtum Lonadum portavit. 99
70. De habitatore Lonadi, vel diſtrictus committente furtum extra diſtrictum Lonadi, portante furtum in Terra, ſeu diſtrictu Lonadi. 99
71. Quòd unum furtum intelligatur, ſi uno contextu plures fuerint res ſubtractæ. 99
72. De aggreſſoribus, & craſſatoribus viarum publicarum. 99
73. De fuga famulorum. 100
74. De non mutuando, ſeu dando aliquid in credentia famulis ſine licentia eorum dominorum. 100
75. De defenſione competenti danda ante condemnationem. 100

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Cap. 76. Quòd condemnationes fiant purè, & non ſub conditione. 100
77. Quòd bannitus, ſoluta condemnatione, cancelletur de banno. 101
78. Quòd ſpoliatus reſtituatur in poſſeſſione, in qua erat tempore ſpoliationis. 101
79. Quòd parricida capite puniatur. 101
80. De pœna rapientis mulierem honeſtam. 101
81. De pœna mulieris, habentis maritum, committentis ſtuprum, ſeu adulterium. 101
82. De muliere Domicella, vel Vidua committente ſtuprum. 101
De eodem. §. 1. 101
83. Quòd ſodomitæ igne concrementur. 102
84. De pœna tenentis, ſeu exercentis privatum carcerem. 102
85. De pœna tenentis aliquem incluſum, & qui non fecerit eum redimere. 102
86. De pœna tenentis aliquem captum, ſeu ligatum, ſi fecerit eum redimere. 102
87. De pœna illius, qui per metum fecerit aliquem redimere, & non tenuerit eum captum. 103
88. De pœna tributantis aliquem. 103
89. De pœna tentantis corrumpere Poteſtatem, vel ejus Officiales. 103
90. Quòd fures, & latrones impunè poſſint capi, dum cognoſcentur. 103
91. De pœna impedientis, ne detenti, ut fures, vel malefactores conſignentur. 103
92. Qualiter Univerſitas teneatur dare auxilium, ad conſignandum malefactores, & fures captos. 104
93. De pœna capientis aliquem furem, vel malefactorem, negligentis in conſignando, & notificando. 104
94. De pœna auferentis aliquem furem, vel homicidam, vel alium malefactorem amotum de manibus familiæ D. Poteſtatis. 104
95. De pœna plagiarij. 104
96. Quòd Venefici capite puniantur. 104
97. Quòd Malefici in havere, vel perſona arbitrio Poteſtatis puniantur. 104
98. De capiendis bannitis Communis Lonadi. 105
99. De præmio dando capientibus bannitos. 105
100. De augmentatione pœnarum. 105
101. De mitigatione pœnarum propter pacem, vel delinquentis confeſſionem. 105
102. Quòd nullus ſatiſdans idoneè detineatur. 106
103. De rumoribus, & miſcellantijs inter inter affines, & conſanguineos. 106
104. De offenſionibus, & miſcellantijs virum, & uxorem. 107
105. Quòd de miſcellantijs inter conſanguineos, & maritum, & uxorem non procedatur, niſi ad inſtantiam offenſi accuſantis. 107
106. De percuſſionibus, & injurijs illatis in perſonam, vel perſonas D. Poteſtatis, & Capitanei Communis Lonadi, & Officialium ſuorum. 107
107. De verbis injurioſis illatis in perſonas DD. Poteſtatis, & Capitanei. 107
108. De offenſionibus factis Officialibus dictorum DD. Poteſtatis, & Capitanei, ac ſtipendiarijs Sereniſſimi Duc. Dom. noſtri. 107
109. De injurijs commiſſis in perſonas Notariorum ad Civilia D. Poteſtatis, & Conſulum Communis Lonadi. 107
110. De prohibita injuria in loco feſtivitatis, congregationis, vel ſolatijs. 107
111. De mandatoribus, & delictum committi facientibus. 108
112. De pœna delinquentis contra illos de Lonado, & ſuæ juriſdictioni ſuppoſitos. 108
113. De verbis injurioſis. 109
114. De verbis iniurioſis prolatis in præſentia D. Poteſtatis. 109
115. De tranſgreſſoribus murorum Terræ, & Caſtrorum Lonadi. 109
116. De exploratoribus habitantibus in Terra, & territorio Lonadi. 109
117. De exploratoribus aliunde habitantibus. 110

8. De

Digitized by Google

INDEX CAPITUM

Cap. 118. De Consiliarijs Communis Lonadi revelantibus dicta in Consilio. 110
119. De famosis libellis. 110
120. De ordine servando in intromissionibus siendis in bonis delinquentium. 110
121. De residuis Communis Lonadi, & de subtrahentibus havere dicti Communis. 110
122. De pœna periurij. 111
123. De vijs, & stratis publicis, & pontibus non impediendis. 111
124. De vijs, & stratis spazandis. 111
125. De electis per illos de Consilio ad aliquid peragendum. 112
126. De pœna non gabellantis vinum, quòd vendit ad minutum, & de pœna vendentis vinum ab una zerla infra, & de solutione Incantatori fienda pro dicto vino. 112
127. De pœna Hospitum vendentium vinum non gabellatum. 112
128. De pœnâ Hospitis non permittentis Datiarios perquirere, si datium fraudetur 112
129. De pęna Hospitis tenentis in eadem domo pro ipsius usu vinum ejusdem coloris, cujus est vinum, quod hospitibus datur per eum. 113
130. Quòd Hospes pro pretio, quo vinum aspinabit, teneatur illud Incantatoribus dare. 113
131. De pœna vendentis vinum ad minutum sine bozzolis vitris. 113
132. De pęna Hospitis tenentis apertum ostium post primam horam noctis. 113
133. De pœna vendentis vinum, quod exportatur de domo in domum. 113
134. De pœna vendentis vinum ultra, quàm fuerit aspinatum. 113
135. De pœna injustè mensurantis vinum. 114
136. De pœna vendentium vinum ad minutum, in quo posuissent aquam. 114
137. De pœna Beccariorum uccidentium bestias aliquas sine licentia D. Potestatis Lonadi, vel Consulum. 114
138. De pœna Incantatoris beccariæ non tenentis carnes ad sufficientiam; 114
139. De pœna vendentis aliquas carnes pro alijs. 114
140. De pęna Beccarij injustè ponderantis. 114
141. De pęna vendentium carnes fętidas. 114
142. De pęna Incantatoris datij panis, qui non tenuerit panem venalem ad sufficientiam. 115
143. De pęna vendentis panem minori pondere, quàm fuerit Calmedrum datum per Consules. 115
144. De pęna Molendinariorum non reddentium debitum, quibus debent. 115
145. De pęna Molinarij non mensurantis partem ad eum tangentem cum mensura Communis. 115
146. De pęna Molinarij non reddentis farinam debitam. 115
147. De fide adhibenda conquerentibus de Molinarijs. 115
148. De pęna sedentis super sacco bladi, vel farinæ. 115
149. De pęna non venientis ad Consilium, seu Viciniam. 116
150. De pęna vendentium panem non bullatum bullo Incantatoris. 116
151. De pęna Datiarii panis, non eligentis locum, ubi panis vendatur. 116
152. De pęna Consulum non quęrentium quotidiè fraudantes datia. 116
153. Quòd furtum non excedens soldos decem non sit in coacervatione furtorum. 116
154. De receptatoribus furtorum, & robariarum. 116
155. De receptatoribus Bannitorum de rebellione. 117
156. De moneta falsa. 117
157. De pęna falsificantis sigillum, vel bulletinum Sereniss. D.D. nostri, seu sigillum, vel bulletinum Communis Lonadi, vel D. Potestatis, vel Capitanei Lonadi. 118
158. De pęna falsificantis scripturas, existentes ad Cancellariam Cõmunis Lonadi, vel alias scripturas existentes ad Cameram, seu in Archivio Communis Lonadi. 118

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Cap. 159. De pœna facientis, vel fieri facientis cartam, vel ſcripturam falſam, vel acta publica falſa. 118
160. De pœna ſcienter producentis cartam, vel condemnationem falſam. 118
161. De falſitate banni. 119
162. De pœna facientis Officium Miniſtralis, qui non ſit Miniſtralis. 119
163. De pœna Miniſtralis facientis ambaſciatam, vel relationem falſam. 119
164. De pœna producentis inſtrumentum falſum, factum ad ejus poſtulationem, vel ſui miſſi. 119
165. De pœna illius, qui dixerit falſum teſtimonium. 119
166. De pœna producentis, vel utentis falſos teſtes, vel falſum teſtem. 119
167. De pœna illius, qui dixerit falſum teſtimonium in cauſa civili. 119
168. De imbreviaturis Notarij infamati gubernandis. 120
169. De Notario infamato. 120
170. Quòd Bannitus, vel condemnatus de falſo non poſſit exercere Officium publicum advocationem, & procurationem. 120
171. De pœna committentis falſum aliter, quàm Jure municipali ſit cautum. 120
172. De incendio. 120
173. De damno dato aliter, quàm per incendium. 121
174. Qualiter teneantur Communia ad reſtitutionem pro damno dato. 121
175. De domibus minimè deſtruendis. 122
176. De pœna injuriantis D. Poteſtatem, vel ejus Collateralem. 122
177. Quòd minor quatuordecim annis committens maleficium, non puniatur corporaliter. 122
178. Quòd jus creditorum, & deſcendentium ſit ſalvũ in caſibus, in quibus fit publicatio bonorum. 122
179. De pœna rumpentis pacem. 123
180. In quem pervenire debeat pœna propter pacem ruptam. 123
181. De pœna Communis Terræ, in qua Banniti maleficij converſari inventi fuerint. 123
182. De arbitrio Poteſtatis contra impedientes, volentes capere malefactores. 123
183. De pœna Officialis Communis committentis fraudem, vel furtum, vel robariã. 124
184. De arbitrio procedendi contra Datiarios, & eorum nuncios, & Officiales, deferentes fallas accuſas, vel calumnias. 124
185. De pœna facientis, vel fieri facientis pignorationem, ſeu moleſtiam ſine licentia D. Poteſtatis. 124
186. De pœna prohibentis pignus. 125
187. Quòd obligationes contractus, & diſtractus factæ occaſione buſcatiæ non valeãt. 125
188. Quòd Conſules Lonadi teneantur denunciare ludentes, & tenentes ludum. 126
189. De Averitatoribus. 126
190. De procedendo contra infamatos de buſcatia. 126
191. De pœna euntis de nocte ſine lumine, & cum armis. 126
192. Quòd nullus vadat ad ſonandum de nocte. 126
193. Quòd requiſitus ſtatim dicat nomen, & cognomen ſuum. 126
194. De pœna portantis arma vetita. 126
195. De pœna portantis ferrum fraudoloſum. 127
196. De pœna facientis ſocietatem, aut invitamentum, vel ligam improbam. 127
197. De pœna damnati de hæreſi. 127
198. De invitamentis. 127
199. De non currendo ad rumorem tempore rumoris. 128
200. Quòd foreſterij non intrent domos hominum. 128
201. De pœna committentis, vel committi facientis ſpoliationem in re immobili. 129
202. De vi moleſtativa, vel inquietativa poſſeſſionis. 129

203. De

Digitized by Google

Cap. 203. De contractibus ſuper rebus invaſis. 129
204. De violentijs notificandis per Conſules, Rectores, Officiales, & Communia Terrarum. 130
205. Quòd calumniatus de violentia detineatur, quouſque ſatiſdederit. 130
206. Quòd in crimine ſpoliationis poſſeſſionis, inquietationis, vel turbationis procedatur ſummariè. 130
207. Quòd Communia teneantur ſolvere fictum,& redditus pro ſeduminibus, & terris, quę propter potentiam alicujus non laborarentur, vel non habitarentur. 130
208. De Advocato,& Procuratore dandis deponentibus querimoniam in violentijs. 131
209. Quòd Statuta facta de violentijs mandentur executioni. 131
210. In quibus debeant pervenire condemnationes de violentijs. 131
211. De pęna ſuperſtitum carcerum, qui relaxarent carceratos extra carceres, aut fugere extra carceres. Et ſuperſtites carcerum intelligantur Conſules Lonadi. 131
212. De fractione carcerum, & etiam fugente de carceribus. 132
213. De pœna ſuperſtitis carcerum gravantis carceratos indebitè. 132
214. De pœna proijcienris lapidem fraudulenter. 132
215. De pœna decapillantis aliquem. 132
216. De pœna ſburlantis aliquem. 132
217. De pœna lacerantis alterius pannos, vel pannum. 132
218. De pęna accipientis alicui caputeum injuriosè. 132
219. De pęna vendentis eandem rem immobilem duobus diverſis emptoribus in diverſis contractibus. 133
220. Quòd Banniti de maleficio poſſint impunè offendi. 133
221. Quòd Banniti de maleficio non admittantur ad petionem ſui juris, nec ad teſtimonium reddendum. 133
222. De maleficiis notificandis. 133
223. De ſatiſdatione fienda de non offendendo. 134
224. De bonis Bannitorum de rebellione Communis publicandis. 134
225. De ijs, qui intelliguntur eſſe rebelles. 134
226. Quòd tenentes bona Bannitorum, vel rebellium reſtituant ea, cum fructibus. 134
227. De pęna tractantis contra pacificum Statum Communis. 134
228. Quòd bona Bannitorum perveniant in Cameram Sereniſs. Duc. Dom. Noſtri, & in Commune Lonadi. Salvo jure creditorum, & deſcendentium, & habentium jus in eis. 134
229. De bonis Bannitorum inquirendis, & faciendis pervenire in Cameram D. Noſtri, & Commune Lonadi. 135
230. De tractantibus contra Statum Sereniſs. D. Noſtri. 135
231. Quòd Banniti pęna corporali de aliqua Civitate, vel Terra capiantur, & remittantur ad locum delicti. 135
232. De ſubditis Terrarum D. venientibus ad offendendum à partibus inimicorum tempore guerræ. 136
233. De quibus condemnationibus non poſſit cognoſci. 136
234. Quòd occidens non poſſit habere de bonis occiſæ perſonæ. 136
235. De pęna trahentis cum fronzia. 136
236. De non inquirendo rixas inter Uxorem, & virum factas. 136
237. De pęna non capientium malefactores. 137
238. De pęna Tabernariorum tenentium oſtia aperta poſt tertium ſonum campanæ. 137
239. De pęna Collegij, ſeu Paratici facientis conventiculum, monopolium, vel ſacramentum, & maximè ſuper rebus aliquibus vendendis, vel emendis. 137
240. De pęna proijcientis immunda in vias. 137
241. De pęna facientis pontilia ſuper ſtratas publicas. 137

242. De

Digitized by Google

Cap. 242 De pęna D. Poteſtatis, non dantis copiam actuum partibus. 138
243. De pœna non manifeſtantis proditiones D. Poteſtati. 138
244. De cuſtodia carceris. 138
245. De pœna cavantis in præjudicium alterius. 138
246 Quòd mulieres in uno carcere tantùm de cætero debeant detineri. 138
247 De pœna portantis beſtiam mortuam intus Terram Lonadi. 139
248 De pœna facientis cordas budellorum intus Lonadum. 139
249 De pœna facientis panellos, ſeu candelas de ſepo, vel comburentis fœcem contra formam infraſcriptam. 139
250 De pœna conducentis beſtias morboſas. 139
251 De pęna impoſita Bubulſis aſcendentibus plauſtra. 139
252 De pœna tenentium accipitrem, vel aves alienas, & alienos Canes. 139
253. De pœna non tenentium paſſum conſuetum. 140
254. De pœna Communium Lonadentium habentium Statuta contra Statuta, & libertatem Terræ Lonadi, vel hominum ejuſdem Terræ. 140
255. De meretricibus expellendis. 140
256. Quòd D. Poteſtas Lonadi teneatur imponere pœnas in Statutis determinatas. 140
257. De pœna non deſignantis alicui ſubjecto Terræ Lonadi terras, quas tenet ad livellum, vel alio modo. 140
258. De pœna recipientis debitum ſibi ſolutum. 140
259. De pęna impoſita conquerenti de aliquo coram alio Judice, vel Officiali, quàm coram Judice, & Officiali Communis Lonadi. 141
260. De pœna negantium ſe debere fictum. 141
261. De pœna illius, qui traxit civem, vel ſubditum Lonadi extra Terram Lonadi pro aliqua quæſtione. 141
262. De pœna committentis dolum, vel fraudem in arte ſua. 141
263. De pœna tenentis aliquam rem immobilem pro aliqua perſona, & intelligentis ſe eſſe in poſſeſſione illius. 141
264. Quòd Bannitus reus mortis impunè poſſit offendi in omnibus locis, & Terris ſubiectis Sereniſs. Duc. Dom. Noſtro. 142
265. De pœna tingentis, ſeu meſcolantis pilum bovis cum aliqua aliâ lana, cauta faciendi pannos. 142
266. De pœna ordentis telam de lana filata ad filarolum. 142
267. De cuppis, quadrellis, & alijs fiendis ad menſuram Communis Lonadi. 142
268. De taxatione fienda ſuper calcina, cuppis, quadrellis &c. 142
269. De taxatione ponderis calcinæ. 142
270. De qua moneta intelligatur condemnatio. 142
271. De pœna illius, qui evulſit dentem. 142
272. De pœna contemnentis mandata Officialium. 143
273. Quòd quilibet Conſul, vel Officialis cujuslibet Communis teneatur obbedire mandatis D. Poteſtatis. 143
274. Quòd nulla perſona auferat aliquod pignus. 143
275. De non portando girlandas rovetarum, vel olivarum. 143
276. De pœna tenentis, ſeu portantis armum, ſeu interſigna aliqua ſignificantia partialitatem. 143
277. De Bannito conſignante alium Bannitum. 144
278. Quòd Communia teneantur ad emendationem robariarum. 144
279. De ordine tenendo circa carceratos offerendos, vel non. 145
280. Quòd Officiales non faciant contra formam Statutorum. 145
281. De non auferendo res mobiles de alicujus ſeduminibus. 145
282. De columbis non capiendis. 146

283. De

Digitized by Google

Cap. 283. De pœna conducentis, vel permittentis ire beſtias in foveas Forticilij Terræ Lonadi, vel perſonaliter euntis in ipſas. 148
284. Quòd Datiarij porrigentes accuſam falſam de aliquo, condemnetur, ut infra. 148
285. De pęna portantis madia ultra menſuram infraſcriptam. 149
286. De plantatijs fiendis. 149
287. De pęna Miniſtralium non citantium, prout requiſiti fuerint, & debuerint. 149
288. De pęna tenentis ſigillum Communis, bullantis aliquam literam, cartam, vel ſcripturam, vel aliquid aliud aliter, quàm inferius denotetur. 149
289. De pęna devaſtantium, ſeu arantium vias Communis Lonadi. 150
290. De pęna petentis, ſeu requirentis pęnam, ſeu condemnationem aliquam remitti debere alicui condemnato. 150
291. De renunciationibus accuſæ, vel denunciæ, & de procedendo per Inquiſitionē, & de pęna fraudulenter renunciātis dictæ accuſæ, vel denūciæ in cauſis pecuniarijs, & non perſonalibus. 150
292. De ſalario Advocatorum, & Procuratorum, percipiendo à ſuis clientulis, & principalibus in cauſis Civilibus, & Criminalibus. 151
293. Pro tollendo omnem dubitationem ſuper condenationibus fiendis, quomodo, & qualiter, & pro quanta parte debeant applicari tam Cameræ Sereniſsimi Duc. Dom. Noſtri, quàm Communi Lonadi. 151
Confirmatio Statutorum Exellentiſs. Marchionis Mantuæ. 152
Confirmatio Statutorū Sereniſs. Duc. Dom. Venet. de anno 1440. 17. Septembris. 153
Allia confirmatio dicti Sereniſſimi Dominij de anno 1517. 12. Junij. 154
Judicium Excellentiſs. P. Coll. in materia Salis vendendæ. 154

INDEX

Digitized by Google

INDEX CAPITULORUM
DATIORUM
Molendinorum, Campariorum, & aliorum.

CAPITULA GENERALIA DATIORVM.

Cap. 1 QUòd Datiarii omni vigesima secunda die cujuslibet mensis, durantibus eorum datiis, solvere teneantur Masario summam denariorum, quam solvere tenentur, etiam si dicti Datiarii essent creditores Communis alia de causa. fol. 1

2 D. Potestas Lonadi, occasione datiorum Communis Lonadi, teneatur reddere jus summarium, & expeditum sine strepitu, & figura judicii iis, qui petunt. 1

3 Incantatores datiorum possunt accusare delinquentes contra eorum datia solùm infra spatium quindecim dierum, & non ultra. 1

4 De termino fidejussionum præstandarum per Incantatores. Et quid si non præstentur infra dictum terminum. 1

5 Restaura quando fieri debeant Incantatoribus, & quando non. 2

6 Infra quem terminum renunciare possint Incantatores suis prædecessoribus Incantatoribus. 2

7 Quòd Incantatores Datiorum, & fictuum nullum possint petere, vel eis fieri restaurũ. 3

8 Incantatores Datiorum, & fictuum Molendinorum jurare debent ad requisitionem Communis, si participent cum aliis Datiariis. 3

9 De termino renunciandi Incantus. 3

10 De fidejussione præstanda per Incantatores. Et quam pœnam incurrant Notarii, & Consules, si in hoc negligentes fuerint. 3

11 Alius terminus renunciandi incantus. 4

12 Incantatores Datiorum, & fictuum Molendinorum, eorum fidejussores, Officiales, Molinarii, Famuli, & exercitores ipsorum datiorum subjacent omnibus accusationibus, & denunciationibus Officialium, seu Commilitonis Communis Lonadi, qui per tempora erit. 4

13 Incantatores, & fidejussores tenentur realiter, & personaliter ad solutionem omnium & quarumcunque pœnarum, seu condemnationum fiendarum ipsis, eorum, & cujuslibet eorum Officialibus, Molinariis, famulis, & exercitoribus dictorum suorum datiorum, seu incantuum. 4

14 Incantatores Datiorum, & fictuum renunciare possunt suis prædecessoribus per totum diem S. Thomæ Apostoli. 4

15 Incantatores Datiorum, & fictuum tenentur suis expensis portare ad Cameram Ducalem Brixiæ singulo mense pretium suorum incantuum. 5

16 Incantatores, & eorum fideiussores balottandi sunt in Consilio Communis Lonadi. 5

17 De pactis servandis per Incantatores Datiorum. 5

18 De valore pactorum. 6

19 De termino renunciandi incantus datiorum. 6

20 De pretiis datiorum portandis per Incantatores in Cameram Brixiæ. 6

21 Incantatores dare debent Communi bonam, & idoneam fidejussionem, quæ unà cũ Incantatore balottanda est in Consilio. Et quid; si reprobata fuerit in Consilio. 6

22 De

Digitized by Google

Cap. 22. De pretio portando per Incantatores Datiorum in Cameram Duc. Brixiæ omni vigesima secunda die cujuslibet mensis. 6
23. De fidejussione danda per Incantatores. Et quid, si non fuerit approbata in Consilio. 6
24. Pretia datiorum danda sunt per Incantatores Massario Communis Lonadi ad hoc electo. 7
25. Incantatores datiorum, & fictuum non solùm balottandi sunt in Consilio Communis, sed neque tenere possunt socios, vel alios participantes cum eis, nisi priùs fuerint approbati in dicto Consilio. Et servare debent pacta, & additiones. 7
26. Tam terrigena, quàm forensis potest incantare datia Communis Lonadi. 7
27. Nullus Incantator potest renunciare suum datium. 7
28. Pretium datiorum, & fictuum molendinorum portandum est per Incantatores in Cameram Duc. Brixiæ. 8
29. Incantator non prævalens in Consilio non potest habere avantaggia. 8
30. Datiarii, Ponderator, & Commilito Communis Lonadi non possunt esse de Consilio ejusdem Terræ. 8
31. Incantator si per se non incantet datium, quid facere debeat. 8
32. Si persona nominata ab Incantatore, seu Abocatore non prævalet in Consilio, tenetur ipse Incantator. 8
33. Si aliquis Incantator reprobatus fuerit in Consilio, quid faciendum est de ejus datio. 8
34. Incantatores datiorum, & molendinorum solvere debent pretium ad monetam Cameræ. 9
35. Incantatores per se ipsos exercere debent suum Officium, seu datium, nec admitti possunt ad plura officia, seu datia, sed ad unum tantùm. 9
36. Incantatores datiorum, excepto Incantatore datii Macinæ, per se ipsos exercere debent suum officium. 9
37. Incantatores datiorum, & molendinorum solvere debent ad monetam Cameræ pretium sui datii, & cum latiis. 9

PACTA, SIVE STATUTA DATII MERCANTIÆ.

Cap. 1. QUid solvendum sit pro soffrano. 10
2. Quid solvendum pro mercantiis. 10
3. Quid solvendum sit pro lino. 10
4. Quid solvendum sit pro caseo. 11
5. Quid pro transitu lini per Terram, & Territorium. 11
6. Quid solvendum sit pro oleo. 11
7. Quid solvendum pro porcellis vendendis. 11
8. Quid solvendum pro porcellis conductis, vel portatis intus Terram Lonadi, ut vendantur. 11
9. Quid solvendum pro lana. 12
10. Quid solvendum sit pro roxo, & valania. 12
11. An aliquid sit solvendum pro oliva à forensibus conducta, vel portata intus Terram Lonadi pro oleo faciendo. Et quid dicendum de legnaminibus conductis pro rasicando ad rasicam Communis Lonadi. 12
12. An aliquid sit solvendum ab habitante Lonadi conducente duas bestias porcinas in ipsam Terram pro proprio usu. 12

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Cap. 13. Quid ſolvendum pro coriis, & pellibus conductis intus Terram, & Territorium Lonadi. 12

14. Pro pellibus, ſeu coriis portatis, vel conductis extra Terram Lonodi, ad eas lavandas, an aliquid ſolvendum. 13

15. Nihil ſolvitur pro coriamine laborando. 13

16. Quid ſolvendum pro vino forenſi. 13

17. Quid ſolvendum pro vino conducto intus, & extra Terram Lonadi, & quid dicendum de Terreriis. 14

18. Quid ſolvendum pro tranſitu panni lanæ. 14

19. Quid ſolvendum pro mercantiis Lonadi. 14

20. Mercantiæ datium ſolventis. 14

21. Aliæ mercantiæ. 15

22. Aliæ mercantiæ. 15

23. Aliæ mercantiæ. 15

24. Aliæ mercantiæ. 15

25. Nihil ſolvatur pro ſale Sereniſs. Duc. Dom. Venetiarum. 15

26. Quid ſolvendum pro panno lanæ, conducto intus Terram, & Territorium Lonadi. 15

27. Quid pro ſpeciariis, & merzariis. 15

28. Quid pro penna extra Terram, & Territorium Lonadi conducta. Et quid dicendum de Terreriis pro uſu ſuo. 15

29. Quot pelles, & cujus generis ferri, vel portari poſſint intus Terram Lonadi abſque ſolutione datii. 16

30. Terrigenæ, & Malgheſii poſſunt conducere uſque ad ſex gerulas vini ad Territorium Venzaghi, & Centenarii, vel alterius loci, ubi habitant abſque ſolutione datii. 16

31. Pro datis à Communi Lonadi nihil ſolvitur. 16

32. Uſque ad quem locum Lonadi poſſint conduci mercantiæ abſque impedimento Datiarii. 16

33. Quando intelligatur portantem, vel conducentem mercantias fraudaſſe datium, & incidiſſe in pœnas latas contra fraudantes. 16

34. Datiarius tenetur notificare Mercatori, quod ſolvere tenetur pro mercantiis ſuis. 17

35. Quòd Datiarius eligat ſibi locum in platea Lonadi, vel prope eam. 17

36. Quòd conducens mercantias intus Terram Lonadi, ante introitum ipſius Terræ teneatur expectare, ad requiſitionem Datiarii. 17

37. Quam pœnam incurrat contrafaciens pactis datii mercantiæ Communis Lonadi. 18

38. Quam pœnam incurrat Datiarius accipiens ultra, quod ſibi debetur. 18

39. Quid faciendum de mercantiis conductis intus Terram Lonadi abſque ſolutione datii introitus, ad quod tenentur conductores. 18

40. Quid dicendum de rebus, quę portantur de Lonado Venzagum, & è contra. 18

41. Nullum ſolvitur datium pro fructibus animalium Malgheſiorum venientium ad paſculandum Venzagi, & Lonadi. 19

42. Quòd nihil ſolvatur pro uno penſe mercantiæ, ſi ſolvatur ad rationem ſoldorum duorum pro ſoma. 19

43. Quando pro fructibus exigi poſſit datiũ, & quando non. Et quinam ſint iſti fuctus. 19

44. In quibus locis non poſſit fieri contrabannum, nec inventiones. 19

45. Quòd Datiarius ad exigendum datium non teneat Pizamantillos, ſed tantùm perſonas juriſdictioni Lonadi. 20

46. De conducentibus victualia ad exercitum Sereniſs. Duc. Dom. Venetiarum. 20

47. De conducentibus extra Terram Lonadi lanam, ſeu ſtamen laboratum pro filari faciendo, & pro pannis præparandis. 20

48. De conducentibus ſpeciarias, & alias res ad ſpeciariam Lonadi pro ejus uſu. 20

49. In-

Digitized by Google

Cap. 49. Incantator non poteſt petere reſtaurum à Communi Lonadi pro perſonis immunibus ab onere ſolvendi datium pro Sereniſſ. Duc. Domin. Venetiarum. 20
50. Incantatores datii mercantiæ Lonadi,& Venzagi per ſe officiũ ſuũ exercere debent. 21
51. Quòd Datiarius pacta datii habeat. Et à Malgeſiis ad paſculandum beſtias conducentibus in Territorio Lonadi nihil exigat. 21
52. Quòd Incantator nihil exigat pro utenſilibus agriculturæ,& aliis, ut in præſenti Cap. 21
53. Quòd nihil ſolvatur pro calcina, neque pro duabus baccetis olei. 21
54. Quid ſolvendum pro panno conducto ad Fullum Lonadi. 21
55. Quid ſolvendum pro pannis, ſtaminibus, & lanis fullatis conductis ut ſupra. 22
56. Nihil ſolvitur pro arboribus à vitibus, vel fructiferis. 22
57. Nihil ſolvitur per Lonadenſes portantes intus dictam Terram aliqua hortalitia, ut ibi, vel alibi vendantur. 22
58. Quòd nihil ſolvatur pro venazolis ad Macinam conductis, pro oleo faciendo, neque pro dicto oleo. 22
59. An, & quid ſolvendum ſit pro piſcibus, gambaris,& piſcaria Lonadum conductis. 22
60. Quòd nihil ſolvat forenſis pro rebus ſuis, ſi veniat Lonadum pro colono, vel manento. 22
61. Quòd pro pannis fullandis nullum ſolvatur datium. 22
62. Quid ſolvendum pro aqua vitæ, & vino cocto. 22
63. An omnes aſſides, batilia, parmolæ, claves, & circuli ſolvant datium. 23
64. Quando ſolvendum ſit datiũ pro porcis venditis, vel non venditis in Terra Lonadi. 23
65. Quam pœnam incurrat Datiarius exigens datium contra formam Pactorum. 23
66. Quòd nihil exigatur pro rebus conductis ad Terram Lonadi in die mercatus. 23
67. Incantator Tranſverſus Venzagi debet ſemper eſſe in loco deputato ad ſolutionem datii, vel aliquis ex ſua familia, neque cum aliquo convenire, niſi ſit ex ſua familia. 23
68. Quòd habitantes in Territorio Lonadi teneantur conſignare Incantatori res datio ſubiectas. 24
69. Quòd Incantator Tranſverſus Venzagi ſemper habitet in domo deputata. 24
70. Alia pœna contra Incantatorem Tranſverſus Venzagi non habitantem in loco deputato. 24

PACTA, SIVE STATUTA DATII PANIS AD MINVTVM.

1. VEndere volens panem ad minutum, quid ſolvere debeat pro qualibet ſoma frumenti. 25
2. In quo loco vendendus ſit panis. Et quid, ſi in dicto loco non ſit panis ad ſufficientiam. 25
3. Calmedrum per quos, & quando dandum ſit Incantatori datii panis. 25
4. Incantator tenetur facere panẽ de uno in unum ad pondus limitatum per Conſules, vel Deputatos. 25
5. Incantator poteſt accuſare contrafacientes Capitulis dicti datii. 26
6. Nullus vendere poſſit panem ſine licentia Incantatoris. 26
7. Incantator tenetur obſervare, & obſervari facere Capitula dicti datii. 26
8. Hoſpes, vel Tabernarius quibus teneatur dare panem bullatum bullo Incantatoris. 26
9. Incantator quomodo panem facere debeat. 26
10. Quando calmedrum dandum ſit, & à quibus. 26

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Cap. 11. Quam pœnam incurrant facientes panem venalem non ſecundùm formam Pactorum Communis Lonadi. 27

12. Deputati, vel Conſules poſſunt præcipere Incantatori, ut faciat panem ad marchettum, vel ſoldum, vel groſſum pro ſingulo pane. 27

13. Calmedrum dandum eſt per Conſules juxta valorem frumenti venditi in Civitate Brixiæ, 27

14. Calmedrum panis dandum eſt per Conſules juxta communem valorem frumenti venditi ſuper mercato Deſenſani. 27

15. Incantator, & incipientes facere panem venalem tenentur illum facere continuatè per totum annum ad ſufficientiam, & in laudabili forma. 27

16. Calmedrum dandum eſt per Conſules in die Lunæ. 27

17. Incantator, & alii facientes panem venalem tenentur facere, & vendere panem de fariſello frumenti. 28

18. Quòd incantentur duo furni, 28

19. Incantatores quid facere debeant poſtquam levaverint panem de furno. 28

20. Quot penſes panis dare debeant Incantatores pro ſingula ſoma. 28

21. Incantatores non poſſunt ponere aliquem loco ſui. 28

22. Incantatores datii panis non poſſunt participare cum Incantatoribus molendinorum, & è contra. 28

23. Incantatores tenentur dare ſolùm penſes decem panis pro ſingula ſoma frumenti. 28

24. Incantatores manutenere debent panem venalem in platea Lonadi. 29

25. Incantatores datii panis tenentur dare penſes undecim panis pro ſingula ſoma frumenti. 29

26. Incantandi ſunt tres furni. 29

27. Subventio non eſt danda Incantatoribus. 29

28. Incantatores datii panis non poſſunt incantare molendina, nec cum eorum Incantatoribus participare. 29

29. Incantatores debent facere panem juxta conditiones in Statutis contentas. 29

30. Incantatores non habentes panem venalem, quam pœnam incurrant. 29

31. Incantatores facere debent panem de fariſello. 29

32. Quòd quilibet poſſit facere panem à bullo. 29

33. Incantatores tenentur facere panem juxta calmedrum eis dandum per Conſules. 30

34. Tabernarii, ſeu hoſpitium exercentes non poſſunt facere panem venalem, neque bullatum, neque admittendi ſunt ad alia datia. 30

35. Incantatores facere debent panem ab uno, vel à duobus marchettis. 30

36. Patres, & Fratres Hoſpitum, ſeu Tabernariorum admitti poſſunt, & admittendi ſunt ad datium panis, & ad alia datia. 30

37. Nullus peteſt facere panem bullatum. 30

38. Quam pœnam incurrant Incantatores, non habentes panem, vel non ad pondus. 30

39. Quòd ſolum duo furni incantentur. 30

40. Incantatores in quo loco facere debeant panem. 31

41. Incantatores dicti datij non poſſunt facere panẽ in diebus feſtivis infra notandis. 31

42. Incantandi ſunt tres furni. 31

43. Quòd incantentur ſolùm duo furni. 31

44. Tres incantandi ſunt furni. 31

45. Duo ſolùm furni incantari debent. 31

46. Incantatores prædicti tenentur ſolvere datium Macinæ Maſſario dicti datii. 31

47. Fidejuſſores Incantatorum dicti datii tenentur etiam ad datium Macinæ. 31

48. Incantatores datij panis ſolùm tenentur ad datium Macinæ in moneta Cameræ. 31

49. Non ſolùm Incantatores prædicti, ſed etiam eorum fidejuſſores tenentur ad datiũ Macinæ ad monetam Cameræ. 32

50. Mo-

Digitized by Google

Cap. 50. Moſtris pretij tritici latis per Commilitonem Communis addendæ ſunt aliæ quatuor libræ parvorum per totum menſem Junii, & non ultra. 32
51. Inter Incantatores æqualiter dividendæ ſunt poſtæ ementium panem. 32
Calmedro calcolato ſopra peſi undici di pane &c. quante onzie ve ne vanno per due gazzette. 33

PACTA, SIVE STATUTA DATII VINI AD MINUTUM.

1. AN gabellandum ſit vinum, & quid ſolvendum ſit Incantatori. 34
2. Vinum Hoſpitum gabellandum eſt. 34
3. De pretio vini. 34
4. Quòd Tabernarius vendere debeat vinum cum bozzola bullata. 34
5. Vinum venditum ad minutum non poteſt portari de domo in domũ, nec de boccali in boccale, nec de botatio in botatium. 35
6. Quam pœnam incurrat vendens vinum ad minutum ultra pretium limitatum. 35
7. In hoſpitiis nullus poteſt bibere vinum non gabellatum. 35
8. Quòd Hoſpites teneant oſtia aperta uſque ad quartam horam noctis. 35
9. Tabernarii hoſpitantibus, ſeu venientibus ad eorum tabernam, vel hoſpitium, debent dare vinum gabellatum. 36
10. Quòd Datiarius poſſit bullare omnia vaſa Tabernariorum, vel vinum vendentium ad minutum, in quibus vinum exiſtit. 36
11. Incantator, ſi voluerit, poteſt ſaporare vinum in Tabernis tenendum, vel aliis locis, ubi venditur vinum ad minutum ſapore ſalviæ, vel alio bono ſapore. 36
12. Vendentes vinum ad minutum tenentur hoſpitari perſonas tam equeſtres, quàm pedeſtres ad eos miſſas per Commune Lonadi. 37
13. Vendentes Vinum ad minutum tenentur uti Vino coloris Vini gabellati. 37
14. Vendentes Vinum ad minutum tenentur illud habere, & vendere in eorum hoſpitiis, & non in alio loco. 37
15. Vendentes Vinum ad minutum tenentur illud vendere cum bozzola unciarum duodecim, vel cum boccali unciarum vigintiquatuor. 37
16. Quòd non teneatur Incantator ad hoſpitandum perſonas, vel equos per Commune miſſas, ſeu miſſos. 38
17. In hoſpitio noviter per Commune fiendo, vendi poteſt Vinum ad minutum ſine ulla ſolutione datij. 38
18. Quòd prædictum hoſpitium ſit exemptum à ſolutione datij, modò ibi vendatur Vinum juxta formam pactorum. 38
19. Incantator tenetur manutenere unum hoſpitium in Lonado. 38
20. Incantator non tenens hoſpitium in Terra Lonadi, ut ſupra dictum eſt, ultra prædicta tenetur etiam ad ſolutionem datij 38
21. Incantator, & quilibet alius vendere volens Vinum ad minutum, tenetur hoſpitari perſonas tam equeſtres, quàm pedeſtres eis per Commune Lonadi Miſſas. 39
22. Quilibet poteſt vendere unam, vel duas ſitulas vini ſine ſolutione datij. 39
23. Quòd obſerventur per Incantatorem, vel alios vendentes Vinum ad minutum Cap. 12. & 21. diſponentia circa allodiamenta nomine Communis. 39
24. Volentes vendere Vinum ad minutum, quid dare debent Incantatori dicti datij. 40
25. Vendentes Vinum ad minutum, illud vendere debent pretio per Conſules limitato. 40

26. In-

Digitized by Google

Cap. 26. Incantatores dicti datij tenentur eligere locum in Lonado, & ibi vendere Vinum militibus, & aliis iuxta pretium per Consules limitatum. 40
27. Incantator manutenere debet Vinum per Consules calmedrandum. 40

PACTA, SIVE STATUTA DATIJ CARNIVM AD MJNVTVM.

1. QVid solvendum ab ijs, qui carnes vendere volunt. 41
2. Portans, vel conducens extra Terram Lonadi animalia beccariarum, nata in ipsa Terra, quid solvere teneatur. 41
3. Portans, vel conducens bestias mortuas à carnibus extra Terram Lonadi, quid solvere teneatur. 41
4. Quid solvendum pro mezeno in Terra Lonadi vendito. 41
5. Quid solvendum pro carnibus scorticatis, vel bestijs mortuis conductis, vel portatis intus Terram Lonadi. 41
6. Vendere volens carnes ad beccarias, quid facere debeat, & quid Incantatori solvere teneatur. 42
7. Bestiæ interfici non possunt sine licentia D. Potestatis, vel Consulum, vel superstantium Lonadi, & eæ palam excorticandæ sunt. 42
8. Vendens carnes ad minutum, eas non potest vendere pluris forensib. quã terrigenis. 42
9. Vendens carnes ad minutum non potest scumphlare bestias aliquas, pellẽ habentes cum bureça. 42
10. Tabernarii, vel Hospites non possunt in eorum domibus, seu hospitiis interficere bestias à carnibus, nec ibidem uti aliis carnibus, quàm carnibus beccariæ Lonadi. 43
11. Incantator tenetur manutenere carnes sufficientes in loco beccariæ Lonadi diebus infrascriptis. 43
12. Portans, vel conducens carnes intus Terram Lonadi an, & quid solvere teneatur. Et quid dicendum de transitum faciente cum dictis carnibus. 43
13. Quid solvendum pro quolibet pense mezeni pro usu proprio. Et an solvendum sit datium pro selvaticinis. 43
14. Carnes morticinæ pro mactatis, vel jugulatis vendi non possunt in beccariis, nec in aliis locis. 43
15. Vendentes carnes ad minutum, eas vendere debent excoriatas, sine pellibus frigidas, & sine gambettis. 44
16. De pretiis carnium. 44
17. D.D. Rectores pro se, & sua Curia non tenentur ad datium, neque pro necessitate Communis Lonadi, neque nubentes in Terra Lonadi. 44
18. Vendens carnes ad minutum, non potest vendere carnes de diversis manericbus, nec dare pro zonta de aliis carnibus. 44
19. De vitulis vẽdendis per Incantatorẽ in mẽsibus Julii, & Augusti qualibet hebdomada. 44
20. Incantator, vel Beccarius bestias mactare non potest à sono Ave Mara, seu salutationis Angelicę de sero, usque ad alium sonum de manè. 45
21. De pœna Incantatoris vendentis carnes sine Calmedro ei dando per Consules. Et de pœna Consulum non dantium dictum Calmedrum. 45
22. De vendente bovem, vel manzium, vel vaccam, aut manziam. 45
23. Beccarius, seu Incantator debet dare carnem petitam ab emptore in loco, quem emptor requisiverit. 45

24. Quòd

Digitized by Google

Cap. 24. Quòd non levetur grassa de rognonis. 45
25. Quilibet Lonadensis potest vendere agnos, vitulos, vel castratos cui sibi placuerit, requisito priùs Incantatore, & emere volente. 46
26. Quid solvendum sit Incantatori ab eo, qui vult vendere carnes ad minutum. 46
27. Aliud pretium Incantatori solvendum. 46
28. De Incantatore forensi. 46
29. De pretio carnium augendo. 46
30. Incantator, & quilibet alius vendere volens carnes ad minutum debent eas vẽdere in platea Lonadi, vel in confinibus ejusdem. 46
31. De pretio carnium pecudum. 47
32. Declaratio Cap. 16. 47
33. Carnes salsæ vendi possunt à quolibet sine solutione datij beccariæ. 47
34. Quòd fiant duæ beccariæ. Et quid facere debeant dicti Incantatores. 47
35. De quantitate vitulorum vendendorum infra hebdomadã per Incantatores dicti datij. 47
36. Quòd una tantùm beccaria, & unus incantus fiat. 47
37. De pretio carnis pecorinæ, & bovis. Et quando Incantator habere debeat carnes Castratorum, & Agnorum. 48
38. Caro vitulina vendi non potest ultra pretium limitatum. 48
39. De carne vitulina danda Communi. 48
40. Incantator debet dare carnes ad pondus. 48
41. Incantator, & quilibet alius vendere volens carnes, manutenere debet continuatè carnes in beccaria. 48
42. De fidejussione præstanda per Incantatorem. 49
43. De carnibus Agnorum dandis Communi. 49
44. Quam pœnam incurrat Incantator vendens carnes ultra pretium limitatum, & non dans justum pondus. 49
45. Quot Capita, & coradella tam agnorum, quàm castratorum vendantur integræ. 49
46. Quòd fiant duæ beccariæ. 49
47. De pretio carnis pecorinæ. 49
48. De duabus beccarijs fiendis. 49
49. De adjuncta, seu zõta dãda per Incãtatores de carne ejusdem bestiæ, de qua emitur. 49
50. Incantatores mactantes boves, vel manzios eos integraliter vendere debent in eorum beccariis. 50
51. Vendere volens carnes ad minutum tenetur incipere per totum mensem Januarii per totum annum, & non ultra, & solvere datium Incantatoribus. 50
52. Incantatores, transacto die Sancti Martini, debent mactare unum manzium. 50
53. Incantatores debent dare adjunctam de eadem sorte carnis emptore, & non possint alio conducere bestias, quas tenuerint super pasculo Lonadi, & Venzagi. 50
54. De vitulis singula hebdomada mactandis in mensibus Junii, Julii, & Augusti. 50
55. Incantatores possunt in mensibus Maii, Junii, Julii, & Augusti frangere capita, seu spezzare testas vitulorum. 50
56. Incantatores omni hebdomada à prima die mensis Novembris mactare debent unum manzium. 51
57. Quòd carnes vendantur sine gambettis. 51
58. Incantatores ad quid teneantur in Vigilia S. Jo: Baptistæ. 51
59. Quam quantitatem carnis agninæ Communi dare debeant Incantatores, & cui pretio. 51
60. Incantatores mactare non possunt nisi in beccariis. 51
61. Incantatores non possunt tenere carnes mortuas in aliis locis, quàm in beccariis. 51
62. Incantatores debent dare emptoribus carnes petitas. 51

63. Quòd

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

Cap. 63. Quòd nullus prohibere poſſit, ne carnes ponderentur. 51
64. Quòd Incantatores dare debeant Communi idoneam fidejuſſionem. 52
65. Quid faciendum ſit de pecunijs, quæ expenduntur in emendo carnem Agninam tempore Paſchatis. 52
66. Quòd una tantùm fiat beccaria. 52
67. Quòd Incantator ſemper teneat carnes in beccaria. 52
68. De honorantia danda per Incantatores D. Potaſtati. 52
69. Quòd duo incantentur Zocchi. 52
70. De quantitate vitulorum mactandorum qualibet hebdomada. 52
71. Quòd unus tantùm incantetur Zocchus. 52
72. Quòd manzijs amputentur pedes uſque ad ſtincam. 53
73. Pedes borninorum habentium dentem à lacte poſſunt frangi per Incantatorem, & dari pro zonta. 53
74. Debet Incantator mactare quantitatem vitulorum neceſſariam. 53
75. Incantator quando agnos mactare debeat, & quo pretio eos vendere poſſit. 53
76. Quando teneatur Incantator mactare manzios, & borninos, & quod ſit eorum pretiũ. 53
77. De pretio carnis hædinæ. 53
78. De pretio carnis vitulinæ. 53
79. De pretio carnis caſtratinæ. 53
80. De pretio ſanguinis. 54
81. Quòd Incantator non poſſit vendere carnem ultra prædicta pretia. 54
82. Quòd nullus poſſit vendere carnem ad minutum. 54
83. Quam exemptionem habeat Incantator. 54
84. Incantator debet vendere ſua animalia in ſua beccaria. 54
85. Incantator debet dare fidejuſſionem Lonadenſem. 54
86. Incantator quid dare debeat D. Poteſtati. 54
87. De pretijs carnium. 54

PACTA, SIVE STATUTA MOLENDINORUM.

1. QVòd molendina incantentur. 55
2. Quòd quælibet perſona macinare debeat ad molendina Communis. 55
3. Quòd Commune manuteneat aquam ad ſufficientiam. 55
4. Quòd non macinetur diebus feſtivis. 55
5. Quòd ripæ Sariolæ non devaſtentur. 56
6. Quòd Commune teneatur dare menſuras Incantatoribus. 56
7. Quòd nulla perſona poſſit aperire clavigas. 56
8. Quòd Commune teneatur dare clavigas bonas incantatoribus. 56
9. De quantitate menſuræ farinarum. 57
10. Quòd nemo poſſit incantare niſi unũ molẽdinum, nec poſſit cum alijs participare. 57
11. Quòd Molinarij teneantur macinare, & conducere granum, & reconducere farinã. 57
12. Quòd Incantatores jurare debeant. 57
13. Quòd Incantatores non poſſint aliquid ponere, per quod damnificetur molendinũ. 58
14. Quòd claudantur molendina, ne farina amittatur. 58
15. Quòd non poſſint molari malii, ſeu martelli. 58
16. De rebus dandis Incantatoribus. 58

17. De

Digitized by Google

Cap. 17. De bladis ponderandis. 58
18. De non prohibendo aquam irrigantibus. 59
19. De Deputatis per Commune eligendis. 59
20. Quod Incantator molendini Jnterioris facere debeat unum buratatorum; & alium Incantator molendini Fulli. 59
21. Quòd furfur dandus sit per Incantatores molendinorum pro quatuordecim pensibus grani. 59
22. Incantatores molendinorum tenere debent cophinos cum blado ad locum Officialis deputati ad ponderanda blada, & farinas. 60
23. Incantatores molendinorum non possunt tenere in suis molendinis Molinarium cũ eis participantem. 60
24. Quid facere debeant Incantatores, si molis egeant. 60
25. Quam pœnam incurrant amolantes martellos super molis molendinorum. 60
26. Deputatus ad ponderanda grana, & farinas, post farinarum ponderationem quid facere debeat. 60
27. Quòd fiant armarij assidum circa molas molendinorum, & alia. 61
28. Solaria in molendinis an, & quomodo fieri possint. 61
29. De molis emendis. 61
30. Solaria fieri non possunt per Incantatores in molendinis. 61
31. Bucæ, vel foramina, quæ reperiuntur in molendinis obturandæ, & obturanda sunt per Incantatores. 61
32. Solaria, non obstante Cap. 30. fieri possint in molendinis. 61
33. Incantatores tenentur ad callum molarum. 62
34. Commune potest aptari facere domos, & canalia molendinorum. 62
35. Solaria in molendinis fieri debent per Commune, & non per Incantatores. 62
36. Incantatores servare debent pacta, & additiones, & tenere cophinos in loco Pensæ. Et quid Ponderator facere debeat. 62
37. Omnes habitantes admitti debent ad incantum molendinorum cum fidejussione. 63
38. De molis molendinorum non levandis. 63
39. Incantatores molendinorum incantare possunt datium paris. 63
40. Incantatores molendinorum debent sibi ipsis satisfieri de grano integro, & de Venazolis integris. 63
41. Incantatores molendinorum, & eorum socij tenenrur ponderare grana eorum, qui in Terra Lonadi habitant, etiã invitis patronis. Et quid de habitantibus extra Terram prædictam. 63
42. Ponderator, etiam invitis patronis, statim post farinarum ponderationem debet eis satisfacere. 63
43. De rotismorum, & arborum pretio. 64
44. Incantatores molendinorum incantare possunt datia panis, & cum Incantatoribus dictorum datiorum participare possunt, & quomodo. 64
45. Ponderator quando teneatur extrahere bulettinos farina deficientis. 64
46. Solaria, & molendina possunt reparari facere per Commune absque ficti exceptione. 64
47. Ponderator cũ suo sacramento tenetur satisfacere personis, quibus defecerit farina. 64
48. Molinarj, & famuli stantes in molendinis balottandi sunt in Consilio, & si opus fuerit, reprobari possunt. 64
49. Molendinis Levatoris, & Fulli addenda est alia rota per Deputatos Communis, & possunt aliam addere molendino Curuli, & hoc sine obligatione manutenendi aliam aquam, quàm solitam. 64
50. Incantatores molendinorum, vel alij eorum nomine non possunt uti beneficio quarti Capituli. 65
51. Declaratio Cap. 42. & 47. 65

Digitized by Google

INDEX CAP.

Cap. 52. Quòd ponantur ſacchi tam farinæ, quàm grani, & furfuris ſuper tabulis ponendis per Commune in Molendinis. 65
53. Molendinarii fieri poſſunt in molendinis. 66
54. De ſolariis per Commune aptandis. 66
55. De cultrina telæ tenenda per Incantatores ante pulperos affixa pulperis. 66
56. De frumento dando per Incantoris molendinorum Communi Lonadi. 66
57. Blada in molendinis ſequeſtrari non poſſunt. 66
58. Incantatoris, & qui in molendinis ſtant, balottandi ſunt in Conſilio Lonadi. 66
59. Incantatoris molendinorum debent dare farinas ijs, quibus defecerint. 66
60. Aqua ſeriolæ extrahi poteſt per dies viginti. 66
61. Incantator molendini Curuli debet permittere, ut aqua ſariolæ extrahatur per dies 20. ut ſupra dictum eſt de Incantatoribus Fulli, & Levatoris, & hoc abſq; reſtauro. 67
62. Molinarii per quot tempus macinare poſſint venazolos. 67
63. De mola, qua molatur ponenda in molendino Curuli. 67
64. Commune debet dare molendina Incantatoribus in principio tuorum incantuum in laudabili forma, & per eos in eadem forma reſtituenda ſunt in fine incantuum. 67
65. Incantatoris in molendinis tenere non poſſunt juvenes tempore noctis, nec permittere, ut in eis ſonetur. 67
66. Quòd ſolaria, & pulperi benè obturentur, dum macinatur. 67
67. Incantatoris molendinorum non poſſunt incantare, nec incantari facere datium panis, nec cum Incantatoribus ejuſdem participare. 68
68. Obtinentes molendinorum datium, illud per ſe ipſos exercere debent, & non per alios. 68
69. Incantatores molendinorum tenentur ponderare grana, & farinas eis, qui extra Terram, ſed in Territorio Lonadi habitant. 68
70. Incantatores molendinorum ſtatim, facto incantu, fidejuſſionem Communi dare debent. 68
71. De non obtinente incantum in Conſilio. 68
72. De duobus Incantatoribus in eodem tempore molendinum abocantibus. 68
73. De frumento dando per Incantatores Communi tempore Paſchæ. 68
74. Quartas, cuppos, vel ſtopellos cum zochetti Incantatores tenere non poſſunt. 68
75. Juvenis non poteſt eſſe, vel exercere officium molendinorum ſine licentia Conſilij. 69
76. Quòd in molendinis non ſonetur, nec ſonari poſſit. 69
77. Incantatores molendinorum tenentur priùs macinare habitantibus in Terra, & Territorio Lonadi. 69
78. Molæ conducendæ ſunt per Incantatores. 69
79. Incantatores ponderare debent grana, & farinas, & ſibi ſatisfieri in loco Penſæ. 69
80. In molendinis ſonari non poteſt. 69
81. Incantatoribus molendinorum in principio ſui incantus conſignanda ſunt molendina ambulatoria: & in eodem ſtatu in fine incantus per eos Communi reſtituenda, ſeù conſignanda ſunt. 69
82. Stamegnæ, vel bugati in molendinis teneri non poſſunt. 69
83. De pecunia neceſſaria pro molis emendis. 70
84. Cannæ tenendæ ſunt appenſæ menſuris. 70
85. Incantatores quid manutenere debeant. 70
86. Molendina, & macina incantanda ſunt ſine ulla obligatione Communis. 70
87. In diebus feſtivis non poteſt laborari in molendinis, neque grana ad dicta molendina conduci. 70
88. Molendina incantari debent juxta ſolitum. 70

89. Incan-

Digitized by Google

Cap. 89. Incantatores, & Molinarii debent ſibi ipſis ſatisfieri in loco Penſæ, & ibi tenere farinas. 70
90. Illi, quibus defecerint farinæ, poſſunt habere farinam, vel granum. 71
91. Incantari debent ſolùm duo molendina. 71
92. Molendino Fulli poteſt uti Incantator molendini Levatoris. 71
93. Si quid expenderint Incantatores molendinorum Levatoris, & Curuli circa molendinum Fulli, ad eam expenſam non teneatur Commune. 71
94. Molendinum Fulli reſtaurandum eſt, & incantandum cum aliis molendinis. 71
95. Molinarii non poſſunt laborare in molendinis in diebus feſtivis de præcepto, nec conductores in dictis diebus poſſunt in eis conducere grana. 71
96. Incantatores molendinorum tenentur ſolvere datium macinæ ejuſdem Exactori. 72
97. Incantatores molendinorum tenentur ad ſolvendum dictum datium ad monetam Cameræ. 72
98. Incantatores molendinorum, & eorum fidejuſſores tenentur ad ſolvendum datium Macinæ Maſſario macinæ ad monetam Cameræ. 72

Pacta, ſive Statuta Campariorum.

1. QUod Camparii non laborent in alterius laboreriis. 73
2. Quòd Camparii infra tres dies teneantur denunciare damnatorem damnum dantem. 73
3. De non paſculando deſuper ſeriolam. 73
4. Quid ſolvendum pro beſtia groſſa, & pro minuta. 73
5. Quid ſolvere teneantur perſonæ damnum dantes, ut infra. 74
6. Camparius tenetur ad damni emendationem juxta formam Statutorum. 74
7. Quid ſolvendum pro quolibet palo, vel rampono exportato ex vitibus, vel nemoribus. 74
8. Quòd accuſæ datæ forenſibus medietas ſpectet Campariis. 74
9. De non extrahendo aquam de Sariola Lonadi. 74
10. De non devaſtando ripas dugalium, nec aquæductuũ confinantium vijs Cõmunis. 75
11. De tempore, quo Camparii tenentur cuſtodire Territorium Lonadi, ſeù ſuam Campariam. 75
12. De incendiis. 75
13. Quòd quælibet perſona poſſit accuſare cum ſacramento. 76
14. Quòd Camparij teneantur quęcunque nemora cuſtodire, & accuſare damnificantes. 76
15. De defenſionibus faciendis per accuſatos. 76
16. Quòd Camparij non poſſint accuſare in ſuo ſine teſte fide digno. 76
17. De uvis pendentibus cuſtodiendis. 76
18. Quòd Camparius non poſſit anno ſequenti exercere Campariam jam exercitam anno proximè præterito. 76
19. Quòd Camparius non poſſit ſubſtituere niſi prævia legitima cauſa, & ſubſtitutus cognoſcatur per Conſules, & homines de Lonado. 77
20. Quando damnum ſit ſolvendum in duplum, & quando non. 77
21. Camparius in accuſis dandis debet poſtulare Conſules, vel Conſulem, qui eas accuſatis notificare debeat infra triduum. 77
22. Quòd non paſculatur deſuper ſariolam. 77
23. De herba non fienda deſuper ſariolam. 78
24. De pœna Campariorum non ſtantium ad cuſtodiam. 78
25. De lignis non fiendis. 78
26. Infra quod tempus teneantur Camparius denunciare ligna cædentes in nemoribus

Digitized by Google

ribus Communis Lonadi, vel ea exportantes, & quam pœnam incurrat Camparius non denuncians in dicto termino. 78
Cap. 27. De pœna impoſita exportantibus ſalicem, alberam, opulum, onitium, & ſtroperam. 79
28. De termino aſſignato Cãparijs denunciandi cędentes, vel aſportantes ſalicem, alberam, opulum, onitium, & ſtroperam, & de pœna Camparij non denunciantis. 79
29. Quæ intelligantur beſtiæ groſſæ. 79
30. Quid ſolvendum pro Capra. 79
31. Quid ſolvendum pro anteribus. 79
32. De ſepibus non devaſtandis. 80
33. De Inquiſitoribus, qui inveſtigare debeant, ſi Camparii exercent Campariam. 80
34. De pœna aſportantium ramos arborum penes vites. 80
35. Camparius debet habere ſuum ſalarium in rationibus ordinariis Communis. 80
36. Camparius debet denunciare damnum dantes cum beſtiamine, & accuſæ ſcribendæ ſunt per Notarium Communis. 81
37. Nullus poteſt eſſe Camparius in Camparia, in qua habet bona. 81
38. Nomina, & cognomina accuſatorum ſcribenda ſunt per Notarium Communis. 81
39. Nullus Viciniæ poteſt eſſe Camparius. 81
40. Camparius tenetur per ſe Campariam exercere. 81
41. Quòd Campariæ incantentur de quatuor menſibus in quatuor menſes. 81
42. Campariæ Lonadi incantari debent per annum integrum. 82
43. Camparię incantandę ſunt cum conditione, quòd Incantatores ſint annorum 25. 82
44. Camparii tenentur accuſare conducentes ligna extra Territorium Lonadi. 82
45. Cãparii tenẽtur accuſare facientes folia in nemoribus Cõis, & pratis territorii Lonadi. 82
46. Camparii balottandi ſunt omni trimenſe. 82
47. Camparii accuſare debent exportantes ligna ex nemoribus Communis. 82
48. Camparii territorii Lonadi unius anni non poſſunt eſſe Camparii ejusdem territorii in ſequenti anno. 82
49. Camparii balottandi ſunt omni trimeſtre. 83
50. Quòd quilibet poſſit incantare quamlibet Campariam. 83
51. Quòd Camparii non teneantur ad damna à malevolis data. 83
52. Camparii tenentur accuſare uſurpantes confinia Communis Lonadi, & terminos eorundem confinium. 83
53. Camparii territorii Lonadi ultra alia pacta tenentur accuſare vindemiantes contra proviſiones Communis. 83
54. Camparii teneantur accuſare omnes damnificantes, etiam ſi aliquis dicat, ſe ſoluturum damnum paſſo. 83
55. Camparii non debent dare vias pro confinibus. 84
56. Camparii debent accuſare oves, quas invenerint in vineis, raſolis, olivis, & pratis. 84
57. Camparii non habentes damnificantes, tenentur ad damnum palorum, fruſconorum, & truncorum. 84
58. Camparii balottari debent in Conſilio omni trimeſtre. 84
59. Camparii tenentur accuſare furantes fœnum, covas, faſſinas, incidentes ligna, & ea cavantes, uvas furantes, etiam tempore noctis. 84
60. Camparii etiam jurare debent, nihil agendi, vel conferendi cum Æſtimatoribus circa accuſas, & æſtima danda ab eiſdem Æſtimatoribus. 85
61. Camparii tenentur accuſare deglotantes, ſeù ſcorzantes albaras ſiccas. 85
62. De pœnis impoſitis accuſatis circa fęnum, & alios fructus. 85
63. Camparii balottandi ſunt in Conſilio omni quatrimeſtre. 85
64. Camparii balottari debent omni trimeſtre. 85
65. Camparii tenentur de tribus diebus in tres dies denunciare accuſas. 85
66. Quòd accuſæ intimentur accuſatis de tribus diebus in tres dies. 85
67. De ſalario Campariorum. 85

Digitized by Google

STATUTA CIVILIA

De Sacramento præſtando D. Poteſtati Lonadi in ingreſſu ſui Officii. Cap. I.

STatutum, & ordinatum eſt, quod quilibet Poteſtas Terræ Lonadi ante introitum ſui Officii teneatur, & debeat jurare ad ſancta Dei Evangelia, manibus corporaliter tactis ſcripturis in manibus Conſulum dictæ Terræ, ſeu unius ex ipſis, & in præſentia totius Conſilii Lonadi, ſeu majoris partis dicti Conſilii, quòd ipſe toto tempore ſui Officii erit fidelis, & legalis SERENISSIMI DOMINII NOSTRI VENETIARUM. Et quòd, durante ejus Officio, faciet, & curabit (pro ſuo poſſe) omnia, quæ credet eſſe juſta, grata, honeſta, & utilia Prælibato SERENISSIMO DOMINIO, & dictæ Terræ Lonadi, ejuſque Diſtrictus. Et quòd tenebit familiam debitam, & omnia, quæ eidem, & ejus Officio ordinata ſunt. Et quòd, bona fide, ſine fraude reget, & gubernabit, & jus, & juſtitiam faciet unicuique indifferenter. Et jura dicti Communis, & perſonarum dictæ Terræ, ac Diſtrictus ipſius manutenebit, ac defendet, maximè jura pupillorum, orphanorum, viduarum, & miſerabilium perſonarum. Et quòd delinquentes puniendos puniet, innocentes abſolvet, unicuique juſtitiam miniſtrando. Et quòd pro poſſe dictam Terram, ejuſque Diſtrictum conſervabit in bono ſtatu. Et quòd de havere dicti Communis non faciet, nec permittet fieri ſubtractionem, vel rapinam. Et quòd Statuta, Proviſiones, & Ordinamenta dicti Communis obſervabit, & faciet effectualiter obſervari.

De in Jus vocando. Cap. II.

CUm omne judicium ab ea parte incipiat, quæ eſt, in jus vocare: Statutum, & ordinatum eſt, quòd quicunque, qui de aliquo conqueri voluerit coram D. Poteſtate Lonadi, vel ejus Locumtenente, teneatur, & debeat illum talem citari facere perſonaliter, vel ad habitationem ipſius. Hoc addito, quòd ſi citandus citetur extra Terram Lonadi, & in Diſtrictu ipſius: tunc citari debeat in ſcriptis per cedulam manu Notarii ſubſcriptam. Et ſi citetur in Terra, ſufficiat, citari ſine ſcriptis per Miniſtralem tantùm, niſi in caſibus aliter providentibus, prout in aliquibus aliis Statutis eſt expreſſum. Si verò citandus habitaverit extra Terram, & Diſtrictum Lonadi; tunc ſufficiat, ſi citetur ad domum ejus ſolitæ habitationis, vel hoſpitii, ubi ſolitus eſt hoſpitari, & ſuper Aringeria Communis Lonadi, & ad banchum Officii; in qua quidem citatione detur dicto abſenti, & aſſignetur terminus non minor octo dierum, ad comparendum. Et ſi talis citatio in diem feriatam incurrat; quòd tunc, ſequenti die non feriata, uniformiter talis requiſitus comparere teneatur. Et citationes prædictæ in omnibus cauſis civilibus pro legitimis habeantur, niſi aliter per alia Statuta provideretur.

De forma citationum, & qualiter Miniſtrales referre debeat. Cap. III.

ITem ſtatuimus, quòd ſi quis ex Notariis Communis Lonadi citationem aliquam de cætero fecerit in ſcriptis (in caſibus, in quibus in ſcriptis fieri neceſſe fuerit) in qua non ſit ſaltem ſummariè intentio inſerta, propter quam citatus, ſeu citandus in jus vocatur, & nomen Judicis, & ejus, ad cujus petitionem fit citatio, & ipſius citati, ſeu citandi, & Notarii, & terminus, infra quem citatus comparere teneatur, incurrat ipſe Notarius, ipſo facto, pœnam ſoldorum decem mezanorum, quam exigere teneatur Poteſtas abſque alia condemnatione, & proceſſu, omnibus juris remediis, & illam applicari facere Communi de Lonado, quam citationem teneatur Miniſtralis

Digitized by Google

ſtralis ſub prædicta pœnâ exigenda, modo, quo ſupra, dimittere citato, ſi perſonaliter fuerit citatus, vel ad locum, ubi, & in quo citatio facta fuerit. De qua citatione teneatur ſub prædicta pœna facere relationem, tàm ad requiſitionem ejus, qui citatus fuerit, quàm ejus, qui citare fecerit, die, qua citaverit, ſi fuerit in Terra Lonadi facta citatio, & copiam Notarii habere potuerit; vel die, qua reverſus fuerit ad Terram Lonadi, ſi citaverit extra Terram Lonadi, & copiam Notarii habere potuerit; aliter citatio facta nullius ſit valoris.

Quòd in relatione Miniſtralium ſcribatur nomen Terræ, in qua citatio facta fuerit. Cap. IV.

ITem ſtatutum eſt, quòd in omni relatione Miniſtralis, quæ facta fuerit in cauſa Civili, vel Criminali, ſi citaverit extra Terram Lonadi, nomen Terræ, in qua citatio facta fuerit, referre teneatur, & aliter facta relatio nullius ſit valoris. Et idem, ſi in Terra Lonadi, teneatur referre Notario nomen contratæ, ſeu loci, in qua, ſeu quo citatum citaverit.

De forma proclamationum, etiam pro conſervatione jurium creditorum. Cap. V.

ITem ſtatuimus, quòd, ſi quis conqueri voluerit, aliqua de cauſa, de hæredibus alicujus defuncti, & ignoraverit, quis ſit hæres; tunc ſufficiat, ſi publicè proclametur per aliquem ex Miniſtralibus Communis Lonadi in Terra Lonadi, & ad banchum Surium, & ad Aringeriam, vel in illa Terra, & Vicinia, in qua ipſe defunctus habitare conſueverit (dummodo ſit ſuppoſita dictæ Juriſdictioni dicti D. Poteſtatis) & ad ſolitam habitationem ipſius defuncti (ſi habitationem ſolitus ſit habere) & inquirere ſaltem à tribus ex proximioribus vicinis: quòd ſi quis eſt, vel eſſe velit hæres defuncti, aut ejus bona, & hæreditatē defendere, infra tres dies coram dicto D. Poteſtate, & ad ejus banchum comparere debeat, ad reddendum jus prædicto conquerenti, ad cujus inſtantiam citatus fuerit, vel ad accipiendum libellum, ſeu petitionem producendam, vel productam per prædictum comparentem, vel ad aliud faciendum, prout forma, vel materia proclamationis factæ requirit. Et tales proclamationes pro legitimis habeantur. Quo termino elapſo, ſi non comparuerit aliquis, qui voluerit eſſe hæres dicti defuncti; tunc per D. Poteſtatem ex ejus Officio detur Curator bonis dicti defuncti, & fiat inventarium bonorum dicti defuncti, cum quo agat, vel agent dicti creditores.

Quòd Poteſtas aſcendat banchum, & quibus horis. Cap. VI.

STatuimus, quòd Poteſtas Terræ Lonadi, qui nunc eſt, vel in futurum erit, teneatur, & debeat quolibet die non feriato, aſcendere bis banchum ad jus reddendum, v.g. hora Tertiarum, & Veſperarum, priùs tamen pulſato ſono campanæ more ſolito, ad hoc ut poſſit juſtitiam unicuique petenti adminiſtrare, exceptis tamen diebus Sabbatorum, & Vigiliarum Sanctorum deſcriptorum in præſenti Volumine, & diebus Quadrageſimalibus, quibus aſcendere non teneatur, niſi ſemel, videlicet terciarum.

In quibus cauſis ius Summarium reddatur. Cap. VII.

ITem Statuimus, quòd in omnibus cauſis viduarum, pupillorum, orphanorum, carceratorum, & aliarum miſerabilium perſonarum, tàm Terræ Lonadi, quàm aliunde, ac etiam in cauſis mercedum, de fictis, dictis, ſeu redditibus, forenſibus non habitantibus in Terra Lonadi, & ejus Diſtrictu, qui forenſes in agendo, non audiantur, niſi primò præſtita fidejuſſione idonea de expenſis ſolvendis, ſi ſuccubuerint in cauſa, qui fidejuſſor, ut principalis poſſit conveniri de dictis expenſis; procedatur, & cognoſcatur, & fiat jus ſummariè, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola mera, & pura veritate inſpecta, judiciorum ſolemnitatibus prætermiſſis. Et idem ſervetur, & fiat in cauſis alimentorum, & relictorum ad pias cauſas, & in cauſis Clericorum, & Eccleſiaſticarum perſonarum. Et in omnibus aliis cauſis etiam aliarum perſonarum, aſcendentibus uſque ad ſummam ſoldorum centum mezanorum, & ab inde infra.

De

Digitized by Google

De iure reddendo forenſibus in Terra Lonadi qualiter redditur Lonadenſibus in locis dictorum forenſium. Cap. VIII.

STatuimus,& ordinamus, quòd per D. Poteſtatem Lonadi fiat, & reddatur jus omnibus forenſibus eo modo,& ordine prout, & ſicut in locis dictorum forenſium redditur jus ipſis Lonadenſibus, & Diſtrictualibus Lonadi.

Quòd actor ſequatur forum Rei. Cap. IX.

ITem Statuimus, quod in omnibus cauſis Actor ſequatur forum Rei.

De interrogatorijs in Judicio fiendis. Cap. X.

ITem Statuimus, quòd facta interrogatione alicui in judicio, ſive ex Officio D. Poteſtatis, ſive ad petitionem partis; utrum teneat, vel poſſideat aliquam poſſeſſionem, vel rem; teneatur, & debeat talis interrogatus ſufficienter reſpondere; utrum teneat, vel poſſideat ipſam poſſeſſionem, vel rem, & pro quanta parte, & an pro diviſo, vel indiviſo: & ſi pro diviſo, à qua parte, infra tres dies utiles, ſi fuerit major viginti annis; & infra quinque dies, ſi fuerit minor; reſpondendo tunc legitimè cum auctoritate Curatoris. Quòd ſi infra dictum terminum non reſpondiderit ſufficienter, & clarè; tunc procedatur,& fiat per præfatum D. Poteſtatem, ac ſi negaſſet ſe poſſidere. In quo quidem caſu, & in caſu, quo negaſſet ſe poſſidere; tunc ad inſtantiam Actoris teneatur dictus D. Poteſtas mittere dictum Actorem in poſſeſſionem, & tenutam illius rei, ſeu poſſeſſionis, quam dictus interrogatus ſe poſſidere negaverit, vel habitus fuerit pro negante, in præjudicium dumtaxat prædicti interrogati, & negantis, vel habiti pro negante, niſi dicta res petita tunc per alium poſſideretur.

¶ 1. Si verò quis interrogatus fuerit ex officio D. Poteſtatis, vel ad petitionem partis; utrum ſit, vel eſſe velit hæres alicujus; tunc talis interrogatus, ſi major viginti annis fuerit, teneatur, & debeat infra tres dies utiles deliberare, & reſpondere clarè, & apertè; utrum ſit, vel eſſe velit hæres, vel non, & utrum ex teſtamento, vel ab inteſtato, & pro quota, & quanta parte. Si verò minor fuerit, teneatur, & debeat cum auctoritate Curatoris dictas reſponſiones facere infra quinque dies utiles, modo, & forma prædictis. Et in prædictis omnibus caſibus, ſi prædicti fuerint in reſpondendo negligentes, videlicet majores; tunc pro hæredibus habeantur, & inſolidum (quantum ad cauſam, de qua agitur) contra eos procedi poſſit, ac ſi in judicio dixiſſent, & reſpondidiſſent legitimè, ſe hæredes. Et prædictæ omnes interrogationes fieri poſſint, etiam ante litem conteſtatam, & ante libelli productionem. Et ſi minor recuſaverit reſpondere prædictis interrogationibus cum auctoritate prædicta; tunc cogatur ipſe minor, & etiam Curator juris remediis ad reſpondendum interrogationibus prædictis.

Qua ætas intelligatur legitima. Cap. XI.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd de cætero tàm maſculi,quàm fęminæ habeantur, & intelligantur eſſe, & fore legitimæ ætatis, ſi fuerint annorum viginti. Et proinde tunc contrahere, & diſtrahere poſſint, ac ſi forent annorum viginti quinque; ita quòd dicta ætas annorum viginti jure noſtro pro legitima reputetur. Quod Statutum non vendicet ſibi locum in filio familias, in ſtando in judicio, niſi cum conſenſu illius, in cujus poteſtate eſt.

De præceptis fiendis de voluntate Partium. Cap. XII.

ITem Statuimus, quòd debitori confitenti in judicio, ſive in ſcriptis, ſive ſine ſcriptis fiat præceptum in confitentem, & ſponte ſuſcipientem ad terminum, de quo partes fuerint in concordia. Et ſi non fuerint in concordia, fiat præceptum ad decem dies, de ſolvendo creditori: & dictum præceptum habeat vim ſententiæ definitivæ.

Digitized by Google

De præceptis fiendis ad decem dies utiles, & de pœna plus debito petentium.

Cap. XIII.

ITem Statuimus, quòd de debito liquido per inſtrumentum publicum, vel per aliquam ſcripturam (cui de jure fidelis ſoleat adhiberi) fiat præceptum per dictum D. Poteſtatem Reo, ſeu convento, vel hæredibus ejus, vel fidejuſſori, vel ejus hæredibus, ad poſtulationem creditoris, vel ejus procuratoris (primò tamen excuſſis bonis principalis debitoris) de ſolvendo ad decem dies utiles dictum debitum, infra quem terminum Actor, & Reus poſſint, & debeant de juribus ſuis probare. Et ſi conventus probaverit ſoluiſſe partem debiti in totum requiſiti per creditorem, vel ejus procuratorem ſecundùm tenorem inſtrumenti debiti, vel alterius ſcripturæ, ut præfertur; tunc prædictus creditor, qui plùs petijt, vel peti mandavit [abſque ignorantia juſta, & rationabili] ipſo jure cadat etiam ab omni eo quod debitum eſſet: Et nihilominùs Communi de Lonado petens, ſeu peti mandans debitum jam ſolutum, in tantundem, prout petierit, condemnetur: cujus condemnationis tertia pars applicetur Cameræ Illmi D.D. Noſtri, alia tertia pars Communi Lonadi, & alia tertia pars debitori. Et intelligatur, quo ad hoc, ille petens, vel peti mandans culpabilis, & ad dictam pœnam teneatur, ſi apparuerit hoc proceſſiſſe de voluntate dicti creditoris; niſi petens ipſe debitum jam ſolutum aliqua juſta, & rationabili cauſa ratione ſolutionis factæ de debito prædicto alteri perſonæ, quaſi ſibi, à dicta pœna meruerit excuſari; ſeu niſi conſtituens venuerit ejus procuratori, petere prędictum debitum jam ſolutum: ſeu aliter legitimè appareret dictum procuratorem contra Domini voluntatem prædicta indebitè petijſſe: quo caſu procurator pœna puniatur ſupraſcripta.

De modo, & forma procedendi in cauſis civilibus, & infra quantum tempus debeant terminari. Cap. XIV.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd de cætero omnes Civiles Cauſæ, quæ agitabuntur, & de cætero moveri contigerint coram prædicto D. Poteſtate Lonadi per, & inter quaſcunque perſonas ſæcularis Communia, Collegia, vel Univerſitatis, vel inter aliquam ſingularem perſonam, & Communitatem, vel Univerſitatem quovis modo, & ex quavis cauſa, cognoſcantur, decidantur, & fine debito terminentur juridicè, ſervatis Statutis Communis Lonadi, nec non rejectis cavilationibus, & frivolis exceptionibus quibuſcunque, & hæc infra terminos inferiùs limitatos, ſub pœna præfato Poteſtati, dictas cauſas non decidenti infra terminos infraſcriptos librarum viginti quinque mezanorum; medietas cujus applicetur Communi prædicto; alia verò medietas Cameræ Prælibati ILLUSTRISSIMI DOMINIJ VENETIARUM.

Videlicet, quòd inſtantia cauſæ principalis non duret, nec durare poſſit, nec debeat ultra tempus, & ſpatium quinquaginta quinque dierum utilium, à die litis inceptæ computandorum. Quæ incæpta intelligatur petitione porrecta, & in actis dimiſſa, & parti legitimè notificata, ubi per viam libelli, vel petitionis procedetur. Qui libellus, vel petitio qualiſcunque ſit, dummodo tolerabilis, admittatur, & admiſſa eſſe intelligatur ipſo jure, ac tolerabilis, ſi contineat perſonam Actoris, & Rei, & Judicis, & quantitatem, & rem, ſeu jura, quæ petuntur, & cauſam petitionis. Et à die contradictionis, ſeu comparitionis, oppoſitionis, ſeu querelæ notificatæ parti, ubi per viam contradictionis, comparitionis, oppoſitionis, ſeu querelæ proceditur.

Inſtantia verò cauſæ appellationis interponendæ per utramque partem non duret, nec durare poſſit, nec debeat, niſi ſecundùm formam Statutorum Communis Brixiæ loquentium ſuper cauſis appellationum.

Additio Statuti novi. Cap. XV.

STatuimus, & ordinamus, quòd ſi contigerit per aliquem appellari ab aliqua ſententia tàm definitiva, quàm interlocutoria, ſeu petere reſtitutionem in integrum, & tàm in Civili, quàm in Criminali cauſa, lata per D. Poteſtatem Lonadi ſimiliter & in cauſa nullitatis; appelletur, reclametur, & de nullitate proponatur, & appellari, reclamari, & de nullitate proponi teneatur; & debeat ad Judicem appellationum, ſeu D. Poteſtatem Communis Brixiæ, & ad ejus Officium

Digitized by Google

Officium, & Tribunal, & non ad alium. In quibus appellationibus, & nullitatibus, & reſtitutionibus in integrum dictus Judex ſit Judex ſolus, & non alius. Et ſi aliter factum fuerit, non valeat ipſo jure. Et in proſequationibus, terminis, & inſtantijs, & modis, & introductionibus dictarum cauſarum, & cæteris alijs ſervetur, & ſervari debeant Statuta Communis Brixiæ in libro, ſeu Rubricis: *De appellationibus*. Etiamſi contigerit appellari à dicto Judice; appelletur, & de nullitate proponatur ad ſuperiores Venetos. Salvo, quòd ſi incidenter petita fuerit reſtitutio in integrum, vel oppoſita fuerit nullitas coram D. Poteſtate Lonadi: tunc coram eo tali diſceptentur, & terminentur.

¶. 1. Utque termini deliberandi, & reſpondendi petitioni, & probandi, & reprobandi, & alia faciendi in litibus, quæſtionibus, cauſis, & controverſijs ante dictis dividantur, & ordine congruo limitentur: Et ne productiones jurium, & probationes cauteloſæ, & in fraudem uſque prope finem litis differantur: Statuimus, & ordinamus, quòd ſtatim porrecta petitione, & in actis dimiſſa in cauſa principali, & parti notificata, ut ſupra; Statutus ſit, & intelligatur ipſo jure terminus trium dierum utilium immediatè ſubſequentium Reo deliberandi, & reſpondendi dictæ petitioni. Quo termino elapſo, ſive reſpondiderit, ſive non habeatur lis pro conteſtata. Et hæc ubi dicta petitio, ſive libellus parti notificari poſſit. Ubi verò petitio, ſive libellus parti notificari non poſſit propter ejus abſentiam, vel ex alia juſta, & rationabili cauſa; tunc mittatur copia libelli, ſeu petitionis ad domum ſolitæ habitationis conventi (ſi habitationem habere ſolitus ſit) cum termino trium dierum utilium, ad reſpondendum prędictis libello, ſeu petitioni. Si verò habitationem ſolitam non habuerit; tunc ponatur copia dictæ petitionis, ſeu libelli ſuper Arengeria Communis Lonadi cum termino octo dierum utilium, ut ipſe abſens in dicto termino poſſit comparere ad reſpondendum prædictis libello, & petitioni. Quo termino elapſo, ſi ipſe citatus non comparuerit legitimè; tunc ad inſtantiam Actoris prædictus D. Poteſtas teneatur, & debeat ipſum petitorem inducere in tenutam, & corporalem poſſeſſionem bonorum mobilium, & immobilium dicti debitoris ex primo Decreto, prout ipſe met creditor maluerit, vel fidejuſſor ejus, eſcuſſione tamen principalis debitoris tunc priùs facta, ſeu bonorum ejus, & hæc uſque ad ſummam debiti in petitione, ſeu libello contenti. In qua quidem tenuta, & poſſeſſione ſtare debeat dictus creditor per ſex menſes, ſalvò, quòd, ſi eſſet debitum liquidum per ſententiam confeſſionis, vel inſtrumentum publicum, vel per ſcripturam, cui de jure fides debeat adhiberi ſufficiat creditori prædicto per menſem ſtare in poſſeſſione dictorum bonorũ, ſervata tamen in ipſius creditoris petitione forma Statutorum loquentium: De modis, & forma ſervandis in executionibus ſententiarum, inſtrumentorum, ſcripturarum, &c. & præceptorum factorum in confeſſos. Quibus terminis elapſis, procedatur ad ſecundum decretum, & ad ſubhaſtationem bonorum ſecundùm formam Statuti inferiùs poſiti ſub Rubrica: *De via, & forma procedendi in bonis abſentis, & contumacis*. Et in caſibus prædictis, lite conteſtata, & habita pro conteſtata, intelligatur, & ſit ſtatutus terminus utrique parti quindecim dierum utilium ad probandum, & probatum habendum, & per omne genus probationum, etiam per inſtrumenta de juribus ſuis.

¶ 2. Et immediatè poſt prædictos terminos Statutus ſit, & eſſe intelligatur utrique parti terminus decem dierum utilium reprobandi, & impugnandi quæcunque producta, probata, & oſtenſa in dicto termino probatorio. Et ſi aliqua partium in ipſo termino reprobatorio produxerit articulos, vel capitula, tendentia ad reprobandum probata, & producta per alteram partem in primo termino probatorio; tunc liceat illi parti, contra quam producta fuerint, & cuilibet alteri, cujus interſit, coadjuvare, & corroborare per legitimas probationes probata, & producta in dicto primo termino. Quo termino reprobatorio elapſo, quæcunque agitata, producta, & oſtenſa in ipſo termino intelligantur, & ſint, ipſo jure, publicata, & de ipſis fiat copia partibus.

¶ 3. Statuentes quoque, quòd omnes exceptiones, & replicationes, & triplicationes dilatoriæ, & declinatoriæ, & peremptoriæ, &c. cujuſcunque generis ſint, de quibus non ſit cognitum, & deciſum inter partes, ſint ſalvę utrique parti in fine litis tempore diſputationis: ne ob hoc proceſſus cauſæ differantur. Quæ quidem exceptiones dilatoriæ, & declinatoriæ, & ſimiles rejectæ intelligantur, ſi de ipſis in ſententia, vel pronunciatione ferenda ſuper cauſa principali, non fuerit facta mentio.

¶ 5. Dein-

Digitized by Google

¶ 4 DeindeD.Poteſtas dictam litem, cauſam, vel controverſiam teneatur,& debeat infra duos dies utiles immediatè ſequentes poſt dictum terminum reprobatorium, ad requiſitionem dictarum partium, vel alterius earum, committere ipſam litem, quæſtionem, cauſam, ſeu controverſiam uni Juriſperito, de confidentibus utriuſque partis eligendo. Et ſi aliqua pars recuſaret dare, vel contumax eſſet, in dando confidentes ſuos, & tot, quòd unus concordetur; tunc dictus Poteſtas committere debeat dictam litem, quæſtionem, vel controverſiam uni ex confidentibus partis producentis confidentes, & non contumacis. Et quòd deinceps dentur ſolummodo confidentes, reſidentes in Civitate Brixiæ de Collegio Judicum dictæ Civitatis, & illicò D.Potaſtas teneatur, & debeat ſalarium dicti Conſulentis taxare, & declarare.

¶ 5. Poſtea verò dictæ partes ſtatim compareant coram dicto Commiſſario,& coram eo producant proceſſus, & omnia acta, agitata, & producta in lite, & cauſa prædicta infra talem terminum, quòd dicto Commiſſario poſt productionem ipſorum reſtent, ad minus, dies octo, ad deliberandum, & conſulendum ſuper dicta cauſa, ſub pœna librarum quindecim tertiolorum parti, omittenti producere, ut ſupra.

¶ 6. Quibus viſis,& diligenter examinatis per prædictum Commiſſarium, & auditis allegationibus,quæ coram eo fieri voluerint partes,& eorum Advocatis,teneatur, & debeat dictus Commiſſarius præſentare,& præſentari facere conſilium ſuum in ſcriptis, ejus manu propria ſubſcriptum, ſuper quæſtione ſibi commiſſa ad banchum Communis Lonadi ante finem dicti termini quinquaginta quinque dierum utilium; de qua præſentatione fiat ſubſcriptio dicto conſilio, manu Notarii cauſæ, per quem, & qua die præſentatum fuerit. Et idem fiat in actis dictæ cauſæ. Ita quòd dictus D. Poteſtas juxta formam conſilii prædicti poſſit, & debeat ſuam ſententiam diffinitivam deferre, & publicare ſuper quæſtione prædicta infra terminum prædictum. Quæ pronuntiatio, & publicatio facta eſſe intelligatur, ipſo jure, licèt Judex cauſæ omiſerit proferre, & publicare, ut ſupra. Qui D.Poteſtas, in proferendo dictam ſententiam ſuam, teneatur, & debeat ſequi dictum conſilium, ſub pœna librarum viginti quinque mezanorum; & nihilominus teneatur ad damnum, & intereſſe parti læſæ, & quidquid fuerit contrafactum, non valeat, ipſo jure. In qua quidem ſententia inſeratur, & ſcribi debeat totus tenor dicti conſilii, cum articulo commiſſo, per Notarium, qui rogatus fuerit de dicta ſententia, ſub pœna librarum viginti quinque mezanorum dicto Notario, qui non ſcripſerit dictum conſilium, ut ſupra.

¶ 7. Poſſit tamen dictus Poteſtas dictam quæſtionem cognoſcere, decidere, & terminare infra dictum terminum per ſe tantùm, abſque alio Commiſſario eligendo, ſi fuerit de partium voluntate.

Qualiter dari debeat bannum, & qualiter quis extrahi debeat de banno. Cap. XVI.

ITem Statuimus, quòd bannum non detur alicui perſonæ, niſi præceptum ipſi factum ſit perſonaliter per Miniſtralem Lonadi, vel niſi bis diverſis diebus citatus fuerit ad domum habitationis ejus in Lonado: In Diſtrictu verò una ſola citatio ſufficiat ad domum ſuæ habitationis, dum tamen eo tunc in ſcriptis citetur, ſervata forma Statuti poſiti ſub Rubrica: *De forma citationum*. Ita nemo ponatur in banno, vel de ipſo extrahatur, niſi de licentia Poteſtatis, & cum cauſæ cognitione, quæ cognitio verſetur in hæc: Ut per acta cauſæ conſtet, partem citatam fuiſſe modo,& forma ſupraſcriptis. Et tempore quo quis ponitur in banno, cridetur per Miniſtralem, alta voce ad banchum Poteſtatis: quòd talis citatus, eo quia non comparuerit ponitur in banno; quod quidem bannum detur, & cridetur, ut ſupra, in præſentia ſaltem unius teſtis, qui quidem teſtis ſcribi debeat in ipſo banno.

De licentiando citatum. Cap. XVII.

ITem Statuimus, quòd ſi quis citatus fuerit ad inſtantiam alicujus, & in citationis termino comparuerit, ipſo, qui eum citari fecerit, non comparente,& ipſius contumacia accuſata, dictus comparens, ſi perſeveraverit uſque ad banchi exitum, licentietur per Poteſtatem: & prædicta ex cauſa, ad ejuſdem Actoris petitionem ulteriùs non citetur, niſi priùs refectis expenſis, & præſtita

Digitized by Google

præſtita ſatiſdatione per Actorem, de ſtando juri cum ipſo Reo, & comparendo coram Poteſtate tempore debito; à qua ſatiſdatione non excuſetur, etiam ſi immobilia poſſideat.

De dilationibus. Cap. XVIII.

Dilationes, cauſa cognita per Poteſtatem, augeri, & minui poſſint dummodo non prorogentur cauſarum inſtantiæ.

De Procuratoribus. Cap. XIX.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd Procuratores, ad agendum conſtituti, legitimè conſtituti intelligantur ad omnia, quæ merita poſtulant cauſarum: ſalvo quàm in caſibus, in quibus ex forma Juris communis mandatum exigitur ſpeciale. Et conſtitutus Procurator poſſit quandocunque per dominum revocari abſque alia cauſę cognitione. Et non poſſint in eadem cauſa duo conſtitui Procuratores, nec partes vexentur ſumptibus, & expenſis, ſed Actor unum dumtaxat, & Reus alterum conſtituere poſſint. Hoc addito, quòd Procurator, lite conteſtata, poſſit alium ſubſtituere Procuratorem, qui dictam cauſam proſequi poſſit, & debeat in caſu, quo Procurator à domino conſtitutus ex aliqua cauſa litem proſequi fuerit impeditus; quo caſu dictum Procuratorem ſubſtituere poſſit ſuis damno, & periculo: quo quidem impedimento ceſſante, dictam cauſam in ſe reſumere teneatur; de quo impedimento ſtetur ſacramento Procuratoris.

De Teſtibus examinandis in cauſis Civilibus. Cap. XX.

ITem Statuimus, quòd teſtes amodo in cauſis civilibus recipiendi jurent, & jurare debeant, parte præſente, vel legitimè citata, & contumace, in quorum juramentorum delatione parti reſerventur, & reſervatę, ipſo jure, intelligantur omnes exceptiones competentes, tàm contra teſtium perſonas, quàm contra eorum dicta, & demum poſt teſtium publicationem obiiciendas, & per Judicem cauſæ examinandas.

¶ 1. Qui quidem teſtes per D. Poteſtatem examinentur, vel per unum ex Notariis Lonadi, ſi Poteſtas fuerit impeditus, de quo impedimento ipſius Poteſtatis aſſertioni ſtetur. Quorum teſtium dicta ſcribantur extenſa, cum interrogationibus à parte productis, ſi quæ productæ fuerint in judicio; aliàs autem interrogentur, quomodo, & qualiter ſciunt, quæ dicunt, & quibus præſentibus fuerunt, quæ deponunt, & quo loco, & tempore, & teſtes producti clarè, & extensè reſpondere teneantur, & non per verba: vera eſſe, & non eſſe in Capitulis contenta; aliàs dictum teſtium non valeat.

¶ 2. Poſt teſtium autem receptionem, teſte examinato, legatur integrè dictum ſuum, & per examinantem interrogetur; an velit dicto ſuo ſibi lecto, ut ſupra, ad ejus intelligentiam, aliquid addere, vel diminuere, ſeu in aliquo dictum ſuum corrigere: & ſi aliquid addiderit, vel diminuerit, vel in aliquo correxerit dictum ſuum, illud totum ſcribatur in actis: & inſuper ſcribatur, qualiter lecto dicto ſuo, interrogatus fuit, utrum vellet dictus teſtis addere, vel diminuere, vel corrigere dictum ſuum, ut ſupra: & ſi dixerit, ſe ulteriùs dicere nolle, ſimiliter ſcribatur. Si verò teſtis poſtquam examinatus conſpectum exiverit, dixerit, ſe velle addere, vel diminuere, vel corrigere dictum ſuum, nullatenus audiatur, niſi de Poteſtatis licentia; & tunc Notarius ſcribere teneatur id, quod teſtis dixerit, & licentiam obtentam à D. Poteſtate, & per quantum temporis intervallum ſtetit, poſtquam à prima examinatione receſſit. Poſt teſtium autem aperturam non repetantur teſtes ſuper eorum dictis ad partis inſtantiam, niſi fortè in teſtium perſonis aliquod vitium latens detegeretur propter affinitatem, ſeu cognationem, vel propter aliud impodimentum, quo caſu (ex parte producentis juſta ignorantia ſubſiſtente) de novo pars admittatur ad alios idoneos producendos, & ad illud iterum probandum, quod probare intendebat; de qua ignorantia ſacramento ſtetur producentis.

¶ 3. Poſſint etiam teſtes examinari de novo ſuper eiſdem Capitulis, ſi examinatio prima non valeret ratione alicujus ſolemnitatis omiſſæ, quæ ſervari debuiſſet ex forma Statutorum Communis Lonadi; & eo tunc ſi in ſecunda examinatione dixerint contrarium ejus, quod in prima dixerunt; dictum ſuum non valeat, nec ſuis dictis fides adhibeatur. Compellantur autem ad teſtimonium

monium perhibendum indiſtinctè omnes, qui negotii ſciverint veritatem, & qui de jure teſtificari non prohibentur.

De Sequeſtrationibus, & qualiter fieri debeant. Cap. XXI.

ITem Statuimus, quòd, quia ſequeſtrationes ſunt de genere prohibitorum, ſequeſtrationes fiant, & fieri poſſint in caſibus à Jure communi permiſſis. Et quòd ubi petitur ſequeſtrationem fieri propter ſuſpicionem, quæ timetur de baratatione, & dilapidatione rei; dicta ſequeſtratio concedatur, ſi petens juraverit ad Sancta Dei Evangelia, corporaliter tactis ſcripturis in manibus D. Poteſtatis, ſe timere, & dubitare de baratatione, & dilapidatione rerum, quarum ſequeſtrationem petit, ſeu aliter probet emergentem ſuſpicionem; quod quidem Sacramentum ſcribi debeat per Notarium ad Civilia D. Poteſtatis.

¶ 1. Qua quidem ſequeſtratione facta, dictæ res ſequeſtratæ non relaxentur, niſi priùs per illum, contra quem facta fuerit ſequeſtratio, præſtita fuerit fidejuſſio, de rebus ſequeſtratis ſalvandis, & cuſtodiendis, qua præſtita, ipſi relaxentur. Fiant autem dictæ ſequeſtrationes in manibus Conſulum, vel in manibus unius, vel duorum vicinorum illius, cujus bona ſequeſtrantur: qui quidem Conſules, & Vicini dictam ſequeſtrationem accipere non teneantur, niſi res ſequeſtratæ eorum oculis ſubiiciantur, & in ipſorum manibus per Miniſtralem tradantur; vel niſi claves domus, in qua res ſequeſtratæ, vel ſequeſtrandæ ſunt, tradantur dictis Conſulibus, ſeu vicinis, præſente uno teſte. Qui quidem Miniſtralis teneatur referre dictum ſequeſtrum, & bona ſequeſtrata, bona nominando particulariter, & diviſim, & illum, vel illos, penes quem, vel quos fuerint ſequeſtrata, & nomen teſtis infra duos dies Notario D. Poteſtatis in civilibus, ſub pœna ipſi Miniſtrali non referenti, ut ſupra, ſoldorum viginti mezanorum; quæ quidem ſequeſtrationes nullatenus fieri debeant in manibus mulierum.

¶ 2. Qua quidem ſequeſtratione facta, ut ſupra, teneatur, & debeat ille ad cujus inſtantiam dicta ſequeſtratio facta fuerit, jus ſuum proſequi infra quindecim dies à die facti ſequeſtri, quod ſi non fecerit, tranſacto dicto termino, perinde cenſeatur, ac ſi dicta ſequeſtratio facta non fuiſſet, & ſic, ipſo jure, ſit dicta ſequeſtratio nulla, & ampliùs ex eadem cauſa non poſſint res dicti debitoris uſque ad ſex menſes ſequeſtrari. Et ad hoc ut habiliùs ſequeſtrationes fieri poſſint; ſtatuimus, quòd nulla perſona audeat, vel præſumat impedire Miniſtralem, dictum ſequeſtrum facientem, nec etiam illos, in quorum manibus dictæ ſequeſtrationes factæ fuerint, cùm prædicti poſſint res ſequeſtratas in ipſorum cuſtodia exportare, ſub pœna cuilibet contrafacienti librarum viginti mezanorum, quæ pœna, ipſo facto, auferatur à prædicto impediente, ut ſupra. Et ſi fortè non eſſet habilis dictus impediens, ad ſolvendum dictam pœnam; tunc detineatur in Carceribus Communis Lonadi, in quibus ſtare debeat per duos menſes.

¶ 3. Teneantur autem dicti Conſules, & vicini, in quorum manibus dictæ res ſequeſtrantur, dictum ſequeſtrum accipere, ſub pœna librarum decem mezanorum, quæ quidem pœnæ ſupradictæ applicentur Communi de Lonado. Et in caſibus prædictis, ſi indebitè quis ſequeſtrum fieri fecerit, teneatur parti adverſæ expenſas in duplum reficere, & ulteriùs condemnetur Communi de Lonado in libras decem, & minùs arbitrio D. Poteſtatis, conſiderata qualitate facti. Et in præmiſſis procedatur ſummariè, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicij.

In quibus cauſis poſſit quis detineri. Cap. XXII.

STatuimus, & ordinamus, quòd ex quacunque cauſa judicati, & ex quancunque cauſa, quæ per acta judiciaria appareat quem eſſe debitorem alterius, ad inſtantiam creditoris capi, & detineri poſſit [facta primò excuſſione de bonis mobilibus) ſi ſemel relatum fuerit, de bonis debitoris non reperiri, ſufficientibus ad dictum debitum. Poſſint etiam debitores ex cauſa fictus, ſeu penſionis, decimæ, ſeu conductionis domorum, vel poſſeſſionum aliquarum, & etiam ex cauſa mercedis, ſeu ſalarij alicujus operarij, vel alterius perſonæ, & debitores ex cauſa alimentorum, debentium dicta alimenta ex contractu, vel ex ultima voluntate capi, & detineri ad creditoris voluntatem abſque alia excuſſione facta, qui debitores prædicti, ſi ad terminum non ſoluerint [ſi terminum habuerint ad ſolvendum] vel non etiam abſque alia pronuntia, & excuſſione facta, capi poſſint,

Digitized by Google

poſſint, & detineri, non relaxandi, donec ſolverint, vel aliter cum creditoribus fuerint in concordia. A dictis autem carceribus relaxentur, ſi offerant eorum bona dare velle ſuis creditoribus inſolutum, & dederint cum effectu; & tunc idem creditor conſequi poſſit bona dicti debitoris ex dicta eruptione, prout ipſe creditor elegerit, æſtimatis tamen bonis ipſius debitoris per duos bonos viros, de voluntate dictarum partium eligendos.

De eodem. ¶ I.

ITem Statuimus, quòd ſi coram D. Poteſtate aliquis comparuerit, aſſerens ſe habere debitorem ſuſpectum, & fugitivum, deque ejus ſuſpicione, ſeu fuga veriſimiliter dubitaret, & de ejus ſuſpicione, & fuga probabilia, & veriſimilia indicia appareant [facta fide Poteſtati de debito per inſtrumentum publicum, ſeu recipturam privatam propria manu debitoris ſubſcriptam, ſeu per aliam ſcripturam, cui de jure fides debeat adhiberi, ſeu per unum teſtem bonæ opinionis, & famæ, & de ſuſpicione fugæ debitoris ſaltem per unum teſtem conſtet, ſeu per indicia veriſimilia, ſeu conſtet per duos teſtes, deponentes de publica voce, & fama fugæ imminentis, ſeu ſuſpicionis dicti creditoris) eo tunc ad poſtulationem creditoris dictus debitor capi, & detineri poſſit, & non relaxetur, donec ſatiſdederit de judicio ſiſti, & judicato ſolvendo. Sin autem ſuſpicio fugæ debitoris adeò eſſet imminens, & in promptu, ſeu vicina, quòd in modici temporis mora periculum adeſſet, nec tempus adeſſet; infra quod ante capturam de ſuſpicione, & de debito poſſit fieri probatio ſupraſcripta; tunc creditore prædicto jurante, & ſuo ſacramento affirmante de fuga, & ſuſpicione prædictis, & de debito; debitor ipſe tanquam ſuſpectus, & fugitivus detineatur, donec de ſuſpicione allegata, & debito modo, quo ſupra probatum fuerit per ipſum creditorem, quo probato non relaxetur niſi ſatiſdederit, ut ſupra. Interim tamen ſi debitor captus prætextu ſacramenti creditoris in caſu proximo, negaret, ſe fore debitorem, vel ſuſpectum, & ſatiſdederit, de ſtando juri in judicio cognitionis prædictæ ſuſpicionis, & debiti, & de debito ſolvendo, vel Carceres ſubeundo in caſu, quo debitum non ſolveret, eo caſu, quo apparuerit, & pronunciatum fuerit, ipſum captum legitimè captum fuiſſe, & juſtè, & ipſum fuiſſe tunc ſuſpectum, & captum ex dicta cauſa, & ipſum eſſe debitorem; recepta prædicta ſatiſdatione in forma ſupraſcripta, relaxetur ipſe detentus in priſtina libertate. Et idem obſervetur in cæteris caſibus, ubi tantùm de ſuſpicione quæſtio refricaretur ab ipſo detento, qui ſuam vellet purgare ſuſpicionem ex probationibus veris, & legitimis, ad quam purgandam in omnibus ſemper caſibus admittatur, prout juris fuerit, & D. Poteſtati videbitur. Et in caſibus prædictis ſi quis juraverit aliquem eſſe ſuum debitorem, & ſuſpectum de fuga, & non probaverit infra terminum ſibi ſtatuendum à D. Poteſtate, ipſum eſſe debitorem, & ſupectum de fuga, & prætextu dicti Sacramenti quis fuerit captus, & detentus; tunc dictus jurans, ut ſupra, condemnetur in libris triginta mezanorum, cujus pœnæ tertia pars applicetur Cameræ Brixiæ, alia tertia pars Communi Lonadi, & alia tertia pars parti læſæ, & in expenſis in duplum, & in damno, & intereſſe.

De pœna facientis aliquem injuſtè detineri. Cap. XXJJJ.

ITem Statuimus, quòd ſi apparuerit aliquem fuiſſe injuſtè detentum in caſibus præmiſſis ad petitionem alicujus; quòd eo tunc ille, qui injuſtè quem detineri fecit, in duplum detento teneatur reſtituere expenſas factas dicta occaſione, & damna, & intereſſe; et nihilominùs propter perjurium in libris viginti quinque mezanorum condemnetur; cujus pœnæ medietas applicetur Cameræ Brixiæ, alia medietas Communi de Lonado. Et intelligatur indebitè quem fuiſſe detentum, ſi ille, qui eum detineri fecit non probaverit, dictum debitorem ſuſpectum fuiſſe, ſeu ſi detentus contrarium probaverit ejus, quod per eum, qui ipſum detineri fecit, probatum fuerit. Et in prædictis omnibus procedatur ſummariè, et de plano, ſine ſtrepitu, et figura judicij diebus feriatis, et non feriatis.

De præſentando captum D. Poteſtati, antequam incarceretur. Cap. XXJV.

ITem Statuimus, quòd in omnibus caſibus, in quibus contingat aliquem pro debito detineri, antequam dictus captus ad carceres conducatur, præſentari debeat D. Poteſtati Lonadi ad hoc,

Digitized by Google

ut ſi captus ille voluerit ſatiſdare, vel ſolvere, vel aliquid facere, vel allegare, ſe eſſe in concordia cum creditore, ea faciendi facultatem habeat, antequam ad carceres conducatur; poſtquam verò præſentatus fuerit, diſponatur de eo, prout D. Poteſtati placuerit, pœna Miniſtrali, qui contrafecerit in prædictis pro qualibet vice, & pro quolibet, ſoldorum viginti mezanorum, quæ pœna deveniat in Commune de Lonado.

De ceſſione bonorum, & qualiter fiat ceſſio. Cap. XXV.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd debitores, qui tenentur ad aliquam quantitatem, ſeu ad aliquid factum, in quo ipſius debitoris foret induſtria, poſſint (quoties à creditoribus, ſeu creditore fuerint moleſtati, vel inquietati, ſi eorum moleſtiam voluerint evitare) cedere bonis, qua ceſſione facta, ipſe debitor, qui bonis ceſſit, pro aliquo debito privato capi, & detineri non poſſit, ſed captus, & detentus debeat relaxari. Cedere autem bonis volens, teneatur, & debeat coram Poteſtate comparere per ſe, vel per Procuratorem, & petitionem qualem, qualem, ſaltem in ſcriptis offerre, in qua omnes creditores ſui ſint deſcripti, & cauſa, propter quam obligatus eſt, & in quo, & qualiter vult bonis cedere, & ad id ſe petit admitti, & citari, faciat ipſos creditores, ut coram D. Poteſtate compareant ad videndum, ipſum debitorem dictam petitionem porrigere, & ad contradicendum quicquid volunt, ne ad dictam ceſſionem dictus debitor admittatur. Quibus non comparentibus, ſeu legitimè non contradicentibus infra terminum, ipſis creditoribus, arbitrio Poteſtatis aſſignandum, ipſe debitor cedere volens, admittatur ad dictam ceſſionem ordine infraſcripto. Quia debitor ipſe ſono Campanarum ducatur ad lapidem, poſitum ſuper plateam Communis Lonadi, & ibidem Miniſtralis cridet: Quòd volentes videre talem (nominando ipſum perſonaliter) cedere volentem bonis, venire debeant ibidem, ad videndum; & ibidem dictus cedere volens aſcendat dictum lapidem, & nudus exuatur, & cùm nudus fuerit, ter percutiat cum culo ſuper lapidem prædictum, clamando ipſemet ter alta voce: Nudus natus ſum, & nudus exibo, & bonis meis renuncio: quo facto, induatur, & in pace dimittatur. Et prædicta omnia publicè reducantur in ſcriptis per Notarium ad Civilia. Quibus factis, Poteſtas pronunciet, ceſſionem legitimè factam eſſe, & dictus cedens in ſua libertate dimittatur, & non poſſit ampliùs dictus cedens à creditoribus, quibus erat tempore ceſſionis obligatus, moleſtari, niſi fortè ad pinguiorem poſtea venerit fortunam. Et non profit dicta ceſſio ipſi cedenti, niſi quoad creditores in ejus petitione deſcriptos. Inſuper dictus talis cedere volens, in petitione ſua ſuper ceſſione porrecta omnia ſua bona mobilia, et immobilia, jura, et actiones, et nomina debitorum indicare, et ſcribi facere teneatur, illa ſpecificando per qualitates, loca, et confinia, et exhibendo coram Poteſtate inſtrumenta, et jura, quæ penes ſe tunc habuerit: aliàs ſi contrafecerit, non valeat ceſſio.

Si verò creditores prædicti, ſeu pars major eorum noluerit dictum debitorem bonis cedere, ſed maluerint eidem facere inducias quinquennales, et debitor ipſe maluerit bonis cedere; ad ceſſiones beneficium, eo non obſtante, admittatur. Si verò dilationem prædictam elegerit; illa finita, bonis cedere non poſſit quoad creditores prædictos, qui dilationem ſibi conceſſerint. Qui autem bonis ceſſerit, non admittatur ad Officia Communis Lonadi, nec ad teſtimonium perhibendum. Beneficium autem ceſſionis prædictæ nullo modo renunciari poſſit, et renunciatio facta non valeat ipſo jure, etiam ſi fuerit juramento vallata.

In quibus caſibus minores poſſint ſe obligare. Cap. XXVJ.

ITem Statuimus, quòd nullus minor viginti annis, qui ſit minor quatuordecim, poſſit, & valeat, contrahendo, vel quaſi contrahendo ſe quomodolibet, ſeu modo aliquo ſe obligare ſine auctoritate, & conſenſu ejus tutoris, & legitimi adminiſtratoris, & aliis juris ſolemnitatibus, quæ à jure requiruntur. Maior autem annorum quatuordecim, & minor viginti carens curatore, & alio legitimo adminiſtratore, ſe non poſſit obligare, nec cum alio aliquem contractum, vel diſtractum facere abſque Decreto, & præſentia D. Poteſtatis Lonadi, & abſque conſenſu duorum propinquorum proximiorum agnatione, ſi extant, & ſi non extant, cognatione; & illis non extantibus, affinitate, ſi extabunt affines (maſculorum tamen] qui Maſculi propinqui agnatione, cognatione, & affinitate [cum quorum conſenſu dictus minor contrahere debet) eſſe debeant maiores viginti

Digitized by Google

viginti quinque annis, & bonæ opinionis, & famæ, & qui non ſint prodigi, nec malè utentes ſubſtantia eorum. Et ubi prædicti agnati, cognati, vel affines forent inhabiles ad auctorizandum dictis minoribus, ſeu forent abſentes à Terra, & Territorio Lonadi; tunc dictus contractus fiat cum conſenſu ſequentis in gradu, idonei tantùm. Qui quidem agnati, cognati, ſeu affines auctorizare debentes in contractibus, ſeu quaſi dictorum minorum, teneantur, & debeant jurare corporaliter ad Sancta Dei Evangelia, manus tactis ſcripturis, ſe fore proximiores agnatione, cognatione, ſeu affinitate dicto adulto, & dictum contractum fiendum fore, & eſſe utilem dicto adulto, & ad ſuam utilitatem cedere. Et ſi non extarent duo agnati, ſed tantùm unus; tunc ſufficiat conſenſus, & auctoritas unius agnati, adhibito uno cognato, ſeu affine, cognato eo tunc non exiſtente, & qui jurare debeant, ut ſupra Nullis verò agnatis, cognatis, vel affinibus extantibus, ſufficiat Poteſtatis Decretum, & auctoritas juridicè, & etiam cauſæ cognitio intervenientium. Si verò per contractum prædictum fieret diſtractus, vel alienatio bonorum ſuorum immobilium, ſeu mobilium, ſeu etiam nominum debitorum; tunc talis contractus fieri non poſſit, niſi ultra prædictas ſolemnitates juſta, & neceſſaria cauſa alienationis fiendæ aſſiſtat, & adultus ipſe juraverit cum conſenſu propinquorum, ſeu affinium prædictorum dictum contractum alienationis ſibi fore utilem, & neceſſarium, & contractus ipſe coram Poteſtate, & in actis ejus, & ejus decreto celebretur. Majores autem quatuordecim annis poſſint in contractibus dotiũ effectualiter ſe obligare in receptionibus dotium uxorum ſuarum, etiam non intervenientibus ſolemnitatibus ſupraſcriptis, ſed in hoc caſu pro majoribus reputentur.

De eodem, ſcilicet: De minore habente curatorem, & legitimum adminiſtratorem. Cap. XXVII.

ITem Statuimus, quòd minores, curatores, & legitimos adminiſtratores habentes cum auctoritate eorum, & Poteſtatis decreto, & cum cauſa legitima, & cum juramento preſtito, ut ſupra, propria bona ſua diſtrahere, & alienare poſſint; prout eorum utilitas, & neceſſitas ſubierit; & aliter, & alio modo minores ſe obligare, & eorum bona diſtrahere non poſsint; & ſi contra fiat, non valeat ipſo jure, etiam ſi in dictis contractibus minores ipſi juraverint non contravenire, & etiam ſi in contractibus eorum dixerint, vel juraverint ſe majores eſſe viginti annis, ſi poſtea doctum fuerint, ipſos tempore contractus fuiſſe minores.

De pœna contrahentium cum minoribus, ſcientium ipſos minores eſſe. Cap. XXVIII.

ITem Statuimus, quòd quilibet, qui contraxerit cum minoribus viginti annis, & ſciverit ipſos eſſe minores, & cum eis contraxerit contra formam Statutorum Communis Lonadi, ſeu præter ipſorum formam; puniatur, & condemnetur *in libris* vigintiquinque mezanorum, cuius medietas applicetur Cameræ Prælibati Dominii Noſtri, & alia medietas Communi de Lonado; & ulterius dicti contractus poſt maiorem ætatem aliquo temporis ſpatio validari non poſsint. Et minor ætas in caſibus prædictis probari poſſit per tres teſtes fide dignos bonæ opinionis, & famę.

De eodem, ſcilicet: In quibus caſibus contractus minorum valeant, non ſervata forma ſupraſcripta. Cap. XXIX.

ITem Statuimus, quòd dicti minores abſque ſolemnitatibus ſupraſcriptis, qui tamen fuerint maiores quatuordecim annis, poſſint locationes, & conceſſiones temporales de bonis ipſorum facere ad modicum tempus, dum tamen dictæ locationes, & conceſſiones quinquennium non excedant.

An in prædictis caſibus minores prædictis poſſint in integrum reſtitutionem poſtulare Cap. XXX.

ITem Statuimus, quòd in caſibus omnibus prædictis minores ipſi quolibet caſuum prædictorum ſe in integrum reſtitui poſtulare poſſint, & valeant, ſi ſe minores et læſos docuerint.

Digitized by Google

De Teſtamentis conficiendis. Cap. XXXJ.

ITem Statuimus, ne circa defunctorum voluntates aliqua malignitas committi poſſit, quod teſtamenta, & ultimæ voluntates, ac mortis cauſa donationes, quæ de cætero fient in Terra Lonadi, fieri debeant adhibitis teſtibus, qui ſint de juriſdictione Communis Lonadi v. g. in teſtamentis ſeptem, & in aliis ultimis voluntatibus quinque. Si verò fiant in Diſtrictu, ſufficiant quinque teſtes dictæ juriſdictionis. Et aliter, & alio modo non valeant.

De alienationibus prohibitis in perſonis non ſubditis juriſdictioni Communis Lonadi. Cap. XXXII.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona de Terra, & Territorio Lonadi, vel quæ habitet in dicta Terra, vel non habitet, dummodo bona aliqua habeat in dicta Terra, poſſit, vel debeat vendere, donare, alienare, obligare, ſeu modo aliquo, vel titulo, vel cauſa in alium transferre, vel in ultima voluntate relinquere aliquam rem immobilem exiſtentem in Terra, Territorio, & Diſtrictu Lonadi; nec de rebus immobilibus, vel de juribus, vel nominibus debitorum cedere, vel relinquere, vel legare, vel per hæredis inſtitutionem, vel ſubſtitutionem dimittere alicui perſonæ, quæ non ſit ſuppoſita juriſdictioni Communis Lonadi, & quæ non ſubeat factiones, & onera, & gravamina cum Commune, & hominibus Lonadi, & quæ non ſteterit aſſiduè cum ejus familia in Lonado per quinquennium; ita quòd res prædictæ (quantum ad perſonas prædictas) ſint ipſo jure inalienabiles, ex quavis cauſa mundi, ſeu quæ excogitari poſſet. Et ſi contrafactum fuerit, non valeat ipſo jure. A prædictis excipimus eos de Lonado, qui propter aliquod privilegium non ſubeunt onera, & factiones cum Communi de Lonado. Et prædicta non vendicent ſibi locum in Eccleſijs, & perſonis Eccleſiaſticis, in quibus, & quoad eos jura Communia Canonica, ſeu Civilia obſervantur.

De donationibus inter Virum, & Uxorem. Cap. XXXIII.

ITem Statuimus, quòd donationes factæ inter virum, & uxorem morte donantium præmorientium non confirmentur, nec juris effectum aſſumant, niſi quatenus donans ipſe præmoriens illas in ejus teſtamento, ſeu ultima voluntate, vel ultimo quovis judicio expreſsè duxerit confirmandas.

De modo, & forma procedendi in bonis debitoris abſentis, & contumacis, ac etiam præſentis. Cap. XXXIV.

STatuimus, & ordinamus, quòd elapſo termino, in quo creditor ſteterit in poſſeſſione ex primo decreto in bonis debitoris, ſecundùm formam Statuti ſuperius poſiti, ſub Rubrica: *De modo, & forma procedendi in cauſis civilibus* in V *Utqite termini deliberandi, & reſpondendi* &c. Reo in contumacia perſiſtente, & non reluente bonorum ſuorum tenutam per creditorem acceptam, ſi creditor inſtiterit, petieritque, de eius credito ſibi ſatisfieri in bonis, & de bonis debitoris: teneatur, & debeat primò, & ante omnia dictus creditor petitionem ſuam porrigere contra prædictum debitorem eius præſentem, vel abſentem, ipſo tamen legitimè debitore citato (ſi abſens fuerit) in qua quidem petitione ultra alia de jure neceſſaria, teneatur dictus creditor mentionem facere, qualiter per ſex menſes ſteterit in poſſeſſione, & tenuta bonorum debitoris conventi, vel per menſem, ut ſupra. In qua quidem citatione de dicto debitore fienda, ipſi debitori terminus per D. Poteſtatem Lonadi præfigatur, ut dictus debitor (ſi præſens fuerit) infra unam diem, & ſi abſens fuerit, infra tres dies coram dictos D. Poteſtate debeat comparere, ad videndum contra eum per dictum creditorem petitionem produci.

§ 1. Quo quidem termino elapſo, & ipſo debitore comparente, vel non comparente, iterum dictus debitor ad inſtantiam creditoris, & de D. Poteſtatis præcepto citari debeat infra certum terminum, ipſius D. Poteſtatis arbitrio ſtatuendum, quod coram dicto D. Poteſtate debeat comparere, ad de debito fidem fieri videndum, & quare non debeat ad ſecundum decretum procedi contradicendum, & ad videndum interponi ſecundum decretum, ut juris fuerit, & ad videndum

Digitized by Google

dum fieri venditionem bonorum eius, seu eorum dationem insolutum, & ad omnes, & singulos actus necessarios, & opportunos fieri incumbentes, cum comminatione in dicta citatione fienda; quòd ipso debitore non comparente, ipso in aliquo actu ulteriùs non citato, ad ulteriora procedatur, ejus contumacia non obstante: quo legitimè comparente, & (quare ad secundum Decretum, & super petitione secundi decreti porrecta, ut supra, procedi non debeat) nil legitimè contradicente, vel non comparente dicto debitore, elapso termino antedicto, ipsi præsenti, vel absenti ad Potestatis arbitrium Statuto, ut supra [ejus tamen contumacia accusata) Actorem instante, ipsi Actori ad probandum de jure suo alius terminus octo dierum assignetur, quo quidem debito probato, debitor, ad videndum æstimari, & subhastari, & distrahi res ipsas, & bona seu ipsi creditori insolutum dari, citari debeat.

¶ 2. Item citari debeant omnes, & singuli debitoris creditores, seu in ipsius bonis jus habentes, & hoc nominatim, si certi fuerint; si verò incerti, sufficiat generaliter citari omnes, & singuli creditores, seu alij jus habentes in bonis debitoris, seu habere prætendentes in hac scilicet forma, scilicet: Ut infra octo dierum terminum coram dicto D. Potestate compareant, ad probandum, vel ostendendum de juribus suis, & ad contradicendum, quicquid voluerint; ne ad petitionem prædicti creditoris petentis procedi debeat per prædictum Potestatem ad subhastationem bonorum debitoris, seu rei in tenutam acceptæ; & ne res ipsæ vendantur, & distrahantur, & earum pretium ipsi creditori petenti detur. Quæ quidem citatio nominatim de his, qui certi erunt, ad domum habitationis eorum fieri debeat. Si verò incerti fuerint; tunc sufficiat proclamationem publicè fieri de dictis citandis ante banchum dicti D. Potestatis, & ad lapidem, positum super platea Lonadi, & ante domum habitationis ipsius debitoris, seu in qua consueverat habitare; & demum debeat ipsa citatio generaliter sic facta in cedula manu Notarij Potestatis affigi super Arengeria Communis Lonadi, & ibi permanere affixa, ad hoc ut cuilibet publicè nota sint, seu esse possint, quæ aguntur, & etiam ut post terminum prædictum quandocunque distractionem, vel dationem insolutum prædictorum bonorum comparere valeant in dictis bonis jus habentes; qui quidem audiantur, & ipsis comparentibus, per Potestatem tunc procedatur secundum formam inferiùs denotatam. In qua quidem citatione, & cedula, super Arengeria ponenda, ut supra, pro majori declaratione describuntur omnia bona, in tenutam accepta, & alia quæcunque, quæ distrahi debent, & insolutum dari. Prædicto autem termino prædictarum proclamationum, seu citationum prædictis creditoribus facto, & dato, & ipsorum nemine comparente; eo tunc, ad petitionem creditoris, petentis bona debitoris, per ipsum in tenutam accepta, subhastari debere, dicta bona & alia etiam (si quæ forent per debitorem acquisita post tenutam acceptam) & etiam bona, in quibus dicto creditori data non fuit tenuta, vel propter adversarij potentiam, vel alia quocunque ratione, vel quia ignorabantur esse in bonis debitoris, seu ubi, & in quo loco essent, quæ postea ad notitiam creditoris pervenerunt, & per ipsum in tenutam primitùs accepta non fuerant; æstimari debeant per tres bonos viros expertos, & per dictum Potestatem eligendos de numero confidentium utriusque partis, si ambæ partes fuerint in predicti secundi decreti judicio: seu alterius tantùm, altera parte absente, & contumace; & tunc Potestas loco partis absentis eligat æstimatores, qui interesse debeant cum Æstimatore creditoris, petentis prædicta bona subhastari.

Quòd relata bonorum æstimatione Potestati, bona trinis subhastationibus exponantur. Cap. XXXV.

FActa autem per dictos electos dicta æstimatione, dictoque Potestati relata; ipsius debitoris bona, seu res in tenutam accepta ipsius Potestatis mandato publicè subhastentur, & venalia exponantur cuilibet emere volenti, tribus subhastationibus, fiendis diversis diebus, & temporibus, ita tamen quòd inter unam subhastationem, & aliam sit intervallum non minus quinque dierum,

Forma

Digitized by Google

Forma ſervanda in proclamatione fienda per Miniſtralem in ſubhaſtatione. Cap. XXXVI.

PRædictæ autem ſubhaſtationes fiant, & fieri debeant per Miniſtralem Communis Lonadi, præconizantem publicè, & alta voce ad banchum dicti D. Poteſtatis, hora juridica, & ipſo ſedente pro tribunali, & ad lapidem plateæ Lonadi, & ante ſolitam habitationem dicti debitoris, ſi habitationem ſolitus habere ſit; aliàs ſufficiat fieri in locis prædictis. Et clametur, & cridetur per Miniſtralem in hac ſcilicet forma: Quòd ſi quis vult emere bona talis debitoris, in tenutam accepta per talem creditorem, vel non accepta, ſed venalia, infra terminum quinque dierum debeat coram dicto D. Poteſtate comparere, ad offerendum pretium, quo emere voluerit, & quod plus offerenti dabuntur, & ſic tribus vicibus cum intervallo quinque dierum pro qualibet vice, ſecundùm quod ſupra proximè dictum eſt, fiant dictæ ſubhaſtationes.

De pœna Notarij non ſcribentis dictas ſubhaſtationes, & oblationes pretiorum in actis. Cap. XXXVII.

SCribi autem debeant dictæ ſubhaſtationes, & etiam oblationes pretiorum, factæ per comparentes, & emere volentes, in actis cauſæ per Notarium ad civilia dicti D. Poteſtatis: pœna, & banno ipſi Notario contrafacienti librarum decem mezanorum pro qualibet vice, quę pœnę deveniat in Commune Lonadi, & de facto ipſi Notario auferenda per prædictum Poteſtatem, ſub pœna dicto Poteſtati non auferenti, ut ſupra, librarum viginti mezanorum, Cameræ Brixiæ applicandarum, quæ ſibi de facto tempore Syndicatus auferatur.

Quòd ſi plùs fuerit oblatum tempore ſubhaſtationis de bonis, quàm per electos fuerint æſtimata, plùs offerenti dentur. Cap. XXXVIII.

PRædictis autem ſubhaſtationibus, ſeu earum terminis elapſis, ſi de bonis prædictis plùs fuerit oblatum per emere volentes, quàm fuerit quantitas, & pretium, quo, ſeu qua per æſtimatores accepros, & electos fuerint æſtimata, tunc dicti debitoris bona uſque ad quantitatem debiti, & expenſarum vendantur emere volentibus, & plùs offerentibus dentur, & diſtrahantur, & pretium prædictum inſolutum aſſignetur creditori pro debito, & expenſis.

Quòd bona ſubhaſtata vendantur, prout æſtimata fuerint, ſi plùs non offeratur. Cap. XXXIX.

SI autem plùs non inveniretur de dictis bonis ab aliquo, quàm fuerit quantitas, qua fuerint æſtimata per Æſtimatores, ut ſupra; tunc pro ea quantitate, qua æſtimata fuerint [ſi dicta quantitas offeratur] dentur, & vendantur res, & bona prædicta, & pretium creditori pro debito, et expenſis inſolutum aſſignetur, et detur.

Quòd ſi minus offeratur de bonis, quàm fuerint æſtimata; quòd æſtimatione facta in ſolutum dentur creditori. Cap. XXXX.

SIn minùs offeratur, quàm fuerit pretium, et quantitas, qua, vel quo fuerint æſtimata dicta bona; tunc pro ea quantitate, et pretio, quo, vel qua æſtimata fuerint per Æſtimatores electos, ut ſupra inſolutum dentur creditori, et adjudicentur pro debito, et expenſis, ut ſupra.

Quòd creditori plus offerenti bona adjudicentur. Cap. XXXXI.

SI verò nemo comparuerit, qui emere voluerit de dictis bonis, ſeu aliquod ex eis, ſeu comparente, et pretium juſtum non offerente, ſeu pretium iuſtum offerente, et creditore plùs aliis offerente; tunc dicta bona ſubhaſtata dicto creditori inſolutum dentur pro eo pretio, quo plùs aliis obtulerit, ſeu pro juſto pretio, et æſtimatione per prædictos Æſtimatores facta, et pro debito, et expenſis.

Digitized by Google

Quòd affines in ſubhaſtationibus cæteris præferantur. Cap. XXXXII.

ITem ſtatuimus, quòd ſi conſanguinei, & affines debitoris in prædictis ſubhaſtationibus comparuerint, & non minus, quàm alii obtulerint, quòd eo tunc in conſequendo bona debitoris predicti cæteris præferantur.

Quòd bona ſubhaſtata, priùs intelligantur adjudicata pro expenſis. Cap. XLIII.

SI verò predicta bona ſubhaſtata, & inſolutum data ipſi creditori, non fuerint ad totum debitum ſufficientia; eo tunc priùs intelligantur inſolutum tradita pro expenſis, & demum pro credito, ad hoc ut ipſi creditori pro reſiduo ſui crediti ſit jus ſalvum cum ſuo privilegio juris hypothecarum, ſi aliqua alia bona remaneant ipſi debitori, vel ſi de novo alia ipſum debitorem acquirere contigerit.

De pretio reſtituendo debitori, ſi plus res vendatur, quàm fuerit debitum. Cap. XLIV.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd ſi pretium, ſive æſtimatio prædictarum rerum debitoris diſtractarum, ſeu inſolutum datarum, ut ſupra, exceſſerint debiti, ſeu crediti quantitatem; tunc omne id, & totum, quod ſuperfluerit à credito antedicto, aſſignetur, & aſſignari debeat ipſi debitori, ſi preſens fuerit. Si autem fuerit abſens, ſuperfluum dicti pretii æſtimationis prædictæ penes idoneam perſonam pro ipſo debitore, & ad ejus petitionem Poteſtatis mandato, deponatur, eidem debitori, ſeu hæredibus ejus ad ipſorum petitionem aſſignandum. De quo quidem depoſito fiat, & fieri debeat per Notarium Poteſtatis ad civilia publica ſcriptura.

De creditoribus comparentibus in terminis citationum, habentibus jus in bonis debitoris. Cap. XLV.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd ſi in termino ſupraſcriptæ citationis, ſeu citationum, ſeu proclamationum factarum de prædictis creditoribus, & habentibus aliis jus in rebus debitoris; comparverint vigore dictarum proclamationum, ſeu citationum &c. alii creditores, habentes jus in bonis, & rebus prædicti debitoris; quòd eo tunc, ſi dicti creditores fuerint potiores in jure ipſo creditore, qui tenutam de dictis rebus acceperit; & ipſi noviter comparentes creditores, ut ſupra, petierint à D. Poteſtate prædicta bona diſtrahi, & ipſis adjudicari; quòd eo tunc prædicta bona, & res in tenutam acceptæ (ſi non fuerint ad utrumque debitum ſufficientia) ad petitionem dictorum creditorum, habentium in prædictis bonis debitoris potiora jura, eo tunc ipſius debitoris res, & bona in tenutam accepta ex eodem proceſſu inſolutum dentur prædictis creditoribus, ut ſupra, habentibus in prædictis bonis meliora, & potiora jura, non obſtante tenuta ſuperius accepta per prædictum primum creditorem; dum tamen eo tunc per ſecundò comparentes expenſæ in totum factæ per primum creditorem, qui bona debitoris in tenutam acceperit, ipſi creditori per ſecundò comparentes, & potiora jura habentes reſarciantur cum effectu.

¶ 1. Sin autem bona ipſa, & res in tenutam acceptæ ſufficientia pro utriuſque credito fuerint, & expenſis; tunc ad petitionem utriuſque creditorum res ipſæ ſubhaſtentur, & diſtrahantur, & inſolutum dentur prædictis creditoribus pro eorum creditis, & expenſis; dum tamen creditores ſecundò venientes, & concurrere volentes ad æſtimationem, & inſolutum dationem cum primo creditore, ipſi primo creditori in tenutam exiſtenti, ut ſupra, ſatisfecerint cum effectu pro ejus crediti rata de expenſis: aliter non admittantur, nec audiantur creditores ſecundò comparentes contra eum, qui tenutam acceperit, ut eum impediant in prædictis, niſi primò eidem ſatisfecerint de expenſis ſupradictis per ipſum factis ſecundùm ipſorum creditorum concurrentem quantitatem.

De creditoribus tempore paribus comparentibus. Cap. XLVI.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd idem ſervetur, & fiat, ut ſupra dictum eſt, ſi creditores ſecundò comparentes non fuerint potiores in jure, ſeu tempore, ſed pares. *De*

Digitized by Google

De creditore poſt ſubhaſtationes comparente tempore citationum, & ſubhaſtationum abſente, & habente potiora jura. Cap. XLVII.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd ſi poſt ſubhaſtationes, & diſtractiones, & inſolutum dationes ſupradictas comparverit aliquis creditor, ſeu habens potiora jura in rebus prædictis diſtractis debitoris, qui creditor non fuerit præſens in Terra, e Territorio, & Diſtrictu Lonadi tempore citationum, proclamationum, & ſubhaſtationum prædictarum; ita quòd de prædictis notitiam non habuerit, & velit, & petat ſibi ſatisfieri de ejus credito in bonis, & rebus prædictis venditis, ut ſupra: eo tunc probata abſentia per ipſum creditorem per teſtes idoneos, & ignorantia juſta per ſacramentum ejus, audiatur dictus creditor: ita tamen quòd idem creditor non poſſit emptorem dictarum rerum, & bonorum moleſtare, ſeu inquietare ratione alicujus juris, quod habet in prædictis rebus diſtractis, ut ſupra; ſed teneatur, & debeat creditor ipſe agere contra creditores, ſeu creditorem, ad quem, ſeu quos dictarum rerum diſtractarum pretia pervenerint, & in quorum utilitatem verſa fuerint; contra quos, & eorum bona, & in bonis ipſorum habeat, auctoritate præſentis ſtatuti, illud idem jus reale, perſonale, vel miſerum pro quantitate pretii ad eos perventi, quod habeant ipſi creditores, ante diſtractionem comparentes in dictis rebus, & bonis diſtractis, & ipſos, ad quos dicta pretia pervenerint, auctoritate præſentis ſtatuti realiter, & perſonaliter convenire valeat, & poſſit pro quantitate, & rata pretii ad eos perventi, prout emptores, & poſſeſſores bonorum prædictorum, in quibus ipſe creditor comparens jus habebat, poterat convenire.

¶ 1. Quibus, ad quos pretia pervenerint conventis, & exactis, ipſis contra principalem debitorem maneant jura ſalva, quæ eiſdem creditoribus contra ipſos debitores primitùs competebant. Quæ prædicta facere poſſit ſecundus creditor potiora jura habens, & comparens, ut ſupra, poſt diſtractionem prædictorum bonorum; dum tamen per ipſum primo creditori, qui dicta bona in tenutam, & inſolutum accepit, de expenſis per eum factis, in accipiendo tenutam dictorum bonorum, & rerum, & ipſa inſolutum accipiendo, ſatisfecerit integrè cum effectu.

De Creditore comparente, habente potiora, ſeu paria jura, præſente tempore prædictarum ſubhaſtationum. Cap XLVIII.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd ſi poſt prædictam diſtractionem, & inſolutum dationem factam, ut ſupra comparuerit aliquis creditor, habens potiora, ſeu paria jura in rebus ipſis diſtractis, ut ſupra, quàm habebat dictus creditor, ſeu creditores, ad cujus inſtantiam dicta bona ſunt diſtracta, vel cum ipſo creditore: qui quidem ſecundò comparens præſens fuerit in Terra, Territorio, ſeu Diſtrictu Lonadi tempore prædictarum proclamationum, ſeu citationum, ſeu diſtractionum factarum, ut ſupra: ipſe ſecundò veniens nullatenus audiatur, etiam ſi offerre voluerit primo creditori debitum, & expenſas. Salvo tamen eidem ſecundò venienti manenti jure ſui crediti contra principalem debitorem.

De creditore comparente poſt ſubhaſtationem, habente paria, ſeu poſteriora jura, abſente ſubhaſtationum tempore. Cap. I L.

SI verò comparuerit poſt diſtractionem prædictam creditor, habens par, ſeu poſterius jus in bonis diſtractis cum eo, ſeu cum iis, qui bona ipſa acceperint inſolutum, ſeu quibus fuerit eorum pretium exſolutum, & qui creditor ſecundò comparens abſens fuerit à Terra, Territorio, & Diſtrictu Lonadi tempore prædictarum diſtractionum, & proclamationum, ut ſupra, & de ipſis ſcientiam non habuerit: probata ejus abſentia per teſtes, & ejus ignorantia per ſacramentum, veniendo, & comparendo coram D. Poteſtate infra octo dies, à die reverſionis ipſius, & ſcientiæ præmiſſionum, & offerendo, & ſolvendo ipſo primo creditori, qui dicta bona inſolutum acceperit, quod eidem debebatur, & expenſas, ſeu emptoribus dictarum rerum pretium ſolutum per ipſos (non extantibus tamen aliis bonis debitoris) ad ipſa bona poſſit habere regreſſum, & audiatur; & eidem dictæ res, & bona reſtituantur, quæ penes ſe retinere poſſit pro debito ſuo, & toto eo, quod creditori primo, qui illa inſolutum acceperat, exoluerit.

¶ 1. Aliis

Digitized by Google

¶ 1. Aliis autē bonis debitoris extantibus, ab iis, qui primò prædicta bona insolutum acceperant, nihil consequi possit; sed dictæ venditiones factæ, ut supra, firmæ remaneant; sed eo tunc dictus creditor habeat, & habere possit regressum ad extantia bona expedita ipsius debitoris, in quibus salva sint ipsi creditori, seu ipsis creditoribus jura sua.

De creditore in terminis prædictarum proclamationum comparente, posteriora jura habente. Cap. L.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd si in termino, seu terminis prædictarum proclamationū, seu citationum comparuerit creditor tempore posterior in jure crediti prædicto creditori, qui insolutum accipere vòluerit, seu qui in tenutam acceperit bona dicti debitoris, tunc ad petitionem ejus, qui primò egit, & tenutam accepit prædictorum bonorum, dicta bona subhastentur, & distrahantur, & eidem insolutum dentur pro debito, & expensis, non obstante comparitione, & contradictione posterioris creditoris; nisi creditor ipse secundò comparens ipsi priori creditori debitum, & expensas factas per ipsum obtulerit, & dederit cum effectu: quo casu prior creditor tenutam cedere ipsi creditori posteriori, ut supra, offerenti teneatur, & ad subhastationes, & distractiones, & insolutum dationes supradictas ad petitionem dicti posterioris creditoris, qui comparuerit, procedatur, ut superiùs est expressum, & ex eodem processu, & tenuta, prout erat ad primi creditoris petitionem procedendum.

De comparente ante distractionem, dicente se in bonis subhastandis habere jus porprietatis, seu dominii. Cap LI.

SI verò ante distractionem, seu insolutum dationem aliquis comparuerit, & dixerit, se in dictis rebus subhastandis, vel distrahendis habere jus proprietatis, vel dominii, seu quasi, seu aliud quodvis jus, propter quod præferri debeat de jure creditori, & de jure suo docuerit; audiatur, & admittatur contra creditorem, volentem sibi in dictis bonis satisfieri, si jus ipsius comparentis sit exclusivum jurium creditoris prædicti. Si autem non sit juris ipsius creditoris exclusivum, non obstantibus aliis bonis debitoris expeditis, in quibus ipsi satisfieri possit: procedatur ad petitionem dicti creditoris, qui tenutam accipit, & sibi satisfieri petierit, ad ulteriora, excluso prædicto contradictore, etiamsi in jure, quod allegabat, in dictis bonis habere, habuerit ab ipso debitore causam: sed possit ipse comparens jus, & causam habens ab ipso principali debitore, per creditorem excluſus, à quo dictæ res, seu bona sunt per creditorem taliter emptæ contra ipsum debitorē principalem, à quo causam habuit per emptionem earum agere; ac si ab eo, jure ordinario per definitivam sententiam forent evictæ.

Qualiter audiatur creditor, comparens post distractionem rerum, in quibus jus habuerit, & à debitore causam. Cap. LII.

ITem Statuimus, quòd, si post distractionem, aut insolutum dationem factam de supraſcriptis bonis supervenerit supradictus creditor, à debitore in bonis distractis causam habens; non audiatur in dicto jure, in quo à dicto debitore causam habuerit, volens creditorem ipsum, cui res insolutum datæ fuerint, seu ipsarum Emptorem quomodolibet impedire, seu molestare; sed de emptione dictarum rerum nihilominus contra eum, à quo causam habuerit, ut supra, agere possit, ac si ab eodem judicialiter, & eo præsente, & se defendente, fuerint evictæ.

Qualiter procedatur, quando creditor in rebus distractis habuit ab alio, quàm à debitore causam. Cap. LIIJ.

SI verò ab alio, quàm à debitore causam habuerit creditor, & exclusivam jurium primi creditoris; eo tunc contra emptoris dictarum rerum, seu illos, qui illas acceperint insolutum, nullatenus audiatur; sed agere possit contra debitorem, in cujus utilitatem, & commodum, & ad ejus liberationem, & pro ejus debitis res insolutum datæ fuerint pro indemnitate ejus.

Digitized by Google

Qualiter procedatur, quando ante distractionem rerum in tenutam acceptarum comparet cum instrumento dotali, & constante matrimonio uxor, ad viri sui bonorum defensionem. Cap. LIV.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd si ante distractionem, & insolutum dationem prædictarum rerum debitoris comparuerit mulier pro conservatione, & defensione bonorum, & rerum prædictarum viri sui, ad conservationem juris dotium ipsius mulieris, quæ scilicet bona forent in tenutam accepta, & quæ distrahi deberent. Comparens dicta mulier cum suo instrumento dotali, asserens, se in illis bonis hypothecam habere; audiatur ad impediendum, & contradicendum, quò minùs creditor antedictus in dictis bonis, & rebus ad sibi debitum in ipsius mulieris præjudicium valeat pervenire; si in ipsis bonis, & rebus talem habuerit hypothecam, quòd ejus virtute creditori prædicto veniat meritò præferenda, & hæc non obstante, quòd matrimonium nõ fuerit dissolutum, & eidem pro dote sua dictę res, seu bona non fuerint assignata.

Qualiter procedatur, quando uxor comparet ad defensionem bonorum iam distractorum, & durante matrimonio. Cap. LV.

SI verò mulier post distractionem, seu insolutum dationem factam de rebus prædictis comparuerit, & voluerit pro dote sua in prædictis bonis distractis, ut supra, recursum habere: similiter audiatur, & admittatur contra emptoris, & prædictorum bonorum possessores, seu contra creditores, qui bona viri sui acceperint insolutum, & hoc, si bona viri expedita ad dotis sufficientia m non extabunt, non obstante etiam, quòd ante distractionem, seu insolutum dationem prædictorũ bonorum non comparuerit; ne ex toto mulier ipsa remaneat indotata; & ut valeat ejus matrimonii oneribus deservire: sed eo tunc propter mulieris negligentiam in non comparendo ante distractionem, ut supra, teneatur ipsa ipsi creditori expensas, quas fecerit, in accipiendo tenutam, & dictarum rerum æstimationem fieri faciendo, & subhastationem, & distractionem earum rerum, & judicationem reficere cum effectu.

Qualiter procedatur, muliere soluto matrimonio, comparente. Cap. LVI.

ITem Statuimus, quòd in casu, quo mulier comparuerit, & in casibus prædictis, soluto tamen matrimonio; eo tunc servetur in omnibus, & per omnia, prout superius de cæteris creditoribus est expressum prælationis privilegio (prout de jure ipsi mulieri competit) eidem in omnibus, & per omnia reservato, quoad creditores excludendos. Et etiam addito, quòd dicta mulier creditores ipsos excludere possit, & etiam dationes insolutum, vel adjudicationes, seu distractiones factas tempore constantis matrimonii; comparens ipsa, eo matrimonio dissoluto, possit revocare juxta vires instrumenti dotalis, ex privilegio dotis suæ, prout in præcedentibus casibus est expressum; non obstante quòd matrimonio constante, dum prædicta agerentur, ad contradicendum non comparuerit; cui mulieri tùm dotis favore, cùm etiam, ut plurimum maritorum suorum timore, qui ipsas non sinunt agere, vel prosequi jura sua, ad contradicendum non comparuerit. Nolumus parientiam ipsam ad culpam, seu negligentiam mulieris ipsius imputari.

Qualiter audiatur comparens ante distractionem rerum, habens ius in ipsis, in iure sibi conseruando. Cap. LVII.

ITem Statuimus, quòd, bonis & rebus debitoris nondum distractis, seu traditis insolutum, semper possit, & quandocunque quilibet habens jus in eis comparere, in suo jure sibi conservando, & admittatur cum dicto creditore, qui bona acceperit in tenutam, seu etiam (ut juris fuerit) præferatur, & eum excludat, si de jure venerit dictus creditor excludendus. Ita tamen, quòd talis comparens ad refectionem expensarum, factarum per ipsum creditorem, in prædicta tenuta accipienda, & ejus occasione, & in toto processu omni modo in totum, vel pro parte, prout juris fuerit, & quatenus cum eo concurrerit, vel eum excluserit, ut supra in aliis casibus est expressum, cum effectu reficere compellatur.

Qualiter

Digitized by Google

Qualiter procedatur, quando creditori, qui debitoris bona fecerit ſubhaſtari, & evincuntur. Cap. LVIII.

ITem Statuimus, quòd ſi quo caſu creditor ipſe, qui tenutam acceperit, & res debitoris fecerit, ſubhaſtari, ſeu diſtrahi, vel inſolutum acceperit; in totum à prædictis juribus ſit excluſus per alios, potiora, ſeu paria in dictis bonis jura habentes, ſeu ab ipſo res ipſæ, ſeu earum pretia evictæ fuerint, ſeu ablatę in totum, vel pro parte ſecundùm præſentium Statutorum formam: quòd eo tunc poſſit creditor ipſe ſibi ſatisfieri in bonis debitoris ſui, per ipſum debitorem aliis bonis poſtea acquiſitis, & quæ per ipſum creditorem non accepta fuerint in tenutam; ſive etiam in bonis debitoris, quæ tunc temporis acceptæ tenutæ in bonis prædicti non fuerant debitoris, ad ipſius creditoris debitum pervenire faciendo, & illa ſubhaſtari, & diſtrahi, & eam inſoluto accipiendo ſecundùm formam præſentis Statuti, prout primò facere potuit de rebus, per ipſum in tenutam acceptis, perinde ac ſi ipſorum bonorum tenutam accepiſſet, & in ipſorum tenuta ſtetiſſet per ſpatium à Statutis præſentibus limitatum. In quibus quidem bonis acquiſitis, & in tenutam non acceptis habeat idem creditor, & habere intelligatur idem jus [ex tenuta accepta in bonis evictis, ſeu quorum pretia eidem ablata fuerint ſecundùm præſentium Statutorum formam] quod habebat in illis, quæ evicta fuerint.

Quòd miſſio, ſeu tenuta accepta per unum ex creditoribus proſit aliis concurrere debentibus, ſeu præferri creditori miſſo. Cap. LIX.

ITem Statuimus, quòd miſſione facta, & tenuta per unum ex creditoribus accepta, ipſa miſſio, ſeu tenuta proſit etiam aliis creditoribus poſtea venientibus, & concurrere volentibus cum creditore miſſo, ſeu ipſi creditori præferri petentibus ratione juris, ſeu privilegii, quod contra debitorem, vel ejus bona haberent; ut poſſint ipſi dicta bona facere ſubhaſtari, & diſtrahi, & illa, ut ſupra, inſolutum accipere, perinde ac ſi etiam ipſi dictorum bonorum tenutam accipiſſent, & in ipſa tempore debito ſtetiſſent; ſive creditoris ipſi ſecundò venientes fuerint cum eo, qui tenutam acceperit ejuſdem tituli, ſive diverſorum: nec poſſit creditor ipſe, qui illa primò acceperit in tenutam, ipſa bona ſibi jure prælationis retinere; nec contra alios creditores habentes debitorem, ſeu ejus bona obligata, excipere; quòd ipſi ſcilicet tenutam non acceperint, ſeu ante ipſum, vel cum ipſo creditore eodem tempore non petierint. Et hæc ſive creditores ipſi cauſam prætenderent lucrativam, ſive oneroſam, ſed ſolùm teneantur ipſi creditores poſtea venientes ad refectionem expenſarum in totum ipſi creditori, ſi in totum excludi contigerit, ſeu in partem, ipſo in parte excluſo, ut in ſuperioribus Capitulis eſt expreſſum.

De comparente, qui non habet bona in tenutam acceptam obligata. Cap. LX.

COmparentibus autem aliis, non habentibus bona debitoris obligata poſt tenutam acceptam per alium creditorem; eo tunc ex miſſione, & tenuta prædictis ſit, & intelligatur ipſi, qui primò illam acceperit, & qui bona debitoris obligata habebat, adeò jus quæſitum; quòd eo vigore præferri valeat cœteris aliis venientibus, ſeu miſſis, & dicta bona non habentibus obligata.

De comparente, qui impedire vult ſubhaſtationem ex eo ſolo, quia ſe res ſubhaſtandas ſine titulo aſſerit poſſidere. Cap. LXI.

ITem Statuimus, quòd ſi tenuta accepta, comparuerit contradictor in tenutam miſſam volens impedire, ne ad diſtractionem, & inſolutum acceptionem rerum, & bonorum, ſui debitoris valeat pervenire, ſeu miſſionem factam revocare, allegans ſe dictas res in tenutam acceptas nullo aliquo titulo poſſidere, & abſque titulo, qui ab ipſo proceſſerit debitore, de cujus bonorum diſtractione agitur, ſeu aliter aſſerens, ſe ſolum bona in tenutam accepta poſſidere: non audiatur, nec ad revocationem tenutæ admittatur; immò ipſius contradictione non obſtante, &

Digitized by Google

non obstante, quòd ipse possessor citatus non fuerit nominatim, seu etiã quòd debitor ipse alia possideat bona, in quibus possit ipsi esse consultum creditori: ad petitionem missi creditoris procedatur in dictis bonis sui debitoris ad ipsorumque subhastationem, non obstante contradictione prædicta.

De iis, qui in casibus supradictis injustè contradixerint, in expensis condemnandis.

Cap. LXII.

ITem Statuimus, quòd si in prædictis casibus, & ipsorum quibuslibet deprehensus fuerit contradictor, injustè se in prædictis contradixisse, & opposuisse, quæ quidem injustè fuisse intelligatur; si in ejus contradictione succubuerit, eo tunc in expensis condemnetur, & ipsas victori cum effectu reficere compellatur, omni exceptione remota.

Quòd in casibus praedictis summariè procedatur. Cap. LXIII.

ITem Statuimus, quòd in casibus prædictis omnibus, & ipsorum quibuslibet à Rubrica: *De modo, & forma procedendi in bonis debitoris contumacis* &c. hucusque procedatur summariè, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, judiciorum solemnitatibus non servatis.

Quòd creditor, qui insolutum accepit debitoris bona vel ipsorum emptores, in ipsis habeant plenum jus, etiamsi corporalem ipsorum non acceperint possessionem.

Cap. LXIV.

ITem Statuimus, quòd creditores, qui bona debitorum suorum insolutum acceperint, vel ipsorum emptores, quamvis ipsorum bonorum, & rerum possessionem non acceperint corporalẽ; ipsa bona habeant, & ipsa possideant, & in ipsis habere intelligantur plenum jus dominii, & proprietatis, vel quasi, & jus cujuslibet alterius generis, & speciei, quod, & prout habebant debitores ipsi, quorum bona sunt distracta, seu insolutum data; adeò quòd illa vendere possint, & distrahere pro libito voluntatis. Et si fortè debitor illam rem, seu bona possideret, seu teneret de ipsis, facta distractione prædicta; seu insolutum datione, tunc ipse debitor tenere, & possidere pro creditore ipso, cui res sunt insolutum datæ, seu pro eo, qui ipsas emerit, intelligatur, nisi in prædictis fuerit novum titulum consecutus.

Qualiter procedatur per comparentes post subhastationem, & comparere volentes contra eos, qui bona emerint ab ijs, qui ea acceperint insolutum, vel etiam emerint subhastationis tempore.

Cap. LXV.

ITem Statuimus, quòd emptores bonorum debitoris, qui dicta bona emerint, vel ab eo, qui ipsa, ut supra, insolutum acceperit, vel ab eo, qui ipsa emerit subhastationis tempore, vel à prædictis in dictis bonis causam habentibus: ipsa bona habeant, & pro suis possideant, & ipsa bona tenere, & possidere possint in perpetuum; nec ab aliquo valeant molestari, nisi sicut, & prout prædicti, qui dicta bona acceperint insolutum, seu ipsa primò emerint subhastationis tempore, à quibus causam habent ex forma præsentium Statutorum poterant molestari: sed volens ipsos molestare, vel ad res prædictas reversum habere, etiamsi talis sit, qui ex forma præsentium Statutorum audiri deberet, primò ipsum debitorem, cujus bona prædicta fuerint; deinde creditorem, qui illa acceperit insolutum, seu ad quem dictorum bonorum distractorum pretia pervenerint, & cæteros, ad quos eorum pretia pervenerint per ordinem convenire, excutere, & condemnari facere, & exigere teneatur. Contra quos, & eorum bona reali, & personali, seu mixta actione experiri, & agere, & eos conveniri possit occasione pretiorum ad eos perventorum ex dictis bonis, & rebus eisdem juribus, & actionibus, & remediis, prout, & sicut, & quibus ipsos possessores posset convenire, & secundùm juris formam exigere ratione possessionis dictarum rerum, & ultimo loco ad ipsa bona distracta, & ad possessores ipsorum possit pervenire.

Qua-

Digitized by Google

Qualiter ſubveniatur emptoribus bonorum ſubhaſtatorum, ſi ab ipſis bona fuerint evicta, facto, vel culpa principalis debitoris, vel aliorum, à quibus cauſam habuerint. Cap. LXVI.

ITem Statuimus, quòd eo caſu, quo bona prædicta aliquo prædictorum caſuum fuerint ab emtoribus, & eorum poſſeſſoribus, & creditoribus, qui ipſa acceperint inſolutum, vel à prædictis cauſam à primis emptoribus habentibus, evicta; poſſint ipſi, à quibus evicta fuerint ex facto, vel culpa, ſeu aliàs ex contractu, facto per ipſum principalem debitorem, à quo dicta bona in tenutam accepta, & obligata fuerant, & contra eos, à quibus ipſi ſecundi emptores cauſam habuerint, & eorum bona, ſi ipſorum facto, vel culpa evicta fuerint, ut ſupra, de evictione agere pro expenſis, damno, & intereſſe; prout, & ſicut, & quibus actionibus, & remediis poſsint ipſi primi emptores bonorum, ſeu creditores, qui dicta bona inſolutum acceperint, à quibus cauſam habuerint, agere contra debitores principales, ſi ab ipſis dictas res emiſſent, & cauſam ex contractu, vel quaſi, cum eis initio habuiſſent.

Qualiter evictis bonis ſine culpa debitoris emptoribus ſubveniatur. Cap. LXVII.

ITem Statuimus, quòd in caſu, quo abſque culpa, vel facto, vel contractu debitoris forent res, ſeu bona prædicta evicta; quòd eo tunc ſolùm agere poſsint dicti emptores, ſeu qui dicta bona inſolutum acceperint, contra principalem debitorem, & contra eos, à quibus dicti ſecundi emptores cauſam habuerint, ſolùm ad pretium ſolutum, & ad expenſas factas in tenutam, vel in accipiendo dicta bona inſolutum.

Quo ordine procedatur contra principalem debitorem, & contra eos, à quibus ſecundi emptores cauſam habuerint in proximis duobus capitulis. ſi bona fuerint evicta, ut ſupra. Cap. LXVIII.

ITem Statuimus, quòd in ſupradictis duobus capitulis, evictione dictarum rerum facta, ut ſupra, per eos, à quibus dicta bona evicta fuerunt contra principalem debitorem, & contra eos, à quibus ipſi ſecundi emptores cauſam habuerint (ſi prædicti, quibus dicta bona evicta fuerint, ſuum velint jus proſequi) contra prædictos hoc ordine procedatur.

¶ 1. Nam primò ille, cui bona evicta fuerint, agat contra principalem debitorem, à quo bona oblata, & in tenutam accepta fuerunt, etiam ſi ille, à quo evictæ res fuerint, ſecundus, vel ultimus emptor fuerit, quantacunque fuerit quantitas, quæ petitur, pro expenſis, damno, & intereſſe evictionis prædictæ, & litis motæ dictarum rerum, vel earum aliquas; & demum ſucceſſivè ex ordine contra eos, qui primò res habuerint, & ad quos res ipſæ, ſive earum pretia ex ordine pervenerint, agi poſſit, & debeat pro evictione, & de evictione dictarum rerum, antequam perveniatur ad eum, à quo quis ultimò cauſam habuerit, ut circuitus litium evitetur, & ne lites ex litibus oriantur. Contra quos conveniendos ex forma præſentis Statuti ratione evictionis dictarum rerum, ſeu litis motæ de eis, vel earum aliqua, & eorum bona habeant, & habere intelligantur ipſi agere volentes illam eandem met actionem realem, perſonalem, & mixtam, quam haberet, ſi intentare poſſet contra ipſum principalem debitorem ille, à quo, ipſe agere volens, cauſam habuerit, & prout, & ſicut ipſe, à quo cauſam haberet, ipſi, quibus res inſolutum datæ fuerint, experiri, & agere poſſent, ſi ab eis res, & bona ſecundùm formam præſentium Statutorum ablata fuiſſent.

Quod emptores, & poſſeſſores bonorum ſubhaſtatorum teneantur iis, qui ab ipſis cauſam habuerint (ſi requiſiti fuerint) exhibere jura, & inſtrumenta, quæ habent contra ipſorum actores. Cap. LXIX.

ITem Statuimus, quòd, ad hoc ut prędicti, qui de emptione rerum ſubhaſtatarum tenentur, poſſint, & valeant faciliùs conveniri, teneantur, & debeant ipſi emptores, & poſſeſſores bonorum, à quibus, ipſi agere volentes, cauſam habuerint, ſeu bona ipſa ad eos immediatè deveniſ-

ſent,

Digitized by Google

ſent, ipſis, à quibus res ipſæ ablatæ, ut ſupra, fuiſſent aliquo ex caſibus ſupradictis, agere volentibus, ratione aliqua ex prædictis, exhibere eorum jura, & inſtrumenta, quæ habent contra eorùm actores ſuper dictis rebus, & quorum vigore eos convenire poſſent, ſi ab eis res ipſæ ablatæ fuiſſent aliquo ex caſibus ſupradictis; ut prædicti agere volentes contra prædictos ſecundùm formam præſentium Statutorum, illis inſtrumentis, & juribus valeant uti, & agere, & conſequi damna ſua: ad quorum jurium exhibitionem compellantur prædicti, etiam perſona detenta.

Quòd ementes à Commune Lonadi bona inſolutum per dictum Commune accepta à debitoribus ſuis, perpetuò ſint ſecuri. Cap. LXX.

ITem Statuimus, quòd ſi de cætero contingat, aliquam perſonam quæ acquirere poſſit in Terra, & Territorio Lonadi ſecundùm formam Statutorum Communis, emere aliquam rem à Commune de Lonado, ſeu bona, quæ res, ſeu bona inſolutum per dictum Commune accepta fuerint ab ejus debitoribus ſecundùm formam præſentium Statutorum; quòd dicti emptores perpetuò ſint ſecuri; adeò quòd nullo modo, ratione, vel cauſa, ullo unquam tempore poſſint, ſeu valeant moleſtari, ſed habentibus jus aliquod in dictis bonis, & rebus, ſaluum maneat jus ſuum contra prædictum Commune Lonadi, & contra ipſum agere poſſint, & habere regreſſum ad pretium prædictarum rerum, forma tamen præſentium Statutorum ſervata. Eoque [et ſic dicto Communi] contra ſuos debitores, pro quorum debitis eorum bona inſolutum accepta fuerint, ſeu eorum pretia ad ipſum Commune pervenerint, ejus juribus ſalvis manentibus, & illæſis, ac ſi bona ipſa, ſeu eorum pretia ullo tempore non habuiſſet.

Quæ bona per creditorem in tenutam accipi poſſint. Cap. LXXI.

ITem Statuimus, quòd ſi contingat, creditorem in tenutam bonorum debitoris ejus in poſſe ſecundùm formam præſentium Statutorum: quòd ipſe creditor bona debitoris quæcunque, ſive propria ſint, ſive feudaria, ſive fictaritia, ſeu emphiteotica, ſive quòd ab alio teneantur, dum tamen in ipſis debitor jus habuerit, in tenutam accipere poſſit, & de licentia D. Poteſtatis diſtrahi, & ſubhaſtari facere, ſervata ſemper præſentium Statutorum forma: dum tamen dicta bona talia ſint, quæ non ſint prohibita diſtrahi, & quæ ex forma juris, vel Statutorum Communis Lonadi potuerint obligari. Salvo tunc jure quolibet illi, vel illis, à quo, vel à quibus dictæ res tenebantur.

Quòd domini bonorum feudalium, ſeu emphyteoticorum teneantur inveſtire eos, quibus data fuerint inſolutum, vel ipſorum emptores. Cap. LXXII.

ITem Statuimus, quòd ſi de cætero contingat bona feudalia, ſive fictaritia, ſive emphyteotica ſubhaſtari; quod, factis ſubhaſtationibus prædictis, domini, à quibus prædicta bona ſubhaſtata tenebantur, teneantur emptores bonorum prædictorum, ſeu creditores, quibus data fuerint inſolutum, & habentes cauſam à prædictis, inveſtire ad ipſorum requiſitionem, ſalvo tamen ipſi domino inveſtire debenti inveſtituræ pretio, quod pro inveſtitura ſolvi conſuevit, & quod recipere deberet: ſi tamen infra ſex menſes à die acquiſitionis dictarum rerum ſe petierint inveſtiri, & dominus ipſe, à quo inveſtiri debuerint, præſens fuerit in Terra, & Territorio, vel Diſtrictu Lonadi. Si verò fuerit abſens; tunc prædicto inveſtire ſe debenti non currat tempus, niſi à tempore reverſionis domini inveſtire debentis.

Quòd inveſtitura in fraudem creditorum facta non valeat. Cap. LXXIII.

ITem Statuimus, quòd ſi quis rem, quam in feudum, vel ad fictum, ſeu in emphiteoſim tenebat ab aliquo domino Eccleſiaſtico, vel ſæculari, poſt creditoris ſui obligationem in manibus prædictorum dominorum repudiaſſet; & de ipſa filios in ipſius debitoris poteſtate conſtitutos, ſeu aſcendentes, in quorum poteſtate ipſe debitor eſſet, inveſtiri fecerit ſeu inveſtiti fuerint per prædictorum dominorum procuratores, ſeu etiam quis alius in fraudem creditoris fuerit inveſtitus, ad ipſius debitoris inſtantiam, dictæ inveſtituræ, tanquam in fraudē factæ, ſint ipſo jure nullę, nulliuſq; valoris, & efficaciæ cenſeantur in ipſius creditoris præjudicium. Ad

Digitized by Google

Ad quos pertineant fructus medii temporis distractionibus rerum subhastatarum infractis. Cap. LXXIV.

ITem Statuimus, quòd si aliquo tempore prædictæ dationes insolutum, & æstimationes, seu distractiones factæ de bonis debitorum infringi contigerit, remedio fortè restitutionis in integrum minoris ætatis ratione, vel quacunque alia ratione, vel nullæ, seu iniquæ declarétur, nihilominus emptores dictorum bonorum, seu creditores, qui illa acceperint insolutum, fructus perceptos, & consumptos medio tempore lucrentur, & ad ipsorum restitutionem minimè teneantur; sed teneantur tantùm ad restitutionem rei æstimatæ, & venditæ, seu insolutum datæ.

Ad quos pertineant medii temporis fructus, si post distractionem compareat asserens appellasse, vel de novo appellans à dictis subhastationibus. Cap. LXXV.

ITem Statuimus, quòd si dudum post distractionem bonorum, seu sententiam datam in datione insolutum comparuerit gravatus, asserens, se appellasse à dicta sententia, seu de novo appelletur, vel de nullitate proponat; ubi ipsi prædicta à jure permissa fuerint, & de dicta appellatione interposita, & legitimè prosecuta docuerit, vel ipsam appellationem, & nullitatem prosecutus fuerit, & obtinuerit in eisdem; eo tunc qui succubuerit, non teneatur ad fructus medio tempore perceptos, & consumptos usque ad tempus comparitionis prædictæ, nec ad eorum æstimationem; etiam ex evidenti defectu in ipsis actis existente, & ex eisdem actis comparens ipse obtinuerit. Et salvo, quòd si ex eo, quia debitum non subesset, dicta adjudicatio, seu insolutum datio, seu secundi decreti interpositio ex remediis supradictis in proximo precedenti Statuto, vel aliquo ipsorum revocari contigerit; fructus ipsos, etiam consumptos possessor ipse, qui, prætextu crediti non subsistentis, dicta bona fuerit consecutus, restituere teneatur, seu eorum pretia, & valorem, & illos, eo casu, nullo modo lucretur, nisi ipse secundus creditor ex justa ignorantiæ causa se bonam fidem in petendo, & prædicta consequendo, habuisse potuerit edocere: quo casu propter bonam fidem subsistentem fructus consumptos lucretur, ut superius in suis casibus est expressum, extantes verò restituere teneatur, qui succubuerit quolibet casuum prædictorum.

De pœna debitorum molestantium creditores, qui bona subhastata insolutum acceperint, seu emptores eorum. Cap. LXXVI.

ITem Statuimus, quòd si debitor ipse, cujus bona fuerint distracta, vel insolutum data, vel aliquis de prædictis, qui in eorum contradictionibus succubuerit, vel eorum hæredes, vel successores, vel à prædictis post obligationes contractas, seu post subhastationes prædictas, seu etiam postquam succubuerit, quomodolibet causam habentes, creditores ipsos, qui bona ipsa acceperint insolutum, seu eos, qui emerint de dictis bonis, seu habentes causam ab ipsis, ullo modo præsumpserint, vel de facto ausi fuerint in judicio postea, vel de cætero molestare, vel dictum emptorem, qui emerit ab iis, qui dicta bona acceperint insolutum, prohibere, & impedire, quo minus illa habeant, vel accipiant, vel detineant, vel possideant, seu ipsum emptorem in possessione dictorum bonorum quomodolibet molestare, inquietare, vel turbare: toties, quoties prædicta commiserit, cadat in pœnam librarum viginti mezanorum Communi de Lonado persolvendarũ, super quibus molestiis D. Potestas ipsum turbantem punire debeat, & condemnare teneatur; quòd, & debeat ipse Potestas ipsum possessorem, & emptorem bonorum, seu qui ea acceperit insolutum, in ipsarum rerum possessione tueri, & defendere; & quoslibet turbatores, seu molestantes admonere, & punire, procedendo in præmissis summariè, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, absque libello, & judiciorum ordine non servato, ad molestari petitionem.

Quòd

Quòd debitores, quorum bona ſunt diſtracta, teneantur, jura, & inſtrumenta, quæ habent ſuper rebus diſtractis, conſignare bonorum emptoribus.

Cap. LXXVII.

ITem Statuimus, ad hoc ut bonorum ſubhaſtatorum emptoribus, & creditoribus, ea inſolutum accipientibus, ſit conſultum; quòd de cætero ipſi debitores, quorum bona ſunt diſtracta, teneantur, & debeant omnia jura, & inſtrumenta, quæ habent ſuper rebus, & bonis diſtractis, & ad dicta bona ſpectantia, & pertinentia exhibere, & conſignare ipſis bonorum emptoribus, ſeu creditoribus inſolutum dictas res accipientibus, ſeu de eiſdem juribus, & inſtrumentis copias in publicam formam fieri facere ad prædictorum petitionem, ipſis emptoribus tradendas, ut cum eiſdem juribus, & inſtrumentis in dictis rebus, & bonis, & ipſorum poſſeſſionibus valeant ſe tueri, & cum aliis agere, & experiri, prout neceſſe fuerit.

De confiniis terrarum ſubhaſtatarum per debitores, quorum bona fuerint, jndicandis. Cap. LXXVIII.

ITem Statuimus, quòd dicti debitores, quorum bona ſubhaſtata fuerunt, & diſtracta, teneantur ipſorum bonorum, & rerum diſtractarum, quoties fuerint per creditores ipſorum requiſiti, confinia, & terminos indicare, atque ad oculum demonſtrare, & ad id per D. Poteſtatem, remota omni exceptione, & celeriter compellantur, mulcta indicta, pignoribus captis, & etiam ipſis perſonaliter detentis.

Qualiter procedatur in dationibus inſolutum fiendis ex cauſa judicati, alicujus ſententiæ, arbitrii, ſeu arbitramenti, ſeu præcepti in confeſſum, vel ratione publici inſtrumenti, ſeu ſcripturæ, cui de jure fides debeat adhiberi.

Cap. LXXIX.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd etiam in omnibus dationibus inſolutum, ſeu in diſtractionibus, quæ fierent amodo ex cauſa alicujus judicati, arbitrii, vel arbitramenti, ſeu præcepti in confeſſum, vel virtute publici inſtrumenti, ſeu ſcripturæ, cui de jure fides debeat adhiberi, ſervetur modus, & forma ſupraſcripta à titulo, & Rubrica: *Qualiter procedatur in bonis debitoris contumacis hucuſque*. Et ſalvo, quòd miſſio, ſeu datio tenutæ in caſibus prædictis ſolùm miſſo, & ei, cui data foret, & aliis creditoribus titulos, ſeu titulum ſimilem habentibus, proſit: aliis verò ſecus. Et in prædictis etiam caſibus ſufficiat miſſo in tenutam ex primo decreto in dicta tenuta per menſem ſtare, ad hoc ut ad ſecundum decretum valeat pervenire, ſervatis tamen in dictis ſubhaſtationibus modis, & formæ ſupraſcriptis, prout ſuperius in rebus acceptis in tenutam ex contumacia dictum eſt, & ſervari debeant. Ante quarum rerum diſtractionem etiam poſſint quandocunque debitores comparere, & tenutam reluere, ſolutis debito priùs, & expenſis creditori factis tenutæ, & aliorum prædictorum occaſione.

De ſententiis executioni mandandis. Cap. LXXX.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd ſententiæ, arbitria, & arbitramenta (à quibus non fuerit appellatum, ſeu reclamatum, vel petita reductio ad arbitrium boni viri infra decem dies, ſive ſententia ſit diffinitiva, ſive ſit interlocutoria, habens vim diffinitivæ) executioni mandentur per D. Poteſtatem Lonadi, parte tamen priùs citata, ut coram dicto D. Poteſtate compareat, ad contradicendum quidquid contradicere voluerit, ne dictæ ſententiæ, arbitria, vel arbitramenta executioni mandentur; cui parti per dictum D. Poteſtatem ſtatuatur terminus trium dierum continuorum, ad contradicendum quidquid voluerit, ut ſupra, ne dictæ ſententiæ, arbitria, & arbitramenta executioni mandentur. Quo termino elapſo, & parte nihil legitimè contradicente, dictæ ſententiæ, arbitria, ſeu arbitramenta executioni mandentur, mulcta indicta, pignoribus captis, & aliis juris remediis. Et ſi creditor maluerit, mittatur in poſſeſſione bonorum debitoris ex primo decreto uſque ad ſummam debiti declarati; in qua quidem poſſeſſione, vel tenuta

Digitized by Google

muta ſtet, & ſtare debeat dictus creditor per menſem. Quo termino elapſo, ad ipſius creditoris inſtantiam ad ſecundum procedatur decretum, & ad dictorum bonorum venditionem, ſecundùm modum, & formam Statutorum ſuperiùs poſitorum à Rubrica: *De modo, & forma procedendi in bonis debitoris, & contumacis, hucuſque.* Hoc tamen addito, quòd creditor ipſe, tranſacto, dicto termino trium dierum parti dato ad contradicendum, ne ſententiæ, &c. executioni mandentur, & ipſo debitore nihil legitimè contradicente, poſſit dictum debitorem poni facere in banno ſimplici, de quo exire non poſſit, niſi dicto creditori ſatisfecerit: cujus etiam banni vigore dictus debitor capi, & detineri poſſit perſonaliter, & non debeat relaxari, donec dicto creditori ſatisfecerit. Salvo, quòd ſi de bonis ſuis dicto creditori dare obtulerit, & dederit cum effectu uſque ad ſummam debiti, de quo agitur; tunc dictus debitor debeat à carceribus relaxari; & tunc dictus creditor habeat electionem, & eligere poſſit de bonis ipſius debitoris, in quibus ſibi ſatisfieri poſſit, prout ipſi elegerit, quæ bona æſtimentur per duos, eligendos de partium prædictarum voluntate.

Quæ exceptiones habeant impedire executionem ſententiæ. Cap. LXXXI.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd nulla exceptio habeat, vel poſſit impedire executionem ſententiæ, arbitrii, vel arbitramenti præterquam exceptiones infraſcriptæ, ſcilicet, exceptio ſolutionis, quæ alligaretur facta poſt ſententiam, arbitrium, ſeu arbitramentum. Item exceptio nullitatis ſententiæ, vel proceſſus, procedentis ex defectu juriſdictionis, vel alicujus nullitatis notoriæ, provenientis etiam aliunde ex quavis cauſa. Et exceptio excommunicationis notoriæ, ſeu publicæ reſidentis in perſonam Judicis tempore ſententiæ latæ. Et exceptio excommunicationis etiam non publicæ, reſidentis in perſonam petentis executionem ſententiæ. Hoc addito, quòd proponens exceptionem aliquam in cauſa prædicta, & illam non probans, condemnetur in duplum in expenſis, quas ſolvere compellatur omnibus juris remediis.

De poſitionibus in cauſis Civilibus. Cap. LXXXII.

ITem Statuimus, quòd poſitiones fieri poſſint in cauſis civilibus ab utraque parte affirmativæ, & negativæ de facto proprio, & etiam defuncti, cujus quis eſt hæres: dum tamen dictæ poſitiones ſint pertinentes, & non duplices, neque copioſæ, & etiam non continentes infamiam occultam reſpondere debentis.

¶ 1. Et ponens jurare teneatur ad Sancta Dei Evangelia in manibus D. Poteſtatis, ſe dictas poſitiones non producere, nec ponere animo calumniandi; ſed immo quia putat ipſas poſitiones veritatem continere, & credit eas probare poſſe. Quo quidem juramento facto, dictus D. Poteſtas ipſas poſitiones admittat, & ſic admittendas pronunciet. Salvo jure duplicium, impertinentium, captioſarum, & non admittendarum. Et quòd ſi pars reſpondiderit alicui, vel aliquibus, cui, vel quibus de jure non tenebatur reſpondere, quòd pro non reſponſo habeatur.

¶ 2. Quibus quidem poſitionibus ſic productis, & pronunciatione facta, ut ſupra, pars ipſis poſitionibus reſpondere teneatur, ſi præſens fuerit tempore productionis earum, ipſis tamen primò ſibi lectis per Poteſtatem, vel Notarium cauſæ ad Judicis præceptum, antequam à bancho diſcedat: aliàs qui negligens fuerit, in reſpondendo in caſu præmiſſo, pro confeſſo habeatur, & ad ulteriora procedatur, perinde ac ſi ore proprio ipſas confeſſus fuiſſet. Et hæc niſi ſuper poſitione, vel poſitionibus reſpondere debens aſſereret ſe dubitare, & dubitationis cauſam veriſimiliter haberet, de qua veriſimilitudine ſtetur arbitrio D. Poteſtatis; quo caſu, ad ſe informandum, ipſi dubitanti terminus dicti Poteſtatis arbitrio ſtatuatur: quo termino elapſo dictis poſitionibus reſpondere teneatur. Et ſi contumax in reſpondendo fuerit; pro confeſſo, ut ſuperiùs dictum eſt, habeatur.

¶ 3. Item amodo poſitiones ipſæ producantur clauſæ, & ſigillatæ, & de ipſis parti nullatenus fiat copia, niſi poſt reſponſionem earum, niſi ponens maluerit ipſas producere apertas, & de ipſis parti copiam facere: quo caſu, etiam ipſarum poſitionum productio valeat, & teneat: quibus quidem poſitionibus pars, contra quam producuntur, perſonaliter reſpondere teneatur, & non Pro-

Digitized by Google

curator, etiam ſpeciale mandatum habens, ad dictis poſitionibus reſpondendum; & hæc, niſi de partium fuerit voluntate; quo caſu etiam Procurator admittatur, & niſi eſſet tutor, vel curator minoris, vel Syndicus Eccleſię, vel Univerſitatis, vel procurator alicujus perſonæ, quæ non poſſet comparere ad reſpondendum dictis poſitionibus ſine maxima difficultate.

¶ 4. Si verò pars tempore productionis ipſarum poſitionum præſens in judicio non fuerit, vel fuerit, & ſibi lectæ non fuerint; eo tunc ad inſtantiam partis, & de Poteſtatis mandato dicta pars, contra quam productæ fuerint, citari debeat, & in ſcriptis per cedulam manu Notarii cauſæ ſubſcriptam, cum termino ipſi ſtatuendo Poteſtatis arbitrio, & bis citari debeat, & diverſis diebus cum comminatioñe, in ipſa cedula apponenda; quòd niſi comparuerit infra terminum ſtatutum, & ipſis poſitionibus non reſpondiderit; pro confeſſo habebitur, & ſive perſonaliter inventus fuerit, ſive non, citari debeat bis modo ſupraſcripto. Et ubi perſonaliter inventus non fuerit; tunc Miniſtralis tenorem dictæ citationes affigere debeat in oſtio domus habitationis ipſius citandi, ſi habitationem habuerit, ſin autem in oſtio domus ſolitæ habitationis. Et ſi habitationem habere ſolitus non fuerit; tunc dictus Miniſtralis dictam citationem affigere debeat ad Arengeriam Communis Lonadi. Et in omnibus cauſis ſupraſcriptis, ubi perſonaliter inventus non fuerit, teneatur, & debeat dictus Miniſtralis dictam citationem affigere in præſentia unius teſtis, quem in relatione per eum fienda nominare teneatur. Qui quidem ſic citatus, ut ſupra, non comparens, pro confeſſo habeatur abſque alia pronunciatione, per Poteſtatem ſuperinde fienda. Salvo, quòd ſi tempore prædictarum citationum citatus abſens fuerit à Terra Lonadi, ſeu à Terra ejus habitationis ſolitæ, poſſit infra quatuor dies poſt terminum dictarum citationum comparere, & dictis poſitionibus reſpondere. Si verò abſens fuerit à Terra, Diſtrictu, & Territorio Lonadi tempore dictarum citationum; tunc poſt ipſarum terminum poſſis infra quindecim dies comparere, & dictis poſitionibus reſpondere; qui quidem termini quindecim dierum, & quatuor non computentur, nec computari debeant in inſtantia cauſæ principalis.

¶ 5. Poſſint autem dictæ poſitiones fieri, quandocunque ante cauſæ concluſionem, & non currat terminus ponenti probationes, niſi poſt reſponſionem factam ad poſitiones prædictas.

De excuſſionibus fiendis, & qualiter excuſſiones fiant. Cap. LXXXIII.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd volens fidejuſſorem, vel alium acceſſoriè obligatum convenire, qui primò ante principalem debitorem de jure Communi non poterat conveniri, vel etiam convenire volens poſſeſſores extraneos bonorum debitoris, & contra eos agere, vel etiam ad capturam debitoris pervenire: primò teneatur, & debeat debitorem ipſum principaliter obligatũ, & ejus bona excutere de mandato D. Poteſtatis, & exquirere in hac ſcilicet forma. Nam ipſum debitorem primò convenire debeat, & condemnari facere; deinde de ipſius debitoris bonis perquirere facere per Lonadum, ſeu per loca, in quibus habitaverit, ſeu habitare ſolitus fuerit per unum Miniſtralem, qui de prædicti D. Poteſtatis mandato vadat ad perquirendum à vicinis, & inter vicinos, & in loco habitationis dicti debitoris; ſeu ubi conſueverit habitare, de bonis mobilibus, & immobilibus dicti debitoris; nec non publicè, & alta voce cridet dictus Miniſtralis in vicinia dicti debitoris, & ante banchum D. Poteſtatis, & ad lapidem poſitum ſuper platea Communis Lonadi: quòd ſi quis ſcit, ubi ſint bona dicti debitoris, vel ubi ſit aliquid de bonis ejus, debeat in tres dies continuos coram D. Poteſtate comparere, ad indicandum bona dicti debitoris; cujus Miniſtralis relationi de prædictis ſtetur, & ſtari debeat. Et nemine comparente, qui bona dicti debitoris indicet, & non repertis bonis debitoris, ſervata forma prædicta, ſeu etiam repertis aliquibus bonis, non tamen ſufficientibus ad creditum prædictum; tunc Actor citare faciat fidejuſſores prædictos, ſeu pignorum poſſeſſores, vel aliàs acceſſoriè obligatos, prout negotii qualitas exigerit, vel etiam debitorem principalem, quem capi facere intendit; ut infra certum terminum, à Poteſtate ſtatuendum, coram ipſo compareant ad indicandum de bonis principalis debitoris, ſeu ut ipſe debitor, qui capi vult, compareat ad indicandum de bonis ſuis; indicando bona ſecundùm qualitates, loca, & confinia. Quibus non comparentibus, vel comparentibus, & non indicantibus, vel indicantibus, & non ad ſufficientiam, creditor ipſe (citatis iis, quorum intereſt, & citatis bonorum poſſeſſoribus, ſi contra ipſos agere intendit, ut tali die compareant coram Poteſtate, ad audien-

Digitized by Google

diendum pronunciari excuſſionem legitimam factam fore) per Poteſtatem pronunciare faciat; bona debitoris non reperiri, & excuſſionem legitimam factam eſſe. Qua pronunciacione facta; tamquam excuſſione legitimè facta; ſupraſcripti fidejuſſores, & alii acceſſoriè obligati, & poſſeſſores bonorum debitoris extranei etiam, ſeu principalis debitor capi poſſint, & valeant ad petitionem creditoris.

De modo ſervando in producendis teſtibus, vel inſtrumentis, quos, & quæ partes aſſerunt eſſe extra Territorium, & Diſtrictum Lonadi. Cap. LXXXIV.

ITem, quòd ſi aliqua partium voluerit producere in cauſa aliquos teſtes abſentes, vel inſtrumẽta, quæ eſſent extra Territorium Lonadi, & ejus Diſtrictum; tunc nominatis priùs dictis teſtibus, vel inſtrumentis (quibus ſemel nominatis nihil addi poſſit) & facta fide ſummatim de hujuſmodi abſentia, & carentia inſtrumentorum extra Territorium exiſtentium prædicto D. Poteſtati, prout ſibi videbitur; & parte jurante ad Sancta Dei Evangelia, corporaliter tactis ſcripturis; quòd hoc non facit, nec fieri petit dolo, nec calumnia, nec in fraudem, nec animo protelandi litem, ſed putans ipſis teſtibus, & inſtrumentis indigere, ad probationem ſui juris: eo caſu aſſignetur ſibi per dictum D. Poteſtatem terminus competens ſecundùm diſtantiam locorum, & negotii qualitatem, infra quem dicti teſtes recipi, & examinari poſſint, debita forma juris, eorumque dicta prædicto D. Poteſtati ſolemniter præſentari, & ipſa inſtrumenta produci. Et in eo termino aſſignando, ut ſupra, poſſit etiam altera pars oſtendere, & probare de jure ſuo, quidquid voluerit. Quo termino pendente, non currant tempora hujus Statuti, niſi termini ſtatuti ad probandum quo ad teſtes, & alias probationes præſentes.

Qualiter procedatur contra pupillum, vel minorem, furioſum, mentecaptum, aut prodigum curatore carentes, vel legitimo defenſore. Cap. LXXXV.

ITem, quòd ſi deinceps continget ullam litem, quæſtionem, cauſam, ſeu controverſiam moveri alicui pupillo, vel minori, furioſo, vel mentecapto, aut ſimili perſonæ tutore, vel curatore carenti, & talis perſona remaneat indefenſa, ne jus ſuum pereat propter carentiam legitimi defenſoris: teneatur, & debeat agere volens contra aliquem ex prædictis priùs citare facere aliquos ex ejus proximioribus agnatis, vel attinentibus, ſi qui erunt præſentes, & ſi non adeſſent, aliquos ex proximioribus amicis, & vicinis ejuſdem, & unà cum eis, vel ſaltem eis præſentibus, aut legitimè citatis, inſtare, & requirere coram Poteſtate, quòd ipſi, contra quem ipſam litem movere voluerit, detur, & decernatur per dictum D. Poteſtatem cum ſolemnitatibus oportunis tutor, vel curator idoneus ſecundùm conditionem perſonæ, cui decernendus erit generalis, vel ſaltem ſpecialis ad litem prædictam, cum quo poſſit judicium inchoari, & qui jura illius, cui dabitur, defendere debeat. Qui Poteſtas teneatur infra triginta dies continuos, à die requiſitionis ſibi factæ continuè computandos, providere eidem de idoneo tutore, vel curatore, ut ſupra. Et ad dictam tutelam, ſeu curam, ſeu defenſionem ſubeundam teneatur compellere illos agnatos, cognatos, vel affines (prout ipſi Poteſtati videbitur) cum cautionibus, obligationibus, Sacramentis, decreto, & juris ſolemnitatibus opportunis, ſub pœna librarum viginti quinque mezanorum Cameræ Duc. Dominii Noſtri applicandarum.

De pœna D. Poteſtatis proferentis iniquam ſententiam, ſeu dantis iniquum conſilium. Cap. LXXXVI.

SI præfatus D. Poteſtas à ſe ipſo abſque conſilio alterius protulerit aliquam ſententiam iniquã, & injuſtam in totum, vel in partem, quæ iniquitas, vel injuſtitia conſtet ex actis, & productis in cauſam ſuper dicta ſententia lata fuerit: ſi ſcienter, & dolosè hoc fecerit, in currat in pœnam pro uno denario quatuor quantitatis, ſeu æſtimationis rei, de qua fuerit quæſtio, applicanda pro medietate Cameræ Prælibati Dominii Noſtri, & pro alia medietate Communi Lonadi. Si verò per imperitiam, vel ignorantiam, non teneatur ad pœnam prædictam, ſed in quolibet caſuum præ-

Digitized by Google

dictorum tunc teneatur reficere parti ex hoc læsæ damnum, cum expensis per ipsam partem passis.

De testibus cogendis, ut deponant. Cap. LXXXVII.

PRæterea Statutum est, quòd in omni causa, omnes, & singuli testes producendi per aliquam partem cogantur indilatè per D. Potestatem realiter, & personaliter, ac omnibus juris remediis, ad jurandum, & veritatis testimonium perhibendum in dicta causa, sub pœna cuilibet testi inobedienti librarum viginti mezanorum, & plùs, & minùs arbitrio D. Potestatis, inspecta qualitate, & conditione personarum: cujus quidem pœnæ medietas Cameræ Serenissimi Dominii Nostri applicetur, & alia medietas parti, ipsum testem producere volenti, quæ pœna statim per præfatum D. Potestatem exigatur.

De juramento fiendo per Notarios ad examinationem testium deputandos. Cap. LXXXVIII.

NOtarii autem deputati ad examinandum, & recipiendum testes, statim postquam electi fuerint, teneantur, & debeant jurare coram D. Potestate Lonadi ad Sancta Dei Evangelia, tactis scripturis, quòd testes producendos benè, & diligenter examinabunt, & interrogabunt, eorumque dicta, & testimonia fideliter recipient, & scribent, seu scribi, facient pro veraque parte, bona fide, sine fraude, omni dolo cessante, eruendo ab ipsis testibus veritatem ejus quod sciverint de negotio, super quo producti fuerint, cum interrogationibus debitis, & non superfluis, nec cavillosis, & non deviando ullo modo à tramite veritatis, & justitiæ: & quòd non propalabunt, nec manifestabunt ullo modo directè, vel indirectè, verbo, nutu, vel ostensione dicta testium alicui partium, nec alteri personæ, sed ea tenebunt, & teneri facient secreta, donec fuerint publicata, sub pena florenorum vigintiquinque auri Cameræ Prælibati Dominii Nostri applicandorum, ultra pœnas à jure limitatas.

De instrumentis de novo producendis. Cap. LXXXIX.

ITem quòd quælibet partium, quæ in judicio produxerit aliqua instrumenta, acta, vel scripturas, teneatur, & debeat, non obstante productione semel facta, quandocunque ad instantiam partis, & cujus interest ea, vel eas reprobari volentis, & jurantis se non dolo, nec calumniæ causa hoc petere, ipsa instrumenta, acta, vel scripturas, quibus aliàs usus fuerit, iterum, & de novo producere, & in actis dimittere, & etiam parti requirenti, ut supra, copiam facere, & ad hoc cogatur, & cogi possit per præfatum D. Potestatem, omnibus juris remediis, etiam per personalem detentionem.

De pœna negantis positiones filiationis. Cap. XC.

ITem, quòd si quis in judicio negaverit per Sacramentum aliquem esse, vel fuisse filium, patrem, vel Avum, vel legitimum, vel esse, vel fuisse ascendentem, vel aliquem fore defunctum de quo interrogatus fuerit, vel positum fuerit, vel probatum fuerit id, quod negatum fuerit esse, vel fuisse verum, negans condemnetur per D. Potestatem Lonadi, coram quo negatum fuerit in libris viginti quinque mezanorum; quarum medietas sit Communis Lonadi, & alia medietas sit Adversarii, & ultra teneatur ad restitutionem omnium expensarum, damnorum, & interesse, quæ Adversarius passus fuerit occasione prædicta. Et qui interrogatus fuerit, vel positum fuerit utrum sit hæres alicujus, an ne, vel quòd sit hæres, & negatum fuerit; deinde probatum fuerit ipsum negantem esse hæredem; condemnetur, ut supra, & teneatur, ut supra; quæ probationes fiant verè, vel per conjecturas, prout lex disponit. Et quòd quicunque respondens positionibus, dicendo, quòd non credit, vel nescit, nec credit eas, seu contenta in eis, intelligatur negasse, & perinde habeatur, ac si expressè negasset,

Quòd

Digitized by Google

Quòd ſuper interlocutoria aliqua non habeatur conſilium Sapientis. Cap. XCI.

ITem, ad hoc ut cauſæ civiles citiùs fine debito terminentur: Statutum eſt, quòd D. Poteſtas Lonadi teneatur,& debeat ad pœnam juramenti quamlibet interlocutoriam proferendam ſuper aliquibus emergentibus, ſive inſidentibus punctis,& quamlibet aliam, quæ non ſit diffinitiva totius quæſtionis coram eo vertentis, per ſe ipſum abſque alio conſilio ſapientis proferre, & ſuper ipſis omnibus cognoſcere,& deffinire. Et ſi aliter factum fuerit, non valeat ipſo jure. Salvo, quòd ſi requiſitum fuerit per aliquam partium, quòd ſuper interlocutoria, emergenti, ſeu incidenti quæſtione habeatur conſilium ſapientis, poſſit, & teneatur ſibi dare ſapientem juris, expenſis perdentis, ſtatim die pronunciationis reficiendis, de confidentibus partium ſtatim dandis ad banchum: Ita quòd prædictus Sapiens teneatur, & debeat infra octavam diem terminare, & dæfinire dictam talem quæſtionem, alioquin cadat à dicta aſſumptione,

Quòd major quatuordecim annis poſſit procuratorem conſtituere. Cap. XCII.

ITem quòd quilibet major quatuordecim annis tàm maſculus, quàm fœmina poſſit, & valeat procuratorem conſtituere ad lites, & cauſas, jurantibus illis minoribus, procuratores conſtituentibus, ſe non venturos contra, ratione minoris ætatis, & ſe rata habituros, quæ fient in cauſis, & litibus ſupradictis. Et quod ille conſtituens non poſſit contravenire per reſtitutionem in integrum iis, quæ facta eſſent per ejus procuratorem,

Quòd non habitans in terra Lonadi eligat ſibi abitationem, in ipſa. Cap. XCIII.

ITem, quòd quælibet perſona extra Terram Lonadi habitans, aut quæ in futurum habitabit, teneatur, & debeat ſibi eligere habitationem, vel domum in Terra Lonadi, cum contrata, & duabus cohærentiis ad minus ad petitionem cujuslibet perſonæ cum ea litigantis, vel litigare volentis. Quòd ſi non fecerit infra ſecundam diem, poſtquam fuerit petitum præceptum, vel denunciatum eidem, poſſit citari ad banchum Officii præfati D. Poteſtatis (coram quo talis Perſona fuerit requiſita,ſeu coram quo quæſtio verſaretur) per Miniſtralem Communis Lonadi publicè, & alta voce. Et talis citatio ſemel facta in quolibet caſu pro legitima habeatur, ac ſi perſonaliter citata fuiſſet. Et quòd electionem ſuæ habitationis, vel domus in Terra Lonadi, ut præfertur, faciat deſcribi in actis Officii prædicti D. Poteſtatis, ſecundùm quod ſuperiùs continetur.

Quòd Forenſes non audiantur in agendo, niſi priùs præſtita fidejuſſione de expenſis reſtituendis, & ſimiliter non ſubeuntes onera, & factiones cum Communi de Lonado. Cap. XCIV.

ITem Statuimus,& ordinamus, quòd de cætero nullus forenſis per ſe, vel ejus procuratorem, & ſimiliter non ſubeuntes onera, & factiones cum Communi,& hominibus de Lonado, audiatur in agendo, niſi priùs idoneè fidejuſſerit, de expenſis reſtituendis parti adverſæ in caſu, quo ſuccubuerit. Et proceſſus factus, non præſtita fidejuſsione prædicta, ſit ipſo jure nullus.

De inſtrumentis Prucuratorum, Syndicorum, Tutorum, Curatorum, & Actorum. Cap. XCV.

ITem, quòd quilibet intelligatur,& ſit ſufficiens Procurator tàm in agendo, quàm in defendendo, & ad jurandum de calumnia, & veritate, & legitimè relevatus ab onere ſatiſdandi, dummodo de ipſo Procuratore conſtet per publicum inſtrumentum, in quo contineatur, quòd conſtitutus ſit Procurator ad lites, & cauſas, & ad agendum, & defendendum. Et idem intelligatur de Curatore, Tutore, & Actore ad lites, & cauſas conſtitutis. Et idem intelligatur de Syndico, dum tamen in ejus conſtitutione adfuerint duæ partes ad minus maſculorum puberum Communis,

Digitized by Google

nis, Collegij, vel Univerſitatis conſtituentis Syndicum; dum tamen dictus Procurator, Syndicus, Tutor, & Curator ſint perfectæ ætatis.

Quòd quilibet teneatur ad fictum, quod ipſe vel, alius cujus hæres eſt ſolverit. Cap. XCVI.

ITem, quod quælibet perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas, quæ per ſe, vel per alium ſolviſſet, vel dediſſet, vel in futurum dabit, vel ſolvet aliquid nomine ficti livellarij, honorantiæ, vel decimæ alicui perſonæ ſubjectæ Communi Lonadi per quinque annos continuos, vel alia perſona, cujus hæres eſt, alicui ſolverit, vel hæredibus, vel habenti à ſe cauſam, teneatur, & debeat ſolvere illud tale, quod ac ſi livellario nomine eſſet perſonaliter inveſtita. Et inſuper illa perſona, ut ſupra, quæ ſolviſſet, vel ſolvet in futurum per quinque annos continuos, & hæres ejus teneatur, & debeat poſſeſſionem deſignare de qua id, quod ſolutum eſt, nomine ficti ſolutum eſt. Et ſi non deſignaverit, nihilominus teneatur ad fictum, livellum, honorantiam, & decimam perpetuò. Et prædicta locum habeant, niſi ſolvens docuerit ſe liberatum, vel aliter non teneri ad prædicta, vel eum, vel eos, à quo, ſeu quibus habet cauſam.

Quòd emphyteota, ſive livellarius non poſſit rem emphyteoticariam vendere ſine voluntate Domini. Cap. XCVII.

ITem, quòd aliquis Emphyteota, ſeu livellarius non poſſit, nec valeat aliquam rem Emphyteoticariam, vel livellariam in toto, vel in parte in alium transferre titulo venditionis, donationis, vel alienationis alicujus, vel alicujus alterius contractus, irrequiſito domino. Quòd ſi contrafecerit, ipſa res perveniat in dominum, tali venditione, donatione, vel alienatione, vel contractu aliqualiter non obſtante. Salvo, quòd prædicta locum non habeant in ultimis voluntatibus.

Quid ſit emphyteota tacente per biennium. Cap. XCVIII.

ITem, quòd ſi aliqua perſona fuerit inveſtita, vel de cętero inveſtiretur de aliqua poſſeſſione, vel re, aut ſibi facta fuerit, vel fieret in futurum aliqua locatio, intelligatur, & præſumatur poſſeſſio ſibi tradita, ſi dicta talis perſona, vel ejus hæredes ſteterit, vel de cętero ſtabit per biennium poſt inveſtituram, vel locationem in eum factam, vel fiendam, quòd non petierit, vel de cętero poſtulabit, poſſeſſionem ſibi dari; vel niſi doceat in contrarium. Et idem intelligatur de emptore, & venditore. Et prædicta locum habeant in præjudicium contrahenſium tantùm. Et ſi emphyteotæ, ſive livellarij, vel eorum hæredes venderent poſſeſſiones, vel rem, de qua inveſtiti eſſent, vel de ea inveſtituram, vel locationem, ſive alienationem facerent in aliquam perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem, & dicti tales livellarij, ſive emphyteotæ ceſſarent, vel ceſſabunt in futurum dare, vel ſolvere, vel aliquid aliud facere domino rei, vel poſſeſſionis per triennium, totū id, quòd ipſi domino dare, vel ſolvere tenerentur, vel tenebuntur in futurum de dicta tali re, ſeu poſſeſsione; quòd dicti domini, vel dominus poſsint, & valeant, ſua propria auctoritate, in ſe accipere dictam talem poſſeſsionem, & rem, & de ea quidquid voluerint, faciant, factis priùs ſolemnitatibus neceſſariis ad prædicta, ſecundùm formam infraſcripti Statuti. Et quòd emptores, ſeu acquiſitores dictarum rerum habeant regreſſum de eorum indemnitate, & damno contra illas perſonas, à quibus emiſſent, vel aliter acquiſiviſſent.

Quòd bona livellaria accipi non poſſint pro fictis non ſolutis. Cap. IC.

ITem, quòd aliqua res emphyteotica, vel jus emphyteoticum accipi non poſsit pro fictis non ſolutis per aliquam perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem, cujuſvis ſtatus, & conditionis exiſtat, tàm Eccleſiaſticam, quàm Sæcularem; niſi priùs Emphyteota, vel ejus hæres talis rei, vel juris monitus, & citatus fuerit ex parte D. Poteſtatis Lonadi, ſeu illius Officialis, cui ſubeſt dictus Emphyteota, quòd ſolvere debeat infra duos menſes domino ſuo ficta debita cum duplis, non ſoluta, ſpecificando illam rem emphyteoticam, vel rem, vel jus, & quantitatem, vel ſpeciem debitam pro dictis fictis. Qua citatione, & monitione in ſcriptis facta, & de ea dimiſſa copia inſcriptis Emphyteotę perſonaliter, vel ad habitationē perſonaliter, vel ejus hæredibus ſecundù formam

Digitized by Google

mam Statutorum Communis Lonadi. Et ſi ipſa ficta cum duplis retenta non fuerint ſoluta dicto domino, ſeu ad habitationem ejus, ſecundùm formam dictorum Statutorum; tunc ipſa res emphyteotica, vel jus emphyteoticum accipi poſsit propria auctoritate per dominum pro fictis non ſolutis: Et tamen Emphyteota nihilominus teneatur ad ficta, & dupla non ſoluta. Salvo jure creditorum, qui poſsint ſibi ſatisfieri in jure emphyteotico, ſeu melioramento dicti Emphyteotæ, ſi ſolvere voluerint cum effectu ficta, & dupla temporum præteritorum, & ſe ſolemniter obligare domino, ad ſolvendum ficta temporum futurorum, prout obligatus erat dictus Emphyteota infra duos menſes antedictos. Salvo, quòd ſi dominus ſolvere voluerit creditori, ſeu creditoribus dicti Emphyteotæ creditum ſuum, eo caſu recipere teneantur ipſi creditores creditum ſuum, & jura eorum cedere contra Emphyteotam, & ejus bona, & tenentes, & poſsidentes de ſuis bonis, & eo casu dicta res ipſo jure perveniat ipſi domino. Et dictus Poteſtas, & alii Officiales ſuppoſiti, ut ſupra, vinculo Sacramenti, teneantur, & debeant hoc Statutum obſervare inter quaſcunque perſonas, Communia, Collegia, & Univerſitates tam Eccleſiaſticas, quàm ſæculares in Terra Lonadi, & Diſtrictu, ſub pœna librarum vigintiquinque mezanorum, applicandarum pro medietate Cameræ Dominij Noſtri, & alia medietas Communi de Lonado, quoties fuerit contrafactum. Et hoc Statutum habeat locum in caſibus futuris, & etiam in præteritis, in quibus præteritis nondum eſſet accepta tenuta, & poſſeſsio talis rei pro fictis non ſolutis, licèt ipſa res accipi potuiſſet.

Quòd Communia ſuppoſita teneantur in ſuis Æſtimis bona livellaria deſcribi facere. Cap. C.

ITem, quòd Communia ſuppoſita Terræ Lonadi teneantur, & debeant deſcribi facere in ſuis Æſtimis (ſuper quibus ipſorum factiones, & onera compartiri debeant, & ſolvi) omnes, & ſingulas poſſeſsiones, petias terræ, & alia bona, quæ tenentur, ſive laborantur, aut poſsidentur per teretorianos ſuos, & quodlibet eorum diſtinctè, & clarè cum cohærentijs, & contratis, & menſuris, & conditionibus quibuſcunque ipſarum terrarum, & poſſeſsionum, & domorum, videlicet allochalia per ſe, & livellaria per ſe; ita quòd declarentur per ſe, à quibus ea bona tenentur, ſeu laborantur, ſive ad fictum, ſive ad redditum, & quantum tenentur reddere, & cui, vel quibus de dictis terris, rebus, & bonis, & per quæ tempora. Et quòd omnes, & ſinguli laborantes, ſeu tenentes, vel habentes terras, vel poſſeſsiones, domos, vel alias res ad livellum; teneantur, & debeant in deſsignatione, ſeu æſtimo bonorum (quòd fit pro ſuis factionibus, & oneribus, ut ſupra dictum eſt) deſignari, & ſcribi facere duas partes valimenti dictorum bonorum, quæ tenent ad livellum, & tertiam partem domino livelli prædicti. Et quælibet perſona tenens poſſeſsiones, domos, vel alias res ad fictum, teneatur, & debeat illas deſcribi facere ad æſtimum domini illarum poſſeſsionum, domorum, ſive talium rerum. Et quòd de ipſis æſtimis, & quolibet eorum dicta Communia, & quodlibet eorum teneantur, & debeant facere, & fieri facere plenam copiam cuilibet petenti, & volenti, ſubjecto juriſdictioni Communis Lonadi; & ea æſtima de cætero facienda non abolere, nec ſubcelare debeant ullo modo; ita quòd ſemper veritas appareat, & jura cuilibet ſint clara, pariter & aperta in Terris, & Territorijs ſuis, ad pœnam cuilibet Communi, & Univerſitati vigintiquinque librarum Imperialium pro qualibet vice, & qualibet re, quam omitterent deſcribi facere ſecundùm formam prædictam, ad requiſitionem domini accuſantis, ſubjecti juriſdictioni prædictæ: Et ad pœnam cuilibet ſingulari perſonæ, quæ non deſignaret, & ſcribi faceret in ſuo æſtimo ſecundùm quod ſuperius continetur, librarum quinque mezanorum ad requiſitionem domini accuſantis ſubjecti, ut ſupra.

De termino deliberandi cauſam domino conceſſo. Cap. CI.

ITem, quòd poſt denunciationem domino rei, factam per emphyteotam, vel livellarium, melioramentum ſuum vendere volentem; dominus habeat ſpatium decem dierum, ad deliberandum, utrum velit melioramentum ſuum in ſe recipere pro eo pretio, quod revera emphyteota, vel livellarius de ipſo melioramento habere poterit, & pro tantò minùs, quantò in inſtrumentis livellariis continetur. Quòd ſi infra dictos decem dies dominus melioramentum in ſe recipere noluerit, nec pretium ſolvere, ut ſupra dictum eſt; tunc licitum ſit emphyteotæ, vel livellario meliora-

Digitized by Google

lioramentum ſuum vendere, cui voluerit, pro eo pretio, quod manifeſtaverit, & dixerit domino in tempore denunciationes ſibi factæ: exceptis perſonis prohibitis, non habilibus ad fictum perſolvendum: alioquin, ipſo emphyteota, vel livellario vendente minori pretio, quàm domino manifeſtaverit, ipſo jure ipſa res deveniat in dominum.

De fictis, vel aliis debitis non deponendis. Cap. CII.

ITem quòd aliqua perſona, quæ præſentavit fictum, vel aliquid aliud, quacunque ex cauſa, alicui perſonæ, Communc, Collegio, vel Univerſitati debitum; ſi illa perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas, cui fictum, vel aliquid aliud præſentatum fuerit perſonaliter, vel ad habitationem, vel perſonaliter, vel ad habitationem Syndici, vel Conſulis, vel alterius Officialis alicujus Communis, Collegij, vel Univerſitatis recipere recuſaverit: quòd illa talis perſona ſic præſentans fictum, vel aliquid aliud debitum non incidat in aliquam pœnam, licèt ipſum fictum non conſignaverit, & depoſuerit penes aliquam perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem. Salvo, quòd ipſum fictum, vel aliquod aliud debitum perſona præſentans domino, vel creditori, ſolvere teneatur, & debeat.

De electione Miniſtralium. Cap. CIII.

ITem Statutum eſt, quòd in principio cujuslibet añi in publica, & generali Vicinia Cõmunis Lonadi per ſex bonos, & fide dignos homines de dicta Vicinia ibidem ſortibus aſſumendos eligantur Miniſtrales viginti quatuor executuri Officium Miniſtraliæ, durante dicto anno, & deſcribendos in titulis viginti quatuor, apponendis in biſſolis ad hoc ordinatis; de quibus biſſolis quolibet menſe extrahantur duo ipſorum Miniſtralium, qui realiter, & perſonaliter cogantur per D. Poteſtatem Lonadi, ad exercendum eorum officium, niſi habuerint juſtam excuſationem, cognoſcendã, & terminandam per præfatum D. Poteſtatem. Quo caſu, & excuſatione legitima cognita, ut ſupra; tunc alius ejus loco per dictos aſſortatos eligatur, & eos debeat cogi, ut ſupra. Quod quidem Officium facere, & exercere debeant cum ſalario eis taxando per antedictos aſſortatos. Teneanturque, & debeant facere adimplere omnia ea, quæ ad dictum officium ſuum ſpectant, & pertinent, & obedire præfato D. Poteſtati, & Conſulibus Terræ Lonadi in omnibus, quæ ſibi imponentur per eoſdem, tam in pignorando, quàm in citando, & requirendo aliquos pro factis ſpectantibus eorum officio, & Communi, & abſque aliqua ſolutione ſibi fienda ultra dictum eorum ſalarium.

Quòd Miniſtrales Communis Lonadi teneantur, & debeant portare biretam rubeam ſculptam Arma dicti Communis. Cap. CIV.

ITem, quòd dicti Miniſtrales, & quilibet eorum in ingreſſu eorũ Officii teneãtur, & debeant ponere ſuper eorum capite ſingulam biretam rubeam ſculptam Arma Cõmunis Lonadi, ſibi dandam per Commune Lonadi, & illam aſſiduè teneantur portare, durante dicto eorum Officio unius menſis, ſub pœna cuilibet contrafacienti ſoldorum duorum imperialium pro qualibet vice, reperto non habere dictam biretam.

De non deludendo Miniſtrales, nec aliquos Officiales Communis Lonadi. Cap. CV.

ITem Statutum eſt, quòd nulla perſona tam habitans in Terra Lonadi, quàm in juriſdictione ſuppoſita dictæ Terræ audeat, nec præſumat contemnere, vel deludere aliquos Officiales Communis Lonadi, ſub pæna cuilibet contrafacienti ſoldorum decem mezanorum, & plùs, & minùs ad arbitrium D. Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & perſonæ.

De Officio Miniſtralium, & Barovariorum. Cap. LVI.

ITem, quòd quilibet Miniſtralis, & quilibet alius Officialis Communis Lonadi, deputatus ad pignorandum, cujuſvis conditionis exiſtat, qui requiſitus fuerit per aliquam perſonam, vel Univerſitatẽ debere ire ad pignorandum, vel ſequeſtrandum de bonis alicujus perſonæ, vel Univerſitatis Terræ Lonadi, vel Diſtrictus, oſtenſa ſibi licentia D. Poteſtatis poſſendi pignorare, vel ſequeſtrare, & facta dicta requiſitione, teneatur, & debeat ire ad faciendum, & facere pignorationes,

Digitized by Google

tiones, ſequeſtrationes, & intromiſſiones requiſitas; & referre infra quartam diem, ſi in Diſtrictu, & infra unam diem, ſi in Terra Lonadi, à die requiſitionis, & oblationis ſibi factæ de dicta licentia computandos, pignorationes, intromiſſiones, & ſequeſtrationes, quas fecerit, aut referre ſe non invenire potuiſſe de bonis perſonæ pignorandæ, vel referre D. Poteſtati pignora fuiſſe vetita, & hæc omnia ſub pœna ſoldorum decem mezanorum pro quolibet Miniſtrali, & qualibet vice, de quibus omnibus credatur Sacramento perſonę requirentis.

¶ 1. Et ſi idem Miniſtralis retulerit illam talem perſonam pignorandam noluiſſe dare pignus, & vetaſſe exercere ſuum Officium; tunc D. Poteſtas teneatur, & debeat, ad requiſitionem dicti Miniſtralis dare unum ex ſuis ſeu famulis, qui vadat unà cum dicto Miniſtrali ad exequendum licentiam antedictam. Et quòd D. Poteſtas Lonadi requiſitus de prædictis teneatur, & debeat compellere quemlibet Miniſtralem, Barovarium, & Officiales prædictos, ad faciendum dictas pignorationes, intromiſſiones, & ſequeſtrationes, & etiam ad ſolutiones dictarum pęnarum ſummariè, & expeditè, & ſine aliquo proceſſu, ſub pœna præfato D. Poteſtati librarum decem mezanorum; quarum pœnarum medietas perveniat Cameræ Sereniſſimi Dominii Noſtri, & alia medietas in Commune Lonadi. Et quòd conquerentis Sacramento credatur, & ſtetur.

¶ 2. Si verò dictus Miniſtralis, & Barovarius, vel aliquis eorum retulerit ſe non inveniſſe, vel invenire potuiſſe de bonis perſonæ, & Univerſitatis pignorandæ, & probatum fuerit, ipſos potuiſſe pignorare, vel ſequeſtrare de bonis perſonæ pignorandæ (quòd probare poſſit perſona, cujus interſit) puniatur, & condemnetur in libra una mezana pro quolibet, & qualibet vice, applicanda Communi de Lonado. Et quòd relationi factæ per eos de intromiſſionibus, quas fecerint, ſeu feciſſe retulerint, credatur, & ſtetur, & plena fides adhibeatur.

De ijs, qui vocantur facere rationem coram D. Poteſtatis Lonadi qui ſunt Contumaces. Cap CVJJ.

ITem, quòd ſi quis legitimè citatus fuerit, quòd veniat coram D. Poteſtate Lonadi facere rationem alicui, & non venerit, ſed ſteterit in contumacia per dies tres; aut ſi venerit, & non perſeveraverit, aut Poteſtati parere noluerit, aut præceptum, vel ſecundum præceptum ei factum non ſervaverit, vel non fecerit: quòd D. Poteſtas poſſit, teneatur, & debeat dare, & concedere creditori, ſeu illi, ad cujus inſtantiam fuerit in contumacia, licentiæ, de pignorando dictum contumacem pro debito, & expenſis, quæ pignora poſt tres dies, ſi pignoratus contumaciam non purgaverit, pro expenſis factis per Actorem contra contumacem, & uſque ad ipſarum expenſarum ſummam dicto creditori, ſeu alii vendi poſſint, & dicto creditori pro expenſis ſatisfieri debeat. Ad ulteriora verò procedatur ſecundùm aliorum Statutorum formam.

Quòd recedentes Coloni poſſint capi atque detineri. Cap. CVIII.

ITem, quòd quælibet perſona, quæ fuiſſet, vel ſtetiſſet Familiaris, Colonus, Manentus, vel Maſſarius alicuius, qui diceretur receſſiſſe ſine licentia domini ſui, poſſit, & debeat capi, & detineri ad poſtulationem domini ſui in Terra Lonadi, & Diſtrictu, & conduci in forciam D. Poteſtatis Lonadi, & ſtare debeat detenta, donec ſolverit, vel ſatisfecerit de ſolvendo ipſi domino, & de faciendo omnia, quæ de jure tenetur. Et aliqua alia perſona non teneat dictum, ſeu aliquem Colonum, Manentum, vel Maſſarium, nec hoſpitium, neque laborerium ſibi præſtet, nec committat, ſeu ſibi det ad laborandum ultra quindecim dies, ex quo ſibi denunciatum fuerit per dominum, cum quo ſtetiſſet ante, vel cujus fuiſſet Colonus, vel Maſſarius; de qua denunciatione credatur dicto prædicti anterioris domini cum Sacramento ejus, & uno teſte: alioquin teneatur, & obligatus ſit realiter, & perſonaliter talis retinens ad ſolutionem debiti, quod talis Maſſarius, ſeu Colonus habebat, ſeu haberet cum dicto domino: & ultra cadat in pœnam florenorum viginti quinque auri, applicandorum Cameræ Sereniſſimi Dominij Noſtri. Et omnes de familia dicti Coloni, Manenti, vel Maſſarii teneantur realiter, & perſonaliter ad quodlibet debitum dicti Manenti, vel Maſſarii, & capi poſſint, & detineri, ut ſupra. Et quòd aliquis Manentus, ſeu Maſſarius, vel Colonus non audeat, nec præſumat ſe ſeparare à domino ſuo, nec ab eo diſcedere, niſi priùs

Digitized by Google

ſolidata, & facta ſecum ratione, & ſoluto debito, quod habebat, ſeu haberet cum domino ſuo, vel ſine licentia domini ſui, ſub pæna florenorum vigintiquinque auri, applicandorum Camerę antedictæ.

De Judicibus dandis expenſis petentis. Cap. CIX.

ITem, quòd. D. Poteſtas Terræ Lonadi, qui nunc eſt, & per tempora erit, teneatur, & debeat dare ſapientem juris de Collegio, Judicum Brixiæ cuilibet perſonæ, Communi, Collegio, & Univerſitati, quæ, & quod ſentiret, vel diceret ſe ab eis, vel aliquo eorum gravari de aliquo facto, vel negotio, ad conſulendum de dictis, & ſuper dictis facto, negotio, vel gravamine, & hoc expenſis petentis, vel dicentis ſe gravari. Quem Sapientem teneatur, & debeat dare ea die, qua peritus fuerit. Et quòd poſtquam fecerit conſilium, ſcriptum, & productum fuerit, teneatur; & debeat ipſum publicare, & ipſum ſequi debeat, & pronunciare infra ſecundam diem, & ipſum teneatur, & debeat executioni mandare. Et poſtquam dictus ſapiens peritus fuerit, nullum fiat gravamen petenti in perſona, vel rebus, & hoc ſub pœna Poteſtati Lonadi librarum vigintiquinque mezanorum, quæ pæna applicetur pro dimidia Communi Lonadi, & alia dimidia conquerenti, qui ſapientem petierit; & etiam ſi ſecus factum fuerit, non valeat. Salvo quòd hoc Statutum non habeat locum in caſibus, in quibus ingeritur pæna ſanguinis per leges, vel Statuta. Et quòd prædictus D. Poteſtas teneatur, & debeat præcipere Notariis, & eos compellere unum, vel plures, qui rogati fuerint, inſtrumentum cuilibet petenti ſibi dari ſapientem, conficere, ſuis expenſis ſecundùm formam hujus Statuti, & quòd faciant, vel dent inſtrumentum petenti ea die, vel ſequenti, qua petitus fuerit ſapiens ſub dictis pœnis. Et quòd non debeat minari Notariis, qui rogati fuerint facere inſtrumenta de petitione eis facta, de dando ſapientem, nec eoſdem Notarios dicta de cauſa detinere, nec retineri facere, ſub dictis pœnis. Et quòd quilibet, qui ſic petierit ſapientem ſibi dari ſuis expenſis, teneatur, & debeat ſalarium Judicis petiti deponere ad banchum infra tertiam diem, videlicèt ſoldorum decem Imperialium; & ſi deinde plùs taxatum fuerit, ſolvere teneatur: alioquin denunciatio non valeat, & renunciaſſe intelligatur ipſi denunciationi, & ipſi aſſumptioni, & non poſſit ulterius aſſumi aliquis ſapiens ſuper dicto gravamine; & teneantur partes dare confidentes, & non ſuſpectos, antequam recedant à Palatio Communis, ſub pæna librarum decem.

Quòd homines Terrarum juriſdictionis Lonadi non poſſint teſtificari pro Univerſitatibus ſuis. Cap. CX.

ITem quòd homines de Univerſitatibus Lonadi non poſſint eſſe teſtes, nec teſtificari in cauſis ſuarum Univerſitatum, præterquam contra vicinos ſuos, & præterquam contra non ſubiectos juriſdictioni Communis Lonadi.

De nominibus teſtium producendis. Cap. CXI.

ITem, quòd partes, quæ de cætero teſtes in cauſis producere voluerint, teneantur, & debeant dare nomina, & pronomina teſtium in ſcriptis Poteſtati ea die, vel præcedenti, qua producere voluerint ipſos teſtes, ſi pars adverſa ſibi petierit dari, antequam perducantur. Et quòd Poteſtas, coram quo lis fuerit, teneatur, & debeat taxare numerum, ſive quantitatem ipſorum teſtium ſecundùm quod jus præcipit, & requirit.

De teſtibus Committendis. Cap. CXII.

ITem, quòd de cætero partes adinvicem litigantes poſſint committere cuilibet Notario de Collegio Notariorum de Collegio Lonadi majori vigintiquinque annis, de quo fuerint in concordia, ſive per confidentes partium, ad ſcribendum, & recipiendum teſtes, & dicta teſtium, qui teſtificabuntur, & producentur in cauſis civilibus, quòd talis commiſſio, & examinatio valeat, & teneat, Statuto aliquo, ſeu jure non obſtante.

Quòd

Digitized by Google

Quòd ſatiſdans non detineatur. Cap. CXIII.

ITem quòd aliqua perſona detineri non poſſit, nec debeat ſtare detenta in aliquibus carceribus pro aliquo debito ſingularis perſonæ, ſi dicta perſona voluerit ſatiſdare, & ſatiſdederit idoneè, de ſolvendo creditori quantitatem debiti, pro quo detenta fuerit, ſive totum id, quòd dare tenetur creditori (liquidato credito) ad terminum quindecim dierum, ita quòd fideiuſſor ſe realiter, & perſonaliter obliget, & quòd tanquam principalis conveniri poſſit. Et quòd elapſo dicto termino, tam principalis, quàm fideiuſſor capi, & detineri poſſit, & in eorum bonis procedi, nulla amplius ſatisdatione admiſſa.

Quòd principalis capi poſſit, & detineri ad poſtulationem cujuslibet fidejuſſoris. Cap. CXIV.

ITem, quòd D. Poteſtas Lonadi teneatur, & debeat, ad poſtulationem cujuslibet fideiuſſoris, vel ejus hæredum, qui aliquod damnum paſſus fuerit pro aliquo, cujus fideiuſſor extiterit, vel fuiſſet illum, pro quo fideiuſſerit, & hæredes ejus capere, & capi facere, & tam diù ipſum tenere detentum in fortiam Communis Lonadi ad voluntatem ipſius fideiuſſoris, & hæredum ejus, quam diù ipſe fideiuſſor, vel ejus hæredes fuerit ſatisfactus, vel conſervatus indemnis: aut de ſuis bonis ſequeſtrare, & inſolutum dare creditori. Et idem ſervetur, & fiat ad poſtulationem cujuslibet, qui obligatus eſſet pro aliquo, aut ſe obligabit in futurum, aut qui ſupra ſe pro aliis accepiſſet, aut accipiet in futurum precibus, vel mandato alicujus, vel ad voluntatem ipſius.

Quòd Mulier pro debito detineri non poſſit. Cap. CXV.

ITem, quòd mulier pro debito capi, aut detineri non poſſit, nec per debitum in carceribus poni ſalvo jure procedendi in bonis ejus ad voluntatem creditorum.

Qualiter citari debeant Communia, & Univerſitates Diſtrictus Lonadi. Cap. CXVI.

ITem, quòd ſi quis conqueri voluerit de aliquo Communi, vel Univerſitate ſuppoſitæ juriſdictioni Lonadi coram D. Poteſtate Lonadi, quòd tale Commune, ſeu Univerſitas, ſeu homines dictæ Univerſitatis, vel Terræ citari, & requiri debeant per Miniſtrales Communis Lonadi publicè, & alta voce in platea Terræ dicti Communis, vel Univerſitatis: quòd infra tertiam diem à die requiſitionis computandam, comparere debeant per legitimum Syndicum coram D. Poteſtate Lonadi, ad reſpondendum de jure conquerenti, ſeu ad accipiendum petitionem, & eidem reſpõdendum, vel aliquid aliud faciendum, quod forma citationis requirit. Salvo, quòd ſi Miniſtralis invenerit in dicta Terra, vel Univerſitate Conſulem, vel Maſſarium, vel Vicarium, vel alterum ipſorum, quòd unum ex eis nomine dicti Communis, vel Univerſitatis citare, & requirere poſſit, ut infra dictum terminum debeat legitimè comparere. Et quòd de inventione, vel non inventione dictorum Officialium credatur, & ſtetur relationi Miniſtralis. Et quòd D. Poteſtas procedat, in faciendo, quòd Communia, & Univerſitates Terræ Lonadi, quæ citata, vel requiſita fuerint ſecundùm modum, & formam ſupraſcriptam, & non venerint, ad mandata Poteſtatis obſervanda pro rationibus, & cauſis ſupraſcriptis, capiantur, & detineantur, videlicèt ſingulares perſonæ dictarum Terrarum de voluntate creditorum. Salvo, quòd Procuratores, vel Syndici alicujus Univerſitatis detineri non poſſint; niſi fuerint vicini, & Territorii illarum Terrarum.

Quòd principalis teneatur fidejuſſorem de fidejuſſione extrahere. Cap. CXVII.

ITem Statutum eſt, quòd quælibet perſona teneatur, & debeat quemlibet fideiuſſorem, & ſuos hæredes, & ſucceſſores extrahere de omni obligatione, in qua ſtetiſſet ipſe, & ſui hæredes tanquam fideiuſſores, vel quocunque alio modo obligati per quinque annos pro ipſa perſona, vel hæredibus, vel ſucceſſoribus ejus, aut dare bonos, & idoneos fideiuſſores, de conſervando indemnem illum, vel illos, vel hæredes, vel ſucceſſores eorum, qui taliter interceſſiſſent, vel alio modo

Digitized by Google

ſe obligaſſent. Et quòd D. Poteſtas, à quo fuerit poſtulatum, teneatur, & debeat illum, pro quo facta fuerit talis fideiuſsio, ſeu interceſſio, & ejus hæredes cõpellere ad obſervantiam prædictorum. Si verò dictus principalis ante terminum dictorum quinque annorum inceperit uti, & diſſipare bona ſua, vel aliter appareret dictum principalem non eſſe in eodem ſtatu, quo erat tempore dictæ fideiuſſionis, tunc ſit licitum dicto fideiuſſori, & ejus hæredibus petere conſervationem indemnitatis fidejuſſionis factæ dicto principali, & ejus hæredibus, & eodem modo teneatur Poteſtas, à quo poſtulatum fuerit, talem indemnitatem præſtari facere, ut ſupra, non obſtante, quòd non fuerint, vel ſint elapſi dicti quinque anni.

Quòd non detur poſſeſſio, vel fiat deſignatio terminationis, niſi citatis poſſeſſoribus, vel confinantibus ad terminationem. Cap. CXVIII.

ITem Statutum eſt, quòd non detur aliqua poſſeſſio, ſeu designatio alicujus viæ ex parte D. Poteſtatis, ſeu aliquorum Officialium ſuppoſitorum juriſdictioni Terrę Lonadi alicui perſonæ, vel Univerſitati, niſi legitimè citato poſſeſſore. Et quòd aliqua deſignatio terminationis terrarum, vel aliquorum bonorum immobilium alicui non fiat, niſi priùs citatis poſſeſſoribus, & confinantibus; & ſi aliter factum fuerit in quolibet caſuum prædictorum, non valeat ipſo jure. Salvis poſſeſſionibus, quæ dantur, & dari debent ad executionem ſententiarum, vel pronunciarum. Et quòd quilibet Officialis contrafaciens, vel concedens poſſeſſionem dari, vel terminationem fieri contra formam prædictam, ipſo jure cadat in pœnam librarum decem mezanorum pro qualibet vice, applicandam pro medietate Cameræ Communis Lonadi, & pro alia medietate poſſeſſori.

Quòd omnis poſſeſſio intelligatur translata in hæredem. Cap. CXIX.

ITem quòd omnis tenuta, & poſſeſſio, quam habuiſset aliqua perſona defuncta de aliqua re immobili tempore vitæ, & mortis ſuæ, ipſo jure intelligatur eſse, & ſit continuata, & translata in hæredes ex teſtamento, vel ab inteſtato, ac ſi corporaliter pro ſe, vel Poteſtatis auctoritate poſſeſſionem corporalem accepiſsent dicti hæredes. Et intelligatur ipſos hæredes poſſidere res quas poſſidebat defunctus tempore vitæ, & mortis ejus, non obſtante quòd dictam poſſeſſionem corporaliter non intraſset. Et liceat cuilibet hæredi talis perſonæ defunctæ accuſare, vel denunciare quamlibet perſonam turbantem, & intrantem, aut ſpoliantem, ſeu aliter damnum dantem in dicta poſſeſſione, vel re, & uti quolibet jure, & cætera facere, ſicut, & quemadmodum perſona defuncta, cujus hæres eſset, accuſare, denunciare, uti, petere, & facere poſſit, ſi viveret.

Quòd nullus intret poſſeſſionem vacuam. Cap. CXX.

ITem quòd nulla perſona, cujuſvis ſtatus, dignitatis, vel conditionis exiſtat, audeat, vel præſumat poſſeſſionem intrare vacantem alicujus rei immobilis aliqua de cauſa, ſua propria auctoritate, ſuo, vel alieno nomine, ſub pœna librarum vigintiquinque mezanorum, & ultra amittendi omne ius, & omnia jura, quæ haberet, vel ſibi competerent in tali re: & talis poſſeſſio non valeat, nec teneat ipſo jure, ſed nullius ſit valoris, & momenti. Et prædicta locum non habeant in hæredibus, ſuccedentibus ex teſtamento, vel ab inteſtato illi perſonæ, quæ rem poſſidiſset tempore vitę, & mortis ejus.

Quomodo deſignamenta fieri debeant, Cap. CXXI.

ITem, quòd ſi qua perſona habens aliquod documentum deſignamenti, vel emptionis, aut alicujus alterius tituli de poſſeſſionibus, fictis, dictis, honoribus, vel juriſdictionibus in aliqua parte Diſtrictus Lonadi, quas, & quæ dicat, ad ſe pertinere; voluerit ſibi deſignamentum fieri per illud Commune, in cujus Terris, vel Territorio dicat eſse dictas poſſeſſiones, ficta, honores, & juriſdictiones; teneatur, & debeat Commune illius Terræ deſignari facere in ſcriptis per bonos homines, & legales Terræ ſuæ, qui ſint tres ad minùs, ſacramento compellendos, poſſeſſiones ipſas, ficta, honores, & juriſdictiones, ac decimas de quibus mentio fieret in documento prædicto, & de ipſo documento facere fieri publicum inſtrumentum, producendum coram D. Poteſtate, à quo literæ

Digitized by Google

teræ deſignamenti prædicti fuerint impetratæ: & prædicta omnia, & ſingula teneatur compleviſſe dicta Commune infra quinque dies, ex quo hujuſmodi literæ fuerint impetratæ.

¶ 1. Et ſi aliquod dictorum Communium contempſerit, vel non fuerit deſignamentum hujuſmodi fieri, & compleri, & de ipſo fieri publicum inſtrumentum, & ipſum produci, ut ſupra dictum eſt; teneatur, & debeat ipſum tale Commune de fictis, dictis, poſſeſſionibus, honoribus, & juriſdictionibus prædictis dictæ perſonæ petenti deſignamentum fieri perpetuò reſpondere, & plenè ſatisfacere, & tanquam veri Coloni, & laboratores, ſeu manenti ordinati, & debiti teneantur, donec prædictum deſignamentum, & alia, quæ ſuperiùs ſcripta ſunt, adimpleverint. Eodem modo teneantur, & debeant Communia ſuppoſita, deſignamenta fieri facere cuilibet petenti, etiam ſi non poſſit oſtendere aliquod documentum in ſcriptis. Et ſi ipſa deſignamenta facere recuſarent, vel minùs benè fuiſſent; teneantur, & debeant Officiales, à quibus litteræ deſignamenti fiendi fuerint impetratæ (abſque aliquibus expenſis petentis) inquirere ad poſtulationem ipſius petentis, omni modo, & via, quibus bona petita, decimæ, poſſeſſiones, res, & jura poſſint meliùs inveniri. Et ſi reperiretur dolum eſſe commiſſum, vel fraudem per Commune illius Terræ, in cujus Terris ipſa bona, decimæ, poſſeſſiones, res, & jura eſſe dicerentur, vel per aliquam perſonam habitantem in ipſa Terra tunc temporis; D. Poteſtas teneatur, & debeat ſpeciali Sacramento procedere contra ipſum Commune, & perſonam talem, & perſonas, tanquam falſariam, falſarium, & falſarias, & ipſam, & ipſum, & ipſas punire, ſicut perjuri, & falſarij punirentur.

Quòd deſignamenta, intromiſſiones, & ſimilia fieri poſſint diebus feſtivis. Cap. CXXII.

ITem, quòd intromiſſiones, deſignamenta, citationes, præſentationes literarum, exclamationes, dationes poſſeſſionum, & ſimilia fieri poſſint diebus Dominicis, & alijs diebus feſtivis, & omnibus diebus interdictis in Terra Lonadi, & ejus juriſdictionis, cùm meliùs inveniantur homines in dictis Villis, vel Terris, quàm in alijs diebus.

Quòd D. Poteſtas Lonadi teneatur compellere homines Lonadi, & Univerſitates ejus juriſdictionis habere Conſules. Cap. CXXIII.

ITem, quòd D. Poteſtas Lonadi teneatur, & debeat compellere omnes Univerſitates Terrarum Juriſdictionis Lonadi habere Conſules, vel Officiales, qui pro ipſis Communibus, & Univerſitatibus, Communi, & Poteſtati Lonadi debeant reſpondere. Et quòd quælibet perſona habitans in aliqua Terra Juriſdictionis Lonadi, & ſuſtinens onera, & factiones cum ea, teneatur, & debeat, ad poſtulationem cujuslibet creditoris, vel Officialis alicujus recipere, & tenere in ſua fortia, & virtute intromiſſiones fiendas de bonis debitorum, & de ipſis bonis facere ſolutionem, & reſpondere, ſicuti eſſet Conſul dictæ Terræ.

Quòd Sacramenta calumniæ non præſtentur in cauſis. Cap. CXXIV.

ITem, quòd Sacramenta calumniæ non præſtentur, nec fiant in cauſis, niſi prout videbitur D. Poteſtati, qui circa hoc conſiderare habeat agentis, vel ſe defendentis calumniam.

Quòd plures poſſint petere, & à pluribus peti poſſit in eadem petitione. Cap. CXXV.

ITem, quòd plures perſonæ poſsint petere, & à pluribus peti poſsit in eadem petitione, & in eodem libello, non obſtante, quòd petatur dividi petitio, ſeu libellus; ita tamen, quòd de dicto libello, ſeu petitione fiat copia cuilibet perſonæ, à qua petitur, ſi eam petijerit, expenſis libellum porrigentis

Quòd nullus teneatur eligere actionem. Cap. CXXVI.

ITem ſervetur, quòd nullus teneatur eligere actionem, quantumcunque plures ſibi competent pro eadem re, facto, quantitate, vel negotio.

Quò

Digitized by Google

Quòd ſententia dicatur nulla. Cap. CXXVII.

ITem quòd, ubi libellus deſideratur in aliqua cauſa, & ſi lata fuerit ſententia in cauſa, non porrecto libello [ſi petitus fuerit) dicatur, & ſit ſententia nulla.

Quòd conquerentes de aliqua perſona, & non comparentes in termino, condemnentur. Cap. CXXVIII.

ITem, quòd quælibet perſona, quæ conqueſta fuerit de aliqua alia perſona, vel quæ citare fecerit aliquam perſonam, & non comparuerit; perſona conquerens, ſeu quæ citare fecerit in termino citationis, vel præcepti per ſe, vel per Procuratorem, teneatur reficere incontinenti damna, & expenſas, quas perſona citata, ſive Commune, Collegium, vel Univerſitas ſuſtinuerit, vel paſſa fuerit; & ultra ſolvat dictę perſonæ citatæ, Comunni, Collegio, vel Univerſitati ſoldos decem Imperiales, ſine aliqua condemnatione fienda, pro quolibet, & qualibet vice; de qua citatione conſtet per ſcripturam in actis Officij, vel pro inſtrumentum; & hoc ſi perſona citata, vel ejus Procurator tunc comparuerit, & perſeveraverit.

Quòd unus ex Conſulibus vices alterius Conſulis gerere poſſit. Cap. CXXIX.

ITem quòd quilibet Conſul Terræ Lonadi, ejuſque Diſtrictus poſſit tenere locum alterius Conſulis, vel ejus vices gerere in omnibus, ipſo altero abſente à Terra, cujus fuerit Conſul, vel infirmo exiſtente, de cujus abſentia, vel infirmitate ſtetur actis, & ſcripturis Notarij Conſulis abſentis, ſeu infirmi.

Quòd ſucceſſor in officio cauſas pendentes terminare poſſit. Cap. CXXX.

ITem, quòd omnes cauſas agitatas ſub D. Poteſtate Lonadi, & non terminatas ab eo, ſuccedens loco ejus diffinire poſsit, & valeat.

Quòd omnes termini dati ad probandum ſint dies utiles. Cap. CXXXI.

ITem ſervetur, quòd omnes termini dierum dati per Officiales Communis Lonadi ad probandum, ſint, & intelligantur dies utiles, niſi aliter fuerit expreſſum.

Quòd termini, qui dantur ad probandum, habeantur loco litis conteſtatæ. Cap. CXXXII.

ITem, quòd termini, qui dantur partibus, ad probandum, habeantur loco litis conteſtatæ in caſibus, in quibus non requiritur libellus; & etiam in ipſis, in quibus libellus requireretur, ſi terminus fuerit aſsignatus de voluntate partium.

De copia inſtrumentorum fienda. Cap. CXXXIII.

ITem, quòd producens de cætero inſtrumenta in cauſis, ſufficiat, ſi per exempla eorum parti, contra quam producit, copiam fecerit, expenſis producentis, ſine die, menſe, & milleſimo, cum ſubſcriptione tamen Notarij, & appoſitione tamen teſtium, quæ exempla cum principalibus debeant auſcultari. Salvo, quòd ſi pars, contra quam producerentur inſtrumenta prædicta ſuſpicaretur, ipſa inſtrumenta eſſe falſa, vel ea redarguere vellet; quòd tunc plena copia fieri debeat ſibi, parte ſuſpicante, & jurante, quòd non animo calumniandi petit copiã dictorũ inſtrumentorum. Salvo ſemper, quòd in dicto caſu inſtrumenta principalia dentur Advocatis partium, quandocunque petitum fuerit. Et ſalvo ſemper, quòd in quolibet caſu Judicibus de medio de ipſis principalibus inſtrumentis copia fieri debeat, ne in cauſis veritas obumbretur. Salvo etiam, quòd inſtrumenta ſyndicatuum, procuratiarum, tutelarum, curarum, & actoriarum dari debeant partibus ad conſulendum. Et quòd quilibet, qui producit inſtrumentum in cauſa, debeat illud totum inſtrumentum principale, vel per exemplum exhibere ſapienti adverſæ partis tempore diſputationũ.

Quòd

Digitized by Google

Quòd habentes inſtrumenta, quæ proſint alicui, producantur. Cap. CXXXIV.

ITem quòd omnes,& ſingulæ perſonæ habentes inſtrumenta, breviarias, jura, vel acta, quæ proſint alicui litigatori (ſecum non litiganti) teneantur producere ea coram D. Poteſtate Lonadi ut de eis poſsit quilibet,cujus interſit, oſtendere rationem ſuam.

Quòd Notarii non brevitèr, ſed diſtinctè ponant milleſimum, indictionem, & ſummam. Cap. CXXXV.

ITem, quòd quilibet Notarius, qui rogatus fuerit, conficere aliquod inſtrumentum, in quo inſtrumento debeat contineri aliqua quantitas, vel ſumma, teneatur, & debeat dictam ſummam, & quantitatem extensè in inbreviatura, & in inſtrumento ſcribere, & non per ſigna, nec per literas numeratis alphabeti. Et idem fiat, & ſervetur de milleſimo, & indictione in inſtrumento, vel in inbreviatura ponendis,ad pœnam centum ſoldorum pro qualibet vice; cujus pœnæ medietas deveniat in Commune Lonadi, & alia in accuſatorem.

De detinendo venditorem pro pretio rei evictæ. Cap. CXXXVI.

ITem, quòd quilibet, qui vendiderit aliquam rem, & illa res evicta fuerit emptori (legitimè tamen facta venditori denunciatione) poſſit capi, & detineri pro pretio, ad quod tenetur. Et quòd de ſuis bonis ſequeſtrari debeat ratione rei evictæ ad poſtulationem emptoris, vel hæredum ejus. Et idem ſervetur in fidejuſſoribus, ſi ſibi legitimè denunciatum fuerit.

Quòd perſona recuſans ſolvere expenſas litis, poſſit detineri. Cap. CXXXVII.

ITem, quòd ſi plures perſonæ ad invicem litigaverint, & una earum ſolvere recuſaverit debitas expenſas litis, & altera ſolverit pro recuſante; quòd perſona recuſans poſſit, & debeat detineri ad poſtulationem ſolventis pro ea, & in ſuis bonis procedi, quamdiù ſatisdederit de expenſis prædictis ſolvendis. Salvo, quòd Procuratores non poſſint, nec debeant detineri, nec alius proceſſus fieri contra eos prædictis de cauſis, ſed tantùm contra illos, quorum ſunt Procuratores.

Quòd victus victori condemnetur in expenſis. Cap. CXXXVIIJ.

ITem, quòd in qualibet cauſa Civili, vel Criminali victus victori in expenſis legitimis condemnetur, Poteſtatis taxatione præmiſſa, quomodocunque victus ſuccubuerit in cauſa.

Quòd ex omni contractu alterius nomine celebrato actio acquiratur. Cap. CXXXIX.

ITem, quòd ex omni contractu, & promiſſione inito, & facto, vel recepto nomine alterius, actio acquiratur, & acquiſita eſſe intelligatur illi, vel illis, cujus, vel quorum nomine contractus, ſeu promiſſio factus, vel facta eſſet, ac ſi promiſſio, & obligatio eſſet facta illi, vel illis, cujus, vel quorum nomine contractus, vel promiſſio factus, vel facta eſſet, ſeu receptus, vel recepta, etiam ſine ceſſione actionum. Et hoc locum habeat in præſentibus, & præteritis, & futuris. Et hoc ſi de prædictis contractu, & promiſſione conſtet per publicum inſtrumentum.

Qualiter jurium ceſſiones fieri debeant. Cap. CXL.

ITem, quòd caſſæ, & irritæ ſint rationes, & actiones, & earum ceſſiones de cætero fiendæ contra Commune Lonadi,aut contra aliquam perſonam ſingularem Commune,Collegium,vel Univerſitatem Terræ Lonadi, vel Diſtrictus; Exceptis ceſſionibus, quas Commune Lonadi facit, ſeu faciet cauſa reviſamenti: Et exceptis ceſſionibus, quas creditores fecerint ex neceſſitate juris, & quas debitores dederint inſolutum creditoribus ſuis de vero, & liquido debito per publicum inſtrumentum, rogatum ſaltem per tres dies ante ceſſionem fiendam, vel per confeſſionem ab eo factam, contra quem ceſſio facta fuerit uſque ad quantitatem, in qua cedens ſuo creditori tenetur.

Et

Digitized by Google

Et exceptis ceſſionibus, quas venditores prædiorum facient emptoribus ſuis, vel donantes ſuis donatarijs, vel alienantes ſuis acquiſitoribus. Et quòd omnes dictæ ceſſiones poſſint fieri per contractum donationis tam in actione reali, quàm perſonali: & facta dicta donatione, & dicta ceſſione; inſtrumenta, de quibus fit ceſſio, vel donatio, interlineentur per Notarium, qui inſtrumentum ceſſionis rogaverit, aut per Notarium, cui commiſſæ fuerint breviariæ dicti Notarij principalis, & aliter ceſſio non valeat. In qua interlineatura contineatur effectualiter, quòd jura illius inſtrumenti ceſſa ſunt tali per talem &c. ut conſtat publico inſtrumento ceſſionis, rogato per talem, die, menſe, & milleſimo tali.

Qualiter inſtrumenta debiti principalis interlineentur, factis ceſsionibus. Cap. CXLI.

ITem, quòd ſi inſolutum alicujus debiti dentur, vel fiant ceſſiones, interlineentur, & interlineari debeant inſtrumenta principalis debiti, & ſcribatur in illis, ſicut illa ceſſio data eſt; ne gemina ſolutio peti; vel exigi poſſit de ipſo debito. Et quòd propter illam interlineaturam non detrahatur fides inſtrumento. Et aliter exactio fieri non poſſit, quæ interlineatio fiat, ut ſupra.

Quòd nullus poſsit aquirere jura à non ſubjecto. Cap. CXLII.

ITem, quòd aliqua perſona Terræ Lonadi, vel ſuæ Juriſdictionis, vel Diſtrictus non poſſit acquirere jura, & actiones, nec regreſſus contra Commune Lonadi, vel Diſtrictus, vel contra ſingularem perſonam aliquam Eccleſiaſticam, vel ſæcularem Terræ Lonadi, vel Diſtrictus ab aliquo, vel aliqua perſona, qui, vel quæ non ſit de Diſtrictu Lonadi, & qui, vel quæ non ſit ſubjecta juriſdictioni Communis Lonadi, & ſolvat onera, & factiones cum Commune Lonadi, ſeu Communibus ſuppoſitis Juriſdictioni prædictæ; ita quòd utrumque concurrat.

Quòd dando partem, pater poſsit in omnibus cedere filio actiones. Cap. CXLIII.

ITem, quòd Pater, Avus, & Proavus dando partem Filio, vel Filiæ, vel ſuis Deſcendentibus emancipatis, dando etiam nomina debitorum, poſſit prædictis, vel alicui prædictorum in omnibus cedere actiones contra debitores, quos eis in partem dederit. Et quòd cohæredes, & ſocij ſibi adinvicem poſſint tempore diviſionis cedere jura, & actiones.

Quòd Filiusfamilias obligare ſe non poſsit ſine conſenſu Patris. Cap. CXLIV.

ITem Statutum eſt Senatuſconſultum Macedonianum, ejuſque interpretationem ſervari debere in quibuſcunque contractibus, videlicèt quòd Filius, vel Filiafamilias obligare non poſſit abſque conſenſu Patris, vel Avi, in cujus poteſtate ſit, & aliter factum non valeat, nec teneat ipſo jure, niſi in ijs caſibus, in quibus paterna pietas non recuſaret. Exceptis iis filiisfamilias, qui habitant ſeorſum à Patre, vel Avo, vel qui miniſtrant, vel negotiantur publicè tamquam paterfamilias, qui ſe obligare poſſint. Et ad prædicta non obſtet, quòd ipſi filii contrahentes confiteantur ſe emancipatos, vel ſtare, vel habitate ſeorſum à Patre, vel Avo; quæ confeſſiones eis præjudicare non poſſint. Et ſi quid in contrarium factum eſſet, vel foret, non valeat, nec teneat ipſo jure.

Quòd mulier obligare, vendere, & alienare non poſsit. Cap. CXLV.

ITem, quòd aliqua mulier de cætero non poſſit vendere, alienare, nec ſe, nec ſua bona obligare aliqualiter nec renunciare alicui ſuo juri, nec conſenſum præſtare alicui cõtractui ſine conſenſu duorum proximorum parentum, ſeu agnatorum, vel cognatorum proximiorum maſculorum legitimæ ætatis. Et ſi non haberet aliquos uſque ad ſextum gradum; vel ſi haberet, & eſſent abſentes, ita quòd haberi commodè non poſſint; tunc exigatur, & intervenire debeat conſenſus duorũ bonorum vicinorum proximiorum. Et quòd credatur, & præſumatur prædictos eſſe attinentes, vicinos,

Digitized by Google

vi cinos, & proximos, ſi in contractibus, vel actibus inde fiendis dixerint, & juraverint ſe attinentes eſſe, & proximos. Et ſi in contrarium factum fuerit, non valeat, nec teneat ipſo jure. Et quòd ubi vir, & uxor ſe in inſtrumento crediti tanquam Rei debendi obligaverint; quòd uxor non teneatur, ſed obligatio uxoris habeat vim renunciationis juris hypothecarum: exceptis caſibus, in quibus ipſa mulier ad aliquod de prædictis adſtricta eſſet ex diſpoſitione juris Communis, vel municipalis, vel ex contractu, vel quaſi contractu, vel ex teſtamento, vel ultima voluntate ſolemniter celebratis.

De interrogatorijs fiendis teſtibus. Cap. CXLVI.

ITem, quòd interrogationes, quæ fient de cætero teſtibus, producendis per litigantes, fiant per hunc modum videl. tantùm ſex ſuper quolibet capitulo, prout placuerit facienti, ſeu fieri facienti, ita tamen, quòd interrogatio de loco, & tempore intelligatur una tantùm, & ultra ſex nulla fiat, & ſi fiat; non proſit interroganti, nec noceat producenti teſtes: ſalvis interrogationibus, quæ tangunt perſonas teſtium, quæ fiunt in fine omnium capitulorum, quæ ſint quatuor tantùm. Hoc addito, quòd ſi capitula continerent plura membra, ſuper quolibet membro poſſint fieri ſex interrogationes, ut dictum eſt.

Quòd Tabernarij non credant Filiisfamilias. Cap. CXLVII.

ITem, quòd Tabernarii, aut vendentes vinum, vel aliquod aliud ad minutum, non faciant, nec facere debeant credentiam alicui filiofamilias, vel famulo, nec pignus aliquod ab illis recipere ſine voluntate Patris, vel Avi, vel Domini ſui, neque eis aliquid in credentiam dare. Et ſi contrafecerint, perdant id, quod dederint, & quod eis promiſſum fuerit per dictos, vel aliquem eorum; & pignus, quod acceperint, reſtituere teneantur Patri, Avo, vel domino, ad pœnam decem librarum mezanorum Communi Lonadi applicandarum, ſi reſtituere recuſaverint pignus, poſtquam eis petitum fuerit.

De non mutuando in ludo. Cap. CXLVII.

ITem, quòd quicunque mutuaverit, vel dederit, vel crediderit alicui perſonæ in ludo, vel pro ludo, vel pro dando, vel pro donando lenonibus, vel meretricibus in taberna, nundinis, vel mercato, vel alibi in Terra Lonadi, vel Diſtrictu, puniatur, & condemnetur in decem libris mezanorum, qualibet vice, applicandis Communi Lonadi, & inſuper aliquod jus pro tali mutuo, vel credito per Poteſtatem Lonadi ſibi fieri non debeat: Et nihilominus quod contrafactum fuerit in aliquo caſuum prædictorum, ipſo facto, & jure ſit irritum, & inane, & nullius valoris, & momenti. Et quòd in prædictis plena probatio habeatur, ſi per conjecturas, & qualitatem perſonarum aliquod doctum fuerit, quod movere poſsit animum Poteſtatis, videlicet, quòd perſona, cui mutuatum, vel creditum fuerit aliquid, ſit luſor, vel bonorum ſuorum diſsipator; & perſona mutuans, vel credens ſit talis, quæ convenerit luſoribus mutuare, & credere, vel aliquid aliud ſimile. Et prædicta in præſenti Statuto obſerventur, & locum habeant, niſi aliud per Commune Lonadi in contrarium fuerit proviſum, & ordinatum in poſterum.

De confeſsionibus partium reducendis in ſcriptis. Cap. CIL.

ITem, quòd confeſſiones partium in judicio factæ reducantur in ſcriptis, altera parte hoc poſtulante, pœna cuilibet Notario Officii contra facienti, ſeu omittenti ſoldorum viginti Imperialium pro qualibet vice, applicanda pro medietate Communi Lonadi, & pro alia medietate conquerenti.

Quòd actio denegetur de contractibus Vſurariis, & de Vſuris. Cap. CL.

ITem, quòd aliquis non audiatur de contractibus uſurariis, vel in fraudem uſurarum factis ultra veram ſortem, nec de aliquibus uſuris.

Digitized by Google

De donationibus inter vivos. Cap. CLI.

ITem, quòd donationes inter vivos de cætero fiendæ non valeant ipso jure à decem libris Imperialibus supra, nisi factæ fuerint coram D. Potestate Lonadi de quibus fiat publicum instrumẽtum per duos bonos, & idoneos Notarios in præsentia quinque testium bonæ opinionis, quorum Notariorum unus conficiat instrumentum, & alter se subscribat dicto instrumento.

Quòd non fiat ratio de pœnis. Cap. CLII.

ITem, quòd non fiat ratio de pœnis conventionalibus, exceptis pœnis appositis in instrumentis livellorum, in instrumeutis quarumcunque locationum, in instrumentis compromissorum, in instrumentis transactionum, & in instrumentis pœnarum appositarum inter dominos, & inquilinos, vel Colonos, seu Massarios tam partiarios, quàm pecuniarios, vel ad alias res reddendas obligatos, & in instrumentis pacis.

De instrumento debit soluti restituendo. Cap. CLIII.

ITem, quòd Potestas Terræ Lonadi teneatur, & debeat compellere quemlibet creditorẽ restituere debitori suo instrumentum debiti, sortem cujus cum expensis cognoverit esse solutam.

Quòd, facta relaxatione rei evictæ, talis res intelligatur insolutum data. Cap. CLIV.

ITem, quòd facta relaxatione rei evictæ per conventum hypothecaria actione victori, intelligatur ipsã rem evictã insolutum datam esse creditori pro ea videl. quantitate, pro qua æstimata fuerit per duos bonos homines, & legales, eligendos, & suo Sacramento adstringendos per illum Potestatem, coram quo porrecta fuerit petitio, absque alia datione insolutum, vel solemnitate fienda. Et quòd eo casu instrumentum crediti principale interlineari debeat: in qua interlineatione fiat mentio de sententia, pro ipso creditore lata, & de Notario, die, mense, & millesimo dictæ sententiæ, & de quantitate, qua res æstimata fuerit, & de die, mense, & millesimo interlineaturæ prædictæ, alioquin si interlineari non fecerit infra decem dies, à relaxatione facta computandos, fruges ipsius in sorte sibi debeant computari.

Quòd Judex assumptus cadat ab assumptione, ut infra. Cap. CLV.

ITem, quòd si Judex de medio assumptus inter partes non esset in Civitate Brixiæ, & de eo copiam haberi non potuerit infra tertiam diem, postquam fuerit personaliter, vel ad habitationem semel tantùm requisitus, ad postulationem cujuslibet partis; ipso jure, cadat ab assumptione, & alius Judex assumatur, & assumi possit liberè super ea causa,

Quòd alienantes rem alienam tradere teneantur. Cap. CLVI.

ITem quòd alienantes, & hæredes eorum teneantur præcisè ad rem alienatam tradendam, si habent facultatem rei tradendæ, alioquin teneantur alienantes, & eorum hæredes ad interesse dicto emptori. Et si venditor esset persona forensis, quæ esset in jurisdictione, vel esset terrigena & non possideret bona immobilia; statim detineatur per Potestatem, donec satisfecerit dictum interesse emptori prædicto. Si verò esset persona, quæ possideret in Terra Lonadi, vel ejus jurisdictione; teneatur ad interesse dicto emptori secundùm formam juris Communis.

De bannitis, qui testificari non possint. Cap. CLVII.

ITem, quòd ille, qui est in banno pro malimonio tempore productionis ejus, admitti non possit ad testificandum, nec testificari possit in aliqua causa. Et quòd sententia lata pro bannito de malimonio nulla sit. Et quòd à sententia contra eum lata appellari non possit.

Quòd pro sententia præsumatur. Cap. CLVIII.

ITem, quòd ubi in sententia aliqua continetur, aliquem condemnatum esse tanquam contumacem; præsumatur contumax, nisi contrarium probetur. Et quòd si sententia lata est tanquam

tutorem

Digitized by Google

tutorem, vel curatorem, vel etiam actorem, procuratorem, vel Syndicum; præsumatur eos tutores, curatores, procuratores, vel Syndicos fore. Et hoc habeat locũ, dũmodo appareat de procura, tutela, cura, seu Syndicatu, factis ante processum inchoatum, vel post, cum ratihabitione, & non aliter.

Quòd hæres etiam succedat in livellis. Cap. CLIX.

ITem, quòd si quis habet rem in emphyteosim ab Ecclesia, vel aliunde, & aliquis subiectus jurisdictioni Lonadi succedat ei ex testamento, vel ab intestato: succedat etiam in re livellaria. Si verò non sit subiectus, succedere non possit in dicta re.

De antiquiori possessione rei mobilis. Cap. CLX.

ITem, quòd si quis probet rem mobilem se possidere, & eam petat ab eo, qui habet juniorem possessionem se petente; condemnetur possessor junior antiquiori possessori petenti; ita quòd ille petitor, qui fuerit antiquior possessor, dominus præsumatur, nisi contrarium probetur. Et hoc intelligatur, si dicta res non fuerit præscripta spatio trium annorum.

De decimis. Cap. CLXI.

ITem, quòd de cætero non fiat ratio petentibus decimas reddituum, nisi decimatores de decima illorum reddituum sint in possessione, vel fuerint à decem annis citra inter præsentes, & viginti inter absentes.

Quòd nullus decimam accipiat sua auctoritate. Cap. CLXII.

ITem, quòd aliqua persona non audeat, nec præsumat sua auctoritate accipere decimam aliquã in Terra Lonadi, vel ejus Districtu, nisi in præsentia, & cum voluntate dominorum, vel possessorum, ad pœnam vigintiquinque librarum Imperialium pro qualibet vice; cujus pœnæ medietas sit Communis Lonadi, & alia medietas sit domini, vel possessoris.

De feudo non amittendo. Cap. CLXIII.

ITem, quòd Vasallus feudum non amittat, licèt non requisiverit investituram. Si verò Vasallus personaliter à domino requisitus in fidelitate facienda, steterit contumax per annum, & diem, si compos fuerit mente, & major vigintiquinque annis feudum amittat, nisi justam causam habuerit differendi. Et quòd aliqua res non possit probari feudalis, nisi per instrumentum.

De feudo acquisito. CLXIV.

ITem, quòd si quis acquisiverit feudum ad hæredes masculos, & fœminas, fœminæ non succedant, nisi deficientibus masculis, & nisi feudum acquisitum fuerit à fœmina ab initio, & tunc succedant sicut masculi.

Quòd, defuncto debitore, in feudo sibi satisfaciant creditores. Cap. CLXV.

ITem, quòd defuncto debitore, relictis descendentibus, ad quos feudum pervenire potest, sibi satisfaciant creditores in feudis, etiam si descendentes dicant se non esse hæredes; dum tamen prædicti sibi satisfacientes remaneant Vasalli Dominorum, sicut dictus debitor fuerat.

Quòd rogati restituere hæreditatem, detrahant. Cap. CLXVI.

ITem, quòd ascendentes, & descendentes rogati, vel rogatæ restituere hæreditatem; possint detrahere tertiam partem totius hæreditatis, si prædicti descendentes rogati, vel rogatæ fuerint quatuor, & ab inde infra. Si verò fuerint quinque, vel ab inde supra, detrahere possint medietatem dictæ hæreditatis, & non ultra: Alii verò rogati, vel rogatæ restituere hæreditatem in ultima voluntate, detrahant solummodo unam quartam partem dictæ hæreditatis.

Digitized by Google

Quomodo onera, & factiones Communis Lonadi, & jurisdictionis solvantur.
Cap. CLXVII.

ITem Statutum, & ordinatum est, quòd onera, & factiones imminentia, & imminentes Communi Lonadi, & jurisdictioni ipsius, compartiantur inter homines ipsius dictæ jutisdictionis, videlicet de septem partibus duas partes super testas, & reliquæ partes super havere, more solito Terræ Lonadi, & ipsius consuetudinis.

Quòd rationes, quæ dantur Judicibus, non debeant scribi in actis.
Cap. CLXVIIJ.

ITem, quòd rationes, quæ dantur Judicibus ad consulendum, non debeant scribi in actis coram Officio, nec inde fieri carta.

Quòd banniti de spezabanno, & aliis infrascriptis de causis, non intelligantur banniti. **Cap. CLXIX.**

ITem, quòd banniti, vel condemnati de spezabanno, seu occasione victualium, vel de portando Arma, vel de eundo de nocte, vel de ludo buschatiæ, vel causa inobedientiæ, quæ non sit occasio alicujus malimonii, comissi per inobedientiam, vel contumaciam; non intelligantur banniti, vel condemnati de malimonio, licèt dicatur in ipso banno, quòd sit de malimonio.

Quòd, ubi non fit mentio de moneta, intelligatur de terzarolis.
Cap. CLXX.

ITem, quòd ubi in instrumentis, & condemnationibus, vel aliis scripturis continetur, & fit mentio de pecunia, & non adiiciatur, seu contineatur de qua moneta, semper intelligatur de terzarolis.

Quòd credatur subscriptionibus Notariorum.
Cap. CLXXI.

ITem, quòd credatur subscriptionibus Notariorum Officialium, ac si ipsi Notarii scripturam totam fecissent.

De bannitis de carceribus relaxatis. **Cap. CLXXII.**

ITem, quòd si quis bannitus, vel condemnatus relaxatus fuerit in honorē Dei, aut aliter de carceribus Communis Lonadi, vel aliter remissum fuerit ei bannum, vel condemnatio; inteligatur etiam remissum esse debitum, pro quo bannitus, vel condemnatus erat. Et si quis voluerit solvere bannum sibi datum, seu condemnationem de eo factam occasione debiti amplius contra eum non procedatur occasione dicti delicti. Et quòd in carceribus detenti, etiam non banniti, vel non condemnati aliqua de causa, & relaxati fuerint, ut supra; intelligantur esse absoluti ab ea causa, pro qua detenti erant, si relaxati fuerint in honorem Dei. Et quòd tales relaxationes intelligantur tantùm in præjudicium Communis Lonadi, & non in præjudicium creditorum. Et quòd detentus in carceribus Communis Lonadi aliqua de causa non possit sequestrari in dictis carceribus ad instantiam alicujus singularis personæ; nisi fuerit, & sit in contumacia, vel condemnatione ad instantiam dictæ singularis personæ, vel ad ejus instantiam factum fuerit sibi præceptum.

Quòd agens ut ascendens, descendens, vel collateralis, sic habeatur.
Cap. CLXXIII.

ITem, quòd si aliqua persona agat, vel defendat ut ascendens, vel descendens, vel collateralis usque ad quartum gradum, præsumatur, & habeatur pro ascendente, vel descendente, vel collaterali, si federit in animo Judicis de medio, vel judicantis per instrumenta, vel testes, vel quia sit ei notorium, vel alio modo sedeat in ejus animo.

Quòd

Digitized by Google

Quòd non ſatiſdetur in cauſa principali de expenſis. Cap. CLXXIV.

ITem, quòd non ſatiſdetur de expenſis reficiendis, nec de lite proſequenda in cauſa principali, niſi per forenſes.

Quòd Judex ſecularis poſſit cognoſcere ſuper petitione decimarum. Cap. CLXXV.

ITem, quòd Judex ſæcularis poſſit cognoſcere de lite vertente ſuper petitione decimarum, ſeu fructuum earum, & quantitatibus.

Quòd Laici poſsint poſsidere, vel quaſi, jus perceptionis decimæ. Cap. CLXXVI.

ITem, quòd Laici poſſint poſſidere, vel quaſi jus perceptionis decimæ, ſi habent cauſam ab Eccleſia, vel ab habentibus cauſam ab Eccleſia. Et quòd inveſtitus, vel infeudatus de decima poſſit alium inveſtire, vel infeudare ſine conſenſu dominorum.

Quòd de Vſuris repetendi fiat ratio ſub Domino poteſtatis Lonadi. Cap. CLXXVII.

ITem; quòd de uſuris repetendis, quæ leguntur, vel permittuntur reſtitui, vel aliter petuntur, fiat ratio ſub Poteſtate Lonadi, & non ab alio Judice. Et quòd circa prædicta fiat ratio ſecundùm modum Conſtitutionum Epiſcopalis Curiæ Veronæ editarum ſuper uſuris reſtituendis, & Statutorum Communis Lonadi.

Quòd Judex ſæcularis poſsit cognoſcere ſuper qualibet lite incidenter. Cap. CLXXVIII.

ITem, quòd Judex ſæcularis poſſit cog oſcere, & cognoſcat incidenter, ſeu in modum exceptionis de qualibet queſtione, etiamſi aliter cognoſcere non poſſit principaliter.

De diebus feriatis, & celebratione Feſtorum. Cap. CLXXIX.

ITem, quòd in infraſcriptis diebus, & horis jura ſint interdicta, & judiciorum ſtrepitus conquieſcat, videlicet,

Feſto Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, cum ſeptem diebus præcedentibus, & uſque ad octavam anni novi incluſivè.

Feſto Paſchatis Reſurrectionis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & ſeptem diebus præcedentibus, & ſeptem diebus ſequentibus, &

Feſto Pentecoſtes, cum duobus diebus ſequentibus.

Omnibus diebus Beatæ Virginis Mariæ & Nativitatis, Anunciationis, Purificationis, & Aſſumptionis, & per dies tres ante dictum Feſtum Aſſumptionis de menſe Auguſti.

Feſto Aſcenſionis Domini.

Feſto Sanguinis, ſeu Corporis Chriſti.

Item omnibus diebus Dominicis.

Item omnibus diebus feſtorum duodecim Apoſtolorum.

Et omnibus diebus infraſcriptorum Sanctorum, & Sanctarum, videlicet

S. Ambroſij Confeſſoris.
Epiphaniæ Domini,
S. Antonij.
Converſionis S. Pauli.
Cathedræ S. Petri.
Feſtivitatis S. Zenonis Epiſcopi, & Martyris.
S. Gregorij Papæ.
S. Marci Evangeliſtæ.
Nativitatis S. Joannis Baptiſtæ.
S. Mariæ Magdalenæ.
S. Petri à Vinculis.
S. Laurentij Martyris.
Decolationis S. Ioannis Baptiſtæ.
S. Cypriani, &
Exaltationis Sanctæ Crucis.
Dedicationis S. Ioannis Baptiſtæ.

Inven-

Digitized by Google

Inventionis S. Crucis,
Festivitatis Omnium Sanctorum,
S. Martini Episcopi, & Confessoris,
Dedicationis S. Zenonis.
S. Barnabæ Apostoli.
S. Lucæ Evangelistæ,
Septem Fratrum,
S. Christophori,
Sanctorum Quirici, & Iulitæ Martyrum.
Item diebus Rogationum sive Litaniarum.

Die carnis privii, cum die præcedenti, & die sequenti.

Item omnibus diebus Quadragesimæ post Nonas.

Item omnibus diebus Vigiliarum suprascriptorum Sanctorum, & Sanctarum post Nonas.

Omnibus diebus Sabbatinis post Nonas.

Item quindecim diebus ad exitum Iunii, & totidem ad introitum Iulii propter messes.

Item decem, & octo diebus ad exitum Septembris, & octo diebus ad introitum Octobris propter vindemias.

Item die præcedenti festum S. Ioan. Baptistæ de Mense Iunii, & die sequenti propter nundinas

Quibus omnibus diebus, & horis jura sint, & esse intelligantur interdicta: In aliis verò temporibus, diebus, & horis jura reddantur, & interdici non possint, nisi de voluntate D. Potestatis, & Consulum, vel Consilii Terræ Lonadi. Salvo etiam, quòd quotiescunque in aliquibus diebus juridicis fiat Congregatio Consilii, seu Vicinię, illa hora videlicet de mane, vel post Nonas intelligantur, & sint jura interdicta; dum D. Potestas ex dicto Consilio, seu Vicinia staret occupatus, quin ad banchum juris ascendere non possit. Salvo etiam, quòd in feriis suprascriptis, quæ non sunt interdictæ ad honorem Dei, D. Potestas possit, & debeat facere, & reddere rationem de fictis, dritis, & redditibus, decimis, alimentis, mercato manuali, equis, bobus, & mercede: de quibus omnibus reddatur, & fiat jus summarium, & expeditum sine strepitu, & figura judicij. Et intelligatur mercatum manuale de re mobili, à quinque libris Imperialibus infra. Et quod in dictis diebus festivis, & quolibet eorum, quælibet persona habitans in Terra Lonadi à quolibet opere servili se abstinere debeat, & ipsis diebus festorum solemniter celebrare, sub pœna soldorum quinque Imperialium pro quolibet, & qualibet vice; nisi necessitas fuerit ijs diebus laborandi, vel aliqua alia laboreria faciendi, maximè tempore collectionis fœni, vel aliarum frugum, de quarum perditione, vel destructione periculum posset occurrere; quæ omnia in animo, & judicio D. Potestatis persistant.

Quòd mulieres postquam duraverint in matrimonio per decem annos, præsumantur dotatæ. Cap. CLXXX.

ITem Statutum est, quòd mulieres, quæ hinc retro maritatæ fuerint, vel matrimonium contraxerint, vel de cætero contigerit maritari, vel matrimonium contrahere cum aliquo; postquam in dictum matrimonium duraverint per decem annos, & ultra, intelligantur, & præsumantur, & habeantur dotatæ à Patre, seù Avo, vel Proavo, vel à Fratribus, vel Descendentibus masculis, vel ab alijs, qui eas dotare debuissent, nisi infra dictos decem annos movissent litem, vel quæstionem, vel processum fecissent cum prædictis, vel aliquo prædictorum, vel hæredibus eorum de dicta dote, vel ejus occasione, ex eo quòd non fuissent dotatæ. Salvo, quòd propter hoc non possint petere dotem aliquam à viris suis, nec ab hæredibus eorum, nisi appareret per instrumentum publicũ, vel aliam probationem legitimam, ipsos viros habuisse, & recepisse dotes ab uxoribus, vel alijs personis eorum nomine.

De recipiendo insolutum res dotales. Cap. CLXXXJ.

ITem, quòd res immobiles, & etiam mobiles datas in dotem, seu insolutum ex causa dotis, mortuo viro, teneatur, & debeat uxor, vel ejus hæres, aut ille, cui competit exactio dotis, vel donationis, vel alimentorum, recipere in solutum secundùm quod valebunt dictæ res immobiles, seu mobiles, arbitrio, & æstimatione amicorum communium.

De

Digitized by Google

De dotibus mulierum, & qualiter exigi poſſint. Cap. CLXXXII.

ITem, quòd mulieres de cætero maritandæ, defunctis maritis, ſive cum liberis, ſive ſine liberis ex eis deſcendentibus, exigere non poſſint donationem propter nuptias, ſive ſit conſtituta donatio, ſive non; & quòd poſſint exigere dotem tantùm. Et ſi maritus ſupervixerit uxorem ſine liberis ex eo deſcendentibus, teneatur maritus reſtituere medietatem dotis tantùm hæredibus uxoris. Si verò maritus ſupervixerit uxorem, extantibus liberis ex eodem matrimonio, non teneatur reſtituere dotem, ſed illam conſervare liberis ejuſdem matrimonij teneatur. Et ſi uxor habuerit liberos ex pluribus matrimonijs, inter eos æqualiter dividatur ſecundùm formam ſtatutorum Cõmunis Lonadi. Et quòd alimenta, & intereſſe mulierum, occaſione dotium ſolvendarum; taxentur, & pro taxatis habeantur ad rationem librarum octo Imperialium pro quolibet centenario librarum quolibet anno, & ab indè ſupra, & infra pro ratha, de quibus fiat ratio dictis mulieribus. Et quòd ſi maritus ſupervixerit uxorem, non teneatur reſtituere aliqua donaria. Si verò uxor ſupervixerit maritum, tunc hæredes mariti teneantur reſtituere tantùm donaria extantia tempore mortis mariti. Et ſi quid actum, vel factum fuerit contra prædicta per aliquos jugales, de cætero non valeat, nec teneat ipſo jure. Pro quibus alimentis bona maritorum intelligantur eſſe, & ſint obligata.

De ſucceſſione deſcendentium ex mulieribus tranſeuntibus ad ſecunda vota. Cap. CLXXXIII.

ITem, quòd mulieri tranſeunti ad ſecunda, vel ulteriora vota, decedenti inteſtatæ, ſuccedant filii maſculi cujuslibet matrimonii per capita, & per ſtirpem, excluſis filiabus, & deſcendentibus ex eis.

¶ 1. Et ſi extarent filii, & nepotes ex filio præmortuo, vel filiis præmortuis: tunc ſuccedãt filli per capita, & nepotes per ſtirpem.

¶ 2. Non extantibus verò aliquibus ex dictis maſculis, & extarent filiæ, vel deſcendentes ex filia præmortua, vel filiabus præmortuis ex dictis matrimoniis, vel aliquo eorum; tunc ſuccedant dictæ filiæ per capita, & deſcendentes ex filia, vel filiabus, præmortua, vel præmortuis per ſtirpem.

De ſucceſſione aſcendentium. Cap. CLXXXIV.

ITem, quòd quælibet hæreditas, & ſucceſſio aſcendentium, decedentium ab inteſtato deferatur maſculis quibuſcunque deſcendentibus per ordinem ex linea maſculina, excluſis ſemper fœminis; qui maſculi teneantur alimentare dictas fœminas, uſquequo ibunt ad maritum, & eas dotare tempore nubilis ætatis ſecundùm facultates, arbitrio amicorum communium, ſi dotatæ non fuerint. Et quòd ad dotem, & præparamenta taxandam, & taxanda dicti maſculi realiter, & perſonaliter obligati ſint, & ſimiliter bona hæreditaria.

¶ 1. Et quòd preſumantur, & intelligantur mulieres dotatæ arbitrio amicorum Communium ſecundùm facultates, ſi apparebit per inſtrumentum dotis ipſas fuiſſe dotatas; etiamſi non appareat aliter, quòd dotatæ fuerint arbitrio amicorum communium. Et prædicta locum habeant in his mulieribus, quæ maritari voluerint. Si verò dictæ mulieres maritare non voluerint; tunc dicti maſculi teneantur, & debeant dare eis, quando erunt habiles ad maritandum tantum, quantum taxabitur per amicos communes fore conveniens loco dotis.

Quomodo ſucceſſiones deferantur. Cap. CLXXXV.

ITem, quòd maſculo, vel fœminæ, morienti in pubertate, vel majori ætate ſine liberis inteſtato, vel inteſtatæ, vel etiam pupillo, & infanti, morientibus, ſuccedant æqualiter proximior aſcendens maſculus ex linea paterna, & fratres, vel frater, & filij maſculi, vel filius maſculus ex linea paterna fratrum, vel fratris præmortui: Quę ſucceſſio dividatur inter prędictos per ſtirpem, & non per capita.

¶ 1. Si verò non extaret aliquis aſcendens maſculus, & extarent fratres, vel frater, vel filij, vel filius maſculi, vel maſculus ex linea paterna fratrum prędmortuorum, vel fratris prędmortui; tunc ſuccedant

Digitized by Google

ſuccedant in totum dicti fratres, vel frater, & dicti filij, vel filius fratrum prẹmortuorum, vel fratris prẹmortui, & quilibet extans ex prẹdictis: Quę ſucceſsio dividatur inter eos, ſi plures fuerint, per ſtirpem, & non per capita.

¶ 2. Si verò non extarẽt aliqui aſcendentes, nec fratres, nec frater, nec filii, nec filius maſculi ex linea paterna fratrum, vel fratris prẹmortuorum; tunc ſuccedant in totum patrui, vel patruus tunc extantes, & filii maſculi, vel filius maſculus patrui prẹmortui, & patruorum præmortuorum per ſtirpem, & non per capita, ut ſupra.

¶ 3. Et in omnibus caſibus prædictis matris, & aſcendentis per lineam maternam, & fœminæ aſcendentes, etiam per lineam Paternam, ſuis deſcentibus non ſuccedant, ſed habeant, & habere debeant dumtaxat in bonis prædictorum ſuorum deſcendentium debitum bonorum ſubſidium, videlicèt tertiam partem portionis, quæ eiſdem ab inteſtato obveniret.

¶ 4. Non extantibus verò aliquibus ex prædictis aſcendentibus, fratribus, filiis, vel filio fratrum præmortuorum, nec patruis; tunc ſuccedant conſanguinei, ſeu conſanguineus germani maſculi ex linea paterna in una parte, & mater in una alia parte, & ſoror, vel ſorores ex linea paterna deſcendentes in una alia parte; Quę partes dividantur inter eos, ſi plures fuerint, per ſtirpem, & non per capita.

¶ 5. Deficiente verò aliquo, vel aliquibus ex dictis gradibus, videlicet, matris, vel ſororis, vel conſanguinei germani prædicti, ſeu conſanguineorum prędictorum, ſuccedant alii gradus, ſeu alius gradus extantes, ſeu extans.

¶ 6. Non extantibus verò aliquibus ex prædictis gradibus, ſuccedant proximiores, tàm maſculi, quàm fœminæ ex linea paterna, ſi qui extant, & ſi non extant, ſuccedant alii ſecundùm formam Iuris communis. Salvo infraſcripto ſtatuto continẹnte: *Quòd vir ſuccedat Vxori.*

Quòd vir ſuccedat Vxori. Cap CLXXXVI.

ITem, quòd vir ſuccedat uxori decedenti ab inteſtato, non extantibus aliquibus maſculis aſcendentibus, deſcendentibus, nec collateralibus ex linea paterna uſque ad quartum gradum, nec matre, nec ſororẹ ex linea paterna.

Quòd mulier adulterium Committens amittat dotem. Cap. CLXXXVII.

ITem. quòd mulier committens adulterium tempore vitæ mariti, ſeu poſt mortem ejus, tempore, quo ſtabit viduata, amittat dotem, donationem, hẹreditates, relicta, & quæcunque alia, quæ ſibi, vel ad eam quoquo modo devenire poſsent de bonis mariti ex teſtamento, vel ab inteſtato, vel alio quocunque jure; quæ omnia applicentur hẹredibus mariti.

Quòd Autentica, Sacramenta puberum C. Si aduerſus Venditionem, non Vendicet ſibi locum, niſi in maioribus annis ſexdecim. Cap. CLXXXVIII.

ITem, quòd Authentica, Sacramenta puberum: non vendicet, ſibi locum niſi in majoribus annis ſexdecim. Et quòd intelligatur major annis ſexdecim, ſi contractus celebratus fuerit coram D. Poteſtate Lonadi, qui prius habita informatione, pronunciet, & in dicto contractu talem jurantem eſſe majorem annis ſexdecim, & qui ſuam, & auctoritatem Communis Lonadi interponat. Salvo quòd major quatuordecim annis poſſit ſe obligare in inſtrumento dotis uxoris ejus.

Quòd creditores non poſſint cedere iura in praiudicium poſſeſſorum. Cap. CLXXXIX.

ITem, quòd creditor, vel creditrix, cui competit hypothecaria contra plures diverſos poſſeſſores diverſorum bonorum debitoris ſui, non poſſit renunciare, nec per pactum remittere uni, vel pluribus ex dictis poſſeſſoribus, jus hypothecę in præjudicium aliorum poſſeſſorum aliorum bonorum, quò minùs ipſe creditor teneatur cedere, & poſſit cum effectu jus hypothecæ illæſum aliis poſſeſſoribus, vel poſſeſſori offerenti, vel offerentibus creditum ſuum creditori, ſeu creditrici: & ſi renunciaſſet, vel per pactum remiſiſſet; teneatur, & debeat dictus creditor reſtituere dicto ceſſionario

Digitized by Google

ſionario duplum ejus, quod valet res liberata, ſeu pro qua, vel de qua feciſſet remiſſionem, vel pactum; & reficere ei omnia damna, expenſas, & intereſſe, quæ, & quas paſſus fuerit per factū, vel defectum dicti creditoris vel creditricis.

Quòd principalis antequam fidejuſſor debeat conveniri. Cap. CXC.

ITem, quòd principalis antequam fidejuſſor, vel ſecundarius debeat conveniri. Et quòd fidejuſſor, vel ſecundarius conveniri non poſſit, niſi priùs ſolemniter excuſſis bonis principalis.

Quòd non poſſit renunciari Statutis. Cap. CXCI.

ITem, quòd per aliquam perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem renunciari non poſſit alicui Statuto Communis Lonadi deſcripto in præſenti volumine Statutorum; & ſi facta fuerit renunciatio, non valeat, nec teneat ipſo jure.

Quòd donatores, & jura cedentes non poſſint teſtificari. Cap. CXCII.

ITem, quòd ſi aliqua perſona de cætero fecerit donationem, vel alienationem alicui perſonæ, Communi, Collegio, vel Univerſitati, vel in aliquam perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem de aliqua re, jure, honore, vel juriſdictione; quòd dicta perſona donans, vel alienans, vel filii, vel uxor, vel maritus ejus non poſſint, nec debeant teſtificari, nec teſtimonium facere pro perſona, cui facta fuerit donatio, vel alienatio, nec pro habentibus cauſam ab ea, in cauſa, quæ de cætero moveretur, vel eſſet, vel verteretur pro dicta re, jure, honore, vel juriſdictione donata, vel alienata, vel alienato, vel donato, vel occaſione dictarum rerum, jurium honorum, vel juriſdictionum donatorum, vel donatarum, vel alienatorum, vel alienatarum.

Quòd Procuratores durent tantùm per triennium. Cap. CXCIII.

ITem, quòd Procuratores durent tantùm per triennium, & non ultra, niſi de novo conſtituantur, vel niſi expreſsè conſtituti eſſent ad majus tempus, vel niſi ille, qui conſtituiſſet Procuratorem, eſſet abſens à Terra Lonadi, & Diſtrictu; tunc durent, etiam ſi non fuerint conſtituti ad majus tempus. Et quòd Procuratores non teneantur ſe perſonaliter, nec realiter, obligare nec ſatiſdare de rato.

Quòd fiat copia de inſtrumentis debitorum, danda petentibus. Cap. CXCIV.

ITem, quòd, cùm multi creditores habeant inſtrumenta penes ſe de eorum creditis jam ſolutis, ſeu ad ſolutionem quorum deſcripti in eis rationabiliter non tenentur, de quibus qui dicerentur prima facie obligati in eis, ſi haberent tenorem ipſorum inſtrumentorum, haberent teſtes paratos, per quos docere poſſent de ſolutione contentorum in ipſis inſtrumentis, ſeu ſe non teneri rationabiliter ad contenta in ipſis inſtrumentis: Statutum eſt, quòd quælibet perſona, quæ diceretur, ſeu ſuſpicaretur habere inſtrumenta aliqua, propter quæ aliqua perſona appareret (ſi exhiberentur) obligata ipſi tali perſonæ, quæ diceretur, ſeu ſuſpicaretur habere inſtrumenta aliqua hujuſmodi; teneatur, & debeat illa, infra terminum per D. Poteſtatem Lonadi aſſignandum (qui terminus non ſit minor quinque dierum à die præcepti ſibi facti] producere omnia inſtrumenta petita, in quibus appareret, ſi exhiberentur, illam talem perſonam ſic petentem, principaliter, ſeu ſecundariò, ſeu aliter obligatam, ea exhibere, & copiam facere ſine die, & Conſule ipſi tali perſonæ petenti ſibi illa edi. Et locum habeat, & ſervetur, ſi inſtrumenta petita, ſeu quæ petuntur exhiberi, ſpecificentur hoc modo, videlicet: Quòd petens inſtrumenta ſibi edi, teneatur declarare numerum inſtrumentorum, quæ petit, & cauſas obligationem ipſorum inſtrumentorum, ſaltem alternativè: & non ſufficiat dicere, ſeu petere, petendo omnia inſtrumenta, in quibus talis petens eſſet, vel appareret eſſe obligatus: Alioquin ſi ipſa perſona, à qua petita fuerint inſtrumenta, ut ſupra, non produxerit ad terminum, ut ſupra: à dicto termino in antea illa talis perſona, quæ ſic petiiſſet, & quæ ſic appareret obligata, ab ipſis inſtrumentis, & contentis in eis, ipſo jure,

Digitized by Google

& facto intelligatur, & ſit totaliter abſoluta, & liberata: Salvo quòd ſi illa perſona, à qua peteretur inſtrumenta per aliquam parſonam ſibi edi, & exhiberi, ut ſupra, juraverit corporaliter tactis ſcripturis, ad Sancta Dei Evangelia, ſe non habere, nec habere poſſe talia inſtrumenta, nec dolo, nec feciſſe, quo minùs illa habeat, vel habere poſſit; & quòd ſummopere faciet, & curabit, omni fraude, & negligentia remotis, quòd illa inſtrumenta recuperabit, & habebit, & illa, quàm citiùs poterit, edet, & exhibebit ſine die, & Conſule illi tali perſonæ petenti, ut ſupra: quòd tunc non incurrat, nec incidat in damnum, vel periculum aliquod ſui juris propter exhibitionem non factam.

De pœna vendentis rem fictaliciam pro allodio. Cap. CXCV.

ITem, quòd quilibet emphyteota, vel hæres ejus, aut conductor alicujus rei, qui hinc retro fecerit, vel de cætero faciet aliquam venditionem, permutationem, vel alienationem aliquam de aliqua re livellaria, vel conducta ad allodium, & tanquam ad allodium; condemnetur, & puniatur in vigintiquinque libris plan. ad inſtantiam requirentis, qui inveſtituram, vel locationem feciſſet, aut habentis cauſam ab inveſtitore, vel locatore. Et quòd ille, qui emiſſet, ſeu per alium titulum acquiſiviſſet, vel in futurum emet, vel acquiret ab aliquo emphyteota, vel conductore maſculo, vel fœmina, vel hæredibus eorum rem aliquam livellariam, vel conductam; teneatur, & debeat infra menſem (poſt denunciationem, & fidem ſibi factam per dominum, vel quaſi dominum, quòd illa talis res empta, vel aliter acquiſita ſit livellaria, vel conducta) dictam talem rem dimittere, reſtituere, & relaxare, aut deinceps perpetuò fictum, vel penſionem ſolvere domino, vel quaſi domino quolibet anno tanquam emphyteota, vel conductor, & cum illis conditionibus, quas ille emphyteota, vel conductor habebat cum inveſtitore, vel locatore. Quòd ſi reſtituerit infra menſem (ut ſupra dictum eſt] prædictam rem livellariam, vel conductam, agere poſſit de evictione contra ſuum auctorem, ac ſi eidem dicta res livellaria, vel conducta fuiſſet legitimè, & præcedentibus denunciationibus oportunis per ſententiam evicta. Salvo, quòd quilibet emphyteota, vel conductor poſſit rem livellariam, vel conductam alii locare, vel in emphyteoſim dare, faciendo mentionem de ſuo dominio, & quantitate ficti, & penſionis: alioquin cadat in pœnam prædictam. Et in quolibet caſuum ſupraſcriptorum ſit in electione domini, vel quaſi domini dictæ rei livellariæ, vel conductoriæ retinere in ſe dictam rem, vel ipſam dimittere emptori, qui deinde ſit obligatus ad ficta reddenda domino de ipſa re cum conditionibus, & pactis contentis in inſtrumento inveſtituræ, vel locationis. Et idem ſervetur, quantumcunque talis res translata fuerit de uno in alium.

De inveſtituris recipiendis. Cap. CXCVJ.

ITem, quòd quælibet perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas, cujuſvis ſtatus, dignitatis, vel gradus exiſtat, quæ jure teneatur reddere, vel ſolvere aliquam quantitatem pecuniæ, vel aliquid aliud nomine ficti livellarij de aliqua re immobili alicui perſonæ, Communi, Collegio, vel Univerſitati, quæ non habuiſſet inveſtituram à domino ſuo de dicta re; teneatur, & compelli poſſit per D. Poteſtatem Lonadi, ad inſtantiam domini ſui, vel ejus hæredum, vel habentium cauſam ab eo, vel eis, ſuſcipere inveſtituram ſolemniter ab eo, vel eis de dicta re ad rectum livellum Terræ Lonadi, & ad fictum reddendum, quod debetur de ipſa re; de qua inveſtitura fiat publicum inſtrumentum, tradendum domino, expenſis perſonæ inveſtitæ. Et quòd quælibet perſona, Cõmune, Collegium, vel Univerſitas, cujuſvis conditionis, & dignitatis exiſtat, inveſtiens aliquem emphyteotam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem de aliqua re, ſeu rebus, habeat, & percipiat, & habere, & percipere poſſit pro ejus honorantia dictæ inveſtituræ ſoldos quatuor Imperiales, & non ultra. Et quòd prædicta omnia ſerventur, non obſtante aliquo pacto facto, vel fiendo.

De curſu præſcriptionum. Cap. CXCVII.

ITem, quòd præſcriptiones currant de cætero ſecundùm formam Juris communis ſub hoc modo, videlicet quòd quælibet res mobilis præſcribatur, ſeu uſucapiatur per tenentem, vel poſſidentem dictam rem mobilem ſpatio trium annorum.

De

Digitized by Google

De eodem ¶. I.

ITem, quòd quælibet res immobilis corporalis præscribatur per possidentem dictam rem imbilem, justo titulo, & bona fide spatio decem annorum inter præsentes, & viginti annorum inter absentes.

De eodem ¶. II.

ITem, quòd omnes actiones tam reales, quàm personales, & quæcunque aliæ actiones, tam quę de universitate competunt, quàm hypothecariæ, & mixtæ, & quælibet actio hæreditatis, & quocunque alio modo pertinentes, præscribuntur spatio decem annorum inter præsentes, & viginti annorum inter absentes, & tam contra ignorantes, quàm scientes: nisi præscriptio fuerit legitimè interrupta. Et quòd actioni hypothecariæ eodem tempore præscribatur (& præscriptum esse intelligatur tam de præterito, quàm in futurum) quo actioni personali cui dicta hypothecaria adhæret. Et quòd aliquæ præscriptiones non currant, nec curriſſe intelligantur aliquibus minoribus viginti annis, nec currat eis tempus duorum annorum contentorum in Statuto: *De conditionibus.*

De eodem ¶ III.

ITem, quòd carentes titulis, possidentes, vel quasi aliquam rem immobilem, vel aliquam servitutem, vel aliquod jus spatio triginta annorum, præscribant dictam rem, servitutem, & jus.

De eodem ¶ IV.

ITem, quòd in omnibus, & singulis suprascriptis, & eorum respectu Massarii, Manenti, Coloni, & emphyteotæ, Fictavoli, & Sozavoli non possint aliquo modo, nec aliquo tempore ipsi, nec aliquis eorum præscribere contra dominos suos actionibus realibus, nec personalibus, nec mixtis, nec hypothecariis, competentibus dominis suis contra eos, vel aliquem eorum, quavis ex causa.

De eodem ¶ V.

ITem, quòd mulieribus viduis habitantibus cum earum descendentibus non currant præscriptiones respectu bonorum quondam maritorum suorum pro eo tempore, quo stabunt, & habitabunt in eadem familia cum descendentibus suis, & dictorum Maritorum.

De represalijs concedendis. Cap. CXCVIII.

ITem, quòd pro conservatione juris cujuslibet Lonadensis, D. Potestas Lonadi teneatur, & debat ad petitionem cujuslibet Terræ Lonadi, ejusque Districtus, petentis, expensis ipsius, mittere, literas sigillatas sigillo D. Potestatis, vel Communis Lonadi cuilibet singulari personæ, Communi, Collegio, vel Universitati, undecunque sit, ex parte sua, & Communis Lonadi, & conquerentis, seu asserentis se habere debere, & recipere aliquid aliqua de causa à quacunque persona Commune, Collegio, vel Universitate, continentes, quòd plena satisfactio fieri debeat tali personæ Lonadensi, conquerenti, seu asserenti se habere debere aliquid aliqua de causa. Quòd si per illas literas non fuerit eidem tali personæ plenariè satisfactum; tunc teneatur Potestas antedictus Ambasciatorem, vel Ambasciatores mittere, expensis Communis Lonadi ad petitionem petentis ad Terram, vel locum, unde est illa talis persona, Commune, Collegium, vel Universitas, à quo, vel qua ille talis Lonadensis dixerit, se habere vel recipere debere aliquid aliqua de causa; qui Ambasciatores petant, & suo posse procurent, quòd satisfactio dictæ tali personæ Lonadensi plenariè fieri debeat. Quòd si per literas, vel Ambasciatores dicta talis satisfactio facta non fuerit; tunc Potestas teneatur, & debeat nomine Sereniſſimi Duc. Do. Nostri, & Communis Lonadi tali personæ Lonadensi subditæ plenum concedere, & dare regressum, & represalias contra Commune, Terram, Locum, Universitatem, & singulares personas; ita quòd illa talis persona Lonadensis subiecta Cõmuni Lonadi res, personas, & bona illorum, vel illarum Terrarum, & Locorum, Universitatum, vel Collegiorum, tam in Terra Lonadi, quàm Districtu sua auctoritate detinere; & facere det-i-

Digitized by Google

neri, & ſuæ indemnitati conſulere uſque ad ſolutionem debitam, & completam, tam de ſorte, & intereſſe, quàm de expenſis, poſſit. Et ſi prædicta præfatus D. Poteſtas recuſaverit facere, incidat in pœnam librarum viginti mezanorum, qualibet vice, applicandarum Cameræ Dominii Noſtri pro medietate, & pro alia medietate Communi de Lonado. Et quilibet habens, vel habiturus repreſalias contra quaſcunque perſonas, Communia, Collegia, & Univerſitates teneatur, & debeat infra menſem, quo aliquid habuerit, & receperit, per Notarium Officii juridici D. Poteſtatis, totum id, quod habuerit, & receperit pro ſuis repreſaliis, & à quo, vel à quibus receperit, ſcribi facere in uno libro, ad pœnam librarum decem mezanorum, applicandarum Communi Lonadi. Et hæc habeant locum, & ſerventur, ſi proceſſerit de voluntate, & expreſſa conſcientia Sereniſſimi Dominii Noſtri, & non áliter.

De breviariis Notariorum concedendis. Cap. CIC.

ITem, quòd D. Poteſtas Lonadi, ad petitionem cujuslibet, cujus intereſt, teneatur, & debeat, atque poſſit auctoritate præſentis Statuti committere quaſcunque breviarias unam, vel plures factas, vel imbreviatas per quemcunque Notarium mortuum infirmum, vel abſentem cuilibet Tabellioni bono, & legali Communis Lonadi, vel Diſtrictus, ſi duo boni, & legales Tabelliones, vel literati ſuo Sacramento depoſuerint tales breviarias, vel breviariam eſſe, vel fuiſſe de ſcripturis illius talis Notarii defuncti, abſentis, vel infirmi. Et quòd quilibet Notarius poſſit, & valeat breviarias ſuas committere unicuique Notario bono, & legali de Terra Lonadi, vel Diſtrictu in teſtamento ſuo, vel in ſua ultima voluntate reficiendas & in publicam formam reducendas per dictum talem Notarium, cui commiſerit. Et inſuper quilibet Notarius poſſit, & valeat committere ſuas breviarias cuilibet Notario publico de Terra Lonadi, vel Diſtrictu, ad reducendum in formam publicam, dummodo ſe ſubſcribat, & mentionem faciat de commiſſione prædicta; ita quòd quælibet breviaria in publicam formam reducta per aliquem de prædictis modis, perinde valeat, & teneat, ac ſi reducta fuiſſet in publicam formam per manum ipſius Notarii. Et quòd breviariæ Notarii non relinquentis filium, vel deſcendentem ex ipſo, Notarium; vel non committentis alicui, deponantur penes Collegium Notariorum Lonadi. Et quòd commiſſiones factæ de breviariis ſuis in ſuis ultimis voluntatibus valeant, & teneant, ſive adita ſit hæreditas eorum, ſive non. Et quòd Antiani Collegii Notariorum Lonadi cum brachio Poteſtatis Lonadi poſſint, & debeant, ſtatim defuncto Notario, ire ad domum Notarii defuncti, & ibi accipere omnes breviarias defuncti, & illas portare ad Collegium Notariorum Lonadi, & ibi illas tenere ſalvas, donec commiſſæ fuerint alicui legali Notario. Et quòd quilibet de familia talis Notarii defuncti permittat, & permittere teneatur accipi dictas breviarias per dictos Antianos, ſub pœna librarum decem plan. pro quolibet, & qualibet vice, applicandarum Communi Lonadi.

Quòd Notarij non ſubiecti non poſſint conficere inſtrumenta. Cap. CC.

ITem, quòd aliquis, qui non ſit ſubjectus juriſdictioni Communis Lonadi, de cętero non audeat, nec præſumat, nec poſſit, nec valeat in aliqua parte Terræ Lonadi, vel Diſtrictus rogare, ſcribere, inbreviare, nec ſubſcribere aliquam cartam, vel inſtrumentum publicum, nec aliquam aliã ſcripturam publicam: & ſi contrafecerit, non valeat, nec teneat ipſo jure, & omni fide careat, niſi contra illum Notarium tantùm, qui ſcripſerit, vel rogaverit ſcripturam publicam prædictam, exceptis Notariis D. Noſtri, & ipſius Officialium.

Quòd rogationi cuiuslibet inſtrumenti adſint duo Notarij. Cap. CCI.

ITem, quòd aliquis Notarius tam terrigena Lonadi, quàm Diſtrictualis non poſſit rogare, nec conficere aliquod inſtrumentum in Terra Lonadi, nec in Diſtrictu, cujus ſumma aſcendat à libris decem Imperialium ſupra; niſi rogationi talis inſtrumenti adfuerint duo Notarii, quorum unus principaliter inſtrumentum ſcribat, alter ſe ſubſcribat dicto inſtrumento; & ſi aliter rogatum, vel factum fuerit, non valeat, nec teneat ipſo jure. Et quòd aliquis Notarius, qui non ſit terrigena Lonadi, & qui non habitet in dicta Terrá pro majori parte anni, non poſſit rogare, nec conficere aliquod inſtrumentum, continens quantitatem, ſeu valorem ſoldorum quadraginta imperialium

Digitized by Google

rialium ſupra, niſi rogationi dicti inſtrumenti interfuerit unus alius Notarius, qui ſe ſubſcribat in inſtrumento prædicto. Et aliter factum non valeat ipſo jure. Salvo quòd prædicta locum non habeant in inſtrumentis Syndicatuum ad lites, & cauſas, procurationum ad lites, & cauſas, præſentationis litterarum extimorum fiendorum per Communia deſſignamentorum tenutæ, vel poſſeſſionis datæ per Officiales Communis Lonadi, vel ex parte D. Poteſtatis Lonadi per Miniſtrales Communis Lonadi, vel acceptæ propria auctoritate: nec in inſtrumentis intromiſſionum, nec denunciationum novi operis. Et prædicta locum habeant à die publicationis præſentium Statutorum in antea.

Quomodo confeſſiones, & ſimilia probari poſſint. Cap. CCII.

ITem, quòd aliquæ ſolutiones, vel confeſſiones de ſoluto, vel liberationes, nec aliqua confeſſio obligatoria, nec promiſſio obligatoria, nec obligatio aſcendens à quantitate librarum decem Imperialium ſupra, probari non poſſint, nec fidem faciant; niſi per publicum inſtrumentum ſolutionis, vel confeſſionis, promiſſionis, vel obligationis factæ, vel niſi per tres teſtes fide dignos.

Qualiter fides adhibeatur Inſtrumentis, indigentibus ſubſcriptione ſecundi Notarij. Cap. CCIII.

ITem, quòd ſi reperiatur aliquod inſtrumentum per aliquem Notarium rogatum, quod egeat ſubſcriptione ſecundi Notarii, qui ſecundus Notarius ſit mortuus, & non ſubſcripſerit dictum inſtrumentum; ſufficiat, ſi Notarius, qui confecit dictum inſtrumentum, & unus ex teſtibus deſcriptis in dicto inſtrumento, qui jurent (in præſentia illorum, vel illius, cum quibus, vel quo eſt contractum; citatorum, vel citati de quorum, vel cujus præjudicio tractatur, omni alia ſolemnitate juris ſervata, vel non ſervata) ad Sancta Dei Evangelia, corporaliter tactis ſcripturis corã D. Poteſtate Lonadi (lecto ſibi tenore dicti inſtrumenti) quòd contenta in dicto inſtrumento ſunt, & fuerunt vera, & contracta, prout in eo continetur: quòd dictum inſtrumentum faciat plenam fidem, ac ſi eſſet ſubſcriptum per ſecundum Notarium. Et quòd dictum juramentum, & tenor dicti juramenti ponantur, & ſcribantur in actis Notarii D. Poteſtatis, apparente tamen in dicto principali inſtrumento. Et ſimiliter ſi dictum inſtrumentum non eſſet reductum in publicam formam, teneatur Notarius, qui rogaverit dictum inſtrumentum, vel alius, cui commiſſæ fuerint breviariæ, illud reducere in publicam formam, ut poſſit produci coram D. Juſdicente, & præſtari dictum juramentum, ut ſupra. Et ſi ambo Notarii, videlicèt principalis, qui rogavit, & ille, qui ſe ſubſcribere debet, deceſſerint, ſufficiat, ſi duo teſtes ex deſcriptis in dicto inſtrumento, vel ejus breviaria (ſi non eſſet reductum in publicam formam) jurent, ut ſupra. Et ſi eſſet ſolummodo breviaria, quæ eſſet ſubſcripta per ſecundum Notarium, etiam ſi non extarent, vel haberi non poſſent Notarii, & teſtes dicti inſtrumenti, quòd dicta breviaria eo caſu poſſit committi, & reduci in publicam formam, & fidem faciat.

De die, loco, & teſtibus diſtinctè ponendis de breviariis alicujus. Cap. CCIV.

ITem, quòd quilibet Notarius, qui reficiet, & reducet de alienis breviariis aliquod inſtrumentum in publicam formam, quòd in illo ſic reficiendo, & in formam publicam reducendo, poſſit, & debeat apponere diem, locum, & teſtes, quem, & quos inveniet in anteriori parte breviariarum, non obſtante, quòd initio breviariæ ipſius inſtrumenti ſic reficiendi, ſcriptum ſit die, loco, & teſtibus ſupraſcriptis, vel aliquid de prædictis.

De confeſſionibus factis in abſentia adverſariorum. Cap. CCV.

ITem, quòd confeſſiones factæ à majoribus, & compotibus mentis in abſentia adverſariorum; de quibus conſtat publico inſtrumento, præjudicent confiſtenti; & hæc ſi dictum inſtrumentum factum in abſentia dicti adverſarii rogatum fuerit de voluntate confitentis; & hoc ſive dictæ confeſſiones ſint obligatoriæ, ſive liberatoriæ, factæ extra judicium. Et aliter non valeant confeſſiones factæ in abſentia adverſariorum.

Quòd

Digitized by Google

Quòd consules Terrarum jurisdictionis Lonadi possint exigere onera à Vicinis suis.
Cap. CCVI.

ITem, quòd Consules Terrarum jurisdictionis Lonadi possint, & valeant dadias, & onera imposita, & imponenda exigere à vicinis suis, & contra eos agere, nullo Syndico requisito.

Quòd res alicuius Communis vendi non possint. **Cap. CCVII.**

ITem, quòd Cõmunia, seu Universitates Terrarũ Lonadi, & Districtualium obligari nõ possint nec obligationẽ aliquam contrahere, vel inire cũ aliq ua singulari persona, Communi, Collegio, vel Universitate, nec etiam vendere, nec aliquo modo alienare, vel pignori obligare, nec ad livellum dare aliquas res immobiles ipsorum Communium, vel Universitatum: & si contrafactum fuerit, ipso jure, & facto irritum sit, & cassum, & nullius valoris; nisi dictæ alienationes fiendæ essent pro utilitate, & commoditate, & melioramento ipsorum Communium, vel alterius ipsorum: de declaratione cujus quidem melioramenti stetur judicio, & dispositioni D. Potestatis Lonadi, & Consilii illius Terræ, quæ talem alienationem facere voluerit. Et si quæ venditiones, alienationes, obligationes, seu permutationes factæ essent de bonis aliquorum dictorum Cõmunium per aliquod ipsorum Communium ante publicationem præsentium Statutorum, firmæ, ratæ, & validæ permaneant ipso jure, vigore, & auctoritate præsentis Statuti. Et in eis nulla exceptio juris, vel facti, vel replicatio possit, nec valeat obstare, nec opponi.

Quòd solemnitates bonorum possessionum circa additiones hæreditatum sint sublatæ.
Cap. CCVIII.

ITem, quòd quælibet persona capax, cui delata fuerit aliqua hæreditas ex testamento, vel ab intestato de jure Prætorio, vel Civili, vel municipali, possit eam adire, vel apprehendere verbis, vel factis absque observatione cujusvis solemnitatis bonorũ possessionis, inductæ de jure Prętorio.

De transmissione hæreditatis. **Cap. CCIX.**

ITem, quòd quælibet hæreditas, undecunque delata cuivis personæ capaci sive ex testamento, sive ab intestato transmitti possit, & transmissa esse intelligatur ad quamlibet personam capacem talis hæreditatis, succedentem ex testamento, vel ab intestato illi personæ transmittenti, non obstante, quòd illa persona transmittens ignoverit, illam hæreditatem sibi delatam fuisse, vel sciens eam sibi delatam, non agnoverit eam, seu adiverit, vel se immiscuerit. Et prædicta locum habeant in hæreditatibus de cætero deferendis à die publicationis præsentium statutorum.

Quòd condemnati ad mortem possint testari. **Cap. CCX.**

ITem, quòd condemnati ad mortem possint testari, codicillari, & disponere causa mortis; & eorum testamenta, & ultimæ voluntates valeant, & teneant, & executioni mandentur, ac si morte naturali decessissent, exceptis damnatis de crimine læsæ majestatis, & de crimine hæresis, & exceptis ijs, quorum bona publicarentur vigore alicujus Statuti.

De immuntiate Medicorum, & Magistrorum grammatica concedenda.
Cap. CCXI.

ITem, ad hoc ut Medici in curandis infirmitatibus solicitè magis intendant, & ut Magistri grãmaticæ, & Logicæ in eruditionibus scolarium diligentius sint intenti Statutum est, quòd omnes, & singuli Medici, Magistri grammaticæ, & eorum familiæ, videlicet, uxores, & eorum descendentes, & habitantes cum eis in eadem familia [ipsis Medicis, & Magistris viventibus, & artem medicinæ, vel magisterii prædicti, nunc, & in futurum in Terra Lonadi, vel Districtu absque alia arte exercentibus) intelligantur, & sint auctoritate præsentis Statuti perpetuò immunes ab omnibus, & singulis oneribus personalibus, realibus, atque mixtis, quocunque nomine censeantur, à quibus omnibus, & singulis intelligantur, & sint perpetuò totaliter absoluti. Salvo, quòd Medici, qui non studuerint saltem per quatuor annos continuos in scientia medicinæ, in studio generali, non gaudeant beneficio præsentis Statuti.

De

Digitized by Google

De modo ſocidorum. Cap. CCXII.

ITem, quòd fiat ratio de ſocidis in hunc modum, videlicet: quòd ſi ſocidum ſteterit, vel duraverit, aut durabit per triennium; tunc fiat ratio domino uſque ad duplum capitis, ſeu æſtimationis ipſius ſocidi, computato capite; quod totum ſcilicet caput, & duplum applicetur domino, & uſque ad dictam quantitatem ſozavolus intelligatur eſſe, & ſit obligatus domino, & bona ſua: Salvo jure probandi ultra, & infra dictam quantitatem domino, & ſozavolo. Si verò ſocidum duraverit, ſeu durabit ultra triennium uſque ad alios tres annos; quòd domino fiat ratio de omni eo, quod probaverit exiſſe, ſeu exire potuiſſe juſtè, & communiter de dicto ſocido, dictis, temporibus, ultra primum triennium. Et à dictis temporibus ultra, nulla fiat ratio domino, niſi probaverit verè exiſſe de dicto ſocido ultra id, quod dictum eſt ſupra; nec ſufficiat in eo caſu exire potuiſſe.

De uſurariis, & uſuris reſtituendis. Cap. CCXIIJ.

ITem, quòd uſuræ repeti poſſint ab uſurariis coram Judice ſæculari, tam in vita, quàm poſt mortem eorum. Et ad probandum aliquem, vel aliquam eſſe, vel fuiſſe uſurarium, vel uſurariam, ſufficiat probatio, ſeu teſtimonium quatuor bonorum virorum, ſuo juramento affirmantium, ſe ſolviſſe uſuras illi, ſeu illis, à quo, ſeu à qua, vel à quibus per aliam perſonam uſuræ repetuntur: non obſtante, quòd dicti teſtes ſint ſingulares, & videantur teſtificari in facto proprio, cum teſtimonio tamen de voce, & fama duorum, vel plurium bonorum hominum illius viciniæ Terræ Lonadi, vel illius Terræ Diſtrictus Lonadi, in qua Vicinia, vel Terra habitat unicus uſurarius, vel uſuraria, vel habitabat defunctus, vel defuncta, à quo, vel à qua uſuræ repetuntur: Quod teſtimonium de voce, & fama valeat, etiam ſi teſtes non reddant rationem, vel cauſam de dicta voce, & fama.

¶ 1. Et de ipſis uſuris D. Poteſtas Lonadi poſſit, & debeat cuilibet repetenti uſuras, facere jus ſummarium, & expeditum, & cognoſcere, procedere, & pronunciare ſine ſtrepitu, & figura judicii, quolibet die, feriato, & non feriato.

¶ 2. Et quòd à ſententiis latis, ſeu ferendis in, & ſuper prædictis appellari non poſſit. Et quòd omnes contractus initi, vel facti in perſonas uſurariorum, vel filiorum, vel uxorum, vel aliquorum de familia ſua, intelligantur in fraudem uſurarum concepti, & continere de tertio pluri, quàm fuerit vera ſors. Et quòd juramenta, & omnia, & ſingula contenta in dictis contractibus intelligantur eſſe ſimulata, & in fraudem uſurarum concepta. Et inſtrumenta, ſive contractus emptionum, & ſocidorum dictorum uſurariorum, vel filiorum, vel uxorum, vel aliquorum de ſua familia celebrandi, ſeu fiendi in perſonas prædictorum, & cujuslibet, vel alicujus ipſorum, & quilibet alii contractus iniendi, & fiendi in ipſas perſonas, & quamlibet, vel aliquam ipſarum, intelligantur uſurarii, & in fraudem uſurarum concepti, maximè ſi venditores, vel aliqui de ſua familia acceperint res venditas ad fictum, vel reditum, vel beſtias in ſocidum à dictis uſurariis, vel aliquo de ſua familia, vel ſi prædicti venditores, vel aliqui de ſua familia tenerent, vel laborarẽt, vel laborare facerent in toto, vel in parte poſt dictum contractum dictas res venditas. Et hoc pro eo tempore tantùm, quo dictus vendens, vel aliquis de ſua familia tenuerit dictas res; quo tempore fiat ſibi ratio de uſuris, ut ſupra, & infra. A dicto verò tempore inantea non fiat ſibi ratio de uſuris, reſpectu dicti contractus. Et intelligatur dictos uſurarios habuiſſe, & recepiſſe uſuras ad computum donationem quatuor pro qualibet libra dictæ veræ ſortis præſumptæ, ſeu intellectæ, ut ſupra, quolibet menſe, ad rationem menſis, pro toto tempore, quo durabit contractus, à die contractus uſque ad diem ſolutionis dicti debiti, vel diſſolutionis dicti contractus, vel reſtitutionis rei venditæ.

¶ 3. Et intelligatur diſſolutum eſſe contractum, ſi inſtrumentum talis contractus reperiretur penes contrahentem cum uſurario, vel penes ejus hæredes, ſi aliter non appareret de ſolutione, ſeu diſſolutione debiti, ſeu contractus: quo caſu, videlicet, quando non appareret de tempore certo dictæ ſolutionis, vel diſſolutionis dicti debiti, aut dicti contractus; intelligatur uſurarium habuiſſe uſuras pro uno anno præterito, computando à die celebrati dicti contractus, niſi dictus contractus celebratus eſſet infra annum.

¶ 4. Et

Digitized by Google

¶ 4. Et quòd dicti uſurarii maſculi, vel fęminæ, vel eorum hæredes, vel habentes cauſam ab eis, non poſſint ſe juvare, nec defendere à reſtitutione dictarum uſurarum per aliquod juramentũ, nec per aliquod pactum, quæ apponerentur, vel fierent in talibus contractibus, nec per aliquod inſtrumentum, quod fieret, vel produceretur per eos, vel eas, vel eorum hæredes, continens quamvis liberationem eis factam per debitores ſuos, ſeu eos qui cum eis contraxerint de ipſis uſuris, ſive in ſpecie, ſive in genere, ſi dictum inſtrumentum liberationis factum eſſet ante ſolutionem ſortis, vel ea die, qua ſoluta eſſet ſors, vel poſtea infra tres dies tunc proximè ſequentes: nec etiam per aliquod inſtrumentum alicujus præcepti, facti per aliquem Juſdicentem debitori, vel ejus Procuratori, de ſolvenda quantitate contenta in inſtrumento debiti ad quemvis terminum, in præcepto contentum ad inſtantiam usurarii, vel ejus Procuratoris, vel alterius perſonæ pro eo ſtipulantis: quod præceptum, auctoritate hujus Statuti, præſumatur, & judicetur factum eſſe in fraudem uſurarum, & receptionis earum. Salvo ſemper cuilibet, volenti repetere uſuras, jure probandi, & probare poſſendi per veras probationes, uſurarium, vel uſurariam habuiſſe ab eo plùs, quàm ſupra declaratum ſit, ſeu intellectum, & repetendi etiam illud plus à dicto uſurario, vel uſuraria. Quod Statutum locum habeat in contractibus, & diſtractibus, & præceptis de cætero fiendis à die publicationis præſentium Statutorum inantea. In aliis verò, videlicet præteritis, ſalvum ſit jus cuilibet repetendi, & repetere poſſendi uſuras ſecundùm modùm Conſtitutionis Epiſcopalis Curiæ Veronæ.

¶ 5. Et ſi quis allegaverit, aliquem eſſe, vel fuiſſe uſurarium, & non probaverit infra tempus ſibi ſtatuendum à D. Poteſtate, illum eſſe, vel fuiſſe uſurarium ſecundùm formam præſentis Statuti, ille talis allegans, quem eſſe, vel fuiſſe uſurarium, condemnetur in libris triginta mezanorum.

De venditionibus rerum immobilium, fiendis cum exclamationibus.

Cap. CCXIV.

IN primis, quòd ſi qua perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas de cætero voluerit vendere alicui perſonæ, Communi, Collegium, vel Univerſitati, ad hoc habiti aliquam rem immobilem, quam poſſideat, volens gaudere beneficio hujus proviſionis, ſeu Statuti, debeat, antequam vendat, perſonaliter, vel per perſonam ad hoc ſpeciale mandatum habentem, comparere coram D. Poteſtate Lonadi, & ibidem coram præfato D. Poteſtate in ſcriptis dare, & ſuo Sacramẽto affirmare, quòd vult vendere ipſam rem immobilem, declarando eam per ſitum, ſeu locum, & contratam, & cohærentias, & etiam numerum plodiorum, & quarteriorum, ſeu perticarum, & ipſam talem ſcripturam dimittere Notario Officii dicti D. Poteſtatis: & hæc omnia in præſentia illius perſonæ, cui vendere voluerit dictam rem, vel ejus procuratoris, ad hæc, & infraſcripta ſpeciale mandatum habentis, & affirmantis prædicta; qui vendere volens, & emere volens, ſeu eorũ procuratores declarent ibi pretium dictæ rei vendendæ eorum Sacramento.

¶ 1. Et deinde ipſa talis perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas, quæ (ut præmittitur) vendere voluerit, & in ſcriptis dederit, procuret, & faciat cum effectu, quòd crida, ſeu proclamatio fiat per unum ex Miniſtralibus, ſeu Preconibus Communis Lonadi, mandato ipſius D. Poteſtatis, publicè, & alta voce ad banchum juridicum dicti D. Poteſtatis, hora tertiarum, vel hora Veſperarum, etiam in contrata illius, qui vendere voluerit, & ad plateam dictæ Terræ Lonadi: & hæc omnia in præſentia teſtium trium bonorum hominum, & fide dignorum, & tribus hebdomadis continuis, & etiam tribus vicibus in prima hebdomada, diverſis diebus, & aliis tribus vicibus in ſecunda hebdomada ſequenti, diverſis diebus, & aliis tribus vicibus in alia tertia hebdomada ſequenti, diverſis diebus, & una vice ex ipſis hebdomadis in Terra, in qua, ſeu cujus Territorio ſunt bona vendenda in publica platea ipſius Terræ, per unum ex Miniſtralibus, ſeu Præconibus Communis Lonadi publicè, & alta voce; & hoc ſi vendere volens ſit habitator Terræ Lonadi. Si verò fuerit habitator alicujus Terræ, vel loci Diſtrictus Lonadi, fiant dictæ omnes proclamationes, ut ſupra, in Terra Lonadi, congrua congruis referendo. Et una proclamatio fiat per unum ex Miniſtralibus Communis Lonadi in publica platea illius loci, vel Terræ, in quo, ſeu qua habitat vendere volens, & etiam ſuper platea illius Terræ, in cujus Territorio ſita eſt dicta res venalis:

omnes

Digitized by Google

omnes de die, & non de nocte, proclamando effectualiter: Quòd illa talis persona, Commune, Collegium, vel Universitas dedit in scriptis, & suo Sacramento affirmavit coram ipso D. Potestate, se vendere velle ipsam talem rem immobilem tali personæ (nominando eam) pro tanto pretio, ut supra, cum declaratione præmissa de loco, contrata, & cohærentiis, & numerum plodiorum, & quarteriorum. Salvo, quòd si esset domus, vel sedumen, sufficiat declarare, ut supra in comparitione prædicta, & in proclamatione fienda, ipsam, vel ipsum cum loco, contrata, & cohærentiis tantùm. Et quòd, si quę persona, Commune, Collegium, vel Universitas est, volens dicere, seu habens, vel habere prætendens jus aliquod in ipsa, vel super ipsa tali re vendenda, vel parte aliqua ex ea, debeat infra duos menses, post ipsas omnes proclamationes immediatè sequentes, aut infra dictas proclamationes per se, vel per alium ejus nomine, & pro eo, coram ipso D. Potestate comparere, & in scriptis dare, ostendere, & probare, & probavisse, tam per instrumenta, quàm per testes, & per omne genus probationum, ipsum tale jus, quod in ipsa, aut super ipsa re, vel aliqua parte ex ea habet, seu habere prætendit, dimissis copiis ipsarum proclamationum fiendarum, videlicet, una affixa super muro introitus domus Palatii Communis Lonadi, in qua, seu quo jura redduntur per D. Potestatem Lonadi: & una alia affixa ad plateam illius Terræ, in qua, seu cujus Territorio erit dicta res venalis; & una alia in Districtu Lonadi ad plateam illius Terræ, in qua habitabit dictus vendere volens: & una alia affixa ostio habitationis dicti vendere volentis. Quæ cridæ, & earum relationes, & impositiones fieri possint quolibet die feriato, & non feriato: exceptis feriis dierum Nativitatis Domini, Resurrectionis Dominicæ, Ascensionis ejusdem, item Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis Beatæ Virginis Mariæ.

De eodem ¶. I.

ITem, quòd factis proclamationibus antedictis, & elapso dicto termino duorum mensium, si qua persona, Commune, Collegium, vel Universitas non comparuerit, ad dandum in scriptis, & ad ostendendum, & probandum ejus jus, quòd habuerit, vel habere prætenderit per se, vel per alium in, aut super re immobili prædicta, aut aliqua parte ejus, ut supra; quòd eo casu, ipsa talis persona, Commune, Collegium, vel Universitas, quæ, ut præmittitur, vendere voluerit, ut supra possit ipsam talem rem, & quamlibet ejus partem vendere liberè, etiam absque eo, quod teneatur dare fidejussorem: & ipsa emptio, & venditio possit liberè, ut supra, fieri absque eo, quod emptori, seu emptoribus, vel ejus hæredibus, vel successoribus possit ullo tempore aliquid peti, nec aliqua quæstio moveri super ipsa tali re, aut ejus occasione per aliquam personam, Commune, Collegium, vel Universitatem, quæ habuisset, vel prætenderet habuisse aliquod jus in ipsa tali re, vel aliqua parte ipsius, & non comparuerit, & jus suum in scriptis non dederit, & ostenderit, & probaverit, ut supra, in termino prædicto; nec per eorum hæredes, scilicet, pro aliquo jure, quod habuisset, vel habuisse prætenderet in dictam rem, vel venditionem fiendam: & etiam ipsa talis res, taliter venalis eo casu sit, & esse intelligatur libera ab omni genere obligationis, & hypothecę, & etiam à qualibet persona seu personis, Communi, Collegio, & Universitate, & irrevocabiliter fiat emptoris, seu emptorum; dum tamen ipsa venditio fiat infra unum annum proximum post ipsas omnes proclamationes: salvis tamen infrascriptis. Ita etiam, & eo intellecto, quòd si qua persona, Commune, Collegium, vel Universitas prętenderet jus acquisivisse à dicto vendere volente in, vel super ea re venali, vel aliqua parte ejus à die dictarum proclamationum, vel alicujus earum usque ad diem dictæ venditionis fiendæ per ipsum; tale jus non possit emptori, vel suis successoribus obesse per respectum ad ipsam rem venditam modo, & forma prædictis. Salvo tamen cuilibet personæ jure, quod haberet, vel habere prætenderet mediatè, vel immediatè tempore ipsius emptionis, & etiam ab inde inantea ab emptore, seu emptoribus contra ipsum emptorem, & etiam alia sua bona. Et salvo semper, ut infra dicetur.

De eodem ¶. II.

SI verò infra tempus prædictum prædictorum duorum mensium comparuerit aliqua persona, una, vel plures, Commune, Collegium, vel Universitas, suo, vel alieno nomine ad dandum in scriptis, & ostendendum, & probandum jus, quod prætendit habere in, & super ea re venali, vel

Digitized by Google

aliqua parte ipſius, ſeu ad ipſam rem, ut ſupra continetur; tunc,& eo caſu, venditio prædicta fieri poſſit liberè, ut præmittitur. Salvo, ut infra, ſcilicet pretium ipſius rei venalis penes aliquem bonum, & ſufficientem hominem Terræ Lonadi; mandato D. Poteſtatis, deponatur, quod pretium, ſeu depoſitum ſuccedat loco rei venditæ, ſeu vendendæ,& de eo diſponatur, & fiat inter eos, qui comparuerint, ut ſupra, prout fieri debuiſſet de ipſa re. Et quòd jurare debeant venditor, & emptor in inſtrumento venditionis totam veram quantitatem pretii,pro qua res ipſa vendi contigerit, & quòd ipſa venditio eſt bona, & vera, non fictitia, nec ſimulata, nec in fraudem facta. Et ſive procedat venditio, ſive non, quòd nihilominus per ipſum D.Poteſtatem poſſit, & debeat (ad inſtantiam prædictorum omnium, qui comparuerint, ut ſupra, & etiam cujuslibet emere, vel vendere volentis, ut ſupra, & cujuslibet, cujus interſit,& cujuslibet, vel alterius eorum) procedi, & cognoſci, & terminari ſummariè, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicij, & quanto ſummariùs, & expeditiùs poterit, & appellatione, & qualibet quærela remota, & quolibet die feriato, & non feriato (exceptis feriis introductis in honorem Dei] juribus eorum, & cujuslibet eorum, qui, ut præmittitur, comparuerint ſuper præmiſſis omnibus taliter, & talem finem componendo, quòd ipſa venditio poſſit procedere, & effectum ſortiri, & de pretio, ſeu depoſito prædicto reſponderi, & ſatisfieri poſſit, & debeat illi, ſeu illis, cui, ſeu quibus de jure videbitur, vel prout declarabitur: quæ declaratio, & terminatio fieri debeant per dictum D. Poteſtatem infra quindecim dies continuos ſequentes poſt dictos duos menſes dictarum exclamationum. Et in caſu,quo ipſa venditio non fiat; quòd nihilominus ſimiliter eodem modo, ut ſupra, cognoſci, & terminari poſſit, & debeat, & ſuper ipſa re, ſeu rebus, venali, ſeu venalibus, ut ſupra, attribuendo cuique jus ſuum, ſingula ſingulis congruè referendo. Ita etiam, & taliter, quòd illi, qui non comparuerint, ut ſupra, nullum jus habeant, nec habere intelligantur ad ipſam talem rem venalem, nec venditam, forma prædicta, nec ad ejus pretium, nec in ipſa re vendenda, nec vendita. Salvo tamen, quòd infra in capitulo loquente de minoribus, & abſentibus continetur. Salvo tamen quòd comparens, ſeu comparentes prædicti poſſint ſe adinvicem componere, & omnem compoſitionem, tranſactionem, concordiam, deciſionem,& declarationem prædictorum facere. Salvo tamen jure cuilibet creditori comparenti, ut ſupra, habendi, vel poſſendi habere, & emere ipſam talem rem pro majori pretio, ſi voluerit: quo caſu, ipſe volens vendere cogatur vendere ipſi creditori, volenti emere, & ita ſit ipſa res libera, prout ſupra continetur, ſi ipſa venditio facta fuerit. Et ſi comparuerint plures creditores emere volentes; eo caſu, detur plus offerenti, & ſit libera, ut ſupra.

De eodem ¶. III.

SI verò infra ipſos terminos cridarum, vel intra ipſas proclamationes (ſingula ſingulis referendo) comparuerit aliquis per ſe, vel per alium legitimè,qui oſtenderit rem venalem eſſe ſuam, vel ſibi pertinere jure dominii, vel quaſi, directi, vel utilis, vel jus habere ratione poſſeſſionis dictę rei adipiſcēdę,recuperādę,vel retinēdę,ſive pro ipſa poſſeſſione dictę rei adipiſcēdę,recuperādę,vel retinendæ; tunc,& eo caſu, ipſa res non vendatur, nec vendi debeat, ipſi tali comparente invito. Et quòd D. Poteſtas teneatur,& debeat procedere, & cognoſcere ſuper prædictis ſummariè, &c. ut ſupra, & abſque eo quod prædicta committantur, ſecundùm formam Decreti: *De litibus committendis*,& infra quindecim dies continuos (elapſi dictis tribus menſibus,vel elapſis ſex menſibus, de quibus infra fit mentio) decediſſe, pronunciaſſe,& terminaſſe ſuper omnibus comparitionibus, & contradictionibus factis cauſa, & occaſione talium exclamationum, de quibus fit mentio ſupra.

De eodem ¶ IV.

SI verò comparuerit aliquis minor viginti annis, vel aliqua perſona pro eo, vel ejus nomine,prętendens, vel proteſtans ipſum minorem habere jus in ea re pro ejus tutela, vel cura nondum finita; quòd eo caſu,in ejus minoris præjudicium non poſſit fieri ipſa venditio. Et licèt non comparuerit aliquis minor, ut ſupra, vel aliqua perſona pro eo, ipſe tutor, vel curator, qui talem venditionem facere voluerit, notificare teneatur D.Poteſtati prædicto, quòd ipſe volens dictam venditionem facere, eſt tutor, vel curator talis minoris, qui Poteſtas citari faciat, etiam ex officio ſuo, ipſum minorem, & duos ejus minoris attinentes proximiores ex parte patris; & ijs deficientibus,ex

parte

Digitized by Google

parte matris, quibus notificetur per dictum D. Poteſtatem, quòd talis venditio fieri debet; & ſi dictus minor, vel aliquis ex dictis ejus attinentibus proteſtetur, ſive prætendat ipſum minorem habere jus, ut ſupra, non valeat, nec fieri poſſit venditio talis in præjudicium dicti minoris.

De eodem ¶ V.

ITem quòd ementes, vel vendentes aliqua bona immobilia dotalia, vel hypothecata pro juribus dotalibus, vel donationibus propter nuptias, vel pro depoſitis datis, ſeu factis pro oneribus matrimonij ſupportandis, vel bona paraphrenalia infraſcriptarum mulierum; ſive emant ea à maritis ſuis, vel ſoceris, vel proſoceris, qui, vel eorum bona, obligati, vel obligata ſint pro dictis dotibus, donationibus propter nuptias, vel depoſitis, ſive emant ea à perſonis habentibus cauſam à prædictis maritis, ſoceris, vel proſoceris, durante matrimonio, non gaudeant beneficio hujus Statuti in præjudicium uxorum, nuruum, vel pronuruum, quibus ſpectant, ſeu ſpectare poſſent ipſæ dotes, vel donationes, vel depoſita, vel hypothecæ; vel bona paraphrenalia. Et ſimiliter ementes, vel vendentes de bonis immobilibus obligatis filiis, vel aliis deſcendentibus vendere volentium, vel deſcendentibus ab aliquibus, à quibus vendere volentes cauſam habuiſſent, vel ad eorum deſcendentes quovis modo ſpectantibus vel pertinentibus, non gaudeant dicto beneficio hujus Statuti; niſi prædictæ venditiones factæ fuerint, ſeu fiant cum conſenſu legitimo, & expreſſo dictarum mulierum, & dictorum deſcendentium.

De eodem ¶ VI.

ITem, quòd illæ perſonæ, quibus competunt aliqua jura, vel aliquæ actiones, vel exceptiones in, vel pro aliquibus bonis immobilibus, vel ad ea, quæ vendi vellent, vel vendi contigerit, ut ſupra dictum eſt, quæ jura, vel actiones, vel exceptiones in judicio deduci, vel exerceri, & effectum conſequi, infra tempora ſupraſcripta, non poſſint, putà, quia ſint conditionales vel expreſſæ, vel tacitæ, vel in diem incertum conceptæ; non teneantur comparere, nec in ſcriptis dare dicta jura, nec actiones: Et quòd eis nullum præjudicium fiat per tales proclamationes, vigore præſentis Statuti.

De eodem ¶ VII.

ITem, quòd minores annis viginti, & etiam furioſi, & mentecapti habentes tutores, aut curatores datos, vel confirmatos Decreto Judicis, & abſentes à Terra Lonadi, & Diſtrictu, nec non dominæ Viduæ pro juribus dotium ſuarum, & rerum paraphrenalium, atque aliæ perſonæ habentes, ſeu habere prætendentes jus, aut actionem occaſione adminiſtrationis alicujus tutelæ, ſeu curę aut jus hypothecæ pro aliquo ficto livellario, vel pro aliquibus legatis, fideicommiſſis, inſtitutione, vel ſubſtitutione teſtamentaria, vel alia qualibet ſucceſſione ex teſtamento, vel ab inteſtato, & quilibet prædictorum, qui eſſent in caſibus prædictis, vel aliquo eorum, ut ſupra, tempore proclamationum, ut præmittitur, fiendarum; habeant, & habere intelligantur tempus, & ſpatium ſex menſium, computandorum, ut ſupra, ad comparendum, & in ſcriptis dandum, & oſtendendum, & probandum jus ſuum, ut ſupra, per ſe, vel per alium, ſeu alios eorum nomine, ut ſupra, ſingula ſingulis, & congrua congruis referendo. Et quòd ſufficiat ſimiliter oſtendi, procedi, & fieri poſſit in omnibus, & per omnia, prout ſuperius continetur. Et non intelligantur abſentes, qui intra menſem à tempore dictarum proclamationum, vel alicujus earum computandum, reperirētur, vel eſſent in Terra Lonadi, vel Diſtrictu ejus Minoribus verò viginti annis, furioſis, vel mentecaptis tutore, vel curatore carentibus, ut ſupra, non fiat præjudicium in juribus ſuis propriis, ſcilicet hęreditariis, vel legatis, in aliis verò ſic, videlicet in iis, quæ acquirerent per modum ceſſionis, vel emptionis, vel alio quovis modo, in quibus, & pro quibus teneantur comparere legitimè per ſe, vel alios eorum nomine, & oſtendere, & probare, ut ſupra, ſingula ſingulis congruè referendo.

Digitized by Google

De eodem ¶ *VIII.*

ITem, quòd res illa, quæ vendi contingat, ſervata forma hujus Statuti, non ſit, nec eſſe intelligatur libera à ſervitute, ſeu ſervitutibus, quibus ſubjacebat ante ipſam venditionem. Et intelligatur etiam rem livellariam ſubiacere ſervituti. Item quòd, qui, ut præmittitur, comparuerit ad dandum in ſcriptis, & oſtendendum jus ſuum, jurare debeat tempore ſuæ comparitionis, quòd id, quod facit, non facit per malitiam, nec animo impediendi malitiosè venditionem illam, cujus occaſione comparebit.

De eodem ¶ IX.

ITem, quòd ipſæ cridæ habeantur per ſolemniter factis, ſi Præco, ſeu Præcones, & Tubatores, & Miniſtrales (congrua congruis referendo) ſuo Sacramento retulerint coram dicto D. Poteſtate Lonadi, & alteri ex Notariis ſuis, ſe ipſas cridas feciſse juxta formam prædictam: in qua relatione ſcribatur nomina teſtium, in quorum præſentia factæ fuerint ipſæ cridæ. Et quòd impoſitio, ſeu impoſitiones, quæ fient Præconibus, Tubatoribus, & Miniſtralibus ſcribantur ad Officium dicti D. Poteſtatis per unum ex Notariis ſuis. Et quòd relatio ipſarum cridarum ponatur ad Officiũ, & in libro, ſeu libris dicti Officii infra octo dies, immediatè ſequentes poſt ipſas omnes cridas factas, ſub pœna decem librarum Imperialium cuilibet Notario dicti Officii, & inſolidum pro qualibet vice, qua omiſſum, vel contrafactum fuerit, Communi Lonadi applicanda. Et quòd poſſit quilibet eſſe accuſator. Et etiam quilibet Judex maleficiorum D. Poteſtatis Lonadi, & quilibet eorum poſſit inquirere, procedere, & punire de dicta omiſſione.

De eodem ¶ X.

ITem, quòd per prædicta, nec aliquod prædictorum non tollatur jus, nec inferatur præjudiciũ aliquod Sereniſſimo Dominio Noſtro, nec Communi Lonadi, nec ſibi in aliquo præjudicetur, nec præjudicatum eſſe intelligatur.

De eodem ¶. XI.

ITem, quòd prædicta, aut aliquid prædictorum non habeant locum in illis, qui vendere, & emere volent cum fidejuſſoribus, vel ſine fidejuſſoribus, ſeu abſque beneficio dictarũ cridarum, & non ſervata forma prędicta. Nec etiam locum habeant in minoribus viginti annis; nec etiam in aliis perſonis, ſeu etiã iis locis, ſub aliorum tutela, cura, vel adminiſtratione exiſtentibus, vendere volentibus aliquam rem immobilem, niſi ſervatis aliis ſolemnitatibus, diſpoſitis à jure circa venditiones rerũ immobilium, per hujuſmodi perſonas, & loca fiendas.

De eodem ¶. XII.

ITem, quòd per prædicta, aut aliquod prædictorum non detur, nec data eſſe intelligatur alicui perſonæ, Communi, Collegio, vel Univerſitati Terræ Lonadi, vel Diſtrictus bailia, vel licẽtia, ſeu poteſtas aliqua alienandi modo aliquo rem immobilem iacentem in Terra Lonadi, vel ejus Diſtrictu, vel aliquod jus, ipſi rei cohærens, in aliquam perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem non ſubiectam juriſdictioni Communis Lonadi, niſi per alia Statuta, ſeu proviſiones Communis Lonadi aliter data fuerit; ſed ipſa quælibet Statuta, & proviſiones de tali inhibitione talis alienationis in perſonas non ſubiectas Communi Lonadi loquentia, & loquentes locum habeant, & obſerventur, prout jacent, non obſtante hoc Statuto, nec aliquibus contentis in eo.

De eodem. ¶. XIII.

ITem, quòd derogetur, & derogatum ſit, & eſſe intelligatur omnibus, & ſingulis Statutis, ordinationibus, & proviſionibus Communis Lonadi obviantibus ad prædicta, vel aliquod prædictorum.

De

Digitized by Google

De eodem ℣ XIV.

ITem, quòd comparitiones, & exclamationes, & relationes prædictæ factæ, seu fiendæ, ut supra, per vendere volentem, & emere volentem, vel ad eorum instantiam deponantur per Notarium, seu Notarios, qui illas scripserint per exemplum ad banchum Communis Lonadi infra unum mensem, finito eorum Officio, in quo bancho remaneant perpetuò, ut de eis possit haberi copia per quoscunque, quorum interest, sub pœna cuilibet Notario, pro qualibet vice, librarum quinque mezanorum, exigendarum, ut supra.

De eodem ℣ XV.

ITem, quòd quilibet Præco, seu Ministralis Communis Lonadi, qui faciet aliquas de dictis exclamationibus, teneatur, & debeat post quamlibet exclamationem, alta voce exclamare una vice, & notificare post primam exclamationem: Hæc est prima exclamatio, post secundam: Hæc est secunda, & sic de omnibus aliis, sub pęna prædicto Preconi, qualibet vice, soldorum decem mezanorum: & nihilominus cridæ factæ, seu fiendę secundùm modum suprascriptum valeant, etiam non servata ista forma dictorum verborum, dicendorum per Pręcones, seu Ministrales post quamlibet exclamationem.

De eodem ℣ XVI.

ITem, quòd aliqua persona non audeat, nec pręsumat, durante termino dictarum proclamationum, amovere, vel destruere aliquam scripturam dictarum exclamationum, affixam in locis, in quibus affixa erit, sub pœna soldorum quadraginta Imperialium pro quolibet, & qualibet vice, & de prędictis quęlibet persona possit accusare, vel notificare coram D. Potestate Lonadi, & ejus Sacramento credatur, & habeat medietatem condemnationis; qui D. Potestas summariè in scriptis, & sine scriptis infra decem dies, postquam sibi notificatum fuerit, teneatur dictam pęnam exigere, seu exigi facere, & Massario Communis Lonadi numerasse; aut si talis persona esset inhabilis ad solvendum carceretur, & stet carcerata per viginti dies.

Quòd contractus inter Virum, & Uxorem sint simulati, ut infra.
Cap. CCXV.

ITem, quòd omnes contractus celebrati inter virum, & uxorem, durante matrimonio, intelligantur, habeantur, & judicentur simulati, fictitii, & collusorii, & non valeant, nec teneant ipso jure, in prejudicium ipsorum, nec alicuius eorum, nec creditorum suorum, nec aliarum personarum: exceptis contractibus dotium, & depositorum, quę dantur per uxores maritis pro oneribus matrimoniorum supportandis tempore receptionis, seu confessionis receptionum dotium. Et etiam exceptis augmentis dotium, & depositis, quę fierent post dictas dotes de bonis paraphrenalibus mulierum, dummodo appareat, & apparere possit clarè, de quibus bonis paraphrenalibus processerint dicta augmenta, & depositа. Et quòd aliqua mulier, nec ejus hęredes aliquo tempore non possint aliquid dicere, vel petere alicui suo marito, vel ejus hęredibus pro aliquibus redditibus, fictis, vel obventionibus habitis, vel perceptis, durante matrimonio, per dictum ejus maritum de aliquibus bonis, vel juribus paraphrenalibus dictę mulieris. Et prędicta locum habeant in casibus pręteritis, & futuris, & non obstante solemnitate contenta in suprascripto Statuto: *De venditionibus rerum immobilium fiendis cum exclamationibus*.

Quòd Communia Lonadensia possint vendere de bonis vicinorum.
Cap. CCXVI.

ITem, quòd Communia Villarum, & Terrarum Lonadi, & Districtus possint incantare, vendere, & locare, & in emphyteusim dare bona, & de bonis tam mobilibus, quàm immobilibus cujuslibet vicini solventis, vel solvere debentis onera cum ipsis Communibus, aliquid dare, & solvere debentis dictis Communibus pro oneribus, & factionibus, brigis, & datijs, bannis, vel condemnationibus ipsorum Communium. Et incantus, venditiones, locationes, vel investituræ, de

quibus

Digitized by Google

quibus appareat per publica instrumenta facti, vel factæ per Syndicos dictorum Communium specialiter constitutos ad prædicta, si facti, vel factæ erunt in præsentia,& de voluntate Consulis,vel Consulum dictorum vicinorum Communis vendentis, seu vendere volentis; valeant,& teneant, ac si prædicta facta fuissent per illas personas, quarum fuissent dicta bona. Salvo tamen, & reservato ipsis personis jure suo contra ipsa Communia in casu,in quo non appareret legitimè ipsas personas fuisse debitrices dictorum Communium, vel non fuisse in tanta quantitate. Salvo, quòd liceat dictis personis, recuperare dicta sua bona taliter alienata, solvendo pretium in dictis instrumentis contentum, & melioramenta facta in ipsis bonis æstimo amicorum communium infra duos annos, à die venditionis, seu alterius alienationis computandos. Quibus elapsis, si dicta bona non fuerint recuperata; omnia jura, omnesque rationes, actiones, & defensiones, quæ competebant, & competere poterant tunc, & in futurum dictis personis, quorum fuissent dicta bona, intelligantur,& sint ipso jure, & facto cessa,& translata per ipsas personas in emptorem,seu acquisitorem dictorum bonorum; ita quòd dicti emptores dictorum bonorum in locum, & jus tam directi, quàm alterius dominii dictarum personarum sint,& esse intelligantur ipso jure, ac si per ipsas personas cessa, & translata essent; & dictæ venditiones factæ forent cum omnibus solemnitatibus. Et quòd dicta Communia in dictis alienationibus, & instrumentis eorum possint per ipsos suos Syndicos de legitima defensione promittere, & se, & sua bona obligare, & cætera facere, quæ possent dictæ personæ, quarum fuissent dicta bona.

Quòd Potestas teneatur compellere Ministralem, vel Barovarium ad restituendum in duplum illud plus, quòd accipissent ultra taxam. Cap. C CX V I I.

ITem, quòd Potestas Terræ Lonadi, qui Ministralem, vel Barrovarium miserit,seu de ejus mandato missus fuerit, ad pignorandum, vel sequestrandum de bonis alicujus: si talis Ministralis, vel Barovarius ultra salarium sibi taxatum ex forma præsentium Statutorum,receperit, vel habuerit, vel aliquod pignus impignoraverit, teneatur,& debeat compellere talem Ministralem,vel Barovarium, & quemlibet eorum insolidum, ad restituendum illud plus in duplum, & pignora,quę receperit, vel habuerit, & damna,& expensas illi, qui, seu quæ pignorata, vel pignoratus fuisset, si, & quando fuerit per ipsam personam requisitum; cui personæ credatur simplici sacramento de prædictis, sub pœna dicto D.Potestati, à quo requisitum fuerit, ut supra, librarum quinque mezanorum pro qualibet vice. Et in prædictis D. Potestas teneatur procedere summariè, & sine strepitu.

De Literis generalibus non concedendis. Cap. CCXVIII.

ITem, quòd Potestas Terræ Lonadi non audeat, nec præsumat concedere aliquas literas generales, seu speciales, faciendi pignorare, vel sequestrare de bonis alicujus personæ, seu aliquarum personarum, vel debitorum alicui personæ, Communi, Collegio,vel Universitati; nisi primò talis persona, quæ pignorari contigerit, seu requireretur pignorari, sit in vera contumacia secundùm formam Statutorum Communis Lonadi, vel contra eam lata fuerit sententia, seu præceptũ,quod transiverit in vigorem rei judicatæ, sub pœna dicto D.Potestati librarum decem mezanorum pro qualibet vice, seu qualibet litera, quam concessisset. Salvo, quòd prædicta locum non habeant in debitis Communis Lonadi exigendis,nec in Communibus Districtus Lonadi pro oneribus exigendis à vicinis suis, nec in debitoribus Datiariorum: quibus debitoribus Datiariorum primò fiat præceptum, de solvendo debita sua infra tertiam diem,quę si non soluerint, postea pignorari possint, & concedi literæ pignorandi. Nec etiam locum habeant in personis suspectis de fuga, nec forensibus aliquid dare debentibus aliquibus suppositis jurisdictioni Terræ Lonadi; contra quos pignorationes, & sequestra fieri possint, & literæ antedictæ concedi, priùs tamen apparente credito liquidato per instrumentum, vel præceptum, vel aliam legitimam probationem.

Quòd

Digitized by Google

Quòd nullus Miniſtralis Communis Lonadi audeat recipere Vltra ſalarium infraſcriptum Cap. XIX.

ITem, quòd nullus Miniſtralis Communis Lonadi audeat, vel præſumat recipere, conſequi, vel habere aliquod ſalarium, vel meritum viæ ſuæ aliqua de cauſa ultra infraſcriptas ſolutiones, ſeu quantitates infraſcriptis de cauſis, pro quibus ſolutionibus quilibet Miniſtralis teneatur, & debeat facere infraſcriptas citationes, & executiones, ſub pœna cuilibet Miniſtrali recuſanti facere ipſas citationes, & executiones, & cuilibet Miniſtrali ultra accipienti pro qualibet vice, ſoldorum viginti mezanorum, cujus pœnæ medietas ſit Communis Lonadi, & alia medietas perſonæ, cujus interſit, ſeu intererit, vel à qua, ſeu de cujus bonis aliquid ultra recipiſſet, & ad reſtitutionem in duplum ejus pluris, quod recipiſſet. Et de prædictis credatur ſacramento cujuslibet conquerentis cum uno teſte. Et quòd D. Poteſtas, de hoc requiſitus, teneatur, & debeat de prædictis ad inſtantiam cujuslibet conquerentis ſummariam facere executionem. Et ſimiliter fiat de pęna contenta in præcedenti proximo Statuto. Quæ ſolutiones ſunt hæ videl.

Pro qualibet citatione, vel ambaſciata facta de aliqua perſona in Terra Lonadi ad inſtantiam alicujus perſonæ, vel Univerſitatis habeat Miniſtralis Imper. unum.

Item pro qualibet citatione, ambaſciata, vel præcepto fiendis in Diſtrictu Lonadi in aliqua Terra diſtante à Lonado per milliaria quinque, vel ab inde infra, & uſque ad quatuor citationes, ſeu præcepta, & ab inde infra, habeat Miniſtralis ſoldum unum Imperialem pro qualibet citatione à qualibet perſona. Et intelligantur tot citationes, quot fuerint nomina perſonarum citandarum in una eadem citatione, vel præcepto. Et ſi fuerit unica citatio tantùm, habeat Imperiales ſex pro quolibet milliare.

Et ſi in aliqua Terra, diſtante à dictis quinque milliaribus ſupra tantum, quantum durat Diſtrictus Lonadi, habeat Imperiales ſex pro quolibet milliare, qualibet perſona citata, videl. uſque ad numerum duarum citationum. Et ab inde ſupra uſque ad numerum ſex citationum, ſeu præceptorum Imperiales quatuor pro quolibet milliare, pro qualibet perſona citata. Et ab inde ſupra, quantumcunque ſit numerus citadorum, Imperiales tres pro quolibet milliare, pro qualibet perſona citata.

De eodem. ¶. I.

SI verò Miniſtralis citationes, vel præcepta faceret ex Officio Maleficii uſque ad milliaria quinque, & ab inde infra, habeat ſoldos duos Imperiales pro qualibet perſona citata; dummodo non excedant numerum quatuor perſonarum. Et ſi plures fuerint, habeat ſoldum unum, & denarios ſex Imperiales pro qualibet perſona citata. Et ſi ultra dicta milliaria quinque, quantumcunque duret juriſdictio Communis Lonadi, fecerit citationem, ſeu citationes, vel præcepta, habeat denarios ſex pro quolibet milliare, & qualibet perſona, dummodo non excedant numerum perſonarum duarum. Et ſi excedent numerum perſonarum duarum, habeat denarios quatuor pro quolibet milliare, & pro qualibet perſona.

De eodem. ¶ II.

ITem pro quolibet libello porrecto per Miniſtralem alicui perſonæ in Terra Lonadi, habeat Miniſtralis Imperiales octo, computata relatione. Et ſi in Diſtrictu Lonadi, habeat ſoldum unum pro quolibet milliari.

De eodem. ¶ III.

ITem pro qualibet pignoratione fienda in Terra Lonadi à qualibet perſona pignorata, habeat Miniſtralis pro prima vice denarios ſex. Et ſi vetitum fuerit ſibi pignus, fiat per eum Miniſtralem relatio ad banchum juridicum D. Poteſtatis Notario Communis de pignore vetito; & tunc liceat ipſi Miniſtrali (facta dicta relatione, ut ſupra) reverti ad domum talis perſonæ pignorandę, quæ veta verit ſibi pignus cum uno Barovario D. Poteſtatis ad pignorandum illam talem perſonã ſic vetantem pignus, & habeat idem Barovarius pro ſua via denarios duodecim, & Miniſtralis denarios ſex, ut ſupra. Et hoc locum habeat in Terra Lonadi.

Et

Digitized by Google

Et ſi fuerit in Diſtrictu uſque ad quinque milliaria, & ab inde infra, habeat Miniſtralis imperiales decem octo pro qualibet perſona pignoranda uſque ad numerum perſonarum trium, & totidem Barovarius. Et ab inde ſupra, quantumcunque ſit numerus, imperiales duodecim pro qualibet perſona, & Barovarius Imperiales decemocto. Et ſi à dictis milliaribus quinque ſupra, quantumcunque duret Juriſdictio Lonadi, habeat pro qualibet perſona ſoldos duos imperiales uſque ad numerum trium perſonarum, & totidem Barovarius, ſi contigerit ipſum ire cum Miniſtrali. Et ſi fuerint ultra prædictum numerum trium, habeat Imperiales quindecim pro qualibet perſona pignoranda, & totidem Barovarius.

Item de qualibet intromiſſione fienda in Terra Lonadi, Imperiales decem.

De eodem ¶ IV.

ITem, pro qualibet intromiſſione fienda in Diſtrictu Lonadi uſque ad quinque milliaria, & ab inde infra, computata ejus relatione, habeat ipſe Miniſtralis ſoldos tres Imperiales. A quinque milliaribus ſupra uſque ad octo milliaria, ſoldos quatuor. Et ab inde ſupra, ubicunque vadat per Diſtrictum Lonadi, habeat ſoldos ſex Imperiales, computata ejus relatione.

De ſolutionibus Præconum pro exclamationibus per eos fiendis in cauſis infraſcriptis ad inſtantiam alicujus ſingularis perſonæ, ſeu Univerſitatis. Cap. CCXX.

PRimò de qualibet exclamatione, ſeu crida, continente; Quòd ſi quis eſt, qui ſit, vel eſſe velit hæres alicujus, &c. ſit, facere rationem alicui conquerenti, &c. vel: ſi quis eſt, qui velit ſibi ſatisfieri in bonis alicujus æſtimatis, &c. vel: ſi quis eſt, qui ſciat de bonis alicujus perſonæ, quæ non ſint vendita, vel alienata &c. fienda ad banchum per Præconem: habeat, & habere debeat dictus Præco imperiales octo.

Item pro qualibet dictarum exclamationum, fiendarum per ipſum Præconem ad habitationes in Terra Lonadi, habere debeat dictus Præco imperiales octo.

Item pro qualibet exclamatione fienda ad habitationem in Diſtrictu Lonadi habere debeat dictus Præco ſoldos duos Imperiales.

De eodem. ¶ I.

ITem pro qualibet exclamatione, ſeu crida aliquid continente aliud, extra exclamationem, quàm ſuperius dictum eſt, facta ad banchum; ſalvo ſemper ut infra, habeat Præco Imperiales octo.

Item pro qualibet tali proclamatione facta ad habitationem in Terra Lonadi, habeat Præco Imperiales octo.

Et in Diſtrictu facta, habeat Præco ſoldos duos Imperiales.

De eodem ¶ IJ.

ITem pro omnibus exclamationibus, fiendis per Præcones pro aliqua re immobili, ſeu pluribus vendendis ad cridas per aliquam perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem in omnibus locis neceſſariis, & relationibus per eos fiendis, cum omnibus aliis neceſſariis ad prædicta ſecundùm formam Statutorum, ſeu proviſionum Communis Lonadi, habeat dictus Præco, ſi vendere volens habitaverit in Lonado, ſoldos octo Imperiales. Si verò vendens ſit habitator Diſtrictus, habeat dictus Præco ſoldos duodecim Imperiales.

De eodem ¶ IIJ.

ITem, quòd D. Poteſtas Terræ Lonadi, ad inſtantiam cujuslibet requirentis, compellere debeat quemlibet Præconem Communis Lonadi ad faciendum ejus Officium, & exclamationes ſupraſcriptas, & eadem die, vel ſequenti, qua requiſitus fuerit, habendo ſolutiones ſupraſcriptas. Et quilibet Præco recuſans facere ejus Officium in prædictis, incidat in pœnam ſoldorum centum mezanorum pro quolibet, & qualibet vice; cujus pœnæ medietas ſit Communis, & alia medietas ſit conquerentis, ſtatim exigenda per præfatum D. Poteſtatem.

Quòd

Digitized by Google

Quòd Notarij ſubſcribentes ſcribant ſalaria pradicta in literis ſeu conceſſionibus Cap. CCXXI.

ITem, quòd Notarii, qui ſubſcribent literas pignorationum, & intromiſſionum, vel citationes, vel banna, clarè ſcribant ſuper ipſis ſalaria ſupradicta, & diem dictarum ſubſcriptionum; & in dictis citationibus, vel bannis ſcribant nomen Miniſtralis, ſub pœna cuilibet Notario, qui contrafecerit, ſoldorum decem mezanorum pro qualibet vice, & totidem cuilibet Miniſtrali, qui aliter fecerit dictas citationes, vel banna, quarum pœnarum medietas perveniat in perſonã moleſtatã.

De eodem. ¶. *I.*

ITem, quòd quilibet Miniſtralis, vel Barovarius teneatur facere ſupraſcriptas citationes, præcepta, banna, pignorationes, & intromiſſiones pro ſupraſcriptis ſalariis, ſingula ſingulis cõgruè referendo, ſub pœna ſoldorum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice, qua eis requiſitum fuerit, & qua reculaverit, applicanda, ut ſupra.

Quòd Conſules teneantur ſalvare ſequeſtra. Cap. CCXXIJ.

ITem, quòd Conſules Villarum, & Terrarum Diſtrictus Lonadi teneantur, & debeant recipere, & ſalvare penes ſe ſequeſtrata quælibet pignora, vel bona mobilia cujuslibet perſonæ habitantis in Villis ſuis, quæ conſignarentur eis Conſulibus per Miniſtralem Communis Lonadi de mandato, vel vigore literarum D. Poteſtatis Lonadi, ſub pœna librarum quinque mezanorum pro quolibet, & qualibet vice, & ultra cujuslibet damni, & intereſſe, quæ pateretur perſona, ad cujus inſtantiam fieri deberent, vel facta eſſent dicta pignora, vel ſequeſtra.

Quòd Communia teneantur pro Conſulibus ſuis Cap. CCXXIII.

ITem, quòd quodlibet Commune, & Univerſitas diſtrictus Lonadi teneatur, & obligatum ſit ad omnes pœnas inobedientiæ Conſulum ſuorum, ſi ipſi Conſules non eſſent habiles ad dictas pœnas ſolvendas, & ad ſolvendum, & producendum pignora, & intromiſſiones eis conſignata, habendo regreſſum contra ipſos Conſules.

Quòd quilibet in jure ſuo ſervetur. Cap. CCXXIV.

ITem, quòd quælibet perſona conſervetur per Poteſtatem Lonadi in omnibus ſuis juribus, honorantiis, & juriſdictionibus pertinentibus de jure alicui ſingulari perſonæ, vel Univerſitati Terræ Lonadi, & Diſtrictus. Salvo, quòd præſens Capitulum non ſe extendat ad aliquam perſonam non ſubiectam Dominio Noſtro, & Communi Lonadi in civilibus, & criminalibus, nec ad aliquod Commune, ſeu Terram, quod, vel quæ diceret, ſeu dicere vellet, ſe non ſubeſſe juriſdictioni Communis Lonadi, ſicut ſublunt alia Communia diſtrictus Lonadi.

De moventibus quaſtionem Communi Lonadi. Cap. CCXXV.

ITem, quòd quælibet perſona, Cõmune, Collegium, vel Univerſitas volens, & intendens agere, & petere à Commune Lonadi aliquid de havere, vel de honoribus, aut juriſdictionibus, vel bonis ipſius Communis mobilibus, vel immobilibus, fictis, dictis, honorantiis, vel aliquam quantitatem pecuniæ, aut aliquid aliud à viginti libris Imperialibus ſupra, de quibus modo aliquo moveri velit lis, quæſtio, vel controverſia Communi Lonadi per quamcunque perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem: illa talis perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas ſic volens, vel intendens, agere, vel movere, ut ſupra, teneatur, & debeat producere petitionem ſuam, ſeu libellum in ſcriptis, & eam notificare D. Poteſtati, & Conſulibus Lonadi, & eis copiam per exemplum dimittere per decem dies, antequam producat eam D. Poteſtati in forma judiciali. Qui D. Poteſtas, & Conſules teneantur infra duos dies, ſub pœna librarum decem mezanorum, & librarum quinque mezanorum cuilibet Conſuli, & ſub pœna periurii, illam ſcribi facere per Notarium D. Poteſtatis in uno ex libris dicti Notarii, & deinde infra duos dies convocare ſex de melioribus, & magis idoneis Terræ Lonadi ad illud tale negotium; coram quibus omnibus legatur dicta petitio,

Digitized by Google

ſeu libellus, & intentio illius talis perſonæ; Communis, Collegii, vel Univerſitatis: Qui D. Poteſtas, & Conſules cum deliberatione prædictorum ſapientium de mandato dicti D. Poteſtatis debeant conſtituere unum Syndicum, vel plures, prout eis videbitur, ad illam talem litem, vel lites cum ſpeciali mandato, & Advocatos Communis idoneos, & expertos eligere, qui debeant dictæ cauſę, vel cauſis patrocinium fideliter exhibere, & cum ipſis Conſulibus, & ſapientibus temporibus cõgruis conferre, de teſtibus, & inſtrumentis producendis, & de aliis probationibus neceſſariò faciendis.

¶ 1. Et quòd elapſis dictis decem diebus, à die notificationis prædictæ computandis, dicta talis perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas volens agere, & petere, ut ſupra, poſſit producere petitionem prædictam coram D. Poteſtate Lonadi, & non coram alio Judice, & eam dare ad conſulendum dicto Syndico conſtituto, & ſuper ipſa procedatur more judiciorum ſecundùm formam Juris, & Statutorum Communis Lonadi.

¶ 2. Salvo, quòd in prædictis non intelligantur multæ equorum, vel equarum, nec ſupplicationes, quæ porriguntur coram præfato D. Poteſtate pro condemnationibus pecuniariis, latis per ipſum D. Poteſtatem: pro quibus poſſit, & teneatur comparere, & eas proſequi, & finire Syndicus Communis Lonadi in Conſilio viginti quatuor conſtitutus.

¶ 3. Et ſi quis contra prædictam formam egerit, petierit, vel litem moverit contra Commune Lonadi de predictis, totum quicquid factum, & proceſſum fuerit ad inſtantiam illius talis perſonæ, Communis, Collegii, vel Univerſitatis, ſit ipſo jure irritum, & inane.

Qui Syndicus, ſeu Syndici ampliùs non ſint Syndici, finita dicta lite, niſi de novo fuerint confirmati, vel conſtituti ad alias cauſas.

De compromiſſis faciendis, inter conſanguineos, vel ſingulares perſonas Communia, ſeu Univerſitates. Cap. CCXXVI.

ITem Statutum eſt, quòd ſi aliqua lis, quæſtio, ſeu controverſia, vel querimonia de cætero oriretur inter conjunctos uſque ad quartum gradum (& intelligatur gradus ſecundùm formam Juris Civilis) vel inter aliquam ſingularem perſonam, & Commune, vel Univerſitatem, etiam per ſolam querelam, vel querimoniam factam coram D. Poteſtate Lonadi, etiam ſine ſcriptura: quòd prædictus D. Poteſtas teneatur, & debeat ad petitionem partis requirentis, & etiam ad petitionem Conſulum dictæ Terræ, vel duorum bonorum vicinorum, inſimul hoc petentium, compellere ipſos litigantes, omnibus juris remediis, ad compromiſſum faciendum, & compromittendum in amicos communes de jure, & de facto, & ipſos amicos communes compellere ad ſententiandum infra tempus in compromiſſo contentum, niſi fuerit prorogatum; quorum ſententiæ non poſſint peti, reduci ad arbitrium boni viri. Et dictum compromiſſum peti debeat ſtatim poſt petitionẽ, factam per actorem, vel ſaltem infra terminum datum ad probandum: alioquin non poſſint partes compelli ad compromiſſum.

Quòd Conſules teneantur tenere ad plateam lampadem unam accenſam de nocte. Cap. CCXXVII.

ITem Statutum eſt, quòd Conſules Terræ Lonadi teneantur, & debeant aſſiduè qualibet nocte tenere, expenſis Communis Lonadi, lampadem unam accenſam ad plateam dictæ Terræ in domo deputata, ad ſquaragaitas ipſius platea coram Imagine Beatæ Virginis Mariæ, ut moris eſt, ſub pœna cuilibet Conſuli contrafacienti ſoldorum quinque Imperialium, irremiſibiliter exigenda, pro qualibet vice.

De non opponendo, nec excipiendo contra Statuta. Cap. CCXXVIIJ.

ITem, quòd nulla perſona cujuſvis conditionis, ſtatus, & dignitatis exiſtat, audeat, vel præſumat, nec poſſit aliquid dicere, opponere, vel allegare, ſeu defenſionem, vel exceptionem facere, vel proponere contra Statuta, vel aliquod eorum, ſcripta, vel comprehenſa in præſenti Volumine Statutorum Communis Lonadi, dicendo, vel allegando, opponendo, excipiendo, vel defendendo, quòd aliquod Statutum non valeat, vel non liget aliquam perſonam. Et ſi qua exceptio,

vel

Digitized by Google

vel defenſio, vel oppoſitio, ſeu allegatio fiat contra prædicta, ipſo jure per præſens Statutum ſit nulla, & ei audientia, vel fides non adhibeatur, & ultra ſub pœna cuilibet perſonæ librarum viginti quinque mezanorum pro qualibet vice.

De citatione abſentium. Cap. CCXXJX.

ITem, quòd quilibet Terræ Lonadi, vel ejus Diſtrictus, qui ſe cum familia de cætero abſentaverit à Terra, & Diſtrictu Lonadi, poſſit pro quolibet debito publico, vel privato, vel alia quavis cauſa, vel pro aliquo facto, vel negotio in civibus citari, & requiri ad domum, ubi habitabat tempore abſentationis, ſi habitationem habebat; & ſi non habebat, ubi conſuevit habitare, & publicè in contrata, in qua ſit ipſa domus, & ultra ad Aringeriam pendentem à mane portæ domus palatii Communis Lonadi, ſpatio, ſeu dierum ad minus aſſignato. Et ipſa citatis facta ſit, & omnis proceſſus ejus vigore factus (de quo fiat mentio in dicta citatione) & quælibet ſententia inde lata, habeantur, & ſint legitimi, & legitima, & ritè, & ſolemniter facti, & facta.

Quòd Conſulibus, & Notario eligiendis, ſingulo menſe. Cap. CCXXX.

ITem Statutum eſt, quòd in Terra de Lonado eligantur ſingulo menſe duo Conſules dictæ Terræ Lonadi, & unus Notarius, qui ſit de dicta Terra, cum modis, & ſalariis ſolitis per Commune, & homines Terræ Lonadi, & teneantur ipſi Conſules, & quilibet eorum in principio ſui Officii jurare, corporaliter tactis ſcripturis, benè, & diligenter, & ſolicitè, ac cum bona, & fideli cura facere, & exercere eorum Officia, & omnia, quæ ad eorum Officia pertinebunt. Et quòd ipſi, & quilibet eorum procurabunt, & facient utilitatem, & honorem Illuſtriſſimi D. noſtri, & Communis, & hominum dictæ Terræ Lonadi, bona, & pecunias dicti Communis bona fide conſervabunt, & de eis non facient, nec fieri permittent inutiles expenſas. Et quòd de omnibus, quæ ad eorum manus pervenerint, dicto Communi, ejuſque officialibus bonam, & idoneam facient rationem, conſignationem, & reſtitutionem. Et quòd ipſe Notarius, fideliter, & omni fraude remota, ſcribet omnes accuſas Campariorum, & condemnationes D. Poteſtatis, & Conſulum Lonadi, & omnia alia, ad ejus Officium pertinentia; & ſcripturas omnes, per eum fiendas de negotiis Communis prædicti conſignabit Officialibus, ad hoc deputatis. Et quòd de ipſis talibus ſcripturis nihil exiget pro ſua mercede, ſub pœna ſoldorum quinque Imperialium pro qualibet vice.

De officio Conſulum. Cap. CCXXXI.

ITem Statutum eſt, quòd Conſules Terræ Lonadi teneantur, & debeant, ac poſſint, quandocunque expedierit pro negotiis dictæ Terræ convocare facere Conſilium, & Viciniam dictæ Terræ Lonadi, tamen cum licentia D. Poteſtatis, ſeu ejus Locumtenentis, ſine cujus licentia, & voluntate convocare non debeant Conſilium, vel Viciniam. Et quòd in talibus Conſiliis, vel Viciniis proponere, & proponi facere debeant caſus, & cauſas occurrentes, & etiam denunciare, & ſcribi facere in libro bannorum, ſeu condemnationum dicti Communis omnes beſtias, & perſonas damnum dantes, & facientes in Terra, & Territorio Lonadi, vel committentes contra Statuta Communis Lonadi, & credatur ipſis Conſulibus, vel alteri ipſorum de eodem negotio, de quo aliquam perſonam, vel beſtiam denunciabunt, vel pro denunciata ſcribi facient, vel etiam dicto unius eorum tantùm, & teneantur legi facere, & patefacere in fine cujuslibet menſis omnes denuncias, & condemnationes factas, vel datas in menſe ſui Officii in publica Vicinia Terræ Lonadi. Teneanturque, & debeant inquirere contrafacientes Statuti, & proviſionibus dictæ Terræ Lonadi, eoſque condemnari facere per D. Poteſtatem ſecundùm formam ordinamentorum Communis Lonadi. Et quòd jam dicti Conſules poſſint, & valeant condemnare quoſcunque inobedientes, & contemnentes eorum, & cujuslibet eorum præceptis uſque ad ſummam ſoldorum viginti Imperialium pro quolibet contemnente. Et quòd D. Poteſtas tamen animadvertat circa tales condemnationes fiendas per dictos Conſules, vel aliquem eorum, inſpecta conditione perſonæ, & qualitate facti.

Digitized by Google

De offitio Maſſarij. Cap. CCXXXII.

ITem Statutum, & ordinatum eſt, quòd de cætero in principio cujuslibet anni ſubhaſtetur ad incantum Maſſaria, ſeu Theſauraria Communis Lonadi in publica, & generali Vicinia dicti Communis, & illa deliberetur meliorem conditionem facere volenti per unum annum, dum ſit de Terra Lonadi: Qui Maſſarius, ſeu Theſaurarius (facta deliberatione ſibi de dicta Maſſaria) teneatur, & debeat, ad laudem Deputatorum, & Conſulum Terræ Lonadi præſtare bonas, & idoneas fideiuſſiones Communi prædicto, de reddendo eidem Communi bonam, & idoneam rationem in fine ſui Officii de havere, & rebus ipſius Communis, quæ ad ejus manus pervenerint: & de faciendo, & exercendo benè, & diligenter ſine fraude aliqua ſuum Officium: & de adimplendo omnia, & ſingula in pactis ſui incantus contenta.

Quique teneatur, & debeat in ingreſſu ſui Officii Maſſariæ jurare in manibus D. Poteſtatis ad Sancta Dei Evangelia; manibus corporaliter tactis ſcripturis, de faciendo, & exercendo benè, & diligenter dictum ejus Officium Maſſariæ ſine fraude, & ſine deceptione alicujus perſonæ, odio, amore, timore, precibus, & pretio rejectis.

Præterea idem Maſsarius poſſit, teneatur, & debeat exigere omnia fodra, omneſque impoſitiones, onera, & factiones, ac condemnationes dicti Communis, gubernareque, ſalvare, & tenere, & cuſtodire penes ſemet omnia, & ſingula pignora, accepta per eum, vel ejus mandato à perſonis dictæ Terræ, occaſione ipſius Maſsariæ, aut ſibi conſignata per Officiales, vel mandato Officialium præmiſsæ Terræ Lonadi: de quibus pignoribus cuſtodiam habeat per totum illum menſem, quo fuerint ſibi conſignata, vel per eum accepta. Finito verò dicto menſe, & priùs facta proclamatione pro ſui parte in locis conſuetis Terræ Lonadi: Quòd quilibet pignoratus infra tertiam diem ſua pignora exigere debeat, poſſit, & licitum ſit ſibi, ipſa pignora vendi facere ad incantum, non privatim, nec occultè, ſed palam ſuper platea Lonadi in loco ſolito. Et ſolùm dicta pignora poſſint vendi perſonis ſolventibus cum dicto Communi, & non aliis. Et licitum res cuicunque perſonæ, cujus pignora vendita fuerint ad inſtantiam predicti Maſſarii, illa recuperare infra tertiam diem, à die dictæ venditionis factæ, ſolvendo emptori pecuniam, pro qua emit illa pignora ad incantum, cum expenſis legitimis.

Quòd bona ſoluentium cum Communi Lonadi ſint obligata ipſi Communi, & vendi poſſint. Cap CCXXXIII.

1. ITem Statutum eſt, quòd omnes, & ſingulæ perſonæ Terræ Lonadi, & habitantes in dicta Terra, ſolvere teneantur, & debeant onera, & factiones cum dicto Comuni de Lonado; & omnia eorum bona, ubicunque ſint, intelligantur, & ſint obligata ad ſolvendum taleas, onera, & factiones cum dicto Communi pro rata ſibi contingente pro temporibus præſentibus, & futuris; niſi eiſdem per Commune fuerint aliter proviſum, de qua proviſione conſtet in libris Communis.

Et etiam quælibet perſonæ (habentes aliqua bona in dicta Terra, & ejus Territorio, pro quibus ſecundùm formam præſentium Statutorum ſolvere teneantur cum dicto Communi) ſint obligatæ, ut ſupra; & ſolvere teneantur Maſſario dicti Communis in terminis aſſignatis partem ſibi tangentem de dictis oneribus, ſub pœna quarti, & etiam damnorum, & expenſarum, quæ, dicta de cauſa, incurrerent dicto Communi, ſeu Maſſario: Et nihilominus poſſit Officialis dicti Communis pignorare, intromittere, & ſequeſtrare facere de bonis mobilibus perſonæ non ſolventis in dictis terminis, & ea vendere ad incantum; & deficientibus bonis mobilibus, poſſit bona immobilia talis perſonæ non ſolventis vendere ad incantum in Vicinia Communis Lonadi, & omnia facere, quę expediet fieri, pro recuperando id, quod ſolvi debet per dictam talem perſonam. Et quòd emptores talium bonorũ perpetuò ſint ſecuri, perinde ac ſi emiſſent à perſonis, quarũ fuerunt dicta bona.

2. Salvo, quòd dictæ perſonæ, quarum dicta bona fuerint, recuperare poſſint illa bona ſic vendita ab emptoribus, ſi fuerint mobilia, infra tertiam diem, à die venditionis factæ: Si verò fuerint immobilia, infra unum annum, ſolvendo pretia, pro quibus vendita fuerint, & expenſas, quæ factæ fuerint legitimè dictis de cauſis. Et quòd de prædictis fiant ſcripturæ in actis Notariorum Cõmunis Lonadi. Et ſi aliter factum fuerit, non valeat.

Quòd

Digitized by Google

Quòd habentes ſortem in Vicinia Lonadi eligendi Officiales, non eligant forenſes, nec aliquem de ſua familia. Cap. CCXXXIV.

ITem Statutum eſt, quòd quilibet habiturus de cætero in Vicinia, vel Conſilio Communis Lonadi ſortem, ſeu Poteſtatem, eligendi aliquem Officialem Communis, vel aliquem aliquid exercere debentem pro Communi de Lonado; ſtatim teneatur ibidem electionem facere ſuam, nullo colloquio habito cum aliqua perſona non ſortata; nec eligere poſſit aliquam perſonam de familia ſua, nec ſemet, nec aliquam perſonam, quæ non ſolvat, & ſuſtineat onera, & factiones cum dicto Communi, & quæ non ſit oriunda de dicta Terra Lonadi. Et ſi aliter factum fuerit, non valeat dicta electio ipſo jure. Et aliter eligens ſolvat ſtatim dicto Communi pro pęna ſoldos decem Imperiales.

De jus reddendo forenſibus. Cap. CCXXXV.

STatutum eſt, quòd ſi quis forenſis, habitans extra Terram Lonadi conqueſtus fuerit de aliqua perſona Lonadi, petens aliquid pro mercede ſui laboris, teneatur, & poſſit Poteſtas Lonadi facere jus ſummarium, & expeditum dicto forenſi abſque libello, & omni ſolemnitate omiſſa; & veritate ſummatim cognita, præceptum faciat ipſi tali perſonæ (à qua continget peti debitrice dicti forenſis) de ſolvendo ea die, vel ſequenti, id, quod apparuerit debere, cum expenſis. Quo termino elapſo, & ſolutione non facta, poſſit ille talis forenſis ſtare in Lonado, expenſis talis ſui debitoris, quas expenſas taxet dictus D. Poteſtas. Et ſi quæſtio fuerit de mercato, etiam fiat jus ſummarium, & præceptum de ſolvendo per eum, qui apparuerit debere dictæ tali perſonæ forenſi, ad terminum, ſtatuendum per prædictum D. Poteſtatem. Quo termino elapſo, & ſolutione non facta, poſſit ipſe forenſis ſtare in dicta Terra, expenſis dicti debitoris. Et hoc ultimum, quod dictum eſt de mercato, locum habeat, ipſo forenſi ſatisdante de reſtitutione expenſarum, ſi ſuccubuerit in cauſa.

De dugalibus, & ripis Sariola aptandis. Cap. CCXXXVI.

ITem, quòd quilibet habens dugale, ſeu rivum per ejus Terras, vel juxta eas ſuper Territorio Lonadi, pro adaquando, ſeu irrigando poſſeſſiones, teneatur, & debeat (temporibus congruis, & quibus expediet) curare, & mundare dictum dugale, ſeu dictum rivum, & aptare, & aptatum tenere, taliter quòd per ipſum dugale, ſeù rivum aqua dictæ Seriolæ, labi, & diſcurrere poſſit liberè, & expeditè, pro adaquando, & adaquare poſſendo poſſeſſiones aliorum ſuorum vicinorum ulterioribus locis poſitas. Et quòd quilibet habens dugale aliquod juxta ejus poſſeſſiones, viis confinantes, exiſtentibus deſupter Seriolam dicti Communis Lonadi, teneatur, & debeat illud tale dugale aſſiduè tenere mundatum, & amplitudinis brachiorum trium in bucha, & in fundo brachiorum duorum ad minus, ſic quòd aqua, quæ contigerit labi per dictum dugale, non poſſit exire de ipſo dugali, & diſcurrere ſuper ipſis viis: & hoc ſub pęna cuilibet contrafacienti pro qualibet vice ſoldorum quinque Imperialium. Et de hoc quilibet poſſit eſſe accuſator, ſuo Sacramento cum uno teſte fide digno, vel cum duobus, de voce, & fama deponentibus, & jurantibus. Salvo, quòd ſi fuerit Camparius, vel alius Officialis, ad prædicta deputatus, ejus ſoli dicto credatur.

De clavigis ſuper dugalibus Magiſtris tenendis. Cap. CCXXXVII.

ITem Statutum eſt, quòd quælibet perſona volens extrahere aquam de dictis dugalibus, confinantibus viis, ut in præcedenti Statuto continetur; ſeu de aliquo alio dugali magiſtro confinante clavigis magiſtris prædictæ Seriolæ; teneatur, & debeat ſuper dictis dugalibus [ubi haurire, ſeu extrahere voluerit aquam, pro irrigando, ſeu adaquando ejus poſſeſſiones] ponere duas clavigas, pro accipiendo, & relaxando aquam, quarum clavigarum una ſit amplitudinis brachiorum duorum cum dimidio, reliqua verò amplitudinis brachiorum duorum, videlicet, illa, quæ ponenda erit ſuper dugale, exiſtente verſus poſſeſſionem adaquandam: & quæ ponenda erit ſuper dugali magiſtro, ſit amplitudinis brachiorum duorum, & dimidij, ſub pœna cuilibet contrafacienti

ſol.

Digitized by Google

ſoldorum decem Imperialium pro qualibet vice, qua accuſatus fuerit. Et quilibet poſſit accuſare tales contrafacientes,& negligentes in prædictis, cum Sacramento,& habeat medietatem condemnationis. Salvo, quòd ſi fuerit Officialis ſuper hoc deputatus, credatur ejus ſoli dicto ſine Sacramento; de qua cauſa nullam percipiat portionem. Ulterius D. Poteſtas,& Conſules Terræ Lonadi teneantur,& debeant de prædictis fieri facere publicas proclamationes in Terra de Lonado in locis ſolitis, videlicet bis in anno, de menſibus Octobris, & Aprilis; ſub pœna dictis Conſulibus amittendi eorum ſalarium.

De ſtratis, & viis reaptandis. Cap. CCXXXVIII.

1. ITem Statutum eſt, quòd viæ regales, ſeu magiſtræ denotatæ in fine hujus Capituli, debeant refici, & reaptari [quotieſcunque fuerint diſtructæ, & indigeant aliqua refectione] per Cõmune, & expenſis Communis Lonadi: ſed nihilominus quicunque habentes poſſeſſiones confinantes ipſis viis magiſtris, teneantur,& debeant facere foſſata juxta ipſas poſſeſſiones verſus ſtratas prædictas amplitudinis brachiorum trium in bucha,& altitudinis brachiorum duorum ad minùs, & ea foſſata manutenere in eadem altitudine,& amplitudine, ut ſupra, ad hoc ut aqua pluens ſuper ipſis viis non permaneat, ſed potiùs labi poſſit in ipſis foſſatis, ſub pœna cuilibet contrafaciẽti ſoldorum decem Imperialium pro qualibet vice; & nihilominus arctentur per D. Poteſtatem omnibus remediis etiam per detentionem perſonarum (ſi ipſi D. Poteſtati videbitur expedire) ad exequendum prædicta; & hoc facere teneatur idem Poteſtas ad requiſitionem cujuslibet, hoc petentis.

Vię verò vicinales poſitæ ſuper Territorio de Lonado, quibus communiter non utuntur forenſes, & illi de Lonado, ſed ſolùm quidam ex vicinis dictæ Terræ, refici debeant, & reaptari, ac mundari, & expediri, ac desbrigari per illos vicinos tantùm, qui utuntur talibus viis. Salvo,quòd ſi fuerint aliquæ viæ, quæ fuerint deſtructæ, & indigeant reaptatione ex defectu vicinorum confinantium dictis viis, ubi indigebunt reaptatione aliqua, ut puta ex defectu aquæ Seriolæ labentis ſuper dictis viis, vel aquæ pluentis, permanentiam facientis ſuper dictis viis,occaſione dugalium, ſeu foſſatorum confinantium ipſis viis, non benè fundatorum, & mundatorum, ut ſupra in præcedenti capitulo; quòd tunc, & eo caſu domini talium foſſatorum,ſeu poſſeſſionum confinantium talibus viis, refectione indigentibus, teneantur, & debeant eorum ſumptibus reaptare, ſeu reaptari facere tales vias ſic devaſtatas,quotieſcunque indigebunt refectione,ſeu reaptatione aliqua prę-miſſa occaſione. Quas omnes vias videre facere, & examinare teneantur Poteſtas, & Conſules Lonadi per perſonas idoneas, ad hoc per ipſos ſpecialiter eligendos, ſaltem bis in anno, videlicet de menſibus Maii, & Auguſti, & punire, & condemnare quoslibet accuſatos, & denunciatos, per tales perſonas eligendas, & expertos contrafeciſſe in reaptando, reficiendo, & mundando dictas vias, ut ſupra, in ſoldos decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice, qua contrafactum fuerit cridis, ſeu mandatis prædictorum Officialium. Quæ quidem viæ magiſtræ, ſeu regales ſunt hæ videlicet.

2. Primò via de Brixia magna, incipiendo à porta Curuli, & tendendo uſque ad confinia Territorii Lonadi.

Via de Calcinado, incipiendo, ut ſupra, & tendendo uſque ad confinia prædicta.

Via Caſtri veteris, incipiendo, ut ſupra, & tendendo uſque ad confinia prædicta,ad quam viam foſſata antedicta non fiant, niſi fortè aliquibus locis pro conſervatione ipſius viæ, ſi ipſis indigeret foſſatis; & hoc ut ſteterit in animo Officialium ſtratarum.

Via de Deſenzano, incipiendo à porta Clivi,& tendendo uſque ad confinia Territorii Lonadi.

Via de Caſſiano de li ſtiveriis, incipiendo, ut ſupra, & tendendo, ut ſupra, ad quam foſſata prędicta non fiant, niſi fortè aliquibus locis eſſent neceſſaria, prout deliberatum fuerit per Officiales prædictos.

Via tendens Patingulas, incipiendo, & tendendo, ut ſupra, ad quam etiam foſſata non fiant, niſi fortè fuerint neceſſaria pro conſervatione viæ prædictæ, ut ſupra.

De

Digitized by Google

De eligendo Officiales ſuper viis extra Terram Lonadi. Cap. CCXXXIX.

1 ITem Statutum eſt, quòd quolibet anno eligantur in Vicinia Communis Lonadi per D. Poteſtatem, & Conſules Lonadi duodecim boni, & idonei viri Terræ de Lonado, dividendi per ipſos Conſules ſuper ſtratis Communis Lonadi extra Terram Lonadi exiſtentibus, ponendo duos inſimul, & qui durent per unum annum cum ſalario competenti, eiſdem providendo per Commune Lonadi, ad faciendum reaptare, mundare, & diſtrigare quaſcunque vias, exiſtentes ſuper Territorio Lonadi, & foſſata ipſis confinantia fieri facienda, & ad faciendum ponere clavigas ſuper dugalibus magiſtris, prout ſupra continetur, & ad cætera alia faciendum circa dugalia, ſex foſſata, & clavigas, & circa reaptationem ipſarum ſtratarum, prout requirit forma Statutorum Communis Lonadi loquentia ſuper prædictis.

2. Et quòd ipſi duodecim Officiales, & quilibet eorum habeant omnimodam poteſtatem, & bailiam accuſandi, denunciandi, & manifeſtandi Poteſtati, & Conſulibus, ac Notario Communis Lonadi quoſcunque deſtruentes, & impedientes vias ipſas, vel aliquas earum, & quoſcunque eorum præceptis inobedientes, & reaptari, & refici faciendi vias, clavigas, & foſſata antedicta, quotieſcunque expedierit, & fuerit neceſſe, per illos, qui ad talia tenebuntur ſecundùm formam præſentium Statutorum. Et quilibet accuſatus, & denunciatus per ipſos Officiales, vel alterum ipſorum ſolvat pro banno Communi de Lonado ſoldos decem Imperiales pro quolibet, & qualibet vice, & ipſi Officiales teneantur, & debeant ſæpè, durante dicto anno, viſitare, videre, & examinare vias, clavigas, & dugalia antedicta. Poſſintque, & eis, & cuilibet eorum liceat pignorari facere quemlibet inobedientem eorum, & cuilibet eorum præceptis circa præmiſſa. Et quòd D. Poteſtas impendere debeat ipſis Officialibus auxilium, & favorem in exequendo prædicta, & quodlibet prædictorum; animadvertendo tamen ipſe D. Poteſtas circa prædicta, ne iniquitas aliqua incitaret dictos Officiales, vel aliquem eorum, in præcipiendo, pignorando, vel faciendo aliqua aliquibus perſonis contra debitum juſtitiæ, & Statutorum Communis Lonadi.

3. Et quòd prædicti Officiales, & quilibet eorum teneantur in manibus præfati D. Poteſtatis jurare ad Sancta Dei Evangelia, tactis ſcripturis, omnia ad dictum eorum Officium ſpectantia benè, & diligenter facere, & exercere, remotis, odio, &c.

De vijs non cavandis. Cap. CCXL.

STatutum eſt, quòd nulla perſona audeat, nec præſumat facere aliquam cavam, ſeu foveam in aliquibus viis magiſtris, ſeu regalibus, vel vicinalibus in burgo, vel Territorio Lonadi, niſi ſupra dictas tales cavas, ſeu foveas fecerit bonos, & idoneos pontes ad mandatum Officialium Terræ Lonadi, & ad terminum ei ſtatuendum, quorum licentiam requirere teneatur, antequam fecerit dictas cavas; pena autem cuilibet contrafacienti ſit ſoldorum viginti Imperialium pro quolibet, & qualibet vice; & nihilominus talis contrafaciens teneatur, expenſis ſuis propriis, in ſtatum priſtinum reducere dictas vias, aut ſuper eas idoneos pontes facere, prout eis præceptum fuerit per D. Poteſtatem, & Conſules Terræ Lonadi.

De non permitendo intrare beſtias in locis ſacris. Cap. CCXLI.

ITem, quòd ſi aliqua beſtia quadrupes intraverit aliquam Eccleſiam, vel etiam Cœmeteria, vel loca Sacra, exiſtentia in Terra, ſeu Territorio Lonadi; pena ſit Domino talis beſtiæ pro qualibet beſtia, & qualibet vice ſoldorum quinque Imperialium, & minùs, & plùs, arbitrio D. Poteſtatis, attentis caſibus, & conditionibus tunc occurrentibus. Et quælibet perſona cum Sacramento poſſit accuſare tales beſtias, ſeu dominum ipſarum, & teneatur ſub ſecreto.

De vijs disbrigandis in Terra Lonadi, & de non ponendo impedimenta, nec obſtacula in eis. Cap. CCXLII.

ITem Statutum eſt, quòd nulla perſona, habitans in Terra Lonadi, audeat, nec præſumat ponere, nec poſitum tenere aliquod impedimentum, ſeu obſtaculum in viis, nec in aliqua parte ipſarum viarum, exiſtentium in Terra Lonadi, pro quo impedimento occupetur, & impediatur uſus

ipſarum

Digitized by Google

ipſarum viarum; ſed omnes teneantur, & debeant infra terminum exclamationis fiendæ ex parte D. Poteſtatis Lonadi, ſaltem ter in anno, videlicet de menſe Aprilis, Auguſti, & Novembris, vacuare, diſbrigare, & expedire dictas vias videlicet illi, qui in eis poſuerint aliqua impedimenta, letamina, lapides, & legnamina, & alia nocitura ipſis viis, vel aliqua cadavera. Et ſi dubium fuerit, per quos dicta impedimenta, ſeu cadavera poſita fuerint in dictis viis; ipſa talia impedimenta, ſeu cadavera removere, & extollere teneantur illi, juxta domos, ſeu ſedumina quorum fuerint impedimenta, ſeu cadavera prædicta, & hoc ſub pœna cuilibet contrafacienti pro qualibet vice ſoldorum quinque Imperialium.

De modo, & forma æſtimandi damna data. Cap. CCXLIII.

ITem, quòd quælibet perſona, cui datum, vel factum fuerit aliquod damnum in aliquibus ſuis poſſeſſionibus, vel fructibus earum, vel in aliquibus aliis rebus, petere poſſit, ſibi dari per Conſules Lonadi Æſtimatores deputatos, ad æſtimandum damna data ſuper Territorio Lonadi, ſolùm infra decem dies, poſtquam ſciverit tale damnum ſibi fuiſſe datum. Et ſi de eo ſcientia non apparuerit, dictos Æſtimatores petere poſſit ſolùm infra viginti dies, à die damni dati, & non ultra qui Æſtimatores poſtquam fuerint electi, & dati, teneantur ſuo Sacramento, ſibi præſtando per D. Poteſtatem, ſeu Conſules Lonadi, infra tertiam diem, ſub pœna ſoldorum duorum Imperialium pro quolibet, & qualibet vice, feciſſe æſtimum dicti damni dati, & illud retuliſſe Notario, & Conſulibus Lonadi. Et etiam Notarius teneatur petere damnificatum, ſeu petentem dictos Æſtimatores, ſi (ejus Sacramento, ſibi præſtando per ipſum Notarium, ſeu Conſules Lonadi) in relatione dicti æſtimi fecit, & commiſit dictum damnum, vel ſcit aliquam perſonam, ſeu beſtiam feciſſe, vel commiſiſſe ipſum damnum: & dictum ipſius deſcribere in dicto æſtimo, ſub pœna ipſi Notario contrafacienti ſoldorum quinque Imperialium, pro qualibet vice.

De damno dato emendando. Cap. CCXLIV.

ITem Statutum eſt, quòd ſi apparuerit per probationes, vel aliquas ſufficientes, vel legitimas conjecturas, vel etiam ſolam delationem Poteſtatis, Miniſtralis, vel Cāparii dictæ Terræ, aliquod damnum, vel guaſtum fuiſſe datum, vel commiſſum in aliquibus domibus, vineis, pratis, dugalibus, ſeminatis, arboribus, vel aliquibus aliis, de quo damno, vel guaſto factum fuerit æſtimum per Æſtimatores, ad hoc electos; teneatur, & debeat Poteſtas dictæ Terræ condemnare perſonam, quæ fecerit, vel dederit dictum damnum, vel guaſtum, ad ſolvendum ad terminum decem dierum perſonę paſſæ dictum tale damnum, vel guaſtum in duplum æſtimationis dicti damni. Si verò inveniri non poterit perſona, quæ dederit, vel fecerit dictum damnū, condemnare debeat Camparium, in cujus ſquadra datum, vel factum fuerit dictum tale damnum, ad ſolvendum ad dictum terminum damnum paſſo in duplum, ut ſupra. Salvo, quòd ſi dictus Camparius, infra dictum terminum decem dierum, nominaverit damnatorem per inſtrumentum, vel probaverit, ſaltem per unum teſtem fide dignum, illum, quæ nominaverit dediſſe, vel feciſſe dictum damnum; talis Camparius, prædicta faciens, compelli non poſſit ad ſolutionem dicti Æſtimi, ut ſupra; ſed proceſſus fiat ſolummodo contra illum talem damnatorem nominatum, ut ſupra.

De *beſtiis non permittendis dare damnum.* Cap. CCXLV.

ITem, quòd ſi aliquæ beſtiæ alicujus perſonæ inventæ fuerint dare, vel facere damnum in aliquibus pratis. vineis, plantatiis, vel ſeminatis, vel in aliquibus aliis rebus; teneatur dominus dictarum beſtiarum in toto emendare damnum, prout fuerit æſtimatū, & æſtimum ſolvere damnum paſſo ſolùm, prout fuerit æſtimatum. Salvo, quòd, ſi aliquis ſpontè, & ſcienter cum ejus beſtijs, ſeu beſtia alicui perſonæ dederit, ſeu fecerit damnum, vel guaſtum; teneatur illud damnum emendare in duplum, & nihilominus dominus dictarum beſtiarum in quolibet dictorum caſuum, tam ignorans, quā ſciens, ſolvere teneatur dicto Cōmuni ſoldos duos Imperiales pro qualibet beſtia groſſa, & qualibet beſtia minuta Imperiales quinque.

Quòd

Digitized by Google

Quòd electus ire pro negotijs Communis teneatur facere, & adimplere, prout ſibi imponetur. Cap. CCXLVI.

ITem Statutum eſt, quòd ſi aliquis de Juriſdictione Communis Lonadi electus fuerit per D.Poteſtatem, & Conſilium, & Conſulis dictæ Terræ Lonadi, ad eundum ad aliqua loca pro factis, aut negotijs Univerſitatis generalis dicti Communis, ire teneatur, & facere illa, quæ ſibi imponentur per dictum D.Poteſtatem, & Conſilium antedictum. Et quòd in caſu, quo talis electus ire, vel facere, recuſaret prædicta, cogi poſſit, & debeat per dictum Dominum Poteſtatem, ad eundum pro dictis negotiis, & faciendum ea, quæ ſibi imponentur; & etiam puniri, & condemnari poſſit talis electus propter ejus inobedientiam uſque ad unum florenũ, inſpecta conditione perſonæ, & qualitate negotij.

De conſulendo ſuper negotijs, tangentibus utilitatem conſulentis. Cap. CCXLVII.

ITem Statutum eſt, quòd nulla perſona, cujus conditionis exiſtat, audeat, nec præſumat conſulere in Conſilio, vel Vicinia Terræ Lonadi ſuper aliquo facto, vel negotio, quod tangat propriam utilitatem, ſeu proprium commodum ipſius conſulentis, ſub pœna cuilibet contrafacienti ſoldorum duodecim Imperialium pro quolibet, & qualibet vice.

De Æſtimatoribus eligendis quolibet anno, æſtimare debentibus damna data. Cap. CCXLVIII.

ITem Statutum eſt, quòd in principio cujuslibet anni, in publica, & generali Vicinia Terræ Lonadi ſortibus eligantur duodecim boni, & fide digni viri dictæ Terræ, æſtimaturi [eorum ſacramento, ſibi, & cuilibet eorum deferendo per D.Poteſtatem Lonadi, ad requiſitionem cujuſcunque perſonæ, aſſerentis, ſe ſuſcepiſſe damnum in ejus poſſeſſionibus, exiſtentibus ſuper Territorio Lonadi, & ſolventibus onera, & factiones cum dicto Communi) quæcunque damna, quæ contigerint eſſe illata in dictis poſſeſſionibus, percipientes pro eorum mercede à dicta tali perſona, ſic eos, vel aliquem eorum requirente, ſoldum unum Imperialem pro quolibet ipſorum Æſtimatorum pro uno milliari, & ſic pro rata ab inde infra. Et ab inde ſupra quantumcunque duret Territorium Lonadi, percipiant ſoldum unum, & denarios ſex pro quolibet ipſorum Æſtimatorum, ſub pęna cuilibet Æſtimatori, recuſanti ire æſtimatum, ut ſupra, ſoldorum duorum Imperialium pro qualibet vice. Et poſſit talis Æſtimator recuſans accuſari, & denunciari per eum requirentem, ejus ſacramento. Item quòd dicti Æſtimatores, viſo, & examinato æſtimo, per eos facto, referre teneantur, & debeant ad banchum Juris Communis Lonadi, infra tertiam diem, à die, qua æſtimaverint, & viderint dictum damnum commiſſum, & datum in dictis talibus poſſeſſionibus, niſi damnificatus fuerit in concordia cum Campario illo, qui ad ſatisfactionem talis damni teneretur, ſub pœna cuilibet Æſtimatori negligenti ſoldorum duorum Imperialium pro qualibet vice, & poſſit accuſari.

De bonis pupillorum deſcribendis poſt mortem Patrum, vel Parentum ſuorum. Cap. CCIL.

ITem Statutum eſt, quòd ſi contigerit in Terra prædicta Lonadi mori aliquas perſonas de dicta Terra, relictis poſt ſe aliquibus ſuis filiis, vel filiabus pupillis, & de ſe minoribus quatuordecim, vel duodecim annis, D. Poteſtas Lonadi teneatur, & debeat, poſtquam cadavera talium perſonarum defunctarum fuerint ſepulta, & ea die, qua tradita fuerint ſepulturæ, mittere ad domum olim habitationis talium perſonarum defunctarum Notarium ſuum Officij maleficij, unà cũ Conſulibus, & Notario Communis Lonadi, ac duobus bonis vicinis dictarum perſonarum defunctarum; & ibidem ſtatim facere deſcribi per Notarium dicti Communis omnia, & ſingula bona mobilia, inſtrumenta, & jura quæcunque, quæ fuerint prædictarum perſonarum defunctarum; & in hæreditatibus earum delatis dictis pupillis taliter, quòd fraus non fiat in deſcriptione prædicta; de quibus bonis omnibus, ſeu quorum ſcriptura una copia detur dictis pupillis, ſeu eorum tutoribus,

Digitized by Google

ſi qui fuerint, aut eorum proximiori agnato, vel cognato; alia verò copia remaneat penes præfatum D. Poteſtatem, & alia penes dictos Conſules, ſic, quòd dicti pupilli facti majores videre, & perpendere poſſint quæ, qualia, & quot fuerint dicta bona: Et ut via claudatur volentibus barattare, ſeu ſurripere, aut occultare dicta bona talium pupillorum; ea prædicta facere teneatur prædictus D. Poteſtas, ſub pœna amittendi ſalarium illius menſis, in quo non fecerit prædicta, ſi fieri contigerit.

De Camparijs eligendis, & eorum Officijs, & de eorum ſalarijs exigendis. Cap. CCL.

ITem Statutum eſt, quòd, quolibet anno, de menſe Novembris in Feſto Sancti Martini, vel ejus octava eligantur Camparij ſex in Conſilio Communis Lonadi, confirmandi per D. Poteſtatem Lonadi, ad quorum Campariorum officium pertineat cuſtodire diligenter Seriolam, & Ripas Seriolæ Lonadi, & clavigas, exiſtentes ſuper ipſa, & totum Territorium Lonadi, & accuſare, & denunciare teneantur omnes rumpentes dictas Ripas, & extrahentes aquam de dicta Seriola extra loca deputata, & ordinata, & damnum dantes in dicto Territorio Lonadi; niſi fuerint perſonæ, quæ extrahere poſſent de jure, videlicet perſonæ habitantes in Lonado, & habentes jus extrahendi; & teneantur ipſi Camparij taliter cuſtodire dictam Seriolam, & Territorium Lonadi, quòd de ea aqua nullatenus extrahatur per aliquam perſonam, in ea jus non habentem, & extra loca antedicta. Et ſi contrafactum fuerit, quælibet perſona accuſata per dictos Camparios, vel quemvis eorum contrafacere in prædictis, cadat in pœnam ſoldorum viginti Imperialium pro qualibet vice. Et Camparii prædicti teneantur, & debeant accuſare, & denunciare illas tales perſonas contrafacientes, ut ſupra, ad banchum Communis Lonadi, & etiam omnes alias perſonas, & beſtias damnum dantes quovis modo in dicto Territorio, & credatur dicto Campario, ejus Sacramento, ſibi præſtando per præfatum D. Poteſtatem in ingreſſu ſui Officij. Salvo, quòd cuilibet accuſato per dictos Camparios, ſeu aliquem eorum liceat infra tertiam diem, poſtquam habuerint notitiam de ejus accuſa, defenſiones, & probationes facere de tali accuſa coram D. Poteſtate, ſi de ea ſe vocaverit aggravatum, per unum teſtem fide dignum, jurantem ad Sancta Dei Evangelia, tactis ſcripturis, unà cum dicto accuſato (priùs tamen citato, & requiſito Campario, qui talem accuſam fecerit) quòd dicta accuſa, & contenta in ea non ſunt, nec fuerunt vera. Quo ſic facto, & nulla alia reprobatione, vel fide facta coram præfato D. Poteſtate in contrarium per dictum Camparium; condemnetur idem Camparius, ad ſolvendum Communi de Lonado illud, quod ſolvere tenebatur accuſatus in duplum; & ultra ponatur ad catenam, exiſtentem in platea Communis Lonadi; in qua catena permaneat per unum diem, videlicet ab ortu ſolis uſque ad occaſum, & hoc, ut cæteris tranſeat in exemplum.

¶ 1. Et ſi contigerit aliquam fracturam fieri ſuper ripis dictæ Seriolæ extra loca ordinata, & ex ipſa fractura aquam labi ſuper aliquam poſſeſſionem alicujus perſonæ, ſeu aliquam poſſeſſionem, exiſtentem ſuper dictam fracturam fore irrigatam, ſeu adaquatam; tunc præſumatur, & intelligatur poſſeſſorem, ſeu laboratorem illius poſſeſſionis ſic irrigatæ, ſeu adaquatæ feciſſe dictam fracturam, & dictam aquam de ipſa Seriola extraxiſſe; & condemnetur ex hoc in ſoldis viginti quinque Imperialibus pro qualibet vice; & nihilominus poſſeſſor talis poſſeſſionis arctetur ad emendationem talis fracturæ.

¶ 2 Quibus quidem Camparijs taxetur ſalarium competens per Conſilium antedictum, pro quo quidem ſalario arctentur per præfatum D. Poteſtatem exercere officium Camparię Communis Lonadi, & cætera alia facere, & adimplere, prout in pactis Campariorum Communis Lonadi pleniùs continetur. Quod quidem ſalarium eorum campariæ ipſi Camparii, & quilibet eorum teneantur, & debeant, infra duos menſes à die ultima eorum ſui Officii inantea, exigiſſe à quibuſcunque ſibi dare debentibus: quodque feciſſe debeat infra dictum terminum quilibet habere debens ab ipſis Campariis, vel aliquo eorum, occaſione aliquorum æſtimorum; alioquin elapſo dicto termino, per aliquos Officiales Terræ Lonadi, prædicti non audiantur, nec eis fiat jus de aliquibus prædictorum.

De

Digitized by Google

De Sacramento præſtando Camparijs Communis Lonadi. Cap. CCLI.

ITem Statutum eſt, quòd quilibet Camparius eligendus, ad cuſtodiendum Sariolam, & totum Territorium Lonadi in ingreſſu ſui Officii jurare teneatur ad Sancta Dei Evangelia, tactis ſcripturis, in manibus D. Poteſtatis Lonadi, videlicet poſtquam fuerit confirmatus per dictum D. Poteſtatem, quòd benè, & diligenter, ac ſolicitè cuſtodiet Sariolam prædictam, ejuſque ripas, & dugalia, per quæ labitur aqua dictæ Sariolæ, ac clavigas exiſtentes tàm ſuper ipſa Sariola, quàm ſuper ipſis dugalibus, & pontes exiſtentes ſuper ipſa Sariola, & deſuper ipſam Sariolam, ac totum Territorium Lonadi: quòdque accuſabit, & manifeſtabit Notario, & Conſulibus Communis Lonadi omnes perſonas, & beſtias damnum, & deterioramentum dantes, & committentes in ipſo Territorio, infra terminum trium dierum, à die, qua invenerit tales perſonas, ſeu beſtias damnum dantes, nec aliquos tenebit ſubcelatos, quòdque temporibus congruis, & conſuetis ibit, & ſtabit ad cuſtodiam aquæ dictæ Sariolæ, & dicti Territorii, & etiam ſolicitè, & bona fide, faciet omnia, quæ ad ejus officium pertinebunt.

De molinarijs, & eorum delictis puniendis. Cap. CCLII.

ITem Statutum eſt, quòd Molinarii Terræ Lonadi teneantur macinare quibuſcunque perſonis, habitantibus in dicta Terra Lonadi, macinare volentibus quamcunque quantitatem bladi, priuſquam aliquibus perſonis forenſibus, non habitantibus in dicta Terra Lonadi, & hoc, niſi dicti Molinarii, juſta, & rationabili cauſa fuerint occupati, vel impediti: quibus occupationibus, vel impedimentis ceſſantibus, macinare teneantur, ut ſupra, ſub pœna ſoldorum viginti Imperialiũ cuilibet Molinario pro qualibet perſona, & qualibet vice, cui, vel qua denegaverit macinare, ut ſupra. Et quòd ipſi Molinarii tam præſentes, quàm futuri benè, & diligenter, & ſine ulla fraude macinare teneantur, & debeant grana, vel blada, quæ conducta fuerint ad eorum molendina, & ipſa blada, & farinas macinatas, ſalvare, & cuſtodire integraliter, nec audeant, nec præſumant contracambiare granum, ad eorum molendina conducta, nec etiam farinam macinatam: & teneantur congruè, & ſufficienter, legaliter, & bona fide macinare dicta blada; taliter quòd perſonæ, quarum fuerint dicta blada, poſſint invenire bonam rationem de ſuis bladis, ſecundùm conditionem bladorum macinatorum. Et ſi aliquis Molinarius repertus fuerit, fraudem, vel dolum commiſiſſe in prædictis; condemnetur ad arbitrium D. Poteſtatis dictæ Terræ Lonadi: ita quòd ipſe D. Poteſtas habeat arbitrandi poteſtatem, & ejus arbitrio limitandi pœnam, imponendam ipſis Molinariis ſecundùm qualitatem delicti, & conditionem perſonæ dicti Molinarii, quam pœnam poſſit ipſe D. Poteſtas imponere dictis Molinariis, debendi catenari ad catenam ſuper platea Communis Lonadi in lapide fixam, prout ei videbitur, ſecundùm qualitatem delicti, & conditionem perſonæ, ut ſupra: Et hoc quotieſcunque continget aliquem ex dictis Molinariis accuſari, & de eo quærelam fieri coram præfato D. Poteſtate.

De pœna promittentis adjuvare aliquem, & minimè facientis. Cap. CCLIII.

ITem Statutum eſt, quòd ſi quis promiſerit aliquem alterum adjuvare ad laborandum, & non fecerit, prout promiſerit; condemnetur ad requiſitionem paſſi damnum, ſuo Sacramento, in ſoldis quinque Imperialibus, applicandis pro medietate damnum paſso. Et hoc locum non habeat, ſi ea die, qua ille talis debuerat adimplere promiſsa, paſsus fuerit malum, vel occupatus fuerit in factis Communis, de mandato Officialium Lonadi, vel aliquam aliam legitimam excuſationem habuerit, cognoſcendam per D. Poteſtatem, & fidem tamen fecerit de dicta legitima excuſatione.

Quòd Datiarij non exigant ultra pacta ſuorum datiorum. Cap. CCLIV.

ITem Statutum eſt, quòd aliqui Datiarii Terræ Lonadi, vel aliquis eorum nomine; non audeant, nec præſumant exigere aliquid pro eorum Datiis ab aliqua perſona, Communi, vel Univerſitate ultra limitationem denotatam in volumine pactorum ſuorum datiorum, ſub pœna cui-

Digitized by Google

libet contrafacienti, & pro qualibet vice, ſoldorum decem Imperialium, & reſtituendi in duplũ, id, quod exigerint, illi, qui indebitè ſolverit, non obſtante, quòd dicant, ſe per errorem exegiſſe, & non per dolum. Et de prædictis omnibus ſtetur Sacramento illius, qui dixerit ſe deceptum eſse à dictis Datariis, vel aliquo eorum, vel ab aliquo alio, eorum nomine exigente.

Quòd Statuta Communis Lonadi aſſiduè ſtent ad bançum ipſius Communis.
Cap. CCLV.

ITem Statutum eſt, quòd liber originalis Statutorum Communis Lonadi jugiter perſiſtat ad banchum juris Communis Lonadi incatenatus, ſic, quòd alibi portari non poſſit, & ſit patens cuilibet, eum videre volenti, & D. Poteſtas teneatur hoc obſervari facere, ſub pœna ipſi D. Poteſtati florenorum duorum pro qualibet vice, qua non repertus fuerit ipſe liber incatenatus ad dictũ banchum.

Quòd nulla perſona vadat ad ſpigolandum, ſeu colligendum olivas.
Cap. CCLVI.

ITem Statutum eſt, quòd non ſit aliqua perſona, cujuſvis Status, vel gradus exiſtat, quæ audeat, vel præſumat ire ſpigolatum, vel recollectum olivas in aliquibus olivis alicujus perſonæ Terræ Lonadi abſque ſpeciali licentia domini illarum olivarum, à prima die menſis Novembris uſque ad feſtum Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, ſub pœna ſoldorum viginti mezanorum pro qualibet perſona; cujus pœnæ medietas ſit damnum paſſi, & reſtituendi olivas recollectas in duplum damnum paſſo, quam talem perſonam contrafacientem accuſare poſſit quilibet ſuo Sacramento. Quo feſto tranſacto, liceat quicunque ire ſpigolatum olivas impunè, dummodo non vadat in olivis non recollectis. Et de prædictis Conſules Lonadi teneantur fieri facere eridas opportunas in Lonado, tempore debito, & opportuno, ſub pœna ſoldorum decem Imperialium pro quolibet Conſule.

Quòd nemo vendemiet Uvas, nec recolligat blada infra tempus ordinatum.
Cap. CCLVII.

ITem Statutum eſt, quòd nulla perſona, cujuſvis conditionis exiſtat, audeat, vel præſumat vindemiare, ſeu colligere uvas infra tempus, ſeu diem ordinandum, quolibet anno, per generalem Viciniam, ſeu Conſilium Terræ Lonadi, abſque ſpeciali licentia D. Poteſtatis, & Conſilii Terræ Lonadi, ſub pœna unius florenĩ pro qualibet vice, ſeu die, qua contrafecerit. Et quòd durante vindemia ordinata per dictum Conſilium, ſeu Viciniam, aliqua perſona non habens vites ſuper Territorio Lonadi, non audeat, nec præſumat ire ad ſpigolandum, ſeu colligendum uvas in aliqua parte Territorii Lonadi, niſi iverit adiutum aliquam perſonam de Lonado, habentem vites, ſub pœna ſoldorum quinque Imperialium pro qualibet vice. Et completa dicta vindemia, liceat cuicunque ire recuperatum uvas, ubicunque ſint ſuper Territorio Lonadi impunè. Præterea quòd aliqua perſona non audeat, nec ire præſumat in aliquem campum alicujus perſonæ Lonadi, vel habitantis in eo, cauſa ibi ſpigolandi, ſeu recuperandi blada in ſpicis; donec blada meſsa, exiſtentia in ipſo campo, priùs exportata, vel exconducta fuerint de dicto campo per dominum talis bladi, ſub pœna ſoldorum duorum Imperialium pro qualibet vice. Et Camparius, ſeu Camparii Communis Lonadi teneantur denunciare, & accuſare Notario Communis quaſcunque perſonas, repertas contrafeciſse huic Statuto, ſub pœna cuilibet Campario negligenti in prædictis, ſoldorum quinque Imperialium.

De non faciendo reſidentiam juxta retias Eccleſiarum Terræ de Lonado.
Cap. CCLVIII.

ITem Statutum, & ordinatum eſt, quòd aliqua perſona Terræ Lonadi, vel habitans in ea, non poſſit, nec debeat reſidentiam aliquam facere juxta portas, ſeu retias Eccleſiarum Terrę Lonadi, nec ibi mercari, vel nugari, quando in eis divinum Officium celebratur, ſub pœna ſoldorum quatuor mezanorum pro qualibet perſona, & qualibet vice.

De

Digitized by Google

De non turbando aquam alicui adaquanti, & de non accipiendo alienum terrenum, pro faciendo obſtacula. Cap. CCLIX.

STatutum, & ordinatum eſt, quòd ſi qua perſona habitans in Terra Lonadi poſuerit aquam Seriolæ Communis Lonadi ſuper aliqua ejus poſſeſſione, ſeu domini ejus, vel principiaverit præparare aquam pro irrigando dictam poſſeſſionem; nulla alia perſona poſtmodum ſubſequenter iens pro adaquando poſſeſſionem aliquam ſuam ſub illa claviga, vel dugali, qua, ſeu quo utitur primus adaquator, audeat, vel præſumat turbare, nec accipere aquam dicto primo adaquanti, donec adaquaverit dictam ſuam poſſeſſionem, ſub pęna ſoldorum decem Imperialium pro qualibet vice. Quod quidem Statutum locum habeat tantùm in Campanea pratorum intra foveam exiſtentium, & non in compartitionibus Cominelli, reſervato ſemper ordine dicti Cominelli. Et recipiens injuriam, poſſit accuſare contrafacientem, ſuo Sacramento, ſi fuerit fide digna perſona; ſi non, cum uno teſte fide digno.

Item quòd aliqua perſona, volens irrigare aliquam ſuam poſſeſſionem, vel de ipſa poſſeſſione removere aquam, non audeat recipere terrenum alicujus perſonæ cum zaponis, vel batilibus, vel aliis arteficiis, cauſa faciendi obſtacula aquæ in aliquibus dugalibus, ſeu riazolis, ſub pœna ſoldorum quinque Imperialium pro qualibet vice, & quilibet recipiens tale damnum poſſit accuſare, ut ſupra.

Quòd bona immobilia obligata ſint Communi. Cap. CCLX.

ITem, quòd quælibet res immobilis, exiſtens in Terra, & Territorio Lonadi, obligata ſit ad onera, & factiones Communis Lonadi, cuivis perſonæ, Communi, Collegio, vel Univerſitati vendatur, & quòvis translatetur, exceptis rebus, quæ translatantur ad Eccleſias, vel Hoſpitalia, quæ nullatenus dicto Communi obligatæ ſint.

De non emendo aliquid in groſſo ante nonas in die Sabbati. Cap. CCLXI.

ITem ſtatutum eſt, quòd non ſit aliqua perſona, cujuſvis dignitatis, vel conditionis exiſtat, quæ audeat, nec præſumat, quovis modo, vel ingenio, emere dire ctè, vel per indirectum in die Sabbati ſuper mercato Terræ Lonadi aliquid in groſſo ante nonas, ſub pęna librarum duarum, & ſoldorum decem mezanorum pro qualibet perſona contrafaciente, & qualibet vice. Et de prædictis D. Poteſtas Lonadi teneatur ſæpè fieri facere cridas in mercato dictæ Terræ, ut unicuique, vel majori parti venientium ad forum Lonadi præſens Statutum ſit manifeſtum.

De Rationatoribus Communis Lonadi eligiendis, & eorum officio. Cap. CCLXII.

ITem Statutum eſt, quòd in principio anni, incipiendo poſt publicationem præſentis Statuti, D. Poteſtas, & Conſules Terræ Lonadi teneantur, & debeant, bona fide, & ſine fraude, & Sacramento Officii, eligere ſex Rationatores ex ſufficientibus, & idoneis viris Terræ Lonadi, diligentes bonum ſtatum, & honorem Sereniſſimi Dominii Noſtri, & totius Communitatis Terræ Lonadi, duraturos per ſex menſes, videlicet duos de majoribus, & de melioribus, duos de mediocribus, & duos de minoribus; in numero quorum ſex Rationatorum adſint duo Notarii, vel ſaltem unus Notarius, & unus alter, qui ſit literatus, licèt non ſit Notarius. Quibus ſex Rationatoribus ſic electis, & cuilibet eorum præfatus D. Poteſtas teneatur, & debeat præſtare Sacramentum, de faciendo in fine cujuslibet menſis, durante ſuo Officio, rationes intratarum, & expenſarum Communis Lonadi, bona fide, & ſine fraude remotis odio, amore, timore, precibus, & pretio, & de non ſubcelando aliquas intratas Communis Lonadi, & de condemnando quoſcunque fore condemnandos ſecundùm formam Statutorum, ſeu proviſionum Communis Lonadi, & de faciẽdo omnia, quæ credent fore pro bono, & utili Communis prædicti, & inutilia prædicti Communis prætereundo; nec non de non baratando, nec uſurpando, nec baratari, nec uſurpari permittẽdo aliquid de havere dicti Communis, toto eorum poſſe, & ſcire, & de non propalando alicui aliqua, quæ fient, vel dicerentur in eorum rationibus; ac de non faciendo aliquas expenſas pro dicto Com-

Digitized by Google

Communi indebitas, injuſtas, & evitabiles, & inevitabiles faciendo ritè, & ſine fraude, juxta eorum bonam fidem, & conſcientiam.

¶ 1. Præterea quòd dictus D. Poteſtas teneatur compellere Notarium dictorum Rationatorũ, ad regiſtrandum, & ponendum in libro magiſtro rationum Communis Lonadi, quolibet menſe, rationes dicti Communis, percipiendo ipſe Notarius, quolibet menſe pro ejus mercede regiſtrationis dictarum rationum, ſoldos quinque Imperiales à dicto Communi: qui quidem Notarius cõdemnetur per præfatum D. Poteſtatem in ſoldis quadraginta mezanorum pro qualibet ratione, quam non acceptaverit, nec regiſtraverit in dicto libro, & ultra ad regiſtrandum ipſam rationem.

¶ 2. Quo termino dictorum ſex menſium completo, prædicti ſex Rationatores, unà cum D. Poteſtate, & Conſulibus Lonadi eligere debeant alios ſex bonos viros de dicta Terra Lonadi per modum antedictum, exercituros dictum officium rationariæ, & juraturos, & facturos in omnibus, & per omnia, prout ſupra continetur [hoc tamen locum habente) quòd in qualibet ratione, fienda pro dicto Communi per aliquos de dictis Rationatoribus, ſemper adſit unus ex Rationatoribus præteritis, ſeu præceſſoribus dictorum ſex Rationatorum, aſſumendus per dictum D. Poteſtatem, & Rationatores prædictos: & ſic de ſex menſibus in ſex menſibus ele ctio Rationatorum fiat per Rationatores præcedentes, ut ſupra dictum eſt.

De iuriſdictione Poteſtatis, & Capitanei in condemnando cuſtodes.

Cap. CCLXIII.

QUilibet Poteſtas, Capitaneus, & Rector, quibus ſpectat, Terræ Lonadi, & cujuslibet Caſtri, Burgi, ſeu loci, in quibus fiunt, ſeu fieri ſolent cuſtodiæ, de die, vel de nocte, poſſit punire, & condemnare de facto, abſque ſententia, vel præcepto, & alia ſolemnitate, quemlibet non venientem per ſe vel per idoneam perſonam pro ſe, ad cuſtodiam non mittentem, vel à cuſtodia recedentem, vel malam cuſtodiam facientem uſque in ſoldos decem mezanos ſuo arbitrio, & minùs, & plùs, prout ſibi videbitur, & conſiderata conditione temporis, & qualitate facti, ac perſonæ: quæ omnes condemnationes ſic faciendæ perveniant in illud Commune, in cujus Terra ipſas contigerit fieri.

Quòd nemo permittat ire per Terram Lonadi beſtias porcinas.

Cap. CCLXIV.

ITem Statutum eſt, quòd nemo habitans in Terra Lonadi, cujuſvis conditionis exiſtat, audeat, vel præſumat permittere, ire per Terram Lonadi aliquas ejus beſtias porcinas, nulla perſona eas ſequente, vel perquirente, ſub pęna ſoldorum quinque mezanorum pro qualibet beſtia porcina, & pro qualibet perſona contrafaciente, & pro qualibet vice: & quilibet poſſit eſſe accuſator, & habeat medietatem banni. Salvo, quòd ſi aliquis porcus, vel porca exiret domum illius, cujus erit præter ejus voluntatem, vel ejus familiæ, & illum porcum, vel porcam ſequeretur dominus ipſius, vel aliquis alius ejus nomine, cauſa illum reducendi ad domum; tunc, & eo caſu à dicta pęna abſolvatur.

Quòd proviſiones, & ordinamenta fieri poſſint ultra Statuta.

Cap. CCLXV.

STatutum, & ordinatum eſt, quòd ſi in volumine præſentium Statutorum non forent deſcripta, vel comprehenſa quæque Statuta, proviſiones, ſeu ordinamenta ſolita vigere in Terra Lonadi, vel quibus Commune Lonadi oporteret uti pro bono, & utilitate ipſius; licet & licitum ſit ipſi Communi de Lonado, de novo proviſiones, & ordinamenta facere, & ordinare, & eas; & ea deſcribi facere in libro præſentium Statutorum poſt deſcriptionem publicationis præſentium Statutorum, vel in alio libro, ad hoc ordinando, & ipſis proviſionibus, ſeu ordinamentis, pro ejus utilitate, ac commodo uti: dum tales proviſiones, vel ordinamenta non ſint facta, & concepta contra aliqua Decreta Sereniſſimi Dominii Venetiarum tam emanata, quàm emananda, & dum non derogent, vitient, vel aboleant aliquod Statutum in volumine præſentium Statutorum poſitum,

Digitized by Google

tum, nec aliqua in ipsis Statutis contenta. Et hæc omnia locum habeant, si processerint de expressa licentia Sereniſſimi Dominii Noſtri Venetiarum, & non aliter.

De Tutoribus. Cap. CCLXVI.

ITem Statuimus, quòd Tutores teſtamentarii tutelam aſſumere non compellantur, extantibus legitimis Tutoribus, habilibus ad ipſam tutelam aſſumendam; niſi ipſi teſtamentarii conſenſerint, vel præſentes fuerint teſtamento, & non contradixerint, de qua contradictione conſtet per publicam ſcripturam Notarii.

¶ 1. Legitimi autem Tutores, qui ad tutelam de jure vocantur, tutelam aſſumere compellantur, niſi juſtam excuſationem habeant, quam infra decem dies continuos proponere, & infra viginti continuos probaſſe teneantur. Et ſi ipſos excuſari contigerit, teneantur eò tunc impuberi de Tutore provideri facere per D. Poteſtatem infra menſem, poſtquam excuſati fuerint: aliàs ipſorũ puberum ſucceſſione priventur.

¶ 2, Legitimis verò non extantibus, iſti teſtamentarii compellantur, niſi juſtam afferant excuſationem, quam allegaſſe, & probaſſe teneantur in terminis ſupraſcriptis: alias adminiſtrationem aſſumere compellantur. Et ſi eos contigerit excuſari, teneantur infra menſem impuberi de Tutori idoneo facere provideri; aliàs ipſis non proſit excuſatio ſupradicta.

¶ 3. Legitimis autem, & teſtamentariis non extantibus minoribus provideatur ſecundùm formam Juris communis. Mater autem, & Avia tutelam ipſis de Jure communi delatam infra duos menſes agnoſcere, & repudiare teneantur; & ſi repudiaverint, dictorum impuberum ſucceſſione priventur, & ipſo jure privatæ eſſe intelligantur.

¶ 4. Tutores autem prædicti inventarium faciant de bonis minorum, in quo omnia bona, mobilia, immobilia, & nomina debitorum ponere teneantur, ipſumque inventarium finire infra duos menſes, à die tutelæ acceptæ, dictumque faciant inventarium in præſentia D. Poteſtatis, & eo ſedente pro tribunali, & in præſentia duorum Agnatorum minoris: & illis non extantibus, cognatorum: & illis non extantibus, Affinium: & illis non extantibus duorum vicinorum pupilli, ipſius ſubſtantiam notam habentium. Qui quidem agnati, cognati, affines, vel vicini jurent, ad Sancta Dei Evangelia, dictum Tutorem, ipſorum ſcire, nullam fraudem committere in dicto inventario, & de ſe non eſſe alicujus fraudis conſcios.

¶ 5. Quòd ſi dictus Tutor dictum inventarium non fecerit infra terminum ſupraſcriptum, vel perperam fecerit, ab adminiſtratione privetur, & privatus eſſe ipſo jure, intelligatur: & inſuper condemnetur in libris viginti quinque mezanorum, & ulterius teneatur ipſi pupillo ad damna, & intereſſe. Et quæ de inventario dicta ſunt, locum habeant in omnibus, adminiſtrationem aliorum gerentibus, præterquam in Procuratoribus ad cauſas, & negotia.

Quòd liceat cuicunque habenti domum, ſeu domos confinantes cum platea Terræ Lonadi, facere pontilia modo infraſcripto. Cap. CCLXVII.

ITem Statutum, & ordinatum eſt, quòd cuilibet perſonæ habenti domum, ſeu domos aliquas confinantes cum Platea Terræ Lonadi, liceat in ipſis domibus, ſeu domo facere, vel fieri facere, & conſtruere pontilia verſus ipſam plateam, & ſuper ipſam plateam, ſubque ipſis pontilibus conſtruere, & facere, ſeu conſtrui, & fieri facere columnas lapidorum crudorum, ſeu quadrellorum coctorum fixas, & ædificatas in terra; dummodo ipſa pontilia, videl. trabes eorum ſint altitudinis à terra brachiorum ſeptem ad minus, & ipſæ columnæ ſint longè à muro prædictarum domorum, ſeu domus brachia ſeptem ad minus. Et ſi aliter, quàm ſupra dictum eſt, facta, ſeu conſtructa fuerint ipſa pontilia, D. Poteſtas Lonadi teneatur, & debeat illa reduci facere in ſtatu prædicto, ſeu deſtrui, & removeri facere per dominos ipſorum pontilium, ad pœnam, arbitrio ipſius D. Poteſtatis, domino ipſorum pontilium imponendam.

De

Digitized by Google

De exemptione Manentium, seu Colonorum forensium, venientium ad habitandum in Terra de Lonado. Cap. CCLXVIII.

ITem, quòd, si contigerit aliquam personam forensem venire, ad standum, & habitandum, in Terra de Lonado per Manentum, seu Colonum alicuius personæ dictæ Terræ de Lonado: Statutum, & ordinatum est, quòd dicta talis persona, vel tales personæ immunes, & exemptæ sint, cum earum familiis, à quibuscunque oneribus, & factionibus, tam realibus, quàm personalibus per Commune Lonadi imponendis, pro eo tempore, quo steterint per Colonos, & Manentos, ut supra. Salvo, quòd si Coloni ipsi emerint aliquod immobile, existens in Terra, vel Territorio Lonadi, teneantur, & debeant solvere cum dicto Communi pro eo immobile, quod acquisiverint, prout, & quemadmodum solvunt alii de Lonado de eorum rebus immobilibus. Et salvo etiam, quòd in omni tempore guerræ, vel alterius novitatis teneantur ad factionem custodiarum, prout tenentur, & faciunt alii de Lonado.

De solutionibus Notariorum deputatorum ad Officia Communis Lonadi.

STatutum, & ordinatum est, quòd quilibet Notarius deputatus ad officia Communis Lonadi in palatio dicti Communis habeat, & habere debeat, ac percipere de ejus actis, & scripturis, quæ per ipsum fieri contingent, solutiones infrascriptas ab hominibus, & singularibus personis dictæ Terræ Lonadi, ejusque Districtus, & ab aliis quibuscunque, qui ad prædicta obligarentur, quas recipere possit, & valeat, & habeat, & habere possit, & debeat,

Primò de qualibet citatione in actis scripta, de faciendo rationem alicui personæ simpliciter Imperiales duo — Imp. 2.

De quolibet præsentatione in actis scripta occasione talis citationis — Imp. 2.

De quolibet termino assignando per D. Potestatem tam occasione talium citationum, quàm alia quavis occasione, salvo semper ut infra. — Imp. 8.

Et si scriptura dicti termini esset valde prolixa, seu magna, quòd stetur taxationi D. Potestatis.

De qualibet citatione, & juramento cuiuslibet testis — Imp. 10.

De quolibet teste recipiendo cum interrogationibus. — sol. 3. Imp.

Et si scriptura attestationis dicti testis esset nimis prolixa, & magna; tunc stetur judicio, & taxationi D Potestatis.

De qualibet citatione, fienda occasione publicationis testiũ, & talis processus. — Imp. 4.

Et pro ipsa publicatione. — sol. 1. Imp.

De scriptura pronunciæ inde fiendæ per dictum D. Potestatem, scribenda tantùm in actis. — sol. 3. Imp.

De reducendo ipsam pronunciam in publicam formam — sol. 4. Imp.

Pro faciendo, & subscribendo executionem talis pronunciæ — sol. 1. Imp.

Item pro extrahendo bannum, seu contumaciam prædictorum citatorum, si non comparuerint, & cum concessione pignorandi, pro quolibet contumace habeat. — sol. Imp. 5.

De qualibet citatione in scriptis facta, de qua dimissa fuerit copia citato, ponenda in actis, seu scribenda — sol. Imp. 12.

De qualibet comparitione fienda, seu scribenda occasione dictæ citationis. — sol. Imp. 6.

De qualibet extracesione fienda vigore contumaciæ taliter citatorum — sol. Imp. 8.

De petitione, seu libello in actis scribendo, & ponendo. — sol. 3. Imp.

De responsione fienda ipsi libello, seu petitioni. — sol. 1. d. 6. Imp.

De quolibet teste recipiendo super capitulis, seu positionibus sine interrogationibus. — sol. 3. Imp.

Et si receptus fuerit cum interrogationibus, & hoc quoad civilia — sol. 4. Imp.

Et si dictum dicti testis caperet magnam scripturam, quod tunc prædictus D. Potestas taxet sallarium, cujus taxationi stetur.

De

Digitized by Google

De qualibet alia ſcriptura ponenda in actis ultra prædictas ſcripturas cujuſvis manerici, pro qualibet carta communis ſcripturæ hujuſmodi. ſol. 2. Imp.

Pro exemplando proceſſum omnium quæſtionum, quovis modo vertentium, pro qualibet carta copiæ dicti proceſſus exemplanda. ſol. Imp. 18.

Pro apertura cujuslibet ſententiæ, fiendæ ſuper talibus quæſtionibus uſque ad ſummam librarum vigintiquinque, & ab inde infra, & pro reducendo illam in publicam formam. ſol. 24. Imp.

Et ſi aſcenderit à dictis libris vigintiquinque uſque ad libras centum, & ab inde infra. ſol. 36. Imp.

Item ſi aſcenderit à dictis libris centum uſque ad libras trecentas. ſol. 48. Imp.

Item ſi aſcenderit ab inde ſupra, quantacunque ſit quantitas. ſol. 60. Imp.

Item ſi eſſet dubium de quantitate, ſtetur taxationi D. Poteſtatis Lonadi.

De qualibet citatione, ſeu exclamatione facta ad banchum, & ad habitationem alicujus perſonæ per Miniſtralem Communis Lonadi occaſione æſtimorum fiendorum, vel excuſſionum, ſeu pronunciarum fiendarum, videlicet Quòd ſi quis eſt, qui velit eſſe hæres, vel qui velit ſibi ſatisfieri, vel ſi quis eſt, qui ſciat, ſcripta in actis. ſ. 2. cũ. dimidio Im.

Item pro electione æſtimatorum, & pro relatione per eos fienda, & ſcribenda in actis. ſol. 3. Imp.

Item pro qualibet excuſſione integra, in actis ſcribenda ſol. 5. Imp.

Et ſi in publica forma fuerit reducta. ſol. 10. Imp.

De quolibet æſtimo in actis ſcribendo. ſol. 4. Imp.

Et de quolibet æſtimo de damno dato in actis ſcribendo, & in publicam formam reducendo. ſol. 3. Imp.

De qualibet pronuncia fienda, & reducenda in publicam formam, cum omnibus facientibus ad eam, & cum litera miſſionis in poſſeſſionem bonorum inſolutum datorum, ſi aſcenderit ad ſummam librarum quinquaginta, & ab inde infra, ſol. 32. Imp.

Et ſi aſcenderit à libris quinquaginta ſupra uſque ad centum, ſol. 45. Imp.

Et ſi aſcenderit à centum libris ſupra uſque ad libras trecentas, & ab inde infra. ſol. 55. Imp.

Et ſi aſcenderit à libris trecentis ſupra, uſque ad libras quingentas, & ab inde infra. L. 3. ſol. 10. Imp.

Et ſi aſcenderit à libris quingentis ſupra, quantacunque ſit quantitas L. 4. ſol. 10. Imp.

Pro qualibet ſatiſdatione, fienda per quamlibet ſingularem perſonam in civilibus, ſol. 2. Imp.

De qualibet ſatiſdatione, præſtanda per quamlibet ſingularem perſonam coram D. Poteſtate Lonadi in criminalibus, quavis occaſione, ſol. 4. Imp.

De qualibet ſatiſdatione cujuslibet Communis, quæ non ſit generalis videlicet illa, quæ præſtari debet ſecundum formam Statutorum Communis Lonadi, per Communia ad officium D. Poteſtatis. ſol. 6. Imp.

De qualibet ſatisdatione generali, præſtanda per Communia juriſdictionis Communis Lonadi ad Officium D. Poteſtatis ſecundum formam Statutorum dicti Communis, habeat prout infra videlicet.

A Communi de Caſtrogiofredo ſol. 16. Imp.
A Communi de Guidizolo ſol. 6. Imp.
A Communis de Medulis ſol. 4. Imp.
A Communi de Caſtiono ſol. 8. Imp.
A Communi de Solferino. ſol. 4. Imp.

De qualibet denunciatione, vel accuſatione, facta per aliquam ſingularem perſonam ad banchum maleficiorum, in actis redigenda. ſol. 3. Imp.

Digitized by Google

De accuſationibus, & denunciationibus factis per Conſules, vel alios Officiales Communis Lonadi, vel ejus Diſtrictus ex ipſorum Officio, nihil habeat Notarius ab ipſis Officialibus, nec eorum Communibus.

De qualibet inquiſitione, quæ fiet ex Officio in gravibus maleficiis, ab eo, contra quem inquireretur, ſi reperiretur culpabilis, & haberet unde. ſol. 4. Imp.

De qualibet ſcriptura exceptionum. ſol. 4. mez. Imp.

De qualibet litis conteſtatione ſol. 2. Imp.

De qualibet defenſione, ſeu reſponſione, facta ſuper accuſis, ſeu denunciis, vel inquiſitionibus ad banchum Maleficiorum Communis Lonadi. ſol. 3. Imp.

De quolibet termino, dato ad probandum. ſol. 1. Imp.

De præcepto cujuslibet teſtis. ſol. Imp. 6.

De juramento cujuslibet teſtis. ſol. Imp. 6.

De poſitione negata, quæcunque ſit. ſol. Imp. 3.

De qualibet poſitione confeſſa. ſol. Imp. 6.

De quolibet capitulo ſcripto in libro. ſol. Imp. 3.

De qualibet declaratione, fienda in libellis, poſitionibus, vel accuſationibus. ſol. 1. Imp.

De juramento calumniæ. ſol. Imp. 6.

De aſſumptione Notariorum pro examinatione teſtium. ſol. 2. Imp.

De quolibet termino ad reſpondendum poſitionibus, ad audiendum ſententiam ſcripto in libro. ſol. 1. Imp.

De relatione dicti termini. ſol. Imp. 6.

De receptione cujuslibet teſtis ad banchum maleficiorum, ubi ex Officio procedatur ſine capitulis, & ſummariè. ſol. 3. Imp

De receptione cujuslibet teſtis producti ad banchum Maleficiorum, occaſione denunciationis, ſeu accuſationis cum capitulis, ab accuſantibus, vel denunciantibus uſque ad numerum ſex teſtium, habeat. ſol. 5. Imp.

Et ab inde ſupra nihil habeat.

De qualibet renuncia alicujus accuſæ, ſeu denunciæ, à renunciante habeat. ſol. 5. Imp.

De cancellatione cujuslibet cõdemnationis corporalis pro membro habeat. ſol. 16. Imp.

De qualibet cancellatura cujuslibet corporalis condemnationis pro morte. ſol. 32. Imp.

De cancellatura cujuslibet condemnationis pecuniariæ, quæ aſcendat libras vigintiquinque mezanorum, & ab inde infra, habeat. ſol. 5. Imp.

Et ſi talis condemnatio aſcenderet à dictis libris vigintiquinque ſupra, quantacunque ſit quantitas, habeat. ſol. 10. Imp.

De qualibet via, facta per aliquem Notarium Maleficiorum, pro eundo per juriſdictionem Lonadi, ad inquirendum de aliquo Maleficio, pro qualibet die cum uno ſocio habeat. ſol. 20. Imp.

De qua expenſa viæ ſibi ſatisfactum ſit de bonis inquiſiti, accuſati, vel denunciati, ſi reperiretur culpabilis, ſi extant aliqua bona, unde ſatisfieri poſſit. Et ſi non extant dicta bona, ſibi ſatisfactũ ſit per Communia, & homines illius Caſtri, vel Villæ, ubi Maleficium, vel delictum eſt cõmiſſum.

Item quòd dicti Notarii non poſſint (ultra quantitates ſolutionum in cauſis antedictis ſuperiùs limitatis, ſeu taxatis) aliquid amplius accipere, ſub pœna ſoldorum quadraginta Imper. applicanda Communi Lonadi, pro qualibet vice, & reſtituendi duplum injuſtè accepti, applicandum illi, à quo injuſtè acceperit; & ad prædictam pœnam ſtatim ſolvendam per D. Poteſtatem Lonadi realiter, & perſonaliter compellatur.

Item Statutum, & ordinatum eſt, quòd in quibuslibet caſibus criminalibus, in quibus procederetur contra aliquem ex aliqua cauſa, propter quam condemnatio non veniret fienda in Arengo, quia non reperiatur culpabilis, quòd Notarii ab illo tali non culpabili nullam ſolutionem percipiant pro aliqua ſcriptura, quæ fieret, ſeu facta eſſet pro inveſtigatione illius cauſæ; niſi accuſans fuiſſet in dolo, vel lata culpa; quia tunc ipſe accuſans expenſas ſolvat. Teneatur tamẽ præfatus D. Poteſtas Lonadi procedere, quãtò magis expeditè poſſit, ut Notarii minus graventur in caſibus, in quibus ſolutionẽ recipere non poſſint ſecundũ formã præſentis Statuti.

STA-

Digitized by Google

STATUTA CRIMINALIA.

De Officio, poteſtate, & bailia D. Poteſtatis Lonadi in Criminalibus. Cap. I.

QUia nonnunquam de juribus juriſdictionis dubitatur. Et quia ubi majus periculum, ibi eſt cautiùs providendum: Idcircò Statuimus, & ordinamus, quòd Poteſtas Lonadi, qui nunc eſt, vel in futurum erit, habeat, & ipſo jure merum, mixtum, liberum, & abſolutum intelligatur imperium habere, & juriſdictionem omnimodam, ad facinoroſos homines, & criminoſos delinquentes animadvertendum. Et de criminibus, & maleficijs, & delictis quibuſcunque poſſit cognoſcere dictus Poteſtas, ſive ſint maleficia, crimina, vel delicta, ſive quaſi, ordinaria, ſeu extraordinaria: & hoc quandocunque, & quocunque tempore commiſſa in Terra, & Territorio, & Diſtrictu, & Juriſdictione Lonadi per quaſcunque perſonas, cujuſcunque conditionis exiſterent, per accuſationem, vel denunciationem, factam à denunciatore publico, vel ab offenſo, ſeu ejus hæredibus, ſeu à quacunque perſona, cujus interſit: Et hoc ex Officio, & per inquiſitionem in caſibus, in quibus ex forma præſentium Statutorum permittitur, ut ſuper dictis delictis procedere poſſit, ſervata tamen forma præſentium Statutorum, & illis deficientibus, ſecundùm formam Juris communis.

Qua pœna in maleficijs imponatur, ubi pœna à Statutis præſentibus, nec à Jure communi terminetur. Cap. II.

ITem Statuimus, quòd in caſu, quo Statuta præſentia, nec Jura communia terminarent occurrentis maleficij pœnam; quòd eo tunc D. Poteſtas Lonadi imponere poſſit pœnam ejus arbitrio, procedendo in ejus poſitione de ſimilibus ad ſimilia, prout in aliis caſibus ſimilibus Statuta, vel Jura communia diſponerent: & prout caſus occurrentes meliùs, & rationabilius ad caſum proviſum poterunt adaptari, imponendo ipſis delictis, & maleficiis congruas, & juridicas pœnas, conſideratis conditionibus, & qualitatibus perſonarum, exaſperando, minuendo, vel augmentando pœnas prædictas, prout exigerit facti qualitas, & Reipublicæ Status, & augmentum. Hoc addito, quòd dictus D. Poteſtas, ex arbitrio mero ſibi conceſſo, nullo modo poſſit alicui pro aliquo delicto pœnam mortis imponere, caſu aliquo; niſi quatenus, & in caſibus, in quibus ex forma præſentium Statutorum expreſsè imponeretur, ſeu imponi permitteretur.

De delictis commiſſis per illos de Lonado, ſeu alios dicta juriſdictioni ſuppoſitos extra Terram, vel Diſtrictum Lonadi. Cap. III.

ITem Statuimus, quòd de delictis commiſſis extra Terram, vel Diſtrictum Lonadi per illos de Lonado, ſeu alios dicti Communis juriſdictioni ſuppoſitos in quibuſcunque perſonis, etiam forenſibus; dictus Poteſtas cognoſcere poſſit dumtaxat per viam accuſæ, vel denunciæ: & accuſatos, & denunciatos repertos culpabiles, ut ſuperiùs eſt expreſſum, pœna Statutorum præſentium, ſive Juris communis, ſeu arbitraria punire.

De delictis commiſſis per illos de Lonado, ſeu diſtrictu ejuſdem in prædictos de Lonado ſeu diſtrictuales ejuſdem extra Terram, & diſtrictum Lonadi. Cap. IV.

ITem Statuimus, quòd prædictus D. Poteſtas de delictis commiſſis, & perpetratis per illos de Lonado, ſeu ipſorum Diſtrictuarios in perſonas ipſorum de Lonado, & Diſtrictualium extra Terram, & Diſtrictum Lonadi cognoſcere, & procedere poſſit, etiam per inquiſitionem, & omnem modum, quibus poſſet, ſi dicta delicta commiſſa eſſent in Terra, & Diſtrictu Lonadi.

Digitized by Google

De delictis commiſſis per forenſes in illos de Lonado extra diſtrictum Lonadi.
Cap. V.

ITem Statuimus, quòd, ſi contigerit aliquem forenſem committere aliquod crimen in perſonam, ſeu in rebus hominum de Lonado, & ejus Diſtrictus extra Terram, & Diſtrictum Lonadi; dictus D. Poteſtas Lonadi contra prædictos forenſes cognoſcere, & procedere poſſit ſecundùm formam, & modum Statutorum præſentium, perinde ac ſi dictus forenſis ſuper Territorio, & Diſtrictu Lonadi deliquiſſet.

In quibus caſibus poteſt per inquiſitionem procedi. Cap VI.

CUm non paſſim, nec abſque delicto inquiſitionis Officium à jure ſit permiſſum, ne tamen maleficia ex toto remaneant impunita: Statuimus, quòd Poteſtas Lonadi ex ejus officio, abſq; accuſatione, vel denunciatione publica, vel privata per inquiſitionem procedere, & cognoſcere non poſſit de aliquo maleficio, niſi de homicidiis, incendiis, robariis, rapinis, latrociniis, furtis, raptu virginum, viduarũ, ſanctimonialiũ, nuptarũ, & aliarũ honeſtarũ matronarum, & maſculorum, falſitatibus quibuſcunque, plagiis, ſodomijs, & quoquo modo luxuriantibus contra naturam, de abſciſſionibus membrorum, de ſacrilegijs, & quaſi, & vituperationibus alicujus imaginis, ſeu figuræ Dei, & Sanctorum: Et de offenſionibus in perſonis Clericorum, & Eccleſiaſticarum perſonarum factis, de ſeditioſis, & proditionibus, & facientibus, ſeu contra facientes proditionis ordinamenta, & tractatus, conſpirationem, conjurationem, & ſeptam, ſeu aliquid contra Statum Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum, & Communis Lonadi, de crimine læſæ majeſtatis divinæ, & humanæ, & de crimine hæreſis, de offenſis, & injurijs, factis D. Poteſtati Lonadi, & ejus Officialibus, & Notarijs, & Conſulibus, & Miniſtralibus Communis Lonadi, & de falſantibus monetam, & falſam monetam expendentibus: Et de receptatoribus bannitorum, & condemnatorum Communis Lonadi pro maleficijs, & præbentibus illis auxilium, conſilium, & favorem, & de injurijs factis alicui, vel de verbis injurioſis, & alijs maleficijs, factis in preſentia D. Poteſtatis Lonadi, dum ſedet ad banchũ, pro jure reddendo, vel eſt ſuper platea Communis Lonadij de aggreſſoribus viarum, & ſtratarum: Et de nocturnis agrorum depopulatoribus; de privato carcere, de maledicijs, & mathematicijs, & incantatoribus, & afaturationibus quibuſcunque, quę fierent in perniciem, & leſionem alicujus perſonæ, & de quibuſcunque maleficijs, in quorum flagrantia malefactores, & delinquentes per famiiam dicti D. Poteſtatis reperti fuerint, & capti. Item de quocunque crimine, deducto coram D. Poteſtate per accuſatorem, vel denunciatorem, quando renunciatum eſt accuſæ, vel denunciæ, vel data fuerit abolitio. De alijs autem maleficiis à ſupradictis cognoſcere, nec procedere poſſit per inquiſitionem.

Qualiter procedatur, ſi ſuperveniat accuſator in caſibus, in quibus procedi poteſt per inquiſitionem, formata inquiſitione. Cap. VII.

ITem Statuimus, quòd D. Poteſtas Lonadi, ſi formata inquiſitione in caſibus, in quibus procedi poteſt per inquiſitionem, ſuperveniat accuſator; nihilominus ſuper inquiſitione Poteſtas procedat, niſi ſuam, vel ſuorum proſequeretur injuriam ſuperveniens accuſator; & eſſet de perſonis, quibus permitteretur jure proprio, vel publico accuſare: quo ſuperveniente, ſuper inquiſitione ſuperſedeat, & ſuper accuſa procedat; niſi Poteſtas prædictus ex perſpicuis indiciis videret accuſatorem ſupervenientem accuſare animo calumniandi. Accuſatore verò ſuperveniente, ut ſupra, qui ſuam, & ſuorum injuriam proſequeretur, & qui accuſam deſtituerit; tunc Poteſtas ſuper inquiſitione procedat, perinde ac ſi accuſator non ſuperveniſſet in caſibus prædictis. Denuncia autem facta de delicto per Conſules; tunc dictus Poteſtas per inquiſitionẽ procedere poſſit, etiã ſi de ipſis delictis alias non permitteretur ipſi Poteſtati per inquiſitionẽ procedi ex forma præſentium Statutorũ.

De modo, & forma procedendi in cauſis Criminalibus. Cap. VIII.

QUia ſecundùm Philoſophum, forma eſt illa, quæ dat eſſe rei; & nos veram, ni fallimur, non ſimulatam philoſophiam affectemus. Idcirco ſtatuimus, & ordinamus, quòd quilibet, volens

Digitized by Google

lens accuſare, denunciare aliquod maleficium, ſeu aliquem de aliquo maleficio, delicto, crimine, vel exceſſu, teneatur, & debeat accuſam, & denunciam ipſam coram D. Poteſtate, ac ipſi D. Poteſtati porrigere, & producere. Qua quidem accuſatione, & denuncia porrecta (ſuper qua Poteſtas, etiã à ſe ipſo producere poſſit, ſi denunciator, vel accuſator illam non proſequeretur, in caſibus tamen, in quibus permittitur ipſi Poteſtati à ſe ipſo procedi ex forma præſentium Statutorum) ipſe D. Poteſtas teneatur, & debeat citari facere accuſatum, denunciatum, vel inquiſitum de maleficio ſecundùm formam præſentium Statutorum loquentium: *De modo, & forma citationis, & banni in criminalibus*. Quo accuſato, denunciato, vel inquiſito comparente perſonaliter, ad reſpondendum accuſæ, denunciæ, vel inquiſitioni, ad quam perſonaliter quilibet per ſe comparere teneatur; & præſtita per accuſatum, denunciatum, vel inquiſitum de maleficio ſecuritate, & fidejuſſione, de ſtando juri, & parendo mandatis dicti D. Poteſtatis, & de ſolvendo omnem condemnationem, de ipſo factam, ſeu fiendam, ratione proceſſus formati contra eum, ubi de jure talis fidejuſſio, & ſecuritas præſtanda admitti poſſit, & debeat, conſiderato crimine, de quo procederetur, & pœna, quę ex illo crimine, & ejus qualitatibus veniret imponenda ex forma Juris, ſeu Statutorum Communis Lonadi, ſeu etiam, ex arbitrio Poteſtatis, ubi pœna ejus arbitrio veniret imponenda; & etiam de ſolvendo [ultra pœnam, & quantitatem, in qua, occaſione criminis, foret condemnatus] quartam partem condemnationis, & quantitatis prædictæ, in qua, pœnæ nomine, fuerit condemnatus, in qua incurreret, & auctoritate præſentis Statuti incurriſſe intelligatur, ſi condemnationem de eo factam infra viginti dies non ſolverit, à die factæ condemnationis. Quam quidem ſecuritatem, & fidejuſſionem præſtare teneatur in manibus dicti D. Poteſtatis, & de ipſa conſtare debeat in actis maleficiorum dicti D. Poteſtatis, & in proceſſu ipſius accuſati, denunciati, vel inquiſiti: quam quidem fidejuſſionem, & ſecuritatem præfatus D. Poteſtas admittere teneatur, niſi pœna imponenda eſſet corporalis, ſeu corporis afflictiva, & talis, quòd ſecuritas, & fidejuſſio non ſufficeret, nec poſſet, vel deberet de jure admitti. Quo caſu, volens ſe defendere, debeat perſonaliter cuſtodiri, donec fuerit abſolutus.

¶ 1. Inſuper dictus D. Poteſtas teneatur, & debeat tali comparenti, & ſe defendere volenti, ſacramentum de veritate dicenda deferre, & illo præſtito, & eidem (abſque eo quod ipſi copia accuſæ, vel denunciæ, ſeu inquiſitionis detur, ſeu dari debeat) legere, ſeu legi facere tenorem denunciæ, accuſæ, ſeu inquiſitionis formatæ de verbo ad verbum, vulgarizando ipſi, reſpondere debenti (ad ejus plenam, & claram intelligentiam) denunciam, accuſam, ſeu inquiſitionem; ita & taliter, quòd ipſe reſpondens nullo modo decipi poſſit; ſed facultatem habeat confitendi, vel negandi totum, aut partem, prout ipſi reſpondere debenti videbitur: quam quidem reſponſionem dictus D. Poteſtas recipere, & admittere debeat, & ipſam ſcribi facere per ipſius Notarium Maleficiorum, ſeu ejus Locumtenentem in præſentia duorum teſtium, & in actis cauſæ de verbo ad verbum, prout à reſpondente facta fuerit dimitti.

De termino aſſignando per Poteſtatem illi, qui reſpondiderit accuſæ, denunciationi, vel inquiſitioni. Cap. IX.

ITem Statuimus, quòd facta reſponſione, ut ſuperius eſt expreſſum, inquiſitioni, denunciationi, vel accuſationi per denunciatum, inquiſitum, vel accuſatum, D. Poteſtas teneatur, & debeat ipſi reſpondenti dare, & aſſignare terminum ad minus octo dierum continuorum, ad omnem ipſius defenſionem faciendam.

Infra quod tempus denuncians, accuſans, vel inquirens probationes facere, & recipere teneatur. Cap. X.

ITem Statuimus, quòd infra prædictum terminum octo dierum, aſſignatum per D. Poteſtatem ipſi reſpondenti, ipſe Poteſtas recipere teneatur probationes omnes, quas recipere vult, & intendit ſuper inquiſitione formata contra eum, qui dictæ inquiſitioni reſpondiderit. Et ſimiliter dictus accuſans, vel denuncians probationes ſuas infra dictum terminum octo dierum feciſſe debeat. Ita tamen, quòd dicto accuſanti, vel denuncianti intimetur dies, qua dictus accuſatus, vel denunciatus reſpondiderit accuſæ, vel denunciæ, ut ſupra; quæ quidem intimatio ſcribi debeat in actis

Digitized by Google

actis cauſæ: Et aliter, & alio modo dictum tempus, ſeu terminus non currat prædicto accuſatori, ſeu denunciatori, niſi à diæ prædictæ intimationis ſibi factæ, vel niſi præſens fuerit dictus accuſator, vel denunciator tempore, quo dictus accuſatus, vel denunciatus reſpondiderit accuſæ, ſeu denunciationi, de qua quidem præſentia conſtare debeat in actis dictæ cauſæ, ſeu dicti proceſſus.

Quòd in Criminalibus non recipiantur probationes, niſi citatis, vel admonitis ijs quorum intereſt. Cap. XI.

ITem Statuimus, quòd in prædictis, & circa prædicta Poteſtas nullam admittat, vel recipiat probationem, niſi citatis, vel admonitis iis, quorum intereſt; & aliter, & alio modo receptæ probationes nullius ſint momenti.

Quòd in cauſis prædictis nulla dilatio, quàm prædicta detur niſi cauſa cognita. Cap. XII.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd nulla alia dilatio in prædictis caſibus detur, quàm prædicta per dictum D. Poteſtatem, niſi ex cauſa juſta, & legitima, de qua legitimè conſtet, & ipſi fides fiat, qua ſubſiſtente, alia dilatio detur, arbitrio Poteſtatis; & aliter, & alio modo, nulla detur dilatio. Et ultra dictam dilationem nulla alia detur, vel dari poſſit, & data, non valeat ipſo jure, ſed Poteſtas teſtes, proceſſum, & dicta teſtium publicet, partibus præſentibus, vel citatis, vel ad hunc actum admonitis. Quibus partibus omnium actorum copiam decernere teneatur, & eiſdem quinque dierum, ad opponendum contra proceſsum, & teſtium dicta, & oppoſita probandum, Poteſtas aſſignet terminum, & aſſignare debeat. Quo quidem elapſo, ipſis partibus triũ dierum terminum, ad allegandum ſuper toto proceſsu aſſignare teneatur, & debeat. Quo termino elapſo, ipſe D. Poteſtas, abſque alicujus ſapientis conſilio aſsumendo, dictum proceſsum terminare teneatur, & debeat, reum abſolvendo, vel condemnando, prout abſolvendus, vel condemnandus erit, attenta forma juris, & Statutorum Communis Lonadi.

Qualiter procedatur, Reo delictum Confitente. Cap. XIII.

ITem Statuimus, quòd ſi Reus, reſpondendo accuſæ, denunciæ, vel inquiſitioni, illam confeſſus fuerit; eo tunc dicto confitenti, arbitrio D. Poteſtatis, Statuatur terminus, ad ejus defenſionem faciendam, dum tamen non aſſignetur terminus quinque dierum minor: quo termino elapſo, D. Poteſtas procedere teneatur ad abſolutionem, vel condemnationem, prout de jure requiretur.

Quòd in Criminalibus non teneatur D. Poteſtas dare conſilium Sapientis. Cap. XIV.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd D. Poteſtas non teneatur dare conſilium ſapientis in cauſis criminalibus, nec ſuper aliquo articulo ipſarum cauſarum, etiam ſi à partibus fuerit petitũ, ſed per ſe proceſsus criminales expedire teneatur.

Quòd victus victori in expenſis condemnetur. Cap. XV.

ITem Statuimus, quòd in cauſis ſupradictis victus victori in expenſis condemnetur, & ipſo facto condemnatus eſse intelligatur, etiam ſi nulla expenſarum mentio per Poteſtatem facta foret.

Qualiter procedatur, Reo contumace citato perſonaliter, vel ad Domum habitationis. Cap. XVI.

ITem Statuimus, quòd Reo legitimè citato perſonaliter, vel ad domum habitationis ſecundũ formam Statuti poſiti ſub Rubrica: *De modo, & forma citationis, & banni in criminalibus*; & ipſo Reo contumace exiſtente, Poteſtas Reum contumacem in banno poni faciat, in quo eidem terminum trium dierum, ad comparendum, aſſignet, cum comminatione, quòd ſi infra dictum terminum trium dierum non comparuerit, ad ſe legitimè excuſandum, habebitur pro confeſso, quoad contenta in proceſsu, & contra ipſum tanquam confeſsum, ad condemnationem procedetur

Digitized by Google

tur abſque alia citatione fienda, pœnam debitam imponendo. Qui quidem Reus contumax, & bannitus, elapſo termino banni, ſi non comparuerit, & pro dicto delicto pœna pecuniaria veniret imponenda; tunc Reus citatus, contumax, & bannitus, ut ſupra, etiam ſine aliis indiciis præcedentibus, pro vero confeſso, & convicto habeatur, & tanquam verè confeſsus, & convictus condemnetur ſecundùm formam Statutorum Communis Lonadi.

Quòd contumax corporaliter non puniatur, niſi contra eum extent inditia, ex quibus, ſi præſens eſſet, torqueri poſſet. Cap XVII.

ITem Statuimus, quòd contra Reum contumacem, & bannitum ex pœna, ex qua corporaliter puniri debeat, vel corporis afflictiva, procedi non poſſit ad condemnationem, niſi contra eum extent indicia legitima, de quibus appareat, & apparere debeat in actis cauſæ, & ex quibus, ſi Reus præſens eſset, torqueri poſset, ex forma juris, & Statutorum Communis Lonadi: quibus indiciis extantibus, & non aliter, pro confeſso habeatur, & perinde condemnari poſſit, ac ſi præſens fuiſſet, & ore proprio delictum confeſsus eſset.

De Reo comparente ante ſententiam. Cap. XVIII.

ITem Statuimus, quòd in caſibus prædictis, Reus contumax quandocunque ante ſententiam poſſit comparere, ad reſpondendum accuſæ, denunciationi, & inquiſitioni, & ejus defenſiones facere, prout poterat ante bannum, ad quas admittatur, & admitti debeat, perinde ac ſi contumax non fuiſset: quo caſu procedatur contra eum tanquam contra non contumacem, ſervata tamen forma aliorum Statutorum Communis Lonadi.

Qualiter procedatur contra comparentem, quando non eſt plenè de crimine probatum Cap. XIX.

ITem Statuimus, quòd, ſi contra eum, qui comparuerit ad ejus defenſionem in quolibet caſuum prædictorum, non eſset de crimine plenè probatum, taliter quòd ex probationibus poſſit, ſeu valeat condemnari; ſed exiſtant, & probata ſint indicia, ad torturam ſufficientia contra eum, & tale ſit crimen, de quo proceditur, quòd ipſe (contra quem proceditur) ſecundùm formam Statutorum Communis Lonadi torqueri poſſit, & valeat: tunc data copia ipſi, contra quem proceditur, præſenti, vel abſenti, & diſputato ſuper indiciis, ſeu elapſo termino eidem aſſignato per Poteſtatem, ad opponendum, & purgandum indicia, ſi indicia ipſa purgata non fuerint, ſeu exſtiterint impugnata; tunc citetur, & citari debeat ipſe, contra quem proceditur ſemel, ſi perſonaliter fuerit inventus, vel bis ad domum habitationis, ſi inventus non fuerit, ut infra terminum, arbitrio Poteſtatis aſſignandum, coram ipſo compareat, ad ſubeundum torturam, & ad indicia purgandum per ipſam torturam. Quo quidem termino elapſo, pro verè confeſſo, & realiter convicto habeatur, & tanquam verè confeſſus, & convictus condemnetur, ac ſi de crimine plenè liqueret. Hoc tamen addito, quòd ipſe contumax in caſu prædicto poſſit quandocunque coram Poteſtate ante ſententiam comparere ad ſubeundum torturam.

Quòd contumax, & bannitus ad mortem, vel ad membri abſciſſionem perveniens in ſortiam Communis Lonadi poſſit de innocentia ſua probare Cap. XX.

ITem Statuimus, quòd bannitus, & condemnatus per contumaciam ad mortem, vel membri abſciſſionem, ſi venerit, ſeu deductus fuerit in ſortiam Communis Lonadi, & probare voluerit legitimè per probationes idoneas, & omni exceptione majores de innocentia ſua, & ſe non fuiſſe culpabilem ſuper iis, de quibus proceſſum extitit contra eum, & condemnatus fuit; quoad evitationem pœnæ perſonaliter tantum, audiri poſſit, & debeat, & eidem terminus, arbitrio D. Poteſtatis, congruus aſſignari. Salva tamen remanente condemnatione, & publicatione bonorum, quæ nihilominus in omnem eventum remaneat in ſua roboris firmitate.

De

De modo, & forma, & effectu citationis in Criminalibus, & primò quando Reus perſonaliter invenitur. Cap. XXI.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd D. Poteſtas Lonadi, inquiſitione formata, vel coram eo porrecta accuſatione, vel denuncia, Reum citari faciat perſonaliter, vel ad domum habitationis ejus, in qua habitat, ſeu habitare conſueverit: Et ſi perſonaliter fuerit inventus, ſufficiat una citatio, quæ peremptoria, & pro trina citatione, quæ ex forma juris fieri deberet, habeatur, ac ſi foret trina vice, & peremptoriè citatus, ad ſe excuſandum, & ad totum proceſſum, & ad diffinitivam ſententiam: & in fine primæ citationis ponantur hæc verba, vel idem importantia, videlicet. *Quòd ſi Reus perſonaliter fuerit inventus, & non comparuerit, procedatur contra eum perinde ac ſi foret trina vice, & peremptoriè citatus, ad ſe excuſandum, & ad totum proceſſum, & ad audiendum ſententiam diffinitivam.*

De Reo bis citando, ſi in prima citatione non fuerit perſonaliter inventus. Cap. XXII.

ITem Statuimus, quòd Reo ſemel citato, ut ſupra proximè, & perſonaliter non invento, iterum, & de novo citari debeat, & alio die, quàm illo, quo comparere debuit in prima citatione, in qua ſecunda citatione ponantur hæc verba videlicet. *Quòd peremptoriè citatur, & quòd, ſi non comparuerit, ponetur in banno, & quòd eo ulteriùs non citato, pro bannito contumace, & confeſſo habebitur*: & quòd ad ulteriora procedetur uſque ad condemnationem incluſivè.

De citationibus in Criminalibus in ſcriptis fiendis. Cap. XXIIJ.

ITem Statuimus, quòd prædictæ citationes fieri debeant in ſcriptis per cedulam ſcriptam, vel ſubſcriptam manu Notarii Maleficiorum D. Poteſtatis; quæ quidem cedula continere debeat nomen Rei, & cauſam, pro qua citatur, & terminum, infra quem. In qua quidem citatione Poteſtas, ad comparendum, ipſi citato terminum ad minus unius diei aſſignet, ſi dictus Reus Terræ Lonadi fuerit habitator. Si verò Diſtrictualis, aſſignetur ipſi Reo Diſtrictuali termiuus ad minùs trium dierum. Quæ cedula per Miniſtralem ipſi citato, & perſonaliter invento dimittatur; & ſi inventus non fuerit, dimittatur ejus familiæ, ſi familiam habuerit, & in domo dicta familia fuerit, aliàs dictus Miniſtralis ponat dictam cedulam in oſtio domus ſolitæ habitationis prædicti Rei. De quibus citatione, cedulæ traditione, & dimiſsione ſtetur relationi Miniſtralis citantis, de quibus omnibus conſtare debeat in proceſſu dicti Rei in actis Notarii.

De forma citandi Reum alienigenam, & eum, qui eſt de alieno Diſtrictu. Cap. XXIV.

STatuimus, & ordinamus, quòd, ſi Reus citandus fuerit alienigena, & de alieno Diſtrictu, non habitans in Terra, vel Diſtrictu Lonadi, vel in Terra, & Diſtrictu Lonadi habitationē non habens, & ignotus ſit locus, unde, & de quo dictus citandus exiſtit, ſeu in quo domicilium, vel moram trahat; vel etiam notus ſit locus; tunc ipſe Reus citetur, & citari debeat ad locum commiſſi criminis, & ad Arengeriam Communis Lonadi: & ſufficiat una citatio tantùm cum termino octo dierum; quæ quidem citatio fiat alta voce per Miniſtralem Communis Lonadi. Et demum citatione ſic facta, ipſa cedula ponatur, & affigatur ad Arengeriam Communis Lonadi.

Quòd Reo non comparente in terminis, ſeu termino citationum, ponatur in banno ipſe Reus. Cap. XXV.

ITem Statuimus, quòd ſi Reus citatus, ut ſupra, in termino, ſeu terminis citationis ſeu citationum non comparuerit, ſed contumax fuerit, idem Reus ponatur in banno per Miniſtralem Communis Lonadi, mandato D. Poteſtatis, & cridetur alta voce per Miniſtralem prædictum ad Arengeriam Communis Lonadi, qualiter talis, eo quod fuit contumax, ponitur in banno: in quo quidem banno ei dem Reo contumaci terminus aſſignetur ad minùs trium dierum, cum commiuatione, quòd ſi infra dictum terminum non comparuerit, abſque alia citatione fienda, pro confeſſo

Digitized by Google

ſeſſo habebitur, & propter contumaciam condemnabitur ſecundùm formam Statutorum Communis Lonadi: quo quidem banno, ſeu banni termino elapſo, pro confeſſo habeatur, & poſſit tamquam confeſſus condemnari ſecundùm formam Statutorum Communis Lonadi.

De alienigena comparente ante ſententiam. Cap. XXVI.

ITem Statuimus, quòd ſi forenſis, & alienigena citatus comparuerit, etiam poſt bannum, & ante ſententiam, audiatur, & admittatur, ad perogandum contumaciam ſuam, & ad ſe excuſandum in omnibus, & per omnia, prout ſuperius de aliis non forenſibus eſt expreſſum.

De excuſatore legitimo, ſeu defenſore pro Reo contumace ante ſententiam comparente, & ſatiſdationem per eum fienda. Cap. XXVIJ.

ITem Statuimns, quòd ſi infra terminum, ſeu in termino citationis, vel etiam poſt, & quandocunque ante ſententiam comparuerit pro Reo citato legitimus excuſator, qui ipſum citatum excuſaret, cauſas probabiles, neceſſarias, & juſtas, & de jure legitimas, & admittendas allegando, ſeu impedimentorum talium, quibus citatus perſonaliter detineretur, & talium, quæ de jure debeant admitti, & propter quæ perſonaliter comparere non poſſit; tunc de prædictis, legitimè fide facta prædicto D. Poteſtati, ipſius Poteſtatis arbitrio, alia dilatio congrua, & legitima dicto Reo, ſeu terminus ad veniendum præfigatur, uſquequo impedimenta prædicta ceſſarent, & abſens ipſe venire, & comparere potuerit: Et ipſe Reus tunc expectetur, & expectari debeat, nec interim modo aliquo, contra eum procedatur: & proceſſus, & ipſius proceſſus inſtantia interim cõquieſcat, & maneat in ſuſpenſo. Et ſi excuſator ipſe in cauſarum excuſatione probandarum ſuccubuerit, & cauſas propoſitas non probaverit: puniatur pro qualibet excuſatione, ſeu cauſa allegata, & ~~non~~ probata in libris decem mezanorum; quæ quidem pœna ipſi, & ab ipſo de facto auferatur per dictum D. Poteſtatem abſque aliquo proceſſu. Et non admittatur dictus excuſator pro dicto abſente, ad excuſandum, ut ſupra, niſi primò ſatiſdederit in manibus ipſius D. Poteſtatis, de ſolvendo omnem pœnam, in quam incurreret præmiſſorum occaſione.

De Procuratoribus in criminalibus, ſeu defenſoribus. Cap. XXVIIJ.

QUia lege atteſtante, publicè utile eſt, Reos & maximè abſentes à quibuſcunque defendi. Ideo Statuimus, & ordinamus, quòd Reo abſente in cauſis criminalibus, in quibus, & ex quibus pœna corporis afflictiva veniret imponenda principaliter, vel ſecundariò; quilibet poſſit (ut quilibet de Terra, & Diſtrictu Lonadi) pro publico intereſſe comparere pro tali abſente, contra quem proceditur, defenſorio nomine, ad ejus innocentiam excuſandam, & probandam, & ad defenſiones Rei Judicem inſtruendum: ita & taliter quòd per comparitionem talis defenſoris non intelligatur Rei contumaciam eſſe purgatam: quo defenſore prædicto innocentiam Rei, quem defenderet, non probante, poſſit ipſe Reus accuſatus, denunciatus, vel inquiſitus ex contumacia condemnari, perinde ac ſi defenſor non comparuiſſet. Pro præſente verò in cauſis prædictis Procurator, neque defenſor admittatur, niſi foret præſens carceribus mancipatus. In aliis verò criminibus, ex quibus pœna alia, quàm corporis afflictiva veniret imponenda, admittatur Procurator cum mandato ſpeciali ad omnes actus, præterquam ad reſpondendum accuſationi, denunciationi, vel inquiſitioni, quibus per ſe ipſe Reus reſpondere teneatur. Si verò criminis, de quo procederetur, pœna non foret determinata, ſed foret Poteſtatis arbitrio imponenda; tunc eo modo, & forma Procurator, & defenſor admittatur, quibus admittitur, ex forma præſentis Statuti in criminibus pœnam ſanguinis ingerentibus, & in quibus imponeretur pœna corporis afflictiva.

Quòd infraſcripta perſonæ admittantur in cauſis Criminalibus ad defenſiones Rei quaſcunque. Cap. XXIX.

ITem ſtatuimus, quòd in omnibus cauſis criminalibus, ex quibus pœna corporalis, ſeu ſanguinis, vel corporis afflictiva, vel quævis alia veniret imponenda, poſſit, & valeat ad defenſiones Rei quaſcunque admitti pater pro filio, dominus pro ſervo, & pro vaſallo, & etiam aliæ perſonæ, quæ de Jure communi poſſint admitti.

Digitized by Google

Quòd ad cauſas abſentiæ allegandas admittatur Procurator quilibet cum mandato. Cap. XXX.

ITem Statuimus, quòd in omnibus cauſis criminalibus pro Reo abſente poſſit quilibet Procurator cum mandato comparere, ad allegandum, & probandum, & opponendum cauſas legitimas abſentiæ Rei, & alia impedimenta, ex quibus à contumacia citatus poſſet excuſari. Et ſimiliter ad quaſcunque alias exceptiones dilatorias, & declinatorias, & quæ in modum dilatoriarũ, & declinatoriarum opponi poſſent ad proceſſum (præter illas, per quas, & propter quas à delicto veniret Reus excuſandus, & quæ delictum ipſum concernerent; quibus non probatis Reus ipſe condemnandus, & puniendus foret, ad quas eo caſu, prout in principali crimine admitti débet, ut ſuperiùs eſt expreſſum) admittatur Procurator, & defenſor.

De ijs, qui legitimam perſonam habent ſtandi in Judicio Criminali, agendo, vel defendendo. Cap. XXXI.

ITem Statuimus, quòd quilibet minor viginti quinque annis, major tamen viginti poſſit accuſare, & denunciare tanquam major de caſibus, & in caſibus non concernentibus ſuam, vel ſuorum injuriam. De propria autem, ſeu ſuorum injuria major quatuordecim annis, ſi ſit major ſexdecim, poſſit in judicio criminali per ſe agere, & ſe defendere, & reſpondere accuſæ, denunciæ, & inquiſitioni, etiamſi legitimam perſonam habeat, quoad prædicta; ſicut ſi major annis viginti quinque eſſet, abſque aliquo vinculo Curatoris, etiam ſi Curatorem haberet, vel eſſet in patria Poteſtate. Minor autem annis ſupradictis eſſe non poſſit in judicio criminali abſque legitimo Curatore, etiam ſi ſit minor ſexdecim annis. Mulieres autem accuſare, & denunciare poſſint, prout ipſis à Jure Communi permittitur. Et ſimiliter omnes, qui à Jure ſpecialiter non prohibentur,

De ijs, qui accuſare, & accuſari poſſunt. Cap. XXXII.

QUoniam publicè utile eſt, ut delicta impunita non remaneant, & ut ipſa delicta in odium delinquentium publicentur: Statuimus, quòd Conſules Terræ Lonadi, & Locorum, & Caſtrorum ſuppoſitorum juriſdictioni dictæ Terræ Lonadi teneantur, & debeant denunciare omnia, & ſingula Maleficia commiſſa, & perpetrata in eorum locis, Caſtris, & Villis, ad minus infra tres dies à die commiſſi criminis numerandos dicto D. Poteſtati, ſub pœna ipſis Conſulibus, & cuilibet ipſorum pro quolibet, & qualibet vice, librarum, decem mezanorum. Qui quidem Conſules teneantur in dicta denuncia ponere, ſeu poni facere nomen inculpati, & Maleficium, quod dicitur perpetratum, & locum, & menſem, & annum commiſſi criminis, & teſtes, qui præſentes fuerint dicto Maleficio. Inſuper poſſit etiam quilibet accuſare, & denunciare quoslibet delinquentes, tam in Terra Lonadi, quàm in Diſtrictu ejuſdem, etiam ſi ipſorum accuſantium, vel denunciantium principaliter non intereſſet.

De poſitionibus in Criminalibus fiendis. Cap. XXXIIJ.

ITem Statuimus, quòd in criminalibus poſſint ab accuſatore, denunciatore, ſeu inquirente fieri contra accuſatum, denunciatum, vel inquiſitum poſitiones, delictum, vel delicti qualitatem, & circumſtantias continentes, & illud delictum probantes, vel adminiculantes, vel ſuper delicto indicium, vel indicia facientes; quæ quidem poſitiones ſint pertinentes; & quibus poſitionibus Reus ipſe, præſens per ſe, & non per Procuratorem reſpondere teneatur, ſub ejus vinculo ſacramenti ad Poteſtatis præceptum. Quibus quidem poſitionibus, ſi idem Reus præſens ad Poteſtatis mandatum non reſpondiderit (ipſis tamen priùs ſibi lectis, & vulgarizatis) pro confeſſo habeatur, & tamquam confeſſus poſſit de dicto crimine condemnari. Si verò Reus foret abſens; tunc ipſe Reus perſonaliter, vel ad domum habitationis citari debeat; & ſi perſonaliter fuerit inventus, & non cõparuèrit in termino citationis (qui quidem terminus non ſit minor octo dierum) tunc pro confeſſo habeatur, & poſſit tanquam confeſſus condemnari. Si verò perſonaliter inventus non fuerit; tunc trinis citationibus citetur, & diverſis diebus, & temporibus, per intervalla ad minùs quatuor dierum pro qualibet citatione. Quibus quidem terminis elapſis, dictus Reus ex eo ſolo pro confeſſo

non

Digitized by Google

non habeatur, ſed in banno ponatur, prout ſuperiùs in titulis præcedentibus eſt expreſſum, quo facto, pro confeſſo habeatur, & condemnari poſſit. Salvo tamen, quòd ante ſententiam, quandocunque ad ſe excuſandum, poſſit comparere ſecundùm formam in præcedentibus titulis enarratâ. Poſitiones autem ipſæ ſint claræ, & non duplices, neque captioſæ: & ſi aliter fiant, non valeant ipſo jure, & reſponſio ipſis facta pro infecta habeatur.

De teſtibus in Criminalibus. Cap. XXXIV.

QUoniam cautiùs eſt proſpiciendum, ubi majus periculum corporum & animarum vertitur; Idcirco præſenti lege edicimus (ut Rei veritas lucidiùs à teſtibus eruatur) quòd dictus D. Poteſtas Lonadi teneatur, & debeat per ſe tantùm, & non per alium teſtes ſuper criminibus, & in cauſis criminalibus examinare, nec poſſit ulla fieri commiſſio de prædictis; & ne teſtium defectu, vel probationum crimina occultari valeant, vel delicta: Statuimus, quòd quilibet teſtis productus in teſtem, ſeu qui teſtis eſſet de aliquo crimine (major tamen decem & octo annis) compellatur, & compelli poſſit, & debeat juris remediis, ad teſtificandum ſuper alieno maleficio, exiſtant fœminæ, ſive mares, in contrarium ullo privilegio non obſtante, niſi foret pater, aut mater, & aſcendentes, ſeu deſcendentes, & tranſverſales uſque ad quartum gradum ſecundùm formam Juris Canonici computandum; ſeu niſi foret dominus contra ſervum, vel vaſſallum, vel è contra, vel uxor, quæ in teſtem produceretur contra virum, & è contra; & ſocer contra generum, ſeu nurum, & è contra, & victricus contra privignum, & è contra, qui cogi non poſſint contra eorum affines, & conjunctos; & hoc ſi pœna corporalis, ſeu corporis afflictiva veniret imponenda: Aliàs verò ſi pœna pecuniaria veniret imponenda, omnes compellantur, exceptis patre, matre, cæteriſque aſcendentibus, deſcendentibus, & collateralibus uſque ad quartum gradum. Ipſorum verò teſtium dicta in ſecreto per Poteſtatem, & Notarium recipiantur, ad hoc ut ipſi teſtes ſecuriùs, & ſine alicujus reſpectu audeant promere, ſeu dicere veritatem.

De probationibus fiendis in Criminalibus. Cap. XXXV.

QUoniam, lege teſtante: Sanctius eſt nocentem abſolvere, quàm innocentem de crimine condemnare: Ideò ſtatuimus quòd maleficia, crimina, ſeu delicta probari poſſint per teſtes idoneos, & legitimas probationes: in odium tamen delinquentium, & criminum, & criminoſorum poſſint infraſcripta crimina [videlicet proditiones, tractatus, & ſeditiones, & alia, quæ attentarentur contra Statum Sereniſs. Duc. Dom. Noſtri Venetiarum, & Communis Lonadi, crimen falſitatis, læſæ majeſtatis, hæreſis, aſſaſſinia, parricidia, furta, robariæ, incendia, rapinæ mulierum, ſeu puerorum, vel bonorum per vim raptus, ſodomiæ, receptatores bannitorum, & rebellium Sereniſs. Duc. Dom. Noſtri, cædes, & homicidia, per quoſcunque teſtes, etiamſi non forent omni exceptione majores, etiam per ſocios offenſi, ſeu criminoſi, & participes criminis commiſſi, & quoſcunque, qui notitiam veram haberent de prædictis] probari, dummodo non forent perjuri, ſeu aliàs de falſo condemnati, qui ad teſtimonium non admittantur, etiam in caſibus prædictis.

De temporibus, & diebus, quibus eſt in cauſis Criminalibus procedendum. Cap. XXXVI.

QUoniam plerumque contingit, & maximè crimina ſacris, & feriatis diebus, vel temporibus perpetrari, & incongruum eſſet, ſi ij, qui non erubeſcunt dictis diebus ſe ex dictis criminibus coinquinare, commodum ex illicitis reportarent, quod eſſet, ſi procedi non poſſet dictis temporibus contra eos. Idcircò ſtatuimus, quòd in cauſis criminalibus, & in criminibus commiſſis quibuſcunque diebus feriatis, etiam in iis feriis, ſeu diebus feriatis in honorem Dei, & Sanctorum, procedi poſſit per ipſum D. Poteſtatem ſuper dictis criminibus, & contra dictos criminoſos diebus, & temporibus ſupraſcriptis, & aliis quibuſcunque. In aliis verò criminibus commiſſis aliis diebus, quàm feriatis procedi poſſit contra dictos delinquentes omnibus diebus, etiam feriatis, exceptis feriis in honorem Dei, & Sanctorum introductis; & hæc in maleficiis non levibus ſervantur omnia prædicta. In aliis verò maleficiis levibus, ut puta in portationibus armorum, & cæteris

Digitized by Google

Inventionibus panis, vini non benè menſurati, carnium, & ſimilium procedi poſſit quibuſcunque diebus, etiam feriatis in honorem Dei, & Sanctorum.

Infra quantum tempus proceſſus Criminales debeant expediri. Cap. XXXVII.

QUoniam quantò velociùs pęnę ſuis auctoribus inferuntur, tantò magis reprimitur inflatio, ſeu temeritas perverſorum: Idcirco ſtatuimus, quòd omnes proceſſus criminales quarumcunq; cauſarum criminalium, ſive procedatur contra abſentes, ſive præſentes, expediri, & terminari debeant infra tres menſes, à die primæ citationis numerandos. Salvo, quòd ſi foret ille, contra quem proceditur carceribus mancipatus, quòd eo tunc dictus proceſſus à die litis conteſtatæ infra quadraginta dies debeat terminari, pœna, & banno dicto Poteſtati librarum decem mezanorum. Et ſalvo, quòd ſi in termino dictæ inſtantiæ immineret reprobatio teſtium, propter quam procedi non poſſet, durante reprobatione prædicta, ipſo jure tunc non currat inſtantia. Et ſimiliter etiam non currat inſtantia, ſi Poteſtas, vel partes fuerint legitimæ impeditæ; de quo impedimento, ſeu impedimentis in actis conſtare debeat, & nihilominus elapſis dictis inſtantiis, dictæ cauſæ per dictum Poteſtatem poſſint, & debeant terminari.

De bonis eorum, qui ad mortem pro contumacia condemnantur, publicandis. Cap. XXXVIII.

ITem Statuimus, quòd bona malefactorum, qui ad mortem ex contumacia condemnantur, omnia publicentur, & publicata deveniant ad Cameram Sereniſs. Duc. Dom. Noſtri; & in Commune Lonadi ſecundùm formam privilegii conceſſi dicto Communi à Sereniſs. Duc. Dom. Noſtro Prælibato, ſcilicet, quòd bona exiſtentia in Terra, & Territorio Lonadi confiſchentur; & perveniant pro medietate ad Cameram prælibatam, & pro alia medietate Communi de Lonado. Confiſcationes verò bonorum tam mobilium, quàm immobilium alibi ſituatorum cum omni integritate perveniant ad Cameram Sereniſs. Dominii, ſalvo jure creditorum, & legitima filiorum. In bonis autem eorum, qui in præſentia ad mortem condemnantur naturalem, vel civilem, ſerventur Jura communia.

De tormentis, & in quibus caſibus quis poſſit, vel valeat tormentari. Cap. XXXIX.

QUoniam eſt juri inconſonum, maleficia defectu probationum non puniri, & maximè ea, quæ in ſemilucem ex perſpicuis inditiis rediguntur. Ideo Statuimus, quòd in quibuſcunque delictis, ex quibus, vel pro quibus pęna corporalis, vel corporis afflictiva veniret imponenda principaliter, vel ſecundariò: & pro delictis quibuſcunque, pro quibus pęna centum librarum mezanorum, & ab inde ſupra ex forma juris, ſeu Statutorum Communis Lonadi, veniret imponenda, attenta qualitate, & aliis circumſtantiis, quæ de jure in delictorum pœnis conſiderantur; ac etiam facta cumulatione percuſſionum, & vulnerum, contra eundem illatorum eodem tempore, pro quibus, & de quibus contra aliquem procederetur, quæ cumulatio fieri poſſit, quoad pęnam, ut torqueri poſſit ſecundùm formam præſentis Statuti: Ita tamen quòd de criminibus pluribus, ſeu pęna plurium criminum commiſſorum contra diverſas perſonas, ſeu contra eandem (diverſis tamen temporibus, & locis) nulla fiat, vel fieri poſſit cumulatio pęnarum cujuſcunque criminis, ut earum vigore facta, torqueri poſſit malefactor, contra quem proceditur, & extant indicia contra eum ad torturam; quorum vigore de Iure communi torqueri poſſit. Idem Reus torqueri, & tormentari poſſit debitè tamen, & congruè, ac moderatè, ſecundùm qualitatem perſonæ tormentandæ, & vim indiciorum; ita quòd ipſo ultra debitum tormentis non gravetur. De quibus quidem indiciis conſtare, & apparere debeat in proceſſu. Quòdque ſemel tortus, prætextu aliquorum indiciorum, eorundem indiciorum prætextu non poſſit, nec debeat tormentari, niſi indicia eſſent adeo fortia, & urgentia, quòd cujuslibet indicantis arbitrio non viderentur purgata; & niſi alia indicia de novo ſupervenerint per ſe, ſeu cum primis ſufficientia ad novam torturam: quibus caſibus renovari, & reduci poſſit dictus Reus ad torturam toties, quoties indicia

nova

Digitized by Google

nova ſupervenerint ad torturam ſufficientia, quibus caſibus poſſit de novo tormentari. In aliis autem caſibus à prædictis nullus poſſit, ſeu valeat tormentari. Et ſi aliquis contra formam præſentis Statuti torqueretur, & ab eo confeſſio extorta fuerit, quidquid factum fuerit, non valeat ipſo jure. Et nullus, qui tortus fuerit, duci poſſit, vel debeat ad banchum, ad hoc ut confeſſionem in tormentis factam ratificet, niſi poſt tres dies, numerandos à die torturæ ſibi illatæ. Et ſi contra fiat, confeſſio non valeat ipſo jure. Elapſo verò termino prædicto, duci poſſit, & valeat ad banchum, & ſi in tali confeſſione perſeveraverit; tunc damnari poſſit, & ejus confeſſio pro vera, & legitima cenſeatur.

Quæ perſonæ torqueri poſſint. Cap XL.

ITem Statuimus, quòd in caſibus præmiſſis à Statutis præſentibus, omnes torqueri poſſint, ullo privilegio non obſtante, exceptis impuberibus, quos propter ætatis levitatem torqueri nolumus, ſed tales in caſibus ſupradictis virga, ſeu ferula cedi poſſint, prout à Iure communi permittitur.

De copia inditiorum petentibus danda. Cap. XLI.

ITem Statuimus, quòd ſi in caſibus, in quibus quis torqueri poſſet, extent indicia, quæ, vel quorum copiam partes per ſe, vel alios eorum nominibus petant; dictus D. Poteſtas ipſis petentibus, & dicta inditia cuilibet purgare volentibus, copiam tradere, ſeu dari facere teneatur, antequam ad torturæ actum procedat, & ipſis terminum competentem ſtatuere, ut in dicto termino dicta indicia poſſint cuilibet impugnare: quo termino elapſo, & ipſis indiciis non purgatis, vel impurgatis, dictus D. Poteſtas dictum Reum torquere poſſit, ſervata tamen forma præcedentium Statutorum. Et ſi prædicta indicia cum prædicto termino ad impugnandum non darentur, non valeat quidquid factum fuerit; & inſuper dictus D. Poteſtas in libris vigintiquinque mezanorum condemnetur.

De pœna inferentis dedecus Deo, vel Sanctis. Cap. XLII.

QUoniam multis creſcentibus delictis, opus eſt exemplo. Ideo Statuimus, quòd ſi quis blaſphemaverit, vel maledixerit, ſeu turpiter locutus fuerit de Deo, vel Beata Virgine, puniatur quilibet pro qualibet vice in libris viginti mezanorum, quas ſi non ſolverit infra decem dies, ponatur ad catenam fixam in lapide poſito ſuper platea Communis Lonadi, quę catena ponatur ad collum ipſius blaſphemantis, vel turpiter loquentis, ut ſupra, ipſius manibus poſt terga ligatis, & ibi ſtet, & ſtare debeat per unam diem. Si verò blaſphemaverit aliquem Sanctum, vel Sanctam, puniatur pęna quinque librarum Imperialium, qui ſi non ſolverit infra decem dies, ſtet, & ſtare debeat in cippo cum uno pede prope lapidem prædictum per unam diem. Si verò cum aliquo armorum genere percuſſerit, vel vituperaverit Imaginem Dei, Beatæ Virginis, vel Sanctorum, puniatur in libris vigintiquinque Imperialibus, qui ſi non ſolverit infra decem dies, ponatur ad berlinam ſuper platea Communis, & ibi cum collo in berlina, & manibus poſt terga ligatis, ſtet, & ſtare debeat per unam diem integram; Et quilibet poſſit de prædictis accuſare, & denunciare, & habeat medietatem condemnationis, quæ applicanda foret Communi de Lonado, & D. Poteſtas contra prædictos ex ejus officio procedere poſſit.

De pœna concubinarum, & concubinariorum. Cap. XLIII.

QUoniam non licet cuique, quos Deus coniunxit, a vero dilectionis vinculo ſeparare. Ideo Statuimus, quòd nullus uxorem habens audeat, vel præſumat (& maximè in ejus habitatione, in qua dicta ejus uxor habitaverit] tenere aliquam concubinam, ſeu amaſiam, ſeu mulierem fornicationis gratia. Et qui contrafecerit, pro qualibet vice puniatur in libris vigintiquinque Imperialibus; mulier verò ſupradicta, quæ ſteterit ad poſtulationem prædicti uxorati pro amaſia, vel concubina publicè, vel occultè, poni debeat cum collo ad berlinam, ſeu catenam ſuper platea Communis Lonadi, & ibi ſtare debeat per unam diem: quo facto, expellatur, & expelli debeat de Terra Lonadi, ad quam dicta mulier reverti non poſſit uſque ad annum. Et ſi reverſa fuerit, capiatur,

Digitized by Google

piatur, & ſtare debeat in carceribus Communis Lonadi per tres menſes. Et de prædictis quilibet poſſit accuſare, & denunciare, & D. Poteſtas ex Officio per inquiſitionem contra prædictos procedere poſſit. Et ad probandum prædicta, ſufficiant quatuor teſtes, de publica voce, & fama deponentes, qui teſtes ſint bonæ opinionis, & famæ.

De ijs, qui in ſeipſos ſævierunt. Cap. XLIV.

QUoniam qui non abhorret in ſemetipſum propriis manibus inſævire, nullatenus abhorret in alium quodcunque facinus perpetrare. Idcirco ne tale ſcelus tranſeat impunitum, Statuimus, quòd ſi quis in ſeipſum ſine juſta cauſa inſęvierit, ſeipſum vulnerando, puniatur modo, & pœna, qua puniretur, ſi quemlibet alium vulneraſſet. Et ſi ex dicto vulnere, ſeu ex dicta inſævicie mortuus fuerit, bona ejus publicentur. Salvo jure creditorum, & legitima filiorum. Si verò quis ſe interficere voluerit, & devenerit ad actum proximum, laqueo ſe ſuſpendendo, vel aliquid ſimile faciendo, ex quo mors eidem fuiſſet veriſimiliter inſecuta, niſi ei occurſum fuiſſet; puniatur ea pœna, qua puniretur ex forma Statutorum Communis Lonadi, ſi alium interficere voluiſſet. Si verò ex inſania, ſeu vitæ tędio, ſeu doloris alicujus impatientia, prædicta commiſerit, nullam pœnam patiatur: ſed ſi metu, ſeu conſcientia criminis, in quo, & de quo quis foret deprehenſus, ſeu accuſatus, denunciatus, vel inquiſitus, ſeu etiam de quo legitimè appareret commiſſum fore; eo caſu tanquam convictus, & confeſſus aucta pœna dicti criminis puniatur, & ejus memoria condemnetur, niſi de ipſius innocentia per ejus hæredes legitimè ſit probatum.

De fraudulenta accuſatione. Cap. XLV.

CUm calumniis ſit, & fraudibus obviandum, ut homines à fraudoloſis accuſationibus retrahantur. Ideo Statuimus, quòd ſi aliquis fraudulenter, vel calumniosè accuſaverit aliquem vel denunciaverit de aliquo Maleficio, vel quaſi, puniatur in libris vigintiquinque mezanorum. Et accuſans, vel denuncians fraudulenter, vel calumniosè feciſſe intelligatur, quoties accuſatus, vel denunciatus contrarium ejus, quod in accuſa, ſeu denuncia deductum fuerit, probaverit. Et inſuper ipſe accuſans condemnetur ad damna, & intereſſe, declaranda Sacramento accuſati, ſeu denunciati, & moderanda per D. Poteſtatem, ſi ipſi nimis petitum fuiſſe videretur. Si verò accuſatus ipſe, ſeu denunciatus contrarium non probaverit, ſed ſolùm accuſator, vel denunciator in probatione defecerit, tunc ipſe accuſator, vel denunciator expenſas accuſato reficere compellatur.

De fractoribus carcerum. Cap. XLVI.

ITem Statuimus, quòd ſi quis detentus in carceribus Communis Lonadi gladio, vel quovis alio modo dictos carceres fregerit, & receſſerit; ſibi pes unus amputetur. Si verò conſpirationem deliberationem, propoſitum, ſeu tractatum de dictis carceribus frangendis, fecerit, & non fregerit; puniatur in libris centum mezanorum, quas ſi non ſolverit infra menſem; idem fruſtigetur, & ducatur ter à porta Curli uſque ad portam Clivi; ita quòd eundo, & redeundo continuè dictis trinis vicibus fruſtigetur.

Nullus puniatur corporaliter, niſi lege municipali caveatur. Cap. XLVII.

ITem, quòd nullus corporaliter puniatur, niſi lege municipali caveatur; ſed aliàs puniatur pecunialiter, arbitrio D. Poteſtatis, inſpectis conditione perſonæ, & qualitate delicti. Et intelligatur lege municipali cautum, de puniendo quem pœna corporali, etiam ubi lege municipali cautum ſit, de puniendo arbitrio Poteſtatis, quem in havere, & perſona, & etiam ubi dictum ſit per hæc verba: *In havere, vel perſona.*

De declaratione certorum verborum in cauſis criminalibus. Cap. XLVIII.

ITem, ſi in accuſa, denunciatione, vel aliqui alia ſcriptura criminali petatur, ſive dicatur, aliquem debere condemnari, vel aliquid aliud fieri ſecundùm formam juris, vel per alia æquipollen-

Digitized by Google

pollentia verba; prædicta verba debent referri, & intelligi, & declarari, & intelligantur, & declarentur, peti, sive dici secundùm formam Statutorum Communis Lonadi, nisi expressè declaratum sit, de quo jure intelligatur.

De pœna facientis insultum, sine percussione. Cap. I L.

ITem Statutum est, quòd si quis fecerit insultum contra aliquem sine armis, & non percusserit, solvat libras sex mezanorum in pecunia numerata. Si verò insultum fecerit cum armis, & feritam non fecerit, solvat libras quindecim mezanas. Si verò prædicta fecerit in Palatio, seu platea, vel ad portas Fortilitii Terræ, vel Citadellæ Lonadi, seu ad confinia Palatii, vel plateæ, vel portarum prædictæ Terræ, pœna duplicetur.

De eodem, ad domum habitationis. Cap. L.

ITem, si quis insultum fecerit ad domum alicujus, in qua habitat, sive sit propria, sive conducta, sive gratis concessa, si cum armis, & sine ferita fecerit, condemnetur in libris centum mezanorum. Si verò sine armis, & sine ferita, in libris quinquaginta mezanorum, & minùs utroque casu, arbitrio Potestatis, inspecta qualitate facti, & personarum. Salvo, quòd si fieret insultus, aut percussio ad domum, vel in domo habitationis alicujus inter personas habitantes in eodem hospitio, aut sedumine, vel domo; pro tali insultu, vel ferita non puniatur ultra, quàm aliàs puniri posset, secundùm formam Statutorum Communis Lonadi, si fieret insultus, vel percussio alibi, quàm ad domum habitationis insultati, vel percussi.

De pœna facientis percussionem cum gladio sine armis vetitis, si non occidat. Et quæ intelligantur arma vetita Cap. L I.

ITem quicunque cum gladio vetito, seu armis vetitis percusserit, & non occiderit, si sanguis exiverit; condemnetur in libris centum mezanorum. Si verò sanguis non exiverit, condemnetur in libris quadraginta mezanorum. Et si in Palatio, vel platea, vel portis Terræ, & Citadellæ Lonadi, vel in confinibus prædictorum locorum, vel de nocte percusserit, & sanguis exiverit; condemnetur in libris ducentis mezanorum. Et si sanguis non exiverit, condemnetur in libris centum mezanorum. Et si ex prædictis causis, vel aliqua earum positus fuerit in banno, & in banno præterierit; quòd pœnę duplicentur: & eo solvente dictas pœnas, eximatur de banno. Et intelligatur gladius vetitus, & arma vetita, gladius à latere, & quilibet gladius, sive gladiolus, cujus ferrum excedat manubrium per mensuram unius somissis, ensis, stochus, lancea, spetum ferri, manarrotum, flocatium, clava ferrea, vel metalli, aza, & ronchonum; reliqua verò intelligantur arma non vetita.

De eodem. § I.

ITem, quòd si quis fecerit insultum contra aliquem, & in ipso insultu per ipsum facta fuerit ferita; puniatur pro ferita tantùm, secundùm distinctionem casuum positorum in Statuto suprascripto, incipiente: *Item quicunque cum gladio* &c. nisi major pœna esset, quæ veniret imponenda tam propter insultum, quàm propter feritam; quo casu puniatur pro delicto, ex quo major imponatur pœna. Si verò homicidium fuerit secutum, puniatur pro homicidio tantùm, secundùm formam Statutorum, loquentium *De homicidio*.

De percussione sine gladio vetito, & armis vetitis. Cap. L II.

ITem, si quis sine gladio vetito, & armis vetitis percusserit, & non occiderit, si sanguis exiverit, condemnetur in libris viginti quinque mezanorum. Et si in locis vetitis, videlicet, Palatio, platea, portis Forticilii, confinibus dictorum locorum, vel de nocte percusserit, & Sanguis exiverit, condemnetur in libris quinquaginta mezanorum. Et si sanguis non exiverit; condemnetur in libris duodecim, & soldis decem mezanorum. Et si ex aliqua dictarum percussionum cicatrix remanserit in facie, quæ facies intelligatur à gula supra; dictæ pœnæ duplicentur. Et si ex prædictis causis, vel aliqua earum in banno præterierit, quòd pœna duplicetur, & eo solvente dictas pœnas, eximatur de banno.

De

Digitized by Google

De pœna membrum amputantis, vel oculum eruentis. Cap. LIII.

QUicunque evulſerit alicui oculum, vel oculos, vel naſum amputaverit, vel aliquem ſgagnataverit, vel alicui membrum, vel membra amputaverit, & citatus fuerit, vel aliter ad rationem venerit, ſeu comparuerit; puniatur, & condemnetur in libris quingentis mezanorum pro quolibet ipſorum delictorum. Si verò ad rationem non venerit, & in banno præterierit, prædicta pœna duplicetur, niſi habuerit pacem cum offenſo; quo caſu puniatur tantùm in prædictis libris quingentis mezanorum.

De pœna debilitantis membrum. Cap. LIV.

ITem quicunque aliquẽ percuſſerit cum armis, vel ſine, & ex percuſſione membrum ei percuſsum debilitaverit, vel inutile fecerit; puniatur, & condemnetur in libris centum quinquaginta mezanorum.

De pœna ſgrafignantis aliquem. Cap. LV.

ITem quicunque ſgrafignaverit aliquem in vultu, puniatur in libris ſex mezanorum. Et ſi in aliqua parte corporis ſgrafignaverit, in libris tribus mezanorum. Et ſi fecerit alicui lividum, vel marcidum, puniatur, & condemnetur in libris quindecim mezanorum.

De pœna mordentis aliquem. Cap. LVI.

ITem ſi quis cum dentibus mordiderit aliquem, & ex morſura ſanguis exiverit; condemnetur in libris decem mezanorum. Si ſanguis non exiverit, in libris quinque mezanorum. Et ſi exipſa morſura debilitaverit aliquod membrum, condemnetur in libris centum mezanorum.

De pœna proicientis aliquem in terra. Cap. LVII.

ITem ſi quis aliquid in terra projecerit, ſeu ſpinſerit, & cadere fecerit, ſive ſanguis ex projectione in terram exiverit, ſive non; condemnetur arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & perſonarum conditione.

De Homicidio. Cap. LVIII.

QUoniam ſacra teſtante ſcriptura: Qui gladio ferit, gladio perit; & quia ſacratiſſimæ volunt leges, ut homicida aliquando quod ferit, expectet, & juxta culparum qualitates ſuos punit actores. Ideo Statuimus, quòd ſi quis homicidium commiſerit; capite puniatur, & in ipſius amputatione condemnetur; & hoc ſive homicidium committens præſens fuerit, ſive abſens.

De homicidio caſuali, & à caſu perpetrato, culpa tamen caſum præcedente. Cap. LIX.

ITem Statuimus, quòd ſi quis caſu homicidium commiſerit, culpa tamen caſum præcedente; eo tunc propter culpam homicida puniatur pœna quingentarum librarum mezanorum, & minùs, arbitrio D. Poteſtatis, conſiderata qualitate culpæ delinquentis, quæ quidem cauſæ Poteſtatem moventes, ad minus condemnandum, apparere debeant, & ſcribantur in actis, & penes acta; ita quòd ſi malè motus fuerit, poſſit ſyndicari, & puniri.

De homicidio facto caſu fortuito, qui prævideri non poterat. Cap. LX.

ITem Statuimus, quòd ſi quis homicidium commiſerit aliquo fortuito caſu, qui prævideri non poterat, nec ipſi occurri, ſeu etiam illud homicidium neceſſitate præciſa, & inevitabili commiſerit, ſeu etiam illud idem perpetraverit, vim vi repellendo, & ad ſui corporis defenſionem, mortem aliter evitare non valens; nulla pœna puniatur, imò ab ipſa effectualiter eximatur.

De

Digitized by Google

De prabentibus homicidæ auxilium, consilium, vel favorem. Cap. LXI.

ITem Statuimus, quòd si quis homicidæ præstiterit auxilium, consilium, vel favorem; puniatur modis infrascriptis, videlicet. Nam si mortaliter, seu lethaliter vulneratum ipse etiam quoquo modo vulneraverit, seu dictum vulneratum, dum vulneraretur, retinuit, seu tenuerit; vel ipsi vulnerato, dum aggrederetur, timorem incusserit, seu impulerit, ipsi vulnerato minas inferendo, seu aliud quid faciendo propter quòd à vulnerante, & homicida se defendere nequiverit, vel ausus fuerit, vel etiam homicidæ arma offensibilia, seu defensibilia, pro dicto homicidio committendo scienter concesserit, dederit, seu præstiterit; seu etiam occisum, ut ab occisore occideretur, aposta verit, dicto occisori notitiam faciendo; seu etiam homicidæ personam occisi indicaverit, ut occideretur, vel etiam tempus, vel locum ut ab illo occideretur, homicidæ dederit, seu indicaverit; vel etiam occisorem instruxerit, ad prædictum homicidium perpetrandum, seu etiam associaverit homicidam ad prædictum homicidium committendum, ut securiùs illud committere posset sine ipsius occidentis periculo, vel offensa: tanquam principalis homicida, & homicidij auctor pœna capitis puniatur. Et intelligatur scienter homicidam ad homicidium perpetrandum associare, si homicidam armatum, & ipse armatus ipsum associaverit; ac etiam si cum homicida post homicidium aufugerit, nisi prædictus socians aliter suam purgaverit, & probaverit innocentiam. Si verò homicidio commisso, ad evadendum præstiterit homicidæ consilium, auxilium, vel favorem ipsum homicidam associando, vel aliquid aliud faciendo ad hoc ut dictus homicida pœnam corporis evadat; & ex tali auxilio, consilio, vel favore dictus homicida evaserit; dictus præstans auxilium, consilium, vel favorem condemnetur pro quolibet homicida aufugente in libris ducentum mezanorum; quam pœnam si non solverit infra mensem à die condemnationis cõputandam, sibi unus oculus eruatur. Si verò dictus homicida non evaserit, sed captus fuerit; tunc si per prędictum auxiliantem non steterit, quominus evaderet homicida: idem præstans auxilium, consilium, vel favorem, nihilominus condemnetur in libris centum mezanorum.

De eo, qui homicidium committi mandavit. Cap. LXII.

ITem Statuimus, quòd si quis homicidium committi mandaverit, homicidio subsecuto; tanquam principalis homicida capite puniatur. Et similiter occidens ex ipsius mandantis mandato; nec à dicta pœna dictus homicida, cui mandatum fuit, nullatenus excusetur, nec dicta pœna possit, vel valeat mitigari, etiam si dictum mandatum suscipiens esset filius, vel servus, libertus, seu vasallus, vel jurisdictioni, & potestati mandantis suppositus, ex quo, & propter quod pœna de Jure communi potest aliqualiter mitigari. Homicidio verò non secuto, quia voluntas mandantis, & mandatarii effectum sortiri non potuit; ipse mandans eo tunc pro mandato, & ipse mandatarius pro mandati susceptione, & quilibet ipsorum puniantur in libris centum mezanorum.

De Assassinis. Cap. LXIII.

ITem Statuimus, quòd si quis commiserit, seu committi fecerit homicidium per assassinium, seu per proditionem, & modo proditorio, seu ad homicidium committendum scienter dederit auxilium, consilium, vel favorem, seu etiam assassinio commisso, ipsi assassino, seu illi, qui assassinium fieri fecerit ad evadendum dederit auxilium, consilium, vel favorem scienter, puniatur committens, & committi faciens, & auxilium, consilium, vel favorem præstans in amputatione capitis, & bona ipsorum publicentur, & applicentur Camerę Sereniss. Duc. Dom. Nostri Mantuæ, & Communi de Lonado, secundùm formam privilegii concessi ipsi Communi à prędicto Sereniss. D. salvo jure creditorum, & legitima filiorum.

§ 1. Et intelligantur, & dicantur illi assassini esse, & fuisse, qui per pecuniam, & pro pecunia, seu commodo aliquo pecuniario, vel reali aliquem occiderint, vel occidi fecerint, & homicidio, seu homicidæ, seu ad ipsum homicidium committendum, etiam in ipsa commissione præstiterint auxilium, consilium, vel favorem. Si verò de nocte, seu nocturno tempore, seu ad domum,

Digitized by Google

vel in domo propria occiſi de die, vel de nocte aliquem aliquis occiderit, vel occidi fecerit, tanquam aſſaſſinus pęna capitis puniatur.

De pœna ulnerantis aliquem, animo occidendi, quando non eſt mors ex dicto ſecuta vulnere. Cap. LXIV.

ITem Statuimus, quòd ſi quis aliquem percuſſerit, vel vulneraverit animo occidendi ipſum, & per ipſum vulnerantem non ſteterit, quo minùs vulneratum occiderit; pęna octocentum librarum mezanorum puniatur, & condemnetur; quas ſi non ſolverit infra menſem à die condemnationis computandum, puniatur in amputatione manus dexteræ.

De aggrediente, animo occidendi qui aggreſſum non percuſſit. Cap. LXV.

ITem Statuimus, quòd ſi quis aliquem occidendi animo agreſſus fuerit, & non percuſſerit, neç vulneraverit, puniatur in libris trecentum mezanorum.

De ijs, qui intelliguntur vulneraſſe, ſeu inſultum feciſſe animo occidendi. Cap. LXVI.

ITem Statuimus, ad prædictorum declarationem, quòd percutiens, & vulnerans, & inſultum faciens, ſemper animo occidendi feciſſe intelligatur; quando ex propoſito aggrediendo, & inſultando aliquem, ipſum lethaliter, ſeu mortaliter vulneraverit, ſeu etiam ſi extra judicium ante, vel poſt maleficium commiſſum dixiſſet delinquens, vel qui deliquit, quòd vulneratum, aut offenſum vulnerare, ſeu offendere voluiſſet; ſeu etiam in judicio confeſſus fuiſſet ante, vel poſt maleficium commiſſum ſe prędicta feciſſe, ſeu facere voluiſſe animo occidendi dictum offenſum, ſeu ſi aliter ex probationibus, vel indiciis, ſeu præſumptionibus veris, & legitimis, & veriſimilibus, & probabilibus Poteſtatis, & cujuslibet boni viri arbitrio appareret offenſam factam fore, & fuiſſe animo occidendi, inſpecta qualitate facti, & offenſæ, & inſpecta conditione perſonarũ, & conditionibus facti, temporis, & loci, & aliis circumſtantiis, & conjecturis conſideratis animum offendentis judicare valentibus.

De furibus, & latronibus. Cap. LXVII.

QUoniam animus, & propoſitum diſtinguunt maleficia. Ideo Statuimus, quòd aliquis furtum commiſerit valoris librarum quatuor mezanorum, & ab inde ſupra, tamen infra ſummam librarum decem; condemnetur in libris vigintiquinque mezanorum, quas ſi non ſolverit infra menſem à die condemnationis factæ, ponatur ad berlinam ſuper platea Communis Lonadi cum gula, & ibi ſtare debeat per unam diem. Si verò fuerit furtum ultra libras decem mezanorum, & infra ſummam vigintiquinque librarum mezanorum, condemnetur in quinquaginta libris mezanorum, quas ſi non ſolverit infra prædictum terminum, ſibi auricula dextera cum ferro calido perforetur. Si verò fuerit furtum à vigintiquinque libris mezanorum ſupra, & infra libras quinquaginta mezanorum, condemnetur in centum libris mezanorum, quas ſi non ſolverit infra prædictum terminum, ambæ auriculæ cum ferro calido perforentur. Si verò fuerit factum ultra quinquaginta libras mezanorum, & infra centũ libras mezanorũ puniatur, & condemnetur, in libris ducentũ mezanorũ, quas ſi non ſolverit infra terminũ ſupradictũ ſibi dexter oculus eruatur. Si verò fuerit furtum à libris centum mezanorũ ſupra; tunc furcis ſuſpendatur, ita quòd moriatur.

¶ 1. Pro ſecundo verò furto, ſi furto ſecundum fuerit valoris librarum quatuor mezanorum, & ab inde ſupra infra ſummam decem librarum mezanorum; condemnetur in libris quinquaginta mezanorum, quas ſi non ſolverit infra dictum terminum, dextera ſibi auricula cum ferro calido perforetur. Si verò fuerit ultra quantitatem decem librarum, & infra quantitatem vigintiquinque; condemnetur in libris centum mezanorum, quas ſi non ſolverit infra terminum prædictũ, ambæ ſibi auriculæ perforentur. Si verò furtum fuerit ultra ſummam vigintiquinque librarum; tunc arbitrio Poteſtatis realiter, & perſonaliter puniatur, inſpecta qualitate furti, & conditionis perſonæ uſque ad mortem excluſivè: & hoc ſi fuerit infra ſummam quinquaginta librarum. Si verò fuerit ſumma quinquaginta librarum, & ab inde ſupra; furcis ſuſpendatur.

¶ 2. Pro

Digitized by Google

¶ 2. Pro tertio autem furto, si dictum furtum excedat summam librarum decem mezanorum, & infra summam librarum vigintiquinque mezanorum, ambo oculi furi eruantur. Si verò fuerit infra summam decem librarum, & ultra summam librarum quatuor; condemnetur in libris centum mezanorum, quas si non solverit infra terminum suprascriptum, dexter sibi oculus eruatur. Si verò tertium furtum sit ultra summam librarum vigintiquinque; tunc furcis suspendatur. Et in quolibet casuum prædictorum fur condemnari debeat ad restitutionem damni dati damnum passo.

De furto commisso de re sacra, vel religiosa. Cap. LXVIII.

ITem Statuimus, quòd si quis subtraxerit, vel furtum commiserit de re sacra, vel religiosa, vel etiam de pecunia Communis Lonadi; tunc pœna sacrilegii, vel quasi puniatur, secundùm quod Juria communia puniunt.

De eo, qui extra districtum Lonadi furtum commisit, & dictum furtum Lonadum portavit. Cap. LXIX.

ITem Statuimus, quòd si aliquis extra Districtum Lonadi furtum, seu latrocinium commiserit, & dictas res in Lonado portaverit, vel in Territorio, & Districtu Lonadi ipsas res portaverit; pro furto, & latrocinio illo alibi commisso criminaliter non puniatur, nec puniri possit, sed civiliter tantùm compelli possit, & debeat ad restitutionem rerum prædictarum faciendam ei, à quo dictæ res fuerunt subtractæ, vel ablatæ.

De habitatore Lonadi, vel Districtus committente furtum extra Districtum Lonadi, portante furtum in Terra, seu Districtu Lonadi. Cap. LXX.

ITem Statuimus, quòd si aliquis incola, & habitator Terræ, seu Districtus Lonadi accederet, seu accesserit in alienum Districtum ad furtum, vel latrocinium committendum, & dictam prædam, & furtum conduxerit in Terra, & Territorio Lonadi, & ibi furtum contractaverit; hoc casu dictus talis furtum, vel latrocinium cõmittens puniatur pœnis denotatis superius in rubrica: *De furibus, & latronibus*, singula singulis referendo.

Quòd unum furtum intelligatur, si uno contextu plures fuerint res subtractæ. Cap. LXXI.

ITem Statuimus, quòd si quis eodem tempore, & uno contextu, & simul, & semel plures res ejusdem personæ, & ab eadem persona, & ab eodem loco sustulisset, vel subtraxisset; intelligatur unum furtum, vel etiam unum latrocinium commisisse.

De aggressoribus, & crassatoribus viarum publicarum. Cap. LXXII.

ITem Statuimus, quòd aggressores, & crassatores viarum publicarum, qui predæ, seu homicidii causa crassantur, & aggrediuntur, & nocturni depopulatores agrorum furcis laqueo suspendantur; ita quòd moriantur. Et illi intelligantur aggressores viarum, qui supradicta committunt in stratis publicis extra forticilia, scilicet, extra Lonadum, & extra Terras suæ jurisdictioni suppositas aggrediendo cum armis, vel sine, seu qui in nemoribus, & fossatis se occultant, seu qui aggrediuntur in viis, & locis Districtus Lonadi; per quæ publicè, & communiter iter, & accessus habetur. Depopulatores verò agrorum intelligantur illi, qui nocturno tempore in agris fructus existentes devastant, vites, seu arbores incidendo, vineas, seu possessiones devastando, & arbores, & vineas incidendo in totum, vel pro majori parte, ita quòd possessiones ipsæ in totum, vel pro majori parte sint deformatæ: & ulteriùs condemnentur ad restitutionem damnorum datorum.

Digitized by Google

De fuga famulorum. Cap. LXXIIJ.

ITem Statuimus, quòd nullus famulus, seu famula audeat, vel præsumat se separare, vel fugam facere, vel à domino recedere cum rebus domini cujuscunque valoris, etiam modici, infra summam librarum quatuor mezanorom, & si contrafecerit, in catena ponatur, & teneatur per totam diem; & si haberi non poterit, condemnetur in libris decem mezanorum, & ad restitutionem rerum ablatarum. Et nulla persona, cujuscunque conditionis existat, audeat, vel præsumat alicui famulo, seu familiari alicujus personæ habitantis in Terra, & Territorio Lonadi inferre, vel loqui aliqua verba moventia ipsum famulum ad fugiendum, nec etiam ipsi famulo ad fugiendū dare auxilium, consilium, vel favorem quoquo modo, vel ingenio, neque ipsum inducere, vel instigare, vel persuadere verbo, vel facto, ut idem famulus à domino suo recedat, & cum ipso instigante, vel alio veniat ad habitandum, seu famulandum, aut laborandum. Et insuper si contingat aliquem famulum se locare cum aliquo ad certum tempus, & ante tempus recedat à domino suo; nulla persona, cujusvis conditionis existat, audeat ipsum recipere pro famulo, vel eidem ad laborandum dare usque ad mensem, computandum à die recessus ipsius à domino, à quo recessit. Et qui contrafecerit in prædictis, & quolibet prædictorum, puniatur in libris vigintiquinque mezanorum; & nihilominus ad restituendum passo damnum. Et ulterius idem famulus, qui ante tempus locationis suæ recesserit à domino suo, ut supra, consequi non possit aliquod salarium etiam pro tempore, quo steterit cum ipso domino,

De non mutuando, seu dando aliquid in credentia famulis sine licentia eorum dominorum. Cap. LXXIV.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd nullus Tabernarius, vel aliqua alia persona audeat, vel præsumat aliquid dare in credentia aliquibus famulis existentibus cum aliquo, vel aliquibus de Lonado absque licentia suorum dominorum. Ac etiam nullus incantator, seu conductor Darii Barataríæ, nec aliquis alius audeat, nec præsumat quicquam præstare prædictis famulis cum pignore, vel sine pignore, nec cum ipsis, vel aliquo ipsorum ludere, nec ludi facere, nisi visibiliter, & manualiter ponant denarios ad tabulerium absque licentia dominorum, vel domini prædictorum, sub pœna cuilibet contrafacienti librarum quinque mezanorum, & ulterius amittat id, quod habere debuerit ab ipsis famulis, vel aliquo ipsorum. Et pro prædictis ipse creditor in aliquo non audiatur, nec jus aliquod reddatur.

De defensione competenti danda ante condemnationem. Cap. LXXV.

ITem, quòd Potestas Terræ Lonadi non possit, nec debeat aliquem condemnare criminaliter, aliqua occasione, nisi primo data defensione competenti, quæ non sit minor trium dierum, personaliter, vel eo personaliter citato, vel ad domum, secundùm qualitatem, & magnitudinem negotii illius, quem condemnare voluerit; quæ defensio reperiatur scripta in actis. Et si condemnatio criminalis facta fuerit, non data defensione, ut supra, competenti, non valeat, nec teneat, nec exigi possit, sed ipso jure nulla sit. Quod Statutum non habeat locum in condemnationibus, quæ fiunt super bannito, seu bannitis. Possit etiam Potestas prædictus personaliter Reo præsenti dare alias dilationes, ad defensiones suas faciendas, si ei videbitur.

Quòd condemnationes fiant purè, & non sub conditione. Cap. LXXVI.

ITem, omnes condemnationes criminales fiant purè, & non sub conditione; & aliter factæ, non valeant, nec exigi possint, nisi aliter jure municipali cautum reperiatur; seu aliter super hoc arbitrium foret concessum. Et prædicta non intelligantur de condemnationibus, quæ fierent super bannis.

Quòd

Digitized by Google

Quod bannitus, ſoluta condemnatione, cancelletur de banno.
Cap. LXXVII.

ITem, ſi quis fuerit bannitus, & condemnatus ex aliquo delicto, unde non ingeratur pęna Sanguinis; quòd, ipſo ſolvente, & ſatisfaciente dictam condemnationem eximatur, & cancelletur de dictis banno, & condemnatione. Et ſi fuerit bannitus tantùm, & non condemnatus, ipſo bannito ſolvente, id quod ſolvere deberet, ſi condemnatus fuiſſet, ſecundùm formam Statutorum cancelletur de ipſo banno, & ulterius non procedatur ad aliquam condemnationem: quæ cancellationes fiant, & fieri poſſint per Notarios Maleficiorum, de mandato Poteſtatis, vel per Notarium præſidentem ad dictum Officium, oſtenſa tamen priùs ſolutionis confeſſione.

Quòd ſpoliatus reſtituatur in poſſeſſione, in qua erat tempore ſpoliationis.
Cap. LXXVIII.

ITem, quicunque ſpoliatus reſtituatur in ea poſſeſſione, vel quaſi, in qua erat tempore ſpoliationis, ſummariè, & ſine ſtrepitu, & figura judicii. Et prædicta locum habeant ſive civiliter, ſive criminaliter agatur.

Quòd parricida capite puniatur. Cap. LXXIX.

PArricida capite puniatur, ita quòd moriatur.

De pœna rapientis mulierem honeſtam. Cap. LXXX.

ITem, quòd ſi quis per vim rapuerit mulierem honeſtam, & ipſam adulteraverit, ſeu ſtupraverit; capite puniatur. Si verò non per vim rapuerit, ſed alio quovis modo mulierem (dummodo non ſit meretrix famoſa, ſeu publica) ſtupraverit, ſeu adulteraverit; puniatur in libris centum mezanorum.

De pęna mulieris, habentis maritum, committentis ſtuprum, ſeu adulterium.
Cap. LXXXI.

ITem, ad hoc ut honeſtas adimpleatur, & luxuria refrenetur: ſi qua fęmina maritata maritum habens Terræ Lonadi, vel Diſtrictus paſſa fuerit ſe cognoſci carnaliter, & voluntariè per aliũ, quàm per maritum; capite puniatur, ita quòd moriatur. Ad cujus criminis accuſationem, & proſecutionem non admittantur, niſi infraſcriptæ perſonæ, videlicet maritus, & aſcendentes, & deſcendentes mariti, & etiam aſcendentes, & deſcendentes illius fęminæ, mariti frater, patruus, & avunculus, & conſanguinei germani tam dictæ fęminæ, quàm mariti. Et ſi aliqua ex prædictis perſonis accuſare non vellet, ſed requireret, vel aliter poſtularet dicto D. Poteſtati Lonadi, quòd procedatur ex Officio, ſeu per inquiſitionem contra talem fœminam; eo caſu dictus talis Poteſtas teneatur, & debeat inquirere, & procedere contra ipſam fęminam, & ipſam punire, & condemnare, ut ſupra, ſi de dicto crimine fuerit confeſſa, vel convicta. Et intelligatur voluntariè dictam fęminam carnaliter fuiſſe cognitam, ſi ipſa in actu dictæ cognitionis non clamaverit alta voce, & fecerit quidquid potuerit, in reſiſtendo illi, qui eam carnaliter cognoverit. Si verò mulier habẽs maritum, qui non ſit de Terra Lonadi, vel Diſtrictu, quæ non ſit meretrix publica, vel famoſa, ſponte commiſerit adulterium; capite puniatur: ad cujus criminis accuſationem, & proſecutionem non admittantur, niſi infraſcriptæ perſonę, videlicet maritus illius mulieris, mariti pater, mulieris pater, mulieris fratres, & mulieris filius; & in tali caſu nullus Officialis ex Officio poſſit inquirere, nec procedere, & quantumcunque arbitriũ reperiretur eſſe conceſſum.

De Muliere domicella, vel vidua committente ſtuprum. Cap. LXXXII.

ITem, ſi qua mulier, quæ nunquam habuerit maritum, vel vidua paſſa fuerit ſponte ſe cognoſci carnaliter; capite puniatur, ita quòd moriatur. Et intelligatur ſponte cognitam fuiſſe, ſi ipſa non clamaverit alta voce, & non fecerit, quidquid potuerit, in reſiſtendo, ne carnaliter cognoſceretur

Digitized by Google

gnoſceretur, ad cujus criminis accuſationem, & proſecutionem non admittantur, niſi perſonæ infraſcriptæ videlicet pater, frater, patruus, & filii viduæ. Et quòd contra iſtas tales mulieres non poſſit procedi per Officium, nec per inquiſitionem, quantumcunque arbitrium conceſſum eſſet Rectori.

De eodem. ¶ 1.

ITem, quòd aliqua perſona non intelligatur commiſiſſe raptum mulieris, nec violentiam, ſi de nocte, vel de die reperta fuerit mulier eſſe in domo alicujus tertiæ perſonæ, niſi (ducendo eam in domo) manifeſtè apparuerit, & approbatum fuerit de violentia, ſeu dolo.

De eodem. ¶ II.

ITem ſi quis tenuerit aliquam mulierem publicè, vel palam per concubinam, vel amaſiam, vel focariam, non poſſit denunciari, nec accuſari per ipſam mulierem, nec per aliquem alium ex eo, quòd diceret aliquam violentiam fuiſſe factam ipſi mulieri, vel amaſiæ, ſeu concubinæ, vel eam carnaliter per vim cognoviſſe. Et quòd ſi tenuerit publicè aliquam mulierem per menſem, & non ultra, non poſſit, occaſione prædicta puniri, vel condemnari.

Quòd ſodomita igne concrementur. Cap. LXXXIIJ.

ITem quòd ſi quis inciderit in crimen ſodomiæ, igne cremetur, ita quòd ſtatim in igne moriatur, antequam familia recedat de loco ſupplicii.

De pœna tenentis, ſeu exercentis privatum carcerem. Cap. LXXXIV.

ITem, tenens, ſeu exercens per ſe, vel per alium privatum carcerem; capite puniatur, ita quòd moriatur. Et intelligatur tenere, ſeu exercere per ſe, vel per alium privatum carcerem, qui non ad executionem præcepti alicujus Juſdicentis, ſeu aliàs non juridicè tenuerit, ſeu exercuerit, ſeu exercere, ſeu teneri fecerit aliquem contra ejus voluntatem incluſum, ſeu ligatum in aliqua parte per duos dies continuos, & non aliter.

De pœna tenentis aliquem incluſum, & qui non fecerit eum redimere. Cap. LXXXV.

ITem, ſi quis tenuerit, ſeu teneri fecerit aliquem incluſum, ſeu ligatum, ſeu captum minori ſpatio duorum dierum continuorum, & non fecerit eum redimere in aliquo; puniatur in libris ducentis mezanorum.

De pœna tenentis aliquem captum, ſeu ligatum, ſi fecerit eum redimere. Cap. LXXXVI.

ITem quicunque tenuerit, ſeu teneri fecerit aliquem incluſum, ſeu ligatum, ſeu captum minori tempore duorum dierum continuorum, & fecerit eum redimere in aliqua quantitate excedente ſummam librarum centum mezanorum, ſeu in aliqua re, ſeu facto, ſeu jure, excedente dictam quantitatem librarum centum mezanorum; capite puniatur, ita quòd moriatur. Si verò fecerit eum redimere in quantitate, re, facto, ſeu jure, non excedente quantitatem librarum centum mezanorum; puniatur in libris ducentis mezanorum ſolvendis infra quindecim dies, à die condemnationis computandos Maſſario Communis Lonadi; quas ſi non ſolverit ad terminũ prædictum; capite puniatur: quarum medietas, ſi ſoluta perveniat in Commune Lonadi, & alia medietas in injuriam paſſum. Et ſuper prædictis captivationibus, & qualibet earum in infraſcriptis Statutis, & quolibet eorum comprehenſis D Poteſtas Lonadi teneatur, & debeat inquirere, & ex Officio, & per inquiſitionem procedere, & punire, & condemnare ſecundùm formam Statutorum, & ultra in reſtitutione quantitatis, & rei redemptionum prædictorum.

De

Digitized by Google

De pœna illius, qui per metum fecerit aliquem redimere, & non tenuerit eum captum. Cap. LXXXVJJ.

SI quis per metum, vel vim fecerit aliquem redimere in aliqua quantitate, re facto, seu jure, & non tenuerit tamen eum, nec teneri fecerit inclusum, nec ligatum, nec captum; puniatur in æstimatione ejus, de quo fecerit eum redimi, & ultra in quadruplum: cujus quadrupli medietas applicetur redemptis, & alia Communi de Lonado; & nihilominus talis redemptio, & quicquid secutum fuerit ex ea, vel ob eam, nullius sit valoris, & momenti ipso jure.

De pœna tributantis aliquem. Cap. LXXXVJJJ.

SI quis tributaverit aliquem, puniatur in libris vigintiquinque mezanorum, & in restitutione rei tributatæ in duplum [quod Statutum non habeat locum in illis casibus tributationis, in quibus aliàs esset dispositum à jure nostro municipali) & de prædicta tributatione credatur Sacramento illius personæ, quæ dedisset dictum tributum, cum uno teste fide digno.

De pœna tentantis corrumpere Potestatem, vel eius Officiales. Cap. LXXXIX.

NUlla persona, cujuscunque conditionis existat, audeat, vel præsumat appellere, seu tentare Potestatem Lonadi, vel Officialem, vel familiam Serenissimi Duc. Dom. Nostri Venetiarum &c. aut Communis Lonadi, causa corrumpendi, nec eum corrumpere pretio, precibus, vel amore volendo eum facere declinare à recto tramite justitiæ; vel aliter, nec aliquid promittere, offerre, nec dare per se, nec per alium, neque depositum, aut pactum sub aliqua conditione facere aliqualiter, quò minùs dictus Potestas, Officiales, & familiares præfati Dominii Nostri, & Communis Lonadi justitiam faciant in judiciis, seu causis, peritionibus, & examinationibus, & aliis quibuscunque negotiis, tam Communi, quàm alicui privatæ personæ aliqua de causa spectantibus, vel etiam aliqua alia de causa. Et in casibus prædictis pro sola attentatione tentans cadat in pœnam dimidii valoris, & æstimationis rei, seu causæ attentatæ. Et si secuta fuerit corruptela cum effectu in præjudicium alterius; tunc corrumpens cadat in pœnam pretii æstimationis Rei, seu causæ corruptæ, & corruptus cadat in pœnam dupli pretii, & valoris Rei, seu causæ corruptæ, & omne, quod inde secutum est ex dicta corruptione sit nullum, ipso jure.

Quòd fures, & latrones impunè possint capi, dum cognoscentur. Cap. XC.

QUicunque impunè capere possit furem, latronem, vel malefactorem, & cum eum ceperit, teneatur ipsum D. Potestati Lonadi, consignare, & consignari facere suis propriis expensis, sub forma infrascripta. videlicet si eum ceperit in Terra Lonadi, ea die, qua ceperit. Si verò in Districtu Lonadi, infra duos dies. Et si quis contrafecerit, si est singularis persona, condemnetur in quinquaginta libris mezanorum. Si verò Universitas Terræ Lonadi, in libris centum mezanorum. Si verò fuerit Universitas loci Jurisdictionis Lonadi, in libris quinquaginta mezanorum: & nihilominus quælibet persona, Commune, Collegium, vel Universitas, quæ cepisset aliquem de prædictis, teneatur, elapso dicto termino, consignare prædictum sic captum, quem si nullo modo consignaverit ad terminum sibi Statutum per Potestatem, si fuerit singularis persona, cadat in pœnam similem, qua tenetur captus non consignatus. Et si fuerit Universitas, ut supra, condēnetur in quadruplum pœnæ suprascriptæ.

De pœna impedientis, ne detenti, ut fures, vel malefactores consignentur. Cap. XCI.

SI aliqua singularis persona, vel aliqua Universitas impediverit, seu impedire fecerit, quo minùs aliquis, qui captus, seu detentus fuerit, ut fur, latro, vel malefactor consignetur in fortiam Communis Lonadi, condemnetur sub forma infrascripta, videlicet si fuerit singularis persona, in libris quinquaginta mezanorum. Si verò Universitas Terræ Lonadi, in libris ducentis

mezā-

Digitized by Google

mezanorum. Et si Universitas loci suppositi jurisdictioni Lonadi, in libris centum mezanorum, & minus, habita consideratione in paucis locis. Si verò prædictum impedimentum fuerit tale, ex quo talis captus, vel detentus fugam arripuerit; ita quòd consignari non possit; eo casu persona, quæ impediverit, vel impedire fecerit, cadat in similem pœnam, qua dictus captus, & non consignatus veniret puniendus, vel condemnandus, si consignatus fuisset. Et si fuerit Universitas, cadat in pœnam quadrupli pœnæ supra dictæ.

Qualiter Universitas teneatur dare auxilium, ad consignandum malefactores, & fures captos. Cap. XCII.

AD consignationem fiendam in fortiam Communis Lonadi de aliquo capto, vel fure, vel latrone, vel malefactore teneatur quælibet Universitas dare auxilium cum effectu, si hoc fuerit requisitum, seu petitum per consignare volentem cum à Consulibus, seu aliis Officialibus alicujus Terræ Districtus Lonadi, sub simili pœna appositæ in proximo præcedenti Statuto, incipiente: *si aliqua singularis persona &c.*

De pœna capientis aliquem furem, vel malefactorem, negligentis in consignando, & notificando. Cap. XCIII.

SI quis ceperit, vel aliter detinuerit, vel detineri, vel capi fecerit aliquem, ut furem, latronem, vel malefactorem in jurisdictionibus Lonadi, & non notificaverit infra unam diem Comuni, seu Consulibus, aut Officialibus, vel saltem octo hominibus illius Terræ, in qua, vel cujus Territorio cum ceperit, vel detinuerit, aut D. Potestati Lonadi infra tertiam diem, sive reperiatur culpabilis de delicto, pro quo captus, vel detentus erit, sive non, incurrat pœnam Statuti facti contra tenentes privatum carcerem, nec aliquam aliam pœnam; sed talis capiens operam faciat cum effectu, suo posse, quòd talis captus consignetur in virtutem D. Potestatis, & Communis Lonadi: & si in prædictis negligens fuerit, condemnetur pro tali negligentia in havere, arbitrio D. Potestatis, inspectis conditione personæ, & qualitate facti. Si verò ceperit in Terra Lonadi, & Territorio, similem notificationem facere teneatur D. Potestati infra unam diem, quod si fecerit, non incurrat pœnam aliquam.

De pœna auferentis aliquem furem, vel homicidam, vel alium malefactorem amotum de manibus familiæ D. Potestatis. Cap. XCIV.

SI quis per vim auferret, vel eximeret de manibus familiæ D. Potestatis, vel alterius, qui in fortiam D. Potestatis conduceret, vel in sua fortia haberet causa conducendi aliquem furem, vel homicidam, vel alium malefactorem bannitum, vel non bannitum; adeo quòd ipsum consignari, & in fortiam Regiminis conduci non permiserit, puniatur, & condemnetur pœna, qua puniri deberet dictus malefactor. Præterea nulla persona, cujusvis status, & conditionis existat, audeat, vel præsumat turbare, nec impedire Officium D. Potestatis, nec ejus familiæ, sub pœna cuilibet contrafacienti librarum decem mezanorum, & plùs, & minùs, arbitrio D. Potestatis, inspecta conditione personæ, & facti, & loci.

De pœna plagiarij. Cap. XCV.

PLagiarius furcis suspendatur; ita quòd confestim moriatur.

Quòd venefici capite puniantur. Cap. XCVI.

VEnefici capite puniantur, ita quòd moriantur.

Quòd Malefici in havere, vel persona arbitrio Potestatis puniantur. Cap. XCVII.

MAlefici, & Malvegatores arbitrio Potestatis puniantur in persona, vel havere, inspecta qualitate facti, & personæ.

De

Digitized by Google

De capiendis bannitis Communis Lonadi. Cap. XCVIJJ.

ITem Statuimus, quòd omnes banniti, qui banniti ſint perpetuò ex quacunque cauſa criminali, non ſtent, nec morentur, nec ſtare, nec morari debeant, vel poſſint in Terra, vel Diſtrictu Lonadi. Et ſi reperti fuerint, à qualibet perſona capi poſſint, & in fortiam D. Poteſtatis conduci, & incarcerari debeant, pęna debita, ſeu debitis puniendis, vel non relaxandis, ſi pœna erat pecuniaria, donec ipſam ſoluerint.

De premio dando capientibus bannitos. Cap. IC.

ITem Statuimus, quòd quicunque ceperit aliquem bannitum Communis Lonadi, & ipſum præſentaverit vivum D. Poteſtati; ſi talis captus, & præſentatus, bannitus, & condemnatus foret ex crimine, ex quo ad mortem puniendus eſſet; talis capiens, & præſentans habeat, & habere debeat à Communi de Lonado libras quinquaginta mezanorum. Et poſſit inſuper eximere de banno unum bannitum Communis Lonadi, qui etiam bannitus eſſet ad mortem. Et ſi capiens bannitum, bannitus foret, ipſe etiam à banno liberetur. Et ſi quis plures vivos bannitos præſentaverit in fortiam Communis, & prædicti D. Poteſtatis Lonadi, quotquot fuerint præſentati, habeat præſentans libras quinquaginta mezanorum pro quolibet, & quocunque præſentato, ſi dicti banniti erant banniti ad mortem. Et ulteriùs poſſit pro quocunque bannito præſentato eximere unum bannitum à banno, eximendo etiam ſeipſum, ſi bannitus fuerit, loco unius banniti.

¶ 1. Si verò interfecerit bannitum unum, vel plures ad mortem, & ipſum, ſeu ipſos mortuos præſentaverit in fortiam D. Poteſtatis, & Communis Lonadi, poſſit ſeipſum, ſi bannitus fuerit, de banno eximere, & etiam tot bannitos, quot fuerint banniti interfecti, & præſentati. Quod autem ſupra dictum eſt, quòd eximi poſſit de banno alius bannitus, locum habeat, ſi dictus eximendus pacem habuerit cum hæredibus defuncti, & interfecti. Et ſi eis non extantibus, à Conſulibus Communis Lonadi, qui illam ſibi facere teneantur. Nec poſſit de banno eximi ex cauſa, ſeu cauſis prædictis bannitus de hæreſi, vel pro eo quòd commiſiſſet aliquid contra Statum Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum; vel pro eo quod interfeciſſet aliquem Officialem Prælibati D. vel Communis Lonadi; vel pro eo quod ipſum Officialem per vim rapuiſſet, & aliò eum conduxiſſet.

¶ 2. Si quis autem præſentaverit, ut ſupra, aliquem bannitum ad membri amiſſionem unum, vel plures, poſſit pro unoquoque præſentato eximere unum ex bannitis pro membri amiſſione, dummodo pacem habeat cum offenſo, vel Conſulibus, ſi offenſi non extarent. Præſentans verò in fortiam, ut ſupra, ipſius Communis bannitum in pecunia, unum, vel plures; habeat, & habere debeat præſentans medietatem ejus, quod deveniet in Communi de Lonado.

De augmentatione pœnarum. Cap. C.

QUia delicta nonnunquam loco, & tempore aggravantur, propter quod eorum pœnas convenit ampliari. Ideo Statuimus, quòd delictorum, ſeu criminum pœnæ, quæ imponuntur per Statuta, & ordinamenta Communis Lonadi pro ſimplicibus delictis duplicari debeant, & ipſi delinquentes in duplum puniri, ſi illa maleficia commiſerint in Palatio Communis Lonadi, ſeu in domo habitationis D. Poteſtatis, & D. Capitanei; ſeu ſuper platea Communis Lonadi, ſeu ad portas dictæ Terræ, vel etiam in Citadella; ſeu etiam vulnera verint, ſeu percuſſerint, vel inſultum fecerint contra aliquem in domo ipſius habitationis, in qua offenſus habitaret, ſeu ſtationem haberet; ſeu aliquem offenderent in aliqua Eccleſia, ſeu Cęmiterio; ſeu etiam dicta maleficia, ſeu delicta de nocte commiſſa fuerint; & intelligatur de nocte commiſſum maleficium, ſi commiſſum fuerit clauſis in ſero portis Communis Lonadi, ſcilicet portis Curli, & Clivi, & ſic nox intelligatur, uſquequo de mane fuerint apertæ.

De mitigatione pœnarum propter pacem, vel delinquentis confeſſionem. Cap. CI.

ITem Statuimus, quòd ſi delinquens de delicto ab offenſo pacem habuerit; ita tamen quòd offenſus tempore, quo pacem facit, major ſit annis quatuordecim, de qua pace conſtare debeat

Digitized by Google

per publicum inſtrumentum factum infra menſem à die commiſſi maleficii ; & dictum inſtrumentum productum fuerit in judicio ante ſententiam , ſeu condemnationem : remittatur, & remitti debeat per Dominum Poteſtatem tertia pars condemnationis dicto delinquenti , & pacem habenti : quod quidem inſtrumentum pacis poſſit à quocunque produci : Et proſit etiam dicta pax contumaci. Si verò delinquens pacem non habuerit ; ſed in prima reſponſione , per ipſum facta accuſæ , vel denunciæ , vel inquiſitioni porrectæ , ſeu formatæ contra ipſum , dictus delinquens confeſſus fuerit delictum , & id quod , & pro quo contra eum procederetur ; ita, & taliter quòd ex ejus confeſſione abſque aliis indiciis , ſeu probationibus veniat condemnandus ; eidē tertia pars pęnæ remittatur,& ipſo jure, remiſſa intelligatur.Si verò dictus delinquens haberet pacem prædictam , & ultra pacem confeſſus fuerit delictum , ut ſupra ; eo tunc remittatur eidem medietas condemnationis,in qua condemnandus eſſet, ſi pacem non haberet,& delictum confeſſus non fuiſſet . Si verò delinquens fuerit minor decem & octo annis , ſimiliter remittatur (ætatis miſeratione) quarta pars condemnationis de eo fiendæ , ſi major eſſet . Si verò dictus minor pacem haberet cum offenſo , & confeſſus fuerit dictum delictum modo , quo ſupra ; tunc propter illa tria beneficia remittantur eidem minori duæ partes ex tribus condemnationis , de eo fiendæ .

Quòd nullus ſatiſdans idoneè detineatur. Cap. CII.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona pro maleficio poſſit detineri, ſi idoneè voluerit ſatiſdare, niſi pro gravi delicto ; & niſi de eodem præceſſerint indicia, ſive fuerit accuſatus, ſive denunciatus, ſive non : & niſi in caſibus , in quibus ſpecialiter conceditur ex forma Statutorum Communis Lonadi . Et gravia quidem delicta intelligantur,de quibus quis, ſi convinceretur,vel confiteretur, corporaliter puniretur, etiam ſi talis pęna ſecundariò veniret imponenda in defectum pœnæ pecuniariæ non ſolutæ . Quo caſu delinquens , vel inculpatus carceretur , etiam ſi ſatiſdare vellet . Et ſalvo ; quòd ubi pœna corporalis evitari poſſit ,ex forma præſentium Statutorum , ſoluta certa pecuniaria pęna ; eo tunc dictus delinquens, ſolvendo dictam pęnam pecuniariam Maſſario Communis Lonadi ſub conditione, quòd in caſu, quo condemnetur, ipſam pecuniam vult ſolutam eſſe : in caſu verò, quo abſolveretur à dicto delicto, quòd eo tunc dicta pecunia eidem reſtituatur ; eo tunc prędictus inculpatus poſſit carceras evitare .

De rumoribus , & miſcellantijs inter affines , & conſanguineos. Cap. CIII.

QUoniam ubi debet incaleſcere amor , & charitatis officium , non debet præberi odium occaſio generandi . Ideò Statuimus , quòd pro percuſſionibu s, offenſionibus, rumoribus,& miſcellantiis,quę fierūt,vel eſſent inter affines,agnatos,cōſanguineos,vel cognatos uſq;ad quartū gradum , gradu ſecundùm formam Juris Canonici computato, ſeu inter affines , qui comprænduntur lege Julia , de Parricidis : pęnæ ſpecificatæ in aliis Statutis , & quæ imponuntur pro aliis delictis , ex forma Statutorum Communis Lonadi , duplicentur,& duplicari debeant , ſi de ipſis facta fuerit accuſa per offenſum , & pace inter ipſos facta non fuerit , qua facta ſolùm pęnæ imponantur , quæ aliàs venirent imponendæ , ſi perſonæ tales non forent . Etſalvo , quòd ſi filij , ſeu deſcendentes uſque in infinitum percuſſerint , ſeu vulneraverint aliquem ex ſuis aſcendentibus cum armis ,& cum ſanguinis effuſione ; eo tunc dicto deliquenti manus dextra amputetur , quam infra menſem à die condemnationis factæ redimere poſſit pro libris centum mezanorum . Si verò ſanguinem non fecerit , vel ſine armis percuſſerit ; puniatur in duplum ejus, quo puniretur,ſi extraneum offendiſſet . Si verò aſcendentes ſuos deſcendentes percuſſerint , & vulneraverint cum armis, & ſanguinis effuſione ; tunc puniantur in duplum ejus, quo punirentur , ſi extraneum vulneraſſent . Si verò ſanguinem non fecerint , nec membrum debilitaverint , & ſine armis percuſſerint , nullam pęnam patiantur aſcendentes , nec eo caſu de ipſis poſſit aliqua accuſatio,vel proceſſus fieri.

De

Digitized by Google

De offenſionibus, & miſcellantijs inter virum, & uxorem. Cap. CIV.

ITem Statuimus (quia, quos Deus conjunxit, non debet alicui præberi materia ſeparandi) quòd ſi inter maritum, & uxorem fiant offenſiones ſine armis, quòd de dictis offenſionibus nullus fiat proceſſus. Eo ſalvo, quòd ſi fieret inter ipſos vulnus cum armis, & ſanguinis effuſione, vel fractura, ſeu læſio alicujus oſſi, puniantur, prout ſuperius in Statuto præcedenti de aliis affinibus eſt expreſſum.

Quòd de miſcellantijs inter conſanguineos, & maritum, & uxorem non procedatur, niſi ad inſtantiam offenſi accuſantis. Cap. CV.

ITem Statuimus, quòd in omnibus caſibus prædictis, ubi, & in quibus fierent miſcellantiæ, rumores, ſeu feritæ inter conſanguineos, agnatos, cognatos, vel affines, & maritum, & uxorem non procedatur, nec procedi poſſit, niſi offenſus accuſaverit. Et aliter proceſſus factus non valeat ipſo jure.

De percuſſionibus, & injurijs illatis in perſonam, vel perſonas Dominorum Poteſtatis, & Capitanei Communis Lonadi, & Officialium ſuorum. Cap. CVI.

QUoniam creſcente delicti contumacia, creſcere debet, & pœna. Ideircò ſtatuimus, & ordinamus, quòd ſi quis injuriosè manus injecerit in Perſonam D. Poteſtatis Lonadi, ſeu D. Capitanei, percutiendo ipſos, vel aliquem ipſorum ſine armis, & ſanguinis effuſione; puniatur, & condemnetur in libris ducentum mezanorum, quas ſi ſolvere non poterit infra menſem à die condemnationis; incidatur ipſi malefactori auricula dextra. Si verò ſanguinem fecerit ſine armis, vel cum armis, & ſine ſanguinis effuſione ipſos percuſſerit; puniatur in libris quingentis mezanorum, quas ſi non ſolverit infra menſem, amputetur ſibi manus dextra. Si verò cum armis percuſſerit, & cum ſanguinis effuſione, condemnetur in amputatione capitis.

De verbis injurioſis illatis in perſona D. D. Poteſtatis, & Capitanei. Cap. CVII.

ITem Statuimus, quòd ſi quis opprobrium, vel vituperium, ſeu aliqua verba injurioſa protulerit contra D.D. Poteſtatem, vel Capitaneum Lonadi; condemnetur talis injurians, ſeu verba injurioſa proferens pro quolibet verbo injurioſo in libris viginti quinque mezanorum.

De offenſionibus factis Officialibus dictorum D. D. Poteſtatis, & Capitanei, ac Stipendiarij Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri. Cap. CVIJJ.

ITem Statuimus, quòd ſi quis ſine armis percuſſerit Officiales D.D. Poteſtatis, & Capitanei Lonadi, vel cum armis, & ſanguinis effuſione; condemnetur in duplum ejus, quod condemnaretur, ſi privatum aliquem alium offendiſſet.

De injurijs commiſſis in perſonas Notariorum ad civilia D. Poteſtatis, & Conſulum Communis Lonadi. Cap. CIX.

ITem Statuimus, quòd ſi quis injuriam aliquam, ſeu percuſſionem fecerit cum armis, vel ſine armis, & cum ſanguinis effuſione, vel ſine in perſonã, ſeu perſonas Conſulum, ſeu Notariorum ad Civilia D. Poteſtatis; puniatur delinquens in duplum ejus, quod alias puniretur, ſi dicti Notarii, & Conſules Officium non haberent: adeo quòd vigore officii eorum dictas pœnas volumus duplicari, ſingula ſingulis referendo.

De prohibita injuria in loco feſtivitatis, congregationis, vel ſolatij. Cap. CX.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona audeat, vel præſumat in aliquo loco Terræ Lonadi, vel Diſtrictus, ubi aliqui alicujus feſtivitatis occaſione concurrerint, ſeu occaſione ſolatii, vel alicujus

Digitized by Google

cujus congregationis perſonarum, eundo, ſtando, vel redeundo, verbo, vel opere, vel aliquo modo tractare, vel facere aliquid, per quod offenſa, vel injuria alicui inferatur, vel inferri poſſit, vel per quod tumultus aliquis, vel impetus, ſeu rumor, vel ſcandalum oriatur, vel oriri poſſit, vel operam dare in prædictis, vel ſequi aliqualiter prædicta committentem. Et qui contrafecerit, puniatur realiter, & perſonaliter, arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & conditione perſonarũ. Et ſimiliter puniatur, qui aliquod prædictorum commiſerit in loco cuſtodiæ alicujus, vel ſub aliqua cuſtodia, ſeu Fortilicio, ſcilicet, in Caſtro, ſeu Rocha Lonadi, & ſub cuſtodiis portarum Lonadi, & Citadellæ: & qui contrafecerit, ſi tumultus ſecutus fuerit; puniatur, ut ſupra dictum eſt. Et ſimiliter in caſibus prædictis ſi tumultus ſecutus fuerit; puniatur, ut ſupra dictum eſt. Si autem tumultus ſecutus non fuerit; puniatur, eò tunc in duplum ejus, quod puniretur, ſi aliàs deliquiſſet alibi, quàm in prædictis locis.

De mandatoribus, & delictum committi facientibus. Cap. CXI.

ITem Statuimus, quoniam: Qui per alium facit, per ſeipſum facere videtur: quòd quicunque delictum committi mandaverit, ſeu percuſſerit, ut committeretur, eo commiſſo; mandans, & perſuadens puniatur perinde; ac ſi ipſum delictum commiſiſſet. Delicto verò non commiſſo, ſi delictum, quod mandabatur, ſit tale, quòd eo commiſſo, propter illud pœna mortis veniret imponenda; pœna centum librarum mezanorum puniatur. Si verò ex eo veniſſet aliqua pœna ſanguinis, ſeu corporis afflictiva imponenda; tunc pœna quinquaginta librarum mezanorum puniatur. Si verò pœna pecuniaria erat imponenda: tunc mandans puniatur in dimidietatem ejus, quod condemnatus fuiſſet delinquens, ſi delictum perpetraſſet; niſi mandans, re integra, mandatum pœnitentia ductus revocaverit, & de revocatione certificaverit illum, cui mandaverat. Mandans verò aliquod maleficium committi per aſſaſſinum, vel proditorem, puniatur etiam maleficio non ſecuto, perinde ac ſi ſecutum fuiſſet. Et intelligatur hoc maleficium per aſſaſſinum committi, ſi per pecuniam delictum committi mandatum fuerit, vel præmii cauſa. Et prædicta locum habeant, etiam ſi mandatum fuerit dictum aſſaſſinium committi debere extra Terram, & Territorium Lonadi.

De pœna delinquentis contra illos de Lonado, & ſua juriſdictioni ſuppoſitos. Cap. CXII.

ITem Statuimus, quòd ſi quis forenſis, vel alienigena, undecunque ſit, qui in Terra, & Territorio Lonadi domicilium non habeat ſuppoſitum juriſdictioni prædicti Communis, offenderit, ſeu offenſam fecerit in perſonam alicujus de Lonado, vel alicujus Diſtrictualis Terræ Lonadi, habentis domicilium, & habitationem in prædicta Terra, vel Territorio, & ſuſtinentis onera, & factiones cum Communi, & Hominibus Lonadi, ipſum occidendo, vulnerando, ſeu aliter offendendo in havere, vel perſona extra Diſtrictum dictæ Terræ Lonadi; ſeu etiam dicto offendenti præſtiterit auxilium, conſilium, vel favorem; talis occidens, vulnerans, vel offendens perpetuò non poſſit, nec auſus ſit venire ad Terram, nec Territorium Lonadi, nec in ipſa, ſeu ipſius Territorio ſtare, habitare, vel morari, niſi ſatisfecerit offenſo, ac etiam Communi de Lonado pœnam debitam ſolverit, ſeu paſſus fuerit, ſive pecuniaria, ſive corporalis talis pœna fuerit. Et D. Poteſtas ad petitionem cujuſcunque offenſi, vel ejus hœredum, vel etiam ad petitionem cujuſcunque accuſantis, vel denunciantis ipſum offendentem, & quoſcunque, præbentes ipſi auxilium, conſilium, & favorem, bannire teneatur de Terra, & Territorio Lonadi, interdicendo dicto offendenti per ſententiam Terram, & Territotium Lonadi, & aditum ad dictam Terram, & Territorium; ita quòd perpetuò dicti offendentes non poſſint ſtare, morari, vel habitare in dicta Terra, & Territorio Lonadi & hoc ſi contra ipſum offendentem extent probationes legitimæ, vel ſaltem indicia, ex quibus, vel pro quibus præſens, torqueri poſſet. Et inſuper condemnentur, ut ſupra, dicti offendentes pœnis; quibus punirentur, ſi prædicta delicta commiſiſſent in Terra, & Territorio Lonadi, & tales venientes in Terra, & Territorio Lonadi poſſint à quolibet capi, & in fortiam D. Poteſtatis conduci.

De

Digitized by Google

De verbis injurioſis. Cap. CXIII.

ITem Statuimus, quòd ſi quis alicui improperaverit verba injurioſa, per quæ improperaſse non videatur proditionem, falſitatem, hæreſim, concubitarionem, vel uxoris adulterium, ſeu alicui mulieri non imputaverit adulterium, ſtuprum, ſeu meretricium, ſeu non improperaverit mortem vituperoſam aſcendentium, ſeu deſcendentium, vel aliquid, quod procederet ad ignominiã totius ſui generis; condemnetur pro quolibet verbo injurioſo in ſoldis quadraginta mezanorum, & plùs, & minùs poſſit condemnari arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & conditione perſonarum. Si verò verba injurioſa ſupradicta improperaret, ſeu inferret, vel diceret alicui, videlicet ſodomita, proditor, falſus, hæreticus, leno; vel etiam diceret uxorem adulteram, &c. quæ ſuperiùs exprimuntur, pro quolibet verbo puniatur in libris decem mezanorum; niſi dictæ perſonę, quibus prædicta improperarentur, eſsent de prædictis, quæ ipſis improperarentur publicè, & communiter diffamatæ in Terra Lonadi, ſeu in loco, in quo prædicta ſibi imputarentur; ſeu adeò forent dicta vitia notoria, quòd nulla poſsent tergiverſatione celari.

De eodem. ¶ I.

ITem Statuimus, quòd prædictis non obſtantibus, volumus ipſum, cui verba injurioſa prolata ſunt, agere poſse actione injuriarum pro exiſtimatione, ſeu ad vindictam injurię ſuæ. Et quòd injuriatus ipſe præferatur, & præferri debeat in agendo civiliter injuriarum actione ipſi accutanti, & denuncianti, ſeu etiam Judici inquirenti; niſi injuriatus ipſe agere volens palsus fuiſset alium accuſare, vel denunciare.

De verbis injurioſis prolatis in præſentia D. Poteſtatis. Cap. CXIV.

ITem Statuimus, quòd ſi quis dixerit alicui aliqua verba injurioſa in præſentia D. Poteſtatis abſque proceſſu aliquo inde fiendo D. Poteſtas ipſum condemnare poſſit: & de facto pœnam ſolvi facere; & ultra pœnam, quæ alias imponeretur, dictus Poteſtas, eo quia in ejus præſentia dicta verba injurioſa fuerint prolata, auferat dicto proferenti ſoldos viginti Imperiales.

De tranſgreſſoribus murorum Terra, & Caſtrorum Lonadi. Cap. CXV.

ITem Statuimus, quoniam tranſgredi Civitatum, & Caſtrorum muros, eſt hoſtile, quòd nullus cujuſcunque conditionis, & Status exiſtat, audeat, vel præſumat muros Terræ Lonadi, ſeu Caſtrorum ſuæ juriſdictioni ſuppoſitorum tranſgredi, intrando, vel exeundo, ac etiam in ipſis Terris intrare, vel exire niſi per portas ad hoc deputatas, de die, vel de nocte: & qui contra fecerit; puniatur in amputatione pedis dextri. Qui verò in dictis locis clandeſtinis noctis tempore, & tempore guerræ alibi, quàm per portas intraverit, vel exiverit; in amputatione capitis puniatur, niſi exiverit tempore guerræ, vel intraverit de licentia DD. Poteſtatis, & Capitanei.

De exploratoribus habitantibus in Terra, & Territorio Lonadi. Cap. CXVI.

ITem Statuimus, quòd ſi quis de Terra, & Territorio Lonadi, ſeu ibidem habitans notificaverit negotia ſecreta, quæ in dicta Terra tractarentur, ordinarentur, ſeu fierent pro ipſius Terrę, & Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri ſtatu, & augmento, etiam ad offenſionem, ſeu confuſionem hoſtium, vel inimicorum, ſeu rebellium dicti Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri & Communis prædicti, dicta negotia propalando prædictis inimicis, ſeu rebellibus; ex qua propalatione turbari, ſeu minui poſſit Status Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri, ſeu Communis prædicti, ſeu etiam ipſos hoſtes, vel rebelles de aliquo in damnum, & præjudicium, vel læſionem prędicti Duc. Dom. Noſtri, & Communis prædicti aviſaverit; ultimo ſupplicio, tanquam proditor, tradatur.

De

Digitized by Google

De exploratoribus aliunde habitantibus. Cap. CXVII.

ITem Statuimus, quòd si quis ad Terram, vel Territorium Lonadi ab alienis partibus venerit, causa explorandi negotia secreta aliqua Serenissimi Duc. Dom. Nostri, vel Communis Lonadi, & ipsa notificandi inimicis, & hostibus supradictis, & ipsa explorata notificaverit; tanquam proditor ultimo supplicio damnetur, & puniatur. Si verò non exploraverit, vel non notificaverit, & per eum non steterit, quo minùs prædicta faceret, in amputatione pedis puniatur.

De Consiliarijs Communis Lonadi revelantibus dicta in Consilio. Cap. CXVIII.

ITem Statuimus, quòd si quis ex deputatis ad Consilium Communis Lonadi, & de Consilio revelaverit aliquod secretum, quod secretum esse debeat in dicto Consilio; puniatur realiter, & personaliter, arbitrio D. Potestatis, inspecta qualitate facti. Et corporaliter Potestas ipsum condēnare non possit, nisi revelaverit aliquod, quod statum, & conservationem status Serenissimi Duc. Dom. Nostri attingat, & Communis Lonadi.

De famosis libellis. Cap. CXIX.

CUm melius mori foret, quàm perdere famam. Ideo Statuimus, quòd si quis dolosè, & animo, & intentione alium infamandi, & famam alterius lacerandi, dederit, seu in publico fecerit, seu in publicum prodiderit carmen, seu scripturam aliquam continentem infamiam alicujus de aliquo, ex quo talis infamatus, si accusaretur, vel condemnaretur, veniret ad mortem puniendus, seu ad membri abscisionem; puniatur, & condemnetur in libris ducentum mezanorum. Si autem aliter puniendus foret dictus infamatus; tunc infamans condemnetur arbitrio Potestatis, inspecta qualitate facti, & conditione personarum; ita tamen quòd condemnatio non transcendat pœnam, qua infamatus, si culpabilis esset, puniretur. Et prædicta locum habeant, nisi probentur ea, de quibus quis infamatus fuisset. Si verò quis ad domum habitationis alicujus posuerit cornu, seu cornua bestiarum, vel bestias mortuas, vel fætidas; puniatur in libris vigintiquinque mezanorum.

De ordine servando in intromissionibus fiendis in bonis delinquentium. Cap. CXX.

ITem Statuimus, quòd quotiescunque ad notitiam D. Potestatis pervenerit per accusatorem, vel denunciatorem delictum aliquod fuisse commissum in Terra, seu Territorio Lonadi cum armis, & sanguinis effusione, D. Potestas teneatur, & debeat per Notarium Maleficiorum describi facere, & sequestrari omnia bona delinquentis: & sequestrationem prædictam scribi facere, & demum facta condemnatione, copiam dictæ sequestrationis tradere exigentibus condemnationes Communis Lonadi.

De residuis Communis Lonadi, & de subtrhaentibus havere dicti Communis. Cap. CXXI.

ITem Statuimus, quòd quilibet Officialis, Massarius, seu Canevarius deputatus ad exigendum, seu recipiendum, administrandum, seu gubernandum introitum, seu havere Communis Lonadi, & pecunias dicti Communis quacunque ratione dicto Communi debitas ad exigendum deputatus teneatur cum omni solicitudine introitus dicti Communis, & pecunias prædictas exigere, & exegisse, & in Communi facere devenire, prout tenetur: nec audeat dictas pecunias ad ejus manus perventas penes se retinere, & in ejus utilitatem convertere, seu in aliam causam expendere, quæ non concernat commodum, & utilitatem dicti Communis. Et qui contrafecerit, puniatur in quadruplum ejus, quod retinuerit, seu expendiderit, ut supra, & nihilominus ad restitutionem pecuniæ retentæ, seu expensa, ut supra, condemnetur. Et simili pœna puniatur, qui prædictis consenserit, vel dederit auxilium, consilium, vel favorem.

Insuper

Digitized by Google

Insuper Statuimus, quòd si aliquis deputatus, ad exigendum datia, seu collectas, vel condemnationes, vel pecunias Communis Lonadi negligens fuerit, in exigendo; ipse teneatur de suo proprio solvere, & satisfacere Communi, & hoc si non exigerit infra tempus quindecim dierum, postquam assignati sibi fuerint debitores. Et ulteriùs elapso Officio suo, & post mensem, à die finiti Officii, non possit dictus Officialis, seu Massarius agere contra debitores suos, nisi prout quilibet privatus agere possit; ita, & taliter quòd vigore Officii præambuli nullum privilegium consequatur dictus Massarius. Hoc addito, quòd debitores non exacti nihilominus semper, & quandocúque remaneant dicto Communi obligati, donec dictus Officialis, seu Massarius soluerit: qua solutione facta, post Officium suum agere possit contra debitores suos, & non ante propter ejus negligentiam. Qui debitores, præsentis Statuti auctoritate; dicti Officialis, seu Massarii sint, & esse intelligantur.

De pœna perjurij. Cap. CXXII.

ITem Statuimus, quòd si quis in judicio constitutus, per Sacramentum positionibus respondendo, vel etiam aliter interrogatus cum ejus Sacramento per D. Potestatem, & juraverit super facto suo, vel aliquo, de quo scientiam haberet, vel habere debuerit, seu de quo publica fuerit vox, & fama illud factum, seu ipsius veritatem negando, ac mendacium jurando dixerit; puniatur, vice qualibet, in centum soldis mezanorum pro quolibet facto negato, sive respondiderit positionibus supradictis per verbum: Credit, vel non credit; sive per verbum veritatis, dum tamen dictæ positiones contineant factum proprium ipsius respondentis, seu quid aliud, de quo dictus respondens scientiam haberet, seu ipsum habere verisimile foret; seu etiam contineret dicta positio factum, de quo foret publica vox, & fama.

¶ 1. Si quis verò juraverit aliquem suspectum, & fugitivum esse: & ex eo ipsum detineri fecerit, qui ejus non fuisset debitor, seu qui suspectus, & fugitivus non fuisset; puniatur, vice qualibet, in libris viginti mezanorum, & nihilominus damna, & expensas reficere compellatur.

¶ 2. Si verò quis contra proprium juramentum, quod scienter in instrumento fecerit, agendò venerit, vel se defendendo, vel aliquid aliud peragendo propter quod contra proprium veniat juramentum, puniatur, vice qualibet, in libris vigintiquinque mezanorum.

¶ 3. Si verò quis aliquid dare, vel facere promiserit in aliquo contractu, & in instrumento promissionem ipsam juramento firmaverit, & contra promissionem, & juramentum venerit; puniatur in libris vigintiquinque mezanorum, cujus medietas applicetur accusanti, vel denuncianti in omnibus casibus supradictis: super quibus omnibus Potestas ex ejus Officio procedere possit per inquisitionem, & repertos culpabiles punire.

De vijs, & stratis publicis, & pontibus non impediendis. Cap. CXXIII.

ITem Statuimus, quòd nemo, cujuscunque conditionis existat, audeat, vel præsumat quoquo modo impedire, nec impeditas tenere stratas, vel vias publicas Terræ, vel Territorii Lonadi, nec etiam portas, vel pontes ejusdem cum aliquo ligno, vel aliqua re quacunque, quod, seu quam in dictis locis teneret, quò minùs prædictas straras, & vias, ac loca aptè, & commodè ambulari, & iri non possit equester, pedester, & cum plaustris, & de die, & de nocte; pœna, & banno pro quolibet, & qualibet vice, soldorum vigintiquinque mezanorum.

De vijs, & stratis spazandis. Cap. CXXIV.

ITem Statuimus, quòd quælibet persona teneatur, & debeat, si necesse fuerit, & præceptum ei fuerit per Ministralem, parte D. Potestatis, portare, vel portari facere letamina, & alia immunda extra Terram Lonadi; pœna, & banno soldorum vigintiquinque mezanorum pro quolibet, & qualibet vice.

De

Digitized by Google

De electis per illos de Consilio ad aliquid peragendum.
Cap. CXXV.

ITem Statuimus, quòd de cætero si contingat per deputatos in Consilio Communis Lonadi eligi, vel per ipsos eligatur unus, vel plures, qui ire debeant in servitium dicti Communis, ad aliquod faciendum, etiam extra Terram, & Territorium Lonadi, quòd illi electi teneantur, & debeant expensis dicti Communis, & cum salario congruo, ire, vel agere, ubi determinatum fuerit, vel quod determinatum fuerit, sub pœna, & banno librarum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice: nisi recusans justam causam recusandi haberet, quam causam allegare debeat in Consilio; & si dictam excusationem maior pars illorum de Consilio admiserint, excusetur; aliàs secus. Et si contingat unum, vel duos eligi ad aliquid peragendum, vel ut peragant in servitiis dicti Communis; prædicti electi teneantur illud negotium ad finem perducere, etiam si necesse fuerit ipsos multoties, & pluribus vicibus exire ex dicta causa Terram, & Territorium Lonadi, nisi justam haberent causam, approbandam, ut supra, & qui contrafecerint, puniantur in libris decem mezanorum, & pro jam facto, seu itinere peracto nihil consequantur, & si consecuti fuerint, Communi illud idem reddere compellantur.

De pœna non gabellantis vinum, quod venditur ad minutum, & de pœna vendentis vinum ab una zerla infra, & de solutione Incantatori fienda pro dicto vino. Cap. CXXVI.

ITem Statuimus, quòd quælibet persona, cujuscunque status, gradus, vel conditionis existat, vendere volens ad minutum vinum in Terra, & Territorio de Lonado, teneatur priùs, & ante omnia facere gabellari per Incantatorem dicti Datii, vel ejus Officialem vinum, seu vasa, in quibus fuerit illud vinum, quod aspinare volet. Et etiam teneatur, & debeat solvere dicto Incantatori pro quolibet planeto illius pretii, quo vendetur bozzola dicti vini libras tres planetorum pro quolibet planeto, & ad rationem cujuslibet planeti, & sic pro rata, sub pœna cuilibet contrafaciẽti librarum decem Imperialium, & amittendi vinum, & vas, seu vasa, in quo, vel quibus fuerit dictum vinum non sic gabellatum, ut supra, quæ omnia applicentur dicto Incantatori. Et quòd nulla persona audeat, vel præsumat vendere vinum ab una Zerla infra; aliàs intelligatur, & præsumatur vendidisse vinum ad minutum, & fecisse contra pacta dicti Datii. Salvo, si contigerit aliquam personam emere vinum in grosso, licitum sit sibi emere, & cuilibet personæ sibi vendere unam, duas, vel tres siculas vini, causa implendi vasa, seu vas, in quibus, vel quo ponet, vel gubernabit seu cargabit dictum vinum, emptum in grosso, ut supra.

De pœna Hospitum vendentium vinum non gabellatum, Cap. CXXVII.

ITem Statuimus, quòd nulla persona tenens hospitium, seu albergariam in dicta Terra, Lonadi, vel ejus Territorio, audeat, nec præsumat aspinare aliquod vascellum vini, existens in suis hospitiis, nec de aliquo vascello vinum extrahere, nec eo uti in ejus hospitiis, nisi priùs dictum vascellum, & vinum dicti vascelli fuerit gabellatum per dictum Incantatorem, vel per ejus Officialem, sub pœna cuilibet contrafacienti, & qualibet vice librarum quinque planetorum, & amittendi vinum, & vasa; quæ pœna quomodocunque commissa fuerit, in totum deveniat in dictum Incantatorem.

De pœna Hospitis non permittentis Datiarios perquirere, si datium fraudetur.
Cap. CXXVIII.

ITem Statuimus, quòd quælibet persona masculus, vel fœmina tenens, vel exercens hospitium, vel albergariam, ut supra, teneatur, & debeat tenere aperta hospitia, vel ostia hospitiorum suorum de sero usque ad tertiam horam noctis. Et quòd teneatur talis Hospes, vel Hosteria permittere per Incantatorem prædictum, vel ejus Officialem scrutari, & facere scrutari in eorum hospitiis, quotiescunque eidem Incantatori placebit, causa videndi, & examinandi, si fraudaretur dictum Datium. Et quotiescunque fuerit contrafactum, incidat talis Hospes, seu Hosteria in pœnam

Digitized by Google

nam librarum quinque planetorum, & credatur Sacramento dicti Incantatoris, cum teſte fidedigno, licet participet in dicto Datio.

De pęna hoſpitis tenentis in eadem domo pro ipſius uſu vinum ejuſdem coloris, cujus eſt vinum, quod hoſpitibus datur per eum.

Cap. CXXIX.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona, tenens, vel exercens hoſpitium, vel albergariam in dicta Terra, & Territorio Lonadi, audeat, nec præſumat tenere in dictis eorum hoſpitiis vinum aliquod illius coloris, cujus fuerit illud tale vinum, aſpinatum pro eorum hoſpitantibus, ſub pœna prædicta cuilibet contrafacienti, pro qualibet vice, quæ pœna deveniat in Incantatorem.

Quòd Hoſpes pro pretio, quo vinum aſpinabit, teneatur illud Incantatoribus dare.

Cap. CXXX.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona, tenens, vel exercens hoſpitium, vel albergariam, ut ſupra, audeat, nec præſumat aſpinare, nec vendere in ejus hoſpitiis aliquod vinum pro minori pretio denariorum trium pro qualibet bozzola. Et quòd teneatur, & debeat ſigillari facere, & gabellari per dictum Incantatorem, vel ejus Officialem totum illud vinum, quod dabit, & dare voluerit bibere perſonis, hoſpitantibus in ejus hoſpitiis, & de eo ſolvere datium, quemadmodum ſolvunt, ut ſupra. Et quòd dictus Hoſpes, vel Hoſteria, tenens hoſpitium, ut ſupra, teneatur, & debeat dare dictum vinum dicto Incantatori pro dicto pretio, quo aſpinabit, & vendet, ſi ipſe Incantator emere voluerit, ſub pęna prædicta applicanda, ut ſupra,

De pęna vendentis vinum ad minutum ſine bozzolis vitreis.

Cap. CXXXI.

ITem Statuimus, quòd quilibet Tabernarius, ſeu Tabernaria, vel vendens vinum ad minutũ in dicta Terra de Lonado, teneatur, & debeat illud dare, & menſurare cum bozzola bullata bullo D. Poteſtatis, quæ bozzola ſit vitrei, ſub pœna cuilibet contrafacienti pro qualibet vice, ſoldorum quinque mezanorum applicanda Communi Lonadi. Et de prædictis quilibet eſſe poſſit acculator cum Sacramento,

De pœna Hoſpitis tenentis apertum oſtium poſt primam horam noctis.

Cap. CXXXII.

ITem Statuimus, quòd nullus Tabernarius, ſeu vendens ad minutum vinum in dicta Terra, & Territorio Lonadi, audeat, nec præſumat tenere apertum oſtium ſuæ Tabernæ, nec vendere vinum alicui de nocte poſt primam horam noctis. Salvo, & excepto tempore guerrę, vel alterius novitatis; & hoc ſub pœna ſoldorum decem planetorum pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, qua contrafecerit, quæ pęna deveniat Communi de Lonado.

De pœna vendentis vinum, quòd exportatur de domo in domum.

Cap. CXXXIII.

ITem Statuimus, quòd non ſit aliqua perſona, & quæ velit, ſit, quæ audeat, vel præſumat vendere vinum alicui perſonæ ad minutum videlicet quòd portetur de domo ad domum, de boccale in boccale, ſub pęna prædicta pro quolibet boccale, & qualibet vice, quæ pęna ſit dicti Incantatoris.

De pœna vendentis vinum ultra, quàm fuerit aſpinatum. Cap. CXXXIV.

ITem Statuimus, quòd ſi reperiretur aliquis Hoſpes, vel Hoſteria, vel aliqua alia perſona tenens, & vendens vinum ad minutum, vendere vinum aliquod ultra pretium, quo aſpinatum; vel gabellatum fuerit per ipſum Incantatorem, vel ejus Officialem abſque licentia ipſius Incantatoris, in cidat in pęnam librarum quinque planetorum, & amiſſionis vaſis, & vini, applicandam, ut ſupra. Et liceat dicto Incantatori, vel ejus Officiali [quotieſcunque invenerit aliquem Hoſpitem, ſeu Ta-

Digitized by Google

bernarium, vel eorum Nuntios vendidiſſe, ſeu vendere vinum alicui perſonæ ultra pretium ſibi limitatum per ipſum Incantatorem)ſtatim in ſe accipere illa boccalia, cum quibus dictum vinum fuerit menſuratum, & ea menſurare, præſente uno teſte fide digno, tam participe, quàm non: Et ſi non reperuerit, dicta boccalia tenere illam quantitatem vini, pro qua vendiderit; tunc ipſe Hoſpes, vel Hoſteria, vel Tabernarii incidant in pęnam librarum quinque Imperialium applicandarum dicto Incantatori.

De pœna injuſtè menſurantis vinum. Cap. CXXXV.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona, vendens vinum ad minutum, teneatur, & debeat illud juſtè menſurare: aliter pro qualibet bozzola malè menſurata cõdemnetur in ſoldis duobus mezanorum, & pro qualibet ingreſteria, ſeu boccali in ſoldis quatuor mezanorum.

De pœna vendentium vinum ad minutum, in quo poſuiſſent aquam. Cap. CXXXVJ.

STatuimus, quòd nulla perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, vendens vinum ad minutũ, audeat, vel præſumat in dicto vino aquam etiam modicam imponere, & qui contrafecerit, puniatur pro qualibet vice in libris decem mezanorum.

De pęna Beccariorum, occidentium beſtias aliquas ſine licentia D. Poteſtatis Lonadi, vel Conſulum. Cap. CXXXVII.

ITem Statuimus, quòd quilibet Beccarius, ſeu vendens carnes ad beccariam, teneatur, & debeat antequam beſtias per eum vendendas occidat, de ipſis occidendis licentiam petere à D. Poteſtate, vel à Conſulibus, aliàs puniatur pro qualibet beſtia occiſa, licentia non petita, & non obtenta, in ſoldis decem mezanorum. Et Conſules teneantur, antequam licentiam dent dicto Beccario, ire ad videndum, ſi beſtia occidenda eſt ſufficiens, vel non, ſub pęna Conſuli non eunti, ut ſupra, à quo petita fuerit licentia, librarum duarum mezanorum pro qualibet vice.

De pęna Incantatoris beccariæ non tenentis carnes adſufficientiam. Cap. CXXXXJJJ.

ITem Statuimus, quòd de cętero quilibet Incantator Datii beccarię teneatur, & debeat de cætero carnes venales ad ſufficientiam tenere in loco beccariæ in diebus Sabbatinis, & in die Martis, & in die Jovis; aliter ſi dictus Incantator in dictis diebus repertus fuerit non habere carnes ad ſufficiẽtiam, condemnetur pro quolibet dictorum dierum in libris duabus mezanorum.

De pęna vendentis aliquas carnes pro aliis. Cap. CXXXIX.

ITem Statuimus, quòd ſi aliquis vendiderit aliquas carnes ſub ſpecie aliarum carnium, veluti pecudum pro caſtrono, agnum pro capreto, & ſic de cæteris; puniatur pro qualibet beſtia vẽdita ut ſupra, ſeu etiam ſi unam libram de ipſa tantùm vendidiſſet modo, quo ſupra, in libris quatuor mezanorum, & ulterius perdet dictas carnes.

De pęna Beccarii injuſtè ponderantis. Cap. CXL.

ITem Statuimus, quòd quilibet, vendens carnes ad minutum, teneatur illas vendere, & ponderare juſto pondere, dando unicuique debitum ſuum: & qui contrafecerit, puniatur pro qualibet uncia minùs data in ſoldis duobus mezanorum.

De pœna vendentium carnes fętidas. Cap. CXLI.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona audeat, vel præſumat, in ejus macello tenere, vel vendere carnes fętidas, ſeu putridas, ſub pęna ſoldorum decem pro qualibet libra, & ulterius dictæ carnes comburantur.

De

Digitized by Google

De pœna Incantatoris datii panis, qui non tenuerit panem venalam ad ſufficientiam. Cap. CXLII.

STatuimus,quòd de cætero quilibet IncantatorDatii panis teneatur ſufficienter,& ad ſufficientiã tenere panem venalem ſuper platea Lonadi, quolibet die; ſub pœna dicto Incantatori pro qualibet vice, ſoldorum viginti mezanorum, qua repertus fuerit panem non habere.

De pœna vendentis panem, minori pondere, quàm fuerit calmedrum datum per Conſules. Cap. CXLIII.

ITem Statuimus,quòd quilibet vendens panem teneatur illum facere ſecundùm pondus aſſignatum per Conſules; aliàs pro quolibet pane non exiſtente ad pondus puniatur in ſoldo uno. Item pro quolibet pane non cocto puniatur dictus venditor in ſoldo uno mezanorum. Item pro quolibet pane non levato puniatur dictus vendens in ſoldo uno mezanorum. Item pro quolibet pane bruno, qui ſic eſſe exiſtimabitur per Conſules, in ſoldo uno mezanorum.

De pœna Molendinariorum, non reddentium debitum, quibus debent. Cap. CXLIV.

STatuimus, quòd quilibet Molinarius, vel Incantator Datii molendinorum teneatur, & debeat macinare facientibus in eorum Molendinis dare partem debitam, videlicet, quòd dicti Molinarii poſſint tenere pro quibuslibet penſibus ſexdecim frumenti unũ pondus,ſeu unũ penſem bladi, & ſic pro rata, pœna,& banno librarum decem mezanorum cuilibet contrafacienti, & qualibet vice.

De pœna Molinarij non menſurantis partem, ad eum tangentem cum menſura Communis. Cap. CXLV.

ITem Statuimus, quòd quilibet Molinarius, ſeu Incantator dicti Datii teneatur,& debeat illam partem, quam retinere poteſt pro ejus mercede, ſeu debito menſurare, ſeu ponderare cum menſura, ſeu pondere Communis Lonadi, ſub pœna, pro quolibet, & qualibet vice, librarum decem mezanorum.

De pœna Molinarii non reddentis farinam debitam. Cap. CXLVI.

ITem Statuimus, quòd Incantator molendinorum, ſeu ipſi Molinarii, & quilibet ipſorum teneantur, & debeant reddere cuilibet perſonæ facienti macinare in ipſorum molendinis debita perſonæ prædictæ, videlicet,quia pro qualibet ſoma frumenti teneantur dare, ſeu reddere quartas undecim culmas de farina buratata. Et ulteriùs teneantur furfur, ſeu cruſcam illius farinæ reddere. Et ſimiliter faciant de quibuslibet bladis; exceptis ordeo, ſcandella, panico, ſpelta, milica, & farro: pro quibus dicti Molinarii teneantur reddere pro quibuslibet ſexdecim penſibus quindecim, & ſic pro rata.

De fide adhibenda conquerentibus de Molinarijs. Cap. CXLVII.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona volens conqueri de aliquo Molinario, quæ decepta ſit à dictis Molinariis, poſſit coram D. Poteſtate Lonadi, ſeu Locumtenente comparere,& conqueri de dictis Molinariis, ſeu Molinario, vel Incantatore, cui quidem perſonæ ſic conquerenti, ut ſupra, dictus D.Poteſtas, ſeu Locumtenens teneatur fidem credulam adhibere, ipſo conquerenti jurante ad Sancta Dei Evangelia, vera eſſe per eum expoſita, ſuper quibus Poteſtas de facto,& ſine ſcriptura procedere poſſit.

De pœna ſedentis ſuper ſacco bladi, vel farinæ. Cap. CXLVIII.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona audeat, vel præſumat, dum ducit, vel reducit bladum, vel farinam ad molendinum, ſeu de molendino, ſedere ſuper ſacco bladi, ſeu farinæ, quam, ſeu quod ducit, ſeu reducit, ut ſupra, ſub pœna ſoldorum quinque mezanorum pro quolibet, & qualibet vice.

Digitized by Google

De pœna non venientis ad Conſilium, ſeu Viciniam. Cap. CIL.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona, quæ fuerit ad Conſilium, ſeu Viciniam venire deputata, teneatur, & debeat, ſtatim pulſata Vicinia, ſeu Conſilio tribus vicibus, more ſolito, vel etiã poſtquam ipſi præceptum fuerit, ad Conſilium, ſeu Viciniam accedere; qui deputati, ſi poſtquam Notarius requiſiverit nomina ipſorum per cedulam reperti non fuerint in dicto Conſilio, ſeu Vicinia, condemnentur pro qualibet, & quolibet vice in ſoldis quatuor mezanorum.

De pœna vendentium panem non bullatum bullo Incantatoris. Cap. CL.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona, volens vendere panem ad minutum, teneatur, & debeat illum bullare facere bullo Incantatoris, ſub pœna librarum quinque Imperialium, quæ pœna ſit Incantatoris.

De pœna Datiarij panis, non eligentis locum, ubi panis vendatur. Cap. CLI.

ITem Statuimus, quòd quilibet Incantator Datii panis teneatur in principio ſui incantus eligere unum locum in Terra Lonadi ſuper platea, ſeu confinibus plateæ, in quo per totum annum, ſeu per tempus, quo duraverit ejus datium, teneatur, & debeat panem vendere. Et ſi dictum locum non elegerit, & ſcribi fecerit ipſum locum, & ejus electionem per Notarium Maleficiorum D. Poreſtatis, puniatur pro qualibet vice in ſoldis decem mezanorum, & qualibet die; ita quòd ſi ſteterit per aliquod tempus, quòd dictum locum non elegerit; puniatur pro quolibet die tranſacto in pœna ſupraſcripta, & poſſit de novo eligere. Et ſi de novo elegerit, puniatur qualibet die, qua negligens fuerit, in pœna ſupraſcripta.

De pœna Conſulum non quærentium quotidiè fraudantes datia. Cap. CLII.

ITem Statuimus, quòd Conſules Lonadi, qui nunc ſunt, & pro temporibus futuris erunt, teneantur ipſi, vel unus ipſorum, de quo ambo in concordia fuerint; vel ſi in concordia non fuerint; teneatur accedere ſingulo die unus, & alio die alius, & cum officium Conſulariæ inchoaverit, teneatur junior incipere, ad perquirendum cum uno ex Miniſtralibus, & uno famulo, & Notario D. Poteſtatis, bis in die per Terram Lonadi, Tabernas, Beccarias, & vendentes panem, & vinum, & carnes, & ſimilia, ſi juſtè ponderant, menſurant, ſeu vendunt, ſeu etiam ſi qui ſunt arma portantes cõtra formã Statutorũ Cõis Lonadi, & illos contrafacientes, ſcilicet malè menſurantes, ſeu menſurantes ſine bozzolis vitrei, & malè ponderantes, &c. ſtatim ſcribi facere per Notarium D. Poteſtatis. Et ſingulo die referre, quæ factæ erunt dicto D. Poteſtati; ſub pœna, & banno dictis Conſulibus non euntibus ſingulo die, ut ſupra, ſoldorum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice.

Quòd furtum non excedens ſoldos decem, non ſit in coacervatione furtorum. Cap. CLIII.

ITem Statuimus, quòd in coaſervatione furtorum, ſeu numero furtorum non appelletur furtum aliquid furto ſubtractum, quod non exceſſerit valorem ſoldorum decem mezanorum.

De receptatoribus furtorum, & robariarum. Cap. CLIV.

REceptator ſcienter furtorum, robariarum, & famoſorum latronum furcis ſuſpendatur, ita quòd ſtatim moriatur.

De eodem. §. I.

QUicunque aſſociaverit aliquem ad robandum, vel furandum, & auxilium, vel adjutorium prædictis præſtiterit, ſi commiſſum fuerit illud furtum, vel robaria; puniatur ſimili pœna, qua puniri deberet talis fur, vel robator.

De...

Digitized by Google

De receptatoribus Bannitorum de rebellione. Cap. CLV.

REceptator ſcienter Banniti de rebellione, vel proditione, robaria, & ſçacco, vel maleficio eadem pœna puniatur, qua puniri deberet ille Bannitus, ſi in fortiam Communis Lonadi perveniſſet.

De eodem. §. I.

REceptator ſcienter rebellis non banniti arbitrio Poteſtatis puniatur in havere, vel perſona, inſpecta qualitate facti,& perſonarum.

De eodem. §. II.

REceptator ſcienter banniti de maleficio, ex quo pœna ſanguinis ingeratur præterquam in aliquo caſuum, de quibus fit mentio in Statuto, incipiente: *Receptator ſcienter banniti de rebellione* &c. puniatur in havere, vel in perſona, arbitrio Poteſtatis, conſiderata qualitate perſonarum, & facti.

De eodem. §. III.

REceptator ſcienter banniti de Maleficio, ex quo pœna ſanguinis non ingeratur,puniatur arbitrio Poteſtatis in havere, tamen conſiderata qualitate facti, & perſonæ. Si quis autem ex prædictis receptatoribus receptaverit aliquem ejus agnatum, vel cognatum, vel affinem uſque ad quartum gradum, bannitum, vel non bannitum, nulla pœna corporali puniatur, ſed in havere tantùm arbitrio Poteſtatis, conſiderata conditione perſonæ, & qualitate facti.

De moneta falſa. Cap. CLVI.

SI quis de cætero fecerit,vel fieri fecerit monetam falſam,vel tonſaverit,vel tonſari fecerit monetam, vel quovis modo falſificaverit, vel falſificari fecerit; igne concremetur, ita quòd moriatur, ſi in fortiam Communis Lonadi pervenerit. Si verò ad rationem non venerit, ponatur in banno maleficiorum, in quo ſi præterierit, nullo modo eximi poſſit; & ejus bona publicentur tam mobilia, quàm immobilia. Salvo jure creditorum,& deſcendentium, ut in Statutis de homicidio continetur. Et ſi quo tempore pervenerit in fortiam Communis Lonadi, igne concremetur, ita quòd moriatur, ut ſupra. Et domus, in qua dicta moneta falſificata fuerit, ſeu tonſata, ſeu quovis modo falsò fabricata, domino dictæ domus ſciente, publicetur.

De eodem. § I.

QUicunque ſcienter portaverit, ſeu portari fecerit ſcienter aliquam monetam falſam, vel mancam, vel tonſam in Terra Lonadi, vel ejus Juriſdictionis à quantitate librarum decem mezanorum ſupra; condemnetur in libris mille mezanorum, & in amiſſione monetæ,quas libras mille mezanorum ſi non ſolverit infra menſem unum à die dictæ condemnationis, dicta pœna librarum mille duplicetur; cujus pœnæ medietas applicetur Cameræ Dominii Noſtri, & alia medietas Communi Lonadi.

De eodem. §. II.

SI quis ſcienter portaverit, vel portari fecerit aliquam monetam falſam, vel mancam, vel tonſam in Terra Lonadi, vel ejus Juriſdictionis à quantitate librarum decem mezanorum infra; condemnetur in amiſſione monetæ, & in tantumdem.

De eodem. §. III.

SI quis expenderit, vel expendi fecerit ſcienter, aut receperit, vel recipi fecerit ſcienter in Terra Lonadi, vel ejus Juriſdictionis aliquam monetam falſam à quantitate librarum decem mezanorum ſupra, condemnetur in libris centum mezanorum, & in amiſſione dictæ monetæ; quam quantitatem librarum centum mezanorum ſi infra menſem unum à die dictæ condemnationis,

non

Digitized by Google

non ſolverit, dicta pęna duplicetur. Si verò à quantitate librarum decem mezanorum infra, condemnetur in amiſſione monetæ, & ultra in libris decem mezanorum, & minùs arbitrio Poteſtatis, conſiderata conditione perſonæ, & qualitate indicij,

De eodem. §. *IV.*

QUicunque accuſaverit aliquem feciſſe, vel commiſiſſe contra prædicta Statuta, vel aliquod eorum, contenta ſub Rubrica: *De moneta falſa*; & ejus opere, ſeu per ejus indicium accuſatus pervenerit in fortiam Communis Lonadi, & ob hoc condemnatus fuerit, dictus accuſator habeat medietatem condemnationis factæ in pecunia de ipſo taliter condemnato. Salvo, quòd ſi ille condemnatus ad mortem, ſecundùm formam Statuti, incipientis: *Si quis de cętero fecerit, vel fieri fecerit, &c.* habeat de havere Communis Lonadi libras centum mezanorum.

De pęna falſificantis ſigillum, vel bulletinum Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri, ſeu ſigillum, vel bulletinum Communis Lonadi, vel D. Poteſtatis, vel Capitanei Lonadi. Cap. CLVII.

SI quis falſificaverit, vel falſificari fecerit ſigillum, vel bulletinum Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum, ex capite puniatur, ita quòd moriatur. Si verò falſificaverit ſigillum, vel bulletinum alicujus alterius perſonæ, vel Univerſitatis, vel Collegij; puniatur, arbitrio Poteſtatis in havere, vel perſona, conſiderata qualitate delicti, & delinquentis. Idem in falſificante bulletũ D. Poteſtatis, vel D. Capitanei Lonadi.

De pęna falſificantis ſcripturas exiſtentes ad Cancellariam Communis Lonadi, vel alias ſcripturas exiſtentes, ad Cameram, ſeu in Archivio Communis Lonadi. Cap. CLVIII.

QUòd ſi quis falſificaverit, vel falſificari fecerit aliquam ex ſcripturis exiſtentibus ad Cancellariam, vel ad Cameram, vel ad Maſſariam, in qua tenentur banna, vel condemnationes, vel aliæ ſcripturæ Communis Lonadi, vel ubi morantur Rationatores, vel Gubernatores, vel Dictatores librorum Communis Lonadi in palatio, ſeu domibus dicti Communis, capite puniatur, ita quòd ſtatim moriatur.

De pęna facientis, vel fieri facientis cartam, vel ſcripturam falſam, vel acta publica falſa. Cap. CLIX.

SI quis fecerit, vel fieri fecerit cartam falſam, igne concremetur, ita quòd moriatur. Et ſi quis fecerit, vel fieri fecerit acta publica falſa, vel falſificaverit, vel falſificari fecerit aliquam condemnationem, vel atteſtationes, vel dicta teſtium, vel confeſſiones, vel teſtes, vel acta publica ſcripta, vel ſcriptas, vel alias ſcripturas publicas; manum dexteram amittat. Et ſi fuerit Tabellio, ultra dictam pœnam, ab omni officio tabellionatus ſit privatus, ipſo jure. Et in quolibet prædictorum caſuum coronetur, & pingatur pro falſario ad Palatia Communis Lonadi.

De pęna ſcienter producentis cartam, vel condemnationem falſam. Cap. CLX.

SI quis produxerit ſcienter in judicio cartam falſam, vel condemnationem falſam, vel aliam ſcripturam, de qua in ſupraſcripto Capitulo fit mentio, puniatur, & condemnetur, prout punitur faciens, habita diſtinctione ſcripturarum, prout ſupra in proximo Capitulo continetur. Et ſi ignoranter produxerit, & poſtquam interrogatus fuerit ab eo, qui dixerit, velle inſtrumentum arguere de falſo, non abſtinuerit ab uſu; condemnetur in libris centum mezanorum. Et quòd dicta interrogatio fiat principali, & non Procuratori. Et ille, cui facta fuerit dicta interrogatio, aut cui præceptum fuerit perſonaliter, vel ad habitationem, dimiſſa copia præcepti, vel interrogationis; teneatur præcisè reſpondere, quòd vult uti, vel non uti tali inſtrumento. Et ſi non reſpondiderit ſe velle uti, vel nullo modo reſpondiderit; tunc nulla fides adhibeatur dicto inſtrumento.

De

Digitized by Google

De falſitate banni. Cap. CLXI.

SI quis ſcripſerit, vel ſcribi fecerit aliquem in banno, vel contumacia in civili negotio, vel aliquem extraxerit, vel extrahi fecerit ſcienter falsò de banno, ſeu contractu in civili negotio; condemnetur in libris centum mezanorum. Et ſi fuerit bannum de maleficio; manum amittat. Et ulteriùs ſi fuerit Tabellio, ab officio tabellionatus ſit privatus, ipſo jure.

De pœna facientis Officium Miniſtralis, qui non ſit Miniſtralis. Cap. CLXII.

SI quis officium Miniſtralis fecerit, qui non ſit Miniſtralis; puniatur tanquam falſarius inſtrumentorum.

De pęna Miniſtralis facientis Ambaſciatam, vel relationem falſam. Cap. CLXIII.

SI quis Miniſtralis ambaſciatam, vel relationem falſam fecerit; condemnetur realiter, & perſonaliter arbitrio Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & conditione perſonæ: & ultra non poſſit amplius uti Officio Miniſtraliæ. Eodem modo puniatur in havere, & perſona arbitrio Poteſtatis, quicunque dictam ambaſciatam fieri fecerit. Et Poteſtas Lonadi poſſit, & teneatur inquirere de prædictis, & condemnare ex officio.

De pęna producentis inſtrumentum falſum factum ad ejus poſtulationem, vel ſui miſſi. Cap. CLXIV.

SI quis produxerit aliquod inſtrumentum ad poſtulationtm ipſius, vel ſui miſſi, vel Procuratoris, & interrogatus fuerit, utrum eo uti velit, an non; teneatur præcisè reſpondere ſic, vel nō: qua reſponſione facta, quòd ſic, ſi probatum fuerit, ipſum inſtrumentum eſſe falſum, puniatur tanquam falſarius inſtrumenti.

De pęna illius, qui dixerit falſum teſtimonium. Cap. CLXV.

SI quis falſum teſtimonium dixerit, ut aliquis condemnetur in cauſa criminali, puniatur illa pęna, qua puniendus erat ille, contra quem falſum teſtimonium dixerit, ſi corporaliter veniret puniendus. Si verò pecunialiter, tunc condemnetur in duplum quantitatis, quæ deduceretur in condemnatione. Si verò teſtimonium dixerit, ut aliquis in criminali cauſa abſolvatur; ſimiliter puniatur ea pœna, qua puniendus eſſet ille, in cujus favorem teſtimonium dixerit, ſi corporaliter veniret condemnandus. Si verò pecunialiter; tunc condemnetur in duplum ejus quantitatis, quæ deduceretur in condemnatione, ſi proceſſus aliàs probatus fuiſſet contra eum.

De pęna producentis, vel utentis falſos teſtes, vel falſum teſtem. Cap. CLXVI.

EAdem pœna, qua ſupra, puniatur ille, qui ſcienter, vel dolosè produxerit in cauſa criminali falſos teſtes, vel eis ſcienter, & dolosè uſus fuerit, vel falſo teſte.

De pęna illius, qui dixerit falſum teſtimonium in cauſa Civili. Cap. CLXVII.

QUicunque falſum teſtimonium dixerit, ut aliquis condemnetur in cauſa civili; condemnetur in duplum illius quantitatis, vel æſtimationis rei, ut erat illa, ſuper qua teſtimonium perhibuit cum expenſis, & intereſſe; cujus pęnę medietas perveniat in Commune Lonadi, & alia medietas in illum, contra quem falſum teſtimonium perhibuiſſet: quam pęnam pecuniariam ſi infra menſem unum à die condemnationis, & taxationis non ſolverit; amputetur ei lingua, & etiam amputetur manus illa, in qua eſt magis potens. Si verò falſum teſtimonium dixerit, ut aliquis abſolvatur à cauſa civili; condemnetur eodem modo, quo condemnandus eſſet ille, in cujus favorem falſum teſtimonium dixerit, ſi proceſſus aliàs fuiſſet probatus contra illum.

De

Digitized by Google

De eodem contra producentem. ¶ I.

EAdem pęna puniatur ille, qui ſcienter, & dolosè produxerit falſos teſtes in cauſa civili, vel eis ſcienter, & dolosè uſus fuerit.

De imbreviaturis Notarij infamati gubernandis. ¶ II.

SI Poteſtas Lonadi infamaverit aliquem Notarium, vel illum ab officio removerit; teneatur ejus imbreviaturas, infra quindecim dies poſt ejus infamationem, & privationem coram eo portari facere, & eas facere gubernari ad Cameram Communis Lonadi penes Gubernatorem librorum dicti Communis Lonadi; ita quòd nulla falſitas in eis poſſit committi.

De Notario infamato. Cap. CLXIX.

NUllus Notarius, ſeu Tabellio poſſit, nec debeat officium tabellionatus in Terra Lonadi, vel ejus Diſtrictu exercere, ſi per Collegium, ſeu per Antianum, & Antianos Collegii Notariorum infamatus fuerit ad Aringeriam, vel ad Palatium Communis Lonadi, ſono campanarum præmiſſo, fraudem, vel falſitatem in arte, vel officio Notariæ commiſiſſe. Et quicquid fecerit poſtea in dicta arte, non valeat: & ultra ſi exercuerit poſtea artem, poſſit impunè realiter, & perſonaliter offendi; & ultra teneatur reſtituere intereſſe paſſo damnum.

Quòd Bannitus, vel condemnatus de falſo non poſſit exercere officium publicum, advocationem, & procurationem. Cap. CLXX.

NUllus condemnatus, vel bannitus de falſo poſſit habere, vel exercere officium publicum in Terra, vel Diſtrictu Lonadi, nec etiam advocationem, nec procurationem exercere.

De pęna committentis falſum aliter quàm Jure municipali ſit cautum. Cap. CLXXJ.

FAlſum committens arbitrio Poteſtatis puniatur in havere, vel perſona, præterquam in caſibus, quibus lege municipali pœna certa Statuta eſt, in quibus puniatur ſecundùm ipſum Jus municipale.

De incendio. Cap. CLXXII.

SI quis incendium poſuerit, vel poni fecerit in domo alterius habitata, vel ſacra, vel religioſa; capite puniatur, ita quòd moriatur. Qui verò aliter incendium poſuerit, vel poni fecerit, propter quod dederit damnum à libris centum mezanorum ſupra; condemnetur, & puniatur in libris quingentis mezanorum, & ad reſtitutionem damni in duplum damnum paſſo.

De eodem. ¶ I.

SI verò incendium poſuerit, vel poni fecerit, propter quod damnum ſit ſecutum à libris viginti-quinque mezanorum ſupra uſque ad centum libras mezanorum; condemnetur, & puniatur in libris ducentis mezanorum, & ad reſtitutionem damni in duplum damnum paſſo.

De eodem. ¶ II.

SI verò incendium poſuerit, vel poni fecerit, propter quod damnum ſit ſecutum à libris viginti-quinque mezanorum infra, & à decem libris mezanorum ſupra; puniatur in libris quinquaginta mezanorum, & ad reſtitutionem damni in duplum damnum paſſo.

De eodem. ¶. *III.*

SI verò à decem libris mezanorum infra, puniatur in libris decem mezanorum, & ad reſtitutionem damni in duplum damnum paſſo. Quas pœnas ſi non ſolverit infra triginta dies (excepta pœna ſupraſcripta librarum decem] incendiarius, vel fieri mandans; amputetur ei unus pes, in

quo

Digitized by Google

quo fit magis potens, & nihilominus teneatur in carceribus, donec in duplo damnum satisfecerit passo, vel cum eo composuerit. Et in quolibet prædictorum casuum damnum passus præferatur.

De damno dato aliter quàm per incendium. Cap. CLXXCIII.

SI quis dederit damnum, vel guastum aliter, quàm per incendium à decem libris mezanorum supra; condemnetur in libris quinquaginta mezanorum, & in duplum damni dati damnum passo,

De eodem. ¶ I.

SI verò à decem libris mezanorum infra; condemnetur arbitrio Potestatis, dum condemnatio non excedat libras vigintiquinque mezanorum, & ad restitutionem damni in duplum damnum passo. Et non relaxetur de carcetibus, donec solverit prædictam pœnam, & cum læso composuerit.

De eodem, ¶ II.

SI quis verò dederit damnum per incisionem, vel per extirpationem, vel per excoriationem, vel per debellationem ultra modum, vitium, vel arborum fructiferarum, vel aliquarum arborũ non fructiferarum, tam existentium penes aliquam vitem, quàm non; condemnetur in libris decem mezanorum, videlicet pro qualibet vite incisa, vel extirpata, & pro qualibet arbore fructifera incisa, vel extirpata, vel excoriata condemnetur in libris decem mezanorum. Et pro qualibet arbore non fructifera condemnetur in libris quinque mezanorum. Et in quolibet casu, in emendatione damni in quadruplum; quarum pœnarũ medietas applicetur Camerę Serenissimi Duc. Dom. Nostri, & Communis Lonadi, & alia medietas damnificato,

Qualiter teneantur Communia ad restitutionem pro damno dato. Cap. CLXXIV.

SI de cætero in Terra Lonadi, vel Terris, vel burgis, vel locis, vel cassina, vel molendino, sive Territorio, vel alibi aliquod damnum, vel guastum datum, vel factum fuerit de die, vel de nocte per incendium, vel per incisionem, vel depopulationem, vel alio modo in domibus, terris, pratis, vineis, buschis arboribus, vel aliquibus seminatis, burgatiis, vel careggis, vel aliis rebus. Commune, & homines nobiles, & vicini illius Terræ, burgi, loci cassinæ, molendini, sive Territorii teneantur, & debeant infra tertiam diem capere, & Communi Lonadi consignare illum, seu illos, qui illud damnum, seu guastum dederint, vel fecerint; alioquin Commune, & homines tã nobiles, quàm vicini illius Terræ, burgi, loci cassinæ, molendini, seu Territorii teneantur, & debeant restituere, & resarcire damnum passo in duplum, secundùm æstimationem super hoc fiendam per illos, qui ad illam æstimationem super hoc fiendam fuerint electi per D. Potestatem Lonadi. Et ad ipsam restitutionem compellantur summariè sine strepitu, & figura judicii, & sine libelli, vel declarationis datione, ex officio, & extra ordinem, & omni die. De datione cujuslibet damni dati, ubi aliter non appareat, credatur damnum passo, cum Sacramento suo, & uno teste fide digno. Et si erit dubium, de cujus Territorio esset ille locus, in quo damnum datum fuerit; intelligatur (quoad contenta in præsenti Statuto) esse de Territorio illius Terræ, loci, vel burgi, cui proximior fuerit ille locus, in quo damnum datum fuerit. Salvo, quòd Commune, & homines prædicti, qui ad ipsam restitutionem compulsi fuerint, regressum habeant liberum, & efficacem, & summarium usque ad quantitatem, quam restituerint, & de damnis, & expensis contra illos, & eorum bona, & quemlibet eorum insolidum, qui illud damnum, vel guastum dederint, vel fecerint. Et salvo, quòd si prædicta Communia consignaverint malefactorem, vel malefactores infra mensem unum post damnum datum, & factum, in fortiam Communis Lonadi, non teneantur ad dictam restitutionem. Et quòd D. Potestas de prædictis requisitus teneatur infra menses duos à die requisitionis computandos executionem fecisse realem, & personalem de, & super prædictis; taliter quòd damnificatus infra dictum terminum suum debitum consequatur de prædictis secundùm formam præsentis Statuti; sub pœna Potestati, vel Judici, & cuilibet, seu alteri

Digitized by Google

eorum, qui de hoc fuerit requisitus, librarum quinquaginta mezanorum, & qualibet vice, cujus pœnæ medietas deveniat in damnificatum. Et salvo, quòd viduæ, & orphani non teneantur ad dictam restitutionem. Si verò aliter non appareret de dicta datione dicti damni; præsumatur, & intelligatur, damnum fuisse datum, vel factum per extraneam personam, nisi contrarium probaretur.

De domibus minimè destruendis. Cap. CLXXV.

ITem ad decorem Civitatis,& ad utilitatem non minimam subditorum per Potestatem Lonadi, vel aliquem alium Officialem dictæ Terræ, vel Terræ Districtus Lonadi aliqua ratione, vel causa de cætero domus aliqua in Terra, vel Territorio Lonadi dirui, vel destrui, vel prostrahi non possit ad pœnam librarum quinquaginta Imperialium, & ultra ad emendationem dupli damni dati, occasione prædicta, cuilibet Potestati, vel Officiali Terræ Lonadi contrafacienti, vel in contrarium concedenti, vel mandanti. Et si contigerit bona alicujus aliqua de causa publicari; tunc domus talis personæ debeant affictari per Commune Lonadi. Quòd si aliqua singularis persona, una, vel plures, vel Consules, vel Universitates Terrarum Districtus Lonadi domum aliquam alterius personæ destruxerint, vel devastaverint, seu devastari fecerint in toto, vel in parte, seu auxilium, consilium, vel favorem præstiterint in prædictis per aliquem modum, maximè per modũ consulendi, proponendi, vel reformandi, vel aliter in Communi, vel in diviso, statuendi, vel ordinandi, pœnam quingentarum librarum Imperialium incurrant. Et insuper teneatur quælibet persona, Universitas, vel Commune, aliquid de prædictis faciens, vel committens insolidum (etiam si plures fuerint) ad restitutionem dupli damni dati; pro qua restitutione bona cujuslibet insolidum facientis, vel committentis aliquid de prædictis, sint generaliter, & specialiter obligata. Et de æstimatione damni credatur juramento damnum passi. Quarum suprascriptarum pœnarum medietas applicetur Communi Lonadi, & alia medietas damnum passo, nisi esset bannitus.

De pœna injuriantis D. Potestatem, vel ejus collateralem. Cap. CLXXVJ.

INjuriantes D. Potestatem, vel ejus Collateralem, vel aliquem eorum, arbitrio Potestatis, puniantur in havere tantùm; dummodo non possint puniri ultra duplum ejus, quod puniretur injurians aliam personam.

Quòd minor quatuordecim annis committens maleficium, non puniatur corporaliter. Cap. CLXXVII.

NUllus committens delictum, seu Maleficium in minori ætate quatuordecim annorum completorum puniatur ad mortem, nec ad membri incisionem, nec membri privationem. Et si in casibus aliquibus aliqua ex prædictis pœnis infereretur minori quatuordecim annis, ipse minor, arbitrio Potestatis, in havere, vel persona citra pœnas prædictas puniri possit, inspecta qualitate facti.

Quòd jus creditorum, & descendentium sit salvum in casibus, in quibus fit publicatio bonorum. Cap. CLXXVIIJ

IN omnibus casibus, in quibus fit publicatio bonorum, semper intelligatur, & esse debeat salvum jus creditorum, & descendentium, & illæsum, sicut in Statuto, *De homicidio* continetur.

De eodem. ¶ I.

IN casu, in quo fiat condemnatio de aliquo, per quam aliquid veniat applicandum Communi, salvum sit jus creditorum, & descendentium; ita quòd quilibet descendens habeat suam legitimam portionem pro numero liberorum, æqualibus portionibus, ut in Statuto, *De bannito homicidii*, continetur.

De

Digitized by Google

De pœna rumpentis pacem. Cap. CLXXIX.

QUicunque rumperit pacem, fiduciam, vel treguam per offenſam factam in perſonam ipſius, cum quo habebit pacem, vel fiduciam, vel treguam; puniatur pro percuſſione, vel ferita, vel alia offenſa perſonaliter, ſecundùm formam præſentium Statutorum, & ultra in libris ducentis mezanorum; cujus pœnæ medietas ſit offenſi. Salvis nihilominus, & remanentibus ratis omnibus pactis, conventionibus, & promiſſionibus, etiam pœnalibus, factis inter eos, qui pacem, vel treguam, vel fiduciam inter ſe fecerunt. Et prædicta in præſenti Capitulo appoſita locum habeant tam in bannitis, etiam de quovis maleficio, quàm in aliis. Et hoc non obſtante Statuto, continente: Quòd omne damnum, & injuria, illatum, & illata in perſona, vel rebus banniti remaneat impunitum, & impunita; nec aliquo Statuto, vel jure contrarium loquente.

In quem pervenire debeat pœna propter pacem ruptam. Cap. CLXXX.

SI pax fuerit rupta, pœna appoſita in inſtrumento pacis perveniat pro medietate in Commune Lonadi, & alia medietas in partem offenſam. Et D. Poteſtas ex Officio, & extra ordinem teneatur exigere ipſam pœnam ad utilitatem Communis Lonadi, & illius, vel illorum, cui, vel quibus pax rupta fuerit, ſine libelli datione, ſtrepitu, & figura judicii: Et Poteſtas teneatur ſervare facere, & executioni mandare infra menſem unum, ſub pœna librarum centum mezanorum ſui ſalarii

De eodem. §. I.

SI Poteſtas fecerit, vel præceperit pacem, vel treguam inter homines habentes diſcordiam, ſeu in judicio aliqua cautio fuerit expoſita; & ſi aliqua pœna fuerit adiecta; & pax, vel tregua rupta fuerit, vel Judici non fuerit obtemperatum, medietas pœnæ perveniat in Commune Lonadi, & alia in illum, vel illos, ſeu ſuos hæredes, quibus pax, vel tregua rupta fuerit.

De pœna Communis Terræ, in qua Banniti maleficii converſari inventi fuerint. Cap. CLXXXI.

SI quis Bannitus de crimine læſæ majeſtatis, ſodomiæ, vel proditionis patriæ, vel de homicidio, ſchaco, vel incendio, vel guaſto, vel robaria, vel furto in burgo, vel Villa converſari inventus fuerit, vel denunciatus, condemnetur Burgum (ſi fuerit bannitus de crimine læſæ majeſtatis, ſodomiæ, ſchachi, vel robariæ, vel furti) in libris ducentis mezanorum. Et ſi fuerit bannitus de homicidio, vel incendio; condemnetur Burgum in libris centum mezanorum, & locus in libris quinquaginta mezanorum. Et ſi fuerit bannitus de guaſto; condemnetur Burgum in libris quinquaginta mezanorum, & locus in libris vigintiquinque mezanorum. Ad quam condemnationem nobiles, & vicini ipſorum Burgorum, & locorum teneantur. Salvis viduis, & minoribus annis quatuordecim, & miſerabilibus perſonis. Et ſalvo, quòd ſi prædicta Communia denunciaverint Poteſtati, quòd tales banniti habitant in ſuis Terris, & quòd propter eorum, vel tenentium potentiam eos compellere non poſſunt, quòd ad prædictas pœnas minimè teneantur. Et idem ſi Bannitum conſignaverint.

De arbitrio Poteſtatis contra impedientes volentes capere Malefactores. Cap. CLXXXII.

DOminus Poteſtas habeat arbitrium inquirendi, procedendi, puniendi, & condemnandi quẽlibet illorum, qui darent impedimentum Poteſtati, vel ejus familiæ, miſſæ per Poteſtatem, vel per alios, volentes capere ex præcepto ipſius Poteſtatis, vel captos dare aliquos malefactores. Et ubicunque Communia Burgorum, locorum, caſſinarum, & molendinorum, vel aliarum Univerſitatum paterentur aliquam condemnationem, vel damnum, occaſione aliquorum habitantium in Terris ſuis; tam nobiles, quàm vicini habeant regreſſum contra illos, quorum occaſione damnum paterentur. Et prædicta locum habeant ubi aliter lege municipali non eſſet proviſum.

Digitized by Google

De pœna Officialis Communis, committentis fraudem, vel furtum, vel barataríam.
Cap. CLXXXIII.

QUicunque Officialis Communis Lonadi fraudem, vel furtum de rebus Communis Lonadi commiſerit, vel aliquid ab aliqua perſona ſingulari, vel Univerſitate indebitè extorſerit, vel damnum alicui ſingulari perſonę vel Univerſitati indebitè dederit, ſeu intulerit occaſione, ſeu prętextu ipſius Officii; condemnetur in quadruplum dandum dicto Communi Lonadi. Et ſi de rebus dicti Communis Lonadi fraudem, vel furtum fecerit, vel damnum ſingulari perſonæ, vel Univerſitati, à qua prædicta extorſerit, ſeu cui damnum dederit, quando de rebus ſingularis, vel Univerſitatis extorſerit, vel eis, ſeu alicui eorum dederit damnum, & inſuper condemnetur in libris quinquaginta mezanorum, & ab Officio removeatur. Et de prædictis Poteſtas poſſit, teneatur, & debeat inquirere, procedere, & punire ex Officio ſuo. Et prædicta locum non habeant, ubi aliter de jure municipali ſpecialiter eſt proviſum. Et ultra puniatur ſecundùm formam Statuti facti *De furtis*.

De arbitrio procedendi contra Datiarios, & eorum nuncios, & Officiales, deferentes falſas accuſas, vel calumnias.
Cap. CXXXIV.

DOminus Poteſtas Lonadi, qui nunc eſt, vel pro temporibus erit, habeat arbitrium, inquirẽdi, procedendi, condemnandi, & puniendi, & teneatur, & debeat inquirere, procedere, condemnare, & punire ex Officio contra unumquemque Incantatorem datiorum, vel habentem datium, vel cauſam ab eo, & ejus Officialem, & nuntium, qui coram aliquo eorum aliquam denunciationem, accuſam, vel querimoniam dixerit, portaverit, vel fecerit calumnioſam, vel falſam de aliquo Communi, vel ſingulari perſona, & etiam pro aliquo modo alicui Communi, vel ſingulari perſonæ indebitè aliquam pecuniam extorſerit, vel acceperit indebitè, in illis pecunię quantitatibus, ut ſibi videbitur, in quibus aliàs non ſit de pęna proviſum: de quibus, & in quibus omnibus, & ſingulis breviter, & ſummariè poſſit, & debeat, & teneatur cognoſcere, & deffinire, pronunciare, & executioni mandare, non obſtante aliquo Statuto proviſione, vel reformatione, dato, vel pacto, conſilio, vel arengo, vel aliquo alio impedimento facto, vel faciendo, vel quod in futurum fieri poſſet contra præſens Statutum, vel aliquod de prædictis. Et quòd prædictus D. Poteſtas, poſtquam denunciatum fuerit, teneatur, & debeat ſtatim, & quolibet die feriato, & non feriato, procedere contra quoslibet contrafacientes in prædictis, quos condemnare debeat in tantum, in quantum accuſatus veniret condemnandus, & applicanda accuſato, ſub pęna librarum vigintiquinque Imperialium, toties committenda, quoties fuerit negligens in prædictis.

De pęna facientis, vel fieri facientis pignorationem, ſeu moleſtiam ſine licentia D. Poteſtatis. Cap. CLXXXV.

QUicunque fecerit, vel fieri fecerit pignorationem, vel ſequeſtrationem, vel moleſtiam, cauſa pignorandi, vel ſequeſtrandi de bonis alicujus perſonæ, Communis, Collegii, vel Univerſitatis ſine licentia Poteſtatis, in ſcriptis facta, & conceſſa; teneatur, & debeat reficere omne damnum, & expenſas ei, qui pignorationem, vel ſequeſtrationem, vel moleſtiam ſuſtinuerit, quod, & quas fecerit, vel ſuſtinuerit, occaſione prædicta: de quibus damnis, & expenſis ſtetur Sacramento injuriam paſſi; ad quam refectionem teneatur tam faciens, quàm fieri faciens, & quilibet eorum inſolidum; uno quorum ſolvente, alter liberetur; & non audiatur ad conſecutionẽ juris ſui ille, qui fieri fecerit, antequam dicta damna, & expenſæ factæ fuerint injuriam paſſo. Et inſuper Communi Lonadi ſolvat libras vigintiquinque mezanorum ille, qui dictam pignorationem, vel ſequeſtrationem, vel moleſtiam fecerit, & totidem ille, qui fieri fecerit. Et quilibet poſſit accuſare, vel denunciare, quarum pœnarum medietas ſit accuſatoris, vel denunciatoris.

De

Digitized by Google

De pœna prohibentis pignus. Cap. CLXXXVI.

SI quæ perſona vetaverit, vel prohibiverit pignus aliquod alicui Miniſtrali, vel Barovario habẽti licentiam in ſcriptis debendi ipſam perſonam pignorare, vel de ſuis bonis ſequeſtrare ex commiſſione D. Poteſtatis Lonadi ad inſtantiam alicujus ſingularis perſonæ; condemnetur in libris duabus mezanorum, qualibet vice. Si verò dicta talis perſona pignorari deberet ex officio alicujus Officialis Communis Lonadi,& non ad inſtantiam ſingularis perſonæ, incurrat pœnam ſoldorum quinque Imperialium pro qualibet vice. Et de prædicta vetatione, ſeu prohibitione credatur relationi Miniſtralis, vel Barovarii cum Sacramento. Et in ſimilem pœnam cadat quælibet tertia perſona, quæ ſe opponeret, vel prohiberet, ne pignoraretur aliqua perſona, quæ deberet pignorari, vigore alicujus licentiæ alicujus Officialis, de quo credatur, ut ſupra. Salvo,quòd ſi talis perſona, quæ deberet pignorari, haberet bulletinum, vel cartam ſolutionis debiti, pro quo deberet pignorari, vel terminum à creditore; eidem perſonæ, & cuilibet alteri liceat pignus prohibere, & vetare. Et ſalvo etiam, quòd ſi dicta talis perſona legitimè probabit per teſtes fide dignos, ſe non prohibuiſſe dicto Miniſtrali, vel Barovario, nec alicui eorum dictum pignus, ſeu intromiſſionem fieri, ut ſupra, quòd non incurrat in pœnam prædictam.

De eodem. ¶ I.

SI quis Conſul, vel vicinus Terræ Lonadi, vel Terrarum ejus Juriſdictionis vetaverit, vel prohibuerit pignus, vel ſequeſtrationem fieri, ſeu auxilium non præſtiterit Miniſtrali, vel Barrovario petentibus,& habentibus licentiam in ſcriptis ab aliquo Officiali debendi pignorare, & volentibus pignorare Commune, vel Conſules, vel vicinos nomine Communis prædicti, vel ſequeſtrare de bonis ipſius Communis, vel alterius ſingularis perſonæ aliqua de cauſa, condemnetur Commune illius loci in libris quinque mezanorum, qualibet vice. Si verò Commune, Conſules, vel Vicini alicujus Terræ, vel loci vetaverint pignus, ut ſupra, pro debito, pro quo inobedientes, vel negligentes fuiſſent, pro debito Communis, vel ad inſtantiam alicujus perſonæ; Conſul, & Vicinus illius loci, qui vetaverit pignus, teneatur, & conveniri poſſit pro debito, pro quo inobedientia, vel negligentia proceſſiſſet; & ultra condemnetur, ut ſupra; de quibus credatur relationi Miniſtralis, & Barovarii cum Sacramento, ut ſupra, ſalvo jure poſſendi probare, ut ſupra.

De eodem. ¶. II.

SI qua perſona, vel plures, Commune, Collegium, vel Univerſitas abſtulerit aliquod pignus pignoratum per Miniſtralem, vel Barovarium, vigore alicujus licentiæ in ſcriptis alicui perſonæ, Communi, Collegio, vel Univerſitati ad inſtantiam alicujus Communis, vel ſingularis perſonæ; condemnetur ſingularis perſona in libris quinque mezanorum: & ſi plures fuerint, condemnentur in libris decem mezanorum. Et ſi fuerit Commune, vel aliquis nomine Communis; condemnetur in libris viginti mezanorum, de quo credatur, ut ſupra. Et prædicta locum non habeant in auferentibus dictum pignus, ſi haberent bulletinum, vel cartam ſolutionis, vel concordiæ debiti, pro quo dicta pignora eſſent pignorata, quo caſu, liceat cuilibet ipſa pignora auferre liberè, & impunè.

Quòd obligationes contractus, & diſtractus facta occaſione buſcatiæ non valeant. Cap. CXXXVII.

OMnes obligationes, & pignorationes, contractus, & diſtractus, factæ, & facti occaſione buſcatiæ, ipſo jure, ſint inanes, & ſine effectu. Et præſumantur etiam eſſe facti, vel factæ, occaſione buſcatiæ, ſi famoſus præſtator buſcatiæ eas receperit per ſe, vel per ſubmiſſam perſonam,& ille, qui eas fecerit, famoſus luſor fuerit.

Quòd

Digitized by Google

Quòd Conſules Lonadi teneantur denunciare ludentes, & tenentes ludum. Cap. CXXXVIII.

CONſules Terræ de Lonado teneantur, & debeant notificare,& denunciare Poteſtati dictę Terræ ipſo die,poſtquam præconizatum fuerit,vel ſequenti ludentes,& ludum tenentes,& mutuantes ad ludum,& Bannitos de maleficio, & latrones, & homines malæ famæ, habitantes in ipſa Terra, & domos, in quibus eſſent prædicti, ſub pęna librarum decem mezanorum. Et Poteſtas, quibuslibet duobus menſibus, teneatur facere præconizare prædicta: & debeat inquirere, & condemnationem facere contra Conſules negligentes in prædictis.

De Averitatoribus. Cap. CLXXXIX.

SI quis Averitator repertus fuerit ludere ad çorezolam, vel ad pulveretam: condemnetur in ſoldis ſexaginta mezanorum.

De procedendo contra infamatos de buſcatia. Cap. CXC.

POteſtas Lonadi poſſit ex officio ſuo inquirere, prout ei melius videbitur, contra infamatos de buſcatia, & illos, qui ludunt,& qui mutuant ad ludum buſcatiarum, & illos, qui tenent ludum, & illos, qui faciunt furta, & recipiunt, & rapinas committunt, & eos compellere,modis omnibus, tam cautiones extorquendo ab eis, quàm eos expellendo de Terra Lonadi,quàm etiam eos in confinibus ponendo ad hoc ut prædicta ceſſent, prout ei videbitur. Et de prædictis teneatur Poteſtas inquirere, & condemnare, ut ſupra.

De pœna euntis de nocte ſine lumine. Cap. CXCI.

NUllus vadat cum armis, cum lumine, vel ſine armis, ſine lumine poſt tertium ſonum Campanæ,quæ pulſatur de ſero,uſque ad Campanam diei. Et qui contrafecerit,ſi habuerit arma amittat arma, & condemnetur in ſoldis ſexaginta mezanor. Si cum armis,& ſine lumine, condemnetur in centum ſoldis mezanorum, & amittat arma. Et ſi ſine armis, & ſine lumine, condemnetur in decem ſoldis mezanorum. Et ſi quis fugerit,vel non permiſerit ſe circari,& ſcribi,condemnetur in libris quinque mezanorum.

Quòd nullus vadat ad ſonandum de nocte. Cap. CXCII.

NUllus vadat poſt tertium ſonum campanæ uſque ad campanam diei cum lumine, vel ſine lumine cum aliqua viola, vel leuto, vel alio inſtrumento, ad ſonandum, & qui repertus contrafeciſſe, condemnetur in ſoldis viginti mezanorum.

Quòd requiſitus ſtatim dicat nomen, & cognomen ſuum. Cap. CXCIIJ.

QUilibet requiſitus à D. Poteſtate Lonadi, vel ab aliquo ejus Officiali, vel Collaterali, vel ab aliquo Magiſtratu ſuum nomen, & cognomen dicere teneatur, & debeat ſtatim dicere ſuum nomen cum ſuo cognomine. Et qui contrafecerit, vel nomen, vel cognomen ſibi mutaverit, condemnetur in libris quinque mezanorum, & minùs, arbitrio Poteſtatis, & qualibet vice.

De pœna portantis arma vetita. Cap. CXCIV.

NUllus debeat portare arma vetita offendibilia, vel defendibilia in Palatio, nec platea Communis Lonadi, nec infra confinia Palatii, vel plateę, nec per Terram, vel Territorium Lonadi,& qui contrafecerit, ſi inventus fuerit in Palatio,vel in confinibus Palatii,vel plateæ,condemnetur in libris quinque mezanorum. Et ſi alibi per Terram,vel Territorium inventus fuerit,condemnetur in ſoldis vigintiquatuor mezanorum, & amittat arma. Salvo, quòd prædicta locum non habeant in illis perſonis, quibus licentiam in ſcripris conceſſerit D. Poteſtas, quam concedere poſſit, attenta qualitate perſonæ, & facti,& conditione temporis. Animadvertendo tamen ipſe

Digitized by Google

ſe D. Poteſtas, de ſuſcipiendo bonas, & idoneas fidejuſſiones ab illa, ſeu illis perſonis, quæ ab ipſo licentiam poſtulaverint, portandi arma, de non committendo, nec committere faciendo quicquam contra honorem, & Statum Sereniſs. Dom. Noſtri Venetiarum, & Terræ Lonadi, nec contra Decreta Prælibati Dom. atque Statuta, vel Ordinamenta Communis prædicti, & de non dando, concedendo, vel mutuando talia arma alicui perſonę, quę cõmittat, vel committere faciat quicquã contra Statum, Decreta, & Ordinamenta ſupraſcripta; ſub illa pęna, quę videbitur ipſi D. Poteſtati. Quam quidem ſatiſdationem, vel fidejuſſionem prædictus D. Poteſtas teneatur deſcribere facere ad banchum Communis Lonadi; ſub pęna præfato D. Poteſtati librarum centum Imperialium, ſi contrafecerit in præmiſſis. Salvo etiam, quòd prædicta, quæ ſupra dicta ſunt, videlicet, quòd nullus debeat portare arma, locum non habeant in illis, qui venerint de foras ad Terram Lonadi, uſquequo fuerint ad hoſpitia ſua, vel exiverint domum ſuam, vel hoſpitium ſuum, cauſa eundi foras. Et Hoſpitatores teneantur denunciare hoſpitibus ſuis, quòd arma deponant; alioquin ipſi Hoſpitatores ſuſtineant illam pœnam, & condemnationem, & conſervent ipſos foreſterios indemnes. Habeat tamen D. Poteſtas majorem pœnam imponere in crida, ſeu cridis ſuis, prout viderit expediri, faciendo ceſſare portationem armorum. Et intelligantur arma defenſibilia Curatina, Pancerea, Caſſetum, Barbuta, Cerveleria, Manipæ ferreæ, Muſachini, Coſcales, Schenerię, Tavolatrium, Targhetta, Clypeus, Prochalerium, Rotella, & ſimilia.

De pœna portantis ferrum fraudoloſum. Cap. CXCV.

ALiquis Terræ Lonadi, vel Communitatis, vel aliundè non audeat, nec debeat portare in Terra Lonadi, nec ejus Territorio, nec ejus Comitatu ferrum fraudoloſum, ſcilicet miſericordiã, ſive aliud ferrum ſtrictum, & acutum ſimile miſericordiæ; & qui contrafecerit, perdat, & condemnetur in libris quinque mezanorum pro qualibet vice, nulla defenſione admiſſa Et ſi fuerit in domo Poteſtatis, vel in Palatio, vel in platea, vel in confinibus Palatii, vel plateæ; duplicetur pęna. Salvis aliis pęnis impoſitis contra portantes arma vetita.

De pœna facientis ſocietatem, aut invitamentum, vel ligam improbam. Cap. CXCVI.

NUlla perſona, vel Univerſitas, cujuſcunque conditionis exiſtat, præſumat facere ſocietatem, vel invitamentum rei improbę, vel ligam improbam, vel arma imponere in Terra, vel comitatu Lonadi, niſi pro tuendo contratas Communis Lonadi, & reſiſtendo inimicis Communis Lonadi, & malefactoribus: & ſi contrafecerit, condemnetur, ſi fuerit primus motor congregationis in libris quingentis mezanorum. Si verò non fuerit primus motor, in libris centum mezanorum pro quolibet eorum, & minùs arbitrio D. Poteſtatis inſpecta qualitate facti, & perſonarum. Et de prædictis teneatur inquirere, & condemnare ex Officio.

De pęna damnati de hæreſi. Cap. CXCVII.

DAmnati de hæreſi poſſint corporaliter puniri, tam pœnis legalibus, quàm Canonicis comprehenſis.

De invitamentis. Cap. CXCVIII.

ALiqua perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, non audeat, nec præſumat facere aliquod invitamentum gentium, ſeu hominum armatorum in Terra, vel Comitatu, ſeu Diſtrictu Lonadi, aut gentes, ſeu homines armatos congregare, ſeu congregari facere in aliqua parte Terræ, vel Diſtrictus Lonadi pro aliqua diſcordia, guerra, contentione, vel litę, quam haberet, vel habere ſperaret cũ aliqua perſona, Communi, Collegio, vel Univerſitate Terræ Lonadi, neq; aliunde neq; aliqua alia de cauſa, vel occaſione. Et quòd aliqua alia perſona, Cõmune, Collegiũ, vel Univerſitas non debeat ire, nec ſtare ad aliquod invitamentum cum armis, vel ſine armis ad poſtulationem, vel requiſitionem alicujus, nec proprio motu ſuo pro aliqua contentione, litę, ſeu controverſia, aut guerra, vel diſcordia, quæ eſſet, vel eſſe poſſet, ſeu ſperaretur eſſe inter aliquos ſingulares, ſeu Communia, vel Univerſitates Terræ Lonadi, vel aliundè in aliqua parte Terræ Lonadi, vel Diſtrictus,

nec

Digitized by Google

nec in aliqua alia parte extra Diſtrictum Lonadi ſine expreſſo mandato, & voluntate, ſeu publica, & manifeſta præconizatione, facta per Præcones, ſeu Miniſtrales Communis Lonadi. Et quod aliqua perſona, Commune, Collegium, Vicinantia, Burgum, Locus, Villa, vel Caſſina, nec aliqua alia Univerſitas non debeat currere, nec ire cum armis, ſeu aliquo genere armorum ad aliquam rixam, miſcellantiam, vel rumorem, quæ fieret, vel ſperaretur poſſe fieri in aliqua parte Terræ, vel Comitatus, ſeu Diſtrictus Lonadi aliqua ex prædictis de cauſis; Et qui contra prædicta, vel aliquod prædictorum fecerit; puniatur, & condemnetur arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate perſonarum, & facti. Et quòd intelligatur, præſumatur, & habeatur pro plena, & integra probatione (quantum ad prædictas pœnas imponendas, & exigendas) ſi probabitur per duos teſtes, vel vocem, vel famam cum uno teſte, aliquem, vel aliquos feciſſe contra prædicta, vel aliquod prædictorum. Et quòd in prædictis, & pro prædictis, & eorum occaſione D. Poteſtas habeat merum, & liberum arbitrium, inquirendi, cognoſcendi, & puniendi quemlibet contrafacientem ſummariè, & extra ordinem, & ſine datione libelli, & ſtrepitu judicii, & quolibet die feriato, & non feriato, cauſis collocatis, vel non, ad eorum, & cujuslibet eorum liberam voluntatem, nullo Statuto, Conſilio, vel reformatione, in contrarium facto non obſtante. Et quicunque fuerit condemnatus pro prædictis, vel aliquo prædictorum, teneatur, & debeat ſolvere condemnationem de eo factam in pecunia numerata, & ſine aliqua ſpe alicujus compenſationis, vel remiſſionis. Et quòd non fiat aliqua ratio ei in Civilibus, nec Criminalibus, nec ejus petitio, vel defenſio admittatur; nec alicui, qui fuerit condemnatus pro prædictis, vel eorum occaſione, donec integraliter ſolverit, ut ſupra dictum eſt. Et quòd quilibet poſſit, quamlibet perſonam contra prædicta facientem accuſare, & denunciare: & quòd ejus accuſationi, vel denunciationi plena fides adhibeatur, ſi probaverit per duos teſtes, vel per vocem, & famam cum uno teſte fide digno, aliquem, vel aliquos contra prædicta, vel aliquod prædictorum feciſſe.

De eodem. ¶ I.

SI de cœtero in aliqua Contrata, ſeu Vicinia Terræ Lonadi, vel ejus Territorii, ſeu in aliquo Burgo, Caſtro, Villa, Loco, Caſſina, vel Molendino, Communitate, vel Diſtrictu Lonadi fieret aliquod exemplamentum, ſeu congregatio hominum armatorum pro aliqua contentione, diſcordia, vel guerra, ſeu rixa, vel miſcellantia, quæ eſſet, vel ſperaretur eſſe in aliqua parte Terræ, vel Comitatus, ſeu Diſtrictus Lonadi aliqua de cauſa, vel occaſione, ſine præcepto, & licentia Burgi, Caſtri, Loci, Caſſinæ, vel Molendini; teneatur, & debeat dicere, & notificare D. Poteſtati Lonadi, prima die, vel ſequenti, ex quo ipſa congregatio fuerit facta; in qua notificatione contineatur ubi, & in qua parte facta fuerit dicta congregatio, & qui, ſeu de quibus locis, ſeu loco erant ad ipſam congregationem. Et etiam quilibet Conſul, & Officialis cujuslibet Burgi, Loci, Caſtri, Caſſinæ, & Molendini, de quo iverint de vicinis ſuis armati ad ipſam congregationem, ſeu exemplamentum; teneantur denunciare, & manifeſtare infra primam, vel ſecundam diem, ex quo iverint ad ipſam congregationem, coram D. Poteſtate Lonadi: & ſi contrafactum fuerit, condemnetur contrafaciens arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & perſonarum.

De non currendo ad rumorem tempore rumoris. Cap. CIC.

NUllus præſumat ire, nec currere cum armis, vel ſine armis ad domum alicujus ex potentioribus Terræ, vel alicujus alterius Terræ Lonadi, nec ad locum, in quo eſſet ille potentior, vel aliquis alius dictæ Terræ tempore, vel occaſione alicujus rumoris: & ſi quis ſuppoſitus contrafecerit, ſive iverit pedeſter, vel æqueſter; condemnetur arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate perſonarum, & facti. Si verò aliquis foreſterius curreret, ſive iverit tempore rumoris, vel tumultus ad domum alicujus potentis, vel alicujus alterius; amputetur ei pes, & D. Poteſtas teneatur, & debeat de prædictis inquirere, & condemnare.

Quòd foreſterij non intrent domos hominum. Cap. CC.

NUllus Stipendiarius Sereniſs. Duc. Dom. Noſtri, nec aliquis alius foreſterius audeat, nec præſumat intrare per vim, ſeu ſine licentia Rectoris, nec, ſi intraſſet, permanere domum aliquam alicujus

Digitized by Google

alicujus terrigenæ perſonæ, nec alicujus Monaſterii, Hoſpitalis, vel Eccleſiæ contra voluntatem illius, vel illorum, cujus, vel quorum eſſet domus illa. Et ſi quis contrafecerit; puniatur, & condemnetur in libris vigintiquinque mezanorum. Et quilibet, qui intraſſet aliquam domum, vel teneret contra voluntatem domini, cujus eſſet domus, vel contra voluntatem illius, qui regeret Hoſpitale, vel Eccleſiam, aut Monaſterium, vel ſine licentia Rectoris, teneatur eam ſpaciare infratertiam diem, ſub pœna prædicta, & ultra perdendi arma, & æquos, quos habebit, ſi videbitur Rectori convenire, pro exequendo prædicta. Et poſſint offendi in havere, & perſona impunè.

De pœna committentis, vel committi facientis ſpoliationem in re immobili. Cap. CCI.

SI qua perſona, Commune, Collegium, vel Univerſitas cujuſcunque conditionis, ſtatus, vel dignitatis exiſtat, amodo ſpogliaverit, vel ſpoliari fecerit ſua propria auctoritate aliquem, vel aliquam ſingularem perſonam, Eccleſiaſticam, vel Sæcularem, Commune, Collegium, vel Univerſitatem de aliqua eius poſſeſſione, vel quaſi rei immobilis, vel juris inhærentis alicui rei immobili, vel de fructibus decimæ, vel decimationis, vel de aliqua quacunque re immobili; puniatur, & condemnetur in libris quingentis mezanorum pro quolibet eorum, & minùs arbitrio D. Poteſtatis ſecundùm qualitatem delicti, & perſonæ delinquentis: & nihilominus teneatur reſtituere poſſeſſionem, ſeu quaſi, cum fructibus ſpoliato. Et inſuper condemnetur, quòd non debeat ipſum ſpoliare, & ſuper hoc compellatur præſtare ſatiſdationem per omnia juris remedia, etiam de parendo mandatis D. Poteſtatis. Et quicunque ſpoliaverit aliquem, ut ſupra, perdat omne jus, quod habet in ipſa re, quod jus perveniat in ſpoliato, & perveniſſe intelligatur, quantum eſt in præjudicium ſpoliantis. Et intelligatur ſpoliaſſe, ſi poſſeſſorem, vel ejus conductorem, vel Maſſarium, vel famulum, vel laboratorem ſuum expulerit de poſſeſſione ſua, vel quaſi, rei, vel juris, ut ſupra.

De vi moleſtativa, vel inquietativa poſſeſſionis. Cap. CCII.

SI aliqua Univerſitas, Commune, Collegium, vel ſingularis perſona cujuſcunque ſtatus, vel conditionis exiſtat, amodo moleſtaverit, vel turbaverit, vel inquietaverit, vel moleſtari, vel turbari, vel inquietari fecerit aliquem, vel aliquam perſonam Eccleſiaſticam, vel Sæcularem, Collegium, vel Univerſitatem in aliqua ejus poſſeſſione, vel quaſi, rei immobilis, vel juris inhærentis alicui rei immobili, vel fructibus decimæ, vel de jure decimationis, vel in quacunq; re immobili, puniatur, & condemnetur in libris ducentis mezan. pro quolibet eorũ, & minùs arbitrio D. Poteſtatis ſecundùm quantitatem, & qualitatem delicti, & perſonæ delinquentis: & nihilominus teneatur, & debeat dimittere moleſtatum, vel inquietatum, vel turbatum in pacifica ejus poſſeſſione, vel quaſi. Inſuper condemnetur, quòd in futurum non debeat ipſum moleſtare, inquietare, nec turbare; & ſuper hoc compellatur præſtare ſatiſdationem per omnia juris remedia de libris quatuorcentum mezanorum, & minùs arbitrio D. Poteſtatis, ac de parendo mandatis præfati D. Poteſtatis. Et intelligatur, quem moleſtari, turbari, & inquietari in poſſeſſione, etiam ſi poſſidens, vel alter ejus nomine non eſſet præſens moleſtationi, vel turbationi prædictæ.

De contractibus ſuper rebus invaſis. Cap. CCIII.

OMnes contractus, vel quaſi, cujuſcunque maneriei exiſtant, facti ſuper rebus, quibus fit violentia, vel invaſio, commiſſa, vel eorum occaſione ab anno currente milleſimo quadrageſimo citra, & in futurum fiendi, ipſo jure ſint nulli, & pro nullis, & caſſis habeantur, & teneantur, quantum eſt in præjudicium ſpoliati, quoad recuperandam poſſeſſionem, ſeu quaſi, & qui datum haberet, vel cauſam, nihilominus regreſſum habeat contra datorem ſuum.

Digitized by Google

De violentijs notificandis per Conſules, Rectores, Officiales, & Communia Terrarum. Cap. CCIV.

CONſules Terræ Lonadi, Rectores, Conſules, & Officiales, ac Communia locorum, Caſtrorum, Caſſinarum, & Molendinorum Diſtrictus Lonadi teneantur, & debeant infra quatuor dies, à die violentiæ commiſſæ, notificare D. Poteſtati, vel ejus Locumtenenti ad Maleficia (priùs tamen, & ante omnia petitis, & requiſitis Conſulibus, vel altero eorum, & Notario Communis Lonadi ad civilia per eoſdem Rectores, Conſules, Officiales, & Communia locorum ſuprafcriptorum, vel alterum ipſorum, ut interſint notificationi, per eos vel alterum eorum fiendæ, ad quam notificationem intereſſe teneantur ipſi Conſules, & Notarius Communis Lonadi, ſub pœna ſoldorum viginti mezanorum cuilibet Conſuli, & Notario negligenti in prædictis) omnes violentias, ſpoliationes, occupationes, invaſiones, moleſtationes, & turbationes, factas, & quæ amodo fierent in ipſis Terra, Locis, Caſſinis, Caſtris, & molendinis; ſub pœna, & banno pro Conſule, Rectore, vel Officiali, molendinario, & Caſſinario librarum vigintiquinque mezanorum pro qualibet vice. Et ſi in prædictis fuerint negligentes dicti Conſules, Rectores, vel Officiales, ac Communia, Molendinarii, & Caſſinarii, quòd D. Poteſtas poſſit, teneatur, & debeat ſuo Officio contra eos, & ea inquirere, & condemnare, & punire, ut ſupra.

Quòd calumniatus de violentia detineatur, quouſque ſatiſdederit. Cap. CCV.

INquiſitione formata, ſeu accuſa, vel denunciatione data de prædictis, vel aliquo prædictorũ, D. Poteſtas Lonadi teneatur calumniatos de violentia capere, & perſonaliter detinere, quouſque præſtiterint bonam, & idoneam ſatiſdationem cum bonis fidejuſſoribus, de parendo mandatis præfati D. Poteſtatis, & de reſtituendo, & ſolvendo res, in quibus violentiam commiſiſſent, & totum, id, in quo condemnarentur ſuper ipſa inquiſitione, accuſa, vel denunciatione. Et hoc intelligatur, ubi pœna veniret pecuniaria imponenda, ſed ubi eſſet corporalis, non relaxetur, donec fuerit ſententiatum ſuper proceſſu.

Quòd in crimine ſpoliationis poſſeſſionis, inquietationis, vel turbationis, procedatur ſummariè. Cap. CCVI.

IN Crimine ſpoliationis poſſeſſionis, vel quaſi, vel moleſtationis, inquietationis, vel turbationis, & in crimine ejus, qui fecit, vel fieri fecit prędicta, vel aliquod prædictorum D. Poteſtas, vel ejus Locumtenens (omni exceptione, niſi de bannito homicidii, remota, dum tamen inquiſitio habeat debitam formam, & reſpectum ad locum, & tempus, & declarationem rei, in qua dicitur eſſe delictum commiſſum] poſſit, teneatur, & debeat Officio ſuo ſummariè, ſine ſtrepitu, & figura judicii, omni Juris, & Statutorum ſolemnitate omiſſa, de prædictis, & quolibet prædictorum, poſtquam ei notificatum fuerit, inquirere, & inquiſitionem facere, & ſuper ea procedere, & condemnare, & pronunciare infra duos menſes poſt inchoationem proceſſus, ſub pœna librarum centum mezanorum ipſi D. Poteſtati auferenda toties, quoties prædicta non ſervaverit, & executioni non mandaverit. Et de prædicta moleſtatione, ſpoliatione, inquietatione, & turbatione, & quolibet prædictorum credatur Sacramento ſpoliati, vel moleſtati, inquietati, vel turbati cum uno teſte idoneo, & fide digno, vel cum probatione de voce, & fama. Idem in omnibus, & per omnia locum habeat, ſi data fuerit accuſa.

Quòd Communia teneantur ſolvere fictum, & redditus pro ſeduminibus, & Terris, quæ propter potentiam alicujus non laborarentur, vel non habitarentur. Cap. CCVI.

SI propter expreſſam conventionem, conjurationem, vel ordinationem, vel per quemcunque alium modum, directè, vel indirectè, ſeu aliquo alio quæſito colore alicujus Burgi, vel loci, vel nimiam potentiam, aut malitiam alicujus, terræ, vel ſedumen, vel molendinum, vel aquæ alicujus ſingularis perſonæ Eccleſiaſticæ, vel Sæcularis, Collegii, Conventus, vel Univerſitatis irent guaſtæ,

Digitized by Google

guaſtæ, vel non permitterentur laborari, vel habitari, vel macinari, duci, vel uſufructuari, ſeu non laborarentur, vel macinarentur, vel non uſufructuarentur: quòd Communia Burgorum, & locorum, Caſſinarum, & molendinorum, & vicinorum, in quorum Burgis, locis, & eorum Territoriis fuerint ſedumina, ſeu Terræ, molendina, vel aquæ, quæ irent guaſta, ſeu guaſtæ, vel non permitterentur laborari, vel habitari, macinari, vel uſufructuari, ut ſupra, teneantur, & compellantur, ad ſolvendum fictum illorum ſeduminum, terrarum, molendinorum, vel aquarum tantum, quantum illa ſedumina, Terræ molendina, vel aquæ potuerunt, ſeu poterant, ſeu poſſent affictari arbitrio bonorum virorum. Et de prædictis ſtetur, & ſtari debeat Sacramento illius, cujus illa ſedumina, Terræ, molendina, vel aquæ eſſent cum uno teſte idoneo, & fide digno, vel cũ probatione de voce, & fama. Et de prædictis D. Poteſtas, vel ejus Locumtenens teneatur, & debeat Officio ſuo inquirere, procedere, & condemnare ſummariè, & ſine ſtrepitu, & figura judicii, & datione libelli, quolibet tempore feriato, & non feriato.

De Advocato, & Procuratore dandis deponentibus quærimoniam in violentiis. Cap. CCVIII.

SI quis depoſuerit quærimoniam de aliqua occupatione, vel invaſione, vel turbatione, vel quaſi, alicujus rei ſibi facta, & dixerit ſe non poſſe habere Advocatum, vel Procuratorem; quòd D. Poteſtas teneatur, & debeat eidem petenti concedere, habere poſſe in dicta cauſa unum, vel plures Advocatos, de Advocatis Collegii Judicum, ſeu Advocatorum Mantuæ, & Procuratorem de Terra Lonadi, & ipſum Procuratorem cogi Juris remediis ad aſſumendum onus procurationis dicti petentis cum competenti mercede, niſi ex juſta cauſa meruerit excuſari: Et juret ipſe Procurator in manibus D. Poteſtatis benè, & legaliter exercere Officium dictę procurationis.

Quòd Statuta facta de violentiis mandentur executioni. Cap. CCIX.

PRædicta Statuta, & quodlibet eorum edita ſuper violentiis, mandentur executioni, non obſtantibus allegationibus, ſeu exceptionibus ſodrorum, talearum, vel exercitus, vel banni, ſeu contumacię civilis.

In quibus debeant pervenire condemnationes de violentiis. Cap. CCX.

TErtia pars omnium pęnarum imponendarum occaſione prædictarum violentiarum, & de quibus pęnis non ſit facta mentio ſupra, in quos pervenire debeant; perveniat, & pervenire debeat in offenſum, ſeu ejus hæredes.

De pœna ſuperſtitum carcerum, qui relaxarent carceratos extra carceres, aut fugere extra carceres. Et ſuperſtites carcerum intelligantur Conſules Lonadi. Cap. CCXI.

SUperſtes, ſeu cuſtos carcerum, qui dimiſerit fugere, aut de carceribus extraxerit carceratos ſine licentia D. Poteſtatis, vel illius Officialis, cujus mandato captus, & carceratus fuerit, vel ſui ſucceſſoris: ſi carceratus fuerit pro debito pecuniario; condemnetur ad ſolvendum debitum infra decem dies, pro quo talis captus, & carceratus fuit, illi, ad cujus inſtantiam captus, & carceratus erat: ad quod debitum ſolvendum teneantur, & ſint obligati Incantator carceris, ejuſque participes fidejuſſores, & quilibet eorum realiter, & perſonaliter, ſeu Conſules Lonadi, ſi Incantator non fuerit; non obſtante, quòd prædictus carceratus præſentaretur, ſeu vellet præſentari in dictis carceribus; Et ipſi, vel altero eorum ſolventibus dictum debitum, habeant regreſſum contra dictum carceratum, & ejus bona. Et ſi ex cauſa Maleficii detentus erat; condemnetur ſuperſtes, ſeu Cuſtos carcerum, ſeu Conſules, ut ſupra [ſi ſcienter aufugere permiſerant carceratum] ad ſupplicium, & pęnam, ad quod, & ad quam tenebatur carceratus taliter relaxatus, vel qui fugerit, ut ſupra. Et ſi non ſcienter, puniatur realiter, & perſonaliter arbitrio Poteſtatis, inſpecta qualitate delicti, & perſonarum. Et prædicta ex cauſa Maleficii habeant locum, niſi dictus ſuperſtes, vel Cuſtos conſignaverit dictum carceratum in fortiam D. Poteſtatis, vel dictorum Officialium, cujus, vel quorum mandato fuerit detentus infra terminum ei ſuper hoc aſſignandum. Et ſi eum

Digitized by Google

consignaverit; condemnetur nihilominus Custos, seu superstes in libris viginti mezanorum, si ingeratur pœna sanguinis; & in libris decem mezanorum, si non ingeratur pœna sanguinis. Qui superstites carcerum sint Consules Lonadi.

De fractione carcerum, & etiam fugiente de carceribus. Cap. *CCXII.*

RUmpens, vel frangens carceres, aut portas, vel ostia carcerum, & etiam fugiens de carceribus, puniatur realiter, & personaliter, arbitrio Potestatis, considerata conditione personæ, & qualitate, & causa delicti.

De pœna Superstitis carcerum gravantis carceratos indebitè. Cap. CCXLII.

CUstos, seu Superstes carcerum non debeat aliquem detentum imbogare, vel ponere in cyppo, vel loco putrido ponere, nec tenere indebitè sine licentia D. Potestatis, vel Officialis, cujus præcepto detentus fuit; nec etiam cibum, vel potum auferre, nec denegare per se, vel alium, nec aliud gravamen, seu asperitatem sibi facere ultra custodiam solitam, & ordinatam, nisi prout communiter fit aliis carceratis: & si contrafecerit, pro quolibet, & qualibet vice condemnetur, & puniatur in libris duodecim mezanorum. Et quòd D. Potestas Lonadi ad instantiam cujuslibet conquerentis, vel denunciantis, teneatur, & debeat ex officio suo de prædictis inquirere (maximè à carceratis, qui dabuntur in scriptis per querelantem, vel denunciantem) procedere, & condemnare, & executionem facere summariè, de plano, & sine strepitu, & figura judicij, sub pœna dicto D. Potestati librarum quindecim mezanorum.

De pœna proicientis lapidem fraudulenter. Cap. CCXIV.

SI quis projecerit lapidem, vel lapides contra aliquem, vel aliquos fraudolosè, & feritam non fecerit; condemnetur in libris tribus mezanorum. Et si fecerit percussionem sine sanguinis effusione; condemnetur in libris viginti mezanorum pro qualibet percussione. Et si cum sanguinis effusione, condemnetur in libris triginta mezanorum pro qualibet percussione. Et hoc nisi proiciens sit minor annorum duodecim completorum.

De pœna decapillantis aliquem. Cap. CCXV.

SI qua persona decapillaverit aliquem; condemnetur in libris duabus mezanorum pro quolibet, & qualibet vice. Salvo, quòd prædicta non habeant locum in minoribus annis duodecim. Et hoc Statutum non intelligatur in eo, qui decapillaverit aliquem pro corrigendo eum, vel alium attinentem.

De pœna sburlantis aliquem. Cap. CCXVJ.

SI qua persona sburlaverit aliquem sine sanguinis effusione, & non ceciderit; condemnetur in libris quatuor mezanorum. Et si ceciderit; condemnetur in libris octo mezanorum. Et si cum sanguine sburlaverit, & non ceciderit, condemnetur in libris octo mezanorum. Et si ceciderit; condemnetur in libris sexdecim mezanorum.

De pœna lacerantis alterius pannos, vel pannum. Cap. CCXVII.

SI qua persona fraudolosè, vel injuriosè dilaceraverit pannum, vel pannos, vel aliquam aliam vestem alicui personæ; condemnetur in libris quatuor mezanorum, & ad restitutionem æstimationis dami draporum, seu alterius vestis, fractorum, vel fractæ injuriato in duplum. Et si aliquis ceperit aliquam personam per pannos, vel aliam vestem sine dilaceratione fraudolosè, vel injuriosè; condemnetur in libris duabus mezanorum pro quolibet, & qualibet vice.

De pœna accipientis alicui caputeum injuriosè. Cap. CCXVIIJ.

SI quis acceperit alicui caputeum injuriosè de capite, eo invito; condemnetur in libris duabus mezanorum pro quolibet, & qualibet vice.

De

Digitized by Google

De pœna vendentis eandem rem immobilem duobus diverſis emptoribus in diverſis contractibus. Cap. CCXIX.

SI qua perſona vendiderit aliquam rem immobilem duabus diverſis perſonis in duobus diverſis contractibus, & duplicibus venditionibus; condemnetur,& condemnari debeat vendens, ſi res vendita erit æſtimationis, & valoris librarum ducentum mezanorum, & ab inde ſupra, in libris centum mezanorum,applicandis pro medietate in paſſo damnum: & nihilominus omnia jura ſpectantia parti læſæ permaneant ſibi ſalva,& illeſa, & in omni damno,diſpendio,& intereſſe, applicandis emptori, cui non tradita fuerit poſſeſſio ipſius rei. Et ſi res erit minoris pretii librarum ducentarum mezanorum, condemnetur in libris quadraginta mezanorum pro quolibet, & qualibet vice, applicandis, ut ſupra, & in omni damno, diſpendio, & intereſſe, applicandis, ut ſupra. Et quòd eadem pœna vendicet ſibi locum in ceſſionibus jurium duobus factis quolibet titulo per eandem perſonam. Et quòd dicta pœna habeat locum, ſi duobus res, titulo donationis, vel uni titulo emptionis, & alteri donationis fuerit alienata per eandem perſonam. Eadem pœna teneatur cedens, qui poſtea liberaverit per liberationem, quæ præjudicaret ei, cui ceſſa ſunt jura.

Quòd Banniti de Maleficio poſſint impunè offendi. Cap. CCXX.

OMne damnum, injuria, & maleficium datum, & factum in perſona, vel rebus Banniti de maleficio, ex quo pœna ſanguinis ingeratur perpetuò remaneat impunitum, & impunita: & proceſſus, qui fieret per quemcunque Rectorem, ſit, ipſo jure, nullus, eo excepto, quòd ſi offenſio fieret illi Bannito per illum, vel illos, qui in pace, vel tregua ſecum forent, perinde maleficium puniatur, ac ſi banno maleficii offenſus non eſſet. Si quis verò Bannitus de maleficio, ex quo pœna ſanguinis non ingeratur, poſſit in rebus, ſed non in perſona offendi. Et prædicta non habeant locum in Bannito de maleficio propter fidejuſſionem.

Quòd Banniti de maleficio non admittantur. Cap. CCXXI.

BAnnitus de maleficio non admittatur ad petitionem ſui juris, nec ad aliquod teſtimonium reddendum. Banniti verò fidejuſſores de maleficio perhibere teſtimonium poſſint, niſi aliàs prohibeatur à jure.

De Maleficiis notificandis. Cap. CCXXII.

ANtiani, ſeu Conſules Terræ Lonadi ea die, vel ſequenti, qua homicidium, ſive ferita ſanguinolenta facta fuerit in dicta Terra Lonadi, teneantur notificare ipſam feritam, vel homicidium coram D. Poteſtate Lonadi, ſub pœna librarum quinque mezanorum de ſuo proprio havere pro ſola ferita ſanguinolenta, & librarum decem mezanorum pro ferita, ex qua moriatur homo, vel mulier.

De eodem. §. I.

ITem, quòd Conſules, & Officiales cujuslibet Terræ, Burgi, & loci ſuppoſiti Juriſdictioni Terræ Lonadi teneantur modo ſimili notificare feritas ſanguinolentas, & homicidia, quæ in eorũ Terris, Burgis, & Locis fuerint perpetrata, & hoc infra tertiam diem, ſub pœna Communi illius Loci, Burgi, vel Terræ librarum vigintiquinque mezanorum, ſi fuerit commiſſum homicidium, & librarum quindecim mezanorum pro ferita ſanguinolenta. Et prædicta habeant locum, ſi fuerint ab ortu Solis uſque ad occaſum; & ſi fuerint ab occaſu Solis uſque ad ortum Solis, debeant prædicta notificari, ut ſupra, infra tertiam diem ſub pœnis prædictis. Quas quidem notificationes prædicti Conſules, & Officiales facere teneantur, ut ſupra, in præſentia tamen Conſulum, & Notarij Terræ Lonadi per ipſos Conſules, & Officiales requirendorum ad ipſam notificationem, ſub pœna cuilibet Conſuli, & Officiali negligenti in ipſa requiſitione ſic fienda, ut ſupra, librarum duarum mezanorum, & cuilibet Conſuli, & Notario Communis Lonadi, recuſanti ire ad talem notificationem, eorum ſalarij. Et ſi prædicti Antiani, & Conſules fuerint negligentes in notificando, ut ſupra, quòd D. Poteſtas poſſit inquirere de ipſa negligentia contra ipſos Antianos, & Conſules, & ipſos punire,& condemnare, ut ſupra.

De

Digitized by Google

De ſatiſdatione fienda, de non offendendo. Cap. CCXXIIJ.

POteſtas Terræ Lonadi, omnibus juris remedijs, teneatur, ad petitionem cujuslibet petentis, timentis de aliquo, ne eum offendat in perſona, vel in havere, cogere ipſum, vel ipſos, de quo, vel quibus timeat, ſatisdare cum bonis fidejuſſoribus de libris quingentis mezanorum, & plùs, & minùs arbitrio præfati D. Poteſtatis, inſpecta qualitate perſonarum, & facti; de non offendendo ipſum in perſona, vel rebus. Et hæc habeant locum, quando timens juraverit ſe timere, & probaverit, ſaltem per urgentes præſumptiones, prout D. Poteſtati videbitur.

De bonis Bannitorum de rebellione Communis publicandis. Cap. CCXXIV.

SI quis Bannum de rebellione Communis receperit, & in eo præterierit; bona ipſius applicentur pro medietate Cameræ Sereniſſimi, & Excelſi Duc. Dom. Noſtri, & pro alia medietate Communi de Lonado, & ipſo jure applicata, & ad Cameram præfatam, & Commune prædictum perveniſſe intelligantur: & hoc ſi fuerit de Terra, ſeu habitator Terræ Lonadi. Et ſi de Diſtrictu ejuſdem Terræ, bona ejus cum integritate applicentur Cameræ antefatæ, & plùs, & minùs, prout diſponit privilegium Communi de Lonado conceſſum per Sereniſs. Duc. Dom. Noſtrum; ſalvo jure creditorum; & deſcendentium, prout in Statuto homicidii continetur. Et ſi in fortiam Communis Lonadi pervenerit; capite puniatur. Rebellis verò Communis non Bannitus puniri, & condemnari poſſit in havere, & perſona arbitrio D. Poteſtatis inſpecta qualitate facti, & perſonæ: Et ſi quis tractaverit cum talibus inobedientibus rebellibus Communis, & cum quocunque alio ſingulari, Communi, Collegio, vel Univerſitate, ex quo Status Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri turbaretur, vel turbari poſſet, vel literas, vel nuncios, ſive ſpias receperit, vel mandaverit in detrimentum præfati ſtatus; puniatur in havere, vel perſona arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate perſonarum, & facti. Et in prædictis caſibus, & quolibet eorum D. Poteſtas ex ſuo officio teneatur, & debeat inquirere, & procedere per indicia argumenta, & tormenta, & omnibus aliis modis, quibus meliùs videbitur, & punire, & condemnare.

De ijs, qui intelliguntur eſſe rebelles. Cap. CCXXV.

REbelles omnes intelligantur, Jure noſtro, illi, qui adverſantur pacifico Statui Sereniſs. Duc. Dom. Venetiarum, & Communis Lonadi.

Quòd tenentes bona Bannitorum, vel rebellium, reſtituant ea, cum fructibus. Cap. CCXXVI.

ILli, qui tenent bona Bannitorum, vel rebellium Communis ſine juſta cauſa, teneantur illa bona reſtituere Cameræ præfatæ, & Communi de Lonado, cum fructibus perceptis, & percipiendis, ſi fuerint de Terra Lonadi, & ſi de Diſtrictu, Cameræ præfatæ tantùm uſque ad tempus reſtitutionis, & relaxationis, fiendæ Cameræ, & Communi de ipſis bonis.

De pœna tractantis contra pacificum ſtatum Communis. Cap. CCXXVII.

SI qua perſona Terræ Lonadi, vel ejus Diſtrictus, vel aliundè fecerit, tractaverit, vel procuraverit per ſe, vel per alium cum inimicis Communis Lonadi contra pacificum, & bonum Statum Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum, & Communis Lonadi; ſi venerit in fortiam Communis Lonadi; capite puniatur. Et ſi non pervenerit in fortiam Communis Lonadi, quòd banniatur de Maleficio, & proditione patriæ, & bona ejus publicentur.

Quòd bona Bannitorum perveniant in Cameram Sereniſs. Duc. Dom. Noſtri, & in Commune Lonadi. Salvo jure creditorum, & deſcendentium, & habentium jus in eis. Cap. CCXXVIIJ.

DOminus Poteſtas teneatur, & debeat dare operam cum effectu, quòd bona omnium bannitorum Communis de Maleficio, quorum bona publicata ſunt, aut erunt per Statuta, vel per

Digitized by Google

per ſententiam ad Cameram Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum &c. & in Commune Lonadi perveniant, ſi fuerint de Terra Lonadi, vel habitatores: & ſi de Diſtrictu, in Cameram præfatam cum integritate perveniant, & plùs, & minùs, ut diſponit forma privilegii Communi de Lonado conceſſi per Prælibatum Dom. Noſtrum: Salvo jure creditorum, & aliorum, habentium jus in ipſis bonis, & deſcendentium, & prout in Statuto: *De homicidio*, continetur.

De bonis Bannitorum inquirendis, & faciendis pervenire in Cameram Dom. Noſtri, & Commune Lonadi. Cap. CCXXIX.

DOminus Poteſtas Lonadi, Conſuleſque ejuſdem Terræ, & quilibet eorum teneantur, & debeant ſtatim, cum prædicta bona publicata fuerint, omnibus modis, quibus meliùs poterunt, inquirere, & inquiri facere bona, quæ per tales bannitos poſſidebantur, & tenebantur tempore Maleficii perpetrati, & facere ea bona, prout publicata fuerint, pervenire, ut ſupra, in dicto Statuto continetur, ſub pœna præfato D. Poteſtati librarum vigintiquinque mezanorum, & cuilibet ipſorum Conſulum, librarum decem mezanorum.

De tractantibus contra Statum Sereniſs. Dom. Noſtri. Cap. CCXXX.

AD hoc, ut ii, qui, auſu temerario, vellent, & voluiſſent vertere, vel turbare tranquillum Dominium, & Statum Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum, & bonum, & pacificũ Statum Terrę Lonadi puniri poſſint, & debeant juxta actuum ſuorum meritum, & exigentiam, tã de jis, quæ commiſiſſent, vel ſuper quibus deliquiſſent, & attentaſſent, quàm quæ committerẽt, delinquerent, vel attentarent, omni modo, jure, & forma, quibus meliùs potuit, & poteſt præfatus Sereniſſimus Dom. Noſter providit, & ordinavit, providet, & ordinat, quòd nulla perſona, undecunque ſit, & cujuſcunque conditionis exiſtat, audeat, vel præſumat dicto, vel facto, per ſe, vel alium tractare cum aliquo, vel aliquibus aliqua, per quæ Status Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum, & Terræ Lonadi in aliquo lædatur, vel lædi præſumatur, ſeu etiam turbari, mutari, vel lædi poſſet, nec præſumi, nec literas, nuncios, vel Ambaſciatores, ſeu ambaſciatam alicui, vel aliquibus mittere, vel recipere, vel portare, nec tractantibus, mittentibus, vel recipientibus, vel portantibus (etiam ſi eſſent minima) modo aliquo conſentire, vel eis opem, vel auxilium, vel favorẽ aliquẽ dare, nec præſtare. Et ſi ſciverit aliquem, vel aliquos contrafacientes, mittentes literas, ambaſciatas, ſeu nuncios, vel recipientes literas ipſas, ambaſciatas, ſeu nuncios, illum, vel illos incõtinenti quàm citiùs poterit notificare teneatur præfato Sereniſſimo Duc. Dom. aut Poteſtati. Et ſi quis repertus fuerit in præteritum, vel in futurum prædicta, vel aliquod prædictorum feciſſe, vel in aliquo prædictorum contraveniſſe, ſeu etiam tacuiſſe; puniatur in perſona, & havere, arbitrio D. Poteſtatis. Et in prædictis præfatus D. Poteſtas poſſit procedere, punire, & condemnare, tam ex Officio per inquiſitionem, quàm ad denunciam alterius, & extra ordinem, prout, & ſicut videbitur ſibi, & placuerit, & ad tormentum procedere ſemel, & pluries repetere, indicio, vel indiciis, ſeu præſumptionibus præcedentibus; vel etiam ſine indicio, vel indiciis præcedentibus, & de novo ſupervenientibus, vel ſuperveniente, prout ei videbitur, & placuerit, omiſſa omnium Statutorum Juriſque ſolemnitate, & ſubſtantia, etiam nulla præcedente inquiſitione, denunciatione, vel accuſatione, vel declaratione.

Quòd Banniti pœna corporali de aliqua Civitate, vel Terra capiantur, & remittantur ad locum delicti. Cap. CCXXXI.

STatutum, & ordinatum eſt, quòd omnes, & ſingulos bannitos, vel condemnatos, aliqua pœna corporali, de aliqua Civitate, Caſtro, vel Terra Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum, Poteſtas Lonadi, & cæteri alii Officiales præfati D. D. teneantur capi facere tales bannitos, & condemnatos in quacunque parte eorum juriſdictionis reperiant, & eos tranſmittant in fortiam, Poteſtatis, vel Officialis illius Civitatis, vel Terræ, de qua ſpecialiter banniti, vel condemnati fuerint, ad requiſitionem dicti Poteſtatis, vel Officialis, hoc per ſuas literas requirentis, & etiam ad requiſitionem cujuslibet alterius, fidem facientis de banno, & condemnatione taliter banniti, vel condemnati.

De

Digitized by Google

De pœna non capientium Malefactores. Cap. CCXXXVII.

ITem, quòd quælibet Univerſitas, Caſtrum, vel Villa juriſdictionis Lonadi, in cujus Territorio aliquod Maleficiũ de infraſcriptis commiſſum fuerit; teneatur, & debeat ipſum talẽ malefactorẽ, & delinquentem capere, & captum in fortiam D. Poteſtatis, & Communis Lonadi conducere, & præſentare eorum ſumptibus, & expenſis. Et contra talem delinquentem omnes de dictis locis trahere teneantur, & contra eum rumorem elevare, & facere quicquid poſſunt, ut malefactores capiãtur, & in fortiam præfati D. Poteſtatis deducantur, ad pœnam librarum quinquaginta mezanorum pro qualibet Univerſitate, ſeu Terra; & ad pœnam decem librarum mezanorum pro quacunque ſingulari perſona, quæ in prædictis, vel aliquo prædictorum negligens fuerit, vel remiſſa, & plùs ad arbitrium D. Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & perſonarum. Quæ Maleficia ſunt hæc, videlicet homicidium, aſſaſſinatus, proditio, raptus, incendium, robaria, percuſſio ſanguinolenta facta cum armis vetitis, & furtum manifeſtum.

De pœna Tabernariorum tenentium oſtia aperta poſt tertium ſonum campanę. Cap. CCXXXVIII.

ITem quòd quilibet Tabernarius, & vendens vinum, vel panem teneatur, & debeat claudere oſtium domus, & tabernæ ſuæ, & non aperire poſt tertium ſonum campanæ, quæ pulſatur de ſero uſque ad campanam diei, & non vendere, nec dare bibere, nec concedere alicui terrerio, vel forenſi in Lonado habitanti, ad pœnam ſoldorum quadraginta mezanorum pro quolibet eorum, & qualibet vice. Et ſi aliquis poſt tertium ſonum campanę inventus fuerit in taberna, condemnetur in ſoldis quadraginta mezanorum. Et Tabernarius, & non aperiens oſtium incontinenti, quando familia D. Poteſtatis, vel alter mandato ipſius D. Poteſtatis vellet inquirere in domo, vel in taberna, in quadraginta ſoldis condemnetur. Salvo, quòd tempore guerræ, vel alterius novitatis hoc Statutum locum non habeat. Et ſi fuerit quæſtio de novitate prædicta, ſtetur terminationi, & judicio D. Poteſtatis.

De pœna Collegii, ſeu Paratici, facientis conventiculum, monopolium, vel ſacramentum, & maximè ſuper rebus aliquibus vendendis, vel emendis. Cap. CCXXXIX.

ITem, quòd aliqua Univerſitas, Collegium, vel Paraticum non audeat, nec præſumat facere inter ſe aliquod monopolium, conventiculum, vel Sacramentum contra publicam utilitatem, & maximè ſuper rebus aliquibus vendendis, vel emendis, vel ſuper aliquibus aliis, maximè ſpectantibus ad eorum artes, pœna, & banno librarum centum quinquaginta mezanorum cuilibet Univerſitati, Collegio, ſeu Paratico contrafacienti, & librarum quinquaginta cuilibet perſonæ de ipſo corpore. Quòd D. Poteſtas teneatur, & debeat de prædictis inquirere ad petitionem cujuslibet perſonæ, dantis ſibi qualecunque indicium, & etiam à ſe ipſo, ſingulis ſex menſibus ſaltem ſemel; pœna, & banno dicto D. Poteſtati contrafacienti pro qualibet vice, librarum quinquaginta mezanorum.

De pœna projicientis immunda in vias. Cap. CCXL.

ITem, quòd non projiciantur aliqua immunda, vel aqua de aliqua domo, vel pontili in vias, vel ſtratas publicas, vel vicinales, exiſtentes in Terra Lonadi, pœna cuilibet contrafacienti ſoldorum vigintiquatuor pro qualibet vice.

De pœna facientis pontilia ſuper ſtratas publicas. Cap. CCXLI.

ITem Statutum eſt, quòd non fiant pontilia ſuper ſtratas publicas ab octo brachiis infra, ad pœnam librarum quinque mezanorum: & nihilominus pontilia ipſa, & quæcunque alia, exiſtentia in dictis brachiis octo infra, deſtruantur per dominos ipſorum pontilium, ad pœnam, arbitrio D. Poteſtatis, imponendam.

Digitized by Google

De ſubditis Terrarum Domini venientibus ad offendendum partibus inimicorum tempore guerræ. Cap. CCXXXII.

SI quis ſubditus Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri, vel de Terris ejus de cætero veniet à partibus inimicorum præfati D. ad guerezandum, vel damnum dandum in caſu, vel actu guerræ ſuper Territorio Lonadi, & ejus Diſtrictu; intelligatur eſſe, & ſit, ipſo facto, rebellis, & bannitus Terrę Lonadi: & ſi in fortiam Poteſtatis dictæ Terræ Lonadi pervenerit, ſtraſſinetur, & ſuſpendatur per gulam tanquam rebellis, & proditor patriæ ſuæ.

De quibus condemnationibus non poſſit cognoſci. Cap. CCXXXIII.

DE condemnationibus factis per D. Poteſtatem Lonadi, poſtquam fuerint lectæ, publicatæ, & portatę tam ad Cameram præfati D. quàm ad Cameram Communis Lonadi, non poſſit, nec debeat per ipſum Poteſtatem cognoſci, nec aliquid ſuper eis ſcribi, per quod ipſæ condemnationes lædantur, vel earum exactio tollatur, vel defferatur, niſi in dictis condemnationibus error expreſſus, evidens, & manifeſtus contineatur, de quo infra decem dies à die condemnationis computandos, per ipſum Poteſtatem cognoſci, & definiri debeat ad petitionem, ſeu requiſitionem condemnati, vel ejus hæredum.

Quòd occidens non poſſit habere de bonis occiſæ perſonæ. Cap. CCXXXIV.

ITem, quòd aliqua perſona, quæ occidiſſet, vel occidere feciſſet, aut mandaſſet, aut opem, vel conſilium dediſſet, quòd aliqua perſona occideretur; quòd illa talis perſona, quæ prædicta, vel aliquod de prædictis commiſiſſet, nec ſui hæredes nunquam poſſint aliquid habere de bonis occiſæ perſonæ per modum ſucceſſionis ex teſtamento, vel ab inteſtato, nec per modum alicujus acquiſitionis, vel contractus cujuslibet, nec aliquo alio modo, qui modi [per quos de ipſis bonis perſonæ occiſæ, illa talis perſona, quæ prædicta, aut aliquod de prædictis commiſiſſet, acquiſiviſſet) ipſo jure, & facto nullius ſint momenti: Et nihilominus incidat in pœnam librarum quingentarũ mezanorum pro qualibet vice: Et quilibet ſit accuſator, & habeat tertiam partem banni, & pœnę, & bonorum, & hæreditatis illius perſonæ occiſæ, quæ invenientur penes illam talem perſonam, quæ prædicta, aut aliquòd de prędictis commiſiſſet: & aliam tertiam partem Camerę Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri, & aliam tertiam partem Commune de Lonado.

De pœna trahentis cum fronzia. Cap. CCXXXV.

ITem, quòd aliqua perſona à duodecim annis ſupra, non proiiciat aliquid, quod nocere poſſit cum fronzia, vel cazafuſto pęna ſoldorum quadraginta mezanorum pro quolibet, & qualibet vice. Si verò cum freta, condemnetur in ſoldis decem mezanorum, pro qualibet vice.

De non inquirendo rixas inter uxorem, & virum factas. Cap. CCXXXVI.

ITem, quòd de rixis de cœtero committendis inter virum, & uxorem, vel parentes, vel liberos, vel inter fratres, et ſorores, vel inter germanos conſanguineos, vel germanos, patruum, auunculum, & nepotem (& intelligatur nepos, & neptis quilibet deſcendens ex fratre, vel ſorore) etiam ſi ſanguis exiverit [dummodo non interveniat mors, vel membri abſciſſio, vel debilitatio membri) non poſſit, nec debeat inquiri per D. Poteſtatem, nec ejus Locumtenentem; nec fieri debeat aliqua denunciatio, nec aliquis proceſſus inde fieri poſſit, vel debeat, niſi per accuſationem, factam per offenſum, vel offenſam; & tunc jure ordinario procedatur. Et ſi contrafactum fuerit in aliquo de prędictis caſibus, ipſo jure, & facto nullius ſit momenti. Et idem obſervetur, & fiat in percutientibus ſine ſanguine aliquem de ſua familia cauſa correctionis.

De

Digitized by Google

De pœna D. Poteſtatis, non dantis copiam actorum partibus.
Cap. CCXLII.

ITem, quòd D. Poteſtas teneatur dari facere copiam omnium actorum, & probationum unicuique petenti, ad pœnam librarum decem mezanorum infra quinque dies, poſtquam de hoc ſtatim fuerit requiſitus, & hoc expenſis petentis.

De pœna non manifeſtantis proditiones D. Poteſtati.
Cap. CCXLIII.

ITem, quòd ſi aliqua perſona maſculus, vel fœmina ſciverit, vel audiverit aliquem vel aliquam tractare, ſeu ordinare detrimentum, ſeu mortem alicujus amici Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum &c. & Communis Lonadi, vel aliquam proditionem fiendam de Terra Lonadi, ſeu aliquibus Caſtris, vel fortilitiis juriſdictionis Lonadi, teneatur, & debeat incontinenti manifeſtare D. Poteſtati Lonadi ipſos proditores, ordinatores, ſeu tractatores, & teneatur in credentia nomen ejus; quòd ſi non manifeſtaverit, puniatur realiter, & perſonaliter arbitrio Sereniſſimi Duc. Dom.

De cuſtodia carceris. Cap. CCXLIV.

ITem, quòd carceres Communis Lonadi cuſtodiantur per Conſules de Terra Lonadi, ſeu habitantes in ea, dum tamen non ſint Miniſtrales Communis Lonadi. Et quòd D. Poteſtas teneatur omni hyeme facere dari carceratis paleas ad ſufficientiam; & facere videri, & examinari, omni menſe ſemel ad minùs per Notarium ſuum Maleficiorum, & Conſules Lonadi quoſcunque carceratos, & inquirere, ut ipſi carcerati per Cuſtodes carcerum ultra modum debitum non graventur. Qui Cuſtodes non poſſint accipere ultra ſoldos tres planetorum pro compedibus, ſeu bogis à quolibet carcerato, & compedito de mandato alicujus Officialis, ſi compeditus carceratus ſteterit ultra tres dies. Et habeat à quolibet carcerato denarios ſex pro intrata carcerum, & totidem pro exitu, & denarios quatuor pro quolibet die, & non ultra, aliqua occaſione, pro quolibet carcerato, pro eorum cuſtodia; ad pœnam ſoldorum centum pro quolibet Cuſtode, & qualibet vice, & ultra dictas ſolutiones aliquid non recipiant, aliquo modo, nec aliqua de cauſa. Et D. Poteſtas teneatur quoſcunque carceratos expedire infra triginta dies continuos, à die, quo fuerint carcerati computandos, abſolvendo, vel condemnando eos, ad pœnam librarum vigintiquinque mezanorum in quolibet caſuum prædictorum. Et quòd Conſules Communis Lonadi teneantur, ad pœnam ſoldorum centum mezanorum facere ſcribi de literis groſſis deſuper oſtium dictarum carcerum ſolutiones, & pretia ſupraſcripta. Et quòd dicti Cuſtodes non debeant denegare, nec vetare alicui carcerato cibum, vel potum, lectum, vel pannos, nec aliquam moleſtiam, vel gravamen facere, nec fieri facere alicui carcerato, ſub pœna ſoldorum centum mezanorum pro quolibet, & qualibet vice: de quibus credatur Sacramento carcerati cum uno teſte. Quod quidem Statutum de ſolutionibus locum non habeat in Miniſtralibus Communis Lonadi, & famulis DD. Poteſtatis, & Capitanei Lonadi, carceratis propter inobedientiam, de mandato ipſorum, vel alicujus ipſorum Officialium.

De pœna cavantis in præjudicium alterius. Cap. CCXLV.

ITem ſi quis cavaverit, vel cavari fecerit in domo ſua, vel alibi ſubter terram, in detrimentum alterius propter deſtructionem muri, vel alterius rei; condemnetur in libris quinque mezanorum, & ad emendationem damni.

Quòd mulieres in uno carcere tantum de cætero debeant detineri.
Cap. CCXLVI.

ITem, quòd mulieres de cætero debeant carcerari per ſe tantùm in uno carcere, fiendo apud domum Palatii Communis Lonadi à ſero parte, vel alibi in Lonado, ubi videbitur D. Poteſtati, & Con-

Digitized by Google

& Conſilio Terræ Lonadi; ita quòd prorſus à viris maneant ſegregatæ; pœna D. Poteſtati facienti contra prædicta, & retinenti eas in Palatio, ſeu domibus Palatii, librarum quinquaginta mezanorum pro qualibet vice.

De pœna portantis Beſtiam mortuam intus Terram Lonadi. Cap. CCXLVII.

ITem, quòd nulla perſona audeat portare, vel conducere, ſeu portari, vel conduci facere aliquã beſtiam morbo mortuam ad aliquam partem, ſeu locum aliquem intus Terram Lonadi, neque prope ipſam Terram per unum milliare, nec in aliquibus ſtratis, vel viis, neque propè ipſas ſtratas, ſeu vias per dimidiam ſagittam, pœna ſoldorum quinquaginta mezanorum pro quolibet, & qualibet vice. Et ultra prædicta teneatur illa talis perſona portans, ſeu conducens, vel portari, ſeu cõduci faciens dictam talem beſtiam mortuam ſubter terram reponi facere extra loca prædicta, ſub pœna prædicta: & quilibet ſit accuſator, & habeat medietatem banni.

De pœna facentis cordas budellorum intus Lonadum. Cap. CCXLVIIJ.

ITem, quòd nullus faciat cordas budellorum, nec exerceat illud opus, nec miniſterium intra Terram Lonadi, nec circa, vel propè per dimidium milliare, pœna ſoldorum centum mezanorum pro quolibet, & qualibet vice; & quilibet ſit accuſator, & habeat medietatem banni, & condemnationis.

De pœna facientis panellos, ſeu candelas de ſepo, vel comburentis fœcem contra formam infraſcriptam. Cap. CCXLIX.

NUlla perſona audeat, vel præſumat facere, vel fieri facere panellos, vel candelas de ſepo apud plateam, vel apud domos habitationum Officialium Terræ Lonadi per unum tractũ manus, ſub pœna ſoldorum quadraginta mezanorum pro qualibet vice. Qui verò combuſſerit, vel comburi fecerit fœcem in Lonado, vel propè unum milliare, eandem pœnam incurrat. Et quilibet ſit acculator, & habeat medietatem banni.

De pœna conducentis beſtias morboſas. Cap. CCL.

ITem, quòd nemo audeat, vel præſumat conducere, vel conduci facere infra Terram Lonadi, vel propè per medium milliare aliquam beſtiam vitioſam, deterioratam, vel deteriorandam, vel fœtidam, ad pœnam ſoldorum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice: & quilibet ſit accuſator, & habeat medietatem banni.

De pœna impoſita Bubulcis aſcendentibus plauſtra. Cap. CCLI.

ITem, quòd quilibet Bubulcus conducens plauſtrum in Terra, vel per Terram Lonadi, ire debeat ante boves, & eos cautè ducere, & non aſcendere plauſtrum, vel timonem, ſub pœna ſoldorũ decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice: & damnum inde ſecutum reſtituat patienti: & quilibet ſit accuſator, & habeat medietatem banni.

De pœna tenentium accipitrem, vel aves alienas, & alienos canes. Cap. CCLII.

ITem, quòd quilibet, ad cujus manus pervenerit auſturus, falco, accipiter, leporarius, bracchus, vel ſajuſius alicujus perſonæ, teneatur, & debeat illum reſtituere illi perſonæ, cujus erit, ſtatim infra tertiam diem, ex quo fuerint ei prædicta notificata, vel ſciverit, cujus ſit, vel ſint; pœna ſoldorum quadraginta mezanorum. Et nihilominus eos, & quemlibet eorum reſtituere teneatur illis perſonis, quarum erant, & erunt.

Digitized by Google

De pęna non tenentium paſſum conſuetum. Cap. CCLIII.

ITem, quòd quilibet vendens pannum, vel pignolatum, teneatur,& debeat menſurare cum paſſo majori, ab utroque capite ferrato, & groſſitudinis unius digiti groſſi communis ab homine,& bullato bulloD.Poteſtaris,& benè menſurare teneatur,& debeat,ad pęnam ſoldorum centum mezanorum pro qualibet vice, qua non benè menſuraverit, & ſoldorum quadraginta mezanorũ pro quolibet paſſo, reperto non ferrato, & non groſſitudinis ſupraſcriptæ,& non bullato, ut ſupra: Et quilibet poſſit eſſe accuſator, & habeat tertiam partem condemnationis.

De pœna Communium Lonadensium, habentium Statuta contra Statuta, & libertatem Terræ Lonadi, vel hominum ejuſdem Terræ. Cap. CCLIV.

ITem, quòd quodlibet Commune, ſeu Univerſitas juriſdictionis Terræ Lonadi, quæ, vel quod faceret, vel teneret aliquod Statutum, vel conſuetudinem, vel proviſionem, ordinationem, vel aliquid aliud directè, vel indirectè contra Statuta, vel contra libertatem hominum Terræ Lonadi, eorumque bonorum, & rerum, puniatur, & condemnetur in libris quadraginta ad minùs, & ad arbitrium D. Poteſtaris, inſpecta qualitate Statuti, ſeu ordinamenti; Et nihilominus tale Statutum, & ordinamentum nullius ſit momenti.

De meretricibus expellendis. Cap. CCLV.

ITem, quòd publicæ meretrices expellantur de Terra Lonadi, ad requiſitionem vicinorum, vel alicujus eorum, in quorum contratis habitarent. Et idem fiat de meretricibus caſalengis de mandato D. Poteſtaris ad requiſitionem trium vicinorum ad minùs, in quorũ contratis habitarent.

Quòd D.Poteſtas Lonadi teneatur imponere pœnas in Statutis determinatas. Cap. CCLVI.

ITem, quòd D. Poteſtas Lonadi teneatur, & debeat imponere pœnas ordinatas in Statutis, ſive in Volumine Statutorum Terræ Lonadi contra delinquentes, ubi Statuta loquuntur. Et ſi aliter fecerit, non valeat ipſo jure. Et ſi qua pęna impoſita eſt per Statuta de aliquo maleficio, & de eodem major pęna impoſita reperiretur per aliud Statutum, quòd illa major pęna imponi debeat, & non minor.

De pœna non deſignantis alicui ſubiecto Terræ Lonadi Terras, quas tenet ad livellum, vel alio modo. Cap. CCLVII.

ITem, quòd ſi quis tenet terram, vel aliam rem ab aliquo ſubjecto Communi Lonadi ad livellum, vel alio modo, & à domino terræ, vel rei fuerit requiſitus, ut deſignet illam terram, vel aliam rem ſibi in ſcriptis, cum cohærentiis, vel confinibus, & tenens terram, vel alio modo id facere recuſaverit, aut terram, vel illam rem celaverit, ad octo dies poſt requiſitionem de eo factam, in decem libris mezanorum debeat condemnari nomine pęnæ: tertia pars cujus pœnę deveniat in dictum accuſatorem, & probantem prædicta, & inſuper terram, vel illam rem amittat, ita quòd ad dominum perveniat, ſi domino placuerit illam terram, vel rem in ſe recipere.

De pœna recipientis debitum ſibi ſolutum. Cap. CCLVIII.

SI quis,aut ejusProcurator de cętero receperit aliquid tanquam ſibi debitum in judicio,vel extra, & de tali debito aliquo tempore ſibi, aut Procuratori ſuo ad hoc deputato, fore ſolutum conſtiterit; in quadraginta libris debeat condemnari. Si verò quis, ut hæres, vel ſucceſſor alicujus aliquid receperit tanquam debitum,quod ſolutum aliquo tempore, appareret, ſi illud tale debitum ſcienter receperit; in dicta pœna debeat condemnari. Si verò ignoranter,ſic quòd juſtam cauſam habeat ignorantiæ; tunc in nihilum condemnetur. Et in quolibet caſuum prædictorum ad reſtitutionem ejus, quod receperit, teneatur, & ſit perpetuò obligatus: cujus pęnę tertia pars ſit ejus, à quo receptio facta fuerit.

De

Digitized by Google

De pęna impoſita conquerenti de aliquo coram alio Judice, vel Officiali, quàm coram Judice, & Officiali Communis Lonadi. Cap. CCLIX.

ITem, quòd quælibet perſona, quæ conqueri voluerit de aliqua perſona, Communi, Collegio, vel Univerſitate aliqua de cauſa, teneatur, & debeat illam talem perſonam, Commune, Collegium, vel Univerſitatem, de qua conqueri voluerit, facere citari, & vocari coram D. Poteſtate, Lonadi, velejus Locumtenente, & non coram aliquo alio Officiali, vel Judice cujuſcunque ſtatus, conditionis, vel dignitatis exiſtat, aut vocatum in jure rerinere pro aliqua quæſtione, vel cauſa, de qua prædictus D. Poteſtas cognoſcere poteſt de Jure communi ſecundùm formam Statutorum, proviſionum, vel reformationum, aut conſuetudinum Communis Lonadi; ad pęnam librarum centum mezanorum, & amiſſionis juris, & cauſæ, pro quo, vel qua ſub alio Judice, vel Officiali extraneo eum vocaverit, aut vocatum tenuerit, quàm ſub examine præfati D. Poteſtatis, vel ejus Locumtenentis. Et quòd ſententiam aliquam, conſilium, ſeu pronunciationem, & quemlibet aliũ actum, tam latam, pronunciatam, & factam, quàm in futurum fiendam, pronunciandam, tam ferendam per alium Judicem, quàm per prædictum, non poſſit ipſe D. Poteſtas, vel ejus Locumtenens, nec alius Officialis Communis Lonadi exequi, nec executioni mandare, nec modo aliquo aliter ſe impedire, ſeu aliter ſe immiſcere circa prædictam executionem, nec aliquem alium actum, ad executionẽ ſpectantẽ; ſub pęna prædicta, pro quolibet, & qualibet vice, qua fuerit contrafactũ, omnibus nihilominùs in contrarium facientibus nullius efficaciæ exiſtentibus.

De pęna negantium ſe debere fictum. Cap. CCLX.

ITem, quòd ſi aliquis major quatuordecim annis negabit in judicio, ſe debere alteri fictum, & de hoc fuerit convictus, aut reperiatur poſtea, quòd teneatur illud fictum dare illi, cui negaverit; condemnari debeat in quinque libris mezanorum. Et quilibet in judicio interrogatus ſuper prædictis teneatur reſpondere, affirmando, vel negando.

De pęna illius, qui traxerit Civem, vel ſubditum Lonadi extra Terram Lonadi pro aliqua quaſtione. Cap. CCLXI.

ITem, quòd ſi quis ſubjectus Communi Lonadi citaverit, vel citari fecerit aliquem ſuppoſitum juriſdictioni Communis Lonadi coram aliquo Judice ordinario, vel delegato, qui non ſit ſuppoſitus juriſdictioni Communis Lonadi extra Terram Lonadi de aliqua re, de qua poſſit, vel ſolitus ſit cognoſcere D. Poteſtas Lonadi, condemnetur in centum libris mezanorum: & nihilominus defendatur per Commune Lonadi, expenſis dicti Communis. Et nihilominus ipſe ſic vocans, ſeu vocari faciens, ut ſupra, ipſo jure, cadat à tota cauſa, & jure illo, ſuper quo, & pro quo illum talem ſuppoſitum &c. citari fecerit, ut ſupra.

De pęna committentis dolum, vel fraudem in arte ſua. Cap. CCLXIJ.

ITem, quòd quicunque in aliqua arte, quam exerceat, dolum, vel fraudem commiſerit; puniatur, & condemnetur in decem libris mezanorum pro qualibet vice, & plus ad arbitrium D. Poteſtatis, conſiderata qualitate fraudis commiſſæ, & artis, ſive rei in qua fraus commiſſa fuerit, quæ res, & condemnatio perveniant ad Cameram Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri pro medietate, & pro alia medietate Communi de Lonado.

De pęna tenentis aliquam rem immobilem pro aliqua perſona, & allegantis ſe eſſe in poſſeſſione illius. Cap. CCLXIII.

ITem, quòd aliqua perſona, quæ laboraſſet, vel in futurum laboraverit aliquam petiam terræ, vel teneret aliquam rem immobilem pro aliqua perſona, non audeat, nec præſumat dicere, ſeu allegare, ſe eſſe in poſſeſſione ipſius petię terrę, vel rei, ſeu ipſam petiã terrę, vel rem ad ſe pertinere; ſed ipſam petiam terræ, ſeu rem teneatur, & debeat liberè relaxare illi perſonæ, pro qua laboravit, ſeu tenuit illam; ad pœnam librarum vigintiquinque mezanorum pro quolibet, & qualibet vice, applicandam pro tertia parte illi, pro quo laboravit, ſeu tenuit illam. Salvo jure partium in judicio ordinario, & nihilominus teneatur ad reſtitutionem rei.

De

Digitized by Google

Quòd Bannitus reus mortis impunè possit offendi in omnibus locis, & Terris subiectis Serenis. Duc. Dom. Nostro.

Cap. CCLXIV.

ITem, quòd quilibet de cetero banniendus per Potestatem, seu Rectorem Lonadi pro aliquo gravi delicto, ex quo deberet mors sequi, seu membri absciſſio, possit in dicta Terra Lonadi, & ejus Districtu impunè offendi à quocunque in havere, & persona.

De pena tingentis, seu mesculantis pilum bovis cum aliqua alia Lana causa faciendi pannos. Cap. CCLXV.

ITem, quòd nulla persona audeat, vel præsumat tingere aliquem pilum bovis, neque mesculare cum aliqua alia lana, causa faciendi pannos, pena soldorum centum mezanorum cuilibet contrafacienti pro qualibet vice, & quilibet possit esse accusator, & habeat tertiam partem dictæ pœnæ.

De pena ordentis telam de lana filata ad filarolum. Cap. CCLXVI.

ITem, quòd nulla persona audeat, vel præsumat ordire, vel ordiri facere aliquam telam de lana filata ad filarolum, pena, ut supra.

De cuppis, quadrellis, & alijs fiendis ad mensuram Communis Lonadi.

Cap. CCLXVII.

ITem, quòd quilibet Fornasarius debeat bona fide, sine fraude facere cuppos, quadrellos, seu embes, & tavellas ad mensuram Communis Lonadi, & illos, & calcinam benè coquere, & dolum, & fraudem non committere, nec facienti consentire: & calcinam sfloriatam cum scoriata non miscere, nec scoriatam cum sfloriata vendere, & calcinam non benè coctam ad eandem mensuram, pensam, & quantitatem restituere ementibus, pena librarum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice.

De taxatione fienda super calcina, cuppis, quadrellis, tavellis.

Cap. CCLXVIII.

ITem Statutum est, quòd pretia calcinæ, quadrellorum, cupporum, tavellarum, & aliorum similium, quæ decoquuntur in fornacibus, & ad ædificandum parantur; limitentur, & taxentur per homines de Consilio Terræ Lonadi tempore publicationis præsentium Statutorum, & duret, & teneat usque ad Calendas Januarii proximè futuri, & ab inde inantea dicta limitatio fiat quolibet mense Januarii per dictos de Consilio, habita consideratione temporum, & aliorum occurrentium.

De taxatione ponderis calcinæ. Cap. CCLXIX.

ITem Statutum est, quòd quælibet persona, vendere volens calcinam in Terra, vel Territorio Lonadi, vel ejus Districtu, teneatur, & debeat cuicunque emere volenti ipsam calcinam ponderare, & rationari ad rationem pensium sex, & non minus pro quolibet stario, sic quòd quodlibet starium intelligatur, & sit penses sex.

De qua moneta intelligatur condemnatio. Cap. CCLXX.

ITem, quòd quælibet condemnatio, seu bannum pecuniarium intelligatur de medianis Mediolanensibus, nisi aliter fuerit clarificatum in ipsis condemnationibus, vel bannis.

De pœna illius, qui evulcerit dentem. Cap. CCLXXI.

ITem, quòd si quis evulserit dentem alicui injuriosè; puniatur, & condemnetur in libris quinquaginta mezanorum pro quolibet dente; cujus pœnæ tertia pars sit illius, cui evulserit dentẽ.

De

Digitized by Google

De pœna contemnentis mandata Officialium. Cap. CCLXXII.

ITem Statutum eſt, quòd ſi quis contemplerit mandata D. Poteſtatis, vel aliquorum Officialiũ Communis Lonadi, puniatur, & condemnetur in ſoldis centum mezanorum. Et prædicta locum non habeant in caſibus, in quibus eſt proviſum de majori, vel minori pœna.

Quòd quilibet Conſul, vel Officialis cujuslibet Communis teneatur obedire mandatis D. Poteſtatis. Cap. CCLXXIII.

QUilibet Conſul, vel Officialis cujuslibet Communis teneatur, & debeat parere, & obedire mãdatis, & literis D. Poteſtatis Lonadi pro pignoribus, & intromiſſionibus faciendis, & dare auxilium, & conſilium cuilibet Miniſtrali habenti literas à præfato D. Poteſtate pro prædictis pignoribus, & intromiſſionibus faciendis, ſub pœna librarum quinque mezanorum: de quo credatur relationi Miniſtralis cum Sacramento, & uno teſte fide digno, vel uno Barovario D. Poteſtatis.

Quòd nulla perſona auferat aliquod pignus. Cap. CCLXXIV.

NUlla perſona, cujuſcunque ſtatus, conditionis, vel dignitatis exiſtat, auferat aliquod pignus, vel ſequeſtrum de manibus, vel fortia alicuius Miniſtralis, vel Barovarii, habentis licentiã in ſcriptis, ex qua accipiat, dictum pignus, vel ſequeſtrum eſſe conſignatum, vel ſequeſtratum per Miniſtralem, vel ſe opponere, quia talis Miniſtralis, vel Barovarius, vel Conſul, vel perſona conſignet dictum pignus, vel ſequeſtrum coram Officiali Communis Lonadi; ſub pœna cuilibet contrafacienti librarum decem mezanorum pro qualibet vice.

De non portando ghirlandas rovetarum, vel olivarum. Cap. CCLXXV.

QUòd nulla perſona Terræ Lonadi, vel ejus Diſtrictus, terreria, vel foreſteria, cujuſcunque conditionis, & ſtatus exiſtat, in Terra Lonadi, vel Diſtrictu audeat, vel præſumat portare in capite, vel ad collum, ſeu ſub centura, vel pro centura, vel aliter aliquam ghirlandam rovetarũ, ſaliciarum, vel olivarum; ſtando in domibus, vel alibi, nec balando, nec eundo ad feſta; pœna, & banno cuilibet contrafacienti librarum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice. Et de prædictis quilibet Conſul Terræ Lonadi, & Conſules Villarum, & Terrarum Diſtrictus Lonadi teneantur, & debeant facere denunciationem D. Poteſtati infra ſecundam diem, poſtquam prædicta commiſſa fuerint, pœna, & banno librarum decem mezanorum cuilibet Conſuli, qui prædicta denunciare omiſerit, & plùs, & minùs, arbitrio D. Poteſtatis, inſpecta qualitate facti, & conditione perſonæ.

De pœna tenentis ſeu portantis armum, ſeu interſignia aliqua, ſignificantia partialitatem. Cap. CCLXXVI.

ITem Statutum, & ordinatum eſt, quòd nulla perſona, cujusvis ſtatus, dignitatis vel conditionis exiſtat habitans in Terra Lonadi, vel ejus Diſtrictu, audeat, vel præſumat, quovis modo; tenere, portare, dipingere, ſculpire, aut dipingi, vel ſculpiri facere in aliqua parte Terræ, vel Territorii Lonadi, vel ejus Diſtrictus armum aliquod, ſeu interſigna aliqua, ſignificantia partialitatem, utputa Guelphum, vel Gibellinum, nec ipſis interſignis aliqualiter uti in aliquibus ſuis domibus, ſeu habitationibus, ſub pœna librarum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice, irremiſibiliter ſolvendarum. Et quilibet poſſit de prædictis eſſe accuſator, & teneatur ſub ſecreto. Et de prædictis D. Poteſtas Lonadi, Conſuleſque ejuſdem Terræ, & cœteri Officiales ejus Diſtrictus teneantur, & debeant eorum Sacramento ſæpè ſæpiùs inveſtigare, & quoſcunque repertos contrafacere, ſeu contrafeciſſe punire, & condemnare, ut ſupra. Salvo, quòd prædicta locum non habeant contra Officiales, & ſtipendiarios Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri. Qui quidem Officiales teneantur tamen prædictos ſtipendiarios obſervare facere prædicta.

De

Digitized by Google

De Bannito consignante alium Bannitum. Cap. CCLXXVII.

ITem, quòd quilibet bannitus perpetualis de persona Communis Lonadi, qui ceperit, & præsentaverit in fortiam D. Potestatis, & Communis Lonadi unum bannitum, vel plures de persona; eximatur, & eximatus, & cancellatus esse intelligatur, & sit de suo banno, uno, vel pluribus. Et quòd in veniendo ad præsentandum ipsos bannitos captos, & ipsos captos præsentando ligatos, securus in havere, & persona sit, suo banno, uno, vel pluribus non obstantibus. Et quòd quilibet, qui sit Bannitus, ut supra, eodem beneficio potiatur, capiendo; & ligatum præsentando unum bannitum de rebellione Serenissimi Duc. Dom. Nostri. Si verò aliquis bannitus de persona occiderit in Districtu Lonadi bannitum, & mortuum consignaverit, vel consignari fecerit dicto D. Potestati; eximatur, & cancelletur de suo banno, ut supra. Hoc salvo, quòd beneficium præsentis Statuti non extendatur ad bannitos de rebellione, vel assassinatu, vel falsitate, sed à præsenti beneficio penitus sint excluſi. Et quòd quilibet bannitus, vel condemnatus de pecunia, si ceperit, & præsentaverit unum bannitum de persona, vel rebellione vivum, vel mortuum per eum occisum, à suo banno, uno, vel pluribus totaliter sit absolutus, & esse intelligatur.

¶ 1. Si verò aliquis non bannitus per se, & ex sua ordinatione, vel tractatu ceperit, vel capi fecerit aliquem bannitum de vita Communis Lonadi, & vivum consignaverit dicto D. Potestati, habeat, & habere debeat de havere Communis Lonadi libras centum mezanorum. Et si occiderit, & mortuum consignaverit bannitum, ut supra; habeat libras quinquaginta mezanorum.

Quòd Communia teneantur ad emendationem robariarum. Cap. CCLXXVIII.

QUælibet Universitas Terrarum Lonadensium, & singulares personæ earundem teneantur ad emendationem cujuslibet robariæ, & captionis, quæ fieri contingeret, seu facta esset, vel fieret in earum Terris, vel Territoriis, seu redimisset, aut redimeretur in futurum, occasione ipsius captionis. Et idem intelligatur, & sit de quibuslibet Universitatibus, & singularibus personis earundem per quarum Terras, & Territoria ducerentur ipsæ robariæ, seu captivi. Item quòd Universitates, & singulares personæ earundem [in quarum Terris, & Territoriis fierent robariæ prædictæ, & captiones, seu per quarum Terras, & Territoria ducerentur ipsæ robariæ, vel personæ captivæ] realiter, & personaliter teneantur ad omnia, & singula suprascripta.

¶ 1 Quæ emendatio dividatur inter Communia, & Universitates, hoc modo, videlicet Commune, & Universitas, in cujus Territorio commissa fuerunt prædicta, teneantur pro medietate, & pro alia medietate teneantur alia Communia, per quorum Terras, vel Territorium ducerentur, & quodlibet eorum pro rata æstimi cujuslibet Communis. Si verò dictum Commune, super cujus Territorio fierent robariæ prędictę, & captiones, videretur non habile ad prædictam medietatem solvẽdam; eo casu fiat compartitio inter ipsa Communia per D. Potestatem, & Deputatos Terræ Lonadi, prout eis videbitur æquum fore, atque conveniens: dictis Communibus semper habentibus regressum contra bona robantium prædictorum. Et ad probandum de ipsis robariis, captionibus, vel talcis, & de locis, seu Territoriis, per quas, seu quæ robariæ, & captiones ducerentur, sufficiat Sacramentum personæ derobatæ, vel captivatæ, cum uno teste fide digno de veritate, vel cum duobus testibus de voce, et fama.

¶ 2. Et quòd in prædictis procedatur, et procedi debeat, citatis dictis Communibus, et auditis eorum defensionibus simpliciter, de plano, sine strepitu, et figura judicii, juris ordine aliquo non servato, coram D. Potestate Lonadi, seu ejus Locumtenente; et quicquid in prædictis coram ipso, vel per ipsum factum, actum, gestum, sive pronunciatum fuerit, plenam obtineat firmitatem, omni appellatione, seu supplicatione, in integrum restitutione, et quolibet alio obstaculo, seu impedimento, aut dilatione remotis. Salvo, quòd si prædictæ Universitates, ut supra, infra decem dies à die dictæ robariæ dictos malefactores ceperint, et in fortiam Communis Lonadi cõsignaverint: tunc, et eo casu sint, et esse intelligantur à prædictis pœnis totaliter absolutæ. Et si taliter captus civis, vel districtualis subiectus fuerit occisus per dictos malefactores, quòd dicta Cõmunia,

Digitized by Google

& quodlibet eorum, ultra prædicta, teneantur hæredibus occisi ad centum libras planetorum. Et si fuerit vulneratus, teneantur ipsi vulnerato ad quinquaginta libras planetorum: de quibus fiat ratio summariè, ut supra; & procedi possit, & debeat, ut supra, nisi ceperint, & præsentaverint dictos malefactores, ut supra. Et prædictæ executiones fiant, absque quòd committantur tribus bonis viris.

De ordine tenendo circa carceratos offerendos, vel non. Cap. CCLXXIX.

QUòd aliquis condemnatus, vel bannitus pro aliquo delicto, crimine, vel excessu non possit offerri per Commune, nec aliquam personam singularem ipsius Communis, ad hoc ut liberetur à condemnatione, vel banno, nisi primò habeat pacem ab offenso, vel aliter oblatio de eo facta, & si fieret, nullius sit momenti.

De eodem. ¶ I.

ITem, quòd aliquis bannitus, vel condemnatus non possit offerri; nisi steterit in carceribus Cõmunis Lonadi continuè per sex menses, ad minus: & aliter oblatio, quæ fieret de eo, nullius sit momenti. Et si condemnatus, vel bannitus esset per Officium D. Potestatis; stare debeat per annum in carceribus, nec ante possit offerri, quamvis pacem haberet ab offenso, & ejus oblatio aliter facta, ipso jure non valeat.

De eodem. ¶ II.

ITem, quòd aliquis condemnatus bannitus habilis ad solvendum, vel qui fidejussorem dedisset de solvendo, non possit offerri. Et si inhabilitas allegaretur; de ea fidem dignam faciat corã D. Potestate, & Consulibus Lonadi. Et si oblatio de eo aliter fieret, nullius sit momenti.

De eodem. ¶ III.

QUòd, quotiescunque tractabitur, de volendo facere aliquem carceratum offerri, priùs debeat poni, & tractari coram Consulibus, & Consiliaribus Terræ Lonadi, & inter ipsos fieri partitam ad scrutinium: Utrum debeat talis carceratus offerri, vel non: Et quòd nullus offerri possit, nisi in dicto scrutinio duæ partes fuerint concordes, de eo offerendo, & oblatio aliter facta nõ valeat, ipso jure.

Quòd Officiales non faciant contra formam Statutorum. Cap. CCLXXX.

ITem, quòd nullus Officialis Sereniſſimi D. Nostri, vel D. Potestatis, vel Communis Lonadi possit, nec debeat facere, vel concedere contra formam Statutorum Communis Lonadi, sub pœna librarum decem mezanorum pro quolibet, & qualibet vice. Salvò quòd ubi de alia pœna esset provisum per aliquod Statutum, illud Statutum habeat locum, sive minor, sive major fuerit apposita. Et de tali facto, vel concessione contra Statuta stetur Sacramento cujuslibet personæ: & nihilominus quodlibet factum, vel quælibet concessio facta contra aliqua Statuta, ipso jure nullum, & nulla sit.

De non auferendo res mobiles de alicujus seduminibus. Cap. CCLXXXI.

ITem, quòd nulla persona audeat, vel præsumat auferre, vel exportare, seu exportari facere aliquam rem mobilem de aliquibus seduminibus, domibus, fornasibus, vel Cassinis habitatis, vel non habitatis alicujus personæ sine licentia ejus, cujus esset dicta res, sub pęna librarum decem planetorum, si talis res fuerit valoris à centum soldis planetorum infra; quæ pęna applicetur pro medietate personæ, cujus esset talis res, & ad restitutionem dictæ rei, seu ejus æstimationis in duplum dictæ personæ. Salvo, quòd si de tali re esset commissum furtum: eo casu puniatur de furto, secundùm formam aliorum Statutorum Communis Lonadi, loquentium de furto. Et intelligatur res ablata, & exportata per illam personam, penes quam reperiretur, vel probaretur esse, vel fuisse dicta res; quæ probatio sufficiat, si per unum testem probetur cum Sacramento, qui dicat

Digitized by Google

de vilu, vel per duos de voce, & fama. Et D. Poteſtas poſſit, & debeat de prædictis facere jus ſummarium, & expeditum, & executionem, & exactionem prædictorum facere ad inſtantiam cujuslibet perſonæ conquerentis, Et de aliis procedatur ſecundùm formam juris, & Statutorum Communis Lonadi.

De columbis non capiendis. Cap. CCLXXXII.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, quæ audeat, vel præſumat capere aliquem columbum ad copertorium, parietem, torquiolem, vel lavoriam, vel ad columbarium, vel per aliquem alium modum ingenii, deceptionis, quocunque nomine cenſeantur; ſub pœna cuilibet capienti, & contrafacienti librarum duarum mezanorum pro quolibet columbo, & qualibet vice, librarum decem mezanorum: & quilibet ſit accuſator, & habeat tertiam partem condemnationis; & credatur Sacramento accuſatoris bonæ opinionis, & famæ cum Sacramento illius, cujus fuerint columbi; vel cum uno teſte fide digno, quem idem accuſator produxerit, vel aliter legitimè probanti. Et ſi dictus condemnatus non fuerit habilis, ad ſolvendum dictam condemnationem, vel bannum; quòd per D. Poteſtatem Lonadi ponatur in carceribus Communis Lonadi, & ibi ſtare debeat per quatuor menſes, & ſtare, una die mercati de mane uſque ſero in catenis ad collum Communis Lonadi, exiſtentibus ad lapidem plateæ, & comburantur ibi inſtrumenta, & ingenia.

De eodem. §. I.

ITem, quòd nulla perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, audeat, vel præſumat portare de loco ad locum, vel etiam aliqualiter tenere inſtrumenta, vel ingenia, pro capiendo columbos ad deceptionem, nec aliqua inſtrumenta facere, vel ludum, nec ea tenere, vel tendere, nec tenta tenere, pro capiendo columbos, ſub pœna librarum decem mezanorum cuilibet in prædictis reperto, & qualibet vice, & amittendi dicta talia inſtrumenta, vel ingenia, quæ ſtatim comburantur, & ſtandi in carceribus Communis Lonadi duobus menſibus. Et intelligatur, & habeatur pro captore columborum, & etiam intelligantur, & reputentur ingenia, & inſtrumenta pro capiendo columbos, ut ſupra, ſi, vel quando aliquis, cui reperta fuerint dicta talia inſtrumenta, vel ingenia, repertus fuerit ſecum habere aliquem columbum vivum, vel mortuum, vel etiam aliquid, factũ in forma columbi. Et ſit licitum cuilibet perſonæ, reperienti dictas tales perſonas, committentes, ut ſupra, poſſe liberè, & impunè capere, & detinere eos, & ſibi accipere dicta talia inſtrumenta, vel ingenia, & illas tales perſonas reducere in fortiam D. Poteſtatis Lonadi, vel ad carceres Communis Lonadi. Et repertor, ſeu accuſator habeat tertiam partem condemnationis.

De eodem. §. II.

ITem, quòd nulla perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, audeat, vel præſumat vendere, vel donare aliquem columbum mortuum, vel vivum de ſorte columborum turreſanorum, vel columborum à columbariis campeſtribus, vel turreſanis, ſub pœna cuilibet contrafacienti pro quolibet columbo, librarum duarum mezanorum. Et quòd aliqua perſona non audeat, vel præſumat, tenere aliquos columbos attrapatos, qui non ſint paiſani, vel groſſi, qui appellantur caſalengi, in columbariis ſuis, ubi tenent columbos volantes, ſub pœna ſoldorum viginti mezanorum pro quilibet, & qualibet vice. Et quilibet de prædictis ſit accuſator, & habeat tertiam partem dictæ condemnationis. Salvo, quòd de pipionibus tam vivis, quàm mortuis poſſit per quemlibet vendi, & donari. Et ſi repertus fuerit aliquis columbus vivus, vel mortuus captus, vel attrapatus de ſorte columborum turreſanorum, vel à columbariis campeſtribus, ſeu turreſanis revenditori, ſeu revendenti, vel etiam alicui perſonæ, ſuſpectæ de capiendo, vel vendendo columbos, ut ſupra, incurrat in ſimilem pœnam librarum duarum mezanorum pro quolibet columbo, & qualibet vice, applicandarum, ut ſupra. Et ementes ſcienter de talibus columbis, incurrant in pœnam libræ unius mezanorum pro quolibet columbo, & qualibet vice, applicandam, ut ſupra. Et quòd de prædictis credatur accuſatori cum Sacramento ejus, & uno teſte fide digno, vel aliter legitimè probanti.

De

Digitized by Google

De eodem. ¶ III.

ITem quòd quælibet perſona non ſuſpecta de capiendo alienos columbos, poſſit impunè vendere, & alienare columbos paiſanos, ſeu groſſos, vel caſalengos vivos tantùm, qui non ſint turreſani, vel de columbariis prædictis,

De eodem. ¶ IV.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, in Terra Lonadi, vel Diſtrictu, quæ audeat, vel præſumat tenere retes tractorias ad uſſeras, ſeu feneſtras columbariorum ſuorum, nec claudere ipſas uſſeras, ſeu feneſtras de die tantùm, in quibus columbariis habitent columbi volantes intro, & extra ipſa columbaria, ſub pęna librarum decem mezanorum cuilibet contrafacienti, & pro qualibet vice. Et quodlibet caput familiæ teneatur ad dictam pœnam, pro qualibet perſona de ejus familia, quæ commiſerit aliquid de prædictis. Et de prædictis, & quolibet prædictorum quilibet ſit accuſator, & pœna applicetur ut ſupra. Salvo, quòd pro reaptatione, vel alia neceſſitate columbariorum poſſint claudi, & aperiri columbaria: quo tamen caſu teneantur de prædicta reaptatione, vel neceſſitate facere fidem legitimam coram D. Poteſtate Lonadi dicti tales, quorum, vel ad quorum poſtulationem fuerint dicta columbaria per perſonas ſuas, vel ſecum habitantes: alioquin incurrant in pęnam ſupraſcriptam, applicandam ut ſupra. Et quilibet Camparius Territorii Lonadi, & comitatus, & Diſtrictus Lonadi, & Conſules Lonadi, & Diſtrictus teneantur, & debeant inquirere, inveſtigare, & denunciare perſonas fraudantes, & committẽtes prædicta, vel ſuſpectus de continentibus in ſupraſcriptis Capitulis, vel aliquo eorum, & illas perſonas, & quamlibet earum, quas repererint in fraudem denunciare D. Poteſtati Lonadi infra tertiam diem à tempore delicti commiſſi, ſub pęna cuilibet Campario, & cuilibet Officiali contrafacienti librarum quatuor mezanorum pro quolibet, & qualibet vice, applicanda ut ſupra. Et credatur accuſatori, & denunciationi cujuslibet Camparii, & Officialis, ſupraſcripti cum uno ſocio, qui juret dictam denunciam, vel accuſam eſſe veram, vel aliter legitimè probans, & ſtatim procedatur (facta fide de prædictis) ad dictam condemnationem per præfatum D. Poteſtatem. Et quodlibet Commune Lonadenſe teneatur ad condemnationis ſolutionem pro quolibet condemnato, ſeu bannito, qui habitaverit in ejus Territorio, vel in cujus commiſſa fuerint prædicta, ſi non fuerit habilis taliter condemnatus, vel bannitus. Et ſi non fuerit in fortia dicti D. Poteſtatis taliter bannitus, & ſi fuerit in fortia dicti D. Poteſtatis, ſufficiat dicto condemnato, vel bannito inhabili ſtare in catenis Communis Lonadi, & carceribus, prout in antedictis Capitulis continetur.

De eodem. ¶ V.

ITem, quòd aliqua perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, non audeat, vel præſumat trahere cum baleſtris, nec terretis, vel aliquibus ſimilibus inſtrumentis ad aliquod columbarium, ad offendendũ columbos in Terra Lonadi, vel Diſtrictu, ſub pœna librarum decem mezanorum cõmittenti, & applicanda ut ſupra pro qualibet vice. Et quòd D. Capitaneus Lonadi teneatur executionem facere contra forenſes, & ſtipendiarios committentes ptædicta. Et D. Poteſtas Lonadi poſt quindecim dies elapſos (facta notificatione dicto D. Capitaneo de tali delinquenti ut ſupra) teneatur, & debeat procedere contra dictos ſtipendiarios, & ipſos condemnare ut ſupra, & pagas ſuas interdici Theſaurario Mantuæ, donec ſolverint condemnationem de eis factam dicta de cauſa. Et quilibet ſit accuſator de prædictis, & habeat tertiam partem condemnationis. Et credatur ſacramento accuſatoris fide digni cum uno teſte fide digno, vel aliter legitimè probantis.

De eodem, ¶ VI.

ITem, quòd D. Poteſtas teneatur, & debeat per inquiſitionem procedere in prædictis contra quãlibet perſonam ſuſpectam de prædictis, vel aliquo prædictorum ad denunciam, vel quærelam cujuslibet perſonæ, cujus interſit, fide dignę, & bonę famę, & ſi facta fuerit dicto D. Poteſtati aliqua fides contra dictam talem perſonam ſuſpectam, & intelligatur perſona ſuſpecta quælibet perſona infamis, de committendo prædicta, vel aliquod prædictorum, & etiam quælibet perſona habens,

Digitized by Google

bens, vel portans tam causa vendendi, quàm alia causa, columbos tam turresanos, quàm à columbariis prædictis, & tam vivos, quàm mortuos in cavagnis, gabiis, giviis, vel sacchis, vel per alia indicia, quæ movent Judicis animum ad suspicandum contra dictas personas de prædictis, habeatur suspecta. Et Consules tam Terræ Lonadi, quàm Districtus teneantur, & debeant inquirere personas portantes, habentes, vendentes, capientes, vel ementes de talibus columbis, & habentes talia instrumenta, vel ingenia, & aliquid committentes in fraudē de contentis in suprascriptis Capitulis, vel aliquo eorum; & si reperiretur per aliquem ex dictis Consulibus aliqua persona in fraudem, vel suspitionem fraudis circa prædicta commissa, teneatur sub pęna librarum decem mezanorum denunciare, & notificare ipsas fraudes, & suspitionē D. Potestati infra tertiam diem postquam invenerint prædicta. Et procedatur per D. Potestatem super prædictis summariè, sine strepitu, & figura judicii, & omni solemnitatę juris omissa, & expedire totum processum infra duos menses, postquam fuerint testes publicati. Et omnia prædicta, & quodlibet eorum locum habeant, & debeant inviolabiliter observari in Terra, & Districtu Lonadi.

De eodem. § VII.

ITem, quòd D. Potestas teneatur, & debeat fieri facere proclamationes de prædictis super Corobiis Terræ Lonadi, & alibi in locis consuetis, & fieri facere notitiam, & scribere de prædictis cuilibet Officiali, seu Vicario Terrarum suppositarum jurisdictioni dictæ Terræ, ut dicti Vicarii faciant notitiam cuilibet Consuli suæ jurisdictionis de contentis in suprascriptis Capitulis.

De pœna conducentis, vel permittentis ire bestias in foveas Forticilii Terræ Lonadi, vel personaliter euntis in ipsas. Cap. CCLXXXIII.

ITem, quòd nulla persona terreria, vel foresteria cujuscunque conditionis, & status existat, audeat, vel præsumat conducere, vel conduci facere, nec proiicere, nec ire permittere aliquā bestiam, seu bestias aliquas quadrupedas in foveam magnam tendentem versus Monteclarum apud Fortilicium Terrę Lonadi per unum milliare, nec in aliquas alias foveas existentes tam circū quodq; Forticilium Terræ Lonadi, quàm Citadellam ejusdem, ad pascendum, vel ex alia causa, neq; personaliter intrare in ipsas tales foveas, nec aliquam earum; sub pœna cuilibet conducenti, vel proijcienti ipsas bestias, ut supra, soldorum decem mezanorum, & soldorum totidem pro qualibet bestia grossa, & qualibet vice; & soldorum quinque mezanorum pro qualibet bestia quadrupeda minuta, ut pecus, capra, & aliæ similis bestiæ: & pro qualibet persona personaliter intrante, ut supra, soldorum quatuor mezanorum. Et quilibet possit esse accusator cum sacramento, & habeat medietatem condemnationis. Salvo, quòd prædicta pęna imposita personæ, intranti dictas foveas, vel aliquam earum, locum non habeat, si talis personaliter intrans intraverit, causa illas reaptandi de mandato, vel licentia Officialium Terræ Lonadi, vel intraverit tempore guerræ, metu inimicorum, sequentium eam. Et similiter intelligatur de bestiis reducentibus ad ipsas foveas, tempore guerræ, metu inimicorum, dum alibi non possint tutè reduci. Et de prædictis omnibus D.D. Potestas, & Capitaneus Terræ Lonadi faciant fieri publicas exclamationes in Terra de Lonado, & locis consuetis saltem semel in anno, & in introitu eorum Officii, ut quisque se abstineat à prędictis, & de eis plenam notitiam habeat.

Quòd Datiarij porrigentes accusam falsam de aliquo condemnentur, ut infra. Cap. CCLXXXIV.

SI quis Datiarius, seu Incantator Molendinorum Terræ Lonadi dederit, vel porrexerit, aut porrigi fecerit per aliquem nomine ejus aliquam accusam falsam, & injustam coram D. Potestate Lonadi, vel ad ejus banchum de aliqua persona, quam diceret fraudasse ejus datium, vel contrafecisse pactis sui datii, seu ficti, & probatum fuerit accusam ipsam injustam, & falsam dedisse; condemnetur in soldis decem planetorum, & in emendatione damni, & interesse passo in duplum.

De

Digitized by Google

De pœna portantis madia ultra menſuram infraſcriptam. Cap. CCLXXXV.

ITem Statutum eſt, quòd ſi qua perſona habitans in Terra Lonadi portaverit, vel plantaverit in Terra Lonadi aliquam arborem in ſignum, vel nomine madii ultra Longitudinem brachiorũ duodecim, vel majoris ponderis, quàm poſſet portare unus ſolus homo; condemnetur in ſoldis quadraginta mezanorum pro qualibet perſona, & quolibet madio. Et D. Poteſtas poſſit per inquiſitionem procedere, & ſummariè contra tales delinquentes.

De plantatijs fiendis. Cap. CCLXXXVI.

SI quis fecerit, vel fieri facere voluerit aliquod plantatium vitum, ſeu arborum non fructiferarum in aliquibus poſſeſſionibus, exiſtentibus ſuper Territorio Lonadi, vel alibi, ubicunque ſint [dum tales poſſeſſiones, videlicet, illæ, quæ plantantur, & illæ penes quas fit plantatium, ſint de juriſdictione Communis Lonadi, vel ſolvant onera, & factiones cum Communi de Lonado] teneatur, & debeat illud facere, ſeu fieri facere à longè à confinibus ſui vicini per ſpatium brachiorum trium ad minus, ſub pœna ſoldorum centum mezanorum cuilibet contrafacienti, ſeu contrafacere facienti: & ulteriùs talis contrafaciens, omnibus remediis, compellatur per D. Poteſtatem Lonadi, etiam per detentionem, ſi ipſi D. Poteſtati videbitur, ad removendum illud tale plantatium ſic factum. Et ſi aliquod plantatium vitum, vel arborum prædictarum factum fuerit ante publicationem præſentis Statuti, & non à longè confinibus vicini ſui per ſpatium dictorum brachiorum trium, ad minùs; ad requiſitionem cujuſcunque conquerentis D. Poteſtas Lonadi compellere teneatur, & debeat, etiam per detentionem perſonæ (ſi ipſi videbitur) dominum ipſius plantatii, ad illud removendum, ſeu removere faciendum, & reducendum in formam prædictam. Et ſi quæſtio, ſeu lis aliqua oriretur de cętero de aliquibus arboribus fructiferis, utputa de olivo, pomo, nuce, & aliis ſimilibus plantatis, ſeu plantandis in Territorio Lonadi, vel alibi, ut ſupra; tunc, & eo caſu D. Poteſtas unà cum Conſulibus Terræ Lonadi eligat duos, vel tres bonos, & fide dignos viros Terræ prædictæ, & meliùs de hoc informatos, ſacramento aſtringendos, qui vadant ad locum, ubi fuerint tales arbores plantatæ, ſeu plantandæ, & ibi determinent, & decidant, & cognoſcant, utrum ipſæ arbores ſic plantatæ inferant damnum vicino conquerenti, vel nè, & utrũ fuerint extirpandæ, vel deglobandæ, vel nè; & infra quod ſpatium à confinibus conquerentis arbores ſic plantatæ fuerint plantandæ, & quicquid determinatum, deciſum, & cognitum fuerit per dictos electos in prædictis, vel majorem partem ipſorum, plenam obtineat firmitatem: & per D. Poteſtatem Lonadi omnibus exceptionibus, & cavillationibus rejectis, executioni mandetur.

De pœna Miniſtralium non citantium, prout requiſiti fuerint, & debuerint. Cap. CCLXXXVII.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd quilibet Miniſtralis Communis Lonadi teneatur, & debeat, ad inſtantiam cujuslibet requirentis citare quamlibet perſonam, quam ille requirens citari facere voluerit; & hoc ſub pęna, & banno pro quolibet, & qualibet vice ſoldorum quinque mezanorum, & plùs, & minùs arbitrio D. Poteſtatis, conſiderata qualitate negotii, de quo agetur. Et quòd de prædictis ſteterur ſacramento dicti requirentis dictum Miniſtralem cum uno teſte fide digno.

De pœna tenentis ſigillum Communis, bullantis aliquam litteram, cartam, vel ſcripturam, vel aliquid aliud aliter, quàm inferiùs denotetur. Cap. CCLXXXVIII.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd quilibet, qui de cętero tenuerit, ſeu habuerit ſigillum Cõmunis Lonadi ſculptum ſigno Leonis, non audeat, nec præſumat de cętero bullare, nec bullari permittere aliquam literam, ſeu cartam, ſeu aliquid aliud abſque conſenſu, & licentia Conſilii Communis Lonadi, ſeu majoris partis ipſius, & hoc ſub pœna, & banno ipſius tenentis ſigillũ prędictum librarum decem Imperialium: Et ulterius quicquid actum fuerit in prędmiſſis, & contra prędmiſſa non valeat, nec teneat, ipſo jure.

De

De pœna devaſtantium, ſeu arantium vias Communis Lonadi. Cap. CCLXXXIX.

ITem Statuimus, & ordinamus, quòd ſi quis de cętero araverit, ſeu foderit, vel devaſtaverit, quovis modo, ſeu in uſus ſuos convertere voluerit vias Communis Lonadi, ſeu aliquam ipſarum, ſeu partem ipſarum converterit, per quas vias, ſeu viam ſolitum iri fuerit ab anno uno citra; condemnetur, & condemnari debeat in libris quinque mezanorum; & ulteriùs teneatur, & debeat viam prędictam reducere in priſtinum ſtatum infra octo dies, à die condemnationis factę, ut ſupra, ſub pœna ſoldorum viginti Imperialium. Et ſi fuerit ulteriùs negligens, in reaptando dictam viam, quòd tunc Commune Lonadi, ſuis expenſis ipſam reaptari facere teneatur; qua reaptatione facta, dictus delinquens, ut ſupra, in duplum expenſas reſarcire teneatur dicto Communi.

De pœna petentis, ſeu requirentis pœnam, ſeu condemnationem aliquam remitti debere alicui condemnato. Cap. CCXC.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, audeat, vel pręſumat in Conſilio, vel Vicinia, vel tempore, quo fiunt rationes Communis Lonadi, vel etiam extra Conſilium, vel Viciniam petere, vel requirere, ſeu proponere, vel aliquem, ſeu aliquos rogare, ſeu inſtigare ad petendum, vel quòd pętant, vel etiam ipſemet petere, ut alicui condemnato in aliqua pecunię quantitate, etiam modica, pęna, ſeu condemnatio, ſeu pars aliqua pœnę, ſeu condemnationis, in qua prędictus condemnatus fuerit, ipſi condemnato remittatur. Et qui contrafecerit, vel fieri mandaverit, vel procuraverit, cadat in pęnam ducatorum decem auri; in quam pęnam: ipſo facto, incurriſſe intelligatur, quę pęna ei, & ab eo de facto auferatur abſque aliquo proceſſu, & credatur accuſatori cum uno teſte fide digno.

De renuntiationibus accuſæ, vel denuntiæ, & de procedendo per inquiſitionem, & de pœna fraudolenter renunciantis dictæ accuſæ, vel denunciæ in cauſis pecuniariis, & non perſonalibus. Cap. CCXCI.

STatutum eſt, quòd quilibet accuſans, vel denuncians aliquod delictum, poſſit, & valeat ante probationes factas de dicto delicto renunciare dictę accuſę, vel denuncię, ſi juraverit ad Sancta Dei Evangelia, manibus tactis ſcripturis coram D. Poteſtate, & in judicio, ſe non poſſe dictum delictum probare, & adhibuiſſe omnem diligentiam, pro probando dictum delictum: quo caſu non ulterius procedatur ſuper dicta accuſa, vel denuncia; & cancelletur, & cancellari debeat dicta talis accuſa, vel denuncia. Salvo, quòd ſi tale delictum eſſet de delictis, ex quo poſſet procedi per inquiſitionem ſecundùm formam Statutorum Communis Lonadi: tunc dictus Poteſtas teneatur, & debeat per inquiſitionem diligenter procedere, & inquirere de dicto delicto, & contra delinquentem, & repertum culpabilem punire, & non culpabilem abſolvere, ſecundùm formam Statutorum Communis Lonadi. Addentes quòd ſi talis recuſans dictę accuſę, vel denuncię, ut ſupra, repertus fuerit ſcienter, & fraudolenter renunciaſſe dictę accuſæ, vel denuncię in prędudicium Communis Lonadi: tunc & eo caſu talis renuncians fraudulenter, ut ſupra, puniatur, & condemnetur in tantum, quantum veniret puniendus, & condemnandus talis denunciatus, vel accuſatus ſecundùm formam Juris, & Statutorum Communis Lonadi. Eo ſalvo, quòd ſi, & ubi dictus talis accuſatus, & denunciatus in inquiſitione formanda contra ipſum, ut ſupra, convinceretur per teſtes, & delictum probaretur, & exinde talis inquiſitus condemnaretur; tunc, & eo caſu talis ſcienter, & fraudolenter renuncians dictę accuſę, vel denuncię puniatur, & condemnetur ſolum in dimidia pœna ejus, quòd condemnatus eſſet dictus talis inquiſitus. Quod Statutum locum ſibi non vendicet in denunciis, & accuſis de damnis datis, in quibus quilibet accuſans, vel denuncians in facto ſuo proprio poſſit renunciare dictæ accuſę, vel denunciæ de damno dato liberè: dummodo dicta accuſa, vel denuncia non excedat ſummam ſoldorum quadraginta Imperialium. In aliis autem, excedentibus dictam ſummam, ſervetur forma præſentis Statuti, prout in aliis proviſum eſt, ut ſupra.

De

Digitized by Google

De ſalario Advocatorum, & Procuratorum percipiendo à ſuis clientulis, & principalibus in cauſis Civilibus, & Criminalibus.

Cap. CCXCII.

STatuimus, & ordinamus, quòd in cauſis, & pro cauſis, & quæſtionibus, quæ agitarentur in Terra Lonadi Advocati, & Procuratores dictarum cauſarum habeant, & habere debeant pro eorum ſalario, & mercede, ut infra, videlicet. Si quæſtio erit valoris æſtimationis, ſeu quantitatis uſque ad ſummam decem librarum Imperialium, Procurator habeat, & precipuè poſſit à ſuo principale pro ejus mercede, & ſalario ſoldos ſexdecim Imperialium. A decem verò libris ſupra uſque ad ſummam quinquaginta librarum, habeat, & habere poſſit dictus Procurator denarios quindecim Imperialium pro qualibet libra. Et ab inde ſupra quantacunque ſit quantitas, habeat, & habere poſſit denarios decem Imperiales pro qualibet libra. Advocatus verò habeat, & habere debeat pro ejus ſalario duplum ejus, quod Procurator habere debet, ut ſupra taxatum eſt.

Pro tollendo omnem dubitationem ſuper condemnationibus fiendi, quomodo, & qualiter, & pro quanta parte debeant applicari tam Cameræ Sereniſs. Duc. Dom. Noſtri, quàm Communi Lonadi.

Cap. CCXCIII.

STatuimus, & ordinamus, quòd omnes, & ſingulę condemnationes, quæ fieri contigerit uſque ad ſummam quadraginta ſoldorum Imperialium, & ab inde infra, ſint, & eſſe debeant, & applicentur ſolo Communi Lonadi, & non Cameræ Prælibati Illuſtriſs. Duc. Dom. Noſtri, niſi per formam Statutorum aliqua pars applicetur alteri perſonæ; quo caſu dicta pars applicetur dictę perſonæ ſecundum formam Statutorum Communis Lonadi. De aliis autem condemnationibus, quæ excederent ſummam dictorum ſoldorum quadraginta Imperialium medietas ipſarum condemnationum ſit, & applicetur Cameræ Prælibati Illuſtriſs. Dom. Noſtri, & alia medietas applicetur Communi Lonadi, non obſtante, quòd fortè in aliquo Statuto aliter eſſet terminatum, & niſi per formam dictorum Statutorum aliqua pars alteri perſonę applicetur; quo caſu dicta pars applicetur dictę perſonę, & ſuperfluum dictæ condemnationis dividatur, videlicet, medietas applicetur Cameræ Prælibati Illuſtriſs. Dom. Noſtri, & alia medietas dicto Communi Lonadi.

Nos

Digitized by Google

NOs Joannes Franciſcus de Gonzaga Mantuę &c. Utilitati Communis, & hominum Terrę Noſtrę Lonadi providere volentes fecimus videri, & examinari plura Statuta compillata per homines antedictos; quibus fecimus aliqua addi, & aliqua detrahi, ipſa, ubi expediens apparuerit, corrigendo. Quæ Statuta ſic examinata, & correcta in preſenti volumine comprehenduntur. Et quia ipſa omnia apertè comprehendimus concernere Noſtrum comodum, & honorem, ac etiam utilitatem prædictorum noſtrorum fidelium ſubditorum. Tenore præſentium, ex certa ſcientia, & de noſtrę plenitudine poteſtatis, predicta omnia & ſingula Statuta aprobamus, & confirmamus in omnibus & per omnia prout jacent. Volentes Statuta ipſa pro lege municipali dictæ Terræ Lonadi, & ſui Diſtrictus debere inviolabiliter obſervari. Mandantes Poteſtati Noſtro dictæ Terræ Lonadi quatenus dicta Statuta debeat in dicta noſtra Terra Lonadi facere publicari, & ea omnia, & ſingula ad litteram obſervare. Non obſtantibus aliquibus legibus, vel ordinibus, ſive aliis Juribus in contrarium facientibus; quibus in quantum obſtarent ex certa ſcientia totaliter derogamus. In quorum Teſtimonium, & robur præſens fieri, noſtrique Sigilli in talibus conſueti juſſimus munire, roborari.

Mantuæ Die 1. Januarii 1412. Indit. quin.

Bartholomæus de Bonnatis preffati eccelſi D. Secretarius de ipſius mandato relatione Conſilii ſcripſit omnia ſupraſcripta.

Privi-

Digitized by Google

PACTA, SIVE STATUTA Generalia Datiorum.

Quòd Datiarij omni vigeſima ſecunda die cujuslibet menſis, durantibus eorum Datijs, ſolvere teneantur Maſſario ſummam denariorum, quam ſolvere tenentur, etiam ſi dicti Datiarii eſſent creditores Communis alia de cauſa. Cap. I.

PRimò, quòd dicti Incantatores, & quilibet eorum ad vigeſimam ſecundam diem cujuslibet menſis, durantibus eorum incantibus, tam in parva, quàm in magna quantitate, ſolvere teneantur Maſſario dicti Communis omnes quantitates denariorum, quos ſolvere tenentur menſuratim, & quolibet menſe pro dictis datiis, non obſtante, quòd forent creditores dicti Communis aliqua alia de cauſa, propter quam nullatenus audiantur, nec admittantur ad aliquam compenſationem, ſeu retentionem, videlicet protinus, ſtatim, mox, & incontinenti ſolvere teneantur dicta eorum datia, & ficta integra, & per Officiales dicti Communis realiter, & perſonaliter compellantur ad ſolutionem ipſorum datiorũ, omnibus Juris remediis.

D. Poteſtas Lonadi occaſione Datiorum Communis Lonadi, tenetur reddere jus ſummarium, & expeditum ſine ſtrepitu, & figura judicij jis, qui petunt. Cap. II.

ITem, quòd D. Poteſtas Lonadi, qui nunc eſt, & per tempora erit, ejuſque Locumtenens ad inſtantiam, & requiſitionem omnium perſonarum, coram eo petentium aliquod ab aliquibus perſonis, occaſione datiorum Lonadi teneatur, & debeat dictis petentibus facere, & reddere jus ſummarium, & expeditum de plano ſine ſtrepitu, & figura judicij juxta formam pactorum dictorum Datiorum.

Incantatores datiorum poſſunt accuſare delinquentes contra eorum datia ſolùm infra ſpatium quindecim dierum, & non ultra. Cap. III.

ITem, quòd dicti Incantatores, & quilibet eorum poſſint, & valeant infra quindecim dies immediate ſequentes poſt diem delicti commiſſi, ſeu fraudis factæ in dictis datijs accuſare, & denunciare quoſcunque fraudantes, & delinquentes contra eorum datia. Quo quidem termino quindecim dierum lapſo, non poſſint ampliùs accuſare, nec de eorum accuſis audiantur, nec in eis jus reddatur,

De termino fidejuſſionum præſtandarum per Incantatores. Et quid, ſi non præſtentur infra dictum terminum. Cap. IV.

ITem, quòd quilibet Incantator infraſcriptorum datiorum, & fictuum Molendinorum, ac Datij Tranſverſus Venzagi teneatur, & obligatus ſit per totum diem quartum menſis Januarij anni, quo incipit incantus ſuus, præſtare bonam, & idoneam fidejuſſionem, & promiſſorem pro eo, qui ſe principaliter conſtituat, & obliget, de ſolvendo pretium incantus ſui, & de attendendo pacta, proviſiones, & ordines ſui datij, & incantus: aliter tranſacto ipſo termino, & non præſtita dicta fidejuſſione, ut ſupra, ipſa datia poſſint incantari de novo per ipſum Commune ad damnum, & intereſſe, & delucrum talis Incantatoris, vel Incantatorum, qui non præſtiterit ipſam fidejuſſionem. In quo quidem novo incantu ſic fiendo pro ipſa fidejuſſione non præſtita, ut ſupra, dictus talis Incantator, negligens in dando ipſam fidejuſsionem, ſe impedire, vel intromittere non poſsit

Digitized by Google

aliquo modo, nec ſub aliquo prætextu; Et ſi ſe aliqualiter intromiſerit, non admittatur, ſed repellatur, & repulſus, & rejectus eſſe intelligatur, ipſo facto, & jure.

Reſtaura quando fieri debeant Incantatoribus, & quando non. Cap. V.

ITem, quòd Incantatores datiorum, & fictuum infraſcriptorum, nec non datij Venzagi non poſſint aliquo modo, vel ingenio, petere, nec peti facere aliquod reſtaurum, occaſione alicujus innovationis de cætero fiendæ per Sereniſs. Duc. Dom. &c. nec per eorum Officiales, vel Rectores, aut Commune Lonadi, vel aliquam aliam perſonam, occaſione morbi, vel alicujus alterius novitatis, incurrendæ in ipſa Terra Lonadi, nec Territorio, ſeu alibi; quinimo omnibus exceptionibus, & cavillationibus rejectis, ſolvere debeant Communi, & hominibus ipſius Terræ Lonadi, aut ejus Maſſario, vel alteri perſonæ, recipienti vice, & nomine dicti Communis omne id, & totum, quod ſolvere tenentur, & debent occaſione ipſorum Datiorum menſuatim, videlicet omni vigeſima ſecunda die cujuslibet menſis ſub pœna omnium damnorum, expenſarum, & intereſſe, incurrentium dicto Communi, & hominibus pro dictis denariis dictorum datiorum non ſolutis ad terminum ſupraſcriptum, & ultra compelli poſſint, omnibus juris remediis ſecundùm formam infraſcriptorum pactorum. Salvo tempore guerræ, quòd remaneant in diſpoſitione juris Cõmunis &c. Et ſalvo, quòd ſi fieret aliqua innovatio per aliquam ex prædictis perſonis, & Incantatoris infraſcriptorum Datiorum vellent petere aliquod reſtaurum, occaſione talis innovationis factę, ſeu fiendæ, ut ſupra; quòd tunc, & eo caſu per Commune Lonadi eligantur de menſe Januarij anni ſequentis duo ex hominibus Terræ Lonadi, qui habeant videre, & examinare gravamina dictorum Datiariorum, & ipſa terminare, & quidquid dictum, & terminatum fuerit per ſupraſcriptos duos ſic electos, plenam obtineat roboris firmitatem, & firmum permaneat, & ab eorum terminatione non poſsit appellari, nec querelari, nec ſupplicari, neque peti reduci ad arbitrium boni viri per aliquam partium. Et hæc omnia, aliquibus alijs partis in contrarium ad prædicta non obſtantibus, quibus, in quantum obſtarent, per præſens Capitulum derogatum ſit, & eſſe intelligatur.

Infra quem terminum renunciare poſſint Incantatores ſuis præcedentibus Incantatoribus. Cap. VI.

ITem, quòd quilibet Incantator dictorum Datiorum, & fictuum, vel cujuslibet eorum poſsit, & valeat renunciare Datium ſuum alio præcedenti proximiori Incantatori ipſius Datij proprio damno, & intereſſe ipſius renunciantis hinc per totam diem vigeſimam octavam menſis Decembris anni præſentis 1475. & ſic ſucceſsivè de anno in annum.

ADDI-

Digitized by Google

ADDITIONES,

Factæ ab anno MCCCCLXXV. uſque ad præſentem MDCLXXX. ut in marginibus continetur.

Quòd Incantatores Datiorum, vel fictuum nullum poſſint petere, vel eis fieri reſtaurum. Cap. VII.

ITem, quòd Incantatores ipſorum Datiorum, & fictuum Molendinorum, & cujuſvis eo- 1483
rum habeant, & gaudeant incantum ſuum dictorum Datiorum, & fictuum Molendinorum ad omne eorum riſigum, dubium, & periculum, & ad omne bonum, & malum, ac lucrum, & delucrum; ita & taliter, quòd ipſi Incantatores, vel aliquis ipſorum perere, vel requirere non poſsint reſtaurum aliquod, occaſione alicujus prohibitionis, ſequeſtrationis, vel interdicti, ſeu alicujus alterius novitatis fiendæ per noſtrum Excellentiſsimum. Duc. Dom. Venetiarum, ſeu ejus Officiales, vel aliquos alios Rectores, neque occaſione guerræ, ſeu morbi, aut ulterius cujuſvis caſus provenientis, vel intervenientis tàm divino, quàm humano judicio undecunque, quandocunque, quomodocunque, & qualitercunque; ſed omnibus rejectis, & ceſſantibus, ac protinus remotis, ſolvere teneantur ipſi Incantatores, & quilibet eorũ pretium ſui incantus Communi prædicto, vel ejus Maſſario, aut alteri perſonæ legitimè recipienti actualiter, & in omnibus, & per omnia, prout in pactis ipſorum datiorum continetur, videlicet omni vigeſima ſecunda die cujuslibet menſis, ut dictum eſt ſupra Cap. 1. & 5. non obſtante aliquo Pacto, vel Pactis Statutis, ſeu Legibus in contrarium quovis modo diſponentibus, quibus per præſens pactum, in quantum obſtarent, ſit, & eſſe intelligatur expreſsè derogatum, & renunciatum.

Incantatores datiorum, & fictuum Molendinorum jurare debent ad requiſitionem Communis, ſi participent cum alijs Datiarijs. Cap. VIII.

ITem, quòd liceat ipſi Communi arctare omnes, & quoſcunque Datiarios, & omnes Mo- 1485
linarios, ad jurandum, ſi de ipſis molendinis participent cum aliis Molinariis, ſeu Incantatoribus ipſorum molendinorum: & dato, quòd dicti Incantatores recuſent jurare, ipſo jure, ipſi incantus ſint nulli.

De termino renunciandi incantus. Cap. IX.

ITem quòd, non obſtante Cap. 6. Incantatores ipſorum Datiorum, & quilibet ipſorum habeant terminum per dies tres poſt deliberationem ſuorum incantuum, ad renunciandũ dictum ſuum incantum eo modo, quo ſupra dictum eſt in Cap. 6.

De fidejuſſione præſtanda per Incantatores. Et quam pœnam incurrant Notarij, & Conſules, ſi in hoc negligentes fuerint. Cap. X.

ITem, quòd dicti Incantatores, & quilibet ipſorum teneantur, & obligati ſint præſtare, & dare bonam fidejuſsionem ipſi Communi, de ſolvendo pretium ſui incantus omni vigeſima ſecunda die cujuslibet menſis, durante ſuo incantu, ut etiam ſupra dictum eſt Cap. 4. Et ſi Conſules, & Notarius ipſius Communis, qui ſunt, & per tempora erunt, negligentes fuerint in faciendo præſtare fidejuſsionem, ut ſupra, quòd dicti Conſules, & Notarius intelligantur fidejuſſores, & arctari, & conveniri poſsint pro principalibus ad ſolutionem ipſorum Datiorum, & Incantuum.

Digitized by Google

Alius terminus renunciandi Incantus. Cap. XI.

1486 ITem, quòd, non obſtantibus Cap. 6. & 9. quoad tempus renunciandi, Incantatores poſſint renunciare ſuum incantum ſuis præceſſoribus, ut dictum eſt Cap. 6. infra quatuor dies à die deliberationis computandos.

Incantatores datiorum, & fictuum molendinorum, eorum fidejuſſores, Officiales, Molinarij, famuli, & Exercitores ipſorum datiorum ſubjacent omnibus accuſationibus, & denuntiationibus Officialium, ſeu Commilitonis Communis Lonadi, qui per tempora erit. Cap. XII.

ITem, quòd quilibet Incantator datiorum infraſcriptorum, & fictuum molendinorum Communis Lonadi, nec non eorum, & cujuslibet eorum fidejuſſores, Officiales, Mo-
1489 linarii, famuli, & exercitores ipſorum datiorum, & fictuum, ac cujuslibet eorum omnino ſubjaceant, ac ſubiacere teneantur, & debeant omni, & cujuſcunque accuſationi, & denunciationi Officialium, ſeu Commilitonis Communis Lonadi, qui per tempora erit, tam ſimul, quàm per aliquem eorum, tam cum Sacramento ſuo ſine teſte tantùm, quàm etiam cum uno teſte: nec non teneantur ad omnem pœnam, & condemnationem de eis, & quolibet eorũ fiendam, occaſione talis accuſationis, vel denunciationis, ſeu accuſationũ, vel denunciationũ juxta formam Statutorum, & pactorũ dictorũ datiorum, & cujuslibet eorum, non obſtantibus aliquibus legibus, Statutis, pactis, aut aliis in contrarium quoquo modo diſponentibus, quibus in quantum obſtarent, ſeu obſtantibus per præſens Capitulum, & pactum expreſſum ſpecialiter renunciatum ſit, & eſſe intelligatur, proinde ac ſi facta foret ſpecialis mentio, ſeu ipſimet Incantatores, & quilibet eorum, aut eorum fidejuſſores, Officiales, Molinarii, famuli, vel exercitatis perſonaliter, ſpontaneè, & expreſſe renunciaſſent.

Incantatores, & fideiuſſores tenentur realiter, & perſonaliter ad ſolutionem omnium, & quarumcumque pœnarum, ſeu condemnationum fiendarum ipſis, eorum, & cujuslibet eorum Officialibus, Molinarijs famulis, & Exercitoribus dictorum ſuorum datiorum, ſeu incantuum. Cap. XIII.

ITem, quòd ipſi Incantatores dictorum datiorum, & quilibet eorum nec non eorum, & cujuslibet eorum fidejuſſores teneantur, & obligati ſint, & realiter, & perſonaliter cogi, & arctari poſſint ad ſolutionem omnium & quarumcunque pœnarum, ſeu condemnationum fiendarum ipſis, eorum, & cujuslibet eorum Officialibus, Molinariis, famulis, & exercitoribus dictorum ſuorum datiorum, ſeu incantuum, omni exceptione remota, & perinde, ac ſi tales condemnationes, ſeu pœnæ factæ forent, vel inſtitutæ in propriam perſonam ipſorum Incantatorum, vel cujuſvis ipſorum, quantum eſt, & dumtaxat pro ipſis datiis, & connexis, emergentibus, & dependentibus ab eis, & quolibet eorum, ſeu pro obſervatione, & contrafactione, ſeu fraudatione ordinum, Statutorum, proviſionum, ac pactorum dicti Communis ſuper ipſis datiis diſponentium.

Incantatores datiorum, & fictuum renuntiare poſſunt ſuis preceſſoribus per totum diem S. Thomæ Apoſtoli. Cap. XIV.

ITem, quòd, non obſtantibus Cap. 6. 9. & 11. liceat, & licitum ſit cuilibet Incantatori ipſorum datiorum poſſe renunciare incantum ſuum cuilibet præceſſori ſuo, ſeu dicto Communi ad damnum, & intereſſe ipſius Incantatoris per totam diem Sancti Thomæ Apoſtoli proximè futuri uſque per totam horam vigeſimam quartam incluſivè, non aliter.

Incan-

Digitized by Google

Incantatores datiorum, & fictuum tenentur ſuis expenſis portare ad Cameram Ducalem Brixiæ ſingulo menſe pretium ſuorum incantuum. Cap. XV.

ITem, quòd Incantatores datiorum Communis Lonadi teneantur, & obligati ſint ſingulo menſe portare denarios ſuorum datiorum pro ipſis Incantatoribus ad Cameram Duc. Brixiæ, & ibi numerare, & ſolvere nomine dicti Communis pretium ſuorum incantuum integraliter, prout eis impoſitum fuerit per ipſum Commune, & ordinatum, non obſtante, quòd eſſent creditores dicti Communis in aliquo; ſed omni exceptione remota, ſolvere teneantur pretium dicti ſui incantus, ut ſupra, ſub pœna omnium damnorum, expenſarũ, & intereſſe occurrentium dicto Communi, & cuilibet alteri perſonæ de dicto Communi pro prædictis omnibus, & ſingulis non ſic per eos, & quemlibet ipſorum, ut ſupra, ſervatis. Et quòd ipſi Datiarii, nec quilibet ipſorum non poſſint, nec debeant aliqualiter dare aliquam quantitatem denariorum dictorum datiorum in parva, nec magna quantitate alteri perſonę, niſi ad dictam Cameram, ſub pœna ſupraſcripta. Et inſuper in fine cujuslibet menſis ipſi Incantatores, & quilibet ipſorum teneantur, & obligati ſint præſentare dicto Communi bulettinos ſolutionis per ipſos factæ dictæ Cameræ Ducalis, occaſione prædicta, ſub pęna prædicta, auferenda cuilibet contrafacienti. 1504

Incantatores, & eorum fidejuſſores balottandi ſunt in Conſilio Communis Lonadi. Cap. XVI.

ITem, quòd Incantatores datiorum, & fictuum molendinorum, eorumque fidejuſſores balottari debeant in Vicinia prædicti Communis: Et caſu quo aliquis, vel aliqui ex prædictis Incantatoribus reprobatus fuerit, vel reprobati fuerint; tunc incantus nullius ſit valoris, ſed denuò incantentur eorum datia, vel incantetur eorum datium, ad quos incantus nequaquam admittantur Incantatores reprobati in prædicta Vicinia; & ſi contrafactum fuerit, nihil valeat. 1505 Confirmatum 1527

De pactis ſervandis per Incantatores datiorum. Cap. XVII.

ITem, quòd Incantatores datiorum Communis Lonadi cujusvis ſortis, & ſimiliter cauſam habentes ab eis, vel aliquo eorum, teneantur, & obligati ſint ſervare pacta ſuorum incantuum, ſingula ſingulis referendo, ſub pęnis contentis in dictis pactis: & ſi dicti Incantatores, vel aliquis eorum, vel habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum, fuerint condemnati, ex eo quòd contrafecerint pactis ſuis dictorum datiorum, quod teneantur, & obligati ſint, & ſic realiter, & perſonaliter cogi poſſint, ad ſolvendum dicto Communi, ſeu ejus Maſſariis condemnationes ipſis, & cuilibet ipſorum factas, ex eo quòd contrafecerint pactis ſuis, ut ſupra: & de ipſis condemnationibus, nec de aliqua parte ipſarum non poſſint ſe appellari, nec dolere, nec de eis aliquod reſtaurum petere, ſed penitus ipſas condemnationes ſolvere teneantur dicto Communi, ut ſupra, & hoc non obſtante corruptela, vel aliqua conſuetudine, vel uſantia in contrarium allegata, ad quæ nullatenus audiantur; nec poſſint allegare, quòd per D. Poteſtatem Lonadi conſuetum ſit ipſos Datiarios reſtaurare, cui corruptelæ, ſeu conſueto intelligatur, & ſit per præſens pactum pœnitus renunciatum, & derogatum per ipſos Incantatores, & quemlibet ipſorum, ſed aliqua conſuetudine, vel aliquo alio impedimento in contrarium non obſtante, cogi poſſint, & debeant, ad ſolvendum integraliter ipſas condemnationes, ut ſupra, & cum quo pacto dicta datia per ipſos Incantatores accipiantur, & incantentur per ipſos Incantatores: & ſine quo pacto ipſi Incantatores non poſſint admitti ad aliquem incantum ipſorum datiorum, & ita promittere, & jurare teneantur adimplere, & obſervare in omnibus, & per omnia, ut ſupra continetur. 1515 Confirmatum 1528

De

Digitized by Google

De valore pactorum. Cap. XVIII.

ITem, quòd dicta pacta, & additiones durent, & durare debeant, & obſerventur per dictos Incantatores ad beneplacitum dicti Communis, & donec aliud per ipſum Commune deliberatum fuerit.

De termino renunciandi incantus datiorum. Cap. XIX.

1517 ITem, quòd Incantatores datiorum, & Molendinorum poſſint, & valeant renunciare ſuos
Confirmatum incantus præceſſoribus ſuis, ut ſupra dictum eſt Cap. 6. per totum diem Sancti Thomæ,
1519. ut dictum eſt Cap. 11. ſed per totum ſonum campanæ, Ave Mariæ, quæ pulſatur de ſero
1520. ipſius diei, & non aliter, nec alio modo, non obſtantibus Capitulis prædictis & Cap. 9. ne-
1522. que quod determinatum fuit anno 1498. nempe quòd Incantatores renunciare poſſint per
1523. totum decimum ſextum Decembris, neque 1499. hoc eſt, quòd renunciare poſſint per to-
1524. tum diem 18. dicti menſis: neque tandem 1501. videlicet, quòd renunciare poſſint in ter-
1547. mino dierum trium poſt deliberationem.
1564.
1576.
1588.

De pretijs datiorum portandis per Incantatores in Cameram Brixiæ. Cap XX.

1519 ITem, inhærendo Cap. 15. quòd Incantatores omnium datiorum, & fictuum Molendinorum teneantur, & obligati ſint portare pretium ſui incantus de duobus menſibus in duos menſes in Cameram D. Brixiæ, ſub pœna omnium damnorum, quæ pati poſſit Commune, qua ſolutione facta, teneantur dicti Incantatores dare bulettam ſolutionis Sindico Communis, ut ea deſcribatur ad computum prefatorum Incantatorum in libris ad hoc deputatis, ſub pæna contrafacienti tam amoventi dicta pretia, quàm non ſolventi in Cameram prædictam, privationis omnium Officiorum, & maximè Conſilij, & item ſolvendi de proprio non ſolùm prædicta datia, ſed etiam damna paſſa ab ipſo Communi.

Incantatores dare debent Communi bonam, & idoneam fidejuſſionem, qua unà cum Incantatore Balottanda eſt in Conſilio. Et quid ſi reprobata fuerit in Conſilio. Cap. XXI.

ITem, quòd Incantatores datiorum, & fictuum Molendinorum teneantur, & debeant dare bonam, & idoneam fidejuſſionem, de ſervando omnia contenta in ſuis pactis, ut dictum eſt Cap. 4. 10. & 17. quæ balottari debeat in Conſilio, ſeu Vicinia Communis Lonadi, ut dictum eſt Cap. 16. Et caſu, quo dicta fidejuſſio fuerit reprobata in dicta Vicinia, aliam præſentare, ſeu dare debeant, donec fuerit approbata. Et ſimiliter ipſi Incantatores balottari debeant in dicta Vicinia, & in caſu reprobationis, incantus ſit nullus, ut dictum eſt Cap. 16.

De pretio portando per Incantatores datiorum in Cameram Duc. Brixiæ omni 22. die cujuslibet menſis. Cap. XXII.

1520 ITem, quòd Incantatores datiorum, & fictuum Molendinorum teneantur, & obligati ſint portare pretium ipſorum datiorum omni vigeſima ſecunda die cujuslibet menſis in Cameram Duc. Brixiæ, ubi aſſignabitur per ipſum Commune, ſub pœna omnium damnorum, qua ſolutione facta, teneantur ſtatim deſcribi facere eorum bulettam ſolutionis in libro Cōmunis Lonadi, ubi computa ſcribuntur, ut dictum eſt ſupra Cap. 15. & 20.

De fidejuſſione danda per Incantatores. Et quid, ſi non fuerit approbata in Conſilio. Cap. XXIII.

ITem, quòd prædicti Incantatores teneantur dare idoneam, & laudabilem fidejuſſionem Communi Lonadi, de ſervando antedicta, & alia in pactis contenta, quæ fidejuſſio balottari

Digitized by Google

lottari debeat in Vicinia Communis, ut dictum est supra Cap. 4. 10. 16. 17. & 21. quæ si laudata non fuerit, denuo debeant dare aliam fidejussionem, quæ si non laudabitur, incantus unà cum abocatione nulli sint, nulliusque valoris; non obstante Cap. 21.

Pretia datiorum danda sunt per Incantatores Massario Communis Lonadi ad hoc electo. Cap. XXIV.

ITem, quòd Incantatores datiorum, & fictuum Molendinorum omni vigesima secunda die cujuslibet mensis teneantur, & obligati sint solvere in manibus Massarii ad hoc deputandi pretium sui incantus, & hoc etiam si fuerint creditores dicti Communis, cui credito intelligatur renunciasse, maximè quia dicta datia deputantur, ad satisfaciendum Cameræ Ducali Brixiæ. Et si non solverint, vel si solverint alteri personæ, quàm Exactori prædicto, non debeant solutiones computari in eorum datiis, sed realiter, & personaliter arctentur ad solutionem prædictorum, & nihilominus subjaceant pœnis, & censuris contentis in literis Magnificorum DD. Syndicorum de anno 1518. & ultra teneantur ad omnia damna, expensas, & interesse, quæ occurrerent ipsi Communi pro prædictis non sic servatis. Non obstantibus Cap. 15. 20. & 22. quibus, in quantum obstarent, derogatum esse intelligatur.

Incantatores datiorum, & fictuum non solùm balottandi sunt in Consilio Communis, sed neque tenere possunt socios, vel alios participantes cum eis, nisi priùs fuerint approbati in dicto Consilio. Et servare debent pacta, & additiones. Cap. XXV.

ITem, quòd ipsi Incantatores, & quilibet eorum debeant balottari in Consilio Communis Lonadi juxta solitum, ut dictum est supra Cap. 16. & 21. Et quòd non possint aliquo modo habere, vel tenere socios aliquos, vel aliquem participantem aliqualiter de dictis datiis, nisi priùs balottati fuerint, & approbati per dictum Consilium, sub pœna, & vinculo juramenti ipsis Incantatoribus præstandi, & ultra sub pœna librarum vigintiquinque applicanda pro dimidia accusatori, & pro alia dimidia ipsi Communi de Lonado. Et quòd nullus forensis ipsa datia incantare possit. Et ipsi Incantatores, & quilibet eorum, & ab eis causam habentes, teneantur, & obligati sint servare pacta, provisiones, Statuta, & additiones suorum incantuum modo, & ordine, & sub pœnis, de quibus in ipsis, aliqua consuetudine, usantia, vel corruptela in contrarium non obstantibus. 1524

Tam terrigena, quàm forensis potest incantare Datia Communis Lonadi Cap. XXVI.

ITem, quod non obstante, quòd dictum est cap. præcedenti quilibet tam terrigena, quàm forensis possit incantare datia Communis Lonadi, dummodo præstet bonam, & idoneã fidejussionem, de solvendo pretium, & de observando capitula dictorum datiorum. 1527

Nullus Incantator potest renunciare suum datium. Cap. XXVII.

ITem Incantatores tam datiorum, quàm fictuum Molendinorum Communis Lonadi, non possint, nec valeant renunciare dicta datia, Molendina, & alios incantus prædicto Communi, non obstantibus aliquibus, quæ accidere, & evenire possint, tam respectu guerræ, & pestis, quàm alterius cujusvis controversiæ, quæ accidere possent, ut supra; sed quòd dicti Incantatores teneantur, & obligati sint dicta datia, Molendina, & alios incantus exercere, & manutenere juxta formam pactorum, additionum, & Statutorum Communis Lonadi. 1528

Pre-

Digitized by Google

Pretium datiorum, & fictuum molendinorum portandum est per Incantatores in Cameram Duc. Brixiæ. Cap. XXVIII.

1529 ITem, quòd quilibet Incantator teneatur solvere fictum suum omni vigesima secũda die mensis; ut dictum est Cap. 1. 10. & 22. & pretium prædictum portare in Camerã Duc. Brixiæ, ut dictum est Cap. 22. sub pęna omnium damnorum, & expensarum, quæ pati possit Commune Lonadi, & etiam solvendi expensas Officialium, & Commilitonis, qui pignoratum venerit dictum Commune occasione debiti dictæ Cameræ statim, & incontinenti sine aliquo intervallo,

Incantator non prævalens in Consilio non potest habere avantaggia. Cap. XXIX.

Confirmatum 1564. ITem, quòd quilibet Incantator non prævalens in Consilio, quòd non solùm incantus sit nullus, ut jam dictum est Cap. 16. & 21. sed nec habere possit aliqua avantaggia, quamvis habuerit incantum in abocatione, vel deliberatione. Et teneantur Incantatores solvere pretium, ut supra dictum est Cap. 1. non obstante, quòd prætendere possint aliquod restaurum, quod restaurum habere debeant in rationibus extraordinariis.

Datiarij, Ponderator, & Commilito, Communis Lonadi non possunt esse de Consilio ejusdem Terræ Cap. XXX.

1517 ITem, quòd Incantatores datiorum, Ponderator, & Commilito ipsius Communis non possint esse de Consilio ejusdem Terræ. Et si quis de dicto Consilio admitteretur ad aliquod Officium prædictorum, intelligatur privatus de Consilio prædicto, & sui loco alius eligatur ad scruptinium, servatis servandis, more solito, exceptis Notariis datii Banchi Civilis, qui non intelligatur comprehensi in prædictis.

Quoad Commilitonẽ vide infra. De Officio Commilitonis cap. 2. fol.

Incantator, si per se non incantet datium, quid facere debeat. Cap. XXXI.

1559 ITem, quòd quilibet Incantator, si per se ipsum non incantaverit molendinum, vel aliud datium, debeat, & teneatur, statim facta abocatione, seu incantu nominare personam, pro qua incantaverit; aliter intelligatur pro se ipso incantasse.

Si persona nominata ab Incanatore seu Abocatore non prævalet in Consilio, tenetur ipse Incantator. Cap. XXXII.

1565 ITem, quòd, ut supra dictum est Capite præcedenti, Abocatores, seu Incantatores datiorum, molendinorum, & Officii Banchi Civilis, statim facta abocatione, possint nominare quamcunque personam in sui loco, qui Incantator, seu nominatus ab Incantatore teneatur dare fidejussionem cum hac conditione, quòd si nominatus reprobatus fuerit in Consilio, teneatur ipse Incantator, qui liberari non possit: salvo si non prævaleat in Consilio, ut supra dictum est Cap. 16. & 21.

Si aliquis Incantator reprobatus fuerit in consilio, quid faciendum est de ejus datio. Cap. XXXIII.

1566 ITem, quòd si aliquis Incantator datiorum, & Molendinorum non obtinuerit in abocatione suum datium, denuo fieri debeat experientia dicti datii, seu Molendini, & ipsa facta, si aliquis ipsum non levaverit, intelligatur ipsum datium revertisse ad priorem Incantatorem, non obstante, quòd transierit festum Sancti Thomæ, qui præcessor habeat terminum unius diei continui, ad renunciandum suo præcessori, et sic intelligatur de Incantatore ad Incantatorem usque ad primum Abocatorem.

Ins

Digitized by Google

Incantatores datiorum, & molendinorum ſolvere debent pretium ad monetam Cameræ. Cap. XXXIV.

ITem, quòd quilibet Incantator datiorum, & fictuum Molendinorum teneatur, & de- 1584
beat, & obligatus ſit ſolvere pretium ſui incantus ad monetam Cameræ, aliquibus in contrarium non obſtantibus.

Incantatores per ſe ipſos exercere debent ſuum officium, ſeu datium; nec admitti poſſunt ad plura Officia, ſeu datia, ſed ad unum tantùm. Cap. XXXV.

ITem, quòd quilibet Incantator exercere debeat per ſe ipſum ſuum Officium, ſeu datiũ. 1598
Quodque nullus admitti poſſit ad plura Officia, ſeu datia, ſed ad unum tantùm, & pro unaquaque domo, aliquibus in contrarium non obſtantibus.

Incantatores datiorum, excepto Incantatore datij Macinæ, per ſe ipſos exercere debent ſuum Officium. Cap. XXXVI.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt capite præcedenti, Incantatores datiorum, & fictuũ 1603
Molendinorum, excepto Incantatore datii Macinæ, teneantur, & obligati ſint per ſe ipſos exercere ſuum Officium, ſeu datium, ſub pęna reincantationis Officii, ſeu datii ad damnum Incantatoris:

Incantatores datiorum, & molendinorum ſolvere debent ad monetam Cameræ pretium ſui datij, & cum latijs. Cap. XXXVII.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 34. Incantatores datiorum, & fictuum Molen- 1614
dinorum teneantur, & obligati ſint ſolvere pretium ſui incantus ad monetam Camerę, & cum latiis ſolitis pro primis novem menſibus.

Digitized by Google

PACTA, SIVE STATUTA Datij Mercantiæ.

Quid ſolvendum ſit pro Soffrano. Cap. I.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de ſoffrano, quod portatur intus, & extra Terram, & Territorium Lonadi, vel tranſitum faciendo per dictam Terram, vel Territorium Lonadi ſoldos quatuor planetorum pro penſe, & ſic pro rata, quandocunque portetur ſeu ducatur.

Quid ſolvendum pro Mercantijs. Cap. II.

ITem Statuimus, quòd ſolvãtur de quolibet plauſtro mercantiæ, faciente tranſitum per Terram, & Territorium Lonadi ſoldi quatuor planetorum, & pro qualibet beſtia mercantiæ ponderantis penſes duodecim ſoldi duo planet. quas ſolutiones facere teneatur conducens, vel conduci faciens dictas mercantias. Salvo, quòd ſe reducentes ad Terram Lonadi tempore guerræ, vel alterius novitatis, & illuc aliqua victualia, vel aliquas res conducentes, quas exonerarent, vel reponi facerent in Lonado; pro introitu, vel exitu dictæ Terræ nihil ſolvere teneantur: Excepto, quòd ſi venderentur talia reducta ad dictam Terram, ſolvere teneantur Datium, prout alij conducentes ſolvunt pro tranſitu faciendo per Terram, & Territorium Lonadi, de quibus ſolvitur Datium. Et quòd liceat dicto Incantatori præſtare Sacramentum dictis conducentibus, ſi illas vendiderint, vel non, & ſi jurare recuſaverint, ſolvere teneantur datium, ut ſupra.

Quid ſolvendum ſit pro Lino. Cap. III.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de quolibet penſe lini, quod conducatur, ſeu portetur intus Terram, & Territorium Lonadi tam per forenſes, quàm per terrerios denarij duo pro quolibet penſe, videlicet, pro introitu, & pro exitu denarij ſex pro quolibet penſe, & ſic pro rata: Salvo, quòd liceat, & licitum ſit cuilibet perſonæ habitanti, & ſtanti in dicta Terra portare, vel conducere, ac portari, vel conduci facere pro uſu ſuo tantùm duos penſes lini ad omne ſui libitum voluntatis, de quo nihil ſolvere teneatur. Et ne ſub hoc prætextu aliqua fraus committi poſſit, licitum ſit prædicto Incantatori dare Sacramentum talibus perſonis, conducentibus dictum linum, ſi pro uſu eorũ uti intendunt, vel ne; & ſi juraverint, quòd ſic abſolvantur. Nihilominus non ſit aliqua perſona alicujus gradus, vel conditionis, quæ audeat, vel præſumat portare, nec conducere, portari, nec conduci facere in dictam Terram Lonadi aliquam quantitatem Lini, quin prius, & antequam exoneret, deponat, vel gubernet dictam quantitatem Lini, non conſignet Incantatori dicti Datii, vel ejus Officiali, & ſolvere teneatur, ut ſupra. Salvo, quòd ſi eſſet perſona forenſis portans, vel conducens, vel portari, ſeu conduci faciens Linum aliquod in dictam Terram, cauſa vendendi, ſolvere teneatur dicto Incantatori, vel ejus Officiali de eo Lino, quod vendiderit ad computum ſuprascriptum pro penſe, & ſic pro rata. Et ſi eidem remanſerit aliqua Lini quantitas non vendita, quòd licitum ſit ſibi conducere, & exportare, conduci, & exportari facere, ſi voluerit, extra dictam Terram Lonadi, ſolvendo dicto Incantatori, vel ejus Officiali datium tranſitus dictæ Terræ, & Territorii Lonadi videlicet ſoldos duos pro qualibet beſtia, & ſoldos quatuor pro quolibet plauſtro, conſignando dictum Linum dicto Incantatori, vel ejus Officiali, antequam extra dictam Terram conducat, non obſtante prima conſignatione, & præſentatione de ipſo Lino facta, pena autem cuilibet contrafacienti librarum quinque planet. pro qualibet perſona, & qualibet vice, & perditionis Lini, & beſtiæ, ſeu beſtiarum, vel plauſtrorum, cum quibus, & ſuper quibus conduceretur dictum Linum, quæ pena deveniat dicto Incantatori.

Digitized by Google

Quid ſolvendum ſit pro Caſeo. Cap. IV.

ITem Statuimus, quòd ſolvãtur de quolibet penſe Caſei, quod conducitur, ſeu portatur intus Terram prædictam Lonadi, ſeu ejus Territorium, cauſa vendendi tam ad minutum, quàm in groſſo denarij duo pro quolibet penſe, & ſic pro rata, & denarij ſex pro quolibet penſe pro exitu dicti Caſei. Et quilibet portans, conducens, portari, vel conduci faciens aliquam quantitatem Caſei in Terram, & Territorium Lonadi, vel extra dictam Terram, & Territorium Lonadi, cauſa illum vendendi, ut ſupra, teneatur ſtatim conſignare dicto Incantatori, vel ejus Officiali, antequam vendat, nec de eo monſtrationem faciat, nec aliò conducat, ſub pœna librarum quinque planet. & amiſſionis Caſei, quæ deveniat dicto Incantatori. Salvo, quòd licitum ſit cuilibet habitanti in Terra Lonadi conducere, ſeu portare, conduci, ſeu portari facere intus Terram prædictam Lonadi pro uſu ſuo penſem unum Caſei ſingulo menſe ſine aliqua ſolutione Datii.

Quid pro tranſitu lini per Terram, & Territorium. Cap. V.

ITem Statutum eſt, quòd licitum ſit cuilibet perſonæ tranſitum facere cum beſtiis, & plauſtris oneratis lino per Terram, & Territorium Lonadi, ſolvendo ad computum ſoldorum duorum pro qualibet beſtia, & ſoldorum quatuor pro plauſtro, ipſa perſona conſignante dictum linum dicto Incantatori, vel ejus Officiali, & in dicta Terra, nec Territorio Lonadi de dicto lino nequaquã vendi valeat, nec donari, ſub pœna prædicta.

Quid ſolvendum ſit pro Oleo. Cap. VI.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de quolibet medio olei, quod conducitur, ſeu portatur extra Terram, & Territorium Lonadi ſoldi quatuor plan. & ſic pro rata, & ab inde infra uſque ad bazetas duas excluſivè. Pro quantitate verò duarum bazetarum olei, & ab inde infra nihil ſolvatur. Et de oleo, quòd conducitur, & levatur extra Terram, & Territorium Lonadi ſolvantur ſoldi quatuor plan. pro quolibet plauſtro pro tranſitu, & ſoldi duo pro qualibet beſtia: Salvo, quòd licitum ſit cuicunque perſonæ commoranti in Lonado conducere, ſeu portare, aut conduci, ſeu portari facere intus Terram Lonadi galetam unam olei pro uſu ſuo tantùm in anno abſque aliqua ſolutione Datii, præſentando tamen, & conſignando ipſum oleum dicto Incantatori, vel ejus Officiali, ſub pœna prædicta: Et quam galetam olei portare, ſeu portare facere poſſit in una, ſeu pluribus vicibus tantùm in anno, & non plùs.

Quid ſolvendum pro porcellis vendendis. Cap. VII.

ITem Statuimus, quòd pro qualibet libra pretij Porcellorum, qui venduntur in Terra, & Territorio Lonadi, ſolvantur denarii ſex plan. & ſic pro rata videlicet venditor ipſorum Porcorum dicto Incantatori, vel ejus Officiali, ſub pœnis memoratis videlicet libr. quinque planet. pro qualibet perſona, & qualibet beſtia porcina, quæ deveniat Incantatori. Et ſi factum fuerit mercatum ad pondus, ſeu penſem, ſolvatur de ipſis Porcis Incantatori Datii Becariæ Communis Lonadi, prout in Capitulis ipſius Datii continetur.

Quid ſolvendum pro Porcellis conductis, vel portatis intus Terram Lonadi, ut vendantur. Cap. VIII.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona ducens, vel portans, aut duci, vel portari faciens beſtias Porcinas in dictam Terram, & Territorium Lonadi, cauſa vendendi, vel aliunde conducendi, antequam hoſpitetur, deponat, vel gubernet dictas beſtias Porcinas, teneatur, & debeat eas præſentare, & conſignare dicto Incantatori, vel ejus Officiali, & ſolvere de qualibet libra pretii Porcellorum venditorum tantùm denarios ſex plan. & ſic pro rata; pœna autem cuilibet contrafacienti librarum quinque plan. pro qualibet perſona, qualibet vice, & qualibet beſtia porcina. De reliquis autem beſtijs porcinis non venditis liceat dicto conducenti illas conducere extra dictam Terram, & Territorium, ſolvendo denarios duos pro quolibet Porco cujuſvis maneriei exiſtat ſive equeſter, ſive pedeſter, & ſimiliter tranſitum faciendo. Pro introitu verò nihil ſolvatur, niſi vendantur, ut ſupra.

Digitized by Google

Quid ſolvendum pro lana. Cap. IX.

ITem Statuimus, quòd de quolibet penſe Lanæ conducendæ, vel portandæ extra Terram, & Territorium Lonadi ſolvantur denarii ſex, & ſic pro rata, & hoc locum habeat in illa Lana, quæ tollitur, & naſcitur in Terra, vel Territorio Lonadi. Si verò conducatur aliunde, faciendo tranſitum per Terram, & Territorium Lonadi, ſolvantur ſolummodo ſoldi quatuor pro quolibet plauſtro; & ſoldi duo pro qualibet beſtia lana onerata. De lana autem, quæ conduceretur, vel portaretur intus Terram Lonadi, nihil ſolvatur pro introitu.

Quid ſolvendum ſit pro roxo, & valania. Cap. X.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de quolibet ſacco roxi ponderis penſium duodecim, quod cõducitur, vel portatur in dictam Terram Lonadi, denarii duodecim, & ſic pro rata, & de quolibet penſe valaniæ denarii duo, & ſic pro rata. Quod quidem roxũ, & valaniam ſtatim teneatur conſignare dicto Incantatori, vel ejus Officiali, ſub pęna librarum quinque plan. & amiſſionis dictarum rerum, quę pęna ſit Incantatoris ipſius darii. Et ſi dictum roxum, & valania conduceretur, vel portaretur extra dictam Terram, vel Territorium, ſolvantur pro quolibet penſe roxi denarii duo, & pro quolibet penſe valaniæ denarii quatuor, & ſic pro rata.

An aliquid ſit ſolvendum pro oliva à forenſibus conducta, vel portata intus Terram Lonadi, pro oleo faciendo. Et quid dicendum de legnaminibus conductis pro raſicando ad raſicam Communis Lonadi. Cap. XI.

ITem Statuimus, quòd ſi aliqua perſona forenſis portare, conducere, ſeu portari, vel conduci facere voluerit aliquam quantitatem olivarum, cauſa macinandi, & ex eis oleum faciendi in Lonado, nihil ſolvere teneatur pro introitu ipſarum olivarum, nec pro exitu ipſius olei, facti ex ipſis olivis. Et ſimiliter de legnaminibus, quæ conducuntur per aliquas perſonas, pro raſicando ad raſicam Communis Lonadi, nihil ſolvatur pro introitu ipſorum lignaminum, nec pro exitu aſſidum, vel trabum, vel aliorum, factorum ex ipſis lignaminibus; ſed tantùm conſignare teneatur ipſi Incantatori, vel ejus Officiali, ſub pœna amiſſionis ipſius lignaminis, quæ pœna ſit ipſius Incantatoris.

An aliquid ſit ſolvendum, ab habitante Lonadi, conducenti duas beſtias Porcinas in ipſam Terram pro proprio Uſu. Cap. XII.

ITem, quòd quælibet perſona Terræ Lonadi, & ſolvens onera, & factiones cum ipſo Communi, poſſit, & ei licitum ſit conducere, & portare, ac conduci, & portari facere pro uſu ſuo, vel familiæ ſuæ tantùm beſtias duas porcinas abſque ſolutione introitus ipſius datii, & teneatur cõſignare ipſas beſtias dicto Incantatori antequam exoneret, vel deponat eas, & jurare teneatur ad requiſitionem ipſius Incantatoris prædicta eſſe vera: Aliter incidat in pœnam librarum quinque plan. quæ deveniat Incantatori.

Quid ſolvendum pro corijs, & pellibus conductis intus Terram, & Territorium Lonadi. Cap. XIIJ.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de quibuſcunque coriis, & pellibus tam confectis, quàm piloſis, & tam inciſis, quàm integris, quæ portantur, vel conducuntur intus Terram Lonadi, vel ejus Territorium, denarii ſex pro quolibet penſe coriorum, & pellium ſiccarum, & denarii tres pro quolibet penſe coriorum, & pellium viridum, & ſic pro rata. Et quòd talis perſona, conducens dictas pelles, vel coria, tam confectas, & confecta, quàm non, & tam integras, & integra, quàm inciſas, vel inciſa, teneatur ſtatim præſentare, & conſignare dicto Incantatori, vel ejus Officiali, ſub pœna librarum quinque plan. pro qualibet perſona, & qualibet vice, & amiſſionis dictorum corium, & pellium, ac beſtiarum, cum quibus, & ſuper quibus conducentur talia coria, vel tales pelles, quæ omnia ſupraſcripta deveniant Incantatori ipſius datii. Et quòd quælibet perſona

Digitized by Google

ſona tam terrigena, quàm forenſis, & habitans, vel commorans in dicta Terra Lonadi, volens conducere, vel portare, aut conduci, vel portari facere aliquas pelles, vel coria tam piloſas, & piloſa, quàm confectas, & confecta, & tam inciſas, & inciſa, quàm integras, & integra in dictam Terram Lonadi, teneatur, & debeat, cum applicuerit, & intraverit prædictam Terram Lonadi præſentare, & conſignare dictas pelles, & coria Incantatori prædicto, vel ejus Officiali, aut alteri interpoſitæ perſonæ ejus nomine exercenti, antequam exoneret, vel deſcargari faciat, aut deponat, vel gubernet, vel deponi, ſeu gubernari faciat, & ſolvat dicto Incantatori, vel ejus Officiali, prout ſupra, & hoc ſub pœna cuilibet contrafacienti, aut committenti librarum quinque plan. pro qualibet perſona, & qualibet vice, & perditionis beſtiarum, cum quibus, vel ſuper quibus conducuntur dictæ pelles, vel coria; quæ omnia perveniant Incantatori prædicto. Et quòd quælibet perſona ſtans, vel habitans in ipſa Terra Lonadi poſſit, & valeat vendere in ipſa Terra Lonadi quãcunque quantitatem coriaminis tam laborati, quàm non, abſque ſolutione alicujus datii, dummodo non conducatur, vel portetur, ut ſupra; de qua conductione, vel portatione ſolvatur, ut ſupra. Salvo, quòd licitum ſit cuilibet perſonæ tranſitum facere per dictam Terram, & Territorium Lonadi cum plauſtris, & beſtiis oneratis coriis, vel pellibus, tam confectis, quàm piloſis, ſolvendo datium uſitatum videlicet ſoldos quatuor plan. pro plauſtro, & ſoldos duos pro beſtia onerata, ut ſupra, dummodo non accipiat, vel levet in ipſa Terra, vel Territorio Lonadi. Et caſu, quo perſona aliqua portaverit, ſeu portari fecerit extra dictam Terram, vel Territorium Lonadi dicta talia coria, ſeu pelles ſiccas, vel ſicca, ſolvat, & ſolvere teneatur pro quolibet penſe ſoldum unum plan. & pro coriis, & pellibus viridibus, ſolvat denarios ſex pro penſe, & ſic pro rata.

Pro pellibus, ſeu corijs portatis, vel conductis extra Terram Lonadi, ad eas lavandas, an aliquid ſolvendum. Cap. XIV.

ITem Statuimus, quòd non ſit aliqua perſona, cujuſvis conditionis exiſtat, morans in ipſa Terra Lonadi, quæ audeat, vel præſumat portare, conducere, portari, nec conduci facere aliquas pelles, nec coria, ſeu pellem, nec corium aliquam, vel aliquod extra Terram Lonadi, cauſa lavandi, ſeu irrigandi, niſi prius, & antequam exeat dictam Terram, conſignaverit pelles, & coria, & quas, & quæ conducere, vel portare voluerit ad lavandum vel irrigandum, ut ſupra, dicto Incantatori, vel ejus Officiali: & illud idem faciat, & obſervet, cum ingreſſus fuerit Terram prædictam cum dictis coriis, vel pellibus lotis, & irrigatis, de quibus coriis, & pellibus ſolvat datium dictò Incantatori, vel ejus Officiali, ſi non ſolverit, & de non ſoluto datio incidat in pœnam librarum quinque plan. pro qualibet vice, non obſtante, quòd diceretur ſcorticaſſe in domo ſua, & fuiſſe de ſuis propriis beſtiis jugulatis, vel mactatis.

Nihil ſolvitur pro Coriamine laborando. Cap. XV.

ITem, quòd licitum ſit cuilibet perſonæ forenſi poſſendi portare, & portari facere ad dictam Terram Lonadi, cauſa laborandi, ſeu laborari faciendi in ipſa Terra Lonadi quamcunque quãtitatem coriaminis, & pellium piloſarum abſque ſolutione alicujus datii, ſic revera quòd dictum coriamen teneatur præſentare dicto Incantatori ſub pœna prædicta, & amittendi ipſum coriamen, ut ſupra. Quòdque liceat, & licitum ſit cuilibet perſonæ ſtanti, & commoranti, in ipſa Terra Lonadi portare, ſeu portari facere quamcunque quantitatem coriaminis, ſibi placuerit tam piloſi, quàm confecti pro uſu familiæ ſuæ abſque ſolutione datii cum præſentatione tantùm, ut ſupra. Et liceat dicto Incantatori dictam talem perſonam aſtringere ad jurandum, ſi ipſo coriamine vult uti pro ſe, & familia ſua, vel ne; & ſi jurare recuſaverit, ſolvat datium, ut ſupra, & hoc pro introitu tantùm.

Quid ſolvendum pro vino forenſi. Cap. XVI.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona conducens, vel conduci faciens ad Terram Lonadi aliquam quantitatẽ vini forenſis, cauſa gubernandi, incanepandi in dicta Terra Lonadi, ſolvere teneatur pro quolibet plauſtro, qualecunque ſit, & undecunque conducatur, ſoldos quatuor plan.

& ſic

Digitized by Google

& ſic pro rata tam in uvis, quàm in vino. Et intelligatur conduci cauſa gubernandi, & incanepádi, niſi conducens, vel conduci faciens illud voluerit pro uſu ſuo, vel familiæ ſuæ, quo caſu, nihil ſolvat, & de hoc compelli poſſit ad Sacramentum per Incantatorem, vel ejus Officialem: & ſi jurare recuſaverit, ſolvere teneatur, ut ſupra, datium prædictum ad rationem ſoldorum quatuor plan. pro plauſtro, ut ſupra. Et quòd quilibet forenſis non habitans in Lonado, qui laboraret, vel laborari faceret ad fictum, vel ad partem aliquam poſſeſſionem hominum de Lonado, ſolvere teneatur datium uvarum, ſi aliò conducet, vel conduci faciet ad rationem ſoldorum quatuor ſimiliter pro quolibet plauſtro dictarum uvarum ad rationem plauſtri vini, & ſic pro rata, ut ſupra.

Quid ſolvendum pro vino conducto intus, & extra Terram Lonadi. Et quid dicendum de terrerijs. Cap. XVII.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona terreria, vel forenſis, conducens, vel conduci faciens aliquam quantitatem vini per, & extra Terram, & Territorium Lonadi, ſolvere teneatur, & debeat dicto Incantatori, vel ejus Officiali ſoldos quatuor plan. pro quolibet plauſtro, & ſic pro rata. Salvo, quòd ſi contigerit aliquam perſonam hujus Terræ Lonadi, vel ſolventem onera, & factiones cum Commune Lonadi, conducere, vel conduci facere in dictam Terram aliquam quantitatem vini in uvis, vel in vino de ſuis poſſeſſionibus, ſeu laboratis ab aliquo extra Territorium Lonadi, pro introitu nihil ſolvere teneatur, dummodo ſolvat pro teſta, quemadmodum ſolvunt alii de Lonado.

Quid ſolvendum pro tranſitu panni lanæ. Cap. XVIIJ.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de qualibet ſoma panni lanæ alti, vel baſſi, quæ conducitur verſus Venetias, vel aliò, faciente tranſitum per Terram, vel Territorium Lonadi, ſoldi duo plan. & intelligatur ſoma penſium duodecim, & ſic pro rata. Et de quolibet capitio panni lanæ alti à brachiis decem ſupra extracti de dicta Terra, vel tranſitum faciente, ut ſupra, uſque ad integram petiam, denarius unus pro quolibet brachio, & de quolibet brachio panni lanæ baſſi, ſi fuerit, ut ſupra, mezanus unus. Salvo, quòd de petiis panni lanæ alti, vel baſſi, qui fiunt in ipſa Terra Lonadi, & conducuntur aliò, cauſa præparandi, vel tingendi, non ſolvatur niſi unicum datium videlicet pro exitu (& pro introitu nihil ſolvatur, notificando tamen Incantatori dicti datii de conductura dicti panni) ſoldi duo plan. pro qualibet petia panni alti; & pro qualibet petia panni baſſi ſoldus unus plan. videlicet pro exitu. Et ſimiliter de petiis panni alti vel baſſi extracti de ipſa Terra, & quæ conducuntur aliò extra Territorium Lonadi, ſolvatur, ut ſupra.

Quid ſolvendum pro mercantijs Lonadi. Cap. XIX.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de quibuſcunque mercantiis, quæ levantur in Terra, & Territorio Lonadi, & etiam quæ conducuntur, faciendo tranſitum per dictam Terram, & Territorium ſoldi quatuor plan. pro quolibet plauſtro penſium centum, & ſic pro rata, & de qualibet beſtia onerata mercantiis penſium duodecim ſoldi duo plan. & ſic pro rata. Quæ quidem mercantiæ intelligantur eſſe deſcriptæ in Capitulis infraſcriptis. Pro introitu verò nihil ſolvatur. Salvo, quòd de rebus, de quibus in præſentibus facta eſt ſpecialis mentio, & ſpecificè declaratum extitit, & pretio in ipſis Capitulis declarato.

Mercantia datium ſolventes. Cap. XX.

ITem Statuimus, quòd ſolvatur ut ſupra de quolibet plauſtro lanæ forenſis, & beſtia onerata pignolato, guado, molis à molendino, ferro laborato, valania, azalo, & violato, de molis à molando, caſtaneis piſtis, integris, viridibus, & ſiccis, mandolis, melle, & peſtumo apum, piſcibus ſalſis, & recentibus, de largato, caſeo, pigola, linoſa, lana tam gentili, quàm non, bombice, zuccaro, boraxio, cera, gingibere, pipere, canella, garoffolis, nucibus moſcatis, & de qualibet ſpecie, ſeu manerie, vel ſorte cujuſcunque ſpeciariæ. De panno aureato, panno lini, tela, filo filato, guado, papiro, canevatio, ſtratiis, ſcortiis, azubio, alumine ficciæ, & rocchę, ſeu ſiaſtilis.

Alia

Digitized by Google

Aliæ mercantiæ. Cap. XXI.

ITem de quibuſcunque coriis tam piloſis, quàm confectis, & tam cum roſeo, quàm cum valania, vino cretæ, malvaſia, ribola, romania, & de quolibet alio vino forenſi, quod conducitur; & levatur extra Diſtrictum Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum.

Aliæ Mercantiæ. Cap. XXIJ.

DE greppo, aqua vitæ, roſo, oleo marchiano, ſonzia graſſa, & caſeo Apuliæ, carnibus ſalſis forenſibus, bronzio, ſtagno, rammo, orichalco laborato, & non laborato, blammis, ruzia, & pellizaria tam domeſtica, quàm non.

Aliæ mercantiæ. Cap. XXIII.

DE vancis, patariis tam veteribus, quàm novis, lavezis petræ, raxa bronzi, pomis, ranzis, lapidibus à blammis, tutia, pellibus bovis, caprinis, petegatiis, cingis, ſoghis, caniſtris, ſilo à ſacco, & altero opere, canevatio laborato, vel non laborato.

Aliæ mercantiæ. Cap. XXIV.

DE ſalia biſtonis, cagio, haſtis, carariis, tinis, vezolis, ſoliis novis, aſſidibus, lignaminibus ab opere, alio, cepis ſiccis, & viridibus, & generaliter de quibuſcunque mercantiis, quæ appellantur mercantiæ, licèt non ſint deſcriptæ in Capitulis ſupraſcriptis ſolvatur, ut ſupra. Salvo, quòd de qualibet ſoma cineris tam pro tranſitu, quàm pro exitu Terræ, & Territorii Lonadi ſolvantur denarii ſex.

Nihil ſolvatur pro ſale Sereniſs. Duc. Dom. Ven. Cap. XXV.

ITem Statuimus, quòd Incantator dicti datii non audeat, nec præſumat exigere, nec exigi facere datium aliquod de ſale Noſtri Sereniſſimi Duc. Dom. Ven. quomodocunque conducatur, ſub pœna librarum quinque plan.

Quid ſolvendum pro panno lanæ, conducto intus Terram, & Territorium Lonadi. Cap. XXVI.

ITem Statuimus, quòd de qualibet petia panni lanæ forenſis, quæ conducitur intus Terram Lonadi, & ejus Territorium teneatur, & debeat ſolvere ſoldum unum pro qualibet petia panni baſſi, & pro qualibet petia panni alti ſoldos duos plan. & ſic pro rata.

Quid pro Spetiarijs, & Merzarijs. Cap. XXVII.

ITem Statuimus, quòd ſolvantur de quolibet penſe cujuſcunque ſortis ſpeciariæ, & merzariæ, quæ conducitur, vel portatur intus Terram Lonadi, denarii ſex pro quolibet penſe, & pro rata, quam conſignare teneantur, & debeant dicto Incantatori, vel ejus Officiali conducentes, vel portantes, antequam exonerent, vel gubernent, ſub pœna prædicta librarum quinque plan. applicanda Incantatori, & amittendi dictas tales ſpeciarias, & merzarias ſic conductas, ut ſupra.

Quid pro pœnna extra Terram, & Territorium Lonadi conducta. Et quid dicendum de terrerijs pro uſu ſuo. Cap. XXVIII.

ITem ſtatuimus, quòd ſolvantur de quolibet penſe pennæ, quæ portatur, vel conducitur extra Terram, & Territorium Lonadi ſoldi quatuor plan. ſed pro introitu nihil ſolvere teneatur dictus conducens, vel portans, ſed tamen conſignare teneatur dicto Incantatori ipſam quantitatem pennæ conductam, ut ſupra, ſub pœna proximè prædicta. Salvo, quòd ſi eſſet, vel daretur pro, dotibus mulierum, nihil ſolvatur. Et ſimiliter ſi conducentur pro uſu ipſorum de Lonado extra dictam Terram Lonadi, nihil ſolvatur, intelligendo tamen de hominibus, qui ſtant, & habitant in dicta

Digitized by Google

in dicta Terra de Lonado, & aliò conducant pro uſu ſuo, ſed non pro ſe abſentantibus ab ipſa Terra, & Territorio; qui quidem ſic habitantes, & conducentes pœnnam aliquam, ſolvere teneantur, ut ſupra, ſub pœna prædicta.

Quot pelles, & cujus generis ferri, vel portari poſſint intus Terram Lonadi abſque ſolutione datij. Cap. XXJX.

ITem Statuimus, quòd licitum ſit cuicunque perſonæ tam terrigenæ, quàm forenſi portare, ſeu portari facere intus Terram Lonadi uſque ad ſummam pellium trium pecudum, vel agninarum, vel caſtratorum tam laboratarum, quàm non abſque ſolutione datii pro uſu ſuo. Et liceat ipſi Incantatori poſſe aſtringere ipſum portatorem ad Sacramentum, ſi ipſis pellibus uti vult, vel intendit pro uſu ſuo, aut vendere, & ſi jurare recuſaverit, ſolvat datium, prout ſupra ſolvitur de aliis pellibus, ſed tamen illam conſignare teneatur Incantatori prædicto illa die, qua portaverit ſub pæna librarum quinque plan. applicanda Incantatori dicti datii.

Terrigenæ, & Malgeſij poſſunt conducere uſque ad ſex gerulas vini ad Territorium Venzagi, & Centenarij, vel alterius loci ubi habitant abſque ſolutione datij. Cap. XXX.

ITem Statuimus, quòd quilibet de Lonado, & habitator ipſius Terræ poſſit conducere, ſeu còduci facere ad Terram, & Territorium Venzagi, de Centenario, & ad quemlibet alium locũ, ubi habitat, vel laborat poſſeſſiones ſuas, vel alienas uſque ad ſummam gerularum ſex vini abſque ſolutione datii alicujus, & intelligatur pro uſu ſuo. Et ſimiliter Malgeſii, qui veniunt ſuper paſculo Venzagi, & Centenarii, vel Lonadi poſſint conducere de vino pro ſuo uſu uſque ad quantitatem ſupraſcriptam ſine ſolutione datii.

Pro datis à Communi Lonadi nihil ſolvitur. Cap. XXXI.

ITem Statuimus, quòd de quibuſdam rebus datis. vel largitis per Commune Lonadi, aut per aliquam perſonam nomine ipſius Communis Lonadi nullum ſolvatur datium.

Vſque ad quem locum Lonadi poſſint conduci mercantia abſque impedimento Datiarij. Cap. XXXII.

ITem Statuimus, quòd liceat, & licitum ſit cuilibet perſonæ conducenti, vel conduci facienti mercantias aliquas intus Terram Lonadi, cauſa vendendi, poſſe ſuper platea ipſius Terrę conducere, deponere, & deonerare ipſas tales mercantias abſque ulla moleſtia, & accuſa, aut impedimento Incantatoris dicti datii, vel Officialium ſuorum, De quibus autem mercantiis ipſe conductor, ſeu mercator, antequam de illis vendat, teneatur, & debeat ipſas denunciare, & conſignare ipſi Incantatori, vel ejus Officiali, ac de eis ſolvere datium debitum ſub pœna ſuperius annotata.

Quando intelligatur portantem, vel conducentem mercantias fraudaſſe datium, & incidiſſe in pęnas latas contra fraudantes. Cap. XXXIII.

ITem ſtatuimus, quòd quilibet mercator conducens mercantias, & faciendo tranſitum per Terram, & Territorium Lonadi, ſeu exeunte extra Terram Lonadi, qui non conſignaverit plauſtrum, equam, vel equum, aſinam, vel aſinum, vel aliquam aliam beſtiam oneratam ad locum deputatum, vel tranſiverit pontem portæ Terræ Lonadi per ſpatium perticarum vigintiquinque, & notitiam non fecerit dicto Incantatori, vel ejus Officiali, ac ſolverit datium; intelligatur fraudaſſe, & fraudaſſe præſumatur ipſum datium, ac incurriſſe intelligatur in pęnam contentam in Capitulis præſentibus.

Da-

Digitized by Google

Datiarius tenetur notificare mercatori, quod ſolvere tenetur pro mercantiis ſuis. Cap. XXXIV.

ITem Statuimus, quòd Datiarius, ſive ejus Officialis cuilibet mercatori comparenti ad datium, cauſa ſolvendi pro mercantiis ſuis, teneatur, & debeat ipſi mercatori denunciare, & declarare particulariter, vel in ſumma id, quod tenetur ſolvere pro mercantiis, & mercimoniis, quas conſignabit, & dicet ſe habere, ne defectu ignorantiæ, & incognitionis pactorum datiorum poſſit, & debeat dici fraudaſſe datium, vel datia, quia non ſolverit pro rebus confeſſis: alioquin ipſo Datiario non denunciante comparenti tam pro introitu, quàm pro exitu pacta datiorum ipſius Datiarii, pertinentia ad merſimonias conſignatas, & notificatas, non teneatur ipſe mercator ad pœnam aliquam pro rebus confeſſis, ſed pro datio tantùm.

Quòd datiarius eligat ſibi locum in Platea Lonadi, vel prope eam. Cap. XXXV.

ITem Statuimus, quòd Incantator dicti datii teneatur, & debeat ſibi eligere unũ locum in platea Lonadi, vel in confinibus ipſius plateæ, ad quem mercatores, & alii volentes ſolvere datiũ pro eorum mercantiis, poſſint habere expeditionem à dicto Incantatore, vel ab ejus Officiale, aut à perſona pro eo interveniente. Qui quidem Incantator in dicto loco ſemper adſit, vel alius ejus nomine reſpondens, ne tales mercatores, ſeu volentes ſolvere datium pro eorum mercantiis, fatigentur laboribus, vel fruſtentur. Et ſi caſus contigerit, quòd aliquis Mercator, ſeu volens ſolvere datium, & expeditionem habere pro ejus mercantiis, veniret ad locum deputatum dicti Incantatoris, & ibi non inveniret dictum Incantatorem, aut perſonam pro eo intervenientem; tunc licitum ſit tali mercatori, ſeu perſonæ, volenti ſolvere datium, libere inde recedere cum ejus mercantiis, & ad iter ſuum tendere abſque pœna, vel moleſtatione aliqua dicti Incantatoris; dummodo talis mercator oſtenderet, & fidem faceret per perſonam, ſeu per unum teſtem fide dignum iviſſe ad dictum locum deputatum ipſius Incantatoris, & ipſum requiſiviſſe, pro ſolvendo dictum datium mercantiarum ſuarum ſaltem ter alta voce; aliter incidat in pœnam, ut ſupra.

Quòd conducens mercantias intus Terram Lonadi, ante introitum ipſius Terræ teneatur expectare ad requiſitionem Datiarij. Cap. XXXVI.

ITem Statuimus, quòd quælibet perſona terreria, vel forenſis, volens intrare Terram Lonadi, ſive equeſter, ſive pedeſter cum plauſtro, vel ſoma tam onerata, quàm non, ad omnem requiſitionem dicti Incantatoris, vel ejus Officialis, ſeu habentis cauſam ab eo, vel ſecum participantis, teneatur, & debeat ante introitum portæ, ſi requiſitus fuerit per aliquem ex ſupraſcriptis expectare, vel arreſtare equum, vel equam, ſeu ſomam, vel plauſtrum, cum quo, vel qua contigerit ipſam fore, vel introire velle, & ſic ſi pedeſter fuerit, ſimiliter ut ipſe talis requirens Datiarius, vel Officialis poſſit pro ejus libito voluntatis perquirere, ſi per ipſum intrare ſic volentem, portetur, vel conducatur, ſeu conduci faciat aliquid, quod non ſit manifeſtum, pro quo ſolvere teneatur datium dicto Datiario, vel ejus Officiali requirenti ſub pœna amiſſionis equi, equæ, ſomæ, vel plauſtri, cum bobus &c. applicanda, ut ſupra ſuper quibus vellet ipſe Datiarius, occaſione præmiſſa, perquirere. Et caſu, quo ipſe talis intrare volens, aut vi, aut aliter intrare præſumpſerit contra ipſius Datiarii, vel Officialis voluntatem perquirentis; tunc ipſe talis contrafaciens intelligatur, & præſumatur fraudare ipſum datium, & cadat in pœnam librarum quinque plan. & amiſſionis, ut ſupra. Et de qua quidem requiſitione facta non obſervata credatur Sacramento ipſius Datiarii, vel Officialis ſic requirentis, ut ſupra, cum duobus teſtibus fide dignis, qui fuerint preſentes, & audiverint ipſum intrantem requiſiviſſe, & ipſum intrantem expectare noluiſſe, & intraſſe contra voluntatem ipſius Datiarii, vel ejus Officialis, à quo ſic requiſitus fuerit, ut ſupra.

Quam

Quàm pœnam incurrat contrafaciens pactis datij mercantiæ Communis Lonadi.
Cap. XXXVII.

ITem Statuimus, quòd si aliqua persona tereria, vel forensis, cujusvis gradus, status, & conditionis existat, amodo contrafecerit pactis datii mercantiæ Communis Lonadi in aliquo Capitulo contento in præsenti volumine pactorum, conducendo, vel portando, aut conduci, vel portari faciendo aliquas res, mercantias, aut aliquid, pro quo, vel quibus solvere teneatur datium secundùm formam pactorum ipsius datii mercantiæ; quòd talis persona contrafaciens incidat in pœnam soldorum viginti Imperialium pro quolibet Imperiali, quod de jure deberet pro datio alicujus mercantiæ, aut alicujus rei, & hoc usque ad summam librarum duodicim Imperialium: Et ab inde supra, quantacunque sit quantitas, incidat talis contrafaciens in pœnam librarum quinque plan. & amittendi mercantias, bestias, vel robas, super quibus conducentur dictæ mercantiæ, vel res; quæ omnia perveniant in Incantatorem dicti datii, & hoc non obstantibus aliquibus pactis superiùs in præsenti volumine descriptis in contrarium operantibus.

Quam pœnam incurrat Datiarius accipiens ultra, quod sibi debetur.
Cap. XXXVIII.

ITem Statuimus, quòd Incantator ipsius datii, vel aliquis ejus Officialis si acciperit seu assumpserit ab aliqua persona pro datio ultra debitum secundùm formam præsentium pactorum, pro qualibet vice incidat in pœnam librarum quinque plan. applicandam pro dimidia Communi Lonadi, & pro alia dimidia accusatori.

Quid faciendum de mercantijs conductis intus Terram Lonadi absque solutione datij introitus, ad quod tenentur conductores. Cap. XXXIX.

ITem Statuimus, quòd si contigerit aliquam personam conducere, seu conduci facere aliquam mercantiam, de qua solvere teneatur pro introitu, quam exoneraret, vel exonerari faceret in dictam Terram Lonadi sic exonerata, & deposita stare possit per dies quindecim absque solutione aliqua pro introitu. Transactis verò ipsis quindecim diebus, solvere teneatur, prout in Capitulis mercantiæ continetur. Nihilominus dicti mercatores, vel conducentes ipsas mercantias, teneantur, & debeant ipsas mercantias consignare, vel consignari facere ad locum electum per ipsum Incantatorem, saltem antequam ipsas mercantias in aliquo loco conducant, deponant, vel gubernẽt, sub pœna librarum quinque plan. pro qualibet vice, & amittendi dictas mercantias, bestias, & plaustra, in quibus, & super quibus dictas mercantias conducent, quę pęna in totum deveniat ipsi Incantatori.

Quid dicendum de rebus, quæ portantur de Lonado Venzagum, & è contra.
Cap. XL.

ITem Statuimus, quòd, si contigerit aliquam personam conducere, vel portare, aut conduci, vel portari facere aliquas res, vel mercantias, de quibus solui debeat datium per Terram, & Territorium Lonadi, & per Territorium Venzagi, similiter faciendo transitum per utrumque locum, teneatur solvere unum datium tantùm videlicet datium Lonadi. Similiter si contigerit portari, aut conduci per aliquam personam aliquas res, vel mercantias, quæ levantur in Territorio de Venzago ad Terram Lonadi, vel è converso de Terra, vel Territorio Lonadi ad locum Venzagi, nullum solvatur datium; dummodo ipsæ res, vel mercantiæ non ducantur, vel portentur extra ipsum Territorium Lonadi, vel Venzagi. Et liceat ipsi Incantatori posse astringere quamcunqe personam sic portantem, vel conducentem, aut portari, vel conduci facientem, ad jurandum, utrũ velit exire Territorium Venzagi, vel Lonadi cum dictis rebus, vel mercantiis, vel ne; & si jurare recusaverit, solvere teneatur, & arctari possit datium prædictum.

Nul-

Digitized by Google

Nullum ſolvitur datium pro fructibus animalium Malgeſiorum venientium ad paſculandum Venzagi, & Lonadi. Cap. XLI.

PRo robbis autem, & animalibus, ſeu fructibus animalium Malgeſiorum, qui veniunt, & in futurum venient ſuper paſculo Venzagi, & Lonadi, extrahendis, vel levandis de ipſo loco Venzagi, & Lonadi, & conducendis, vel portandis per ipſos Malgeſios, vel ſuos nuncios ad quemcunque locum, prout eis videbitur, tam ad vendendum, quàm ad gubernandum, nullum ſolvatur datium in loco ipſo Venzagi, & Lonadi, neque in Terra, vel Territorio Lonadi, ſed libera, & exempta ſint, & tanquam libera, franca, & exempta tranſire permittantur: cum hoc tamen, quòd priùs conſignentur, & notificentur Incantatoribus datiorum Lonadi, & Venzagi, antequam leventur de ipſo loco Venzagi, & Lonadi, ne prætextu talis conductionis Datiarii prædicti aliqualiter decipiantur, vel fraudentur; & ſi contrafactum fuerit, in non conſignando, ut ſupra, quilibet contrafaciens teneatur, & arctari poſſit ad ſolvendum datium in duplum eique quod ſolvitur de aliis ſimilibus rebus non exemptis.

Quòd nihil ſolvatur pro uno penſe mercantiæ ſi ſolvatur ad rationem ſoldorum duorum pro ſoma. Cap. XLIJ.

ITem Statuimus, quòd dictus Incantator non poſſit, nec debeat exigere aliquid ab aliqua perſona, portante, vel conducente, aut portari, vel conduci faciente robbas aliquas, vel mercantias, de quibus ſolvatur datium ad rationem ſoldorum duorum pro ſoma ab uno penſe infra, nec pro uno penſe, ſed ſi ipſæ robbæ erunt ab uno penſe ſupra, exigere poſſit, ut ſupra in Capitulis cõtinetur: & qui contrafacerit, cadat in pęnam librarum quinque plan. applicandarum Communi Lonadi. Et de prędictis fiat jus ſummarium, & executiuum per D. Poteſtatem, vel ejus Locumtenentem.

Quando pro fructibus exigi poſſit datium, & quando non. Et quinam ſint iſti fructus. Cap. XLIIJ.

ITem Statuimus, quòd nihil exigatur, vel exigi poſſit pro aliquibus fructibus, vel herbatiis; ut puta pomis, pyris, caſtaneis, uvis viridibus, vel ſiccis, verzis, vel caulibus, zucchis, melonibus, porris, herbis ab horto, cujuſcunque generis ſint, & iis ſimilibus, & hoc pro introitu. Pro exitu autem, vel tranſitu fructuum, & aliorum prædictorum à quartis duabus ſupra exigi poſſit ſecundùm formam pactorum ſupraſcriptorum; exceptis tamen rapis, de quibus nullum ſolvatur datium, ſive intrent, ſive exeant, ſive conducantur per tranſitum. Et qui contrafecerit, cadat, ut ſupra.

In quibus locis non poſſit fieri contrabannum, nec inventiones. Cap. XLIV.

ITem Statuimus, quòd dictus Incantator, aut aliqua perſona, exercens ipſum datium, non poſſit, nec debeat facere, nec fieri facere aliquas inventiones, ſeu contrabanna aliquibus perſonis, tranſitum facientibus cum aliquibus robbis, vel mercantiis per infraſcripta loca Curiæ, vel Territorii Lonadi videlicet Buccarum, Malochi, Flochini, & Zocchi euntibus per viam rectam magiſtram cum ipſis robbis. Nec ipſis perſonis aliqualiter imputare de fraude, vel contrabanno in ipſis locis, vel confinibus, aut pertinentiis eorum, aut alicujus eorum; ſed tantùm exigere, percipere, & conſequi poſſit, & debeat ſolutionem datii ſui ſupraſcripti, limitatam ex forma pactorum ſupraſcriptorum, perinde ac ſi robbæ ipſæ conſignatæ extitiſſent. Et ſi fortè, vel aliquo caſu contingeret inventionem aliquam, ſeu contrabannum aliquod fieri in locis prædictis, vel aliquo illorum, aut in confinibus, vel pertinentiis ſuis cujuſcunque ſortis, qualitatis, quantitatis, & perſonæ exiſtant, quòd talis inventio, ac tale contrabannum ſit, & eſſe intelligatur, & debeat, ipſo jure, in diſpoſitione, & libertate Deputatorum Communis Lonadi ad correctionem pactorum &c. Et ab eorum diſpoſitione, & deliberatione recedere non poſſit, nec debeat, jure, aut pacto aliquo.

Quòd

Digitized by Google

Quòd Datiarius, ad exigendum datium non teneat Pizamantellos, ſed tantùm perſonas ſuppoſitas juriſdictioni Lonadi. Cap. XLV.

ITem Statuimus, quòd ipſe Incantator, aut aliqua alia perſona, habens cauſam ab eo, non poſſit, nec debeat tenere aliquos Pizamantellos, aut aliquam perſonam, ad exercendum, ſeu exigendum ipſum datium, vel ad faciendas inventiones, ſeu contrabanna, & non poſſit tenere niſi tantùm perſonas ſuppoſitas juriſdictioni Lonadi, & habitantes firmiter in ipſa juriſdictione. Et ſi quid factum fuerit per aliquam aliam perſonam ſine perſona propria ipſius Incantatoris, vel Nuncii ſui, qui ſit ſuppoſitus ipſi juriſdictioni, nullum ſit, & pro non facto. Et ſi proceſſit de conſenſu ipſius Incantatoris, puniatur ipſe Incantator in libris duabus plan. applicandis Communi Lonadi, & nihil aliud percipere poſſit exinde, niſi tantùm ſolutionem datii limitatam ex forma pactorum ſupraſcriptorum.

Sequentia pacta collecta ſunt partim ex pactis generalibus contentis in libro vetere pactorum datiorum dicti Communis, & partim ex libris Proviſionum, & Incantuum annorum in marginibus deſcriptorum.

De conducentibus victualias ad Exercitum Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum. Cap. XLVI.

ITem, quòd liceat, & licitum ſit cuilibet perſonæ tam terrigenæ, quàm forenſis poſſe conducere, ſeu conduci facere per, & extra Terram Lonadi, & Territorium omnes, & qualcunque victualias ad exercitum Sereniſſimi Duc. Dom. Noſtri Venetiarum, &c. abſque ſolutione alicujus datii. De aliis verò rebus, & mercantiis ſolvere teneatur, ut ſupra. Salvo, quòd liceat, & licitum ſit ipſi Incantatori poſſe aſtringere ad Sacramentum quaſcunque perſonas, conducentes dictas victualias, ut ſupra, ſi ipſas conducunt ad exercitum, vel non, & ſi jurare recuſaverint, ſolvant datium, prout ſupra.

De conducentibus extra Terram Lonadi lanam ſeu ſtamen laboratum pro filari faciendo, & pro pannis preparandis. Cap XLVII.

ITem, quòd quælibet perſona conducens extra Terram Lonadi lanam, ſeu ſtamen laboratum pro filari faciendo, & pro pannis præparandis, nihil ſolvere teneatur, ſed tamen conſignare teneatur Incantatori datii. Et hoc intelligatur, ſi fuerit ab uno penſe ſupra; & ſi fuerit ab uno penſe infra, vel uſque ad unum penſem, conſignare non teneatur. In cæteris ſerventur pacta conſueta. Similiter de dictis lanis filatis pro introitu non ſolvatur, ſed conſignare teneatur, ut ſupra, ſub pœna librarum quinque, applicanda Incantatori.

De conducentibus ſpeciarias, & alias res ad Speciariam Lonadi pro eius uſu. Cap. XLVIII.

ITem, quòd quælibet perſona, quæ conducet ſpeciarias, aut quaſcunque res pro ſpeciaria, & uſu ſpeciariæ Communis Lonadi, pro introitu, vel exitu nihil ſolvere teneatur. Et ſimiliter ſi Cõmune quicquam largiri voluerit alicui, nihil ſolvere teneatur, ut etiam ſupra dictum eſt Cap. 31.

Incantator non poteſt petere reſtaurum à Communi Lonadi pro perſonis immunibus ab onere ſolvendi datium per Sereniſſimum Duc. Dom. Venetiarum. Cap. IL.

ITem, quòd Incantator dicti Datii non poſſit pro aliquibus perſonis habentibus, vel habituris literas, & immunitates, non ſolvendi, à Sereniſſimo Duc. Do. Noſtro Venetiarum de mercantiis conducentibus, petere aliquod reſtaurum à Communi de Lonado.

In-

Digitized by Google

Incantatores datij Mercantiæ Lonadi, & Venzagi per ſe Officium ſuum exercere debent. Cap. L.

1479 ITem, quòd Incantatores Datii Mercantiæ Terræ Lonadi, & Venzagi per ſe ſe teneantur hoc officium exercere, & non per alium.

Quòd Datiarius pacta datij habeat. Et à Malgeſijs ad paſculandum beſtias conducentibus in Territorio Lonadi nihil exigat. Cap. LJ.

1488 ITem, quòd Incantator Datii Mercantiæ tenere debeat pacta ipſius Datii ad locum, in quo exigit ipſum datium, ſibi danda per Commune Lonadi, ſeu ejus Conſules in authentica forma, qui Incantator illa reſtituere debeat in fine anni dicto Communi, ſeu Incantatori novo ipſius datii, ſub pœna librarum quinque plan. Et nihil exigere poſſit à Malgeſiis, venientibus, & conducentibus beſtias ad paſculandum ſuper Territorio Lonadi, ſed ipſi Malgeſii ſint ad illam conditionem, ad quam ſunt Malgeſii, venientes ad paſculandum ſuper Territorio Venzagi, ut ſupra in pactis dicti Incantatoris Cap. 41.

Quòd Incantator nihil exigat pro utinſilibus agriculturæ, & aliis, ut in preſenti capite. Cap. LIJ.

1494 ITem, quòd dictus Incantator, ſeu habens cauſam ab eo, non poſſit, nec valeat exigere aliquod datium ab aliquibus perſonis tam terrigenis, quàm forenſibus tranſeuntibus per Terram, ſeu Territorium Lonadi pro aliquibus legnaminibus ab opere pro faciendo, aut refaciendo aliquod plauſtrum, vel plodium, ſeu aliquod aliud opus, ſeu utenſilia ſpectantia ad agricul-turam, ſeu de aliquibus circulis tam à vehete, & carrario, quàm à tinatiis, & hoc dumtaxat ſi ipſæ perſonæ ſic voluerint portare, ſeu portari, vel conduci facere ipſa lignamina, & circulos pro uſu ſuo tantùm. Et hoc non obſtantibus aliquibus aliis pactis in contrarium diſponentibus. Et ſi aliter contrafactum fuerit per ipſum Incantatorem, ſeu ejus Officialem, vel habentem cauſam ab eo, cadat ad pœnam librarum quinque plan. applicandam, & dividendam ſecundùm formam pactorum dicti Incantatoris. Et hoc addito, quòd dictæ perſonæ ſic portantes, vel conducentes jurare debeant ad requiſitionem dicti Incantatoris, ſeu habentis cauſam ab eo; quòd ipſa lignamina, & circulos volunt pro uſu ſuo tantùm, ac ipſis recuſantibus jurare, ſolvere teneantur datium juxta formam pactorum dicti datii.

Quòd nihil ſolvatur pro calcina, neque pro duabus bacetis olei. Cap. LIIJ.

ITem, quòd dictus Incantator, vel habens cauſam ab eo, non poſſit, nec debeat exigere datium aliquod pro aliquibus quantitatibus calcinæ, quæ conduceretur per aliquos forenſes per Terram, ſeu Territorium Lonadi tam in magna, quàm in parva quantitate, & tam ad plauſtrum, quàm aliter quomodocunque conducta. Et ſimiliter pro duabus bacetis olei, & ab inde infra, pro quibus non exigere poſſit datium ab ipſis forenſibus ſic tranſeuntibus per Terram, vel Territorium Lonadi; de quibus nullum ſolvatur datium. Et ſi in prædictis per ipſum Incantatorem, ſeu alios ſuos Officiales contrafactum fuerit, cadat ad pœnam ſupraſcriptam in proximo ſuperiori Capitulo. Et hæc non obſtantibus aliquibus aliis Capitulis in contrarium diſponentibus.

Quid ſolvendum pro panno conducto ad Fullum Lonadi. Cap. LIV.

1497 ITem, quòd ſolvatur de qualibet petia panni forenſis, conducta ad fullandum ad fullũ Cõmunis Lonadi, & tam baſſi, quàm alti, ſeu etiam ad præparandum ſoldus unus tantùm pro qualibet petia panni, ut ſupra, & tam pro conductione, quàm pro reductione, videlicet pro introitu, & exitu.

Quid

Digitized by Google

Quid ſolvendum pro pannis ſtaminibus, ac lanis fullatis, conductis, ut ſupra Cap. LV.

1498 ITem, quòd de petiis panni, ſeu ſtaminibus, ac lanis fullatis de cętero conducendis, vel portandis per quamcunque perſonam ad Terram Lonadi tam pro texendo, quàm pro præparando, ſolvatur ſoldus unus plan. tantùm pro quacunque petia panni tam alti, quàm baſſi, & tam pro conducendo, quàm pro reconducendo, quò contigerit conduci, vel portari, & non aliter.

Nihil ſolvitur pro arboribus à vitibus, vel fructiferis. Cap. LVI.

ITem, quòd nihil exigatur pro arboribus à vitibus, vel fructiferis portandis, vel conducendis tam ad Terram ipſam, quàm per tranſitum.

Nihil ſolvitur per Lonadenſes, portantes intus dictam Terram aliqua hortalitia, ut ibi, vel alibi vendantur. Cap. LVII.

ITem, quòd nihil exigatur pro alleo, cœpis, vel aliis hortalitiis de cętero conducendis, vel portandis per perſonam habitantem in Lonado, tam cauſa vendendi in ipſa Terra, quàm in alio loco contra ipſam Terram, vel Territorium, cujuſcunque ſortis ſint talis hortaliæ.

Quòd nihil ſolvatur pro venazolis ad Macinam conductis, pro oleo faciendo, neque pro dicto oleo. Cap. LVIIJ.

ITem, quòd nihil ſolvatur de venazolis de cętero conducendis, vel portandis ad ipſam Terram Lonadi per aliquam perſonam, quævis ſit, tam ad macinandum, quàm ad torculan dum, neq; de oleo ex eis proveniente, vel fiendo, ex inde conducendo, vel portando, quocunque accidit conduci, & portari tam per terrigenas, quàm per forenſes, & tam pro introitu, quàm exitu.

An, & quid ſolvendum ſit pro piſcibus, gambaris, & piſcaria Lonadum conductis. Cap. LIX.

1499 QUòd ſi contigerit aliquem forenſem portare, vel conducere, aut portari, vel conduci facientem ad Terram Lonadi aliquam quantitatem piſcium, gambarorum, vel alterius qualitatis piſcariarum, cujusvis ſortis ſit, pro vendendo in Lonado, nihil ſolvatur pro datio aliquo, dummodo vendat ipſos piſces. De reſiduo verò, quod non venderet, & aliò conduceretur, ſolvatur datium juxta formam pactorum dicti datii pro illo reſiduo tantùm.

Quòd nihil ſolvat forenſis pro rebus ſuis, ſi veniat Lonadum pro colono, vel manento. Cap. LX.

ITem, quòd ſi aliquis forenſis veniret ad Terram Lonadi pro Manento, vel Colono alicujus terrigenæ Lonadi, nihil ſolvere debeat, vel teneatur pro robbis ſuis, tam in acceſſu, quàm in receſſu, ſed liberè abſque ſolutione alicujus datii conducere, & reconducere eas poſſit.

Quòd pro pannis fullandis nullum ſolvatur datium. Cap. LXI.

1515 ITem, quòd liceat cuilibet forenſi conducere, vel conduci facere ad fullum Communis Lonadi, ad fullandum, & præparandum omnes, & quaſcunque petias pannorum cujuſvis ſortis, & biretas cujuſcunque ſortis, & conditionis pro fullando, & præparando eas, & illas aliò conducere abſque aliqua ſolutione datij alicujus, ſed ipſos conductores, & reconductores venire liberè, conducere, & aliò reconducere permittantur dictas res, & bona, ut ſupra abſque aliquo impedimento dicti Incantatoris, & alterius cujuslibet perſonæ.

Quid ſolvendum pro aqua vita, & vino cocto. Cap. LXII.

ITem, quòd ſi contigerit fieri aliquam quantitatem vini cocti, & aquæ de vita in Terra, vel Territorio Lonadi, quòd liceat cuicunque perſonæ tam terrigenæ, quàm forenſi conducere dictam quan-

Digitized by Google

quantitatem vini cocti,& aquæ de vita extra Terram,& Territorium Lonadi, ſolvendo tamen, & pro quo ſolvere teneatur Datiario Mercantiæ Lonadi ſoldos ſexdecim plan. pro quolibet plauſtro vini cocti, & aquæ de vita, quod plauſtrum intelligatur ad menſuram plauſtri vini puri,& ſic pro rata. Et hoc non obſtante aliquo alio pacto in contrarium diſponente. Et ſi aliter contrafactum fuerit per conducentes dictum vinum, & aquam de vita, cadat ad pœnam contentam in pactis dicti datii, facientibus mentionem de contrabannis.

An omnes aſſides, batilla, parmolæ, claves, & circuli ſolvant datium. Cap. LXIII.

1522 ITem, quòd quilibet tranſiens per Terram,& Territorium Lonadi poſſit conducere uſque ad numerum decem aſſidum pro ſuo uſu. Item tot batilla, parmolas, claves, circulos à carariis,ac tinatiis, quod ſuperſit neceſſe pro dicto ſuo uſu, ut ſupra, & non aliter. Item ſimiliter conduci poſſit uſque ad numerum brachiorum decem panni, & non ultra pro ſuo uſu, ut ſupra, & ſine datio aliquo ſolvendo Incantatori ipſius Datii Mercantiæ.

Quando ſolvendum ſit datium pro porcis venditis, vel non venditis in Terra Lonadi. Cap. LXIV.

1524 ITem, quòd quælibet perſona tam terrigena, quàm forenſis conducens, vel conduci faciens aliquam porcorum quantitatem ad Terram, & Territorium Lonadi, ipſos vendere poſſit, & valeat hominibus de Lonado, & tam in pede, quam ad pondus, ſive penſem ſine ſolutione alicujus datii. De iis verò porcis, qui conducti fuiſſent, ut ſupra, & poſtmodum ad alia loca extra Terram, vel Territorium Lonadi conducti, ſolvatur datium juxta formam pactorum datii mercantiæ dicti Communis. Si verò aliquis porcus in ipſa Terra, vel Territorio venderetur ad minutum, ſive libram, de eo ſolvatur datium Incantatori datii Beccariæ ejuſdem Communis, ut in ejuſdem pactis deſcriptis in libro pactorum dicti Communis ad ipſum datium Beccariæ, & ſub pœnis in ipſis pactis deſcriptis.

Quam pœnam incurrat Datiarius exigens Datium contra formam Pactorum. Cap. LXV.

1528 ITem, quòd Incantator mercantiæ non poſſit, nec valeat exigere ab aliquibus perſonis de aliquibus rebus, & mercantiis contra formam pactorum, & additionum, ſub pœna unius ducati, auferenda prædicto Incantatori, & applicanda pro tertia parte Communi, & pro alia tertia parte accuſatori, fidem facienti de prædictis, & pro alia tertia parte DD. Rectoribus, quæ per ipſos diſtribuatur in pauperes, toties &c.

Quòd nihil exigatur pro rebus conductis ad Terram Lonadi in die mercatus. Cap. LXVI.

1551 ITem,quòd Datiarii mercantiæ exigere nõ poſſint ab aliquibus perſonis datiũ aliquod pro rebus,quę per eos cõducuntur in die Veneris,quo mercatus fit in Terra Lonadi,ſed dictę res quæ cõducuntur in ipſo mercato,ſint exemptæ,& immunes à datio tam in introitu, quàm exitu reconducendo dicto die Veneris à dicta Terra Lonadi.

Incancantator Tranſuerſus Venzagi debet ſemper eſſe in loco, deputato ad ſolutionem datij, vel aliquis ex ſua familia, neque cum aliquo convenire niſi ſit ex ſua familia. Cap. LXVII.

1560 ITem, quòd Conductor Tranſverſus Venzagi teneatur, & obligatus ſit ſemper eſſe, vel alium ex ſua familia habere in domo deputata ad uſum pro ſolutione datii juxta formam pactorum dicti Datii, ſub pœna ſoldorum quadraginta plan. toties, quoties nulla reperta fuerit perſona in dicta domo. Et quilibet poſſit accuſare cum ſuo juramento, & ei credatur. Neque poſſit prædictus Incantator alium ſubſtituere, nec cum aliqua perſona convenire pro cauſa dicti datii, maximè cum perſona forenſi, niſi fuerit perſona ſuæ familiæ, *Quid*

Digitized by Google

Quòd habitantes in Teritorio Lonadi teneantur consignare Incantatori res datio subiectas. Cap. LXVIII.

1568 ITem, quòd omnes habitantes extra Terram in ipso Territorio Lonadi, cujuscunque status, & conditionis sint, qui vendant vinum, oleum, & alias res subiectas solutioni datii, ut in pactis dicti Communis, & prædictæ res conducantur extra Territorium Lonadi, teneantur, & obligati sint eas consignare Incantatori publico dicti Communis cum quantitate, & qualitate earum rerum, antequam dictæ res leventur de eorum domibus, ad hoc ut ipsi Incantatori solvatur datium à conducentibus: Aliter contrafacientes cadant in pœnas, contentas in pactis dicti Communis, tanquam si contrabannum commisissent.

Quòd Incantator Transversus Venzagi semper habitet in domo deputata. Cap. LXIX.

1576 ITem, quòd Incantator datii Transversus Venzagi teneatur semper habitare pro toto anno, durante suo incantu, qui durare debeat per annum integrum, in domibus dicti Transversus, qui habeat totam habitationem cum terreno jam ei assignato anno 1572. Qui quidē Incantator teneatur eum relinquere pro dimidia parte seminatum, ut etiam nunc est, & reperitur. Et cum conditione, quòd talis Incantator solvere debeat datium omni 22. die mensis juxta solitum aliorum datiorum Massario Venzagi. Quòd si non habitaverit, ut supra dictum est, incidat in pœnam librarum decem plan. pro singula vice, cujus medietas sit accusatoris, verificata accusa, & alia medietas sit Communis.

Alia pœna contra Incantatorem Transversus Venzagi non habitantem in loco deputato. Cap. LXX.

1622 ITem, quòd Incantator datii Transversus Venzagi teneatur semper habitare in dicto loco Transversus, & accipere datiū, sub pœna librarū quinquaginta plan. ad rationē mensis pro omni mense, quo non habiret: & quilibet sit accusator, & habeat medietatem pœnæ, & alia medietas sit Communis.

Digitized by Google

PACTA, SIVE STATUTA Datij Panis ad minutum.

Vendere volens Panem ad minutum, quid ſolvere debeat pro qualibet ſoma frumenti. Cap. I.

IN primis quòd quilibet volens facere, & fieri facere in Lonado panem venalem, ſolvere teneatur Incantatori dicti datij ſoldos duodecim plan. pro qualibet ſoma frumenti, & intelligatur eſſe penſium decem in pane cocto, levato, & albo, laudabili, & ſufficienti ſecundùm formam Statutorum ſuperinde loquentium, & ſic pro rata. Et quòd nullus audeat, nec præſumat vendere panem, niſi bullatum fuerit bullo dicti Incantatoris, ſub pœna librarum quinque plan. quæ deveniat Incantatori. Salvo, quòd de pane milij, ſeu miſturæ milij, pro quo nullum ſolvatur datium. Et quòd quilibet poſſit facere, & vendere de ipſo pane abſque datio. Quæ quidem miſtura intelligatur eſſe, & ſit de quatuor partibus tres partes milij, & reſiduum alterius bladi.

In quo loco vendendus ſit Panis. Et quid, ſi in dicto loco non ſit Panis ad ſuficientiam. Cap. II.

ITem, quòd dictus Incantator in principio ſui Incantus eligere teneatur, & debeat unum locum in platea dictæ Terræ Lonadi, in quo per totum annum ſui Incantus tenere debeat aſſiduè Panem venalem ad ſufficientiam pro Terreriis, & forenſibus, ſtantibus, & venientibus in ipſa Terra. Et caſu, quo dictus Incantator non teneret Panem ad ſufficientiam in dicto loco, & fuerit requiſitus per volentes emere panem, & dixerit dictus Incantator panem venalem non habere, aut non habeat; tunc talis requirens pro vice illa licitè, & impunè poſſit emere ubicunque voluerit, & quilibet vendere poſſit pro vice illa ſine pęna panem talibus perſonis, emere volentibus, & non invenientibus ad ſufficientiam de pane venali in loco per Incantatorem electo. Et ulter iùs dictus Incantator condemnetur in ſoldis decem plan. pro qualibet vice, applicanda Communi Lonadi.

Calmedrum per quos, & quando dandum ſit Incantatori datij Panis. Cap. III.

ITem, quòd Conſules, ſeu Superſtites dictæ Terræ Lonadi dare debeant qualibet hebdomada Calmedrum dicti Panis prædicto Incantatori ſecundùm valorem frumenti, quòd venditur communi pretio in ipſa Terra Lonadi, ſi ibidem frumentum venale reperitur. Si verò ibi non reperiretur frumentum venale; tunc eidem Incantatori taxetur, & limitetur Calmedrum frumenti ſecundùm valorem, & pretium commune loci propinquioris Terrę Lonadi, in quo fit, & exercetur mercatus, habito reſpectu ad expenſam, quæ occurrit communiter in conducendo frumentum de illo loco, in quo emitur ad Terram Lonadi: & etiam habito reſpectu ad compenſationem menſuræ, videlicet ſi menſura eſſet major, vel minor in loco, in quo emitur, quàm in Terra Lonadi.

Incantator tenetur facere Panem de uno in unum ad pondus limitatum per Conſules, vel Deputatos. Cap. IV.

ITem, quòd ipſe Incantator teneatur facere Panem venalem de uno in unum ad pondus, prout eidem commiſſum fuerit per Conſules, ſeu Deputatos ad prædicta, & taxatum fuerit pretium,

 ad hoc

Digitized by Google

ad hoc ut quilibet emere volens unum, vel plures Panes, habere possit ejus debitum, nec valeat se excusare, dicendo; quòd Panes insimul sunt ad pondus, & hoc sub pœna in Statutis, & pactis contenta toties, quoties fuerit contrafactum, ut supra.

Incantator potest accusare contrafacientes Capitulis dicti datij. Cap. V.

ITem, quòd dictus Incantator dicti Datii, seu ejus Officialis, vel habens causam ab eo, possit, & valeat accusare quamlibet personam fraudantem, & contrafacientem dictis pactis, seu Capitulis ipsius datij, seu contentis in ipsis Capitulis cum uno teste fide digno tam participante, quàm non, quæ omnes pœna superiùs limitatæ sint Incantatoris, & cujuslibet eorum.

Nullus vendere possit Panem sine licentia Incantatoris. Cap. VI.

ITem, quòd non sit aliqua persona, cujuscunque status, & conditionis existat, quæ audeat, nec præsumat facere, vendere, nec vendi, nec fieri facere aliquam quantitatem panis aliquibus terrigenis, nec forensibus habitantibus, nec supervenientibus in dicta Terra sine licentia Incantatoris dicti datij, vel ejus officialis, sub pœna librarum quinque plan. applicanda, ut supra. Et quòd dictus Incantator possit, & valeat cogere illam, vel illas tales, seu talem personam, seu personas vendentes, & ementes aliquam quantitatem panis, etiam & suspectos ad Sacramentum, si aliquam quantitatem panis vendiderint, vel ne, & si jurare denegaverint, præsumatur, & intelligatur fraudè commisisse, & incurrant in dictam pœnam librarum quinque. Si autem juraverint non vendidisse; eo tunc absolvantur.

Incantator tenetur observare, & observari facere Capitula dicti datij. Cap. VII.

ITem, quòd dictus Incantator teneatur, & debeat observare, & observari facere Capitula, & Provisiones, & Statuta dicti Datii, sub pœnis, & stricturis contentis, & appositis in eis.

Hospes, vel Tabernarius quibus teneatur dare panem bullatum bullo Incantatoris. Cap. VIII.

ITem, quòd non sit aliquis Hospes, vel Tabernarius, qui audeat, neque præsumat uti, nec permittere uti Pane, qui non sit gabellatus bullo dicti Incantatoris in suis hospitiis, præterquam pro se, & sua familia. Similiter quòd dictus Hospes, seu Tabernarius, nec aliqua persona vendere volens Panem ad minutum in Terra, & Territorio de Lonado non possit vendere pluri pretio, quàm venditur per dictum Incantatorem sub pœna soldorum viginti planet. pro quolibet pane, & qualibet vice, applicanda, ut supra.

Sequentia Capitula collecta sunt ex Libris Provisionum, & Incantuum annorum in marginibus contentorum.

Incantator quomodo panem facere debeat. Cap. IX.

1481 ITem, quòd dictus Incantator teneatur, & debeat facere Panem à duobus, tribus, & quatuor denariis pro quolibet Pane, & prout ei impositum fuerit pretium dicti Panis per Consules, seu Deputatos per dictum Commune, & ad pondus juxta pacta dicti Datii.

Quando Calmedrum dandum sit, & à quibus. Cap. X.

1485 ITem Consules Communis Lonadi, qui sunt, & per tempora erunt, teneantur, & obligati sint omni die Martis hora tertiarum cujuslibet hebdomadæ dare Calmedrum Incantatori ipsius Datii Panis juxta pretium, & valorem, quo frumentum vendebitur super Mercato Desentiani, vel Mercato Brixiæ, & pretio, quo communiter vendetur super ipsis Mercatis, sub pœna ipsorum Consulum contrafacientium, & non dantium Calmedrum, ut supra, soldorum viginti

plan.

Digitized by Google

plan. cujuslibet Conſulis, applicanda Communi prædicto, & qualibet vice contrafactum fuerit. Quodque Incantator ipſius Datii teneatur facere, & manutenere Panem ad ſufficientiam, laudabilem, & ad Calmedrum ipſi limitandum, videlicet de Pane pretii, & valoris denariorum quatuor, & denariorum duorum pro quolibet Pane vendendo, & non alio pretio, ſub pęna ſoldorum viginti, qualibet vice contrafactum fuerit pro quolibet Incantatore.

Quam pœnam incurrant facientes panem venalem non ſecundùm formam pactorum Communis Lonadi. Cap. XI.

1489 ITem, quòd Incantator dicti Datii Panis, & quilibet vendens, ſeù vendere volens Panem ad minutum in Terra, vel Territorio Lonadi teneatur, & debeat illum facere, & vendere ſecundùm formam pactorum, Statutorumque dicti Datii, & qui contrafecerit, cadat, & puniatur ad pęnam contentam in ipſis Statutis, & pactis. Et ultra ipſam pęnam incidatur, & incidi poſſit per Conſules, vel Officiales dicti Communis omnis quantitas Panis non exiſtentis ad pondus Calmedri ſuperinde dati, vel non benè cocti, vel levati, aut aliter non benè aſſaſonati.

Deputati, vel Conſules poſſunt præcipere Incantatori, ut faciat panem ad marchetum, vel ſoldum, vel groſſum pro ſingulo pane. Cap. XII.

ITem, quòd liceat Deputatis taxare, & limitare dicto Incantatori, & cuilibet alteri perſonæ vendere volenti Panem ad minutum, ut ſupra, manutenere Panem vendendum de tempore in tempus ad marchettum, vel ſoldum, aut groſſum, prout eis meliùs, & cõmodiùs videbitur cõvenire.

Calmedrũ dandũ eſt per Conſules juxta valorem frumenti venditi in Civitate Brix. Cap. XIII.

1505 ITem, quòd Incantatori prædicto dicti Datii de cętero detur, & dari debeat Calmedrum juxta pretium, quo triticum, ſeu frumentum venditur in Civitate Brixiæ, à quo non recedat Incantator, neque illud recuſare poſſit.

Calmedrum panis dandum eſt per Conſules juxta communem valorem frumenti venditi ſuper mercato Deſentiani. Cap. XIV.

1507 ITem, quòd calmedrum panis dari debeat Incantatori juxta, & prout acciderit vendi frumentum ſuper mercato Deſentiani juxta ſolitum, non obſtantibus aliquibus proviſionibus, ſeu pactis in contrarium diſponentibus, maximè Cap. 10. & 13.

Incantator, & incipientes facere Panem venalem tenentur illum facere continuatè per totum annum ad ſufficientiam, & in laudabili forma. Cap. XV.

2528 ITem, quòd Incantator datii panis, & quilibet, qui cępit facere panem venalem in ipſa Terra, teneatur, & debeat toto tempore dicti anni, & continuatè tenere panem venalem ad ſufficientiam, & in laudabili forma juxta pacta circa prædicta diſponentia, ſub pœna ſoldorum viginti plan. in continenti ei auferenda, & Communi applicanda, & per Conſules dicti mẽſis exigenda. Et in caſu, quo dicti Conſules dictas pęnas non exegerint, quòd teneantur de ſuo ſatisfacere, & ſolvere de toto eo, quòd à dictis contrafacientibus non fuerit exactum.

Calmędrum dandum eſt per Conſules in die Lunæ. Cap. XVI.

ITem, quòd Conſules, qui per tempora erunt, teneantur, & debeant dare calmedrum Incantatori dicti datii panis, & vendentibus panem omni die Lunæ, ſub pęna ſoldorum quadraginta, plan. auferenda prædictis Conſulibus incontinenti, & applicanda præfato Communi in caſu, quo fuerint negligentes, in dando dictum calmedrum prædicto Incantatori; & facientibus dictum Panem venalem.

Digitized by Google

Incantator, & alij, facientes Panem venalem, teneantur facere, & vendere Panem de fariſello frumenti. Cap. XVII.

ITem, quòd dictus Incantator, & alii, vendentes Panem, teneantur tenere, & facere Panem venalem de fariſello frumenti; de quo Panc dare teneatur uncias ſex de pluri pro quolibet groſſo, quàm de Pane albo cimæ farinæ venalis, ſub pęna ſoldorum viginti plan. pro qualibet vice, qua reperti fuerint non habere Panem venálem, auferenda incontinenti, ut ſupra, & etiam exigę́da, ut ſupra.

Quòd incantentur duo furni. Cap. XVIII.

1536 ITem, quòd incantentur duo furni ſeparatim, ita, & taliter, quòd Incantatores eorũ nullo modo participare poſſint inſimul, qui manutenere debeant in Terra Lonadi Panem vendendum toto tempore, durante eorum incantu, ſub pœnis contentis in pactis ſuis. Et cũ pacto, quòd ſi quis voluerit ultra dictos Datiarios facere Panem venalem in ipſa Terra Lonadi, ſolvere debeat datium ſolitum, ut dictum eſt Cap. 1. videlicet ſoldos duodecim plan. pro qualibet ſoma frumenti, inter eos æqualiter dividendos.

Incantatores quid facere debeant, poſtquam levaverint Panem de furno. Cap. XIX.

1539 ITem, quòd Incantatores datii Panis, levato Pane de furno, dictum Panem ponere debeant ſuper banchis, aut tabulis, ad hoc ut dictus Panis refrigeſci poſſit: quòdque dictum Panem non ponant in corbiis ſtatim atque tunc levatus fuerit de furno calidus, & ſic coopertus cum Pannis taliter, quòd exhalare non poſſit, ſub pœna ſoldorum decem plan. pro quolibet corbo, & quacunque vice ſic invento, & reperto cooperto, ut ſupra, applicanda Communi.

Quot penſes Panis dare debeant Incantatores pro ſingula ſoma. Cap. XX.

1540 ITem, quòd non obſtante Cap. 1. Incantatores datii Panis ultra pacta, ad quæ tenentur, teneantur, & obligati ſint dare penſes undecim panis pro qualibet ſoma frumenti taxãda per Conſules Lonadi ad pretium, & ad ratam pretii taxandi per dictos Conſules, qui panis eſſe debeat ſortis, & bonitatis ex forma Statutorum, & pactorum dicti datii, ſub pœnis contentis in pactis, & Statutis dicti Communis.

Incantatores non poſſunt ponere aliquem loco ſui. Cap. XXI.

ITem, quòd Incantatores dicti datii Panis non poſſint ponere loco ſui aliquas perſonas, pro exercendo dictum Officium, niſi fuerint laudatæ, & approbatæ, per Conſilium dictę Terræ Lonadi, ſub pœnis, ut ſupra.

Incantatores datij Panis non poſſunt participare cum Incantatoribus molendinorum, & è contra. Cap. XXII.

ITem, ut infra dicendum eſt in pactis, ſeu Capitulis Molendinorum Cap. 66. quòd Incantatores dicti datii Panis non poſſint participare cum aliquo Incantatore Molendinorũ dicti Communis. Nec dicti Incantatores Molendinorum poſſint ſe impedire in dicto datio Panis, ſive cum ipſis Incantatoribus aliqualiter participare, ſub pœnis contentis in proviſionibus alias factis, & Capitulis per dictum Conſilium circa hoc factis. Et quòd jurare debeant ſuper prædictis tam prædicti Molendinorum Incantatores, quàm prædicti Datiarii Panis.

Incantatores tenantur dare ſolùm penſes decem Panis pro ſingula ſoma frumenti. Cap. XXIII.

1541 ITem, quòd, non obſtante Cap. 20. Incantatores datii Panis non teneantur dare penſem unum Panis de pluri pro qualibet ſoma frumenti, prout tenebantur in incantu præter-

Digitized by Google

præterito, à quo, præsenti incantu, dictus pensis adimatur, & detrahatur. In reliquis verò servantur pacta.

Incantatores manutenere debent Panem venalem in platea Lonadi. Cap. XXIV.

1544 ITem, quòd, ut supra dictum est Cap. 2. Incantatores datii Panis teneantur, & obligati sint, manutenere Panem venalem in Platea Communis Lonadi juxta formam suorum pactorum, & sub pœna in dicto Capite contenta, & in Statutis.

Incantatores datii Panis tenentur dare pensis undecim Panis pro singula soma frumenti. Cap. XXV.

1548 ITem, Incantatores furnorum teneantur, & obligati sint dare pensis undecim Panis de cima albi, benè cocti, & ordinati pro quacunque soma frumenti juxta formam pactorum, & Statutorum dicti datii panis, ut etiam dictum est Cap. 10. sub pœnis contentis in dictis pactis, & Statutis, ac provisionibus circa dictum datium, quæ servari debent, non obstante Cap. 25. cui per præsens derogatur.

Incantandi sunt tres furni. Cap. XXVI.

1549 ITem, quòd datium Panis, seu pristinum incantari debeat per tres furnos separatim, cum modis, conditionibus, obligationibus, & pœnis, cum quibus fuit incantatum de anno proximè præterito, excepto, quòd ubi dicebat: de duobus, nunc dicatur: De tribus furnis, & tribus Incantatoribus.

Subventio non est danda Incantatoribus. Cap. XXVIJ.

1565 ITem, quòd Incantatoribus datii prædicti nulla detur, nec dari debeat subventio denariorum.

Incantatores datij Panis non possunt incantare molendina, nec cum eorum Incantatoribus participare. Cap. XXVIIJ.

1567 ITem inhærendo Cap. 22. & Cap. 66. datii Molendinorum, quòd Incantatores datii panis ad minutum non possint incantare, nec exercere datium Molendinorum, nec occultè, nec palam possint simul participare, sub pœna librarum 50. plan. irremissibiliter auferenda contrafacientibus, cujus medietas sit accusatoris, & alia medietas Communis.

Incantatores debent facere Panem iuxta conditiones in Statutis contentas. Cap. XXIX.

1592 ITem, quòd Incantatores facere teneantur, & debeant panem juxta conditiones in Statutis contentas, & contrafacientes cadant in duplum ad pœnã in dictis Statutis descriptã.

Incantatores non habentes Panem venalem, quam pœnam incurrant. Cap. XXX.

ITem, quòd, si acciderit Incantatores non habere Panem venalem ad sufficientiam, cadant ad pœnam librarum trium plan. pro qualibet vice, qua reperti fuerint non habere Panem.

Incantatores facere debent Panem de farisello. Cap. XXXI.

ITem, quòd Incantatores facere possint, & debeant Panem de farisello cum calmedro jam descripto in Cap. 17.

Quòd quilibet possit facere Panem à bullo. Cap. XXXIJ.

ITem, quòd alii ultra Incantatores facere possint Panem à bullo cum hac tamen conditione, quòd priùs approbentur, & approbari debeant in Consilio Lonadi, sicuti approbantur alii Incantatores dicti datii Panis.

Incan-

Digitized by Google

Incantatores tenentur facere Panem iuxta calmedrum eis dandum per Conſules. Cap. XXXIII.

1594 ITem, quòd Incantatores dicti datii Panis ad minutum teneantur, & obligati ſint, ac debeant facere Panem ad calmedrum, quod eis dabitur de hebdomada in hebdomadã per Conſules, qui erunt de menſe in menſem, ſub pęna privationis dictorum furnorum, & inhabilitatis ad illos.

Tabernarij, ſeu hoſpicium exercentes non poſſunt facere Panem venalem, neque bullatum, neque admittendi ſunt ad alia datia. Cap. XXXIV.

ITem, quòd Hoſpites, ſeu Tabernarij non poſſint facere Panem venalem, neque à bullo, neque admitti poſſint ad alia datia, ſub pęna librarum viginti qui nque plan. eis toties, quoties auferenda, & Communi applicanda.

Incantatores facere debent Panem ab uno, & à duobus marchettis. Cap. XXXV.

ITem, quòd Incantatores dicti datii teneantur, & obligati ſint facere Panem venalem ab uno marchetto, & à duobus marchettis. Et ſi voluerint facere bozzolanos, vel ſpongatas, poſſint illos, vel illas facere cum minori pondere unciarum trium ad rationem groſſi, quàm erit Panis juxta calmedrum eis dandum, & non cum minori pondere,

Patres, & fratres Hoſpitum, ſeu Tabernariorum admitti poſſunt, & admitendi ſunt ad datium Panis, & ad alia datia. Cap. XXXVI.

1595 ITem, quòd non obſtante Cap. 34. ad datium Panis de minuto, & ad alia datia admittantur, etiam exercentes hoſpitium in Terra Lonadi, hoc eſt, Patres, & Fratres eorum, qui hoſpitium exercent, non tamen ipſi Hoſpites.

Nullus potest facere Panem bullatum. Cap. XXXVIJ.

1608 ITem, quòd non permittatur Panem fieri à bullo, ſed Incantatores datii teneantur per ſeipſos ſatisfacere neceſſitati indigentium, etiam non obſtante Cap. 32. cui per præſens derogatur, & derogatum eſſe intelligatur.

Quam pœnam incurant Incantatores, non habentes Panem, vel non ad pondus. Cap. XXXVIIJ.

1617 ITem, quòd Incantatores datii Panis ad minutum quoties inventi fuerint, ut ſupra dictũ eſt Cap. 30. ſine Pane incidant in pœnam librarum quinq; plan. Et pro omni Pane parvo, ſeu ſcarſo ſold. 2. plan. ultra amiſſionem dicti panis, & hoc uſque ad numerum viginti. Et caſu, quo dictus panis ſit majoris quantitatis, ſeu numeri, quàm viginti, Incantator, vel Incantatores cadat, vel cadant ad pœnam amiſsionis totius panis, qui reperitur in domo Incantatoris, vel domibus Incantatorum, qui pro medietate ſit accuſatoris, & pro alia medietate diſpenſari debeat ad arbitrium Conſulum, & Syndicorum.

Quòd ſolùm duo furni incantentur. Cap. XXXIV.

1631 ITem, ſtantibus maximis accidentibus occurſis Terræ Lonadi in proximè præterito anno 1630. ut etiam dicetur infra Cap. 90. Molendinorum, quòd ſolùm duo furni incantẽtur, & incantari debeant.

Incan-

Digitized by Google

Incantatores in quo loco facere debeant Panem. Cap. XL.

1642 ITem, quòd Incantatores dicti datii teneantur habitare, & facere Panem ſuper platea, ſeu in una ex domibus plateæ dictæ Terræ.

Incantatores dicti datij non poſſunt facere Panem in diebus feſtivis infra notandis. Cap. XLI.

1654 ITem, quòd Incantatores dicti datii non poſsint facere Panem in diebus Dominicis, B. Mariæ Virginis, Sanctorum Apoſtolorum, & Sancti Ioannis Baptiſtæ Protectoris Noſtri à Salutatione Angelica, ſeu Ave Maria Eccleſiæ Parochialis de mane pulſata in dictis diebus uſque ad aliam Salutationem Angelica, ſive Ave Maria de ſero in dictis diebus pulſatam ſub pœna librarum quindecim paru. applicanda pro medietate accuſatori, & pro alia medietate juxta formã Statutorum.

Incantandi ſunt tres furni. Cap. XLII.

ITem, quòd de cætero incantentur, & incantari debeant tres furni, & tres ſint Incantatores, qui faciant Panem juxta pacta, & additiones.

Quòd incantentur ſolùm duo furni. Cap. XLIIJ.

1661 ITem, quòd, non obſtantibus Cap. 26. & 42. incantentur, & incantari debeant ſolùm duo furni, & duo ſint Incantatores, ut etiam dictum eſt Cap. 39. qui Incantatores ſervare debent pacta, & additiones dicti datii:

Tres incantandi ſunt furni. Cap. XLIV.

1662 ITem, quòd, inhærendo Cap. 26. & 42. & non obſtantibus Cap. 39. & 43. incantentur, & incantari debeant tres furni, & tres ſint Incantatores, qui teneantur, & obligati ſint ſervare pacta dicti datii.

Duo ſolùm furni incantari debent. Cap. XLV.

1667 ITem, inhærendo Cap. 39. & 43. & non obſtantibus Cap. 26. 42. & 43. de cætero incãtentur, & incantari debeant ſolùm duo furni, & duo tantùm ſint Incantatores, qui teneantur, & obligati ſint ſervare pacta, proviſiones, & additiones dicti datii.

Incantatores predicti tenentur ſolvere Datium Macinę Maſſario dicti datij. Cap. XLVI.

1668 ITem, quòd Incantatores dicti datii teneantur, & obligati ſint ſolvere Exactori datii Macinæ, quod ſtabilitum, & deliberatum fuerit per Commune omni anno, quo dictum datium erit dicti Communis, ut in ejus proviſione.

Fidejuſſores Incantatorum dicti Datij tenentur etiam ad datium Macinæ. Cap. XLVII.

1674 ITem, quòd Fidejuſſores Incantatorum datii panis teneantur, & ſint fidejuſſores etiam pro datio Macinæ.

Incantatores datij Panis ſolùm tenentur ad datium Macinæ in moneta Cameræ. Cap. XLVIII.

1675 ITem, quòd dicti Incantatores teneantur, & obligati ſint ad ſolvendum datium Macinæ ad monetam Cameræ, ut in proviſione.

Digitized by Google

Non ſolùm Incantatores prædicti, ſed etiam eorum fidejuſſores tenentur ad datium Macinæ ad monetam Cameræ. Cap. I L.

1677 ITem, quòd non ſolùm Incantatores datii Panis teneantur ad datium Macinæ; ſed etiam eorum fidejuſſores, qui teneantur, & obligati ſint ſolvere dictum datium ad monetã Cameræ Maſſario dicti datii Macinæ.

Moſtris pretij tritici latis per Commilitonem Communis addenda ſunt alia quatuor libra parvorum per totum menſem Junij, & non ultra. Cap. L.

ITem, quòd moſtris pretii frumenti latis per Commilitonem Communis Lonadi addantur libræ quatuor parvorum uſque ad finem Junii, & non ultra, neque Incantatores teneantur ad datiũ Panis, ſed ſolùm ad datium Macinæ, ut ſupra.

Inter Incantatores æqualiter dividenda ſunt poſtæ ementium Panem. Cap. L I.

ITem, quòd inter Incantatores datii Panis ad minutum æqualiter dividantur poſtæ ementium Panem, hoc eſt, Tabernariorum, ſeu Botegariorum, & Hoſpitum ementium Panem. Et caſu, quo inter dictos Incantatores non poſſit ſequi talis diviſio, fiat per DD. Deputatos, Syndicos, & Conſules.

Digitized by Google

CALMEDRO

Calcolato ſopra Peſi undeci di Pane cotto ben cuſtodito per Soma di Formento quante oncie ve ne vanno per due Gazette, fatto l'Anno 1614. d'ordine de' Signori Conſoli, e Sindici.

A lire 10. pic. ſo.	onz. 66.	quarti	
A lir. 10. 10	on. 63.	qu. 3	
A lir. 11.	on. 60.	qu.	
A lir. 11. 10	on. 57.	qu. 2	
A lir. 12.	on. 55.	qu.	
A lir. 12. 10	on. 52.	qu. 3	
A lir. 13.	on. 50.	qu. 3	
A lir. 13. 10	on. 48.	qu. 3	
A lir. 14.	on. 47.	qu.	
A lir. 14. 10	on. 45.	qu. 2	
A lir. 15.	on. 44.	qu.	
A lir. 15. 10	on. 42.	qu. 2	
A lir. 16.	on. 41.	qu. 1	
A lir. 16. 10	on. 40.	qu.	
A lir. 17.	on. 38.	qu. 3	
A lir. 17. 10	on. 37.	qu. 3	
A lir. 18.	on. 36.	qu. 3	
A lir. 18. 10	on. 35.	qu. 3	
A lir. 19.	on. 34.	qu. 3	
A lir. 19. 10	on. 33.	qu. 3	
A lir. 20.	on. 33.	qu.	
A lir. 20. 10	on. 32.	qu. 1	
A lir. 21.	on. 32.	qu. 2	
A lir. 21. 10	on. 31.	qu. 3	
A lir. 22.	on. 30.	qu. 3	
A lir. 22. 10	on. 29.	qu. 1	
A lir. 23.	on. 28.	qu. 3	
A lir. 23. 10	on. 28.	qu.	
A lir. 24.	on. 27.	qu. 2	
A lir. 24. 10	on. 27.	qu.	
A lir. 25.	on. 26.	qu. 2	
A lir. 25. 10	on. 26.	qu.	
A lir. 26.	on. 25.	qu. 2	
A lir. 26. 10	on. 25.	qu.	
A lir. 27.	on. 24.	qu. 2	
A lir. 27. 10	on. 24.	qu.	
A lir. 28.	on. 23.	qu. 2	
A lir. 28. 10.	on. 23.	qu. 1	
A lir. 29.	on. 22.	qu. 3	
A lir. 29. 10	on. 22.	qu. 2	
A lir. 30.	on. 22.	qu.	
A lire 30. ſol. 10	onze 21.	quar. 3	
A lir. 31.	on. 21.	qu. 1	
A lir. 31. 10	on. 21.	qu.	
A lir. 32.	on. 20.	qu. 3	
A lir. 32. 10	on. 20.	qu. 1	
A lir. 33.	on. 20	qu.	
A lir. 33. 10	on. 19.	qu. 3	
A lir. 34.	on. 19.	qu. 2	
A lir. 34. 10	on. 19.	qu. 1	
A lir. 35.	on. 19.	qu.	
A lir. 35. 10	on. 18.	qu. 2	
A lir. 36.	on. 18.	qu. 1	
A lir. 36. 10	on. 18.	qu.	
A lir. 37.	on. 17.	qu. 3	
A lir. 37. 10	on. 17.	qu. 2	
A lir. 38.	on. 17.	qu. 1	
A lir. 38. 10	on. 17.	qu.	
A lir. 39.	on. 17.	qu.	
A lir. 39. 10	on. 16.	qu. 3	
A lir. 40.	on. 16.	qu. 2	
A lir. 40. 10	on. 16.	qu. 1	
A lir. 41.	on. 16.	qu.	
A lir. 41. 10	on. 16.	qu.	
A lir. 42.	on. 15.	qu. 3	
A lir. 42. 10	on. 15.	qu. 2	
A lir. 43.	on. 15.	qu. 1	
A lir. 43. 10	on. 15.	qu.	
A lir. 44.	on. 15.	qu.	
A lir. 44. 10	on. 14.	qu. 3	
A lir. 45.	on. 14.	qu. 3	
A lir. 45. 10	on. 14.	qu. 2	
A lir. 46.	on. 14.	qu. 1	
A lir. 46. 10	on. 14.	qu. 1	
A lir. 47.	on. 14.	qu.	
A lir. 47. 10	on. 13.	qu. 3	
A lir. 48.	on. 13.	qu. 3	
A lir. 48. 10	on. 13.	qu. 2	
A lir. 49.	on. 13.	qu. 2	
A lir. 49. 10	on. 13.	qu. 1	
A lir. 50.	on. 13.	qu. 1	
A lir. 50. 10	on. 13.	qu.	
A lir. 51. ſol.	onze 13.	quar.	
A lir. 51. 10	on. 12.	qu. 3	
A lir. 52.	on. 12.	qu. 3	
A lir. 52. 10	on. 12.	qu. 2	
A lir. 53.	on. 12.	qu. 2	
A lir. 53. 10	on. 12.	qu. 1	
A lir. 54.	on. 12.	qu. 1	
A lir. 54. 10	on. 12.	qu.	
A lir. 55.	on. 12.	qu.	
A lir. 55. 10	on. 11.	qu. 3	
A lir. 56.	on. 11.	qu. 3	
A lir. 56. 10	on. 11.	qu. 3	
A lir. 57.	on. 11.	qu. 2	
A lir. 57. 10	on. 11.	qu. 2	
A lir. 58.	on. 11.	qu. 2	
A lir. 58. 10	on. 11.	qu. 1	
A lir. 59.	on. 11.	qu. 1	
A lir. 59. 10	on. 11.	qu. 1	
A lir. 60.	on. 11.	qu.	
A lir. 60. 10	on. 11.	qu.	
A lir. 61.	on. 10.	qu. 3	
A lir. 61. 10	on. 10.	qu. 3	
A lir. 62.	on. 10.	qu. 3	
A lir. 62. 10	on. 10.	qu. 2	
A lir. 63.	on. 10.	qu. 2	
A lir. 63. 10	on. 10.	qu. 2	
A lir. 64.	on. 10.	qu. 1	
A lir. 64. 10	on. 10.	qu. 1	
A lir. 65.	on. 10.	qu. 1	
A lir. 65. 10	on. 10.	qu.	
A lir. 66.	on. 10.	qu.	
A lir. 66. 10	on. 10.	qu.	
A lir. 67.	on. 9.	qu. 3	
A lir. 67. 10	on. 9.	qu. 3	
A lir. 68.	on. 9.	qu. 3	
A lir. 68. 10	on. 9.	qu. 2	
A lir. 69.	on. 9.	qu. 2	
A lir. 69. 10	on. 9.	qu. 2	
A lir. 70.	on. 9.	qu. 2	

PA-

Digitized by Google

PACTA, SIVE STATUTA Datii Vini ad minutum.

An gabellandum ſit Vinum, & quid ſolvendum ſit Incantatori. Cap. I.

IN primis, quòd quælibet perſona, cujuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtat, volens vendere Vinum ad minutum in Terra, vel Territorio Lonadi, teneatur priùs, & ante omnia gabellari facere per Incantatorem dicti Datii, vel ejus Officialem Vinum, ſeu vaſa, in quibus fuerit illud Vinum, quod aſpinari volet, & etiam teneatur, & debeat ſolvere dicto Incantatori pro quolibet planeto illius pretii, quo venditur bozzola dicti Vini libras tres, & ſoldos quindecim plan. pro quolibet planeto, ut ſupra, & ad rationem cujuslibet planeti, ſic pro rata. Et quòd nulla perſona audeat, nec præſumat vendere vinum aliquod ab una gerula infra: & ſi reperiatur aliqua perſona vendere aliquam quantitatem Vini ab una gerula infra, intelligatur, & præſumatur vendidiſſe Vinum ad minutum, & feciſſe contra pacta dicti Datii. Salvo, quòd ſi contigerit aliquam perſonam emere Vinum in groſſo, licitum ſit emere, & cuilibet perſonæ ſibi vendere unam, duas, vel tres ſitulas Vini, cauſa implendi vaſa, ſeu vas, in quibus, ſeu quo ponitur, vel gubernatur, aut cargatur dictum Vinum emptum in groſſo, ut ſupra, ſub pœna cuilibet contrafacienti librarum decem plan. & amittendi Vinũ, & vas, ſeu vaſa, in quo, vel quibus fuerit dictum Vinum non ſic gabellatum, ut ſupra; quę omnia applicentur Incantatori, ſeu conductori dicti Datii.

Vinum Hoſpitum gabelandum eſt. Cap. II.

ITem, quòd nulla perſona tenens hoſpitium, ſeu albergariam in ipſa Terra Lonadi, vel Territorio audeat, vel præſumat aſpinare aliquod vaſcellum Vini, exiſtens in ſuis hoſpitiis, nec de aliquo vaſcello Vinum extrahere, nec eo uti in ejus hoſpitiis, niſi priùs dictum vaſcellum, ſeu Vinum dicti vaſcelli fuerit gabellatum per dictum Incantatorem, vel ejus Officialem, ſub pęna cuilibet contrafacienti, & qualibet vice, librarum quinque plan. & amittendi Vinum, & vaſa, quæ pœna, quotieſcunque commiſſa fuerit, in totum deveniat in dictum Incantatorem, vel conductorem ipſius Datii.

De pretio Vini. Cap. III.

ITem, quòd nulla perſona tenens, vel exercens albergariam, ut ſupra, audeat, nec præſumat aſpinare, nec vendere in ejus hoſpitio aliquod Vinum minori pretio, neque majori denariorum quatuor pro qualibet bozzola Vini noſtrani, & denariorum quinque pro qualibet bozzola Vini vernatii. Et quòd teneatur, & debeat ſigillari facere, & gabellari per dictum Incantatorem, Conductorem, vel ejus Officialem totum illud Vinum, quod dabit, & dare voluerit bibere perſonis hoſpitantibus in ejus hoſpitiis, & de eo ſolvere datium, quemadmodum ſolvitur, ut ſupra. Et quod dictus Hoſpes, vel Hoſterias tenens hoſpitium, ut ſupra, teneatur, & debeat dare dictum Vinum dicto Incantatori pro dicto pretio, pro quo aſpinabit, ſeu aſpinare voluerit, ſi ipſe Incantator accipere voluerit, ſub pęna prædicta, applicanda, ut ſupra.

Quòd Tabernarius vendere debeat Vinum cum bozzola bullata. Cap. IV.

ITem, quòd quilibet Tabernarius, ſeu Tabernaria vendens Vinum ad minutum in dicta Terra, & Territorio Lonadi, teneantur, & debeat illud dare, & menſurare cum bozzola bullata bul-

Digitized by Google

ta bullo D. Poteſtatis Lonadi, ſub pœna cuilibet contrafacienti, & qualibet vice, ſoldorum quinque plan. applicanda Communi de Lonado; & de prædictis quilibet poſſit eſſe accuſator cum Sacramento.

Vinum venditum ad minutum non poteſt portari de domo in domum, nec de boccali in boccale, nec de botatio in botatium. Cap. V.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona, cujuſvis ſtatus, & conditionis exiſtat, quæ audeat, vel præſumat vendere Vinum alicui perſonæ ad minutum in ipſa Terra, vel Territorio Lonadi, quod portetur de domo ad domum, & boccali in boccale, & de botatio in botatium, ſub pœna prædicta pro quolibet boccali, & quolibet botatio, & qualibet vice, quæ deveniat Incantatori, vel Conductori dicti datii.

Quam pœnam incurrat vendens Vinum ad minutum ultra pretium limitatum. Cap. VI.

ITem, quòd, ſi reperiretur aliquis Hoſpes, vel Hoſteria, vel aliqua alia perſona tenens, & vendens Vinum ad minutum, ut ſupra, vendere Vinum aliquod ultra pretium, quo aſpinatum, vel gabellatum fuerit per Conductorem dicti datii, vel ejus Officialem abſque licentia dicti Incantatoris, ſeu Conductoris, incidat in pœnam librarum quinque plan. & amiſſionis vaſis, & Vini, applicanda, ut ſupra. Et liceat dicto Incantatori, Conductori, vel ejus Officiali, quotieſcunque invenerit aliquem Hoſpitem, ſeu Tabernarium, vel eorum nuncios vendidiſſe, ſeu vendere Vinum alicui perſonæ ultra pretium ſibi limitatum, & aſpinatum per dictum Incantatorem, Conductorem, vel ejus Officialem, ſtatim in ſe accipere illa boccalia, cum quibus dictum Vinum, venditum, ſeu menſuratum fuerit, & ea menſurare, præſente uno teſte fide digno, tam participante, quàm non, & ſi repertum fuerit illa boccalia non tenere illam quantitatem vini, quam vendiderat, tunc ipſe Hoſpes, vel Hoſteria, vel Tabernarius incidat in pœnam librarum quinque plan. applicandam dicto Incantatori.

In hoſpitijs nullus poteſt bibere Vinum non gabellatum. Cap. VII.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona, ſtans, & habitans in Terra, & Territorio Lonadi, quæ audeat, nec præſumat bibere Vinum aliquod in tabernis, ſeu hoſpitiis, excepto quòd de Vino gabellato per Incantatorem, & Conductorem dicti datii, ſub pœna ſoldorum viginti plan. pro qualibet vice, applicanda Communi de Lonado pro dimidia, & pro alia dimidia Incantatori, ſeu Conductori dicti datii: & quilibet poſſit eſſe accuſator & habeat medietatem dictæ pœnæ.

Quòd Hoſpites teneant oſtia aperta uſque ad quartam horam noctis. Cap. VIII.

ITem, quòd quælibet perſona, maſculus, vel fœmina tenens, vel exercens hoſpitium, vel albergariam, ut ſupra, teneatur, & debeat tenere aperta oſtia ſuorum hoſpitiorum de ſero uſq, ad quartam horam noctis. Et quòd teneatur, & debeat talis Hoſpes, vel Hoſteria permittere per Incantatorem prædictum, ſeu Conductorem ſcrutari, & ſcrutari facere in eorum hoſpitiis, & quotieſcunque eidem Incantatori, ſeu Conductori placuerit ſi fraudatur ejus datium, & quotieſcunque eidem Incantatori, ſeu Conductori contrafactum fuerit, incidat talis Hoſpes, ſeu Hoſteria in pœnam librarum quinque plan. applicandam dicto Incantatori, ſeu Conductori, & credatur Sacramento dicti Incantatoris, ſeu Conductoris cum uno teſte fide digno, etiam participante in dicto datio.

Taber-

Digitized by Google

Tabernarij hoſpitantibus, ſeu venientibus ad eorum tabernam, vel hoſpitium, debent dare Vinum gabellatum. Cap. IX.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona terrigena, vel forenſis tenens hoſpitium, vel albergariam, ſive tabernam, ſeu vendens Vinum ad minutum in Terra, & Territorio Lonadi, quæ audeat, nec præſumat in ipſorum domibus, vel hoſpitiis, vel tabernis portare, nec portari facere, uti, nec uti permittere, vel facere aliqualiter Vinum aliquod, cauſa potãdi, vel ad potandum dandi aliquibus terrigenis, ſeu forenſibus in eorum hoſpitiis, ſeu tabernis exiſtentibus abſque licentia dicti Incantatoris, excepto quòd de Vino ipſis hoſpitiis, vel tabernis per ipſum Incantatorem gabellato, ſub pęna cuilibet contrafacienti pro qualibet vice librarum quinque plan. applicanda ipſi Incantatori, & credatur Sacramento ipſius Incantatoris, vel ejus Officialis, vel habentis cauſam ab eo cum uno teſte fide digno, tam participante, quàm non, jurante, dictos contrafacientes, vel dictum contrafacientem reperiſſe. Salvo tamen, quòd Officialibus, & Caſtellanis Terræ Lonadi licitum ſit præſentari facere Nobilibus, & eorum Cariſſimis amicis, exiſtentibus in dictis hoſpitiis, de eorum Vino abſque licentia aliqua, de qua præſentatione teneatur dictus Hoſpes, ſeu Tabernarius notificaſſe Incantatori, ſi reperire contigerit, nomen præſentari facientis, & quantitatem, & colorem Vini præſentati, ad hoc ut ſi Incantator nomen etiam habere voluerit, habere poſſit, ne aliquo prætextu decipi valeat, nec fraudari.

Quòd Datiarius poſſit bullare omnia vaſa Tabernariorum, vel Vinum vendentium ad minutum, in quibus Vinum exiſtit. Cap. X.

ITem, quòd liceat dicto Incantatori ejus bullo bullare, ſeu ſigillare omnia vaſa, in quibus habuerit Vinum dictus Tabernarius, Hoſpes, ſeu quilibet volens vendere Vinum ad minutũ in Terra, & Territorio Lonadi, & ſumere ſemmum de dictis vaſibus. Et quòd dicti Tabernarii, ſeu vendentes Vinum, ut ſupra, teneantur, & debeant ad omnem requiſitionem dicti Incantatoris ſibi conſignare omnia vaſa Vini, quæ habuerint in dictis eorum hoſpitiis, ſeu Tabernis, ad hoc ut ipſe Incantator bullare, & ſigillare, ac ſemmum tollere poſſit de ipſis vaſibus, ſi ſibi placuerit, ſub pęna librarum quinque plan. pro quolibet vaſe, applicanda Incantatori. Et caſu, quo reperiretur aliquod bullum fore devaſtatum, ſeu extractum de ipſis vaſibus ſic bullatis, ſemmatis, & gabellatis, ut ſupra, incidat dictus Tabernarius, ſeu Hoſpes pro qualibet vice, & pro quolibet bullo devaſtato, ut ſupra, in pęnam librarum quinque plan. applicandam, ut ſupra, & nihilominus teneatur, & cõpellatur ſolvere datium pro Vino, quod reperiatur fore extractum, & conſumptum de dictis vaſibus, prout, & quemadmodum ſolvitur de gabellato, quod ſit illius qualitatis. Salvo, & ſemper reſervato callo, quod facit Vinum de ſui natura: quod quidem callum conſiſtat in arbitrio, & judicio D. Poteſtatis Lonadi, qui nunc eſt, ſeu in futurum erit. Hoc tamen addito, quòd dictus Incantator non poſſit ingredi, ſeu intrare in penu, ſeu loco, ubi erunt dicta vina ſic gabellata, bullata, & ſemmata, niſi priùs requiſito dicto Tabernario, ſeu Hoſpite, ſeu eorum nuntiis; de quibus omnibus credatur Sacramento dicti Incantatoris, ſeu ejus Officialis cum uno teſte tam participante, quàm non.

Incantator ſi voluerit, poteſt ſaporare Vinum, in tabernis tenendum, vel alijs locis, ubi venditur Vinum ad minutum ſapore ſalviæ, vel alio bono ſapore. Cap. XI.

ITem, quòd dictus Hoſpes, Tabernarius, ſeu vendens Vinum ad minutum in Terra, & Territorio Lonadi, non poſſint, nec valeant tenere, nec uti pro ſe, nec ſua familia in eorum hoſpitiis, ſeu tabernis aliquam quantitatem Vini, niſi dictum Vinum fuerit ſaporatum ſaporis ſalviæ, ſeu alterius boni ſaporis, ſi dicto Incantatori videbitur, & placuerit, ſub pęna librarum quinque plan. applicanda dicto Incantatori.

Vendentes

Digitized by Google

Vendentes Vinum ad minutum tenentur hoſpitari perſonas tam equeſtres, quàm pedeſtres ad eos miſſas per Commune Lonadi. Cap. XII.

ITem, quòd dictus Incantator,& quilibet alius vendere volens Vinum ad minutum in Terra,vel Territorio Lonadi teneantur,& obligati ſint, ad albergandum, & hoſpitandum omnes , & quaſcunque perſonas, quas per dictum Commune, ſeu ejus Officiales eiſdem impoſitum fuerit, cujuſcunque conditionis exiſtant tam equeſtres,quàm pedeſtres,& illos benè tractare de allogiamento, & victualiis bonis, & laudabilibus abundanter,& quòd habere,& percipere non poſſint , nec debeant à dicto Communi niſi ſoldos tres plan. pro qualibet perſona, & ſingulo paſto, & ſoldos tres plan. pro ſingulo equo, & ſingula nocte cum una præbenda bladi data , quam quidem ſolutionem percipere debeant ab ipſo Communi in rationibus extraordinariis dicti Communis,& non aliter , ſub pęna librarum quinque plan. pro quolibet contrafaciente , & qualibet vice , applicanda Communi Lonadi , & refactionis cujuſcunque alterius expenſæ , vel intereſſe quomodocunque occurrentis dicto Communi.

Vendentes Vinum ad minutum tenentur uti Vino coloris Vini gabellati. Cap. XIII.

ITem,quòd nulla perſona tenens , vel exercens hoſpitium , vel albergariam in dicta Terra , vel Territorio Lonadi audeat, nec præſumat, neque poſſit, aut valeat uti in ipſis eorum hoſpitiis , vel hoſpitio Vino aliquo illius coloris , cujus fuerit tale Vinum aſpinatum , ſeu gabellatum pro eorum Hoſpitantibus , ſub pœna librarum quinque plan. auferenda cuilibet contrafacienti pro qualibet vice , quæ pęna deveniat Incantatori.

Vendentes vinum ad minutum , tenentur illud habere , & vendere in eorum hoſpitiis , & non in alio loco. Cap. XIV.

ITem, quòd nulla perſona tenens, vel exercens hoſpitium, vel albergariam , aut vendens Vinum ad minutum in Terra, vel Territorio Lonadi poſſit, audeat, vel præſumat habere, vel tenere , aut haberi, vel teneri facere aliquam quantitatem Vini extra eorum domos , vel loca , in quibus exercent hoſpitium, vel albergariam, vel vendunt Vinum ad minutum, in aliqua alia domo , vel loco , quæ , vel qui ſit propinqua , vel propinquus per ſpatium perticarum quinquaginta ad domum, ſeu locum hoſpitii, vel albergariæ ſuæ ſub pęna librarum quinque planet. applicanda dicto Incantatori , & cuilibet contrafacienti , auferenda qualibet vice qua repertus fuerit contrafeciſſe . Et quòd ſi dictus Incantator,vel habens cauſam ab eo,vel ejus Officialis habebit ſuſpectam aliquam perſonam, quæ ſit vicina alicui hoſpitio per ſpatium ſupraſcriptum, quòd poſſit aſtringere coram D. Poteſtate Lonadi ipſam talem perſonam , ad jurandum , ſi habet, vel tenet in ejus domo aliquã quantitatem Vini alicujus Hoſpitis , ſeu facientis, vel exercentis hoſpitium, vel albergariam, & ſi juraverit,quòd ſic, tunc credatur ejus juramento , & eidem plena fides adhibeatur abſque aliqua alia probatione , & ipſe Hoſpes cecidiſſe intelligatur in pęnam prædictam.

Vendens Vinum ad minutum tenetur illud vendere cum bozzola unciarum duodecim , vel cum boccali unciarum vigintiquatuor vitrij. Cap. XV.

ITem , quòd quilibet Hoſpes , ſeu tenens, vel exercens hoſpitium, vel albergariam, aut vendens vinum ad minutum in Terra, vel Territorio Lonadi, teneatur, & debeat illud tale vinum vendere , & dare ad minutum cum bozzola , vel boccali vitrijs videlicet, cum bozzola unciarum duodecim , vel cum boccali unciarum vigintiquatuor , & non cum alijs bozzolis , vel boccalibus majoris, vel minoris quantitatis, ad hoc ut quilibet emens, vel emere volens de dicto vino ab ipſis Hoſpitibus, ſciat, & intelligere poſſit, ſi à dictis Hoſpitibus fraudatur, & hoc ſub pęna librarum quinque plan.pro quolibet boccali, ſeu bozzola majoris, vel minoris quantitatis, irremiſſibiliter auferenda cuilibet contrafacienti , & qualibet vice , qua contrafactum fuerit , vel contrafeciſſe reperiatur, applicanda pro dimidia Communi de Lonado , & pro alia dimidia dicto Incantatori. Et ſi dictus

Incantator

Digitized by Google

Incantator fuerit Tabernarius, & contrafecerit, cadat ad dictam pœnam, & accuſator habeat dimidiam partem ipſius condemnationis, & aliam dimidiam Commune Lonadi.

Pacta, quæ ſequuntur colecta ſunt ex libris Proviſionum, & Incantuum dicti Communis annorum in marginibus deſcriptorum.

Quòd non teneatur Incantator ad hoſpitandum perſonas, vel equos per Commune miſſas, ſeu miſſos. Cap. XVI.

1477 ITem, quòd non obſtante Cap. 12. Incantator dicti datii non teneatur ad hoſpitandum, ſeu albergandum perſonas tam equeſtres, quàm pedeſtres ei miſſas per Commune, vel Conſules, ſeu Syndicos, aut Deputatos nomine Communis.

In hoſpitio noviter per Commune fiendo, vendi poteſt Vinum ad minutum ſine ulla ſolutione Datij. Cap. XVII.

1488 ITem, quòd liceat Communi de Lonado poſſe vendere, & vendi facere de vino ad minutum in hoſpitio noviter per ipſum Commune fiendo extra Terram Lonadi abſque aliqua ſolutione, vel compenſatione fienda ipſi Incantatori.

Quòd prædictum hoſpitium ſit exemptum à ſolutione Datii, modò ibi vendatur Vinum juxta formam pactorum. Cap. XVIIJ.

1489 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt capite præcedenti, ſemper, & quandocunque ſit ex diſpoſitione Communis Lonadi vendendi, ſeu vendi faciendi vinum ad minutum prout, & videbitur, & placuerit, ad hoſpitium novum ipſius Communis, ſitum extra Terram Lonadi in contrata Credarii ſine aliqua ſolutione datii, vel gabellę, omni alio impedimento, vel turbatione aut moleſtia non obſtantibus, & penitus amotis, dummodo non vendatur minori pretio limitato ex forma pactorum dicti datii.

Incantator tenetur manutenere unum hoſpitium in Lonado. Cap. X I X.

1490 ITem, quòd Incantator ipſius datii obligatus ſit tenere, & exerceri facere unum hoſpitiũ, ſeu tabernam congruum, & conveniens in Terra Lonadi, ubi commodè, & habiliter hoſpitare poſſint forenſes, venientes in ipſa Terra, & benè tractari de victualiis, & aliis neceſſariis, prout moris eſt boni Hoſpitis: aliter liceat ipſi Communi poſſe vendi facere de Vino ad minutum in ipſa Terra per quamcunque perſonam, prout ipſi Communi videbitur, ſine aliqua ſolutione, vel compenſatione datii prædicti, fienda ipſi Incantatori, vel habenti cauſam ab eo.

Incantator non tenens hoſpitium in Terra Lonadi, ut ſupra dictum eſt, ultra prædicta tenetur etiam ad ſolutionem Datij. Cap. X X.

1493 ITem, inhærendo prædicto proximè præcedenti Capiti, quòd Incantator teneatur, & obligatus ſit tenere, aut teneri facere hoſpitium in dicta Terra eo modo, quo dictum eſt: aliter non ſolùm poſſit Commune poſſe vendi facere de Vino ad minutum in ipſa Terra per quamcunque perſonam ſine aliqua ſolutione datii, ſed etiam, prædictis omnibus non obſtantibus, ipſe primus Incantator obligatus ſit, & cogi, & arctari poſſit, ac valeat per ipſum Commune omnibus juris remediis, ad ſolvendum datium, ſeu pretium dicti ſui primi incantus, omni exceptione remota, & rejecta, & non obſtantibus aliquibus juribus, Statutis, Legibus, vel pactis, aut aliis quibuſcunque in contrarium diſponentibus, quibus omnibus ſic obſtantibus per præſens pactum expreſſum, & ſpeciale ſit, & eſſe intelligatur renunciatum pacto expreſſo, & ſpeciali, & proinde ac ſi expreſsè, & ſpecialiter ipſe Incantator perſonaliter, & ſpecialiter renunciaſſet.

Incantator

Digitized by Google

Incantator, & quilibet alius vendere volens Vinum ad minutum, tenetur hoſpitari perſonas tam equeſtres, quàm pedeſtres eis per Commune Lonadi miſſas. Cap. XXI.

1498 ITem, quòd Incantator dicti datii Vini de minuto, & quilibet Hoſpes, ſeu Tabernarius, & quicunque vendere volens Vinum ad minutum, ſeu tenens hoſpitium, vel albergariam in Terra, vel Territorio Lonadi obligati ſint, & teneantur, & quilibet ipſorum obligatus ſit, & teneatur, ac cogi, & compelli poſſit allogiare quaſcunque perſonas, & beſtias tam equeſtres, quàm pedeſtres, quæ eis conſignabuntur, vel imponentur de cœtero quandocunque, & quotieſcunque per dictum Commune Lonadi, vel ejus Conſules, aut Deputatos, & Syndicos dicti Communis, ſeu quæ aliter, vel quovis modo conſignarentur allogiari per dictum Commune, vel Deputatos cum, & pro pretio, ſeu pretiis contentis, & limitatis in pactis, ut in Cap. 12. dicti Datii percipiendis, & habendis per ipſos Incantatores, ſeu Incantatorem, vel Hoſpitem, aut Tabernarium ſic allogiantē, vel allogiantes: Et ſic ipſi percipere teneantur & obligati ſint pretiū ipſum ab ipſo Communi in rationibus extraordinariis ipſius Communis, ut etiam dictum eſt in Capite prædicto, & non aliter, nec alio modo, tractando ipſas tales perſonas, & beſtias ſic, ut præmittitur, allogiandas benè, & laudabiliter juxta formam dictorum pactorum, ſub pœna contenta in dictis pactis, & ultra ipſam pœnam teneantur, & obligari ſint tales Incantatores, vel talis Incantator, aut Hoſpes, vel Tabernarius, ſeu vendens vinum ad minutum, ad ſatisfaciendum dicto Communi omnia, & ſingula damna, expenſas, & intereſſe, exinde occurrentia dicto Communi dicta de cauſa, ſi, & quotieſcunque recuſaverint, ſeu negligentes fuerint, aut non voluerint, vel aliquis eorum denegaverit acceptare, & allogiare tales perſonas cum beſtiis tam equeſtribus, quàm pedeſtribus eis, vel cuivis eorum de cętero impoſitis, vel conſignatis per dictum Commune, vel ejus Deputatos, Conſules, vel Syndicos ad allogiandum, ut ſupra, & quoslibet eorum; de quibus omnibus credatur ſemper dicto, & Sacramento dictorum Conſulum, ſeu Deputatorum, vel Syndicorum ipſius Communis: non obſtantibus aliquibus in contrarium diſponentibus, maximè Cap. 16. cui, & quibus, in quātum obſtat, vel obſtant, per præſens pactum, ſeu Capitulum renunciatum ſit, & eſſe intilligatur.

Quilibet poteſt vendere unam, vel duas ſitulas vini ſine ſolutione Datij. Cap. XXII.

1499 ITem, quòd quælibet perſona habitans in Terra Lonadi poſſit, & valeat vēdere cuicunq; emere volenti ſitulā unā, vel duas Vini, ſine aliquo datio, vel pęna ſolvendi Datiario Vini de minuto, non obſtante aliquo pacto in contrarium, maximè Cap. 1. quod tamen Vinum non poſſit vendi cum boccalibus, nec portari, ſed cum ſitula, vel ſolio, & non in minori menſura unius ſitulæ. Quod pactum non habeat locum in Hoſpitibus, ſeu Tabernariis vendentibus Vinum ad minutum, ſed vendant juxta ſolitum.

Quòd obſerventur per Incantatorem, vel alios vendentes Vinum ad minutum Cap. 12. & 21. diſponentia circa allodiamenta nomine Communis. Cap. XXIII.

1503 ITem, quòd Incantator dicti datii, & quælibet alia perſona, vendere volens Vinum ad minutum, ſeu exercens, vel exercere volens hoſpitium, tabernam, vel abbergariam in Terra, vel Territorio Lonadi, teneatur, & obligatus ſit obſervare, & obſervari facere pacta dicti datii, nec non inter cætera pacta, ſeu Capitula 12. & 21. diſponentia ſuper perſonis allogiandis nomine Communis, in omnibus, & per omnia, prout in ipſis Capitulis continetur, & hoc quotieſcunque, & quandocunque contigerit allogiari aliquam perſonam, vel perſonas tam cum equis quàm ſine nomine dicti Communis, ſive eis, vel alicui eorum conſignabuntur, vel committentur, aut ordinabuntur per Conſules, vel Syndicos, ſeu aliquam aliam perſonam nomine Communis, ſive etiam ex ſe ibunt allogiatum in eorum hoſpitiis, quàm aliter quovis modo, & quavis cauſa, ex

Digitized by Google

ſa, ex qua talis expenſa veniat ſolvenda per ipſum Commune, ſive eidem Communi videbitur, & placuerit illam ſolvere velle quocunque reſpectu tam tacito, quàm expreſſo, non obſtante Cap. 16. vel aliqua conſuetudine, ſeu corruptela, aut contrafactione, vel inobedientia aliqua facta, vel introducta, aut obſervata temporibus retroactis, quibus omnibus, & cuilibet eorum per præſentem, ſeu præſens Capitulum, ex pacto expreſſo in ſpeciali ſit derogatum, & renunciatum eſſe intelligatur de cætero, & in perpetuum, perinde ac ſi per quamcunque perſonam ſponte, & perſonaliter, ac ſpecialiter, & expreſsè renunciaſset, & renunciatum fuiſſet.

Volentes vendere Vinum ad minutum, quid dare debeant Incantatori dicti Datij. Cap. XXIV.

1523 ITem, quòd Incantator dicti datii ſervare facere debeat Statuta, pacta, ſeu Capitula, ordines, proviſiones, & additiones annorum præteritorum. Hoc addito, quòd quilibet exercere volens hoſpitium, vel albergariam directè, vel indirectè, teneatur, & debeat ſolvere Incantatori dicti datii dimidium pretii Vini, quòd dabit allodiantibus in ejus hoſpitio, vel albergaria, ſub pena contenta in Statutis, & pactis Communis Lonadi.

Vendentes Vinum ad minutum, illud vendere debent pretio per Conſules limitato. Cap. XXV.

1542 ITem, quòd quilibet vendere volens Vinum ad minutum, illud vendat, & vendere debeat pretio limitato per Conſules Communis prædicti, qui de tempore in tempus erunt, ſub pena contenta in pactis, & Statutis dicti Communis.

Incantatores dicti datij tenentur eligere locum in Lonado, & ibi vendere Vinum militibus, & alijs juxta pretium per Conſules limitatum. Cap. XXVI.

1524 ITem, quòd Incantator datii Vini teneatur eligere ſibi locum in Lonado, & ibi vendere Vinum bonum ad minutum Capelettis, & aliis dictæ Terræ indigentibus, & illud vendere debeant, & teneantur juxta pretium per Conſules limitandum, vel Syndicos dictæ Terræ, ut dictum eſt ſupra capite præcedenti, & ut ſervatur in Calmedro panis. Poſſintque dicti Conſules, & Syndici præſentes, & qui per tempora erunt bullari facere vaſa, in quibus erunt vina calmedrata.

Incantator manutenere debet Vinum per Conſules calmedrandum. Cap. XXVII.

1616 ITem, quòd Incantator dicti datij teneatur, & obligatus ſit, ac debeat manutenere Vinum, vendendum ad minutum ad rationem pretii taxandi per Conſules, & Syndicos, ut dictum eſt in proximis duobus Capitulis, qui attendere debeant communem valorem dicti Vini.

Digitized by Google

PACTA, SIVE STATUTA Datij Carnium ad minutum.

Quid ſolvendum ab ijs, qui Carnes vendere volunt. Cap. I.

STatuimus, quòd quælibet perſona terreria, vel forenſis vendere volens, & vendens ad minutum in Terra de Lonado, vel ejus Territorio carnes recentes, ſeu ſalatas, teneatur, & debeat ſolvere Incantatori dicti Datii, vel ejus Officiali pro qualibet libra dictarum Carnium denarium unum. Et quòd non poſſint aliquæ perſonæ inter ſe ipſas dividere, nec compartire aliquas Carnes ſcorticatas: & ſi contrafecerit, dictas carnes intelligantur, & præſumantur vendidiſſe, & vendere ad minutum; pœna autem cuilibet contrafacienti prædictis, vel alicui prædictorum pro qualibet vice librarum quinque plan. quæ pœna dicto Incantatori integraliter applicetur.

Portans, vel conducens extra Terram Lonadi animalia beccariarum, nata in ipſa Terra quid ſolvere teneatur. Cap. II.

ITem, quòd quælibet perſona portans, vel portari faciens, & conducens, ſeu conduci faciens aliquem agnellum, vel agnellam, vitulum, vel vitulam, ſeu caſtratum aliquem mortuum, vel vivum cum pelle, & ſine pelle extra Terram Lonadi, ſolvere teneatur denarium unum pro qualibet libra, perinde ac ſi dictas Carnes vendidiſſet ad minutum ſub pęna prædicta, applicanda, ut ſupra, videlicet de vitulis, agnis, & caſtratis, qui naſcuntur in Terra, & Territorio Lonadi, & de aliis non. Et qui vituli intelligantur eſſe à ſex menſibus infra, & ab inde ſupra nihil ſolvatur. Salvo, quòd ſi fuerint agnelli, vel agnellæ, vituli, ſeu vitulæ, qui dantur in ſocidum, quorum dantium ſacramento ſtetur.

Portans, vel conducens beſtias mortuas à Carnibus extra Terram Lonadi, quid ſoluere teneatur. Cap. IIJ.

ITem, quòd quælibet perſona terreria, vel forenſis, conducens, vel conduci faciens extra dictam Terram aliquas beſtias à Carnibus mortuas tam ſcorticatas, quàm pellem habentes, ſolvere teneatur, ut ſupra, ſub pœna prædicta, applicanda, ut ſupra. Salvo, quòd de aliquibus mezenis porcorum recentibus, integris, emptis ab aliquo in dicta Terra, vel de Carnibus emptis ad beccarias, nihil ſolvatur pro exitu portarum Lonadi, ſi extra dictam Terram portantur, vel conducuntur.

Quid ſolvendum pro quolibet mezeno in Terra Lonadi vendito. Cap. I V.

ITem, quòd cuilibet perſonæ licitum ſit vendere in dicta Terra Lonadi mezenos porcorum integros, ſolvendo ſolùm pro quolibet penſe ſoldum unum, & ſic pro rata, & hoc ſi dicti mezeni fuerint integri. Et ſi non fuerint integri, teneantur ſolvere denarium unum pro qualibet libra. Et intelligantur mezeni eſſe integri, etiam ſi fuerint ſine aniis, guanciis, & pezolis.

Quid ſolvendum pro Carnibus ſcorticatis, vel beſtiis mortuis, conductis, vel portatis intus Terram Lonadi. Cap. V.

ITem, quòd quælibet perſona, cujuſcunque conditionis exiſtat, conducens, vel conduci, ſeu portari faciens aliquas Carnes ſcorticatas, vel beſtias mortuas à Carnibus intus Terram Lonadi, & ejus Territorium, ſolvere teneatur pro qualibet libra Carnium prædictarum denarium unũ,

& tenea-

Digitized by Google

& teneatur manifeſtare dicto Incantatori, vel ejus Officiali, aut Cuſtodibus portæ, per quam intrabit, antequam recedat à dicta porta, omnes tales Carnes, & beſtias mortuas, & offerre ſe paratum ſolvere pro dictis Carnibus datium ad rationem prædictam, & hoc ſub pœna cuilibet contrafacienti, & qualibet vice, librarum quinque planetorum, & amittendi dictas Carnes, & beſtias: quas omnes pœnas habeat Incantator dicti Datii. Et quòd dictus Incantator poſſit accuſare quamlibet perſonam contrafacientem in prædictis cum ſacramento ſuo, & uno teſte fide digno, tam participante, quàm non in dicto Datio.

Vendere volens carnes ad beccarias, quid facere debeat, & quid Incantatori ſolvere teneatur. Cap. VI.

ITem, quòd quilibet, facere, vel vendere volens Carnes ad beccarias Lonadi, teneatur, & debeat, antequam ſcindat, vel incidat dictas Carnes, quas interfecerit, illas facere gabellari, & ponderari per Incantatorem dicti Datii, vel ejus Officialem, nec ante poſſit dictas Carnes ſcindere, nec vendere, quàm priùs fuerint ponderatæ, & gabellatæ; de quibus Carnibus ſic ponderatis, & bullatis ſolvere teneatur dicto Incantatori denarium unum pro qualibet libra Carnium prædictarum, & ſic pro rata, & hoc ſub pœna cuilibet contrafacienti, & qualibet vice, librarum quinque planet. quæ pœna applicetur dicto Incantatori, & accuſare poſſit quamcunque perſonam contrafacientem, & ſuo ſacramento credatur cum uno teſte fide digno tam participante, quàm non: Salvo, quòd ſi dicta perſona facere, & vendere volens Carnes, ut ſupra, vocaverit, & requiſiverit dictum Incantatorem, vel ejus Officialem, tribus vicibus, alta voce, in præſentia duorum teſtium, ut veniat ſibi ponderatum, bullatum, ſeu gabellatum Carnes, quas interfecerit, & non venerit; tunc liceat ipſi tali perſonæ ipſas carnes ſcindere, & vendere abſque pœna aliqua; nihilominus ſolvere teneatur denarium unum pro ſingula libra Carnium prædictarum Incantatori prædicto.

Beſtiæ interfici non poſſunt ſine licentia D. Poteſtatis, vel Conſulum, vel Superſtantium Lonadi, & ea palam excorticanda ſunt. Cap. VII.

ITem, quòd quilibet volens facere carnes, ut ſupra, antequam interficiat beſtias, teneatur petere licentiam à D. Poteſtate Lonadi, aut à Conſulibus, vel ſuperſtantibus dictæ Terræ, & dicta licentia non petita, ſi dictas beſtias interfecerit, aut mactaverit, pro qualibet vice incidat in pœnam ſoldorum decem planet. quæ deveniat Communi Lonadi, quas omnes beſtias per ipſos, vel aliquē ipſorum mactandas, ut ſupra, non poſſit, nec debeat excoriare, ſeu ſcorticare occultè, ſed publicè, & palam, ad hoc ut ab omnibus, volentibus emere carnes, poſſit videri, ſub pœna prædicta, applicanda pro dimidia Communi Lonadi, & pro alia dimidia accuſatori, & quilibet poſſit accuſare cum Sacramento, & credatur, dummodo ſit perſona fide digna.

Vendens Carnes ad minutum, eas non poteſt vendere pluris forenſibus, quàm terrigenis. Cap. VIII.

ITem, quòd quælibet perſona, volens facere, vel vendere Carnes in Terra, vel Territorio Lonadi, non poſſit, nec valeat vendere Carnes aliquas pluri pretio forenſibus, quàm terreriis, ſub pœna prædicta ſoldorum decem plan. pro qualibet perſona contrafaciente, & qualibet vice, applicanda Communi Lonadi in totum.

Vendens carnes ad minutum, non poteſt ſcumflare beſtias aliquas, pellem habentes cum bucca. Cap. IX.

ITem, quòd nulla perſona vendere volens Carnes ad minutum, nec in groſſo in ipſa Terra Lonadi, audeat, nec præſumat ſcumflare beſtias aliquas, pellem habentes cum bucca, ſub pœna ſoldorum decem plan. pro qualibet beſtia ſic ſcumflata. Quòdque ſub eadem pœna nulla perſona audeat, nec præſumat balneare beſtias aliquas excoriatas, ſeu Carnes aliquas venales: & quilibet contrafaciens in prædictis, vel aliquo prædictorum poſſit accuſari per quamcumque perſonam fide dignam cum ſacramento, & credatur, & habeat medietatem condemnationis, & aliam medietatem Commune Lonadi.

Ta-

Digitized by Google

Tabernarii, vel Hoſpites non poſſunt in eorum domibus, ſeu Hoſpitiis interficere beſtias à carnibus, nec ibidem uti aliis Carnibus, quàm Carnibus Beccariæ Lonadi. Cap. X.

ITem, quòd nulla perſona tenens, vel exercens hoſpitium, vel albergariam in Terra, vel Territorio Lonadi, audeat, vel præſumat in ejus domibus, vel hoſpitiis interficere aliquas beſtias à Carnibus, nec uti aliquibus Carnibus recentibus, vel ſalſis, niſi priùs ponderatis ipſis Carnibus per Incantatorem ſupraſcriptum, vel per ejus Officialem datii ſupraſcripti, & ſoluto datio pro dictis Carnibus ipſi Incantatori ad rationem unius denarii pro ſingula libra Carnium prædictarum; niſi tales Carnes emptæ fuiſſent ad beccarias, & à Beccariis Terræ Lonadi, vel niſi interfecerit tales Carnes ſalſas illo anno in ejus domibus, de quibus ſolvitur datium, ut ſupra, & quilibet contrafaciens puniatur, & incurrat pęnam librarum quinque plan. pro qualibet vice, quæ pęna deveniat Incantatori.

Incantator tenetur manutenere Carnes ſufficientes in loco beccariæ Lonadi diebus infraſcriptis. Cap. XI.

ITem, quòd dictus Incantator teneatur, & debeat manutenere ad ſufficientiam carnes ſufficientes venales in loco beccariarum Lonadi diebus debitis, & congruis videlicet, diebus Sabbati, Martis, & Jovis ſub pęna ſoldorum viginti plan. pro qualibet vice, applicanda Communi Lonadi; & ultra pęnam prædictam liceat cuicunque perſonæ facere, & vendere, ſeu fieri, & vendi facere de carnibus ad minutum quibuſcunque emere volentibus tutè, & impunè, & ſine aliqua ſolutione datij pro illa die tantùm.

Portans, vel conducens Carnes intus Terram Lonadi, an, & quid ſolvere teneatur. Et quid dicendum de tranſitum faciente cum dictis Carnibus. Cap. XII.

ITem, quòd quilibet conducens, aut conduci, vel portari faciens carnes aliquas, tam recentes, quàm ſalatas intus Terram Lonadi, quas exoneraret, vel quæ remanerent in ipſa Terra, ſolvere teneatur denarium unum pro qualibet libra dictarum carnium ipſi Incantatori. Si verò tranſitum faceret cum dictis carnibus per Terram, vel Territorium Lonadi, nihil ſolvere teneatur ipſi Incantatori, ſed ſolvere teneatur Incantatori datij Mercantiæ Communis Lonadi, ſub pęna librarum quinque plan. & amiſſionis carnium, & beſtiarum, ſuper quibus ipſæ carnes conducerentur, quæ pęna deveniat in ipſum Incantatorem datij Mercantiæ.

Quid ſolvendum pro quolibet penſe mezeni pro uſu proprio. Et an ſolvendum ſit datium pro ſelvaticinis. Cap. XIIJ.

ITem, quòd quilibet portans, vel conducens, aut portari, vel conduci faciens in Terram Lonadi aliquem mezenum pro ejus victu ſolùm, ſolvere teneatur denarios ſex pro quolibet penſe, & non aliud, & ſic pro rata, exceptis ſelvaticinis, de quibus nullum ſolvatur datium.

Carnes morticinæ pro mactatis, vel jugulatis vendi non poſſunt in beccarijs, nec in aliis locis. Cap. XIV.

ITem, quòd dictus Incantator, nec aliquis alius audeat; nec præſumat vendere Carnes morticinas pro Carnibus mactatis, vel jugulatis ad Beccarias, neque in aliquo alio loco, quæ Carnes mortiſinæ intelligantur, quæ à ſemetipſis moriuntur, ſub pœna concremationis dictarum carnium, & ulteriùs librarum quinque plan. pro qualibet beſtia, & qualibet vice, quæ deveniat Communi de Lonado. Salvo, quòd de Carnibus, quæ à lupis, vel aliter devaſtarentur, quas abſque ſpeciali licentia Officialis dictæ Terræ, Conſulum, vel Syndicorum vendere non præſumat, ſub pęna ſoldorum quadraginta Imperialium pro qualibet beſtia, applicanda Communi de Lonado.

Digitized by Google

Vendentes Carnes ad minutum, eas vendere debent excoriatas ſine pellibus frigidas, & ſine gambettis. Cap. XV.

ITem, quòd quælibet perſona vendere volens Carnes ad minutum in Terra de Lonado, non audeat, nec præſumat illas Carnes vendere, nec dare alteri perſonæ, niſi priùs excoriatis, & ab eis levatis pellibus, factæ fuerint frigidæ, ſub pœna ſoldorum decem plan. pro qualibet, beſtia, qualibet vice, quòd contrafecerit, & de prædictis quilibet poſſit eſſe accuſator cum Sacramento. Præterea quòd dicta talis perſona volens vendere Carnes, ut ſupra, non poſſit, nec debeat illas vendere, nec partem ipſarum cum tibiis, ſeu gambettis à genibus infra ſub pœna prædicta.

De pretijs Carnium. Cap. XVI.

ITem, quòd quilibet volens facere, & vendere Carnes ad Beccarias, poſſit, & ei licitum ſit accipere de qualibet libra carnium vitulinarum, & Caprinorum à lacte denarios octo tantùm per totum tempus anni; ſalvo quòd de menſe Julii, & Auguſti poſſit vendere Carnes vitulinas à lacte denariis novem, & non pluris; quæ Carnes vitulinæ intelligantur à ſex menſibus infra. Et ab inde ſupra uſque ad mediam buccam denariis ſeptem per totum tempus, ut ſupra. Et de qualibet libra Carnium agninarum à lacte, porcinarum, & caſtratinarum denariis ſeptem. De qualibet libra carnium tenentium dentem denariis ſex per totum tempus, ut ſupra. De qualibet autem libra carnium non tenentium dentem denariis quatuor tantùm, dummodo ſint ſufficientes, & laudatæ per Officiales, vel Conſules Terræ Lonadi; & ſi non, teneantur accipere denarios tres tantùm, & non ultra, & qui contrafecerit, & plùs acceperit, condemnetur pro quolibet, & qualibet vice in ſoldis decem Imperialium, applicandis Communi Lonadi pro dimidia, & pro alia dimidia accuſatori: & quilibet poſſit accuſare cum Sacramento, & credatur, dummodo ſit perſona fide digna.

D.D. Rectores pro ſe, & ſua Curia non tenentur ad Datium, neque pro neceſſitate Communis Lonadi, neque nubentes in Terra Lonadi. Cap. XVII.

ITem, quòd de qualibet beſtia, cujuſcunque conditionis exiſtat, quæ erit neceſſaria pro Curia, vel adventu Magnificorum Dominorum Noſtrorum Venetorum, ſeu alicujus eorum tempore, quo contingit ipſum, ſeu ipſos fore in Lonado, non teneatur dictus Incantator, nec poſſit habere datium aliquod à venditore, vel emptore, intelligendo tamen in beſtiis emptis à perſonis Terræ Lonadi vivis, vel mortuis, nec alibi emptis pro Curia ſupraſcripta, nec etiam aliqua neceſſitate Communis, & quorumcunque nuptialium volentium facere in Terra de Lonado, de quibus Carnibus nullum ſolvatur datium pro ſuo neceſſe tantùm.

Vendens carnes ad minutum, non poteſt vendere carnes de diverſis maneriebus, nec dare pro zonta de alijs carnibus. Cap. XVIII.

ITem, quòd dictus Incantator, ſeu quilibet Beccarius vendere volens Carnes ad minutum, non poſſit, nec valeat vendere carnes de diverſis maneriebus inſimul, nec dare pro zonta de aliis carnibus, quàm de carnibus ſibi petitis per emptores, ſub pœna ſoldorum viginti plan. pro quolibet, & qualibet vice, applicanda pro dimidia Communi Lonadi, & pro alia dimidia accuſatori, & credatur Sacramento accuſatorum.

De vitulis vendendis per Incantatorem in menſibus Julij, & Auguſti qualibet hebdomada. Cap. XIX.

ITem, quòd dictus Incantator teneatur vendere, ſeu vendi facere omni hebdomada diebus deputatis vendendi, carnes de menſibus Julii, & Auguſti vitulos tres à lacte bonos, laudabiles, & ſufficientes hoc modo, videlicet unum vitulum in die Sabbati, alium in die Lunæ, & alium in die Mercurii ad rationem denariorum novem pro qualibet libra carnium, & non pluri pretio, ſub pœna librarum quinque plan. pro quolibet vitulo non habito, pro vendendo, ut ſupra, applicanda

pro

Digitized by Google

pro dimidia Communi Lonadi,& pro alia dimidia primo accuſatori: & teneatur dictus Incantator conſignare dictos vitulos Conſulibus, ſeu Conſuli Lonadi, ad hoc ut de prædictis notitia habeatur aliter cadat ad dictam pœnam, & credatur dictis Conſulibus, ſeu cuivis ipſorum Sacramento ſuo.

Incantator, vel Beccarius beſtias mactare non poteſt à ſono Ave Maria, ſeu ſalutationis Angelica de ſero uſque ad alium ſonum de mane.

Cap. X X.

ITem, quòd quilibet vendens, & vendere volens carnes, non poſſit, nec debeat ipſas mactare poſt ſonum campanæ, quæ ſonatur ab Ave Maria de ſero, nec ante ſonum campanæ, quę pulſatur, ut ſupra, de mane, ſub pœna ſoldorum viginti plan. pro qualibet beſtia, & qualibet vice, quæ pęna deveniat Communi Lonadi, & quilibet poſſit eſſe accuſator, & habeat medietatem pęnæ.

De pœna Incantatoris vendentis Carnes ſine calmedro ei dando per Conſules. Et de pœna Conſulum non dantium dictum calmedrum.

Cap. X X I.

ITem, quòd quilibet vendens carnes, ut ſupra, non poſſit, nec debeat vendere Carnes abſque calmedro,quod dari debeat per Officiales,vel Conſules Terræ Lonadi, ſub pęna ſoldorum viginti plan. dictis vendentibus pro qualibet vice, & etiam ſub pœna prædicta cuilibet Conſuli, negligenti in dando ipſum calmedrum pro qualibet vice, quæ pœna applicetur Communi Lonadi, & intelligatur ipſum vendentem Carnes incidiſſe in pœnam prædictam, ſi non habebit dictum calmedrum ad Beccariam continuè, quoties vendiderit dictam beſtiam, ſeu beſtias, cui, vel quibus datum fuerit calmedrum, vel niſi denunciaverit incontinenti dictum calmedrum fuiſſe ſibi acceptũ inſcienter, & petierit aliud calmedrum de novo ſibi dari debere.

De vendente bovem, vel manzium, vel vaccam, aut manziam.

Cap. X X I I.

ITem, quòd ſi contigerit aliquam perſonam habere beſtiam aliquam, uti bovem, manzium, vel vaccam, aut manziam non tenentem dentem vitulinum, quæ ſit pinguis, ſeu graſſa, impunè poſſit vendere ipſas carnes dictarum beſtiarum pro pretio, quo ſibi limitabitur, & ſibi datum fuerit calmedrum per D. Poteſtatem Lonadi, vel per Conſules dictæ Terræ.

Beccarius, ſeu Incantator debet dare Carnem petitam ab emptore in loco, quem emptor requiſiverit. Cap. XXIII.

ITem, quòd dictus Incantator, ſeu quilibet Beccarius, vel vendere volens Carnes ad minutum in Lonado, teneatur, & obligatus ſit ad requiſitionem cujuslibet perſonæ Terrę de Lonado, & ſolventis onera, & factiones in dicto Communi, cujuſcunque conditionis exiſtat, emere volentes de Carnibus, quas dictus Beccarius habebit in beccaria, ſeu in loco, ubi vendiderit Carnes, ſibi dare, & vendere, & in loco, in quo dicto emptori videbitur, & ſibi requiſiverit, & primo, qui ante ſibi petierit dicto Beccario ſibi dari, ita, et taliter, quòd primus requirens principaliter habere debeat, & ſic de gradu in gradum,ſub pœna dicto Beccario ſoldorum viginti plan. quoties in prædictis, vel aliquo prædictorum contrafecerit, applicanda pro dimidia Communi de Lonado, & pro alia dimidia accuſatori, & credatur Sacramento accuſatoris.

Quòd non levetur graſſa de rognonis. Cap. XXIV.

ITem, quòd non liceat, nec audeat, nec præſumat dictus Incantator datii carnium de minuto, nec aliquis alius nomine ſuo, aut aliqua alia perſona vendens carnes ad minutum, ut ſupra, accipere, vel levare, aut accipi, vel levari facere, nec permittere graſſam, ſeu pinguedinem de rognonis, nec aliam graſſam cujuſcunque beſtiæ, interfectæ, pro vendendo ad beccariam ad minutum, exceptis redeſellis, & rozolis, & qui contrafecerit, cadat in pœnam ſoldorum viginti plan. qualibet vice, qua contrafecerit in prædictis, vel aliquo prædictorum, & quilibet poſſit eſſe accuſator, cum Sacramento, & habeat dimidiam partem condemnationis. Que-

Digitized by Google

Quilibet Lonadenſis poteſt vendere Agnos, Vitulos, & Caſtratos, cui ſibi placuerit, requiſito priùs Incantatore, & emere volente.

Cap. XXV.

ITem, quòd quælibet perſona, ſuſtinens onera, & factiones cum Communi Lonadi, poſſit, & ſibi licitum ſit vendere quoſcunque agnos, vitulos, & caſtratos, cui ſibi placuerit, non obſtante Capitulo ſecundo loco ſupraſcriptorum pactorum deſcripto, & hoc ſi primò requiſiverit ipſum Incantatorem, & ipſe Incantator emere noluerit, aut ſecum in concordio eſſe non potuerit.

Capitula, ſeu Pacta ſequentia collecta ſunt ex libris Proviſionum, & Incantuum dicti Communis annorum in marginibus contentorum.

Quid ſolvendum ſit Incantatori ab eo, qui vult vendere Carnes ad minutum.

Cap. XXVI.

1480 ITem, quòd volens vendere Carnes ad minutum, ſolvere teneatur, & debeat Incantatori dicti datii denarios duos pro ſingula libra pro carne recenti tantùm, non obſtante Cap. 1. Pro Carnibus verò ſalſis, ut in pactis ipſius datii.

Aliud pretium Incantatori ſolvendum. Cap. XXVII.

1481 ITem, quòd, non obſtante capite præcedenti, quilibet poſſit vendere Carnes ad minutum, ſolvendo Incantatori dicti datii denarium unum plan. pro ſingula libra juxta dicta capite primo.

De Incantatore forenſi. Cap. XXVIII.

ITem, quòd ſi Incantator dicti datii fuerit forenſis, poſſit tenere ſuper paſculo Venzagi ſolùm beſtias pecorinas, bovinas, & alias neceſſarias ſolùm pro uſu beccariæ.

De pretio Carnium augendo. Cap. XXIX.

1484 ITem, quòd Incantator datii Carnium ad minutum, & quilibet alius vendere volens Carnes ad minutum ſecundùm formam dictorum pactorum, poſſit, & ei licitum ſit vendere, dictas Carnes denario uno de pluri pro qualibet libra carnium ultra pretia, limitata ipſis Carnibus venalibus, ex forma dictorum pactorum, maximè Cap. 16. & qui contrafecerit, puniatur, & condemnetur, ſingula vice, in libris decem plan. applicanda Communi Lonadi.

Incantator, & quilibet alius vendere volens Carnes ad minutum, debent eas vendere in platea Lonadi, vel in confinibus ejuſdem.

Cap. XXX.

ITem, quòd quilibet Incantator dicti datii, nec non & quicunque vendens, ſeu vendere volens Carnes ad minutum in Terra, vel Territorio Lonadi teneatur, & obligatus ſit illas vendere, ſeu vendi facere, ſeu Officium carnarii facere, vel exercere, aut fieri, vel exercere facere in platea dictæ Terræ Lonadi, vel in confinibus ejuſdem plateæ, & non alibi: quæ quidem confinia plateæ prædictæ intelligantur eſſe, & ſint per perticas decem prope ipſam plateam, ſub pœna ſoldorum quadraginta plan. pro qualibet perſona contrafaciente, & qualibet vice, applicanda pro dimidia Cõmuni Lonadi, & pro alia dimidia accuſatori, & quilibet poſſit accuſare cum juramento, & uno teſte fide digno. Et ultra ipſam pœnam liceat dicto Communi poſſe de novo incantari facere ipſum datium ad damnum, & intereſſe, ſeu delucrum ipſius Incantatoris, quod quidem damnum, & delucrum talis Incantator ſolvere teneatur, & obligatus ſit cum pœna prædicta, & arctari, & compelli poſſit realiter, & perſonaliter cum effectu, omni exceptione remota, Communi prædicto, vel alteri perſonæ ejus nomine legitimè recipienti, aliquibus in contrarium non obſtantibus.

De

Digitized by Google

De prètio Carnium pecudum. Cap. XXXI.

1490 ITem, quòd Incantator ipsius datii, aut alia persona vendens, vel vendere volens Carnes ad minutum in ipsa Terra, vel Territorio Lonadi, non possit, nec debeat vendere, vel vendi facere Carnes pecudis, vel pecudum ultra denarios quatuor pro singula libra, sive sint grassæ, sive magræ, aut cujusvis conditionis, & sortis existant, sub pœna soldorum decem plan. pro qualibet vice, & qualibet persona contrafaciente, applicanda Communi Lonadi pro dimidia, & pro alia dimidia accusatori, & quilibet possit accusare cum sacramento, & credatur, dummodo sit persona fide digna.

Declaratio Cap. 16. Cap. XXXII.

1492 ITem, quòd pro declaratione Capituli, loquentis de solutionibus, seu pretiis carnium venalium, quòd ubi dicitur: De carnibus à lacte, quòd ipsæ carnes intelligantur de bestiis à lacte à sex mensibus infra. Ubi verò dicitur: De Carnibus ad mediam buccam, quòd illa media bucca intelligatur de carnibus bestiarum à sex mensibus supra usque ad menses decem, & octo videlicet quòd bestia non excedat menses 18. Ubi verò dicitur: De Carnibus tenentibus dentem, quòd illæ carnes intelligantur à dictis mensibus 18. supra usque ad tres annos; ita quòd bestiæ non excedant annos tres. In reliquis verò contentis in dicto pacto servari debeat ipsum pactum ad unguem.

Carnes salsa vendi possunt à quolibet sine solutione Datij beccariæ. Cap. XXXIII.

1499 ITem, quòd liceat cuicunque personæ tam terrigenæ, quàm forensi vendere de carnibus salsis cujuscunque sortis in Terra de Lonado tantùm sine aliquo datio, sed solummodo solvat datium Mercantiæ pro introitu, vel exitu pro Carnibus, quæ conducuntur intus Terram, vel extra Terram Lonadi, non obstante aliquo pacto in contrarium, maximè Cap. 1. 26. & 27.

Quòd fiant duæ beccariæ. Et quid facere debeant dicti Incantatores. Cap. XXXIV.

1504 ITem, quòd de datio Beccariæ, seu carnium de minuto fiant duo incantus, & duæ beccariæ juxta formam pactorum dicti datii: ita tamen, quòd unus non possit habere nisi unum incantum, & unam beccariam, & de ipso non possit, nec debeat quovis modo, colore, vel prætextu participare cum alio Incantatore: nec è converso sub pœna librarum vigintiquinque plan. applicanda pro dimidia Communi Lonadi, & pro alia dimidia accusatori, verificata accusa. Et cũ pacto, quòd si aliquis alius voluerit vendere carnes ad minutum in Terra, vel Territorio Lonadi debeat requirere ipsos Incantatores, & eis solvere datium juxta formam pactorum dicti datii, sub pœna contenta in dictis pactis, irremissibiliter auferenda cuilibet contrafacienti in prædictis, vel aliquo prædictorum, ut supra.

De quantitate vitulorum vendendorum infra hebdomadam per Incantatores dicti Datij. Cap. XXXV.

ITem, quòd Incantatores datii Carnium de minuto de cætero teneantur, & obligati sint, & sic quilibet ipsorum obligatus sit omni hebdomada, durante suo incantu, vendere ad eorum beccarias in die Martis, & die Sabbati duos vitulos pro quoque eorum Incantatorum ad minutum in eorum beccariis juxta formam pactorum dicti datii pro pretio contento in ipsis pactis, sub pœna in dictis pactis contenta dicti datii, & applicanda, ut in eis, & auferenda cuilibet contrafacienti.

Quòd una tantùm beccaria, & unus Incantus fiat. Cap. XXXVI.

1508 ITem, quòd non obstante Cap. 34. fiat, & incantari debeat una tantùm beccaria, & unus solùm fiat incantus datii Carnium ad minutum.

De

Digitized by Google

De pretio Carnis pecorinæ, & bovis. Et quando Incantator habere debeat Carnes castratorum, vel agnorum. Cap. XXXVII.

1515 ITem, quòd Incantator datii Carnium de minuto teneatur, & debeat vendere Carnes in sua beccaria pretiis anni proximè præteriti limitatis in pactis dicti datii. Et similiter vendere possit Carnes pecorinas, & bovis masculi laudabiles, & sufficientes ad rationem denariorũ sex plan. pro qualibet libra ipsarum Carnium, & non ultra, sub pœnis contentis in ipsis pactis dicti datii. Et similiter facere possit quilibet exercere volens datium Carnium de minuto, ut supra: hoc tamen pacto, & conditione, quòd dictus Incantator datii Carnium de minuto, & quilibet alius exercere volens dictum datium, teneatur, & obligatus sit continuè omnibus diebus, quibus venditur, & vendi debent Carnes, habere in ejus beccaria de Carnibus castratorum, & agnorum venalibus, ad hoc ut quilibet volens emere Carnes castratorum, & agnorum possit de eis emere, & habere, non obstante, quòd in ejus beccaria haberet de Carnibus bovinis, & pecorinis: quòd si non fecerit, & servaverit, ut supra, cadat ad pœnam soldorum decem plan. pro qualibet vice, applicanda Communi Lonadi, ad hoc ut ille, qui non voluerit, seu nollet emere carnes bovinas, vel pecorinas, saltem possit emere de carnibus castratinis, seu agninis, & hoc non obstante aliquo pacto in contrarium, non derogando tamen propter hoc ad Capitulum, de vitulis occidendis, & vendendis per dictum Incantatorem singula hebdomada, neque Cap. 19. quod pactum in suo robore permaneat, & ad unguem observetur.

Caro vitulina vendi non potest ultra pretium limitatum. Cap. XXXVIII.

ITem, quòd dictus Incantator datii Carnium de minuto, & quilibet alius, volens exercere dictum datium, non possit, nec valeat vendere aliquas Carnes vitulinas alicui personæ tam terrigenæ, quàm forensi ultra pretium limitatum ex forma pactorum dicti datii, sub pœna contenta in dictis pactis.

De Carne vitulina danda Communi. Cap. XXXIX.

1526 ITem, quòd quilibet Incantator dicti datii teneatur dare Communi pensis viginti Carnis vitulinæ, pro ea benedicenda in die Resurrectionis Domini Nostri Jesu Christi, & ea pauperibus distribuenda, juxta pretium limitatum, quod debet computari in fictu, seu datio.

Incantator debet dare Carnes ad pondus. Cap. XL.

1527 ITem, quòd Incantator dicti datii teneatur, & debeat dare Carnes ad pondus, & non alio modo, & si contrafecerit, amittat Carnes, & teneatur ad damna emptoris.

Incantator, & quilibet alius vendere volens Carnes, manutenere debet continuè Carnes in beccaria. Cap. XLI.

1528 ITem, quòd Incantator datii carnium, & qui vendere voluerit carnes ad minutum, teneatur, ut dictum est Cap. 37. manutenere carnes ad sufficientiam in Terra Lonadi continuato tempore, & continuatis diebus per totum annum, sub pœna in Capitulis dicti datii contenta. Et quòd dictus Incantator mactare non possit aliquas bestias, nisi priùs requisito Consule, ut dictum est supra Cap. 7. aut Commilitone Communis sub pœnis contentis in pactis dicti datii, quæ exigantur per dictos Consules toties, quoties fuerit contrafactum, ut supra. Et si aliquis cœperit, seu mactaverit de Carnibus in dicto anno, quòd teneatur continuare, & continuare facere, & manutenere de Carnibus venalibus pretio, quo tenetur dictus Incantator, solvendo tamen datiũ Incantatori dicti datii, ut dictum est Cap. 1. & nisi aliter essent in concordio cum Incantatori dicti datii, & si aliter contrafactum fuerit, quòd incurrant in pœnas contentas in pactis Communis, exigendas, ut supra, & sint Incantatoris.

De

Digitized by Google

De fidejuſſione preſtanda per Incantatorem. Cap. XLII.

ITem, quòd Incantator datii Carnis teneatur,& obligatus ſit præſtare bonam fidejuſſionem de ſumma ducatorum centum, quæ inſolidum ſit obligata cum dicto Incantatore, de attendendo, & obſervando prædicta pacta, & additiones, & capitula contenta in pactis dictæ beccariæ.

De Carnibus agnorum dandis Communi. Cap. XLIIJ.

1529 ITem, quòd Incantator teneatur,& debeat dare Communi Carnes agnorum in quantitate, qua ſupra dictum eſt Cap. 39. & pro eis benedicendis in die Reſurrectionis D.N.J. Chriſti, & pro eis pauperibus diſtribuendis juxta pretium limitatum, ut dictum eſt.

Quam pœnam incurrat Incantator, vendens Carnes ultra pretium limitatum, & non dans juſtum pondus. Cap. XLIV.

ITem, quòd ſi Incantator vendiderit Carnes ultra pretium limitatum, aut non dederit juſtum pondus, Carnes, ut ſupra, datæ per dictum Beccarium perdantur, & remaneant emptori, & teneatur Beccarius reſtituere pecunias habitas à dicto emptore pro dictis carnibus, ut ſupra, de pluri venditis, aut non juſtè ponderatis, & nihilominus condemnetur in pœnis contentis in ſupraſcriptis pactis, & additionibus. Et dictus Incantator dicti datii carnis allegare non poſsit aliquas corruptelas hinc retro ſervatas, ſi quæ ſervata fuerint, ſed totaliter ſervare debeat Capitula, pacta, & additiones ſub pœnis, ut ſupra contentis, quæ pœnæ ſtatim in caſu contrafactionis exequantur, & exigantur, & prout continetur in additionibus dicti Communis.

Quòd Capita, & Coradellæ tam agnorum, quàm Caſtratorum vendantur integræ. Cap. XLV.

1531 ITem, quòd teſtæ tam agnorum, quàm caſtratorum vendantur integræ. Et idem ſervetur circa coradellas, hoc eſt, quòd coradellæ tam agnorum, quàm caſtratorum vendantur integram ſub pœnis in pactis contentis.

Quòd fiant duæ Beccariæ. Cap. XLVJ.

ITem, quòd fiant duæ Beccariæ eo modo, quo ſupra dictum eſt Cap. 36. cum hac tamen conditione, quòd Beccariæ fiant in Terra Lonadi ſuper platea dictæ Terræ, & ut dictum eſt Cap. 30. ſeparatim, & in diverſis domibus. Et quòd dictum Commune non teneatur dare aliquam domum, pro faciendo, & exercendo dictas Beccarias, & teneantur Incantatores ſervare pacta.

De pretio Carnis pecorinæ. Cap. XLVII.

1533 ITem, quòd carnes pecorinæ vendantur juxta calmedrum dandum per Conſules, & Syndicos dicti Communis.

De duabus Becarijs fiendis. Cap. XLVIIJ.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 36. & 46. fiant duæ Beccariæ, cum hac tamen conditione, quòd primus Incantator habeat domum Beccariæ Communis, alter verò debeat facere Beccariam in platea Lonadi, & ſi ſecundus Zoccus non levabitur, quòd tunc Commune poſsit denuo incantare dictam Beccariam alio modo, ita ut primus incantus ſit nullus ob utilitatem Communis.

De adiuncta, ſeu zonta danda per Incantatores de Carne ejuſdem beſtiæ, de qua emitur. Cap. IL.

1536 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 18. Incantatores Beccariæ non poſsint dare aliquã adjunctam, ſeu Zontam carnis alicui perſonæ, niſi de eadem met beſtia, de qua empta fuerit, ſub pœnis contentis in pactis.

Digitized by Google

Incantatores mactantes boves, vel manzios, eos integraliter vendere debent in eorum Beccarijs. Cap. L.

1541 ITem, quòd, si dicti Beccarii mactaverint in eorum beccariis aliquos boves, vel manzios, teneantur eos integraliter vendere in dictis beccariis, & eos, neque partem eorum, seu cossonos aliò portare non valeant, sed eos integraliter vendere in dictis beccariis, sub pœna soldorum quadraginta plan. pro quaque vice, qua fuerit contrafactum per suprascriptos Beccarios, vel Beccarium, applicanda Communi, & nihilominus teneantur, vel teneatur reportare dictas carnes in eorum beccariis, vel ejus beccaria omnibus personis de eis emere volentibus.

Vendere volens Carnes ad minutum, tenetur incipere per totum mensem Januarij per totum Annum, & non ultra, & solvere datium Incantatoribus. Cap. LI.

1543 ITem, quòd, si quis voluerit vendere carnes ad minutum, incipere debeat, & teneatur per totum mensem Januarii, & continuare debeat, & teneatur per totum annum, & subjacere debeat omnibus pactis, & pœnis contentis in datiis carnium ad minutum: aliter autem si non cœperit dicto tempore, de quo supra, ampliùs non possit vendere carnes ad minutum in Lonado. Et quòd ipse sic facere volens, teneatur solvere datium carnium Incantatoribus ipsorum datiorum.

Incantatores, transacto die Sancti Martini, debent mactare unum manzium. Cap. LII.

1544 ITem, quòd dicti Beccarii teneantur, & obligati sint, transacto die S. Martini, mactare alternativè unum manzium omni hebdomada, quem vendere possint pretio taxato juxta formam suorum pactorum.

Incantatores debent dare adjunctam de eadem sorte Carnis emptæ, & non possint aliò conducere bestias, quas tenuerint super pasculo Lonadi, & Venzagi. Cap. LIII.

1546 ITem, quòd Incantatores beccariarum non possint dare adjunctas aliquas, nisi de eadem bestia, qua erit prima caro, ut supra dictum est Cap. 18. & 49. sub pœna contenta in pactis ipsius datii. Neque possint conducere extra Terram, & Territorium Lonadi aliquas bestias, quas tenuerint ad pasculum super pasculo Lonadi, & Venzagi, sub pœna soldorum quadraginta plan. pro qualibet bestia grossa, & soldorum decem pro qualibet bestia minuta.

De vitulis singula hebdomada mactandis in mensibus Junii, Julii, & Augusti. Cap. LIV.

1563 ITem, quòd Beccarii teneantur mactare in mensibus Junii, Julii, & Augusti vitulos tres pro quolibet Incantatore, unum in die Sabbati, alium in die Lunæ, & alterum in die Mercurii cujuslibet hebdomadæ, & eos vendere in eorum beccariis, sub pœnis in pactis, & additionibus contentis.

Incantatores possunt in mensibus Maii, Junii, Julii, & Augusti frangere capita, seu spezzare testas vitulorum. Cap. LV.

1570 ITem, quòd Incantatores beccariarum in quatuor mensibus Maii, Junii, Julii, & Augusti frangere possint capita, seu spezzare testas vitulorum, sublatis, seu levatis prius ganassiis, & dentibus integris, & illa, vel illas dispensare super lumziis, & pedes dispensare debent super cossiis, & pectoribus, sub pœna soldorum decem plan. qualibet vice contrafactum fuerit.

In-

Digitized by Google

Incantatores omni hebdomada à prima die menſis Novembris mactare debent unum manzium. Cap. LVI.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 52. Incantatores dicti datii teneantur, & debeant mactare, & vendere publicè in ſuis beccariis omni hebdomada unum manzium pro quolibet ipſorũ, incipiendo à principio menſis Novembris ſub eadem pœna in præcedenti capite contenta.

Quòd Carnes vendantur ſine gambettis. Cap. LVII.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 15. Incantatores, ſeu Beccarii non poſſint vendere carnes cujuſcunque animalis cum gambettis, ſed eos in juncturis, ſeu nodis amputare, ſeu tagliare debeant, & non eos vendere ad pondus cum alia carne, ſub pœnis in pactis contentis.

Incantatores ad quid teneantur in vigilia Sancti Joannis Baptiſtæ. Cap. LVIII.

ITem, quòd Incantatores, ſeu Becarii teneantur, & obligati ſint in Vigilia Nativitatis Sancti Joannis Baptiſtæ menſis Junii mactare quatuor vitulos pro quolibet Zocco, & facere carnes tã manzii, quàm alterius generis bonas ad ſufficientiam, & illas emptoribus vendere pretiis præſcriptis, & non ultra ſub pœnis contentis, ut ſupra.

Quam quantitatem Carnis agninæ Communi dare debeant Incantatores, & cui pretio. Cap. LIX.

1580 ITem, quòd Incantatores, ut ſupra dictum eſt Cap. 43. dare debeant Communi Lonadi penſes duodecim pro quolibet Zocco carnis agninæ prætio quatrinorum octo pro qualibet libra tempore Paſchatis Reſurrectionis D. N. I. Chriſti, pro ea benedicenda, &c. ut dictum eſt ſupra Cap. prædicto: Aliis verò tempore prædicto vendere poſſint quatrinis duodecim pro qualibet libra.

Incantatores mactare non poſſunt niſi in Beccarijs. Cap. LX.

ITem, quòd Beccarii non poſſint mactare animalia niſi in eorum beccariis; aliter accuſentur, & teneantur ad pœnas in pactis contentas.

Incantatores non poſſunt tenere Carnes mortuas in aliis locis, quàm in Beccariis. Cap. LXI.

ITem, quòd Incantatores, vel Beccarii non poſſint tenere carnes mortuas in aliis locis, quàm in beccariis, nec eis valeat adducere excuſationem aliquam cujuſcunque ſortis, ſed accuſari debeant in caſu contrafactionis, & teneantur ad pœnas prædictas.

Beccarij debent dare emptoribus Carnes petitas. Cap. LXII.

ITem inhærendo Cap. 23. quòd Incantatores teneantur, & obligati ſint dare emptoribus carnes petitas juxta ordinem petentium, ut dictum eſt in prædicto capite, ſi dictæ carnes in beccariis reperiantur, nec Beccariis valeat dicere, eas alteri promiſiſſe, ſub pœna ſoldorum decem toties quoties accuſabuntur dicti Beccarii, & credatur ei, qui petiit carnem cum ſuo juramento.

Quòd nullo proibere poſſit, ne Carnes ponderentur. Cap. LXIIJ.

ITem, quòd nullus, cujuſcunque conditionis exiſtat, audeat, vel præſumat prohibere, ne alicui vel aliquibus carnes ponderentur, ſub pœna ſoldorum decem auferenda cuilibet prohibenti, & juxta formam pactorum applicanda.

Quòd

Digitized by Google

Quòd Incantatores dare debeant Communi idoneam fidejussionem. Cap. LXIV.

1590 ITem inhærendo Cap. 42. quòd Incantatores dicti datii teneantur, & obligati sint dare Communi bonam, & idoneam fidejussionem, quæ se obligèt principaliter, & insolidũ, & tam Incantator, quàm fidejussor approbari debeant in Consilio dicti Communis.

Quid faciendum sit de pecunijs, quæ expenduntur, in emendo Carnem agninam tempore Paschatis. Cap. LXV.

1591 ITem, quòd denarij, qui expenduntur per Commune Lonadi tempore Paschatis in emendo Carnes agnorum, ut supra dictum est Cap. 43. & 59. expendantur in emendo tantã quantitatem frumenti, quod unà cum alio macinetur, & fiat tantus panis, & benedicatur tempore prædicto, ac dispensetur loco agnorum.

Quòd una tantùm fiat Beccaria. Cap. LXVI.

1592 ITem, quòd non obstantibus Cap. 34. & 46. unus tantùm incantetur Zoccus beccariæ, cujus Incantator teneatur servare Capitula suprascripta, & alia, si quæ fient, & facere Carnes sufficientes tanquam si essent duo Zocchi, & dare debeat fidejussionem, quæ unà cum Incantatore balottari debeat in Consilio, ut supra dictum est Cap. 64.

Quòd Incantator semper teneat Carnes in Beccaria. Cap. LXVII.

ITem, quòd Incantator teneatur, & obligatus sit semper diebus debitis abondantem tenere Terram Carnibus, ut jam dictum est Cap 37. & 45. sub pœnis contentis in Capitulis dicti datii, mactando omni hebdomada vitulos quatuor, nempe duos in die Sabbati, & duos in die Mercurii cujuslibet hebdomadę.

De honorantia danda per Incantatores D. Potestati. Cap. LXVIII.

ITem, quòd Incantator dicti datii debeat dare honorantiam Caponum quatuor Domino Potestati.

Quòd duo incantentur Zocchi. Cap. LXIX.

1594 ITem, quòd non obstantibus Cap. 36. & 66. duo incantentur Zocchi, & eorum Incantatores servare debeant Capitula suprascripta, & dare debeant fidejussionem de manutenendo carnes juxta Capitula, & de solvendo accusas, sub pœnis in Capitulis contentis. Balottari item debeant in Consilio, ut dictum est Cap. 64. & 66. non solum Incantatores, sed etiam fidejussores, & casu, quo Incantatores non prævaleant, incantus sit nullus: si verò non prævaleant fidejussores, teneantur Incantatores alios dare fidejussores.

De quantitate vitulorum mactandorum qualibet hebdomada. Cap. LXX.

1596 ITem, quòd Incantatores dicti datii teneantur, & obligati sint, mactare quatuor vitulos qualibet hebdomada, ut dictum est Cap. 19. 35. 54. & 58. & etiam plures in casu necessitatis Communis.

Quòd unus tantùm incantetur Zoccus. Cap. LXXI.

1598 ITem, quòd unus tantùm incantetur Zoccus, & una tantùm fiat beccaria, non obstantibus Cap. 34. 46. & 69. & Incantator servare debeat Capitula suprascripta sub pœnis in eis contentis.

Quòd

Digitized by Google

Quòd manzijs amputentur pedes uſque ad ſtincam. Cap. LXXII.

1504 ITem, quòd inherendo Cap. 15. & 17. Incantator teneatur,& debeat,& obligatus ſit amputare pedes manziis uſque ad ſtincam, ſup pœnis in Capitulis contentis, & eos vendere non poſſit ad pondus, ut ſupra dictum eſt Cap. 57. ſub pœnis prædictis. Manzii item per Incantatores mactandi ſunt in principio Novembris, ut ſupra dictum eſt Cap. 16.

Pedes borninorum habentium dentem à lacte poſſunt frangi per Incantatorem, & dari pro Zonta. Cap. LXXIIJ.

ITem, quòd Incantator datii carnium poſſit frangere pedes borninorum habentium dentem à lacte, & eos dare per adjuncta, non obſtantibus prædictis Capitulis, nempe 15. 57. & 72. & eos vendere juxta pretium determinatum.

Debet Incantator mactare quantitatem Vitulorum neceſſariam. Cap. LXXIV.

1617 ITem, ut ſupra dictum eſt in Cap. 19. 35. 54, 58. & 70. quòd Incantator teneatur,& obligatus ſit, mactare qualibet hebdomada non ſolùm quatuor vitulos, ut in dictis Cap. ſed etiam plures, ſi neceſſe ſit, ſub pœna librarum vigintiquinque plan.

Incantator quando agnos mactare debeat, & quo pretio eos vendere poſſit. Cap. LXXV.

ITem, quòd Incantator teneatur, & obligatus ſit mactare agnos tempore debito, præſertim tépore Paſchali, & eos vendere quatrinis ſexdecim pro ſingula libra toto tempore anni, ſi ſint agni à lacte. Si verò levati ſint in propriis domibus tempore æſtatis uſque ad Sanctum Bartholomeum ſold. quatuor cum adiuncta pedum, & capitis.

Quando teneatur Incantator mactare manzios, & borninos, & quod ſit eorum pretium. Cap. LXXVI.

ITem, quòd, ut dictum eſt ſupra Cap. 52. & 56. Incantator teneatur,& obligatus ſit mactare mãzios tempore ſolito, qui ſi habent tres penſes ſevi, vendi poſſint quatr. duodecim monetæ longæ ad rationem librę cum adjuncta pedum, & capitum. Borninos verò, & manzios habentes dentem lactis quatr. tredecim toto tempore anni cum prædicta adjuncta.

De pretio Carnis hædine. Cap. LXXVII.

ITem, quòd, non obſtante Cap. 16. Incantator poſſit vendere carnes hędinas ſold. ſex parvorum toto tempore anni.

De pretio Carnis vitulinæ. Cap. LXXVIIJ.

ITem, quòd, non obſtanti prædicto Cap. 16. Incantator poſſit vendere carnes vitulinas in menſibus Junii, Julii, & Auguſti ſold. ſex pro ſingula libra, & ſold. quinque in reliquis menſibus pro ſingula libra, & poſſit dare pro adjuncta pedes, & capita.

De pretio Carnis caſtratinæ, Cap. LXXIX.

ITem, quòd, non obſtanti Cap. 16. poſſit Incantator vendere carnes caſtratinas marchettis quatuor monetæ longæ pro qualibet libra,& de eis Incantator manutenere debet à Sancto Bartholomæo uſque ad totum tempus Baccanalis, vel Carnevalis, ſub pœna librarum decem, pro qualibet vice Incantator non habuerit eandem carnem, vel de eadem carne, ut ſupra dictum eſt Cap. 37. & 41. Nec poſſit dare capita pro adjuncta,ſed ſeparatim vendenda ſunt, ut dictum eſt in Cap. 45. quæ vendi debent ſold. ſex pro ſingulo capite. Coradellæ verò, cum toto iecore, ſeu fegato etiam ipſæ vendendæ ſunt integræ, ut in dicto capite, quæ vendi debent ſold. quatuor pro ſingula coradellæ.

De

Digitized by Google

De pretio ſanguinis. Cap. LXXX.

ITem, quòd Incantator non poſsit vendere ſanguinem plus quàm quatrinis quatuor Venetis pro qualibet libra.

Quod Incantator non poſſit vendere carnem ultra predicta pretia. Cap. LXXXI.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 44. Incantator non poſsit vendere carnes, ſeu carnem ultra prædicta pretia, ſub pœna librarum trium plan. pro qualibet vice, cum amiſsione carnis, & accuſator in tali caſu lucretur medietatem pęnæ, & medietatem carnis.

Quòd nullus poſſit vendere Carnem ad minutum. Cap. LXXXIJ.

ITem, quòd nullus vendere poſsit carnem ad minutum cujuſcunque ſortis præter Incantatorem, excepta carne porcina, de qua quilibet vendere poſsit, etiam in parva quantitate. Caro etiam bornina poſsit à quolibet vendi in quartis, & non aliter ſub pęna librarum quinquaginta plan. cujus pęnæ tertia pars ſit accuſatoris, alia tertia pars ſit Communis, & alia tertia pars ſit Incantatoris.

Quam exemptionem habeat Incantator. Cap. LXXXIIJ.

ITem, quòd Incantator ſit exemptus à paſculo ſuorum animalium in Territorio Lonadi, excepto in raſolis, in quibus non poſſunt ſua animalia in quocunque tempore paſcere, neque in vineis veteribus, niſi poſt vindemiam.

Item dictus Incantator, ſeu Beccarius non habet exemptionem a paſculo, ideſt Caſtratorum, & pecudum in Territorio Lonadi poſt menſem Novembris uſque ad illum Maii, ultra numerum quinquaginta; in Venzago verò tenetur ſemper paſculum ſolvere, & ut in proviſionibus 29. Junii, & 10. Auguſti 1719. & 1720.

Incantator debet vendere ſua animalia in beccaria. Cap. LXXXIV.

ITem, quòd Incantator vendere debeat ſua animalia in ſua apotheca, ſeu beccaria, & non in alia, & quilibet poſsit eum accuſare cum ſuo juramento, & habeat medietatem pęnæ, & alia medietas ſit Communis.

Incantator debet dare fidejuſſionem Lonatenſem. Cap. LXXXV.

ITem, ut ſupra dictum eſt Cap. 42. quòd Incantator dicti datii teneatur, & obligatus ſit dare idoneam fidejuſsionem Lonatenſem exercendi ſuum Officium, & obſervandi Capitula dicti datii.

Incantator quid dare debeat D. Poteſtati. Cap. LXXXVJ.

ITem, quòd Incantator dicti datii teneatur, & debeat dare D. Poteſtati, quod jam Statutum eſt ſupra in Cap. 68.

De pretijs Carnium. Cap. LXXXVIJ.

1652 ITem, quòd ob difficultatem, ac maximam prolixitatem, quæ erat in ponendis ſuis locis ptetia carnium hic breviter ſcribantur non ſolùm pretia carnium anni 1652. ſed etiam annorum præteritorum, imò & ſequentium uſque ad præſentem annum 1680. præter ea, quæ ſuis locis ſcripta ſunt, ut unuſquiſque facilè ſcire poſsit, quòd juxta temporum varietatem, rerúque valorem omnium pretia augenda, vel diminuenda ſunt.

PA-

Digitized by Google

PACTA, SIVE STATUTA Molendinorum.

Quòd molendina incantentur. Cap. I.

ITem Statuimus, quòd datia fictuum molendinorum Communis Lonadi incantentur, & ad incantum publicum conducantur, & vendantur, ac plùs offerenti, vel offerentibus deliberentur, & dentur. Et quòd quilibet Incantator ipsorum molendinorum possit, & debeat accipere unum pensem bladi de quibuslibet sexdecim pensibus cujuslibet sortis bladi, & sic pro rata, qui Incantator accipere debeat cum pensa, seu mensura Communis Lonadi partem ad eum tangentem, pro macinando ipsum bladum, & non aliter, sub pœna librarum quinque planetorum, applicanda Communi de Lonado pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice.

Quòd qualibet persona macinare debeat ad molendina Communis. Cap. II.

ITem Statuimus, quòd nulla persona dictæ Terræ, vel habitans in ea, seu ejus Territorio, audeat, vel præsumat, nec possit, aut debeat macinare, nec macinari facere, neque ire, vel mittere ad macinandum bladum aliquod ad aliquas alias partes, seu ad aliqua alia molendina, quàm ad molendina dicti Communis Lonadi, sub pęna prædicta pro quolibet, & qualibet vice, quę pęna deveniat Incantatoribus ipsorum molendinorum videlicet unicuique ipsorũ pro virili portione.

Quòd Commune manuteneat aquam ad sufficientiam. Cap. III.

ITem Statuimus, quòd Commune, & homines dictæ Terræ Lonadi, durante incantu ipsorum Incantatorum, teneantur, & debeant manutenere aquam ad sufficientiam pro dictis molendinis in vase Seriolæ dicti Communis, & hoc super Territorio de Bidizolis tantùm, non autem super Territorio Lonadi: Salvo quòd, si accideret, quòd Commune Lonadi vellet reaptare, curare, vel mundare, aut aliquid de novo construere, vel fabricare, seu fabricari facere, vel constrŭi facere in bucca, vel vase ipsius Seriolæ, vel alibi pro bono, & utilitate, seu necessitate ipsius Communis, vel dictæ Sariolæ quòd liceat, & licitum sit eidem Communi posse extrahere, & extractam tenere aquam de bucca, & vase ipsius Seriolæ in quocunque loco ipsius Seriolæ, prout videbitur ipsi Communi expedire, per dies quindecim continuos cujuslibet mensis totius anni. Nec propter hoc dicti Incantatores ipsorum molendinorum petere possint, nec habere debeant aliquod restaurũ pretii eorum incantus à dicto Communi; quinimo prædictis non obstantibus, solvere debeant, & teneantur, ac compelli possint actualiter qualibet vigesima secunda die cujuslibet mensis eorum incantus pretium integrum sui incantus secundùm formã pacti generalis superiùs scripti in pactis generalibus Datiorum, & fictuum molendinorum Communis Lonadi. Et idem fiat, & servetur in omnibus, & per omnia, si dicta Sariola, aliquo casu, vel etiam dolo, vel facto alicujus devastaretur, vel frangeretur, adeò quòd aqua per ipsam Sariolam non laberetur, nec discurreretur, ad sufficientiam pro toto, nec pro parte ipsorum molendinorum.

Quòd non macinetur diebus festivis. Cap. IV.

ITem Statuimus, quòd dicti Incantatores non audeant, nec præsumant macinare, nec macinari facere, nec permittere in dictis molendinis aliquibus diebus Dominicis, & Festis Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, Epiphaniæ Domini, Paschæ Resurrectionis, Pentecostes, nec in aliquibus Festis Beatæ, & Glorioſæ Virginis Mariæ, videlicet Purificationis, Assumptionis, Nativitatis,

Digitized by Google

tatis, & Annunciationis, nec Sancti Joannis Baptiſtæ, ſub pœnâ ſoldorum decem planet. pro quolibet, & qualibet vice cuilibet contrafacienti auferenda, quæ pœna deveniat Communi Lonadi. Et quòd dicti Incantatores prohibere non poſſint aquam alicui adaquare volenti ſuper Territorio Lonadi ab hora veſpertina diei Mercurii inantea uſque ad horam veſpertinam diei Jovis proximè ſubſequentis, nec in aliqua die Feſtorum ſupraſcriptorum, in quibus proibiti ſunt ipſi Incantatores poſſe macinare, ſub pœna prædicta, & à dictis horis inantea nulla perſona adaquare poſſit, ſub pœna prædicta, pro quolibet, & qualibet vice.

Quòd ripæ ſariolæ non devaſtentur. Cap. V.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona cujuſcunque ſtatus, conditionis, & gradus exiſtat, Terreria, vel Forenſis audeat, neque præſumat devaſtare ripas Sariolæ Communis Lonadi, nec de ipſa Sariola aquam extrahere, neque haurire ſub Territorio Lonadi, niſi in locis ordinatis, & diebus ſuperiùs notatis, ſub pœna ſoldorum quadraginta plan. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, & deſtruentes, & extrahentes aquam ſuper Territorio prædicto diebus, & horis prohibitis ſuperiùs in proximo Capitulo expreſſis poſſint accuſare ſolumodo Incãtatores dicti Datii molendinorum, & quilibet eorum. Extra verò Territorium prædictum nulla perſona audeat, neque præſumat dictas ripas deſtruere, nec de dicta Sariola aquam extrahere, ſub pœna florinorum duorum pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet poſſit accuſare tales deſtruentes, ſeu extrahentes aquam extra Territorium prædictum, & habeat medietatem dictæ pœnæ, & aliam medietatem Commune Lonadi, in quibus accuſis dandis contra prædictos deſtruentes, & extrahentes aquam, ut ſupra, probationes legitimæ intelligantur eſſe, & ſint, etiam per unum teſtem fide dignum, dummodo aqua fuerit inventa ſuper poſſeſſionibus perſonarum, quæ fuerint accuſatæ. Et quòd D. Poteſtas, & Conſules Terræ Lonadi Incantatoribus prædictis, & cujuslibet eorum, & accuſatoribus omnium culpabilium de prædictis teneantur, & debeant dare, & præſtare auxilium, conſilium, & favorem tam in procedendo, quàm in exigendo dictas pœnas, & etiam faciendo detinere eos, qui fuerint inventi culpabiles de prædictis. Et omnis accuſa pro legitima habeatur, etiam forma juris non ſervata.

Quòd Commune teneatur dare menſuras Incantatoribus. Cap. VI.

ITem Statuimus, quòd Commune Lonadi teneatur, & debeat dictis Incantatoribus, & cuilibet ipſorum dare menſuras, cũ quibus accipere poſſint partem eis tangentem, videlicet ſumptibus dicti Communis ipſas, & ipſam in exitu dictorum incantuum deſignando prædicto Communi illæſas, & illæſam.

Quòd nulla perſona poſſit aperire clavigas. Cap. VII.

ITem Statuimus, quòd nulla perſona Terreria, vel Forenſis audeat, nec præſumat aperire, nec aperiri facere paratorias, ſeu clavigas à dictis molendinis, ſeu aliquam earum, cum quibus aqua ad dicta molendina datur; & quicunque aperuerit, vel aperiri fecerit dictas paratorias, ſeu clavigas, vel aliquam earum in diebus non deputatis, cadat pro qualibet vice in pœnam librarum quinque plan. & quilibet poſſit eſſe accuſator, & habeat dictam pœnam integram, & de prædictis credatur accuſatori ſolùm cum ſuo Sacramento.

Quòd Commune teneatur dare Clavigas bonas Incantatoribus. Cap. VIII.

ITem Statuimus, quòd dictum Commune dare teneatur dicto Incantatori, ſeu Incantatoribus, expenſis dicti Communis, in principio eorum incantus dictas paratorias bonas, ſufficientes, & bene ordinatas; quo quidem incantu finito, dicti Incantatores, & quilibet eorum teneantur dicto Communi dictas omnes paratorias conſignare in eo ſtatu, quo eis fuerunt primò datæ.

De

Digitized by Google

De quantitate menſuræ farinarum. Cap. IX.

ITem Statuimus, quòd dicti Incantatores, & quilibet eorum dare, & reddere teneantur cuilibet perſonæ conducenti bladum ad eorum molendina, ibidem macinare facienti pro qualibet ſoma frumenti quartas undecim farinæ culmas, aſtamegnatas, & abugatatas, etiam & cruſcas ipſarum farinarum. Et de qualibet ſoma milij, & ſiligis quartas decem farinæ abugatatæ, ut ſupra. Et de qualibet ſoma farri, & ſpeltæ quartas ſex farinæ abugatatas, & culmas, ut ſupra. De alijs verò bladis videlicet ſcandella, panico, ordeo, & milica mixtis, vel in parte quartas novem farinæ, ut ſupra. Et in caſu, quo ipſi Incantatores, vel aliquis eorum, aut eorum Molinarij non reddant dictam farinam, ut ſupra, & dictus conducens conquereretur coram D. Poteſtate, & ulla fieret exceptio per dictos Incantatores, vel per aliquem eorum, ſeu per ipſorum Molinarios, famulos, vel exercitores; tunc D. Poteſtas, vel ejus Locumtenens, aut Officiales Lonadi dare teneantur, & debeant ſacramentum dicto quærelanti, ſeu conquerenti, & tunc ſacramento ipſius talis conquerentis plena fides adhibeatur, de damno ſibi illato, & eidem tali conquerenti, & juranti, ut ſupra, fiat jus ſummarium, & executivum, etiam per detentionem perſonalem contra dictum Molinarium, & quemvis ipſorum culpabilem de prædictis: & ulteriùs condemnari poſſit per præfatum D. Poteſtatem arbitrio ſuo ſecundùm formam Statutorum Lonadi, inſpecta qualitate facti, & conditione perſonæ.

Quòd nemo poſſit incantare niſi unum molendinum, nec poſſit cum alijs participare. Cap. X.

ITem Statuimus, quòd aliqua perſona, cujuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtat, non poſſit, nec valeat, nec audeat, nec præſumat incantare, nec incantari facere niſi unum molendinum videlicet una perſona tantùm, neque etiam participare ſimul cum illo, vel cum illis, qui incantaverit, vel incantaverint reliqua molendina, vel aliquod eorum, ſub pęna florenorum decem auri toties auferenda, & exigenda cum effectu à quolibet contrafaciente, quoties contrafactũ fuerit, quæ pęna applicetur Communi de Lonado.

Quòd Molinarij teneantur macinare, & conducere granum, & reconducere farinam. Cap. XI.

ITem Statuimus, quòd dicti Incantatores, & quilibet eorum teneantur, & debeant ad requiſitionem cujuslibet habitantis in Lonado macinare benè, & legaliter eorum blada, & ea in domum ipſarum perſonarum accipere, & conducere, ſeu conduci facere ad eorum, ſeu alterius eorum molendina, & in farina bona, & idonea illa blada reddere, & conducere illis perſonis, ſuis ſumptibus, & expenſis, ad eorum habitationem, ſub pœna cuilibet negligenti, & contrafacienti in prædictis, vel aliquo prædictorum pro qualibet vice ſoldorum decem plan. quæ pœna deveniat Communi Lonadi.

Quòd Incantatores jurare debeant. Cap. XII.

ITem Statuimus, quòd Incantatores molendinorum, & quilibet pro ſe, vel habentes cauſam ab eis, teneantur, & aſtringi debeant, & poſſint jurare ad Santa Dei Evangelia, manibus tactis corporaliter ſcripturis, ad requiſitionem Officialium, ſeu Conſulum Terræ Lonadi, qui tunc erunt, & quilibet Conſul, & Syndicus per ſe poſſit ipſum, vel ipſos aſtringere quomodolibet, ſi inter ſe ipſos Incantatores habent aliquam, vel aliquas conventiones ſimul de datio, & pro datio molendinorum, vel ſi participant in aliquo ſimul de dicto datio tacitè, vel expreſsè, & quòd, ut meliùs ipſis Officialibus, & Conſulibus præſentibus, & futuris in prædictis videbitur, qui ſi jurare recuſaverit, vel recuſaverint; tunc præſumatur, & intelligatur, & præſumi poſſit, & intelligi debeat ipſum talem, vel tales committere, & commiſiſſe contra pacta, & proviſiones Communis Lonadi pro ipſo datio molendinorum tantùm, & cadant, & cecidiſſe intelligantur in pœnam in ipſis proviſionibus datij molendinorum contentam, & hoc toties, quoties jurare recuſaverint, vel recuſaverit, contempſerint, vel contempſerit prout ſupra.

Quod

Digitized by Google

Quòd Incantatores non poſſint aliquid ponere, per quod damnificetur molendinum. Cap. XIIJ.

ITem Statuimus, quòd dicti Incantatores, ſeu aliquis eorum non poſſint, nec valeant aliqualiter ponere, ſeu poni facere lapides, ferrum, ſeu callibem per modum, quòd damnificetur arbor, ſeu arbores, aguerarius, ſeu aguerarij dictorum molendinorum unum ſolum teneant ſupter dictos aguerarios lignum, ſeu ligna per modum, & formam utilem, & neceſſariam dictis arboribus. Et quotieſcunque contrafactum fuerit per dictos Incantatores, vel aliquem eorum, & cujuſvis eorum, nuncium, vel famulum, aut Officiales incidant in pœnam librarum quinque planet. applicandam Communi Lonadi.

Quòd claudantur molendina, ne farina amittatur. Cap. XIV.

ITem Statuimus, quòd licitum ſit dictis hominibus, Comunni, & imo teneantur, & debeant claudere, & ſerare circumquaque dictis molendinis, & quolibet eorum aſſidibus, & panno lini, ſeu terliſi, vel alio modo, quo placuerit ipſis Communi, & hominibus per modum, quòd farina, quæ macinabitur in ipſis molendinis, non amittatur, vel ſpandatur; ſimiliter quòd volativa, & hoc ad omnem requiſitionem dictorum Communis, & hominum. Et pro eo tempore, quo fierent reparationes aliquæ circumquaque ipſa molendina, vel in aliquo eorum ipſa de cauſa, dicti Molinarii, vel incantatores molendinorum ſupraſcriptorum non poſſint petere damnum aliquod, vel intereſſe, ant reſtaurum.

Quòd non poſſint molari malij, ſeu martelli. Cap. XV.

ITtem Statuimus, quòd Incantatores prædicti, & quilibet eorum, ſeu habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum, neque eorum Molinarii, vel exercitores non poſſint, debeant, aut valeant accuere, vel amolare, aut accui, vel amolari facere, nec permittere malleos, ſeu martellos in, vel ſuper, ſeu cum molis ipſorum molendinorum, ſub pœna ſoldorum decem planet. cuilibet contrafacienti irremiſſibiliter auferenda pro qualibet vice, applicanda Communi Lonadi pro dimidia, & pro alia dimidia accuſatori; cujus quidem accuſatoris Sacramento fides plena adhibeatur, & ulterius teneantur ipſi Incantatores, & quilibet eorum, ſeu habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum ad omnia damna, expenſas, & intereſſe incurrentia dicto Communi pro dictis molis deſtructis, ſeu aliqualiter devaſtatis, vel deterioratis propter accuere, ſeu molare ipſos malleos; de quibus damno, & intereſſe credatur relationi illorum bonorum virorum Æſtimatorum, qui mittentur per ipſum Commune, vel ejus Conſules ſingulo anno ad videndum, & æſtimandum ipſa molendina.

De rebus dandis per Commune Incantatoribus. Cap. XVI.

ITem Statuimus, quòd dictum Commune Lonadi teneatur, & obligatum ſit ad dandum, & faciendum, ſeu dari, & fieri faciendo ſupraſcriptis Incantatoribus, & cuilibet ipſorum ſolummodo res infraſcriptas pro ipſis molendinis neceſſarias, & ipſas de tempore in tempus manutenere, prout expediens, & neceſſarium fuerit prout, & quemadmodum in principio cujuslibet anni per homines electos, ſeu eligendos per ipſum Commune, ad æſtimandum ipſa molendina dictum, & relatum fuerit, videlicet molas molendinorum, arbores, croſilia, polperos, rotiſmos, rotas ſine palis, margas, ſetullos, canalia, & gardenalia, & hoc, ſi dictæ res, vel aliqua ipſarum eſſent fiendæ, vel coſtruendæ de novo inſtrumento. Sed ſi dictæ res, vel aliqua earum egerent aliqua reaptatione, ſeu reparatione; tunc, & eo caſu ipſi Incantatores, & quilibet eorum teneantur, & obligati ſint ipſas reparari, & reaptari facere, illaſque reparatas, & reaptatas manutenere eorum propriis expenſis, & ſumptibus, videlicet unuſquiſque ipſorum Incantatorum in molendino ſui incantus.

De bladis ponderandis. Cap. XVII.

ITem, quòd dicti Incantatores, & quilibet eorum, ſeu habentes, vel habituri cauſam ab eis, vel aliquo eorum, & eorum famuli, Molinarii, & Exercitores non poſſint, debeant, aut valeant per ſe, vel per aliam perſonam conducere, vel portare, neque conduci, aut portari facere, aut permittere

Digitized by Google

mittere ad molendinum incantus ſui aliquam quantitatem bladi cujuſvis ſortis, vel maneriei exiſtat, niſi priùs, & ante omnia ponderatum ſit, & fuerit per Officialem Communis Lonadi ad id deputatum, vel deputandum ſub pęna ſoldorum decem plan. pro quolibet ſacco, & qualibet vice, qua contrafactum fuerit in magna, aut parva quantitate, & in quavis quantitate, quæ pęna deveniat Communi Lonadi: & de prædictis credatur ſimplici relationi, & denunciationi ipſius Officialis cum Sacramento. Quòdque ipſi Incantatores, & quilibet eorum, ſeu eorũ, & cujuſvis eorum Molinarii, Famuli, & Exercitores teneantur, & debeant ipſa blada ſic ponderata macinare benè, laudabiliter, & ſufficienter, & debitum pondus reddere, ſeu reſtituere illi perſonæ, cujus erit bladum ſic ponderatum, & macinatum in forma bona, laudabili, & ſufficienti, detrahendo tamen molituram ſecundùm formam præſentium pactorum, ſub pœna contenta in proviſionibus factis circa pondus ipſorum bladorum, & farinarum.

De non prohibendo aquam irrigantibus. Cap. XVIIJ.

ITem, quòd Incantatores ipſorum molendinorum, ſeu aliquis eorum, aut eorum, vel alicujus eorum famuli, vel habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum, non poſſint, nec debeant alicui perſonæ adaquànti, ſeu adaquare volenti accipere aquam pro dando, ſeu ſub prætextu dandi, vel dare volendi alteri perſonæ adaquare volenti, ſub pœna ſoldorum viginti plan. applicanda Communi Lonadi pro qualibet vice, & quilibet poſſit accuſare cum Sacramento, & credatur tali accuſatori abſque alia probatione fienda.

De Deputatis per Commune eligendis. Cap. XIX.

ITem, quòd in fine cujuslibet anni liceat dicto Communi eligere duos homines idoneos, & ſufficientes, & per eos æſtimari facere callum molarum ipſorum molendinorum, & totum illud, quod æſtimabitur per ipſos duos homines, ipſas eſſe calatas, vel peioratas, quilibet ipſorum Incantatorum teneatur ſolvere dicto Communi callum molarum molendini ſui incãtus in totum, prout æſtimatum fuerit, ut ſupra. Et ab ipſo æſtimo appellari non poſſit, & de hoc fiat executio ſummaria.

Pacta, quæ ſequuntur collecta ſunt ex libris proviſionum, & incantuum prædicti Communis annorum in marginibus deſcriptorum.

Quòd Incantator molenãini interioris facere debeat unum buratatorum, & alium Incantator molendini Fulli. Cap. XX.

1481 QUòd Incantator molendini Interioris teneatur, & debeat facere in dicto molendino unum buratatorum bonum, laudabilem, & ſufficientem, qui habeat, & habere debeat quatuor croltos, in quibus habiliter poſſit, & valeat aburatari farinam, omnibus ſuis ſumptibus, & expenſis, & in fine anni ipſum relaxare debeat in dicto molendino ſine aliqua ſolutione, ſeu compenſatione, percipienda à dicto Communi. Alium item facere debeat Incantator molendini Fulli, bonum, laudabilem, & ſufficientem, qui habeat tres croltos, cum quibus poſſit habiliter aburatari farinas, omnibus ſuis expenſis, & in fine dicti anni relaxare dicto Communi ſine aliqua ſolutione.

Quot furfur dãdus ſit per Incantatores molendinorum pro quindecim penſibus grani. Cap. XXI.

1485 ITem, quòd Incantatores molendinorum, ſeu eorum exercitores ipſorum molendinorum dare debeant de penſibus quindecim frumenti, granatæ, ſiligeris, & milii, quæ macinabuntur in eorum molendinis penſes duos cum dimidio furfuris, & non plùs.

Digitized by Google

Incantatores molendinorum tenere debent cophinos cum blado ad locum Officialis, deputati ad ponderanda blada, & farinas. Cap. XXII.

1493 ITem, quòd quilibet Incantator dictorum molendinorum, & cujuslibet ipſorum pareat & obedire teneatur, & debeat proviſioni factæ per Viciniam dicti Communis circa perceptionem mercedis, ſeu molituræ pro bladis macinatis ad eorum molendina. Et teneat cophinos cum bladis ad locum Officialis deputati per ipſum Commune ad ponderanda blada macinanda, & farinas macinatas ad dicta molendina, quæ quidem proviſio apparet in libro Proviſionũ fol. 131.

Incantatores molendinorum non poſſunt tenere in ſuis molendinis Molinarium cum eis participantem. Cap. XXIII.

1494 ITem, quòd Incantatores dictorum molendinorum, ſeu habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum, non poſſint, nec debeant, aut valeant tenere aliqualiter in dictis molendinis, vel aliquo eorum aliquem Molinarium, qui participet, nec aliqualem habeat artem, nec partẽ cum ipſis Incantatoribus, vel aliquo eorum, ut ſupra, occaſione dictorum molendinorum, nec molituræ eorum, ſub pęna librarum decem plan. pro quolibet, & qualibet vice, qua contrafactũ fuerit applicanda Communi Lonadi. Et ulteriùs dictus Molinarius expelli poſsit, & debeat per dictum Commune, ſeu ejus Conſulem, vel Syndicum de dicto molendino, ita & taliter, quòd ſe non impediat, aut impedire poſſit in aliquo molendino dicti Communis ſine aliqua exceptione, nec compenſatione, aut reſtauro fiendo dictis Incantatoribus. Et ulteriùs dicti Incantatores, & quilibet eorum, & eorum Officiales, exercitores, & habentes cauſam ab eis, & quolibet eorum aſtringi poſsint realiter, & perſonaliter ad juramentum, ſi in prædictis contrafecerint, vel nè; & ſi recuſaverint jurare, ut ſupra; eo tunc intelligantur contrafeciſſe, & poſsint puniri, & omnia alia fieri, ut ſupra. Si verò voluerint tenere Molinarium aliquem in dictis molendinis, ut ſupra, illum tenere poſsint ad ſalarium ſibi ſolvendum ad gratiam Communis, & non aliter, nec alio modo.

Quid facere debeant Incantatores, ſi molis egeant. Cap. XXIV.

1497 ITem, quòd quilibet Incantator dictorum molendinorum indigens molis, teneatur, & debeat exburſare pretium ipſarum molarum actualiter ipſo Communi, quòdque dictum Commune teneatur illas emere infra decem dies continuos proximè futuros à die exburſationis computandos, & iſto interim dicti Incantatores nullum poſsint petere reſtaurum. Quòdque ipſi Incantatores, ut ſupra, teneantur, & obligati ſint conducere ipſas molas ſuis ſumptibus, & expenſis: pro quibus expenſis ipſis Incantatoribus ſic indigentibus, & conducentibus, ut ſupra, per Commune prædictum computentur, & computari debeant in eorum fictis ſoldi quadraginta plan. pro ſingula mola.

Quam pœnam incurrant amolantes martellos ſuper molis molendinorum. Cap. XXV.

1499 ITem, quòd, ſi contigerit, ut ſupra dictum eſt Cap. 15. aliquam perſonam, vel Molinarium amolare ſuper molis alicujus molendini martellos aliquos, vel alia feramenta, cadat ad pęnam unius ducati pro qualibet mola, ſuper qua ſic amolaverit malleos; & dictus ducatus ſolvatur Communi Lonadi, & de prædictis credatur Æſtimatoribus Communis Lonadi, ad hoc eligendis per ipſum Commune, & etiam, quòd non invenerint ipſos Molinarios ſic amolare, ſive quòd appareat fuiſſe amolatum ſuper ipſis molis, vel aliqua earum.

Deputatus ad ponderanda grana, & farinas, poſt farinarum ponderationem quid facere debeat. Cap. XXVI.

1503 ITem, quòd Officialis, deputatus ad ponderandum blada, & farinas, teneatur, & obligatus ſit, ſtatim ponderatis farinis bladorum, dare, & reſtituere cuilibet deficienti farinas de ſorte bladorum ſit, ut ſupra, ponderatorum juxta formam pactorum Penſæ. Et ſi in hoc dictus Officialis defecerit, ſolvere, & dare teneatur de ſuo proprio. *Quòd*

Digitized by Google

Quòd fiant armarij assidum circa molas molendinorum, & alia. Cap. XXVII.

1504 ITem, quòd de cætero nomine, & expensis Communis Lonadi fiant armarii assidum circa molas molendinorum Communis Lonadi pro conservanda farina. Et quòd dicta molendina debeant cooperiri ad tavolonos, & intavellari in terra, & infrescari, & inronegari debeant pro utilitate publica, expensis dicti Communis, hoc pacto, quòd casu, quo non fierent prædicta, vel aliquod prædictorum per ipsum Commune, quòd propter hoc Incantatores ipsorum molendinorum, nec aliquis ipsorum, non possint petere aliquod restaurum occasione prędicta.

Solaria in molendinis an, & quomodo fieri possint. Cap. XXVIII.

ITem, quòd Incantatores molendinorum Communis Lonadi, nec aliquis eorum, nec habens causam ab eis, nec aliqui Molinarii non possint, nec valeant facere solarium aliquod in dictis molendinis, quòd sit inferius summitate armariorum fiendorum in dictis molendinis, sed illud esse debeat super ipsis armariis, sub pęna cuilibet contrafacienti librarum quinque plan. & amittēdi solaria, quæ deveniat in Communi prædicto, & quilibet possit accusare, & habeat medietatem dictarum librarum quinque verificando accusam, & alia dimidia dictarum librarum quinque deveniat in Communi Lonadi.

De molis emendis. Cap. XXIX.

1505 ITem, quòd molendinorum Incantatores, si pro suis molendinis emendæ sint molæ per Deputatos ad ędificia, vel Consules, vel Syndicos ejusdem Terræ, teneantur ad eorum requisitionem dare, & numerare pretium earum cum expensis, pro eis conducendis, ut supra dictum est Cap. 24. non obstante, quòd non sit terminus solvendi fictum, seu locationem dictorum molendinorum, sub pœna omnium damnorum, expensarum, & interesse occurrentium dicto Communi pro tali pretio non soluto. Quod quidem pretium solutum computetur in fictis dictorum Incantatorum. Et casu, quo causa Incantatorum, vel Molinariorum, vel habentium causam ab eis, molæ finitæ fuerint, teneantur prædicti ad pretium dictarum molarum absque ulla exceptione, imò astringantur ad solutionem pretii, & credatur Sacramento Deputatorum, & eorū relationi.

Solaria fieri non possunt per Incantatores in molendinis. Cap. XXX.

1506 ITem, quòd non obstantibus aliquibus pactis in contrarium disponentibus, quòd de cętero Incantatores molendinorum non possint, nec valeant tenere aliqua solaria, cujusvis maneriei sint, nisi solùm tectum ipsorum molendinorum, sub pęna cuilibet contrafacienti librarum decem plan. ipsis contrafacientibus toties, quoties contrafactum fuerit, auferenda, quæ pęna deveniat dicto Communi, & quilibet possit accusare, & nihilominus tenere non possint aliqua solaria.

Buca, vel foramina, quæ reperiuntur in molendinis, obturanda, vel obturanda sunt per Incantatores. Cap. XXXI.

ITem, quòd si reperiretur aliqua buca, vel fenestra, vel foramen esse in molendinis suprascriptis, obturari debeat per Incantatores; ita quòd sit obturata ad omnem requisitionē ipsius Cōmunis, vel intervenientium pro ipso Communi, sub pęna librarum decem plan. cuilibet inobedienti, & contrafacienti auferenda, & applicanda, ut supra, & nihilominus etiam obturetur.

Solaria, non obstante Cap. 30. fieri possint in molendinis. Cap. XXXII.

1507 ITem, quòd, non obstante pacto, seu provisione superiùs scripta, hoc est, Cap. 30. quòd solaria fieri possint, & debeant per Incantatores molendinorum super trabibus, existentibus

Digitized by Google

cibus in dictis molendinis, & sic super trabibus, positis in eis per dictum Commune, expensis propriis dictorum Incantatorum.

Incantatores tenentur ad callum molarum. Cap. XXXIIJ.

1508 ITem, quòd de cætero, & in futurum Incantatores molendinorum Communis Lonadi teneantur, & obligati sint ad callum molarum ipsorum molendinorum juxta tamen consuetudinem per antea. Et Incantatores ipsorum molendinorum teneantur stare æstimo fiendo per Deputatos Communis cum Sacramento ipsis præstando, quod æstimum fieri debeat in introitu, & exitu ipsorum Incantatorum.

Commune potest aptari facere domos, & canalia molendinorum. Cap. XXXIV.

1515 ITem, quòd liceat Communi de Lonado aptari facere domos molendinorum prædictorum, & eas, & quamlibet ipsarum tam circa canalia, & alia dictis molendinis spectantia de una in unam, prout ipsi Communi videbitur, & placuerit, & sic pro tempore, quo ipsas domos, & canalia, ut supra, aptabunt, vel reficient, & dicti Incantatores, vel aliquis ipsorum tempore dictarum aptationum, vel refactionum stabunt deviati, quòd non possent macinare, quòd propter hoc non possint, nec possit petere aliquod restaurum, nec uti aliqua compensatione, nec retentione, nec petere aliquod damnum, nec interesse adversus dictum Commune, nisi solùm, & dumtaxat de ficto suo simpliciter pro rata temporis, quo sic stabunt deviati in macinando, ut supra, & non aliter, nec alio modo.

Solaria in molendinis fieri debent per Commune, & non per Incantatores. Cap. XXXV.

1524 ITem, quòd licitum sit ipsi Communi, & hominibus de Lonado poni, aut construi facere unum solarium pro quaque domo ipsorum molendinorum, & quòd Incantatores ipsorum molendinorum, vel aliquis eorum nullum aliud solare in ipsis molendinis ponere, seu construere possint, sub pœna contenta in pactis, provisionibus, & additionibus dicti Communis. Et si dicti Incantatores propter constructionem, ut supra, fiendam, damnum senserint, in non macinãdo, quòd propter hoc aliquod restaurum petere non possint.

Incantatores servare debent pacta, & additiones, & tenere cophinos in loco Pensæ. Et quid Ponderator facere debeat. Cap. XXXVI.

1528 ITem, quòd Incantatores molendinorum, eorumque socii, & participes, & exercentes dictum Officium per pactum expressum teneantur, & debeant servare pacta, capitula, & additiones aliàs factas datio, & pactis datiorum molendinorum, prout iacent, & eis in aliquo per præsens non derogetur, sed eis addendo, & inhærendo, teneantur, & obligati sint manutenere in loco Pensæ cassonos sufficientes, in quibus ponere teneantur molituras per eos acceptas, & accipiendas pro eorum macinatu, & in eis manutenere continuè de bladis cujuscunque sortis, quibus ipsi, seu per ipsos macinantur, ut supra dictum est Cap. 22. Et quòd si alicui, vel aliquibus personis deficient aliquæ quantitates farinarum, quòd Deputatus ad ponderandum debeat dare de ipsis bladis ejusdem sortis portionem dictarum farinarum ad sufficientem quantitatem ponderis sui, ut etiam supra dictum est Cap. 26. sub pœna cuilibet Incantatori, & sociis ejusdem librarum duarum plan. pro qualibet vice non manutenuerit dictum bladum ad effectum prædictum, ut supra, applicanda Communi Lonadi. Et quòd nullus Incantator molendinorum, socii, nec participes cum Incantatore datii panis venalis, nec cum aliqua persona, faciente panem venalem sub pœna prædicta. Et quòd dicti Incantatores, & socii molendinorum teneantur, & debeant permittere, quòd dictus Deputatus ad ponderandum possit, & valeat dictum granum, seu farinam restituere personis, quibus defecerit dicta farina, sub pœna prædicta, auferenda prædictis quomodolibet sic contrafacientibus, qualibet vice, qua contrafecerint.

Omnes

Digitized by Google

Omnes habitantes Lonadi admitti debent ad incantum molendinorum cum fidejuſſione. Cap. XXXVII.

1530 ITem, quòd ad incantus molendinorum admittantur omnes perſonę habitantes in Lonado, quæ tamen debent dare Communi bonam, & idoneam fidejuſſionem, quę ſe obliget principaliter, & inſolidum.

De molis molendinorum non levandis. Cap. XXXVIII.

1539 ITem, quòd Molinarii, ſeu Incantatores molendinorum non audeant, nec præſumant levare molas de molendinis ſine licentia Conſulum dicti Gommunis, ſub pęna librarum quinque plan.

Incantatores molendinorum incantare poſſunt Datium Panis. Cap. XXXIX.

ITem, quòd non obſtante Cap. 36. poſſint Incantatores molendinorum incantare datium panis, modò unus Incantator incantet unum ſolum furnum, & non participet cum alio, qui alium habeat furnum, & ſic jurare tenetur.

Incantatores molendinorum debent ſibi ipſis ſatiſfieri de grano integro, & de venazolis integris. Cap. XL.

1540 ITem, quòd Molinarii, ſeu molendinorum Incantatores debeant, & teneantur ſibi ipſis ſatisfacere de grano per eos macinando ad eorum molendina, ſeu franzendo, & etiam pro venazolis de grano integro, non autem de farina, ſeu grano franto, & de dictis venazolis ad locum Penſæ juxta formam ſuorum pactorum. Et teneantur prædicti Molinarii prædicta grana, & venazolos ponderare, prout faciunt, & tenentur facere blada alterius ſortis juxta formam pactorum ſuorum, ut ſupra Cap. 17.

Incantatores molendinorum, & eorum ſocij tenentur ponderare grana eorum, qui in Terra Lonadi habitant, etiam invitis patronis. Et quid de habitantibus extra Terram prædictam. Cap. XLI.

1543 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 17. & 40. Molinarii, ſeu Incantatores ipſorum molendinorum, & ipſorum Exercitores teneantur, & obligati ſint ultra alia pacta ponderare grana, quæ voluerint macinare ad eorum molendina, etiam invitis patronis bladorum, ſub pœnis contentis in ipſis pactis; non obſtante aliqua corruptela in contrarium, exceptis tamen perſonis, quæ habitant extra Terram Lonadi, quæ ſi voluerint ponderari eorum grana, non ſint obligati dicta grana ponderari facere. Et accipere debeant tantummodo ipſi Molinarii ſextam decimam partem de quocunque grano per eos macinando, ut dictum eſt Cap. 1. Et ſi aliter factum fuerit, cadant ad pœnam ipſi Molinarii contentam in pactis dictorum molendinorum.

Ponderator, etiam invitis Patronis, ſtatim poſt farinaram ponderationem debet eis ſatisfacere. Cap. XLII.

ITem, quòd Ponderator Communis teneatur, & debeat ſtatim ſatisfacere dictis ſic deficientibus, ut ſupra dictum eſt Cap. 26. & 36. etiam invitis patronis de ea ſorte grani, quæ defecerit ſic macinantibus, quod granum dicti Molinarii pati debeant ſatisfieri illis perſonis, quibus defecerit, ſub pęnis contentis in pactis. Et quòd dicti Molinarii teneantur tenere de omnibus ſortibus granorum in caſſonis eorum in loco Penſæ, ut dictum eſt Cap. 36.

De

Digitized by Google

De rotiſmorum, & arborum pretio. Cap. XLIIJ.

ITem, quòd ſi defecerint aliqua rotiſma, & arbores pro rotis ipſorum molendinorum, & fuerint empta pro ipſis Molinariis, quòd debeant eiſdem ſolui, ſeu compenſari in eorum fictu ad rationem librarum ſeptem pro quolibet rotismo, & librarum quinque pro qualibet arbore ſic per eos empto, vel emendis; quæ tamen rotiſma, & arbores ipſi Molinarii emere non poſſint ſine interventu Deputatorum ad dicta molendina.

Incantatores molendinorum incantare poſſunt datia panis, & cum Incantatoribus dictorum datiorum participare poſſunt, & quomodo. Cap. XLIV.

ITem, quòd Molinarii, ſeu Incantatores ipſorum molendinorum poſſint incantare datia panis de minuto, & cum ipſis Incantatoribus participare, non obſtante alio pacto, ſeu proviſione hinc retro facta, nempe Cap. 36. dummodo Incantator cujuslibet Caſæ molendinorum incantet unum ſolum furnum, ſeu participet cum uno ſolo Incantatore dictorum datiorum, ut ſupra dictum eſt Cap. 39.

Ponderator quando teneatur extrahere bulettinos farinæ deficientis. Cap. XLV.

1544 ITem, quòd Ponderator deputatus per Commune ſub vinculo Sacramenti teneatur, & dedeat extrahere de ſex menſibus in ſex menſibus bulettinos farinæ deficientis, ſeu, quæ repertæ fuerint deficere quibuſcunque perſonis, quæ macinaverint ad molendina, & dictos bulettinos cum callo mittere ad domum cujuſcumque perſonæ, cui defecerint dictæ farinæ, ut quicunque conſequi poſſit farinam deficientem, ut ſupra, ſub pœna ſupraſcripto Ponderatori amittendi ſalarium, quod habere deberet à prædicto Communi. Et tamen ſi quis de tempore in tempus voluerit conſequi ejus callum à prædictis Molinariis, eum conſequi poſſit, non obſtantibus prædictis.

Solaria, & molendina poſſunt reparari facere per Commune abſque ficti exceptione. Cap. XLVI.

1545 ITem, quòd Commune poſſit quandocunque ei placuerit, reparari facere Solaria molendinorum, & ipſa molendina, & eorum domus abſque aliqua exceptione incantus, vel ficti.

Ponderator cum ſuo Sacramento tenetur ſatisfacere perſonis, quibus defecerit farina. Cap. XLVII.

1546 ITem, quòd ut ſupra dictum eſt Cap. 26. 36. & 42. Ponderator ſuo juramento teneatur reſtitui facere granum ejuſdem ſortis perſonis, quibus defecerit farina.

Molinarij, & famuli ſtantes in molendinis balottandi ſunt in Conſilio, & ſi opus fuerit, reprobari poſſunt. Cap. XLVIIJ.

1547 ITem, quòd Molinarii, qui ſtabunt in molendinis, & omnes famuli dictorum Incantatorum debeant balottari in Conſilio dicti Communis, & ſi non prævalebunt, non poſſint quoquo modo exercere tale Officium. Et ſit in libertate dicti Conſilii quandocunque caſſare, & revocare dictos Molinarios, & famulos ex ſuis convenientibus reſpectibus, prout eidem videbitur, & placuerit, non obſtante, quòd fuerint per antea approbati.

Molendinis levatoris, & Fulli addenda eſt alia rota per Deputatos Communis, & poſſunt aliam addere molendino Curuli, & hoc ſine obligatione manutenendi aliam aquam, quàm ſolitam. Cap. IL.

1549 ITem, quòd Commune Lonadi teneatur, & obligatum ſit per totum menſem Junij 1550. conſtrui facere unã aliam rotam à molendino ad molendina Levatoris, & Fulli pro quolibet

Digitized by Google

libet ipſorum molendinorum, ita quòd ſint numero tres, pro ponendis duabus molis pro quolibet molendino, quæ ſint gerræ pro majori commoditate, & utilitate pauperum: in quo tamen termino dictũ Cõmune teneatur fabricari facere, ſeu cõſtrui facere canalia, & alia neceſſaria ex lapidibus vivis non ſolùm prædictarum duarum rotarum noviter conſtruendarum, ſed etiam aliarum rotarũ veterum ipſorũ molendinorum: ita tamen quòd dictũ Commune propter hoc non teneatur manutenere aquam ad ſufficientiam, niſi juxta ſolitum. Et quòd Deputati ad hoc electi per dictum Commune poſſint, & valeant aptari facere in ſimili forma molendinum Curuli, ſi eis videbitur, & placuerit, & commoditatem habuerint, hac tamen declaratione, quòd ſi ipſum molendinum Curuli non fuerit in ſimili forma, propter hoc Incantator ipſius non poſſit petere aliquod reſtaurum à dicto Communi. Et quòd prædicti Incantatores ipſorum molendinorum pati debeant, quòd ipſa molendina aptentur, ut ſupra, videlicet Levatoris, & Fulli in dicto termino. Et quòd pro eorum deviamento nullum poſſint petere reſtaurum. Et ſimiliter Incantator molendini Curuli, ſi aptaretur ipſum molendinum.

Incantatores molendinorum, vel alij eorum nomine non poſſunt uti beneficio quarti Capituli. Cap. L.

ITem, quòd ipſi Incantatores, nec aliquis eorum per ſeſe, nec per aliam interpoſitam perſonam, cujuscunque ſortis exiſtat, ſeu habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum, nec aliquis alius, cujuſcunque ſortis exiſtat, non poſſit, nec valeat uti quoquo modo beneficio Capituli quarti deſcripti in pactis molendinorum circa adaquatores, nec ipſis adaquatoribus proibere poſſint aliquibus diebus naturalibus, nec temporibus aquam adaquare volentibus ſuper Territorio Lonadi à Bochetto S. Marci infra, quotieſcunque ipſi Incantatores, Molinarii, & habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum, habuerint aquam ad ſufficientiam pro duabus rotis pro quolibet ipſorum molendinorum. Et caſu, quo non haberent aquam ad ſufficientiam, ut ſupra, ſimiliter prohibere non poſſint aquam adaquatoribus adaquantibus ex bochettis de Bolparolis, & de Arzenis, niſi priùs, & ante omnia uſi fuerint dicto beneficio in bochettis ſuperioribus à bochetto prædicto S. Marci ſupra uſque ad pontem Tocchi, & ſucceſſivè deſcendendo ad dictos bochettos de Bolparolis, & de Arzenis, taliter quòd ipſi non ſint deterioris conditionis aliorum bochettorum.

Declaratio Cap. 42. & 47. Cap. LI.

ITem, quòd prædicti Incantatores, famuli, & exercitores, & cauſam abentes ab eis, vel aliquo eorum, teneantur, & obligati ſint ſervare additionem, pactum, ſeu Capitulum factum, & poſitum in incantu ipſorum molendinorum ſub die 9. Decembris 1543. nempe Cap. 42. & 8. Decẽbris 1546. hoc eſt Cap. 47. excepto, quod illa verba poſita in ipſo incantu 1543 videlicet de ea ſorte grani, & in incantu 1546. quæ dicunt: Quòd Ponderator jurare teneatur reſtitui facere granum ejuſdem ſortis: debeant intelligi de farina, & in, ſeu cum farina eiuſdem ſortis grani, exequi debeant, & non cum grano, ſub pœnis contentis in pactis, Capitulis, & additionibus ipſorum molendinorum annorum præteritorum.

Quòd ponantur ſacchi tam farinæ, quàm grani, & furfuris ſuper tabulis ponendis per Commune in molendinis. Cap. LII.

ITem, quòd ipſi Molinarii, & Incantatores, & Exercitores, ſeu famuli eorum, ſeu habentes cauſam ab eis, vel aliquo eorum, non poſſint, nec valeant quo quo modo tenere, ſeu ponere, nec teneri, ſeu poni permittere ſaccos aliquos bladorum, ſeu farinarum cujuſcunque ſortis, ſeu furfuris in dictis molendinis, ſeu extra dicta molendina, niſi ſuper tabulis, ponendis in ipſis molendinis per dictum Commune, nec grana, nec farinæ recipiant, ſeu recipere poſſint aliquam umiditatem ſub pœna librarum quinque plan. pro quolibet ſacco invento contra præſentem ordinem, & qualibet vice, auferenda dictis Incantatoribus, & cuilibet eorum, in quorum molendino facta fuerit inventio, & applicanda Communi pro dimidia, & pro alia dimidia accuſatori, cui credatur cum juramento ſuo, & uno teſte fide digno, excepto Commilitone Communis, qui nihil ex ea pœna habere debeat, ſed accuſare teneatur, & debeat juramento ſuo tantùm, cui ſoli credatur.

Digitized by Google

Volendinarij fieri poſſunt in molendinis. Cap. LIIJ.

ITem, quòd prædicti Incantatores poſſint,& valeant facere volendinarios videlicet levare, ſeu amovere ex ſolario dictorum molendinorum extra pulperos unam aſſidem, quæ ſit latitudinis unciarum quatuordecim, & non ultra, & tantùm, quantum durant,ſeu capiunt molæ molendinorum, & non ultra, ſub pœnis contentis in additionibus, ſeu Capitulis annorum præteritorum.

De ſolarijs per Commune aptandis. Cap. LIV.

ITem, quòd liceat Communi aptari facere ſolaria ipſorum molendinorum, quotieſcunque, & in qualibet parte añi ipſa ſolaria repertafuerint fracta,ſeu aperta in alio loco,quã in loco ſupradicti Volendinarii,& nihilominus ipſi Incantatores teneãtur ad pœnas contentas in Pactis, Capitulis, ſeu additionibus annorum præteritorum, quotieſcunque ipſa ſolaria reperta fuerint aliqualiter fracta, ſeu aperta in alio loco, quàm in loco dicti Volendinarii, vel aliter ſtare, quàm ſupra declaratum eſt in prædicto Capitulo.

De cultrina telæ tenenda per Incantatores ante pulperos affixa pulperis. Cap. LV.

ITem, quòd dicti Incantatores, ſeu Molinarii, & eorum Famuli, & Exercitores, ac cauſam habentes ab eis, & quolibet eorum, teneantur,& obligati ſint, tenere aſſiduè, quando macinatur, cultrinam unam telæ ante pulperos affixam dictis pulperis tantùm, quantum durat, ſeu tenet apertura ipſorum pulperorum in altitudine, & longitudine, ne farina exhalare poſſit, ſub pœna ſupraſcripta, auferenda,& applicanda,ut ſupra.

De frumento dando per Incantatores molendinorum Communi Lonadi. Cap. LVI.

1551 ITem, quòd Molinarii, & eorum Incantatores dare, & conſignare debeant Communi quartas ſex frumenti nitidi, & pulchri pro quaque domo dictorum molendinorũ octo diebus ante Feſtum Paſchæ Reſurrectionis D. N. Jeſu Chriſti abſque eo,quòd dictis Incantatoribus fiat aliqua compenſatio in eorum fictu, quem ſolvunt.

Blada in molendinis ſequeſtrari non poſſunt. Cap. LVII.

1552 ITem, quòd blada exiſtentia in molendinis non poſſint ſequeſtrari per aliquem, & ſi factum fuerit, non valeat, ipſo jure.

Incantatores, & qui in molendinis ſtant balottandi, ſunt in Conſilio Lonadi. Cap. LVIII.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 48. omnes Incantatores, & Molinarii debeant balottari in Conſilio. Et quòd non poſſint dicti Incantatores ponere aliquos in molendinis, nec qui vadant cum beſtiis ad dicta molendina ſine licentia Conſilii, & ſi contrafactum fuerit, cadant ad pœnam librarum quinque plan. ille, & illi, qui contrafecerint pro quoque,& qualibet vice, applicanda Communi; & ſi contrafactum fuerit, ſit in libertate Communis privandi illos, vel illum,qui contrafecerit, ut ſupra.

Incantatores molendinorum debent dare farinas ijs quibus defecerint. Cap. LIX.

1553 ITem, quòd Incantatores molendinorum,& quilibet eorum teneantur actualiter reddere pondus deficiens farinarum iuxta formam pactorum,ut ſupra dictũ eſt in aliisCapitulis.

Aqua Sariola extrahi poteſt per dies viginti. Cap. LX.

1566 ITem, quòd Incantatores molendinorum Fulli, & Levadoris debeant pati, ut aqua ipſius Sariolæ poſſit extrahi, & extractam teneri extra vas ejuſdem per dies viginti continuos,

pro

Digitized by Google

pro aptandis canalibus ipſorum molendinorum lapidibus vivis, ſi videbitur dicto Communi, abſque aliquo reſtauro eis faciendo per dictum Commune. Similiterque pati debent, quòd omnia ipſa molendina poſſint ſolari, ſeu ſodrari aſſidibus, prout ipſi Communi videbitur. Et quòd, ut ſupra dictum eſt Cap 48. & 58. dicti Incantatores balottari debeant.

Incantator molendini Curuli debet permittere, ut aqua Sariolæ extrahatur per dies 20. ut ſupra dictum eſt de Incantatoribus Fulli, & Levatoris, & hoc abſque reſtauro. Cap. LXI.

1558 ITem, quòd Incantator molendini Curuli nullum poſſit petere reſtaurum pro tempore dierum viginti, quo aptabitur, ut ſupra dictum eſt Cap. precedenti de molendinis Fulli, & Levatoris. A prædictis verò diebus ſupra poſſit petere ad ratam fictus.

Molinarij per quod tempus macinare poſſint venazolos. Cap LXIJ.

1559 ITem, quòd Molinarii per totum menſem Maii macinare poſſint Venazolos, & non ultra, ſub pena librarum quinque plan. pro ſingulo ſacco Venazolorum.

De mola qua molatur, ponenda in molendino Curuli. Cap. LXIIJ.

ITem, quòd Molinarii Curuli teneantur ponere molam, qua molatur in loco ad hoc ordinato.

Commune debet dare molendina Incantatoribus in principio ſuorum incantuum in laudabili forma, & per eos in eadem forma reſtituenda ſunt in fine incantuum. Cap. LXIV.

1560 ITem, quòd Commune in principio menſis Januarii debeat dare molendina eorum Incantatoribus benè ordinata, & clauſa bona tela in laudabili forma pro conſervatione farinæ, quæ in eadem laudabili forma conſerventur, & conſervari debeant per dictos Incantatores, ſuis expenſis, & in eodem modo in fine ſuæ locationis reſtituantur à prædictis Incantatoribus prædicto Communi. Et caſu, quo in eadem laudabili forma non conſervarent prædicta molendina, poſſit dictum Commune, expenſis, & intereſſe dictorum Incantatorum eadem reducere ad laudabilem formam, modo prædicto. Et caſu, quo prædicta molendina non reperirentur clauſa, dum macinatur, vel ſine tela, vel cum tela allevata, vel cum tela fracta, quòd Incantatores incidant in pœnam ſoldorum viginti pro qualibet vice, applicanda dicto Communi abſque alia compenſatione.

Incantatores in molendinis tenere non poſſunt juvenes tempore noctis, nec permittere, ut in eis ſonetur. Cap. LXV.

1561 ITem, quòd Incantatores molendinorum non poſſint, nec conſentire debeant, permittere, nec relinquere ingredi, nec permanere in dictis molendinis tempore noctis juvenes aliquos, & hoc ad honorem mulierum, nec ſonare in dictis molendinis. Et caſu, quo contrafieret, poſſit dictum Commune ad ſuum beneplacitum illum, vel illos privare dicto molendino, vel molendinis, & alteri perſonæ eum, vel ea locare ad publicum incantum uſque ad finem anni ad omne damnum, & intereſſe Incantatoris contrafacientis abſque aliqua exceptione.

Quòd ſolaria, & pulperi benè obturentur, dum macinatur. Cap. LXVI.

1563 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 64. ſolaria, & pulperi molendinorum obturentur, & in ordine ſint, dum macinatur, ſub pœna librarum quinque plan. pro quolibet, & qualibet vice, ut in proviſ. anni 1532. & confirmatum fuit in capitulis factis circa obligationes Commilitonis per Excellentiſſimum D. Petrum Panitiam, & in Conſilio Lonadi approbatis ſub die 5. Martii 1563. ut in lib. proviſ. ejuſdem anni fol. 12.

Digitized by Google

Incantatores molendinorum non poſſunt incantare, nec incantari facere datium Panis nec cum Incantatoribus ejuſdem participare.

Cap. LXVII.

1567 ITem, quòd, non obſtantibus Cap. 39. & 44. Incantatores molendinorum non poſſint, nec valeant incantare, nec incantari facere, vel exercere datium trium furnorum panis, & è contra Incantatores datii panis ad minutum, non poſſint incantare, nec exercere datium molendinorum, nec occultè, nec palam poſsint ſimul participare, ſub pęna librarum quinque plan. irremiſsibiliter auferenda contrafacientibus, cujus medietas ſit accuſatoris, & alia medietas Cōmunis.

Obtinentes molendinorum Datium, illud per ſe ipſos exercere debent, & non per alios. Cap. LXVIIJ.

ITem, quòd ille, qui obtinuerit in Conſilio Lonadi molendinum, non poſsit per alium exercere molendini Officium, & è converſo.

Incantatores molendinorum tenentur ponderare grana, & farinas eorum, qui extra Terram, ſed in Territorio Lonadi habitant.

Cap. LXIX.

1574 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 41. Incantatores molendinorum teneantur ponderare grana, & farinas eorum, qui extra Terram, ſed in Territorio Lonadi habitant, ſub pœnis in Capitulis contentis, & credatur patronorū juramento.

Incantatores molendinorum ſtatim, facto incantu, fidejuſſionem Communi dare debent. Cap. LXX.

1575 ITem, quòd Incantatores molendinorum, ſtatim facto incantu, fide juſsionem dare debeant Communi, quæ ſe obliget principaliter, & inſolidum, qua non data, ſtatim reincantentur molendina ad damnum, & intereſſe Incantatorum, nec eis valeat dicere: Eam non inveni.

De non obtinente incantum in Conſilio. Cap. LXXI.

ITem, quòd ſi Incantator molendini non obtinuerit incantum in Conſilio, incantus nullus ſit.

De duobus Incantatoribus in eodem tempore molendinum abocantibus.

Cap. LXXII.

SI duo in eodem tempore abocabunt molendinum, dictum molendinum reincantetur. Et idem ſervetur, ſi perſona inhabilis ſit, ſtantibus ordinibus Communis.

De frumento dando per Incantatores Communi tempore Paſchæ.

Cap. LXXIII.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 16, Incantatores molendinorum octo diebus ante feſtum Paſchæ Reſurrectionis dare, & conſignare debeant Communi ſomam unam frumenti nitidi, & pulchri pro quaque domo dictorum molendinorum, non obſtante, quòd ſupra in dicto Cap. 16 dictum fuerit, quòd teneantur ad dandum dicto Communi quartas ſex.

Quartas, cuppos, vel ſtopellos cum zochettis Incantatores tenere non poſſunt. Cap. LXXIV.

ITem, quòd Incantatores molendinorum non poſſint tenere quartas, vel cuppos, vel ſtopellos cum zochettis, ſub pœna lib. quinque plan. Et ſub eadem pęna ſibi ſatisfiant cum menſuris juſtis, & bullatis, & cum cannis.

Juvenes

Digitized by Google

Iuvenis non poteſt eſſe, vel exercere Officium molendinorum ſine licentia Conſilij. Cap. LXXV.

ITem, quòd nullus juvenis poſſit eſſe, vel exercere Officium molendinorum, niſi priùs fuerit approbatus in Conſilio, ſub pęna librarum quinque plan.

Quòd in molendinis non ſonetur, vel ſonari non poſſit. Cap. LXXVI.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt, Cap. 65. nullo modo ſonari poſsit, vel ſonari fiat, aut permittatur in molendinis tam à ballo, quàm alio modo, ſub pęna librarum quinquaginta plan. cujus medietas ſit accuſatoris, & alia medietas ſit Communis.

Incantatores molendinorum tenentur priùs macinare habitantibus in Terra, & Territorio Lonadi. Cap. LXXVII.

ITem, quòd Incantatores, vel Molinarii teneantur priùs macinare habitantibus in Terra, & Territorio Lonadi, ſub pęna prædicta, applicanda, ut ſupra. Quòdque Commilito Communis teneatur ſub vinculo juramenti accuſare contrafacientes pactis, & Capitulis datiorum, ſub pęna privationis Officii, & amiſsionis ſalarii.

Molæ conducendæ ſunt per Incantatores. Cap. LXXVIIJ.

ITem, ut ſupra dictum eſt Cap. 24. quòd Incantatores teneantur, & obligati ſint ire ad accipiendas, vel levandas molas emptas à Deputatis ædificiorum, & illas eaſdem accipere, & non alias ſub pęna totius pretii earumdem molarum, quæ pęna ſit Communis, & ſub pæna omnium damnorum, & expenſarum dicti Communis.

Incantatores ponderare debent grana, & farinas, & ſibi ſatisfieri in loco Penſæ. Cap. LXXIX.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 1. Incantatores teneantur, & obligati ſint ponderare grana, & farinas ad penſam Communis, & ibi ſibi ipſis ſatisfieri cum menſuris dicti Communis, ſub pęna in Capitulis contenta, etiam ſi patroni nolint ſub eadem pœna.

In molendinis ſonari non poteſt. Cap. LXXX.

1580 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 65. & 75. Molinarii, & Incantatores molendinorum ſonare non poſſint, nec permittant in molendinis ſonari à ballo, nec alio modo, ſub pœna librarum decem plan. & ultra quòd comburantur inſtrumenta, quibus dicti ſonarent, & tandem quòd ab Officio amoveantur, & quilibet poſſit accuſare, & habeat medietatem pœnæ.

Incantatoribus molendinorum in principio ſui incantus conſignanda ſunt molendina ambulatoria, & in eodem ſtatu in fine incantus per eos Communi reſtituenda, ſeu conſignanda ſunt. Cap. LXXXI.

1602 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 16. & 64. Molinarii, & Incantatores molendinorum, poſtquam illis conſignata fuerint molendina ambulatoria in principio ſui incantus, ſi occurrat aliquod fieri reſtaurum dictis molendinis tempore incantus, illud faciant & facere debeant eorum expenſis, & in fine anni teneantur illa conſignare ſuis ſucceſſoriſius ambulatoria.

Stamegnæ, vel bugati in molendinis teneri non poſſunt. Cap. LXXXIJ.

1605 ITem, quòd ſtamegnæ, nec bugati teneri non poſſint in molendinis per Molinarios, Incantatores, vel eorum exercitores, ut eas, vel eos locent macinare volentibus, ſub pęna librarum quinque plan. pro qualibet vice contrafactum fuerit, & quilibet poſſit accuſare cum ſuo Sacramento, & habeat medietatem pęnæ, & alia medietas ſit Communis.

De

Digitized by Google

De pecunia neceſaria pro molis emendis. Cap LXXXIIJ.

1609 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 24. & 29. ſi pecuniæ neceſſariæ fuerint pro molis emendis, teneantur Incantatores eas exburſare Deputatis eligendis, vel electis, quæ cõpenſandæ ſunt in eorum fictu ejuſdem menſis, in quo eas exburſarunt, pro dictis molis emendis.

Canuæ tenendæ ſunt appenſæ menſuris. Cap. LXXXIV.

1610 ITem, quòd Incantatores molendinorũ teneantur, & obligati ſint tenere cannas appẽſas menſuris, pro grano menſurandò, quando ſibi ipſis ſatisfacient pro macinaturæ, quæ excedere non debeat, ut ſupra dictum eſt Cap. 1. & 41. ſextamdecimam partem, hoc eſt, ex ſexdecim partibus una eſſe debet, ſub pęna librarum quatuor plan. pro qualibet menſura ſic inventa ſine canna, & qualibet vice; cujus pęnæ medietas ſit inventoris, & alia medietas ſit dicti Communis.

Incantatores quid manutenere debeant. Cap. LXXXV.

1613 ITem, quòd Incantatores molendinorum teneantur, & obligati ſint manutenere ſuis expenſis res ipſorum molendinorum in laudabili forma, ut ſupra dictum eſt Cap. 64. cum palis neceſſariis, ut ſupra Cap. 16. ſub pęna ſoldorum viginti pro qualibet pala, quæ deficiat, & qualibet vice accuſabuntur; cujus pęnæ medietas ſit accuſatoris, & alia medietas ſit Communis.

Molendina, & Macinæ incantandæ ſunt ſine ulla obligatione Communis. LXXXVI.

1615 ITem, quòd ædificia, ſeu domus molendinorum, & ædificium Macinæ incantentur ſine aliqua obligatione Communis accomodandi, ſeu manutenẽdi molas, rotas, canalia, & alia imaginabilia, ſed dicta ædificia æſtimentur, & inventarientur cum mobilibus in eis exiſtentibus in principio anni, hoc eſt, in introitu Incantatorum, qui eadem ædificia, cum mobilibus reſtituere teneantur in fine anni in eodem ſtatu, inventario, & æſtimo, quibus fuerint eis conſignata, cum obligatione ſolvendi deterioramentum, & in ultimis affictis Incantatoribus bonificentur meliramenta, facta cum licentia Deputatorum ad Ædificia.

In diebus feſtivis non poteſt laborari in molendinis, neque grana ad dicta molendina conduci. Cap. LXXXVIJ.

ITem, quòd in dictis ædificiis non poſsit laborari in diebus feſtivis de præcepto Sanctæ Matris Eccleſiæ, ut dictum eſt Cap. 4. vel votivis hujus Communis à ſono Ave Mariæ veſpertinæ feſti turris magiſtræ uſque ad ſonum Ave Mariæ veſpertinæ feſti. Neque poſsint conductores, & ſocii conducere grana in dictis diebus ab Ave Maria Eccleſiæ Parochialis, quæ pulſatur de mane ejuſdẽ feſti, uſque ad aliam, quæ pulſatur de ſero, ſub pęna contrafacienti librarum quindecim parvorũ; cujus pœnæ medietas ſit accuſatoris, & alia medietas juxta formam Statutorum.

Molendina incantari debent juxta ſolitum. Cap LXXXVIIJ.

1617 ITem, quòd non obſtante Cap. 85. cui in hac parte derogatum ſit, & eſſe intelligatur, molendina incantentur juxta ſolitum, ſicut incantabuntur ante dictum Capitulum, nec ampliùs incantari debeant ad æſtimum.

Incantatores, & Molinarii debent ſibi ipſis ſatisfieri in loco Penſæ, & ibi tenere farinas. Cap. LXXXXI.

1619 ITem, quòd, ut dictum, eſt ſupra Cap. 40. & 78. Molinarii, & molendinorum Incantatores debeant ſibi ipſis ſatisfacere in loco Penſæ, & in dicto loco tenere debeant farinas, ſuffici-

Digitized by Google

ſufficientes ad refactionem, ſeu reſarcionem eorum, quibus deficerent farinæ, ſub pęna librarum quinque plan. quotieſcunque non eſſet farina ſufficiens in dicto loco, vel non ſatisfierent in dicto loco; cujus pęnæ medietas ſit accuſatoris, & quilibet accuſare poſsit cum ſuo juramento, & alia medietas ſit dicti Communis.

Illi, quibus deficient farinæ, poſſunt habere farinam, vel granum. Cap. LXXXX.

1621 ITem, quòd illi, quibus deficient farinæ macinatæ, poſſint, & in ſua libertate ſit accipere vel granum qualitatis jam macinatæ, vel farinam ejuſdem qualitatis pro quantitate ejs deficiente. Et quòd Molinarii, vel Incantatores non poſſint auferre, vel levare ſaccos à loco Penſæ, niſi priùs ſatisfecerint, ut ſupra dictum eſt.

Incantari debent ſolùm duo molendina. Cap. XCI.

1631 ITem, quòd ſtante maxima multitudine mortuorum Communis occaſione peſtis anni proximè præteriti, incantentur, & incantari debeant ſolùm duo molendina, nempe molendina Levatoris, & Curuli.

Molendino Fulli poteſt uti Incantator molendini Levatoris. Cap. XCII.

1632 ITem, quòd Incantator molendini Levatoris poſſit etiam uti molendino Fulli, ſi habile erit, & ſine obligatione Communis illud accomodandi, vel aliquid ei faciendi, & hoc ad beneplacitum dicti Communis.

Si quid expenderint Incantatores molendinorum Levatoris, & Curuli circa molendinum Fulli, ad eam expenſam non teneatur Commune. Cap. XCIII.

1639 ITem, quòd ſi Incantatores molendinorum Levatoris, & Curuli aliquid expenderint circa molendinum Fulli, ad eam expenſam non teneatur Commune, ſed hoc fiat expenſis dictorum Incantatorum.

Molendinum Fulli reſtaurandum eſt, & incantandum cum alijs molendinis. Cap. XCIV.

1649 ITem, quòd molendinum Fulli expenſis Communis reparetur, & unà cum aliis molendinis incantetur, & hoc pro utilitate Communis, & commoditate habitantium in ipſa Terra, & Territorio Lonati.

Molinarii non poſſunt laborare in molendinis in diebus feſtivis de præcepto, nec Conductores in dictis diebus poſſunt in eis conducere grana. Cap. XCV.

1655 ITem, quòd inhærendo Cap. 4. & 86. in molendinis, & macina non poſſit laborari in diebus feſtivis de præcepto Sanctæ Matris Eccleſiæ. Et Feſtum intelligatur à ſono Salutationis Angelicæ, ſeu ut dicunt dell'Ave Maria Turris magiſtræ, quæ pulſatur de ſero Vigiliæ Feſti, uſque ad ſubſequentem ſonum Salutationis Angelicæ, ſeu dell'Ave Maria, quæ pulſatur de ſero Feſti. Neque Molinarii, ſeu Conductores conducere poſſint grana in dictis diebus à ſono, ut dicunt, dell'Ave Maria, quæ de mane pulſatur in Eccleſia Parochiali in dictis diebus Feſtivis, uſque ad alium ſonum Ave Mariæ, quæ pulſatur in dictis diebus de ſero in dicta Eccleſia Parochiali, ſub pœna librarum quindecim parvorum, applicanda pro medietate accuſatori, & pro alia medietate juxta formam Statutorum.

In-

Digitized by Google

Incantatores molendinorum tenentur ſoluere datium macinæ ejuſdem Exactori. Cap. XCVI.

1668 ITem, quòd Incantatores molendinorum pro molando forenſibus, teneantur, & obligati ſint ſolvere, quòd deliberatum fuerit per Commune pro datio macinę omni anno, quo dictum datium erit ejuſdem Communis, Exactori ejuſdem datii macinæ.

Incantatores molendinorum tenentur ad ſolvendum dictum Datium ad monetam Cameræ. Cap. XCVII.

1675 ITem, quòd Incantatores molendinorum teneantur, & obligati ſint ad ſolvendum prædictum datium macinæ ad monetam Cameræ.

Incantatores molendinorum, & eorum fidejuſſores tenentur ad ſolvendum Datium macinæ Maſſario macinæ ad monetam Cameræ. Cap. XCVIIJ.

1677 ITem, quòd, ut dictum eſt in ſupradictis duobus Capitulis, Incantatores molendinorũ, & eorum fidejuſſores teneantur, & obligati ſint ad ſolvendum datium macinæ Maſſario, ſeu Exatori prædicti datii macinæ ad monętam Cameræ.

PA-

Digitized by Google

PACTA, SIVE STATUTA Campariorum.

Quòd Camparij non laborent in alterius laborerijs. Cap. I.

PRimò, quòd Camparii noviter eligendi, incepturi, & duraturi, ut præferatur aſſiduè, & intendant ad eorum, & cujuslibet eorum cuſtodiam. Et quòd non audeant ipſi, nec aliquis eorum laborare in laboreriis alicujus perſonæ, exceptis in eorum, vel alicujus eorum laboreriis: pœna autem cuilibet contrafacienti ſoldorum quinque planet. & quilibet poſſit eos, & quemlibet ipſorum accuſare cum Sacramento: cujus pœnæ medietas veniat in accuſatorem, reliqua medietas Communi Lonadi.

Quòd Camparij infra tres dies teneantur denunciare damnatorem damnum da ntem. Cap. II.

ITem, quòd dicti Camparii, & quilibet eorum debeant dediſſe, & denunciaſſe, ac ſcribi feciſſe per Notarium Communis Lonadi in libro bannorum, ſeu condemnationum dicti Communis quamlibet perſonam, ſeu perſonas, ſeu beſtias damnum dantes, committentes, ſeu facientes, vel qui fecerint, aut dederint in, & ſuper Territorio Lonadi infra tertiam diem ſubſequentem à die, qua talia damna illata fuerint, ſub pœna ſoldorum quinque planet. pro quolibet Campario, & qualibet vice. Et ſi reperirentur dictæ accuſæ, vel aliquæ earum non fore datæ, ſcriptæ, vel denunciatæ in libro Communis prædicti infra terminum prædictum, ſolvant bannum dicti Camparii, ſeu Camparius Communi, quod ſolvere teneretur talis, ſeu tales domini dictarum talium beſtiarum accuſandarum, & de dictis accuſis, elapſo termino, non audiantur.

De non paſculando deſuper Sariolam. Cap. III.

ITem, quòd dicti Camparii teneantur cuſtodire à Sariola Communis infra videlicet deſupter Sariolam prædictam à via de Bolparolis uſque ad confinia illorum de Calcinado, & de Bidizolis. Et quòd nulla perſona commorans in Terra, vel Territorio Lonadi, nec aliundè audeat, nec præſumat conduci facere, nec conducere deſupter Sariolam ad paſculandum aliquas beſtias, ſeu beſtiam: pœna autem cuilibet contrafacienti ſoldorum duorum plan. pro qualibet beſtia groſſa, & qualibet beſtia minuta denariorum quinque pro qualibet vice. Si verò fuerint ſine cuſtodia, ſolvant duplũ bannum, quæ beſtiæ debeant accuſari per duos Camparios dicti Communis, necnon per quãlibet aliam perſonam, quæ non ſit Camparius, cum uno teſte fide digno cum Sacramento, & pœna deveniat Communi de Lonado.

Quid ſolvendum pro beſtia groſſa, & pro minuta. Cap. IV.

ITem, quòd ſolvantur pro qualibet beſtia, quæ accuſata fuerit, ut ſupra in olivis, vitibus, & ſofrano Communi ſoldi quatuor plan. ſi fuerit cum cuſtodia: Si verò ſine cuſtodia duplum bannum: & de qualibet beſtia minura denarii decem cum cuſtodia, & ſine cuſtodia. Si verò accuſata fuerit in pratis, & aliis ſeminatis, ſolvantur ſoldi duo plan. pro banno pro qualibet beſtia groſſa, & pro qualibet minuta denarii quinque. Et ſi contigerit aliquod eſtimum fieri de aliquo damno illato per aliquas beſtias ſeu beſtiam tam groſſas, quàm minutas accuſatas, ut ſupra ſolvat dominus talium beſtiarum damnum paſso pro qualibet beſtia groſſa quartas duas bladorum, vel legumenum, prout repertæ fuerint, & accuſatæ, ut ſupra, & totidem pro ſex pecudibus, ſi verò in pratis fuerint accuſatæ, pro æſtimo penſes duos fęni pro qualibet beſtia groſſa, & totidem pro ſex pecu-

 dibus

Digitized by Google

dibus. Si verò in vitibus, olivis, & ſoffrano, pro æſtimo ſoldos quinque plan. pro qualibet beſtia groſſa, & totidem pro ſex pecudibus, & ſic pro rata. Et ſi contigerit aliquam perſonam ire indebitè, cum bobus; & plauſtro per aliquam poſſeſſionem alterius de Lonado illa talis perſona accuſata puniatur in ſoldis decem planet. quæ deveniat Communi, & ultra teneatur ad emendationem damni.

Quid ſolvere teneantur perſonæ damnum dantes ut infra. Cap. V.

ITem, ſi contigerit accuſari aliquam perſonam per Camparios Communis prædicti dare damnum in vineis, olivis, pratis, & ſeminatis ſuper Territorio de Lonado, teneatur ad ſolutionẽ banni de ſoldis duobus pro qualibet perſona, & qualibet vice, & ad emendationem æſtimi compellatur, ut infra. Si aliqua perſona accuſata fuerit in vineis, pro æſtimo ſolvat damnum paſſo ſitulas duas vini, dum ſit accuſata, tollendo, vel exportando de uvis. Si in olivis, colligendo olivas, ſolvat pro æſtimo damnum paſſo quartas quatuor olivæ, & totidem in rapis. Et in ſeminatis ſolvat pro æſtimo quartam unam bladi, vel leguminis, prout in accuſa de eo data videbitur commiſiſſe delictum. Salvo, quòd ſi qua perſona accuſata fuerit dare damnum in ſegetibus, & covibus collectis, & adunatis in campis, teneatur ad omnem emendationem damni dati domino rei paſſo, & puniatur illa talis perſona accuſata in ſoldis viginti plan., quæ deveniat Communi de Lonado.

Camparius tenetur ad damni emendationem juxta formam Statutorum. Cap. VI.

ITem, quòd dicti Camparii, & quilibet eorum teneantur, & debeant, & aſtricti ſint ad emendationem, & ſatisfactionem quorumcunque damnorum datorum, & illatorum in, & ſuper Territorio Lonadi tam pro incendio, quàm pro alia cauſa paſſis ſeu paſſo, aut denunciare omnes, qui fecerint, aut commiſerint, aut committi fecerint damnum prædictum, ſeu guaſtum paſſis, vel paſſo infra terminum præfixum à Statutis Communis Lonadi per inſtrumentum, & aliter non valeat.

Quid ſolvendum pro quolibet palo, vel rampono exportato ex vitibus, vel nemoribus. Cap. VII.

ITem, quòd ſi qua perſona accuſata fuerit exportando palos, ſeu ramponos ex vitibus hominũ, & perſonarum Terræ de Lonado, ſeu ex nemoribus dicti Communis, ſolvantur Communi pro banno pro quolibet rampono, ſeu quolibet palo ſoldi duo plan., & totidem pro æſtimo.

Quòd accuſæ datæ forenſibus medietas ſpectet Campariis. Cap. VIII.

ITem, quòd ſi contigerit aliquam perſonam forenſem conducere aliquas beſtias ad paſculandũ ſuper Territorio Lonadi, & accuſata fuerit per Camparios dicti Communis, vel aliquem eorum, medietas talis accuſæ, ſeu denunciæ perveniat in ipſos Camparios, vel aliquem eorum, & reliqua medietas in Commune Lonadi. Et ſi reperiretur, quòd ipſi Camparii, vel aliquis eorum contrafecerint in prædictis, incidant in pœnam ſoldorum decem plan. pro quolibet, & qualibet vice. Et quilibet poſſit eos, & quemlibet ipſorum accuſare cum Sacramento, & habeat medietatẽ accuſæ, & ſolvat dominus talium beſtiarum pro banno, ſeu accuſa ſoldos duos pro beſtia groſſa, & denarios quinque pro beſtia minuta; & hoc, ſi fuerint extra prata, ſeminatas, vites, olivas, & ſoffranum. Si verò paſcerent in aliquibus ex prædictis locis, ſolvat, prout ſoluunt alii habitantes in Lonado: Salvo tempore guerræ, quòd dicti Camparii non teneantur habere aliquid de accuſis per eos dandis de prædictis perſonis forenſibus reducentibus ad Fortilitium dictæ Terræ, ratis manentibus, ut ſupra.

De non extrahendo aquam de Sariola Lonadi. Cap. IX.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona cujuſcunque conditionis exiſtat, ſive gradus, quæ audeat, nec præſumat extrahere aquam de Sariola Communis prædicti, neque de dugalibus, ſeu Aquæductibus, nec de ipſa aqua adaquare, nec irrigare aliquam ejus poſſeſſionem, quæ poſſeſſio, ſeu petia terræ

Digitized by Google

terræ non fuerit æſtimata in æſtimo Communis Lonadi,& de ea non ſolvat onera, & factiones cum dicto Communi ſub pęna contenta in Statutis Communis prædicti. Et quòd quælibet perſona cõtrafaciens poſſit accuſari tam per quamcunque perſonam, quàm per Camparios Lonadi cum Sacramento infra tertiam diem, ſub pęna cuilibet Campario Squadrę, in qua erit talis poſſeſsio adaquata, & irrigata ſoldorum decem pro quolibet, & qualibet vice. Et præſumatur, quòd ſit dominus dictæ poſſeſsionis, ſeu laborerii, ubi aqua reperta fuerit adaquaſſe dictam poſſeſsionem: Et accuſator habeat medietatem dictæ accuſæ, reliqua verò deveniat in Commune Lonadi; & ut etiam in proviſionibus 1584. 26. Februarii, & 1708. 29. Aprilis.

De non devaſtando ripas Dugalium, nec Aquæductuum confinantium vijs Communis &c. Cap. X.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona Terræ de Lonado, nec aliunde, quæ audeat, nec præſumat frangere, nec devaſtare ripas Dugalium, nec Aquæductuum confinantium viis Communis: Et quilibet contrafaciens, cadat in pęnam ſoldorum decem plan. applicandam Communi; & in eandem pęnam incidat Camparius illius Squadræ, in qua aliqua fractura facta fuerit in dictis ripis, ſeu aliqua earum, quoties non accuſaverit, aut denunciaverit talem perſonam rumpentem, & devaſtantem dictas ripas, ſeu aliquam earum infra tertiam diem. Et dictus Camparius teneatur ſumptibus ſuis ad refactionem talium fracturarum, ſeu fracturæ, factarum in dictis ripis, & Aquæductibus. Et quolibet anno teneatur Commune Lonadi dare, & conſignari facere dictis Campariis, dictas ripas reaptatas per modum, quòd aqua non poſsit diſcurrere ſuper viis reaptatis, & deſignatis dictis Campariis, & cuilibet eorum, & quælibet perſona poſsit accuſare dictos, ſeu Camparium non accuſantem, aut denunciantem tales rumpentes ripas cum Sacramento, & habeat medietatem accuſæ. Et quòd nulla perſona audeat, nec præſumat devaſtare aliquam poſſeſsionem alicujus perſonæ, in accipiendo de terreno alterius poſſeſsionis, pro adaquando ſuam poſſeſsionem, pęna ſoldorum quinque plan. pro quolibet, & qualibet vice. Et præſumatur fore dominus talis poſſeſsionis, vel laborator, ſi reperiatur ipſam fore adaquatam.

De tempore, quo Camparij tenentur cuſtodire Territorium Lonadi, ſeu ſuam Campariam. Cap. XI.

ITem, quòd dicti Camparii, & quilibet eorum teneantur, & aſtricti ſint ad cuſtodiendum à Kalendis menſis Januarii proximè venturi, uſque ad octavam menſis Januarii anni proximè ſubſequentis, & accuſare poſſint, & debeant quamlibet perſonam, & beſtias cum uno teſte fide digno, aliter talis accuſa non audiatur, & nulla ſit, & nihilominus dicti Camparii teneantur ad emendationem, & ſatisfactionem quorumcunque damnorum datorum à Kalendis menſis Januarii anni ſubſequentis uſque ad octavam menſis Januarii ſubſequentis ſolùm uſque ad dictam octavam, aut denunciare perſonam, que fecerit, aut dederit dictum damnum, ſeu guaſtum.

De incendijs. Cap. XII.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona Terræ de Lonado, nec aliundè, quæ audeat, nec præſumat aliquo modo, vel ingenio incendium ponere ſuper Territorio Lonadi, nec in aliqua parte dicti Territorii abſque licentia D. Poteſtatis, & Conſulum dictæ Terræ, qui ſint, vel per tempora erunt, ſub pœna cuilibet contrafacienti librarum quinque plan. quæ deveniat Communi de Lonado, & teneatur ad emendationem damni dati per incendium prædictum, dum denunciata, & accuſata fuerit per Camparium dictæ Terræ. Sin autem dicti Camparii, vel Camparius illius ſquadræ teneãtur ad emendationem damni illati occaſione dicti incendii, & ultra cadat in pęnam Camparius illius loci, in quo incendium poſitum fuerit, ſoldorum decem plan. applicandam, ut ſupra, & quilibet poſſit eos accuſare, & denunciare cum ſacramento, & habeat medietatem accuſæ. Si verò alicui perſonæ Terræ Lonadi, vel habitanti in ea conceſſa fuerit licentia per D. Poteſtatem, & per Conſules dictæ Terræ Lonadi, poſſendi incendium portare, & ponere pro ſui commodo in aliqua parte dicti Territorii in ſuis poſſeſſionibus, ipſo operato, teneatur ſtatim extinguere, alioquin cadat in pęnam ſupraſcriptam, & ad emendationem, ut ſupra; quæ quidem licentia non concedatur

 alicui

Digitized by Google

alicuí perſonæ, niſi notificaverit locum, in quo ponere voluerit. Et ſi aliqua fraus in hoc exſtaret, cadat in pęnam portans focum, ut dictum eſt ſuperius, & ab eo exigatur irremiſsibiliter, inſpecta qualitate delicti.

Quòd qualibet perſona poſſit accuſare cum Sacramento. Cap. XIII.

ITem, quòd ſi contigerit, aliquam beſtiam, vel beſtias damnum, vel guaſtum dare in olivis, vineis, ſoffrano, pratis, & ſeminatis, ut dictum eſt, ſuper Territorio Lonadi abſque cuſtodia, & non fuerint accuſatæ, vel accuſata per Camparios Communis Lonadi infra tertiam diem poſt delictum, quòd quęlibet perſona cũ Sacramento poſſit accuſare tales beſtias, manifeſtãdo nomẽ domini talium beſtiarum, ſi ſciverit, & habeat medietatem accuſæ; ſin autem, ducantur dictæ beſtiæ, vel beſtia dantes damnum ad Officium, ut de nomine domini talium beſtiarum poſſit notitia haberi, qua habita, cogatur ad ſolutionem; aliter non valeat.

Quòd Camparij teneantur quacumque nemora cuſtodire, & accuſare damnificantes. Cap. XIV.

ITem, quòd dicti Camparii, & quilibet eorum teneantur, & aſtricti ſint ad cuctodiendum quęcunque nemora exiſtentia ſuper Territorio Lonadi in qualibet parte dicti Territorii, tam in montibus, quàm in plano exiſtentia, accuſare, & denunciare quamlibet perſonam damnum, & guaſtum in dictis nemoribus committentem, & attendere, & obſervare omnia contenta in Capitulis Proviſionum dictorum nemorum factarum per dictum Commune, & quolibet eorum, ſub pœnis in ipſis Capitulis, & quolibet eorum contentis.

De defentionibus faciendis per acuſatos. Cap. XV.

ITem, quòd liceat quibuslibet perſonis, quæ accuſandæ venerint per dictos Camparios, vel aliquem ipſorum, ſi ſeſe excuſare, & defendere voluerint ab accuſis, ſeu accuſa de eis data per ipſos Camparios, vel aliquem eorum poſt notificationem, vel publicationem accuſæ, ſi de ea data, vel notificata fuerit iniqua, vel injuſta coram D. Poteſtate, vel Conſulibus per perſonam fide dignam cum Sacramento, qua defenſione, & excuſatione facta, vel admiſſa per prædictos D. Poteſtatem, & Conſules liberetur, & abſolvatur à dicta accuſa, & nihilominus talis Camparius denuncians, & accuſans de ipſa tali accuſa condemnetur ad ſolutionem, & ad emendationem damni, ſi ea accuſata fuerit iniquiter, & injuſtè.

Quòd Camparij non poſſint accuſare in ſuo ſine teſte fide digno. Cap. XVI.

ITem, quòd jam dicti Camparii, nec aliquis eorum nequeant, nec valeant accuſare aliquam perſonam damnum dantem, & facientem in ejus vitibus, pratis, olivis, ſoffrano, ſeminatis, & quibuſcunque aliis, in quibus poſſet damnum committi abſque uno teſte fide digno; alioquin talis accuſa non audiatur, & pro valida non admittatur; ſed dictus Camparius ad ſolutionem, & emendationem damni dati infraſcriptis nominatis teneatur.

De uvis pendentibus cuſtodiendis. Cap. XVII.

ITem, quòd dicti Camparii teneantur cuſtodire uvas pendentes nunc, & in futurum ſuper vitibus perſonarum Terrę de Lonado, & teneantur ad emendationem talium uvarum, vel per infraſcriptum denunciare damnatores, ut præfertur.

Quòd Camparius non poſſit anno ſequenti exercere Campariam iam exercitam anno proximè præterito. Cap. XVIII.

ITem, quòd dicti Camparii, nec aliquis, qui cum eis, nec aliquo eorum participaſſet in Campania de anno proximè præterito non poſſint, nec valeant incantare dictam Campariam, nec ipſam, nec aliquam ejus partem exercere, nec audiantur in ipſo incantu.

Quòd

Digitized by Google

Quòd Camparius non poſſit ſuſtituere, niſi previa legitima cauſa, & ſubſtitutus cognoſcatur per Conſules, & homines de Lonado. Cap. XIX.

ITem, quòd quilibet, qui incantaverit dictam Campariam, ſeu aliquam partem ipſius Campariæ, teneatur, & debeat ipſemet uſitare, ſolicitare, & cuſtodire, & exercere dictam Campariam per ipſum incantatam: ſalvo, quòd ſi legitima cauſa ineſſet, per quam exercere non poſſet dictam Campariam, ſubſtituere, & conſtituere poſſit ejus loco in dicto officio unum alium ſufficientem, & idoneum bonæ conditionis, & famæ: alioquin non admittatur: & hoc cognoſcatur, & laudetur per D. Poteſtatem, & Conſules, qui tali tempore erunt, necnon & Deputatos ejuſdem Terræ: alioquin per talem ſubrogatum nulla accuſa, & denuncia alicujus damni admittatur, & nullius ſit valoris.

Quando damnum ſit ſolvendum in duplum, & quando non. Cap. XX.

ITem, quòd ſi contigerit aliquod æſtimum fieri in aliquibus arboribus, ſoffrano, & cœteris ſeminatis in aliquo damno commiſſo, & tale damnum non fuerit denunciatum, & notificatum per dictum Camparium loci illius, in quo commiſſum fuerit dictum damnum Notario Communis, & deſcripto in libro bannorum Communis ſic, quòd paſſo damnum dictus Camparius non exibere poterit damnatorem per inſtrumentum juxta ſolitum; eo tunc dictus Camparius teneatur ad ſolutionem dicti æſtimi in duplum paſſo dictum damnum. Si verò commiſſum fuerit damnum, & damnatores accuſati fuerint, & denunciati, & deſcripti ſint, quòd per Camparios, vel aliquem ipſorum paſſis, ſeu paſſo dare poſſint per inſtrumentum, quòd ipſi paſſi, ſeu paſſus exigere nequeant, niſi prout æſtimatum fuerit, & aſcendet ſumma dicti æſtimi ab accuſatis, ſeu accuſato.

Camparius in accuſis dandis debet poſtulare Conſules, vel Conſulem, qui eas accuſatis notificare debent infra triduum. Cap. XXI.

ITem, quòd ſi contigerit dictos Camparios, vel aliquem ipſorum aliquas, vel aliquam accuſam denunciare, vel notificare ſæpi dicto Notario Communis de aliquibus, ſeu de aliquo damno illatis, ſeu illato, tam per perſonas, quàm per beſtias, vel aliter, quòd primò, & ante omnia ipſi Camparii, vel aliqui eorum poſtulare debeant Conſules, vel alterum ipſorum, quòd intereſſe debeant tali accuſæ. Et quòd illicò dictus Conſul teneatur, & debeat notificari facere per unum Miniſtralem Communis dictam accuſam, ſeu denunciam dicto accuſato, & eidem dare defenſionē, ſi quam facere voluerit, pęna cuilibet Conſuli ſoldorum quinque plan., quotieſcunque fefellerit, & negligens fuerit in prædictis, quàm defenſionem accuſatam feciſſe debeat infra tres dies poſt notitiam ſibi factam.

Quòd non paſculetur deſuptus Sariolam. Cap. XXII.

ITem ordinatum, & Statutum fuit, & eſt ſupra Cap. 3. quòd non ſit aliqua perſona Terræ de Lonado, nec morans in ea, neque aliunde, quæ audeat, nec præſumat conducere, nec conduci facere aliquas beſtias ad paſculandum deſuper Sariolam Communis Lonadi videlicet inter primā, & ſecundam compartitionem, pęna cuilibet contrafacienti pro qualibet beſtia ſoldorum quinque plan., & qualibet vice. Et ſi contigerit aliquam perſonam ingredi deſuper Sariolam, cauſa arandi, vel laborerium aliud faciendi, & habebit de ſuperfluo beſtiam, vel beſtias, quòd tenere debeat ligatam, vel ligatas, ſub pœna prædicta cuilibet contrafacienti. Et ſic dicitur de beſtiis minutis, quæ conducerentur, ut præmittitur, ad paſculandum, & quilibet contrafaciens, & conducens contra ordinem prædictum beſtias minutas ad paſculandum, ſolvat pro banno cujuslibet beſtiæ minutæ ſoldum unum plan., & ſic pro rata. Et quòd Camparius teneatur accuſare quamlibet perſonam con-

Digitized by Google

contrafacientem, ſub pęna Campario illius loci, ſeu locorum ſolvendi bannum talium beſtiarum, ſeu beſtiæ, & quilibet poſsit eſse accuſator cum Sacramento, & ſi non fuerit accuſata, vel accuſatæ per ipſum Campàrium. Et hoc locum habeat per totum annum, incipiendo, ut ſupra. Et de prędictis fiat proclamatio ſuper platea, & aliis locis conſuetis dictæ Terræ Lonadi, & etiam, illud ſervetur, & ſervari debeat in compartitione Cominelli.

De herba non fienda deſuper Sariolam. Cap XXIII.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona Terræ Lonadi, nec habitans in ea, quæ audeat, nec præſumat intrare deſuper Sariolam prædictam, ad faciendum herbam, ſub pęna cuilibet contrafacienti ſoldorum quinque plan. pro quolibet faſſe herbæ. Et ſi habebit flochellum, nec aliud utenſille ad faciendum herbam, dato, quòd non faceret, incidat in pœnam ſoldorum duorum, & denariorum ſex plan. Et Camparius illius loci, ſeu locorum teneatur accuſare, & facere in omnibus, & per omnia, prout in præcedenti Capitulo continetur, & quilibet poſſit accuſare tales contrafacientes cum Sacramento.

De pœna Campariorum non ſtantium ad cuſtodiam. Cap. XXIV.

ITem, quòd dicti Camparii, nec aliqui ipſorum audeant, nec præſumant adjuvare aliquam perſonam dictæ Terræ, nec laborare niſi in ſuis poſſeſſionibus, ut ſupra dictum eſt Cap. 1. per aliquod ſpatium diei, nec permorari in plateis, nec viis, neque in dicta Terra, niſi per ſpatium duarum horarum, in quibus poſſit denunciare, & accuſas dare Notario Communis ſub pœna prædictis contrafacientibus, & cuilibet ipſorum ſoldorum quinque plan. pro qualibet vice, & totidem pro banno ſolvat illa perſona, quæ poſuerit dictum Camparium in opera, & quilibet poſſit eſſe accuſator cum Sacramento.

De lignis non fiendis. Cap. XXV.

ITem Statutum eſt, quòd non ſit aliqua perſona terrigena, vel forenſis cujuſvis ſtatus, gradus, vel conditionis exiſtat, quæ audeat, nec præſumat incidere, tollere, nec exportare, aut tolli, incidi vel exportari facere ligna aliqua groſſa, vel minuta de aliqua parte nemorum Communis Lonadi ſub pęna librarum decem mezanorum pro quolibet plauſtro, & pro qualibet trezola librarũ quinque mezanorum: & pro qualibet beſtia librarum duarum mezanorum. Et pro qualibet perſona ſupra dorſum portante ſoldorum viginti mezanorum. Et hoc ſi dicta ligna fuerint ligna, quæ non ſint pro opere, vel ab opera. Si verò fuerint ligna ab opere, ſeu ligna bullata, vel raxata per Commune Lonadi, ſolvat ſoldos viginti plan. pro ſingulo ligno ſic inciſo, & totidem pro æſtimo, quæ omnia deveniant, & applicentur Communi Lonadi.

Infra quod tempus teneatur Camparius denunciare ligna cedentes in nemoribus Cõmunis Lonadi, vel ea exportantes, & quam pęnam incurrat Camparius, non denuncians in dicto termino. Cap. XXVI.

ITem Statutum, & ordinatum eſt, quòd ſi contigerit aliquod æſtimum fieri in nemoribus Communis Lonadi, vel aliqua eorum parte de, vel pro aliquibus lignis inciſis, quòd ſi Camparii, & quilibet eorum ſuper eorum Campariis teneantur, & obligati ſint ad exibendum, & dandum damnatores dictorum damnorum, ſeu lignorũ inciſorum Communi Lonadi per inſtrumentum publicum infra decem dies. Et ſi dicti Camparii, ſeu Camparius non exhibuerint dictos damnatores teneantur ad reſarciendum, remendandum dicto Communi per æſtimo dictorum lignorum ſic inciſorum ſoldos quadraginta planetorum pro ſingulo plauſtro æſtimi, & ſic pro rata ſecundùm quod plùs, & minùs æſtimata fuerit quantitas ipſorum lignorum inciſorum.

De

Digitized by Google

De pęna impoſita exportantibus ſaliciem, alberam, opulum, onitium, & ſtroperam.

Cap. XXVII.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona terrigena, vel forenſis, quæ audeat, vel præſumat tollere, incidere, vel aſportare, aut tolli, incidi, vel aſportari facere aliquam ſalicem, ſeu opulum, vel alberam, vel onitium, aut ſtroperam exiſtentem, ſeu exiſtens in, & ſuper aliquibus poſſeſſionibus Territorii Lonadi ſub pęna ſoldorum viginti plan. pro unaquaque ſalice, opulo, ſeu albera, onitio, & ſtropera, applicanda Communi Lonadi, & hoc ſi ſtipites prædictarum arborum inciſi fuerint, vel aſportati. Si verò aliqua perſona inciderit, abſtulerit, vel aſportaverit aliquos ramos, ſeu pertícas alicujus arboris prædictæ, vel etiam ſtropas, condemnetur in ſoldis quinque plan. pro ſingulo ramo, ſeu pertica ſalitium, albararum, & onitiorum, & in ſoldis quinque pro quolibet faſso ſtroparum, quæ omnes pęnę applicentur Communi Lonadi, & ulteriùs teneatur ad emendationem damni damnum paſſo in duplum ſecundùm quod æſtimatum fuerit per Æſtimatores Cõmunis Lonadi.

De termino aſſignato Camparijs denunciandi cædentes, vel aſportantes ſalicem, alberam, populum, onitium, & ſtroperam, & de pœna Camparij non denunciantis.

Cap. XXVIIJ.

ITem, quòd ſi contigerit aliquam perſonam facere fieri aliquod æſtimum pro aliquibus ſalicibus, populis, albaris, onitiis, & ſtropariis inciſis, vel exportatis, aut aliter devaſtatis in aliquibus ejus poſſeſſionibus, teneatur, & obligatus ſit Camparius illius ſquadræ, ſuper qua, vel in qua erit dicta poſſeſſio, exhibere damnatorem per inſtrumentum publicum perſonæ damnum paſſæ infra decẽ dies; alias teneatur ipſe Camparius reficere, & emendare, & reſarcire damnum tali perſonæ damnum paſſæ in duplum ejus, quòd æſtimatum fuerit per duos Æſtimatores Communis Lonadi.

Quæ intelligantur beſtiæ groſſæ.

Cap. XXIX.

ITem Statutum, & ordinatum eſt pro declaratione ſupraſcriptorum Statutorum, Pactorum Proviſionum, & ordinum, in quibus fit mentio de beſtiis minutis, & beſtiis groſſis, quòd beſtiæ groſſæ intelligantur beſtiæ omnes bovinæ, vachinæ, equinæ, porcinæ, & ex eis, & qualibet earum deſcendentes, cujuſvis ſortis, & ætatis ſint. Beſtiæ verò minutæ intelligantur, & ſint beſtię pecudinæ, & ex eis deſcendentes cujuſvis ſortis, & ætatis ſint.

Quid ſolvendum pro Capra.

Cap. XXX.

ITem, quòd ſolvatur pro qualibet beſtia caprina damnificante in aliquo loco duplum de eo, quòd ſolvitur pro qualibet beſtia groſſa damnificante in ſimili loco. Et idem ſervetur de æſtimo, fiendo pro damno dato per beſtias aliquas caprinas.

Quid ſolvendum pro anſeribus.

Cap. XXXI.

ITem ſolvantur de quolibet anſere damnificante in aliquibus vineis, vel ſeminatis denarii tres plan. & totidem pro æſtimo.

De

Digitized by Google

De ſepibus non devaſtandis. Cap. XXXII.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona terrigena, vel forenſis cujusvis ſtatus, gradus, & conditionis exiſtat, quæ audeat, vel præſumat deſtruere vel devaſtare aliquas ſepes, ſeu ceſas exiſtentes circa aliquos hortos, vel aliquas poſſeſſiones Terræ, vel Territorio Lonadi, aut Venzagi ſub pœna ſoldorum quadraginta plan. pro qualibet perſona, & qualibet vice, & quælibet perſona, quæ etiam non ſit Camparius, poſſit accuſare cum ejus Sacramento, & uno teſte fide digno, & habeat medietatem condemnationis, & alia medietas ſit Communis Lonadi. Et ſi fuerit accuſata per Camparios dicti Communis, tota condemnatio ſit Communis Lonadi. Et inſuper teneatur ipſa talis perſona ad emendationem, & reſtitutionem damni in duplum datum paſſo.

De Inquiſitoribus, qui inveſtigare debeant, ſi Camparij exercent Campariam. Cap. XXXIII.

ITem, quòd liceat dicto Communi poſſe conſtituere unum, vel plures Inquiſitores, vel Inquiſitorem, qui debeant, & poſſint inquirere, inveſtigare, & ſcrutari, ſi dicti Camparii, & quilibet eorum exercent, & continuè eorum aſſiſtunt Campariis. Et ſi alia faciunt, & adimplent ea, quæ tenentur ex forma præſentium Pactorum, & Statutorum. Et quòd dicti Inquiſitores poſſint, & valeant vocare alta voce dictos Camparios, & quemlibet eorum quotidiè toties, quoties dicto Communi videbitur in loco deputato, ſeu deputando ad vocandum ipſos, & quemlibet ipſorum, & ſi ipſi, ſeu aliquis ipſorum ſic vocati, vel vocatus terna voce, alta voce per ipſum Inquiſitorem, vel Inquiſitores non reſpondiderint dicto vocanti, incidant in pœnam ſoldorum quinque plan. pro qualibet vice, applicanda Communi Lonadi. Et de prædictis credatur, & plena fides adhibeatur accuſationi, ſeu denunciationi dictorum talium Inquiſitorum, ſeu talis Inquiſitoris cum Sacramento ſuo.

De pœna aſportantium ramos arborum penes vites. Cap. XXXIV.

ITem, quòd non ſit aliqua perſona cujuſvis ſtatus, gradus, vel conditionis exiſtat, quæ audeat, vel præſumat tollere, frangere, vel incidere, aut aſportare aliquos ramos, ſeu truncos aliquarum arborum exiſtentium penes vites ſuper Territorio Lonadi, aut Venzagi, ſub pœna ſoldorum decem plan. pro quolibet trunco, ſeu ramo ablato, fracto, inciſo, aut aſportato, & totidem pro eſtimo damni, reſtituendo damnum paſſo, & quilibet, etiam quòd non ſit Camparius, poſſit accuſare, ſeu denunciare, & ejus accuſationi, ſeu denunciationi plena fides adhibeatur cum Sacramento ejus, & uno teſte fide digno, & habeat dimidiam condemnationem, & aliam dimidiam Commune Lonadi.

Additiones ab anno 1492. uſque ad 1680.

Camparius debet habere ſuum ſalarium in rationibus ordinarijs Communis. Cap. XXXV.

1492 ITem, quòd Camparii habeant, & habere debeant ſuum ſalarium à Communi in rationibus ordinariis. Et ſi negligentes fuerint, in exercendo ſuo Officio, poſſint per Commune caſſari propria ſua auctoritate, & providere de alio Campario, vel Campariis damno, & intereſſe Campariorum caſſatorum, qui etiam balottari debeant.

Campa-

Digitized by Google

Camparius debet denunciare damnum dantes cum beſtiamine, & accuſa ſcribenda ſunt per Notarium Communis.

Cap. XXXVI.

1517 ITem, quòd quilibet Camparius teneatur, & obligatus ſit denunciare omnes damnum dantes cum beſtiamine, & ſcribi facere in libris ipſius Communis per Notarium ipſius Communis nomina, & cognomina ipſorum damnificatorum, & locum habitationis, ſeu in loco habitationis, & ſi aliter factum fuerit, non valeat. Teneantur quoque dicti Camparii referre damna damnum paſſo juxta formam pactorum.

Nullus poteſt eſſe Camparius in Camparia, in qua habet bona.

Cap. XXXVIJ.

1524 ITem, quòd nullus poſſit eſſe Camparius in Camparia, in qua habet bona.

Nomina, & cognomina accuſatorum ſcribenda ſunt per Notarium Communis.

Cap. XXXVIIJ.

1530 ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt in Cap. 36. Camparii teneantur, & debeant ſcribi facere in libris Communis nomina, & cognomina damnificantium ſuper Campariis ſuis, aliter accuſæ nullæ ſint.

Nullus vicinia poteſt eſſe Camparius.

Cap. XXXJX.

ITem, quòd nullus, qui ſit de Vicinia Communis, ſeu de Conſilio dicti Communis poſſit incantare Campariam aliquam, nec admittendus eſt ad incantum; aliter incantus ſit nullus nulliuſque valoris.

Camparius tenetur per ſe Campariam exercere.

Cap. XL.

1532 ITem, quòd quilibet Incantator Campariarum, qui eam acceptaverit, teneatur, & obligatus ſit per ſe eam exercere, & in caſu infirmitatis, vel aliæ legitimæ cauſæ, qua eam exercere non poſſit, teneatur, & debeat invenire aliam perſonam idoneam, quæ præſentari debeat Communi, & balottari, aprobari, & acceptari debeat; & caſu, quo approbata non fuerit, debeat Incantator aliam perſonam invenire idoneam, quæ approbari debeat per dictum Commune; aliter incantanda eſt denuo dicta Camparia damno, & intereſſe dicti Incantatoris, quæ damna ſubeunda ſunt à dicto Incantatore.

Quòd Camparia incantentur de quatuor menſibus in quatuor menſes.

Cap. XLI.

1544 ITem, quòd Campariæ incantentur de quatuor menſibus in quatuor menſes, & minus arbitrio Communis ob nimiam familiaritatem factam à Campariis cum habitantibus ſuæ Campariæ.

Digitized by Google

Camparia Lonadi incantari debent per annum integrum.
Cap. XLII.

ITem, quòd Campariæ Territorii Lonadi incantari debeant per annum integrum non obstante Cap. 41.

Camparia incantanda sunt cum conditione, quòd Incantatores sint annorum vigintiquinque. Cap. XLIIJ.

1555 ITem, quòd nullus incantare possit Campariam, qui non sit saltem ætatis annorum vigintiquinque; aliter talis incantus nullus sit, nulliusque valoris.

Camparij tenentur accusare conducentes ligna extra Territorium Lonadi.
Cap. XLIV.

1556 ITem, quòd dicti Camparii teneantur, & obligati sint accusare omnes, & quascunque personas; quæ conducunt ligna extra Territorium Lonadi sub pœna in pactis contenta, lata contra contrafacientes, seu conducentes dicta ligna juxta formam provisionum, & incantuū quæ pœna auferatur irremissibiliter Campariis sic contrafacientibus.

Camparij tenentur accusare facientes folia in nemoribus Communis, & pratis Territorij Lonadi. Cap. XLV.

ITem, quòd Camparii teneantur, & debeant accusare omnes, & quoscunque facientes folia tam in nemoribus dicti Communis, quàm in pratis Territorii Lonadi secundùm provisum est in Cōsilio dicti Communis, sub pœna contenta in dicta provisione.

Camparij balottandi sunt omni trimense.
Cap. XLVI.

1558 ITem, quòd non obstante Cap. 41. deliberatum, & Statutum fuit Camparii non solùm balottentur in principio sui incantus, sed etiam de tribus mensibus in tres menses.

Camparij accusare debent exportantes ligna ex nemoribus Communis.
Cap. XLVIJ.

1559 ITem, quòd Camparii teneantur, & obligati sint accusare cum suo Sacramento omnes, & quascunque exportantes in, & extra Territorium Lonadi lignamina nemorum Cōmunis Lonadi, ut etiam dictum est in prædicto Cap. 44. sub pœna perjurii, & privationis sui Officii per quinque annos, & solvendi, quod solverent contrafacientes.

Camparij Territorij Lonadi unius anni non possunt esse Camparij. ejusdem Territorii in sequenti anno.
Cap. XLVIII.

1561 ITem, quòd Camparii Territorii Lonadi unius anni non possint, nec alius suæ familiæ esse Camparii ejusdem Territorii in sequenti anno.

Cam-

Digitized by Google

Camparii balottandi ſunt omni trimeſtre. Cap. I L.

ITem, quòd, ut ſupra dictum eſt Cap. 46. Camparii balottari debeant non ſolùm in principio ſui incantus juxta ſolitum, ſed etiam de tribus menſibus in tres menſes ſub pęna Conſulibus amittendi ſalarium ſuæ Conſulariæ,

Quòd quilibet poſſit incantare quamlibet Campariam. Cap. L.

1564 ITem, quòd nun obſtante Cap. 37. quilibet poſſit incantare quamlibet Campariam cum conditione, quòd non poſſit incantare Campariam, quam habebat anno proximè prætcrito, ſed aliam, ut ſupra Cap. 18.

Quòd Camparii non teneantur ad damna à malevolis data. Cap. L I.

ITem deliberatum eſt, quòd Camparii non teneantur ad damna à malevolis data, ut ſi incidantur vineæ, troſæ, & illarum capita, vel ſradicentur, & ſcorzentur piantoni, albaræ, mori, olivi, & aliæ arbores fructiferæ animo vindicandi, quòd cognoſcatur, & referatur per Eſtimatores, ad quæ damna in tali caſu teneatur Commune.

Camparii tenentur accuſare uſurpantes confinia Communis Lonadi, & terminos eorundem confinium. Cap. LII.

1571 ITem, quòd Camparii teneantur, & obligati ſint, accuſare eos, qui uſurpant, & uſurpabunt confinia Communis Lonadi, quòdque attendere, & curam habere debeant terminorum eorumdem confinium. Camparii item Venzagi obligati ſint ad cuſtodiendum uſque ad confinia Territorii Lonadi ſub pęna librarum decem plan. & ſolvendi damna data juxta pacta, Statuta, & proviſiones dicti Communis.

Camparii territorii Lonadi ultra alia pacta tenentur accuſare vindemiantes contra proviſiones Communis. Cap. LIIJ.

1572 ITem, quòd Camparii Territorii Lonadi ultra alia pacta teneantur accuſare omnes, qui vindemiarent contra ordines, Statuta, & proviſiones Communis, ſub pęna ſolvendi pęnam limitatam per Statuta, & ordines, ut ſupra contra vindemiantes, & pro qualibet petia terræ, quæ vendemiata fuerit, & non accuſaverint dominum ejuſdem petiæ terræ, qui Camparii ad id teneantur juxta proviſiones Communis.

Camparij teneantur accuſare omnes damnificantes, etiamſi aliquis dicat, ſe ſoluturum damnum paſſo. Cap. L I V.

1573 ITem, quod Camparii teneantur, & obligati ſint accuſare omnes damnificantes juxta ſolitum, quòdque non poſſint ſe excuſare cum aliquo damnificante, nec cum eo convenire, ſi dicat, ut eum non accuſet, quia ſe obligabit ſolvere damna, & expenſas eorumdem locorum damnum paſsorum, etiam ſi non fuerit accuſatus, ſub pœna amiſſionis dimidii ſalarii mē-

 ſium,

Digitized by Google

ſium, ſeu menſis, in quibus, vel quo inventi fuerint, vel inventus fuerit dictus damnificator; cujus pœnę medietas ſit Communis, & altera medietas ſit accuſatoris.

Camparij non debent dare vias pro confinibus.
Cap. L V.

1574 ITem, quòd Camparii in accuſis dandis non poſſint, nec debeant dare vias pro confinibus, ſed unum ex confinantibus, quòd facere debeant etiam Eſtimatores.

Camparii debent accuſare oves, quas inuenerint in Vineis, raſolis, olivis, & pratis.
Cap. L V I.

1577 ITem, quòd Camparii teneantur, & obligati ſint accuſare oves, quas invenerint in vineis, raſolis, olivis, & pratis.

Camparii non habentes damnificantes, tenentur ad damna palorum, fruſconorum, & truncorum.
Cap. L V I I.

1579 ITem, quòd Camparii non habentes damnificantes pro damnis palorum, fruſconorum, & truncorum, teneantur ipſi ad dictum damnum, & ſolvant pro quolibet palo ſoldos duos, pro quolibet fruſcono ſoldum unum, & pro quolibet truncono ſoldos quinque.

Camparii balottari debent in Conſilio omni trimeſtre.
Cap. L V I I I.

1585 ITem, quòd Camparii, ut ſupra dictum eſt in Cap. 46. & 49. balottari debeant in Conſilio non ſolum antequam exerceant ſuum Officium, ſed etiam de tribus menſibus in tres menſes, ſub pœna Conſulibus amittendi ſuum ſalarium, & privationis Conſilii per duos annos.

Camparij tenentur accuſare furantes fœnum, covas, ligna, faſſinas, incidentes & ea cavantes, uvas furantes, etiam tempore noctis.
Cap. L I X.

1595 ITem, quòd ſi Camparii invenerint furantes fęnum, ſit impoſita pęna contra tales librarum trium plan. pro ſingulo ſacco, & ſic pro rata, cujus pęnæ medietatem habeat Camparius accuſans, & alia medietas ſit Communis. Si invenerint furantes covas, ſit impoſita pœna contra tales librarum trium plan. pro ſingula cova. Si invenerint furantes faſſinas, condemnentur in ſoldis quinque plan. pro ſingula faſſina, & hæc pęna applicetur ut ſupra. Si invenerint aliquem incidentem, vel eruentem ligna cujuſcunque ſortis, ſive ſint virida, ſive ſicca, ut piantoni, ormadelli, fruſconi, trunconi, & cujuſcunque ſortis, lignorum, condemnentur in libris tribus pro ſingulo ligno, ſi fuerit craſſitudinis, vel groſſitudinis unciarum trium, & etiam, ſi fuerit minoris groſsitudinis. Si verò fuerit majoris groſsitudinis, in libris quinque, quæ pœna applicetur ut ſupra. Si verò invenerint furantes uvas in agris, vel campis alterius, quæ ſint in panduzzis, vel cavagnis, condemnentur furantes in libris tribus plan. pro ſingulo panduzzo, & ſingulo cavagno, quæ pęna applicetur ut ſupra. Si invenerint furantes de ſupradictis rebus tempore noctis, imponatur eis pęna ſua ſuis &c. applicanda ut ſupra. Et quilibet poſsit eſſe accuſator, & probata accuſa, lucretur medietatem pœnæ.

Campa-

Digitized by Google

Camparij etiam jurare debent, nihil agendi, vel conferendi cum Æſtimatoribus circa accuſas, & æſtima danda ab eiſdem Æſtimatoribus.

Cap. LX.

ITem, quòd Camparii eligendi etiam jurare debeant, non agendi, vel conferendi quidquam cum Eſtimatoribus circa accuſas,& æſtima facienda ab eiſdē Eſtimatoribus juxta ordines Conſilii, aliter puniantur à Juſtitia pro juramento falſo, & priventur eorum Officiis per tres annos proximè futuros.

Camparii tenentur accuſare deglobantes, ſeu ſcorzantes albaras ſiccas.

Cap. LXI.

1596 ITem, quòd Camparii teneantur, & obligati ſint accuſare eos, qui albaras deglobant, ſeu ſcorzant, qui puniantur pęna librarum trium plan. pro qualibet vice. Idem faciant Portinarii.

De panis impoſitis accuſatis circa fenum, & alios fructus.

Cap. LXII.

1609 ITem, quòd de cętero damnificantes in pratis, ſolvant pro omni beſtia accuſata penſes tres fęni. De aliis verò fructibus ſolvant quartas duas de eadem re, de qua accuſati fuerint. Accuſati verò de uvis auferendis, ſolvant pro omni grata uvæ ſitulas duas vini,& hoc qualibet vice. Pro verò palis,fruſconis,& piantonis ſolvant,quòd jam ſtatutū eſt pro numero ſuæ accuſæ.

Camparij balottandi ſunt in Conſilio Lonadi omni quatrimeſtre. Cap. LXIIJ.

1612 ITem, quòd non obſtantibus Cap. 46. & 58. Camparii balottari debeant in Conſilio Lonadi non ſolùm in incantu,ſed etiam de quatuor menſibus in quatuor menſes, & ſi quis reprobatus fuerit in dicto Conſilio, non poſsit per duos annos ſequentes exercere dictum Officiū & ſua Camparia denuo incantetur ejus damno, & intereſſe.

Camparij balottari debent omni trimeſtre.

Cap. LXIV.

1613 ITem, quòd non obſtantibus Cap. 41. & 63. Camparii balottari debeant in Conſilio Lonadi de tribus menſibus in tres menſes, & caſu, quo aliquis eorum reprobatus fuerit, denuo incantetur ſua Camparia ejus damno, & intereſſe.

Camparij tenentur de tribus diebus in tres dies denunciare accuſas.

Cap. LXV.

1621 ITem, quòd Camparii teneantur referre de tribus diebus in tres dies accuſas, ut ſupra dictum eſt Cap. 2. & 6. & etiam damnificatores. Debent item ſub juramento notare diem relationis dictarum accuſarum, & non poſſint à Notario recipi, nec notari, niſi modo, quo ſupra ſub pœna nullitatis. Neque Camparii poſſint de iis aliquod habere ſubſidium, imo teneantur ad damna, & intereſſe damnum paſſo. Idem quoque intelligi debet de Campariis Venzagi, & Centenarii, qui teneantur ut ſupra de octo diebus in octo dies.

Quòd accuſæ intimentur accuſatis de tribus diebus in tres dies. Cap. LXVI.

1626 ITem, quòd accuſæ intimari debeant accuſatis de tribus diebus in tres dies.

De ſalario Campariorum. Cap. LXVII.

1627 ITem, quòd Camparii habere debeant ſuum ſalarium de duobus menſibus in duos menſes, & pro primis ſex menſibus cum Maſſario ordinario anni antecedentis, & pro aliis ſex menſibus cum Maſſario ordinario anni ſubſequentis.

DELL'

Digitized by Google

Privilegium pro Electione Commilitonis Communitatis, & alia Capitula ut in eo 1484.

JOannes Mocenigo Dei gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus & Sapientibus Viris Marcantonio Mauroceno Equiti de ſuo Mandato Poteſtati, & Nicolao Leono Capitaneo Brixię, & ſucceſſoribus ſuis, fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Jam multis menſibus ſtetit ad noſtram audientiam fidelis Noſter Chriſtophorus Cipriolus nomine Cõmunis, & Hominum Terræ Noſtrę Lonadi exponens in hoc pręterito bello multa damna accepiſſe tam ab hoſtibus, tum etiam à ſtipendiariis noſtris propter ſitum, & opportunitatem loci, ita ut niſi prorſus in aliqua parte petitionum ſuarum proviſum fuerit malè ſe habebunt; Et propterea ſupplicavit: Ut cętera capitula dictę Communitati concedere dignaremur. Idcircò cum Noſtro Conſilio rogatorum Die 23. Menſis præſentis fecimus reſponſiones ad capitula ipſa ſicut in fine eorundem inſpicere poteritis. Tenor autem capitulorum, & reſponſionum noſtrarum talis eſt vid. Ad primum petunt eſſe exemptos, & immunes à ſolutione limitationis quam ſolvunt, & ſolvere tenentur Cameræ Noſtræ Brixiæ per annos vigintiquinque. Ad primum Reſpondeatur ſumus contenti, & exempti ſint per annos duos proximos, & finitis ipſis annis duobus ſolvere debeant ſuam conſuetam limitationem. Ad ſecundum quòd exempti, & abſoluti ſint de cætero, & in perpetuum à ſolutione taleę Ducati 24000. & aſſignati fuerunt dictæ Communitati Ducat. 160. in anno. Reſpondeatur non Intendimus diminuere taleam noſtram ob multas & graves expenſas noſtras, quibus ſupplere non poſſumus. Ad tertium petunt predicti Commune, & Homines Lonadi quòd poſſint, & eis licitum ſit arctare, & compellere omnes, & quoſcunque Forenſes qui, venerunt habitatum in ipſa Terra Lonadi, vel ejus Territorio à viginti annis citra; & ſimiliter alios Forenſes qui de cætero venient habitatum in ipſa Terra, vel ejus Territorio ad ſolvendum, & ſubſtinendum pro eorum perſonis, & bonis taleas, & angarias, ac onera, & factiones occurrentes impoſitas, & de cętero imponendas in Communi prędicto Lonadi quavis cauſa, vel occaſione. Abſque eo quòd ipſi Forenſes, & eorum Succeſſores communicare, vel partecipare poſſint, nec debeant cum ipſo Communi de aliquibus bonis, nec intratis dicti Communis Lonadi, quod habuit, vel habuiſſet, aut habebat antequam ipſi Forenſes veniſſent habitatum in ipſa Terra, vel Territorio Lonadi. Reſpondeatur quòd rem hanc Volumus optimè intelligere à Rectoribus Noſtris Brixię, & juxta eorum informationem faciemus id, quòd nobis videbitur conveniens. Captumque ſit quòd habito à prædictis Rectoribus conſilio, Collegium noſtrum habeat libertatem eos expediendi prout honeſtum, & æquum judicatum fuerit.

Ad quartum petunt, quòd liceat, & licitum ſit ipſis Communi, & Hominibus Lonadi omni anno in eorum Vicinia ſeù Conſilio eligere, & deputare unum Officialem, qui poſſit, & debeat inquirere, & ſcrutari fraudantes, & contrafacientes, Statutis, pactis Datiorum, proviſionibus, & ordinibus dicti Communis Lonadi, & illos accuſare, puniri, & condemnari facere ſecundum formam Statutorum, pactorum, & ordinum prędictorum, etiam ſtante Statuto ipſius Terrę diſponente, quòd Conſules Lonadi prædicta facere teneantur, & hoc maximè quia ipſi Conſules prædicta nõ faciunt, partim ob eorum negligentiam, & partim propter occupationem rerum ſuarum, & aliorum negotiorum dicti Communis unde multæ fraudes committuntur, & fraudantes non puniũtur culpa, & deffectu accuſatorum in damnum Juſtitiæ, & multarum perſonarum, ac jurium dicti Communis. Reſpondeatur fiat ut petitur. Ad quintum, per quod petunt, quòd tranſeuntes per locum Lonadi ſolvere debeant eorum Datia non obſtantibus litteris paſſus quas haberent; Reſpondeatur, quòd nihil innovare volumus. Quare auctoritate ſupraſcripta capitula mandamus Vobis ut obſervare, & obſervari facere inviolabiliter debeatis: hos autem ad futurorum memoriam regiſtrari faciatis, & regiſtratas præſentanti reſtituatur.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die ſecundo Decembris Indictione tertia MCCCCLXXXIIII.

Regiſtrata in Lib. Nig. Camaræ Duc. Brixiæ à fol. 63. Et in actis Mag. D. Nicolai Leono Capit. Brix.

L. S. P. Affixi.

T. Nobilibus, & Sapientibus Viris Marcoantonio Mauroceno Equiti Poteſtati, & Nicolao Leono Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribs.

Dell'

Digitized by Google

DELL' OFFICIO DEL MISURATORE DEL VINO,

Ultimo Novembre 1621.

NEl Conſeglio di ſeſſanta delli Originarii della Terra di Lonato, convocato, e congregato al modo, e luogo ſoliti de licenza, & in preſenza dell' Illuſtriſs. Sign. Podeſtà di detta Terra, fù per balle vinticinque affirmative, & ſedeci negative preſo, & deliberato: Che per le ragioni dette in eſſo ſia Domenica proſſima incantato in abocatione, e l' altra in deliberatione, e delibetato alli più offerenti l'Officio del miſurar il Vino con quelli Capitoli, con quali fù incantato l'anno 1616. ſalvo, che ſia lecito à cadauno vendere Vino ſenza intervento del Miſuratore ſino à tre zerle, e non più.

Proclama per il ſodetto Officio della Miſura del Vino.

D'Ordine, e mandato dell' Illuſtriſs. Sig. Pietro Oſlaga di Lonato, e ſue Pertinenze Podeſtà meritiſſimo, & perche reſti eſſequita la Parte preſa nell' honorando Conſeglio di ſeſſanta delli Originarii di detta Terra il dì ultimo Novembre proſſimo paſsato à chiara intelligenza d'ogn uno, per il preſente Proclama ſi fà intendere:

Che eſsendo per eſsecutione di tal Parte ſtà incantato l'Officio del miſurar Vino con li Capitoli infraſcritti, quali à chiara intelligenza ſaranno hora publicati, accioche alcuna perſona non poſſa pretendere ignoranza, Che perſona alcuna ſia di che ſtato, e conditione ſi voglia, non ardiſchi vender vino ſenza l'intervento di M. Battiſta Sotino, ò ſuoi Compagni in dett' Officio da tre Zerle in ſuſo, come in eſsa Parte, e Capitoli prodotti, e ſotto le pene come in eſſi Capitoli.

Capitoli della Miſura del Vino.

Che far debba il Miſurator del Vino, avanti ch'eſſerciti il ſuo Officio.

Cap. J.

CHe l' Incantatore della miſura del Vino, eſsendo approbato dal Conſeglio, debba prima che eſserciti l'Officio ſuo, giurar, di rettamente, e giuſtamente miſurar, non aggravar alcuno tanto nella miſura, quanto nel ſuo pagamento oltre quello è quà ſotto limitato.

Ricercato il Miſuratore per miſurar Vino, non debba interponere tempo, ne pretender per ſua mercede più d' un ſoldo per zerla.

Cap. II.

CHe il Miſurator ſodetto, e ſuoi Compagni, da eſser da lui nominati, & approbati in Conſeglio, debbano, & ſiano tenuti ogni volta, che veneranno ricercati, andar à miſurar, andarvi ſenza interpoſizione di tempo tanto nella Terra, quanto nel Territorio, dovendo haver per ſua mercede dal Compratore meza gazetta per cadauna zerla, che ſono gazette ſei il carro, e non più.

Non

Digitized by Google

Non può il Miſuratore comprare Vino, per venderlo, ne intenderſi con i Compratori ò Venditori ſotto l'infraſcritta pena, è di chi ſia detta pena.

Cap. III.

CHe il Miſurator, ò Miſuratori, da eſser da lui nominati, & approbati ut ſupra non poſſino, ne debbano comprar vino, per rivenderlo, ne meno haver parte con alcun compratore, ne venditore ſotto pena di lire dieci plan. ogni volta, che ſarà accuſato contrafar, la qual ſia per la metà di queſta Communità, e l'altra dell'accuſatore, potendo ogn' uno accuſare.

Ricuſando l'Incantatore andare à miſurare il Vino, in che pena cada, e in tal caſo, che coſa poſſino farè i Venditori, e Compratori.

Cap. IV.

CHe venendo l'Incantatore, ò Miſuratore ricercato à miſurar Vino, e ricuſaſse andarvi, poſſino in tal caſo li compratori, ò venditori far miſurar il Vino da chi li piaceſse ſenz'altro pagamento à detto Incantatore, ò Miſuratore, & li detti Incantatori, ò Miſuratori cadino per tal ricuſanza ogni volta in pena di lire trè plan. da eſser diviſa, ut ſupra, e poſſi ogn' uno accuſar con ſuo giuramento.

In qual pena cada chi fa miſurar il Vino, ſenza ricercar il Miſuratore, e ſenza il ſuo intervento. Cap. V.

CHe perſona alcuna non ardiſca vender, miſurar, ò far miſurar quantità alcuna di Vino, che fuſse venduto da Zerle trè in sù ſenza licenza, & intervento del Miſuratore, ò Miſuratori ſotto pena di lire dieci plan. per cadauna volta ſarà trovato alcuno contrafar, da eſser diviſa, ut ſupra. Salvo, ſe ricercati, & riçuſaſsero, come ſopra, & li contrafacienti, oltre la pena ſodetta, ſiano anco tenuti pagar la mercede al Miſuratore ſodetto.

Il medeſimo s'intende delle Vve. Cap. VI.

CHe il ſimile s'intenda delle Uve.

Quante zerle, e ſecchie è obligata la Communità conſegnare al Miſuratore.

Cap. VIJ.

CHe la Communità debba dare al Miſuratore ſei Zerle, e due Secchie di miſura, con obligo poi di reſtituirle alla fine dell'anno al nuovo Incantatore.

Non può, ne deve il Miſurator miſurar Vva. Cap. VIIJ.

AL Miſuratore è prohibito miſurar Vva, non oſtante il Cap. 6. qual hora è nullo, come nella Parte preſa nel Conſeglio di detta Terra ſotto li 6. Novembre 1626.

Deve il Miſuratore pagar alla Communità a moneta di Camera.

Cap. IX.

CHe il detto Incantatore ſia obligato à pagar à moneta di Camera, come fanno l'Incantatori de Molini, e Datij di queſta Communità.

Deve l'Incantator predetto pagare, quanto è tenuto all'Eſſattore de Datij il dì 22. d'ogni meſe à moneta di Camera, e con i lazzi.

Cap. X.

CHe il Miſurator ſodetto ſia tenuto, & obligato pagar al Maſsaro de Datij il di 22. di cadaun meſe à moneta di Camera, e con li lazzi, come nella Parte preſa in detto Conſeglio il di 5. Settembre 1627.

OR-

Digitized by Google

ORDINI

CIRCA IL PUBLICO GOVERNO LONATENSE

Fatti dal di fel. mem. Illmo, & Eccmo Sig. Alvise Zorzi Proc. di S. Marco, e Prov. Generale in Terra Ferma in Bergamo li 8. Maggio 1537.

NOi Alvise Zorzi Procurator di S. Marco per la Serenissima Republica di Venetia Proveditor Generale nello Stato di Terra Ferma.

Sopra la cognitione dei disordini del Conseglio della Terra di Lonato à Noi incaricata di già dall' Eccellentiss. Senato essendo dal medesimo stati approbati quelli sensi, ch' in questo proposito le furno significati in nostre lettere, come si legge in Ducali di 17. Febraro prossimamente passato. Inherendo per tanto alla publica intentione, & essercitando quell' autorità, che nelle Ducali istesse ci resta impartita, ordiniamo, & espressamente comandiamo, che per il buon governo di quella Communità debbano nell' avenire rimaner pontualmente osservati, & inviolabilmente essequiti quei Capitoli, che stabiliti altre volte sotto l' ultimo Decembre 1634. ne è per diverse cause stata omessa l' osservanza loro, con la riforma però, che da Noi con consenso, e consolatione di quei Sudditi è stata fatta de Capitoli medesimi, che così regolati saranno pure quì sotto annotati, & descritti, cioè:

1. Che l' ultimo giorno di cadaun anno, ò non potendosi nel giorno istesso, in alcun delli altri prossimamente sussequenti debbano ridursi li Consiglieri nel luoco solito, & conforme all' ordinario, per far la riforma del nuovo Conseglio, & ridotti che siano, debbano per ordine comparir avanti l' Illustrissimo Signor Proveditore, & Molto Illustre Signor Podestà, ò à quello d' essi, che sarà presente, & giurar sopra le scritture nel modo, che segue.

Ogni Consegliero giurarà di nominar, quei Cittadini originarii, che stimarà per conscienza esser de più civili, atti, & idonei al carico pur di Consigliere sinceramente, omessa ogn' immoderata passione.

2. Dato il detto giuramento, debbano esser letti tutti li nomi delli Originarii di Lonato, che eccedono l' età d' anni vintiquattro, ancorche siano figliuoli di famiglia, & fratelli insieme habitanti, & publicati ad alta voce, acciò li Conseglieri ridotti possano nominare quelli, che più lor parerà, per far lo scrotinio del Conseglio.

3. Che nominati che siano, debbano esser publicati, & li Conseglieri siano tenuti comparir di nuovo alla presenza de SS. Rettori, & prestar il giuramento della forma infrascritta.

Ogni Consegliere giurarà di balottare sinceramente, omesso ogn' odio, passione, e sinistro affetto con una sol balla, & di dar la balla in favore à chi conoscerà esser de più atti, idonei, civili, & di buona conscienza, & più habili al buon governo della Terra, à laude, e gloria di Dio, ad honor del Nostro Serenissimo Prencipe, & à beneficio della Communità di Lonato. Dovendo esser onninamente prohibito il far pratiche, per esser admessi al Conseglio, & saranno tenuti in virtù del presente giuramento quelli, à quali fusse parlato di dar la balla in favore di alcuno, di dargliela contra, ancorche conoscessero, che per altro fusse buono, acciò siano afatto levate simili pratiche.

4. Che si debba passar alla ballottatione di ciascheduno ordinatamente, & tutti quelli, che haveranno la metà delle correnti balle, siano, & s' intendino di Conseglio; ancor che fussero figliuoli di famiglia, ò fratelli, ò altri parenti insieme habitanti. Possano esser il padre, & il figliuolo, due fratelli, & simili. Non debbano però esser più di due Conseglieri per ciascheduna famiglia; intendendosi per questo nome di famiglia persone cohabitanti, non già quelli, che di un sol ceppo, casata, ò cognome viveranno separati, dovendo, se d' una famiglia cohabitante ne fussero prevalsi tre, esser li due, che haveranno più balle.

5. Che dalla ballottatione di Consegliere siano escluse le persone infami, li condannati di falso, di furto, di bararia, & di assassinamenti. Debbano parimente rimaner escluse quelle, che essercitato haveranno l' Officiale, ò altri simili carichi vili, non dovendo tali persone per bene, & decenza del Publico esser admesse.

6. Riformato che sia il Conseglio, debba ridursi il giorno seguente, & crear li carichi infrascritti nel modo, che segue.

Li Sindici doveranno farsi per scrutinio, come si è usato per l' adietro.

Dove

Digitized by Google

Doveranno eſſer fatti dodici Conſoli da quelli, à quali toccheranno le balle nere, come ſi coſtuma, & doveranno eſſer à due, à due copiati, & imboſſolati, dovendo ogni copia de Conſoli ſervire due meſi con quel ſalario, che ſarà ſtabilito dal Conſeglio.

7 Si doveranno poi imboſſolare tutti quelli di Conſeglio, che ſono per civiltà, intelligenza, qualità di Famiglia, & coſtumi i più conſpicui, da eſſerne fatta la cognitione con ſcruttinio, e ballotatione, dovendo eſſer onninamente eſcluſi quelli, che attendono alle mecaniche, & fatta l'imboſſolatione l' Illuſtriſſimo Sig. Proueditor, ò in ſua abſenza il Molto Illuſtre Sig. Podeſtà cauarà quattro bolettini, & quelli, che in eſſi ſaranno ſcritti, habbino il carico, e titolo di Deputati di Communità. Et queſti quattro ſi debbano di nuouo imboſſolare, & eſtrahere vno per ogni tre meſi, il quale ſenza ſalario veruno debba attualmente ſeruire in tal carico, con obligo di aſſiſtere inſieme col Sindico attuale à Signori Rettori, à Publici Rappreſentanti, & à negotii della Communità. Se nel numero de i Deputati veniſſe fuori uno, che foſſe Sindico, non poſſa eſſercitar ambidue gli Officii nel medeſimo tẽpo, mà debbano eſſergli diviſi li meſi in modo, che ſerva in un' Officio ſolo alla volta.

8. Che il Deputato in primo luogo, & il Sindico in ſecondo habbino la precedenza à tutti gli altri nell' accompagnar li Signori Rettori, e Publici Rappreſentanti, & in aſſiſtere alle fontioni publiche, così in Chieſa, come fuori, ſecondo che ſaranno quelli, che rappreſentaranno la Communità.

Et perche ſiamo aſsicurati dall' atteſtato di D. D. Girolamo Cipriolo, Gio: Battiſta Mocino, e Giugliano Robazolo, che atteſtan la perdita ſeguita nelle paſſate influenze di contaggio, ſoli ſettanta Soggetti, i nomi de quali ſaranno quì regiſtrati, ſiano al preſente in ſtato frà quei Originarij di poter eſſer admeſsi al medemo Conſeglio, & trà di eſsi ancora diuerſi abſenti, onde acciò nella preffiſsione del numero di eſſo Conſeglio, non habbi ad incontrarſi mai alcuna difficoltà. Terminiamo, che per queſta prima volta, dal corpo di 70. ne ſiano con le forme diſpoſte dalli antedetti Capitoli ſcielti nella riduttione di quella Vniverſità ſeſſanta elettionarii per crear il Conſeglio, come è da antedetti Capitoli diſpoſto. Li quali Elettionarii non puotendo poi congregarſi per abſenza, infermità, ò per altri legitimi impedimenti baſti l'adunatione di due terzi, che vuol dire di quaranta, da i quali poi al tempo prefiſſo, & così ſucceſsivamente nel principio degl' anni, ſia creato il nuovo Conſeglio con l'intiera oſſervanza de Capitoli ſteſsi. Con dichiaratione, che ſi come col riguardo dell' accennata riſtrettezza di Perſone reſta da Noi Decretato, che anche nel numero di quaranta s' intenda il Conſeglio legitimamente congregato. Così ſe per qualche tempo l'accreſcimento di quei Sudditi lo comportaſſe, volemo, che ne ſiano eletti di quel Conſeglio anco oltre il numero anteſcritto di ſeſſanta; onde tutte le coſe caminino ſempre con la maggior cautela, e pontualità, e con le regole più addattate, e proprie.

E perche ſortiſca tutto parimente col frutto, e con la certezza di buon ſervitio, che ſi conviene, doverà alla prima riduttione di detta Univerſità per occaſione di crear il Conſeglio medemo, con la forma avanti eſpreſſa, in conformità di quanto rimane diſpoſto dall'Eccmo Senato con le Ducali ſopracitate intervenirvi l'Illmo Sig. Capitanio di Breſcia perche l'aſsiſtenza della ſua auttorità, e della ſua direttione vaglia à ſtabilire la perfettione di eſſo Conſeglio, con quiete, & unione, e con l'intiero incontro di tutti li eſpedienti antedetti.

Le preſenti ſiano regiſtrate ove occorrerà, publicate in detta prima riduttione, & in tutti li Cõſegli ſuſſeguenti ancora per la ſua pontuale eſſecutione in tutti li tempi, & così, &c. In quorum fidem &c.

SEGUONO LI NOMI DELLI ORIGINARII.

Gio: Giacomo Franceſchino	Chriſtoffolo della Fornera	Gio: Maria Gallina	Ottavian Patuzzo
Battiſta da Parre	Franceſco Aſtolfo	Chriſtoforo Franceſchino	Horatio Piſtone
Andrea Gallina	Tomaſo Verdina	Pietro Robazzolo	Aleſſandro Cenedella
Bernardo Verdina	Pietro Franceſchino	Gio: Paolo Mocino	Santo Piſtone
Antonio Papa	Paolo qu. Franceſco Greco	Pietro Goglione	Antonio Savoldo
Steffano Piſtone	Giuliano Robazzolo	Paolo Verdina	Sebaſtiano Carella
Gio: Giacomo Carella	Gio: Giacomo Forzano	Gioſeffo Carella	Gio: Maria Piſtone
Paolo Verdina	Franc. q. Paolo Franceſchi	Franceſco Aſòla	Paolo Piſtone
Pietro Sorio	Franceſco Papa	Pietro Panizza	Gio: Battiſta Mocino
Franceſco Carella	Gio: Battiſta Ongarino	Chriſtoforo Panizza	Gio: Battiſta Mapella
Girolamo Cipriolo	Girolamo Aſtolfo	Aleſſandro Cavallo	Paolo da Coglio
Stefano Martarello	Paolo Forzano	Antonio Bondone	Gio: Giacomo Bondone
Mario Segala	Giuſeppe Gallina	Antonio Paganello	Giugliano Galinetto
Tomaſo Piſtone	Gio: Domenico Segala	Achile Patuzzo	Pietro Mazza
Girolamo Cerudello	Paolo q. Gio: Battiſta Girello	Bortolamio Robazzo	Antonio Cartari
Pietro Padovano	Paolo q. Pietro Girello	Gio: Patuzzo	Giuſeppe Cerubino

Di Bergamo a 8. di Maggio 1637.

L. S.

(Alviſe Zorzi Proc. Prov. Gen. in T. F.

D. M.
Triffon Bucchia Canc. di S.E.

Digitized by Google

ALTRI ORDINI
In materia del predetto Governo
Fatti dal di fel. mem. Illmo, & Eccmo Sig. Andrea Cornaro Capitanio di Breſcia, e Giudice delegato dall'Eccmo Senato fatti li 4. Agoſto 1637. & confirmati dal medemo E.S. li 11. Settemb. 1637. e regiſtrati nel ſodetto Libro delle Lettere fog. 262.

Lettera ſcritta alli Signori Deputati di Lonato dall' Eccellentiſſimo Signor Andrea Cornaro.

Illuſtriſſimi Signori

RImane dall' Eccellentiſſimo Senato delegata à me con pieniſſima autorità la regolatione de diſordini di coteſta Communità, & la preſcrittione delle regole proprie per il ſuo buon governo, & per la retta adminiſtratione delle ſue entrate. Io mi applicherò à queſta regolatione con quel paterno affetto, che ho ſempre dimoſtrato con li effetti verſo l'intereſſi della Communità ſteſſa. Et per poter ciò fare con li fondamenti neceſſarii V. V. S. S. doveranno immediatè venir da me, per darmi tutte l' informationi, che ſaranno biſognoſe. L' attenderò ſenza ritardo, & le auguro le bramate proſperità.

Di Breſcia 11. Luglio 1637.

Di V. V. S. S. le quali daranno l'alloggio al Capeletto per una notte.

Affetion. per ſervirla
Andrea Cornaro Capitanio.

NOi Andrea Cornaro per la Sereniſſima Republica di Venetia &c. Capitanio di Breſcia Delegato al preſente negotio dall' Eccellentiſſimo Senato, come in Ducali 8. del preſente meſe di Luglio. Havẽdo con la viſione de libri del Governo, e Maneggio dell'Entrate della Cõmunità di Lonato da noi con eſſatezza conſiderate, trovato, che ſi paſſa con diverſi diſordini, come pure dalle informationi preſe ſe ne ſiamo maggiormente accertati, & volendo conforme le commiſſioni, che da Sua Serenità tenemo conſtituire buone regole, perche i medeſimi diſordini non ſi vadino avanzando, ſiamo divenuti alla terminatione preſente, ſopra la quale habbiamo voluto prima ſentire gl'Intervenienti della medema Communità, per quel di più, che ſi haveſſimo potuto raccordare, & reſtando perciò da Noi in queſta maniera ſtabilita, doverà (ſeguita l'approbatione dell' Eccellentiſſimo Senato) eſsere per l'avvenire inviolabilmente in tutti i tempi eſequita.

I. Vedutoſi da Noi il grave diſordine, che li Maſsari ſtati dell'anno 1630. in quà, in tutto cinque, non habbino ſaldate le Maſsarie loro, andando diffettivi di groſsiſsima ſomma con rilevante pregiuditio di quella Cõmunità, la quale però ſi vede rẽderſi difficile à pagare in queſta Du. Camera le dovute contributioni, il che derivare, perche non vengono à debiti tempi ſaldate da' Raggionati le liſte, ò conti delle ſpeſe, che fanno li Conſoli, ed altri Deputati, ne portati i conti medeſimi per l'oſservanza dell' antica inſtitutione di quel governo, ad approbare nei Conſeglj Generali; onde reſtando di queſto modo imperfetta la ſcrittura ſerve il diſordine ſteſso di ſcuſa à Conſoli, che ſpendono il danaro, & à Maſsari, che pagano le liſte, e devono ſaldare le loro Caſse, à trattenerſi ſotto queſto preteſto longamente il danaro nelle mani con le peſſime conſequenze, che habbiamo veduto apportare graviſſimi pregiudicij. Applicando Noi allo ſteſso opportuna proviſione, terminiamo.

Che

Digitized by Google

Che in auenire i Consoli, & altri Deputati, quali per occasione di spendere per le occorenze della Cõmunità fanno liste, ò polize della spesa stessa, debbano nel termine de giorni quindici dopo uscito dal carico hauerle presentate, e fatte saldare à Raggionati; passato qual termine, & non presentate, e saldate, come di sopra, non gli possano più esser admesse, ma siano fatti debitori del danaro, che hauessero cavato sopra i libri de Massari, per esser scossi con l'altri debitori, & restino apresso priui per un'anno del Conseglio, & d'ogn'altro carico della Communità. Et perche in ogni caso di trascorso non resti luogo à medesimi Consoli, e Deputati d'apportar scusa, di non haver potuto essequir tutto ciò per mancamento de Raggionati, quali non siano trovati pronti all'opera: ingiongemo loro di ridursi infalantemente à tempi, e luoghi stabiliti per l'effetto medesimo, in pena di Ducati dieci per cadauna volta, che mancassero, de quali debbano esser fatti debitori, come di sopra; saluo se si trouassero impediti per cause legitime, da esser tali conosciute dal Conseglio, in qual caso nondimeno non si possa ritardare l'opera, ma debba esser supplito da Colleghi.

Vedute poi, & admesse le Liste, ò Polize sodette dalli Raggionati, debbano esser portate al primo Conseglio, che si farà per la loro approbatione, ò riprobatione giusto l'instituto. Il qual Conseglio de cętero debba ridursi ogni quindeci giorni in dì festiuo à maggior commodità de Conseglieri, li quali perche siano pronti alla riduttione, dichiariamo, & ordiniamo, che sia aggionto al Capitolare del Conseglio questo Capitolo, che chi mancarà de Conseglij senza legitima causa, da esser conosciuta, come di sopra, cada in pena di lire trè per cadauna volta applicate alla Communità, de quali pene siano li trasgressori fatti debitori, & scossi con le forme solite da Massari della stessa Communità.

Mà perche tutto ciò non basta a render facile lo saldare de Massari, mentre questi, oltre i pretesti sopr'accennati, portano inanzi il tempo con iscusa, di non hauer scosso li crediti assignatili, ordiniamo appresso, che se li Massari non haueranno scosso dentro il termine limitato tutto ciò, che loro sarà stato assignato da scoder, non possano per questo differire lo saldo, sotto le pene in questo proposito da molte Leggi cominate; & i crediti liquidi, & essigibili non scossi per trascuraggine del Massaro siano ridotti in somma, e conforme ad essa à carato di cinque per cento li sia diminuito lo salario. Quali crediti poi siano da Signori Rettori di quella Terra, conforme all'Auttorità loro impartita, scossi con la pena del vinti per cento, nel termine de mesi tre doppo il saldo de Massari, e passato detto tempo, nè fattà l'essattione sodetta, debbano poi esser portati in questa Camera, per esser iui scossi giusta li ordini in tal proposito. Non puotendosi però, come espressamente lo prohibimo, scoder pene senza capitale, rispetto che non conseguendo la Communità quello che douerebbe, nõ può in consequenza pagare, sotto pena di restitutione in doppio delle medesime pene applicate alla Communità, & in ogni modo il debitore sia sempre astretto à pagar il capitale con pena, nè possa essergli dato credito del pagamento del capitale, se non apparerà, che habbia pagato giustamente la pena.

2. Affinche il Danaro della Communità passi sotto le dovute strettezze, e si restringa à soli termini necessarij, onde la Scrittura del giro d'esso si rendi più facile, e chiara a publica, e privata sodisfattione, terminiamo, che i Consoli, & altri Deputati, che spendono il Danaro della Communità, non possano scuoder, ò in altra maniera cavar da chi si sia debitori della Communità per minima quantità de danari; mà solamente debbasi dal Massaro somministrare loro ciò che facesse bisogno per le spese: come pure non possa qualsivoglia Debitore della Communità dar danari ad altri, che al Massaro, in pena di repeterlo in doppio, affinche passando per sola mano di lui, resti divertito ogni disordine, che la cõfusione del moltiplice giro d'esso potesse apportare alla Cõmunità.

3. Habbiamo appresso trovato, che de danari di quella Università venga impiegato somma rilevante in comperar fieni per la Cavalleria, che occorre di far alloggiare in quella Terra, non pure contro l'uso dell'altre di questo, e degl'altri Territorij, che contro la forma de più Ordini, per i quali restano obligati i Reggenti di far fare la descrittione di tutti i fieni de particolari, e questi di conservare, per darne à bisogni la Decima à quel prezzo, che secondo i tempi vien stabilito, da che resti notabilmente pregiudicata quella Communità. Prohibimo assolutamente l'uso sodetto di comperar fieni col publico danaro, & ordiniamo la pontuale esecutione delli Ordini sodetti sotto le pene in quelli contenute.

4. All'

Digitized by Google

4. All'abuſo ancora pernicioſo, che habbiamo veduto introdotto in quella Communità di far donatiui, e d'inſtituir con aſſignatione de Stabili, e ſuoi frutti Patrimonij à Chierici contro la mente publica, la quale non ſente, che i Capitali, nè i Stabili de Communi ſiano impiegati in vſi ſimili; ordiniamo, che per l'auenire non poſsano per qual ſi voglia cauſa, ò merito di qualonque perſona eſser fatti donatiui col danaro della Communità, nè obligato, ceſso, ò altrimente aſſignato alcun Stabile, nè meno i frutti per inſtitutione de Patrimonij a Chierici in pena a quei Reggenti, che faceſsero donatiui, ò ſtipulaſsero i contratti de patrimonij medeſimi, di pagar del proprio, & le Partite, e Scritture de ſimili ſpeſe, ò contratti debbano eſser ſindicate, retrattate, & abolite. E perche habbiamo veduto che a ſimili diſordini viene dato fomento dall'auttorità del Conſeglio, mentre venendo in quello portata la Parte di far tali ſpeſe, vien dalla ſimplicità de Conſiglieri la Parte ſteſsa preſa, & approbata. Prohibimo il poterſi per l'auenire proponer ne' Conſeglij, ò altre adunanze Parte di far tali contratti, e donatiui in pena a chi propoueſſe di perpetua priuation di quello, e d'altri carichi, che haueſse, ò foſse per hauere dalla Communità, oltre il reſſacimento di tutto quello, che per opera ſua foſse ſtato ſpeſo, ò contrattato.

5. Finalmente hauendo Noi trouato, che altre volte foſse in quella Terra vn monte di Biaue, inſtituito con pio Zelo a beneficio di quel Popolo, e che ultimamente l'Anno 1629. euacuato, non ſia più ſtato riſtaurato, nè ſaldato, & delle Biave apparino debitori, i particolari; Non dovendo Noi tolerare, che negotio tale reſti ſopito nell' oblivione con tanto pregiuditio; Ordiniamo, che i debitori medeſimi per Biave havute, e non reſe, ſiano ſcoſsi, e giuſtata la Scrittura con ſaldo proprio, per diſpenſar poi il denaro, che ſi caverà, in nuova reſtauratione dello ſteſso Monte, ò in altri biſogni più urgenti, come ſarà ſtimato meglio conferire all' intereſsi della Communità. 4. Agoſto 1637.

(*Andrea Cornaro Capitanio.*

FRanciſcus Ericcio Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobili, & Sapienti Viro Andreę Cornelio de ſuo mandato Capitaneo Brixiæ fideli dilecto ſalutem, & dilectionis affectum. Riconoſciamo la continuatione della voſtra applicatione verſo il ſervitio de Sudditi da quello, che con tutta la diligenza havete oſſervato de abuſi nell' amminiſtratione del Danaro, & in altre coſe tendenti all' aggravio della Communità di Lonato, à che tutto dalla voſtra prudenza è ſtato proveduto con le regole inſtituite, e buoni ordini, inſtituiti nelle voſtre lettere di cinque del paſſato, quali preſi per mano, e ponderati confirmiamo, & approbiamo col Senato, perche habbino ad eſſer puntualmente eſſequiti. Solo ſi è parſo di portare, & obligare la reduttione del Conſeglio à capo d'un meſe, ò prima ſecondo il loro biſogno, non di quindeci giorni com' era eſpreſſo nel primo Capitolo de medeſimi Ordini, dove ſi obliga à portare le liſte, e polize di ſpeſe dopo vedute, & admeſſe al medemo Conſeglio per l'approbatione, & coſì farete, che ſiano aggiuſtati.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XI. Septembris Indictione VI. M.DC.XXXVII.

Gio: Franceſco Pauluzzi Secretario.

Julianus Robatiolus Cancell. regiſtr

LA-

Digitized by Google

ALTRI ORDINI
ET REGOLE
Fatte dall'Illuſtriſſimi, & Eccellentiſs. Signori Marc'Antonio Juſtinian Kav. Michiel Foſcarini, e Girolamo Corner Kav.
Per la Sereniſſima Republica di Venetia &c. Sindici Inquiſitori in Terra Ferma.

Per la Communità di Lonato li 25. Genaro 1674. e Stampati in Breſcia dal Vignadotti Stampator Camerale

Ordini per la Communità di Lonà.

APplicando Noi à regolar ogni diſordine, che poſſi apportare aggravio indebito alla Communità, per procurar il ſuo maggior ſollievo, coll'autorità del Sindicato noſtro, conferitaſi dal Sereniſſimo Maggior Conſeglio, habbiamo riſoluto di ſtabilir l'Ordini ſeguenti, quali doveranno eſſer da chi ſi ſia puntualmente eſſequiti.

I. Che il Partitante de ſali debba tener nella Terra di Lonà quella proviſione de ſali, che poſſi ſupplire al biſogno di quegl'abitanti, ſenza che habbino à provarne alcuna ſcarſezza, dovendo eſſerne per il meno ſempre doicento peſi, facendo il ſuo Calamiero, e tenendo i peſi ben aggiuſtati, onde non abbi à riſentirne alcun aggravio la povertà.

II. Che li Cancellieri del Signor Proveditore non debbano corriſpondere coſa alcuna per il lievo de Bolettini, eſpeditioni de Ducali, ò altro, & conſeguentemente non abbi la Communità à contribuire alcuna coſa per queſto riguardo à Cancellieri ſodetti, non dovendo eſſi, ne la Communità ricever alcun' imaginabile aggravio per queſta cauſa.

III. Che vedendoſi acreſcer ſempre le ſpeſe, che fà la Communità per l'alloggio, e paſto che ſuol deſtinare all'Eccellentiſſimi Signori Rettori di Breſcia nel loro paſſaggio tanto nell'andar, quanto nel ritorno, con ben grave diſpendio, oltre qualche corriſponſione di contante, che pretendono li ſuoi Ufficiali; Reſti de cetero prohibito il potergli aſſegnar più alloggio, & eſſer ſpeſato con il denaro della Communità medema, come pure la corriſponſione d'alcuna benche picciola ſomma di contante alli Ufficiali ſodetti, in pena à quei Maſſari, Teſorieri, e Deputati all'Alloggiamẽti, ò altri, à chi incombe, che contrafaceſſero al preſente ordine, di privatione della Carica, di poterne mai più eſſercitare alcun' altra Publica, di reſarcir del proprio la Communità, & di cento Ducati per cadauna partita, che foſſe girata, da eſſergli tolta dall'Illuſtriſſimo Signor Proveditor della Terra, che foſſe pro tempore.

IV. Che le Porte della Terra la mattina debbano eſſer aperte nell'Alba dal ſolito Portinaro, & la ſera ſerrate ad un' ora di notte, ma che però debba fermarſi il Portinaro ſudetto colle chiavi medeme alle Porte ſino che ſuoni la Campana di due ore per aprir a tutti quelli, che voleſſero entrare con Animali, & altro, ſenza alcuna immaginabile corriſponſione di denaro, ne d'altra coſa, e poi portar le chiavi all'Illuſtriſſimo Signor Proveditor, in pena contrafacendo di privatione dell'impiego di Portinaro, da eſſergli levata la pena dall'Illuſtriſſimo Signor Proveditore ſudetto, il quale ſia obligato far conſegnar prontamente la mattina nell'Alba le chiavi, ne riceverle prima delle due ore di notte.

V. Che debbano eſſer ubbiditi puntualmente gl'Ordini ſtabiliti dalla prudenza del fù Eccellentiſſimo Signor Andrea Cornaro Capitanio di Breſcia di glorioſa memoria, confermati dall'Eccellentiſſimo Senato, & quello particolarmente, che ogni Meſe debba ridurſi il Conſeglio giuſta la Re-

Digitized by Google

la Regolatione dell' medemo Eccellentiſſimo Senato, in pena à quelli, che non capitaſſero doppo dato il ſuono della ſolita Campana, & inviti del Fante, non avendo legitima cauſa, da eſſer conoſciuta dal Conſeglio, d' un Ducato per cadauna volta ad ogn' uno, da eſſer applicata la pena ſteſſa all' Illuſtriſſimo Signor Proveditore, per dar motivo, che ſia ridotto il Conſeglio medemo. Ben volemo però, che eſſendo convocato, & trovandoſi i votanti al numero di due terzi, poſſi il Conſeglio ſteſſo diſpenſar dalla pena quelli, che non foſſero comparſi.

VI. Eſſendo anco ſtati diſpoſti Ordini proprii dall' Eccellentiſſimo Signor Proveditor General Zorzi per il Conſeglio medemo, ne di preſente venendo eſſequiti, facendoſi le Riduttioni con numero molto riſtretto de Balottanti. Volemo, che in avenire, ne debbano eſſer eletti ogni anno cinquanta per il meno, che formino il Conſeglio medemo, e non paſſandone tanti la prima volta, debbano eſſer di nuovo balottati, e ſe pur non paſsaſsero con il ſecondo eſperimento, in tal caſo ſiano tolti i ſuperiori di balle, & ſi intendino del Conſeglio, il quale ſe nell' anno preſente non foſse al numero de cinquanta, debba eſſer di nuovo congregato, e ridotto al ſegno preſcritto di ſopra.

VII. Che vedendoſi debitori molti Maſſari, & diverſi Conſoli, che non anno reſo i conti de loro maneggi, & altri, che ſpendono denaro della Communità, derivando non ſolo dalla renitẽza di queſti il diſordine, ma dai Raggionati ancora negligenti nel riveder i conti de medemi. Reſtino incaricati li Raggionati preſenti, à rivedere i maneggi di tutte le ſopradette perſone, perche eſſaminate le loro partite, ſiano poi portate al Conſeglio Generale, perche da quello reſtino approbate, ò regettate conforme al ſolito, perche ſia riſarcita la Communità da defettivi; Dovendo per queſta eſtraordinaria occorrenza i Ragionati eſſer riconoſciuti di qualche moderato aſſignamento dalla Communità.

VIII. Che nell'ultimo Conſeglio di cadaun Anno debbano eſſer lette nel medemo tutte le ſpeſe che ſaranno ſtate fatte per conto della Communità l' Anno ſteſſo, & in caſo, che in qualche Anno ſi trovaſſe defettivo di qualche ſomma alle Publiche Gravezze, non poſſi eſſer fatta nel ſuſſeguẽte alcuna ſpeſa dalla Communità ſteſſa, ſe prima non ſi ſarà pagato il debito Publico.

IX. Si oſſerva la Communità aggravata dal peſo di molti Cenſi, & Livelli, non oſtante, che poſſiede Entrade conſiderabili, & venendo da Noi ſollevata al preſente di qualche aggravio, ne ſeguendo più Impoſitioni eſtraordinarie, come è ſucceſſo nel tempo della paſſata guerra, ſia obligata ogn' anno affrancar qualche ſomma maggiore, che poſſa del capitale, come è di Publica intentione, e di ſervitio della Communità medema.

X. Che li Maſsari per loro negligenza laſciando andar in pena alcuna Publica Gravezza, ſiano eſſi obligati à reſtaurar la Communità del dono, e della pena, da eſsergli trattenuto l' importar delle medeme dalli loro Salarii.

XI. Che reſti prohibita ogni ſpeſa, che poteſse far la Communità per occaſione de Regali à qual ſi ſia perſona, tanto in Venetia, quanto à Breſcia, & in ogni altro loco.

XII. Che debba eſser puntualmente eſsequita la Parte preſa nel Conſeglio della Communità, che in tutte le Ballottationi debba numerar i Voti il ſuo Sindico, & in abſenza il Deputato, & in tutto conforme eſsa Parte, che ſarà quì ſotto regiſtrata.

XIII. Oſservandoſi nel propoſito della ſcrittura un diſordine molto conſiderabile, che il Maſſaro, & altri, che amminiſtrano danaro della Communità, ſono formati debitori ſopra ſquarzafogli, che con facilità ponno perderſi, ò alterarſi. Volemo che ſia inſtituito un Libro, ſopra del quale li Maſsari, & ogni altro ſiano formati debitori di ciò, che gli ſarà aſsegnato da riſcuodere di ragione della Communità, & ſopra del medemo deſcritti pure creditori a partita per partita di ciò, che eſborſaranno tanto nella Camera di Breſcia, & Salò per occaſione di Publiche Gravezze, quanto ad ogni particolare perſona per occorenza della Communità, dovendoſi oſservare il ſtile ſtilato delle ſolite Bollette, come ſi pratica di preſente.

XIV. Et accio che con facilità ſi poſſi veder ſempre, ſe la Communità averà ſodisfatta cadauna Publica Gravezza, con puntualità ſiano tenute dette ſeparate nel Libro predetto delle Camere di Breſcia, & Salò, dovendo eſser deſcritte de cętero tutte le Publiche Impoſitioni ſeparatamente una dall' altra, & reſti eſpreſso quanto relevan cadauna, & ciò, che ſi ſarà pagato à conto della medema, perche ſi creda, ſe ſarà ſtato fatto il ſaldo di tutte.

XV.

Digitized by Google

XV. Doveranno pure nel Libro medemo eſser notati tutt' i nomi de Salariati, per eſser formati creditori, e debitori di tempo in tempo per i loro aſsegnamenti.

XVI. Che dovendo in virtù di Decreti di Publici Rappreſentanti le partite de Retrodati, che vengono conſegnate dal Maſsaro, ordinario alla Communità eſser reſcoſse dall' Illuſtriſſimo Sig. Proveditor, e dal Signor Podeſtà, con vinti per cento di pena di quel Capitale ſolamente, che entra in Caſsa della Communità, un terzo della qual pena vien applicata all' Eſsatore, che fa la riſcoſſione. Volemo che in avenire ſia formato debitore l' Eſsatore ſteſso di tutte le partite de Retrodati per cautela della Communità, reſtando egli obligato contar di Meſe in Meſe intieramente tutto il raſcoſso in mano del Maſsaro attuale, che doverà eſser formato debitore di quanto gli veniſse conſegnato, e datto credito conſeguentemente all'Eſsatore predetto.

XVII. Che il Maſsaro eſtraordinario della Communità, che raſcuode l' Entrade del Venzago, doppo ſpirati li ſei meſi di riſpetto, terminato l' Anno ſia aſtretto à pagar il ſuo debito con la pena del dieci per cento, applicata al Signor Proveditor, e Podeſtà, la quale gli debba eſser corriſpoſta à proportione di quello, che ſi anderà riſcuotendo.

1668. Adi 28. Decembre.

COnvocato, & congregato il Spett. Conſeglio di Lonato, nel modo, e luogo ſolito di licenza, & alla preſenza del Molto Illuſtre Signor Podeſtà di eſsa Terra, frà l' altre fù preſa la ſeguente Parte.

ESſendo conſuetudine pratticata tanto nelli Conſeglii della Città, quanto delle Communità, che i Voti delle Balottationi, che ſi fanno in eſſi Conſeglii, ſiano numerati da uno de Sindici, ò in ſuo luoco da uno de Deputati Publici in luoco patente ſotto gl' occhi, & aſſiſtenza però de Sign. Rettori, à fin che remoſse le fraudi ſinceramente, & rettamente ſia fatta la numeratione medema per conſolatione di tutti; Perciò à divertimento d' ogni abuſo, ſeguendo li buoni, & laudabili inſtituti.

L'anderà parte, che de cętero li Voti delle Balottationi medeme, che ſaranno fatte in queſto Conſeglio, e fuori per altre occorenze, debbano eſser numerati dal Sindico attuale, ò dal Deputato noſtro in ſuo luogo, quali unitamente come fanno alle altre fontioni Publiche, debbano à queſt' effetto aſſiſtere al Banco dell'Illuſtriſſimi Signori Rettori ſotto gl'occhi, & aſſiſtenza de quali doverà ciò eſser pratticato per la remottione di quei ſcandali, e geloſie, che qualche volta ſi ſono concepiti ne gl' animi de Conſeglieri, e che anno cauſato diffamationi non ordinarie, la qual Parte balottata reſtò per Balle vintiſette affirmative, tre contrarie &c.

Datt. dal Magiſtrato noſtro in Verona li 25. Genaro 1674.

(*M. Antonio Juſtinian K. Sind. Inq. in T. F.*

(*Michiel Foſcarini Sind. Inq. in T. F.*

(*Girolamo Cornaro K. Sind. Inq. in T. F.*

Vicenzo Mazoleni Secret.

PRI-

Digitized by Google

PRIVILEGIA
MAGNIFICÆ COMMUNITATIS
LEONATI

A Sereniſsima Republica Veneta
conceſſa, & confirmata.

Cum alijs additionibus.

Digitized by Google

Digitized by Google

1721. 27. *Settembre Verona.*

GL' Illuſtriſsimi, ed Eccellentiſsimi Signori Pietro Grimani, Michiel Moroſini, e Zan Alviſe Mocenigo Secondo per la Sereniſsima Republica di Venezia &c. Sindici Inquiſitori in Terra Ferma: Atteſi li divoti ricorſi fatti dalla Communità di Lonato col mezzo de ſuoi Deputati in ordine à Parte preſa nel ſuo Conſeglio 15. Decembre 1720. per conſeguire la Permiſsione di ridur' à Stampa il Libro Vecchio de' Statuti della Communità medeſima, ſono concorſi in riguardo alla ſua antichità, ed à motivo di preſervare le loro memorie dal pericolo, che vada maggiormente logorando, e deteriorando, ad aſſentir oltre la Stampa del Libro ſteſſo, anco l'aggionta in eſſo delle Ducali 1440. 17. Settembre, e 1517. 12. Zugno, che abbracciano la loro confermazione. Ciò eſſequito, ſarà non oſtante obligo preciſo, che s'ingionge alla Communità di cuſtodire, e conſervare all' oſſervazioni, e riſcontri che occorreſſero il Libro Vecchio Manuſcritto, ſalvo ſempre alla Publica Sovrana Auttorità l'Arbitrio d' aggionger, diminuir, alterar, e correggere in ogni tempo ſecondo le parerà proprio, e che ricercaſſero le congionture, e li Caſi. E la preſente ſia pur ſtampata, ed inſerita nel Libro Statuti ſudetto. In quorum &c.

(*Pietro Grimani Sind. Inquiſit. in T. F.*

L. S. Ex. D.M. (*Michiel Moroſini Sind. Inquiſit. in T.F.*

(*Z. Alviſe Mocenigo 2.° Sind. Inquiſit. in T.F*

Zuanne Zuccato Segret.

Thomas Verdina Not. V.Cancell. præd. Sp. Comtis extenſit, ſubſcripſit, & ſigillavit &c.

Digitized by Google

PRIVILEGIA Sereniſſimæ Reipublicæ Venetæ Diei 17. Septembris 1440.

FRanciſcus Foſcari Dei gratia Dux Venetiarum, &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Poteſtati, & Capitaneo Brixiæ, cæteriſque Rectoribus, & Officialibus, ac Vicariis ubilibet conſtitutis præſentibus, & futuris Fidelibus, dilectis ſalutem & dilectionis affectum. Fideles noſtri Lonadi Brixienſis Diſtrictus per ſuos Oratores Nobis præſentari fecerunt quoddam Privilegium, eis in adeptione illius Loci indultum per Virum Nobilem Paſqualem Maripetro Proviſorem exercitus noſtri, quod quidem Privilegium ſupplicarunt à noſtro Dominio confirmari, addentes capitulum exemptionis ad majus tempus fieri. Nos igitur, attenta eorum fidelitate, & devotione, quam, ut didicimus, veridica relatione, ut ſub Dominii noſtri obedientiam venirent: deliberavimus eorum ſupplicationibus annuere, & ita ad Privilegium tenore præſentiũ, ut in reſponſionibus ejuſdem noſtri Proviſoris ad unum quodque capitulum continetur, confirmamus, & confirmatum eſſe volumus, reformantes, & declarantes ex nunc illud capitulum exemptionis, quod ſic dicebat, & in eo continebatur de annis tribus; ita dicere debeat, pro annis quinque. Mandamus itaque omnibus, & ſingulis Rectoribus noſtris ſupraſcriptis, & ſicut dictum eſt ſuperius, declaramus, obſervare debeant, & obſervari inviolabiliter faciant: Tenor autem ipſius Privilegii talis eſt, videlicet.

Paſqualis Maripetro pro Illuſtriſſimo, & Excellentiſſimo Ducali Dominio Venetiarum &c. Proviſor fideliſſimi, ac victorioſſimi Exercitus. Venientes, ac devotiſſimè ſe reducentes ad gratiam, & protectionem, & obedientiam noſtri Illuſtriſſimi, & Excellentiſſimi Ducalis Domini Venetiarum Commune, & homines Terræ Lonadi Brixienſis Territorii, quod, & quos ad ipſam gratiam, protectionem, & obedientiam ob eorum fidem, & devotionem libentiſſimè, & alacri animo admittimus, & acceptamus. Porrexerunt Nobis non nulla capitula hìc inferiùs annotata, ad quæ reſpondimus, prout inferiùs in fine quorumcunque capitulorum ipſorum continetur, & apparet, & ſunt hujus tenoris, videlicet.

Primò petunt dictum Commune, & homines, quòd Terra Lonadi habeat merum, mixtum, & abſolutum imperium, ac gladii poteſtatem, & ſolitam juriſdictionem, quam habebat tempore Dominii Jo. Dñi Marchionis Mantuæ.

Reſpondeatur, quòd Poteſtas, ſive Officialis poſſit jus facere uſque ad quamcunque ſummam pecuniæ, ſed in morte, & in inciſione membri alicujus Brixiæ jus reddatur.

II. Item petunt dictum Commune, & homines, quòd Statuta ſua ſolita, uſitata, & vigentia in ipſa Terra Lonadi obſerventur per quoſcunque Officiales permanentes in dicta Terra Lonadi, & ſtare debentes in ipſa Terra Lonadi per Officiales. Quòdque confidentes amodo dandi in litibus aliquibus, ſimiliterque appellationes de cætero interponendæ, de quibus fit mentio in ipſis Statutis, dentur, & devoluantur in Civitate Brixiæ, ibique fine debito terminentur.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt.

III. Item petunt unum Juriſtam, ſeu Juriſperitum pro Poteſtate in ipſa Terra Lonadi, qui jus adminiſtrare debeat in dicta Terra Lonadi, ejuſque juriſdictione, & ejus Officium non duret niſi per unum annum ad plùs, & ſic ſucceſſivè de anno in annum cum ſalario duodecim florenorum valoris ſoldorum triginta duorum planetorum pro quolibet floreno ſibi dando ſingulo menſe per Commnne, & homines de Lonado, & cum præeminentia plauſtrorum duorum lignorum dandorum ſingulo menſe dicto Officiali, & non ultra per dictos homines Lonadi.

Reſpondeatur, quòd concedatur, caſu, quo dictum Officialem habere poſſint, & ſi non poſſent habere, accipiant honorandum civem deputandum per Magnificam Communitatem Brixiæ.

IV. Item petunt dictum Commune, & homines, quòd exempti, & immunes ſint à quibuſcũque oneribus, gravaminibus, taleis, & angariis imponendis per præfatam Sereniſſimam Duc. Do. Vene-

Digitized by Google

Venetiarum, vel aliam perſonam ejus nomine, & hoc, attentis gravaminibus immenſis ſupportatis per dictos Commune, & homines tempore guerrarum à quatuordecim annis citra, & hoc per ſpatium annorum decem continuè proximè futurorum. In fine cujus quidem termini offerunt ſe quidem ſolvere velle præfatæ Sereniſſimæ Duc. Dom. Venetiarum, ſeu alteri perſonæ ejus nomine recipiente libras centum planetorum ſingulo menſe, & non ultra in Civitate Brixiæ Camerario præfatæ Sereniſſimæ Duc. Dominationis, ſive alteri ejus nomine recipienti, ut ſupra.

Reſpondeatur, quòd ſint exempti per annos tres continuos, & plùs ad beneplacitum Illuſtriſſimi Duc. Dom. Venetiarum. In quibus exemptionibus non intelligatur aliquod datium.

V. Item petunt dictum Commune, & homines, quòd non arctari, nec aſtringi poſſint ad ſolvendum in Communi, nec in diviſo aliquid occaſione imbotatus frugum, vel reddituum ſuorum ubicunque, & in quovis Territorio per dictos Commune, & homines de Lonado reccolendorum, & conducendorum ad ipſam Terram Lonadi, nec ad aliquid aliud ſolvendum ultra ſupradictas libras centum, tam occaſione alicujus limitationis, vel impoſiti, ſive impræſtiti, quàm alterius gravaminis, vel quavis alia cauſa tam tacita, quàm expreſſa, & quæ dici, vel cogitari poſſit imponendum per præfatum Sereniſſimum Duc. Dom. Venetiarum, vel aliam perſonam ejus nomine.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt, dummodo tantum ſolverint Marchioni Mantuæ, & ſi plùs ſolverint, etiam ſolvant Illuſtriſſimo Duc. Dominio Venetiarum.

VI. Item petunt dictum Commune, & homines, quòd datia ſua uſitata, fictus, redditus, & proventus eorum ſint, & eſſe debeant nunc, & in futurum dictorum Communis, & hominum Lonadi juxta ſolitum.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt in Terra ſua prædicta tantùm.

VII. Item petunt, quòd Poteſtas dictæ Terræ Lonadi, qui ad præſens eſt, habeat ſalvum conductum poſſendi ire ad Civitatem Mantuæ, ſeu quocunque ire voluerit cum tota ejus familia, & rebus, ac bonis ſuis quibuſcunque tutè, liberè, & ſecurè ad omne eius beneplacitum, & voluntatem, & perſona eiuſdem Poteſtatis ſit ſalva, ubicunque reperiatur, & tam in dicta Terra Lonadi, quàm alibi uſque ad dictam Civitatem Mantuæ.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt.

VIII. Item petunt, quòd quælibet perſonæ tam maſculi, quàm fæminæ ſtantes, & commorantes in ipſa Terra Lonadi cum eorum bonis, & rebus quibuſcunque, ſint ſalvi, & ſecuri, & nullatenus moleſtentur, nec inquietari poſſint per gentes tam Sereniſſimi D. Venetiarum, quàm J. Comitis Franciſci in havere, nec in perſona.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt.

IX. Item petunt, quòd illa poſſeſſio Venzagi, quæ alias empta fuit per dictum Commune, & homines Lonadi ab J. D. Marchione Mantuæ, & eidem ſoluta per dictos homines pro ducatis 950. reſtituatur, & reſtitui debeat dictis Communi, & hominibus abſque aliquali alia ſolutione, & uniatur, & unita eſse intelligatur dicta tota poſſeſſio Venzagi cum Terra, & Territorio Lonadi, cum omnibus juribus, juriſdictionibus, & præeminentiis ſpectantibus, & pertinentibus dictę poſſeſſioni, ſive loco Venzagi.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt, ſalvo jure tertii.

X. Item petunt dictum Commune, & homines, quòd liceat ipſis Communi, & hominibus, ac quibuſcunque forenſibus Sereniſſimi D. D. ſive alterius conducere, ſive conduci facere ad ipſam Terram Lonadi quamcunque quantitatem bladi voluerint abſque aliquali ſolutione datii introituum dictæ Terræ. Quòdque eiſdem forenſibus, & terrigenis licitum ſit ipſa blada conducere, ſive conduci facere, quò voluerint per Territorium Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum, ſolvendo ſoldos duos planet. pro qualibet ſalma frumenti, & pro ſalma cujuslibet alterius bladi denarios duodecim.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ſalvo quòd in exitu ſolvant, quod ſolvunt alii Brixienſes, & ſimiliter de vino.

XI. Item petunt, quòd liceat, & licitum ſit omnibus, & ſingulis perſonis tam terrigenis, quàm forenſibus habitantibus in ipſa Terra Lonadi tranſitum facere liberè, & expeditè tam equeſter, quàm

Digitized by Google

quàm pedester per quaſcunque Civitates, & loca præfati Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum abſque aliquali ſolutione bulettarum.

Reſpondeatur, quòd ſint ad conditionem Civium Brixiæ.

XII. Item petunt, quòd dicti Commune, & homines non teneantur, nec aſtringi poſſint ad aliquam expensã reparationis, ſeu laborerii fiendi in Roccha, & reapto dictæ Terræ Lonadi juxta ſolitũ.

Reſpondeatur, quòd ſint ad conditionem, ad quam erant ante.

XIII. Item, quòd poſſint, & valeant uti, tenere, & gaudere, & poſſidere Sariolam dictorum Communis, & hominum, & aqua ejuſdem, quæ extrahitur de flumine Cliſis juxta ſolitum, nec aliquo modo eiſdem impedire, nec moleſtari poſſint per aliquam perſonam in dicta Sariola, nec in ipſius Sariolæ aqua, ut ſupra.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt.

XIV. Item quòd præfatum Sereniſſimum Duc. Dom. Venetiarum teneatur manutenere ſal venale in ipſa Terra Lonadi pro denariis ſex pro qualibet libra, & non ultra, ad ſufficientiam ipſorum Communis, & hominum Lonadi, & habitantium in ipſa.

Reſpondeatur, quòd ſibi vendetur ſal, ut venditur aliis Brixienſibus.

XV. Item petunt, quòd licitum ſit dictis Communi, & hominibus Lonadi poſſe emere, & acquirere in quavis parte Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum, & tam in Diſtrictu, & Territorio Brixienſi, quàm Riperiæ Lacus Gardæ, & alibi à quibuſcunque vendere volentibus quæcunque bona immobilia liberè, & ſi quæ emptiones hactenus factæ forent per dictos Commune, & homines de Lonado, ſeu aliquem eorum à quibuſvis perſonis, valeant, & teneant, ac roboris habeant firmitatem, & per præfatum D. D. Venetiarum totaliter confirmentur, & pro confirmatis habeantur, & hæc omnia, non obſtantibus aliquibus Decretis præfati Sereniſs. Duc. Dom. Venetiarũ, ac Statutis Communis Brixiæ, & dictæ Riperiæ Lacus Gardæ. Quòdque eiſdem Communi, & hominibus liceat, & licitum ſit poſſe portare, ac conducere, ac portari, & conduci facere fruges, & fructus recolligendos in dictis eorum poſſeſſionibus, & bonis ſic acquiſitis, ſeu acquirendis in dictam Terram Lonadi liberè, & impunè, & abſque ſolutione aliqua.

Reſpondeatur, quòd tractentur ut alii Cives Brixienſes ſolùm in Riperia Salodii.

XVI. Item petunt, quòd eiſdem licitum ſit poſſe facere in dicta Terra forum, ſeu mercatum cujuſvis maneriei mercimoniarũ, & rerum ſemel in omni ſeptimana, & in die Sabbati juxta ſolitum.

Concedatur.

XVII. Item petunt, quòd ſi ablatum, arreptum, vel ſequeſtratum fuerit aliquid de bonis tam mobilibus, quàm immobilibus, quàm in quavis quantitate denariorum, ſeu nominibus creditorum in Terris ſuppoſitis Sereniſſimo Duc. Dom. Venetiarum aliquarum perſonarum de dicta Terra Lonadi, ſeu commorantium in ipſa, eiſdem, & cuilibet eorum reſtituatur, & detur liberè abſque aliquali exceptione, ſalvis ſemper, & firmis manentibus juribus creditorum eorumdem de Lonado.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt.

XVIII. Item qxòd liceat, & licitum ſit ipſis Communi, & hominibus Lonadi, & quibuſcunque habitantibus in ipſa poſſendi conducere, ſeu conduci facere quoſcunque fruges, & fructus collectos, ſeu quos in futurum colligi contingent in dicta Terra, & Territorio Lonadi per, & ad quaſcunque Terras, & loca præfati Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt.

XIX. Item petunt dicti Commune, & homines, quòd ſi contigerit per ipſos de Lonado, ſeu aliquem ipſorum emere aliquas mercantias, ſeu robas in Civitate Venetiarum, tractentur ſicut Cives Brixienſes.

Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt. Quare quoſcunque Illuſtriſs., & Excellentiſs., ac Magnificos Capitaneos, & Spectabiles, & Generoſos D. Rectores Terrarum, & locorum Illuſtriſſimi D. D. Noſtri attentè rogamus &c. In quorum omnium fidem, robur, & teſtimonium has literas noſtras patentes fieri juſſimus, & bulla noſtra plumbea pendente muniri.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XVII. Septembris. Indictione quarta Milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo.

Alia

Digitized by Google

ALIA PRIVILEGIA
Sereniſsimæ Reipublicæ Venetæ conceſſa Magnificæ Communitati Leonati Die 12. Junii 1517.

LEonardus Lauredanus Dei gratia Dux Venetiarum, &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Matthæo Barbadico de ſuo mandato Proviſori Lonadi, & ſucceſſoribus ſuis fidelibus dilectis Salutem, & dilectionis affectum. Ad præſentiam noſtram venerunt Egregii Juris utriuſque Doctor Petrus Panitia, Petrus Ricius, & Joannes Antonius Segala Oratores iſtius Communitatis Lonadi fideliſſimæ noſtræ, quos libenter audivimus, & recepimus, ſic expoſcentibus meritis ipſius Communitatis, cujus nomine porrexerunt Nobis quaſdam petitiones, quarum unicuique reſpondimus cum Collegio noſtro, habente auctoritatem ab Conſilio noſtro Rogatorum, quemadmodum hic inferiùs apparet. Tenor autem petitionum, & reſponſionum ſubſequens eſt.

Primò petunt dictum Commune, & homines Lonadi, quòd per præfatum Illuſtriſſimum D.D. Venetiarum eis confirmentur, & approbentur omnia, & quæcunque ſua Statuta, Proviſiones, & ordinamenta, Datia, & pacta datiorum, Camparíorum, & molendinorum, Privilegia, conceſſiones, gratiæ, Decreta, Indulta, litteræ Ducales, partes captæ in Conſiliis Prælibati Ducalis Dominii, declarationes, terminationes, confirmationes, & ſententiæ, & quæcunque acta judiciaria per elapſum lata, & facta in favorem, & ad commodum dictorum Communis, & hominum. Item exemptiones, immunitates, uniones, limitationes, ſeparationes, præeminentiæ, Jura, & Juriſdictiones, conſuetudines, & honorantiæ, concernentes bonum, & utile ipſorum Communis, & hominum, & ſolita, & uſitata vigere per tempora præterita in ipſa Terra, & Territorio Lonadi, & hæc omnia obſerventur eiſdem, non obſtante aliqua corruptela in contrarium.

Primò, quòd cum ſemper Communitas illa fuerit, & ſit Nobis cariſſima ob ejus fidem, & devotionem erga Dominium noſtrum, ſumus contenti confirmare omnia privilegia, Statuta, conceſſiones, immunitates, gratias, & Decreta conceſſa per Conſilia noſtra; in reliquis verò ipſa Cõmunitas ſit in eo gradu, ſtatu, conditione, & eſſe, in quibus erat ante hoc bellum proximè præteritum.

Secundò petunt, quòd condemnationes pro damnis datis, & fraudibus, ac robariis commiſſis per Datiarios, & Molendinarios, & alias perſonas contrafacientes Statutis, proviſionibus, ordinamentis, & pactis datiorum latæ, & factæ ſecundùm formam dictorum Statutorum, proviſionum, & pactorum per ſex Rationatores ad hoc electos, juratos, & deputatos per D. Poteſtatem, & Conſules dictæ Terræ juxta ſolitum, nec poſsint, nec debeant ſuſpendi, nec revocari in totum, nec in partem, nec aliquid fieri ſuper eis per dictum D. Poteſtatem, propter quod dictæ condemnationes lædantur, vel earum excutio differatur, ſed prout latæ fuerint, exigi poſſint, & debeant, niſi in ipſis condemnationibus contineretur error expreſſus, & manifeſtus, de quo ſine alio proceſſu infra decem dies continuos à die condemnationis per ipſum D. Poteſtatem cognoſci, & definiri poſſit, & debeat, & non aliter, nec alio modo.

Secundò, quòd pro eorum bono, ne hujuſmodi fraudes fiant, ſumus contenti, quòd in condemnationibus à libris quatuor parvorum infra fiat, ut petunt: in condemnationibus verò ab inde ſupra reſervata ſit gravanti appellatio.

Tertiò petunt, quòd præfatum Sereniſſimæ D. D. teneatur manutenere ſal venale in ipſa Terra Lonadi pro denariis ſex, & non ultra pro qualibet libra unciarum duodecim ad ſufficientiam ipſorum Communis, & hominum habitantium in ipſa Terra, & ejus Territorio; aliter dicti Commune, & homines poſſint liberè, & impunè accipere ſal ad portum de Patingu lis de Sale Datiarij Brixienſis, & illud ſuis expenſis conducere ad dictam Terram pro uſu ſuo. Ter-

Digitized by Google

Tertiò, quòd volumus, ut ſervetur ſolitum: mandabimus tamen, ut habeant ſalad ſufficientiam pro eorum uſu, & ut hæc noſtri intentio ſortiatur effectum, ſcribemus in efficaci forma Rectoribus noſtris Brixiæ, quòd faciant, ut Datiarius ſalis Brixiæ teneat Terram Lonadi benè munitam ſale, ne ipſi noſtri fideliſſimi inuſu ſalis patiantur.

Quartò, Item petunt, quòd cùm temporibus præteritis dictum Commune, & homines ſoliti eſſent locare, ſeu affictare foſſas Citadellæ, & quaſdam alias foſſas dictæ Terræ Lonadi, ut patet in libris publicis dicti Communis, & de ipſarum tractu aptabant, & tenebant in accontio portas, & Turres portarum dictæ Terræ; poſtea ſucceſſu temporis per aliquos D. Proviſores dictæ Terræ ipſi homines privati fuerunt dictis foſſis, & illa modica utilitate, & portæ, & Turres prædictæ vadunt in ruinam; propterea ſupplicant, quòd reſtituantur ad ſuam priſtinam poſſeſſionem dictarū foſſarum, aliquibus in contrarium non obſtantibus, offerentes ſe in accuntio tenere dictas portas, & Turres prout faciebant ante.

Quartò quòd fiat, ut petunt.

Quintò, Item petunt, quòd non teneantur, nec poſſint, nec debeant aſtringi ad dandum aliqua allodiamenta, taxas, vel alias expenſas, ſeu contributiones facere aliquibus gentibus armigeris pedeſtribus, vel equeſtribus pro tanſitu, nec pro allodiamento firmo maximè tempore pacis.

Quintò, quòd non poſſumus innovare conſuetudinem.

Sextò, Item petunt, & ſupplicant dicti Commune, & homines Lonadi, quòd fiant, & ſint exempti, liberi, & immunes per annos decem continuos proximè futuros ab omnibus, & ſingulis oneribus, gravaminibus, factionibus, & angariis realibus, & perſonalibus, limitationibus, taleis, & impreſtitis impoſitis, & imponendis per præfatum Sereniſſimum D.D. Venetiarum, vel aliam perſonam ejus nomine, & hoc attentis maximis gravaminibus, damnis, & expenſis paſſis, & ſupportatis per dictos Commune, & homines per tempora guerrarum proximè præteritarum, & maximè à duobus annis citra, quo tempore univerſus quaſi exercitus Venetus, & Gallorum in diverſis vicibus allodiavit in ipſa Terra Lonadi, & ultimò fuit per exercitum Allemanorum depopulata, & ſachizata, & domus deſtructæ, & combuſtæ, vites, & arbores ſuccenſæ, boves, & alia animalia occiſa, & abducta, homines innumerabiles mortui, & Terra ipſa penitus conſumpta: & finito termino dictæ exemptionis, offerunt ſe ſolvere præfatæ Sereniſs. D. D. Venetiarum libras centum planetorum ſingulo menſe, quas, & prout antea ſoliti erant ſolvere, & non aliud.

Sextò, quòd cum in hoc bello maximas fecerimus expenſas, magnamque auri ſummam effunderimus non ſine maximo ipſorum beneficio, ſicuti omnibus notiſſimum eſt, non poſſumus pro nunc ejus deſiderio ſatisfacere, maximè quia aliæ Communitates, quæ etiam ipſæ paſſæ ſunt multa damna, & ruinas, hoc idem à nobis peterent.

Septimò, Item petunt dicti Commune, & homines, quòd per præfatum Sereniſſimū Duc. Dom. cum auctoritate Excellentiſſimi Conſilii Rogatorum ſibi confirmentur literæ Ducalis cum Excellentiſſimo Collegio eiſdem conceſſæ ſub die vigeſimo primo Decembris 1516. loquentes de bonis, & aquis ſuis, & prout in ipſis literis continetur, quas petunt, ut ſupra confirmari debere in omnibus, prout jacent.

Septimò, quòd literæ 21. Decembris 1516. ſcriptæ per Dominium noſtrum in totum, & per totum confirmentur, reſervatis tamen illis, qui habent privilegia ſua particularia conceſſa per Conſilia noſtra: Quarum literarum tenor deſcribetur inferiùs pro majore eorum ſatisfactione.

1516. 21. Decemb.

LEonardus Lauredanus Dei gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Aloyſio Gritti Proviſori Noſtro Lonadi, & ſucceſſoribus ſuis fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Fuerunt ad præſentiam noſtram Oratores iſtius fideliſſimæ Communitatis noſtræ, qui ipſius Communitatis nomine Nobis porrexerunt nonnulla capitula, & petitiones, quibus pro nunc reſpondere ſupraſedimus, donec audiamus Oratores Magnificæ Civitatis noſtræ Brixiæ, qui propediem ad Nos venturi ſunt: ſed quoniam inter cætera Nobis expoſuerunt, quòd ſuperiore hoc tempore complura prædia Terræ, domus, poſſeſſiones, & alia bona ſtabilia poſita, & ſita in Terra, &

Digitized by Google

rá, & Territorio, ac Diſtrictu Lonadi alienata fuerunt, & in dies alienantur, & emuntur à perſonis alienigenis, & forenſibus, quæ ſolvere, & ſuſtinere recuſant onera, & gravedines pro hujuſmodi bonis, quæ in dies occurrunt ipſi Communitati cum gravi damno ipſius Communitatis, & hominum Lonadi, & proinde petentes, ut de opportuno remedio, & ſuffragio eidem providere velimus; quam petitionem honeſtam cenſentes, volumus, & vobis mandamus, quòd quoſcunque cujuſvis conditionis, ordinis, & gradus exiſtant, qui emerint de hujuſmodi bonis ſolitis ſubjacere oneribus, & gravedinibus illius fideliſſimæ Communitatis ſolvere cogatis, & compellatis quæcunque onera, gravedines, & angarias, factiones, & alias expenſas tam præteritas, quàm futuras, prout ſolvere tenebantur ij, qui bona prædicta alienaverunt ratione ipſorum bonorum. De cætero verò volumus, & ita vobis mandamus obſervare faciatis, quòd aliqua bona ſtabilia ſita, ut ſupra, in dicta Terra, & Territorio, ſeu Diſtrictu Lonadi vendi, donari, aut aliter alienari non poſſint alicui forenſi, ſeu cuivis aliæ perſonæ, quæ non eſſent ſuppoſitæ Juriſdictioni Communis Lonadi, aut non ſuſtinerent onera cum dicto Communi, & ſint cujuſcunque conditionis, qualitatis, gradus, & ordinis eſſe velint ſine licentia illius Proviſoris noſtri, & abſque conſenſu, & permiſſione dictæ Communitatis; & ſi alioquin fierent, ſint nullius valoris, & ſemper tamen intelligantur bona prædicta eſſe hypothecata, & obligata dicto Communi pro oneribus, & quibuſcunque aliis gravedinibus ſub quocunque nomine occurrentibus ipſi Communitati, quibus omnibus ſemper ſubjacere intelligantur, ſicuti impreſentiarum ſubjacent. Inſuper mandamus vobis ad petitionem dictæ fideliſſimæ Communitatis noſtræ proclamari faciatis ſub illis pœnis, & ſtricturis, quibus Vobis videbitur, quòd nemo audeat, nec præſumat frangere, vel frangi facere aliquo modo aquæductus, ſeu vaſa, quibus dicta Communitas conducit fontes, Seriolas, & alias aquas ad Terram, & Territorium Lonadi, nec impedire dictas aquas, quin diſcurrant ad exitus ſuos deſtinatos, & ſi quis contrafecerit, puniatur, & cadat ad pœnam per vos imponendam, quæ irremiſſibiliter exigi debeat, applicanda medietas Dominio noſtro, & alia medietas ipſi Communitati. Has autem noſtras ad ſucceſſorum memoriam regiſtrari facite, & regiſtratas præſentanti reſtituite. Dat. in noſtro Ducali Palatio die 21. Decembris Indictione quinta M.D.XVI. Quare auctoritate ſupraſcripta vobis, & univerſis, & ſingulis Poteſtatibus, Capitaneis, Proviſoribus, Rectoribus, & Officialibus noſtris quibuſcunque, ad quos preſentes literæ noſtræ pervenerint, & ad quos ſpectabit, mandamus efficaciſſimè, ut omnia in illis contenta obſervare, & adimplere, & exequi integrè curetis ab omnibus inviolabiliter obſervari faciatis, quo effectum optatum, ut par eſt, ſortiantur, regiſtrarique has noſtras in Cancellaria veſtra ad ſucceſſorum memoriam, & obſervantiam præmiſſorum omnium, & regiſtratas præſentanti reſtituite. Dat. in Noſtro Ducali Palatio die 12. Junij Indictione quarta. M.D.XVII.

Litteræ

Digitized by Google

Litera D. D. Rectorum Brixiæ directa Excellentiſſimo Domino Mantuæ circa datium fructuum collectorum, & colligendorum in Territorio Brixienſi, & Riperiæ per Lonadenſes.

1431. 13. Maii.

MAgnif. & Excel. D. Vidimus literas veſtras ſuper eo, quòd ad nos ſcripſiſtis de hominibus Lonadi, qui fructus, & reditus, quos percipiunt in poſſeſsionibus, & terrenis ſuis, quas habent in Territorio Brixiæ, & Riperiæ, ac ex his, quas laborarent, conducere poſsint liberè ſine ſolutione alicujus datii, vel Imbotatus ex Diſtrictu prædicto, & pro ea re audire voluimus Datiarios noſtros, qui nobis reſponderunt, quòd pro fructibus, & reditibus hominum Terræ de Lonado, qui ducuntur per eos ex Diſtrictu Brixiæ, ſi collecti ex poſſeſsionibus ſuis ſint, nunquam ad datia aliqua, aut Imbotatus poſtulaverunt. Verùm ex reditibus, & fructibus, quos haberent ex poſſeſsionibus noſtrorum, quas ipſi laborant, aut ad affictum tenerent, ſi eas extra Diſtrictum ducere velint, petunt datia ſua, quæ per illos ſolvi dignum eis videtur. Nos autem re conſiderata, dicimus, quòd pro reditibus, & poſſeſsionibus veſtrorum, quos haberent in Diſtrictu prædicto, videtur nobis honeſtum, & dignum, quòd pro eorum exitu nihil Datiariis noſtris ſolvere teneantur. Verùm ex poſſeſsionibus, quas ad affictum tenerent, aut laborarent in Diſtrictu iſto, ſi ipſorum fructus, aut reditus educere velint, honeſtum, & dignum eſt, & ita nobis videtur, quòd ad datia, & Imbotatus teneantur: Nam certi ſumus, quòd veſtra dominatio nil præter æquitatem petat: ſi enim Affictuales, & Coloni, qui veſtræ eſſent juriſdictionis, & tenerent poſſeſsiones in Diſtrictu iſto, haberent de reditibus, & fructibus collectis prædictam libertatem, omnes iſti cives libentiùs ipſorum poſſeſsiones ſubditis veſtris ad affictum, aut aliter locarent, quàm eas tradere, & dare iſtis Diſtrictualibus, quæ res ad detrimentum non parvum iſtorum datiorum cederet. Credimus enim, & certiſsimè cognoſcimus, quòd veſtra dominatio non ſuſtinere velit aliqua, quæ, vel damnum Reipublicæ noſtræ veniant, cùm æqua, atque honeſta eſſe videantur, quia certè aliter ea fieri non ſineremus. Quare opinio noſtra eſt, & ita ſervare permittemus, quòd nulla moleſtia fiat veſtris pro reditibus poſſeſsionum ſuarum, qui in Diſtrictu iſto ſint; ex aliis autem quas tenerent ad affictum, aut laborarent, permittemus eas ad onera datiorum gravari. Parati ad quicquid veſtræ dominationi grata. Ex Brixia die 17. Maii 1431.

Daniel Victorio Poteſtas, &)
Marcus Dandolo Capitaneus) Brixiæ

Litera Ducales, quibus confirmantur proviſiones, conſuetudines, ordinamenta, Statuta, & pacta datiorum, ac omnia, quæ vigebant tempore, quo Lonadenſes erant ſubditi Excellentiſſimo Marchioni Mantuæ.

1441. 17. Septembris.

FRanciſcus Foſcari Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Marco Mauroceno de ſuo Mandato Poteſtati, & Jacobo Lauredano Capitaneo Brixiæ, & ſucceſſoribus ſuis Fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Fidelis Communitas noſtra Lonadi inter cætera nobis ſupplicavit, ut proviſiones, conſuetudines, & ordinamenta, Statuta, ac pacta datiorum ſolita vigere in ipſa Terra Lonadi in præteritum tempore, quo ſubdita erat Marchioni Mantuæ conſerventur, & confirmentur ipſis Communi, & hominibus juxta ſolitum in eo ſtatu, & gradu, quo erant tempore ſupraſcripto, nec in aliquo aſtringi, nec gravari poſsint per Noſtrum Dominium, nec per alios noſtros Officiales, vel ſubditos ad aliquid contra conſuetum.

Qui-

Digitized by Google

Quibus intellectis, volentes in his, quæ nobis juſta, & rationabilia videntur ejus ſupplicationibus annuere, cum noſtro Collegio deliberavimus ipſas proviſiones, ordinamenta, Statuta, & pacta datiorum prædicta confirmare, & ita illa confirmamus. Tenore præſentium vobis mandamus cū eo Collegio, ut ſic obſervetis, & faciatis inviolabiliter obſervari, non derogando propterea alicui libertati, & auctoritati noſtræ, nec aliquibus Capitulis conceſsis fideliſsimæ Communitati noſtræ Brixiæ.

Dat. in noſtro Ducali Palatio die 7. Septembris Indictione quinta 1441.

Sententia contra Datiarios Brixiæ in favorem Communis Lonadi, nempe quòd Lonadenſes non teneantur ad datium Imbotatus.

1443. 21. Februarii.

IN Chriſti nomine. Nos Joannes de Antignate N. Doct. Judex Datiorum, & gabellarum Civitatis Brixiæ, & Diſtrictus cognitor, & deciſor litis, quæſtionis, & cauſæ coram nobis verſæ, & vertentis per & inter Mapphęum Catini civem Brixię Incantatorem datii Imbotatus bladorum, & fæni Terræ de Monteclaro anni proximè præteriti milleſimi quartigeſimi quadrageſimi ſecundi, ſeu Andreolum de Gambara ejus ſocium, & participem ex una, ſeu pluribus partibus, & Zelianum de Paganis Syndicum, & Syndicatus nomine Communis, & hominum Terræ de Lonado, nec non defenſorem, & defenſorio nomine Joannis Segalæ, & Jacobi Pappæ, Bartholomæi Telinæ, Jacobi Martarini, Joſeph Segalæ, Leonardi de Cavallis, Jacobi Segalæ, & Mapphæi de Segalis omnium habitantium Terræ de Lonado ex alia parte, ſeu aliis partibus. Unde priùs per nos viſis accuſis coram nobis productis per ſupraſcriptum Maphæum Catani, nec non reſponſionibus eiſdem factis per ſupraſcriptum Zilianum Syndicum, & defenſorem ut ſupra. Nec non viſis Capitulis dictorum Communis, & hominum eiſdem conceſſis per Sereniſſimum Duc. Dom. Venetiarum &c. & maximè Capitulo tenoris infraſcripti videlicet: Item petunt dicti Commune, & homines, quòd non arctari, nec aſtringi poſſint ad ſolvendum in communi, nec in diviſo aliquid onerum Imbotatus frugum, vel redituum ſuorum ubicunque, & in quovis Territorio per dictos Commune, & homines de Lonado recolligendorum, ac conducendorum ad ipſam Terram Lonadi, nec ad aliquid aliud ſolvendum ultra ſupraſcriptas libras centum tam occaſione alicujus limitationis, vel impoſiti, ſeu impreſtiti, quàm alterius gravaminis, vel alia quavis cauſa tam tacita, quàm expreſſa, & quæ dici, vel cogitari poſſit, imponenda per Sereniſſimum Duc. Dom. Venetiarū, vel aliam perſonam ejus nomine. Reſpondeatur, quòd concedatur, ut petunt, dummodo tantùm ſolverint Marchioni Mantuæ, & ſi plùs ſolverint, etiam ſolvant Illuſtriſſimo Duc. Dom. Venetiarum. Dat. Venetiis die 17. Septembris 1440. Regiſtrato in Regiſtro rubeo Camerę Brixiæ per Jacobum de Zavariſiis Not. ibidem in fol. 279. Viſaque citatione, & eius relatione noſtri parte facta dicto Maffæo per Antoniolum de Serina Miniſtralem Communis Brixiæ, quatenus hodie hora tertiarum, & juridica coram nobis compareat ad hanc noſtram ſententiam audiendum. Viſiſque juribus, & allegationibus dictarum partium, quas coram nobis facere, & allegare voluerūt, & ſuper omnibus, & ſingulis habita diligenti, & matura deliberatione, Chriſti nomine invocato, ſedens pro tribunali ad noſtrum ſolitum banchum Juris ſitum in Civitate Brixiæ in Contrata Sanctæ Agathæ Brixiæ in domibus reſidentiæ Magnifici D. Poteſtatis Brixiæ, in quibus pro Communi Brixiæ jura redduntur in his ſcriptis, per hanc noſtram ſententiam definitivam abſoluimus, & liberamus dictum Zilianum dictis nominibus, & per eum dictos Commune, & homines de Lonado accuſatos à dictis accuſis, & contentis in eis. Declarantes inſuper dictos non teneri, nec obligatos eſſe ad aliquid in futurum ſolvendum occaſione alicujus Jmbotatus frugum, vel redituū ſuorum ubicunque, & in quovis Territorio per dictos Commune, & homines de Lonado recolligendorum, ac conducendorum, ad ipſam Terram Lonadi &c. prout in ſupraſcripto Capitulo continetur.

Et ita dico, ſententio, & declaro Ego Joannes de Antegnate N. Doct. & Judex ſupraſcriptus, & ad fidem me ſubſcripſi, & ſigillavi die 21. Menſis Februarii 1443. hora tertiarum.

Lata,

Digitized by Google

Lata, lecta, & publicata fuit ſupraſcripta ſententia, & declaratio, ſeu abſolutio per præfatũ D. Judicem pro Tribunali ſedentem ut ſupra, & ſic dictum, ſententiatum, abſolutum, & declaratum fuit in omnibus, & per omnia, prout ſupra continetur, die 21. Menſis Februarii hora tertiarum 1443. Indictione ſexta.

Præſentibus Antonio de Scanalupis, Antonio de Duchis, Alberto de Bonpannis omnibus Notariis, Civibus, & habitatoribus dictæ Civitatis Brixiæ teſtibus rogatis, noſtris, & ſpecialiter ad hoc vocatis. Et hæc in præſentia ſupraſcripti Ziliani de Paganis Syndici, & Procuratoris ſupraſcripti Communis, & hominum dictæ Terræ de Lonado, ratificantis dictam ſententiam, declarationem, ſeu abſolutionem in partibus pro ſe dicto nomine facientibus, & in abſentia ſupraſcriptorum Maffei Caſini, & Andreoli de Gambara tamen citatorum.

Ego Baptiſta f. q. Petri de Lotio de Materno publicus Imperiali auctoritate Notarius, Civis, et habitator Civitatis Brixiæ, ac Notarius, et ſcriba prædicti D. Iudicis præmiſſis omnibus, dum ſic agerentur, præſens fui, et rogatus hanc cartam ſcripſi.

In Chriſti nomine Amen. Ego Aloyſius f. q. Petri de Piceno Civis, et habitator Civitatis Brixiæ publicus Imperiali auctoritate Notarius, ac Regiſtrator deputatus ad regiſtrandum infraſcripta per Commune Brixiæ præſcriptum Inſtrumentum in libro dicti regiſtri regiſtravi die 5. Menſis Martii milleſimo, et Indictione ſupraſcriptis; Ideo in teſtimonium omnium prætmiſſorum me cum atteſtatione mea conſueta ſubſcripſi.

In Dei Patris omnipotentis, ejuſque Filii ſui D. N. Ieſu Chriſti Amen. Ego Ioannes f. q. Bartholomei de Robatiis publicus de Lonado Not. auctoritate Apoſtolica ſupraſcriptum exemplum præſcriptæ ſententiæ, ſive declarationis, ſeu abſolutionis ut ſup. rogatæ, et regiſtratæ ab ejus originali fideliter remotis dolo, et fraude exemplavi, totidemq; verbis tranſtuli, nihil adiuncto, vel detracto, quod ſenſum mutet, vel vitiet, in quorum quidem fidem, munimen, robur, et teſtimonium me ſolitis nomine, tabelionatuſque ſigno, ac atteſtatione ſubſcripſi die XI. Januarii 1549. ſeptima Indictione.

Littera Ducales contra Datiarios Brixiæ, & in favorem Communis Lonadi, nempe quòd Datiarii nullum poſſint exigere datium in ipſa Terra Lonadi, quamvis poſſint ibi tenere unum Poſterium ad hoc, ne fiant contrabanna, ſine tamen ullo præjudicio Communis Lonadi. Neque teneantur Commune, & homines Lonadi ad datium bulli pannorum, neque animalium à baſto.

1444. 14. Decembris.

FRanciſcus Foſcari Dei Gratia Dux Venetiarum etc. Nobilibus, et Sapientibus Viris Triadano Gritti de ſuo mandato Poteſtati, et Bernardo Bragadeno Capitaneo Brixiæ, et ſucceſſoribus ſuis Fidelibus dilectis ſalutem, et dilectionis affectum. Venerunt ad præſentiam noſtram duo Ambaſciatores Fideliſſimæ Communitatis noſtræ Lonadi, et nobis expoſuerunt, et privilegium ſuum nobis oſtenderunt, per quod illi conceſſum eſt, quòd datia, affictus, reditus, et proventus quicunque percipi conſueti eſſe debeant ipſius Communitatis juxta ſolitum etc. et quòd Datiarii Brixiæ in ipſa Terra Lonadi, et Territorio Lonadi volunt exigere, et exigunt eorum datia, quòd eſt contra conſuetum, præſertim conſiderato, quòd in ipſa Terra, et Territorio numquam eſt ſolitum exigi, niſi datium ipſorum de Lonado. Quibus ex rebus noſtro Dominio ſupplicarunt ad hoc provideri, ne contra ſuum privilegium, et conſuetudines ſuas quicquam innovetur, et nullum aliud datium exigatur, quàm datium de Lonado. Fidelitati veſtræ itaque ſcribimus, et mandamus, quatenus in facto dictorum datiorum obſervetis, et obſervari inviolabiliter debeatis, quòd per Datiarios Brixiæ non exigantur, nec exigi poſſint eorum datia in Terra; nec in Territorio Lonadi contra privilegiũ ipſius fideliſſimæ Communitatis Lonadi, et conſuetudines ſuas antiquitus obſervatas. Verùm ſi Datiarii noſtri Brixiæ voluerint ad Locum illum mittere aliquem Officialem, ne contrabanna fiant, id facere poſsint, ſed per illum nihil fiat, quod privilegio, et conſuetudinibus ſuis poſsit, vel videatur derogare.

Præterea

Digitized by Google

Præterea nobis ſupplicarunt, ut non angarientur ad aliquas ſolutiones datiorum, angariarum, et factionum ultra illas, quæ conſuetæ fuerunt eſſe, & erant tempore, quo ſe reduxerunt ſub obedientia noſtra; nam videntur arctare ad ſolutionem bulli pannorum, & animaliumà baſtis, quod nunquam ſolverunt. Volumus itaque, & fidelitati veſtræ ſcribimus, & mandamus, ut obſervetur in hujuſmodi datiis, & factionibus id, quod ipſo tempore conſuetum eſt obſervari, quoniam conſuetudini temporibus præteritis obſervatæ nolumus in aliquo contraveniri.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die 14. Menſis Decembris Indictione octava 1444.

Littera Ducales contra Datiarios Brixiæ, hoc eſt, quòd in pactis Datiorum Brixiæ addatur, quòd Datiarii Brixiæ nullum exigere poſſint Datium in Terra, & Territorio Lonadi.

1445. 15. Septembris.

FRanciſcus Foſcari Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Ioanni de Chà de Peſaro de ſuo mandato Poteſtati, & Bernardo Bragadeno Capitaneo Brixiæ, et Succeſſoribus ſuis fidelibus dilectis ſalutem, et dilectionis affectum. Per literas noſtras datas 14. Decembris proximè lapſi ſcripſimus, & declaravimus pro obſervatione, & executione Privilegii per nos conceſſi fideli Communitati noſtræ Lonadi, & conſuetudinum ſuarum, quòd per Datiarios Brixiæ non exigantur, nec exigi poſſint eorum datia in Terra, nec in Territorio Lonadi, & ſi Datiarii Brixiæ voluerint ad illum locum mittere aliquem Officialem, ne contrabanna fiant, id facere poſſint, ſed per eum nihil fiat, quod privilegio, & conſuetudinibus ſuis poſſit, & videatur derogare, ſicut in illis noſtris literis continetur. Nunc autem pro majori, et clariori hujus ordinis obſervatione, et ad majorem omnium informationem, volumus, et mandamus, quòd in pactis, et conditionibus datiorum, quæ in Brixia nunc, et in futurum incantabuntur, ſupraſcriptam conditionem, et declarationem apponi faciatis, ut omnibus nota ſint, et validiùs obſerventur.

Dat. in noſtro Ducali Palatio die 15. Septembris. Indictione nona 1445.

Exemptio datii imbotatus in noſtro Territorio, & extra.

1449. 25. Octobris.

GIrardus Dandolo Poteſtas, & Chriſtophorus Donato Capitaneus Brixiæ, et Diſtrictus pro Sereniſs. Duc. Dom. Venetiarum, etc. Exequentes, et exequi debentes literas Ducales nobis emanatas, datas die tertio menſis Octobris præſentis per quas Sereniſs. Duc. Dom. Noſtra pleniſſimam libertatem det reducendi ad limitationem Commune, et homines Lonati, et ſequentes formam arbitrij nobis per dictas literas arbitrij circa ipſam limitationem fiendam dictis Communi, et hominibus in executione ipſarum literarum Ducalium remanſimus cum ipſis Communi, et hominibus in hoc modo concordes videlicet quòd ipſi Commune, et homines Lonati gaudeant, et gaudere debeant immunitatibus, et exemptionibus Imbotaturæ bladi, fœni, lini, legumenum, olei, atque vini, et omnium aliarum imbotaturarum rerum eorum, et habeant omnia datia panis, vini, et carnium in dictis locis, et continentijs uſitata amodo uſque in perpetuum ſicut, et quemadmodum aliàs habere ſolebant, ſolventibus ipſis Communi, et hominibus de Lonado ſingulis annis perpetuis temporibus Cameræ Brixiæ eam primam limitationem, quam ante hanc proximè præteritam novitatem ſolvere ſolebant videlicet libras duo mille quadringentas parvorum in ſex terminis cujuslibet anni videlicet ſingulis duobus menſibus ſextam partem, et ſucceſſivè de duobus in duobus menſibus, et ſic ſingulo anno de tempore in tempus incipiendo terminum limitationis prædictæ die primo Ianuarii 1450. proximè futuri. Addentes, et ſpecificè declarantes, quòd datia generalia cum ſuis omnibus juribus ſervata ſint, et eſſe intelligantur in ſolidum Prælibatæ Cameræ. Hoc etiam addito, quòd in exemptionibus, et limitationibus prædictis ſint, et eſſe intelligantur omnes fructus, et reditus, quos ipſi homines de Lonado colligerent, et colligi facerent,

ſuper

Digitized by Google

ſuper quibuſcunque poſſeſſionibus, quæ per ipſos laborarentur extra eorum Territorium, et quæ conducerentur ad ipſam Terram de Lonado juxta conſuetudinem ſolitam per elapſum. Declarantes etiam, et declaramus, quòd datia Præſentis anni incantata remaneant in Camera Brixiæ. Quare quoſcunque ſpectabiles, et generoſos D. Poteſtates, vel Capitaneos, et cęteros Rectores, ad quos prædicta ſpectant, ſeu in futurum ſpectare poterint, attendere rogamus: Officialibuş verò, et fidelibus ſubditis noſtris præcipiendo mandamus, quatenus placeant, velint, et debeant omnia ſupraſcripta obſervare, et inviolabiliter obſervari facere. In quorum fidem, et teſtimonium præſentes fieri juſſimus, et ſigilli noſtri Sancti Marci impreſſione muniri.

Dat. Brixiæ die 25. Octobris 1449.

Joannes Belgramo Cancell. mand. ſcripſit.

Litera Ducales, quibus Lonadenſes liberantur à datiis, & hoc ob novitatem ſecutam 1448. *& reducuntur ad illa, quæ erant ante dictam novitatem. Deinde committitur D. D. Rectoribus Brixiæ, ut Lonadenſibus ſolvatur fœnum datum Gentibus armigeris. Præterea eiſdem D. D. Rectoribus Brixiæ præcipitur, ut dent Lonadenſibus ſomas* 250. *milei.*

1453. 17. Maii.

FRanciſcus Foſcari Dei Gratia Dux Venetiarum, &c. Nobilibus, et Sapientibus Viris Lodovico Foſcareno Doct. de ſuo mandato Poteſtati, et Nicolao de Canali Doct. Capitaneo Brixiæ, et ſucceſſoribus ſuis fidelibus dilectis ſalutem, et dilectionis affectum. Fideliſſima Communitas noſtra Lonadi per ſuos Oratores nobis ſupplicari fecit, quòd cum ante novitatem præteritam de anno 1449 ipſa Communitas, & homines Lonadi eſſent abſoluti à datiis, quæ capiunt ſummam librarum 2400. vel circa in anno, dignemur ipſam Communitatem, & fideles noſtros per ſummam in Rempublicã noſtram fidelitatem reducere in eo ſtatu, & termino, quo erant ante dictam novitatem, & eos ab ipſis datiis abſolvere. Nos igitur compatientes ipſis fidelibus noſtris decrevimus eos ab ipſis datiis abſolvere. Vobis mandantes, ut deinceps à præfatis fidelibus noſtris ne exigi facere debeatis quicquam occaſione ipſorum datiorum, ſed eos conſervare in ea exemptione, & ſtatu, quo erant ante novitatem prædictam de anno 1448. ſicut ſuperius diximus.

Præterea volumus, ut ipſis fidelibus ſolvi facere debeatis fęnum datum Gentibus noſtris armigeris per ratam, ſicut alijs fidelibus noſtris perſolvetur.

Demum volumus, & cum Conſilio noſtro Rogatorum vobis mandamus, ut ad inſtantiam ipſius Communitatis, & hominum Lonadi dari facere debeatis dono ſomas 250. milei, quas à nobis humiliter petierunt, ut neceſſitatibus ſuis valeant ipſi Terræ, & victum filijs ſuis præſtare.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die 17. Maii Indictione prima 1453.

Sententia D. D. Rectorum Brixiæ contra Datiarios in materia Datii groſſi pro contractibus factis in Terra, & Territorio Lonadi.

1455. 14. Octobris.

IN Chriſti Nomine. Nos Leonardus Bragadeno Poteſtas, & Carolus Marino Capitaneus Brixię, & Diſtrictus pro Sereniſſimo, & Excellentiſs. Duc. Dom. Venetiarum &c. Audita, & intellecta differentia verſa, & vertente inter Ioanninum de Bagnolo Maſſarium, ſeu Incantatorem datij beſtiarum de groſſo Civitatis Brixiæ parte una, nec non Thomaſium de Cavallis Syndicum Communis, & hominum de Lonado ex altera ſuper eo, quod dictus Joanninus datiarius petebat Joannem de Duzolis dictum Branzinum condemnari debere tanquam fidejuſſorem Pecini de Redoldeſco

Digitized by Google

deſco ſuper eo quòd dictus Pecinus conduxit de Terra de Redoldeſco ad Terram de Lonado juriſdictionis, ut aſſerebat dictus Joanninus ſui incantus datii prædicti de menſe Septembris proximè præteriti unum par bovum, ipſoſque ibi vendidit prætio Ducatorum viginti, non ſoluto, nec manifeſtato datio. Et audita reſponſione dicti Thomaſij nomine dictorum conventorum comparentis, nec non Syndicario nomine Communis, & hominum de Lonado aſſerentis dictum Pecinum potuiſſe conducere dictos boves ad dictam Terram Lonadi, & eos ibi vendere, prout ſibi placuit, etiam non ſoluto dicto datio, nec manifeſtato dicto Joannino, nec aliquibus Datiarijs de Brixia, attentis maximè Privilegijs, & Gratijs per Sereniſs. Duc. Dom. Venetiarum conceſſis dictis Communi, & hominibus de Lonado datis Venetijs die 14. Decembris Indictione VIII. 1444. & deinde confirmatis per præfatam Dominationem Venetiis die 17. Maii, Indictione prima 1453. quibus cavetur, quòd Datiarii Brixiæ non poſſint eorum datia exigere quovis modo in Terra, nec Territorio Lonadi, &c. Auditis omnibus alijs, quæ dictus Joanninus in præmiſſis dicere, & allegare voluerit, attentiſque conſuetudinibus uſque in hodiernam diem dictis Communi, & hominibus obſervatis. Viſis, & benè intellectis dictis Privilegiis, & Gratiis, de quibus ſupra dictum eſt, Tenore præſentium abſolverunt, & liberaverunt dictum Pecinum principalem, & Ioannem fidejuſſorem ab omnibus petitis per dictum Ioanninum; mandantes dicto Ioannino, cæteriſque, quibus ſpectat, aut in futurum ſpectare poſſit, quatenus nullam novitatem faciant, neque moleſtiam inferant ſupraſcriptis occaſione ſupraſcripta.

Actum Brixiæ in Camera Audientiæ ſita ſuper Officio bulletarum Communis apud Plateam magnam Communis Brixiæ, præſentibus Michaele de Cotalibus, & Paulo de Guslago Civibus Brixię teſtibus habitis &c. Anno Nativitatis D.N. Ieſu Chriſti 1455. 14. Menſis Octobris.

Ego Antonius Campolongo q. E. Alberti de Padua publicus Imperiali auctoritate Notarius, & ſupraſcripti Magnif. D. Capitanei Brixiæ Cancellarius ſupraſcriptis interfui, & de comiſſione præfatorum Magnificor. D.D. Rectorum Brixiæ ſcripſi, complevi, & ſignavi.

Literæ

Digitized by Google

LITERÆ DUCALES
Quòd Venzaghum ſpectet pleno jure Communitati Lonati 1442.

FRanciſcus Foſcari Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Michaeli Venerio de ſuo mandato Poteſtati, & Jacobo Lauredano Capitaneo Brixiæ, cæteriſque Rectoribus, & Officialibus Riperiæ Brixienſis, Laçus Gardæ, & Territorii Brixienſis, & Succeſſoribus ſuis fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Fideliſſima Communitas noſtra Lonadi Diſtrictus Brixienſis alias nobis ſupplicavit, ut quædam Poſſeſſio Venzaghi, quæ alias empta fuit per ipſam Communitatem, & Homines Lonadi à Marchione Mantuæ, & eidem ſolutum pretium, quod fuit Ducati noningenti quinquaginta reſtitui deberet dictæ Communitati &c. Undè tunc reſpondimus, quòd concederetur eis ut petebant. Salvo jure tertij, ut in quodam Privilegio Noſtro dato XVII. Septembris anno 1440. continetur. Et quia comparuit ad præſentiam Noſtram quidam Martinus de Bocatijs, tàm nomine ſuo, quàm Fratris aſſerens dictam poſſeſſionem ad ſe ſpectare deliberavimus audire Jura utriuſque partis, ut meliùs, & juſtiùs decidere poſſemus in ea re. Sicque ad præſentiam noſtram conſtitutis oratoribus dictæ Communitatis Lonadi ex una parte, & ipſo Martino de Bocatijs ex altera. Audivimus dictum Privilegium Noſtrum, inſtrumentum emptionis dictæ poſſeſſionis emptæ per ipſam Communitatem à Domino Marchione Mantuæ, &c. alia ſua Jura. Audivimus quaſdam copias Literarum Noſtrarum, &c. Jura ipſius Martini, & Fratris. Quibus omnibus auditis, & alijs, quæ producere, & allegare voluerunt dictæ partes, habitaque ſuper hoc, bona, & opportuna conſideratione deliberamus, & terminamus.

Quòd dicta Poſſeſſio pleno jure ſpectet, & pertinere debeat, & ſit ipſius Communitatis Lonadi, ut in inſtrumento ſuæ emptionis continetur. Volentes, & mandantes Vobis Rectoribus, ad quos ſpectat ut dictam deliberationem Noſtram obſervetis, & faciatis inviolabiliter obſervari. Et ſi opus fuerit, dictam Communitatem ponatis in tenutam, & corporalem apprehenſionem ipſius Poſſeſſionis, & eidem Communitati de redditibus, & proventibus ejuſdem Poſſeſſionis reſpondere faciatis. In cujus rei fidem, & evidentiam pleniorem præſentes literas fieri juſſimus, & bulla noſtra plumbea pendente muniri.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XX. Martii Indictione V. MCCCCXLII.

L. S.

Plumbei appenſi.

Digitized by Google

Unio Terræ Carpeneduli cum Terra, & Juriſdictione Poteſtariæ Lonati. 1454.

IN Chriſti nomine Amen. Anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quarto. Die ſexto decimo menſis Auguſti. Præſentibus Spectabile Doctore D. Joanne Martinengo, & Antonio de Averoldis Teſtibus ad hoc &c.

Magnifici, & Clariſsimi Domini Ludovicus Fuſcarenus Poteſtas, & Leonardus Contarenus Capitaneus Brixiæ exiſtentes in Lodia Plateæ. Audita parte Providi Viri Jacobi Antonii de Porpagnis Maſſarii Magnificæ Communitatis Brixiæ petente ipſius Communitatis nomine, Terram Carpeneduli uniri debere cum Terra Lonadi, & ejus juriſdictioni ſupponi juxta continentiam cujuſdam Capituli conceſsi parte Magnificæ Communitatis Brixię ſub die undecima Menſis Junii proximè præteriti, quod producit, & eſt infraſcripti tenoris videlicet.

Ad quintum. Quòd Carpenedulum, quod aliàs fuit Terra ſeparata tempore Capitaniatus Comitis Franciſci, uniatur, & ſupponatur per Magnificum D. Poteſtatem Brixię Juriſdictioni Poteſtatis Lonati, & ſolvat dict. Poteſtariæ ultra ſuum ſalarium illud, quod prędicto Magnifico Domino Poteſtati videbitur, ne Cives idonei dictum Officium propter paucitatem ſalarii, ſicut plerumque accedit, acceptare recuſent, aut ad ipſam Terram mittatur unus Vicarius Civis Brixiæ, pro ut mittitur ad alias Terras cum ſalario deputando per prædictum Magnificum D. Poteſtatem. Reſpondemus cum dicto noſtro Collegio, & contentamus, quòd Carpenedulum, ſit, & uniatur cum Lonato, ſolvendo pro ſalario Poteſtatis Lonati, quantum videbitur honeſtum Rectoribus noſtris Brixiæ. Et ſic petente & inſtante Thoma Caballo Nuncio dictæ Communitatis Lonati.

Auditaque reſponſione Nicolai de Firmo interveniente nomine Communis, & Hominum dictę Terræ de Carpenedulo dicente prædictam unionem, ac ſuppoſitionem minime fieri debere, nam dictæ Terræ, & hominibus eſſet maximum damnum, & incommodum, tam propter diſtantiam Locorum, quàm ob multas alias rationes, & quòd homines dictæ Terræ Carpeneduli potiùs contentarent habere unum Vicarium cum ſalario honeſto, quàm uniri, & ſupponi dictæ Terræ Lonati. Viſis denique, & benè examinatis, productis, & allegatis per partes ipſas, & potiſsimè ſupraſcripto Capitulo. Omnibus meliori modo, ſive via, & forma, quibus melius potuerunt, & poſſunt, exequendo ſupraſcripta mandata Ducalia. Sententiaverunt, terminaverunt, & declaraverunt, quòd dicta Terra Carpeneduli amodò in antea ſit, & intelligatur unita, & ſuppoſita prædictæ Terræ de Lonato, ac contribuere debeat ad ſalarium illius Poteſtatis pro ratha ſui Extimi, videlicet facta ratione ſuper extimis ambarum Terrarum, ſcilicet Communis Lonadi, & Carpeneduli.

Digitized by Google

Juditium contra Diſtrictuales Brixiæ, & Monteclari pro Datio Lonadi ſolvendo 1482.

JOannes Mocenigo Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Onfredo Juſtiniano de ſuo mandato Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis Dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Notificamus Vobis, quòd die xxvij. Aprilis præteriti in Noſtro Conſilio XXXX. Civili: propter Incromiſſionem Virorum Nobilium Ioannis Ruberti Venerii, Hieronymi Gritti, & Hieronymi Marcelli olim, & in hoc Auditorum Novorum ſentent., & placitare earundem Joannis Ruberti, & Hieronymi Gritti, poſita, & capta fuit pars tenoris infraſcipti, videlicet: Quòd iſta pronuntia lata per Virum N. Franciſcum Diedo Doctorem, olim Capitaneum Brixiæ, qua die XXVIII. Maii 1479. in cauſa coram eo vertente inter diſtrictuales totius agri Brixienſis, & Commune, & Homines de Monteclaro, ſeu Paulum de Guſlago interveniente nomine ſupradictorum ex una; Et Iulianum de Paganinis de Lonado, & Chriſtophorum Cyprioli intervenientes nomine Communis, & Hominum de Lonado ex altera: pronunciavit ſe eſſe Judicem competentem, & per conſequens declaravit, quòd Diſtrictuales Brixiæ quicumque ſint ſuppoſiti Illmo Duc. Dominio tranſeuntes per Territorium Lonadi cum eorum rebus, & mercimonijs, liberè, & abſque alicujus Datij ſolutione per ipſos dictis Communi, & Hominibus de Lonado, ſeu eorum Datiaris, tranſire, poſſint quemadmodum Cives Brixiæ faciunt, qui nihil ſolvunt, ſed ſolùm teneantur, & debeant ſolvere datia ordinaria, ſeu generalia Officialibus Cameræ Brixiæ, vel exigentibus nomine Datiariorum Illuſtriſs. D.D. antedicti ſecundùm formam pactorum Cameræ prædictæ. Item ſalvis præmiſſis liberavit, & abſolvit fidejuſſionem præſtitam per dictos de Monteclaro dicta de cauſa Communi, & Hominibus de Lonado, quos in expenſis condemnavit &c. ut latius in ipſa pronuntia, & declaratione continetur. Tanquam malè, & indebitè lata, contra jus, & Juſtitiam, in damnum, & præjudicium dictorum de Lonado, Incidatur, Caſſetur: revocetur, & annulletur, cum omnibus ſuis exemplis ſecutis, et dependentijs, partibus revertentibus in priſtinum Statum. Quapropter Fidelitatibus veſtris cum præfato Noſtro Conſilio ſcribimus, et mandamus: ut partem prædictam, et contenta in ea obſervari, et executioni mandari faciatis: caſſari, et annullari faciendo pronuntiam, et declarationem prædictam cum ſuis omnibus ſecutis, et dependentijs, in, et de omnibus libris, filcijs, et ſcripturis, ubi ſcripta reperiatur: ita quòd non ſit valoris alicujus, reducendo, et reduci faciendo partes ipſas in illis jure, gradu, ſtatu, conditione, et eſſe, in quibus erant antequam dicta pronuntia, et declaratio facta eſſet. Et cogi dictos diſtructuales totius agri Brixienſis; et Commune, et Homines de Monteclaro, et habentes de bonis ſuis ad ſolvendum ſupraſcriptis Communi, et Hominibus de Lonado pro expenſis eorum nomine factis in præſenti cauſa appellationis, et inciſionis, et per præfatum Hieronymum Gritti olim Auditorem ſibi taxatis computatis expenſis Offitij ſui libras quadragintas viginti unam ſoldos octo parvorum. Item pro caratis ipſis olim Auditoribus pro parte ſpectante Duçatos ſexaginta auri. De expenſis autem factis in cauſa principali partibus coram Vobis comparentibus Juſtitiam miniſtretis. Facientes has noſtras in actis veſtri regiminis ad futurorum memoriam regiſtrari, et exinde præſentanti reſtitui. Dat. in Noſtro Duc. Palatio die IX. Julij Indictione decima quinta MCCCCLXXXII.

Litteræ pro Communitate Lonadi Reg. in libro rubeo Regiminis Magnifici, & Generoſi D. Nicolai Treviſan Brixiæ digniſſimi Capitanei à f. 139.

Tergo Nobilibus, & Sapientibus Viris Onfredo Iuſtiniano
Capitaneo Brixiæ: & Succeſſoribus ſuis.

L. S.
P. aff.

Quòd

Digitized by Google

Quòd Datiarij ad Portas Brixiæ tractent Lonatenſes ſicuti tractant alios Brixienſes.

1474.

FRanciſcus Donato Dei Gratia Dux Venetiarũ &c. Nobilibus & Sapientibus Viris Joanni Antonio Valerio de ſuo mandato Poteſtati, & Hieronymo Mauroceno Capitaneo Brixiæ, & ſucceſſoribus ſuis fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Per nome della fideliſſima Cõmunità noſtra, & Homini di Lonado è ſtato eſpoſto alla Signoria Noſtra, che da principio, che vennero ſotto la obedientia noſtra fin ora per le robbe, che portano dentro quella Città, & fora per Lonado ſono ſtati trattati circa il pagamento delli Datii, come ſi trattano li Breſciani, & che hora alcuni Datiarii per propria autorità hanno ſcoſſo da particolari di Lonado più di quello, che è ſtato il ſolito trattandoli come foreſtieri, contra ogni dovere, & contra la conſuetudine antica, ſupplicandone per tanto, che vogliamo provedere à queſto loro danno, & interreſſe, ſi come per la copia della loro ſuplicazione preſentata alla Signoria Noſtra intenderete; onde vi havemo voluto ſcriver le preſenti, per le quali vi commettemo, che alditi li predetti Intervenienti per la Communità, & homini di Lonado, & alditi li Datiarii de lè, & ben inteſe, & conſiderate tutte le coſe, che veniranno ad eſſer conſiderate in tal materia, dobbiate ſervatis ſervandis, circa il ſopradetto gravame miniſtrar la debita Juſtitia, come ſemo certi che non mancarete, & che lo haverеſte fatto etiam ſenza queſte noſtre.

per præſentibus lib. tres ſolid. 9. &c.

Datę in Noſtro Ducali Pallatio die XXII. Septembris Indictione VII. MDXLVII.

Tergo

Nobilibus & Sapientibus Viris Jõi Antonio Valerio Poteſtati, & Hieronymo Mauroceno Capitaneo Brixię & Succeſſoribus ſuis.

Sententia declaratoria juxta tenorem dictarum Ducalium.

Die quarto Septembris 1551.

MAgnificus, & Generoſus Dominus Franciſcus Faletro Hon. Camerarius Brixiæ, & in hoc V. Gerens Clariſſimi Dñi Melchioris Michael Digniſſimi Capitanei Brixiæ ſedens in Saloto quadro Palatii Broletti ſuæ ſolitæ reſſidentiæ. Auditis in contradictorio juditio D. Petro Antonio Panitia de Lonado Agente, tam pro ſuo particulari intereſſe, quàm pro intereſſe Totius Univerſitatis Lonadi ſe dolente de Datiariis Brixię, qui in introitu, & exitu Civitatis Brixię, & Tranſitu per eum, & per Territorium Brixię exigunt ab ipſo, & aliis de Lonado datium in duplum, & pluſquam exigunt ab aliis Brixienſibus, tractando eos tanquam Forenſes pro rebus, & Mercantiis, quas in dies portant de Civitate Brixiæ ad Terram Lonadi, & è contra ac in tranſitu per ipſum Territorium, quòd fuit, & eſt contra antiquiſſimam conſuetudinem, & contra formam privilegiorum ibi pręſentatorum in prima adeptione conceſſorum Communi, & Hominibus Lonadi per Illuſtriſs. Duc. Dominium Venetiarum, in eorum grave damnum, & præjuditium, & propterea petente pronunciari, & declarari debere ipſum Comparentem, & omnes alios de Univerſitate Lonadi haberi, & tractari debere tanquam Brixienſes, & non pro Forenſibus, & ab eo, ac aliis ut ſupra, exigi non poſſe, neque debere dacium pro dictis eorum rebus, & mercantiis

Digitized by Google

cantiis portandis ut ſupra, niſi & prout exigitur, & exigi debetur ab aliis Brixienſibus terrigenis, & oriondis ex una: Et ex adverſo D. Dominico Betera pro ſe, & Conſortibus ſuis Datiariis Brixię dicente Terram Lonadi fuiſſe, & eſſe ſeparatam à Territorio Brixienſe, & ab ipſo Comparente, & aliis de Lonado exigi poſſe tanquam Forenſibus, & ſeparatis datium in duplum pro rebus, & mercantiis ſuis, tam in exitu, quàm in introitu, & tranſitu per dictam Civitatem, & Territorium pro ut jam non nullis annis proximis exactum fuit ab eis per prędeceſſores ſuos, & multis hinc inde dictis. Sententiando pronunciavit, & declaravit. Dictum D. Petrum Antonium Panitiam, & alios de univerſitate Lonadi fuiſſe, & eſſe Brixienſes, ipſoſque teneri, & tractari debere, tanquam Brixienſes terrigenæ, & ab eis de cætero exigi non poſſe, neque debere per dictos datiarios datium pro rebus, & mercantiis ſuis, niſi & pro ut exigunt ab aliis Brixienſibus terrigenis, & Oriondis, ſub omnibus pœnis contentis in Statutis, & pactis datiorum Brixiæ, & hęc omnia omni meliori modo &c.

Joannes Franciſcus Alpherus Not. Mand. exemplavit &c.

Die 8. Februarii 1552. Retulit Andreas Armaninus Officialis ſe die ſexto ſupradicti exemplum autenticum ſupradictæ ſententiæ D. Bapriſtæ de Cuaro Offitiali dictæ mercantiæ Brixiæ ad portam Turris longæ, & D. Paulo della Coſta Officiali ut ſupra ad portam S. Alexandri, & D. Ortenſio Marſino Datiario perſonaliter repertis, & ſimilem copiam eis dediſſe, & de mandato Clariſſimi D. Juſtiniani Contareni Digniſſimi Capitanei Brixię eis præcipiſſe quòd ſervaſſe debeãt dictam ſententiam ſub pœna librarum 50. planet. & hæc ad inſtantiam præfati D. Petri Antonii Panitiæ In quorum ut ſupra.

Ex

Digitized by Google

Ex Cancellaria Spectabilis Communitatis Leonati 1548. 21. Giugno.

Inſtrumentum circa viam Martini Canis propè Confinia Caſteleonis à Stiveriis.

IN Chriſti Nomine Amen. Anno ab ejuſdem Nativitate milleſimo quingenteſimo quaranteſimo octavo, Indictione ſexta, die vigeſimo primo menſis Iunij in loco infraſcripti Termini reflexi. Præſentibus D. Benevenuto de Ugolottis de Caſtiono, & D. Paulo Ceruto de Lonado Notarijs, & uno quoque eorum Notario rogato pro ſecundo Notario. D. Alexio de Bettonis, & D. Gerardo de Bignottis de Caſtiono ſimiliter cum D. Lodovico Segala, & D. Ioanne Antonio Robazolo de Lonado, & etiam multis alijs, tam de Lonado, quàm de Caſtiono prædictis, Cum Magnificus, & Clariſſimus D. Carolus Magno Lonadi, & Diſtrictus Proviſor digniſſimus Superioribus diebus ſuas dediſſet literas Illuſtriſs. D. Aloyſio Marchioni de Gonzagha ob viam nuncupatam Dñi Martini Canis, de qua in Inſtrumento Tranſactionis alias de anno 1492. initæ, & factæ inter Magnificum, & Clariſs. D. Dominicum Treviſano nomen Sereniſſimi Duc. Dom. Venetiarum ex una, & collendam memoriam q. Illuſtriſs. D. Redulphi de Gonzagha Marchionis Principis prælibati Illuſtriſs. D. Aloviſiij ex altera rogato per q. D. Bernardinum de Ambroſijs q. D. Stephani de Venetijs Not. ſub die XVI. Menſis Octobris, ex eo quia dicta via in aliquibus locis incipiendo ad buccas Malocchi, & veniendo versùs ſerò reducta fuerat de ſubtus terminos terminantes, ut in dicto Inſtrumento tranſactionis, & quæ etiam via in loco termini reflexi versùs ſerò, ubi deviat à lapide ecculſo de quo in inſtrumento terminationis factę in executione dictæ tranſactionis rogato per D. Marcum q. D. Iordanis, q. D. Danielis de Ardizonibus Notar. de Peſcheria ſub die XVI. Decembris 1492. etiam per non uſum deſtituta erat, & derelicta cum non modico incommodo Sereniſs. Duc. Dom. Venetiarum, & ſubditorum ejus, & quibus quidem literis præfati Clariſſimi D. Proviſoris per prælibatum Illuſtriſs. D. Aloviſium Marchionem reſponſum benignè fuerit (pro ut etiam per me Notarium infraſcriptum viſum fuit) mentem, & intentionem ipſius Illuſtriſs. D. Aloviſij Marchionis ſemper fuiſſe, & eſse, quæ per Illuſtriſs. Progenitores ſuos geſta erant, ſervare ſemper, & adimplere & præſertim erga prælib. Sereniſs. D. D. Venetiarum, ſub cujus felici umbra cum ortum traxerit, vitam etiam explere præoptabat, & ideo quod negotium, & provinciam hanc daret Magn. & Gener. Dño Nicolao Marcobruno Honorando Poteſtati Caſtioni à Stiveriis adimplendi in præmiſsis votum antefacti Clariſsimi Dñi Proviſoris &c. ut in ipſis Literis. Unde Præfatus Clariſsimus Dñus Proviſor ex una, & præmemoratus Dñs Poteſtas ex altera concordes remanſerunt, quòd ab uno ex dictis Terminis ad alium incipiendo ad dictas Buccas Malocchi eundo versùs ſerò fiat, & fieri debeat foſſatum ad hoc ut illac tranſeuntes pergere debeant de ſuper ipſos terminos per ipſam viam ſuper Iuriſdictione Prælibat. Sereniſs. D. D. Venetiarum juxta dictam Tranſactionem, & quòd dicta via ad dictum terminum reflexum tendens versùs ſtratam elevatam juris ſimiliter Prælib. Sereniſs. D. D. deſsignari debeat cum duobus foſsatis undèquaque ad hoc ut per Tranſeuntes debeat obſervari tanquam libera, & immunis Prælibati Sereniſs. D. D. Venetiarum à dicto termino reflexo uſque ad Iuriſdictionem Prælibati Sereniſs. D. Dominij Venetiarum ut in ipſa tranſactione continetur, & quæ via eſſe debeat in latitudine de brachiis duodecim. E de quibus omnibus, & ſingulis rogatus ſum Ego Ioannes Antonius Zanibonus Notarius infraſcriptus publicum inſtrumentum conficere ad laudem viri Sapientis.

Ego Io: Antonius Filius q. Petri Zaniboni de Lonato Not. rogat. ſcripſi, & publicavi, ac ſubſcr. &c.

Ego Benevenutus Ugolottus Not. rog. pro ſecundo Not. prædictis interfui, & me ſubſcripſi &c.

Ego Paulus Cerutus Not. de Lonado prædictis omnibus præſens fui, & rogatus pro ſecundo Notario me ſubſcripſi &c.

Idem Ioannes Antonius Zanibonus Not. ut ſupra regiſtr. &c.
Thomas Verdina Not. Coad. Cancell. ext.
ſubſcribſi, & ſigillavi &c.

1548.

Digitized by Google

1548. 21. *Giugno.*

IN Christi Nomine Amen, Anno ab ejusdem Nativitate millesimo quingentesimo quarantesimo octavo, indictione Sexta die vigesimo primo mensis Junii in loco infrascripti Termini reflexi. Præsentibus D. Benevenuto de Ugolottis de Castiono, & D. Paulo Ceruto de Lonado Notariis, & unoquoque eorum Notario rogato pro secundo Natario, D. Allexio de Bettonis, & D. Gerardo de Bignotis de Castiono similiter ac D. Ludovico Segala, & D. Joan. Antonio Robazolo de Lonado, & etiam multis aliis tam de Lonado, quàm de Castiono prædictis. Cum Magnificus, & Clarissimus Dominus Carolus Magno Lonadi, & Districtus Provisor dignissimus superioribus diebus suas dedisset Litteras Illustri Domino Aloysio Marchioni de Gonzagha ob viam nuncupatam D. Mastini Canis, de qua in Instrumento Transactionis alias de anno 1492. initæ, & factæ inter Magnificum, & Clarissimum D. Dominicum Trevisanum nomen Serenissimi Duc. Dom. Venetiarum ex una, & collendam memoriam q. Illustri D. Redulphi de Gonzagha Marchionis Prov. prælibat. Illustris D. Aloysiis ex altera rogato per q. D. Bernardinum de Ambrosiis q. D. Stephani de Venetiis Notar. sub die XVI. mensis Octobris, ex eo quia dicta via in aliquibus locis incipiendo ad buccas Malochi, & veniendo versùs serò reducta fuerat de subtus terminos terminantes, ut in dicto Instrumento transactionis, & quæ etiam via in loco termini reflexi versùs serò, ubi deviat à lapide evulso, de quo Instrumento terminationis factæ in executione dictæ transactionis rogato per D. Marcum q. ser. Jordani q. ser. Danielis de Ardizonibus Not. de Pischeria sub die XVI. Decembris 1492, etiam per non usum destituta erat, & derelicta cum non modico incommodo Serenissimi Duc. Dom. Venetiarum, & subditorum ejus, ex quibus quidem litteris præf. Clarissimi Domini Provisoris per prælibatum Illustr. Dominum Aloysium Marchionem responsum benignè fuerit (prout etiam per me Notarium infrascriptum visum fuit) mentem, & intentionem ipsius Illustr. Dñi Aloysii Marchionis semper fuisse, & esse, quæ per Illustr. Progenitores suos gesta erant, servare semper, & adimplere, & præsertim erga Prælibatum Serenissimum Duc. Dom. Venetiarum sub cujus felici umbra cum ortum traxerit, vitam etiam explere prœoptabat, & ideò quod negotium, & provinciam hanc daret Magn. & Gener. Dño Nicolao Marco Hoñd. Pot. Castionis, & Stiveriis adimplendi in præmissis votum antefati Clarissimi Dom. Provisoris &c. ut in ipsis Litteris. Unde Præfatus Clarissimus Dominus Provisor, ex una, & præmemoratus D. Potestas ex altera concordes remanserunt, quòd ab uno ex dictis Terminis ad alium, incipiendo ad dictas buccas Malochi eundo versùs serò fiat, & fieri debeat fossatum ad hoc, ut illac Transeuntes pergere debeant de super ipsos Terminos per ipsam viam sup. Jurisdictione Prælibati Serenissimi D. D. Venetiarum juxta dictam Transactionem, & quòd dicta via ad dictum terminum reflexum tendens versus stratam elevatã juris similiter prælibati Serenis. D. D. designari debeat cum duobus fossatis undequaque ad hoc ut per Transeuntes debeat observari tanquam libera, & immunis prælibati Serenissimi D. D. Venetiarum, à dicto termino reflexo usque ad Jurisdictionem Prælibati Serenissimi D. Dominii Venetiarum, ut in ipsa transactione continetur, & quæ via esse debeat in latitudine de brachiis duodecim: Et de quibus omnibus, & singulis rogatus sum Ego Joannes Antonius Zanibonus Notarius infrascriptus publicum instrumẽtum conficere ad laudem viri Sapientis.

Ego Joannes Antonius Filius S. Petri Zaniboni de Lonado Notarius rogatus scripsi, & publicavi, ac subscripsi &c.

Ego Benevenutus Ugolottus Notarius rogatus pro secundo Notario prædictis interfui, & me subscripsi &c.

Ego Paulus Cerutus Notarius de Lonado prædictis omnibus, præsens fui, & rogatus pro secundo Notario me subscripsi &c.

Idem Joannes Antonius Zanibonus Notarius ut supra registravit &c.
Michael Panitia Vic. Sp. Communitatis Leonati
extrahere fecit, subsc., & sigillav.

1492.

Digitized by Google

1492. 16. Octobris.

IN Christi Nomine Amen. Anno Nativitatis ejusdem millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo Indictione X. die verò decima sexta mensis Octobris. Cum aliquandiù inter Lonadenses Sereniss. Dominii Veneti, Subditos, & Castilionenses Castioni de Stiverijs subjectos Illustr. D. Redulphi de Gonzagha, Controversia de finibus viguisset: Asserentibus Lonadensibus fines Territorij ipsorum protendi ultra buccas Malocchi ad nonnullos terminos Lapideos, qui fixi id indicare videntur. Castilionensibus autem è contrario dicentibus rem aliter se habere Terminosque illos potiùs signa Castri Venzaghi, quàm Lonadi esse: Buccasque Malocchi proculdubio Castilionensis agri censeri debere. Quippe qui terminos Territorii sui post ipsas per multum spatii Lonadum versus prorogari affermarent, ut saxeis quibusdam limitibus ostenditur. Inmixique his, & aliis probabilibus fundamentis utrique contiosæ protraherentur. Volens ipsum Serenissimum Dominium ut semper consuevit controversiam hanc quietè, & paccatè, deffiniri, & terminari Negotium dedit Viro Magnifico D. Dominico Trevisano Equiti Prætori tunc Brixiæ, qui bis in rem præsentem profectus una cum præfato Illustris. Domino Redulpho omnibusque diligenter, & accuratè inspectis, auditaque in contradictorio causa, & scripturis pertinentibus, & intellectis allegationibus Doctorum, & quid quid utrique dicere, & producere voluerunt; tandem ad eodem Dño Redulpho ad infrascriptam transactionem pactum, & conventionem devenit videlicet; Quòd fines Lonadensium sint, & esse intelligantur ultra buccas Malocchi ad terminos lapideos, de quibus super pro ut Lonadenses protendi asserebant. Ita quòd ipsæ bucchæ, & ipsarum via, qua per medium itur, cum via nuncupata D. Mastini Canis continuato Cursu ad occidentem, usque ad quemdam lapidem evulsum juxta fines Territorij Calcinadi aliquantulum supra viam elevatam liberè, & pleno jure ipsius Serenssimi Dominii sint sine aliqua contradictione; Hoc tamen expresso, quòd in ipsis buccis, nec hinc inde per ducentas perticas possit fieri arx aliqua, seù turris, seù aliud ædificium, quoquo modo ad usum belli; sed inedificatum perpetuò remaneat spatium descriptum, quemadmodum inpresentiarum est, & figantur termini ipsi lapidei ad buccas majores, qui sint cum signo Sancti Marci ut ab omnibus dignoscantur. Campanea verò, & colles, seù Monticuli controversiosi, tanquam fondi positi in Territorio Lonadi in duas partes æqualiter dividantur inter Lonadenses ipsos, & Castelionenses, & sit portio Lonadensium Lonadum versùs, Castelionensium verò versùs Castelionum, salvo jure privatarum Personarum, & si contigerit Lonadensem aliquem habere fundum, vel fundos in parte Castelionensibus obventa habeat compensationem, vel satisfactionem à Lonadensibus, & è converso: ut in totum separatio facta sit, & nulla remaneat commixtio. Ducaturque fovea divideus, & disterminans campaneam divisam per totum, usque ad extremum, lata pedes octo, alta pedes quinque, quæ communibus expensis fiat, & sic, continuato tractu, ponantur signa divisoria in collibus ipsis, ut portio cujusque apertè intelligatur. Insuper declaretur, quòd fundi in partem Castelionensibus obeunti sint liberi, & immunes ab omnia Angaria tam reali, quàm personali, & mixta, & ab imbotatu etiam. Liceatque ipsis, quidquid collegerint in Campanea, & monticulis prædictis Castelionum, & aliò extra Veneti Dominii Jurisdictionem pro libito conducere sine ulla prorsus solutione, nec in alia conditione sint Coloni, & incolæ ipsorum agrorum, quo ad onera, & gravamina cujusque generis, & in personis, & in bonis, quàm si in Castelionensi agro habitarent, ita quòd in aliquo casu non possit eis mandari, nec præcipi, cum pœna, nec sine pœna, nec ad aliquod onus cogi, nec alicubi æstimari pro personis, nec pro bonis, sed exempti, & immunes omninò libertate, & immunitate supradicta foveantur. Quo autem ad Jurisdictionem, in causis civilibus, & criminalibus mixtis, & in damnis datis, tam inter ipsos, quàm per alienos sint subjecti Potestati Brixiæ, & habeant condemnationes, quæ ab ipso fient de ipsis damnis datis, quarum exactio illis liberè permittatur. Et quia in Valle Fiochini est fons quidam, qui rationabiliter erat in parte Lonadensium, declaretur quòd Castelionenses ex ipso fonte possint derivare rivulum, seu canalem parvum, et ducere in fundos suos pro potu pecorū suorum, et è conversò fiat, si Castilionensibus obveniret, qui fons mundari sæpiùs debeat, ut uberior, et affluentior aqua proveniat. De deposito autem frumenti, et aliarum

rum frugum aliàs facto, & Lonadenſibus dato, nullum ampliùs fiat verbum; quia Caſtelionenſes & ipſi prius quamdam quantitatem milii habuerant, & quia gravantur de compenſatione habeant pro ſupplemento frumenta, & fruges, quæ hoc anno depoſita fuerunt in Monaſterio S. Mariæ Annuntiatæ de Lonado per ambos ipſos, & illis quieti remaneant, Aboleanturque omnes querelæ, & accuſationes utrinque, hac de cauſa factæ, ſi quæ, ſunt, ut omnis tollatur occaſio diſſidii, vivantque, & vicinentur benevolè, & amicè populi ipſi contendentes, quemadmodum parent charitati ipſius Sereniſs. Dominij in nominatum Principem conſentaneum eſt, Igitur Magnificus, & Clariſſimus Eques auratus Dominus Dominicus Triviſanus ſupraſcriptus q. Magnif. D. Zachariæ Inſignis Patritius Venetus Syndicus, & Procurator, & procuratorio, ſyndicarioque Nomine Sereniſs. Principis, & Excellentiſs. D. D. Auguſtini Barbadico Dei Gratia Inclyti Ducis, & Excellentiſs. Dominii Venetiarum, &c. habens ad hæc omnimodam facultatem, auctoritatem, & poteſtatem, ut de ejus Syndicatu, & Procura conſtat, & manifeſtè apparet publico inſtrumento facto per me Bernardinum de Ambroſiis Notarium infraſcriptum ſub die decima menſis inſtantijs ex una parte, & Nobilis, & Egregius Vir Dominus Antonius Filius q. D. Petri de Benochis Notarius, & Civis Mantuæ, ſed Habitator Luzhariæ Procurator, & Procuratorio Nomine antedicti Illuſtr. D. Redulphi de Gonzaga Armorum, &c. habens ad hoc ampliſſimam auctoritatem, facultatem, & poteſtatem ut de eius mandato, & procura conſtat, & manifeſtè apparet Publico procurationis inſtrumento, ſcripto, & in publicam formam redacto per D. Antonium Filium q. D. Bartholomæi de Bernis Civem Mantuæ Publicum Imperiali auctoritate Notarium ſub die Sabbathi vigeſima nona menſis Septẽbris ſuperioris, à me Notario infraſcripto viſo, & lecto: Dictis nominibus laudaverunt, approbaverunt, confirmaverunt, & emologaverunt ſupraſcriptam tranſactionem, pactum, & conventionem, & omnia, & ſingula in ea contenta, promittentes dictis nominibus, unus alteri, & alter alteri, mutuis hinc indè ſtipulationibus Intervenientibus, ea omnia, & ſingula attendere, & obſervare, & eis, vel alicui earum, modo aliquo non contrafacere, vel venire per ſe, vel alios dictis nominibus aliqua ratione, vel cauſa, de jure, vel de facto, ſub pœna refectionis, & emendationis omnium expenſarum, damnorum, & intereſſe litis & extra, qua ſoluta, vel non damnis, expenſis, & intereſſe ſolutis, & refectis, vel non; nihilominùs præſens inſtrumentum cum omnibus, & ſingulis in eo contentis in ſua remaneat firmitate. Actum Venetijs in Ducali Palatio in Sala nova ſuperiori deputata pro Conſilio Rogatorum congregando præſentibus Ven. D. Presbytero Juliano de Burgo q. Antonii, habitatore Venetiis in confinio S. Joannis Braghoræ, Spect. & egregiis Viris D. Hemanuele Gerardo q. Chriſtophori de Venetiis Ducale Secretario, ſ. Aloyſio de Lantenia qu. Nicolai Notario, & Cive Tarviſino. Strenuo Dominico de Arimino q. Bartholomæi Cive Ariminenſe, & Commiſſario antedicti Illuſtriſs. Dominij Venetiarum, nunc Venetijs degente &c. Sebaſtiano Barbaro q. Magnif. D. Joannis Cive Veneto de confinio S. Blaſij Teſtibus ad hæc ſpecialiter convocatis, adhibitis, & rogatis.

L. S.
N.

Ego Bernardinus de Ambroſiis Filius q. D. Joannis q. D. Stephani de Venetiis. Publ. Imperial. Auctoritate Notarius, & Judex ordinarius, & ſupradicti Illuſtriſſimi Principis, & Dominij Venetiarum Secretarius, prædictis omnibus, et ſingulis interfui, & rogatus ſcripſi, & publicavi, & in hanc publicam formam redegi, & in eorum fidem me ſubſcripſi; ſigno, & nomine meis appoſitis conſuetis, cum addictione in margine in capite lineæ XXVII. quæ dicit criminalibus, & in fine lineæ XXVIII. quæ dicit datis omiſſis errore calami &c.

Panitia Vic. extrahere fecit, ſubſcr. & ſigill.

1492. 16. Decembr.

IN Chriſti Nomine Amen. Anno Nativitatis Domini, ejuſdem milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo Indictione decima, die verò Dominico ſexto decimo Menſis Decembris. In Campanea Lonadi Diſtrictus Brixiæ ſuper ripa Foveæ novitèr factæ per infraſcripta Communia Caſtioni, & Lonadi. Præſentibus Egregiis Viris ſer Antonio de Laurentiis, & D. Joanne Bartholomæo de Maccagninis q. Stephani de Peſcheria Veronæ Civibus, Robo Viro Bartholomæo dicto

Rubeo

Digitized by Google

Rubeo q. ſ. Maphei, olim Comeſtabile, & Duce proviſionato, Antonio Filio, & Dominico q. Venturæ de Bergomo ſtipendiato, & Strenuo Colle de Roma Comeſtabile Piſcheriæ Hieronymo q. D. Pauli de Scuolo, ſ. Gaſparo Filio q. Joannis de Scuolo Civibus Mantuæ ambobus habitatoribus Caſtioni Teſtibus idoneis, notis, rogatis, & ſpecialitèr ad hæc convocatis.

Cum ſit, quòd in executione cujuſdam tranſactionis Venetiis celebratæ die 16. Octobris anni ſupraſcripti inter Magnificum, & Clariſſimum Equ. D. Dominicum Treviſanum nomine Illuſtriſs. & Excellentiſſimi D.D. Venetiarum parte una, & Sp. D. Antonium de Benochijs Factorem Illuſtriſs. D. Redulphi de Gonzagha Marchionis parte altera, ut apparet ex inſtrumento rogato, & ſcripto manu prudentis, Notarij ſ. Bernardini de Ambroſiis q. D. Joannis q. D. Stephani de Venetiis. Miſsus fuerit per Seren. ſs. Domin. Venet. Magn. & Gener. D. Aloyſius d'Armario Peſcherię Proviſor Digniſs. & Delegatus Prælib. Dominii, & prędictus D. Antonius de Benocchiis Deleg. Præf. D. Redulphi Marchionis ad figendum, & figi faciendum terminos confinium Territorium, de quibus in inſtrumento prędictæ tranſactionis ad quod de prædictis, & infra dicendis relatio habeatur. Et per prędictos concorditèr miſſi, & infixi fuiſſent lapides, & termini num. novẽ cum imagine S. Marci ſculpta in quolibet ipſorum incipiendo à buccis Malocchi verſus Caſtionum, & veniendo recto tramite ſecùs viam nuncupatã D. Maſtini Canis uſquequò ipſa via rectè tendit, & ab indè ultra pręf. D. Delegati nominibus, quibus ſupra, remanſiſſent diſcordes in ponendis, & figi faciendis duobus aliis terminis uſq; ad lapidẽ evulsũ, de quo in ipſa tranſactione. Nunc verò in abſentia Præf. D. Antonii, in pręſentia tamen Sp. & Sapientis Legum Doctoris D. Gaſparis de Fontana Poteſtatis Luzariæ, nec non noviter Delegati prælib. D. Redulphi Marchionis ad prędmiſſa, Præf. Magnif. D. Aloyſius Proviſor, & Delegatus ut ante, una cum præfato Gaſpare Delegato ut ante, ambo concordes remanſerunt, quod alii duo termini, de quibus ſupra ponantur, & ſic poſiti, & infixi ſunt per ipſos, unus videlicet propè viam prædictam D. Maſtini Canis in illa parte, qua ipſa via aliquantulum deviat ab ipſo lapide evulſo, & alius figatur, & ita infixus eſt de communi concordia inter terminum ſupraſcriptum, & dictum lapidem evulſum, in quo quidem loco lapidis evulſi, unus alius terminus cum ſculptura ut ante etiam infixus eſt, & literis inſculptis hujus tenoris, videlicet lapis evulſus. Declarantes tamen, quòd via prædicta D. Maſtini Canis, quæ protendit ab ipſo termino poſito ut ante propè ipſam viam, & in reflexione dictæ viæ uſque ad viam elevatam incluſivè, quæ eſt perticarum in longitudine quinquaginta quatuor, & quę intermediat Territorium Caſtionis, &c. ſit, & remaneat ipſius Serñi Dom. Venetiar. modis, & condictionibus contentis, & deſcriptis in ipſo inſtrumento tranſactionis. Demum declarantes nominibus quibus ſupra, quòd diviſio, tam Campaneæ, quàm Monticulorum inter Lonadenſes, & Caſtelionenſes, pro ut apparet per terminos foveam, & foſſata noviter facta intèr prædicta Communia, tam in campanea, quàm Monticulis perpetuò remaneant, & ſtent, pro ut nunc concorditèr ſtabilita fuere, & ita voluerunt, & juſſerunt prædicti D. Delegati nominibus quibus ſupra promittentes ad invicem mutuò, & viciſſim, & quilibet ipſorũ nominibus quibus ſupra ſolemnibus ſtipulationibus hinc indè intervenientibus prædicta omnia, & ſingula attendere, & obſervare, ac obſervari facere, & inviolabilitèr permanere, ſub pœna, & obligatione contentis in dicto inſtrumento tranſactionis toties committendis, quoties contrafactum fuerit, qua pęna ſoluta, vel non, nihilominus, omnia, & ſingula in præſenti inſtrumento contenta perpetuò in ſuo robure, & valetudine permaneant, & prædicta omnia, et ſingula dulcitèr, et amicabilitèr concluſa, et geſta fuere per præfatos Dños Delegatos. Blada verò præſenti anno depoſitata in Conventu Annũtiatæ Lonadi prout in tranſactione reſtituta fuere prædictis de Caſtiono, qui affermaverunt ipſa habuiſſe.

Ego Marcus Filius ſ. Zordani q. D. Danielis de Ardizzonibus de Peſcheria Imper. Auctorit. Notarius, nec non Cancell. præf. Magn. Dñi Proviſoris prędictis omnibus, et rogatus, ea publicè ſcripſi.

L. S.

N.

Ego Bartholomæus Filius q. ſ. Antonii de Bellinis de Caſtiono à Stiveriis Imper. Publ. Auctor. Notarius huic præſenti Inſtrumento diviſionum manu propria in fidem, et robur omnium præmiſſorum, et ſingulorum me ſubſcripſi de mandato Sp. et Clariſſimi Doct. D. Gaſparis de Fontana Poteſtatis Luzariæ, ac Delegati ut ante digniſs. meique ſignum tabellionatus aſſueti in principio hujus ſubſcriptionis, die, menſe, et milleſimo ſupraſcriptis.

Digitized by Google

REVISIONI
DE PREDETTI PRIVILEGI.

Reviſione fatta dall' Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Signor Giacomo Soranzo Kav. Procurator Prov. Generale in T. F. ſotto li 15. Ottobre 1578. con l'autorità dell' Eccellentiſſimo Senato.

Noi Giacomo Soranzo Kav. & Procurator, Proveditor Generale in Terra Ferma.

ESſendo ſtate appreſentate dall' Eccellente Dño Valentino Vachetta Dot. & da Dño Gio: Franceſco Patuccio Interveniente per la Terra di Lonado lettere Ducali de 17. Settembre 1440. per le quali fù al Commun, & huomini della detta Terra conceſſo, che non poteſſero eſſer aſtretti à pagare alcuna coſa in commun, ne in particolare per occaſione dell' Imborado delle biave, overo entrate loro, che raccoglieſſero in qual ſi voglia luogo, e Territorio, e conduceſſero nella detta Terra, ne à pagar alcun' altra coſa oltre lire cento di planeti ogni meſe nella Città di Breſcia coſì per occaſione d' alcuna limitatione impoſta, over impreſtito, come d' altra gravezza per qual ſi voglia altra cauſa tacita, et eſpreſſa, Che doveſſero remanere in detta Terra ſolamente que datii loro uſitati, affitti, et entrate. Che il detto Commun, et huomini, et qual ſi voglia altro foraſtiero coſì del Sereniſſimo Dominio, come d' alieno poteſſero condurre, e far condurre alla detta Terra qualſi voglia quantità di biade ſenza alcun pagamento di datio de l'entrata, et che parimente foſſe lecito alli ſopradetti di condurre, ò far condurre le dette biade per il Territorio della Sereniſſima Signoria pagando ſoldi doi planeti per ogni ſoma di formento, et per ogni ſoma d' altre biade dodeci danari, dovendo però nella uſcita pagar quello, che pagano gli altri del Breſciano, et il medeſimo anco del vino.

Vedute lettere Ducali di 12. Giugno 1517. ſcritte coll' Eccellentiſſimo Collegio coll' autorità dell' Eccellentiſſimo Senato, per le quali furno alla detta Communità confirmati tutti i loro privilegi, Statuti, conceſſioni, immunità, gratie, et decreti loro conceſſi per li Eccellentiſſimi Conſegli, et come in quelle. Hauute le neceſſarie informationi, et il tutto ben conſiderato approbamo, et confirmamo coll' autorità, che tenemo dal detto Eccellentiſſimo Senato le ſodette lettere, come ſtanno, e giaciono.

In Breſcia à 15. di Ottobre 1578.

[Giacomo Soranzo Kav. Procurator, Prov. in T. F.

Jacobus Antonius Tenca Coad. r. &c.

Sebaſtiano Valerio Brixiæ Capit.

ATtenta Terminatione noſtra lata die 15. inſtantis inter Baptiſtam Carthārium de Lonato ex una parte, et intervenientes nom. D. Fauſtini Ceſalp. Datarii Bladorum de Terra ad Terrā ex altera, et ſic inſtante ipſo Baptiſta Carthario, tenore preſentium mandamus Poſteriis Terrarum Territorii Brixienſis, quibus hę noſtrę præſentatę fuerint, quòd faciant Bulettas omnibus conducere volentibus blada ad dictam Terram Lonati, accipiendo ſoldos duos planet. pro qualibet ſalma

Digitized by Google

ſalma frumenti, et ſoldum unum pro qualibet ſalma alterius Bladę juxta formam Privilegii Terræ Lonati, et ſolitum, ſub pœna omnium damnorum, expenſarum, et interreſſe pro dicta cauſa patiendorum etc. pro ut in ipſa ſententia latiùs continetur, de qua in actis Cancellarię noſtrę; in quorum fidem etc.

Brixiæ die 20. Julii 1562.

Ioannes Antonius de Auguſtinis Not. Co. ord. man. etc.

Altra Reviſione fatta dall' Illmi, & Eccmi Sign. Pietro Barbarigo Podeſtà, e Stefano Viaro Capitanio Rettori di Breſcia con l' iſteſſa autorità dell' Eccmo Senato primo Febraro 1613.

SI ritrova nella reviſione, et regolatione de Privilegi fatta per gl'Illuſtriſſimi Signori Pietro Barbarigo Podeſtà, et Stefano Viaro Capitanio Rettori digniſſimi di Breſcia, et ſuo Diſtretto in eſſecutione di lettere Ducali del di 4. Zugno 1611. tra le altre dichiarationi Infra videlicet.

Gl' Illuſtriſſimi Signori Rettori, veduti li antedetti Privilegi hanno dichiarato, che la Communità di Lonado goda eſſentione del datio di Imbotado per li frutti, et entrate ſue raccolti in qualunque Territorio per il detto Commune, & huomini di Lonado, che ſaranno condotte alla detta Terra di Lonado.

Di più goda li datii uſitati, fitti, rendite, e proventi juſta il ſolito in detto luogo ſolamente.

Et inſieme il detto Commune, & huomini, e foraſtieri poſſano condur alla Terra di Lonado ogni quantità di biave ſenza alcun pagamento di datio per l' intrare in eſſa Terra, potendo inſieme condurre, ò far condurre dove à loro piacerà per il Territorio del Sereniſſimo Dominio le biave, & vini, pagando per l' uſcire quello, che pagano li altri Breſciani, & in tutto come nelle ſodette Ducali di 17. Settembre 1440. confirmate ancora dall' Eccellentiſs. Senato ſotto li 12. Zugno 1517. et ciò pagando la dovuta limitatione, & appreſſo ſiano eſſenti dal datio del bollo di panni, et delli animali da baſto, come nelle Ducali di 14. Decembre 1444.

Dichiarando, che detta Communità, & ſuoi habitanti debbano ben goder la ſolita ſua eſſentione del datio del groſſo per li contratti fatti in Lonado, & ſuo Territorio, per li contratti poi fuori della Terra, & Territorio di Lonado ſia eſſa, et ſuoi habitanti tenuti à pagar detto datio nel modo ſono pagati dalli altri ſudditi noſtri Breſciani, & inſieme ſiano tenuti alli altri datii fuori di eſſa Terra, et ſuo Territorio, eccetuati però li ſopraſcritti contenuti nelli ſuoi privilegi.

Lęlius Brognolus Not. Cancellarię Præfetitiæ ſubſcrip. & ſigil.

Ex autentico. Die primo Martii 1580.

CLariſſimus D. Poteſtas Brixiæ viſis denontiis anteſcriptis datis per Capitaneum Campaneæ Laurentio Ferramino, & Franciſco de Lonato prò bladis, quæ conducebant Lonatum cum bolettis de Terra ad Terram, Viſis deffenſionibus, ſuis, & viſis privilegiis conceſſis Terrę Lonati Declaramus blada prędictis ablata eisdem reſtitui debere omni meliori modo &c. pro obſervatione ſubſcriptorum Privilegiorum.
Die ſecunda Martii factum fuit mandatum reſtitutionis Conſuli de Calcinato.

Georgius Rubeus Coadiu. exiſt., & ſubſcrip. &c.

Andreas Bartholus Not. Cancel. ſubſcrip., & Sigil. &c.

Altra

Digitized by Google

Altra reviſione fatta dall' Illuſtriſſimi, & Eccellentiſſimi Signori Zorzi Contarini Podeſtà, & Gio: Alviſe Vallier Capitanio Rettori di Breſcia con la medeſima autorità dell' Eccellentiſſimo Senato li 23. Agoſto 1646.

NElla dichiaratione, et reviſione di Privilegi, et eſſentioni de Datii fatta dall' Illuſtriſſimi, et Eccellentiſſimi Signori Zorzi Contarini Podeſtà, et Gio: Alviſe Vallier Capitanio Rettori di Breſcia con l' autorità dell' Eccellentiſſimo Senato, come nel Cataſtico di eſſi Privilegi publicato li 23. Agoſto 1646. tra li altri s' attrova,

La Communità di Lonato.

Pagando la ſua limitatione, ſia eſsente dal datio dell' Imbotado per li frutti, et entrate ſue, racolte in qual ſi voglia luogo, et in qual ſi ſia Territorio per detta Communità, et huomini di Lonato, che ſaranno condotte alla detta Terra di Lonato.

Di più detta Communità, et huomini godano li datii ſuoi uſitadi, affitti, rendite, e proventi hora, e per l' avenire in detto luogo ſolamente.

In oltre la detta Communità, et huomini, e foraſtieri poſſano condur, e far condur alla detta Terra di Lonato ogni quantità di biade ſenz' alcun pagamento di datio per l' entrar in eſſa Terra, potendo inſieme detti di Lonato, e foraſtieri condur, e far condur, dove à loro piacerà per il Territorio del Sereniſſimo Dominio le medeſime biade, et vini, pagando per l' uſcire quello, che pagano li altri Breſciani.

Siano di più eſſenti dal datio del bollo de panni, & delli animali da baſto.

Dichiarando, che per li contratti fatti in detta Terra, e Territorio di Lonato non ſia riſcoſſo il datio del groſſo, ma per li contratti fatti fuori della Terra, & Territorio di Lonato ſiano tenuti eſſi di Lonato non ſolo al pagamento di detto datio del groſſo, ma ancora à tutti li altri datii nel modo, che vien pagato dall' altri Breſciani, eccettuati li ſopradetti contenuti ne loro Privilegi.

Et tutte le predette coſe in virtù, e conformità de Ducali 17. Settembre 1440. altre Ducali 14. Decembre 1444. altre Ducali 15. Settembre 1445. altre Ducali di 12. Giugno 1517. Reviſione dell' Eccellentiſſimo Signor Giacomo Soranzo Kav. Procurator, Proveditor in T. F. 15. Ottobre 1578. con l' autorità dell' Eccellentiſſimo Senato. Et reviſione dell' Illuſtriſſimi, & Eccellentiſſimi Signori Rettori preceſſori Barbaro, e Viari con l' iſteſſa autorità dell' Eccellentiſſimo Senato primo Febraro 1612.

Potendo però li Datiari, ſe così gli piacerà, mandar un Officiale alla detta Terra di Lonato, per invigilar, che non ſiano fatti contrabandi, con queſto però, che per tal miſſione non s' intenda, nè poſſa eſſer fatto minimo pregiudicio à detti Privilegi di Lonato, come vien chiaramente eſpreſſo nelle ſodette Ducali 14. Decembre 1444. In quorum fidem &c.

Joannes Baptiſta Pluda Not. Fiſcalis &c.

Altra

Digitized by Google

Altra reviſione fatta da gl' Illmi, ed Eccellmi Signori Polo Nani Podeſtà, Girolamo Corraro Capitanio, Lorenzo Minotto Podeſtà, & Gio: Battiſta Foſcarini Capitanio Rettori di Breſcia con l'autorità dell' Eccellmo Senato, publicata ſotto li 16. Aprile 1667.

NEl libro della dichiaratione, e reviſione de Privilegj, et Eſſentioni fatta dagl' Illuſtriſſimi, et Eccellentiſsimi Signori Polo Nani Podeſtà, Girolamo Corraro Capitanio, Lorenzo Minotto Podeſtà, e Gio: Battiſta Foſcarini Capitanio Rettori di Breſcia, con l' autorità dell' Eccellentiſs. Senato, come in detto libro, publicata li 16. Aprile 1667. ſi ritrova à fol. 43. come ſegue:

Communità di Lonato.

Pagando la ſua limitatione ſia eſente dal Datio dell' Imbottado per li ſuoi frutti, et entrate raccolte in qualunque Territorio per il detto Commune, et huomini di Lonato, che ſaranno condotte alla detta Terra di Lonato.

Di più detta Communità, et huomini godano li datii ſuoi uſitati, affitti, rendite, e proventi giuſt' il ſolito in detto luogo ſolamente.

In oltre la detta Communità, et huomini, e foraſtieri poſſano condur, et far condur alla detta Terra di Lonato ogni quantità di biade ſenz' alcun pagamento di datio per l' entrar in detta Terra.

Potendo inſieme detti di Lonato, & foraſtieri condurre, e far condurre dove à loro piacerà per il Territorio del Sereniſs. Dominio le medeſime biade, & vini, pagando per l' uſcire quello, che pagano li altri Breſciani. Siano di più eſenti dal datio del bollo de panni, & altri animali da baſto.

Dichiarando, che per li contratti fatti in detta Terra, & Territorio di Lonato non ſia reſcoſſo il datio del groſſo, ma per li contratti fatti fuori della Terra, & Territorio di Lonato ſiano tenuti eſſi di Lonato non ſolo al pagamento di detto datio del groſſo, ma ancora à tutti li altri datii nel modo, che viẽ pagato dalli altri Breſciani, ecettuati li ſopradetti cõtenuti ne loro Privilegi. Et tutte le predette coſe in virtù, & conformità di Ducali di 17. Settẽbre 1440. altre Ducali 14. Decembre 1444. altre Ducali 15. Settembre 1445. altre Ducali 17. Giugno 1517. Reviſione dell'Illuſtriſſimo, & Eccellentiſsimo Signor Giacomo Soranzo Cavalier, Procurator, Proveditore in Terra Ferma 15. Ottobre 1578. con l' autorità del Eccellentiſsimo Senato, & Reviſione dell' Illuſtriſsimi Signori Rettori preceſſori 1612. & 1646. con l' autorità del Eccellentiſsimo Senato.

Potendo però li Datiari, ſe così gli parerà, mandar un' Officiale alla detta Terra di Lonato, per invigilar, che non ſiano fatti contrabandi, con queſto però, che per tal miſsione non s' intenda, ne poſſa eſſer fatto minimo pregiudicio à detti Privilegi di Lonato, come vien chiaramente eſpreſſo nelle ſodette Ducali 14. Decembre 1444.

Gio: Maria Mandola Not. Fiſcale.

Duca-

Digitized by Google

Ducales confirmantes Statuta, & Proviſiones.

1441.

FRanciſcus Foſcari Dei Gratia Dux Venetiarum, &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Marco Mauroceno de ſuo Mandato Poteſtati, & Jacobo Lauredano Capitaneus Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis Fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Fidelis Communitas Noſtra Lonati inter cętera nobis ſupplicavit, ut proviſiones, & conſuetudines, & ordinamenta, Statuta, & pacta Datiorum, ſeu vectigalium ſolita vigerę in ipſa Terra Lonati in præterito tempore, quo ſubdita erat Marchioni Mantuæ confirmentur ipſisCommuni, & Hominibus juxta ſolitum in eo ſtatu, & gradu, quo erant tempore ſupradicto, nec in aliquo adſtringi, nec gravari poſſint per Noſtrum Dominium, nec per alios noſtros Officiales, vel ſubditos ad aliquod contra conſuetum.

Quibus intellectis volentes in his, quæ nobis juſta, rationabiliaque videntur ejus ſupplicationibus annuere cum Noſtro Conſilio deliberavimus ipſas proviſiones ordinamenta, Statuta, & pacta datiorum prędicta confirmare, & ita illa confirmamus tenore præſentium Vobis mandamus cum eo Collegio ut ſic obſervetis, & faciatis inviolabiliter obſervari, non derogando propterea alicui libertati, & auctoritati Noſtrę, nec non aliquibus capitulis conceſſis fideliſſimæ Communitati Noſtræ Brixiæ.

Item petebant non allogiamenta gentes armigeras equeſtres tantum in ipſa Terra Lonati, attenta conſumptione facta hinc retro in ipſa Terra per dictas gentes armigeras. Conſiderantes fidelitatem ipſius Noſtræ fideliſſimæ Communitatis, ac plura damna ſibi illata per gentes noſtras armigeras, fidelitati Veſtræ ſcribimus, & mandamus quatenus ſi contigerit gentes noſtras armigeras ad ſtatum in agrum Brixienſem venire, detis operam ſi in Lonato allogiari debeant de gentibus noſtris armigeris, allogiari facere illam minimam quantitatem, & numerum poteritis, nam omne commodum, quod illis noſtris fidelibus facietis, nobis, erit gratum propter eorum optimā fidelitatem, pro qua eos cariſſimos habebimus, & tenemus.

Item petunt, quòd nullus de Lonado nec habitans in ipſa Terra poſsit effici civis alicujus Civitatis, vel loci in damnum, vel præjudicium dictæ Terræ Lonati.

Ad hoc quidem capitulum deliberamus, & declaramus, quod omnes illi, qui efficientur cives aliorum locorum teneantur nihilominus pro bonis, quæ habent in Lonato, & Diſtrictu ad factiones, & angarias cum Lonato.

Cæterū petebant quòd nullusOfficialis,vel Rector undequaque ſit,& undequaque habitet excepto Poteſtate, ſeù Rectore ejuſdem Terræ Lonati de mandato tamen noſtro poſsit, aut valeat arctare ipſum Commune, & Homines de Lonato ad aliquod gravamen, angarias, vel expenſas reales, & perſonales nec in aliquo ipſis Communi, & Hominibus de Lonato dicere, percipere, vel mandare niſi quoad Maleficium ubi ingeritur inciſio membri, vel mors alicujus hominis, prout de ipſis Maleficiis in capitulis alias ipſis Communi, & Hominibus conceſsis plenius continetur.

Hoc quidem capitulum confirmamus, reſervato tamen arbitrio Rectoribus Noſtris Brixiæ mandandis ſpes ipſis rebus, ut fuerit opportunum. Vobis mandantes ut ſic, ut ſuperius diximus obſervetis, & faciatis inviolabiliter obſervari.

Reſervamus tamen nobis arbitrium ſecundum occurentiam provideri, ut Nobis videbitur. Has quidem litteras in actis veſtri Regiminis ad futurorum memoriam regiſtrari faciatis.

Datæ in Noſtro Ducali Palatio die 7. Septembris indictione quinta 1441.

PRO

Digitized by Google

PRO DATIIS LONADI.
Contra Communitatem Brixiæ.

Die Martis 14. Julij 1556. Manè.

CLariſſimus Dñs Vincentius Contareno Digniſſimus Capitaneus Brixiæ ſedens antè portam Palatii Broletti verſus ſero; Auditis pluries,& nunc in contraditorio juditio D. Petro Antonio Panitiæ, & D. Ludovico Segala Nuntiis Sp. Communitatis Lonadi una cum Sp.L.L.Doctore D. Benedicto Zeccho ejus Advocato petentibus per ejus Magnif.tanquam Judicem appellationis fieri inciſionem ſententiæ alias latæ ſub die 8.Septembris 1553. ad favorem Simonis q.Jacobi de Zampaglijs dicti el Tartaja Civis Brixiæ habitatoris in Terra de Leno, & contra ipſam Communitatem Lonadi, ſeu Franciſcum Girellum Datiarium dictæ Communitatis per Sp.D. Poteſtatem Lonadi, per quam declaravit dictum Simonem moleſtari non poſſe, neque debere per dictum Franciſcum Girellum Datiarium ad ſolutionem datii dictæ Communitatis condemnando dictum Datiarium ad reſtituendum dicto Simoni omne id, & totum, quod per eum exactum fuit à die controverſię citra, & pecuniæ depoſitatæ, per dictum Simonem cauſa dicti Datii ſibi Simoni reſtituantur condemnando dictum datiarium in expenſis &c. ut latiùs in dicta ſententia rogata per D. Io: Antonium Zenibonum Notar. tanquam ſententia iniqua, & injuſta, ac iniquè, & injuſtè data pluribus rationibus, & cauſis, & maximè ſtante privilegio in prima adeptione 1440. 17. Septembris, indulto per Illuſtriſs. Dominium Venetiarum prædictæ Communitati Lonadi, per quod conceſſa fuere dictæ Communitati Lonadi datia ſua ſolita & uſitata juxta ſolitum, ſtanteque longa poſſeſſione dictæ Communitatis exigendi, & incantandi ejus datia, quod deprehenditur ex libris antiquis dicti Communis uſque de anno 1386. tempore quod dicta Communitas erat ſub Duce Mediolani, & ſucceſſivè tempore, quo erat ſub Marchionis Mantuæ Juriſdictione, ac etiam per teſtes examinatos in proceſſu formato de anno 1479. inter ipſam Communitatem ex una, & Comitatenſes Brixianos, & Commune de Monteclaro ex altera, ſtantibuſque Literis Illuſtriſs. Dominii die 14.Decembris 1444.loquentibus in materia Datiorum,ac aliis literis ejuſdem diei 11. Septembris 1445. ſtantibuſque literis diei 7. Septembris 1441. quibus pacta datiorum dictæ Communitatis fuerunt confirmata: demumque ſtante inciſione alias facta in Excmo Conſilio de 40. ſub die 8. Julij 1482. facta ad favorem dictæ Communitatis Lonadi & contra dictos Comitatenſes, & Cõmune de Monteclaro, qua inciſa fuit ſententia Magni.D. Franciſci Diedum Artium, & Juris utriuſque Doctorem tunc Capitaneum Brixiæ lata ad favorem dictorum Comitatenſium, ac Communis de Monteclaro, qua prædicti Comitatenſes, & Cõmune præfatum liberati fuerunt à ſolutione dicti datii Lonadi &c. ut in ea ſub die 20. Maii 1479. ſtantibuſq; ſententijs in materia dictorum Datiorum latis de anno 1455. per Clariſſimos D.Rectores Brixiæ, & de anno 1540. per Clariſſimũ D. Capitaneum Brixiæ, ac pluribus aliis rationibus oretenus dictis, & allegatis. Et ex adverſo auditis per antea dicto Simone cum Sp. D. Onofrio de Magis ejus Advocato, & nunc Sp. J. Doct. Dño Jo: Antonio Rotingo Syndico,& Sp.L.Doct.D.Lanterio Apiano Advocato,& Intervenientibus pro intereſſe Magnif. Communitatis Brixiæ deffendentibus ſententiam ipſam in præſentia dicti Simonis Tartaleæ Civis Brixiæ, ad cujus favorem lata fuit ut ſupra, tanquam benè, & juſtè latam ſtante privilegio per Sereniſs. Ducale Dominium Venetiarum indulto huic Magnif. Communitati Brixię de anno 1440. per quod Cives Brixię efficiuntur immunes à quibuſcunque portatitijs, portibus, & paſſis, &c. ut in eo conceſſo ante aſſertum privilegium ipſis de Lonado, ut aſſerunt conceſſum, per quod ipſis de Lonado, neque fuit conceſſum aſſertum Datium tranſverſus illius Terrę, & Territorii, ſed tantùm Datia illius Terræ, & Territorii,utpote imbotatus eorum reddituum, Hoſpicij, Præſtini, Carnium, & ſimilia in Terra ſua tantùm, & quatenùs dubitaretur an alitèr, & ultra prædicta fuerit conceſſum ipſis de Lonado & an immunitas,tranſitus dictę Terrę Lonadi fuerit conceſſa, vel ne Magnif. Communitati Brixiæ, talis declaratio Privilegiorum ſpectat, & pertinet ſoli Excellentiſſimo Dominio prout diſpoſitum fuit per plures leges ejuſdem, & maximè anni

1472

Digitized by Google

1472. pro cujus obſervatione humiliter petierunt,& petunt petentes,& cauſam hanc prælibato Excellentiſſimo Dominio remitti pro ut etiam petitum extitit coram D.Sp.Poteſtate Lonadi qui tulit ſententiam appellatam per ipſos de Lonado, & ex pluribus, & infinitis eorum juribus allegatis,& oſtentis Cauſam ipſam per ejus Magnificam remittendam eſſe, & ſic remitti debere ut ſupra; tandem pluribus hinc indè dictis, & allegatis, & partibus ipſis cum ſuis Excmis Advocatis ut ſupra in longum, & pluries uſque ad eorum ſatietatem auditis, viſis, intellectis, & peroptimè conſideratis omnibus juribus per partes adductis, & allegatis.

Chriſti Nomine invocato, à quo cuncta, recta, & juſta procedunt juditia, Sententiando incidit,& annullavit ſententiam ipſam latam per Sp. D.Poteſtatem Lonadi, & ſalvis præmiſſis victum victori in expenſis condemnavit per offitium taxandis &c. omni meliori modo, &c.

Joannes Antonius de Auguſtinis Not.Coad.ord. exempl.

Die 15. Julii 1562.

IN Chriſti Nomine &c. Clariſſimus D. Sebaſtianus Venerio Brixiæ Capitan. Digniſs. ſedens &c. Auditis partibus infraſcriptis in contraditorio Juditio vid. ſer Baptiſta Cartario de Lonado Indolente de extorſionibus indebitè ſibi factis per Datiarios, ſeù eorum Officiales dum conduceret blada ad Terrā Lonati vigore Privilegiorum dictæ Terræ conceſſorum per Illmum Du.Dō.Venet. petente declarari prædictos Datiarios, ſeù eorum Poſterios teneri, & obligatos eſſe ad faciendum ſibi, & alijs quibuſcunque conducere volentibus blada ad dictam Terram Lonadi bolettas ſolvendo ſoldos duos planet. pro qualibet ſalma frumenti, & denarios duodecim pro qualibet ſalma alterius Bladæ juxta formam dictorum privilegiorum hactenus obſervatorum,non obſtantibus diverſis extorſionibus factis per Poſterios ipſorum Datiariorum, & hoc maximè quia dicti Datiarii, & eorum Poſterii pleroſque recuſant velle facere dictas bulettas ſub prætextu extorquendi datium majoris ſummæ contra formam, & tenorem dictorum Privilegiorum, & ita declarari omni meliori modo &c. producendo pro favore jurium ſuorum dictum privilegium, ac fides factas de recuſatione prædicta ex una. Et D.Joanne de Planeriis ſimul cum D. Caſſandra uxore ſ. Fauſtini Caſalpolii intervenientibus nomine ſupradicti ſ. Fauſtini prędicta negantibus fieri debere ex altera. Unde priùs viſis dictis privilegiis, & fides, & ſuper præmiſſis habita conſideratione declaravit literas ſcribi, ſeù mandatum fieri debere Poſteriis Terrarum Territorii Brixienſis, ut faciant bulettas omnibus conducere volentibus blada ad dictam Terram Lonati accipiendo ſoldos duos planet. pro qualibet ſalma frumenti, & ſoldum unum pro qualibet ſalma alterius Bladi juxta dictum Privilegium Terræ Lonati, & ſolitum, ſub pœna omnium damnorum, expenſarum, & interreſſe prędicta de cauſa patiendorum omni meliori modo, &c.

Sebaſtianus Venerio Brixiæ Capitaneus.

ATtenta terminatione noſtra die 15. inſtantis inter Baptiſtam Cartarium de Lonato ex una parte, & Intervenientes nomine ſ. Fauſtini Caſalpolii Datiarii Bladorum de Terra ad Terram ex altera,& ſic inſtante ipſo Baptiſta Cartario Tenore præſentium mandamus Poſteriis Terrarum Territorii Brixienſis, quibus hæ noſtræ præſentatæ fuerint, quòd faciant Bolettas omnibus conducere volentibus Bladam ad dictam Terram Lonati, accipiendo ſoldos duos planet.pro qualibet ſalma frumenti, & ſoldum unum pro qualibet ſalma alterius Bladæ juxta formam privilegii Terræ Lonati, & ſolitum, ſub pœna omnium damnorum, & expenſarum, & interreſſe pro dicta cauſa patiendorum &c. pro ut in ipſa ſententia latiùs continetur, de qua in actis Cancellariæ noſtrę. In quorum fidem, &c.

Brixiæ die 20. Julii 1562.

Jo: Antonius de Auguſtinis Not.Coad.Ord.Mand.&c.

Quòd

Digitized by Google

Quòd mittatur Proviſor unus Lonado

Die 3. Septembris 1486. in majori Conſilio.

CAptum fuit in hoc Conſilio die 16. Aprilis proximè decurſi, quòd ad loca noſtra Aſulæ, & Urcearum Novarum eligeretur duo Proviſores noſtri per electionem Banchæ, & per quatuor manus electionum hujus Conſilii qui ſtare deberent per annum unum, & ultra, ſerviant quatuor menſes gratis, & habeant de ſalario Ducatos 800. a ſol. 124. pro Ducato in anno, & nomine anni cum conditione partis ſolvendæ medietatis, quod ſalarium eis à Camera Brixiæ in menſe perſolvatur cum conditione partis, & habeant contumaciam, prout in ipſa electione latiùs continetur. Et quia non minoris momenti, & importantiæ Statui noſtro reperitur locus noſter Lonadi, quam unuſquiſque ſupraſcriptorum ad quem neceſſe eſt mittere aliquem Nobilem noſtrum, qui præſedeat Gubernationi illius; Vadit Pars. Quòd in Dei nomine ad locum prædictum noſtrum Lonadi mittatur unus Proviſor noſter, qui eligatur eo modo ſcilicet per electionem Banchæ, & quatuor manus electionum cum ſalario modis, & conditionibus, commiſsione & familia, cum quibus electi fuerunt, & eligentur Proviſores noſtri Aſulæ, & Urcearum Novarum.

Commiſſioni del Proveditor di Lonato

Dux Venetiarum &c.

1 COmmettemo à te N. H. N. diletto Cittadino, e fedel Noſtro, che in bona gratia vadi, & ſii Proveditor della Terra Noſtra di Lonato per meſi ſedeci, & tanto più, quanto il tuo Succeſſor tratterà à venir coſtì, regendo, & gubernardo la detta Terra à honore del Dominio Noſtro, rendendo ragion, e Giuſtizia in Civile, & anco in Criminale alli Stipendiarii Noſtri, tanto ſecondo Dio, & la Giuſtitia, & honor del Dominio Noſtro. Nelle altre coſe veramente oſſervarai li Privilegii, & conceſsioni per Noi fatte alla Communità di Breſcia &c.

Del Salario del Proveditor, & ſua cura.

2 DOverai haver veramente di Salario netto ogn' anno, & in ragion d' anno lire mille ottocento ſeſſanta de piccole, che dalla Camera noſtra di Breſcia riceverai di quattro meſi in quattro meſi, & menerai teco un Comandador qual ſii ſcritto, & habbi una paga come hanno li ſtipendiarii del Caſtel di Breſſa, & habbia il ſuo pagamento dalla Camara di Breſſa, non debbi menar teco Cancelliero, ſi come è ſtato preſo per il Conſeglio Noſtro di Pregadi, & ſi come anco non menano li Proveditori d' Aſola, e di Piſchera &c.

Del purgar le Foſſe del Caſtello.

3 TI commettemo, che almeno due volte all' anno tu facci totalmente tagliar, & portar via le Canelle, quali naſcono nelle Foſſe di queſto noſtro Caſtello, acciò ſi tenghino mõde, & in ordine &c.

Dell' Officio del Proveditor, & Podeſtà.

4 ACciò ti ſia nota la mente, & intention' noſtra circa l' adminiſtratione da eſſer fatta da te, & il Podeſtà d' eſſo loco delli Offitii noſtri, acciò che mai poſſi naſcer alcuna controverſia, ti dicemo, che ſi come ti mandiamo per bona tutela, cuſtodia, & conſervatione del detto loco noſtro, vogliamo, & mandiamo, che tu ſii quello che habbia il governo delle Porte, & delle Cuſtodie notturne d' eſſo loco, & che tu faccia prender l' Armi, & procedi contra l' innobedienti, &

 che tu

Digitized by Google

che tu eſequiſci le pene giuſta li ordini, & proclamationi noſtre, nelle altre coſe veramente tu eſercitarai l'Officio tuo, & il Podeſtà il ſuo, ogn' uno ſecondo la ſua commiſsione. Et così inviolabilmente, & ad unguem oſſervarai, & farai oſſervare, & mandarai ad eſecuzione.

Delli Carri per trazer le Robbe del Proveditor.

5 TI dichiariamo ancor eſſer ſtato preſo nel Conſeglio noſtro di Pregadi ſotto li 8. Agoſto 1488. che tu debbi haver i Carri neceſſarii dal Commun di queſto loco, tanto nell' andar, quanto nel ritorno per condur le robe tue giuſta il conſueto.

Quali ſiano li Stipendiati, & loro Foro.

6 PEr remotione ancora d' ogni dubio circa li Stipendiarii ſogietti al tuo Giuditio è ſtà dichiarito eſſer, & intenderſi in queſto caſo tutti quelli, che ſono alla Cuſtodia di queſto loco di Lonado, & alli quali ſi paga ſtipendio delli danari del Dominio Noſtro, & che ſono ſcritti nel Libro della Banca, nel qual numero veramente de ſtipendiarii s' intendino eſſer, & ſiino compreſi li Guardiani delle Porte, & il Campanaro della Torre Maeſtra ſalariato per chiamar le cuſtodie notturne della Terra. Nelle Cauſe veramente tanto Civili, quanto Criminali l' Attor ſegua, & ſeguir debba il Foro del Reo, cioè che ſe il ſtipendiario, al modo come è ſtato dichiarito di ſopra, agita con non ſtipendiarii, agiti d' avanti al Podeſtà, & è contra, & queſto s' oſſervi per tutti li altri ſtipendiati, & ai quali ſi pagano delle pecunie del Dominio noſtro.

Del Chiamar il Conſeglio della Terra.

7 E' Stato anco preſo, & proviſto, & così da eſſer de cętero oſſervato. Ti commettemo col noſtro Conſeglio di Dieci, che ſempre che ſarai ricercato dalli Deputati tu gli debba dar facoltà di convocar il ſuo Conſiglio, nel quale tu, & il Podeſtà, overo uno almeno di voi, quando l' altro non poteſſe per malatia, overo altra occupatione eſſervi preſente, debbà intervenir, & permetter che arenghino, & mettino quelle parti, le quali pareranno far, & eſſer per benefficio di quella Terra, & le quali ſempre per tutte le coſe conſervino il bono ſtato noſtro in eſſa Terra, & queſto per dichiaration eſpreſſa; che dalli Conſeglieri non vegnenti à Conſiglio, non ſii tolta pena alcuna, ne ſi facia, pagamento d' alcuna mercede per queſto alli Officiali citanti quelli tali alli Conſeglii, & oltra di ciò le citationi, & notificazioni, che eſſo Homini ſi reducano alli Conſeglii debbano eſſer fatte per li Officiali ſenza premio, & mercede alcuna.

Il Proveditor non eccedi la ſua Giuriſdizione ancorche per il Dominio, & Capi gli foſſe commeſſo.

8 SAperai di più eſſer ſtato preſo nel Conſeglio noſtro di Dieci ſotto di 7. Novembrio 1490, & così oſſervarai inviolabilmente, che tu debbi eſſer, & t' intendi in quella Providitoria con quella commiſſione ſolamente, & conditioni con le quali è il Proveditor noſtro di Peſchera nel governar, & cuſtodir, & far ragione, & Giuſtizia, ſi come è ſtato detto di ſopra, quanto alli Stipendiarii alla Cuſtodia tanto del Loco à te commeſſo, & tutte le altre lettere ſcritte, tanto per il Dominio Noſtro, quanto per li Capi di detto Conſeglio di Dieci, & ogni altre deliberazioni per qualche altro noſtro Magiſtrato fatte, per le quali ti foſſe attribuita maggior facoltà, che di ſopra è eſpreſſo, tutte per rivocate, & per non ſcritte s'abbino.

Che tu non poſſi imponer alcuna Angaria al Commun di Lonà.

9 NOn darai, ne dar poi alcuna Angaria alla Terra di Lonato, eccetto, che della ſemplice habitatione della Terra di Lonato.

Della

Digitized by Google

Della Cura dell' Arme, & delle Feste.

10 ITem circa le Arme, & cuſtodie delle Feſte, overo Balli, le quali ſi fanno fuori della Terra di Lonato à remover tutte le cauſe di contention della Giuriſdition, è ſtato dichiarato, che la prohibition delle Arme portate, & ritrovate di note tanto in eſſa Terra di Lonato ſia Giuriſdizion Tua; le Arme veramente nel giorno, tanto dentro, quanto fuori d' eſſa Terra s' aſpettino alla Giuriſditione del Podeſtà d' eſſo Luoco; di quelli veramente che farranno la Cuſtodia delle Feſte, e Balli di fuora non ti impedirai, & qualunque lettere, che foſſero ſcritte per il Dominio Noſtro altrimente comandanti, overo diſponenti ſiano per nulle.

Il Proveditore non ecceda i limiti della ſua Giuriſdizione 1686.

MArcus Antonius Juſtinianus Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nob. & Sap. Viro Leonardo Longo de ſuo mandato Proviſori Lonati, Fideli, Dilecto ſalutem, & dilectionis affectum. Hanno rappreſentato modeſtamente avanti li Capi del Conſeglio Noſtro di Dieci gl'Intervenienti della Fedeliſſima Communità Noſtra di Lonato, che Voi habbiate negato alli Conſoli della medeſima la licenza di ridurre il loro Conſeglio per quel giorno, che vi è ſtato richieſto, & che nello ſteſſo Conſeglio habbiate per voſtro ordine eſpreſſo fatta ballottar una Parte, & che ſiino da Voi tentate altre novità in quella Communitá contro il preſcritto delle voſtre commiſſioni, & maſſime del Decreto di detto Conſeglio 14. Decembre 1490. Vi Commettemo però con li detti Capi, che dobbiate aſtenervi da ſimili tentativi, & contenervi ne limiti della Giuriſdizione à Voi permeſſa in dette Commiſſioni, e Decreto, & altre ſuſſeguenti, quale ſi eſtende ſolamente ſopra le ſole perſone eſpreſſe in dette Commiſſioni, e Decreto, & non altrimenti, & così eſſequirete.

Datæ in Noſtro Ducali Palatio die VI. Maii Indict. IX. MDCLXXXVI.

Excellentiſſimi Conſilii X. Secret.
Angelus Nicoloſi.

1686. 9. Maii Preſentatę per l'Eccellente Sig. Camillo Tomaſi Sindico della Sp. Communità di Lonato all' Illuſtriſſimo Sig. Lonardo Longo Proveditor di detta Terra.

Regiſtr. in 4. Lett. fol. 82.

Tergo Nob. & Sap. Viro Lonardo Longo
Proviſori Lonati.

Contro il Proveditor per molte novità, e pregiudizii eccedenti la ſua Giuriſdizione 1550.

DIe 7. Auguſti 1550. Præſentatæ fuerunt per D. Gabrielem Tarellum, & Petrum Antonium Panitiam tanquam Deputatos, & Agentes nomine Communis, & Hominum Terræ Lonadi petentes earũ executionẽ in omnibus, ut in eis, quas die 9. Auguſti 1550. Magn. D. Dominicus Maripetro Digniſſimus Proviſor Lonadi in ſe parte Illuſtriſſimi Conſilii X. anni 1490. de quo in dictis Litteris, & viſis Privilegiis dictæ Terræ, & ſuper omnibus, & ſingulis habita diligenti conſideratione comiſit ipſas Litteras exequi, & executioni mandari retractando omnia innovata, & decrevit hac nocte ſcribere præfatis Dominis Capitibus X.

FRanciſcus Donato Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobili, & Sapienti Viro Dominico Maripetro de ſuo Mandato Proviſori Lonadi Fideli Dilecto ſalutẽ, & dilectionis affectũ. Ne è ſtato eſpoſto con modeſtia per li Nontii de queſta Fedeliſſima Communità Noſtra de Lonado, che contra la forma de ſoi Privilegij, & antiquiſſima conſuetudine havete poſto uno voſtro ſervitor alla cuſtodia della porta di queſto luogo, havendo caſſato uno altro di eſſa terra eletto per la ditta Cõmunità ſegondo l ſolito, & quale volete ſia ſalariato dal publico; & di più, che non ſolamente vi contentate di queſto, mà che volete, che tutti eſſi portinari, & altri Offitiali della Terra ſtiino occupati nelli ſervitii voſtri particolari di Caſa, mandandoli etiam fuori della Terra per ſei, & otto

 giorni

Digitized by Google

giorni, come vi piace, essendo massime detti Offitiali obligati solum à servirvi nelle cose dell'officio vostro, & che gli havete aggionto un altra nova gravezza, qual'è, che tutta la notte stia accesa sotto l vostro palazzo una lampada condenando li Consoli di questo luogo in caso si estingua: Non permettendo ancora che se possa pascolar secondo il loro consueto nelle fosse di quel luogo ad essa Communità concesse per vigor de suoi privilegij, & oltra che havete fatto far proclame che non si possi condur Biave da loco à loco del Dominio nostro, ne venderle senza special vostra licentia: Ma che è peggio che li havete fatto far comandamenti, etiam con pena de confiscation de Beni, che vi debbino dar in nota tutti li beni, intrade, & spese di essa Communità volendoli affittar, con governarli contra la intention soa, dimodo che la detta Communità si attrova per tali innovationi in grandissima perturbatione, & però havendone supplicato di oppertuno rimedio circa di ciò Vi Commettemo con li Capi del Conseglio Nostro di X. che dobbiate per ogni modo removervi da tutte queste vostre operationi, & innovationi, le quali volemo esser, & che habbiate per nulle, non essendo spettante à Voi, perche l'intention nostra è, che non ve habbiate ingerir in cosa alcuna oltra le cose contenute nella parte presa nel ditto Conseglio di X. sotto li 14. Decembre 1490; la quale quì inclusa vi mandamo, & così essequirete: Mà havendo alcuna cosa in contrario scriverete alli detti Capi. Has autem lectas, & registratas præsentanti restituite.

Datæ in Nostro Ducali Palatio die XXVIII. Julij Indict. octava MDL.

pro præsenti libras tres soldorum duos.

Tergo Nobili, & Sapienti Viro Dominico Maripetro
Provisori Lonadi.

LA R

Che quelli di Lonato non sijno obligati à pagar la Gabella al Portello di Padova.

1580 *Die 24 Decem. Præsentata per D. Marcum Vachettam de Lonato cum Privilegio Fidelissimæ Communitatis Leonati petentem ipsius executionem.*

NIcolaus Deponte Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Aloysio Grimano de suo Mandato Potestati, & Danieli Priolo Capitaneo Paduæ, & Successoribus Fidelibus Dilectis, Salutem, & dilectionis affectum. Essendo venuto in quella Città il fedel Nostro Marco Vachetta da Lonado per alcuni suoi negotii, pare che nel ritorno suo à Venetia con un Astolfo pur da Lonado Marti passato di mattina uno di quei soprastanti al Portello li habbi voluti astringere à pagamento di gabella per le loro persone, contra quello, che dicono esser il solito, & à quelli di Lonado concesso nelli loro Privilegii in prima adeptione, ricercandoci d'oportuno suffragio; onde intendendo noi sempre con molestia le novità, vi commettemo con li Capi del Conseglio Nostro di X., che dobbiate alli predetti de Lonado far, che gli siano osservati quanto in tal proposito è loro per li sudetti Privilegii in prima adeptione concesso. Has autem registratas præsentanti restituite.

Datæ in Nostro Ducali Palatio die XXIX. Novembris Indictione nona MDLXXX.

Illustris. Consilii X. Secret.
Dominicus Vicus.

L. S.
P. affixi. L. 3. f. 2.

1580. Die XXIX. Decembris registratæ in Cancell. Clarissimi Capitanei.
Registr. in Cancell. Fiscali Patavii in regist. T. à f. 70.

Tergo
Nobilibus, & Sapientibus Viris Aloysio Grimano Potestati,
& Danieli Priolo Capitaneo Paduæ, & Successoribus.

Che

Digitized by Google

Che Lonato non ſia tenuto à Condotte, ne à Fortificazioni ſe non ſarà eſpreſſamente comandato da Sua Serenità. 1613.

MArcus Antonius Memmo Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Vincentio Dandulo, de ſuo mandato Poteſtati, & Antonio Grimano Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Significamus Vobis hodie in Collegio Noſtro, habente auctoritatem à Senatu, terminatum fuiſſe ut infra videlicet: ſopra la ſupplicazione preſentata alla Signoria Noſtra à IX. Ottobre MDCX. per Dño Bernardin Corniani Dottor, e dalli fedeli Horatio Zugno, e Vincenzo Rodella Nonzii del fideliſſimo Territorio di Breſſa, dimandanti dover eſſer dichiarito che tutti tanto eſſenti, et privilegiati, ſiano ſottopoſti alla contribuzione delle ſpeſe fatte, & che ſi faranno per quel Territorio al Preſſidio della Fortezza degl'Orſi Novi, & alle Condotte de Monitioni, & di arme de Soldati, & altro per ſervizio del Stato, & come in quella; & ſopra quelle parimente preſentati per Dño Pietro Cazalio, Marco Antonio Setto Dottor, & Zuane Calcinelli Dottor Ambaſciatori, & Nonzio della Riviera di Salò; Dño Horazio Ricaldini Dottor, & Franceſco Moſcardo Dottor Intervenienti per la Communità di Valcamonica, & dalli Fedeli Violo Pelegrini, & Bortolamio Robazzo Nonzii, & Intervenienti per la Communità di Lonado, riſpondenti per le cauſe in quelle eſpreſſe ſtante li loro privilegii, & come membri ſeparati dal detto Territorio eſſer quello licentiato dalla dimanda ſopradetta: eſſendo ſtati uditi in contraditorio giudizio, & longhiſſime diſputazioni li Avocati di tutte eſſe parti, con quanto hanno voluto dir, dedur, & allegar à favor delle loro ragioni; maturamente conſiderato il tutto, fu terminato, che reſtando ferme le coſe giudicate ſin' hora, così dal Senato, come dal Collegio con l' Auttorità di eſſo Senato, in propoſito di contribuzioni, ſia eſſo fideliſſimo Territorio di Breſſa licenziato dalle dimande per lui fatte contro la Riviera di Salò, Valcamonica, & Lonado, cioè dalle ſpeſe fatte da eſſo Territorio al Preſſidio della Fottezza degl' Orzi Novi, condotte de Monizioni, di arme de Soldati. Dovendo però nell' avvenire li detti di Riviera, Valcamonica, & Lonado contribuir à tutte quelle coſe, che ſaranno nominatamente chiamati con le deliberazioni, che ſaranno fatte dal Senato, & Collegio ſudetto.

Quare auctoritate ſupraſcripti Collegii Mandamus Vobis, ut ſupraſcriptam Terminationem obſervetis, & ab omnibus inviolabiliter obſervari, ac ubi opus fuerit regiſtrari, præſentantique reſtitui faciatis.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XIII. Februarii Indictione XII. MDCXIII.

Alviſe Saitta Secret.

Præſentatæ die 14. Martii 1614. per D. Lucretium de Caballis Syndicum Sp. Communitatis Lonati, ac D. Bartholomæum Robacium ambos Intervenientes dictæ Sp. Communitatis Illuſtriſſimis D.D. Rectoribus Brixiæ, qui juſſerunt exequi &c.

Tranquillus Lealis Nott. Cancelleriæ Præfet.

L. S.
P. appenſi

Che

Digitized by Google

Che li Rettori di Breſcia non giudichino in materia di taglie, perche il giuditio in prima inſtanza s'aſpetta al Podeſtà di Lonato 1606.

LEonardus Donato Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobili, & Sapienti Viro Jo: Paulo Gradonico de ſuo Mandato Capitaneo Brixiæ fideli dilecto ſalutem,& dilectionis affectum. Si ſono modeſtamente doluti gl' Intervenienti della fedeliſſima Communità di Lonado, che avendo gettata una Taglia in Communità per ſupplire alle gravezze, fattioni, & ſpeſe, che occoreno farſi per ſervizio publico, ſia ſtato per parte de alcuni chiamati Foreſtieri habitanti in detta Terra impetrato un Mandato da Voi, con il quale gli viene ſuſpeſo l'eſſatione di detto danaro contro la forma delle Leggi, & anco contra il tenore del Privilegio conceſſogli in prima adeptione l'anno 1440. & confirmato l'anno 1517. per il quale viene diſpoſto, che le cauſe in prima inſtantia ſiano giudicate dal Podeſtà di quella Terra, in conformità di molte Ducali, & Giudizii delli Capi del Conſeglio Noſtro di Dieci. Il che ſe così è Vi commettemo con li ſudetti Capi per eſecuzione delli ſudetti Privilegii, Ducali, & Giudizii non dobbiate quoquomodo ingierirvi in detta cauſa in prima inſtantia, ma permetiate che il Podeſtà di detta Terra giudichi lui detta cauſa in prima inſtantia conforme all'ordinario. Et ſe alcuno delle parti ſteſſe ſi ſente gravato citata parte compari, che non ſe li mancherà di Giuſtizia.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XXVII. Junii Indict. IV. MDCVI.

Illuſtriſsimi Conſilii X. Secret.
Jo: Baptiſta Padavinus

Præſentatæ per D. Hieronymum Orlandinum Nuntium ſupradictæ Sp. Communitatis Lonati Die X. Julii 1606. ſupraſcripto Illuſtriſſimo D. Capitaneo, qui juſſit intimari reffer. Bertulo Officiale &c.

Tergo
Nobili, & Sapienti Viro Jo: Paulo Gradonico Capitaneo Brixiæ.
Regiſtr. in libro Ducali 18. Cancell. Capitaneatus fol. 80. tergo.

Pro Juriſdictione Prætoria Criminali 1608.

LEonardus Donato Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Andreæ Guſſono de ſuo mandato Poteſtati, & Andrea Baduario Capitaneo Brixiæ, fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Se così è che nel caſo per il quale è ſtato querelato Gio: Battiſta Pappa non ſi ingieriſca pena di ſangue, con li Capi del Conſeglio noſtro di X. vi Commettemo, che per la debita eſecuzione delli Privilegii conceſſi alla fideliſſima Communità di Lonado dobbiate mandar ditto Proceſſo al Podeſtà di Lonado; affinche per virtù di eſſi Privilegii, ſervatis ſervandis adminiſtri ragion, & giuſtizia. Ma ſe haveſte altro in contrario reſcrivendo ad eſſi Capi tenerete in ſoſpeſo la miſſion del proceſſo fino ad altro ordine.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die IV. Auguſti Indictione ſexta MDCVIII.

Illuſtriſs. Conſilii Decem Secret.
Joannes Baptiſta Padavinus

Tergo
Nobilibus, & Sapientibus Viris Andreæ Guſſono Poteſtati, & Andreæ Baduario Capitaneo Brixiæ.

Quòd

Digitized by Google

Quòd Poteſtas Lonati ſit Judex primæ inſtantiæ pro Damnis datis 1550.

FRanciſcus Donato Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Melchiori Michaeli de ſuo Mandato Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis Fidelibus Dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. E ſtà eſpoſto alli Capi del Conſeglio Noſtro di X. per nome della Fideliſſima Communità noſtra di Lonado, che alcuni hanno tratto, & convenuto eſſa Communità avanti li Preceſſori voſtri, & Voi per differentie, che con lei pretendino avere per cauſa de' danni dati, & paſcoli in prima inſtantia contra la forma di Privilegii conceſſi alla ditta Communità dalla Signoria Noſtra in prima adeptione del 1440., & confirmata del 1517., & non obſtante littere ſcritte con li Capi del detto Conſeglio di X. ſotto il dì 19. di Ottober 1532. alli Preceſſori per ſimile contrafazione eſſendo ſtatuito per il detto privilegio, & diſpoſto che il Podeſtà de Lonado adminiſtra ragion, & Juſtizia in ogni caſo, & cauſa, excetti nelli Caſi Criminali, dove ſe ingeriſſe pena di Morte, ò di mutilazion di membro, per oſſervazione del quale, è ſtata recercata conveniente proviſione. Onde Noi con li ſopradetti Capi Vi Commettemo, che debbiate remettere le dette cauſe ad eſſo Podeſtà di Lonado in prima inſtantia. Non interrompendo, ne permettendo che per alcuno gli ſia interotta tale ſua Iuriſdizione per oſſervazione del detto Privilegio ſi come è honeſto, & firma intention Noſtra, & delli detti Capi. Ma ſe haveſti alcuna coſa in contrario, & ſentendoſe alcuno gravato, ne ſcriverete, & comparino citata parte avanti li detti Capi, che non ſi mancherà de Iuſtizia.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XXI. Iulii Indictione VIII. MDL.

per præſentibus libr. tres ſolid. 2.

Præſentatæ &c. coram Clariſſimo D. Capitaneo die nono Septembris 1550. per D. Iulianum Pappam, & D. Petrum Galinam Intervenientes pro Communitate Lonadi petentes illarum executionem, & obſervantiam &c. Quas Litteras præfatus Clariſsimus D. Capitaneus commiſit, & mandavit exequi in omnibus ut jacent, caſſando quoſcumque actus factos in Offitio Magcie ſuæ in prima cauſa, & remittendo partes ad Sp. D. Poteſtatem Lonadi Iudicem primarium tanquam ad Iudicem competentem, & omni meliori modo &c.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Melchiori Michaeli Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis.

A. R.

L. S.
P. affixi

Regiſtratæ in Regiſtro Ducal. S. fol. 147.

Antonius

Digitized by Google

ANtonius Priolo Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Jo: Baptiſtæ Fuſcareno de ſuo mandato Poteſtati, & Antonio Mocenigo Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus Fidelibus Dilectis ſalutem, & Dilectionis affectum. Habbiamo nel Collegio noſtro con l'auttorità del Senato confirmato li Capitoli preſi nel Conſeglio della Fidelisſima Communità di Lonato in propoſito, che ſiano levate le ſcoſside, che ſono eſlationi di Suſſidio, di affitti di Paſcolo, e di ſpeſe di aque, che li debitori publici di quella Communità da Tr. 10. planet. in sù, paſſati li tempi limitati, ſiano dalli Rettori della Terra ſcolsi con vinti per cento di più, applicati come in eſſa, che la locatione, ò diviſione dei Beni della Poſſeſsione del Venzagho di ragione di quella Communità, che ſul fare ogni cinque anni, ſia per l'avenire ogni ſette anni fatta, con permetterli di poter nelle occaſioni delle nove diviſioni deliberar ciò che ſtimeran più conveniente, & giovevole, & come nella ſua Supplicatione, & nelli Capitoli ſopradetti, del che vi diamo aviſo, accioche, come confirmati da Noi reſtino anco in tutte le ſue parti eſsequiti. Has autem regiſtratas præſentanti retrituite.

Datæ in noſtro Ducali Palatio die 19. Iunii Indictione II. MDCXIX.

Ottavian Medici Secret.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Io: Baptiſtæ Foſcareno Poteſt. & Antonio Mocenigo Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus.

Præſentatæ die 3. Iulii 1619. per Magn. D. Io: Baptiſtam de Patutiis Illuſtriſs. D.D. Rectoribus qui juſſerunt exequi, &c.

Regiſtrato in Ducali 21. fogl. 115.

Quod

Digitized by Google

Quòd Lonatum poſſit conducere blada ſua in Riperiam 1465.

CHriſtophorus Mauro Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Joanni Lauredano de ſuo Mandato Poteſtati, & Donato Barbaro Capitaneo Brixiæ Fidelibus Dilectis Salutem, & dilectionis affectum. Ambaſciator Communis Lonadi, qui ad præſentiam Noſtri Dom. comparuit pro ſuo Communi, humiliter ſupplicavit homines Lonadi poſſe de facultate ſua, & voluntatem, & utilitatem ſuam facere, & maximè cum Subdibis noſtris Riperiæ vicinis ſuis, ad quos volunt de frumentis ſuis propriis, & aliis bladis ſubvenire; quod ſibi aſſerunt prohiberi ex juſſus noſtro, permittitis dicta frumenta alio portari quàm Brixiam. Quo circa volumus, & mandamus vobis, quòd prædictos homines Lonadi permittatis frumenta, & alia blada ſua portare, & vendere ad alios ſubditos noſtros Riperiæ Brixienſis Diſtrictus tantùm, ſed non ad alios, nec ad alia loca extra Brixianum, quorum noſtra intentio eſt, quòd prædicti Subditi noſtri poſſint cum Subditis noſtris invicem vivere, & ſibi invicem opitulari; nec cogantur ſua frumenta plus Brixiam, quàm ad Terras noſtras Brixiæ conducere.

Dat. in noſtro Ducali Palatio die XVI. Decembris Indict. XIV. MCCCCLXV.

L. S.
P. Appenſi.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Joanni Lauredano Poteſtati, & Donato Barbaro Capitaneo Brixiæ.

Proviſori Salodii, & Capit. Riperiæ.

LI Deputati della Fedeliſſima Communità Noſtra di Lonado venuti alla preſentia Noſtra ne hanno ſupplicati, eſſendo ſtà ſempre ſolito, che quelli de Lonà per biſogno loro habbiano comprato liberamente, e ſenza alcuna prohibitione Formenti ſopra il Mercato di Deſenzano; & devedandogli voi hora, che non poſſiano comprare, per il che quella Terra, & li Piſtori di eſſa non hanno Pane ſpeſſe fiate, & ne patiſcano grandemente. Voſſamo commettervi, che vogliate levar in ciò ogni prohibitione, onde noi conſiderando, che per quella via nò poſſiano eſſer commeſſi contrabandi à queſti tempi, & che è conveniente, che debbiate permettere ad eſſi Fedeliſſimi Noſtri, che ſecondo il ſolito poſſiano comprar Formenti per biſogno loro, & de ſuoi Piſtori ſopra il Mercato di Deſenzano, & così eſſequirete &c.

D. Antonius Venerio
D. Jo: Aloyſius Superantio
D. Juſtinianus Contareno, &
D. Nicolaus de Ponte D. E.
} *Conſigliarij.*

Die XXX. Martii MDLI.

Victor de Vechiis Ducalis Notarius Ex.

Domi-

Digitized by Google

Dominicus Faletro Proviſor Salodii, & Capitaneus Riperiæ.

E Sequendo le Lettere della Sereniſsima Signoria di 3. Marzo 1551. & così inſtato per Lettere del Magnifico Proveditor di Lonato, e delli Agenti di quella Spett. Communità. Tenore præſentium Commandiamo alli Sovraſtanti al Deſenzano, che debbano permettere, che li Uomini, & Abitanti del detto Loco di Lonado poſſano ſecondo il ſolito per il biſogno loro, & de ſuoi Piſtori comperare ſopra quel Mercato de formenti, ſicome è il dovere, e mente, ut ſupra, di Sua Serenità, & queſto in pena de Ducati cinquanta da eſſer applicata alla Caſſa dell'Arſenal, altramente &c. In quorum fidem &c.

Salodii die XIV. Martii MDLV.

L. S.

Petrus de Ramis Cancell. Mand.

Regola per aggravar i Foraſtieri venuti di novo. 1564.

Hieronymus Priolus Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Franciſco Battalea de ſuo mandato Proviſori Leonadi, & Succeſſoribus fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Significamus vobis, quòd heri in Conſilio noſtro Rogatorum capta fuit Pars tenoris infraſcripti videlicet: Che à ſupplicazione delli Fideliſſimi noſtri Commun, & Homini da Lonado la Parte preſa nel loro Conſeglio à XXVIII. Decembre 1561. in propoſito delli Foreſtieri, che anderanno ad habitare in detta Terra, ſia per auttorità de queſto Conſeglio laudata, & approbata, come ſtà, & giace, & hora è ſtato letto. MDLXI. à XXVIII. Decembre. Nel publico, & general Conſeglio del Commune, & Homini de Lonado convocato, & congregato al modo, & nel loco ſolito de licentia, & mandato, & in preſentia di Magnifici Rettori di detta Terra; eſſendo per Dio gratia ſopita, & terminata la lite, & differentia, che già longo tempo è ſtata trà il Commune, & Homini Originarii di eſſa Terra di Lonado da una parte, & li Foreſtieri habitanti in quella, & ſuo Territorio dall' altra, circa il pagar delle angarie ivi correnti per l' amorevole oblatione preſentata per nome d'eſſo Commune all' Eccellentiſſimo Conſeglio de XL. Civil. Nov. ſotto el dì 3. Marzo 1558. & accettata per l' Intervenienti di eſſi Foreſtieri ſotto el dì 3. Aprile 1560. come conſta dalle predette coſe nell'Officio di Clariſſimi Signori Auditori Novi, nel qual tempo di detta lite molti Foreſtieri ſono venuti da diverſe parti ad habitare in eſſa Terra de Lonado, & ſuo Territorio ſenza pagar coſa alcuna delle fattioni, & angariæ correnti in quella contra la forma de ſuoi Statuti, & Privilegii à danno, & pregiuditio del detto Commune, & contro quello ſi oſſerva in ogni loco di queſto Illuſtriſſimo Dominio, alla qual coſa dovendoſi provedere per beneficio publico, & per l' amorevolezza ſi vol dimoſtrar verſo quelli Foreſtieri, che veniranno ad habitar in eſſa Terra, & Territorio de Lonado, però L' anderà parte che de cætero tutte le Perſone Foreſtiere, che veniranno ad habitar in eſſa Terra, & Territorio de Lonado debbano contribuir

Digitized by Google

tribuir con il detto Commune per la ratha dello eſtimo de ſuoi beni, & teſte alle angarie, & fattioni correnti in quello, ſecondo la forma de ſuoi Statuti per anni dieci continui, & debbano dar ſegurtà frà termine di uno meſe doppo ſaranno venuti, ſi come ſi oſſerva nella Magnifica Città di Breſſa, & ſuo Territorio, & paſſati detti anni dieci, poſſano, & s'intendano godere tutti li privilegii, gratie, & immunità conceſſe per il prelibato Illuſtriſsimo Dominio à detto Commune per li ſuoi benemeriti, & ſiano all' iſteſsa conditione, che ſono l'altri Foreſtieri già longo tempo ivi habitanti, godendo ancora delli benefitii juxta la continentia di detta oblatione accettata ut ſupra, qual reſti nel ſuo vigore, & s'intenda confirmata, non derogando però ad alcuno altro Statuto, conceſsione, over privilegio di eſſo Commune, & ſi debba procurar, che la preſente ſia confirmata dall' Illuſtriſſimo Senato, qual Parte è ſtà preſa, & ottenuta nel preditto Conſiglio per balle cinquantaſette affermative, nulla contraria. Quare mandamus vobis auctoritate ſupradicti Conſilii, ut ſupradictam partem obſervetis, & ab omnibus inviolabilitèr obſervari, ac in actis Cancellariæ veſtræ ad ſucceſſorum memoriam regiſtrari faciatis.

Dat in Noſtro Ducali Palatio die XXX. Iunii Indictione VII. M.D.LXIIII.

Pro præſentibus Ducatos duos.

Die XIII. Iulii 1564. Præſentatæ fuerunt Literæ ſupraſcriptæ Clariſsimo Domino Proviſori exiſtenti in Camera magna ſuæ ſolitæ audientiæ per Dominos Natalem Paganum, & Ioannem Antonium Zanibonum Syndicos Communis Lonadi, (& qui D. Ioannes Antonius eſt etiam Conſul præſentis menſis Iulii) petentes earum executionem &c.

Qui Clariſsimus D. Proviſor exiſtens ut ſupra juſsit eas exequi, & executioni mandari in omnibus ut ſtant, & jacent &c.

L. S.

P. ap.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Franciſco Battalea Proviſori Lonadi, & Succeſſoribus.

Contra

Digitized by Google

Contra aucupantes tempore frugum in Territorio Lonati, & Venzaghi: 1574.

ALoysius Mocenigo Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus,& Sapientibus Viris Nicolao Memo de suo mandato Provisori Lonati, & Successoribus suis fidelibus dilectis salutem,& dilectionis affectum. Significamus Vobis, quòd sub die VII. instantis mensis in Consiglio nostro de XL. Criminali deputato explacitare. Vir. N. Michaelis Bono Advocat. Communis nostri posita, & capta fuit pars tenoris infrascripti videlicet: Convenit Justitiæ, & dignitati Dom. Nostri providere juris remediis, ut unusquisque sub libero statu nostro quietè, ac pacificè vivere, bonisque suis frùi, & gaudere valeat, & Malefactores puniri. Ideò cum (pro ut ex partibus captis in Consilio generali fidelissimæ Communitatis nostræ Lonati dierum 28. Decembris, & 23. Maii proximè præteritorum] hoc Consilium non sine maxima displicentia, & indignatione intellexerit reperiantur quam plurimi, & diversi tã Terrigenæ, quàm Forenses etiam de alienis ditionibus, qui humanæ prorsus charitatis immemores, & propemodum dedita opera uti solæ petulantiæ, & luxui dediti, non solum in Territorio Lonati, verùm & magis in loco Venzaghi ejusdem Communitatis multa insoportabilia, & non spectanda damna, ruinæ, & devastationes diversimodè inferentes, & potissimùm in terris, & campis seminatis, & plenis mileo, aliisque minutis frugibus, dum omnibus armorum generibus muniti etiam per Decreta prohibitis in secta pro excessibus, insultationibus, & criminibus, ac homicidijs patrandis contra custodes publicos, & alios particulares eos arguere volentes, pedester, equesterque per dicta loca, & campos vagantes cum accipitribus, & alijs rapacibus avibus, qualeas, & perdices infectantes canes immittendo, & retia quædam plumbeis ponderibus circumunita, ac nonnulla alia pernicioſa sonora instrumenta aucupatoria per campos milioſos distrahendo, & quatiendo cum totali dictarum frugum, & miliorum devastatione, & exterminatione adeoque pauperibus, qui ut sibi, quàm possunt substantiam comparent totius anni tempore nullis parcunt sudoribus, tota ab his conteritur, & absumitur. Unde pro majori parte ipsi miseri mox victum mendicare astricti sunt. Quibus inconvenientibus, & si tam per Decreta Ducalia, quàm per Statuta, Privilegia, Ordines, & Provisiones dictæ Communitatis per Dominium nostrum confirmat: sit provisum; attamen ad ipsius postulationem,& pauperum suorum solamen, dignitati, quoque Justitiæ ut supra convenit, ut etiam specialitèr aliis gravioribus, & severioribus pœnis indemnitati eorum consulatur. Quò ipsi fidelissimi nostri,ut mentis est Dom. Nostri rebus, & substantiis suis quietè, & pacificè, ac absque alicujus perturbatione frui, & gaudere valeant. Ideo vadit pars, quod Provisores dictæ Terræ Lonati, & Successores, qui pro tempora erunt auctoritate hujus Consilii publicè proclamari faciant tam in dicta Terra Lonati, quàm in Loco Venzaghi, quòd nulla persona cujusvis gradus, status, & conditionis tam terrigena, quàm forensis, & de aliena ditione audeat, neque præsumat equester, pedesterve damnum aliquod ut supra facere, nec inferre in prædictis locis Territorii Lonati, & Venzaghi, non aucupando in eis quoquomodo, nisi post excisas, & evulsas fruges, & milia, & præsertim cum retibus, & instrumentis prænarratis in campis seminatis milio, & aliis frugibus minutis sub pœna cuilibet contrafacienti, ultra alias pœnas impositas ut supra, Ducatorum ducentorum pro quoque auferend:, & Arsenatui Nostro applicand: pro dimidia, & pro alia dimidia prædictæ Communitati, & accusatori, ac denuntianti, dummodo ex ejus accusa veritas habeatur equalitèr, nec non, & banni de Terra, & Territorio Lonati, & per XV. milia ultra confinia per decenium, cum pœna frangenti confines banni perpetui ut supra, & talea captori, seù accusatori librar. ducent. pro quoque solvendarum de bonis suis sierunt, sin autem ex pecuniis Sp. Communitatis, & si capti fuerint, seù condemnati in vires Justitiæ, ut supra venerint, non mittantur ad bannum, nec è carceribus relaxentur, nisi priùs solutis prædictis Ducat. ducent. & talea, & si non haberent unde solverent, mittantur per quinquenium ad remigandum in compedibus pro remigiis super triremibus Illustriss. Dom. Nostri, quibus finitis sint, & intelligantur etiam banniti, ut supra. Et quod in hujusmodi accusis, & denuntiis serventur Statuta, Ordines, & Provisiones dictæ Communitatis, & accusatores teneantur secreti, & Rectores ipsi immediatè factis condemnationibus reorum, quos in brevior termino expediantur,

Digitized by Google

tur, & expediri debeant, teneantur mittere nomina talium condemnationum de tempore in tempus Proviſoribus ipſius Arſenatus noſtri ad hoc, ut poſſint eas mittere executioni, & executio præſentis partis demandetur per dictos Rectores, & Juſdicentes, quibus ſpectat, & facta fuerit conſcientia de damnis datis. Quo circa cum præfato noſtro Conſilio Vobis mandamus, ut partem prædictam, & omnia, & ſingula in ea contenta obſervare, exequi adimplere, ac ab omnibus executioni debitæ demandari facere debeatis, eamque publicari faciendo in omnibus, & per omnia pro ut ſtat, & jacet. Has autem regiſtratas in Cancellaria præſentantibus reſtituite.

Datæ in Noſtro Ducali Palatio die IX. Junii Indictione ſeconda MDLXXIV.

Die 27. Junii 1574. Per Dominos Bernardum Aſtelphi, & Gaſparem Orlandinum Conſules, ac D. Jo: Antonium Zanibonum Syndicum Communitatis Lonadi præſentatæ fuerunt Magn. D. Nicolao Memo Proviſori opidi prædicti Lonadi exiſtenti in Conſilio congregato dictæ Terræ petentes, & inſtantes earum executionem. Qui Clariſs. D. Proviſor juſſit pro ut jacent eas exequi debere.

Die primo Auguſti 1574. Publicatum fuit in omnibus ut ſupra per Matthæum Rampini publicum miniſtralem Terræ Lonadi ad lapidem plateæ Terræ Lonadi alta voce, de cõmiſſione Clariſſimi D. Proviſoris Lonadi exequentis ſupraſcriptas literas multa multitudine Populi aſtantis legente me Jo: Antonio Aſtulpho Not. & V. Cancellario ſummiſſa voce.

Item, Die 8. dicti ſimiliter per eundem miniſtralem publicatum fuit alta voce in omnibus ut ſupra in Territorio Venzaghi, & pẽnes Eccleſiam S. Joannis propè Caſtrum Venzaghi legente me antelato Vice Cancellario, multis aſtantibus.

Die 21. Auguſti 1575. Publicatum fuit in omnibus ut ſupra per Matthæum Rampinum publicum Miniſtralem Terræ Lonadi ad Lapidem Plateæ Terræ Lonadi alta voce de cõmiſſione Clariſſimi D. Proviſoris Lonadi exequentis ſupraſcripras literas multa multitudine populi aſtantis, legente D. Jo: Jacobo Orlandino Cancellario ſummiſſa voce.

Die 24. dicti ſimiliter per eundem miniſtralem publicatum fuit alta voce in omnibus ut ſupra in Territorio Venzaghi, & pœnes Eccleſiam S. Ioannis propè Caſtrum Vanzaghi legente me Jo: Antonio Aſtulpho Vice Cancellario, multis aſtantibus.

Die 19. Auguſti 1576. publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ literæ ad columnam plateæ Terræ Lonadi per Bernardinum Teſſadrum Miniſtralem publicè, & alta voce, me Notario legente ſummiſſa voce, multa populi multitudine ibidem aſtante.

Jo: Baptiſta Verdina Not. &c.

Die 19. Auguſti 1576. Publicatæ fuerunt literæ ſupraſcriptæ prope Eccleſiam S. Ioannis prope Caſtrum Venzaghi, per Matthęum Rampinum miniſtralem, legente ſummiſſa voce me Jo: Antonio Aſtulpho Not. mand. &c. Præſentibus Petro Antonio Ricio, & Antonio Panitia Campariis, ac diverſis aliis Teſtibus, &c.

L. S.
P. app.

Tergò

Nobilibus, & Sapientibus Viris Nicolao Memo
Proviſori Lonati, & Succeſſoribus.

Licentia

Digitized by Google

Licentia commedendi Ova, & Laticinia in Vigilijs, & quatuor Temporibus 1641.

EXposuerunt reverentèr coram Nobis Intervenientes Sp. Communitatis Lonati dictam suam Communitatem suplicem à S. Sede petijsse, ut sibi, & singulis personis ejusdem dignaretur indulgere, ut in omnibus Vigilijs per annum, & quatuor Temporibus ovis, & laticinijs vesci liceret, ex causis, ut in suplici libello, prædictæ S. Sedi exibito continetur, responsum verò ab Eminentissimis, & Reverendissimis Cardinalibus Sacræ Cogregationis Sancti Offitii reportasse cum suo Ordinario, qui in hujusmodi casibus facultatem sufficientem habet, agendum esse. Quàm cum Sp. Communitas à Nobis etiam porrecto supplici libello illud ipsum postulasset. Nos verò hujusmodi connarratorum cognitionem non habentes Reverendo D. Iulio Pivio Vicario nostro Foraneo Polpinatiarum propè Lonatum, & vice nostra dicta Testium, & informationes super præfato negotio sumeret mandatum dedissemus, & denique informationes ipsas cum litteris sub sigillo præfati Reverendi Vicarii nostri Foranei à D. Francisco Asula Æquiti aurei calcaris SS. D.N. Papæ, & à præfata Sp. Communitate misso accepissemus. Volentes ad hujusmodi negotijs ut par est expeditionem procedere.

Visis denuo suplici libello cum declaratione, & remissione potestatis. Visis etiam depositionibus Testium super capitulis alias productis constitoque Nobis narrata omnia veritate nisi Cupientes quantum cum Domino possumus peccati, & scandali causas, & radices evellere: considerantes maximè humanam fragilitatem, quam non facilè futurum creditur, ut Populus indulgentia fruitur, circumditus, & in agricoltura laboribus toto anni tempore fere immixtus, piscium que summa inopia laborans à dictis cibis vetitis abstineat, prædictæ Sp. Communitati, & singulis Personis ejusdem ut in omnibus Vigilijs per annum, & quatuor Temporibus, [excepta tamen Quadragesima] ova, & laticinia licitè, & sine peccato commedere possit, & valeat in Domino concedimus, & indulgemus. Hortantes nihilominùs in Domino universos, & singulos prædictæ Sp. Communitatis, ut Dei benignitati, qui ista concessione, & indulgentia suorum imbecillitati compatitur, & succurrit alijs assiduis pietatis, & religionis Officiis respondere non desistant, & ita &c. omni &c.

Dat. Veronæ ex Palatio Episcopali die 28. Maii 1641.

(*Marcus Episcopus Veronæ, &c.*

L. S. Dominicus Ugucionus Cancell.
appensi.

Per il Pascolo di Venzagho, per le Pecore.

1668. 16. Febraro. Presentate all' Illustriss. ed Eccellentiss. Sig. Proveditor, e Capitanio da D. Gio: Maria Zambello Interveniente, & per nome della Sp. Communità di Lonato. Quali aperte, & lette. S. E. ordinò la loro esecuzione, refferendo Lodovico Rivante Offiziale.

DOminicus Contareno Dei Gratia Dux Venetiarium &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Iacobo Miani de suo mandato Provisori Salodii, & Capitaneo Riperiæ Brixiensis, & Successoribus fidelibus dilectis salutem, & dilectionis affectum. In ordine à quanto nelle giurate informazioni del Precessor Vostro dì 3. Settembre passato ci viene da quello esposto sopra la scrittura già presentata dalli Deputati della Communità di Lonato concernente li Pascoli di Venzagho vedemo, che essendo li beni d'essa Communità situati ne gl' ultimi confini di cotesta giurisdizione uniti per poco tratto al tener di Riviera, non possono i Pascoli di quello apportar danno, ò verun pregiudizio à cotesti Popoli. Fattosi inoltre, riflesso al contenuto dei Proclami di Riviera, che escludono dal bando rigoroso delle Pecore la Quadra di Montagna come inhabili quelle Campagne ad

altra

Digitized by Google

altra rendita, che di paſcoli come pure alla ſentenza de Rettori di Breſcia dì 6. Aprile paſſato, che nel Proclama generale prohibitivo delle Peccore eccettua i paſcoli di Lonato, conoſcemo però conveniente di rendere eſaudite le inſtanze della Communità ſteſſa. Volemo dunque, che in conformità dell'ordinario reſti ad eſſa permeſſo affitare li Paſcoli del Venzagho; Onde col tratto de queſti, che è tenuta di corriſpondere, così in coteſta Camera, come in quella di Breſcia per eſtinzione delle publiche gravezze vaglia à ſoſtenerſi, e ſupplir alle medeſime, & in tanto preſcriverete ordini riſſoluti à coteſti Miniſtri, perche, ceſſando dall'inferire moleſtie à Paſtori, ò altri per detta cauſa, goder poſſano queſti quietamente l'uſo de Paſcoli ſteſſi, com'è conveniente.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XXXI. Janvarii, Indictione IV. MDCLXVII.

Lodovico Franceſchi Segret.

Regiſtrate le preſenti Ducali nella Cancellaria Prefetizia di Salò nel libro delle Ducali corrente à fol. 248.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Jacobo Miani Proviſori Salodii, & Capitaneo Riperiæ Brixienſis, & Succeſſoribus.

CONFIRMATIONE DE' PRIVILEGIJ.

Circa le Hoſterie, Dacij, e limitatione da inveſtire 1688.

Adì 25. Settembre 1688. Preſentata per D. Carlo Zambello Conſole della Communità di Lonato.

DOminium Venetiarum, &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Jo: Antonio Ruzzino de ſuo mandato Poteſtati, & Hieronymo Corrario Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus fidelibus dilectis, ſalutem, & dilectionis affectum. Significamus vobis hodie in Conſilio noſtro Rogatorum captam fuiſſe partem tenoris infraſcripti, videlicet. Gode la Communità di Lonato in teſtimonio della ſua fedeltà, e benemerenza l'eſenzione in perpetuo di molti Dacii, e trà eſſi quello dell' Hoſterie, che comprendono il poter vender vino, pane, e carne à minuto pagando nella Camera di Breſsa per annua contribuzione lire due milla quaranta de piccoli; Supplica per tanto che gli ſiano mantenuti illeſi li ſteſſi ſuoi Privileggi; ſopra quali haute l'informazioni delli Rettori di Breſcia, del magiſtrato de Preſſidenti ſopra l'eſazion del denaro publico, e la relazione degl' Avocati Fiſcali, che affermano il poſſeſſo pacifico de loro Privileggi, Noi per tanto venimo in riſſoluzione di confermare li medemi, così che non habbino ad eſsere alterati, ma reſtando con Decreto del Senato de X. Genaro paſsato ſtabilita la vendita dell' Hoſterie; Sia preſo, che per dar commodo anco ad eſsa Communità di Lonato, come altri habitanti della T. F. ò di queſta Città, che voleſsero inveſtire nelli Depoſiti alli cinque per cento, ſia conceſsa facoltà à quelli particolari, che inclinaſsero adempire la predetta ſumma di ricever la riſcoſsione de prò nella Camera di Breſsa ſopra la predetta limitatione, potendo conſeguir li prò dalla detta Communità, ſenza che il denaro paſſi per Camera. E li Deputati ſopra la proviſion del denaro diano gli ordini proprij per l'eſecuzione della preſente, come ſtimeranno aggiuſtato. Quare auctoritate ſupradicti Conſilii mandamus vobis, ut ita exequi debeatis. Has autem regiſtratas præſentanti reſtituite.

Datæ in Ducali Palatio die XI. Septembris Indictione XII. MDCLXXXVIII.

Gio: Franceſco Marcheſini Segret.

Regiſtrata in Regiſtro Ducal. XXXIV. Cancellariæ præfetitiæ Brixiæ. fol. 204.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Jo: Antonio Ruzzin Poteſtati, & Hieronymo Corrario Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus.

Che

Digitized by Google

Che Carpenedolo paghi la terza parte del 35. per cento alla Communità, che paga nella Magn. Duc. Camera di Breſcia per la Podeſtaria, & aggionte, ç pene.

Die 11. *Februarii* 1667.

L'Illuſtriſs, & Eccellentiſs. Sig. Gio: Battiſta Foſcarini Capitanio eſſiſtendo in Camera aſcoltate le Parti, cioè il Signor Gio: Maria Piſtone per nome, & come Procuratore della Communità di Lonato, ſpecialmente eletto nella preſente cauſa da una, & il Signor Carlo Obici per nome, e come Procuratore della Communità di Carpenedolo con la preſenza di D. Gio: Battiſta Sibaldi Andatore di detta Communità, & Procuratore &c. dall'altra ſopra il Mandato della Communità di Lonato fatto à detta Communità di Carpenedolo delli giorni 18. Agoſto 1666., & altro di 25. Novembre 1666. Più coſe hinc inde replicate. Hà delegato la cognizione della preſente Cauſa all'Eccellentiſſimo Signor Dottor Chriſtoforo Galiardi, & al ſodetto Signor Obici, la deciſione de quali debba pontualmente dalle Parti eſſer eſſequita omni &c. Referente me Bernardo Avanzi Officiale, così hauta parola dalli antedetti del Commune di Carpenedolo, e dal Sig. Gio: Maria Zambello per nome della Communità di Lonato,

L. S. S. M.

Pro D. Comintiolo Nott.
Bernardinus Venturus Cancellariæ Præf. Nott.

19. *Febraro* 1667.

Noi Chriſtoforo Gagliardi, & Carlo Obici Giudici delegati dall'Eccellentiſſimo Signor Capitanio, come nell'atto 11. corrente eſſiſtente nell'Officio del Signor Bernardino Venturo Nodaro Preffetizio, à qual &c. Volendo decider, & terminar la conteſa pendente trà le Communità di Lonato, & di Carpenedolo per occaſione delli Mandati fatti per detta Communità di Lonato à detta di Carpenedolo uno del dì 18. Agoſto 1664. & altro 25. Novembre 1666. ſottoſcritto dalli Signori Mandola, & Venturo ſudetti Nodari &c. perche detta Communità di Carpenedolo paghi ſopra la ſua terza parte del Salario, che paga alla Podeſtaria di Lonato, anco la terza parte di tutte le aggionte, che ſono ſtà poſte da Sua Serenità ſopra la gravezza del 35. per cento, che ſi paga nella Magn. Ducal Camera per detta Podeſtaria inſieme con la perdita del danaro, & pene. Viſta perciò da Noi la Sentenza delli Eccmi Signori Rettori 16. Agoſto 1454. con la quale reſtò dichiarito, che la Communità di Carpenedolo ſij unita, & ſottopoſta alla Giuriſdizione del Podeſtà di Lonato, & che debba contribuire al Salario di detto Signor Podeſtà pro rata ſui eſtimi, & viſte anco altre ſcritture hinc indè preſentateci, & inſieme le ragioni di dette Parti, dichiariamo, & ſententiamo, come ſegue videl.

Che la Communità di Carpenedolo paghi à detta Communità di Lonato ſopra la ſua terza parte del ſalario, che paga alla medeſima per la detta Podeſtaria di Lonato, anco la terza parte di tutte le aggionte, che ſono ſtate impoſte da Sua Serenità ſin al giorno d'oggi ſopra detta gravezza del 35. per cento, qual terza parte di Salario con dette aggionte parimente doverà pagare per l'avvenire à detta Communità di Lonato, per qualli aggionte non pagate ſi debba far il conto da uno de Camerali, l'amontar de quali ſia pagato da detta Communità di Carpenedolo à detta di Lonato in queſto modo, una ratta à Paſqua di Reſurezione proſſima ventura, un altra al Santiſs. Natale ſuſſequente, & l'ultima ratta alla Santiſs. Paſqua di Reſurezione 1668. in moneta di Camera, non dovendo perciò detta Communità di Carpenedolo ſopra la ſomma di dette gravezze pagar à detta di Lonato alcuna perdita di danaro, che haveſſe fatta, e pena alcuna che haveſſe pagata, ò che reſta ſe di pagare, e non pagando detta Communità di Carpenedolo nelle ratte, e tempi ſodetti cada nelle pene, che ſi paga nella Magnif. Duc. Camera per detta gravezza per le ratte, che foſſero ſcadute, do-

Digitized by Google

te, dovendo per l'avenire detta Communità di Carpenedolo pagar il ſolito ſuo terzo del ſalario ſudetto con l'augmento delle aggionte ſodette nei tempi, che dette Communità di Lonato paga nella Magnifica Ducal Camera con la pena in caſo di tardato pagamento, omni &c.

Chriſtoforo Galiardi Dottore G. D. da S. E.
Carlo Obici G. D. da S. E.

Adì primo Aprile 1667.

Preſentata in Officio per li ſodetti Eccellentiſſimo Signor Dottor Criſtoforo Galiardi, & Signor Carlo Obici Giudici Delegati.
Preſenti li Signori Lelio Cominciolo, & Antonio Bonometto Teſtimonij &c.
L. S. S. M.

Pro D. Cominciolo Not.
Benardinus Venturus Cancell. Præff. Not.

Ducali, che non ſi levino Bolette, ne ſi paghi Datio per li frutti di Venzago.

1680. 28. Septembris.

ALoyſius Contareno Dei Gratia Dux Venet. Nob. & Sap. Viro Aloyſio Priolo de ſuo mandato Proviſori Salodij, & Capitaneo Riperiæ Brix. fidel. dilect. ſalutem, & dilectionis affectum. Eſſendoſi modeſtamente doluti avanti li Capi dell'Eccellentiſſimo Conſeglio di X. l'Intervenienti della Fedeliſsima Communità noſtra di Lonato, ch' eſſendo un ſpecialiſsimo Privilegio in prima deditione al detto Eccellentiſſimo Conſeglio raccomandato ſpecialmente fin l'anno 1440. ſempre confirmato con più Decreti 1449. & altri multiplici ſuſſequenti conceſſo, che detta Communità, & Huomini poſsino condur, & far condur alla detta Terra tutti li frutti, vini, & entrate d'ogni ſorte raccolti in qualſivoglia loco, & Territorio ſenza alcun pagamento di datio, atteſa la limitatione, che pagano nella Camera di Breſcia, & che non oſtante Gioſeppe Filippino datiaro del Vino di coteſta Riviera di Salò ſi sij fatto lecito arreſtar un carro d'uva, & animali, che dalle poſſeſsioni del Venzago proprio di detta Communità veniva condotto da Tomaſo Abbate à detta Terra di Lonato, coſa mai più doppo il corſo di 240. anni praticata, ne tentata. Vi commettemo con detti Capi la pontual eſſecutione di detti Privilegij ſempre praticati, & che facciate ſubito reſtituir à detto Abbate dette robbe tutte fermate, & ciò ſenza alcun aggravio, pagamento, ò ſpeſa immaginabile, dovendo à detta Communità noſtra fedeliſsima eſſer mantenuti li ſuoi Privilegij, e poſſeſſo de medeſimi per ſecoli ſempre praticato, & non mai interrotto, & così eſſequirete, mà havendo in contrario, reſcriverete.

Dat. in Noſtro Ducali Pal. die 28. Septembris Indict. quarta M.DCLXXX.

Excell. Conſ. X. Secret. Angelus Nicoloſi.

Illmi, & Eccmi Sig. Sig. Colmi.

DA Miniſtri del Datio del Vino di queſta Riviera 19. Settembre caduto fù in contraventione ritrovato un carro d'uva, che s'incaminava fuori de confini della Riviera ſteſſa, ſenza le dovute bolette. Accettata l'eſpoſitione, comparſe Tomaſo Abbate della Terra di Lonato, padrone della robba, che da me ottenne decreto favorabile di poter levar la robba ſteſſa, dando piazaria per il valor d'eſſa, incitato poi à legitimamente difender il contrabando: ottenuti più termini à tal effetto, ſotto li 12. inſtante mi vengono preſentate da Antonio Panizza Interveniente del Commun di Lonato le Ducali riveritiſſime di V.V. E.E. dì 28. del caduto, nelle quali per aſſerta manutentione de' Privilegij mi vien commeſſa la reſtitutione delle robbe fermate al ſuderto Abbate. Ec-

 citato

Digitized by Google

citato poi à portare ſotto li reflesſi prudentiſsimi di V.V. E.E. ciò, ch' io poteſsi haver in contrario, devo humiliarle con le notitie del fatto preſente. Che come da Miniſtri non vengono poſti in conteſa, ne contraſtati li Privilegij del Commun di Lonato, così non dovendo quelli habitanti per il tenor d'eſsi Privilegij goder l'eſſentione per altri frutti che per la raccolta de' beni proprij, e non per quelli, che compraſſero, ò ricavaſſero da fondi tenuti ad affitto, è ſtato perciò ſtabilito da gl' Eccmi Inquiſitori di T.F. con l'approbationi dell'Eccellentiſs. Senato, che anco tutti li eſſenti per l'eſtrattione habbiano obligo di levar le bolette, ma ſenza ſpeſa, & queſto ad oggetto di levar le fraudi, & li pregiudicij, che pur troppo frequenti occorrono al publico patrimonio, ſotto pena à chi non accompagnaſſe la robba con le ſodette bolette d' incorrer nella perdita di eſſe, & in quelle altre pene maggiori, che ſono ſtabilite da Publici decreti, come ſe la robba non fuſſe di perſona eſſente. In queſto ſtato di coſe l'Abbate, che non aveva accompagnata l'uva con le dovute bolette, ha contrafatto, ne può ſollevarſi dalla pena con il preteſto de Privilegij di Lonato, che non gli ſono ne impugnati, ne conteſi. Aggiongo à V.V. E.E. l'occluſo Proclama, che ſtabiliſce l'obligo di dette bolette anco alli eſſenti, perche ſe ciò non oſtante crederanno ch' io non devi più oltre progredire contro l'Abbate, & aſcoltar l'inſtanze de Datiari ſoderti, ſarò pronto con umiliſſima raſſegnatione ad ogni cenno di preſtare tutta la più pontuale obedienza. Grazia &c.

Salò 19. Ottobre 1680.

Alviſe Priuli Prov.r, e Cap.

19. Ottobre 1680. reg. 22. detto
Salò Prov.r, e Capit.
Sopra Privilegii del Commun di Lonato
vuol eſſer aſcoltato.

1680. 7. Decembre preſentate all' Illuſtriſſimo, & Eccellentiſs. Sig. Proveditor, e Capitanio per il Signor Sebaſtian Apollonio, quali vedute, & lette, commiſe foſſero eſſequite, riferendo Franceſco Bontempo Officiale.

Gio: Battiſta Dugazzi Nod. &c. di Salò.

ALoyſius Contareno Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobili, & Sapienti Viro Aloyſio Priolo de ſuo mandato Proviſori, & Capitaneo Salodii Fideli Dilecto Salutem, & dilectionis affectum. Hoggi veduto il reſcritto voſtro ſopra le Ducali conceſſe alla Communità di Lonato li 28. Settembre paſſato, & aſcoltati gl' Intervenienti della ſteſſa Communità ſiamo venuti in opinione di confirmar le Ducali medeſime, commettendovi con li Capi del Conſiglio noſtro di X. à far che habbino la ſua intiera, e pontual eſſecutione; onde ſubito ſiano reſtituite le robbe tutte fermate ſenz' aggravio, pagamento, ò ſpeſa immaginabile, e così eſſequirete, & queſte con le Ducali preſentate, e regiſtrate reſtituirete al preſentante.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die III. Decembris Indict. IV. M.DC.LXXX.

Excelſi Conſili X. Secr. Antonius de Nigris.

Pro

Digitized by Google

Pro Juriſdictione Poteſtariæ.

Die 24. Maii 1696. Præſentatæ per D. Octavium Martinenghum Illuſtriſſimo D. Judice Malefficiorum, qui mandavit poni copiam in proceſſu, ità refferente Famulo Malefficiorum.

SP. & Generoſe Vir. Ad Inſtantiam Magnificæ Communitatis Leonati ſcriptæ fuerunt litteræ per Præceſſores noſtros ſub die 24. Junii 1692. Præceſſori veſtro ad hoc ut virtute Privilegiorum ſuorum remitteret proceſſum formatum ſuper quærelam percuſſionum datarum Bartholomæo Florio dicti Loci, Poteſtati illius Terræ uti ſpectanti eidem vigore dictorum Privilegiorum, & quamplurium deciſionum Officii noſtri, ac veſtri, quibus litteris cum nondum præſtita fuerit obedientia; & cum conveniens non ſit, quod delicta non remaneant tanto tempore impunita, cum gravi ſpretu, & injuria Juſtitiæ. Requiſiti denuò de opportuno ſuffragio Veſtram requirimus ſpect., ut remittat proceſſum prædicti caſus non ſolum, verum etiam alios duos ejuſdem naturæ poſtmodum formatos ſuper querelas percuſſionum datarum Magdalenæ Maifrinæ, & Paulo Ceradello, ſupradicto Domino Poteſtati, & eidem ſpectantes ad hoc ut ſuper omnes prædictos caſus Jus, & Juſtitiam adminiſtrare valeat prout juſtum, & conveniens eſt. Sic exequatur, & exequi faciat, abſque eo quod prætita ſit nobis occaſio alterius replicationis. Verùm ſi aliquid in contrarium haberet ſupracedendi reſcribat, & B.V.

(*Gabriel Marcello Adv. Commun.*

Venetiis 19. Maii 1696.

Petrus Crotta Cancellariæ Prætoriæ Not.

Preſentata in Officio il dì 8. Zugno 1696. per D. Ottavio Martinengo per nome della Communità di Lonato.

Adì primo Ottobre 1696.

L'Illuſtriſſimo Signor Giudice al Malefficio inherendo alle lettere 19. Maggio proſſimo paſſato dell' Eccellentiſſimo Signor Avogador Marcello, & altre precedenti preſentate per la Spett. Communità di Lonato, Hà ordinato viſte le carte eſibitegli per nome della ſteſſa Communità, & haute le informationi anco da Signori Preſſidenti dell' Onorando Collegio de Signori Nodari di queſta Città, che ſiano rimeſſi al Signor Podeſtà di Lonato, il proceſſo formato à querela di Bartolomeo Florio negl'atti del Signor Carlo Palazzo, & altro formato ſopra indolenza di Madalena Maifrina negl' atti del Signor Gio: Battiſta Bornato, ſalva però l'appellatione all' Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Signor Podeſtà di Breſcia dalle ſentenze, che in detti proceſſi foſſero fatte dal Sig. Podeſtà di Lonato, giuſto la diſpoſitione de Statuti, & ciò per ogni miglior modo &c.

Adì 26. Marzo 1715.

L'Illuſtriſs. & Eccellentiſs. Sig. Podeſtà aſſiſtendo &c. Per riverente iſtanza fattali in nome della Sp. Communità di Lonato, e ben eſaminato il Privilegio di detta Communità, e l'oſſervanza non mai interrotta del Privilegio medeſimo.

Hà però S. E. ordinato, che ſiano rimeſſi al Sig. Podeſtà di Lonato li proceſſi tutti Criminali, ne' quali non s'ingeriſse pena di ſangue, preſentate però prima le fedi, che li offeſi ſiano riſanati. omni &c.

(*Bernardo Corner Podeſtà.*

Digitized by Google

Transazione tra l' Illmo Collegio de Sign. Nodari di Brescia da una, e la Spett. Communità di Lonato dall'altra 1696.

NEl Nome del Signore. L'anno mille sei cento nonanta sei Inditione quarta il giorno di Venerdi due del Mese di Novembre essendo nel Luogo detto il Maleficio essistente in Broletto dove rissiedono gl' Illustriss. & Eccellentiss. Signori Rettori della Città di Brescia. Presenti il Sig. Francesco Scardone q. Sig. Antonio, il Sig. Pietro Fadino q. Sig. Gio: Battista, & il Sig. Firmo Zambello q. Sig. Francesco tutti habitanti in Brescia Testimonii, & asserenti conoscere gl' infrascritti Illustrissimi Signori, che rappresentano l' Illustrissimo Collegio, e me Nodaro asserisco conoscere tutte l' infrascritte parti.

Sin l'anno 1598. 14. Marzo seguì Instromento di Transazione trà l' Illustrissimo Collegio de Signori Nodari di Brescia da una, e la Sp. Communità di Lonato dall' altra, con cui restò tra loro patuito quanto s' aspettasse à detti Signori Nodari in ogni occasione di Cavalcata, ò formatione di processo, che avessero fatta in quei Casi, ne quali dovessero esser restituiti li processi à Lonato in virtù de Privilegii di detta Cõità. Et essendo col corso del tempo alquanto alterate le cose, erano per nascere nuove contese tra le Parti predette, à causa della recognizione medesima, professando detti Signori Nodari, che quella fosse troppo tenue à riguardo delle spese occorrenti, & aggravii. Et vice versa sostenendo detta Communità dover esser detta Transazione esequita. A diversione però delle contese, e per stabilire una cosa, che perpetuis temporibus habbia d'aver la sua pontual esecuzione, sono divenute le parti predette, cioè l' Illustrissimi Signori Agostino Cagnola, e Carlo Palazzo Presidenti, Gio: Battista Bornato Sindico, e Camillo Foresto Deputato ad Jura, & che fanno anco respettivamente per nome degl'altri Signori suoi Colleghi ; Il molto Illustre, & Eccmo Sig. Gio: Giacomo Zambello Deputato, & Sig. Gio: Giacomo Orlandino altro Deputato, che fanno à nome della Sp. Communità di Lonato, e come Procuratori anco del Molt'Illust. & Eccellentiss. Sig. Dott. Camillo Tomasi terzo Deputato, come appar mandato di Procura 4. Settembre prossimo passato rogato dal Sig. Giuseppe Fiorentino Nodaro; inherendo alla facoltà impartitagli con parti positue del Conseglio Generale di detta Communità del dì 30. Agosto, e 9. Settembre prossimi passati con la fede della Cancellaria di essa Terra dell' ellezione di detti Signori Deputati, che restaranno nel presente protocollo, all' infrascritta Transazione, Composizione, & accordio, cioè:

Che detta Sp. Communità di Lonato, oltre le spese, e paga ordinaria delle Cavalcate, & Hospitii giusto il solito, & pratticato in essa Terra, sia tenuta, & così li predetti Signori Deputati, come sopra presenti hanno promesso, e promettono dare, e pagare al Nob. Sig. Nodaro, che formarà detti processi che saranno come sopra restituiti à detta Giurisdizione di Lonato di tempo in tempo al tempo di detta consegna del processo principale tutti gl' atti, che in detto processo fossero seguiti ad normam della Tariffa 1694. al sudetto Sig. Nodaro, con risserva à detta Communità di repeterlo da Lei, ò da chi fosse di raggione, confermando poi nel resto la Transazione predetta. Promettendo &c. Obligando &c. Renonc. &c. Rogatum per me Antonium Monticellum Nottarium ad L. S.

Ego Antonius fil. q. D. Petri de Monticellis Publ. Ven. Auctor. Brixiæ Notarius de prædictis omnibus rogatus adfui, & pro fide me autenticè subscripsi, & subsignavi.

L. S.
N.

Che

Digitized by Google

Che le condanne fatte dalli Eccmi Rettori di Breſcia contro quelli di Lonato ſijno per la metà contribuite alla Communità.

Die Veneris 16. Septembris 1605. Mane.

L'Illmi Signori Pietro Moroſino Podeſtà, & Gio: Paolo Gradenigo Capitanio Rettori di Breſcia Digniſſimi ſedendo &c.

Udite le parti infraſcritte in contraditorio Giudicio, cioè il Sp. D. Paulo Talipietra Procuratore Fiſcale inſieme coll'Eccmo Sig. Vicenzo Fuſaro Avocato Fiſcale Intervenienti per la Magnifica Ducal Camera da una. D. Horatio Pappa, & Gio: Giacomo Segala Procuratori della Sp. Communità di Lonato, come dalla Procura, over Sindicato appar per ſcrittura di D. Lucretio Cavalli Sindico di detta Sp. Communità del dì cinque inſtante inſieme coll' Eccellentiſs. Sig. Alfonſo Tengatino loro Avocato dall' altra, e per terzo il Sp. Sig. Alfonſo Brognolo Procuratore, & Interveniente per nome della Magnifica Città di Breſcia, ſopra li comandamenti, overo intimationi fatti così ad inſtanza della Magnifica Camera come della detta Sp. Communità di Lonato contro la detta Magnifica Città per cauſa delle Condanne ſcoſſe, come in eſſi Commandamenti, overo intimationi del dì 28. Aprile, 24. Agoſto paſſati, & 6. Settembre inſtante. Più coſe dette.

Hanno terminato, che le condanne non ſcoſſe ſi ſcuodano per la detta Sp. Communità di Lonato, & le ſcoſſe ſiano pagate alla Magnifica Camera, la metà delle quali ſia datta alla detta Communità di Lonato, detratta la ſpeſa della ſcoſſida: admonendo le parti à dimani mattina per occaſione del caſo del Lurano, per ogni meglior modo &c.

L. S. D. M.

Marcus Antonius Cęſarenus Not. Cancellarię Capitaneatus.

Die octavo Julij 1606. Manè.

L'Illuſtriſsimi Sig. Rettori di Breſcia eſsiſtendo, &c.

Udite le Parti infraſcritte videlicet il Sp. D. Alfonſo Brognolo Procuratore, & Interveniente della Magnifica Città da una, & li Magnifici Fiſcali Intervenienti per nome della Magnifica Ducal Camara di Breſcia per l'altra, ſopra la controverſia che vertiſſe tra eſſe parti per cauſa delle Condanne ſeguite contro alcuni della Terra di Lonado, de quali ſi fà mentione nella Denonzia datta in Cancellaria prefetizia à dì 30. Ottobre 1604. Più coſe dall' una, e l'altra parte dette.

Hanno ordinato, che pagando li Magnifici Signori Sindici della Magnifica Città Ducati ſettantacinque Venetiani in Camara Fiſcale, & relaſſando alla Magnifica Camara la ragione di ſcuodere la metà della condanna de ducati trenta fatta contra la perſona di Paolo Cerudello, & la metà della Condanna di ducati ottanta fatta nella perſona di Bartolomeo, & altri Pizzocoli tutti di Lonato, ſijno, & s' intendino eſsi Magnifici Signori Sindici liberi, & aſſolti da quanto la Magnifica Camara gli puoſſa dimandar per cauſa della ſudetta Denonzia per ogni miglior modo &c.

L. S. D. M.

Marcus Antonius Cæſarenus Not. Cancellariç Capitaneatus.

Die 13. Novembris 1606.

Mandato &c.

Retineat in ſe videlicet Cælius Gavaterus Maſſarius libras ducentum ſeptuaginta ſoldos ſeptem planet. pro totidem per eum ſolutis D. Hieronymo Orlandino Nuncio Sp. Communitatis Lonati in executione terminationis Illuſtriſs. D.D. Rectorum diei 8. Julij præteriti pro condemnationibus factis hominibus de Lonato per hanc Civitatem exactis pro portione dictæ Communitati ſpectante.

L. 272:-7.

B: E. 77.

Ludovicus Calinus Cancell.

Vide

Digitized by Google

Vide reliqua in proceſſu facto in dicta materia condemnationum.

Vide conſignationem condemnationum proportione ſpectante huic Communitati ab anno 1632. uſque 1685. in Lib. terrenorum cepto de anno 1668. fol. 8. e fol. 123. 124.

Mandato &c. 1685. 27. Februarii.

Solvat Capſa Publica ordinaria libras centum viginti ſeptem ſoldos duos plan. Communitati Lonati pro medietate condemnationis factæ ab Excellentiſſimis D.D. Rectoribus J. D. contra Rever. D. Antonium Bondonum, ut in mandato 224. L. 127. 2. Bull. 4.

Exẽp (Schilinus Syndicus.

Rodolengus à Curte Cancell.

Giuditio circa la Giuriſdizione di Venzagho 1550.

E' Stà commeſſa à queſto Collegio per deliberazione di 24. Giugno 1549. la differentia, che vertiſſe trà la Magnif. Città di Breſcia, & la Fideliſſima Communità di Lonado, & la Spett. Communità della Riviera di Salò intervenendo una parte preſa nel Conſeglio de Pregati fino del 1466. adì 27. Settembre ſopra il fatto del Venzagho: onde eſſendo ſtati da eſſo Collegio in virtù di detta delegatione uditi ſopra tale controverſia il Sp. D. Vincentio Girello Dottore Oratore, & per intereſſe della detta Magnif. Città, & li fedeli Nadal Pagano, Battiſta Rizzo, Paulo Ceruto, Pietro Jacomo Segala, & Ludovico Segala Nuntii, & agenti per la prefata Communità di Lonà con li Avocati loro da una parte, & dall' altra il Sp. D. Hieronimo Peregrino, & D. Battiſta Doti Cittadini Nuntii della prefata Communità della Riviera ſimilmente con li ſuoi Avocati più giorni in longhiſſima diſputatione, & allegatione ad ſaturitatem, nec non uditi il Nob. Homo ſ. Nicolao Contarini con la preſentia, & intervento del Nob. Homo ſ. Bortolamio Soranzo Advocati Fiſcali per intereſſe del Dominio. Viſti appreſſo, & inteſi bene, & diligentemente li Statuti, Privileggi, ſententie, atti, giudicature, terminationi, parti, ordeni, Decreti, & lettere Ducali fatte, & ſeguite in diverſi tempi à favore così d' una, come dell' altra parte fin al preſente giorno. Viſta ſpecialmente ultimo loco la delegatione di 24. Giugno inſieme con la parte 1466. & finalmente ſopra di quelle, & tutte altre ſcritture hinc indè produtte in queſta materia, & cadauna di eſſe hauta ottima, & matura conſideratione, è conveniente coſa, anzi neceſſaria mediante juſtitia di venir alla total eſpeditione delle controverſie circa la detta parte vertente, ponendoli fine, & perpetuo ſilentio, & provedendo quanto più ſi può, che non ſeguano più lite fra dette parti per queſta medeſima cauſa con maggior ſpeſa, & intereſſe loro, & con moleſtia, & tedio della Signoria noſtra, come è ſeguito fin hora, ma vivano in pace, & amore come ſi conviene.

Però l' andarà parte che per auttorità di queſto Collegio la prefatta parte del 1466. di 27. Settembre ſia reformata nel modo, & forma, ut infra cioè. Et primò:

Che per li danni datti, & che in futurum ſi daranno per cadauna perſona, ſia che eſſer ſi voglia, ac etiam per quelli della Riviera nel luogo, & poſſeſſione del Venzagho ſia, & aſpetti la cognitione al Podeſtà di Lonado.

Che li Homini, & Commune di Lonado non poſſano fare, ne tener nel luogho del Venzago Hoſteria, over Taverna accio che li Datii della Riviera, li quali ſono della Signoria Noſtra, non patiſcano alcuna jattura, overo danno: Et per oviar alli contrabandi, che far ſi potriano, il Proveditor di Lonado poſſi mandar per il luogo del Venzagho li ſuoi Cavaglier, & Miniſtri, & trovando loro condurſe coſe alcune prohibite, overo ſenza boletta puoſſano torghele, & la cognitione delli contrabandi, che ſi attrovaſſero per eſſi Cavaglier, & Miniſtri de Lonado per chi ſe voglia fatti, & commeſſi, & etiam per quelli della Riviera, aſpetti al Proveditor di Lonado: Delli altri veramente la cognitione ſia, & aſpetti al Proveditor, e Capitanio di Salò.

Che nelle cauſe criminali, & mixte, e civili che occorreranno per cauſa del Venzagho, oltra le ſopradette, ſi debba giudicar, & cognoſcer per il Proveditor, & Capitanio della Riviera, & Podeſtà di Salò juxta le ordinationi, & ſecondo la forma delli Statuti di Salò.

Che in fatto delle Taglie, & ogni ſorte di gravezze per il luogho, & poſſeſſione del Venzagho, il Commun, & Huomini di Lonado ſiano tenuti de cætero far, & contribuir con la Revera.

Et la

Digitized by Google

Et la preſente deliberatione, & reformatione ſi habbi nell' avenir ad oſſervare, & eſſequir da cadauno inviolabilmente, ne à quelli in qual ſi voglia modo, via, & forma contravenir ſi debba in alcuna ſua parte, imponendo perpetuo ſilentio, & fine à cadauna delle parti ſteſſe così de ſpeſe, come di angarie, gravezze, & d'ogni altra coſa quomodoqunque, & qualiterqunque occorſe per cauſa, & occaſione del detto luogo, & poſſeſſione del Venzago fin al preſente giorno, con l'auttorità antedetta vi Commettemo, che, in quanto à voi appartiene, dobbiate oſſervar, & far eſequir ad unguem la prefata parte del detto Collegio con tutte le coſe in quella contenute da cadauno à chi ſi ſpetta, come è conveniente, facendo regiſtrare le preſenti noſtre in quella Cancellaria à memoria de' Succeſſori, & reſtituirà poi al preſentante.

Datæ in noſtro Ducali Palatio die ſexto Decembris Indictione octava MDL.

Datum Juramentum

ſ. Franceſco Minio.	ſ. Oliver Barbo
ſ. Marco Nadal	ſ. Aleſſandro Grimani
ſ. Antonio Errizzo	ſ. Zuan Emo
ſ. Vincenzo Rimondo	ſ. Pietro Navager
ſ. Fantin Dulfin	ſ. Aleſſandro Mocenigo
ſ. Antonio Juſtiniano	ſ. Zo. Matthio Bembo
ſ. Aleſſ.° Foſcarini q. ſ. Nicolò	ſ. Aleſſandro Donato
ſ. Jacomo Barbo	ſ. Hieronimo Bernardo
ſ. Marcantonio Foſchari	ſ. Pietro Monti
ſ. Polo Correr	ſ. Pietro Sanado
ſ. Antonio Zorzi	ſ. Andrea Sanado
ſ. Franceſco Coppo	ſ. Antonio Barbarigo
ſ. Marco Loredan	ſ. Marcantonio Zorzi
ſ. Gio: Battiſta Moroſin	ſ. Zuan Lippomano
ſ. Anzolo Memo	ſ. Franceſco Badover.

Victor de Vechiis Duc. Not. &c.

Die 4. Februarii 1622.

ANtonius Priolo Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nob. & Sap. Vir. Joanni Nani de ſuo mandato Poteſt., & Petro Contareno Eq. Capit. Brix. & Succeſſoribus fidelibus dilectis ſalutẽ & dilectionis affectum. Significamus vobis hodie in Collegio noſtro habente auctoritatem à Senatu, vigore partis ipſius XIV. Inſtantis terminatum fuiſſe ut infra videlicet:

Che l' inſtrumentro di amorevole compoſitione ſeguito tra le fideliſſime Communità di Lonato, & di Bedizzole ſotto li 10. del meſe di Settembre paſſato, nelli atti del fedel Gio: Maria Ponzon Nodaro publico, per terminare diverſe differenze, che di longo tempo vertivano tra eſſe, reſti confermate alla riverente Inſtanza fatta dalle medeſime Communità, come l' inteſo dalle lettere delli Rettori di Breſcia de 14. del detto meſe di Settembre decretato con l' auttorità conceſſa à queſto Collegio dal Senato, dovendo ſolo dall' ultimo capitolo in materia di Giuramento eſſer levate le parolle che dicono, ſottoponendoſi al Foro Eccleſiaſtico, per l' oſſervanza del preſente giuramento, come parolle inſolite impropriè, e da non eſſer ammeſſe. Quare auctoritate ſupradicti Collegij mandamus vobis, ut ſupradicta omnia obſervetis, & ab omnibus inviolabiliter obſervari faciatis.

Dat. in Noſtro Duc. Palatio die 18. Octobris Indictione VI. MDCXXII.

Aleſſandro Buſenello Segret.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Joanni Nani Poteſtati,
& Petro Contareno Eq. Capit. Brix. & ſucceſſoribus.

Vincentius Scalvinus Cancellariæ Prætoriæ
Coad. ext. ſubſcr. & ſigill.

Copia

Digitized by Google

Copia tratta dal libro Duc. C. essistente nella Cancellaria Pretoria di Bresciaregistrata à fol. 382.

1622. 10. Settembre.

Transactio inter Communitates Lonati, & Bedizzolarum.

IN Christi Nomine Amen. millesimo sexcentesimo vigesimo secundo Indictione V. die X. Septembris, in Sala superiori Pallatij Residentiæ Illustrissimi D. Prætoris in loco Broletti, præsentibus Sp. D. Faustino Ghidono, Sp. D. Hieronymo Bona q. D. Rinaldi ambobus Causidicis, D. M. Antonio q. D. Joseph de Artinis, D. Claudio Gazarono q. D. Jo: Pauli, & D. Heliodoro q. D. Joannis de Cremis Civibus, & habit. Brixiæ testibus, & asserentibus, mihique, &c.

Essendo che dell' anno 1386. vertendo contesa trà la Sp. Communità di Lonato da una, & il Sp. Commun di Bidizzole, & altri Signori Compartecipi dell' infrascritto negotio dall' altra per occasione delle acque per essi di Bidizzole cavate dalla Seriola d' essa Communità di Lonato per essa estratta dal fiume Chiese, & per il Territorio di Bidizzole tradotta ad essa Terra, & Territorio di Lonato, seguisse sententia Arbitrale, con la quale per tal occasione fu assegnato ad essi di Bidizzole l' ottava parte delle acque di essa Seriola, qual' ottava si dovesse cavare con sei bocchetti diversi, & distanti à benefitio di Bidizzole, de quali però un solo sempre restasse aperto à vicenda per cavar essa ottava parte d' acqua, & per li altri dovessero restar chiusi, di modo che non uscisse minima quantità di acqua, & così cadaun delli detti bocchetti si aprisse à vicenda nelle hore à cadaun destinate, dovendo quelli tenersi regolati con Chiaviche, Catenazzi, & Serature à spese di Bidizzole; & con altre conditioni, & patti apposti in detta sentenza arbitrale rogata dal q. D. Venturino di Lucij Nodaro del dì 22. Novembre di detto anno 1386. Per occasion di che dolendosi quelli di Lonato, che da quelli di Bidizzole fosse contrafatto à dette conventioni, & essergli convenuto far molte contese, sì con detto Commun di Bidizzole, come con diversi particolari asserendo non esser possibile tener in registro esse bocche, anzi ben spesso esserne rotte, & le loro Chiaviche forate, & per altri accidenti, & disordini, che devono constare per voluminosi processi sopra ciò firmati, ciò negando essi di Bidizzole; onde ciò vedendo della Communità di Lonato, & volendo pure col termine di raggione mantener il suo, il dì 3. Zugno 1619. comparse à piedi di sua Serenità humilmente supplicando per delegatione alli Illmi Signori Rettori di questa Città, perche provedessero di modo, che quelli di Bidizzole havessero il suo ottavo solamente, & il resto potesse detta Communità di Lonato goderlo in pace, & quiete come in detta supplica, sopra quale udite esse parti delegò sua Serenità all' Illmi Signori Rettori di Brescia di quel tempo, & successori tutto il negotio, perche dovessero vedere, & proveder, & terminar, che hora, & sempre esso Commune, & huomini di Bidizzole habbiano, & haver debbano solamente l'ottava parte dell' acqua sopradetta con quelle regole, ordini, & modi, che gli paresse di ordinare, si che non seguisse più alteration alcuna, come in essa delegatione 10. Febraro 1619. more Veneto; In essecutione di che cittati essi di Bidizzole avanti li Illustrissimi Sign. Michel Foscarini Podestà, & Lorenzo Capello Capitanio all' hora Rettori di Brescia, & Delegati come di sopra, doppo longhe contese, & liti, udite esse parti con Eccellentissimi loro Avocati, & visto il loco di esse acque terminorno quei Signori Illmi, che li sudetti sei bocchetti, per quali dovevano quelli di Bidizzole cavar la lor ottava parte di acqua nel modo sudetto dovessero esser ridotti dalla Cõmunità di Lonato in doi soli construendo novi vasi, che havesser à servire per la condotta di esse acque à spese di essi di Lonato, conforme la loro oblatione da esser poi laudati, & approbati dall' Illmi Sign. Rettori Successori con altre conditioni, dichiarationi, & ordini contenuti nella loro sentenza del dì 23. Marzo 1621. da quale essendosi appellati quelli di Bidizzole, fu pure udite le parti laudata nell' Eccmo Conseglio di 40. il dì 17. Settembre 1621. qual laudo seguito, havendo essa Communità di Lonato per essecutione d' essi giuditij fatto fabricar li vasi sudetti cominciando dal Bocchetto al Ponte della Scaglia, sino al Bocchetto della Crocetta, & dal Bocchetto Salago sino al Bocchetto di Gazzolo, che è l' ultimo

delli

Digitized by Google

delli ſudetti, & eſsendo promoſsa conteſa da quelli di Bedizzole,che tali vaſi non foſsero habili il primo Aprile paſsato ſi trasferirno l'Illmo Sig.Zuane Nani Podeſtà, & l'Illmo Sig.Zuane Baſadonna Capitanio Rettori di queſta Città, ſopra il luogo con Periti, & veduti da un capo all'altro eſſi vaſi, contendendoſi tuttavia ſopra di tal loro approbatione per occaſion di che erano per naſcer liti, & contentioni gravi, finalmente ciò prevedendo detti Signori Illuſtriſſimi, havendo per il zelo della quiete fra eſse parti con paterna Carità eſsortati li loro Intervenienti à compoſitione, & levar l'occaſione delle conteſe; quindi è che li Magnif. Signori Criſtoforo Martarelli, & Lodovico Tomaſi Sindici conſtituiti da Signori Deputati di detta Communità di Lonato con libertà di tranſiger, componer, & accordar, come ne conſta per Inſtromento rogato da D. Gio: Battiſta Carteri Nodaro di Lonato ſotto il dì 18. Maggio paſſato qual'autentico reſtarà nel preſente protocollo da una; Et l'Illuſtri Signori Lodovico Aſti, Gio: Battiſta Zecchi, Magnif.Signori Pietro Olivo, Hieronimo Maraſino, l'Illuſt. Sig. Tiburtio Zecchi, Sig. Chriſtoforo Barbi, Sig. Lodovico Bellotti D.Hieronimo Fantone detto Goggia Sindici,& Procuratori conſtituiti da detto Commune,e Compartecipi di Bedizzole con libertà di componer, tranſiger, & accomodar ut ſupra come ne conſta Inſtromento rogato da D. Gio: Maria Bono Nodaro in Bedizzole li 16. Maggio proſſimo paſſato, che reſta in queſto protocollo dall'altra preſenti, & agenti al detto nome di dette Communità, & compartecipi ſua ſuis, ut ſupra, à ſuaſione di detti Illuſtriſs.Signori Rettori per ogni meglior modo &c. ſono divenuti, & divengono all'infraſcritta tranſatione, compoſitione,& accordio con mutua ſtipulation firmati, cioè che reſtando ſempre fermi, & in ſuo robore li Giuditij ſudetti, à quali non ſia ponto in qualſivoglia modo derogato, ſalvo per quanto contiene la preſente tranſatione, & ſeguito anco il Decreto dell'Eccellentiſs. Senato, ò con l'auttorità di eſſo, & non altramente ut infra debba la Communità di Lonato aſſegnar,& ex nunc ſeguito detto Decreto li Sign.ſudetti ſuoi Procuratori aſſegnano alli ſudetti Sign. Procuratori di Bedizzole, & Compartecipi accettanti uno mezzo ottavo delle acque di eſſa Seriola di Lonato, ſi che eſſi di Bedizzole habbiano in tutto, & per tutto dell'acqua di detta Seriola un'ottavo, & mezzo qual poſſano, & debbano cavar per li infraſcritti trei bocchetti da eſſer fabricati ut infra, compartendo detta acqua ſopra eſſi trei bocchetti, come nelli ſeguenti Capitoli con le conditioni, Capitoli, Patti, & conventioni ſeguenti da eſſer inviolabilmente oſſervati, rimoſsa qualſivoglia eccettione, & non oſtante qualſivoglia coſa in contrario.

Primo alla bocca Bagnolo ſia accomodata la Seriola ſudetta in apertura di onze cento quaranta quattro Breſciane, & da eſsa apertura ſia cavato un bocchetto di larghezza di onze tredeci, ſi che la Seriola di ſotto dal detto bocchetto venga à reſtar onze cento trenta una in apertura, qual boccha, & bocchetto ſià nella poſitura, come la vecchia, cioè che la Linea à ſera parte al ſperon vecchio ſia quella che dia la regola, ita che la ponta del ſperone ſtia ferma, & con quella regolarſi nel bocchetto, come chiaramente moſtra li diſsegni approbati dalle parti, & tutto ciò ſia fabricato di buoni muri di pietra, & ſolati tutti di laſtre ben comeſse, & uguali à tutto livello in larghezza, & longhezza di ſopra dal Partidore, che ſono braccia ſei, & à livello del Partidore in gioſo per larghezza, & per longhezza poi habbia de caduta un quarto de onza per il reſto, che ſono braccia dodeci, & queſto ſerva à tutte trei le bocche, quali livelli, ſive ſoglie non debbano eſser alzate, ne baſsate più di quello ſi trova il livello vecchio avanti alla boccha, & bocchetti, così ſi dice di tutte trei le bocche, ſalvo ut infra, drizzando le rive della Seriola di ſopra alla drittura delli muri dell'una, & l'altra parte, la Cava delle quali aperture ſia di brazza ſei di ſopra dalla boccha Bagnolo, & brazza dodeci di ſotto, tanto nella Seriola, quanto nel Vazarolo, con il ſuo Partidore à ſpigolo acuto, che divida l'aqua alle dette parti il tutto à linea retta dalla parte del ſperone, ſino al fine della Cava, così anco al bocchetto.

Secondo alla bocca Salago ſia accomodata la Seriola maeſtra della Cõmunità di Lonato in apertura di onze cento trenta una, & da eſsa apertura ſià cavato il bocchetto Salago nel medemo ſito, & modo come al preſente ſi trova il bocchetto vecchio, ſalvo ut infra, qual ſia in apertura di onze ſei, ſi che la Seriola di ſotto da detto bocchetto venga à reſtar larga onze cento venticinque,& tutto ſia fabricato de buoni muri, tanto nella Seriola, quanto nel Vazarolo, & il fondo ſolato di laſtre ben comeſse,& uguali,& al livello di ſopra dichiarato, la Cava delle quali aperture ſia di braccia ſei

 di ſopra

Digitized by Google

di ſopra dal bocchetto in longhezza, & brazza dodeci di ſotto dal detto, & il Sperone che fà partidore ſia fatto con ſpigolo acuto, che divida l'acqua à tutte due le parti, & le ripe della Seriola ſiano tirate à linea diretta dalli muri, come di ſopra, dichiarando però che il muro della ſponda verſo ſera ſia fatto nel medemo ſito, dove hora il vecchio ſi ritrova dovendoſi aggiunger, overo ingroſſar il detto muro nella parte del bocchetto, & di ſopra di eſſo onze ſei, & parimente dalla parte del ſperon preſente, ſia aggionto onze quattro; così che il bocchetto reſti di netto fra eſſi muri, & aggionte onze ſei in luce, & il Sperone che divide l'acqua ſia fabricato con ſpigolo acuto, & vada à retta linea delle quattro onze aggionte nel Bocchetto ſin al fine della Cava, ma che non ſia ne più innanzi, ne più indietro di quello ſi trova il vecchio, & dalla parte verſo la Seriola ſia tirato detto Sperone cominciando dalla ponta ſudetta, & andando rectè filando in gioſo ſin al fine di tutta la Cava di modo che ſarà onze quattro dentro più del muro vecchio verſo il Vaſarolo.

Terzo, alla boccha foſina ſia accomodata la Seriola maeſtra in apertura di onze cento vinti cinque, & da eſſa apertura ſia cavato il bocchetto foſina, di apertura di onze nove, ſi che la Seriola di Lonato di ſotto dal detto Bocchetto venga à reſtar di onze cento ſedeci, & tutto ſia fabricato di boni muri, & ſolato di laſtre al livello, & modo di ſopra dichiarito, la Cava delle quali aperture ſia di brazza ſei in longhezza di ſopra dal bocchetto, & brazza dodeci di ſotto tanto nella Seriola, quanto nel Vaſarolo con caduta di un quarto di onza come ſopra, & al modo, & ſito, che chiaramente moſtra il diſſegno. Che la boccha foſina ſia portata nel gombeo, come moſtra il diſſegno fatto di ordine dell' Illmi, & Eccmi Sign. Rettori, & di ſotto dalla Cava della boccha foſina ſia fatto un livello diſcoſto cavezzi vinti tanto nella Seriola, quanto nel Vaſarolo di larghezza come le bocche, & longo brazza due con ſue ſponde, & il livello di eſſa boccha ſia più baſſo del livello, ò ſoglia della boccha vecchia ponti ſei per la decaduta, che è dalla vecchia al ſito, dove ſi fabricarà la nova, & di ſotto dal detto livello ſia fatto una briglia diſcoſta altri cavezzi vinti con ugual caduta del quattro per cento, tanto nella Seriola, quanto nel Vaſarolo. Con riſerva però à quelli di Bedizzole, che occorendo nel poner le bocche gli foſſe neceſſario traſportar più apertura ad una boccha, che all'altra, mentre però non ecceda la determinata miſura ſudetta di onze vinti otto; In tutto, poſſano eſſi di Bedizzole farlo ſenza eſſergli impedito. Dovendo la Communità di Lonato, quando vorrà far metter dette bocche aviſarlo à detti di Bedizzole giorni quindeci avanti, & eſſi di Bedizzole debbano fra detto termine di giorni quindeci dichiarar la traſportatione, che vogliono fare in detti bocchetti, altrimente quelli di Lonato poſſono farli metter conforme alle miſure di ſopra dichiarate, dichiarando che le larghezze s' intendano tanto nel fondo come di ſopra, & tanto nel principio delle Cave come nel fine.

Quarto, che la ſpeſa che occorerà farſi nella conſtruttione delli tre bocchetti ſudetti fondo, & Cava sì della Seriola di Lonato come del Vaſarolo per il ſpatio di brazza dieci otto, come à cadauno delli bocchetti è ſpecificato di ſopra, debba eſſer fatta dalla Communità di Lonato, & così le briglie, ò livelli che ſi doveranno fare nella Seriola maeſtra di ſotto dal bocchetto detto di foſina debba eſſer fatta à ſpeſe di Lonato, ma la ſpeſa che occorrerà à far il livello, & briglia del Vaſarolo di ſotto da detta boccha foſina debba eſſer fatta per quelli di Bedizzole.

Quinto, che fabricati per detti di Lonato che ſaranno li detti trei bocchetti con le cave, ò livello, & briglia, come di ſopra debbano eſſer deſcritti con buon ordine, acciò non venghino alterati, ma reſtino in perpetuo nel ſtato, grado, & eſſere, che ſaranno deſcritti come di ſopra, & debbano eſſer mantenuti in detto ſtato da quelli di Bedizzole, & in caſo di qualſivoglia alteratione, ò novità, che foſſe fatta à detta conſtruttione, poſſa la Communità di Lonato, fatta da eſſi di Lonato una intimatione ad eſſi di Bedizzole che nel termine di trei giorni debbano haver racconcio detta novità, rottura, ò altro, ne acconzandolo poſſano eſſi di Lonato paſſati eſſi trei giorni far racconciar tal novità, ò alteratione, & rottura di qualſivoglia ſorte col danaro ſuo potendolo poi repeter da quelli di Bedizzole con ogni ſummarijſſima eſſecutione come di ſotto ſi dirà, & è contra mancando eſſi di Lonato di tener in acconcio le cave nella Seriola contigua alli bocchetti con ſuoi muri, & livelli il ſudetto patto ſia reciproco; à quali di Lonato ſia inoltre conceſſo, quando col progreſſo del tempo ſi trovaſſe che li ordini deſcritti nella preſente tranſatione, & altri già deſcritti, & nella ſententia arbitraria, & nelli giuditij ſeguiti, non foſſero ſufficienti à prohibir che quelli di Bedizzole

Digitized by Google

zole non possino già mai haver più del suo ottavo, & mezzo, far ogn' altra provisione, & regolatione bisognevole à spese di essi di Lonato da esser repetite come di sopra, quando tal bisogno provenga per colpa di essi di Bedizzole, & la liquidation de quali tutte spese resti approbata con polize di quelli di Lonato, & giuramento di chi farà esse spese senza altra cognitione giudiciaria, & ciò fino alla somma de lire trenta, & da lire trenta in suso siano obligati essi di Lonato avisar essi di Bidizzole di tal bisogno per trei dì avanti, acciò possano mandar ad assister, ne mandando possano spender, & repeter come di sopra con giuramento.

Sesto, che fabricati li sudetti trei bocchetti come di sopra, sia, & si intenda la Communità di Lonato libera, & disobligata da qualsivoglia carico, & obligo impostogli per detta sententia 23. Marzo 1621. sì per li vasi novi, & sue spese, alterationi di strade, fabriche di ponti sopra detti vasi come da qualsivoglia altra cosa concernente detti vasi novi, si che per l' avenire restino obligati quelli di Bedizzole à quanto occorerà doversi fare, ne più la Communità di Lonato habbia à sentir molestia alcuna per detti vasi, ponti sopra di esse strade, ne che si voglia altro concernente come di sopra.

Settimo, che li arzeni, che sono hora fra li vasi novo, & vecchio debbano restar, & esser sempre di brazza otto nel fondo di esi arzeni, & in detta misura esser descritti, & terminati, tanto quanto tengono li vasi novi, & non oltre; restando salve le raggioni di esse parti nel resto di esse rive vecchie, & restino sempre nella medema larghezza destinati per rive della Seriola di Lonato, potendo però quelli di Bedizzole goder esse rive confinanti sua suis referendo, con questo però, che essi che goderanno tali rive non possano, ne con arbori, ne con altro metter impedimento alcuno che non si possi con cavallo, & persone transitar liberamente, & senza impedimento alcuno, & in caso di bisogno possano essi di Lonato tagliar di arbori di dette rive per uso solo di detta Seriola, & non altrimente, & ne anco per far assi.

Ottavo, che la Communità di Lonato possa ogni vinti dì, quando più li parerà detti trè bocchetti serrar, & asciugar li vasi d' essi bocchetti, & cadauno di loro, come più li parerà in una, ò più volte per cadauno bocchetto per veder, & conoscer, se fosse fatta novità, rottura fori, ò altro nelli arzeni della Seriola, ò bocchetti, dovendo sempre che vorrano otturar esse bocche avisarne il Console di Bidizzole, overo il loro Camparo per un' hora avanti, qual aviso dato, & aspettata essa hora, possano poi proseguir tal loro otturatione con questo che non si possano tener asciutti tali vasi, ne fori l' acqua d' essi più d' un hora, & ritrovata alcuna novità, rottura, foro, ò altro in pregiuditio di Lonato; facendo constar legitimamente del delitto, si intendono ipso Jure, & facto, incorso il Commun di Bidizzole nella pena di Ducatti 100. & ad arbitrio dell' Illmi Sign. Rettori di Brescia, che saranno di tempo in tempo, quali siano in perpetuo sopra qualsivoglia accidente per occasion di essa Seriola Giudici Delegati, & Cognitori con tutto il negotio, & dalla loro censura, & cognitione come Giudici Delegati debba sempre sottogiacere tutto il negotio di detta Seriola, & vasi novi con tutti li annessi, connessi, emergenti, & dependenti, & che in qualsivoglia modo potessero emerger, & depender, sì Civili, come Criminali, & misti la mittà de qual pena sia applicata ad arbitrio di detti Illustriss. Sign. Rettori, che saranno di tempo in tempo, & l'altra mittà alla Communità di Lonato. Per consecutione de quali pene, & d' ogni altro, che la Communità di Lonato doverà per questa occasione haver, & per l' occasion di quanto contiene la presente transatione possino con l' auttorità sudetta dell' Illustriss. Sig. Rettori far ogni summariissima essecutione anco in forma camerale, & con li Ministri di questa Città contro detto Commun di Bidizzole non ostando qualsivoglia cosa in contrario.

Nono, che oltre la pena sudetta, alla quale sia tenuto il Commun di Bidizzole come di sopra, sia anco obligato esso Commune all' emendation de danni, & refattione delle spese, che fossero fatte per quelli di Lonato, così nell' accomodar le rotture, come in altro, & sì ordinarie come straordinarie, da esser liquidate con poliza giurata come di sopra.

Decimo, che trovandosi rottura, traversia, ò qual si voglia altra novità pregiudiciale nel vaso, & Seriola di Lonato, per qual si devertisse acqua per li novi Fossi sudetti, ò altrimente fosse estratto fori dalla Seriola, s' intendano Rei di tal' eccesso tutti li Compartecipi di quel bocchetto, dove si cavasse l' acqua insolidum constando legitimamente del delitto, come se per legitime prove cadauno fosse convinto d' haver con proprie mani fatto tal eccesso, & restino condannati come di so-

 pra

Digitized by Google

pra nella pena eſpreſſa, & maggior ad arbitrio dell' Illuſtriſs. Signori Rettori, che per tempora ſaranno da eſſer diviſa ut ſupra, per qual pena poſſa eſſer eſſequito detto Commune di Bidizzole ſolamente, come di ſopra.

Undecimo, che reſtino in ſuo robore, & vigore tutte le pene cominate à traſgreſſori così per la ſentenza arbitraria 1386. 22. Novembre, come per la ſentenza dell' Illuſtriſs. Signori Rettori 23. Marzo 1621. laudata nell'Eccellentiſs. Conſeglio di 40. 17. Settembre 1621.

Duodecimo, che il Camparo d'eſſa Seriola debba eſſer eletto dalla Communità di Lonato ſolamente, & giurato in forma, cittati quelli di Bidizzole nella Cancellaria dell'Illuſtriſs. Sig. Podeſtà di Breſcia, à qual Camparo debba eſſer preſtata quella fede, che per la ſententia Arbitraria 1386. deve eſſer preſtata al Camparo, che già era eletto da ambe le parti.

Terzodecimo, che ſe quelli di Bidizzole in alcun tempo già mai declinaranno, ò ſi partiranno dalla preſente compoſitione, & coſe come di ſopra convenute in qualſivoglia modo, & in qualſivoglia parte ſiano, & s' intendano ipſo jure, & facto decaduti dal ſoprapiù del loro ottavo ad eſſi conceſſo con la preſente Compoſitione, qual ottavo ſolo debbano ricever per li bocchetti della Scaglia, & Salago conforme alla ſentenza 23. Marzo 1621. Intendendoſi in tal caſo laudati, & approbati li vaſi novamente fatti per la Communità di Lonato per eſſecutione di detta ſentenza, & ſe in alcuna parte foſſero ſtati deſtrutti in qualſivoglia modo detti vaſi, debbano detti di Bidizzole refarli à loro ſpeſe, quali ſiano anco in tal caſo tenuti, & obligati ad ogni ſpeſa che occorreſſe farſi nella conſtruttione del bochetto Scaglia, & alteration del bocchetto Salago per la total eſſecutione di detta Sentenza 23. Marzo 1621. & li bocchetti Bagnolo, & Foſſina debbano eſſer levati del tutto, & arzenata la Seriola nel luogho di detti Bocchetti, & mancando detti di Bidizzole in tal caſo d'eſſequir quanto di ſopra poſſa la Communità di Lonato in eſſecutione di detta ſentenza farlo à tutte ſpeſe, & intereſſe di detto Commun di Bidizzole, & Compartecipi da eſſer liquidata con polize giurate, per le quali ſpeſe poſſi eſſo Commune eſſer convenuto come di ſopra.

Quartodecimo, che poſſino quelli di Lonato far ſopra li ſudetti trei bocchetti un ponte largo brazza doi per poter tranſitar con Cavalli, & andar revedendo il loro vaſo, li quali ponti ſiano fatti in loco, che non apporti danno à eſſi di Bidizzole, & lontani dalli trei bocchetti almeno dieci brazza.

Quintodecimo, che quelli di Bidizzole reſtino diſobligati per l' avenire dalla contributione, à quale erano tenuti per la cavatione della Seriola di Lonato, & mantenimento de ponti ſopra eſſa Seriola, dovendo poi concorrer à portion dell' ottavo, & mezzo à tutte le altre ſpeſe, che occorreranno farſi per detta Communità circa detta Seriola in ogni altra occaſione, così de liti per conſervation delle loro raggioni, & mantenimento del vaſo dal Chieſe, & altri torrenti, ò rupi, che cavaſſero in detto vaſo, intimando le dette moleſtie, & liti ad eſſo Commune, & altri di Bedizzole, perche conferiſcano per la detta loro portione alla diffeſa.

Seſtodecimo, che non poſſino quelli di Bedizzole nel tempo che ſi cava l'acqua della Seriola di Lonato per la curation del vaſo di eſſa far in detto vaſo chiuſe, ne altre novità in pena de Ducatti cento, & maggiore ſe parerà all' Illmi Sign. Rettori da eſſer applicata, ut ſupra.

Settimodecimo, che tutte le pene appoſte à quelli di Bedizzole, come nelli ſudetti Capitoli in ogni caſo di mancamento, & contraventione di quelli di Lonato à quanto ſono tenuti, ſi intendano anco ſtabilite, & addoſſate à favore di quelli di Bedizzole ad eſſi di Lonato, & ſiano reciproche, & maſſime in caſo ſi trovaſſe che quelli di Lonato haveſſero otturato alcuno delli bocchetti ſuddetti in tempo dell' acque chiare juſtificato eſſo Eccеſſo legitimamente.

Ottavodecimo, che ſia lecito à quelli di Bedizzole crear eſſi ancora un Camparo, che cuſtodiſca li ſuoi bocchetti, & acque, & far ogni altra proviſione ſopra eſſi vaſi, & acque concernenti il loro Intereſse à loro beneplacito, à qual nelle ſopradette coſe ſia preſtata la ſteſsa fede, che ſarà preſtata à quello di Lonato nella cuſtodia à lui comeſsa.

Nonodecimo, che facendoſi curar da quelli di Lonato la loro Seriola in caſo ſia dato danno di qualſivoglia ſorte ad eſſi di Bedizzole nelli loro frutti per quelli di Lonato ſia tenuta la Communità di Lonato alla refatione, & emendatione di eſſi danni, mentre nel termine di giorni otto doppo che ſarà ſtà dato il danno ſiano notificate alli Agenti di detta Communità le accuſe, & eſtimi di detti anni, & non altrimente con queſto che non poſsano gia mai eſſi di Lonato mandar à far tal curatione nel meſe di Settembre per riſpetto dell' Uve.

Vige-

Digitized by Google

Vigesimo, che in caso l' una, & l' altra d'esse parti nelli eccessi, & disordine che possono occorrer hinc inde come è stà espresso di sopra, ove è stà detto, che siano tenute le Communità hinc inde ha dichiarato che dandosi l' uno, & l' altro il delinquente convinto nelle forze della Giustitia, siano l' uno, & l' altro liberati dall' obligo di sopra espresso di pagar le condanne, & la presente transatione è sta fatta per dette parti con espressa conditione, & patto, che quella debba esser nel termine de mesi trei continui prossimi avenire decretata con mutuo consenso d' esse parti, & confirmata dall' Eccmo Senato, ò con l' auttorità di esso à perpetua fermezza, & osservanza di quella. La qual transatione resti valida, & in suo robore in quanto resti decretata dall' Eccellentiss. Senato ut supra, & ciò per patto espresso, con il qual è stà fatta la presente transatione, & senza il qual non saria stà fatta. Promettendo, &c. obligando detti Signori Procuratori hinc inde li Beni de loro principali; Renuntiandum, &c. & hanno giurato essi Sign. Procuratori le predette cose esser vere, & quelle attendere &c. & non dimandar habilitatione del presente giuramento, & dimandata, ò impetrata non usarla, sottoponendosi al Foro Ecclesiastico per l' osservanza del presente giuramento.

De quibus omnibus rogatus sum ego Jo: Maria Ponzonus q.D. Jo: Antonij Civis, & habit. Brix. Notarius pub. & Cancellariæ Prætoriæ ad laudem &c.

Ego Benedictus Ponzonus Filius supraser. q.D. Jo: Mariæ Cancellarię Præt. Not. sumptã transactionem ab originali aliena manu execut. feci, fidelit. auscultari, subsi. atque sigillari.

Nos Justinianus Justiniano pro Serenis. Duc. Dom. Venet. Capitan. Brix. fidem facimus, & attestamur ultrascriptum D. Benedictum Ponzonum esse talem qualem se facit, cujus scripturis, ac subscriptionibus hìc, & ubique plena fides est adhibenda. In quorum, &c.

Brixiæ die 20. Novembris 1654.

Angelus Calcarius Cancellariæ Præf. Not. mand.

Terminatione degl' Illmi, & Eccmi Sign. Lorenzo Minotto Podestà, e Gio: Battista Foscarini Capitanio, Rettori di Brescia à favore della Magnifica Communità di Lonato Adì 6. Aprile 1667.

GL' Illmi, & Eccmi Sign. Rettori, veduto il Processo, e ben considerati i Privilegj, e raggioni della Cõmunità di Lonato, e fatti i dovuti riflessi à quanto occorre in questa materia; Hanno dichiarato nullo l' arresto de Pastori, e Pecore seguito nel tener di Lonato, sotto li 25. Decembre, cum sequutis, e non sia più oltre proceduto, ne contro la Communità, ne particolari, e piezzi. Dichiarando in oltre, perche in avenire non succedano più disordini, ad ogni buon fine, & effetto, che Lonato non sia, ne s' intenda compreso da Proclami Publici di questi Reggimenti in proposito di pecore, omni &c.

(Lorenzo Minotto Podestà.

(Gio: Battista Foscarini Capitanio.

Benedictus Ponzonus Cancell. Præt. Not. mand. &c.

Tran-

Digitized by Google

Transatione trà la Spett. Communità di Bedizzole da una, e quella di Lonato dall'altra per le spese della Sariola.

1715. 3. *Decembre.*

IN Christi nomine &c. Anno ab ejusdem nativitate MDCCXV. Indictione VIII. die verò Mercurii tertia Mensis Decembris, in Conventu R.R. Patrum Capuccinorum Druguli, Præsentibus D. Amadeo Trapello secundo Not. rog. pro secundo Not., ac D.D. Dominico Cargnelo famulo Nob. D. Camilli Olivi, & Joanne Baptista Capuccio famulo Sp. Communitatis Lonati Testibus notis &c. rogatis &c.

Per occasione della solenne Transatione 10. 7bre 1622. seguita trà le Sp. Sp. Cõità di Lonato, e Bidizzole, e Sig. Compartecipi della Seriola Lonada estratta dal Fiume Chiese, con cui inter cętera fù patuito al Capitolo decimoquinto, che quelli di Bedizzole restassero disobligati dalla contribuzione per la curazione di detta Sariola, e mantenimento de ponti sopra di essa, dovendo poi concorrere à proporzione dell' ottavo, e mezzo dell' acqua ad essi spettante, à tutte le altre spese, che occorressero farsi per detta Communità di Lonato circa detta Sariola in ogni altra occasione così de liti per conservatione delle loro raggioni, e mantenimento del vaso del Chiese, & altri torrenti, ò rupi, che cascassero nel detto vaso, e come meglio si legge in detta Transazione; sono insorte in più tempi varie contese trà detta Sp. Communità di Lonato, e quelli di Bedizzole, quali restòrono finalmente sopite con sentenza degl' Illustrissimi, & Eccellentissimi Signori Rettori di Brescia di consenso delle Parti 12. Agosto 1692., restando anco liquidata la quantità di ciò che doveva esser corrisposto à detta Sp. Communità di Lonato per rimborso di spese fatte dall'anno 1622. per tutto l'anno 1691., e come si legge da detta sentenza negl' atti della Cancellar. Pretoria di Brescia.

Posteriormente à detta sentenza sono seguiti varij atti giudiciarij trà dette Communità in proposito delle spese fatte per detta Communità di Lonato à causa di detta Sariola, e massime fù preteso con mandato ottenuto dagl' Illustrissimi, & Eccellentissimi Signori Rettori di Brescia 12. Decembre 1710., che detta Communità di Bedizzole dovesse pagargli per spese fatte per causa di detta Sariola lire cinquemilla duecento piccoli: A quel mandato s' oppose detta Communità di Bedizzole con scrittura di contradizione prodotta nella Cancellaria Pret. li 20. Luglio 1712. professando, che dalle polize di spese pretese da detta Communità di Lonato, dovessero esser levate le spese fatte nella curazione di Gerra dalla Sariola, taglio di arbori, e ripe, le buone mani pagate à porta lettere, le giornate de Signori Reggenti, le contribuzioni alle guardie, e Molinari di Gavardo, come pure quelle occorse nella rottura, & estratione de chiepi dalla Sariola, non dissentendo levate le dette spese di devenire alla facitura de conti, instando poi per capo de converso, in ordine alla riserva fatta nella sentenza soprascritta 1692. che dovesse esser sententiata la regolazione dell' Alveo di detta Sariola giusto la formalità convenuta in detta transazione 1622. e rilarciti quelli di Bedizzole per li danni risentiti dall'anno 1692. in poi nell' aqua, ripe, e fondi adjacenti, & in secondo capo non potessero li Signori Deputati di Lonato far poner mano nelli arbori esistenti lateralmente à detta Sariola, se non in quelli s'attrovassero ne limiti di detta transazione, e come in detta scrittura alla qual &c. Alla quale però fu contradetto dalla Sp. Communità di Lonato. Fatto riflesso dalli Signori intervenienti di Lonato, e di Bedizzole, che la discuzione della qualità, e quantità di dette spese havrebbe causata una lite longa, e dispendiosa ad ambe le parti con esito anche incerto di quello; hanno rissolto di devenire all' infrascritta transazione, composizione, & accordio da esser con buona fede osservato sotto pena &c.

Primo, che detta Sp. Communità di Bedizzole sivè Signori Compartecipi di detta Sariola debbano pagare à detta Sp. Communità di Lonato lire trè milla novecento piccole per quanto potesse in alcun tempo haver, pretender, e conseguir per virtù della soprascritta transazione per causa di spese fatte per detta Sariola dall' anno 1692. inclusivè per tutto l' anno cadente 1715. da esser queste pagate in questo modo, cioè lire mille piccole subito, & il restante in rate annue di lire cinquecento, principiando pagare la prima rata il primo Genaro 1717. e così successivamente di anno in

Digitized by Google

no in anno fino all' intiero pagamento di dette Lire 3900. piccole.

Secondo, che per qualunque ſpeſe poteſſero occorere in avenire per detta Seriola di qual ſi ſia natura, e di qualità, e quantità, non ſia tenuta detta Communità di Bedizzole, e Compartecipi ad altro, ſe non al pagamento di lire duecento piccole all' anno da eſſer queſte pagate pontualmente, e ſenza eccezione alcuna in mano del Maſſaro ordinario di detta Communità di Lonato il primo giorno di cadaun anno; Salvo che occorendo la coſtruzione del novo partidore di Gavardo, e ſuo mantenimento, debba detta Sp. Communità di Bedizzole, e Compartecipi in tal caſo concorrere per il ſuo ottavo e mezzo à norma della ſopraſcritta tranſazione 1622.

Terzo, che per la preſente Tranſazione, non ſia, ne s' intenda derogato, ma anzi ſiano ſalve le ragioni, e riſſervate in avenire tutte, e cadauna eſſecuzione delle parti ſopra la larghezza del vaſo di detta Seriola, ed altro convenuto in detta Tranſazione 1622., e Sentenza 13. Agoſto 1692. giuſto li capi di converſo della ſopraſcritta ſcrittura 20. Luglio 1702. à quali &c. per la qual riſerva non debba però eſſer retardato il pagamento ſudetto delle Lire 3900. piccole come ſopra ſtabilite per le ſpeſe paſsate, ne meno il pagamento delle Lire 200. piccole all' anno per le ſpeſe occorreſsero in avenire da principiarſi il primo Genaro 1717. Quali patti, e capitoli quivi preſenti li Signori Franceſco Bonatelli, Antonio q. Sig. Gio: Battiſta Serina, Franceſco Mapella, e Gio: Reſino Deputati eletti da detta Communità di Lonato agenti in nome della medeſima, in ordine all' auttorità conſertagli con parte del dì 10. Novembre 1715. ivi veduta, e letta, che ſi laſcia intercluſa nel preſente protocollo à perpetua memoria, nec non li Signori Andrea Veneziani, Camillo Olivo, e Bernardino Belotti Sindici ſpecialmente eletti, come in parte preſa dal Conſeglio de Signori Compartecipi 9. Decembre 1714. & altra del Conſeglio di detta Sp. Communità di Bedizzole 31. detto, con Decreto dell' Illuſtriſsimo, & Eccellentiſſimo Sign. Proveditor di Salò, che pure ſi laſciano intercluſe, agenti in nome di detta Sp. Communità e Compartecipi, hanno promeſſo, e promettono d' attender, & eſſequire in ogni tempo quanto di ſopra è ſtà convenuto, ſi che ſtante il preſente Inſtromento ſia, e s' intenda impoſto perpetuo fine, e ſilenzio alla lite come ſopra vertente, e che vertir poteſſe per le ſpeſe predette, facendoſi l' una, e l' altra parte fine quietanza generale, e generaliſſima liberazione, e patto perpetuo di mai più dimandarſi coſa alcuna per cauſa di dette ſpeſe, à riſſerva del pagamento come ſopra convenuto, & accordato, al di cui effetto detti Signori Veneziani, Olivo, e Belotti agenti in nome come ſopra hanno dato, pagato, & attualmente numerato, e così danno ai detti Signori Bonatelli, Serina, Mapella, e Reſino preſenti, che riceverono in nome di detta Communità di Lonato lire mille piccole in tante buone valute d' oro, & argento vedendo me Nodaro, e Teſtimonii ſopraſcritti de danari hauti da D. Pietro Rebaicino Eſattore de Signori Compartecipi, rinonciando &c. e queſte à conto di dette lire 3900. piccole, facendogli per la ſumma ut ſupra pagata liberazione &c. prom. &c. obligando li beni di dette Communità, e Compartecipi, rinunciando &c. E per maggior coroborazione del preſente, debba eſser umigliato à ſua Serenità per la ſua approvazione, e confermatione, per patto così frà le parti accordato ad ogni requiſizione &c. per ogni ſempre miglior modo &c.

De quibus rogatus ſum Ego Jo: Mazecchius Nott. &c.

Io Amadio Trapello ſecondo Nod. pregato per ſecondo Nod. fui preſente, e mi ſon ſottoſcritto.

Noi Gieronimo Tiepolo Proveditor, e Capitanio.

ESſendo di neceſſità ridurre il Conſeglio delli Signori Compartecipi del Sp. Commun di Bedizzole della Seriola Lonata per l' emergenze che corrono con la Sp. Communità di Lonato, così ricchieſti dal Sig. Gio: Battiſta Fantone Conſole di detta Seriola col T. P. Commettemo à cadauno, che hà intereſſe in detta Seriola, al quale ſarà intimato il preſente, che debba ritrovarſi li 9. corrente ſopra la Caſa del Sp. Commun medemo alle ore 20. per rinovare li Signori Sindici, come anche per conferire à medemi quella facoltà, che ſarà ſtimata propria per il commune intereſſe, dichiarando in oltre, che tutto ciò ſarà dalli radunati ſtabilito in detto Conſeglio, reſti anche approvato da chi fuſse abſente, in quorum &c.

Salò primo Decembre 1714. L. Aff.

L.S. S.M. (*Gieronimo Tiepolo Prov. e Cap.*

Deodatus Bertellus Orig.

Digitized by Google

Adì 9. Decembre 1714.

DI ordine del Sp. Sig. Gio: Battiſta Fantone Conſole della Seriola Lonata ſcorrente per il Territorio di Bedizzole, fù convocato il Sp. Conſeglio de Sign. Compartecipi di detta Seriola, nel quale ſi congregorono quarantacinque Conſeglieri, e frà le altre, fù preſa la parte infraſcritta:

Atteſa la pendenza vertente frà queſta Communità, e quella di Lonato per cauſa delle ſpeſe occorſe nella curazione, & altre della Sariola Lonata, il Sp. Sig. Conſole propone parte di conferir auttorità alli Sign. Camillo Olivo, Bernardino Belotti, e Flaminio Maraſino Sindici novamente eletti nel preſente Conſeglio, quali in Compagnia del Sig. Andrea Veneziani habbiano auttorità di proſeguire la lite con la Sp. Communità di Lonato, overo di componer, e tranſiger con la medeſima tanto per il paſsato, quanto per l'avenire, e conforme ſarà ſtimato più proprio dalli medeſimi Signori Sindici, perciò à chi piace metta il ſuo voto nel bianco, & à chi non nel roſso.

Qual parte poſta in balottazione fù preſa per balle quaranta affermative.

L.S.N. Ego Chriſtinus Zecchius q. D. Caroli f. de Bedizzolis publ. V.A.Not. & Cancell. ſupradictorum D.D. Comparticipum, ſupraſcriptam partem e libro ordinamentorum fideliter manu propria deſumpſi, ac in fidem autentici ſubſcr. & ſolito mei tab. ſigno ſignavi.

Adi 31. Decembre 1714.

PArte preſa nel Sp. Conſeglio del Sp. Commun di Bedizzole, legitimamente congregato li 28. ſpirante more, loco & ordine ſolitis in numero di trenta uno Sp. Sp. Conſeglieri videlicet:

Eſſendo nel Conſeglio de Sign. Compartecipi della Seriola Lonada ſotto li 9. cadente ſtata preſa parte, con cui vien conferta autorità alli Signori Andrea Veneziani, Camillo Olivo, Flaminio Maraſino, e Bernardino Belotti Sindici in detto Conſeglio creati di poter continuare la lite con la Sp. Communità di Lonato, overo componer e tranſiger con la medeſima, tanto per il paſsato, quanto per l'avenire, e come appare da detta parte ivi veduta, e letta in autentica forma eſtratta dal Sig. Criſtino Zecco Nod. aſſiſtente d'eſſi Sign. Compartecipi, e non potendo detti Sign. Sindici devenire ad alcun ſtabilimento ſenza il conſenſo di queſto Sp. Conſeglio verſo cui hà le ſue azioni la predetta Sp. Communità; Il Sp. Conſole propone parte, che reſti laudata l'elezione delli prefati Sign. Sindici, & approvato tutto ciò, che da medeſimi ſarà concluſo, e ſtabilito, in virtù della predetta loro parte 9. cadente, ſenza però minimo pregiudizio di tutte le ragioni di queſto Sp. Conſeglio verſo li Sign. Compartecipi della Seriola medeſima. Perciò à chi piace &c. [à P. 30. c. 1.

L.S.N. Ego Andreas Belottus pub. V.A. Not. ac act. Sp. Commun. Bedizzolarum prædictam partem captam ex libro ordinamentorum manu propria fideliter deſumpſi, meque in fidem ſubſcripſi, ſolitoque meo ſigno ſignavi.

Ego Joannes M. Zecchius publ. V.A. Not. Coleg. præmiſsa ex originali ſuo à me rogato fideliter manu propria exarata, in fidem autenticè ſubſcripſi ſolitoque mei tab. ſigno roburavi præſen. &c.

Contro

Digitized by Google

Contro li Daciari della Mercanzia per il Dacio della Mercanzia della Seta di Lonato.
1683.

Adì 12. Settembre 1683. Preſentata agl'Eccmi Signori Rettori per il Signor Antonio Bonometto Interveniente della Communità di Lonato. Quali hanno ordinato, che la preſente ſia intimata così refferrendo il Monardi Guardia Pretoria, & il Toſarello Guardia Preffitizia.

ALoyſius Contareno Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Hieronymo Juſtiniano de ſuo mandato Poteſtati, & Hieronymo Grimano Capitaneo Brixiæ fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum.

Si ſono modeſtamente doluti avanti di Noi l'Intervenienti della fedeliſſima noſtra Communità di Lonato. Che eſsendo con ſpezialiſſimo Privilegio all'Eccelſo Conſeglio di X. raccomandato in prima deditione l'anno 1440. ſempre confirmato con più Decreti 1444. 14. Decembre 1445. 15. Settembre, & altri multiplici ſuſsequenti, conceſso à detta Communità, che li Daciari della Mercanzia di Breſcia non puoſsano raſcuoder Dacio d'alcuna ſorte in detta Terra, e Territorio, atteſa la limitazione che paga detta Communità in Camara di Breſcia. E che ciò non oſtante, venga hora preteſo dalli Daciari della Mercanzia di Breſcia di raſcuoder in eſsa Terra il Dacio della Mercanzia delle Sete, che ſono in detta Terra, e Territorio, benche per dette Sete ſiano ſtati pagati gli Dacij ſoliti impoſti dalla Signoria Noſtra, coſa mai più per il corſo di 240. anni pratticata, ne tentata &c.

Vi commettemo però con li Capi dell'Eccelſo Conſeglio di X. che faciate deſiſtere detti Daciari di ſimile inſolito ingiuſto tentativo, e farete che à detta fedeliſſima Communità noſtra ſiino mantenuti li ſuoi Privilegij, e poſſeſso de medeſimi per Secoli ſempre pratticato, e non mai interrotto. Et così eſsequirete, e farete eſsequire inviolabilmente &c. & ſe haveſte in contrario ci reſcriverete.

Datæ in Noſtro Duc. Palatio die 31. Auguſti Indictione VI. M.DCLXXXIII.

Excelſi Conſilij Decem Segretar.
Franciſcus Blancus.
Joſeph Jovita Scazzerius Cancellariæ Præf. Not. mand. &c.

Adì 17. Settembre 1683.
Data in perſona al Sig. Gio: Maria Vignotto Daciaro per il Trento Fante il Vecchio.

Digitized by Google

Che non ſia ſcoſſo il Dacio della Mercanzia nella Terra, e Territorio di Lonato.

1699. primo Giugno. Preſentate per il Sig. Iſeppo Fiorentino nomine &c.

SIlveſter Valerio Dei Gratia Dux Venetiarum, &c. Nobili, & Sapienti Viro Petro Mauroceno de ſuo mandato Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum.

Fatto ricorſo con riverente inſtanza umigliataci dalli Intervenienti della Communità di Lonato, che da coteſti Miniſtri a motivo de Daciari con preteſto di mancanza di bolette, ò licenza ſia ſtato arreſtato Marcello Marcheſino con due animali carichi di Linoſa levata da Caſtiglione, che conduceva la medeſima alla Macina di detta Terra, e che ciò habbiano fatto contro la forma de loro privilegij, ſempre reviſti, e confirmati, per vigor de quali, non può eſſer raſcoſſo in detta Terra, e Territorio Dacio di ſorte alcuna, ſtando il pagamento, che fanno della loro annua limitazione, come è ſempre anzi per Secoli inalterabilmente pratticato, & ſin ad hora oſſervato.

Vi Commetemo colli Capi del Conſeglio noſtro di X. ai quali ne reſta raccomandata la douta oſſervanza de Privilegij ſteſſi in prima dedizione, che dobbiate non ſolo liberamente, e ſenza ſpeſa far rilaſciar il ſodetto Marcheſino inſieme colli preacennati due animali, e ſacchi di Linoſa, ma in oltre facciate, che ne da Miniſtri, ne da Daciari ſia inferito in avenire à quella Communità alcun diſturbo in ſimile propoſito ſott' alcun color, ò preteſto, & havendo in contrario reſcriverete.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die 27. Maii Indictione ſeptima 1699.

Excel. Conſilii X. Segret.
Joſeph Cavanis &c.

Adì 11. Novembre 1700. Preſentata dal Sig. Giuſeppe Fiorentino nomine &c. all' Illuſtriſs. ed Eccellentiſs. Sig. Capitanio, che ordinò l'eſecuzione, referrente Trenti Guardia.

ALoyſius Mocenigo Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nob. & Sap. Viro Bernardo Donado de ſuo mandato Capitaneo Brixiæ fideli dilecto ſalutem, & dilectionis affectum. Significamus Vobis hodie inter Capita Conſilij noſtri Decem terminatum fuiſſe ut infra.

Udito l'Eccellente Alviſe Santi Avocato Fiſcale della Camara di Breſcia, con il Nob. H. Antonio Longo Fiſcal della Signoria Noſtra umilmente dimandante à giuſta preſervatione del Publico Patrimonio, la revocatione delle Ducali peccanti nell' ordine, e nel merito ſcritte li 27. Maggio 1699. à favor della Communità di Lonato, ad effetto, che non ſi poſſi detta Communità eſſimerſi dal pagamento del Dacio della Mercanzia, come vanamente pretende, e del quale, ne per vigor de ſuoi aſſerti Privilegij, ne per li Decreti dell' Eccellentiſs. Senato in più tempi ſeguiti, ne meno per la reviſione 1667. può pretendere eſſenzione alcuna, e per più ſue raggioni dette, dedotte, & allegate.

E dall' altra. Udito l' Interveniente della Povera Communità di Lonato dicente le coſe ſodette non dover eſſer fatte, anzi doveranno eſſer confirmate le Ducali del 1699. 27. Maggio, ad effetto di puoter goder l' eſſenzione del Dacio della Mercanzia nella ſua Terra, e Territorio ſolamente, come pratticava avanti la dedizione, in eſecuzione de Patti de Dacij regiſtrati ne Statuti di dettà Communità, e come fù confirmato ne capitoli della dedizione approvati da Sua Serenità per il corſo de doicento ſeſſanta anni, ſempre oſſervato, anco eſecutivamente de Giudicij, e Spazzi dell' Eccelſo Conſeglio di XL. ſeguiti à favor di detta Communità, & per altre ſue ragioni.

Gl' Eccmi Signori Capi dell' Eccelſo Conſeglio di X. unanimi, e concordi han confirmate le Ducali ſopradette. Quare mandamus Vobis, ut ita exequi debeatis.

Datæ in Noſtro Ducali Palatio die 18. Septembris Indictione VIII. MDCC.

Excelſi Conſilii X. Segretarius
Auguſtinus Bianchi.

Regiſtratæ in libro D. nelli atti dell' infraſcritto Nodaro Fiſcale
Joſeph Jovita Scavierius Not. Phiſcalis eadem.

Per

Digitized by Google

Per la Giuriſdizione Pretoria in materia de traſcorſi d'Armi, Contrabandi, Maſchare, e Balli publici, e loro caſi 1671.

Præſentatæ die 20. Junij 1671. per D. Carolum Foreſtum Cancellarium dictæ Magnif. Civitatis Illmis, & Excellmis D.D. Rectoribus qui mandaverunt eas exequi, & regiſtrari.

DOminicus Contareno Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Andreæ Cornelio de ſuo Mandato Poteſtati, & Franciſco Contareno Capitaneo Brixiæ fidelibus dilectis ſalutem, & dilectionis affectum.

Nelle differenze vertenti di qualche tempo frà il Proveditor di Lonato, & il Podeſtà di detta Terra ſi ſono inteſe le inſtanze delli Ambaſciatori di coteſta Città eſpreſſe in ſcritture laſciate nel Collegio noſtro, non meno, che le voſtre informationi giurate in queſto propoſito, e ſiamo col Senato devenuti in reſſoluzione ad oggetto che caminino le coſe con la quiete, e tranquillità per il bene di quei Popoli eſprimere ſopra i ponti contentioſi la publica volontà, acciò cadauno de ſteſſi Rappreſentanti habbia à dirigerſi ſecondo la facoltà che tiene. Che perciò per quello riguarda à contrabandi, la giudicatura de medemi, come per uſo antico, e conſuetudine in altri tempi anco dichiarito, doverà eſſer del Podeſtà in prima inſtanza, con l'appellazione à Voi Rettori, e per la facilità di puoterſi appellare quelli, che ſi aggravaſſero della prima ſentenza, e celerità nella ſpedizione degl' affari. Li traſcorſi per dilazioni d'armi tanto nella Terra, che fuori doveran eſſer corretti dal Podeſtà riſſervati ſolo quelli che ſeguiſſero in tempo di notte entro la Terra ſteſſa al Proveditore. La permiſſione di far Maſchare, Feſte, e Balli, ſia jus intieramente del Podeſtà ſteſſo, così entro, come fuori della Terra, rimeſſo al Proveditor la giudicatura di quei Caſi, che à cauſa della permiſſione ſudetta puoteſſero ſeguire nella Terra in tempo pur di notte. Li delitti, che ſeguiſſero à cauſa d'acque, doveranno pure eſſer corretti dallo ſteſſo Podeſtà con l'appellazione à Voi Rettori come ſopra; riſſervata al Proveditor ſolamente quella ſopraintendenza, che gli vien conceſſa dalle Ducali 1617. Reſta in fine di far ſuonar la Campana ſempre che vorrà il Podeſtà far Rengo per la promulgazione delle ſentenze criminali; & eſſendo permeſſo al medeſimo ſenza contradizione di farla ſuonar anco due volte al giorno, quando vuole tener Raggione, così volemo habbi eſſo la facoltà ogni volta vorrà far Rengo commetter al Campanaro preſente, ò à quello, che pro tempore amminiſtrarà tal carica, il ſuono della Campana, reſtando incaricato eſſo Campanaro portarſi dal Proveditor per darle parte della Commiſſione havuta, paſſando poi immediate ad eſſequir l'ordine havuto dallo ſteſſo Podeſtà. Riſſervata nell' altre coſe toccanti la direzione, e giudicatura ſopra li Stipendiati, e Proviſionati al Proveditore con la regola ordinaria; che in occaſione di conteſe Civili trà Particolari l'Attore ſegua il Foro del Reo, conforme preſcrivono le Leggi, così che con tali dichiarazioni, e diſtinzioni, ſedate le differenze ſopra li ponti ſodetti, ſiamo certi caminaranno gli affari e nella Terra, e nella Giuriſdizione medema con quella quiete, e rettitudine, che è di publica intenzione.

Datæ in Noſtro Ducali Palatio die III Junii Indictione IX. MDCLXXI.

Ottavio Negri Segret.

Digitized by Google

Per la Foſſa Regia.

1668. 9. Agoſto.

GL'Illuſtriſſimi, & Eccellentiſſimi Signori Capi dell'Eccelſo Conſeglio di X. Udito D. Lorenzo Rizzo come Avocato Fiſcale del Magiſtrato alle Razon Vecchie con la preſenza de gl'Illuſtriſſimi Signori Andrea Molin, e Marc' Antonio Barbarico Proveditori di detto Officio dimandante la revocatione del Mandato traſmeſſo al Magiſtrato medeſimo ad inſtanza delli Cõmuni di Carpenedolo, e Montechiaro del dì 23. Decembre 1666. con li altri ſuſſequenti, cosl che reſti libero l'addito al detto Magiſtrato delle Razon Vecchie di proveder ſervatis ſervandis ſopra le Denoncie portate contro li detti, & altri Communi, & adminiſtrar raggione, e giuſtitia, non potendo impedire le Parti 1596. & 1506. ſtante le altre poſteriori, & maſſime 1625. 17. Genaro, & altre in tal propoſito, & per altre raggioni ivi dette, & allegate da Una.

Et dall'Altra Udito il Noncio del Territorio di Breſcia, nec non Pompeo Macerata Interveniente delli Communi di Carpenedolo, & Montechiaro di detto Territorio con li loro Avocati dimandanti la confirmatione del ſodetto Mandato 23. Decembre 1666., & altri poſteriori, & ciò per manutentione delli loro privilegj, & per eſſentione de più leggi dell'Eccellentiſſimo Conſeglio di X. con la Zonta, & per altre loro raggioni.

Hanno S.S. E.E. tutti trè unanimi, e concordi confirmato il Mandato 23. Decembre 1666. & ciò in ordine a' Privilegi delle Communità.

D. Girolamo Giuſti }
D. Gio Sagredo Kav. } *Capi dell'Eccelſo Conſeglio di X.*
D. Girolamo Barbarigo }

Al Proveditor di Lonato.

ESſendo raccomandato al Tribunale de Capi del Conſeglio Noſtro di X. li Privilegj delle Città, e Terre in prima deditione. E venendoci eſpoſto alli Capi ſteſſi, che coteſta Fideliſſima Communità di Lonato godi in virtù del Privilegio conceſſoli ſin l'anno 1440. 17. Settembre il Luogo chiamato la Foſſa Regia, in cui ſcorrono in parte l'acque della Seriola di detta Communità. Vi Commettemo però à dover mantenere il Privilegio predetto, inherendo anche al Giudicio ſeguito in tal propoſito de Capi Preceſſori 9. Agoſto 1668., e ſe alcuno ſi ſentiſſe aggravato ricorra al Tribunal ſudetto, che gli ſarà adminiſtrata Giuſtitia.

Die 11. Aprilis 1690.

Sententia

Digitized by Google

Sententia contra Familia Nob. de Averoldis circa gravedines præteritas, & futuras 1671.

Præsentatæ die 2. Julii 1671. per D. Joannem Mariam Zambellum nomine &c. Illustrissimis, & Excellentissimis D.D. Rectoribus, qui mandaverunt exequi sic refferente Ferrario Famulo &c.

DOminicus Contareno Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus,& Sapientibus Viris Antonio Priolo de suo Mandato Potestati, & Francesco Contareno Capitaneo Brixiæ, & Successoribus, Fidelibus Dilectis salutem, & dilectionis affectum. Significamus vobis hodie in Collegio Nostro terminatum fuisse ut infra videl. Udito nel P. Collegio coll'auttorità del Senato Pietro Gallina Noncio della Communità di Lonato dimandante, che in conformità della sua supplicazione presentata sin sotto li 21. Giugno 1628. sia terminato: Primo, che Aloisio, & Emiglio Averoldi; Gio:, e Fratelli q. Pompeo Averoldo, Feranda Averolda Odasa, Eredi q. Lodovico Averoldo, Ippolita Averolda Porcelaga Aurelio Averoldo, & il Marchese Gasparo Giacinto Martinengo, e Cesare Fenarolo, uxoriis nominibus liti Consorti possessori de beni situati, e posti sopra il Territorio di Lonato debbano tutti per essi beni contribuire con detta Communità di Lonato le solite contribuzioni per le publiche gravezze, e spese ad essa spettanti in tutto, e per tutto, come nella sua supplicazione sopradetta: secondo che tutti li sopradetti siano tenuti à pagar quanto restano debitori per il passato à detta Communità per occasione di esse publiche gravezze, e spese sopra detti Beni in tutto, e per tutto come sopra. Et dall'altra Anibale Sala Procurator e per per nome delli sudetti Averoldi con li suoi Avocati umilmente supplicante d' esser licenziati quanto al primo capo per le raggioni adotte, e mostrate quanto alli beni de Averoldi avanti il Curato di Lonato, offerendo per li posteriori di contribuir con detto Commune. Item d' esser licenziati anco quanto al secondo Capo per le cose pure considerate, & che può considerare la sapienza publica. Et per terzo udito Bartolomeo Peschera Nonzio della Città di Bressa con li suoi Avocati umilmente dicente dover restar licenziata la Communità di Lonato dalla supplicazione sua quanto al primo, e secondo capo ad ogetto di divertir le confusioni irreparabili considerate à pregiudizio della stessa Città. Et in quanto paresse alla prudenza della S.N. di altrimenti terminare instante dover esser decretato il sollevo della Città contro il Territorio, & Clero giusto la supplicazione presentata nella Cancellaria Duc. 1671. 13. Marzo in ordine al Decreto de gli Delegati sopra l'estimo 1608. 27. Maggio, come pure contro ogn'altro à chi s'aspettasse il sollevarla per li detrimenti, che fosse per patire per più sue ragioni. Sopra il primo capo fù terminato per la Communità di Lonato, sopra il secondo fù pure terminato per la Communità di Lonato. quam quidem terminationem mandamus vobis, ut ita exequi debeatis.

Dat. in Nostro Ducali Palatio die XVIII. Junii Indictione IX. MDCLXXI.

Pietro Antonio Gratarol Segret.

Registrata in Registro Duc. Cancell. Præfet. Brixiæ num. 31. fol. 108.

L. S.
P. app.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Antonio Priolo Potestati, & Francisco Contareno Capitaneo Brixiæ, & Successoribus.

Ter-

Digitized by Google

Terminazione Zorzi per l' Entrate del Venzago.

SOpra quello, che con riſſoluta eſpreſſione ci reſta denotato dall'Eccellentiſs. Senato in Ducali del 28. del paſſato circa il dover coltivarci, & affittarſi la Poſſeſſion del Venzago, con applicatione degl'affitti, che ſi andaranno cavando da eſſa di tempo in tempo à eſtintione de debiti, che tiene la Communità di Lonato in Camera di Breſcia, con altri diverſi particolari, & ad altre ſimili urgenze, in ſoglievo, & commodo della medema Communità, & à beneficio ſolo degl'Originarij di eſſa; havendo Noi hauto i douuti rifleſſi, & con l'occaſione del paſſaggio noſtro per quella Terra a queſta volta, preſe le neceſſarie informationi coll'haver pur ſentito le ragioni in ſcrittura eſſibiteci da'Sign. Pietro Golione, Ciprian Paganino, Paolo da Colio, Gio: Battiſta Moreſco, & altri eſponenti, che la parte con la ſcrittura deliberata nel Conſeglio Spetiale di Lonato ſotto li 8. Luglio 1635. & la deliberatione ſopra quella ſeguita dal medemo Eccellentiſs. Senato ſotto li 19. Novembre ſuſſequente con li capitoli preparati per l'incanto di detti beni del Venzago ſiano coſe ſurretitie, & aſſolutamente pregiudiciali alli intereſſi delli Originarii dell'Eſtimo minore per le cauſe in eſſa ſcritura dichiarite da una, & dall'altra li Signori Acchille Patuzzi, Gieronimo Ceruto, Giovanni Patuzzi, Antonio Savoldo, Gio: Battiſta Mocino, Ottavian Patuzzi, Giulian Robazzolo, & Gio: Battiſta Carteri a detta inſtanza contradicenti, & ricercanti la eſſecutione della Parte ſudetta del Conſeglio Spetiale, e deliberatione dell'Eccellentiſs. Senato a quella inherente, e per altre ragioni abondantemente addotte.

Il tutto da Noi maturamente conſiderato conformandoci alla giuſtiſſima Publica intentione, & removendo li oſtacoli, e le cavillationi, con quali è ſtata ſin'hora divertita l'eſſecutione della medeſima Publica volontà, habiamo conoſciuto neceſſario di divenire alla preſente termination, in virtù della quale con l'autorità impartitaci dall'Eccellētiſs. Senato nelle Ducali predette 28. del paſſato comandiamo eſpreſſamente alli Reggenti della Communità ſudetta, che ſenza alcuna frapoſitione di tempo debbano far divider in ſufficienti, & aggiuſtate portioni li Beni, & la Poſſeſſione anteſcritta del Venzago, così che con la diviſion predetta più facile ne rieſca a parte a parte l'affittanza, alla quale ſeparatamente, & con diſtintione a una per una di qual ſi ſia delle portioni ſteſſe doverà poi divenirſi ſecondo l'ordinario all'incanto, deliberandoſi cadauna di eſſe portioni al più offerente, come ſarà ſtimato più proprio, & vantaggioſo, da quei, che frà i propoſti, & nominati a Noi per la deviſione, e fontione predetta ſaranno a cautela maggiore dell' importanza del negotio da Noi ſteſſi ſcielti, & conoſciuti migliori per opera sì rilevante, & neceſſaria.

Frà i Capitoli di detto Incanto doverà eſſervi particolarmente quello, che imponga obligo a tutti i Conduttori ſotto ſtrettiſſime cominationi di pene a render ſempre megliorata con ottima coltura la Poſſeſſione ſodetta, così che in progreſſo di tempo ſe ne vada aumentando la rendita a maggiori ſegni.

Il denaro, che ſi andarà cavando di volta in volta da queſta fittanza, doverà rimaner eſpreſſamente applicato in primo loco al pagamento di Debiti della Communità predetta in Camera di Breſcia, & a queſto doverà efficacemente invigilarſi da quel Clariſſimo Sig. Proveditore, e Succeſſori con ſignificar di tempo in tempo all' Illuſtriſſimi Sign. Capitani di detta Città il preciſo ammontar delle fittanze, onde anco eſſi poſſino biſognando concorrere alle diſpoſitioni, che occorreſſero per la pontual eſſecutione di quanto è predetto, & ſucceſſiuamente reſti poi il denaro di detta ſpecialità alla ſodisfattione d'altri particolari debiti, & altre urgenze di ſopra accennate, ſempre a beneffitio de ſoli Originarij, ſenza, che mai ſia alterata, ò in altro ſenſo interpretata queſta diſpoſitione, che s'aggiuſta, & pienamente dipende dalla ſteſſa Publica dichiarita volontà.

E perche volemo che rimoſſo reſti ogni effetto di pregiudiciale divertimento, & conteſa in queſto propoſito, incarichiamo il Clariſſimo Sig. Proveditore di Lonato predetto, & così parimente il Sig. Podeſtà di quella Terra Preſenti, & Suceſſori, che non debbano in alcun modo permettere mai,

Digitized by Google

mai che nè Conſeglij, nè in altre riduttioni della Terra medema ſiano in avenire introdotte novità, che poſſino ſotto qual ſi voglia preteſto differire, alterare, ò interrompere immaginabilmente l'eſſecutione predetta.

Aggiongendo Noi in tanto per ritegno di chi ardiſce introdurvi ſoverſioni, & difficoltà in queſto propoſito, che contro di eſſi, come contro traſgreſſori, & innobedienti ſarà per Noi, & Succeſſori Noſtri a querella di chi ſi ſia proceduto con caſtigo adequato alle qualità delli eceſſi, maſſime di quelli, che temerariamente ardiſſero oſtare de facto alla deciſione, incanti, & altre diſpoſitioni di ſopra eſpreſſe.

Le preſenti doveranno eſſere ſtampate, e traſmeſſe con lettere noſtre al predetto Signor Proveditor di Lonato da eſſer da lui fatte regiſtrare in quella Cancellaria, publicare, & affiggere a luoghi ſoliti di quella Terra, così che niuno poſſa pretenderne mai iſcuſatione, ò ignoranza. In quorum fidem, &c.

Verona li 6. Febraro 1637.

(*Alviſe Zorzi Proc. Prov. Gener. in T.F.*

Triffon Bucchia Canc. di S. E.

Adì 3. Marzo 1637. la mattina, fù publicata la ſodetta ſentenza al luoco ſolito di Palazzo novo della Communità di Lonato per Galletto Officiale, leggendo io Giulian Robazzolo Cancell. Proviſ. de mand. & molti preſenti.

Giulian Robazzolo Canc.

1713. 27. *Marzo. In Colleggio.*

UDito Giovita Spazzalino Interveniente degl' Intereſſati dell' Eſtimo Maggior di Lonato col mezo de loro Avocati, e con la preſenza delli Ecc. Giacomo Zambelli, & Antonio Savoldi humilmente inſtante reſtar rejeta la novità preteſa da quelli dell'Eſtimo Minore, e della Communità medeſima di Lonato di dividere l' Entrate del Venzago fra particolari, dovendo l'Entrate, & Effetti ſudetti reſtar applicate al pagamento delle Publiche Gravezze, e de debiti, ſpeſe, & altre ſimili urgenze occorrenti di tempo in tempo alla Communità à beneficio delli ſoli Originarii in conformità di quanto fù praticato dall' anno 1637. ſino al tempo preſente in eſſecutione della Parte preſa nel Conſeglio di Lonato l' anno 1635. 8. Luglio, ad inſinuatione degl' Eccellentiſs. Rettori di quel tempo, e della Sentenza in contraditorio ſeguita dell' Eccellentiſs. Sig. General Zorzi 1637. 6. Febraro, e de ſuſſequenti Venerabili Decreti dell'Eccellentiſs. Senato ſeguiti con tanta ſolennità, & ciò non oſtante il preteſo ex adverſo antico Giudtio 1594. 18. Genaro nato all'hora per rendere à coltura le Terre incolte, & che fù derogato dalle ſudette Parti, Sentenza, e Decreti, eſſendo tal diviſione non ſolo contraria alla pratica, e Decreti ſudetti, ma anco al giuſto, & alla maſſima oſſervata Univerſalmente nella Città di Breſcia, e Territorio tutto Breſciano in propoſito dell' Entrate de Communi per più ſue raggioni da una.

E dall'altra il Dott. Andrea Purini Noncio della Fideliſſima Communità di Lonato aſſontrice di Giudicio ut in Conſtituto, nec non D.D. Franceſco Bonatelli, Gio: Reſino, e Franceſco Mapella Deputati di detta Fideliſſima Communità, e come Procuratori delli Poveri del Minor Eſtimo di detto Loco humilmente ſupplicanti d'eſſer licentiati dall' Eſteſa ſudetta, ad' effetto, che il Spazzo ſolenne in contraditorio giuditio ſeguito nel Coll. de XX. Savij delegato dall' Eccellentiſs. Senato li 18. Genaro 1594. debba haver la ſua irrevocabile eſſecutione, nulla oſtando la Terminatione Zorzi 1637., che non hà potuto, ne veramente hà derogato al Spazzo ſteſſo, mà che ſopra l'eſibi-

tione

Digitized by Google

tione delli Originarij applica le Entrate del Venzago al Pagamento delli debiti Publici, e privati della Communità di quel tempo, e che ſono già eſtinti non potendo eſſer applicate l'Entrate aſpettanti à quelli dell'Eſtimo minore al pagamento delli debiti Averſarij, e ſpeſe volutuoſe, come hãno ſin hora praticato. Il che fermato ſi dichiara la Communità ſudetta à maggior Publica cautione, che non ſarà contribuito ad alcuno delli Originarii la ſua annua tangente portione dell'Entrate derivate dall'affittanze del Venzago, ſe queſto non porterà fede d' haver pagato la portione del debito di qualunque Gravezza ad' eſſo ſpettante.

Repplicante eſſo Spazzalini per nome, come ſopra, e proteſtando ſolennemente d'eſpreſſa nullità all'eſpreſſione dell' Eſteſa Averſaria, non eſſendo vero l'introdotto intorno le ſpeſe volutuoſe, eſſendo il tutto diſpoſto di tempo in tempo dalla Communità con ſue deliberationi, ne potrà haver luogo la deceptoria avantaggioſa, ma indebita oblatione della preteſa Diviſione dell'Entrate, come contraria alle coſe deciſe, e giudicate ſolennemente, e per quei peſſimi effetti, e conſequenze già conſiderate.

Repplicante eſſo Purini Noncio, ut ſupra, con ſolenne proteſto di nullità alle ſudette deluſorie vantaggioſe eſpreſſioni, contrarie al fatto, & alle Carte, & in tutto, come nella ſudetta ſua Eſteſa.

Fù poſto il Boſſolo Bianco giuſta l'Eſteſa di quelli dell' Eſtimo Maggiore di Lonato, & il Verde per l'Eſtimo Minor, & il Roſſo non ſincero.

E pende.

1713. 18. *Decembre*. *In Colleggio*.

Ribalottata la ſudetta pendenza, e mandato il Boſſolo, come ſopra.

E fù preſo per l'Eſtimo Maggior.

Gio: Franceſco Giacomazzi
Nodaro Ducal.

Sentenza del Chieſe

Trà la Magnifica Città di Breſcia, Univerſità del Naviglio, e Communi inferiori Aſola, Lonato, Montechiaro, e Calcinato 1553.

FRanciſcus Donato Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Catherino Geno de ſuo Mandato Poteſtati Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis fidelibus Dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Vi ſignificamo come il Collegio di Dieci Savij Ordinarij eſtratti dal Senato noſtro è ſtà jeri preſa la Parte del tenor infraſcritto, cioè: Eſſendo ſtati uditi da queſto Collegio abbondantiſſimamente per più giorni in longhiſſime diſputationi, prima li Spett. D. Pompejo de Dathi Dottor, & D. Ferigo Ravan Dottor Oratori, & per nome della fideliſſima Communità di Aſola, & li fideli Zanbattiſta Vachetta, & Gabriel Tarreſo, Andrea Boſchetto, & Bartolomeo di Bertoli, Antonio Bonacin, & Pietro Olivier Nuncij, & Agenti per li Communi di Lonado, Montechiaro, & Calcinado tutti, & cadauno di loro per ſuo Commun, & per nome delli lite conſorti, & per qualunque altro nome, che poteſſero intervenir, con D. Melio Cortone Dottor, D. Camillo Triviſan, & D. Mario Armano Dottor Avocati loro da una parte, & dall' altra il Sp. D. Lodovico Borgognino Nuncio, & per intereſſe della Magnifica, & Fideliſſima Città di Breſcia, & D. Alviſe Rodengo, & D. Z. Franceſco Gambara per nome della Sp. Univerſità del Navilio, con il N. H. ſ. Nicolò Contarini, & D. Filippo Terzo Dottor ſimilmente ſuoi Avocati ſopra la differentia trà

Digitized by Google

tia trà esse Parti vertente in materia delle Acque del Chies, intervenendo il Nòncio delegata à questo Collegio sotto il dì 18. Settembrio 1541., come nella supplicatione di quel tempo, & nell' altra precedente del 1526. ambe presentate all' Illustrissimo Dominio più amplamente si contiene, & havendosi ben minuta, & diligentissimamente inteso li Privilegij, Statuti, Provisioni, Consuetudine, Sententie, Atti, Terminationi, Parti, Ordini, Decreti, Lettere Ducal, Capitoli, & Testimonij sopra di quelli esaminati con tutte, & cadaun altre scritture hinc indè produtte, & allegate copiosamente in diversi tempi fatte, & seguite à favor delle raggioni così dell' una, come dell' altra parte. Visto etiam il dissegno per Nicolò dal Cortivo Pertigador publico con intervento delle sopradette in questa materia, & specialmente la delegatione di essa differentia, & sopra tutto ciò havuta ottima, & matura consideratione, non si deve punto mancare, anzi è al tutto necessario per ogni equità, & ragione, che si ponghi à tal controversia il debito fine per giustitia, levando quanto più si può ogni dubbio, over difficultà, che potesse dar occasione di continuar in questi medesimi litigij con maggior spesa, & interesse de dette parti, & non mediocre disturbo, tedio, & risentimento dell'Illustrissimo Dominio, il desiderio, & ferma intentione del quale è sempre stata, & continuo è, che trà i Sudditi suoi si vivi in amorevolezza, pace, unione, e carità per benefficio, commodo, & conservatione universale, & per ogn'altro conveniente rispetto, però L'anderà Parte, che per auttorità di questo Collegio sia preso, & fermamente statuito, & deliberato ut infra, &

Primo, Che il Fiume del Chies natural, & publico dell'Illmo Dom. & acqua di quello sia divisa per metà trà le sopradette parti, cominciando al capo di sopra la Travada di Gavardo, & andando fino al prato di Alberghini, & ai doi sassi con fiamelle, over incastri, uno di quali sassi à mane parte è stato levato via cõprendendo però l'acqua della Seriola di Gavardo quale mazena i Molini nella metà de i Communi inferiori, & sia partita essa acqua trà il prato di Alberghini, & la Travada, chemanda, & spinge l'acqua nel Naviglio, di modo che la metà dell'acqua vadi nel Naviglio, & il resto vada, & rimanga à benefficio di Cõmuni Inferiori, comprendendo etiam in ciò la ditta Seriola di Gavardo, & facendo, che li Sboradori di essa Seriola vadano di longo, & senza impedimento alcuno nel Chies à benefficio ut supra, si che essi Communi non vengono ad haver ne maggior, ne minor quantità di acqua, che la sua metà sopradetta, & la predetta compartitione, & divisione sia, & debba esser fatta per lo Magnifico Podestà di Bressa conferendosi sopra il luogo à quel tempo, che li parerà in questo modo però: Che per la Magnif. Città di Bresa, & Consorti del Naviglio presentati quattro pratici, & intelligenti in simili materie d'acque, & altrettanti per li Communi inferiori, quali non siano interessati, & per esso Magnifico Podestà di tutti loro otto da esser presentati, ut supra, elegger se ne debbano doi per parte, che habbiano à fare la divisione sopradetta giusta, & legalmente con le misure, & livelli, come meglio li parerà, con sacramento però da eserli dato per esso Magnifico Podestà, che così debbano far, & esequir con ogni possibil sincerità, & quello che per essi quattro, overo tre di loro almeno d'accordo, eletti ut supra, sarà in ciò fatto, si debba osservare inviolabilmente, & in caso di discordia trà loro, cioè che fosero doi, e doi, debba intervenire, & entrar per quinto il Magnifico Podestà di Bresa, & quello, che per la maggior parte de loro cinque sarà terminato sia nell' avenir, & s'intenda fermo, & valido, hoc etiam addito. Che per il spatio delle hore sei, nel qual tempo si conducono le legne à Bresa, serrate prima tutte le bocche, over Seriole del Naviglio justa la forma del Statuto, bisognando, li sij etiam dato ajuto di quell'acqua, che và alli Communi inferiori in tanta quantità, che sia à sufficientia per il condur così il legname, come vittuarie, & altre cose necessarie solite condursi per uso, e bisogno di essa Città, il qual bisogno sia conosciuto per il prefato Magnifico Podestà di tempo in tempo, intendendo però per le hore sei predette. Che non si posa tuor, over minuir alcuna parte dell' acqua alla Magnifica Città di Bresa, ne all' Universitá del Naviglio, ne meno ai Communi inferiori, che restasero privi della loro metà, ma cadauno debba sempre goderla con integrità quieta, & pacificamente, com' è honesto, & conveniente, non ostante qualunque sententia, atto, over altro, che fose in contrario, & che repugnase alla presente deliberatione. Che volendo esa Magnifica Città, & Consorti del Naviglio, che in tempo, & in caso di escresentia, over' innondatione, l'acqua debba correr per il Chies, che sia fatto quel Sborador, che parerà alli sopradetti pra-

 tici, & po-

Digitized by Google

iei, & periti modo ut ſupra. Che la Magnifica Città, & Conſorti del Naviglio poſſano, & ſia in libertà loro di mover, alterar, & far quanto che li parerà nelle bocche, over Seriole, & Edificij del Naviglio, dummodo perciò non ſia fatta innovatione, per la quale eſſi Communi inferiori vengano à patir danno alcuno nella mità loro ſopradetta. Che alla Travada del Molin del Commun di Gavardo ſiano appoſte due piane, over trezzare una ſopra l'altra per fortezza, & conſervatione di eſſa Travada sì, & come parerà à i predetti Periti, il qual effetto ſi debba fare avanti che ſi divenga alla diviſione dell' acqua ut ſupra, da eſſer poi dette piane, & trezzare, & medeſimamente la pallada mantenuti di tempo in tempo nell' eſſer, & ſtato, che ſi troveranno quando ſi farà la diviſione ſopradetta à ſpeſe di coloro, che ſono obligati juxta al ſolito. Tutte altre veramente ſpeſe che occorreranno farſi per eſecutione della ſopradetta diviſione, overo deliberatione, ſiano, & debbano eſſer fatte per metà trà le ſopradette parti. Ch' el Magnifico Podeſtà di Breſſa, & Succeſſori ſiano tenuti dare particolar notitia all' Illuſtriſſimo Dominio di tutto quello, che ſi opererà di tempo in tempo per l'inviolabile oſſervantia della diviſione, & deliberatione ſopradetta, imponendo fine, & perpetuo ſilentio alle Parti, & à cadaune di eſſe, così di ſpeſe, come di ogni & qualonque altra coſa quovis modo poteſſero addimandar, & moleſtarſi una l'altra per la cauſa, & occaſione predetta fino al preſente giorno, ſalve tamen ſempre, & riſſervate in cadaun tempo qualonque raggioni dell'Illuſtriſſimo Dominio quomodocumque, & qualitercumque. Per tanto vi commettemo, che la ſopradetta Parte, & tutte coſe in eſſa contenute dobbiate oſſervar, & far eſſequir inviolabilmente, & queſte noſtre à memoria de i Succeſſori, regiſtrate, reſtituite al preſentante.

Dat. in Noſtro Ducali Palatio die XVIII. Maii Indictione XI. MDLIII.

L. S.

P. Aff.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Catherino Geno Poteſtati Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis.

Die 7. Junii 1553. Præſentatæ fuerunt Clariſſimo Domino Poteſtati, & Regiſtratæ in Regiſtro Magno ſignato H. ad fol. 21.

Laudo della Sentenza del Sig. Podeſtà di Breſsa contro l'Univerſità del Naviglio, à favore de Communi inferiori per l'acque del Chieſe. 1563.

Hieronymus Priolus Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus, & Sapientibus Viris Laurentio de Mula de ſuo Mandato Poteſtati Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis Fidelibus dilectis Salutem, & dilectionis affectum. Vi ſignificamo come dalli X. Savij ordinarij eſtratti del Senato noſtro inſieme con XV. aggionti medeſimamente eſtratti di eſſo Senato in eſecutione della parte in quello preſa ſotto di 15. Genaro 1561. ſono ſtati uditi in contraditorio giudicio, & longhe diſputationi li Sp. D. Lodovico Barbiſon Dottor, & D. Bernardin Stella Oratori di quella Magnif. & Fedeliſſima Città, & D. Zuane Zigante Dottor interveniente per la Univerſità del Naviglio, con D. Franceſco Sonica, & D. Vincenzo Pelegrini Dottori Advocati loro dimandando il taglio di una Sententia fatta per il tunc preceſſor voſtro ſotto di 24. Ottobre 1561. per la quale vien detto, che l'acqua, la quale uſcendo dal Naviglio ſerve à gli Edificij di Gavardo, & cade nel Chies à benefitio delli Communi d'Aſola, Lonado, Montechiaro, & Conſorti, non ſi debba comprender nella mità dell'acqua, che ſi deve aſſignare a' detti Communi &c. come in quella, alla qual in omnibus ſi habbia relatione da una parte; e dall' altra D. Federico Ravano Dottor per nome della Fedeliſſima Communità d'Aſola, Gabriel Tarello, & Paulo Ceruto per il Commun di Lonado, Gotardo Beriola, & Zuan Benedetto Schivardo per il Commun di Montechiaro; Hieronimo di Focoli, & Chriſtoforo de Raſis per il Commun di Calcinado tutti, & cadaun di loro per li ſopradetti ſuoi Communi,

Digitized by Google

muni, & per nome delli lite conſorti con il N. H. ſ. Andrea Contarini, D. Camillo Triviſan, & D Zuane Contarini ſimilmente ſuoi Advocati contradicendo, & inſtando per il laudo di eſſa Sententia, come ben, & giuſtamente fatta; onde li predetti X. Savij, & aggionti viſte diligentemente le ſcritture hinc inde produtte, & inteſo quanto ambe ditte parti, & cadauna di eſſe, ſive Advocati loro hanno voluto dir, dedur, & allegar à favor delle raggioni ſue in queſta materia, & il tutto maturamente conſiderato hanno oggi ridotti al numero de XX. à boſſoli, & balotte laudata, & approbata la ſopraſcritta Sententia dì 28. Ottobre in omnibus, pro ut jacet, con condition dell'oblation delli Communi inferiori quì ſotto regiſtrata. Per tanto vi Commettemo, che così dobbiate oſſervar, & far eſſequir, & oſſervar da cadauno à chi ſpetta inviolabilmente, avendo eſſa Sententia con la condizion ſopradetta per ferma, & valida, come ſi conviene, & queſte noſtre inſieme con la ditta oblatione à memoria de Succeſſori regiſtrate, reſtituirete al preſentante.

Tenor autem oblationis, de qua ſupra fit mentio talis eſt ut ſequitur, videlicet:

Havendo l'Eccellentiſſimo Advocato della Magnifica Città di Breſſa, & Univerſità del Naviglio adverſarij potentiſſimi de noi poveri Communi inferiori, in diſputatione cauſæ davanti Voſtre Eccellentiſſime Signorie vedendo, che la cauſa, che fra noi ſe tratta non hà parte alcuna de defeſa dal canto loro, fatto una gentil retirata con dir ſe volemo dichiarir in Scrittura, che quanto à noi contentiamo, che poſſino ſtropar le ſei bocche, che uſciſcono del Naviglio, & ſervono alli ſuoi edeficii, per occaſion delle quale ora ſe ne contende, ſono contenti, che la prima ſententia del Clariſſimo ſ. Polo Correr digniſſimo Podeſtà di Breſſa de 24. Ottobre 1561. per eſſi appellata ſia laudata, coſa che mai per noi gli è ſtata meſſa in difficoltà, & meno ſe gli può mettere per la forma chiariſſima della Sententia 1553. 18. Mazo, come per la noſtra diſputa Voſtre Eccellentiſſime Signorie hanno inteſo, nondimeno à loro ſatisfatione per levargli queſto finto, & novamente excogitato gravame abbiamo voluto compiacergli, & con le preſente dirgli, che ſeguito il laudo della preditta Sententia 24. Ottobre 1561. Siamo contenti quanto à noi, che poſſino ſtropar, & obturar le dette ſei bocche, come gli parerà, nelle quali non volemo, ne intendemo impedirſi quovis modo in conto alcuno, & prædicta dicimus omni meliori modo &c.

Datæ in Noſtro Ducali Palatio die IX. Martii Indict. ſexta MDLXIII.

Die 20. Martii 1563.

Præſentatæ fuerunt Clariſſimo Domino Poteſtati per Sp. D. D. Valentinum Vachetta intervenientem pro Communi Lonadi, D. Gottardum Beriolam de Monteclaro, & pro Communi dicti loci agentem, nec non per ſ. Hieronymi de Focolis nomine Communis Calcinati, petentes, earum executionem &c. & hoc etiam nomine aliorum ſuorum litis conſortum.

L. S.
Pl. aff.

Tergo

Nobilibus, & Sapientibus Viris Laurentio de Mula Poteſtati Brixiæ, & Succeſſoribus ſuis.

Regiſtratæ in Regiſtro K. Cancell. Præfect. Brixiæ, ad Cart. 59.

Digitized by Google

IN Christi Nomine Amen. Anno Domini à Nativitate ejusdem milleſimo quingenteſimo nonageſimo octavo Indictione undecima, die decimo quarto Martii, in Cubiculo Dominorum Deputatorum ad Blada, & ad Sanitatem, præſentibus Magnificis D. Franciſco q. Magnifici D. Fauſtini de Ippolitis de Mantua, & Octavio Faita filio q. Magnifici D. Camilli aſſerentibus &c. & D. Paulo Gavatero q. D. Vincentii Civibus, & Habitatoribus Brixiæ Teſtibus &c.

Vertente differentia inter Magnificos Dominorum Notarios Malleficiorum hujus Civitatis ex una, & Dominos Agentes Spect. Communitatis Lonadi ex altera, occaſione ſolutionum proceſſuum ab ipſis Dominis Notariis formatorum, & formandorum, pro Delictis, & exceſſibus ſecutis, & ſecuturis in dicta Terra, & Territorio Lonati, qui traduntur Juriſdictioni Terræ Lonadi uti ad eam ſpectantes vigore ejus Privilegiorum, Literarum, Ducalium, & Deciſionum, quas ſolutiones prætendunt ſibi deberi, & equum eſt, & ad quas præfati Domini Agentes aſſerebant non teneri rationibus per eos adductis. Partes antedictæ, videl. Magnifici D.D. Hieronymus Luzagus & Carolus Stella Præſides agentes pro ſe, & nomine D. Gabrielis Madii eorum Collegæ, Adrianus Pedrocça, & Joannes Baptiſta de Emiliis Sindici, & Attilius Offlaga agentes pro ſe, & Collegis Deput. ad tuendum jura agentes nomine dicti Collegii Dominorum Notariorum ex una, & Dñs Alexander de Caballis, & D. Hieronymus Orlandinus Procuratores, & agentes nomine præfatæ Sp. Communitatis Lonadi ex altera, ut patet eorum mandato rogato per Dñm Petrum Cerutum Notarium, & Sindicum ejuſdem Sp. Communitatis ſub die quarto inſtantis, cui &c. Cupientes dictam differentiam amiccabilitèr componere, & ſedare, & quod æquitati convenit facere, omni meliori modo &c. devenerunt, & deveniunt ad infraſcriptam Tranſactionem, compoſitionem, & pacta videl. Quòd dicta Sp. Communitas Lonadi ultra expenſas, & ſolutionem ordinariam Cabalcatarum, & hoſpitii teneat, & ita præfati D. agentes, præſentes &c. promiſerunt ſolvere D. Notario, qui formaverit dictos proceſſus, qui ut ſupra tradentur Juriſdictioni prædictæ Lonadi de tempore in tempus pro eorum expeditione tempore dictæ traditionis libras quinque plan. indifferentèr pro quolibet proceſſu pro omni eo, & toto, quod dictus Dominus Notarius conſequi, & habere poſſet occaſione formationis dicti proceſſus: circa autem ſolutione cabalcatarum fortuitarum teneantur ſolvere dimidiam L. 3. 15. plan., & hoc ſine præjuditio prædictæ Sp. Communitatis conſequendi dictas ſolutiones à Delinquentibus. De quibus omnibus rogatus ſum Ego Rizzardus Maſperonus Notarius publicus conficere Inſtrumentum ad Laud. Sap.

Ego Rizzardus filius q. Nob. D. Antonii de Maſperonibus Notarius Collegiatus Brixiæ, & Cancell. antedicti Collegii Dominorum Notariorum Brixiæ prædictis omnibus rog. interfui, & quia cum Originali concordare inveni, in præmiſſorum robur me ſubſcripſi ſolita mea atteſtatione cum reſervatione &c.

L. S.

Remiſſio Proceſſuum de Maleficio Brixiæ ad Poteſtariam Lonadi.

Michael Foſcarenus Poteſtas Brixiæ.

Sp. Dilect. Noſter -- Remittimus vobis incluſos proceſſus per Sp. Veſtram formatos, & nobis tranſmiſſos, ut Jus, & Juſtitiam adminiſtrare valeat. Nec plura bene valeat Sp. Veſtra

Brixiæ die primo Octobris 1598.

A Tergo

Sp. Dil. Noſtro D. Hieronymo Chiciolæ Poteſtati Honorando Lonati.

Receptæ die Veneris ſecunda Menſis Octobris 1598. per præfatum M. D. Rectorem una cum proceſſibus ut in eis.

Proceſſus nominati in ipſis Litteris, & remiſſi ut ſupra ſunt videl. Proceſſus Vulnerum Franciſci Tempini Lonadi habitatoris, & Proceſſus Vulneris Joannetti Nocentæ ſimiliter Lonadi habitatoris.

Giudizio

Digitized by Google

Giudizio à favore della Communità contro Riviera per Centenaro.

Die 9. Junii 1610.

Præſentatę per D. Hieronymum Orlandinum Nuntium Magnif. Communitatis Lonati.

LEonardus Donatus Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nob. & Sap. Viris Jo: Baptiſtæ Lauretano de ſuo mandato Proviſori Salodii, & Capitaneo Riperiæ, & Succeſſoribus fidelibus dilectis Salutem, & dilectionis affectum. Vi ſignificamo come hoggi nel Collegio delli Dieci Savii del Senato Noſtro con li quindeci aggionti à ciò Deputati per eſſo Senato, à buſſole, e balotte è ſtata poſta, & preſa la Parte del tenor infraſcritto, cioè: Per eſſecutione della Parte dell' Eccellentiſſimo Senato 21. Febraro 1606. queſto Collegio hà udito D. Agoſtin Pedrazo Dottor Ambaſciator, & D. Marc' Antonio Setti Dottor Noncio, & per nome della Sp. Communità della Riviera de Breſſana dimandanti con li ſuoi Avocati, che la Sp. Communità di Lonato, & particolari, che poſſedono beni in loco de Centenaro ſiano tenuti à pagare tutte le gravezze ordinarie con eſſa Communità della Riviera, & inſieme rimborſar eſſa Riviera de tutto il danaro per lei sborzato ſin ora per l'occaſione ſudetta con tutte le ſpeſe occorſe, danni, & intereſſi, & come nella ſua Scrittura de dimanda in queſto Collegio preſentata fin ſotto li 23. Ottobre 1593. da una parte, & dall' altra D. Vido Pellegrini per nome della predetta Sp. Communità de Lonato con la preſenza delli D. D. Hieronimo Orlandini, & Horatio Pappa ſuoi Noncii dimandanti medeſimamente con li loro Avocati le coſe predette non dover eſſer fatte, anzi eſſer liberati, & aſſolti, & eſſi della Riviera dover eſſer licenziati dalla predetta moleſtia, e dimanda ſopradetta giuſta la ſua ſcrittura preſentatata medeſimamente ſotto li 5. Giugno 1609. che avendo il predetto Collegio viſto, inteſo, & maturamente conſiderato quanto ambe eſſe parti, ſive loro Avocati hanno voluto in longhe diſputationi dir dedur, & allegare in queſto propoſito per favor delle loro ragioni, & convenendoſi per la quiete, & pacifico vivere delle ſopradette fedeliſſime Communità poner quella quiete, & pacifico vivere qual'è mente del Sereniſs. Dominio, acciò non habbino occaſione di più eternare nelle liti, ma vivino quiete pacificamente mediante li termini della ragione, & Giuſtizia Però l'andarà parte, Che per auttorità de queſto Collegio ſia fermamente deliberato, & preſo, che la ſopradetta Sp. Communità, de Lonato ſia liberata, & aſſolta, & eſſa Sp. Communità de Riviera licentiata dalla ſua dimanda preſentata in queſto Collegio l'anno 1593. 23. Ottobre giuſta la Scrittura d'eſſa Sp. Communità de Lonato medeſimamente preſentata in queſto Collegio à 5. Giugno 1609. alla qual s'abbia relazione.

Per il che con l'auttorità dell' antedetto Senato vi commettemo, che quanto per li ſudetti Dieci Savij, & Aggionti è ſtato ut ſupra deliberato, & preſo dobbiate oſſervar, & eſequir, e far che da cadauno à chi s'aſpetta ſia oſſervato & eſequito inviolabilmente, come ſi conviene, & le preſenti noſtre regiſtrate in quella Cancellaria à memoria de Succeſſori, reſtituirete al preſentante.

Dat. in noſtro Ducali Palatio die 5. Maij Indictione octava 1610.

Marcus Vignonus Collegij D.D.X.Sap.
Eccmi Senatus Secret.

Terga

Nobilibus & Sapientibus Viris Jo: Baptiſtæ Lauretano
Proviſori Salodij, & Capitaneo Riperiæ, & Succeſſoribus.

Die 9. Junij 1610. Preſentatę per Sp. D. Hieronymum Orlandinum Nuntium Magnif. Communitatis Lonati.

Die 9. Junij 1610. Regiſtratæ fuerunt ſupraſcriptæ Litteræ in regiſtro Litterarum Ducalium fol. 155.

Altro

Digitized by Google

Altro Giudizio per Centenaro.

1711. 27. Aprile. In Collegio.

UDito Giaccomo Feltri come Procuratore del Regimento di Salò, il Nonzio di quella fidelissima Riviera, & Antonio Bazani come Procuratore delli Cittadini Habitanti nella stessa Riviera Possessori particolari delli beni posti in Centenaro, per quali si contende, cadauno per il suo interesse umilmente instanti, perche inherrendo alla supplica 1709. 10. Febraro, e regolazione 1710. 2. Genaro resti terminato.

Primo. Che Centenaro, & suoi beni siano compresi nel Territorio, e distretto della Riviera di Salò, come viene confessato anco per parte aversaria.

Secondo. Che in continuata osservatione del solito, e sempre per secoli praticato, li beni essistenti in Centenaro posseduti da Citadini, & Habitanti della Riviera debbano stare, e contribuire al suo estimo, come sempre hanno fatto, così che s' osservi il praticato fin' hora senza la tentata ingiustissima alteratione, e novità; replicando non opponer, che contribuiscano con la Communità di Lonato quelli beni essistenti in Centenaro, che fossero delli Lonatesi, salvo il punto del Capo seguente, & ciò col taglio dell'invalida, nulla, e mai esequita carta intitolata transazione. 1616.

Terzo. Che il pretesso Privilegio personale de Lonatensi debba procedere per quelli soli Beni, ch' erano di ragione d'essi Lonatesi l'anno 1458. & questo in esecuzione, & in conformità della giudiziaria chiarissima irretratabile oblazione fatta dalla Communità di Lonato, & admessa nel giudizio dell'anno 1549. esclusi li beni, che fossero stati posteriormẽte acquistati per più sue ragioni da una, e dall'altra udito il Nonzio della fedelissima Communità di Lonado umilmente instante, che si come quanto al primo Capo dalla Riviera proposto non v'è occasion di contesa, così quanto al secondo, e terzo Capi dovera esser assolta, e liberata, e questo ad effetto che li beni del Centenaro, li quali sono stati compresi nelli Estimi di Lonato di secolo in secolo, e che perciò aggravano essa Communità, debbano continuar à pagar le publiche gravezze con la medema, come in tanti Giudizj è stato deciso, e finalmente concluso con la solenne, e publica transazione tra la Riviera, e Lonato 1616.

Contradicendo all'estesa Aversaria, & asserzione in quella contenute, come contraria alli Giudizj, alla prattica, & assensi de pagamenti fatti da quelli di Riviera per occasione di detto Centenaro in detto Estimo di Lonato, essendo la Mossa Aversaria una ingiusta novità promossa da alcuni pochi sogeti opulenti della Riviera, che si vagliono del di lei nome per altre sue ragioni.

Replicanti li sudetti con protesto amplissimo alle falacie, equivoci, e reprobatezze della sudetta estesa non bastando, che la Communità di Lonato si sia fatta lecito dopo li anni ultimi di portar al suo estimo li Beni di Centenaro, mentre veramente sono allibrati, e fanno peso alla Riviera nell' estimo generale, e di conferenze, e si tratta di quelli soli Beni, che sempre hanno contributo ab immemorabili con la Riviera stessa, non di quelli, che hanno contribuito con Lonato, negando espressamente, che centenaro facia peso all' Estimo di Lonato, come fallacemente viene figurato facendo anzi peso alla Riviera; onde il tentativo avversario tende alla soversione universale degl' Estimi di Riviera.

Replicante detta fedelissima di Lonato alle fallacie aggionte degl'Aversarj contrarie alla verità & fatto, & alla lettura delle Carte da Sua Serenità raccolte, constando da queste, che li Beni del Centenaro furono estimati con Lonato, per li quali essi di Riviera hanno pagato le publiche gravezze con Lonato con espressa posizione de termini, e confini reali con la sudetta solenne publica transazione esecutiva de giudizii tante volte seguiti.

Sopra il primo Capo fu posto il busolo bianco per il Regimento di Salò, Nonzio di Riviera, e Particolari Possessori de Beni, il verde per la Communità di Lonato, & il Rosso non sincero. E fù preso per Salò.

Sopra il secondo Capo come sopra, il Verde similmente per Lonato, & il rosso non sincero. E fu preso per Lonato.

Sopra il Terzo Capo similmente, come sopra. E fù preso per Lonato.

Bartolomeo Giaccomazzi Nod. Ducal.

1711.

Digitized by Google

1711. 18. Maggio. Presentata a S. E. Illustrissima per il Sig. Michele Panizza per nome della Communità di Lonato instando &c. quali aperte, & lette, ordinò la loro esecuzione, così referrendo Francesco Bontempo Fante &c. nec non le medesime registrate, e restituite &c.

Registrata nel Registrò V. delle Ducali esistente nella Cancellaria Originaria di Salò f. 248.

Transactio inter Commune Lonadi ex Una, & Commune Montisclari ex Alia occasione Datii Lonadi, & Transversus Pontium dicti Communis Montisclari 1539.

IN Christi Nomine Amen. Anno Domini à Nativitate ejusdem millesimo quingentesimo trigesimo nono Indictione duodecima die quarta mensis Maij in Terra Lonadi, in Cancellaria Communis Lonadi in contrata Plateæ Quadra de medio. Præsentibus D. Camillo de Robatijs q. D. Misserini Not., & rogato pro secundo Notario, Antonio q. Christophori Franceschini de Lonado, & Notario rogato pro secundo Notario uno quoque ipsorum, s. Aloysio de Bignis, Barthol omæo Castrezagho, Petro de Prato, Petro filio Valentini de Noventis, & Ludovico filio Juliani Robazoli omnibus de Lonado, & ibidem habitatoribus Testibus Notis idoneis specialitèr ad hæc vocatis, & rogatis

Ibi D. Augustinus Cipriolus, D. Natalis de Paganis, D. Gabriel Terellus, & D. Petrus Antonius de Panitijs Deputati, & agentes nomine Communis, & Hominum dictæ Terræ Lonati una cum s. Petro Guerino, & s. Iuliano Panitia Consulibus dicti Communis in executione partis captæ in publico Consilio ejusdem Communis sub die vigesimo quarto Aprilis proximè decursi, & de qua in libro provisionum suarum anni præsentis fol. 45. volentes rem gratam facere Communi, & Hominibus de Monteclaro, & præcipuè D. Andreæ de Boschettis, D. Gotardo de Briolis, & D. Petro de Vaschinis, & D. Jo: Francisco de Sachis de Monteclaro præsentibus, & tanquam Deputatis, & agentibus, & acceptantibus nomine dicti Communis, & Hominum Montisclari, ac omni meliori modo, jure, via, forma, & causa quibus meliùs, ac validiùs, & efficaciùs potuerunt, & possunt, dixerunt, & declaraverunt ipsos Homines de Monteclaro nolle teneri ad aliquam solutionem Datij pro infrascriptis rebus, ut infra limitatis portandis, vel conducendis in transitu per Terram, vel Territorium Lonadi pro eorum proprio usu ad Terram de Monteclaro, & ipsos in futurum, & in perpetuum non compellendos esse, nec compelli debere ad aliquam solutionem ut supra per Datiarium dictorum Communis, & Hominum Lonadi, vel ejus agentes, vel per quemcumque alium nomine dicti Communis Lonadi, quæ res sunt, videlicet

Primò pro quibuscumque lignaminibus, & utensilibus ligneis agriculturæ pro usu eorum.
Item pro gerulis, seu soliis duobus, & pro circulis ligneis cujuscumque sortis.
Item pro una capsa, uno cofino, una mesa pro pane conficiendo, & pro tribus situlis ab aqua.
Item pro brachiis decem assidum, & pro trabibus decem.
Item pro quacumque quantitate calcis.
Item pro libris viginti curiaminis.
Item pro galeda una olei.
Item pro brachijs decem panni lanæ.
Item pro qualibet quantitate badilorum, & parmularum.
Item pro libris viginti ferariciæ pro usu agriculturæ.
Item pro qualibet busacha carboni.

teneantur solvere denarios sex planet, & pro quibus omnibus, & singulis ipsi, & quilibet ipsorum de Monteclaro teneantur jurare in manibus Datiorum, vel eius Agentium se sc velle habere ipsas res pro eorum proprio usu, hoc tamen declarato, quòd si duæ vel tres personæ, vel plures conducerent, seu conduci facerent aliquam quantitatem de prædictis rebus super uno plaustro, seù equo non teneantur aliquid solvere usque ad dictam summam, pro quolibet pro dictis rebus sic unitim conductis sed tantùm ab inde supra, pro ratha Datij, ipsis tamen sic conducentibus, seù conduci faci entibus,

Digitized by Google

cientibus, seù etiam conductores earum jurantibus ut supra, & esse diversarum personarum de Monteclaro, pro reliquis verò teneantur ad solutionem dicti Datij juxta formam dictorum pactorum suorum.

Et è converso prædicti Deputati, & agentes nomine Communis de Monteclaro acceptantes prędicta in omnibus, & per omnia ut supra, & specialitèr ad prædicta, & infrascripta Deputati per Commune de Monteclaro pro ut de eorum mandato constat publica scriptura manu D. Antonij de Boschettis Notarij dicti Communis exemplata ex libro Consiliorum prædicti Communis de Monteclaro sub diebus tertio decimo, & vigesimo tertio Mensis Aprilis proximè decursi in folijs 207. & 211. ibi visa, & lecta, & inferius registrata omni meliori modo, jure, via, forma, & causa quibus meliùs, validiùs, & efficaciùs de jure fieri potest, liberaverunt, & absolverunt, ac liberant, & absolvunt Commune, & Homines de Lonado, & quemlibet eorum à quacumque solutione transversus supra pontes fluminis Clisis dictorum Communis, & Hominum de Monteclaro, ita quod de cætero tutè, liberè, & impunè ire, & redire possint absque aliqua solutione tam pedestres, quàm equestres, & tàm plaustris, & jumentis, tam oneratis, quàm exoneratis, vel oneratis bladis, vel quibuscumque alijs rebus, vel mercimonijs, & quibuscumque alijs animalibus non obstantibus aliquibus juribus, Privilegijs, vel Decretis ipsorum de Monteclaro in contrarium disponentibus. Volentes tam ex eorum urbanitate prædicta perpetuò valere, & tenere, quàm ex virtute Privilegiorum, & sententiarum dictorum Communis & Hominũ Lonadi disponentiũ circa hujusmodi transitum dictorum pontium, & præcipuè sententiæ Clarissimi Domini Capitanei Brixiæ diei 24. Octobris 1498. Volentes, & declarantes illam habere suam executionem præsentibus prædicta omnia, & singula acceptantibus ipsis Dominis Deputatis, & Consulibus, & agentibus nomine dicti Communis, & Hominum Lonadi.

Promittentes, & solemnitèr promiserunt prædicti contrahentes agentes ut supra sibi ipsis invicem, & vicissìm, & mutuò sua suis, & singula singulis semper debitè refferrendo præsentem conventionem, & omnia, & singula in præsenti instrumento contenta, & deducta perpetuò, & omni tempore habere, & tenere firmam ratham, & gratam, ac firma ratha, & grata, eaque omnia, & singula attendere, observare, & adimplere, & in aliquo non contrafacere, nec contravenire aliqua ratione, causa, vel ingenio, de jure, vel de facto directè, nec per indirectum. Item reficere, restituere, & emendare, sibi ipsis invicem, & vicissim, & mutuò sua suis, & singula singulis referendo ut supra omnia, & singula damna expensas, & interesse litis, & extra, quam, & quas una pars defectu, seù culpa alterius, & è converso faceret, seù pateretur tam in juditio, quàm extra pro præmissis non sic invicem servatis, & eorum causa, & occasione; pro quorum omnium, & singulorum perpetua observatione partes ipsæ agentes ut supra sua suis referentes ut supra obligaverunt sibi ipsis invicem, vicissìm, & mutuò se se personalitèr, & omnia, & singula bona dictorum principalium, videlicet agentes pro Communi de Lonado bona dicti Communis, & Hominum de Lonado præsentia, & futura pignori, & hipotecæ; & dicti agentes pro Communi de Monteclaro se se, personalitèr & omnia, & singula bona dicti Communis, & Hominum de Monteclaro præsentia, & futura pignori, & hipotecæ. Constituentes se se ea bona mutuis precarijs nominibus alterius, & è converso possidere usque ad integram observationem præmissorum, & renuntiaverunt exceptioni sua suis semper debitè refferrendo ut supra non sic factæ dictæ conventionis, & non sic in omnibus, & singulis ut supra fuisse, & esse verum, omnibusque Statutis, Privilegijs, Consilijs, Decretis, Ordinibus, Provisionibus, & Reformationibus Communis Populi Lonadi, Brixiæ, & aliundè factis, & faciendis, omnique alteri eorum, & cujuslibet eorum principalium juri, legi, & benefficio contra prædicta, vel aliquid prædictorum quovis modo operantibus, seù operaturis. De quibus omnibus rogatus sum Ego Jo: Antonius de Robatijs Notarius infrascriptus publicum conficere instrumentum ad Laudem Viri Sapientis.

Omissis partibus captis in Consilio Terræ Montisclari.

L. S. N.

Ego Jo: Antonius de Robatijs de Lonado pub. appostolica auctoritate Notarius suprascriptis omnibus, & singulis præsens fui, & de eis rogatus, ideo in præmissorum fidem scripsi, & me subscripsi cum solita attestatione mea apposita &c.

In

Digitized by Google

1674. 7. Luglio. In Pregadi.

Al Podestà di Breſcia.

HAvemo oſſervato l'inſtanza di coteſti Deputati accompagnata ſotto voſtre Lettere per facilitare l'eſito de formenti, & altre biade, che in abondanza ſi attrovano avere coteſti Cittadini, & Popoli, obligando al pagamento del Dazio li formenti foreſtieri, che in gran copia capitano da Paeſi eſteri vicini; & inclinando il Senato alla conſolazione di coteſti Sudditi, aſſente, che poſſiate obligare li formenti foraſtieri, ed altre biade, che foſsero introdotte, al pagamento del Dazio gia preſcritto; ſenza però alterare li Privilegi della Riviera di Salò, & altri Luoghi Privilegiati, che doveranno godere il benefizio, & il libero tranſito per il Mercato di Dezenzano, con gli ordini, e cautelle in altre occorrenze ſimili, d'impoſizion del Dazio, con publici Decreti, deviſate, e pratticate.

Gierolemo Giaccomazzi Nod. Duc.

1683. 17. Agoſto.

Girolamo Grimani K.r Capitanio di Breſcia.

PEr eſecutione di Lettere degl'Illuſtriſs. & Eccellentiſs. Signori Preſſidenti del Collegio de Signori Savii Ordinarii dell'Eccellentiſſimo Senato del dì 31. Maggio 1681. preſentate al Preceſsor Noſtro ad inſtanza della Communità di Lonato, che ſi è doluta avanti detti Eccellentiſſimi Signori Preſſidenti, che contro il tenor de ſuoi Privilegii alcuni pretendono eſſiger maggior ſumma, e pagamento di Dazio per il formento, e biave, che gli Abitanti di detta Terra conducono alla medeſima.

Commettemo perciò à qualunque Daciaro, o Portiero, che non debba eſſiger maggior pagamento di Dazio dalli detti di Lonato per il formento, e biave, che da eſſi ſaranno condotte alla detta Terra, di quello, che vien preſcritto ne loro Privilegii, & conforme ſempre ſin'ora è ſtà pratticato, ſotto pena de Duccati cento all'innobedienti, & altre ad arbitrio Noſtro. In fede, &c. & della data, & oſtentazione, &c. ad inſtanza di detta Communità di Lonato, con l'abitazione d'Antonio Bonometto ſita, &c. Verum, &c.

Breſcia XVII. Agoſto MDCLXXXIII.

(Girolamo Grimani K.r Capitanio.

L. S. D. M.

Joſeph Jovita Scavatius Cancell.
Præffet. Nott.

Digitized by Google

Proviſione de Quartieri nella T. F. per Alloggi delle Militie, & Ordini per le Marchie d' eſſe

Dell' Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Sign. Michiel Priuli

Per la Sereniſs. Republica di Venetia &c. Proveditor nello Stato di T. F.

PRatticandoſi di graviſſimo danno à Communi, & à Territorij, e di cauſa à Popoli d' abbandonar le proprie Ville, gli Alloggi, che nelle marchie di Militie per il Stato ſi conveniva-no dare, ove non ſi trovano ſtabili, & appontati li Quartieri, perilche ne derivava alle Militie medeme commoda occaſione di groſſamente provecchiarſi con i poveri Contadini, ſi fà atto proprio di quella Carità, ch'è d'intentione publica doverſi contribuire al ſollievo de' Sudditi, il terminare preciſamente per ogni marchia da una all' altra di qual ſi ſia Piazza, e Luogo della T. F. li Communi, che hanno, e devono havere per ordinario ſtabili, e fermi li Quartieri da alloggiare le Militie, così à Piedi, come à Cavallo per tutte l'occorenze de' loro tranſiti: à che tanto più ſi è moſſa l'Eccellenza Sua, quanto che è proviſione aggiuſtata alla ſodisfattione dell' Eccellentiſſimo Senato, che ſe ne eſpreſſe in Ducali 10' Luglio proſſimo paſſato; onde termina:

Che le marchie tutte debbano ſeguir con'buon' ordine d'alloggi diretto dalla ſotto regiſtrata norma; eſpreſſamente prohibito remanendo à Miniſtri, che ne foſſero incaricati di darli in altri luoghi, à gli Officiali delle Compagnie di riceverli, & à Communi di accettare tali alloggi, ſe non per l'occaſioni di multiplici frettoloſe marchie, con Mandato del ſolo ſupremo Rappreſentante direttor dell'Armi nella Terra Ferma, che ſpecifichi doverſi fare per quella ſol volta, non oſtante gli Ordini in contrario ſotto gravi pene corporali, e di refacimento del proprio intereſſe apportato con ſimili vietati alloggi.

Doveranno però eſſere con ſollecitudine approntati quelli pochi altri alloggiamenti, che mancaſſero nelli luoghi quì ſotto dichiarati per ordinar i Quartieri, & in tutto proveduto à continenza del biſogno de' Pagliazzi, e Schiavine con gli ordinati utenſili groſſi, e per li Cavalli di ben regolate Stalle, facendo anco, che la Cavallaria, maſſime nei cattivi tempi, e tardi recapiti à gl'alloggiamenti, non habbia à penare la biſognevole proviſione (con il debito pagamenro però) di Biada, e di Fieni, da eſſer tolti per i Communi dalle Perſone obligate alla Decima de medemi Fieni, de quali poi ne compartite le ſia fatta la bonificatione: Onde come il ſollievo de Sudditi è avertito à tutti i ſegni del dovere, così il giuſto neceſſario commodo delle Militie, e de Cavalli non ſia negletto con pregiuditio del ſervitio, che all'occaſioni ſe ne pretende. Ad oggetto di che li Reggenti de Territorii debbano far una diligente viſita per tutti li ſteſſi luoghi de Quartieri, & aſſicurarſi che in cadauno ſia il tutto ben ordinato, e regolato.

Et nella proviſione di Schiavine, e Pagliazzi per i più deboli Communi incaricati ad alleſtir i Quartieri ſarà effetto di giuſta carità, che il proprio Territorio, contribuiſca loro l'ajuto alla ſpeſa, come hà oſſervato di fare con i ſuoi Communi il Territorio Veroneſe.

Con ciò ſodisfatte rimanendo le incombenze de Communi verſo le Militie, così à Piedi, come à Cavallo, ſi aſtenghino queſte, e li Capitani, & Officiali loro di pretendere, e tanto meno ricevere coſa imaginabile negl' alloggi in di più del corpetto, & ſoliti utenſilli groſſi; perche rigoroſamente ſaranno, oltre i refacimenti, puniti anco di pene corporali, & di privatione delle Compagnie in riguardo delle più gravi traſgreſſioni.

Quanto alla ſomminiſtratione de Carri ſiano oſſervati puntualmente gl'Ordini, che vi ſono dell' Illuſtriſſimi, & Eccelentiſsimi Signori Generali in ciò eſpreſsiſsimi.

E per una ſicura eſſecutione di quanto è preſcritto, ſiano li preſenti Ordini in ſtampa, mandati à publicare, e regiſtrare in ogni luogo. In quorum fidem, &c.

Da Verona à 30. Marzo 1639.

Michel Priuli Proved. in T. F.

Gio: Battiſta Gabrielli Canc. di S. E.

Quar-

Digitized by Google

Quartieri per le Marchie ordinarie.

Da Crema per andar à

Bergamo. & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Cologno, overo Scirate in caſo di acque groſſe del Seiro, 3. Bergamo, & per Cavallaria un ſolo à Romano.
Orzi, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Rudiano, 3. Orzi, e per Cavallaria un ſolo à Guidat.
Aſola, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Guidat, 3. Lograto, 4. Ghedi, 5. Aſola, e per Cavallaria 1. Roman, 2. Lograto, 3. Galviſan, 4. Aſola.
Pontevico, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Guidat, 3. Lograto, 4. Manerbe, 5. Pontevico.
Breſcia, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Ponti, 3. Hoſpedaletto, 4. Breſcia.
Peſchiera, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Pontoi, 3. Hoſpdalettoe, 4. Rezat, 5. Deſenzan, 6. Peſchiera.
Verona, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Pontoi, 3. Hoſpedaletto, 4. Rezat, 5. Deſenzan, 6. Palazzola, ò Soma, ò Somma Campagna, overo Vſſolengo, 7. Verona.
Legnago & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Pontoi, 3. Hoſpedaletto, 4. Rezat, 5. Deſenzan, 6. Somma Campagna, 7. Iſola Porcarizza, 8. Legnago.
Eſte, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Pontoi, 3. Hoſpedaletto, 4. Rezat, 5. Deſenzan, 6. Somma Campagna, 7. Iſola Porcarizza, 8. Montagnana, 9. Eſte.
Rovigo; & all' incontro li ſteſſi.	Li ſopradetti ſin' ad Iſola Porcarizza, 8. Villa Bortolamea, 9. Lendenara, 10. Rovigo.
Vicenza, & all' incontro li ſteſſi.	1. Camiſan, 2. Pontoi, 3. Hoſpedaletto, 4. Rezat, 5. Deſenzan, 6. Sona, 7. Caldiero, overo Colognola, 8. Montechio Maggior, 9. Vicenza.
Padova, & all' incontro li ſteſſi.	Li medeſimi ſin' a Montechio, 9. Arleſega, 10. Padova.
Treviſo, & all' incontro li ſteſſi.	Li ſopradetti ſin' a Montechio, 9. Carmignan, 10. Caſtelfranco, 11. Treviſo.
Udine, e Palma, & all' incontro li ſteſſi.	Li medeſimi, & da Treviſo, 12. Coneglian, 13. Sacile, 14. Pordenon, 15. Codroipo, 16. Udine, overo Palma.

Da Bergamo per andar à

Orzi, & all' incontro li ſteſſi.	1. Mornico, 2. Rudian, 3. Orzi.
Aſola, & all' incontro li ſteſſi.	1. Mornico, 2. Lograto, 3. Ghedi, 4. Aſola.
Pontevico, & all' incontro li ſteſſi.	1. Mornico, 2. Lograto, 3. Manerbe, 4. Pontevico.
Breſcia, & all' incontro li ſteſſi.	1. Calcinato, 2. Cocaglio, 3. Breſcia.
Peſchiera, & all' incontro li ſteſſi.	1. Mornico, 2. Hoſpedaletto, 3. Rezat, 4. Deſenzan, 5. Peſchiera.
Verona, & all' incontro li ſteſſi.	Li ſopradetti, & da Deſenzan, 5. Palazolo, 6. Verona.

Digitized by Google

Da Bergamo per andar à	Legnago, & all'incontro li ſteſſi.	Li medemi ſin'a Deſenzan, 5. Somma Campagna, 6. Iſola Porcarizza, 7. Legnago.
	Eſte, & all'incontro li ſteſſi.	Li ſopradetti ſin'a Iſola, 7. Montagnana, 8. Eſte.
	Rovigo, & all'incontro li ſteſſi.	Li medeſimi ſin'ad Iſola Porcarizza, 7. Villa Bortolamea, 8. Lendenara, 9. Rovigo.
	Vicenza, & all'incontro li ſteſſi.	1. Mornico, 2. Hoſpedaletto, e gli altri eſpreſſi di ſopra.
	Padova, & all'incontro li ſteſſi.	1. Mornico, 2. Hoſpedaletto con.
	Treviſo, & all'incontro li ſteſſi.	Li medeſimi ſin'a Montechio, 8. Carmignan, 9. Caſtelfranco, 10. Treviſo.
	Udine, e Palma, & li ſteſſi all'incontro.	1. Mornico, 2. Hoſpedaletto, con gli altri, che ſeguono dichiariti di ſopra.
Da Orzi per andar à	Aſola, & all'incontro li ſteſſi.	1. Menerbe, 2. Calviſan, 3. Aſola.
	Breſcia, & all'incontro li ſteſſi.	1. Lograto, 2. Breſcia.
	Peſchiera, & all'incontro li ſteſſi.	1. Lograto, 2. Rezato, 3. Deſenzan, 4. Peſchiera.
	Verona, & all'incontro li ſteſſi.	Li medeſimi ſin'a Deſenzano, 4. Sona, ò Uſſolengo, 5. Verona.
	Legnago, & all'incontro li ſteſſi.	Li medeſimi fino a Deſenzano, 4. Somma Campagna, 5. Iſola Porcarizza, 6. Legnago.
	Eſte, & li ſteſsi all'incontro.	Li predetti ſin'a Iſola, 6. Montagnana, 7. Eſte.
	Rovigo, & li ſteſsi all'incontro.	Li medeſimi ſin'a Iſola, 6. Villa Bortolamea, 7. Lendenara, 8. Rovigo.
	Vicenza, & all'incontro li ſteſsi.	Li ſodetti ſin' a Sona, 5. Caldiero, overo Colognola, 6. Montechio magg. 7. Vicenza.
	Padova, & li ſteſsi all' incontro.	Li medeſimi ſino a Montechio, 7. Arleſega, 8. Padova.
	Treviſo, & li ſteſsi all'incontro.	Li predetti ſin'a Montechio, 7. Carmignan, 8. Caſtelfranco, 9. Treviſo.
	Udine, e Palma, & li ſteſsi all'incontro.	Li medeſimi, & li altri che ſeguono eſpreſſi.
Da Aſola per andar à	Breſcia, & all'incontro li ſteſsi.	1. Montechio, 2. Breſcia.
	Pelchiera, & all'incontro li ſteſsi.	1. Carpenedolo, 2. Pozzolengo, 3. Peſchiera: per Cavallaria Carpenedolo ſolo.
	Verona, & all'incontro li ſteſſi.	1. Carpenedolo, 2. Pozzolengo, 3. Sona, 4. Verona.
	Legnago, & all'incontro li ſteſſi.	1. Carpenedolo, 2. Pozzolengo, 3. Somma Campagna, 4. Iſola Porcarizza, 5. Legnago.
	Eſte, & all'incontro li ſteſſi.	Li medeſimi ſin'ad Iſola, 5. Montagnana, 6. Eſte.
	Rovigo, & all'incontro li ſteſſi.	Li medeſimi ſin'ad Iſola, 5. Villa Bortolamea, 6. Lendenara, 7. Rovigo.

Vicenza,

Digitized by Google

Da Asola per andar à	Vicenza, & li stessi all'incontro.	1. Carpenedolo, 2. Pozzolengo, 3. Sona, 4. Caldiero, overo Colognola, 5. Montechio maggior, 6. Vicenza.
	Padova, & all'incontro li stessi.	Il medesimo sin'a Montechio, 6. Arlesegha, 7. Padova.
	Treviso, & li stessi all'incontro.	Li sopradetti sin'a Montechio, 6. Carmignan, 7. Castelfranco, 8. Treviso.
	Udine, e Palma, & li stessi all'incontro.	Li medesimi tutti con li espressi di sopra, che succedono a Treviso.
Da Brescia per andar à	Pontevico, & li stessi all'incontro.	1. Bagnolo, 2. Pontevico.
	Peschiera, & li stessi all'incontro.	1. Lonato, 2. Peschiera.
	Verona, & all'incontro li stessi.	1. Calcinato, 2. Pozzolengo, 3. Palazzolo, overo Ussolengo, 4. Verona.
	Legnago, & all'incontro li stessi.	1. Calcinato, 2. Pozzolengo, 3. Villafranca, 4. Isola Porcarizza, 5. Legnago.
	Este, & all'incontro li stessi.	Li medesimi sin'ad Isola, 5. Montagnana, 6. Este.
	Rovigo, & li stessi all'incontro.	Li medesimi sin'ad Isola, 5. Villa Bortolamea, 6. Lendenara, 7. Rovigo.
	Vicenza, & li stessi all'incontro.	1. Calcinato, 2. Pozzolengo, 3. Sona, 4. Caldiero, ò Colognola, 5. Montechio maggiore, 6. Vicenza.
	Padova, & li stessi all'incontro.	Li medesimi sin' à Montechio, 6. Arlesega, 7. Padova.
	Treviso, & li stessi all'incontro.	Li sopradetti sin' à Montechio, 6. Carmignan, 7. Castelfranco, 8. Treviso.
	Udine, e Palma. & li stessi all'incontro.	Li medesimi, & quelli seguenti sopra espressi à Treviso.
Da Peschiera per andar à	Legnago, & all'incontro li stessi.	1. Villafranca, 2. Isola Porcarizza, 3. Legnago.
	Este, & all'incontro li stessi.	1. Villafranca, 2. Isola Porcarizza, 3. Montagnana, 4. Este.
	Rovigo, & all'incontro li stessi.	1. Villafranca, 2. Isola Porcarizza, 3. Villa Bortolamea, 4. Lendenara, 5. Rovigo.
	Vicenza, & all'incontro li stessi.	1. Ussolengo, 2. Colognola, 3. Mantechio maggior, 4. Vicenza.
	Padova, & all'incontro li stessi.	Li medesimi, & da Montechio, 4. Arlesega, 5. Padova.
	Treviso, & all'incontro li stessi.	Li medesimi sin' à Montechio, 4. Carmignan, 5. Castelfranco, 6. Treviso.
	Udine, e Palma, & all'incontro li stessi.	Tutti li sudetti, & altri sussequenti di sopra dichiariti.
Da Verona per andar à	Legnago, & all'incontro li stessi.	1. Isola Porcarizza, 2. Legnago.
	Este, & li stessi all'incontro.	1. Isola Porcarizza, 2. Montagna, 3. Este.
	Rovigo, & all'incontro li stessi.	1. Isola Porcarizza, 2. Villa Bortolamea, 3. Lendenara, 4. Rovigo.

Vicen-

Digitized by Google

Da Verona per andar à	Vicenza, & all'incontro li ſteſs.	1. Caldiero, ò Colognola, 2. Montechio maggior, 3. Vicenza, & per Cavallaria un ſolo à S. Bonifacio, overo Soave.
	Padova, & all'incontro li ſteſsi.	Li medeſimi, & da Montechio, ò da Vicenza reſpectivè, 3. Arleſega, 4. Padova.
	Treviſo, & li ſteſsi all'incontro.	Li medeſimi, & da Montechio à Carmignan, 4. Caſtelfranco, 5. Treviſo: overo per la Cavallaria Caſtelfranco ſolamente dopò à Vicenza li dichiariti di ſopra.
Da Vicenza per andar à	Padova, & all'incontro li ſteſs.	1. Arleſega, 2. Padova.
	Treviſo, & all'incontro li ſteſsi.	1. Carmignan, 2. Caſtelfranco, 3. Treviſo, & per la Cavallaria un ſolo à Caſtelfranco.
	Udine, e Palma, & all'incontro li ſteſsi.	Li medeſimi per Treviſo con li altri, che le ſeguono.
Da Padova per andar à	Legnago, & all'incontro li ſteſsi.	Per Cavallaria, 1. Moncelſe, 2. Eſte, 3. Legnago, e per Fantaria, 1. Eſte per barca, 2. Montagnana, 3. Legnago.
	Treviſo, & all'incontro lo ſteſſo.	1. Novale, 2. Treviſo.
	Rovigo, & all'incontro lo ſteſſo.	1. Conſelve, 2. Rovigo.
Da Treviſo per andar à	Udine, e Palma, & all'incontro lo ſteſſo.	1. Conegliano, 2. Sacile, 3. Pordenone, 4. Codroipo, 5. Udine, ò Palma.

Sommario de Quartieri eſſiſtenti in ogni Territorio da poter uſare con li ſopradetti nelle moltipliche Marchie, e per tener anco ferma la Cavallaria in particolare.

NEL BERGAMASCO.

Romano. Cologno. Cividat. Calcinato.
Martinengo. Seriat. Mornico.

NEL CREMASCO.

Camiſano.

NEL BRESCIANO, E RIVIERA DI SALO'.

Pontoi Caſtrezago Montechiaro Rovato Caſtenedolo Deſenzan
Palazzolo Bagnolo Carpenedolo Hoſpedaletto Sant'Eufemia Pozzolengo.
Chiari Leno Travagliato Gabiano Rezzato
Rudiano Ghedi Iſeo Quinzano Calcinato
Lograto Calviſano Cocaglio Manerbe Gavardo

NEL VERONESE.

San Bonifacio Caldiero SommaCãpagna Pozzo VillaBortolamea Valezo
Soave San Martin Sona IſolaPorcarizza Iſola dellaScala Monzamban
Colognola Villafranca Uſſolengo Menerbe Palazzolo Ponti.

NEL VICENTINO.

Vicenza Arleſega Carmignan Montechio maggior Montebello.

NEL POLESENE.

Lendenara Badia

NEL PADOVANO.

Padova Caſtelbaldo Eſte Montagnana Conſelve.

NEL TREVISANO.

Treviſo Coneglian Caſtelfranco Novale

NEL FRIULI.

Sacile Pordenone Codroipo. Giu-

Digitized by Google

Giudizio dell' Eccellentiſs. P. Coll. in materia del Sale.

1700. 19. Luglio in Collegio.

UDito dall' Eccellentiſſimo Pien Collegio Gio: Giacomo Zambelli Nontio della Magnifica Communità di Lonato humilmente dimandate, che in conformità del Privilegio di prima dedizione 1440., e ſuſſeguenti Decreti in relatione anco della Supplicazione di detta Fedeliſſima Communità 18. Agoſto 1695. ſia da Sua Serenità commandato, e commandando terminato con li Partitanti delli Cinque Dazii de' Sali di Lombardia ſiino tenuti, & obligati proveder, mantener, e far vender li Sali in eſſa Terra di Lonato al prezzo, e peſo della Città di Breſſa, in conformità di quanto reſta in detto Privilegio ſtabilito. Et eſſendo in Cittazione per queſta mattina li Partitanti ſteſſi, come pure il Fiſcal del Magiſtrato primo del Sal, ne eſſendo comparſi, ne altri per eſſi, tutto che chiamati ſopra la Porta per Picchi Commandador, ne comparſi, ne altri per loro; fù poſto il Boſſolo Bianco per la Communità di Lonato, il Verde di Nò, & il Roſſo Non cinc. e fù preſo nel Bianco.

Gio: Franceſco Giacomaſſi
Nod. Ducal.

Supplica della Communità di Lonato.

Illuſtriſſimi, ed Eccellentiſſimi Signori.

CAmina il ſeſto ſecolo, che la Communità di Lonato mediante la ſua volontaria deditione gode il fortunato Vaſſalaggio di queſto Sereniſs. Dominio.

Piacque all' hora all' Eccellentiſs. Senato donar alla ſteſſa per Privilegio, che haveſſe ad eſſer proveduta del Sale biſognoſo al pretio, che ſi foſſe venduto in Breſcia, & ſe bene è minore il diſpendio della condotta di quel Sale, che ſi conduce ſino à Breſcia, niente di meno contentò detta Communità di pagarlo à quel prezzo ſteſſo, come ſe foſſe condotto in Breſcia.

Queſto Privilegio, che baſti dir venga dalla Poteſtà del Prencipe, perche porti in frontiſpicio la veneratione, e l' eſecutione; ſi vede anco dall' auttorità delli Eccellentiſſimi Signori Sindici Inquiſitori in T. F. pienamente confirmato. Si tentò da Partitanti de' cinque Dacii di Lombardia l'anno 1694. d' alterarlo con accreſcer il prezzo delli Sali, ma fatto ricorſo nell' Eccellentiſſimo Pien Collegio, citati li Partitanti ſudetti, ſeguì Giudizio à ſollievo di detta Communità ſotto il dì 19. Luglio 1700.

Hora vedendoſi vicino il tempo di novamente deliberare detto Partito de cinque Dacij di Lombardia, e continuar nella calma giuſtamente dovuta per il Privileggio, e per le coſe giudicate, e praticate, ricorrono gl' Intervenienti di detta Communità all' auttorità di V. V E. E. humilmente ſupplicanti ſii commandato, che ne capitoli dell' incanto, che ſi deve fare di detto Dacio ſii aggionto, e dichiarito, che habbi ad eſſer eſſequito detto Giudizio, onde il Partitane debba mantener proviſta di Sale detta Terra di Lonato, e far ivi vender à quei habitanti il medeſimo Sale al peſo, e prezzo della Città di Breſcia, e non di più, coſa che mantiene alla Communità il ſuo Privilegio, che la ſolleva da diſpendii, e da litiggi, che non aggrava il Partitante, che dà giuſto motivo a quei popoli di benedir ſempre la regal coſtanza del Prencipe tendente à ſollievo de ſuoi fedeliſſimi Sudditi. Gratias &c.

Adì 24. Settembre 1701.

GL' Illuſtriſſimi, & Eccellentiſs. Signori Proviſori al Sal letta, e maturamente conſiderata la ſudetta inſtanza, veduto il Privilegio in prima deditione in eſſo accennato, & il Giudizio dell' Eccellentiſſimo Pien Collegio. Udito anco l' Eccell. Fiſcal dell' Offitio per le publiche ragioni non ſe opponente all' eſſecutione di eſſi Privileggi, e Giudicio hanno terminato, e terminando eſſecuti-

Digitized by Google

essecutivamente ordinato, che in margine dei Capitoli del partito dei 5. Dacij sia fatta nota dell' obligo, che doverà havere il Condutiere nuovo del medesimo Partito di mantener proveduta di Sale la Terra di Lonato, e farvi vender il medesimo Sale al peso, e prezzo, della Città di Brescia, acciò, che opportunamente sia aggiontta tale dichiaratione alla polizza d' Incanto, e facendosi ristampare li Capitoli per detto Partito sia similmente aggionto nuovo Capitolo, che tanto esprima il tutto à chiara notitia del nuovo Conduttore, e successori, & sia &c.

(*Geronimo Pisani Pr.*
(*Agostin' Soranzo Pr.*
(
(*Francesco Pasqualigo Pr,*

Tratta dal Volume num. 4.
dell' officio Eccelentissimo del Sal à Carte 64. t.

Domenico Bonis Nod. al Sal.

Copia tratta dal margine delli Capitoli del Sal de cinque dacij di Lombardia, ove sono registrati à cart. 67. l' Anno 1677. 11. Decembre

Adì 24. *Ottobre* 1701.

Si fà nota, come in esecution di terminatione delli Eccellentissimi Signori Provisori al Sal de dì 24. Settembre 1701 nella nuova deliberatione del partito dei cinque Dacij doverà ponersi nella polizza d' incanto, che il Condutore haverà l' obligo di mantener proveduta de Sali la Communità di Lonato, e far revender al peso, e prezzo della Città di Brescia e facendosi ristampare li Capitoli, vi sia aggionto nuovo Capitolo, che tanto esprima à chiara notitia del Condutore.

Domenico Bonis
Nodaro al Sal

Nelli Capitoli in Stampa reformati da gl' Illustriss., & Eccellentissimi Signori Providitori in Cecca, & al Sal in essecutione de Decreti dell' Eccellentissimo Senato delli 12. Decembre, e 11. Genaro 1702. M. V: s'attrova l' infrascritto Capitolo.

Omissis

XXXIX. Doverà il Conduttor di detti cinque Datij mantener proveduta di Sale la Terra di Lonato, con farvi vendere il medesimo Sale al Peso, e Prezzo della Città di Brescia giusta il Privilegio in prima deditione di essa Terra, & al Giuditio dell' Eccellentissimo Pien Collegio 19. Luglio 1700. & terminatione del Magistrato Eccellentis. al Sal 24. Settembre 1701.

Item nelli Capitoli in Stampa della deliberazione de cinque Datij come sopra dell' Anno 1720. s' attrova l' infrascritto Capitolo

Omissis

XXXVIII. Doverà il Conduttor di detti cinque Datij mantener proveduto di sale la Terra di Lonado, con farvi vender il medesimo sale al prezzo, della Città di Brescia giusto il Privileggio in prima deditione di essa Terra, & al Giuditio dell' Eccelentis. P. Collegio 19. Luglio 1700. & terminazione del Magistrato Eccelentis. al sale 24. Settembre 1701.

Ex

Digitized by Google

Ex Autenrico exiſtente in Cancell. Sp. Communitatis Lonati.

SPect. Dil. Noſtro. Mi ſono ſtate reſe le ſue lettere del dì 3. corrente, & capitati li Agenti di coteſta Communità, ho ſentito quanto oltre il contenuto di quello hanno voluto giongervi, & conſiderate anco le Scritture che ne hanno fatto vedere in propoſito di coteſta Giuriſditione in materia di Biade. Sento che eſſa proſeguiſca ſino all' eſpeditione ſopra l'arreſto fatto dal Tenente di Campagna delli Animali quattro charichi di Miglio, & uno di Fava & contenuto nelle Noſtre lettere delli due corrente, & ſe le raccomandiamo; ſalva ſempre à Noi l'appellatione.

Breſcia 8. Decembre 1692.

Domenico Gritti Podeſtà.

Adì 9. detto Preſentate.

SPect. Dil. Noſtro. Vedute le Carte, e recapiti eſſebiti dalli Rappreſentanti di coteſta Communità ſopra l'arreſto di Biava ſucceſſo nel Meſe di Decembre proſſimo paſsato ſotto coteſta Giuriſditione; riſolvo coll'eſempio di quanto è ſtà praticato da Preceſsori; dire alla Spett. Voſtra di divenire alla ſpeditione della Biava ſteſsa con le forme legali, e conſuete, eſercitando quella Giuſtitia, che conoſcerà propria dall'ogetto dell'eſtrazione dell'Annona tanto importante, ſalva poi l'apellation à queſta Carica della Sentenza à gli aggravati, e le auguro tutte le proſperità. Breſcia li XIV. Marzo MDCXCVIII.

(Daniel Renier Podeſtà.

Ex Libro Jur. Poteſtarie Lonati f. 141. tergo.

Adì 2. Novemb. 1714.

L'Illmo, & Eccmo Sig. Bernardo Corner Podeſtà di Breſcia udite le inſtanze degl'Illmi Sig. Deputati Publici di queſta Città ricercanti che la Biava levata dal Tenente di Campagna ſotto li 3. Ottobre paſsato à Pietro Guerino q. Andrea Caradore di Montechiaro per preteſo contrabando nel tener di Lonato, ſia rimeſsa al Sig. Podeſtà di quella Terra, acciò venga da lui ſpedita in prima inſtanza, & oſservate dall'E.S. le publiche ordinationi eſpreſse in Ducali 3. Giugno 1671. e gli eſempj praticati dagli Eccellentiſſimi ſuoi Preceſsori.

Hà Decretato, che la Biada ſudetta ſia rimeſsa al ſopradetto Sp. Sig. Podeſtà di Lonato, acciò venga da lui ſpedita in prima inſtanza, ſalva ſempre l'apellatione à queſto Magiſtrato; e con eſpreſsa riſerva all'E.S. di poter criminalmente procedere contro chiunque faceſse inchieſta di Biade per farne poi indebiti traſporti: e così &c.

[BERNARDO CORNER Podeſtà.

Nicolò Piccoli Cancell. di S.E.

Bernardinus Garbellus Civit. Brix. Cancell.

Michael Panitia Cancell. Sp. Comtis Lonati extrahere fecit, ſubſcr. & ſigill.

Adì 26. Luglio 1721.

L'Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Signor Podeſtà facendo rifleſſo à quanto riſulta dal preſente Proceſſo, ed alle diffeſe prodotte, Hà ordinato, che à Raffael Papa ſia reſtituito il ritratto della Biada venduta, e non ſia d'avantaggio nel medeſimo proceduto.

(Gio: Battiſta Grimani Podeſtà.

Copia tratta dal Proceſſo intitolato Carpenedolo arreſto di Biave &c. eſſiſtente nell' Offitio della Cancelleria Pret. In quorum fidem &c.

Breſcia li IV. Agoſto MDCCXXI.

L. S.

Bernardus Boldrinus Cancell. Pret. Sub.

LAUS

Digitized by Google

LAUS DEO.

REgolazione delle Tariffe per le mercedi de Nodari all' Offizio Civile, Criminale, e Cancelliere Proviſorio, come anche de Miniſtri per il Foro di Lonato fatta per Noi Deputati ſottoſcritti in eſſecuzione di Parte dell'Onorando Conſeglio del dì primo Genaro 1720. avuto riguardo alle Tariffe vecchie, & alle Proviſioni di queſta Spett. Communità, da oſſervarſi in avvenire; quali ſono come ſegue, ridotta in lire piccoli di moneta corrente.

Per ogni Precetto, ò Mandato in ſtampa con la copia, e relazione ſoldi ſei piccoli.	L.	ſ.	6
Per ogni Mandato in ſcritto, per il regiſtro, e relazione.	L.	ſ.	6
Per cadauna copia di detti Mandati, che foſſe fatta dall' Offizio	L.	ſ.	4
E per ogni Mandato in ſcritto, che foſſe intimato à più Perſone ſeparatamente viventi per il regiſtro, e relazione per cadauno.	L.	ſ.	6
Per ogni Eſſabondante con copia, e relazione.	L.	ſ.	4
Per ogni cittazione con copia, e relazione per ogni cittato.	L.	ſ.	4
Per la ſemplice relazione di cittazione non fatta dall'Off.	L.	ſ.	2
Per ogni proroga di qualunque cittazione.	L.	ſ.	2
Per ogni atto d' aſſegnazione di termine à pagare, ò altro.	L.	ſ.	4
Per ogni prima taxa con relazione.	L.	ſ.	5
Per ogni regiſtro di cauſa.	L.	ſ.	2
Per ogni Contumazia di doppia con relazione.	L.	ſ.	10
Per ogni contumazia dichiaratoria con relazione.	L.	ſ.	10
Per ogni perſeveranza, ò contumacia ſemplice.	L.	ſ.	4
Per ogni lettera pignoratitia.	L.	ſ.	2
Per ogni relazione d' aver pignorato.	L.	ſ.	3
Per ogni intimazione, ò proteſto di ſpeſe con la copia, e relazione.	L.	ſ.	12
Ed eſſendo intimato à più perſone ſeparatamente per cadauno.	L.	ſ.	4
Per ogni Mandato d'intromiſſione di qualche ſtabile, per il regiſtro.	L.	ſ.	6
Per cadauna copia fatta dall'Offizio.	L.	ſ.	4
Per la relazione di detta Intromiſsione.	L.	ſ.	4
Per l'intimazione ad elleggere l'abitazione con la copia, e relazione.	L.	ſ.	6
Per l'atto di detta ellezione.	L.	ſ.	2
Per l'atto della preſentazione di Sigurtà notata in actis.	L.	ſ.	8
Per l'ellezione de Stimatori ſoldi quattro per cadauna Parte.	L.	ſ.	8
Et eſſendo fatta da una parte ſola in contumacia dell' altra con l'intimazione, e relazione ſoldi nove piccoli	L.	ſ.	9
Per la relazione dell' eſtimo fatta da tali Stimatori ſcritta in actis	L.	ſ.	10
E ſe l'eſtimo ſarà ſcritto dalli Stimatori, per la preſentazione	L.	ſ.	2
Per ogni incanto del ſtabile intromeſſo con l'aſſiſtenza del Nodaro dell' Officio	L.	ſ.	12
Per la relazione in actis del treplicato incanto di detto Stabile	L.	ſ.	6
Per la rinoncia di tale incanto à qualche Perſona	L.	ſ.	10
Per ogni Mandato di Sequeſtro in ſtampa con la relazione, e copia	L.	ſ.	6
Per la cittazione alla confirmazione	L.	ſ.	4
Per la confirmazione, e revocazione	L.	ſ.	6
Per ogni relazione di Sequeſtro fatto à bocca.	L.	ſ.	2
Per ogni Ordine di retener qualche Perſona per debito, con la relazione di tal retenzione	L.	ſ.	10
Per preſentazione d' ogni Mandato Dotale	L.	ſ.	8
Per la confirmazione, ò revocazione	L.	ſ.	10
Per ogni Salvo condotto Civile	L. 1	ſ.	
Per la confirmazione, ò revocazione del medemo.	L.	ſ.	10

Per

Digitized by Google

Per l'ellezione di perſone à decider, ò calcolar in eſſecuzione di qualche atto ſoldi quattro per parte	L.	ſ. 8	
Per ogni atto di ſemplice Compromeſso, ò ellezione d'Arbitri à decidere ſopra qualche cauſa, fatto dall'Offizio ſoldi otto per parte	L.	ſ. 16	
Eſsendo il Compromeſso fatto da altri, per la publicazione ſoldi 4 per parte	L.	ſ. 8	
Per la copia autentica di detto Compromeſso	L.	ſ. 10	
Per ogni Depoſito fatto in Offizio Sino à Lir. 50. piccoli	L.	ſ. 5	
Dà Lir. 50: fino Lir. 100:	L.	ſ. 8	
Dà Lir. 100: ſino Lir. 500:	L.	ſ. 12	
Dall' insù quanta ſia la ſomma	L.	1 ſ. 10	
Per ogni dimanda, ò libello con il Mandato notato ſotto	L.	ſ. 8	
Per la riſpoſta preſentata in actis	L.	ſ. 4	
Per la prodotta d'ogni altra Scrittura con la relazione	L.	ſ. 4	
Per qualſivoglia Inſtromento, ò Scrittura preſentata dalle Parti per prova delle loro ragioni, per ogni capo	L.	ſ. 2	
E ſe ſarà Proceſso unito, e regolato, per ogni Proceſso	L.	ſ. 4	
Per l'Inventario delle carte, che ſaranno preſentate ſe ſarà ricercato	L.	ſ. 12	
Per ogni termine probatorio, ò reprobatorio aſsegnato alle Parti	L.	ſ. 4	
Per proroga di detto termine	L.	ſ. 4	
Per riprodotta di libello di dimanda, Capitoli, ò qualſivoglia altra Scrittura	L.	ſ. 4	
Per la preſentazione de Capitoli con la copia, e Mandato notato ſotto di eſſi, con la relazione	L.	ſ. 6	
Per l'admiſſione di detti Capitoli	L.	ſ. 4	
Per la riſpoſta preſentata in actis à detti Capitoli	L.	ſ. 6	
Per l'ellezion di cadaun Nodaro ad eſsaminar, ed interogar Teſtimonii	L.	ſ. 4	
Per la nomina de Taſtimonii da eſſaminare ſcritta in actis, con la copia, eſſendo fatta dall'Offizio	L.	ſ. 4	
Non eſſendo la copia fatta dall'Offizio per la ſottoſcrizione	L.	ſ. 2	
Per la cittazione, ò ammonizione di cadaun Teſtimonio	L.	ſ. 2	
Per la preſentazione delle Interogatorie	L.	ſ. 4	
Per l'eſame di cadaun Teſtimonio ſopra detti Capitoli cou l'interogazioni douute per la forma de Statuti ſino à 6. Capitoli	L.	ſ. 6	
Da 6 ſino à 10	L.	ſ. 8	
Da 10 in sù quanti ſi ſiano	L.	ſ. 10	
Et eſsendo eſsi Teſtimonii eſsaminati anco ſapra le Interrogatorie della parte Avverſa, abbia il Nodaro ſoldi ſei per carta di più del limitato di ſopra	L.	ſ. 6	
Per la cittazione, ò ammonizione fatta per la publicazione di tali depoſizioni, eſsami, ò Proceſsi ſcritta in actis	L.	ſ. 4	
E ſe ſarà ſolamente ſottoſcritta dall' Officio	L.	ſ. 2	
Per la publicazione di tali depoſitioni Eſsami, ò Proceſso	L.	ſ. 4	
Per la cittazione ad audiendam Sententiam, vel ad aliquem alium actum, con la relazione	L.	ſ. 4	
Per la Sentenza diffinitiva nelle Cauſe Ordinarie ſopra Proceſso formato, con la copia autentica ſino à Lir. 50: piccoli	L.	1 ſ. 4	
Dà Lir. 50: ſino Lir. 200:	L.	2 ſ.	
Dà Lir. 200: ſino Lir. 700:	L.	2 ſ. 10	
Dà Lir. 700: ſino Lir. 1400:	L.	3 ſ.	
Dall'in sù quanta ſia la ſumma	L.	4 ſ.	
Per le Sentenze Arbitrarie la metà delle diffinitive ſingula ſingulis refferendo			
Per le Sentenze nelle cauſe ordinarie, ò ſian ſummarie fatte coſi al Tribunale, come in Camara, ò ſopra eſteſe ſino à Lir. 50:	L.	ſ. 6	

Digitized by Google

Dà Lir. 50: fino Lir. 200.	L.		ſ. 10
Dà Lir. 200: fino Lir. 700:	L.		ſ. 12
Dà Lir. 700. fino Lir. 1400.	L.		ſ. 15
Dall'insù quanta ſii la ſumma	L.	1	ſ.

Et per le copie autentiche di dette Sentenze ſummarie ſe ſaranno ricercate lo ſteſſo, che vien ſtabilito per le principali, ſingula ſingulis refferendo.

Per l'intimazione di ſimili Sentenze, con la Sentenza regiſtrata ſotto, e relazione, in tutto	L.		ſ. 8
Per la ratificazione, ò appellazione di tali Sentenze	L.		ſ. 4
Per l'intimazione di detta appellazione	L.		ſ. 4
Per la preſentazione di lettere d'appellazione, ò ſuffragio de Magiſtrati Superiori	L.		ſ. 2
Per il Mandato eſſecutivo, eſſendo formato dall'Officio, con relazione	L.		ſ. 10
Non eſſendo formato dall'Offizio per la ſottoſcrizione, e relazione	L.		ſ. 4
Per ogni copia del medemo, che foſſe fatta dall'Offizio	L.		ſ. 4
Per il reſcritto d'eſſecuzione	L.		ſ. 10
Per ogni ſemplice copia di Scrittura, atti, ò proceſſo ſoldi quattro per carta di righe diecciotto per facciata	L.		ſ. 4
Per ogni Mandato poſſeſſorio formato dall'Officio	L.		ſ. 12
Non eſſendo formato dall'Officio	L.		ſ. 6
Per la relazione di tal poſſeſſo per un Stabile	L.		ſ. 12
Se ſaranno più Stabili	L.	1	ſ. 4
Per la copia ſe ſarà ricercata di detta relazione per un Stabile	L.		ſ. 6
Se ſaranno più Stabili	L.		ſ. 12
Per ogni Inſtromento di poſſeſſo tolto	L.	2	ſ. 6
Per il viaggio ſino à due miglia	L.	2	ſ.
Dà due miglia in sù	L.	3	ſ.
Et per la copia	L.	2	ſ. 6
Per ogni atto interlocutorio, ò dichiarazione di qualunque ſorte, che non foſſe ſpecificata	L.		ſ. 4
Per la taſſazione di ſpeſe per cadauna poliya	L.		ſ. 8
Per ogni rinunzia di lite	L.		ſ. 6
Per ogni remozione di qualonque atto	L.		ſ. 6
Per ogni renoncia fatta à Commandamenti, Sentenze, Lettere, Suffragii, ò ſimile ſcritta in actis	L.		ſ. 6
Per ogni comparſa, ò proteſto, eſsendo fatta dall'Offizio	L.		ſ. 8
Non eſsendo fatta dall'Offizio	L.		ſ. 4
Per ogni Coſtituto giurato di qualche Teſtimonio ſoldi otto	L.		ſ. 8
Per la copia ſoldi quattro per carta			
Per ogni dimanda, intimazione, ò cittazione à veder eſſer commeſsa qualche cauſa à Conſeglio di Savio	L.		ſ. 4
Per l'atto di commiſſione al Conſeglio di Savio.	L.		ſ. 6
Per la nomina del Conſultore	L.		ſ. 4
Per il depoſito del ſalario del Conſultore	L.		ſ. 2
Per mettere il Proceſso ſotto bollo	L.		ſ. 4
Per lettere dirette al Conſultore	L.		ſ. 6
Per la preſentazione del Conſeglio di Savio	L.		ſ. 4
Per la publicazione del Conſeglio di Savio dalla parte à favore del quale ſarà ſentenziato con le copie autentiche Sino à L. 200. piccoli	L.	1	ſ. 4
Da L. 200. ſino à L. 400.	L.	1	ſ. 10
Da L. 400. ſino à L. 1000.	L.	2	ſ. 8
Dall'insù ſia, che ſomma ſi voglia	L.	3	ſ.

E non

Digitized by Google

E non eſsendo ricercate le copie la metà reſpettivamente
Per ogni prononcia fatta ne Proceſſi de beni poſti all' Eſtimo, ò di qualche eredità appreſa con benefizio di legge con le copie autentiche, videl.

Sino à L. 50. piccoli	L.		ſ. 16
Da L. 50. ſino à L. 200.	L.	1	ſ.
Da L. 200. ſino à L. 700.	L.	1	ſ. 8
Da L. 700. ſino à L. 1500.	L.	2	ſ. 16
Dall' insù quanta ſia la ſumma	L.	4.	ſ.

E non eſsendo ricercate le copie la metà meno reſpettivamente
Per li Dati in pagamento, che ſaranno fatti in eſsecuzione di tali prononcie, ò Subordinazioni il dopio di dette Prononzie ſingula ſingulis, con le copie autentiche.

Per ogni Decreto di Tutela, ò cura con la Sigurtà, e per ogni altro Decreto ſolenne per la prima Scrittura fatta dall' Off.	L.	2	ſ. 15
De quali al Signor Podeſtà	L.	1.	ſ. 8
Per la copia autentica in forma ſe ſarà ricercata.	L.	2	ſ.
Per ogni altro Decreto, che foſse interpoſto à qualſivoglia Inſtromento rogato da altri Nodari ſiano tenute le parti pagar al Nodaro dell' Offizio il ſolito	L.	2	ſ. 15
De quali al Signor Podeſtà	L.	1	ſ. 8
Per ogni Decreto ſemplice ſopra qualche inſtanza	L.		ſ. 12
Per la copia autentica	L.		ſ. 8
Per ogni inventario per cauſa di tuttela, ed altro fatto dall' Offizio in Lonato, e Borghi	L.	1	ſ. 10
Non eſsendo fatto dall' Offizio	L.		ſ. 15
Nel Territorio	L.	2	ſ. 10
Per ogni carta ſcritta di detto Inventario	L.		ſ. 6
Per la copia autentica eſsendo ricercata	L.	2	ſ.
All' Officiale intervenendo in Lonato, e Borghi	L.		ſ. 10
Nel Territorio	L.	1	ſ.
Per ogni atto di Procura generale, ò ſpeciale ſcritta in actis	L.		ſ. 8
Per la copia	L.		ſ. 4
Per ogni inſtromento di Procura ſpeciale ad lites tantum rogato dal Nodaro con la copia autentica	L.	1	ſ. 10
Per ogni Inſtromento di Procura generale in publica forma con la copia	L.	2	ſ.
Per ogni Inſtromento di compromeſso metà per parte	L.	1	ſ. 10
Per ogni Inſtromento d' emancipazione con premio	L.	2	ſ. 10
Per ogni Inſtromento d' emancipazione ſenza premio	L.	2.	ſ.
Per le copie delli atti non ſpecificati, per ogni copia	L.		ſ. 8

Cavalcate Civili.

PEr ogni Cavalcata, che occoreſse farſi sì in Lonato, come nel Territorio L. 5 ſ. 13

De quali al Signor Podeſtà	L.	3	ſ.
Al Nodaro dell' Offizio	L.	2	ſ.
All' Offiziale	L.		ſ. 13
	L.	5	ſ. 13

Per la Sentenza, che ſeguirà, ſe ſarà diffinitiva ſoldi 10: per parte	L.	1	ſ.
Per la copia autentica da chi ſarà ricercata	L.	2	ſ.
Se la Sentenza ſarà interlocutoria ſoldi 5. per parte	L.		ſ. 10
Per la copia autentica da chi ſarà ricercata	L.		ſ. 10

Et

Digitized by Google

Et occorrendo, che la cavalcata ſia fatta alla Terra di Carpenedolo fuori di tempo della ſolita viſita di detta Terra, il doppio di quello reſta ſtabilito per Lonato, oltre le ſpeſe delle perſone, cavalli, e mercedi delle ſcritture.

Et ſeguendo la cavalcata nel tempo della viſita di eſsa Terra ſi oſservi la Taſsa ſtabilita per Lonato

Il Cancelliere Proviſorio per le ſue mercedi degl'atti, che occorreſsero nella Cancellaria Proviſoria doverà oſservare in tutto, e per tutto la Tariffa ſudetta ſtabilita per l'Offizio Civile, ſenza alcuna alterazione.

E per ogni legalità doverà avere ſoldi dieci.

Per il Nodaro dell'Archivio reſta aggionto, e regolato come ſegue, in eſecuzione della Parte dell'Onorando Conſeglio di queſta Sp. Communità 23. Marzo 1721.

A maggior dichiarazione del Capit. 3. in materia de Proceſſi ſpediti, & ineſpiditi, s'intenda per iſpedito quel Proceſso ſopra cui foſse già ſtata data Sentenza diffinitiva, béche appellata ad altro Magiſtrato; Non intendendoſi per ſpedito quello, ò quelli, che conteneſsero più materie, ò più Perſone intereſsate, ancorche ſopra una materia foſse ſtata data Sentenza difinitiva, e ſopra l'altra nò, ò per una perſona, e per l'altra nè, coſi che vi reſtaſse qualche materia indeciſa per qualche parte, overò foſse reſtituita qualche parte in integrum, così non doveranno intenderſi ſpediti li Proceſſi de beni all'eſtimo, ò d'eredità appreſa con beneffizio di legge, ſe non ſaranno ſeguiti tutti li Dati in pagamento, in quali caſi ſia tenuto il Signor Nodaro all'Archivio conſegnare ſimili Proceſſi all'Offizio Civile col pagamento delli ſoldi otto ſtabiliti in eſso Capitolo ad ogni richieſta di alcuna delle Parti intereſsate, come ſopra; così pure doverà il Signor Nodaro all'Archivio conſegnar il Proceſso, ò Proceſſi per traſportargli all'Officio Civile ogni qual volta occorreſse per far la tanſa delle ſpeſe occorſe ad inſtanza di qualche Parte, intendendoſi ſempre riſervate le copie al Signor Archiviſta di quelle Carte, che doveſsero eſtraherſi da ſimili Proceſſi ſpediti.

Che per le Mercedi da corriſpondersi allo ſteſso Sig. Nodaro all'Archivio come in detto Capit. 3. per le copie che ſaranno ricercate, debba eſser oſservata la Tariffa ſtabilita per l'Offizio Civile; ſalvo quelle copie de dati in pagamento, che foſsero ſtate eſtratte una volta, che di queſta doverà conſeguire ſolo un terzo della mercede ſtabilita per l'Offizio Civile.

Tariffa delle Mercedi per li Miniſtri.

PEr ogni Mandato, cittazione, ò altra Scrittura per eſſi portata in Lonato, e Borghi con la relazione	L.		ſ. 2
Per il Territorio il doppio	L.		ſ. 4
Per ogni eſecuzione di prima Taſsa in Lonato, e Borghi	L.		ſ. 12
Per la doppia Taſsa	L.	1	ſ. 4
Per il Territorio il doppio	L.	2	ſ. 8
A Carpenedolo per ogni prima Taſsa	L.	3	ſ. 10
Per la doppia	L.	5	ſ.
Per ogni Taſsa per il Venzago	L.	3	ſ. 10
Per ogni intromiſſione di Stabile in Lonato, e Borghi	L.		ſ. 4
Per il Territorio	L.		ſ. 8
per i treplicati incanti de Stabile	L.		ſ. 10
Per ogni intromiſſione de Mobili, Mercanzie, & altre ſimili in Lonato, e Borghi	L.		ſ. 10
Per il Territorio il doppio	L.	1	ſ.
Per ogni incanto de Mobili, ſivè pegni, per cadaun debito, compreſa l'intimazione d'eſſo incanto	L.		ſ. 4
Per ogni incanto de Mobili, che foſſe fatto ad inſtanza de Particolari, ò Luoghi			

Digitized by Google

Luoghi Pii, & altri l'uno per cento ſopra la ſumma, che ſi ricavarà nell' incanto.

Per ogni incanto de beni Stabili fatto ad inſtanza come opra, ogni volta, che ſi farà l'incanto per, cadaun Stabile	L.		ſ. 6
Per ogni relazione di poſſeſſo datto, compreſo il viaggio per un Stabile	L.		ſ. 10
Se ſaranno più Stabili	L.		ſ. 16
Se ſarà in Lonato, e Borghi la metà	L.		ſ. 8
Per ogni relazione fatta all'Offizio di lettere, Suffragi preſentati, ò altro come di Sentenze fatte dal Signor Podeſtà, ò Contumacie	L.		ſ. 2
Per chiamar li cittati all'Udienza ſiano tenuti gratis	L.		ſ.
Per ogni arreſto di Animali ſopra ſcritto di Dominio, Carri, Mercanzie di ogni ſorte, e qualunque altra coſa, niuna eccettuata, in Lonato, e Borghi.	L.	1	ſ. 4
Nel Territorio il doppio.	L.	2	ſ. 8
Per ogni Ordine, che commetteſſe di aſſiſtere à far, ò diſtrugger qualche operazione in Lonato, e Borghi.	L.		ſ. 16
Nel Territorio il doppio.	L.	1	ſ.

Per le eſſecuzioni per la publica Eſſazione debba oſſervarſi la Tariffa delle eſſecuzioni ordinarie.

Per ogni retenzione per debiti così publici, come privati, anco della publica Eſſazione, compreſe le chiavi	L.	7	ſ.

Dichiarando, che nelle ſudette eſſecuzioni tanto publiche, come private li Miniſtri non poſſano conſeguir le loro mercedi, ſe non ſeguito il lievo de pegni per il Capitale reſpettivamente, quali ſiano tenuti conſegnare al publico Maſſarolo immediatè, ſotto pena di lire 10. piccoli, da eſſerle trattenute del loro ſalario, oltre la perdita delle mercedi, e della privazione dell'Officio; e che non poſſano intromettere pegni groſſi, ſe la taſſa non eccederà la ſumma almeno di lire 20. piccoli, ſotto le medeſime pene; così pure ſiano tenuti li Miniſtri ad eſſeguire con ogni puntualità li Ordini tutti, che li veniſſero commeſſi giuſto la Tariffa ad eſſi ſtabilita in pena di lire 10. piccoli per ogni volta, che ricuſaſſero, ò eſſiggeſſero maggior mercede, da eſſerle trattenute dal loro ſalario, e della privazione dell'Officio, come ſopra.

Tariffa dell'Offizio Criminale regolata, come ſegue

Preſentazione di denoncia dell' Anziano ſoldi dodeci piccoli	L.		ſ. 12
Per quella del Chirurgo ſoldi ſei	L.		ſ. 6
Admiſſione di querela, ò denoncia col ſuo Decreto ſoldi dodeci	L.		ſ. 12
Eſpoſizione dell'Offeſo, ò ſia querela ſoldi dodeci	L.		ſ. 12
Se ſaranno più querelati per ogni altro querelato di più ſoldi quattro	L.		ſ. 4
Coſtituto dell' Offeſo ſoldi quattordeci	L.		ſ. 14
Per ogni cittazione di Teſtimonio, ò di Offeſo con la relazione	L.		ſ. 4
Per ogni eſame di cadaun Teſtimonio	L.		ſ. 8
Decreto di cittazione ad informandum	L.	1	ſ.
Per la cittazione ad informandum	L.		ſ. 10
Copia, e relazione	L.		ſ. 6
Se ſaranno più Rei per ogni altro Reo di più ſoldi ſei	L.		ſ. 6
Decreto di cittar legitimè ſoldi ſei	L.		ſ. 6
Per la cittazione legitimè ſoldi ſei	L.		ſ. 6
Copia, e relazione	L.		ſ. 6
Se ſaranno più Rei per cadauno come ſopra	L.		ſ. 4
Decreto d'inquiſizione	L.	1	ſ.
Mandato, ò Proclama d' inquiſizione con copia, e relazione.	L.	1	ſ.

Decreto

Digitized by Google

Decreto di retenzione per cadauno Reo.	L.		ſ. 10
Per ogni altro ſemplice Decreto, ò atto ſoldi ſei,	L.		ſ. 6
Per ogni termine per cadaun Reo.	L.		ſ. 6
Per copia di cadauno d' eſſi Decreti reſpettivamente.	L.		ſ. 6
Coſtituto di Reo ſi de plano, come con le oppoſizioni.	L.	1	ſ. 4
Per ogni dichiaratione fatta ad inſtanza d' un preſentato,	L.		ſ. 6
Per Sigurtà di qualunque preſentata ſoldi ſei.	L.		ſ. 6
Notificazione del Coſtituto del Reo all' Offeſo, con copia, e relazione.	L.		ſ. 12
Intimazione di difeſe legali.	L.		ſ. 12
Copia.	L.		ſ. 6
Perentorio all' Offeſo, ò Querelante ſoldi otto.	L.		ſ. 8
Copia ſoldi ſei.	L.		ſ. 6
Intimazione di difeſe Perſonali al Retento per ogni Reo, & per ogni intimazione ſoldi dodeci.	L.		ſ. 12
Preſentatione di Scrittura, e Sigurtà per un cittato legitimè,	L.		ſ. 12
Renoncia di difeſe ſoldi quattro.	L.		ſ. 4
Renoncia di Offeſo, ò Querelante.	L.		ſ. 10
Salvo condotto, con la copia,	L.	1	ſ.
Per Sentenza Criminale.	L	3	ſ. 10
Pe la copia eſſendo ricercata,	L.	3	ſ. 10
Relaxetur ſoldi ſedeci.	L.		ſ. 16
Viſion di luogo del Nodaro, ò à coſtituir Offeſo in Lonato, e Borghi lire due.	L.	2	ſ.
Nel Territorio lire tre ſoldi dieci.	L.	3	ſ. 10
Per ogni carta di Proceſſo Originale di righe diecciotto per facciata,	L.		ſ. 6
Per ogni carta di copia di righe diecciotto per facciata come ſopra.	L.		ſ. 6
Per la Membrana, ò Regiſtro.	L.	1	ſ.
Relazione di Retenzione.	L.		ſ. 8
Relazione d' Inquiſito.	L.		ſ. 8
Relazione di Comare.	L.		ſ. 16
Admiſſione de Capitoli à difeſa.	L.		ſ. 8
Notificazione all' Offeſo, ò Querelante con copia, e relazione.	L.		ſ. 12
Per cadauno Teſtimonio à difeſa, ſe il Reo è preſentato.	L.	1	ſ.
Intimazione alla Sigurtà per metter ſotto chiave il Reo.	L.		ſ. 12
Copietta ſoldi ſei.	L.		ſ. 6
Così d'ogni altra Intimazione non ſpecificata tanto de Proceſſi Criminali, come de Contrabandi ſoldi dodeci per cadauna	L.		ſ. 12
Copietta	L.		ſ. 6
Laudo di ſigurtà	L.		ſ. 6
Per preſentazione di Scrittura ad offeſa, e diffeſa ſoldi quatro.	L.		ſ. 4
Così d' ogni altro capo di Scritture di offeſa, e difeſa preſentata dalle parti per ſuo fondamento.	L.		ſ. 4
Proclama di Contrabando con là publicazione lire una.	L.	1	ſ.
Copietta ſoldi otto.	L.		ſ. 8
E ſe foſſero più d' uno in un' iſteſſo caſo proclamati per ogni altro di più ſoldi quatro.	L.		ſ. 4
Per ogni Cavalcata criminale, così dentro, come fuori di Lonato lire dieci, de quali.	L.	10	ſ.
Al Sig. Podeſtà.	L.	5	ſ.
Al Nodaro.	L.	3	ſ. 10
Al Officiale.	L.	1	ſ. 10
	L.	10	ſ.

Per

Digitized by Google

Per ogni Suffragio, ò lettera de Magiſtrati Superiori, che foſſe preſentata, ſoldi quattro L. ſ. 4
Ordine ſopra detti Suffragij; copia, e relazione ſoldi dodeci. L. ſ. 12
Reſcritto d'eſſecuzione ſoldi dieci. L. ſ. 10
E ſe foſſe reſcritto ſuper Litteris. L. 1 ſ.

Mercedi delli Miniſtri per l'Offizio Criminale.

PEr ogni Retenzione Criminale, venendo retento il Reo così dentro, come fuori per cadaun Reo lire quattordeci compreſe le chiavi. L. 14 ſ.
Et non eſſendo retento la metà. L. 7 ſ.
Per il tempo, che il Retento ſtarà nelle Carceri ſoldi al giorno. L.
Per condur un Retento, ò Preſentato à conſtituire ſoldi dodeci per ogni volta, compreſe le chiavi. L. ſ. 12
Per metter ſotto chiave alcun preſentato lire una ſoldi quattro, compreſe le chiavi. L. 1 ſ. 4
Così di alcun Teſtimonio eſſaminato perche confeſſi, lire una ſoldi quattro compreſe le chiavi. L. 1 ſ. 4
Per ogni cittazione di Teſtimonio, così dentro, come fuori ſoldi quattro L. ſ. 4
Per ogni publicazione d'Inquiſitione, di cittazione ad informandum, ò altro Mandato ſoldi otto. L. ſ. 8

Tariffa delle Mercedi dà corriſpondersi à Sig. Nodari per gl'Inſtromenti, de quali ſono rogati per contratti, seù per quaſi contratti, permute, Tranſazioni, Liberazioni, & altri fatti fuori di Giuditio, e ſono videl. ridotte dà lire planet in piccoli.

1 Che per ogni Inſtromento come ſopra di valor della ſtima, ò ſomma ſino à L. 50. piccoli per il protocollo, e per la prima copia autentica dà darſi alla Parte, non poſſino ricever più di lire una ſoldi cinque piccoli. L. 1 ſ. 5
2 Dà L. 50. ſino à L. 100. come ſopra. L. 1 ſ. 10
3 Dà L. 100. ſino à L. 200. L. 2 ſ.
4 Dà L. 200. ſino à L. 500. L. 3. ſ.
5 Dà L. 500. ſino à L. 2000. L. 10 ſ.
6 Dall' insù quanta ſia la ſumma. L. 12 ſ.
7 Il doppio per li Teſtamenti, e Codicilli ſingula ſingulis.
8 Per le copie delli Teſtamenti, e Codicilli de quali una volta foſſe ſtata cavata in forma autentica la copia, e per li Teſtamenti revocati conſeguiſca il Nodaro ſolo il terzo delle mercedi ſudette reſpectivè; e l'iſteſſo s'intenda anche delli Inſtromenti, de quali una volta foſſe ſtata eſtratta la copia, e pagato il principale.
9 Il Nodaro non poſſa pretendere mercedi di Legati, ſe non ſaranno ricercate le copie, & eſſendo ricercate debba conſeguir ſolo il terzo delle mercedi ſtabilite per li Teſtamenti, e Codicilli.

(*Gio: Giacomo Zambelli Deputato, &c.*
(*Anionio Savoldi Deputato, &c.*
(*Antonio Serina q. Gio: Battiſta Deputato, &c.*
(*Franceſco Bonatelli Deputato.*
(*Giuſeppe Arrighi Deputato, &c.*

Digitized by Google

LAUS DEO.

REgolazione delli Capitoli per li danni, che vengono inferiti alla Campagna, fatta per Noi Dapurati ſottoſcritti in eſſecuzione di Parte dell' Onoratido Conſeglio 28. Ottobre 1719. avuto riguardo alli Capitoli vecchi), & alle Proviſioni di queſta Sp. Communità, da oſſervarſi in avvenire: Quali ſono videl. ridotte dalle lire planet. in lire piccoli di moneta corrente.

1 Che ogni uno oltre li Campari poſſa con giuramento accuſare quelli, che commetteranno danno così di giorno, come di notte, e guadagni la metà dell' accuſa, venuta però, che ſia in Communità.

2 Che le accuſe debbano eſſer eſpoſte negl' atti del Nodaro deputato nel termine di giorni tre doppo trovato il danno, e debbano eſſer notificate alli accuſati nel termine di altri giorni tre doppo date, ſalvo quelle del Venzago, che averanno termine giorni otto, ſopra quali ſe intenderanno far difeſa lo poſſano, e debbano fare nel termine di giorni otto doppo la notificazione, quali paſſati ſiano poi eſſequite.

3 Per cadauna Beſtia Bovina, Cavallina, Aſenina, e Porcina foſſe accuſata à paſcolare, e dannificare in qualſivoglia modo nelli Prati, ò Seminate paghino di pena lire due piccoli. L. 2 ſ.

4 Per cadauna Beſtia, ut ſupra foſſe accuſata à broccar raſoli, & olivi in ogni tempo L. 6 ſ.

5 Per cadauna Beſtia, ut ſupra, foſſe accuſata à broccar vigne vecchie avanti la Vendemia, e per tutto il Meſe d'Ottobre L. 3 ſ. 10

6 Per cadauna Beſtia, ut ſupra, foſſe accuſata à ſcorzar piantoni verdi, ò altro arbore L. 2 ſ.

7 Per cadauna Beſtia ut ſupra foſſe accuſata à paſcolar nelli Zocchi del primo anno tanto nelli Boſchi del Territorio, come del Venzago. L. 7 ſ.

8 Nelle raſate ſino al S. Giovanni di 24. Giugno del terzo buttare. L. 3 ſ. 10

9 Per cadauna Pecora foſſe accuſata à paſcolare, e dannificare nelli Prati, e ſeminate in qualſivoglia modo, e tempo, compreſe anche quelle del Salnitro, e del Beccaro. L. 1 ſ. 10

10 Se ſaranno Capre il doppio. L. 3 ſ.

11 Per cadauna Pecora, che ſarà accuſata à broccar raſoli, & Olivi, che non ſaranno ſtati teſtati almeno due volte in ogni tempo, compreſe anche quelle del Salnitro, e del Beccaro. L. 3 ſ. 10

12 Se ſarà Capra il doppio. L. 7 ſ.

13 Per cadauna Pecora, che ſarà accuſata à broccar nelle Vigne vecchie avanti la Vendemia, e per tutto il Meſe d' Ottobre, compreſo ut ſupra. L. 1 ſ.

14 Se ſarà Capra il doppio. L. 2 ſ.

15 Per cadauna Pecora, che ſarà accuſata à ſcorzar Piantoni, ò altro Arbore. L. 2 ſ.

16 Se ſarà Capra il doppio. L. 4 ſ.

17 Per ogni Pecora non accordata in Paſcolo foſſe accuſata à dar qualſivoglia danno nel Venzago. L. 2 ſ.

18 Per ogni Capra il doppio. L. 4 ſ.

19 Per cadauna Pecora Foraſtiera, che uſurpaſſe il Paſcolo nel Venzago, benche non daſse danno. L. 1 ſ.

20 Per ogni Capra il doppio. L. 2 ſ.

21 Che Pegoraro alcuno non poſsa ſtare nel Venzago più del giorno, che vi capita ſe non averà accordato, ſotto le pene ſopra eſpreſse.

22 Che tutte le Pecore Foraſtiere, e Capre, che foſsero ritrovate ſopra il Territorio di Lonato ad uſurpar il Paſcolo ſiano, & s' intendano perſe giuſto le Proviſioni di queſta Sp. Communità.

23 Così pure quelle delli Abitanti ſaranno perſe ſe ſarà ritrovata più d'una Pecora col ſuo levame per cadauno, giuſto dette Proviſioni.

24 Per cadauna Beſtia Foraſtiera, che ſarà ritrovata ſopra il Territorio di Lonato, o nel Venzago ad uſurpar il Paſcolo, benche non daſse danno. L. 5 ſ.

25 Per

Digitized by Google

25 Per cadauna Beſtia foraſtiera Bovina, Cavallina, Aſinina, e Porcina foſse accuſata à dar qualſivoglia danno, non eſsendo accordata in paſcolo, debba pagar il doppio di quello è ſtato limitato alli Abitanti, ſalvo, che ſe lavoreranno ſopra il Territorio di Lonato, ò Venzago ſia tenuto per quel giorno, ſolo alla pena limitata agl' Abitanti.

26 Per cadauna Beſtia Bovina, Aſinina, Cavallina, e Porcina, che foſſe ritrovata, & accuſata à paſcolare, e dannificare in qualſivoglia modo di notte, tanto con guardia, quanto ſenza L. 14 ſ.

27 Per cadauna Pecora, che ſarà trovata, & accuſata à paſcolar, e dannificar di notte tantò con guardia, quanto ſenza. L. 3 ſ. 10

28 Se ſarà Capra il dopio. L. 7 ſ.

29 Per cadauna Pecora foſſe accuſata à dannificar nelli Zocchi. L. 2 ſ.

30 Se ſarà Capra il doppio. L. 4 ſ.

31 Se ſaranno ritrovate nelle raſate la metà. L. 1 ſ.

32 Se ſaranno Capre il doppio. L. 2 ſ.

33 Per ogni Occa, Dindio, ſeù Pino, che foſſe trovato, & accuſato à far qualſivoglia danno nel grano, & uva. L. ſ. 10

34 Nelli prati, e ſeminate la metà. L. ſ. 5

35 Se ſaranno Galline, e Pinetti come Polaſtrelli la metà ſingula ſingulis.

36 Per cadauna Perſona foſſe accuſata à far ſentiero. L. 2. ſ.

37 Se ſaranno Beſtie il doppio per cadauna L. 4 ſ.

38 A far carezzate con il carro, ò carriolo per ogni volta L. 7 ſ.

E quando foſſe per dar ſtrada ad un altro carro per mera neceſſità, ò la ſtrada foſse rotta in maniera, che non ſi poteſſe paſſare, in tal caſo ſii aſſolto dalla pena.

39 Per ogni faſſina di legna di qualſivoglia ſorte tanto verde, come ſecca. L. ſ. 10

40 Se ſarà mazzolo il doppio. L. 1 ſ.

41 Per cadauna faſſina di ſtroppe d'albera, ò ſalice L. 3 ſ. 10

42 Per cadauna brancata di ſtropelli. L. 1 ſ.

43 Se ſarà una faſſina. L. 5 ſ.

44 Se ſarà mazzolo, ò faſso delli ſudetti ſtropelli, e ſtrope. L. 10 ſ.

45 Per cadaun fruſcone d'onizzo, ò altra ſorte sì verde, come ſecco. L. ſ. 10

46 Se ſarà pallo il dopio. L. 1 ſ.

47 E l'accuſato paghi di danno al Patrone per ogni fruſcone ſoldi cinque, e per ogni pallo ſoldi dieci, oltre le pene ſudette.

48 Per ogni piantone verde, che veniſſe cavato, ò tagliato, ò tronco d'arbore di vigna. L. 3 ſ. 10

49 Se ſarà ſecco la metà. L. 1 ſ. 15

50 Per ogni arbore, ò vite foſse cavato, ò tagliato di trè anni, ò più nelli filoni. L. 8 ſ. 10

51 Per ogni onizzo novello, che foſse tagliato, ò cavato. L. ſ. 5

52 Per cadauna Perſona, che foſſe accuſata à ſcorzar pioppa, ò ſalice, o altro arbore verde. L. 7 ſ.

53 Se ſarà ſecco. L. 2 ſ.

54 Se ſarà tagliato dal piede, overo cavato, non eſsendo l'aſta groſsa onz. 3. L. 7 ſ.

55 Se eccederà di onzie 3. L. 14 ſ.

56 Per cadauno foſse accuſato à raccoglier foglia di Moraro, ſe ſarà ſacchello, ò bigarolo. L. 3 ſ. 10

57 Se ſarà ſacco. L. 8 ſ.

58 Se il danno foſse fatto dopo il Meſe d'Agoſto la metà.

59 Se ſarà accuſato à raccogliere li cuori, ò botti di Morari. L. 3 ſ.

60 Per cadaun ramo di Moraro, & Olivo ſgalato, ò tagliato. L. 2 ſ.

61 Per far ſtelle d'ambidue. L. 2 ſ.

62 Se

Digitized by Google

62 Se ſecco foſse cavato. L. 5 ſ.
63 Per cadaun piantone d'Olivo, ò Moraro verde foſse cavato, ò tagliato. L. 7 ſ.
64 Se ſarà ſecco. L. 1 ſ.
65 Per cadauno foſse accuſato à raccoglier Oliva così in terra, come ſul piede, per ogni coppo. L. 2 ſ.
66 Se ſarà meno d'un coppo. L. 1 ſ.
67 Per ogni luſina d'erba fatta nelli Prati, ò biave, ò in altre ſeminate. L. 2 ſ.
68 Se ſarà mazzolo il doppio. L. 4 ſ.
69 Se ſarà vena, vezza, ò altra ſorte d'erba di biade, legumi, ò minuti. L. 5 ſ.
70 Se ſarà mazzolo il doppio. L. 10 ſ.
71 Per ogni luſina di cime, ò foglie di formentone, ò melga. L. 2 ſ.
72 Se ſarà mazzolo il doppio. L. 4 ſ.
73 Per ogni panocchia, ò battoccola di formentone, ò mazza di melga. L. ſ. 10
74 Per ogni cova di biade, ò minuto di qualſivoglia ſorte. L. 4 ſ.
Et altretanta ſomma doverà eſſer pagata anco al Patrone.
75 Per ogni uno, che foſſe accuſato à cimar biade, ò minuti. L. 7 ſ.
76 Per cadauno foſſe accuſato à portar via un ſacco ò mazzolo di fieno, per ogni ſacco, ò mazzolo. L. 5 ſ.
Et altretanto al Patrone.
77 Per cadauno foſſe accuſato à trovar fava, ò altra ſorte di Legumi ſino ad un coppo in tavelle. L. 1 ſ.
78 Se ſarà più d'un coppo, per ogni coppo al doppio. L. 2 ſ.
79 Per cadauno foſſe accuſato à dannificare nelle Oortaglie, ò Giardini ſerrati paghi di pena. L. 14 ſ.
80 Et nelli luoghi non ſerrati come ſegue, cioè per ogni gamba di verſi, ò capucci. L. ſ. 12
81 Per ogni rava, ò ravano. L. ſ. 6
82 Per ogni navone. L. ſ. 4
83 Per ogni capo d'aglio, ò cipolla. L. ſ. 5
84 Per ogni melone, ò zucca. L. 1 ſ.
85 Per cadauno, che raccoglieſſe Cereſe, Peri, Pomi, Fighi, e qualſivoglia ſorte di ſimili frutti ſino à mezzo peſo. L. 3 ſ. 10
86 Se eccederà il mezzo peſo, il doppio per cadaun mezzo peſo. L. 7 ſ.
87 Per le Mandole, Noci, Volane, e ſimili frutti per ogni coppo con la prima ſcorza, ò mogolo. L. 1 ſ. 10
88 Per cadauno foſſe accuſato à far brocco di fraſſine, ò vigna avanti la Vendemia per ogni luſina. L. 3 ſ. 10
89 Se ſarà mazzolo il doppio. L. 7 ſ.
90 Per cadauno foſſe trovato à far foglie di fraſſine, ò vigna doppo la Vendemia per ogni ſacco, ò cavagnada. L. 2 ſ.
91 Per ogni arbore novello, cioè fraſſine, ò altro ſimile, che foſse cavato fuori de raſoli, ò vero nelli Orti, e Broli, e così anco per ogni vigna predizza, ò tretora. L. 2 ſ.
92 Per ogni grata d'Uva ſino à grate ſei. L. ſ. 10
93 Se eccederà di grate ſei per ogni grata. L. ſ. 1.5
94 Se ſarà di notte per ogni grata. L. 1 ſ. 10
95 Per cadauna faſſina di boſco. L. 1 ſ.
96 Se ſarà mazzolo il doppio. L. 2 ſ.
97 Per cadauna faſſina di ſtroppe da boſco. L. 7 ſ.
98 Per ogni Verſella, ò altro legno ne boſchi. L. 2 ſ.
99 Per ogni legno atto à far manico. L. 5 ſ.
100 Per ogni legno raſsato. L. 8 ſ.
101 Se eccederà la groſsezza d'onze 3. L. 17 ſ.

Digitized by Google

102 Per ogni Cavagnada, ò Sacco di foglia ne boſchi. L. 3 ſ.
103 Per ogni zocco cavato ne boſchi, L. 3 ſ.
104 Per ogni cima di rovere verde, L. 2 ſ
105 Per ogni carro di pietre, ò ſabbione cavato ne boſchi, L. 10 ſ.
106 Ee ne beni de Particolari per ogni carro. L. 8 ſ.
107 Per ogni carriola di terra, che foſse cavata da foſſi, çavedagne, ripe, ò altri luoghi, oltre l'eſtimo ſarà fatto. L. 1 ſ.
108 Per ogni benna. L. 5 ſ.
109 Per ogni chiavega maeſtra foſse potata via. L. 10 ſ.
110 Per ogni chiavega particolare. L. 5 ſ.
E tant'altro al Patrone, ò à quello, che patirà il danno ſe ſarà di giorno, & il doppio di notte.
111 Per ogni uno, che foſse accuſato à levar, ò ſcavezzar l'acqua da Prati in tempo, che alcuno adaquaſse, ò in altra forma la divertiſse sì in molta, come in poca quantità. L. 14 ſ.
112 Per quelli, che faceſsero chiuſe, ò levaſsero l'acqua in altra forma dalla ſeriola, ò foſsato novo giuſto le Proviſioni, &c. L. 42 ſ.
113 Per cadauno foſse accuſato à far toppe nelli prati, ò in altro luogo per ſtopar l'acque. L. 5 ſ.
114 Per ogni ſacco, ò çavagnada di foglie ſecche fatte così nelli prati, come nelli aradori, & altro. L. 3 ſ. 10
115 Per cadauno foſse accuſato à treſcar biade, ò altra ſorte di robba, L. 2 ſ. 10
116 Per ogni luſina di brocco di rovere, ò ormadello. L. 2 ſ.
117 Se ſarà mazzolo il dopio. L. 4 ſ.
118 Per il romper delle ſciepi de Campi, ò Orti, L. 3 ſ. 10
119 Se ſaranno tagliate, ò raſsate per ogni pertica. L. 7 ſ.
120 Et ſe foſse tagliata, ò guaſtata ſolo à ſiti, per ogni faſſinetto. L. 1 ſ. 10
121 Per cadauno accuſato à dar fuogo à ripe, ſciepi, ò boſchi, & in qualſivoglia modo, ò luogo, oltre il danno, che per cauſa di detti incendii foſse ſtimato. L. 35 ſ.
122 Per cadauna perſona abitante foſse trovata à tagliar erba ne boſchi publici, & altri ſimili luoghi, per ogni luſina. L. 4 ſ.
123 Per ogni mazzolo. L. 8 ſ.
124 Per ogni ſacco. L. 12 ſ.
125 Per cadauna perſona foſse accuſata à far chiuſe in Rodone nel Venzago paghi di pena L. 7 ſ.
126 Che le perſone foraſtiere, che non abitano ſopra queſto Territorio, e foſsero accuſate à dar danno, ſiano tenute al doppio delle pene ſtabilite agl' Abitanti, oltre di pagar altretanto al Patrone per il danno, ò vero quello foſse ſtimato.
127 Tutte le accuſe, che ſaranno datte ſenza guardia ſiano poſte in doppio di quello è limitato come ſopra.
128 Tutti li accuſati à far danno in tempo di notte con qual ſi voglia fine, luogo, & modo paghino di pena il doppio del limitato ut ſupra; Et il Camparo, ò altro Denonziante conſeguiſca la metà, venuta però, che ſia in Communità, non derogando alle ſpecificate.
129 Che quelli ſaranno accuſati debbano pagar al Patrone per il danno quel tanto, che detto accuſato è tenuto pagar alla Communità, ò pure quel tanto fuſse eſtimato; non derogando alle ſpecificate; eccetuate le Pecore, le quali ſiano obligate pagar al Patrone il danno, che ſarà eſtimato ſolamente, & la pena di ſopra limitata alla Communità.
130 Che ſe alcuno darà accuſe tanto Camparj, quanto Particolari inique, & ingiuſte, per le quali cauſe li accuſati veniſsero liberati, in tal caſo li accuſanti ſiano obligati pagar dette accuſe.
131 Che li Camparj ſiano obligati notificar tutte le accuſe, che daranno à Foraſtieri, ò Gente ſtraniera alli Patroni, à quali foſse ſtato dato il danno nel termine di giorni trè; quali paſsati, e

Digitized by Google

ti, e non notificate, essi Camparj siano obligati pagar tali danni non ostante le dette accuse.

132 Dichiarandosi, che per li danni di qualsivoglia altra sorte non espressi di sopra venissero dati non specificati nelli presenti Ordini, li Sp. Signori Ragionati, che di tempo in tempo saranno abbino auttorità d' arbitrare, e limitare le pene per tali danni, restando anche sempre ferma ogni disposizione, & Provisione alle sudette non repugnanti &c.

Tariffa per il Nodaro all'Offizio delle Accuse.

PEr ogni accusa doverà essergli corrisposto con boletta dalla Sp. Communità soldi sei; e l'istesso con obligo di consegnare una copia all' Es. per ogni esposizione.	L.	s.	6
All'Offiziale per l'intimazione	L.	s.	3
Per ogni diffesa	L.	s.	5
Con obligo però di far cittare l'Accusatore, & Accusato avanti li Signori Ragionati.			
Per ogni proroga	L.	s.	2
Per ogni Sentenza, ò atto di qualunque sorte fatto da Signori Ragionati.	L.	s.	4
Per ogni copia di detti atti	L.	s.	6
Per ogni appellazione, con l' intimazione	L.	s.	8
All' Offiziale per le solite cittazioni doverà la Parte, che vincerà corrispondergli	L.	s.	2

Capitoli per il mal lavoriero ne Colonelli del Venzago, e Possessioni del Territorio.

LE vigne, che non saranno distolte, zappate, ò calmate à suo tempo, per ogni gamba	L.	s.	3
Le vigne, che saranno distolte, e non zappate	L. 1	s.	6
Per ogni piò di terra, che non fosse arrato nelle vigne una volta all'anno lire sette.	L. 7	s.	
Per ogni arbore, ò vigna, che mancasse nelli rasoli, durante la locazione di chi averà piantato detti rasoli	L.	s.	8
Per ogni Moraro, che fosse trovato mancare l' ultimo anno della locazione giusto le Provisioni	L. 2	s.	
Per ogni piantone, che mancasse	L. 1	s.	14

Altri Capitoli per li piantazzi delli Colonelli del Venzago, e Possessioni del Territorio.

PEr ogni gamba di vigna tirata à quattro trezze, doverà esser bonificato all' Incantratore nell'ultimo anno della locazione	L.	s.	8
Per quelle, che sono à quattro capi, per ogni gamba	L.	s.	6
Per quelle, che sono à due capi, per ogni gamba	L.	s.	5
Per le predezze, per ogni gamba	L.	s.	4
Per ogni Moraro, che sarà piantato, & trovato l'ultimo anno della locazione sino alla grossezza di onzie 2.	L. 1	s.	10
E meno della grossezza di onzie 2, per ogni Moraro.	L. 1	s.	
Per ogni piantone verde gratis.	L.	s.	

Capi-

Digitized by Google

Capitoli per li Paſcoli del Venzàgo.

LE pecore, che paſcolaranno, & abitaranno nel Venzago, paghin per ogni cento al Meſe lire quattordeci piccoli. L. 14 ſ.
Le capre ſi doveranno conſiderare il doppio delle pecore.
Li agnelli, che non ſaranno ſtati toſati una volta pagheranno la metà delle pecore L. 7 ſ.
E per li Meſi di Decembre, Genaro, e Febraro paghino la metà del ſtabilito di ſopra
Per ogni Beſtia groſſa, paghi lire tre, e mezza all'anno L. 3 ſ. 10
Per ogni Erbarolo, la metà L. 1 ſ. 15
Et ſe accotderanno ſolo à Meſe, le Beſtie groſſe pagaranno ſoldi dieci al Meſe L. ſ. 10
Et li Erbaroli la metà L. ſ. 5
Li Somari pagaranno quanto reſta limitato per li Erbaroli.

(*Gio: Giacomo Zambelli Deput. &c.*

(*Antonio Savoldi Deput. &c.*

(*Antonio Serina q. Gio: Battiſta Deput.*

(*Franceſco Bonatelli Deput.*

(*Giuſeppe Arrighi Deput.*

1721. 15. Giugno. Sono ſtà lette tutte le antedette coſe in Conſeglio, & approvate per balle trentacinque affermative, otto contrarie, oltre l'aggionte infraſcritte preſe, ut infra.

Per ogni quarta di Giande, che foſſero ſmazzate avanti Ottobre L. 2 ſ.
E doppo il Mese d'Ottobre L. 1 ſ.
E per li Foreſtieri non habitanti il doppio.
Per ogni uno che foſſe accuſato à cavar Tartufole per ogni volta ſarà trovato in commiſſo L. 21 ſ.
Per ogn' uno foſſe accuſato à baſſar chiaviche de Molini, per ogni volta, e per ogni chiavica L. 10 ſ.

E furono approvate daldetto Conſeglio.

.chael Panizza Cancell. ſubſcrip.

Digitized by Google

1672. 16. Aprile. In Pregadi.

Alli Rettori di Breſcia, e Succeſſori.

IN riſpoſta di quanto fù ſcritto al Proveditor, e Capitanio di Salò, toccante l' introduzine, & confluenza grande de Formenti, & altre Biave per il Mercato di Dezenzano con timore, che di là poi paſſino in altri Stati con pregiudizio de noſtri Sudditi, hà rappreſentato, che dalla riſtretezza con cui ne ſono condotte, & per le nuove obligazioni adoſsate coſtì à Conduttori, eſſerſi alterati li Prezzi ne' Formenti ſopra il Mercato ſteſſo, vendendoſi lire trentaſei la ſoma: E conſiſtendo la proviſione de Formenti,& altre Biade per il detto Mercato in ſole Foreſtiere,le quali non ſolo devono ſervire à i biſogni di quei Sudditi, ma anco per la Valcamonica,Bagolino,Valtrompia, Quadra di Gavardo, & à quelli del Commun di Lonato tutti di coteſto Territorio, & altri luoghi ancora, in ordine à che, acciò nella ſterilità della Riviera non reſtino quei Sudditi abbandonati, col Senato vien eccitata la voſtra virtù à facilitare li traſporti di dette Biade Foreſtiere per eſſoMercato, levando qual ſi ſia obligazione àConduttori di darſi in nota nell'ingreſſo di coteſto Territorio,ò levar Bolettini per il tranſito di detti Formenti, & altre Biade che introduceſſero, acciò da queſto reſti facilitato il Sovegno, e ſoſtenimento di quei Popoli in conformità de loro Privileggi, che come vi è ſtato altre volte ſcritto, non devono eſſer alterati, ma eſſequiti; ſicuri che la voſtra prudenza haverà rimediato per qualche ſumma, cha poteſſe eſſer ſtata fermata, ſotto ſpecie, che foſſero in contrabando, & tutto ſi ſarà operato, & ſi operarà da Voi col liberamente rilaſciarla come ſopra, con gl' oggetti, non men del Publico ſervizio, che del ſoſtenimento di tanti Sudditi.

Gio: Hiarca Nod. Ducal. &c.

Parte preſa nel Gèneral Conſeglio di Lonato li 28. Decembre. 1721.

DEſiderando queſtoPublico di veder una volta in conſonanſa di altreProviſioni di queſtoConſeglio ſtampati, & uniti alle ſtampe deStatuti per la dovuta inalterabil eſecuzione,e perche non ſi perdano col tempo le autentiche;tutti liDecreti,Giudicii,Ducali, Reviſioni, Confirmationi, che concludono l' antico imemorabile uſo, e poſeſso de Privilegj di queſta Communità, & in particolare gli Decreti dell' Eccellentiſſimo Senato ultimamente emanati in tale materia, con tutte le altre carte, che contengono il governo, utile, e prerogative di queſto medemo Publico con diverſe terminazioni, Inſtromenti, Tariffe, & altro, &c. e rappreſentando li Signori Deputati già tempo eletti alleStampe deStatuti,e coſe enonciate avere ne giorni ſcaduti umiliate à S.E.Capitanio,eVice Podeſtà di Breſcia le premure di queſto ſteſso Publico per l' effetto ſudetto. L'anderà perciò Parte che detti Signori Deputati ſiano nuovamente incaricati rinovare l'umiliſſime inſtanze, perche ſi riduca al fine bramato eſsa opera tanto neceſsaria al Publico,&univerſal intereſse,e tanto ſoſpirata da queſto Popolo: Letta, e ballotata prevalse.

L. S.

Michael Panizza Cancell.
Ext. Subſcr. Sigil.

Digitized by Google

In quibus angariis, & Compartitionibus Communitas Lonati tantummodo contribuere debeat pro focis ſex habito reſpectu ad focos 386. æſtimi 1442., & ſic ſemper ſervari debeat 1509.

IN Chriſti nomine Amen. Magnificus, & Clariſſimus Doctor, & Eques D. Marcus Dandulo Brixiæ, & Diſtrictus Capitaneus Digniſſimus. Auditis in contradictorio Juditio non ſemel, ſed pluries D. Jo: Antonio Segala, & D. Franciſco Panitia uti Sindicis, & Deputatis ſupraſcriptæ Communitatis, & Hominum Terræ Lonati dolentibus, & ſe dicto nomine gravantibus, quod cum ipſi de Lonato fuerint, & ſint ſeparati à Diſtrictualibus Agri Brixienſis, & de Anno 1442. limitati fuerint ad contribuendum cum ipſis Diſtrictualibus, tam in facto Taleæ Ducalis, quàm in cęteris gravaminibus, oneribus, & angariis impoſitis, & imponendis in ipſo Agro Brixienſi, & ſpectantibus, & pertinentibus dicto Communi, & Hominibus de Lonato ſuper focis ſex tantum habito ſemper ad ſummam focorum Æſtimi anni 1442. quo tempore Æſtimum Agri Brixienſis erat de focis 386. cum Lonato ultra Aſulam cum Quadra, & ultra Vallem-Camonicam, & Riperiam Salodij, prout conſtare aſſeruerunt de ipſa ſeparatione, & limitatione tam ex Privilegio ipſis de Lonato indulto per Illuſtriſs. Duc. Dom. Venetiarum, quam per multas alias terminationes Ducales, & etiam per plures terminationes Magnificorum D.D. Capitaneorum Brixiæ, & quòd his non obſtantibus dicti Diſtrictuales Agri prædicti, ſeù eorum Sindici, & Deputati gravare velle videntur prædictam Communitatem, & Homines de Lonato pro dictis Focis ſex ſuper rata focorum 226. vigore aſſerti Æſtimi per ipſos Diſtrictuales reformati tam pro dictis gravamininibus, & angarijs impoſitis, & imponendis, quàm etiam pro taxis equorum allodiantium in Agro ipſo, & pręcipuè de equis decem de pluri, ſalvo jure calculi eiſdem Communitati, & Hominibus de Lonato taxatis, & aſſignatis, & quamplurimarum angariarũ ultra portionem ſibi tangentem ſuper dictis ſex focis, habito reſpectu ad dictum Æſtimum Focorum 386. ut ſupra, quod eſt contra dicta ſua Privilegia, & terminationes ſupraſcriptas, & in grave eorum damnum, & præjuditium petentes ipſi Sindici nomine quo ſupra agravari non debere, neque poſſe contra formam dictorum ſuorum Privilegiorum, ac terminationum, & jurium ſuorum, ſed imo ipſos fuiſſe, & eſſe ſublevandos, & reſtaurandos à dicto gravamine, & maximè de equis decem eiſdem taxatis, & aſſignatis pro allodiamento primo per dictos Diſtrictuales, ſeu eorum Sindicum ut ſupra de pluri ultra portionem ſibi tangentem, & ſpectantem pro dictis focis ſex habito reſpectu ad ſummam dictorum focorum 386. ut ſupra, petenteſque etiam ut ſupra reſtaurari, & ſublevari ab omnibus alijs oneribus, angarijs, & gravaminibus eis impoſitis, & de cætero imponendis ultra portionem ſuam ſupra dictis focis ſex pro rata dictorum focorum 386. ut ſupra. Demùm petentes dicta ſua Privilegia, & terminationes ſuas ſibi manuteneri, & ad unguem obſervari debere pro ut honeſtum, & juſtum eſt.

Et ex altera egregio D. Joanne Coma Sindico, & Gubernatore generali Diſtrictualium Territorij Brixienſis dicente prædicta minime fieri debere, & ſupradictos Intervenientes pro Communitate Lonati nullam habere cauſam gravaminis, & hoc, quia in compartitionibus factis tam de allodiamentis extraordinarijs, quàm de omnibus alijs angarijs univerſo Territorio Brixienſi in dies occurrentibus, dicta Communitas Lonati, & Homines illius nunquam fuerunt gravati, & gravantur niſi, & quemadmodum gravati fuerunt per elapſum pro ſua rata focorum ſex habito reſpectu ad illos omnes, qui contribuunt, & contribuere teneantur pro allodiamentis Armigerorum juſta æſtimũ Territorij, & imbotatum, ſuper quibus Æſtimo, & imbotatu ſemper dicta allodiamenta diuidi conſueverunt, & maximè ab eo tempore citra, quo Homines habitantes in Vallibus Trompiæ, & Pedemontis, & in Pratalboino, & Quadra facti fuerunt exempti, quæ quidem exemptio, tam ipſis de Lonato debet obeſſe, quàm cæteris omnibus Territorij Brixienſis, & onus, quod ſępe debebant prædicti facti exempti tam pro allodiamentis equorum, quam pro cęteris omnibus alijs angarijs debet dividi univerſali per totum Territorium, & ad ipſum onus dicti de Lonato tenentur contribuere, quemadmodum faciunt cæteri dicti Territorij Brixienſis, & prout etiam per Illuſtriſs. Duc.

Digitized by Google

Dom. fuit declaratum in ſimili cauſa inter dictos Diſtrictuales Brixienſes ex una,&Communia Riperiæ Salodii non exempta ab allodiamentis ex altera, & multa alia dicente, & allegante ad favorem Jurium dictorum Diſtrictualium, tandem prædictis,& aliis omnibus, quæ Intervenientes prędicti pro utraque Parte una cum ſuis Advocatis dicere, & allegare voluerunt benè, & diligenter intellectis, nec non viſo Privilegio prædictis de Lonato per Illuſtriſs. Duc. Dom. indulto de anno 1440.Indictione quarta die 15.MenſisSeptembris,& præſertim in ea parte ubi dicit ad propoſitum præſentisCauſę: Viſis quibuſdam literis Ducalibus in hac materia ſcriptis ſub die 13.Aprilis 1443. in favorem dictorum de Lonato; viſis aliis Literis Ducalibus ſub die ultimo Martii 1474. & aliis LiterisDucalibus dici 26.Septemb.1476.Sententia lata in favorem dictorum deLonato auditisPartibus in contradictorio per Clariſs.q.D.Jo: Emo olim Digniſs.Capit. Brixiæ die 8.Octob.1477.alia Sententia lata in eorum ſimiliter favorē perClariſs. Eq. D.Sebaſtianū Baduariū olim Digniſs. Capitaneū Brix. ſub die 9.Februar.1481. viſis aliis Literis Ducalibus, dici 27.Octobris 1481. nec non alijs Literis Ducalibus, & Terminationjbus Illmi Duc. Domin.Auditis Partibus in Collegio factis die 10. Maii 1480.ac etiam viſa Terminatione facta in contradictorio per Magnificum Dominum Manfredum Juſtiniano Hŏnor. olim Capitaneum Brixiæ in favorem dictorum de Lonato die 15. Menſis Junii 1481. quæ omnes prædictæ Literæ, & Sententiæ productæ fuerunt per prædictos Intervenientes nomine dictæ Communitatis Lonati, & lectæ coram præfato Magnif. D. Capitaneo in præſentia alterius Partis. Viſis denique videndis, & conſideratis conſiderandis, & admonitis Partibus prædictis ad hanc Sententiam audiendam pro die præſenti, ut apparet in actis Cancellariæ omni meliori modo &c. Sententiavit, terminavit, & declaravit Quod ſemper,& quandocumque contigerit fieri compartitionem tam equorum allodiamentorum in Territorio Brixienſi,quàm aliarum omnium angariarum generis cujuſcumque,& quæ dici, vel excogitari poſſet ſpectantium, & pertinentium dicto Communi de Lonato, fiat, & fieri debeat ſuper focis 386.ultra Aſulam cum Quadra, Riperiam Salodii, & Vallem-Camonicam; & quòd dicti Homines, & Communitas de Lonado gravari non poſſint, niſi pro focis ſex tantum, habito reſpectu ad dictos focos 386. & ſic in futurum ſemper ſervari debere, mandans, terminans, & declarans, quod ſi facta compartitione omnium equorum allodiamentorum in præſentiarum in Territorio Brixienſi, de quibus eſt controverſia ſuper dictis focis 386. dicti Homines, & Communitas Lonati ſunt gravati ultra debitam partem eis contingentem pro focis ſex tantùm, diſgravari omnino debeant, & ſi qui inventirentur ſibi dari de pluri pro dictis ſuis focis ſex habito reſpectu ad focos 386. ut ſupra, removeantur, & pro ipſis dicti de Lonato de cætero minimè moleſtari debeant, & hoc attentis Privilegiis, Literis, Ducalibus, Terminationibus, tam Illuſtriſs. Duc. Dom. quàm Magnif. D.D. Præceſſorum ipſius Magnif. Capitanei ut ſupra productis.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Sententia per me Baſilium Ceſana Nottar. & Cancellarium præfati Magnif. & Clariſſimi D. Capitanei de Mandato ſuæ Mag. exiſtentis, & ſedentis pro Jure reddendo in Saletta Palatii Reſidentiæ ſuæ ſub die Sabbathi 17.MenſisFebruarii 1509. Indictione decima ſecunda. Præſentibus Spectabil. D. Franciſco de Travajado Juriſperito, D.Marco Ducco Secretario Magnif. D. Jacobi Sicci Armorum, & D. Ugotione de Arzignano ViceColl. Brixiæ Teſtibus rogatis, & multis aliis. Præſentibus ſupraſcriptis ſ. Franciſco Panitia, & ſ. Antonio Segala Intervenientibus nomine Communis, & Hominum Lonati dictam Sententiam laudantibus. Altera Parte, ſive Intervenientibus pro Territorio Brixienſi abſentibus licet admonitis &c.

Ego Baſilius Ceſana q. D. Giulielmi Not. de Saſſillo pub. Imperiali Auctoritate Not. Civis, & Habitator Traviſii,& in præſentiarum Cancellarius perfectus Clariſs.D.Capitanei hanc ſupraſcriptam Sententiam ſcriptam in Libris ordinariis Cancellariæ ipſius Magn. D. Capitanei per D.Philippum Sigillinum Not. & Coad. meum legi, & publicavi ut ſupra de mandato ſuæ Mag. &, aliis majoribus occupatus negotiis, Sententiam ipſam per dictum ſ. PhippumCoadjut. meum in hanc publicam formam redigi feci, & in fidem me ſubſcripſi cum ſigno, & atteſtatione meis conſuetis &c.

Antonius Priolo,DeiGratia Dux Venetiarum &c. Nobilibus,&SapientibusViris Joanni Nani de ſuoMandatoPoteſtati,&Petro Contareno Æquiti Capitaneo Brixiæ, & Succeſſoribus fidelibus dilectisSalutem,& dilectionis affectum. Significamus vobis hodie inCollegio noſtro habente auctoritatem

Digitized by Google

tatem à Senatu vigore Partis ipsius diei 1. Decembris proximè præteriti terminatum fuisse, ut infrà videlicet. Sopra la instanza fatta da D. Hortensio Spinon Dottor, & D. Zuan Giacomo Torre Intervenienti del Spettabil Territorio di Bressa con la sua supplicatione presentata à 6. di Nevembre prossimo passato, con la quale ricerca, che non ostante la delegation fatta dal Senato ad instanza della fedelissima Riviera sia terminato, che la divisione delle spese di esso Territorio sia fatta tra la fedelissima Communità della Riviera, Valcamonica, & Lonà membri separati di esso Territorio sopra la carrata del sussidio, & come in essa supplicatione da una parte, e dall' altra uditi gli Intervenienti per le fedelissime Communità di Riviera, Valcamonica, & Lonà dicendo quelli della Riviera, cioè D. Lorenzo Lancetta Dottor, D. Battista Zaltiero Ambasciatori, D. Augusto Rotingo suo Nonzio, che sia dato ordine, acciò non sia permesso, che detta Riviera, & suoi habitanti siano molestati dal detto Territorio, ne loro addossato maggiore aggravio, che per la Quintadecima parte per le fattioni de mandato Dominij, & come nella sua supplicatione. Quelli di Valcamonica, cioè D. Sisto Sisti Dottor, & D. Zuan Francesco Moscardi suoi Nonzij dicenti, che sia comandato, che essa Valle non sia astretta ad alcuna cosa, ne sia alterato il solito nelle presenti gravezze della Quintadecima, & come nella loro supplicazione; Et quelli di Lonato, cioè D. Cristoforo Martarelli, & D. Zuan Battista Carteri suoi Nonzij, che in conformità di tanti giuditij à favor suo seguiti sia ordinato, che sia osservato quello, che sempre senza minima interrutione sino alli presenti tempi è stato oservato, & come nella sua supplicatione; & finalmente uditi D. Horatio Lorandi Nonzio, & Interveniente della fedelissima Valtrompia, & D. Gio: Antonio Tiro Dottor Nonzio, & Interveniente per la fedelissima Valsabbia dimandanti la esecution della termination seguita l'anno 1612. nel Collegio con l'auttorità del Senato, & che nelle occorrenze delle contributioni di dette Valli, con detto Territorio sia fatto il ripartimento conforme alla caratta del Sussidio, & come nella loro supplicatione, esendo stati uditi in longhissime disputationi gli Avocati, così del Territorio, come di tutte le soprascritte Communità, con quanto hanno voluto dir, dedur, & allegar à favor delle proprie raggioni, & maturatamente considerato il tutto, fù terminato, che le fedelissime Communità di Valtrompia, Valsabia sieno tenute à concorrer col Territorio à tutte le gravezze, alle quali sono chiamati esenti, e non esenti, privilegiati, non privilegiati, separati, non separati, & quelli che hanno privilegi di eser nominati, così per ordine del Senato, come del Collegio con l'auttorità di eso, de Proveditori Generali, ò d'altri publici Rappresentanti con la medesima auttorità del Senato. Et l'istesso sia esequito di tutte le gravezze della medesima qualità, e natura sin' hora corse dal 1615.7. di Maggio sin quà. Che le fedelissime Communità di Valcamonica, Riviera, e Lonà siano, & s'intendano alla stessa conditione obligate. Che sopra le supplicationi del fedelissimo Territorio di Bresa, Riviera, Lonà, Valcamonica, Valtrompia, e Valsabbia resti terminato, e dichiarito che le fedelisime Communità della Riviera, Volcamonica, Valsabbia, e Valtrompia, debbano contribuir alle sopradette gravezze per la Quintadecima parte, & la fedelissima Communità di Lonà debba contribuir per sei fochi, come sempre si è oservato, & così fù preso. Quare auctoritate supradicti Collegij mandamus vobis, ut ita exequi debeatis. Has autem registratas præsentanti restituite.

Catæ in Nostro Ducali Palatio die 1. Martij, Indictione VI. MDCXXIII.

Alvise Querini Secret.

Abestra

Nobilibus, & Sapientibus Viris Joanni Nani Potestati, & Petro Contareno Æquiti Capitaneo Brixiæ, & Successoribus.

Præsentatæ die 10. Martii 1623. per Sp. D. Antonium Ugerium habitat. Salodij nomine Magnificæ Communitatis Riperiæ Illmo D. Capitaneo, qui jussit registrari, & exequi &c. referente Joanne Solerio Officiale &c.

Digitized by Google

1653. 31. Marzo. In Collegio.

UDito il Noncio della Città di Breſſa con li ſuoi Avocati dimandante, che nelle gravezze de Mandato Dominii [eccettuato quelle che nell' impoſizione haveranno eſpreſſa la forma del caratto] li ſei fuoghi di Lonato ſiano eſtratti dal corpo di tutta la gravezza detratte prima le portioni di Riviera, Valcamonica, & Aſola, & non della ſola portione del Territorio da Una, come nel Giudicio 1509. 17. Febraro, & il pratticato. Et dall'Altra udito Chriſtoforo Martarello Noncio della Communità di Lonato dimandante eſſer licenziata la Magnif. Città di Breſcia dalla ſua ſupplica preſentata 3. Maggio 1630. & che detta Communità in conformità de Giudizij à ſuo favore ſeguiti reſti obligata à concorrere nelle gravezze de Mandato Dominij con il ſolo Territorio, & nella parte ſola, che rimane al medeſimo Territorio con la miſura del ſolito caratto (eccettuate quelle, che nelle impoſizioni haveranno eſpreſſo la forma del Caratto) de fuochi ſei, come s'è praticato nella Taglia Ducale 1442. fortificazioni di Breſcia, & conforme alli Giuditij moltiplicati, & uniformi doppo ſeguiti à favore di detta Communità. Fù poſto il Boſſolo bianco giuſto l'inſtanza della Città, il Verde per Lonato, il Roſſo non ſincero, e fù preſo nel Verde.

Gio: Ajarca Nod. Ducal.

1718. 14. Giugno in Pregadi.

Al Podeſtà di Breſcia, e Succeſſori.

SOno di tal maniera ſcortate dalla Giuſtizia, & avalorate da moltiplici Decreti l'inſtanze della Fedeliſſima Communità di Lonato, che non può, che annuirvi la paterna Publica Carità per renderla conſolata. A queſt' effetto ſenza punto derogare al Poſſeſſo de ſuoi antichi Privileggi riguardanti la libera proviggione, condotta, & eſtrazione di Biade per altri Territorii del Dominio, che le reſtano confirmati, doverete ordinare la regolazione del Proclama formato dal Preceſſor voſtro ſotto li 12. Febraro 1717. nella parte ſteſſa, ma ſia ſolo tenuta in quei tempi, che lo richiedeſſero le congionture del maggiore biſogno dipendere da coteſta carica, che doverà portarne le notizie à Publico lume, onde poſſa in tal caſo ſtabilirſi il più conferente non meno all'univerſale della Provincia, che al particolar intereſſe della Communità ſteſsa.

Bartolomeo Giacomazzi Nod. Duc.

L. S.

Thomas Verdina Nott. V. Cancell. prędictæ Sp. Comitis deſumpt. & ſigill. &c.

Duchiſſa

Digitized by Google

Ducissa, & Dux Mediolani Papiæ, Angliriæque Comitissa, & Comes Angleriæ, & Pisarum, & Senatum-Dominii.

DEdimus pro pignore Magnifico Filio nostro carissimo Domino Mantuæ illam Terram nostram, & Castrum Lonadi cum pertinentiis ejus pro certa denariorum summa, propterea volumus, quod omni ecceptione remota recipiatis, & admittatis omnes illos Officiales, quos prædictus Dominus Mantuæ decreverit, assignando eidem Domino Mantuæ possessionem, & tenutam dictæ Terræ nostræ, sibique tanquam Nobis in omnibus pareatis.

Datæ Mediolani die 13. Martii 1404.

Philippinus &c.

A Tergo

Nobilibus Viris Capitaneo, Vicario, Consulibus, Communi, Universitati, & Hominibus Lonadi nostris dilectis.

NObiles Amici nostri carissimi. Habbiamo ricevuta la vostra lettera credentiale in persona di Giacomo Segala, e Francesco Sacca vostri Ambaxadori, e inteso quanto à bocca per parte di quello Commune ne hanno detto, vi respondemo, e primo al fatto della biava, e vettovaglie che vogliate tener modo, che il Sp. Cavaler m. Francesco da Ortona nostro Conduttero, e quelli della sua squadra sono lì, habbino delle vittuaglie ad sufficientiam, e delle biave, e per quelle preggio, che sono state vendute per lo passato in quella Terra, e non altrimente avisandone, che per tutte le Terre di Bressana havemo dato questo ordine, lo quale vogliate dal canto vostro observare. Del strame provederete ne habbino ad sufficientia. Delle legne habbiamo risposto à questi presenti portatori quello è nostra intentione.

Vi preghiamo, che alle dette nostre Genti vogliate far dare delle cose necessarie per loro vivere ad credenza, e farli ogni agevolezza porrete, e portarvi bene con loro, perche ne farete cosa gratissima, e farete, che sempre ne trovarete apparecchiati ad ogni buon piacere di quella Communità, e sciaschedun di essa, certificandovi, che versa vice si portaranno così bene verso voi le dette nostra Genti, e di tutte quelle cose darete à credenza alle dette nostre Genti, per la presente ne obligliamo farvi da sciaschedumo di loro pagare integramente di tutto quello doverete havere, e se non vi pagaranno loro, ve pagaremo noi del nostro. E di tutte queste cose habbiamo informati ad pieno li detti nostri Ambaxadori, alli quali ripiasa creder quanto à noi proprij.

Ex Citadella Veronæ 15. Novembris 1440.

Franciscus Fortia V. Comes, Comes, & Marchio.

A Tergo

Nobilibus Amicis Nostris Carissimis Communi, & Hominibus Lonadi.

NObiles Amici Carissimi. Veduto quanto ad una nostra respondete del desasio vi sarìa, se io veniss lì, vi dico, che per non darvi disconzo à voi io farò un' altra via per andar à Bressa, e voglio più tosto pigliar disconzo per mi, che darlo à voi, perche mia intentione è di fare cosa vi torni in servitio, e commodo, e non de darvi incommodo, e dispiacere, avisandovi, che per sollevarvi io scrivo à Roberto mio Nepote, che debba partirsi da lì con tutti quelli Cavalli, e venire dove sarò io, e così mi haverete sempre apparecchiato ad ogni cosa vi sia à commodo, e piacere.

Dat Veronæ 21. Februarij 1441.

Franciscus Fortia V. Comes, Comes, & Marchio.

A Tergo

Nobilibus Amicis Carissimis Communi, & Hominibus Terræ de Lonado.

Nelli

Digitized by Google

Nelli Ordini delli Illuſtriſſimi, ed Eccellentiſs. Sig:
PIETRO GRIMANI,
MICHIEL MOROSINI,
ZAN ALVISE MOCENIGO 2.°
Sindici Inquiſitori in T. F.

Decretati li 11. *Decembre* 1720. *in Breſcia.*

S' attrova particolarmente. Communità di Lonato.

PAgando la ſua Limitazione, ſia eſente dal Dazio dell' Imbottato per li ſuoi Frutti, & Entrate raccolte in qualunque Territorio per il detto Commun, & Vomini di Lonato, che ſaranno condotte alla detta Terra di Lonato.

Di più detta Communità, & Vomini godano li Dazij ſuoi uſitati, Affitti, Rendite, e proventi giuſto il ſolito, in detto luogo ſolamente.

Inoltre la detta Communità, & Vomini, e Foreſtieri poſſano condur, e far condur alla detta Terra di Lonato ogni quantità di Biade ſenza alcun pagamento di Dazio per l'intrar in eſſa Terra.

Potendo inſieme detti di Lonato, e Foreſtieri condurre, e far condurre dove à loro piacerà per il Territorio del Sereniſſimo Dominio le medeſime Biade, e Vini, pagando per l'uſcire quello, che pagano gli altri Breſciani: Siano di più eſenti del Dazio del Bollo de Panni, e delli Animali da Baſto.

Dichiarando, che per li Contratti fatti in detta Terra, e Tetritorio di Lonato, non ſia riſcoſſo il Dazio Groſſo, mà per li Contratti fuori della Terra, e Territorio di Lonato, ſiano tenuti eſſi di Lonato, non ſolo al pagamento di detto Dazio del Groſſo, mà ancora à tutti gli altri Dazij, nel modo che vien pagato da tutti gli altri Breſciani, eccettuati li ſopradetti contenuti ne' loro Privilegj. E tutte le predette coſe in virtù, e conformità de Ducali di 17. Settembre 1440., altre Ducali 14. Decembre 1444., altre Ducali 15. Settembre 1445., altre Ducali 17. Zugno 1517. Reviſione dell'Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Sig. Giacomo Soranzo Cavaglier, Procurator, Proveditor General in T.F. 15. Ottobre 1578. con l'auttorità dell' Eccellentiſſimo Senato, e reviſione delli Signori Preceſſori 1612. e 1646., 1667. con auttorità dell' Eccellentiſſimo Senato.

Potendo però li Datiari, ſe così gli parerà, mandar' un' Officiale alla detta Terra di Lonato, per invigilar, che non ſiino fatti Contrabandi, con queſto però, che per tal miſſione non s' intenda, ne puoſſa eſſer fatto minimo pregiudizio à detti Privilegj di Lonato, come vien chiaramente eſpreſſo nelle ſudette Ducali 14. Decembre 1444.

Che il Mercato in Lunedì debba continuare.

Domino Proviſori Lonadi.

AVendo ſcritto alla Voſtra Spettabilità ſotto li 12. inſtante che permetteſſe, che in quella Terra ſi puoteſſe far il Mercato il Lunedì ſecondo la antiqua conſuetudine, e ſotto li 18. detto ſcriveſſimo, che havendo Voſtra Spett. fatto un atto di Reſcriverci, & che puoi ſarìa pronta ad obedire à eſſe noſtre lettere, non doveſſe ritardar la eſecutione di eſſe lettere, ma doveſſe quelle eſequire, non oſtante li Mandati voſtri fatti, & reſcriverci che li avereſſimo creduto il ſuo reſcritto dichiarita la opinione noſtra. Hora li Intervenienti per detto Commune de Lonado ci hanno moſtrato un atto fatto da Voſtra Spett. in eſequtione di eſſe noſtre Lettere de dì 18. che hà mandato, che eſse lettere ſiano eſequite come anche in effetto ſono ſtate eſsequite eſsendo ſtato fatto il Mercato il Lunedì paſsato dolendoſi che dopo la eſequtione data ad eſse noſtre lettere Voſtra Spett. habbia fatto publicar uno altro Mandato, che non ſi debba far il Mercato il Lunedì, ma il Sabbato ſtante il

Digitized by Google

te il Privilegio antiquo di far il Mercato il Sabbato alterato però al giorno de Lunedì, come vi ſcriveſſimo in dette noſtre lettere dì 12. Ricercandoci per ciò di ſuffraggio, maſſime non ci havendo mai Voſtra Spett. reſcritto. Però con le preſenti dicemo à Voſtra Spett. che debba obedir effetualmente ad eſſe noſtre lettere de dì XII. & XVIII. inſtante. Et perchè queſte ſono le terze noſtre lettere le commettemo alla Spett. Voſtra che ſotto pena de Ducati ducento da eſſergli tolti, & applicati all'Arzenal noſtro de Venetia; cittandola in Caſo d'innobedientia all'Eccellentiſs. Conſeglio di 40. Civil no. per ogni dì,& pender del preſente, & di Setembrio proſſimo à veder à placitar la ſua innobedientia,& tuorgli la pena. Et ſe Voſtra Spett. intende reſcriverci lo facia,& che veduto il reſcritto li ſcriveſsimo la opinion noſtra, ma fra tanto non intendemo ſia tratenuta la exequtione. Et permeſſo che ſi poſſi continuar à far il Mercato il giorno de Lunedì, come ſperiamo, che Voſtra Spett. eſſequirà non ci dando materia di far placitar la ſua innobedienza.

Paduæ ex Officio Sindicat. XXIII. Auguſti 1589.

Petrus Zeno Advoc. & Sindic. & Coll.

L. S.

Leonardus de Caballis Officii Sindicatus T. F.
Cancellar. ſubſcrip. & ſigill. &c.

Poteſtati Lonadi.

Dlecte Noſter. Havemo ſcritto diverſe Noſtre à quel Sp. Proveditor per le quali lo ricercavimo, che ſi permetteſſe il poterſi far il Mercato in quella Terra il Lunedì ſecondo la antiqua conſuetudine, non obſtante che nel Privilegio foſſe deſtinato il giorno de Sabbato eſſendoſi mutati anche nelli altri luoghi circumvicini li giorni del Mercato, & come in eſſe noſtre lettere, le quali dovendo eſſer eſſequite da eſſo Sp. Proveditor, ſi come egli ſi hà moſtrato pronto in diverſi atti di dover fare, havendoci eſpoſto li Intervenienti di quella fideliſſima Communità, che eſſo Sp. Proveditor la rimeſſe la cauſa à voi, havemo voluto ſcrivervi la preſente ricercandovi ad exequire le lettere ſcritte à eſſo Proveditor ſi come foſſero ſtate ſcritte à Voi, ſi che in detta Terra ſi poſſa continuar il far Mercato il detto giorno di Lunedì juſta il tenor di eſſe Lettere noſtre, & come ci promettiamo della prudentia voſtra, non ci dando materia di ſcriver altramente in queſto propoſito.

Paduæ ex Officio Sindicatus XXIV. Auguſti 1589.

Petrus Zeno Advoc. Co: Aud. & Proc., & Sindicus Generalis
T. F. Sereniſs. Duc. Dom. Venet.

Tergo

Sp. Dilecto Noſtro D. Poteſtati Lonati Amico Cariſ.

Die XXVIII. Auguſti 1589. Præſentatę fuerunt præſentes Literæ Magnifico D. Poteſtati Lonadi exiſtente in ejus Palatio in Cittadella Terræ Lonadi per D. Aurelium Segalam Sindicum Sp. Communitatis Lonadi nomine,&ad inſtantiam dictæ Sp. Communitatis una cum D. Petro Ceruto Sindico, ac ſ. Paulo Martarello Cõſule, ſimiliter, &ad preſentiam Nob. D. Achillis Patutij, & Nob. D. Jo: Franciſci Patutij, & D. Pauli Franceſchini Deputat. Mercati omnes unanimi petentes per ejus Magnificentiam executioni mandari.

Qui Magn. D. Poteſtas Viſis, & intellectis ipſis Literis mandavit eas in omnibus ut ſtant, & jacent executioni mandari.

Alexander de Caballis Not. & Sind. regiſtravit &c.

Confirma-

Digitized by Google

Confirmazione della Transazione trà la Communità di Bedizzole, e Comaprtecipi della Seriola con la Communità di Lonato per l'ottavo e mezo dell'aqua d'essa Seriola detta Lonada. 1715. 3. Decembre.

1717. 13. Lujo. Presentate à S. E. Illustriss. dall'Eccelente s. D. Lauro Glisenti per nome &c. instante &c. Quali aperte, e lette ordinò la loro esecuzione, ita habito verbo &c.

Allexander Aloysius de Federicis Originarius.

JOannes Cornelius Dei Gratia Dux Venetiarum &c. Nobili, & Sapienti Viro Hjeronymo Bragadeno de suo mandato Provisori Salodij, & Capitaneo Riperiæ Brixiensis fideli dilecto salutem, & dilectionis affectum. Accompagnateci con l'accette vostre 28. Novembre decorso la composizione seguita con publico, e privato vantaggio tra le Communità di Lonato, e Bedizzole, e li Comparteeipi della Seriola, resta la medesima da Noi approvata, e perchè sia esequita, rilasciarete gl'Ordini, che per propria prudenza ritrovarete opportuni.

Datæ in Nostro Ducali Pallatio die 23. Junij Indictione Decima 1717.

Agostino Nicolosi Secret.

Allexander Aloysius de Federicis Cancell. Originarius extraere fecit, subscrip. & sigill.

FINIS.

Digitized by Google

PRIVILEGIA
Sereniſſimorum Ducum Mediolani.

NOs Regina de la Scala Conſors Magnifici & Excelſi D.D. Mediolani, & Imperiales Vicarii Generalis. Attendentes, quòd olim bonæ memoriæ Magnificus D.D. Azo Vicecomes, olim Mediolani, & Brixiæ Dominus generalis per ſuas patentes literas datas Mediolani 2. Martij 1339. Indictione ſeptima quamdam gratiam benignè conceſſit fidelibus noſtris Communi, & hominibus Terræ noſtræ Lonadi; quæ quidem gratia extitit confirmata per piæ, & recolendæ memoriæ Reverendum in Chriſto Patrem, & D.D. Joannem Vicecomitem olim Sanctæ Mediolanis Eccleſiæ Archiepiſcopum, ac Civitatum Mediolani, & Brixiæ digniſſimum Generalem per ſuas patentes literas, datas Mediolani 1349. die 13. Februarij Indictione ſecunda, quarum literarum, & confirmationis tenor ſequitur in hac forma videlicet:

Nos Joannes Dei Gratia Sanctæ Mediolanis Eccleſiæ Archiepiſcopus, ac Civitatum Mediolani, Brixiæ &c. Dominus generalis Recolentes nos, & bonæ memoriæ cariſſimum Fratrem noſtrum D. Luchinum Vicecomitem immunitatis literas fidelibus noſtris Communi, & hominibus Lonadi Brixienſis Diſtrictus conceſſas per recolendæ memoriæ D. Azonem Vicecomitem Nepotem noſtrũ olim D. Mediolani, Brixiæ, &c. Prædeceſſorem noſtrum confirmaſſe per literas noſtras ipſarum literarũ q. D. Azonis ſeriem continentes, quarum literarum noſtrarum tenor ſequitur in hac forma:

Nos Joannes Dei Gratia Epiſcopus Novarenſis, & Comes, & Luchinus Fratres de Vicecomitibus, Civitatum, & Diſtrictuum Mediolani, & Brixiæ, &c. D.D. Generales, viſa quadam gratia à piæ recordationis noſtro Prædeceſſore Nepote, imo Filio prædilecto D. Azone de Vicecomitibus, olim generali Domino Mediolani Brixiæ, &c. cujus tenor ſequitur in hac forma.

Nos Azo Vicecomes D. Mediolani, Brixiæ, &c. dignè quidem natura movemur univerſis fidelibus noſtris, præſertim qui defenſione honoris noſtri damna paſſi fuerunt, noſtram porrigere dextram gratioſam. Cùm igitur dilecti, & fideles noſtri Commune, & homines de Lonado Epiſcopatus Brixiæ per Teutonicorum ſceleroſam comitivam, qui pridie contra Nos acceſſerunt, ſuſtulerint depopulationes, & incendia, neces, & alia damna quàm plurima, eiſdem Communi, & hominibus, ac ſingularibus perſonis dictę Terræ concedimus, & gratiam impendimus ſpecialem, quòd ipſi, & quilibet eorum uſque ad beneplacitum noſtrum immunes ſint, ac liberi, ac protinus abſoluti ab omnibus, & ſingulis taleis, fodris, impoſitionibus, oneribus, & conditijs realibus, & perſonalibus, & mixtis, ac datijs, & gabellis præſentibus, & quæ eis per Commune Brixiæ imponi contingeret, ſic quòd pro eis nullatenus moleſtentur. Mandantes omnibus Poteſtatibus, Juſdicentibus, & Officialibus noſtris, & Communis Brixiæ præſentibus, & futuris quatenus hanc gratiam inviolabiliter obſervantes, eos de Lonado non moleſtent ullatenus pro præmiſſis, regiſtratis præſentibus ad cautelam. Dat. Mediolani 2. Martij 1339. Indictione ſeptima. Sequi volentes veſtigia ipſius noſtri Filij, & Prædeceſſoris, ac voluntatem ſuam eſſe firmam, dictam gratiam præfatis de Lonado ratificamus, approbamus, & præſentium tenore confirmamus: mandantes ipſis Poteſtatibus, & Juſdicentibus, & Officialibus Brixiæ præſentibus, & futuris, quòd eam gratiam, & omnia in ipſis contenta in omnibus obſervent eis de Lonado uſque ad beneplacitum noſtrum; in cujus noſtræ confirmationis teſtimonium has præſentes literas conſcribi, & regiſtrari juſſimus, ſigillique noſtri impreſſione muniri. Datæ Mediolani die 24. Auguſti 1339. Indictione ſeptima.

Ex certa ſcientia, & de gratia ſpeciali, omni modo, jure, & forma, quibus melius poſſumus eaſdem noſtras, & prædicti q. noſtri Fratris D. Luchini literas, & omnia, & ſingula in eis contenta, tenore præſentium, approbandas duximus, & etiam confirmandas: volentes eiſdem uſque ad noſtræ beneplacitum voluntatis roboris obtinere firmitatem, & à quibuſcunque noſtris ſubditis inviolabiliter obſervari. In quorum teſtimonium præſentes fieri juſſimus, & noſtri ſigilli munimine roborari. Datæ Mediolani 1349, die tertio decimo Februarij Indictione ſecunda.

Viſis etiam quibuſdam literis Magnifici, & Excellentiſſimi D.D. Conſortis noſtri conceptis in

 perſonam

Digitized by Google

perſonam olim bonæ memoriæ Incliti nati noſtri Marci Viceconitis, &c. & prout tunc moris erat, Magnifici D.D. Conſortis noſtri in ſcribendo tenoris infraſcripti, videlicet:

Marcus Vicecomes, &c. A tergo. Nobilibus militibus Dominis Uberto Marchioni Palavicino, & Poteſtati, ac Abbati, & Ancianis noſtræ Civitatis Brixiæ. Licèt per noſtras literas vobis, nec non Advocato, ac Rationatoribus Communalium Brixiæ directas die 24. Septembris proximè præteriti, revocavimus quaſdam immunitates, & exemptiones conceſſas à tempore felicis memoriæ qu. Reverendiſsimi Patris D. Archiepiſcopi Mediolani quibuſcunque Vallis, Locis, Caſtris, & Terris, & quibuſcunque aliis Civibus, & habitatoribus Civitatis, & Diſtrictus noſtri Brixiæ: Nunc verò volentes, certis rationabilibus cauſis in facto ipſarum immunitatum, & exemptionum quoſcunque tam Communia, Loca, & Terras, quàm ſingulares perſonas, ac Cives immunes, & exemptos in eiſdem pariter terminis exiſtere volumus, & mandamus, quòd omnes Villæ, & Loca, Caſtra, & Terræ Diſtrictus noſtri Brixiæ, ac quicunque Cives, & Diſtrictuales ipſius Civitatis quomodolibet privilegiati, & beneficium immunitatis, ſeu exemptionis habentes, & poſſidentes tam ultra, quàm citra tempus præfati qu. D. Archiepiſcopi quivis, & cujuſvis, & quovis nomine cenſeantur, ſubjaceant de cætero tam in civilibus, quàm in criminalibus, & mixtis cauſis, & quoad onerum quorumcunque realium, & perſonalium ſuppoſitionem Communi Noſtro Brixiæ, aliquibus privilegis, ſeu immunitatibus in contrarium editis non obſtantibus. Ab hoc noſtro mandato tamen exceptuantes Terras, & Diſtrictuales juriſdictionis Vallis Camonicæ, & Riperiæ Lacus Gardæ, & Terram Lonadi; circa quæ nullam volumus fieri novitatem; nec intendentes per dictas noſtras primas literas, nec per præſentes derogari debere juriſdictioni alicujus noſtri Vicarii, vel Rectoris conſtituti per Dominum, ſeu per Nos in Diſtrictu Brixiæ in aliquibus Terris dicti Diſtrictus principaliter reſpodentibus Communi noſtro prædicto. Datæ Mediolani 29. Octobris 1465.

Volentes de ſpeciali gratia annuere voluntati prædictorum fidelium noſtrorum Communis, & hominum dictę Terræ Noſtrę Lonadi, qui ſuper hoc nobis cum inſtantia ſupplicarunt, tenore præſentium, ex certa ſcientia, & de noſtræ poteſtatis plenitudine, omnique modo, jure, & forma, quibus melius poſſumus literas antedictas, & omnia, & ſingula in eis contenta approbamus, ratificamus, & confirmamus, & obtinere volumus plenam roboris firmitatem, & à quibuſcunque noſtris Officialibus, & Subditis inviolabiliter obſervari. In quorum teſtimonium has patentes literas noſtras fieri juſſimus, & regiſtari, noſtrique ſigilli appenſione muniri.

Datæ Mediolani 1384. die 13. Aprilis Indictione ſeptima.

PRI-

Digitized by Google

PRIVILEGIA
Illuſtriſſimi, & Eccellentiſſimi Franciſci Gonzagæ Domini Mantuæ Die 23. Maii. 1406.

NOs Franciſcus de Gonzaga Mantuæ &c. Imperialis Vicarius Generalis. Rationi conſona nobis intentio ſuadet, ut Terris illis noſtris, quarum incolas potiſſimè cernimus ſincera fidelitate nos proſequi, animumque gerere eorum opera de bono in melius votivis, effectibus demonſtrandi pro poſſe aſſiſtamus honorum,& præeminentium augmentis. Itaque conſiderantes attentè devotæ fidelitatis ardorem, quo comprehendimus, & magis in poſterum comprehenſuros Nos ſperamus fore Commune,& homines Terræ noſtræ Lonadi, Nos, ſtatumque noſtrum, integra mente diligere, ex certa ſcientia, & animo deliberato, præſenti Decreto ſtatuimus, quòd de cœtero homines ipſi noſtri habere debeant ad ſui,& dictæ Terræ noſtræ bonum regimen, atque ſtatum unum Poteſtatem Juriſperitum, & expertum, per Nos, & prout meliùs nobis videbitur, deputandum cum ſalario quindecim florenorum ad rationem ſoldorum triginta duorum Imperialium pro quolibet floreno menſe ſingulo, per dictos homines ſuis ſumptibus ſolvendorum; qui Poteſtas in ipſa Terra Lonadi, ejuſque toto Territorio, ac etiam in Caſtiono de li Stiveriis, Caſtrozufredo, Medolis, Guidizolo, & Sulpherino, earumque omnium ſingularum Terrarum prædictarum Territoriis,& pertinentiis quibuſcunque noſtro nomine,exerceat, & exercere poſſit merum, & mixtum imperium, juriſdictionem omnimodam, & gladii poteſtatem. Volumus tamen, quòd Vicarii Caſtrorum prædictorum Caſtioni de li Stiveriis, & Caſtrogofredi in Caſtris ipſis, & pro aliis locis ſuppoſitis juriſdictionibus eorumdem poſſint, & eis liceat miniſtrare jus uſque ad ſummam dumtaxat librarum quinque Imperialium, caſſantes, & annullantes omnem, & quamcunque aliam conceſſionem, ſive cognitionis poteſtatem traditam hactenus Vicariis antedictis quomodocunque, & ſub quacunque forma verborum. Decernentes quoque, quòd ſuper quibuſcunque agitatis, commiſſis, & perpetratis, & quæ deinceps agitari, committi, & perpetrari contigerit in Terris, & Territoriis prædictis, & eorum quolibet tam criminaliter, quàm civiliter Poteſtas prædictus procedere debeat, & punire ſervatis Statutis dictæ Terræ noſtræ Lonadi, cui Terræ Lonadi, ac Poteſtati prædicto omnes, & ſingulas prædictas Terras, & Caſtra quoad prædicta, & infraſcripta ſubiicimus per præſs expreſsè quoque mandantes Vicariis, Conſulibus, hominibuſque prædictorum noſtrorum locorum, ac cuilibet eorum quatenus ſub pœna indignationis noſtræ, &c. teneantur, & debeant in futurum capere, ſeu capi facere, & captos conduci,& conſignari in fortiam Poteſtatis noſtri prædicti Lonadi quoſcunque maleſactores in prædictis locis, vel eorum altero delinquentes, pœnis, & punitionibus debitis puniendos.

Præterea de dono noſtræ gratiæ uberioris quoque concedimus antedictis Communi, & hominibus noſtris Lonadi, quòd ultra condemnationes, quæ in ipſum Commune pervenire ſolitæ fuerunt & concedebantur tempore Dominii Illuſtris D. D. Ducis Mediolani, olim dominatoris dictæ Terræ, & quas ſimiliter confirmamus, & volumus de cætero in dictum Commune, integrè perventuras, perveniat etiam in dictum Commune, & homines noſtros medietas aliarum quarumcumq; condemnationum, quas deinceps fieri contigerit, & proferre per noſtrum Poteſtatem prædictum, &c. tam in magna quantitate, quàm parva, reliqua verò medietas noſtræ Cameræ applicetur. Confiſcationes autem bonorum tam mobilium, quàm immobilium, & devolutionum eorumdem,earum ſcilicet dumtaxat, quas fieri contigerit in bonis, & de bonis in Territorio, ſeu Terra Lonadi exiſtentibus, & ſituatis medietatem in dictum Commune Lonadi volumus pervenire, & medietatem alteram noſtræ Cameræ applicari. Confiſcationes, & devolutiones de bonis tam mobilibus, quàm immobilibus alibi ſituatis, & nominatim aliorum Caſtrorum, & Terrarum prædictarum, & Territoriorum ſuorum ad noſtram Cameram cum omni integritate volumus pervenire.

Ad

Digitized by Google

Ad quorum omnium æternam rei memoriam, atque robur præſentes juſſimus fieri,& regiſtrari in volumine Decretorum noſtrorum, & partem prædictam tangentem factum condemnationum, & confiſcationum declarari debere inter Statuta Communis Lonadi noſtri prædicti. In quorum teſtimonium præſentes fieri juſſimus, & in libris noſtræ Cancellariæ regiſtrari, noſtrique pendentis ſigilli munimine roborari.

Datum Mantuæ die vigeſima tertia menſis Madii Milleſimo quadrigenteſimo ſexto, quartadecima Indictione.

Digitized by Google

PRIVILEGIA Illuſtriſſimi, & Excellentiſſimi Franciſci Gonzagæ Domini Mantuæ. Diei 5. Martii 1512.

De conſenſu noſtro.

FRanciſcus Marchio Mantuæ, &c. S.R.E. Confalonerius. Rediere ſub dictionem noſtram longo veluti poſtliminio, divina agente juſtitia, dilecti fideles noſtri homines Lonadi; ſicutique nos avito jure Dominum ſuum verum & legitimum recognoverunt, ita in ipſis priſtinam fidem, & optimam erga Nos, Illuſtriſſimamque Domum Noſtram longanimitatem agnovimus, adeo ut jure ipſo noſtros, & dilectos habere, & dicere poſſimus, quoſque officiis, & favoribus noſtris meritò proſequamur: cumque multa acceperint, longè tam plura, majoraque à nobis accepturi ſint. Ut ſciant igitur quantum æquas, & utiles ſub ditione noſtra conditiones recepturi ſint, quàmque quietè, & commodè ſub nobis acturi ſint, infraſcriptas conditiones, & pacta bonum, & quietem publicam ipſorum in primis reſpicientia libenti, & grato animo conceſſimus, nihil æquè libenter facturi, quàm ipſis nobiſcum, ut ſperamus, fideliter, & benè ſe agentibus in dies benefacere, omni denique ſtudio, opera, & ope noſtra ipſos Commune, & homines tueri, & favorabiliter amplecti, quòd ut re ipſa ita eſſe cognoſcant, utque honore omni, & commodo, quibus poſſumus præfatos Commune, & homines honeſtemus, & proſequamur, tenore, & virtute præſentis noſtri Decreti pollicemur virum integritate, ingenio, & rerum experientia præditum noſtra ſententia eligere in Poteſtatem, & pro Poteſtate ad dictam Terram Lonati mittere qui habeat omnibus, & ſingulis, tàm in civilibus, quàm in criminalibus cum mero, & mixto imperio, & gladii poteſtate jus dicere, quem volumus nihil ultra ejus deputatum ſalarium à prædictis fidelibus hominibus noſtris accipere poſſe, reſervata ſcilicet portione Cameræ applicari ſolita, quæ in compoſitione infraſcripta continetur, prout in libro Maſſariæ noſtræ articulariter demonſtratur. Declarantes, quòd pro examine teſtium cauſarum criminalium, etiam ſi illi præſens fuerit, nihil penitus poſſit accipere: In civilium autem cauſarum examinatione pro quolibet teſte, ſi præſens fuerit, & non aliter, valeat ſoldum unum planet. accipere, debeatque, & teneatur Statuta ipſius Terræ Lonadi per nos approbanda, & confirmanda obſervare, & obſervari facere.

Concedimus inſuper, & volumus, quòd à præfato Poteſtate noſtro ſibi deputando appellari poſſit, & debeat ad Sp. D. Judicem noſtrum, quem ad Officium noſtrum appellationum in Civitate noſtra Mantuæ tenemus, ibique fine debito cauſa terminetur, cujus appellationis Judicis ſententia, ſi primæ conformis fuerit, abſque alia appellatione executioni mandetur; ita quòd à duabus ſentẽtiis conformibus nõ liceat appellare. Si verò fuerit diformis à prima; tunc ab illa liceat appellare, & talis appellatio uni de Collegio Doctorum Civitatis noſtræ Mantuæ ſecundum ordines, & conſuetum de partium voluntate committi debeat, qui Judex illam cum ſalario conſueto habeat terminare, & demum, ut diximus, à duabus ſententiis conformibus non liceat appellare: Similiter ſi contigerit Conſilium Sapientis peti in aliquâ cauſa tam principalis, quàm appellationis inſtantiæ, aſſumi debeat pro Conſultore unus de Collegio Doctorum Civitatis noſtræ Mantuę, qui ſit de partium voluntate, & ſecundùm formam Statutorum electus pro conſueto ſalario conſilium dare teneatur.

Indulgemus etiam, ut poſſint, & valeant emere blada cujuſcumque ſortis in Civitate noſtra Mantuæ, & illa [cum mandato tamen, & licentia Sp. Magiſtrorum intratarum noſtratarum, & debita ſatisfactione datiorum ordinariorum tantùm] extrahere, & ad Terram ipſam Lonati conducere.

Per-

Digitized by Google

Permittimus etiam ipſis Communi,& hominibus quibuſcumque habentibus,& qui in futurum habebunt poſſeſſiones, Terra,& beſtiamina extra Territorium Lonati, quòd poſſint, & valeant illarum terrarum, & beſtiaminum quoſcunque fructus conducere, ſeu conduci facere ad Terram Lonati, nec ob ipſos fructus in ſolutione datiorum ultra gravari volumus, ac ſi prædicti fructus nati, & recollecti eſsent in Territorio Lonati.

Et quòd eorum blada, vinum, & beſtiamina, & cæteros fructus ibidem recollectos, & nata, vel ibidem juxta proximum præcedens capitulum reducta conducere poſſint extra Territorium Lonati, & quocunque voluerint liberè, ipſis dumtaxat ſolventibus datia conſueta: ſi quæ tamen aliter, quàm per librum noſtrum antiquarum notarum infra annum ſolvi debere conſtiterit, niſi, & ex cauſis animum noſtrum moventibus eis ſpecialiter fuerit inhibitum, quia eo caſu nolumus, niſi cum licentia noſtra, vel Officialium noſtrorum, quibus hoc fuerit impoſitum, eos abducere blada dicta, vinum, & fructus prædictos, non omittentes pro majori eorum gratia, quòd ſi contigerit noſtro ſpeciali mandato prædictos fructus & beſtiamina ad Civitatem noſtram Mantuæ conduci debere, ab omni tunc ſint cujuslibet datii ſolutione liberi, & exempti.

Concedimus quoque & impartimur,ut præfati homines, & Cõmuni poſſint,& valeant in qualibet die Jovis facere, ſeu tenere forum, ſeu mercatum liberum, & expeditum quoad datia, quæ in Terra, & Territorio ipſius Lonati ſolvi alias deberent, & quòd perſonæ devenientes ad dictum mercatum non poſſint moleſtari, quinimo tutè, & liberè venire, & diſcedere poſſint, & valeant prout in aliis nundinis ſolitum eſt.

Licere etiam volumus prædictis Communi,& hominibus poſſe in ipſa Terra,ſeu Territorio Lonati in quolibet die Sancti Franciſci facere, vel fieri facere, & tenere nundinas, ſeu feriam duraturam per dies quinque liberam ab omni ſolutione datiorum ſolvendorum in Terra, ſeu Territorio Lonati, cum facultate pro eorum utilitate per dies tres cum eadem immunitate prorogandi.

Item, quòd poſſint, & valeant prædictum Commune, & homines facere, ſeu fieri facere in dicta Terra Lonati quamcunque artem lanæ,& cujuſcunque ſortis exercitii, & quòd prædicti omnes, & ſinguli homines poſſint deferre pro eorum uſu quamcunque ſortem pannorum, & fuſtaminis, ſeu pignolati, & illos in quocumque loco pro eorum libito abſque aliquo impedimento emere.

Volumus quoque, mandamus,& jubemus Officialibus noſtris quibuſcunque, cum eiſdem hominibus noſtris liberaliter agentes, ut omnia, & quæcumque jura dictorum hominum, & Communis Lonadi ſumma cum diligentia, & ſtudio ipſis tueantur, & conſervent, ita quòd prævia juſtitia à quocunque moleſtari, nec inquietari non permittant, vel patiantur, quinimo ipſos Commune, & homines, omnia, & quæcumque jura ſua, quæ tam reſpectu datiorum, molendinorum, & maximè Sariolæ, quam extrahunt, de fluminé Chiſii, quàm alterius cujuslibet rei tam in dicta Terra Lonati, quàm in Venzago habere cognoverint, pacificè tenere, & poſſidere faciant, cum omnibus, & quibuſcumque juribus, prerogativis, honoribus, exemptionibus, & privilegis ſpectantibus illis, & modo aliquo ſpectare valentibus.

Et quoniam dictos Commune, & homines Lonati cariſſimos, & dilectiſſimos, non ſecus quàm fideliſſimos cives noſtros Mantuanos habemus, volumus propterea pariter ipſos Commune, & homines Lonati exemptos, & immunes eſſe ab omni ſolutione bolettarum, pedagii, pontis, & paſſus Civitatis noſtræ Mantuæ,& dominii noſtri, quinimo in ipſis omnibus, & ſingulis reſpectu omnium prædictorum cum omnibus, & per omnia tanquam cives Mantuanos tractari volumus.

Eadem dilectione ipſos proſequentes concedimus omnibus,& ſingulis ipſius Terræ Lonati,quos legum Doctores eſſe contigerit, poſſe Advocationis Officium in civitate noſtra Mantuæ, totoque noſtro Dominio exercere, pariter & Procuratoris Officium quicunque fuerit idoneus juxta ordines approbatus. Similiter, & quos Notarios eſſe contigerit, poſſe Notariatus Officium (ſervatis tamẽ aliis ordinibus noſtris) in Civitate noſtra Mantuæ, totoque ejus Dominio exercere.

Utque in ſingulis noſtrum erga eos animum prepenſiorem dignoſcant, offerimus Nos, & contentos eſſe dicimus eiſdem Communi, & hominibus dare tantam quantitatem ſalis, quantam pro uſu ſuo eis viſum fuerit expedire pretio cujuslibet ſextarii in ratione librarum trium parvorum Mantuæ,& in ratione librarum nonaginta octo ſalis pro quolibet ſextario levandi per ipſos ex ſalario noſtro Mantuæ cum honorantia ſoldorum ſex Mantuæ pro ſingulo ſextario Cameræ noſtræ

appli-

Digitized by Google

applicandorum, & aliis prærogativis juxta consuetum, quem salem vendi facere teneantur in Terra Lonadi sumptibus suis in ratione untiarum duodecim pro qualibet libra pretio denariorum, sex planetorum, nec ab alia quavis persona vel dominio modo aliquo salem emere non possint, nec valeant, quàm à nobis, nec alicui salem in dicta Terra Lonadi alicujus sortis, quàm ut supra à nobis emptum vendi posse, nec quemquam alio sale uti in dicta Terra Lonati, nec in aliqua parte ejus Territorii volumus, nec licere sub pœnis in ordinibus, & Statutis nostris contentis, ubicunque contrafacere reperti fuerint.

Et ut munificentiæ nostræ fructus uberiores sentiant, ipsum Commune, & homines exemptos, liberos, & immunes à quocunque onere, & munere personali, reali, atque mixto, & à quacunque alia cujusvis gravaminis impositione per annos tres, incipiendos à die recuperati dominii videlicet prima Junii 1509. facimus, reddimus, & declaramus, ac penitus esse volumus, & mandamus. Quibus tribus annis completis, & exactis, contenti sumus ipsos Commune, & homines teneri ad persolvendum Nobis, seu Cameræ nostræ singulo anno ducatos sexcentos quadraginta tantùm, terminis, & causis prout in libris Sp. Massarii, & Rectoris nostri generalis specialiter continetur: quibus Ducatis sexcentis quadraginta sit per eos persolvendis ab omni alio quovis munere, & gravamine, & ut supra, liberos, & immunes, & exemptos esse volumus, & tam respectu macinæ, imbotatus quorumcunque fructuum, & reddituum, tam ibidem recollectorum, quàm in quovis alio Territorio, & illuc, conductorum, quàm respectu cujuscunque limitationis superindictæ, & cujuscunque alterius oneris, vel gravaminis quocunque nomine noncupentur, & respectu reparationis, & aliorum onerum occurrentium circa reparationem, vel aliter Arcis, seu Rochæ nostræ, nisi super his dictæ Arcis, seu Rochæ necessariis fuerit specialiter per Nos, seu per spectabiles nostras literas aliter declaratum. Declarantes hoc nostro immunitatis, & exemptionis Privilegio neminem uti, & gaudere debere, qui non actualiter, & cum effectu ad solutionem prædictæ limitationis ducatorũ sexcentũ quadraginta non contribuat; & tales contribuere nolentes volumus, quòd ad imbotatum, & ad quæcunque ordinaria onera realia, personalia, & mixta, & cujuscunque generis, & speciei ad solvendum cogi posse, quorum onerum, & quorumcunque singulorum solutio, & exactio dicto casu dimidiam præfato Communi, & hominibus Lonati applicari, & in utilitatem, adere volumus; aliam verò medietatem Cameræ nostræ devenire. Mandantes omnibus, & singulis Officialibus nostris præsentibus, & futuris, quatenus præsens Decretum nostrum concessionis gratiarum, & indulti prædicto Communi, & hominibus Lonati integrè observent, & ab aliis inviolabiliter observari faciant, quibuscunque in contrarium facientibus non obstantibus, quibus obstantibus, aut obstare volentibus de motu proprio, & plenitudine publicæ potestatis nostræ, certaque animi nostri scientia derogamus, & derogatum esse volumus, & mandamus, etiam si talia forent, de quibus hic specialis, & in individuo mentio habenda foret. In quorum omnium fidem, & robur præsens Decretum fieri, & registrari jussimus, nostrique sigilli majoris appensione muniri. Datum Mantuæ quinto Martii 1512.

Baptista Scalona Secretarius ad mandatum Dñi Rom. Mag. Equitis D. Benedicti Tosabetii Auditoris, & Sp. D. Magistrorum intratarum, & D. Syndici Phiscalis subsit.

Steph. Archipresbyter. Hector Bazonus.
Jo: Co: Otho. Ptolomæus Beneventus.
Ludovicus Donesmontus, Petrus Luchinus. R. fol. 274.

Digitized by Google

PRIVILEGIA
Illuſtriſſimi, & Excellentiſſimi D.D. Federici Gonzagæ Marchionis Mantuæ. Diei 8. Maii 1520.

FEdericus Marchio Mantuæ, &c. Scimus Commune, & homines Lonati, dum ſub dictione Illuſtriſs. fel. mem. D. Genitoris noſtri Colendiſſimi fuerunt, obedientiſſimos quippe, fideleſque fuiſſe, & ſemper præfatum Dominum maximo amore, maximaque obſervantia proſecutos; propterea ſi ejus Excell. illos, & dilexerit, & caros habuerit, mirum minimè cuique videri debet. Volentes Nos quoque idem Commune, & homines pari benevolentia, & amore proſequi, perſuadentes nobis ipſos quoque eodem in Nos amore, & affectu perſeveraturos. Harum ſerie, vigore noſtri arbitrii, abſolutæque poteſtatis, quibus publicè fungimur in hac noſtra Civitate Mantuæ, totoque noſtro Dominio, & Marchionatu, ex certa quoque noſtri ſcientia, & animo deliberato, præfato Communi, & hominibus concedimus ex ſpetiali gratia noſtra, & impartimur, ac volumus, & mandamus, quòd ſi illis in futurum contigerit tam in Communi quàm in particulari conducere, ſeu conduci facere Mantuam ex Lonato eorum frumenta, blada, legumina, vina, & alia hujuſmodi ad victum neceſſaria, ut ibi venundẽt, illa ad datia, & gabellas noſtras habeãtur, & teneantur, & tractẽtur pro Mantuanis, & rebus, perceptis ex agro ipſo Mantuano, ipſique homines non teneantur, nec quiſquam eorum cogi poſſit ad aliquã ſolutionem bulettarum, ſed ab ea liberi, & exempti penitus ſint, quemadmodum ſunt Mantuani ipſi: Mandantes Sp. Magiſtris intratarum noſtrarum, Præfecto bullettarum, ac cęteris Officialibus noſtris præſentibus, & futuris, ad quos ſpectat, ſeu ſpectare poterit, ut hanc noſtram conceſſionem dictis hominibus, & unicuique eorum inviolabiliter obſervent, & obſervari faciant, aliquo ordine, vel conſuetudine in contrarium faciente non obſtante quoniam omnibus, quæ obſtarent, vel obſtare poſſent, quantum ad hoc, derogamus, & omnino eſſe volumus derogatum, etiam ſi talia forent, de quibus hìc ſpecialis mentio habenda eſſet.

Dat. Mantuæ ſub fide Noſtri majoris Sigilli die 8. Maij 1520.

Olimpus Zampus Cancell. ad mand. D. ex Reſpontione D. Jo: Franciſci Tridapalei Secretarij Marchionalis ſubſcripſit.

Co: Otho.
Hieronym. Lucc. &c.)

Jo: Franciſcus Tridapaleus.

Pri-

Digitized by Google

Privilegii prædicti Confirmatio. Sub die primo Octobris 1542.

HEr. Car. & Marg. Duciſſa, Tutoris Illuſtriſs, Dñi Ducis Mantuæ ref. Illuſtriſs. q. D. Federicus Frater, & Maritus noſter tunc Marchio Mantuæ fel. record. ut qui noverat qua obſervantia Homines Lonati proſecuti fuiſſent Illuſtriſsimum q. D. Patrem, Socerumque Noſtrum, quoque amore ab eo complexi fuiſſent, cum vellet eos pari benevolentia, & amore proſequi, illis conceſſit, ut quandocunque eis contingeret tàm in communi, quàm in particulari conducere Mantuam Lonato eorum frumenta, blada, legumina, vina, & alia hujuſmodi ad victum neceſſaria, ut illa ibi venderent, ea ad datia, & gabellas haberentur, & tractarentur pro Mantuanis, & pro rebus perceptis ex agro ipſo Mantuano, quòdque ipſi uon tenerentur, nec cogi poſſent ad aliquam buletarum ſolutionem, ſed ab ea liberi eſſent uti Mantuani, ut videtur Decreto præfati quorum D. Fratris, & Mariti noſtri dato ſub die octavo Maii anno milleſimo quingenteſimo vigeſimo. Cùm autem nos ſperemus homines ipſos in eadem obſervantia perſeveraturos erga Illuſtriſſimum Ducem Nepotem, & Filium noſtrum Dilectiſſimum, quam habuerint erga Dominos ejus Patrem, & Avum, petierintque ipſi à Nobis, ut prædicta ſibi confirmare velimus, eis morem gerendum eſſe arbitrati ſumus, & ita tenore præſentis Decreti vigore noſtri arbitrii, abſoluteque poteſtatis, quibus tutorio nomine publicè fungimur, in hac Civitate Mantuæ, totoque Dominio, Ducatu, & Diſtrictu ex certa qnoque noſtra ſcientia, & animo benè deliberato nomine præfati Ducis confirmantes conceſſionem prædictam per q. D. ejus Patrem illis factam, denuo concedimus dictis hominibus, & Communi Lonati, quoad quandocunque eis continget tam in communi, quàm in particulari conducere, ſeu conduci facere Mantuam Lonato eorum frumenta, blada, legumina, vina, & alia hujuſmodi ad victum neceſſaria, ut ibi venundent illa datia, gabellas præfati Ducis habeantur, teneantur, & tractentur pro Mantuanis, & pro rebus perceptis ex agro ipſo Mantuano, ipſique homines non teneantur, nec aliquis eorum cogi poſſit ad aliquam bulettarum ſolutionem, ſed ab ea liberi, & exempti omnino ſint, quemadmodum ſunt Mantuani ipſi; Mandantes Sp. Mantuanis Intratarum, Præfecto buletarum, ac cęteris Officialibus Ducalibus præſentibus, & futuris quatenus prædictam conceſſionem, & exemptionem prædictis Hominibus, & cuicunque eorum inviolabiliter obſervent, & obſervari faciant; Aliquibus ordinibus, & conſuetudinibus in contrarium facientibus non obſtantibus, quoniam omnibus, quæ obſtarent, vel obſtare poſſent, quoad hoc derogamus ex auctoritate prædicta, & derogatum eſſe volumus, & mandamus, etiam ſi talia forent, de quibus hìc mentio ſpecialis habenda eſſet, vel fieri debuiſſet. In quorum fidem, & robur hoc præſens noſtrum Decretum fieri, & regiſtrari juſſimus, majoriſque Ducalis ſigilli impreſſione muniri. Dat. Mantuæ primo Octobris MDXLII.

Hier. Lucen. &c. Carolus Mal. &c.

Franciſcus Gazolus Cancell. Mand. Dñis Sp ex Reſp. Magnif. Dñi Jo: Jacobi Calandræ Ducalis Sereniſs. ſubſcripſit.

L. S. Ca'andra

Nazarius Scop. Con. & Auditor.

Decretum quòd Cives Leonatos non exercentes, & nec executi artem mecanicam non deſcribantur in numero militiarum.

JO: Franciſcus de Gonzaga Mantuæ March. Nolumus iſtos homines Cives Lonadi, qui nullam exercuerunt mecanicam, nec habent aliquem de eorum familia ſecum habitantem, qui eam exercuerint, vel de præſenti exerceant, & ab honeſtis familiis procedunt, notari in deſcriptionibus militiarum; ſed quemadmodùm ſemper nobiliter tractati fuerunt; ità noſtræ intentionis eſt, ut ſic etiam de præſenti, & in futurum tractentur. Hanc noſtram voluntatem patefecimus eorum Intervenienti, & eandem literis veſtris reſpondendo Vobis ſignificamus.

Dat. Mantuæ die 20. Aprilis 1407.

A Tergo. Joannes.

Nob. & Excell. Viro Filippino de Abbatibus dilecto Capit. Terræ Noſtræ Lonadi.

Sum-

Digitized by Google

Sommario delle Carte, de quali implora la Communità di Lonato la permiſſione della Stampa.

GLi ordini circa il Publico Governo di Lonato fatti dal di felice memoria Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Sig. Alviſe Zorzi Proc., e Proveditor Generale in T. F. gli 8. Maggio 1637. in Bergamo altre volte ſtampati.

Item, Gli ordini degl' Illuſtriſſimi, & Eccellentiſſimi Signori Sindici Inquiſitori in T. F. per il governo ſodetto, e la parte preſa dalla Communità circa il numerar li Voti de Conſeglieri 1668. 28. Decembre approvata da S. S. E. E. l'Anno 1674. 25. Genaro altre volte ſtampati.

Item, La Prefiſſione de Quartieri nella T. F. per aloggi delle Militie, ed ordini per le Marchie dell' Eccellentiſs. Sig. Michele Priuli Proveditor in T. F. 1639. 30. Marzo già ſtampati.

Item, Altri Ordini circa il governo ſudetto ſtabiliti dall' Eccellentiſs. Sig. Andrea Cornaro Capitanio di Breſcia Giudice Delegato dall' Eccellentiſſimo Senato altre volte ſtampati delli 4. Agoſto 1637, con la ſua Confirmatione dell' Eccellentiſſimo Senato 11. Settembre detto.

1441. 17. Settembre, Lettere Ducali alli Rettori di Breſcia del Tenore, che reſtino confirmati gli Statuti, Pati de Datij, Proviſioni, & altri Ordinamenti della Communità in quel modo ch' era ſotto Mantova.

1431. 13. Maggio. Lettere de Rettori di Breſcia al Sig. di Mantova per li Frutti raccolti da Leonateſi ſul Breſciano, e Riviera di Salò per la loro libera Condotta à Lonato.

1443 21. Febraro. Sentenza dell' Antegnati Giudice di Breſcia, che li Leonateſi non ſiano tenuti al Datio dell' Imbottado per li ſuoi Frutti raccolti in qual ſi ſia Territorio, e condotti à Lonato.

1444. 14. Decembre. Ducali à Rettori di Breſcia Confirmativa de Privilegij, che gli Daciari di Breſcia, non poſſano in Lonato reſcoder gli Dacij del detto Luogho, che poſſano bensì mantenervi un Poſtiere ſenza pregiudizio di detta Communità à ſcanzo de Contrabandi, e che detta Communità goda l' eſſenzione del Dacio del Bollo de Panni, e degli Animali da Baſto.

1445. 15. Settembre. Altre à ſudetti, che negli Patti de Dacij di Breſcia ſia poſta dichiarazione, che gli Datiari non poſſano eſiger gli loro Dacij nella Terra, e Territorio di Lonato, bensì poſſano mantenervi un Poſtiere come ſopra.

1449. 25. Ottobre. Terminazione de Rettori di Breſcia eſecutiva de Ducali per la limitazione da pagarſi dalla Communità perpetuamente per l' Eſenzione dell' Imbottadura delle Biade, Fieni, Lini, &c. e per il godimento degli Dacii del Pane, Vino, e Carne al minuto, ed altri ſoliti goderſi in detto luogo, e pertinenze in perpetuo.

1453. 17. Maggio. Ducali à Rettori di Breſcia, che reſtino li Leonateſi nel ſtato, che erano avanti la predetta novità.

1455. 14. Ottobre. Sentenza delli Rettori ſudetti, che gli Datiari di Breſcia non raſcodano il Datio del Groſſo per li Contratti fatti nella Terra, e Territorio di Lonà.

1442. 20. Maggio. Ducali à Rettori ſudetti, che la poſſeſſione del Venzago ſpectet pleno Jure alla Communità di Lonato.

1482. 9. Luglio. Giuditio dell' Eccellentiſſimi Conſoli di 40. Civile Novo, che gli ditriduali tutti del Territorio Breſciano, e quelli di Montechiaro paſſando per il Territorio di Lonato con robbe, e mercanzie debbano pagare il ſolito Dacio.

1454. 6. Agoſto. Sentenza de Rettori Eccmi di Breſcia, che la Terra di Carpenedolo ſia unita à Lonato.

1465. 16. Decembre. Lettere Ducali à Rettori, che quelli di Lonato poſſano condur le ſue Biade nella Riviera di Salò, e per tutto il Breſciano.

1641. 28. Marzo. Licenza del Veſcovo di Verona à Leonateſi di mangiar' Ovi, e Laticinj ne quattro Tempora, e Vigilie.

1440. 15. Novembre. Lettera del General Sforza à Leonateſi, che raccomanda le ſue Genti.

1441. 21. Febraro. Altra Lettera del detto, che aviſa ſarà ſollevato Lonato.

1562. 15. Luglio. Terminazione, e mandato eſſequtivo del Capitanio di Breſcia, che li Datiari rilaſſino Bolette per Lonato, e che non raſcodino più di ſoldi due planetto per ſoma di Formento, e danari dodeci planetto per le Biade minute.

1683. 17. Agoſto. Mandato del Capitanio di Breſcia eſſequtivo di Lettere de Preſidenti del Collegio de Savij ordinarij dell' Eccellentiſſimo Senato, che qualonque Datiaro, e Poſtiere non debba eſſigere maggior pagamento di Datio da quelli di Lonato per il formento, e Biade, che ſaranno condotte à detta Terra di quello ſia preſcritto ne Privilegii, e conforme è ſempre ſtà pratticato.

1692. 8. Decembre. Lettera dell' Eccellentiſs. Sig. Podeſtà di Breſcia al Podeſtà di Lonato, che proſeguiſca la ſpeditione del proceſſo ſopra l' arreſto fatto del Tenente di Campagna d'Animali carichi di Biade per l' Eſtratione dell' Annona.

1648. 14. Marzo. Altra Lettera dell' iſteſſo Tenore.

1714. 2. Novembre. Decreto dell' Eccellentiſs. Podeſtà di Breſcia, che ſia rimeſſa al Podeſtà di Lonato la ſpeditione di certe Biade, come Giudice di prima Inſtanza, e riſſerva à lui l' appellatione.

1621. Capitoli ſtabilliti per l'Officio del Miſurador del Vino.

1614. Calcolo, ò ſia Tariffa per far il Calmedro del Pane, proviſioni per li Molini, Campari, & altro per il bon eſſere della Communità di Lonato.

Digitized by Google

1512. 5. Marzo. Privilegio conceſſo dal Sig. Duca di Mantova alli Leonateſi Patto, ò ſia Statuto de Datij Ordinarii della Terra di Lonato.

Parte preſa nel Conſeglio Generale della Communità di Lonato per la ſtampa delle preſenti Carte, & ſuſſeguenti.

1474. 22. Settembre. Ducali à Rettori di Breſcia, che gli Datiari di detta Città non poſſano eſigere da Leonateſi maggior Datio di quello eſigano da gl' altri Breſciani.

1551. 4. Settembre. Sentenza del Luogho Tenente dell' Eccellentiſs. Capitanio di Breſcia ſecondo il Tenor delle predette Ducali.

1492. 16. Ottobre. Inſtromento di Tranſazione fatta d' Ordine Publico con il Marcheſe Gonzaga per la ſtrada detta Maſtini Canis, negli confini di Caſtiglione, perchè ſia libera à ſudditi del Sereniſsimo Dominio.

16. Decembre. Altro Inſtromento in detta materia.

1548. 21. Giugno. Altro Inſtromento in detta materia.

1578. 12. Ottobre. Reviſione, & aprobatione de Privilegij fatta dall' Eccellentiſſimo Sig. Giacomo Soranzo Kav. Procurator, e Proveditor Generale in T. F. con l' auttorità del Senato.

1613. primo Febraro. Reviſione, & approbazione de Privilegij, degl' Eccellentiſſimi Sign. Pietro Barbarigo Podeſtà, e Steffano Viaro Capitanio di Breſcia con l' auttorità del Senato.

1580. primo Marzo. Terminazione dell' Eccellentiſſimo Podeſtà di Breſcia, che ſiano rilaſciate le Biade retente, che ſi conducevano à Lonato in virtù de Privilegij.

1646. 23. Agoſto. Altra Reviſione degli Eccellentiſſimi Signori Zorzi Contarini Podeſtà, e Zuane Alviſe Valier Capitanio di Breſcia, con l' auttorità, come ſopra.

1667. 16. Aprile. Altra Reviſione degl' Eccellentiſſimi Rettori di Breſcia con l' auttorità, & approbazione de' Privilegij, come ſopra.

1556. 14. Luglio. Sentenza del Capitanio di Breſcia di Taglio di quella del Podeſtà di Lonato, che gli Breſciani abbiano à pagar il Dacio del Traverſo.

1486. 3. Settembre. Parte del Sereniſſimo Maggior Conſeglio di mandar' il Proveditor à Lonà.

Item, le Comiſſioni dello ſteſſo Proveditor.

1550. 28. Luglio. Ducali al detto Proveditor, che non faccia novità, ne ecceda la Giuriſdizione.

1686. 6. Maggio. Altre in ſimile materia.

1580. 24. Decembre. Ducali à Rettori di Padova, che quelli di Lonato non ſiano tenuti à pagar il pedaggio al detto Portello.

1613. 13. Febraro. Lettere Ducali à Rettori di Breſcia, che la Communità di Lonato non ſia tenuta à Condotte, ne à Fortificazioni, ſe non ſarà eſpreſſamente Comandata da ſua Serenità.

1606. 7. Giugno. Ducali dell' Eccelſo all' Eccellentiſs. Capitanio di Breſcia, che non giudichi in materia di Taglie impoſte dalla Communità di Lonato in prima Inſtanza.

1550. 21. Agoſto. Ducali dell' Eccelſo à Rettori di Breſcia, che non giudichino in prima Inſtanza contro il Tenor de Privilegi di detta Commnnità.

1608. 4. Agoſto. Ducali dell' Eccelſo à Rettori di Breſcia, che non giudichino negli Criminali, ne quali non s' ingeriſce pena di Sangue.

1619. 19. Giugno. Lettere Ducali à Rettori ſudetti, che approvano gli capitoli preſi nel conſeglio di Lonato in propoſito, che ſiano Levate le ſcoſſide di ſuſſidio, d'Affitti di paſcolo, e di Opere di Acque, e che gli Debitori della Communità paſſati gli tempi limitati ſiano dagli Rettori della Terra ſcoſſi con la pena del 20. per cento, &c.

1564. 31. Genaro. Ducali dell' Eccellentiſſimo Senato, che approva la Parte del Conſeglio di Lonato del dì 28. Decembre 1561, con quale reſta preſcritto, che gli Foraſtieri debbano contribuire per la Ratta dell' Eſtimo de ſuoi Beni, e Teſte all' Angarie, e Faſtioni ſecondo la forma de Statuti.

1574. 11. Giugno. Lettere dell' Eccellentiſſimo Conſeglio di 40. Crimì al Proveditor di Lonato, e Suceſſori, che li Comette di far Publico Proclama con le pene contro gli Danificatori de Frutti, & altro del Territorio di Lonato, e Venzago.

1668. 31. Genaro. Lettere Ducali al Proveditor di Salò, che reſti permeſſo alle Communità di Lonato fittar li Paſcoli del Venzago.

1688. 11. Settembre. Altre dell' Eccellentiſs. Senato à Rettori di Breſcia, che confermano gli Privilegi della Communità, maſſime in propoſito dell' Eſenzione di molti Datii, che comprendono il poter vender Pane, Vino, Carne al minuto pagando l' annua limitazione -

1667. 11. Febraro. Sentenza dell' Eccellentiſs. Capitanio di Breſcia, che deleghe la litte vertente trà la Communità di Lonato, e quella di Carpenedolo per il Salario del Podeſtà di Lonato.

19. Febraro detto. Terminazione degli ſudetti Delegati Galoardi, & Obici, e che oblighe Carpenedolo à pagar la terza parte del Salario del Podeſtà di Lonato alle Communità ſteſſe.

1680. 19. Ottobre. Reſcritto dal detto Proveditor ſopra dette Ducali.

1680. 3. Decembre. Altra Ducale del detto, che conferma quella degli 28. Settembre non oſtante il reſcritto.

1696. 19. Maggio. Lettera dell' Avogador al Giudice di Maleficio di Breſcia, che rimetta certo proceſſo formato per percoſſe al Podeſtà di Lonato.

1696. primo Ottobre. Remiſſione del Giudice di Maleficio del proceſſo antedetto al Podeſtà di Lonato.

1715. 26. Marzo. Terminazione dell' Eccellentiſſimo Podeſtà di Breſcia, che ſiano rimeſſi al Podeſtà

di Lonato

Digitized by Google

di Lonato tutti gli proceſſi Criminali, ne quali non ſi ingeriſce pena di ſangue.

1696. 2. Novembre. Tranſazione trà il Collegio de Nodari al Criminale di Breſcia, e la Communità di Lonato paghi à Signori Nodari ſuddetti tutti gli atti, degli proceſſi, che ſi reſtituiſcono alle Giuriſdizioni di Lonato.

1605. 16. Settembre. Sentenza de Rettori di Breſcia partibus auditis, che le condanne Criminali, non ſcoſſe ſi ſcodano dalla Communità di Lonato, e le ſcoſſe ſiano pagate alla Camera di Breſcia, la metà delle quali ſia datta alla Communità di Lonato deſtratte le ſcoſſide.

1606. 8. Luglio. Altra Sentenza de ſudetti in materia ſimile di condanne.

1606. 15. Novembre. Pagamento fatto alla Communità di Lonato per condanne.

1550. 6. Decembre. Giudizio dell' Eccellentiſſimo Collegio de XX. Savij del Corpo del Senato, trà la Città di Breſcia, e Communità di Lonato da una, e la Communità della Riviera di Salò dall' altra, circa la giuriſdizione di Venzago, e deciſo, che per li danni datti nel Venzago ſia la cognizione del Podeſtà di Lonato, e per li Contrabandi veniranno fatti in detto luogo da Miniſtri del Proveditor di Lonà s' aſpettino al medemo, e degl' altri fatti da Miniſtri di Salò s' aſpettino al Proveditore pure di Salò, & che il reſtante della Giuriſdizione ſia dello ſteſſo Proveditor di Salò.

1622. 18. Ottobre. Ducale dell' Eccellentiſſimo Collegio à Rettori di Breſcia, che reſti confirmato l'Inſtromento di Tranſazione trà la Communità di Lonato, e Bedizzole.

1622. 10. Settembre. Inſtromento di Tranſazione trà dette Communità per il riparto dell' Acque delle Seriole, & altro.

1667. 6. Aprile. Terminazione de Rettori di Breſcia, che Lonato non s' intenda compreſo da Proclami de Regimenti ſudetti in propoſito de pecore.

1715. 3. Decembre. Tranſazione trà la Communità di Bedizzole, e Compartecipi da una, e quella di Lonato dall' altra per le ſpeſe della Seriola, e mandato del Regimento di Salò per la radduzione di detti Compartecipi 1714. primo Decembre.

1714. 9. Decembre. Parte de Compartecipi di Bedizzole per far detta Tranſazione.

31. detto. Altra del Comun di Bedizzole per detta Tranſazione.

1715. 3. Decembre. Ducale ch' aprova la detta Tranſazione.

1699. 27. Maggio. Altra de Capi ut ſupra, che non ſia ſcoſſo il Dacio della Mercanzia nella Terra, e Territorio di Lonà, in virtù de ſuoi Prvilegi, e ſtante il pagamento dell' annua limitazione.

1700. 18. Settembre. Altra Ducale de Capi ſudetti, che conferma l' antedetta Ducale in contradizione ſeguita con li Fiſcali della Sereniſſima Signoria.

1671. 3. Giugno. Ducale del Giudizio in Contradizione ſeguito ſopra differenze vertenti frà il Proveditor di Lonato, e Podeſtà di detta Terra per la Giuriſdizione di eſſi.

1666. 23. Decembre. Termi azione de Capi dell' Eccelſo, che confermano il poſſeſſo della Foſſa agli Communi di Montechiaro, e Carpenedolo in virtù de ſuoi Privilegi.

1690. 11. Aprile. Ducale dell' Eccelſo al Proveditor di Lonato in detta materia per Lonato.

1671. 8. Giugno. Giudizio dell' Eccellentiſſimo P. Collegio trà la Famiglia Averolda, e Communità di Lonato in materia de Contribuzioni di gravezze paſſate, e future ſpettanti alla Communità per li Beni di detta Famiglia poſti nel Territorio di Lonato.

1637. 6. Febraro. Terminazione dell' Eccellentiſſimo Sig. Alviſe Zorzi Procurator, e Proveditor, &c. in T.F. che la poſſeſſion del Venzago debba dividerſi in portione, & affitata, & il denaro, che di anno in anno s'anderà da dette Fitanze cavato, rimanghi in primo luogo impiegato nel pagamento de debiti della Communità in Camera di Breſcia, e ſucceſſivamente impiegato in altre urgenze della Communità à ſolo benefizio degl' Originarij di Lonato.

1713. 27. Marzo. Giudizio dell' Eccellentiſſimo P. Collegio trà la Communità di Lonato aſſontrice di giudizio per li Poveri del Minor Eſtimo di detto luogo da una, e gli litti Conſorti dell' Eſtimo maggior pure di detto luogo, che l' entrate del Venzago ſudetto, non ſi dividano fra particolari perſone, ma che reſtino applicate dalla Communità al pagamento delle publiche gravezze, debiti, & altre urgenze della Communità à ſolo benefizio degl' Originarii.

1553. 18. Maggio. Giudizio dell' Eccellentiſſimo Collegio de X. Savij ordinati del Corpo del Senato trà la Città di Breſcia, Univerſità del Naviglio, da una, e le Communità di Azola, Lonato, Montechiaro, Calcinato dall' altra, che l'Acque del Fiume Chieſe ſiano diviſe per metà trà le ſopradette parti.

1563. 9. Marzo. Laudo delli predetti X. Savij, & aggionti di ſentenza del Podeſtà di Breſcia del dì 28. Ottobre in materia dell' acque ſudette del Chieſe.

1598. 14. Marzo. Tranſazione trà il Collegio de Nodari del Maleficio di Breſcia, e la Communità di Lonato per le mercedi delli proceſſi, che devono eſſer reſtituiti alla Giuriſdizione di Lonato, e loro Cavalcate.

1610. 5. Maggio. Giudizio del Collegio di X. Savii del Senato con gli aggionti trà la Communità di Lonato, e Riviera di Salò, che la Communità di Lonato non paghi in Riviera per li Beni del Centen

1711. 27. Aprile. Altro Giudizio dell' Eccellentiſſimo P. Collegio trà detta Communità di Lonato, e ſudetta Riviera, e regimento di Salò, che gli Beni del Centen poſſeſſi dagli abitanti della Riviera debbano Contribuire alle fattioni con la Communità di Lonato.

1539. 4. Maggio. Tranſazione trà la Communità di Lonato, e quella di Montechiaro circa il pagamento del Dacio del Traverſo di Lonato, e traverſo de Ponti di Montechiaro.

1509.

Digitized by Google

1509. 17. Febraro. Sentenza del Capitanio di Breſcia trà il Territorio di Breſcia, e Communità di Lonato, che quando s'abbia à far ripari ſopra fazioni, e gravezze d'ogni ſorte ſpettanti à detta Communità, queſti far ſi debbano ſopra il Caratto de fuochi ſei avuto riguardo alli fuochi 386.

1623. primo Marzo. Giudizio dell'Eccellentiſſimo P. Collegio trà il Territorio di Breſcia da una, e la Riviera di Salò, Valcamonica, e Lonato dall'altra, che nelle fazioni, e gravezze debba la Communità Contribuire ſopra il Caratto di ſei fuochi, Riviera, Valcamonica, e Valſabia debba contribuire per la quinta decima parte.

1653. 31. Marzo. Altro Giudizio dell'Eccellentiſſimo P. Collegio trà la Città di Breſcia, e la Communità di Lonato, che debba Lonato concorrere nelle gravezze de Mandato Dominij con il ſolo Territorio, e nelle parti ſole che rimane al Territorio con la Miſura del ſolito Caratto de fuochi ſei.

1407. 20. Aprile. Decreto del Marcheſe di Mantova, che gli Cittadini di Lonà, che non hanno mai eſercitato Mecaniche, e che non hanno alcuno in ſua Famiglia, che l'abbia eſercitata, e che procedano da Famiglie honeſte non debbano eſſer notati nel numero dell'Ordinanze.

1720. 11. Decembre. Reviſione de Privilegi della Communità di Lonato, fatte da S.S. E.E. Sindici Inquiſitori attuali.

1589. 23. Agoſto. Lettera dell'Eccellentiſs. Piero Zen Sindico, Inquiſitor in T.F. al Proveditor di Lonato, che il Mercato di detto Luogho debba farſi in Lunedì, e non il Sabbato.

24. detto. Altra al Podeſtà di Lonato di ſimil tenore, e ſua eſecuzione.

1700. 19. Luglio. Giudizio dell'Eccellentiſſimo P. Collegio à favore della Communità di Lonato, che gli partitanti de cinque Datii di Lombardia ſiano tenuti, & obligati provedere, mantener, e far vendere il Sale nella Terra di Lonato al prezzo, e peſo della Città di Breſcia.

detto. Suppliche della Communità al Magiſtrato de Proveditori al Sal, perche ſia comandato, che negli Capitoli dell'Incanto da farſi di detto Dacio ſia aggionto Capitolo in conformità di detto Giudizio.

1701. 24. Settembre. Decreto di detto Eccellentiſſimo Magiſtrato, che ſia poſta dichiarazione alla poliza dell'Incanto, e facendoſi riſtampare li Capitoli per detto partito ſia aggionto novo Capitolo, che tanto eſprime.

1702. 16. Genaro. Capitolo 39. in ſtampa degli Capitoli per li cinque Dacii di Breſcia, che il Conduttor di detti cinque Dacii debba mantener proveduta di Sale la Terra di Lonato, con farvi vendere il Sale al peſo, e prezzo della Città di Breſcia. Altro Capitolo tratto dalle deliberazioni de detti cinque Dacii incominciavano 1720. del Tenore ut ſuprà.

1648. 9. Ottobre. Eſecuzione di detta Lettera con traſmiſſione del proceſſo.

1551. 3. Marzo. Lettere della Sereniſſima Signoria al Proveditor di Salò, che non ſia prohibito à Leonateſi à comprar biade ſul Mercato di Dezenzano.

1555. 14. Marzo. Mandato del detto Proveditor di Salò eſſecutivo di dette lettere 1551.

1672. 16. Aprile. Decreto dell'Eccellentiſſimo Senato alli Rettori di Breſcia, che eccita gli Rettori ſteſſi à facilitar li traſporti di Biade Foraſtiere per il Mercato di Dezenzano levando qual ſi ſia obligazioni à conduttori di darſi in notta, ò levar bolettini per il Tranſito di Biade, che devono ſervire à biſogni della Riviera, mà anco per la Valcamonica, Lonato, & altri luoghi in conſonanza de loro privilegi.

1674. 7. Luglio. Altro Decreto di Pregadi, che aſſente poſſa l'Eccellentiſſimo Podeſtà di Breſcia, poſſa obligar gli Formenti foraſtieri, ed altre Biade, che foſſero introdotte nel ſtato al pagamento preſcritto, ſenza però alterare li privilegi di Salò, ed altri Luoghi privilegiati, che doveranno godere il libero tranſito per il Mercato di Dezenzano.

1718. 14. Giugno. Altro Decreto de Pregadi al Podeſtà di Breſcia, che alla Communità di Lonato ſia mantenuto il poſſeſſo de ſuoi privilegi riguardanti la libera proviggione, condotte, ed eſtrazione di Biade per altre Terre del Dominio, che gli reſtano confirmati, di più che debba ordinare la regolazione del Proclama 1717. nella parte ſteſſa.

1721. 26. Luglio. Terminazione dell'Eccellentiſſimo Sig. Podeſtà di Breſcia, che ſia reſtituito il ritratto delle Biade vendute, e non ſia d'avantaggio proceduto Contro Rafael Papa.

1484. 2. Settembre. Privilegio, che la Communità poſſa eleggere un Officiale che poſſa, debba inquirere, e ritrovar chi defraudi, e contrafà à Statuti, parti de Dacii, proviſioni, ed ordini del Comùn, e quelli accuſar, far punir, e condannar ſecondo la forma de Statuti &c

1384. 13. Aprile. Privilegio, ò ſia dichiarazione della Regina della Scala, e Ducheſſa di Milano, che Lonato ſia ſeparato dall'altre Terre del Breſciano.

1406. 23. Maggio. Privilegi de Duchi di Mantova.

1520. 8. Maggio. Altri Privilegi di Mantova.

1542. primo Ottobre. Confirmazione di detti Privilegi.

Item, La Regolazione delle Tariffe vecchie per le mercedi de Nodari all'Officio Civile, Criminale, Cancellaria Proviſoria, ed Archivio, com'anche de Miniſtri per il Foro di Lonato per li rogati d'Inſtromenti, e Teſtamenti, ed altri atti, com'anche la regolazione delle pene per danni datti ridotta da lire planet, e imperiali in lire piccole moneta corrente prævia però l'approbazione delle ſteſſe da S.S. Eccellenze.

1680. 28. Settembre. Ducali de Capi dell'Eccelſo al Proveditor di Salò, che comettono non ſi levino bolette, ne ſi paghi Dacio à Salò per li Frutti del Venzago.

1683.

Digitized by Google

1683. 31. Agoſto. Ducali de Capi dell' Eccelſo à Rettori di Breſcia; che gli Daciari della Mercanzia di Breſcia non raſcodano in Lonato il Dacio della Mercanzia delle Sete, che ſono in detta Terra, e Territorio, eſſendo per dette Sete ſtati pagati gli Dacii ſoliti impoſti da ſua Serenità.

1404. 13. Marzo. Lettera della Ducheſſa di Milano al Capitanio, Vicario, Conſoli, & Huomini di Lonato da cui ſi vede, come Lonato ſia paſſato dalla Giuriſdizione di Milano à quella di Mantova.

1701. 24. Ottobre. Annotazione fatta in margine delli Capitoli de Sali de cinque Dacii di Lombardia in eſſequzione di Terminazione degl' Eccellentiſſimi Signori Proveditori al Sal 24. Settembre 1701. ſopracitata.

Adì 23. Febraro 1722.

L' Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Signor Capitanio, e Vice Podeſtà annuendo all' Inſtanza fattagli dalli Signori Deputati della Communità di Lonato. Dimandanti, che Sua Eccellenza ſij à loro permeſſo il poter far ſtampare in fine del loro Statuto, ed uniti al medemo diverſe Carte, e giudicij concernenti li loro Privilegij, & altre Raggioni della detta Communità per la loro eſſequzione.

Sua Eccellenza annuendo all' Inſtanza ſudetta, hà decretato, & decreta la ſtampa delle Carte, e Giudizij ſopradetti per la loro pontual' eſſequzione ſenza pregiudizio &c. Salvo, &c. Omni, &c.

Agoſtino Nani Capitanio, e V. Podeſtà.

L. S.

Franciſcus Pederzolus Notar. Phiſcalis ſubſcr. &c.

INDEX

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX ALPHABETICUS
Rerum, & Verborum
STATUTORUM CIVILIUM

A

ACTIO, ACTOR *debet ſequi forum Rei. Cap.* 9.

Agere volens contra Pupillum, minorem, furioſum, mentecaptum, aut prodigum, quid facere teneatur. Cap. 85.

Quando quis ſit ſufficiens Procurator, vel Actor ad lites. Cap. 95.

Agere quando quis poſſit nomine Communis, Collegii, &c. ibid.

Actionem nemo tenetur eligere, etiam ſi plures ei actiones competant. Cap. 126.

Actiones cedere poteſt Pater Filio contra Debitores, dando partem Filio. Cap. 143.

Idem intelligendum de Avis, & Proavis dando partem Deſcendentibus ſuis. Cap. eod.

Actio denegatur de contractibus uſurariis, & de uſuris. Cap. 150.

Agens pro Aſcendente, vel Deſcendente, vel Collaterali habetur. Cap. 173.

Actio quælibet præſcribitur ſpatio decem annorum inter præſentes, & viginti inter abſentes. Cap. 197. §. 2.

ADAQUARE. *Adaquantium turbatores, & alterius terrenum recipientes pro faciendo obſtacula, quam pœnam incurrant. Cap.* 259.

ADMINISTRATIO. *Adminiſtratores bonorum tenentur facere inventarium, & non faciendo pœnam incurrunt. Cap.* 266. §. *quod ſi de Tutoribus. Vide V. Curator, & Tutor.*

ADULTERIUM *committens mulier, dotem, hæreditatem, donationem, & quæcunque alia à viris relicta amittit. Cap.* 187. *Vide Mulier, & Uxor.*

ÆSTIMARI *debent bona antequam diſtrahantur, vel ſubhaſtentur, & à quibus debeant æſtimari dicta bona. Cap.* 34. ¶. *item citare.*

Fictalitia, & livellaria bona ſunt deſcribenda in æſtimis Cõmunium ſubjectorum Terræ Lonadi. Ca. 100.

Æſtimanda quomodo ſint damna data. Cap. 243.

Æſtimatores quomodo eligendi. Quod eorum officium. & quæ eorum mercedes. Cap. 248. 112. *Vide V. Copia, Subhaſtatio, & Vendere.*

ÆTAS, *quæ intelligatur legitima. Cap.* 11. *f.* 3.

Ætas minor, ut probetur, requiruntur tres teſtes. Cap. 28.

AFFINES, *& Conſanguinei debitoris offerentes in Subhaſtationibus idem, quod alii offerunt, aliis præferendi ſunt. Cap.* 42.

ALIENARI *non poſſunt bona ſtabilia ſita in Terra, Territorio, Diſtrictu Lonadi alicui Forenſi, & quomodo id procedat, & ſecus autem in Eccleſiaſticis. Cap.* 32.

Alienans quomodo ad rem præciſè tradendam teneatur. Et quid ſi ſit Forenſis. Cap. 156. 65.

Alienantes quando teſtificari nequeant. Cap. 192.

ALIMENTA. *Alimentorum, & Dotis interuſuria, pro Dote ſolvenda, quomodo taxanda. Cap.* 182.

Pro alimentis occaſione Dotium ſunt obligata bona Maritorum. Cap. Ibid.

Alimentare tenentur Maſculi Fœminas, donec Matrimonium contrahant, & eas dotare tenentur ſecundum facultates arbitrio amicorum communium. Cap. 184. *V. Qui Maſculi.*

APPELLATIO. *Inſtantia cauſæ appellationis durat ſecundum formam Statutorum Brixiæ de appellationibus. Cap.* 14. ¶ *Inſtantia vero.*

Appellationes à ſententijs D. Poteſtatis, D. Poteſtati Brixiæ devoluuntur. Cap. 15.

Appellari poteſt infra decem dies tàm à ſententia diſinitiva, quàm interlocutoria, arbitrijs, & arbitramentis. Cap. 80.

Appellari non poteſt à ſententijs latis de uſuris. Cap. 213. § *Et quod. Vide V. Arbitramentum, Arbitrium, & Bannum.*

ARBITRAMENTA, *Arbitria, & ſententiæ, à quibus non fuerit appellatum, ſeù reclamatum, ſeù petita reductio ad arbitrium boni viri, infra decem dies executioni mandantur. Cap.* 80. *Vide. V. Datio in ſolutum.*

ASCENDENTIBUS *ſuis ſuccedunt Maſculi ex linea paterna; excluſis filiabus. Cap.* 184. *in principio.*

Aſcendentes quando ſuccedant ſuis Deſcendentibus, & quomodo ſuccedant. Cap. 185. *num.* 1.

AVUS. *Vide. Actio, actor, & ceſſio, & de ſucceſs.*

B

BANNUM. *Banniri non poteſt aliqua perſona, ni ſi præceptum ei ſit factum per Miniſtralem Lonadi. Cap.* 16.

Banniri, vel extrahi non poteſt de banno, quis ſine licentia D. Poteſtatis, & abſque cauſæ cognitione. Ibidem.

Bannitus teſtificari non poteſt. Cap. 157.

Bannitus appellari non poteſt à ſententia contra eum lata. Ibidem.

Banniti, quando non intelligantur banniti de maleficio. Cap. 169.

Banniti de carceribus relaxati quomodo intelligantur liberi. Cap. 172.

BAROVARIJ *Officium. Cap.* 106. ¶ *Et ſi, & ¶ Si verò. Barovarij Salarium, & pœna reicpientis aliquã mercedem ultra dictum Salarium. Cap.* 219. *Vide V Miniſtrales, & Salarium.*

BESTIAS. *porcinas permittentes ire per Terram*

Digitized by Google

Lonadi, quam penam incurrant, & quando. Cap. 264. Vide Damnum.

BLADUM, *vel Blada, sive segetes nemo spigolare potest antequam exportatæ sint de Campis. Cap. 257.*

BONUM. *Bonorum cessio qualiter fieri debeat, & quando non valeat. Cap. 25.*

Bonis suis cedens non admittendus est ad officia Communis Lonadi, nec ad testificandum. Ibid.

Executiones quomodo fieri debeant contra bona debitoris absentis, vel præsentis, & contumacis. Cap. 34. § Item citari.

Bona debitoris, antequam distrahantur, vel subhastentur, debent æstimari per tres bonos viros expertos. Ibidem.

Bona debitoris æstimata, sunt subhastanda, Et tribus post subhastationibus fiendis diversis temporibus. Cap. 35.

Bona subhastata eo prætio vendi debent, quo fuerunt æstimata, si plus non offeratur, quod si minus offeratur, quidue si unus ex creditoribus plus offerat. Cap. 39. 40. & 41.

In Bonis ejus, qui expensas non solverit, procedi potest, donec satisderit ad instantiam ejus qui pro eo solverit. Cap. 137. Vide V. Æstimare, Creditor, Debitor, subhastatio, vendere, & Uxor.

C

CALUMNIÆ, *juramentum non est in causis præstandum. Cap. 124. Vide Juramentum.*

CAMPARIJ *qui non invenerunt damnificantes, tenentur ad damna in duplum. Cap. 244.*

Camparij quomodo eligantur, & de eorum officio, & salario, & quando salarium exigi potest, tàm ab ipso, quàm à Creditoribus Camparij. Cap. 250.

Camparij jurare debent, & quomodo. Cap. 251.

Camparij infra quot tempus accusare debeant damnum dantes. Cap. 251.

Camparij tenentur accusare colligentes blada, & uvas. Cap. 257.

CAUSÆ *quænam summariam cognitionem requirant. Cap. 7. Vide litigare, & summarium.*

CESSIO *bonorum qualiter fieri debeat, & quando non valeat. Cap. 25.*

Cessio jurium quomodo, & quando fieri debeat. Cap. 140.

Cessionibus factis debitis, instrumenta principalis debiti sunt interlineanda, & quomodo. Cap. 141.

Cedere an possit Pater Filio actiones contra debitores, dando Filio partem. Et quid de Avis, & Proavis dantibus partem suis Descendentibus. Cap. 143.

Cedere nequit creditor jura sua in præjudicium possessorum. Cap. 189.

CITATIO. *Citandi citari debent personaliter, vel ad ipsorum habitationem, & quid de abitantibus extra Lonatum Cap. 2.*

Citatio in diem feriatam incidens, intelligitur pro prima die non feriata. Ibid.

Citatio quid continere debeat, & quomodo præsentanda. Cap. 3.

Citandi quomodo sunt hęredes ignoti alicujus defuncti Cap. 5.

Citare faciens, & non comparens, ad quid teneatur Cap. 17., & Cap. 128.

Citari potest ad banchum habitans extra Terram, & Territorium Lonadi, si habitationem non eligat in ipsa Terra. Cap. 93.

Citatus legitimè, si contumax steterit per tres dies, pignorari potest cum licentia D. Potestatis, quam dare debet, & si post pignorationem contumaciam non purgaverit, bona pignorata vendi possunt ad instantiam Actoris pro expensis. Cap. 107.

Citanda quomodo sint Cõmunia, & Universitates districtus Lonadi. Cap. 116.

Citandi quomodo sint absentes, qui solebant habitare in Terra, & districtu Lonadi. Cap. 229.

Citationes fieri possunt diebus festivis. Cap. 122.

CLAVIGÆ *sunt tenendę super dugalibus magistris, & non tenentes eas pœnam incurrunt. Cap. 237. Vide Dugalia.*

COLLEGIJ *nomine quando quis agere possit. Cap. 95. Vide Cõmunitas, Universitas, & Notarius.*

COLLIGERE. *Vide Bladum, & Vindemia.*

COLONUS, *seù Massarius &c. recedens sine licentia Domini, capi potest, nullus tenere potest, nec hospitiũ, neque laborerium ei præbere ultra quindecim dies, à die denunciationis incipiendos, aliter puniendus est. Cap. 108.*

Colonus, vel Massarius quando recedere possit à Domino. Cap. 108.

Coloni, vel alij soliti solvere pensionem, præscribere non possunt contra Dominnos suos. Cap. 197. § 4.

Coloni, & Manenti cum eorum Familijs sunt exempti ab oneribus realibus, & personalibus. Cap. 268.

COMMUNE. *Communia omnia jurisdictionis Lonadi tenentur habere Consulem, vel aliam personam rapresentantem dicta Communia. Cap 225.*

Communia dictę jurisdictionis non possunt vendere, nec aliquo modo alienare res immobiles sine dispositione D. Potestatis, & Consilio ipsius Terræ. Cap. 207.

Communia Lonadensia quando possint vendere, incantare, locare, & in emphyteusim dare bona vicinorum suorum. Cap. 216.

Communia tenentur pro Consulibus suis, & quando. Cap. 223.

Communi Lonadi litem movens, quid facere debeat, & quid ipsum Commune. Cap. 225.

Communis Lonadi Officiales qui, & quomodo sint eligendi. Cap. 234.

Electus ad aliquod negotium Communis Lonadi compelli possit ad illud faciendum per D. Potestatem, & quam pœnam incurrat recusans. Cap. 246.

COMMUNITATIS *nomine quando quis agere possit. Cap. 95. Vide Collegium, & Universitas.*

COMPROMISSUM *inter Conjunctos, & inter Communia, ac singulares personas fieri debet. Cap. 226.*

CONDUCTOR *quam pœnam incurrat, vendendo rem livellariam, vel conductam. Cap. 195.*

CONFESSIONES *partium in judicio factæ scribendæ sunt per Notarium Officij, & si contrafaciat, quam pœnam incurrat. Cap. 149.*

Confessiones de solùto an probari possint, & quando valeant. Cap. 202.

Confessiones in absentia adversariorum factæ, quibus præjudicent, & quando valeant, & quando non. Cap. 205.

CONSANGUINEI, & *affines Debitoris in subhastationibus præferendi sunt alijs si idem offerant, quod alij. Cap. 42.*

Consanguinei Germani masculi ex linea paterna succedunt

Digitized by Google

dunt in una parte, & Mater in alia parte, & Soror, in una alia parte. Cap. 185. §. 4.
Conſanguinei alij quando ſuccedant. Cap. 185. §. 5. & 6.
CONSILIUM SAPIENTIS *infra quod tempus petendam ſit. Cap.* 15. ¶. 4.
Conſilium Sapientis ſequi debet D. Poteſtas in ſententia ferenda. Ibid. ¶ 6.
Lites decidere poteſt D. Poteſtas abſque Conſilio Sapientis, ſi partes voluerint. Ibid. ¶ 7.
Conſilium Sapientis non eſt dandum ſuper interlocutoria ſententia. Cap. 91.
Quid, ſi pars petat; Et cujus expenſis ſit ſolvendus Sapiens. Ibid.
Sapiens in hoc caſu infra quot dies debeat conſilium producere. Ibid.
Conſilium Sapientis eſt dandum per D. Poteſtatem expenſis petentis. Cap. 109.
Conſilium Sapientis non detur in caſibus, in quibus ingeritur pœna ſanguinis. Ibid.
Conſilium Sapientis petens tenetur deponere Salarium Sapientis. Ibid.
Conſilium Sapientis petentes tenentur, antequam diſcedant de Palatio, dare confidentes, & non ſuſpectos. Ibid.
Quid, ſi Sapiens non ſit in Civitate Brixiæ, nec per tres dies ibi eſſe poſſit. Cap. 155.
In Conſilio, vel Vicinia Communis Lonadi nullus conſulere poteſt ſuper negotio, quod tangat propriam utilitatem conſulentis. Cap. 247.
CONSULES, *& vicini quando non teneantur accipere ſequeſtra. Cap.* 21. § 1.
Conſules, & Vicini quam pœnam incurrant, ſi ſequeſtrationem non accipiant. Ibid. § 3.
Conſules alterius Conſulis vices gerere poteſt, & quando Cap. 129.
Conſules Terrarum juriſdictionis Lonadi exigere poſſunt onera à vicinis ſuis, etiam abſque requiſitione Syndici. Cap. 206.
Conſules tenentur ſalvare ſequeſtra. Cap. 222.
Conſules tenentur tenere lampadem unam accenſam de nocte ad Palatium Lonadi. Cap. 227.
Conſules eligendi ſunt ſingulo menſe una cum Notario, & jurare debent, & quomodo. Cap. 230.
Conſulum officium quodnam ſit. Cap. 231.
Conſules condemnare poſſunt inobedientes ſuis præceptis Ibid.
Conſules ſi non faciunt proclamare pœnas in materia Clauigum dugaliorum amittunt Salarium. Cap. 237.
CONTRACTUS *Contrahentes ſcientèr cum minoribus viginti annorum, quomodo puniendi, ſi contrahant contra, vel præter formam Stat. & contractus nunquam validantur. Cap.* 28.
Contractus alieno nomine celebratus actionem tribuit ei, cujus nomine celebratus fuerit, ſi per inſtrumentum conſtet de dicto contractu. Et quid de promiſſione. Cap. 139.
Contractus non firmatur juramento minoris ſexdecim annorum. Et quando præſumatur habere ſexdecim annos. Cap. 188.
Contractus uſurarij non valeant. Cap. 213. § 2.
Contractus inter virum, & uxorem an valeant. Cap. 215.
CONTUMAX, *ſolutis expenſis, & data ſatisdatione per Actorem, de ſtando juri cum Reo, & comparendo coram D. Poteſtate tempore debito, reaudiendus eſt. Cap.* 17.
CREDITOR *petens plus, quàm ſibi debetur, quomodo puniendus, & quando ſit culpabilis. Cap.* 13.
Creditoris pœna, qui juraverit debitorem eſſe fugitivum & non probavarit infra terminum à D. Poteſtate Statutum, quænam ſit. Cap. 22. § 1
Creditoris pœna quænam ſit, eo quod aliquem injuſtè detineri fecerit. Cap. 23.
Quando intelligatur Creditorem feciſſe debito rem injuſtè detinere. Et an in prædictis procedi poſſit quibuſcumque diebus. Ibid.
Creditor, qui habet potiora jura in bonis debitoris, ſi compareat in terminis citationum factarum, & alius creditor habeat in tenutam bona debitoris, quid faciendum. Cap. 45.
Quid, ſi Creditores fuerint tempore pares. Cap. 46.
Creditor qui habet potiora jura in bonis debitoris, ſi comparuerit poſt ſubbaſtationes, & diſtractiones, & fuerit abſens tempore citationum, & ſubbaſtationum, quid faciendum. Cap. 47.
Quid ſi præſens fuerit tempore citationum, & ſubbaſtationum. Cap. 48.
Creditor qui habet paria, vel poſteriora jura in bonis debitoris, ſi compareat poſt ſubbaſtationem, & diſtractionem, & fuerit abſens tempore citatio num, & ſubbaſtationum, quid faciendum. Cap. 49.
Creditores tempore poſteriores habentes jus in bonis debitoris, ſi comparuerit tempore citationum, ad quorum inſtantiam bona ſint ſubbaſtanda? Cap. 50.
Quid, ſi compareat creditor ante diſtractionem bonorum debitoris, & dicat ſe habere jus proprietatis, ſeù dominij in bonis ſubbaſtandis. Cap. 51.
Quid, ſi prædictus Creditor cauſam habeat à Debitore Cap. 52.
Quid, ſi Creditor antedictus cauſam habeat ab alio quàm à Debitore. Cap. 53.
Quid, ſi compareat uxor Debitoris ante diſtractionem cum Dotali inſtrumento ad deffendenda bona viri ſui, etiam ſi non fuerit ſolutum Matrimonium. Cap. 54.
Quid, ſi compareat uxor Debitoris poſt diſtractionem durante pariter Matrimonio. Cap. 55.
Quid, ſi Matrimonium ſit ſolutum. Cap. 56.
Creditor qui habet jus in bonis Debitoris ante diſtractionem bonorum comparere poteſt, pro ſuo jure ſibi conſervando, & admittendus eſt cum primo Creditore, & ſi jus habet, ut præferatur, præferendus eſt, ſolutis tamen expenſis à primo Creditore factis. Cap. 57.
Creditori primo, qui in tenutam accepit bona debitoris, ſi ei auferantur bona ob privilegium prælationis, quomodo ſibi ſatisfieri debet? Cap. 58.
Creditor, ſi accipit in tenutam bona Debitoris, an ipſa tenuta proſit alijs creditoribus poſtea venientibus. Cap. 59.
Creditor qui habet jus in bonis debitoris, poſt tenutam acceptam præferendus eſt alijs, qui non habet obligata bona debitoris. Cap. 60.
Creditor ſi compareat, allegans in tenutam miſſum poſſidere bona ſine titulo, an ſubbaſtanda ſint bona debitoris. Cap. 61.
Injuſtè contradicens in prædictis caſibus, vel aliquo eorum, condemnandus eſt in expenſis. Cap. 62.
Summariè procedendum eſt in caſibus ſupradictis. Cap. 34. 63.

Creditor

Digitized by Google

Creditor qui debitoris bona in ſolutum acceperit, vel eorum emptores, an habeant plenum jus, antequam accipiant corporalem poſſeſſionem. Et ſi debitor ea poſſideat, cujus nomine ea poſſidere intelligatur. Cap. 64.
Qui habet jus in bonis debitoris jam diſtratis, & ſubhaſtatis, quid facere tenetur pro conſequendo ſuo jure. Et an poſſit moleſtare poſſeſſores dictorum bonorum. Cap. 65.
Creditor an poſſit accipere in tenutam omnia bona ſui Debitoris. Cap. 71.
Creditor qui bona Debitoris accepit in ſolutum, ſi quis ſe appellet à ſubhaſtationibus, an teneatur reſtituire fructus medij temporis conſumptos. Cap. 75.
Creditores bonorum emphyteuticariorum an poſſint ſibi ſatisfieri in melioramento rei emphyteuticariæ, ſi ſe obligent domino ad ſolvenda ficta præterita, & futura. Cap. 99.
Creditores reſtituere debent Debitoribus inſtrumẽta debiti ſoluti. Cap. 153.
Creditores ſibi ſatisfacere poſſunt in feudis, & quomodo. Cap. 165.
Creditor jura ſua cedere nequit in prejudicium poſſeſſorum. Cap. 189.
Creditori Lonadenſi habenti Debitorem in quacunque Terra, quomodo ſuccurratur. Cap. 198. *Vide V. Debitor, Emptio, Emphyteuſis, & ſubhaſtatio.*
CURATOR *an dandus ſit bonis alicujus Defuncti ignoti, & quando. Cap.* 5.
Curator, vel Tutor an dandus ſit minoribus, pupillis, furioſis, mentecaptis, aut prodigis, curatore carentibus, vel legitimo defenſore in eorum cauſis, ſecundum qualitatem perſonæ. Cap. 85.
Curator quando ſit quis ſufficiens ad lites. Cap. 95.

D

DAMNUM. *Damna data quomodo æſtimanda. Cap.* 243.
Notarius quam pœnam incurrat, ſi non ſcribat dictum pententis damna ſibi data æſtimari. Cap. 243.
Damnum dantes, vel Campari; qui non invenerunt damnificantes, tenentur ad damna in duplum. Cap. 244.
Ad damnum à beſtijs datum tenentur Domini eorum, & quando teneantur illud ſolvere in duplum, & quid ſolvere Communi de Lonado. Cap. 245.
DATIARIJ, *vel alij eorum nomine exigentes ultra pacta ſuorum datiorum, quam pœnam incurrant. Cap.* 254.
DATIO INSOLUTUM. *Ordo ſervandus in dationibus inſolutum faciendis ex cauſa judicati alicujus, ſententiæ, arbitrij, ſeù arbitramenti, ſeù præcepti in confeſſum, vel ratione publici inſtrumenti, ſeù ſcripturæ, cui de jure fides adhibeatur. Cap.* 79.
DEBITOR *detineri poteſt ad inſtantiam creditoris ex quacunque cauſa, ſi per acta judiciaria appareat debitorem eſſe, cum excuſſione tamen bonorum mobilium. Cap.* 22.
Debitores detineri poſſunt ex cauſa fictus, decimarum, conductionis domorum, vel poſſeſſionum, mercedis, & alimentorum, etiam abſque excuſſione bonorum mobilium. Ibid.
Debitores detenti relaxandi ſunt, ſi offerant bona ſua, & cum effectu dederint ſuis Creditoribus. Ibid.
Debitor ſuſpectus, & fugitivus, ſi de ſuſpectione, & debito conſtet, detineri poteſt, ac etiam cum juramento ſolùm, ſi fuga immineat. Ibid. § 1.
Debitor detentus ob ſuſpicionem fugæ, ſi idoneè ſatisdat, relaxandus eſt. Ibid.
Debitoris abſentis vel præſentis, & cõtumacis bona quomodo ſint ſubhaſtanda. Cap. 34.
Debitoris bona antequam diſtrahantur, an debeant æſtimari, & à quibus æſtimari debeant. Ibid. § 2. *Item citari.*
Debitoris bona ſubhaſtata, ſi non fuerint ſufficientia ad totum debitum cum expenſis, prius intelligantur adjudicata pro expenſis, & deindè pro debito, ſeù parte debiti. Cap. 43.
Debitoris res, ſi pluris vendantur, quàm fuerit debitum; quod ſupereſt, debitori reſtituendum eſt. Et quid, ſi debitor abſens fuerit. Cap. 44.
Debitores moleſtantes creditores, qui acceperunt in ſolutum bona eorum, vel eorum emptores, quomodo puniantur. Cap. 76.
Debitores tenentur conſignare jura, & Inſtrumenta, quæ habent ſuper rebus diſtractis, emptoribus bonorum, vel Creditoribus qui ea acceperit inſolutum. Cap. 77.
Debitores tenentur oſtendere confinia bonorum ſuorum diſtractorum eorum emptoribus, vel creditoribus, qui ea acceperint inſolutum. Cap. 78.
Debitor qui ſolvere voluit debitum, non tenetur deponere, ſi creditor recipere noluerit; ſed tantum ſolvere debitum. Cap. 102.
Debitor ſatisdans de ſolvendo infra quindecim dies, detineri non poteſt. Et quid, ſi non ſolvat. Cap. 113.
Debitor principalis, vel ejus hęredes detineri poſſunt ad inſtantiam cujuslibet fidejuſſoris, vel ejus hæredum, vel obligati pro aliquo, vel ejus, qui ſuper ſe aliquid accepit. Cap. 114.
Debitor principalis ante fidejuſſorem, vel ſecundarium conveniri debet. Cap. 190.
Debitor principalis tenetur poſt quinque annos fidejuſſorem de fidejuſſione extraere, aut dare bonos fidejuſſores, qui illum conſervet indennem. Cap. 117.
Debitor principalis ſi ante quinque annos incipiat diſſipare bona ſua, quid faciendum. Ibid.
Debitoris principalis bona ſunt ſolemniter excutienda ante conventionem fidejuſſoris vel ſecundarij. Cap. 190.
Debitorum inſtrumenta qualitèr exibenda. Cap. 194. *Vide V. Creditor, Emptio, Miniſtralis, ſubhaſtatio, & Vendere.*
DECIMÆ. *Decimas nullus accipere poteſt propria auctoritate. Cap.* 162.
De decimis quando non ſit facienda ratio. Cap. 161.
Iudex ſecularis cognoſcere poteſt ſuper petitione decimarum. Cap. 175.
Laici an, & quando poſſint poſſidere jus perceptionis decimarum. Cap. 176.
Feudum, vel inveſtituram habens de decimis, an poſſit alium inveſtire, vel infeudare. Ibid.
DEPOSITUM *non tenetur facere, ſolvere volens debitum, ſi creditor recipere noluerit, ſed ſolum debitum ſolvere tenetur. Cap.* 112.
DESIGNAMENTA *quomodo fieri debeant, & fieri poſſunt diebus feſtivis. Cap.* 121. *& ſequenti.*
DETENTIO. *Detineri faciens aliquem injuſtè, quomodo puniatur. Et quando intelligatur feciſſe aliquem injuſtè detineri. Et an in prædictis procedi poſſit quibuſcumque diebus. Cap.* 23.

Digitized by Google

Detentus pro debito, antequam carceretur, præsentandus est D. Potestati. Cap. 24.
Detineri non potest Mulier pro debito. Cap. 115.
Detineri an possint ad instantiam creditorum singulares personæ Terrarum, si Consules, vel allij nomine dictarum Terrarum non comparuerint, vel contumaces fuerint. Cap. 116.
Detineri, & capi potest venditor ad instantiam emptoris, & fidejussoris, vel eorum hæredum pro prætio rei evictæ. Cap. 136.
Detineri, & capi potest persona recusans solvere expensas litis, si alius (si plures fuerint litigantes) pro ea soluerit. Cap. 137.
Detineri non potest Procurator pro expensis à cliente non solutis. Ibid.
Detenti in carceribus non possunt sequestrari in dictis carceribus ad instantiam singularis personæ; & quomodo. Cap. 172. Vide V. Creditor.
DILATIONES *cum causæ cognitione augeri, & minui possunt, non tamen causarum instantiæ. Cap. 18.*
DOMINUS *præsumitur antiquior possessor, & quando. Cap. 160.*
Dominus rei quid recipere possit pro investitura. Cap. 196.
DONATIONES *inter virum, & uxorem non valent, quid autem si testamento confirmentur, vel ultima voluntate, vel ultimo judicio. Cap. 33.*
Donationes inter vivos excedentes libras decem Imperiales non valent, & quibus solemnitatibus celebrandæ sint, ut valeant. Cap. 151.
Donationes propter nuptias uxores exigere non possunt, mortuis maritis, sed tantum Dotem. Cap. 182.
Donaria restituere non tenetur Maritus super vivens uxori. Ibid.
Donaria extantia tempore mortis mariti restituere tenentur hæredes uxori marito superviventi. Ibid.
Donatores, vel alienantes quando nequeant testificari. Cap. 192.
DOS *præsumitur soluta, & mulier dotata, si constante matrimonio, infra spatium decem annorum petita non fuerit. Cap. 180.*
Dotem petere non possunt mulieres à viris suis, nec ab hæredibus suorum, nisi appareat per legitimam probationem viros habuisse dotes, & solutas fuisse. Ibid.
Uxor recipere insolutum tenetur post mortem mariti res sibi in dotem datas secundum æstimationem amicorum communium. Cap. 181.
Dotem mediam uxoris decedentis sine aliquibus liberis, lucratur Maritus. Cap. 182.
Dotem restituere non tenetur Maritus supervivens uxori cum liberis ex eodem Matrimonio natis, sed eam conservare debet liberis ejusdem matrimonij. Ibid.
Dotem dividere inter se æqualitèr debent filij Mulieris, etiam si sint ex pluribus Matrimonijs nati. Cap. 182.
Dotis, & alimentorum interusuria pro dote solvenda, quomodo taxanda. Ibid.
Dotium occasione pro alimentis obligata sunt Maritorum bona. Ibid.
Dotare, & alimentare fœminas tenentur Masculi, donec Matrimonium contrahant, secundum tamen facultates, arbitrio amicorum communium. Cap. 184. ¶ qui Masculi.
Masculi ad dotem fœminarum realitèr, & personalitèr obligati sunt. Cap. 184. § Et quod.
Dotatæ quando intelligantur mulieres arbitrio amicorum communium. Cap. 184. § Et quod præsumantur. Quid si fœminæ maritari noluerint? Ibid. § Si verò.
Dotem, hæreditatem, donationem, & quæcumque alia à marito relicta amittit mulier, adulterium committens. Cap. 187.
Maior quatuordecim annis potest se obligare in instrumento dotis uxoris ejus. Cap. 188.
DUGALIA, *& Seriolæ ripę aptari debent, & quomodo. Cap. 236.*
Clavigæ super Dugalibus magistris tenendæ sunt, & quam pœnam incurrant contrafacientes. Cap. 237.

E

ECCLESIA. *Ecclesias, vel Cęmeteria ingredi non debent bestiæ quadrupedes. Et quam pœnam incurrant earum Domini. Cap. 241.*
Iuxta portas, seù retias Ecclesiarum Lonadi residentes, vel nugantes, vel mercantes, quam pœnam incurrant. Cap. 258.
Ecclesiastici Lonadenses an alienare possint bona sua stabilia sita in Terra, & Territorio Lonadi alicui forensi. Cap. 32.
ELECTUS *ad aliquod negotium Communis Lonadi compelli potest ad illud faciendum per D. Potestatem & quam pœnam incurrat recusans. Cap. 246.*
EMPHYTEUSIS. *Emphyteuticarius, vel livellarius non potest alienare rem emphyteuticariam, vel livellariam absque consensu Domini. Et quid, si contrafaciat. Cap. 97.*
Emphyteuticarius, sivè livellarius intelligitur possidere, si possideat per bienium. Cap. 98.
Emphyteuticario vendente rem emphyteuticariam, & non solvente domino dictæ rei id, quod solvendum est, an possit dominus, propria auctoritate, accipere rem emphiteuticariam. Cap. 98.
Emphyteuticarum rerum emptores, seù acquisitores in tali casu contra quem habeant regressum. Ibid.
Emphyteuta an accipere possit rem emphyteuticariam pro fictis non solutis. Cap. 99.
Emphyteuticarius post acceptam rem emphyteuticariam tenetur etiam ad ficta. Ibid.
Emphyteuticariorũ creditores an possint sibi satisfieri in melioramento rei emphiteuticariæ, si se obligent Domino, ad solvenda ficta præterita, & futura. Ibid.
Quid, si dominus solvere voluerit creditoribus emphiteuticarijs. Ibid.
Emphyteuta solvens creditoribus emphyteuticarijs debitum, an possit sibi retinere rem emphyteuticariam. Ibid.
Emphyteuticarius, vel livellarius vendere volens melioramentum rei emphyteuticariæ, an debeat priùs admonere dominum. Et infra quot tempus debeat dominus deliberare de emptione melioramenti. Cap. 101.
Quid, si dominus emere noluerit, & emphyteuticarius vendat melioramentum minori prætio, quàm domino significaverit. Ibid.
Emphyteuticarij, vel conductores quam pœnam incurrant, si vendant rem emphyteuticariam, livellariam, vel conductam. Cap. 195.
Emphyteuticariæ rei emptor, vel livellariæ, vel conductæ quomodo puniatur, emendo dictam rem. Ibid.
Vide emptio, & livellum

Digitized by Google

EMPTIO. *Emptoribus bonorum debitoris quomodo ſuccurrendum, ſi culpa principalis debitoris ab ipſis fuerint evicta. Cap.* 66.
Emptores bonorum contra quem agere teneantur, ſi abſque culpa principalis debitoris ab eis fuerint evicta prædicta bona. Cap. 67.
Quo ordine ſit procedendum circa prædicta duo ultima capita. Cap. 68.
Emptores bonorum ſubhaſtatorum, & poſſeſſiones an teneantur exhibere jura, & inſtrumenta, quæ habent contra ipſos Actores ijs, qui ab ipſis cauſam habuerint, ſi requiſiti fuerint. Cap. 69.
Ementes bona dictorum Communis Lonadi ab ipſo Communi perpetuò ſint ſecuri. Cap. 70.
Emptores bonorum, ſeù creditores, qui ea acceperint inſolutum, an teneantur reſtituere fructus medij temporis acceptos, ſi aliquo caſu eis auferantur bona. Cap. 74.
Emptor præſumitur habere poſſeſſum rei emptæ, ſi poſſideat per biennium. Cap. 98.
Ementes in groſſo ante nonam in die Sabbati ſuper Mercato, quomodo puniatur. Cap. 261. *Vide. V. Emphyteuſis, & Livellum.*
EXCEPTIONES *quænam impediant executionem ſententiæ. Cap.* 81.
EXCLAMATIONES *fieri poſſunt diebus feſtivis. Cap.* 122.
EXCUSSIONES. *qualiter fieri debeant. Cap.* 83.
Excuſſiones fieri debent primò de bonis principalis debitoris, & poſtea fidejuſſorum, & aliorum acceſſoriè obligatorum, & poſſeſſorum bonorum debitoris, etiam extraneorum. Cap. 83.
EXECUTIONES *quomodo fieri debeant contra bona debitoris abſentis, vel præſentis, & contumacis. Cap.* 34.
EXPENSÆ. *Expenſas litis ſolvere recuſans, detineri poteſt, & capi ad inſtantiam ejus, qui pro eo ſolvit. Cap.* 137.
Procurator partis litigantis capi, vel detineri non poteſt pro expenſis à Cliente non ſolutis. Ibid.
In bonis ejus, qui expenſas non ſoluerit, procedi poteſt, donec ſatisfecerit, ad inſtantiam ejus, qui pro eo ſoluerit. Ibid.
Expenſæ legitimæ debentur per victum victori, per D. Poteſtatem taxandæ. Cap. 138.
In cauſa principali non ſatisfiat de expenſis, nec de lite proſequenda, niſi ſit forenſis. Cap. 174. *Vide V. Debitor, & Forenſis.*

F

FERIÆ *quæ ſervande ſint. Cap.* 179.
Feriatis diebus an, & quibus de cauſis fieri poſſit ratio. Ibid.
FEUDUM *quando amittatur, & quando non, & quomodo probetur. Cap.* 163.
Feudum quando acquirant fœminæ, & quando non. Cap. 164.
In feudis ſibi ſatisfacere poſſunt creditores, & quomodo Cap. 165.
Feudum, vel inveſtituram habens de decimis, an poſſit alium inveſtire, vel infeudare. Cap. 176.
FICTUM *ſolvere quando teneatur hæres. Cap.* 96.
Fictalitia bona deſcribenda ſunt in Æſtimis Communium ſubiectorum Terræ Lonadi ad æſtimum domini directi dictorum bonorum. Cap. 100. *Vide V. Emphyteuſis.*
FIDEJUSSOR *Fidejubere debent forenſes de expenſis antequam audiantur. Cap.* 7.
Fidejuſſores forenſium circa expenſas conveniri poſſunt, ut principalis debitor. Cap. 13. *& Cap.* 190.
Ad inſtantiam fidejuſſoris, vel ejus hæredum, vel obligati pro aliquo, vel ejus, qui ſuper ſe aliquid accepit, poteſt principalis debitor, vel ejus hęredes capi. Cap. 114.
Fidejuſſorem de fidejuſſione extrahi debet principalis debitor poſt quinque annos, aut dare bonos fidejuſſores de illum conſervando indemnem. Cap. 117.
Quid, ſi principalis ante quinque annos incipiat diſſipare bona ſua. Ibid.
FILIATIO. *Filiationem negans, vel paternitatem, vel ſe eſſe avum, vel legitimum; vel aſcendentem, vel aliquem fore defunctum, ſi contrarium probetur, quam pœnam incurrat. Cap.* 90.
FILIUS. *Filij mulieris, etiam ſi ſint ex pluribus matrimonijs nati, dotem inter ſe æqualitèr dividere debent. Cap.* 182.
Filij maſculi cujuslibet Matrimonij ſuccedunt per capita, & per ſtirpem matri tranſeunti ad plura vota, excluſis filiabus. Cap. 183.
Filij, extantibus nepotibus mulieris tranſeuntis ad plura vota, ſuccedunt per capita, & nepotes per ſtirpem. Cap. 183. *§ primo.*
Filiis non extantibus, ſed tantùm filiæ, & deſcendentes ex eis, ſuccedunt filiæ per capita, & deſcendentes ex eis per ſtirpem. Cap. 183. *§* 2. *Vide V. Succeſſio.*
FILIUSFAMILIAS *an ſtare poſſit in judicio, ſi ſit annorum viginti. Cap.* 11.
Filius familias ſe obligare non poteſt ſine conſenſu patris, vel avi in cujus poteſtate eſt. Excipiuntur tamen aliqui caſus. Cap. 144.
Filijs familias non eſt credendum, nec in credentia dandum à Tabernariis, etiam ſi pignus dederint, quod reſtituendum eſt, aliter puniendi ſunt. Cap. 147.
FŒMINÆ *quando ſuccedant, & quando non. Cap.* 183. § 2. *Cap.* 184. *&* 185. § 3. *& ſeq. Vide V.* Dos.
FORENSES *antequam audiantur, debent de expenſis fidejubere. Cap.* 7.
Forenſium fidejuſſores quoad expenſas conveniri poſſunt, ut principales. Ibid.
Forenſibus alienari non poſſunt bona ſtabilia ſita in Terra, territorio, & diſtrictu Lonadi. Cap. 32.
Forenſibus an alienare poſſint Eccleſiaſtici Lonadenſes bona ſua ſtabilia ſita in prędicta Terra, territorio, & diſtrictu Lonadi. Ibid.
Forenſibus an alienare poſſint privilegiati, non ſubeuntes onera cum Communi de Lonado, prædicta bona. Ibid.
Forenſibus jus reddendum eſt eo modo, quo ipſi forenſes reddunt Lonadenſibus. Cap. 8.
Forenſes non ſubeuntes onera cum Communi de Lonado non ſunt audiendi, niſi priùs fidejuſſorem præſtiterint de expenſis. Cap. 94.
Forenſes habitationem eligere debent in Terra Lonadi; alitèr citari poſſunt ad banchum, & habitatio eſt in actis ſcribenda. Cap. 93.
Forenſibus jus ſummarium reddendum eſt. Cap. 235. *Vide V. Habitatio.*
FORUM *rei Actor ſequi debet. Cap.* 9.
FRATRES, *& filij fratrum ſuccedunt in totum per ſtirpem, & non per capita, & quando. Cap.* 185. § 1.

Fratres

Digitized by Google

Fratres, vel filij fratris, vel fratrum cum ſuis aſcendentibus ex linea paterna, quando, & quomodo ſuccedant. Cap. 185. Vide V. Succeſſio.

FRUCTUS *Medij temporis acceptos reſtituere an teneantur Emptores bonorum debitorum, ſeù creditores, qui ea acceperint inſolutum, ſi aliquo caſu eis bona auferantur. Cap. 74.*

Fructus medij temporis conſumptos an debeat reſtituere creditor, qui bona debitoris accepit inſolutum, ſi quis appellet ſe à ſubhaſtationibus. Cap. 75.

Quid, ſi appareat de ignorantia probabili, & bonâ fide. Ibid.

Quid, ſi non appareat de debito, & de ignorantia probabili. Ibid.

Quid, de fructibus non conſumptis. Ibid.

FURIOSIS, *mentecaptis, minoribus, pupillis, aut prodigis, curatore carentibus, vel legitimo defenſore, in eorum cauſis dandus eſt Tutor, vel Curator, ſecundum qualitatem perſonæ. Cap. 85.*

G

GRAMATICÆ *Magiſtri immunes ſunt ab omnibus oneribus. Cap. 211.*

H

HABITATIO *Habitans extra Terram & Territorium Lonadi tenetur ſibi habitationem eligere in Terra Lonadi; aliter ad banchum citari poteſt. Cap. 93.*

Habitationis electio eſt in actis officij ſcribenda. Ibid.

HÆRES. *Hęredes ignoti alicujus defuncti quomodo citandi ſint. Cap. 5.*

Hæredes quando teneantur ſolvere fictum. Cap. 96.

Choeredes, & ſocij tempore diviſionis ſibi adinuicem cedere poſſunt jura, & actiones. Cap. 143.

Hæres ſuccedit in livellis, & quando. Cap. 159.

Hæreditatem, Dotem, donationem, & quæcumque alia à viro relicta amittit mulier adulterium committens. Cap. 187.

Hæres adire poteſt hæreditatem abſque ſolemnitate juris prætorij. Cap. 208.

Hæreditas quomodo traſmittatur in quemcumque ſuccedentem, tàm ex teſtamento, quàm ab inteſtato. Cap. 209. Vide V. Legitima Poſſeſſio.

Hoſpitalia exempta ab oneribus. Cap. 260.

I

IMPEDIMENTUM. *Impedientes Miniſtralem, ſequeſtrum facientem, vel eos, in quorum manibus res ſequeſtratæ, quam pœnam incurrant. Et quid, ſi dictam pœnam ſolvere non poſſint. Cap. 21. § 2.*

INSOLUTUM DATIO. *Inſolutum data cenſetur evincienti res evicta, dummodo de Æſtimatione priùs conſtiterit, relaxatione, & inſtrumenti principalis interlineatione infra decem dies. Et quid, ſi interlineatum non fuerit eo tempore. Cap. 154.*

INSTANTIA *cauſæ principalis durat per quinquaginta quinque dies utiles, computandos à die litis cęptæ. Cap. 14. videlicet.*

Inſtantia cauſæ appellationis durat ſecundum formam Statutorum Brixiæ de appellationibus. Cap. 14. V. Inſtantia.

INSTRUMENTA, *quæ reperiuntur extra Terram, Territorium, & diſtrictum Lonadi, quomodo per partes ſint producenda in cauſis civilibus, ad probandum ſuum jus, & infra quod tempus ſint præſentanda. Cap. 84.*

Inſtrumenta debent denuò produci ad inſtantiam partium. Cap. 89.

Inſtrumenta quomodo, & quando ſint producenda in cauſis civilibus. Cap. 133.

Inſtrumenta breviariæ, jura, & acta perſonæ non litigantis producenda ſunt coram D. Poteſtate, ſi alicui proſint litiganti. Cap. 134.

Inſtrumenta debiti principalis ſunt interlineanda, ceſſione debiti facta, ne duplex fiat exactio, & quomodo. Cap. 141.

Inſtrumentum debiti ſoluti reſtituendum eſt debitori à creditore. Cap. 153.

Inſtrumenta debitorum qualitèr exhibenda ſint. Cap. 194.

Inſtrumentis indigentibus ſubſcriptione ſecundi Notarij mortui an fides adhibeatur. Et quid, ſi uterque notarius ſit mortuus. Cap. 203. Vide. V. Vendere.

INTERROGATIO. *Interrogatus in judicio, utrũ teneat, vel poſſideat, quomodo, & infra quot tempus reſpondere teneatur. Quid, ſi non reſpondiderit? Et quid, ſi fuerit major viginti annorum. Quid verò ſi minor? Cap. 10.*

Interrogati minores in judicio reſpondere debent cum auctoritate Curatoris. Ibid.

Interrogatus, utrum ſit hæres, vel eſſe velit, quem terminum habeat ad reſpondendum, ſi fuerit major annorum viginti, & quem ſi minor. Quid, ſi non reſpondiderit? Ibid. § 1.

Interrogatus an fieri poſſint ante litis conteſtationem, & ante libelli productionem. Ibid.

Interrogationes teſtibus faciendæ quot eſſe debeant. Cap. 146.

INTERUSURIA *dotis, & alimentorum, pro dote ſolvenda quomodo taxanda ſint. Cap. 182.*

INTROMISSIONES *fieri poſſunt diebus feſtivis. Cap. 122.*

Intromiſſiones facieadę de bonis debitorum tenentur recipere, & tenere homines juriſdictionis Lonadi. Cap. 123.

INVENTARIUM *bonorum pupillorum faciendum eſt poſt mortem parentum per Notarium, & Conſules, & quam pęnam incurrant non facientes. Cap. 249.*

Inventarium facere debent Tutores, & adminiſtratores bonorum alienorum: Et infra quot tempus, & quam pœnam incurrant non facientes. Cap. 266. § 4.

INVESTITURA. *Inveſtire an teneantur Domini bonorum feudalium, ſeù emphyteuticorum eos, quibus data fuerint inſolutum dicta bona, vel eorum Emptores. Et infra quot tempus; Et quid, ſi abſentes fuerint. Cap. 72.*

Inveſtitura in fraudem creditorum facta non valet. Cap. 73.

Inveſtituram, vel feudum habens de decimis, an poſſit alium inveſtire, vel infeudare. Cap. 176.

Inveſtituram rei livellarię quando quis ſuſcipere teneatur. Cap. 196.

Pro inveſtitura quid recipere poſſit dominus rei. Ibidem.

JUDEX *de medio aſſumptus inter partes quomodo, & quando cadat ab aſſumptione, ut poſſit aſſumi alius Judex. Cap. 155.*

Judex ſecularis cognoſcere poteſt ſuper petitione decimarum. Cap. 175.

Judex

Digitized by Google

Judex ſecularis incidentèr cognoſcere poteſt de qualibet lite, ſeù quæſtione, etiam ſi de ea principalitèr cognoſcere non poſſit. Cap. 178.

JURAMENTUM. *Jurare quomodo, & coram quibus debeat D. Poteſtas in ingreſſu ſui Officii. Cap. 1.*

Juramentum ſuſpicionis dilapidationis rei, de qua petitur ſequeſtratio, ſcribere debet Notarius. Cap. 21.

Jurare quomodo debeat ponens poſitiones Cap. 82. ¶ 2.

Teſtes compelli debent ad jurandum, & teſtificandum. Cap. 87.

Jurare debent Notarii deputati ad teſtes examinandos, & quomodo. Cap. 88.

Juramenta uſurariorum non valent. Cap. 213. ¶ 2. Vide V. Calumnia, & Contractus.

JUS *ſummarium quando, & in quibus cauſis reddatur. Cap. 7.*

Jura non poſſunt acquiri à non ſubjecto juriſdictioni Lonadi. Cap. 142.

Jus habens in re liberè vendenda, an factis proclamationibus, & venditare, amittat jus. Cap. 214. ¶ 1.

Jus ſummarium forenſibus reddendum eſt. Cap. 235. Vide Creditor, & Vendere.

L

LAICI *an, & quando poſſint poſſidere jus decimarum. Cap. 176.*

LAMPAS *accenſa tenenda eſt per Conſules ad plateam tempore nocturno. Cap. 227.*

LEGITIMA *debetur deſcendentibus gravatis reſtituere hæreditatem, & quomodo reſtituenda. Cap. 166.*

Quid de hæreditate ex ultima voluntate. Ibidem.

Legitimationem negans, ſi contrarium probetur, quomodo puniatur. Cap. 90.

LIBELLUS *quando admittendus, & quid continere debeat. Cap. 14. V. Videlicet.*

Libellus plures perſonas continere poteſt, ac in eo à pluribus peti. Cap. 125.

LIS *intelligatur cœpta, petitione porrecta, & in actis demiſſa, & parti legitimè notificata, quando proceditur per viam petitionis, ſeù libelli. Cap. 14.*

Lites decidere poteſt D. Poteſtas abſque conſilio ſapientis de conſenſu partium. Cap. 15. §. 7.

Litem movens Communi Lonadi, quid facere debeat, & quid ipſum Cõmune. Cap. 225. Vide Actio, & Actor.

LITTERÆ. *Litterarum præſentationes fieri poſſint diebus feſtivis. Cap. 122.*

Litteræ generales pignorandi, vel ſequeſtrandi an, & quando ſint concedendæ. Cap. 218.

Litteras pignoratitias ſcribentes Notarii, tenentur ſcribere mercedes Miniſtralium, & nomen Miniſtralis. Cap. 221.

LIVELLUM. *Livellarius non poteſt alienare rem livellariam ſine licentia Domini. Et quid ſi contrafaciat? Cap. 97.*

Livellarius intelligitur poſſidere, ſi poſſideat per bienninm. Cap. 98.

Livellaria bona deſcribenda ſunt in Æſtimis Communium ſuppoſitorum Terræ Lonadi. Cap. 100.

Livellarius vendere volens melioramentum rei livellariæ, an debeat priùs admonere Dominum; Et infra quot tempus debeat Dominus deliberare de emptione dicti melioramenti. Cap. 101.

Quid, ſi Dominus noluerit emere, & livellarius vendat minori prætio, quam Domino ſignificaverit? Ibid.

LOCATIO. *Locare an poſſint minores viginti annorum, ſed majores quatuordecim. Et an poſſint conceſſiones facere temporales ad modicum tempus abſq; ſolemnitatibus in Statutis poſitis; Et per quot tempus poſſint locare. Cap. 29.*

LOGICA. *Logicæ Magiſtri immunes ſint ab omnibus oneribus. Cap. 211.*

M

MAGISTRI *gramaticæ, & Logicæ immunes ſunt ab omnibus oneribus. Cap. 211.*

MAJOR *quatuordecim annis Procuratorem ad lites conſtituere poteſt. Cap. 92.*

Major quatuordecim annis an in prædicto caſu jurare teneatur, & quomodo. Cap. 92.

Major quatuordecim annis poteſt ſe obbligare in inſtrumento Dotis Uxoris ſuæ. Cap. 188.

MANENTUS *quomodo ſit exemptus. Cap. 268.*

MARITUS. *Mariti, vel eorum Hæredes non tenentur reſtituere Dotem, niſi legitimè conſtiterit ſolutam fuiſſe. Cap. 180.*

Maritus lucratur medietatem Dotis Uxoris decedentis ſine aliquibus liberis. Cap. 182.

Maritus ſupervivens Uxori cum liberis ex eodem matrimonio natis, Dotem reſtituere non tenetur, ſed eam conſervare debet liberis ejuſdem matrimonii. Ibid.

Maritus ſupervivens Uxori donaria reſtituere non tenetur. Ibid.

Maritorum bona obligata ſunt pro alimentis occaſione Dotium. Ibid.

Maritus ſuccedit Uxori, & quando. Cap. 186. Vide Uxor.

MASCULI *ex linea paterna per ordinem ſuis aſcendentibus ſuccedunt, excluſis filiabus. Cap. 184.*

Maſculi tenentur alimentare fœminas, & eas dotare ſecundum facultates, arbitrio amicorum communium. Ibid.

Maſculi ad Dotem Fœminarum realitèr, & perſonalitèr obligati ſunt. Ibid. Vide V. Dos, & Mulier.

MASSARIUS. *Maſſariorum electio, eorum Officium, & an, & quomodo jurare teneantur. Cap. 232.*

Pignora vendita occaſione Maſſariæ infra quot tempus redimi poſſint. Ibidem.

MATER *quando non ſuccedit, quid habere debeat. Cap. 185.*

Mater quando ſuccedat in tertia parte. Ibid. ¶ 4. Vide Dos, & Mulier.

MEDICUS *quando ſit immunis ab omnibus oneribus. Cap. 211.*

MERCES. *Mercedum cauſæ ſummariè ſunt terminandæ. Cap. 7. Vide Salarium.*

MINISTRALIS *quam pœnam incurrat, ſi relationem non facit. Cap. 3.*

Miniſtralis quid facere debeat circa relationem ſequeſtri. Cap. 21.

Miniſtralem ſequeſtrum facientem, vel eos, in quorum manibus ſunt res ſequeſtratæ, impedientes, quomodo puniantur, & quid, ſi dictam pœnam ſolvere non poſſint Ibidem. ¶ 2.

Miniſtralis pœna, ſi in carcerem debitorem ponat, antequam D. Poteſtati præſentaverit eum. Cap. 24.

Miniſtrales vigintiquatuor eligendi ſunt quolibet anno in Vicinia Communis Lonadi per ſex bonos, & fide dignos homines dictæ Viciniæ. Cap. 103.

Miniſtralium ſalarium per quos taxandum. Ibid.

Miniſtrales electi in principio menſis ſui Officii teneantur deferre ſuper caput ſuum biretam rubeam ſculptum

Digitized by Google

ptum habentem Stemma, ut vulgo l' arma, Communis Lonadi, ſibi dandam per dictum Commune, & tenentur eam deferre toto menſe ſui officij. Cap. 104.
Miniſtrales, vel aliquos officiales Communis Lonadi deludentes, quomodo puniantur. Cap. 105.
Miniſtralium Officium quodnam ſit. Cap. 106.
Miniſtrales quomodo citare debeant Communia, & Univerſitates Communis Lonadi. Cap. 116.
Miniſtrales in proclamationibus faciendis circa bona ſtabilia liberè vendenda, quid dicere debeant. Cap. 214. § 15.
Miniſtralis pœna recipientis ultra id, quod ſibi taxatum eſt. Cap. 217.
Miniſtralium, & Barrovarij mercedes quænam ſint. Cap. 219. §. 1. 2. 3. & 4.
Miniſtrales tenentur facere executiones pro mercedibus ſibi taxatis. Cap. 221. ¶ 1.
Miniſtralium mercedes in taxa noviſſima quænam ſint. In Privilegijs f. 102. 103. 104.
MINOR. *Minores in judicio interrogati, reſpondere debent cum auctoritate Curatoris. Cap. 10. per tot.*
Minor quatuordecim annorum non poteſt ſe obligare ſine auctoritate Tutoris. Cap. 26.
Minor viginti annorum, ſed major quatuordecim, Curatore carens, quæ requirantur, ut poſſit ſe obligare. Ibid.
Major quatuordecim annis poteſt ſe obligare in contractibus dotium ſine ſolemnitatibus à Statuto requiſitis Cap. 26 in fine Minores, Curatores habentes quomodo ſe obligare poſſint. Cap. 27.
Minores Curatores habentes, ſi juraverint in contractibus celebrandis ſe habere viginti annos, quos non habeant, non valet contractus. Ibid.
Minores, Curatores habentes, ſi contractus celebrent ſine ſolemnitatibus à Statutis requiſitis nõ valent. Ibid.
Contractus cum minoribus viginti annorum ſcienter celebrantes, quam pœnam incurrant, ſi contrahant contra, vel præter formam a Jure noſtro præſcriptam, & contractus ipſi nunquam validari poſſunt. Cap. 28.
Minor ætas in caſibus prædictis quot requirat teſtes ad eam probandam. Cap. 28.
Minores viginti, ſed majores quatuordecim annorum, poſſint locare, & conceſſiones temporales facere ad modicum tempus abſque ſolemnitatibus à Statuto requiſitis, dum tamen non excedant quinqueniũ. C. 29.
Minores in prædictis caſibus poſſunt petere reſtitutionem in integrum ſi probent minorem ætatem. Ca. 30.
Minoribus, pupillis, furioſis, mentecaptis, & prodigis, curatoribus carentibus, vel legitimis defenſoribus, dandus eſt Tutor, vel Curator ſecundùm qualitatem perſonæ. Cap. 85.
Juramentum non convalidat contractum minoris ſexdecim annorum, & quando præſumatur habere ſexdecim annos. Cap. 188.
Minoribus viginti annorum non currit præſcriptio Cap. 197. Vide Vendere.
MOLINARIUS. *Molinariorum quodnam ſit Officium, & quomodo puniãtur eorum delicta Cap. 252.*
MULIER. *pro debito detineri non poteſt Cap. 115.*
Mulier obligare, vendere, alienare, vel renunciare non poteſt alicui ſuo juri, nec conſenſum præſtare alicui contractui ſine licentia duorum ſuorum parentum, exceptis aliquibus caſibus. Cap. 145.
Mulier preſumitur dotata, & dos ſoluta, ſi conſtante matrimonio, infra ſpatium decem annorum petita non fuerit. Cap. 180.
Mulier petere non poteſt dotem à viro ſuo, niſi appareat per legitimam probationem virũ habuiſſe Dotẽ. Ibid.
Mulieri tranſeunti ad plura vota ſuccedunt filij Maſculi cujuslibet Matrimonij, excluſis filiabus. Cap. 183.
Quid, ſi extent filij, & nepotes. Ibid. § 1.
Quid, ſi extent filiæ tantùm, & deſcendentes ex eis Ibid. § 2.
Mulieres quando intelligantur dotatæ arbitrio amicorum communium Cap 184. § 1.
Mulier adulterium committens, amittit dotem, hæreditatem, donationem, & quæcunque alia à viro relicta. Cap. 187.
Mulieribus viduis quomodo non currat Præſcriptio. Cap. 197. § 5. Vide Dos, Fœmina, Maſculus, Maritus, præſcriptio, & Uxor.
MUTUUM *Mutuandum non eſt in ludo, vel pro ludo vel pro donando meretricibus in taberna, nundinis, vel alibi in Terra, vel diſtrictu Lonadi, & contrafaciens quomodo puniatur. Cap. 148.*

N

NEGARE. *Negãs filiationem, vel paternitatem, vel ſe eſſe auum, vel legitimum, vel aſcendentem, vel aliquem eſſe defunctum quomodo puniatur ſi contrarium probetur. Cap. 90.*
NEGOTIUM. *Electus ad negotium aliquod Communis Lonadi compelli poteſt, ad illud faciendam per Dominum Poteſtatem. Et quomodo puniatur recuſans illud facere. Cap. 246.*
In Conſilio, vel Vicinia Communis Lonadi nullus conſulere poteſt ſuper negotio, quod tangat propriam utilitatem conſulentis. Cap. 247.
NEPOTES. *Mulierum tranſeuntium ad plura vota quando, & quomodo ſuccedant ipſis Mulieribus, extantibus filijs. Cap. 183. § 1.*
NOTARIUS. *Examinare debet teſtes, ſi Dominus Poteſtas impeditus fuerit. Cap. 20. § 1.*
Notarius ſcribere debet juramentum ſuſpicionis dilapidationis rei, de qua petitur ſequeſtratio. Cap. 21. §. 1.
Notarius quomodo puniatur, ſi non ſcribat ſubhaſtationes, & prætiorum oblationes. Cap. 37.
Notarius ad teſtes examinandos deputatus jurare debet, & quomodo. Cap. 88.
Notarius ſcribere debet diſtinctè in inſtrumentis, ſummam, milleſimum, & indictionem, & contrafaciens quam pœnam incurrat. Cap. 135.
Notarius non debet ſcribere in actis rationes, quę dantur Iudicibus ad conſulendum. Cap. 168.
Notariorum ſubſcriptionibus credendum eſt, ac ſi ipſi totam ſcripturam feciſſent. Cap. 171.
Notarii mortui, vel infirmi breviariæ an, & quando, & cui ſint concedendæ. Cap. 199.
Notarij defuncti breviariæ deponendæ ſunt pœnes Collegium Notariorum Lonadi, donec commiſſæ fuerint alicui legali Notario, dummodo non reliquerit filium vel deſcendentem Notarium, vel non commiſerit alicui ſuas breviarias. Cap. 199.
Notarij non ſubiecti juriſdictioni Lonadi inſtrumenta conficere non poſſunt. Cap. 200.
Notarij quando inſtrumenta, vel alam ſcripturam rogare poſſint, vel non, ſine ſecundo Notario Cap. 201.
Notarius in ſcribendo aliorum inſtrumenta, quid facere debeat. Cap. 204.
Notarij tenẽtur ſcribere in actis proclamationes factas à Præconibus occaſione rerum liberè vendendarum.

Digitized by Google

Cap. 214. ¶ 9.
Notarij tenentur deponere proclamationes ad banchum Communis Lonadi, & infra quot tempus. Cap. 214. § 14.
Notarius ſcribens litteras pignoratitias tenetur ſcribere mercedes Miniſtralium, & nomen Miniſtralis. Cap. 221.
Notarius quam pœnam incurrat ſi non ſcribat dictum petentis æſtimari damna ſibi data. Cap. 243.
Notariorum mercedes. In privilegijs f. 98. *& ſequentibus, Mercedes antiquitùs f.* 81. 82. *noviſſimæ f.* 88. *cum ſequentibus, in privilegijs.*

O

OBLATIO *realis debiti, ſcilicet præſentatio ejus facta creditori, relevat debitorem ab obligatione deponendi, & à quacumque pœna, ſi creditor illud recipere recuſaverit. Cap.* 102.
OBLIGATIO. *Obligare ſe non poteſt minor quatuordecim annorum ſine auctoritate Tutoris. Cap.* 26.
Obligare ſe non poteſt filius familias ſine conſenſu patris, vel avi, in cujus poteſtate eſt, exceptis aliquibus caſibus. Cap. 144.
Obligare, vendere, alienare, renunciari alicui ſuo juri, vel conſenſum præſtare alicui contractui non poteſt mulier ſine conſenſu duorum ſuorum parentum, & an excipiantur aliqui caſus. Cap. 145.
Obligati ſunt realitèr, & perſonalitèr maſculi ad dotem fœminarum. Cap. 184.
Obligare ſe poteſt major quatuordecim annorum in inſtrumento Dotis uxoris ſuæ. Cap. 188.
Obligata ſunt bona ſolventium cum Communi Lonadi ipſi Communi, & vendi poſſunt. Cap. 233.
OFFICIALES *Communis Lonadi qui, & quomodo ſint eligendi. Cap.* 234.
Officiales viarũ eligẽdi ſunt, & quot eſſe debeãt. C. 239.
Officialium viarum officium quodnam ſit, & an jurare debeant. Ibid. Vide. Via.
OLIVÆ *non ſunt ſpigolandæ, & infra quot tempus, & quomodo puniantur contrafacientes. Cap.* 256.
ONERA, *vel factiones quomodo dividantur inter homines Communis, & juriſdictionis Lonadi. Cap.* 167.
Onera exigere poſſunt Conſules Terrarum juriſdictionis Lonadi à vicinis ſuis, etiam abſque requiſitione Syndici. Cap. 206.
Onera Communis ſolvere debet res immobilis, quoquo modo vendatur, exceptis bonis, quæ transferuntur Eccleſiis, & Hoſpitalibus. Cap. 260.
ORDINAMENTA, *& proviſiones fieri poſſunt ultra Statuta, & quando valeant. Cap.* 265.

P

PATERNITAS. *Vide Negare, & Ceſſio.*
PATRUI, *& patruorum filii ſuccedunt in totum per ſtirpem. Cap.* 185. § 2.
PETITIO. *Vide. Libellus.*
PIGNORATIO. *Pignorari poteſt legitimè citatus, ſi contumax ſteterit per tres dies, cum licentia D. Poteſtatis, quam dare poteſt, & ſi poſtpignorationem contumaciam non purgaverit, bona pignorata vendi poſſunt pro expenſis ad inſtantiam Actoris. Cap.* 107.
Pignora vendita occaſione Maſſariæ infra quot tempus redimi poſſint. Cap. 232.
PLUS *petens quàm ſibi debetur, qualiter puniatur. Cap.* 13.
PŒNA. *Pœnarum ratio quando fiat, & quando non Cap.* 152.
PONTILE. *Pontilia fieri poſſunt ab habentibus domum, ſeu domos confinantes cum Platea Terræ Lonadi, & quomodo fieri debeant. Cap.* 267.
POSITIO. *Poſitiones fieri poſſunt in cauſis civilibus affirmativæ, & negativæ ab utraque parte, de facto proprio, & etiam Defuncti, cujus quis eſt hæres. Cap.* 82.
Poſitiones debent eſſe pertinentes, & non duplices, neque captioſę, neque continere debent infamiam occultam ejus, qui reſpondere debet. Ibid.
Poſitiones qui ponit, quomodo jurare debeat. Cap. 82. § 1.
Poſitionibus quo tempore per præſentem ſit reſpondendum. Et quid, ſi non reſpondeat. Cap. 82. § 2.
Quid, ſi reſpondere debet, aſſerat ſe dubitare, & dubitationis cauſam probabilem habeat. Ibid.
Quid, ſi dubitans negligens fuerit ad reſpondendum in termino ſibi præſcripto. Ibid.
Poſitiones an, & quando clauſæ producendæ ſint, & ſigillatæ, & an ſit danda copia parti. Cap. 82. ¶ 3.
Poſitionibus an ſit reſpondendum perſonaliter, & quando. Ibid.
Quid, ſi qui reſpondere debet, ſit abſens. Cap. 82. ¶ 4.
Quid, ſi ſit abſens a Terra Lonadi, vel à Terra ſolitæ habitationis. Ibid.
Quid, ſi ſit abſens à Terra Territorio, & diſtrictu Lonadi. Ibid.
Poſitiones an fieri poſſint quandocunque ante cauſę concluſionem. Cap. 82. § 5.
Poſitionibus reſpondens, pro negante habetur, ſi dicat, quòd non credit, vel neſcit, nec credit eas, ſeu contenta in eis. Cap. 90.
POSSESSUM *habere intelligitur rei emptæ, ſi poſſideat per bienium. Cap.* 98.
Poſſidere intelliguntur emphyteuticarij, vel livellarij poſſidentes per biennium. Ibid.
Poſſeſſio alicujus viæ non eſt danda, niſi legitimè citetur poſſeſſor. Cap. 118.
Poſſeſſio terminationis terrarum, vel aliquorum bonorum immobilium alicui non eſt danda, niſi priùs citatis poſſeſſoribus, & confinantibus. Ibid.
Quid de poſſeſſionibus, quæ dantur ad executionem ſententiarum, & pronunciarum. Ibid.
Poſſeſſio quælibet defuncti intelligitur translata in hæredem. Cap. 119.
Poſſeſſionem vacuam nullus intrare poteſt rei alicjus immobilis, niſi ſit hæres ejus, qui eam poſſidebat. Cap. 120.
Poſſeſſiones dari poſſunt in diebus feſtivis. Cap. 122.
Poſſeſſor antiquior præſumitur Dominus, & an ſemper. Cap. 160.
D. POTESTAS *Lonadi in ingreſſu ſui Officij jurare debet, quomodo, & coram quibus. Cap.* 1.
D. Poteſtas quando debeat jus reddere. Cap. 6.
D. Poteſtatis pœna non terminantis lites infra terminos à Statutis Lonadi limitatos. Cap. 14.
D. Poteſtas examinare debet teſtes niſi ſit impeditus; aliter per notarium examinandi ſunt. Cap. 20. ¶ 1.
D. Poteſtatis, & ejus Officialium pœna non obſervantium. Cap. 99.
D. Poteſtas terminare poteſt cauſas ſui Anteceſſoris. Cap. 130.
D. Poteſtatis juriſdictio circa Cuſtodes Terrę. Cap. 263.

PRÆ-

Digitized by Google

PRÆCEPTUM *in confitentem in judicio faciendum eſt ad terminum, de quo partes fuerint in concordia; & ſi non fuerint, ad decem dies, ſcilicet ut ſolvat debitor infra decem dies id, quod debet ſuo creditori. Cap. 12.*
Præceptũ quando habeat vim ſententię diffinitivę. Ibid.
Præceptum ad decem dies utiles quando ſit faciendum. Cap. 13.
PRÆCONIS *Mercedes quænam ſint. Cap. 220. § 1. 2. & 3.*
PRÆSCRIPTIO *Præſcribitur res mobilis per poſſidentem ſpatio trium annorum. Cap. 197.*
Præſcribuntur immobilia per poſſidentes bona fide, & juſto titulo per decenium inter præſentes, & viginti inter abſentes. Cap. 197. § 1.
Præſcribuntur actiones ſpatio annorum decem inter præſentes, & viginti inter abſentes. Cap. 197. ¶ 2.
Præſcribuntur immobilia ſervitutes, vel aliquod jus poſſidentes, carentes titulis, ſpatio triginta annorum. Cap. 197. ¶ 3.
Præſcriptio minoribus viginti annorum non currit. Cap. 197. § 2.
Præſcribere non poſſunt Coloni, vel alij ſolventes penſionem contra Dominos ſuos. Cap. 197. § 4.
Præſcriptio quomodo non currat mulieribus viduis. Cap. 197. § 5.
PROCLAMATIONES *quomodo, & quot tempus fieri debeant. Cap. 5.*
Proclamationes occaſione rerum liberè vendendarum quomodo, & quando fieri debeant. Cap. 214. ¶ 1.
Proclamationes tenentur deponere Notarii ad banchum Communis Lonadi, & quando. Cap. 214. ¶ 14. Vide Vendere.
PROCURATOR *poteſt per dominum revocari abſque cauſæ cognitione. Cap. 19.*
Procuratores duos conſtituere non poteſt Actor, neque Reus. Ibid.
Procurator, lite conteſtata, ſi impedimentum habuerit, poteſt alium conſtituere Procuratorem. Ibid.
Procuratorem ad lites conſtituere poteſt major quatuordecim annorum. Cap. 92.
Procuratorem conſtituens minor an jurare debeat, & quomodo. Ibid.
Procurator quando quis ſit ſufficiens. Cap. 95.
Procurator partis litigantis capi, vel detineri non poteſt pro expenſis à cliente non ſolutis. Cap. 137.
Procurator per triennium tantum durat, niſi ad majus tempus eſſet conſtitutus, vel conſtituens eſſet abſens. Cap. 193.
PRODIGUS, *Vide, Minor.*
PROMISSIO *alieno nomine facta actionem tribuit ei, cujus nomine promiſſio facta fuerit, ſi per inſtrumentum conſtet de dicta promiſſione. Idem dicendum eſt de contractu. Cap. 139.*
Promittens adjuvare aliquem, & non adjuvans, quomodo puniatur, & quando. Cap. 253.
PROVJSIONES. *Vide. Ordinamenta.*
PUPILLUS. *Vide. Minor.*

R

RATIONATORES *quomodo eligantur, & quod ſit eorum Officium. Cap. 262.*
RELATIONES *per Miniſtrales qualiter, & infra quod tempus fieri debeant. Cap. 3.*
Relationem non faciens Miniſtralis qualiter puniatur. Ibid.
In relatione ſcribendum eſt nomen Terræ, in qua citatio facta fuerit. Cap. 4.
In relatione citationis factæ in Terra Lonadi ſcribendum eſt nomen contratæ. Ibid.
RELAXATIONES *de carceribus an intelligantur ſolum in præjudicinm Communis Lonadi, an verò etiam in præjudicium creditorum. Cap. 172.*
REPRESALIA *quomodo, & quando concedantur. Et quam pœnam incurrat D. Poteſtas contrarium faciens. Cap. 198.*
REUS. *Vide. Actor.*

S

SALARIUM *Sapientis. Vide. Conſilium.*
Salarium Notariorum tam pro Officio Civili Communis Lonadi, quã pro inſtrumentis. Vide. Notarius
Salarium Miniſtralium. Vide. Miniſtralis.
Salarium Barrovariorum. Vide. Barrovarius.
SAPIENTIS *Conſilium. Vide Conſilium.*
SERIOLÆ *ripæ, & dugalia aptari debent. Cap. 236.*
SATISDARE *in cauſa principali quis non tenetur de expenſis, nec de lite proſſequenda, niſi ſit forenſis. Cap. 174.*
SCRIPTURA. *Vide. Inſtrumentum.*
SENTENTIAM *facere tenetur D. Poteſtas juxta Conſilium Sapientis. Cap. 15. ¶ 6.*
Sententiæ, arbitraria, & arbitramenta (ſi non fuerit appellatum, ſeù reclamatum, aut petita reductio ad arbitrium boni viri infra decem dies) executioni mandantur. Cap. 80.
Sententiæ executionem quænam exceptiones impediant. Cap. 81.
Sententiam iniquam ferens D. Poteſtas, qualitèr puniatur Cap. 86. & quid ſi ignorantèr ferat. Ibid.
Super interlocutoria ſententia non eſt dandum Conſilium Sapientis. Cap. 91.
Sententia quando dicatur nulla. Cap. 127.
Pro ſententia præſumendum eſt, niſi contrarium probetur. Cap. 158.
SEQUESTRUM, *ſeù Sequeſtrationes fieri poſſunt in cauſis à jure communi permiſſis. Cap. 21.*
Sequeſtratio concedenda eſt, ſi ſuſpicio ſit de baratatione, & dilapidatione rei, de qua petitur ſequeſtratio, & juret petens, ita timere, vel probet. Ibid.
Scribere debet Notarius juramentum ſuſpicionis dilapidationis rei, de qua petitur ſequeſtratio. Cap. 21. Ibid.
Sequeſtratæ res relaxari non poſſunt, niſi priùs ille, contra quem facta fuit ſequeſtratio, fidejubeat de dictis rebus ſalvandis, & cuſtodiendis. Ibidem. § 1.
Sequeſtrationes fieri debent in manibus Conſulum, vel duorum vicinorum illius, cujus bona ſequeſtrantur. Ibidem.
Sequeſtrum quando non teneantur accipere Conſules, & vicini. Ibid.
Miniſtralis quid facere debeat circa relaxationem ſequeſtri. Ibid.
Sequeſtrationes fieri non poſſunt in manibus mulierum. Ibidem.
Sequeſtrare qui fecit, infra quot tempus teneatur jus ſuum proſequi, ad hoc, ut ſequeſtratio valeat. Ibidem § 2.
Impedientes Miniſtralem ſequeſtrantem, vel eos, in quorum manibus ſint res ſequeſtratæ, quomodo puniantur. Ibid.
Quid, ſi dictam pœnam ſolvere non poſſint. Ibidem.

Seque-

Digitized by Google

Sequestrum non accipientes Consules, vel vicini, qualiter puniantur. Ibid. §. 3.
Sequestrare faciens, si indebitè sequestrare fecerit, quomodo puniatur. Ibid.
Sequestra salvare tenentur Consules. Cap. 222. Vide. Consules, & Vicinus.
SERVITUS. *Vide. Vendere.*
SOCIDA, *seù de Socidis quomodo fiat ratio. Cap. 212*
SOROR *quomodo, & quando succedat. Cap. 185.*
SPIGOLARE. *Vide. Blada, & Vendemia.*
STATUTO, *sive Statutis nullus renunciare potest. Cap. 191.*
Statutis de venditionibus loquentibus, quando derogetur. Cap. 214. §. 13.
Statutis opponentes quomodo puniantur. Cap. 228.
Statutorum liber stare debet ad banchum juris Communis incatenatus, & quam pœnam incurrat D. Potestas contrarium permittens. Cap. 255.
SUBSCRIPTIO, *Vide. Notarius.*
SUBHASTATIO. *Subhastari an debeant statim bona debitoris æstimata. Et quot subhastationes fieri debeant. Et an fieri debeant diversis diebus. Ca. 35.*
In subhastationibus faciendis quid servandum sit. Et an fieri possint omnibus diebus, & horis. Cap. 36.
Subhastationes, & prætiorum oblationes an scribi debeant, & quomodo puniatur Notarius, eas non scribens. Cap. 37.
Subhastationibus elapsis, seù earum termino, si compareat quis, qui plus offerat, quàm fuerint bona æstimata, quid faciendum. Cap. 38.
Subhastata bona vendi debent eo prætio, quo fuerint æstimata si plus non offeratur. Cap. 39. Et quid, si minus offeratur. Cap. 40.
Quid, si unus ex Creditoribus plus offerat. Cap. 41.
In subhastationibus affines, & consanguinei debitoris, si idem offerant, quod alij sunt alijs præferendi. Cap. 42.
Subhastata bona debitoris, si non fuerint sufficientia ad totum debitum solvendum cum expensis, prius intelligantur adjudicata pro expensis, & deinde pro debito, seù parte debiti. Cap. 43.
Si res pluris vendatur, quam fuerit debitum; quod supereſt debitori dandum est. Et quid, si debitor absens fuerit. Cap. 44.
Si compareat creditor in terminis citationum factarum qui habeat potiora jura in bonis debitoris, & alius creditor habeat in tenutam bona debitoris, quid faciendum. Cap. 45.
Quid si creditores fuerint tempore pares. Cap. 46.
Creditor qui habeat potiora jura in bonis debitoris, & compareat post subhastationes, & distractiones, & fuerit absens tempore citationum, & subhastationum, quid faciendum. Cap. 47.
Quid si præsens fuerit tempore citationum, & subhastationum. Cap. 48.
Si post subhastationem, & distractionem compareat creditor, qui habeat paria, seù posteriora jura in bonis debitoris, & sit absens tempore citationum, & subhastationum quid faciendum. Cap. 49.
Si comparuerint creditores tempore posteriores, habẽtes jus in bonis debitoris, & comparuerint, tempore citationum; ad quorum instantiam bona subhastari debeant? Cap. 50.
Quid, si comparuerit creditor ante distractionem bonorũ debitoris, & dixerit, se habere jus dominij in bonis subhastandis. Cap. 51.
Quid, si prædictus creditor causam habuerit à debitore. Cap. 52.
Quid, si prædictus creditor causam habuerit ab alio, quàm à debitore. Cap. 53.
Quid, si compareat uxor debitoris ante distractionem cum instrumento dotali ad defendenda bona viri sui, & si matrimonium non sit dissolutum. Cap. 54.
Quid, si compareat uxor debitoris post distractionem cum instrumento dotali, ad defendenda bona sui viri durante matrimonio. Cap. 55.
Quid, si matrimonium sit solutum. Cap. 56.
Creditor, qui habet jus in bonis debitoris, an comparere possit ante distractionem bonorum, pro conservando suo jure, & admittendus sit cum primo creditore, & si jus habeat, ut præferatur, an præferendus sit, solutis expensis. Cap. 57.
Subhastanda an sint bona debitoris, si compareat creditor, dicens, creditorem in tenutam missum possidere bona sine titulo. Cap. 61.
Injustè contradicens in prædictis casibus, vel aliquibus eorum, condemnandus est in expensis. Cap. 62.
Summariè an procedendum sit à capite trigesimo quarto usque ad sexagesimum tertium. Cap. 63.
Qui habet jus in bonis debitoris jam distractis, & subhastatis, quid facere tenetur, pro consequendo suo jure, & an possit molestare possessores dictorum bonorum. Cap. 65. Vide Debitor, & Creditor.
SUCCESSIO. *Succedit hæres in livellis. Cap. 159.*
Succedunt filii masculi cujuslibet Matrimonii per stirpem, & per capita mulieri transeunti ad plura vota, exclusis filiabus, & descendentibus ex eis. Cap. 183.
Filij, extantibus nepotibus, mulieris transeuntis ad plura vota, succedunt per capita, & nepotes per stirpem. Cap. 183. §. 1.
Filiæ mulieris transeuntis ad plura vota, non extantibus filiis, sed solum descendentibus ex filiabus, succedunt per capita, & descendentes ex eis per stirpem. Cap. 183. ¶. 2.
Succedunt masculi ex linea paterna per ordinem suis ascendentibus, exclusis fœminis, quæ alimentandæ sunt à prædictis masculis, donec matrimonium contrahant, & ab eis dotandæ sunt secundùm facultates, arbitrio amicorum communium, qui masculi ad dotem realiter, & personaliter obligati sunt. C. 184.
Fœminæ, vel mulieres quando intelligantur dotatæ arbitrio amicorum communium. Et quid si maritari noluerint. Cap. 184. §. 1.
Ascendens proximior ex linea paterna, & fratres, vel filii fratris vel fratrum succedant masculo, vel fœminæ morienti sine liberis, & pupillo, & infanti per capita. Cap. 185.
Fratres, & filii fratrum succedunt in totum per stirpem. Ibid. §. 1.
Patrui, & filii patrui, vel patruorum succedunt in totum per stirpem. Ibid. §. 3.
Matres in prædictis casibus, & ascendentes per lineam maternam, & fœminæ ascendentes per lineam paternam suis descendentibus non succedunt, sed habere debẽt tertiam partem, quæ eisdem ab intestato obveniret. Ibid. §. 3.
Consanguinei germani cum matre, & sororibus succedant. ¶. 4.
Mater cum consanguineis germanis, & sororibus succedit. Ibidem.
Sorores cũ matre, & cõsanguineis germanis succedũt. Ib.

Post

Digitized by Google

Poſt germanos, Matrem, & Sorores, ſuccedunt alij gradus Ibid. ¶ 5.
Poſt prædictus gradus ſuccedunt proximiores tam maſculi quam fœminæ ex linea paterna ſi extant. Si verò non extant, ſuccedunt alij ſecundum jus commune. Ibid. ¶ 6.
Succedit Maritus uxori, & quando. Cap. 186.
SUMARIUM *jus in quibus caſibus ſit reddendum. Cap.* 7.
Sumarium jus eſt reddendum omni die, etiam feriato. Cap. 22. ¶ 1. *& Cap.* 23.
Sumariè procedendum eſt à capite trigeſimo tertio ad ſexageſimum tertium. Cap. 63.

T

TALEÆ. *Vide. Onus.*
TAXA. *Vide. in Privilegijs, ad pag.* 97. *uſq.* 111. *Mercedum Illuſtriſſimi D. Poteſtatis, Sp. Sp. Rationatorum, Notariorum, & Miniſtralium.*
TERMINI *ad probandum, reprobandum, & conſilium Sapientis petendum exiſtunt in Cap.* 15. *à* § 1. *uſque ad finem.*
Termini prorogari, & minui poſſunt cum cauſæ cognitione, & abſque prorogatione inſtantiarum cauſarum. Cap. 18.
Termini ad probandum ſunt dierum utilium. Cap. 131.
Termini ad probandum habentur loco litis conteſtatæ, & quando. Cap. 132.
TESTAMENTA *quod requirant teſtes. Cujus juriſdictionis debeant eſſe. Quod requirant aliæ ultimæ voluntates. Cap.* 31.
Teſtari an, & quando poſſint condemnati ad Mortem. Cap. 210.
TESTES *in cauſis civilibus jurare debent. Cap.* 20.
Teſtes examinari debent per D. Poteſtatem, vel per Notarium Lonadi, ſi ipſe impeditus fuerit. Ibid. ¶ 1.
Teſtium dicta ſcribi debent cum interrogationibus à parte productis. Ibid.
Teſtes clarè, & diſtinctè reſpondere debent. Ibid.
Teſtium poſt examinationem quid faciendum. Ibid. § 2.
Teſtes an, & quando poſſint iterum examinari ſuper eiſdem capitulis. Et quid, ſi in ſecunda examinatione contrarium dicant ejus, quod in prima dixerunt. Ibid. § 3.
Teſtes extra Terram, & Territorium, & Diſtrictum Lonadi habitantes, quomodo ſint producendi in cauſis civilibus, & infra quot tempus ſint examinandi Cap. 84.
Teſtes compelli debent ad jurandum, & teſtificandum. Cap. 87.
Teſtificari non poſſunt homines Terrarum juriſdictionis Lonadi pro ſuis Univerſitatibus. Cap. 110.
Teſtium nomina, & cognomina ſunt in cauſis civilibus producenda in ſcriptis ipſo die, vel præcedenti productioni. Cap. 111.
Teſtium numerus eſt taxandus per D. Poteſtatem. Ibid.
Teſtes, & Teſtium dicta poſſunt partes invicem litigantes committere cuilibet Notario de Collegio Notariorum Lonadi maiori vigintiquinq; annorũ. Cap. 112.
Teſtificari non poſſunt banniti. Cap. 157.
Teſtificari quomodo nequeant donatores, vel alienantes. Cap. 192.
TUTOR, *vel Curator dandus eſt minoribus, pupillis, furioſis, mentecaptis, aut prodigis Curatore carentibus, vel legitimo deffenſore in eorum cauſis. Cap.* 85.
Tutor quando quis ſit ſufficiens. Cap. 95.
Tutores quomodo eligendi ſint. Cap. 266.
Tutores legitimi aſſumere debent tutelam; & quid, ſi non aſſumant. Cap. 266.
Tutores teſtamentarij aſſumere debent tutelam, & quando, & quid, ſi non aſſumant. Ibid. § 1.
Tutores inventarium facere debent, infra quod tempus, & qualiter puniantur illud non facientes. Ibid. § 2.
Vide. Inventarium.

V

VENDERE. *Vendi debent bona ſubhaſtata eo prætio, quo fuerint æſtimata, ſi plus non offeratur, & quid ſi minus offeratur. Cap.* 34. *e* 40. *& reliqua vide in V. Subhaſtatio, & Emphiteuſis.*
Venditor capi, & detineri poteſt ad inſtantiam emptoris, & fidejuſſoris, vel eorum hæredum pro pretio rei Evictæ. Cap. 136.
Vendere an, & quando poſſint Conſules Terræ, & juriſdictionis Lonadi bona ſuorum Communium. Cap. 207.
Venditionis rerum ſtabilium quomodo faciendæ ut ſalvæ ſint. Cap. 214.
Proclamationes occaſione rerum liberè vendendarum quando, & quomodo fieri debeant. Ibid.
Jus habens in re liberè vendenda, an factis proclamationibus, & vendita re, amittat jus. Ibid. § 1.
Res ſtabiles vendendæ an poſſint liberè vendi, etiam ſi compareant creditores in termino probationum. Ibid. § 2.
Quid, ſi compareat creditor in termino dictarum proclamationum, qui habet jus in ſtabili vendendo. Ibid. § 3.
Quid, ſi compareat minor, vel alius ejus nomine in termino dictarum proclamationum, qui habeat jus in dicto ſtabili vendendo. Ibid. § 4.
Quid, ſi ſint bona dotis, vel donationis propter nuptias, vel filiorum, vel aliorum deſcendentium. Ibid. § 5.
Jura, & actiones in rebus liberè vendendis quando non teneatur quis dare in ſcriptis, vel comparere. Ib. § 6.
Quid dicendum de minoribus viginti annorum, furioſis, & mente captis, qui habeant, vel non habeant Tutores, vel Curatores, & de Viduis prætendentibus jus hypothecæ pro dicto, livello, vel aliqua alia ſucceſſione, ſi ſint abſentes tempore proclamationum: quot tempus habeant ad comparendum; & quando quis intelligatur abſens. Ibid. § 7.
Res vendenda ſervata forma hujus Statuti, non eſt libera à ſervitute, cui ſubjacebat. Cap. 214. § 8.
Comparens ad oſtendendum jus ſuum jurare debet, & quomodo. Ibid.
Proclamationes occaſione rerum liberè vendendarum, quando habeantur pro ſolemniter factæ. Ibid. § 9.
Notarij tenẽtur ſcribere in actis proclamationes factas à Præconibus occaſione rerum liberè vendendarum. Ibid.
In rebus liberè vendendis non eſt præjudicandum Seren. Dom. Noſtro neque Communi Lonadi. Ibid. ¶ 10.
Proclamationes an, & quando amitti poſſint in venditionibus. Ibid. § 11.
Quando per prædicta non intelligatur jus acquiſitum de vendendo forenſibus. Ibid. § 12.
Quando derogetur Statutis loquentibus de vẽdtionibus Ibid. ¶ 13.
Notarij tenentur deponere proclamationes factas occaſione rerum liberè vendendarum ad banchum Com-

Digitized by Google

munis Lonadi; & infra quot tempus. Ibid. ¶ 14.
Miniſtralis in proclamationibus faciendis circa ſtabilia liberè vendenda quid dicere debeat. Ibid. § 15.
Amovens ſcriptura de venditionibus rerum ſtabilium affixam in locis, in quibus affixa erit, quam pœnam incurrat. Ibid. § 16.
Vendere quando poſſint, vel incantare, vel locare, vel in emphyteuſim dare Communia Lonadenſia bona vicinorum ſuorum. Cap. 216.
Vendi poſſunt bona ſolventium cum Communi Lonadi à prædicto Communi. Cap. 233.
Bona vendita occaſione ſolutionis oneram Communis Lonadi infra quot tempus redimi poſſint 1. ibid. Vide: V. Emphyteuſis, Emptio, Forenſis, & Notarius.
VIA. *Viæ tàm magiſtræ, quàm non, ſunt reficiendæ, quomodo, & à quibus. Cap. 238. & quænam ſint magiſtræ. Ibid.*
Viarum Officiales eligendi ſunt, & quot debeant eſſe. Cap. 239.
Quodnam ſit Officium Officialium viarum. Ibid.
Viarum Officiales jurare debent. Ibid.
Viæ non ſunt cavandæ, qualiter puniantur eas cavantes abſque licentia Officialium viarum. Cap. 240.
Viæ in Terra Lonadi non ſunt impediendæ, & quomodo puniantur eas impedientes. Cap. 242. Vide; V. Officiales.
VICINI, *& Conſules quando non teneantur accipere ſequeſtrationes. Cap. 21.*
Vicini, & Conſules quomodo puniantur, ſi ſequeſtrum non accipiant. Ibid. Vide V. Conſules, & Sequeſtrum.
VIDUA. *Vide. Vendere.*
VINDEMIA. *Vindemiantes ante tempus in Conſilio determinatum quam pœnam incurrant. Cap. 257.*
UNIVERSITAS. *Univerſitatis nomine quando quis agere poſſit. Cap. 95. Vide Collegia, & Comunitas.*
USURA. *Uſurariorum contractuum non eſt faciendæ ratio. Cap. 150.*
Actio denegatur de contractibus uſurarijs & de uſuris. Ibid.
De uſuris repetendis an, & quando fiat ratio. Cap. 177.
Uſuræ repeti poſſunt coram Judice ſæculari, & quando. Cap. 213.
Uſurarius quomodo quis probetur. Cap. 213 in principio.
De uſuris jus ſummarium reddendum eſt, & omni die etiam feriato. Cap. 213. § 1.
A ſententiis latis de uſuris appellari non poteſt. Cap. 213. ¶ 2.
Contractus uſurarius, & juramenta uſurariorum an valeant, & quando contractus ſint uſurarij. Cap. 213. Ibidem.
Contractus uſurarius quando intelligatur diſſolutus. Cap. 213. § 3.
Uſurarij an poſſint ſe deffendere à reſtitutione uſurarum. Cap. 213. § 4.
Pœna tenentis aliquem pro uſurario. Cap. 213. ¶ 5.
UVÆ *an, & quando colligi poſſint à non dominis tempore Vindemiæ. Cap. 257.*
UXOR *debitoris, ſi compareat ante diſtractionem bonorum dicti debitoris cum inſtrumento dotali ad defendenda bona viri ſui, quid faciendum eſt. Cap. 54.*
Quid, ſi matrimonium non fuerit diſſolutum. Ibid.
Uxor debitoris, ſi compareat poſt diſtractionem bonorum viri ſui cum prædicto inſtrumento dotali, ad defenſionem bonorum ſui viri, durante matrimonio, quid faciendum. Cap. 55.
Quid, ſi matrimonium ſit ſolutum. Cap. 56.
Uxor tenetur recipere inſolutum poſt mortem mariti res ſibi in dotem datas, ſecundum æſtimationem amicorum communium. Cap. 181.
Uxor poſt mortem mariti non poteſt exigere donationem propter nuptias, ſed tantum dotem. Cap. 182.
Uxor poſt mortem mariti habere poteſt ſolum donaria extantia tempore mortis mariti. Ibid.
Uxori quomodo ſuccedat vir. Cap. 186.
Uxor adulterium committens amittit dotem, hæreditatem, donationem, & quæcunque alia à viro legata. Cap. 187. Vide Donatio, Maritus, Mulier, & ſucceſſio.

IN-

Digitized by Google

INDEX STATUTORUM CRIMINALIUM

ACCUSARE *quando possit minor 25. annis, & quando major 20. Cap. 31.*
Accusare possunt mulieres, & omnes specialiter à jure non prohibiti. Cap. 31.
Accusare potest quilibet. Cap. 32.
Accusatores, Denunciantores, & inquisitores positiones facere possunt in criminalibus. Cap. 33.
Accusantis calumniosè pœna. Cap. 45.
Accusas falsas producens Datiarius, vel aliquis ejus nomine, quomodo puniendus. Cap. 184.
Accusæ, vel Denuntiæ an, & quando renunciari possit, & renuncians in frandem Communis Lonadi, quomodo puniatur. Cap. 291. Vide Terminus.
AGERE, *& se defendere in propria, & suorum causa, an possit major sexdecim annis. Cap. 31.*
Agere debet minor sexdecim annis per Curatorem. Cap. 31.
Actorum copia danda est. Et quænam sit D. Potestatis pœna, si contrarium jubeat. Cap. 242.
ADULTERIUM *mulieri committenti quæ pœna infligi debeat; per quos accusari possit, & quomodo cognoscatur mulierem volontariè cognitam fuisse. Cap. 81. Vide. Mulier, Vidua, & Virgo.*
ADVOCATUS *dandus est in causa invasionis, vel turbationis alicujus rei sibi factæ. Cap. 208.*
Advocatorũ mercedes tàm in civilibus, quàm in criminalibus causis. Cap. 292. Vide. Procurator.
AGGRESSOR. *Vide Furtum, & occidere.*
AGRORUM DEPOPULATORES *quomodo puniendi sint, & qui dicantur. Cap. 72.*
AMPUTARE, *Amputans membra, vel nasum alicui, quomodo puniatur, & quando duplicetur pœna. Cap. 53.*
ARBOR, *Arboribus, seu vitibus damnum dantes, quomodo puniantur. Cap. 173. §. 2.*
ARMA, *Armis vetitis percutiens aliquem sine morte, sed cum sanguinis effusione, quam pœnam incurrat. Cap. 51.*
Armis vetitis percutiens aliquem sine morte, & sanguinis effusione quomodo puniatur. Ibid.
Armis vetitis percutiens aliquem in Palatio, Platea, vel portis Terræ, & Cittadellæ Lonadi, vel in confinibus prædictorum locorum cum sanguine, vel sine sanguine, quomodo puniendus, & quænam sint arma vetita. Ibid.
Armis vetitis percutiens aliquem de nocte cum sanguine, vel sine sanguine, quomodo puniatur. Ibid.
Armis vetitis percutiens aliquem, & feritam faciens, quomodo puniendus. Cap. 51. ¶. 1.
Armis vetitis occidens aliquem, quam pœnam incurrat. Ibidem.
Quid, si remaneat cicatrix in facie, à gula tamen supra. Ibid.
Quando duplicetur pœna in prædictis casibus. Ibid.
Arma deferens tempore nocturno, vel sine lumine, quomodo puniatur. Cap. 191.
Arma vetita portantes, quomodo puniendi, & an semper pœnam incurrant. Cap. 194.
Ferrum fraudolosum portantes, qualiter puniantur. Cap. 195. Vide Injuria.
ASSASSINUS *quomodo puniatur, & quinam dicantur assassini. Cap. 63.*
Assassinis auxilium, consilium, vel favorem præstantes, quomodo puniendi. Ibid.
AVERITATORES *quomodo puniantur. Cap. 189.*
AUFERRE, *Vide Furtum.*
AVES *alienas, vel accipetrem, vel canes alienos tenentes, & non restituentes, quam pœnam incurrant. Cap. 252.*
AUXILIUM, *Vide Assassinus, homicidium, & maleficium.*

B

BANNITUS *ad mortem, & ad membri abscissionem ob contumaciam, si captus fuerit, an possit de innocentia sua probare. Cap. 20.*
Banniti Communis Lonadi capiendi sunt. Cap. 98.
Bannitum capientis præmium quodnam sit. Cap. 99.
Banniti de rebellione, proditione robaria, & schacco, vel maleficio scienter receptatores, quomodo puniantur. Cap. 155.
Non banniti, sed rebellis receptator scienter, quæ sit ejus pœna. Ibid. §. 1.
Banniti causa sanguinis scienter receptator quomodo puniatur. Ibid. ¶. 2.
Banniti de maleficio non causa sanguinis scienter receptator qua pœna puniatur. Cap. 155. § 3. & quid, si sit Agnatus, Cognatus, vel Affines &c.
Bannitus de falso exercere non potest Officium publicum, neque Advocationem, vel Procurationem. Cap. 170.
Bannitos conversantes in suis Terris capere debent Communia, & qualiter puniantur, si contrafaciant. Cap. 181.
Bannitos capere volentes si quis impediat, quomodo puniatur. Cap. 182.
Banniti quando possint impunè offendi. Cap. 220.
Banniti de maleficio ad petitionem sui juris admittendi non sunt, neque ad testimonium reddendum. Et quid, de bannitis ob. fidejussionem. Cap. 221.
Bannitorum, vel rebellium tenentes bona, quando restituere teneantur una cum fructibus. Cap. 226.
Bannitorum bona quando veniant in Camera Serenis. Dom. & Communis Lonadi, & quando solùm in Camera Serenis. Dom. Cap. 228.
Banniti quando transmitti debeant ad locum, ubi fuerunt banniti. Cap. 231.
Bannitus reus mortis impunè potest offendi, tam in Terra, quam in Districtu Lonadi. Cap. 264.
Bannitus consignans alium bannitum, vel plures, quod privilegium habeat; & quid, si præsentans non sit bannitus. Cap. 277.

Ban-

Digitized by Google

Bannitus in carceribus detentus pro aliquo delicto, quando non possit præsentari per Commune ut liberetur. Cap. 279.
Bannitus vel condemnatus in carceribus quando non possit offerri. Ibid. ¶ 1.
Bannitus, vel condemnatus in carceribus habilis ad solvendum, an possit offerri. Ibid. ¶ 2.
Bannitorum bona persequenda sunt per D. Potestatem, & Consules Lonadi, ut perveniant in Cameram Serenis. Dom. vel in Cameram præfatam & Communis Lonadi. Cap. 229.
BECCARIJ *recidentes bestias aliquas sine licentia D. Potestatis, vel Consulum, quomodo puniantur. Et quid teneantur facere Consules in hoc casu, antequam licentiam dent. Cap.* 137.
Beccarij quibus diebus teneantur habere carnes venales. Cap. 138.
Beccarij vendentes carnem pro alia, quam pœnam incurrant. Cap. 139.
Beccarij injustè ponderantes quomodo puniendi. Cap. 140.
Beccarij vendentes bestias fœtidas, qualiter puniantur. Cap. 141.
BESTIAM *mortuam portantes intus Terram Lonadi, vel propè ipsam Terram per unum milliare, quomodo puniantur. Cap.* 247.
Bestiam morbosam conducentes intus Terram, vel apud ipsam Terram, quam pœnam incurrant. Cap. 250.
Bestias conducens, vel permittens ire in foveas Terræ, vel Citadellæ Lonadi, vel personaliter euntes, qualiter puniantur. Cap 283.
Exclamationes faciendæ sunt, de non eundo personaliter, vel conducendo bestias in foveas Terræ, & Citadellæ Lonadi. Ibid.
BLASPHEMIA. *Blaspemantis Deum, Beatam Virginem Mariam, & Sanctos pœna quænam sit. Cap.* 42.
BONA *eorum, qui ad mortem damnantur pro contumacia publicanda sunt. Cap.* 38.
Bonorum alicujus publicatio intelligitur semper salvo jure creditorum, & legitima filiorum. Ibid.
In publicandis bonis jus creditorum, & descendentium intelligitur salvum. Cap. 178.
BUBULCUS *ascendens plaustrum, vel timonum, quam pœnam incurrat. Cap.* 251.
BUSCATIA. *Obligationes, & pignorationes, contractus, vel distractus occasione buscatiæ nullius sunt valoris. Et quando præsumantur occasione buscatiæ. Cap.* 187.
Infamatorum de ludo buscatiæ pœna. Cap. 190. *Vide. Ludus.*

C

CALCINA *quomodo coquenda, & an possit misceri cum alia. Cap.* 267.
Calcinæ taxa, per quos facienda, & quando facienda. Cap. 268.
Calcina ponderanda, & taxanda est ad rationem pensium sex pro quolibet sextario. Cap. 269.
CANDELAS *facientes apud plateam, vel apud domos, ubi habitant Officiales Terræ Lonadi per unum tractum manus quomodo puniantur. Cap.* 249.
CANIS. *Vide. Avis.*
CAPERE. *Capientes furem, vel malefactorem, & negligentes in eum consignando, quam pœnam incurrant. Cap.* 93.
CAPITANEUS. *V. D. Potestas.*
CAPUTEUM *accipiens alicui injuriosè, quomodo puniendus. Cap.* 218.
CARCEREM *privatum tenens, vel exercens, quomodo puniatur. Cap.* 84
Captivum tenens aliquem, & faciens eum redimere; qualiter puniatur. Cap. 86.
Captivum non tenens aliquem, sed faciens eum redimere metu in aliqua re, quomodo puniendus. Cap. 87.
Carcerum custodes si relaxent aliquem è carceribus absque licentia D. Potestatis, quam pœnam incurrat. Cap. 211.
Carcerum fractores quomodo puniantur. Cap. 212.
Carcerum custodes malè tractantes carceratos, quomodo puniri debeant. Cap. 213.
Carcerati quid solvere debeant custodibus carcerum, & quomodo carcerati tractandi sint. Cap. 244.
Carcerandæ sunt mulieres in uno carcere separato, ubi non sint viri. Cap. 246.
Carceratus antequam offeratur, vel liberetur pro debito, quid faciendum. Cap. 279. §. 3. *Vide. Detentio.*
CAVANTES *in præjudicium alterius quomodo puniandi. Cap.* 245.
CESSIO. *Vide. Donatio.*
CICATRIX *si remaneat in facie ob percussionem quomodo percutiens puniendus sit. Cap.* 52.
CITATIO. *citatus reus, si non compareat, quam pœnam incurrat. Cap.* 16.
Citandus quomodo sit reus. Cap. 21.
Citandus est bis reus, si in prima citatione personaliter inventus non fuerit. Cap. 22.
Citationes in criminalibus in scriptis fieri debēt, Et quid continere debeant. Cap. 23.
Citandus quomodo sit forensis in criminalibus. Cap. 24.
Reus, si non comparuerit in termino citationum, quid faciendum. Cap. 25.
Non citans Ministralis, quando requisitus fuerit, quomodo puniendus. Cap. 287.
COGNOMEN. *Vide. Nomen.*
COLUMBOS *capiens, quam pœnam incurrat C.* 282.
Instrumentum portantes ad capiendos columbos qualiter puniatur. Ibid. §. 1.
Columbos à columbarijs vendentes, exceptis pipionibus, vel attrapatos columbos tenentes, quomodo puniendi tam vendentes, quàm donantes, ementes, & attrapatos tenentes. Cap. 282. §. 2.
Columbos casalengos, qui non sint de columbarijs, quilibet non suspectus vendere potest. Ibid. §. 3.
Ad columbaria tenentes retes tractorias ad usceras, vel fenestras columbariorum suorum, vel claudentes ipsas usceras, vel fenestras de die, qualiter puniantur. Ibid. §. 4.
Trahentes cum balestris, vel teretis, vel aliquibus alijs instrumentis ad aliquod columbarium, pro columbis offendendis, quomodo puniantur. Ibid. ¶. 5.
Procedendum est per inquisitionem, & summariè contra personam suspectam de occisione columborum ad denunciam cujuslibet personæ, cujus interest. Ibid. §. 6.
Proclamationes fieri debent de prædictis circa columbos in locis consuetis. Ibid. §. 7.
COMMUNIA *tenentur dare auxilium, ad consignandum malefactores, & fures captos. Cap.* 92.
Deputati, vel electi ad negotia Communis, & recusantes, quàm, & quando pœnam incurrant, & quid, si negotia ad finem non perducant. Cap. 125.

Com-

Digitized by Google

Communia quomodo teneantur ad damna data in ſuis territorijs. Cap. 174.
Communia quam pœnam incurrant, ſi non denuntient, vel capiant bannitos converſantes in ſuis Terris. Ca. 181.
Communia quando teneantur ſolvere fictum, vel reddi-tus pro ſeduminibus, & terris, quæ propter potentiam alicujus non laborarẽtur, vel nõ habitarentur. C. 207
Communia Lonadenſia habentia Statuta contra Statuta, & libertatem Communis Lonadi, quam pœnam incurrant. Cap. 254.
Communia qualiter teneantur ad emendationem robariarum. Cap. 278. Vide Negotium.
CONCUBINARIUS. *Concubinariorum pœnam quænam ſit, & quot teſtes requirantur ad dictum delictum probandum. Cap. 43.*
Concubinarius quando de violentia accuſari poſſit. Cap. 82. §. 2.
CONDEMNARE. *Condemnandus, & condemnatus intelligitur victus victori in expenſis. Cap. 15.*
Corporaliter nullus puniri poteſt, niſi lege municipali caveatur, & quando caveatur. Cap. 47.
Aggreſſores, & craſſatores viarum publicarum quomodo puniantur. Cap. 72.
In condemnationibus ad Commune pertinentibus, ſaltuum intelligitur jus creditorum, & deſcendentium. Cap. 178. §. 1.
Condemnationes quando à Dño. Poteſtate mutari non poſſint. Cap. 233.
Condemnatus, vel Bannitus in carceribus habilis ad ſolvendum, an, & quando poſſit offerri. Cap. 279. ¶. 1. & 2.
Condemnationem petentes remitti condemnato qualiter puniendi ſint. Cap. 290.
Condemnationes quę veniant, vel pertineant ad Commune Lonadi. Cap. 293.
CONQUERERE. *conquerentis coram alieno Judice, quàm coram Judice Communis Lonadi quę-nam ſit pœna. Cap. 259.*
CONSANGUINEORUM, *vel affinium delicta quomodo puniantur. Cap. 103. Vide Procedere.*
CONSILIARIJ *Communis Lonadi revelantes ſecreta Conſilij, realiter, & perſonaliter puniendi ſunt. Cap. 118.*
Conſiliarii Communis Lonadi non venientes ad Conſilium qualiter puniendi ſint. Cap. 149.
CONSILIUM *Sapientis non eſt dandum in criminalibus. Cap. 14.*
CONSULES *Terrarum tenentur notificare omnia maleficia infra tres dies. Cap. 32.*
Conſules non denuntiantes maleficia infra prædictum tempus, quomodo puniantur. Et quid continere debeat denunciatio. Ibid.
Conſules quid facere debeant, antequam Beccariis licentiam dent occidendi beſtias. Cap. 137.
Conſules non quærentes fraudantes datia panis, vini, carnis &c. quomodo puniantur. Cap. 152.
Conſules Terræ Lonadi, vel aliarum ejuſdem juriſdictionis prohibentes pignus Miniſtralibus, vel auxilium eis non dantes, ſi requiſiti fuerit, qualiter puniantur. Cap. 186. §. 1.
Conſules Terræ Lonadi tenentur denunciare D. Poteſtati ludentes, & mutuantes ad ludum, bannitos de maleficio, latrones, & homines malæ famæ. Et infra quot tempus. Cap. 188.
Conſules, & alii notificare debent violentias: infra quot tẽpus: & contrafacientes quomodo puniãtur. C. 204.
Conſules, & alii, an, & quando teneantur denuntiare invitamenta. Cap. 198. ¶ 1.
Conſules non notificantes maleficia, quomodo puniendi ſint: & infra quot tempus ea notificare debeant. Cap. 222.
Conſules non notificantes vulnera, vel homicidia, quomodo puniri debeant: Et quot tempus habeant ad notificandum. Ibid. ¶ 1.
Conſules tenentur obedire mandatis D. Poteſtatis pro pignoribus, & intromiſſionibus. Cap. 273. Vide Carcer.
CONTRACTUS *de rebus per violentiam datis nullius ſunt momenti. Cap. 203. Vide. Buſchatia.*
CONTUMAX *corporaliter puniri non poteſt, niſi contra eum extent indicia, ex quibus puniretur, ſi preſens eſſet. Cap. 17.*
CORDAS *budellorum facientes intus Lonadum, nec prope per dimidium, milliare qualiter puniantur. Cap. 248.*
CORRUMPERE *tentantes D. Poteſtatem, vel ejus Officiales, ne juſtitiam faciant, quomodo puniantur. Cap. 89.*
CUPPI *cujus menſuræ eſſe debeant. Cap. 267.*
Cupporum taxa, calcinæ, quadrellorum, taxillorum &c. per quos, & quando faciendæ. Cap. 268.
CUSTOS. *Vide. Carcer.*

D

DAMNUM *dantes aliter, quam per incendium à libris decem mezanorum ſupra, quomodo condemnentur. Cap. 173. & quid à libris decem infra. Ibid. § 1.*
Damnum dantes vitibus, vel arboribus, quomodo puniantur. Cap. 173. § 2.
Communia quomodo teneantur ad damna data in ſuis territoriis. Cap. 174.
DATIARIUS *vini gabellare debet vinum vendendum ad minutum, ſeu uvas vini in quo reperitur dictum vinum. Cap. 126.*
Datiario vini quid ſolvendum ſit, ſi vendatur ad minutum. Ibid.
Datiarij, vel aliqui eorum nomine producentes falſas accuſas, quomodo puniantur. Cap. 184. & Cap. 284. Vide Conſules; & Hoſpes.
DEBITUM. *V. Pœna.*
DECAPILLARE. *Decapillans aliquem, quomodo puniatur. Et quid ſi ſit minor duodecim annis, vel fecerit correctionis cauſa. Cap. 215.*
DEFENSIO. *Quæ perſonæ admittantur in criminalibus ad defenſiones Rei. Cap. 29.*
Defenſiones dandæ ſunt ante condemnatiõnẽ. Cap. 75.
DELICTA *committentes Lonadenſes, vel diſtrictuales extra Terram, & Diſtrictum Lonadi, quomodo puniantur. Cap. 3.*
Procedendum quomodo ſit circa delicta commiſſa per Lonadenſes, vel diſtrictuales in prædictos Lonadenſes, vel diſtrictuales, ſed extra Terram, & diſtrictum Lonadi. Cap. 4.
Delictum committens forenſis in Lonadenſem, vel diſtrictualem extra Terram, & diſtrictum Lonadi, qualiter puniatur. Cap. 5.
Perjuri ad delicta probanda non admittantur. Cap. 35.
Delicta inter conſanguineos, & affines quomodo puniantur.

Digitized by Google

tur. Cap. 103.
Delicta in D. Poteſtatem, vel Capitaneum qualiter puniantur. Cap. 106.
Quomodo ſit procedendum circa delicta cõmiſſa in loco feſtivitatis, congregationis, vel ſolatij, vel in Caſtro, ſeù Roccha Lonadi, & ſub cuſtodiis portarum Lonadi, vel Citadellæ. Cap. 110.
Delictum committi mandans, quomodo puniatur. Cap. 111.
Delictum committi mandans per aſſaſſinum, vel proditorem, quomodo puniri debeat: Et quando intelligatur delictum committi per aſſaſſinum. Ibid.
DENS. *Dentem ejiciens alteri, qualiter puniatur. Cap. 271.*
DENUNCIARE. *Denunciæ, accuſæ, vel inquiſitioni infra quot tempus reſpondendum ſit. Cap. 9.*
Denuntia, accuſa, vel inquiſitio infra quot tempus probari poſſit. Cap. 10. Vide Accuſare, & Conſul.
DEPOPULATOR. *Vide. Agrorum* Depopulator.
DEPUTATUS. *Vide. Commune.*
DESIGNARE. *Deſignandæ ſunt petiæ terræ à livellario domino ſuo requirenti. Cap. 257.*
DETENTIO. *Detentus in carcere, ſi eam frangat, quomodo puniatur. Cap. 46.*
Tenens aliquem incluſum, & non faciens eum redimere, qualiter puniri debeat. Cap. 85.
Detineri quando non poſſit ſatisdans. Cap. 102. Vide Carcer.
DIES. *Vide. Feriæ.*
DILATIO. *Vide. Terminus.*
DOLUM, *vel fraudem committens in arte ſua, qua pœna puniendus ſit. Cap. 262.*
DOMUS *Terræ Lonadi, & diſtrictus deſtrui non poſſunt, & deſtruentes, & deſtructionem concedentes quomodo puniendi. Cap. 175.*
DONATIO. *Donans, vendens, vel cedens jus ejuſdem rei immobilis duobus diverſis in diverſis contractibus, quam pœnam incurrat. Cap. 219.*

E

ELECTIO. *Vide. Commune.*
EXCUSATIO. *Vide. Deffenſio, & Procurator.*
EXPENSA. *Vide. Condemnare.*

F

FALSUM. *Falſificans, vel ſigillum buletinum Sereniſs. Dominij Venetiar., vel D. Poteſtatis, vel Capitanei, vel Communis Lonadi, vel Collegij, vel Univerſitatis, vel alterius perſonæ quomodo puniendus ſit. Cap. 157.*
Falſificans ſcripturam exiſtentem in Cancellaria Communis Lonadi, qualiter puniatur. Et quid, ſi ſit Notarius. Cap. 158.
Falſificans cartam, vel ſcripturam, vel acta publica, quomodo puniendus. Cap. 159.
Falſam cartam, vel ſcripturam ſcienter producens in judicio, qua pœna puniatur. Cap. 160.
Quid verò, ſi ignoranter producatur. Et quomodo cognoſcatur ignoranter produci. Ibid.
Falsò aliquem in banno ſcribens, vel ſcribi faciens, vel falsò ſcienter extrahens de banno, quomodo puniatur et quid, ſi ſit Notarius. Cap. 161.
Falſum inſtrumentum producens, quomodo puniatur, ſi fiat ad inſtantiam producentis. Cap. 164.
Falſi teſtes quomodo puniantur. Cap. 165.
Falſos teſtes ſcienter in criminalibus producens, vel eis utens, quomodo puniendus. Cap. 166.
Falſi Teſtes in civilibus, quomodo puniẽdi ſint. Cap. 167.
Falſos teſtes ſcienter producens in civilibus, vel eis utens, quam pœnam incurrat. Ibid. § 1.
Falſum committens alitèr, quàm jure municipali ſit cautum, qua pœna puniendus. Cap. 171. Vide. Bannitus, & Moneta.
FAMULUS. *Famuli, vel famulæ recedentes à ſuis Dominis cum rebus Dominorum ſuorum, quomodo puniantur. Cap. 73.*
Famulos nullus incitare poteſt ad fugam factis, vel delictis, vel auxilio, conſilio, vel favore. Ibid.
Famulum fugentem recipiens, quam pœnam incurrat. Ibid.
Famulus fugiens à Domino ante tempus inter eos ſtatutum, amittit ſalarium acquiſitum. Ibid.
Famulis non eſt muttuandum ſine licentia Dominorum ſuorum, & mutuans quam pœnam incurrat. Cap. 74.
FERIÆ. *Feriatis diebus an, & quando procedi poſſit in criminalibus. Cap. 36.*
FICTUM. *Tenes rem immobilem ad fictum, & dicens contra Dominum ſe eſſe in poſſeſſione, quomodo puniatur. Cap. 263. Vide. Commune.*
FORENSIS, *ſi delictum committat in perſonam Lonadenſem, vel diſtrictualem, extra Terram, & diſtrictum Lonadi, qualiter puniendus. Cap. 5.*
Forenſis quomodo citandus ſit in criminalibus. Cap. 24.
Forenſis comparens ante Sententiam, admittendus eſt ad ſuas defenſiones. Cap. 26.
Forenſes offendentes Lonadenſes vel diſtrictuales extra Terram, & diſtrictum Lonadi, & eis auxilium, conſilium, vel favorem præbentes qua pœna puniantur. Cap. 112.
Forenſis ſi veniat ad Terram Lonadi cauſa ſciendi negotia ſecreta Sereniſs. Dominij, vel Communis Lonadi, & ea boſtibus propalandi, quomodo puniatur. Cap. 117.
Forenſis ſi intraverit domum alicujus per vim, quomodo puniatur. Cap. 200.
FOVEA. *Vide. Beſtia.*
FRAUS. *Fraudem, vel furtum, ſi commiſerit Officialis Communis Lonadi occaſione ſui Officij, quomodo puniendus. Cap. 183. Vide. Dolus.*
FURTUM. *Furis pęna quęnam ſit. Cap. 67. per totũ.*
Fures rerum ſacrarum quomodo puniantur. Cap. 68.
Furtum committens extra diſtrictum, ſi portaverit in diſtrictu res ablatas, an, & quando puniendus. Cap. 69.
Fur Lonadenſis, vel diſtrictualis, ſi feretur extra diſtrictum Lonadi, & deferat res ablatas in Lonado, vel diſtrictu, quomodo puniri debeat. Cap. 70.
Furtum quando dicatur unum. Cap. 71.
Agreſſores, & craſſatores viarum publicarum quomodo puniantur, & quinam intelligantur agreſſores viarum. Cap. 72.
Fures impunè capi poſſunt, ſi cognoſcantur, & quid faciendum poſtquam capti fuerint. Cap. 90.
Qui impedit, ne fures, vel malefactores conſignentur quomodo puniantur. Cap. 91.
Communia tenentur dare auxilium, ad conſignandum malefactores, & fures captos. Cap. 92.
Furem, vel malefactorem capiens, ſi negligens fuerit in conſignando, qua pœna plectendus ſit. Cap. 93.
Furem, vel Malefactorem aufferens de manibus familiæ

Digitized by Google

liæ D. Poteſtatis, quomodo puniatur. Cap. 94.
Furtum ſi non excedit ſoldos decem non computatur in numero furtorum. Cap. 153.
Furtorum receptatores quomodo puniantur. Cap. 154.
Fures, & qui eos aſſociaverit, vel eiſdem auxilium, conſilium, vel favorem præſtiterit ad furandum qualiter puniantur. Cap. 154. ¶. 1.
Furtum, vel fraudem committens Officialis Communis Lonadi occaſione ſui officii quomodo puniatur. Cap. 183.
Auferens res mobiles de ſeduminibus, domibus, fornacibus, vel caſſinis habitatis, vel non habitatis ſine licentia Domini, qualiter puniatur. Cap. 281.

G

GHIRLANDÆ *rovetarum, ſaliciarum, vel olivarum portari non poſſunt in capite, vel parte capitis. Et contra faciens qualiter puniatur. C. 275*

H

HÆRETICUS *quomodo puniatur. Cap. 197.*
HOMICIDIUM. *Homicida quomodo puniatur. Cap. 58.*
Homicidium committens caſuale, ſi præcedat cauſa quomodo puniri debeat. Cap. 59.
Homicidium caſu fortuito committens, an puniendus ſit. Cap. 60.
Homicidæ auxilium, conſilium, vel favorem præſtans, qualiter puniatur. Cap. 61.
Mandantes homicidium committi, qua pœna plectendi ſint. Cap. 62. Vide: Aſſaſſinus, Conſules, & Occidere.
HOSPES, *ſi vendiderit vinum non gabellatum, qualiter puniatur. Cap. 127.*
Hoſpes uſque ad quam horam noctis teneatur tenere apertum oſtium ſuæ tabernæ, ut Incantator Datii Vini poſſit videre an fraudes comittantur, & quam pœnam incurrat. Cap. 128.
Hoſpes, ſi tenuerit in ſuo hoſpitio Vinum ejuſdem coloris, cujus eſt Vinum aſpinatum pro ſuis hoſpitantibus, qualiter puniatur. Cap. 129.
Prætium Vini dandi hoſpitibus quodnam ſit. Cap. 130. Vide Pacta, ſeù Statuta Datiorum.
Hoſpes tenetur dare Vinum Incantatori Datii Vini pro eo prætio, quo illud aſpinabit, & vendet. Ibid.
Hoſpes ſi vendiderit Vinum ad minutum ſine bozzolis vitreis, & bullatis quomodo puniatur. Cap. 131.
Hoſpes ſi tenuerit apertam tabernam poſt primam horam noctis, quomodo puniendus. Cap. 132. Vide. Tabernarius.

I

IMPEDIRE. *Impediens conſignare volentes fures, vel malefactores, quomodo puniatur. Cap. 91.*
Qui impedit vias publicas Terræ, & Territorij Lonadi, qualiter puniatur. Cap. 123.
Impediens capere volentes bannitos, qua pœna puniendus. Cap. 182.
INCENDIUM. *Incediarius domus alterius habitatæ, vel mandans, quomodo puniatur. Et quid, ſi ſit ſacra. Cap. 172.*
Quid ſi damnum det à libris vigintiquinque mezanorum uſque ad centum. Ibid. ¶. 1.
Quid, ſi damnum ſit à libris vigintiquinque infra. Ibid. ¶ 2.
Quid verò, ſi damnum ſit à libris decem infra. Ibid. ¶ 3.
INDICIUM. *Indiciorum copia danda eſt parti petenti. Et in quibus caſibus. Cap. 41.*
INJURIAM *faciens alicui ſine armis, & abſque percuſſione, quomodo puniatur. Cap. 49.*
Injuriam faciens cum armis, ſi vulnera fecerit, ſeù vulneraverit, qua pœna plectendus. Ibid.
Injuriam faciens alicui cum armis, vel ſine armis in Palatio, vel platea, vel ad portas Forticilij Terræ, vel Cittadellæ Lonadi, vel ad confinia prædictorum locorum quam pœnam incurrat. Ibid.
Injuriam faciens alicui in domo propria tam cum armis, quàm ſine armis, quomodo puniatur Cap. 50.
Injurians D. Poteſtatem, vel Capitaneum, qualiter puniatur. Cap. 176. Vide. Arma. Percuſſio. & Verbū.
INQUISITIO. *Per inquiſitionem quando procedi poteſt. Cap. 6.*
Quid, ſi ſuperveniat accuſator in caſibus, in quibus per inquiſitionem procedi poteſt. Cap. 7. Vide. Accuſare, & Denunciare.
INSIGNA *ſignificantia partialitatem tenentes, vel quovis modo portantes quomodo puniri debeant. Cap. 276.*
INSTRUMENTUM *falſum producens, quomodo puniatur, ſi fiat ad inſtantiam producentis. Cap. 164.*
INTROMISSIONES, *ſeù ſequeſtrationes bonorum delinquentium quomodo faciendæ. Cap. 120.*
INVITAMENTA *improba damnantur, & ea facientes quomodo puniantur. Et quid, ſi fuerit primus motor. Cap. 196.*
Invitamenta hominum armatorum occaſione diſcordiæ prohibentur, & ſub quibus pœnis. Cap. 198.
Invitamenta denunciare tenentur Conſules, vel alii, & quomodo. Cap. 198. §. 1. Vide. Rumor.
JUDEX, *qui trahit Lonadenſem ad alium Judicem, quàm ad Judicem Lonadi, qualiter puniatur. Cap. 261.*
JURISDICTIO *D. Poteſtatis in criminalibus quænam ſit. Cap. 1.*
JUS *in dubio intelligitur de Statutis Lonadi. Cap 48. Vide. Statutum.*

L

LACERARE. *Lacerans pannos alterius, qualiter puniatur. Cap. 217.*
LAPIS. *Lapidem fraudoloſè projiciens, quam pœnam incurrat. Et quid, ſi ſit minor duodecim annis completis. Cap. 214.*
LIBELLUS. *Libellum diffamatorium ponens contra aliquem, quomodo puniatur. Cap. 119.*
LIVELLUM. *Livellarius tenetur manifeſtare domino requirenti petias terræ livellarias. Cap. 257.*
LUDUS. *Vide. Conſules.*

M

MACELLARIUS. *Vide Beccarius.*
MADIUM. *Madia plantantes ultra longitudinem brachiorum duodecim, vel majoris ponderis, quàm poſſet portare unus homo, quomodo puniendi. Ca. 285.*
MAJOR *quatuordecim annis, ſi negaverit fictum ſolvendum, qualiter puniendus. Cap. 260.*
Major ſedecim annis an poſſit per ſe agere, & ſe defendere in propria, & ſuorum cauſa. Ca. 31. Vide. Minor.
MALEFICIUM *committens minor quatuordecim annis,*

Digitized by Google

annis, corporaliter puniendus non est. Cap. 177.
Pœna quænam sit imponenda pro maleficijs, de quibus aliqua pœna non sit terminata per Statutum, vel Jus commune. Cap. 2. Vide. Consules Terrarum.
MALEFICI *pœna quænam sit. Cap. 97.*
MANDANS. *Vide. Delictum, & Homicidium.*
MANDATA *D. Potestatis, vel Officialium Communis Lonadi contemnentes, qualiter puniri debeant. Cap. 272. Vide. Consules.*
MASSARIUS, sive EXACTOR *Massarij exigentes redditus Communis Lonadi, quomodo se gerere debeant in ijs exigendis. Cap. 121.*
Quid, si convertant redditus in suam utilitatem. Ibid.
Massarius negligens in exigendo, solvere debet de suo proprio. Ibid.
Massarius negligens in exigendo, an post tempus sibi deputatum exigere possit ut Massarius, an verò ut particularis. Et an post solutionem exigere possit alios debitores, ut proprios debitores. Ibid.
MEMBRUM *amputans alicui, quam pœnam incurrat, & quando duplicetur. Cap. 53.*
Membrum debilitans qualiter puniatur. Cap. 54.
MENIA *Terræ, & Castrorum Lonadi transgredientes quomodo puniantur. Cap. 115.*
MENSURARE. *Mensurantes cum mensura, seù passo non ferrato ab utroque capite, vel qui non sit grossitudinis unius digiti grossi, seù pollicis, vel non bullatus bullo Domini Potestatis, qualiter puniatur. Cap. 253.*
MERETRICES *expellendæ sunt. Cap. 255.*
MINISTRALIS. *Ministraliæ Officium exercens non Ministralis quomodo puniri debeat. Cap. 162.*
Ministralis relationem falsam faciens, & fieri facientes, quomodo puniendi sint. Cap. 163.
Ministrali pignus auferentes, quam pœnam incurrant. Cap. 186. ¶ 2.
Ministralis non citans, quando requiritur, quam pœnam incurrant. Cap. 287. Vide. Consules.
MINOR. *Minores viginti quinque annis, & majores viginti quando possint accusare. Cap. 31.*
Minor 16. annis agere debet per Curatorem. Ibidem. Vide. Maleficium.
MOLENDINARIUS *potest habere pro singulis sexdecim pensibus, seù ponderibus frumenti unum pensem, & sic pro ratba. Cap. 144.*
Molendinarius tenetur mensurare, seù ponderare partem sibi debitam mensura, seù pondere Communis Lonadi, & contrafaciens quomodo puniatur. Cap. 145.
Molendinarius quantam quantitatem farinæ reddere debeat, & non reddens quomodo puniendus sit. C. 146.
De Molinarijs conquerere volentes, quid agere debeant & quando fides conquerentibus adhibeatur. Cap. 147
Molendinarij, vel alij sedentes super sachum bladi, vel farinæ, quomodo puniantur. Cap. 148.
MONETA. *Monetam falsam facientes, vel fieri facientes, vel tonsantes, vel tonsari facientes, qualiter puniantur. Cap. 156.*
Monetam falsam portantes scienter à libris decem mezanorum supra, quomodo puniendi. Cap. 156. ¶ 1. & quid à libris decem infra ¶ 2.
Monetam falsam scienter expendentes, vel expendi facientes à libris decem mezanis supra quomodo puniantur; & quid à libris decem infra. Cap. 156. §. 3.
Monetarios falsos accusantes, quid habere debeant. Cap. 156. ¶ 4.
MONOPOLIUM *facientes contra publicam utilitem, quomodo puniantur. Cap. 239.*
MORDERE. *Mordentis pœna quænam sit. Cap. 56.*
MULIER *accusare potest. Cap. 31.*
Mulierem honestam rapiens quomodo puniatur. Cap. 80.
Mulieri adulterium committenti, qua pœna infligi debeat. Cap. 81.
Mulier adulterium committens, per quos accusari potest. Ibid.
Mulierem voluntariè cognitam fuisse quomodo cognoscatur. Ibid.
Mulieres carcerandæ debent stare in uno carcere separato ubi non sint viri. Cap. 246. Vide rapere.
MURUS. *Vide Menia.*

N

NASUM *alicui amputans, quomodo puniendus sit. Cap. 53.*
NEGOTIA *secreta Serenissimi Dominij, & Communis Lonadi propalantes Lonadenses, quam pœnam incurrant. Cap. 116. Vide Consiliarius, & Forensis.*
NOMEN, *vel cognomen si quis sibi mutaverit coram D. Potestate, vel ejus Officiali, requirente D. Potestate, quomodo puniatur. Cap. 193.*
NOTARIOS *ad Civilia, vel Consules offendentes, quomodo puniantur. Cap. 109.*
Notarij infamati, & remoti ab Officio imbreviaturę an, & ubi deferendæ, & gubernandæ sint. Cap. 168.
Notarius infamatus exercere non potest Officium suum, & quænam sit pœna exercentis. Cap. 169.

O

OCCISIO. *Occidens aliquem armis vetitis quomodo puniatur. Cap. 51.*
Vulnerans aliquem animo occidendi, non secuta morte, qua pœna plecti debeat. Cap. 64.
Aggressor non occidens, neque vulnerans quomodo puniendus. Cap. 65, & quomodo cognoscatur si habeat animum occidendi. Cap. 66.
Occidens, vel mandans occidi, vel auxilium, consilium, vel favorem præbens ad occisionem, non potest habere aliquo lucrativo titulo, bona, vel de bonis occisi. Cap. 234.
OCULUM *alicui eruens, qualiter puniatur, & quando duplicetur pœna. Cap. 53.*
OFFICIALES *Dñi Potestatis, vel Capitanei offendentes quomodo puniantur. Cap. 108.*
Officialis Communis Lonadi committens fraudem, vel furtum occasione sui Officij, qualiter puniendus sit. Cap. 183.
Officiales Serenis. Dominii, vel Potestatis, vel Communis Lonadi observare debent Statuta Lonadi. Ca. 280.
ORDIRE. *Qui telam orditur lanæ filatæ ad filarolum, qualiter puniatur. Cap. 266.*

P

PANIS. *Qui vendit panem non bullatum bullo Incantatoris Datii Panis, quam pœnam incurrat. Cap. 150. Vide. Consules, & Pistor.*
PANNUS. *Alterius pannos lacerans quomodo puniatur. Cap. 217.*
PARICIDA *qualiter puniatur. Cap. 79.*
PAX. *Pacem rumpentis pœna quænam sit. Cap. 179.*
Pœna in instrumento pacis posita, quomodo dividenda. Et quid, si pœna posita fuerit per D. Potestatẽ. Cap. 180. per tot.

PER-

Digitized by Google

PERCUSSIO. *Vide. Arma.*
PERJURIUM. *Perjuri ad delicta probanda non admittuntur. Cap. 35.*
Perjurium committens, quomodo puniendus. Cap. 122. per totum.
PIGNUS. *Pignorationem, vel sequestrationem facientes, vel fieri facientes absque licentia D. Potestatis, qualiter puniatur. Cap. 185.*
Pignus alicui Ministrali prohibens, quomodo puniendus. Et an semper incurrat pœnam. Cap. 186.
Pignus Ministrali prohibentes Consules Terræ Lonadi, vel aliarum suæ Jurisdictionis, vel non dederint auxilium dicto Ministrali, ad pignorandum, si requisiti fuerint, quam pœnam incurrant. Cap. 186. §. 1.
Pignus Ministrali auferentes quomodo puniantur. Ibid. ¶ 2.
Pignus auferens de manibus Ministralis sequestrantis, qualiter puniatur. Cap. 274. Vide. Buschatia.
PILUM *bovis miscens, vel tingens cum lana, ut faciat pannos, quomodo puniendus. Cap. 265.*
PISTORES *non tenentes panem venalem ad sufficientiam quolibet die super platea Communis Lonadi, qualiter puniantur. Cap. 142.*
Pistores vendentes panem minori pondere, quàm fuerit calmedrum datum per Consules, quam pœnam incurrant. Cap. 143.
Pistoris pœna pro quolibet pane non cocto, vel non levato, vel bruno, quænam sit. Ibid. Vide Consules, & Panis.
PLAGIARIJ *pœna quænam sit. Cap. 95.*
PLANTANTIA, *seù arbores, quæ plantantur, quantũ debeant distare à confinibus Vicini. Cap. 286.*
PŒNA *quænam sit imponenda pro maleficijs, de quibus aliqua pœna non sit taxata per Statutum, vel Jus commune. Cap. 2.*
Pœna quando duplicetur ob percussionem cum armis non vetitis. Cap. 52.
Pœna quando duplicetur ob oculorum evulsionem, vel nasi, aut membri amputationem. Cap. 53.
Pœnæ quando sint augendæ. Cap. 100.
Pœnæ quando sint minuendæ. Cap. 101.
Pœna, quæ imponitur recipienti aliquid tanquam debitum, quod jam erat solutum, quænam sit. Et quid si recipiens sit hæres, vel ignoranter fecerit. Cap. 258.
PONTILIA. *Quando fieri possint pontilia super vias, & quando non. Cap. 241.*
POSITIO. *Positiones fieri possunt ab accusatore, denunciatore, vel inquirente. Cap. 33.*
Positiones claræ, & non duplices, neque captiosæ esse debent. Ibid.
Positionibus Reus respondere debet per se, & non per Procuratorem. Quid, si non respondeat. Quid verò si sit absens. Ibid.
POSSESSIO. *Spoliatus restituendus est in possessione, in qua erat tempore spoliationis. Cap. 78.*
Possessionis rei alterius turbantis pœna. Cap. 202, & quando intelligatur spoliatio facta. Ibid.
Summariè procedendum in crimine spoliationis, & turbationis. Cap. 206.
Advocatus dandus est in causa invasionis, vel turbationis alicujus rei. Cap. 208. Vide spoliare.
D. POTESTAS. *D. Potestatis jurisdictio in Criminalibus. Cap. 1.*
Delicta in D. Postetatem, vel Capitaneum quomodo puniantur. Cap. 106.
D. Potestatem, vel Capitaneum injurians verbis, qualiter puniatur. Cap. 107.
D. Potestas tenetur imponere pœnas contentas in Statutis. Cap. 256.
PRÆCEPTUM. *Vide. Mandatum.*
PROBARE. *Probationes non debent recipi, nisi citatis ijs, quorum interest. Cap. 11.*
PROCEDERE. *Procedendum quomodo sit in causis crimalibus. Cap. 8.*
Procedendum quomodo sit, Reo confitente. Cap. 13.
Procedendum quomodo sit contra comparentem, si crimen non sit plenè probatum. Cap. 19.
Procedendum an, & quando sit in criminalibus in feriatis diebus. Cap. 36.
Procedi non potest super rixis inter consanguineos, agnatos, cognatos, vel affines, & Maritum, & Uxorem, si offensus non accusaverit. Cap. 105.
Procedi non potest super rixis, quæ committuntur inter patrem, & filium, inter virum, & uxorem, fratres, & sorores, vel inter germanos, consanguineos, vel germanos, patruum, avunculum, & nepotem, si mors, vel membri debilitatio non sequatur. Cap. 236. Vide. Delictum, & Inquisitio.
PROCESSUS *criminales infra quantum tempus debeant expediri. Cap. 37.*
PROCURATOR. *Excusator in criminalibus legitimè comparens pro Reo, & excusationes legitimas adducens, quid faciendam. Quid verò, si succumbat, an satisdare debeat. Cap. 27.*
Procurator in criminalibus quando admittatur. Ca. 28.
Quæ personæ admittantur in criminalibus ad defensiones Rei. Cap. 29.
Procurator cum mandato admittitur in causis absentiæ Rei. Ibid.
Procuratorum mercedes tàm in civilibus, quàm in criminalibus causis, quænam sint. Cap. 292. Vide in Privilegis.
PRODITIO. *Proditiones manifestandæ sunt D. Potestati, & quænam sit pœna contrafacientis. Ca. 243.*
PROIJCERE. *Proijciens aliquem in terra, cui pœnæ subjaceat. Cap. 57*
Proijciens immundicias in vijs Lonadi, qualiter condemnandus. Cap 124. 240.
PUNIRE. *Vide, Condemnare.*

Q

QUADRELLI *cujus mensuræ per Fornasarios sint conficiendi, & cujus mensuræ Tavellæ. Cap. 267.*
Quadrellorum, calcinæ, cupporum, taxillorum &c. taxa per quos facienda sit, & quando. Cap. 268.

R

RAPERE. *Rapiens mulierem honestam quomodo puniatur. Cap. 80.*
Raptus mulieris non censetur commissus, si mulier de die, vel de nocte reperta fuerit in domo alicujus tertiæ personæ, nisi de violentia probatum fuerit. Cap. 82. § 1.
REBELLIS *Communis bona quando publicanda, & quid de rebelle Serenissimi Dominii. Cap. 224.*
Rebelles quinam esse intelligantur. Cap. 225.
Rebellis an sit subditus Serenissimi Dominii veniens cum inimicis ad dandum damnum in territorio Lonadi, & quomodo puniendus sit. Cap. 232. Vide Bannitus.
RENUNCIARE. *Vide. Accusare, & Denunciare.*
REUS *comparens ante sententiam, ad defensiones admitti*

Digitized by Google

admitti debet. Cap. 18.
*Reo confitente quomodo procedendum. Cap.*13.
*Reus si non compareat in termino citationum, quid faciendum. Cap.*25.
RUMOR. *Ad rumorem currendum non est tempore rumoris. Cap.*199. *Vide. Invitamenta.*

S

SATISDARE. *Satisdans quando detineri non possit. Cap.*102.
Satisdatio de non offendendo qualiter præstetur. Cap. 223.
SAXUM *cum fronzia, vel terreta proijciens, qualiter puniatur. Cap.* 235.
SBURLARE. *Sburlantis pœna quænam sit.C.*216.
SCRIPTURA. *Vide. Falsum.*
SEQUESTRATIO. *Vide. Intromissio, & Pignus.*
SGRAFIGNARE. *Sgrafignantis pœna, quænam sit. Cap.*55.
SIGILLUM *Communis Lonadi tenens, & bullans aliquam scripturam, vel epistolam absque consensu Cõmunis, quomodo puniatur. Cap.*288. *Vide. Falsum.*
SODOMIÆ *pœna quænam sit. Cap.*83.
SONARE. *Sonantis de nocte per vias quænam sit pœna. Cap.*192.
SPOLIARE. *Spoliatus restituendus est in possessione, in qua erat tempore spoliationis. Cap.*78.
*Spolians, vel spoliari faciens aliquem re immobili, qua pœna puniatur. Et quando intelligatur spoliasse. Cap.*201.
*Summariè procedendum est in crimine spoliationis, & turbationis. Cap.*206. *Vide. Possessio.*
STATUTUM. *Statuta de violentiis sunt executioni mandanda, quibuscumq; non obstantibus. Ca.*209.
*Pœnas in Statutis positas imponere tenetur D. Potestas. Cap.*256. *Vide. Commune. Jus, & Officialis.*
Statuta criminalia quando sunt emanata. Cap. 203.

T

TABERNARIUS. *Tabernarij usque ad quam horam noctis tenere possint apertum ostium tabernæ, & qualiter puniantur, si contrafaciant. Cap.* 238. *Vide Hospes.*
TAXA. *Vide. Tariffa in Privilegiis.*
TELA. *Vide. Ordire.*
TERMINUS *ad respondendum accusæ, denunciæ, vel inquisitioni, quinam sit. Cap.*9.
*Terminus ad probandam accusam, denunciam, vel inquisitionem quis sit. Cap.*10.
*Terminus quando prorogari possit. Cap.*12.
Terminus ad opponendum processui quis sit. Ibid.
*Terminus præsentationis quando prorogetur. Cap.*27.
TESTES *examinandi sunt per D. Potestatem, & non per alium. Cap.*34.
Testes quinam cogi possint ad testificandum, & qui non. Ibidem.
*Testes ad delicta probanda quinam admittantur.C.*35.
*Testis falsi pœna quænam sit. Cap.*165. *Vide. Falsum.*
TORMENTA *in quibus casibus dari possint; Et an, & quando Reus bis tormentari possit. Cap.*39.
*Tortus Reus an statim post torturam possit duci ad banchum, ad ratificandam confessionem in tormentis factam. Cap.*39.
*Tormentari quinam possint. Cap.*40.
TRACTARE. *Tractans contra Statum Communis Lonadi qualiter puniatur. Cap.*227.
Tractans contra Statum Serenissimi Dominii, cui pœnæ subjaceat. Cap. 230.
TRIBUTUM. *Tributantis pœna quænam sit.C.*88.

V

VENDERE. *Vide. Columbus, Hospes, & Vinum.*
VENEFICUS. *Venefici pœna quænam sit. Cap.* 96.
VERBA *injuriosa proferens contra aliquem, qualiter puniatur. Cap.* 113.
Verbis injuriatus agere potest contra injuriantem. Ibid. ¶ 1.
Verba injuriosa proferens contra aliquem coram D. Potestate, cui pœnę subjaceat. Cap. 114.
VIA. *Vias publicas Terræ, & territorij Lonadi impedientes, quomodo puniantur. Cap.* 123.
Viarum immunditiæ auferendæ sunt. Cap. 124.
In viis immunditias projiciens, quomodo condemnandus. Cap. 240.
Vias communes Lonadi devastantes, vel arantes, quomodo puniendi sint. Cap. 289. *Vide Projicere.*
VICTUS *victori in expensis condemnandus est, & condemnatus intelligitur. Cap.* 15.
VIDUA, *& virgo patientes se cognosci sponte carnaliter, quomodo puniantur. Et quando cognoscatur sponte cognitas fuisse. Cap.* 82.
VINUM *vendendum ad minutum est gabellandum per Incantatorem Datij vini, vel vas, in quo reperitur vinum. Cap.* 126.
Datiario vini ad minutum quid solvendum sit. Ibid.
Vinum ab una Zerula infra an, & quando vendi possit. Ibid.
Vini dandi hospitantibus pretium quodnam sit. Cap. 130.
Vinum vendi non potest ad minutum, quod portatur de domo in domum, & de bocale in bocale. Cap. 133.
Vinum vendens ad minutum ultra pretium gabellatum, qualiter puniatur. Cap. 134.
*Vinum injustè mensurantis pœna quænam sit. Cap.*135.
Vinum dilutum, seù aqua mixtum vendentis pœna quęnam sit. Cap. 136. *Vide. Hospes.*
VIOLENTIA. *Contractus super rebus per violentiam datis nullius sunt momenti. Cap.* 203.
Violentias notificare debent Consules, & alii, & infra quot tempus, & quæ pœna imponatur non denuncianti. Cap. 204.
De violentia calumniatus an detinendus sit. Et quomodo relaxandus. Cap. 205.
Statuta de violentiis sunt executioni mandanda, quibuscumque non obstantibus. Cap. 209. *Vide. Possessio.*
VIR. *Super viri, & uxoris rixas an, & quando procedi possit. Cap.* 104.
VIRGO. *Vide. Vidua.*
VITIS. *Vide. Arbor.*
VULNERARE. *Vulnerans seipsum qualiter puniatur. Et quid, si fiat ex insania. Cap.* 44.
Vulnerans aliquem animo occidendi, si mors secuta non sit, quomodo puniendus. Cap. 64.
UXOR. *Vide. Vir.*

Digitized by Google

INDICE
Delle Materie contenute negli Privilegj, Ordini circa il Publico Governo della Communità, e nell' aggiunte.

A

ACQUE, *Vedi nelli* Privilegj *le parole* Fontane, Seriola, *enel Privilegio* 1516. 21. *Decēb. à f.* 16.

ADACQUANDO *prati, ò aradori non può l' Adacquatore essere molestato. Vedi gli Stat. Civ. al C.* 259. *Fatti criminosi per occasion d' adacquare spettano al Sig. Podestà, quando non sia con frattura del Vaso della Seriola, ò d' altri Vasi, Lettere Ducali dell' anno* 1671. *a* f. 75

ALOGGI, *Vedi negl'* Ordini circa il publico Governo *al Cap.* 3. *degl' Ordini Inquisitoriali dell' anno* 1674. f. 6

Item, per gl' aloggi nelle marchie delle Militie spettarsi a Lonato solamente, marchiando per Peschiera, o partendo da detta Fortezza: negli Privilegi. f. 93

APPELLAZIONI *delle Sentenze tanto Civili, quanto Criminali fatte dal Podestà di Lonato devolute a quello di Brescia. Vedi gli Stat. Civili, ed il Privilegio* 1517. *Cap.* 2. *à* f. 12

APPELLAZIONI *delle Sentenze, e Condanne de Raggionati di Lonato da L.* 4. *in sù devolute al Podestà: Privilegio* 1517. *Cap.* 2. f. 15

B

BEDIZZOLE *Commun, e Compartecipi della Seriola, Vedi* Transazione.

BIADE, *le Biade, ed altri frutti raccolti da Leonatesi sù le loro possessioni esistenti nel Bresciano, potevano esser condotte fuori del Bresciano, quando Lonato era sotto il Governo di Mantova, senza pagar Datio a Brescia: Lettere de Rettori di detta Città al Signore di Mantova dell' anno* 1431. 13. *Maggio* f. 18

Le Biade puonno esser condotte da Leonatesi, e da qualunque altra persona a Lonato senza pagar Datio nell' Entrare: Privilegio 1440. *Cap. X.* f. 13

Dette Biade puonno esser condotte fuori di Lonato in qualunque Paese dello Stato, pagando quello pagano gli altri Bresciani: nel detto Capit.

Le Biade, e qualunque altra sorta de Frutti raccolti in Lonato, e suo Territorio puonno esser condotti per qualunque luogo del Dominio, tanto dagl' abitanti, quanto dagl' altri, nel detto Privil. Cap. 18. f. 14

Le Biade di Lonato puonno esser condotte nella Riviera di Salò, e quelle di detta Riviera, che sono sul Mercato di Desenzano a Lonato, Ducali dell anno 1465. 16. *Decembre, ed altre* 1551. 3. *Marzo negli Privilegj a* f. 49

Mandato esecutivo di dette ultime Ducali a f. 50

Datiarij del Bresciano devono far Bollette per le Biade da condursi a Lonato, ricevendo solamente soldi due plan. per ogni soma di formento, e danari sei per ogni soma di altra Biada: Terminazione dell' Eccellentissimo Venier Capitanio di Brescia 1562. 15. *Luglio, e suo mandato a' Postieri de Dazij: 20. detto negli Privilegj a* f. 40

Item altre del 1683. 17. *Agosto a* f. 89

Gli pretesi contrabandi per esser state condotte Biade dal Bresciano a Lonato sono stati licenziati dal Podestà di Brescia: Dichiarazione primo Marzo 1580 *negli Privilegi a* f. 35

Per le Biade, e Frutti di Venzago non si deve pagar alcun Dazio, ne levar Bollette, dovendole condur a Lonato: Ducale 1680. 28. *Settembre, e rescritto del Proveditor di Salò a pag.* 57. *ed altra Ducale* 13. *Decembre* 1680. *a* f. 58

Non può l' Eccellentissimo Sig. Podestà di Brescia nell' alterazione de Dazij per le Biade forestiere pregiudicare alla Riviera di Salò, ed altri luoghi privilegiati, che devono godere il benefizio del Mercato di Desenzano: Decreto di Pregadi 7. *Lugl.* 1674. *f.* 89

Non può esser impedito a Leonatesi il comprar, e condur Biade nel Mercato sudetto di Desenzano, essendo Lonato compreso nelli Communi Privilegiati: Decreto di Pregadi 16. *Aprile* 1672. *a* f. 112

Contrabandi di Biade fatte sul Territorio di Lonato devono esser spediti da quel Podestà, tanto se fossero fatti da suoi Ministri, quanto da quelli di Brescia: nelli Privilegi per tutto il f. 97

Contrabando fatto à Raffael Papa, che dalla Terra di Carpenedolo conduceva Biada a Lonato, sù la pretesa avesse contrafatto a Proclami, che impedivano condur dal Bresciano Biade a Lonato: licenziato dall' Eccellentissimo Grimani Podestà di Brescia, come da sua Terminazione 26. *Lugl.* 1721. *f.* 97

Biade puonno esser comperate ed estratte fuori del Bresciano ad altri Territorij del Dominio, e condotte a Lonato, ed in detti luoghi come da privilegi, che restano confirmati da Decreto 14. *Zugno* 1718. *che comette la regolazione del Proclama fatta dal Podestà di Brescia contro detti Privilegi.* f. 114

Biade, ed altri frutti raccolti nel Territorio di Lonato, o altri Territorii non pagano alcun Datio dell imbottato &c. Revisione Soranzo 1578. 15. *Ottob. f.* 34

Vedi l' altre materie in proposito di Biade nelle parole Revisioni, Datii, Imbotato, Frutti.

C

CACCIATORI, *Uccellatori, ed altri che danneggiano gli Seminati, e Campi sì del Territorio, come del Venzago incorrono nella pena di Ducati duecento, e di bando, ed altro ad arbitrio del N. H. Sig. Proveditor: Ducali di parte dell' Eccmo Conseglio di* 40. *Crimi. dell' anno* 1574. *negli* Privilegj *a* f. 52

CALMEDRO *del pane &c. deve essere dato da Consoli, o Sopra intendenti di Lonato secondo il prezzo del Formento, che si venderà in Lonato, o in altro Luogo più vicino, negli Patti de Datii,* Pacta sive Stat.

Digitized by Google

Stat. Datii panis ad minutum. *Cap.* 3. *a* *f.* 25
Il detto Calmedro deve darsi da Consoli, secondo il prezzo che si farà sul mercato di Desenzano Ibid. Cap. 14. *a* *f.* 27
Calcolo fatto sopra pesi undici di pane cotto &c. per ogni soma di formento, quante oncie ve ne vanno per due gazzette nel detto luogo a *f.* 33
CAMPARI, *e sue obligazioni Vedi* Pacta sive Statuta Campariorum *dalla Pagina* 73. *sino il* *f.* 86
CANCELLIERE *del Proveditor deve esser eletto dalla Communità, e non deve dal medemo esser condotto: nelle commissioni del Proveditor al num.* 2. *negli Privilegi a* *f.* 41
Il Cancelliere sudetto nella Communità deve corrisponder cosa alcuna per il lievo de Bollettini, spedizion de Ducali, o altro: Ordini Inquisitoriali 1674. *al nu.* 2. negl' Ordini per il publico governo *a* *f.* 6
CAPITOLI *per il mal lavoriero de Colonelli del Venzago, e Possessioni del Territorio di Lonato a* *f.* 110
Altri Capitoli per li piantazzi de Colonelli, e Possessioni sudette: Ibidem.
Altri Capitoli per li Pascoli del Venzago à *f.* 111
CARPENEDOLO *Terra è unito alla Giurisdizione del Podestà di Lonato: sentenza de Rettori di Brescia* 1454. *negli Privilegi a* *f.* 25
Detta Terra, e Communità pagar deve a Lonato la terza parte del Salario del Podestà, e la terza parte del trentacinque per cento, ed aggionte imposte da sua Serenità sopra detto Salario a *f.* 56
CAVALCATE *Civili, e sue mercedi.* *f.* 101
Dette Criminali. *f.* 104
CAVALIER *Di communità: Vedi Privilegio.*
CHIESE *Fiume, cioè l'acque del Fiume medemo devono esser divise per metà alla Travada di Gavardo, cioè una metà alla Città, e Naviglio di Brescia, e l'altra metà agli Communi inferiori, cioè Asola, Lonato, Montechiaro, Calcinato, come da Giuditio dell' Eccellentissimo Collegio de X. Savii del Corpo dell' Eccellentiss. Senato sotto il dì* 18. *Maggio* 1553. *f.* 80
Item, altro Giudizio di detto Collegio in detta Materia 1563. 9. *Marzo a* *f.* 82
CITTADINANZA *de Leonatesi: Decreto dell' Eccellentiss. Marchese di Mantova dell' anno* 1407. 20. *Aprile negli Privilegj di Mantova a* *f.* 129
Item, negli Privilegj di Mantova dell' anno 1512. *verso fetto, &* Quoniam *a* *f.* 126
Privilegio della Sereniss. Republica 1440. *Cap.* 15. *f.* 14
COMMISSIONI *del N.H. Sig. Proveditor con la Parte del Sereniss. Maggior Conseglio di mandar tal Carica a Lonato negli privilegj a* *f.* 41
CONTRADA DI CENTENARO *deve contribuire, e fare le fazioni tanto reali, quanto personali con Lonato, Giudizio* 1610. 9. *Giugno, ed altro* 1711. 27. *Aprile negli Privilegj.* *f.* 85. *e f.* 86.
CONDANNE *Criminali s' aspettavano per metà alla Communità di Lonato, quando era sotto quel governo: Privilegio di Mantova dell' anno* 1406. *a f.* 125
Adesso parimente spettano la metà alla detta Communità vedi nelli Statuti Criminali al Cap. 293. *a f.* 151
Le condanne fatte da Rettori di Brescia in materia criminale s' aspettano la metà alla Communità di Lonato: Sentenza de R.R. sudetti 1605. 16. *Settembre, e* 1606. 8. *Luglio negli Privilegj.* *f.* 61
CONDOTTE *de Monizioni non sono tenuti far quelli di Lonato quando non siino espressamente comandati con deliberazioni dell' Eccellentiss. Senato Lettere Ducali, sive Giudizio dell' Eccellentiss. P. Collegio* 1613. 13. *Febraro.* *f.* 45
Alle condotte delle Robbe del N.H. Proveditor, e tenuta la nostra Communità nelle Commissioni dello stesso, al num. 5. *a* *f.* 42
CONSEGLIO *di Lonato quando debba esser riformato, e che debba farsi in tal riforma, e quali siano gli Conseglieri, che debbano eleggersi, e quali escludersi, e non ballottarsi: Ordini dell' Eccellentiss. Sig. Alvise Zorzi Procurator negli ordini circa il publico Governo di Lonato a* *f.* 1
Cinquanta Conseglieri almeno devono essere elletti, e non prevalendo tal numero con il secondo sperimento della ballottazione in tal caso s' intendino di Conseglio quelli averanno più voti: Ordini degl' Eccellentissimi Inquisitori al Cap. 6. *negli Ordini come sopra a* *f.* 7
Il N.H. Proveditor deve sempre conceder la facoltà di convocar il Conseglio, quando gli è ricercata, e deve permettere a Conseglieri, che arenghino, e mettino quelle parti, che conservino il buon stato di S. Seren. in Lonato: Nelle comissioni del Proveditor al num. 7. *nelli Privilegi a* *f.* 42
Non può il Proveditor negar la licenza di radunar il Conseglio, come sopra, ne comandar espressamente che siano ballottate parti nel Conseglio medemo: Ducali dell' Eccellentissimo Cons. di X. del dì 6. *Maggio* 1686 *nelli Privilegi à* *f.* 43
Alcun Consigliere non può manifestar le cose dette in Conseglio. Vedi nelli Stat. Crim. al Cap. 118. *a f.* 110
CONSOLI *devono essere eletti da quegli Conseglieri, a quali toccaranno le balle nere, com' è costume, e ne devono esser elletti dodici, ed accopiati a due, a due ed imbossolati, ed ogni coppia di Consoli doverà servire due mesi:* Ordini Zorzi *sotto al num.* 6. negl' Ordini come sopra. *f.* 2
Gli Consoli, ed altri Deputati, che fanno liste di spese devono nel termine di giorni quindeci doppo usciti dalla Carica aver presentato, e fatto saldare da Raggionati le loro liste: Ordini Cornaro *sotto il num.* 1. *Vers. Ch' in avvenire* negl' Ordini come sopra *f.* 4
Consoli, o altri Deputati, che spendano, non devono dalli debitori rascodere alcuna somma di danaro, ma deve esser scosso e pagato da Massari: Ord. sud. al n. 2. *f.* 4
Gli Consoli devono, saldate, che siano le liste de suoi precessori, o altri Deputati &c. portar quelle al General Conseglio per la loro approvazione: negli detti Ordini Cornaro *sotto il num.* 1. *Vers.* Vedute poi &c. *a* *f.* 4
Non ponno gli Consoli, o altri proponer parte di far patrimonii a Chierici sia con stabili, sia con rendite della Communità, o altri donativi sotto pena di restar privi d'ogni carico della Communità, e di risarcire il speso fatto dalla medesima: in detti ordini come sopra al num. 4. *a* *f.* 5

D

DANNI DATI *alla Campagna, come vengano da Sig. Raggionati considerati, e condannati li Danniggiatori Vedi* Regolazione de Capitoli &c. *negli* Privilegi *della Pagina* 106. *sino il* *f.* 110
Non può l' Eccellentiss. Podestà di Brescia giudicar in materia di danni datti, Ducali dell' Eccellentiss. 21 *Luglio* 1550. Negli Privilegi *a* *f.* 47
DATII, *e suoi Patti, e Statuti. Vedi* Pacta Datiorū.
Datio dell' Imbottato per li frutti raccolti sul Brescia-
no da

Digitized by Google

no da Leonatesi nelle loro possessioni non era pagato da medesimi, ne pure quando erano sotto il Governo di Mantova : Lettere degl' Eccellentissimi Rettori di Brescia a Mantova a f. 18

Il detto Datio non paghino gli sudetti adesso che godono la sudditanza della Serenissima Republica per gli frutti raccolti in qual si sia luogo, e condotti a Lonato, stante l' annua limitazione, che paga la detta Communità in Camera di Brescia: Privilegio 1440. *Cap.* 5. *a* f. 13

Sentenza dell' Antignati Giudice di Brescia contro Datiari, che conferma detto Capitolo &c. dell' anno 1443. f. 19

Vedi in materia dell' Imbottato le Revisioni 1578. 1613. *e tutte le altre nella parola* Revisioni.

Datio del Bollo de Panni non si paga da sudetti. f. 21

Datio del Pane: Lettere Ducali 1688. *non si paga da Leonatesi sudetti a* f. 55

Datio del Vino al minuto non si paga: in dette Ducali.

Datio della Carne al minuto non si paga: come sopra in dette Ducali.

Datio del Grosso prr li contratti degl' Animali non si paga come sopra, per quelli perciò contratti solamente, che sono fatti in Lonato, e suo Distretto: Sentenza de Rettori di Brescia dell' anno 1455. 14. *Ottobre a* f. 22

Datio dell' Ostarie non si paga da detta Communità: nelle sudette Ducali 1688. f. 55

Datio della Mercanzia della Seta non si paga: Ducali dell' Eccelso 1683. *a* f. 73

Datio della Mercanzia non si paga, come in dette Ducali, ed altre dell' anno 1699. 1. *Zugno, e Giudizio dell' Eccelso Partibus auditis* 1700. 11. *Novēb. a* f. 74

Datio degli Animali da Basto non si paga: dette Lettere Ducali 1444. 14. *Decembre, versetto* Pręterea nobis. *a* f. 21

Datio delli Molini non deve esser pagato dalla Communità essendo questo Datio anticamente goduto da detta Communità, e confirmato negli Privilegj: come da Patti, e Statuti de Datij, *a* f. 55

Aprobazione, e confirmazione de detti Datij, e d' ogn' altro, che gode la Communità: Vedi Lettere Ducali 1441. 17. *Settembre a pagina, sive carte* 18., *altre* 1444. 14. *Decembre a pag.* 20., *altre* 1445. 15. *Settembre, altre* 1453. 17. *Maggio, ed altre* 1688. *a pag.* 55., *oltre le confirmazioni fatte dagl' Eccmi Rettori di Brescia, e Sindici Inquisit. in T. F. come dalle Revisioni.*

Datij goduti dalla Communità, e confirmati da Sua Serenità devono pagarsi da gli altri Bresciani, come da Sentenze dell' Eccmo Capitanio di Brescia 1556. 14. *Luglio a* f. 39

Item, da quelli del Commun di Montechiaro, ed altri distrituali: Giudizio della 40. *C. N. dell' anno* 1482. 9. *Luglio a* f. 26

DATIARI *di Brescia non puonno esigere gli Datij proprij, e confirmati della Communità di Lonato, puonno bensì mandar quivi qualche Postiere, perche non siano fatti contrabandi: Lettere Ducali* 1444. 14. *Decemb. a pag.* 20., *altre* 1445. 15. *Settēb. a* f. 21

Datiari non puonno esigere da Leonatesi per le robbe portate in Brescia, o fuori, maggior Datio di quello esigano dagl' altri Bresciani: Sentenza del 1551. 4. *Settembre, in consonanza de Ducali* 1474. 22. *Settembre, il tutto a* f. 27

DEBITORI *della Communità non devono dar danari ad altre persone rapresentanti la Communità stessa, che al solo Massaro, o sia Essatore sotto pena di pagar il doppio. Ordini Cornaro al numero negl'* ordini *per il publico Governo a* f. 4

DEBITORI *della Communità da lire* 10. *planet in sù, passati li tempi limitati, devono essere scossi da Rettori di Lonato con la pena del vinti per cento: Lettere Ducali* 19. *Giugno* 1619. *negli Privilegi a* f. 48

DECRETO 1672. 16. *Aprile di Pregadi, che le biade forestiere condotte sul Mercato di Desenzano servino per benefizio anche di quelli di Lonato: in detti Privilegij a* f. 112

1674. 7. *Luglio altro Decreto di Pregadi: in detta materia* f. 89

1701. 24 *Settembre, altro de Proveditori al Sal a favore della Communità* f. 95

1714. 14 *Giugno, altro di Pregadi per la libera provisione di biade a norma di Privilegi* f. 114

1721. 27. *Settembre, altro de Sindici Inquisitori in T. F. di stampar li Statuti, e Privilegi* f. 11

1722. 23. *Febraro altro del Nani Capitanio, e Vice Podestà di Brescia per il stampo delle aggionte a Statuti* f. 134

DEPUTATI *della Communità, come debbano esser eletti, e quale il loro carico: Vedi Ordini Zorzi al numero* 7. *negli Ordini per il publico Governo &c.* f. 2

Devono essere delle Famiglie più conspicue, Civili, & intelligenti: al detto numero

Deve avere il primo luogo, e la precedenza nell' accompagnar li Rettori, e Publici Rapresentanti: al num. 8

DONATIVI *non puonno esser fatti con danaro della Communità:* Ordini Cornaro, negl' Ordini, *come sopra a* f. 5

DOTTORI, *e Procuratori di Lonato puonno esercitar il loro impiego d' Avocato, e Procuratore in Mantova: Privilegio* 1512. 5. *Marzo negli Privilegj di Mantova.* f. 125

DUCALI 1440. 17. *Settembre, de Privilegj in prima dedizione.* f. 12

1441. 7. *Settembre, Altre di confirmazione de detti Privilegj.* f. 38

1442. 20. *Maggio, Altre, che Venzago spectet pleno jure alla Communità.* f. 24

1444. 14. *Decembre, Altre contro Datiari di Brescia, per l'esenzione de Datij della Cōmunità.* f. 20

1445. 15. *Settembre, Altre contro sudetti Datiari in simil materia.* f. 21

1453. 17. *Maggio, Altre di Confirmazione de Datij della Communità.* f. 22

1465. 16. *Decembre, Altre di permissione di potere condur, e recondur biade dalla Riviera.* f. 49

1474. 22. *Settembre, Altre contro Datiari di Brescia, che non debbano esigere colà maggior Datio da Leonatesi di quello esigono dagl' altri Bresciani.* f. 27

1516. 21. *Decēb. Altre in materia de Privilegj.* f. 16

1517. 12. *Giug. Altre specifiche d' altri Privilegj.* f. 15

1550. 21. *Luglio, Altre, che il Podestà di Lonato sia Giudice in prima instāza, nō quello di Brescia.* f. 47

1550. 28. *Luglio, Altre contro il Proveditor di Lonato per novità fatte.* f. 43

1574. 9. *Giugno, Altre contro Cacciatori, e Gente che caminano in setta per il Territorio, e Venzago danneggiando gli frutti.* f. 53

Digitized by Google

1580. 24. *Decembre, Altre d' esenzione del pedaggio al Portello di Padova.* f. 44
1606. 28. *Giugno, Altre ch'il Podestà di Brescia non giudichi in materia di Taglie, ma il nostro Podestà in prima instanza.* f. 46
1608. 4. *Agosto, Altre, che il Podestà di Lonato giudichi ne Criminali, quando non s' ingerisse pena di sangue.* f. 46
1613. 13. *Febraro, Altre, che Lonato non sia tenuto a condotte, o fortificazioni, se espressamente non sarà comandato da Sua Serenità.* f. 45
1619. 19. *Giugno, Altre, che aprovano gli Capitoli presi dalla Communità, che siano levate le scosside di Succidio, Pascoli, e spese per la Seriola.* f. 48
1622. 4. *Febraro, Altre, che confermano l' Instromento di composizione trà Communità di Lonato, ed il Commun di Bedizole.* f. 63
1637. 11. *Settembre, Altre, che confermano gli ordini dell' Eccmo Cornaro in materia del publico Governo di Lonato, negli Ordini sudetti.* f. 5
1668. 16. *Febraro, Altre, che permettono alla Communità di poter tener Peccore sù li pascoli del Venzago.* f. 54
1671. 3. *Giugno, Altre, circa la Giurisdizione del N. H. Sig. Proveditor, e del Sig. Podestà.* f. 75
1680. 28. *Settembre, Altre, che non si levino Bollette à Salò, ne si paghi Dazio per li frutti di Venzago.* f. 57
1680. 3. *Decembre, Altre, che confermano le sopradette.* f. 58
1683. 31. *Agosto, Altre, che gli Datiari di Brescia non rascodino il Datio della Mercanzia in Lonato, ne altri Datij.* f. 73
1688. 11. *Settembre, Altre, che confermano gli Privilegj, e Datij della Communità, massime dell' Ostarìe, pane, &c.* f. 55
1699. 1. *Giugno, Altre contro Datiari di Brescia per il Datio della Mercanzia di Lonato.* f. 74
1717. 23. *Giugno, Altre, che confermano l' Instromento di transazione tra la nostra Communità, ed il Comun di Bedizole, e Compartecipi.* f. 118

E

ESSATORE, *o sia Massaro della Communità deve saldare nel termine prefisso, e non saldando deve esser astretto, e pagar la pena del cinque per cento di quei crediti liquidi, ed essigibili, che non avesse scosso: Ordini Cornaro sotto al num. 1. vers.* Ma perche, *negl' Ordini* per il publico Governo &c. f. 4
Essatore non deve lasciar cader in pena la Communità del pagamento delle publiche gravezze, altrimenti deve pagar del proprio &c. Ordini Inquisit. 1674. nu. 10. *negl'* Ordini &c. f. 7
Essatore de Signori Rettori deve esser formato debitore ne Libri della Communità de retrodatti consignatili da scodere: in detti Ordini Sindicali 1674. negl' Ordini &c. f. 8
Essatore di Venzago spirati gli mesi dieci otto, deve esser astretto pagar il suo debito con la pena del dieci per cento applicata a Rettori sudetti: Ordini sud. f. 8
ESSAZIONI *di Succidio, Pascoli, e spese d' Acque levate con parte della Communità: approbata dal Prencipe Serenissimo negli Privilegj.* f. 48
ESSENZIONI *de Datij. Vedi Datij.*
Essenzione di pagar la Gabella al Portello di Padova: negli Privilegj. f. 44
Essenzione del pedaggio al ponte di Montechiaro. Vedi Transazione.

F

FORESTIERI, *che possedono beni nel tener di Lonato devono pagar le gravezze, e taglie imposte dalla Communità: Lettere Ducali 1516. 21. Decẽbre ne* Privilegj. f. 16
Forestieri non puonno comprar stabili sul tener di Lonato senza licenza del N. H. Proveditor, e della Communità: in dette Ducali.
Forestieri, che vengono di nuovo ad abitar in Lonato, e suo Distretto devono dar Sigurtà frà il termine d'un mese, doppo saranno venuti ad abitare, e pagar per anni dieci tutte le gravezze sopra i loro beni, e teste a norma de Statuti, passati poi detti X. anni devono godere tutti gli beneficii &c. che godono gli Abitanti: Ducali 1564. che confermano la parte della Communità presa in tal proposito, in detti. f. 50
Vedi in proposito de Forestieri la Sentenza contro gli N. N. Signori Averoldi e L. L. C. C. in detti. f. 77
FOSSA REGGIA *deve esser goduta dalla Communità: Lettere del dì 11. Aprile 1690. inherenti a Terminazioni de Capi dell' Eccelso Conseglio di X. 1668. 9. Agosto in detti.* f. 56
FORTIFICAZIONI *non è tenuto far, ne contribuir per dette Lonato: come nel privilegio 1440. Cap. 12. e Lettere Ducali 1613. 13. Febraro.* f. 45
FUOCHI *Spettanti alla Communità. Vedi* Lonato, *Giuditio, e Sentenza.*

G

GIUDIZIO 1482. 9. *Luglio del Consilio di XL. C. N. che li distrituali di Brescia, e Montechiaro debbano pagar gli Datii della nostra Communità passando per questa Giurisdizione in detti.* f. 26
1550. 6. *Decembre, altro per la giurisdizione di Venzago in detti.* f. 62
1553. 18. *Maggio, Altro del Collegio de X. Savii in matteria del Chiese.* f. 80
1513. 18. *Maggio, Altro del Collegio de X. Savii del Corpo del Senato in matteria dell' acque del Chiese a favore de Communi &c.* f. 80
1563. 9. *Marzo, Altro del detto Collegio in detta matteria.* f. 82
1610. 5. *Maggio, Altro del detto Collegio de X. Savii per Centenaro.* f. 85
1653. 31 *Marzo, Altro del P. Collegio che nelle gravezze da mandato* Dominii (*eccettuate quelle in cui sarà espressa la forma del Caratto*) *sia tenuto Lonato concorrere con il solo Territorio, e nella parte sola, che remane al Territorio con li Fuochi sei.* f. 114
1668. 9. *Agosto, Altro delli Capi dell' Eccelso in Matteria della Fossa Regia.* f. 76
1671. 18. *Zugno, Altro del P. Collegio contro le N. N. F. F. Averoldi, e L. L. C. C. in matteria di Taglie.* f. 77
1700. 19. *Luglio, Altro del P. Collegio in matteria del Sale.* f. 95
1700. 18. *Settembre, Altro delli Capi dell' Eccelso Conseglio di X., che la Communità non sia tenuta al pagamento del datio della Mercanzia.* f. 74
1711. 27. *Aprile, Altro del P. Collegio per centenaro*

Digitized by Google

ro. f. 86
1713. 27. Marzo, Altro del P. Collegio che l'entrate delle Possessioni del Venzago non siano divise tra Particolari, ma debbano restar in Communità a Benefizio degl'Originarii &c. f. 79
GIURISDIZIONE del N.H. Proveditor nelli Privilegi a f. 41 42 43
Ducali 1671. 3. Zugno a f. 75
Si per il Venzago. f. 62
Giurisdizione del Sig. Podestà. Vedi Statuti Civili, e Criminali, e nelle Comissioni del Proveditor. a f. detti, e f. 75
GOVERNO publico della Communità di Lonato, come debba farsi. Vedi Ordini circa il publico Governo.

H

HOSTARIE, Gode la Communità l'essenzione del datio delle medesime: Lettere Ducali 1688. 25. Febraro a f. 55

I

INSTROMENTI fatti per Ordine del Serenissimo Dominio per il Traversin corto detta strada Mastini Canis; dal foglio numero 29. per tutto il foglio 33
Altri Instromenti: Vedi Transazioni.
Mercedi tassate per li Instromenti, e Testamenti f. 105

K

KAVALIER di Communità detto Comillitone, e suo Officio. Vedi ne patti de Campari, privilegio 1484. f. 86
Item negli Patti de Datii Cap. 12. a f. 4

L

LEGNE devono darsi dalla Communità al Sig. Podestà, e quanti carra: nel privilegio 1440. al Cap. 3. a f. 12
LETTERE de Rettori di Brescia al Marchese di Mantova per li frutti racolti da Leonatesi sul Bresciano. f. 18
Lettere Avogaresche in matteria che siano rimandati dalla Curia di Brescia gli processi al Sig. Podestà di Lonato formati sopra quei casi, ne quali non s'ingerisse pena di sangue. f. 59
Lettere del N. H. Podestà di Brescia al Sig. Podestà di Lonato, che debba spedir li contrabandi in materia di Biade. f. 97
Altre della Duchessa di Milano, e General Sforza scritte a Leonatesi. f. 115
LICENZA di mangiar laticini nelli quatro tempora, e Vigilie. f. 54
LIMITAZIONE fatta da Rettori di Brescia alla Communità per il godimento de suoi Datii, Terminazione 1449. 21. Ottobre. f. 21
LONATO Separato dal Bresciano. Vedi nel Privilegio di Milano in fine à f. 124
Deve contribuir nelle gravezze imposte da S. Serenità al Bresciano sopra il caratto de Fuochi sei, del numero delli 386. che resta carattato il Bresciano medesimo. f. 113, e 116

M

MASCARE, Feste, e Balli devono essere permessi dal solo Signor Podestà. Lettere Ducali 1671. a f. 75
MERCATO di Lonato concesso farsi nelli privilegi di prima dedizione al Cap. 16. f. 14
Si deve fare in giorno di Lunedì, non di Sabbato. Lettere dell'Avogador, e Sindico General in T. F. del di 23. Agosto 1589. a f. 116. ed altre 24. detto a f. 117
MERCEDI de Nodari a gl'Officii Civile, Criminale, accuse, archivio, &c. degli Ministri, &c. Vedi Règolazione. Vedi Tariffe.
MISURADOR del Vino, e suo Officio. Vedi negli Statuti stampati de Datij a f. 87

N

NAVIGLIO. Vedi Chiese Fiume.
NODARI del Collegio Criminale di Brescia, non devono aver dalla Communità, oltre le spese, ed Ospizio per le cavalcate fatte in occasione de Criminali, che sole lire 3. sol. 15. plan. Instromento di Transazione 1598. f. 84
Detti Sig. Nodari devono esser pagati dalla Communità per tutti gli atti delli processi, che si rimettano a questa Giurisdizione: Instr. di transazione 1696. f. 60

O

ORDINI Zorzi per il publico Governo, Ordini Cornaro, Ordini Sindicali dell'anno 1674. Vedi Ordini.
OFFIZIO del Kavalier di Communità. Vedi Kavalier di Communità.
Officio del Misurador del Vino. Vedi Misurador.

P

PASCOLI non si pagano dagl'Originari, ed Abitati sul Territorio di Lonato. Lettere Ducali 1619. chi approvano gli Capitoli presi dalla Communità in tal matteria, di succidio, e spese d'acque. f. 48
PECORE puonno pascolar in Venzago. Lettere Ducali 1667. 31. Genaro. f. 54
Pecore non restano proibite da proclami del Regimento di Brescia, quando quell'esistono sul Territorio di Lonato: Terminazione del Regimento sudetto 1667. 6. Aprile. f. 69
PODESTA' di Lonato sotto gli Signori di Mantova era Jurisperito, ed aveva mero, e misto impero sopra Leonatesi, e Communi di Castiglione delle Stiviere, Medole, Solferino, Castel Gofredo, e Gedizolo: Privilegio di Mantova 1406. 27. Maggio, a f. 5. ed altro 1512. 5. Marzo nelli privilegi di Mantova. f. 7
Detto Podestà può adesso giudicar di qualunque summa in matteria Civile, nel Criminale non può ingerirsi in morte di Uomini, o in muttilazione de membri: Privilegi della Serenis. Republica 1440. Cap. 1. f. 12
Detto Podestà deve durar un'anno solo nel suo Carico: in detto privilegio, e capitolo.
Detto deve avere legne, e salario: in detto Capitolo.
Communità di Lonato può elleggere un Jurisperito per Podestà, e non ellegendolo deve ricevere quel Cittadino li sarà destinato dalla Città di Brescia in detto Capitolo. f. 12
Podestà Giudice di prima instanza, anche in matteria di Taglie, non già Rettori di Brescia: Lettere Ducali 1606. f. 46
Vedi anche le lettere Ducali 1441. f. 38
Detto deve giudicare in matteria de contrabandi, correger le trasgressioni per la dilazione dell'armi tanto entro quanto fori di Lonato il giorno solamente. f. 75

Licenza

Digitized by Google

Licenza di far Maſchere, e Balli deve eſſer data dal ſudetto. Maſchere, &c. ed in detto foglio.
Detto Podeſtà, e Giudice in materia delle Acque, e delitti fatti per adacquare, quando non ſi trattaſſe della rottura de vaſi, che conducano l'acque in Lonato, e ſuo Territorio. f. 75
PRIVILEGI *conceſſi da Sereniſs. Duchi di Mantova* f. 123
PRIVILEGI *del Illuſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Franceſco Gonzaga Signor di Mantova die 23. di Maggio 1406.* f. 125
PROVEDITOR *di Lonato è ſta elletto dal Sereniſſimo Maggior Conſeglio l'anno 1486. 3. Settembre con quel modo, ſalario, e condizioni ſono ſtatti elletti quelli di Aſola, e Orzi novi. Vedi la parte del detto Conſeglio.* f. 41
Commiſſioni dello ſteſſo Proveditor: in detto foglio, e ſubſequenti.
Proveditor non può impiegar gli Portinari, o altri ſtipendiati dalla Communità in ſuoi particolari ſervizij, ne far altre novità. Lettere de Capi dell' Eccelſo 1550. f. 43
Non deve negar la licenza di far Conſeglio. Ducali de Capi ſudetti 1686. f. 43
Può giudicar, e condannar per le fratture degli condotti delle Fontane, Vaſo delle Seriole, ed altri Vaſi, che conducono l'acque in Lonato, e per il ſuo Territorio, e ponere le pene a di lui arbitrio: Privilegio 1517. e Lettere Ducali 1516. 21. Decembre. f. 17
Delle altre cauſe, e delitti in matteria dell'acque s'aſpetta la cognizione al Podeſtà: Lettere Ducali 1671 3. Zugno. f. 75
Non può impedire, che ſia ſonata la Campana, quando il Podeſtà vuole tener raggione: in dette Ducali f. det.
Non può impedire, che ſia ſonato Rengo per la promulgazione delle Sentenze Criminali, ma deve il Campanaro ricevuto l'ordine dal Podeſta, queſto ſubito notificar al Providitor, e paſſar immediate ad eſſequir l'ordine del Podeſta: in dette Ducali 1671. f. detto.
PROCESSI *Crimnali formati da Sig. Nodari di Breſcia, quando nons'ingeriſca pena di ſangue, devono eſſer rimeſſi al Podeſta di Lonato: Lettere Ducali 1608.* f. 46
Lettere Avogareſche 1696. 24. Maggio, e loro execuzione. f. 59
Terminazione de Rettori di Breſcia 1605. 16. Decembre. f. 61
Tranſazione tra detti Signori Nodari, e Communità 1598. 4. Marzo, in principio del foglio 84. che comincia in Chriſti nomine &c. f. 84
Altra Tranſazione 1696. 2. Novembre con detti Nodari. f. 60

Q

QUARTIERI *per le Marchie delle Militie, in quali Paeſi ſiano deſtinati. Vedi preſiſſione de Quartieri.* f. 90
Quando ſia tenuto Lonato aqartierar Militie. f. 93

R

RAGGIONATI *della Communità hanno facoltà di condannare per li danni dati, frodi, e rubarie comeſſe per li Datiari, Molinari &c. e le loro condanne puonno eſſer appellate avanti il Sig. Podeſtà di Lonato quando oltrapaſſano la ſumma di lir. 4. piccoli: Privilegio 1517. num. 2.* f. 15
Altre incombenze de Medeſimi. Vedi gli Statuti Civili.
REGOLAZIONE *delle Tariffe per le Mercedi de Nodari all'Officio Civile, Criminale &c. dal f. 98. ſino il foglio.* f. 105
Altra regolazione de Capitoli per li danni dati alla Campagna dal f. 106. per tutto il f. 111
Altra per l'Officio del Nodaro delle accuſe. f. 110
RETTORI *di Lonato G.G. D.D. per le raſcoſſioni de Debitori retrodati dagl' Eſſatori, non puonno farſi pagar le pene, quando non ſia pagato da Debitori il loro debito. Ordini Cornaro num. 1. verſ.* ma perche. *negl' Ordini per il publico Governo.* f. 4
REVISIONI *de Privilegi dell'Eccño Soranzo 1578 ne privilegi.* f. 34
Altra de Rettori di Breſcia dell'anno 1613. f. 35
Altra delli ſudetti 1646. f. 36
Altra delli ſudetti 1667. f. 37
Altra de Sindici Inquiſit. in T.F. 1721. f. 116

S

SALE *non paga Datio a Lonato: Vedi Statuta, ſeù Pacta Datiorum Mercantiæ. Cap. 25.* f. 15
Il Sale deve venderſi a quel prezzo, e peſo, che ſi vende a Breſciani: Privilegio 1440. Cap. 14. f. 14
Vedi in tal materia il Giudizio del P. Collegio 1700. 14. Luglio, e Terminazione de Proveditori al Sal con altri atti a f. 95., e f. 96
1443. 21. Febraro, Sentenza dell' Antegnati Giudice di Breſcia a favor di Lonato, e contro Datiari per l'imbottado. f. 19
1454. 16. Agoſto, Altra Sentenza de Rettori di Breſcia, che Carpenedolo ſia unito alla Giuriſdizione di Lonato. f. 25
1455. 14. Ottobre, Altra de Rettori ſudetti a favor delle Communità in materia del Datio groſſo. f. 22
1551. 4. Settembre, Altra del Logo Tenente del Capitanio di Breſcia, che gli Leonateſi non ſiano tenuti pagar alle porte di Breſcia maggior datio di quello pagano gli altri Breſciani. f. 27
1556. 14. Luglio, Altra del Capitanio di Breſcia, che gli Cittadini Breſciani, e Diſtrettuali debbano pagar in paſſando il Datio di Lonato. f. 39
1562. 15 Luglio, Altra del detto Capitanio, che gli Poſtieri de Datij debbano far Bollette di Biade per Lonato, non eſigendo più di ſoldi due planet per ſoma di formento, e danari ſei per ogni ſoma d' altra biada. f. 40
1605. 16. Settembre, che le Condanne fatte da Rettori di Breſcia in materia Criminale de Leonateſi s'aſpetti la metà alla Camera di Breſcia, l'altra metà alla Communità: per tutto il f. 61
1667. 1. Aprile, Altra de G.G. Delegati del Capitanio di Breſcia, che la Terra di Carpenedolo debba pagar il terzo dell' Onorario del Podeſtà, ed il terzo dell' aggionte nel modo che paga la Communità. f. 56
SEPARAZIONE *di Lonato dalla Città di Breſcia, e ſuo Territorio. Vedi nelli privilegj de Duchi di Milano a* f. 124
Vedi nel Privilegio della Sereniſſima Republica 1517. num. 1. f. 15
Nella Ducale 1613. 13 Febraro. f. 45

Vedi

Digitized by Google

Vedi Giurisdizione, Podestà, Provedito r, Giudizij, Sentenze, e Terminazioni.
SERIOLA *Lonada si estrae dal Fi ume Chiese per privilegio* 1440. *del Sereniss. Domin. nel Cap.* 13. *f.* 14
Niuna persona sia Leonatese, sia Forestiere non deve rovinar le ripe della Seriola sotto le pene stabilite nel Cap. 5. *de patti de Datij a* f. 56
Vedi Proveditor, e Privilegio 1516.
Levando le Chiavighe de Molini nelli giorni non destinati cade nella pena di lire 5. *plan. e cadauno può accusare in detti Patti de Datij: Statuta Molendin. Cap.* 7. f. 56
Vedi Giudizio 1553., *e V. Transazione.*
SINDICO *della Communità deve esser eletto per scruti aio secondo il solito: Ordini per il publico Governostrenum.* 6. f. 1
Deve assistere con il Deputato atutti gli interessi della Commuità. f. 2
STRADA *delle Costioni, e Tra versin corto detto Mastinì Can s. Vedi la parola Instromento, ed a* f. 33
Altre mate r ie, per le Strade. Vedi l' Indice de Statuti Civili, e Criminali.

T

TARIFFE *de Nodari dell' Officio Civile, Criminale, Cancellier Provisorio, Nodaro all' Officio dell' accuse, ed al Archivio, con le Cavalcate Civili, e Criminali, e Capitoli per li danni dati. Vedi dal foglio* 98. *fino il* f. 111
1637. *Terminazione Zorzi in materia dell' Entrade del Venzago.* f. 78
1667. 6. *Aprile. Altra de Rettori di Brescia in proposito di pecore.* f. 69
1715. 26. *Marzo. Altra in materia* Criminali. f. 59
1721. 26. *Luglio. Altra dell' Eccmo* Grimani Podestà *di Brescia in materia di Biade.* f. 97
1539. *Transazione tra la nostra Communità, e quella di Montechiaro, per il Datio da pagarsi da quelli di Montechiaro a Lonato, e da quelli di Lonato per il loro pedaggio.* f. 87
1598. 14. *Marzo. Altra tra gli Sig. Nodari al Criminale di Brescia, e la nostra Cõità in materia Crimin.* f. 84
1696. 2. *Novembre. Altra tra detti Signori Nodari nostra Communità.*
1622. 10. *Settembre. Altra tra la Communità nostra ed il Commun di Bedizole per la Seriola Lonada: fogl.* 64. *e sua confirmazione.*
1715. 3. *Decembre. Altra con detto* Commun *in detta materia.* f. 70
Sua confirmazione del Sereniſſimo Dominio. f.
TRAVERSO *di Venzago, sive Datiaro posto al detto Traverso esige il Datio, e deve abitare in detto luogo. Vedi Pacta, sive Statuta Datij Mercantiæ. Cap.* 67. f 23.
Pena dell' Incantator de Datio *del Traverso sudetto, quando non abiti nel detto luogo. Cap* 70. f 24
TRAVERSIN Corto. *Vedi Strade.*

V

VENZAGO *è unito a Lonato, e suo Territorio: Privilegio* 1440. *Cap.* 9. f. 13
Detto *Venzago spetta pleno jure a Lonato.* f. 24
Frutti di Venzago puonno esser condotti a Lonato senza obligazione di pagar Datio, *o levar Bollette. Vedi il foglio* 57. *per tutto il* f. 58
Pascoli *del Venzago. Vedi* Peccore.
Entrade del Venzago non devono ripartirsi tra Leonatesi, ma restar in Communità a beneficio de medesimi. Vedi Terminazion Zorzi 1637. *a foglio* 78., *e Giudizio* 1713. *a* f. 79
Giurisdizione del detto luogo a chi spetti. Vedi Giurisdizione.
VOTI *delle ballottazioni de Consiglieri devono essere numerati dal Sindico, e Deputato: negl'* Ordini circa il publico Governo &c. f. 8

FINIS.

Digitized by Google

Inter plurima corrigenda, perpauca correcta ſunt, ſervatis in obſequium antiquitatis, quibuſdam, vel Ortographia, vel etiam ſyntaxis erroribus. Illud enim in hac Statuta ſtatutum in animo fuit, ut ad ammuſſim antiquo Mſſ.° Codex modo impreſſus conformaretur. Idem in additamentis putato, Benigne Lector, ſiquidem diligentiam hanc cum impendio non mediocri conjunctam aqui bonique facere non indigneris.

IN STATUTIS CIVILIBUS.

FOL.	CAPITULUM	¶	ERRATA	CORRECTA
1	3	in Rubrica	debeat	debeant
2	5		ſurium	jurium
4	13		fidelis	fides
5	15	1	Statutus	Statutum
Ibidem			dictum	dierum
Ibidem			predictis	prædicto
7	18		poſſint	poſſunt
9	22		eruptione	emptione
Ibidem		¶ 1	recipturam	ſcripturam
10	25	℣: *ſi vero*	ceſſiones	ceſſionis
11	27		fuerint	fuerit
12	34		coram dictos	coram dicto
Ibidem			utquite	utque &c. Cap. XV.
13	34	¶ 1	actorem	actore
16	47		miſerum	mixtum
	49		permiſſionum	permiſſorum
19	61		miſſam	miſſum
22	71		in	ire
28	87		indilate	immediatè
32			Cap. LVI.	Cap. CVI.
34	111		perducantur	producantur
37	121		ipſo documento	ipſo deſignamento
Ibidem			dicta Commune	dicta Communia
Ibidem			fuerit	fecerit
Ibidem			fuiſſent	feciſſent
38	128		pro Inſtrumentum	per Inſtrumentum
47	182		Uxorem	Uxori
Ibidem			Maritum	Marito
48	183	¶ 3	Matris, & aſcendentis	Matres, & Aſcendentes
49	194		obligationem	obligationum
53	205		conſiſtenti	confitenti
54	209		ignoverit	ignoraverit
55	213		fecerunt	fecerint
Ibidem			donationem	denariorum
56	214		habiti	habili
58		¶ 3	elapſi	elapſis
63			Cap. XIX.	Cap. CCXIX.
67	229		civibus	civilibus
Ibidem			ſeu dierum	ſex dierum
Ibidem			citatis facta	citatio facta
70	238		de Caſſiano	de Caſtiono
71	239		ſex	ſeu

IN STATUTIS CRIMINALIBUS.

85	8		producere	procedere
89	26		perogandum	prorogandam
94	48		aliqui	aliqua
95	51		ſomiſſis	ſemiſſis
97	63		Domin. Noſtri Mantuæ	Domin. Noſt. Venetiarum
98	67		quod aliquis furtum	quod ſi aliquis fur
Ibidem		¶ 1	ſi furto	ſi furtum
106	102		carceras	carceres
111	123		ſtraras	ſtratas
114			Cap. CXXXIII.	Cap. CXXXVIII.
106	103		fierut	fierent
120			De imbreviat. &¶ 2	De imbreviat Cap. 168.
122			Cap. CXXXIV.	Cap. CLXXXIV.
125			Cap. CXXXVII.	CLXXXVII.

Digitized by Google

FOL.	CAPITULUM	¶	ERRATA	CORRECTA
126			Cap. CXXXVIII.	CLXXXVIII.
131			Cap. CCVI.	Cap. CCVII.
147	282	¶ 5	ThesaurarioMantuæ	Thesaurario Brixiæ
151	292		precipuè	percipere
	293	In Rubrica	fiendi	fiendis

IN PACTIS, SIVE STATUTIS DATIORUM.

1	1		mensurasim	mensuatim
2	5		incantatoris	Incantatores
Ibidem			partis	pactis
11	6		medio olei	modio olei
22	57		contra	extra ipsam
31	41		angelica	angelicam
30	Calmedro &c.		à L. 10: 10.On. 63. q. 3.	On. 62. qu. 3.
			à L. 21: On. 30. q. 2.	On. 31. q. 2
			à L. 21: 10. On. 31. q. 3	On. 30. q. 3.
			à L. 22: On. 30. q. 1.	On. 30. q. 0.
			à L. 59: 10. On. 11. q. 1.	On. 11. q. 0.
49	45		integram	integræ
60	26		sit ut supra	sic ut supra
65	50		Tocchi	Zocchi
78	26		per æstimo	pro æstimo

IN PRIVILEGIS, & ADDITAMENTIS.

15	Litt. Ducal. 1517. Cap. 2	Excutio differatur	Exactio differatur
	Ibidem Cap. 3.	præfatum Sereniſſimæ	præfatum Sereniſſimum
16	Ibidem Cap. 6.	effunderimus	effuderimus
29	Inſtrumentum 1548. &c.	martini Canis	Maſtini Ganis
	Ibidem	nomen Sereniſſimi	nomine Sereniſſimi &c.
	Ibidem	lapide ecculſo	lapide evulſo
32	Inſtrumentum 1492. &c.	menſis inſtantijs	menſis inſtantis
	Ibidem in fine 1442: 16Decembr.	Robo Viro &c.	Probo Viro &c.
38	Litt. Ducal. 1441. &c.	JacoboLaured.Capitanius	Jacobo Laured. Capitaneo
41	Die 3. Septembris 1486.	eligeretur duo &c.	eligerentur duo &c.
49	Quod Lonatum &c. 1465.	ex juſſus	ex juſſu
	Ibidem	circa volumus	circa ea volumus
52	Contra aucupantes &c.	noſtrum confirmat	noſtrum confirmatas
57	Ducal. 1680. 28. &c.	un ſpecialiſſimo privilegio	con ſpecialiſſimo privilegio
59	Pro Juriſdictione &c.	præcita ſit nobis &c.	preſtita ſit &c.
63	Litt. Ducal. 4. Febr. 1622.	reſti confirmate	confermato
64	Tranſactio inter &c.	ſopra ciò firmati	ſopra ciò formati
	Ibidem	vedendo della Comtà	vedendo la Comunità
68	Nono decimo &c.	et eſtimi di detti anni	et eſtimi di detti danni
69	Vigeſimo &c.	Renunciandum &c.	Renunciando &c.
77	Sententia &c.	avanti il curato	avanti il caratto
79	Terminazione &c. aggiungendo &c.	alla deciſione	alla diviſione
80	Sentenza del Chieſe &c.	come il Collegio	come in Collegio
84	In Chriſti nomine &c.	Magnificos Dominorum	Magnificos Dominos
90		Poviſione de Quartieri	Preſſione de Quartieri
Ibidem		continenza del &c.	convenienza del &c.
99 verſ.	Et eſſendo eſſi &c.	anco ſapra le &c.	anco ſopra le &c.
100 verſ.	Per la taſſazione &c.	cadauna polya	cadauna poliza
103 verſ.	Per ogni incanto &c.	come opra	come ſopra
112	Parte preſa &c.	et univerſal intereſſe	d'univerſal intereſſe
113	In quibus angarijs &c	habito ſemper	habito reſpectu ſemper
126 verſ.	Ut quæ in ſingulis	prepenſionem	propenſionem
127 verſ.	Et ut munificentię &c.	per ſpectabiles noſtras	per ſpeciales noſtras
129	Privilegia &c.	præfati quorom D. Fratris	præfati q: q. D. Fratris
134	23 Febraro 1722.	che Sua Eccelenza	che da Sua Eccellenza

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Österreichische Nationalbibliothek
+Z160374803

Digitized by Google

Digitized by Google